

a

Paschasio etrusco ex opido montis falconis Jacobus Sacre theologie professor celeberrimus ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini patrum Generalis

Clarissimo Frater Thomas de Spilimbergo se plurimus comendat. Paulus emilius romanorum consul rerum omnium divinarum et humanarum gloria ornatissimus e gratia romano ingenti studio: ut aiunt libros primus adduxit. In equissimus probatissimus vir iudicabat romanum imperium quod ad exercenda ingenia summopere elaborabat in tanta rerum doctrina ac disciplinarum genere obscurum esse habendum: Quod tu recto consilio summoque iudicio nedum huic tibi dedite Augustiane religioni in Codice Alphonsi Ispalensis imprimendo verum etiam et ceteris studiosissimis viris utilitatem allaturo curare voluisti. In eo si quidem omne summopera diligentia elaboratum atque perfectum est: commune et liberum omnium iudicium facile subiturum. Profecto in refellendis adversariorum argumentationibus: quorum errata lepidissime abrasa sunt sibi non vulgare dinoscitur fuisse ingenium. Acerbum fuit in tenebris hoc opus clarissimum iacuisse. Sed longe acerbius ob comoditatem publicam iudicaretur si diutius latitare toller asses. Opus prestantissimum artem impressor a conficiendum in lucem hac de re prodire voluisti: iudicio meo correcti castigatum: Quod ob meam in te observantiam: presertim cum nihil prestantius nil clarius existime quam de re publica maioribusque bene mereri. Laboris onus licet humeris meis impar subij alacrius: et tibi Reverendissime pater rem facerem non ingratam. et glorie ornamentum que nostre rei publice non immerito consulere librariorum culpa huius dignissimi operis exemplaria in plerisque locis depravata: pro quibus interpretandis delphicus apollo eque iure sunt fer consulendus: longis vigiliis quoad potui castigata reddere conatus. impressoribus patere accuratissime volui. Errores si qui habebuntur negligentie potius artificis quam nostre ascribendi sunt. Opus igitur antea ignotum ac intactum ad quorundam inertiam tollendam aliorum vero ingenia excitanda nostreque religionis laudem patefactum est. quo studiosissimi iuvenes senesque immortales gratias tibi sunt allaturi: quoniam rem prope divinam tuo beneficio excipient. Rogatum itaque te velim Reverendissime pater: quoniam ipse alacri animo ob singularem in te obedientiam subivi humeris nec me labor ipse gravavit ut he mee vigilie laboresque grati sint tibi sint: Ingenium vero meum: meque ipsum cum quadam animi servitute ad omne tuum votum paratissimum ac dedicatum esse semper existimes.

Vale.

Augustine tue sophiae spes inclyta thoma
 Spilimbergeae et charis alumnus aquae:
Haec alphonsiaei lustrat monumenta recessus.
 Quae fuerant longo debilitata situ.
Qui grais olim quantum doddona molossis.
 Romanae tantum consulit ecclesiae.
Dextra Paganini venetaque impressit in urbe.
 Qua nihil in toto clarius orbe vides.

Cynthius. P. Accedensis.

Tabula.

Tabule operis preclari i libru primu sententiaru: archiep[iscopi] hyspalensis sacrarum litterarum perspicacissimus interpres Frat[er] Alphonsius Tolet[anus] Religionis fratrum heremitarum beati Aug. singulare decus luculentissime edidit: q[ui] iuxta seriem alphabeti pro inuenie[n]do res questionu[m] varias commodissime coordinata. Incipit numine foelici.

Praefacio.

Tamaim non est eque facile registrare opera multiplicibus contexta partibus: sicut breuibus diuisa capitul[is] vt Sumarie si sint ita scripta. propter multas opiniones et diuersas conclusiones. propositio nes correlarias suppositiones ac obiectiones varias sine quibus theologi doctores lecturas suas summas et opera talia: valoris et vtilia posset bene nullatenus ordinari. Ideo si in registro vel tabula infrascripta quotationes prolixe vel obscure quandoq[ue] reperiantur tabule ordinatio q[ue] aliter pro posse vitauit supportet benigne maxime quia prolixitatis emeande causa hoc aliq[uando] facere cogebatur. Ex cuius causa quandoq[ue] licet conclusiones propositiones suppositiones et alia huiusmodi no[n] sint in tabula distincte sic distinxit. vt in originali positum reperit. Et ideo ex tabula doctori imponatur nec eius opinioni sic simpliciter maxime de dubus ascribatur: Sed prius opus eius in fonte videatur. Studeant in super tabula ista vti volentes. vt quod querunt facilius valeant inuenire in suorum marginibus librorum articulos conclusiones et omnia supra dicta vt ibi eadem signare per ordinem. et maxime que in libro non ponuntur. quod raro in aliis vidit in hoc opere de rubeo obiectiones doctorum opiniones inscribunt noscane etiam q[uod] tertios et quartus articulus ponuntur simul et tractant. Et ideo in tabula tertius solum pro seipso et quartus nominat. Etiam quandoq[ue] de pluribus simul distinctionibus questio vnica queritur et tunc solum prima distinctio pro ceteris ponit in registro.

A

Ista prepositio a sm Lincomensem non solum denominat apud grecos originem sed principalitatem quandam. Similiter de hac prepositione et di. 11. q. 1. ar. 3. ad quarta[m] obiectionem prime conclusionis. in responsione.

Q[uod] non semper nobilior creatura prius accepta deo q[uam] ignobilior. et q[uod] multipliciter creature acceptantur a deo di. 1. q. 1. arti. 3. ad tertiam obiectionem. 4. conclu. in responsione.

Q[uod] aliquod potest dici esse deo acceptum dupliciter. Primo quia est quoddam bonum et sic dis creatura est accepta deo. quia est quoddam ens Secundo no[n] pot[est] dici acceptum id est primo ordinatum ad vitam eternam. et sic no[n] omnis creatura est accepta. di. 18 q. 1. articulo. 3. ad primu[m] obiectionem. 1. conclu. in responsione.

Utrum aliquis possit esse acceptus deo sine charitate: quere charitas.

Q[uod] nullum accidens absolutum nec relatiuo est nec esse potest i deo. di. 28. q. 3. articulo. 2. propositionibus. 4. et 5. 1 conclu.

Q[uod] non omnis actus vitalis creature rationalis est experientia. di. 1 q. 4 articulo. 3. ad prima[m] obiectionem in responsione prime conclu.

Utrum aliquis actus non possit esse meritorius vel moralit[er] bonus sine charitate: quere charitas.

Utrum in actibus anime. seu in substantia. vel in potentiis consistat imago trinitatis. quere trinitas

Aliquid

Q[uod] iste terminus aliquid pot[est] accipi. vt distinguitur contra nihil. et sic conuertitur cu[m] ente Alio modo vt distinguitur contra ad aliquid. et sic est sub ente distin. 8. questio. 1. articulo primo.

Amans.

Q[uod] amans ex vi amoris non ponit se extra se in aliquo esse intentionali et apparenti di. 3 q. 1. ar. 1. contra tertiam oppinionem propositio. 2.

Articulus

Q[uod] articuli fidei non sunt per se noti: vel ex per se notis deducti. q. 2. p. articulo tertio i responsione prime obiectionis.

Q[uod] articuli fidei non sunt per signa supernaturalia demonstrabiles nec per se noti: ibidem contra opinionem positam. contra tertiam conclusionem in responsione.

Utrum articuli fidei sint principia in theologia vel non: et quomodo sic vel non. quere principiu[m].

Assensus.

Q[uod] alicui non per se noto. sit similiter assentiendu[m] q. 2. prolo. artic. 3. ad primam obiectionem prime conclusionis.

Utrum articulis fidei sit assentiendum. quere articulus.

Q[uod] assensus fidei potest esse respectu complexi q. 7. pro. articu. 3 propositio[n]e prima in responsione ad obiectione[m]. 3. conclu.

Attributum.

Utrum deus sit subiectum theologie sub ratione attributi. q. 7. pro. per totum: quere habitus theologicus.

Q[uod] non omnis diuina perfectio que realiter est deus est perfectio attributalis nec omnis conceptus attributalis distin 2. q. 1. articulo. 1. propositione prima et contra opinionem ibi posita

Q[uod] perfectio attributalis vt de ea loquunt[ur] sancti non accipitur pro predicabili vel conceptu: ibidem propositione 3.

Q[uod] intellectus et voluntas possunt in vno sensu dici nota attributa: ibidem propositione. 4.

Q[uod] perfectio attributalis potest accipi large et stricte: ibide[m] in fine primi articuli.

Item de perfectionibus attributalium: quere principiu[m] supra.

Augumentum.

De augume[n]to formarum intensibilium: an sit p[er] parte[m] et quomo[do]: quere forma

Auicenna.

Q[uod] auicen. opinatus est voluntatem posse frui creaturis ordinate: quere frui

B

Beatitudo.

Q[uod] beatitudo non est respectu vnius actus: sed plurium scilicet visionis dei et fruitionis. di. 1. q. 1 ar. 3. ad obiectione[m]. 3 co[n]clu.

Q[uod] fruitio patrie no[n] est beatitudo conuertibiliter et adequate ibidem q. 3 ar. 2. conclu. 2.

Q[uod] beatitudo principalis consistit in fruitione: q[uam] in visione ibidem arti. 3. ad obiectione[m]. 2. co[n]clu

Q[uod] naturaliter potest demonstrari: q[uod] voluntas creata non potest beatificari in aliquo citra deu[m] di. 1 q. 5. articulo 2 conclu. 1.

Q[uod] beatitudo non consistit in actu intellectus precise: sed principaliter in actu voluntatis: q[ui]s

Ecclie de conu[entu]

est notabile. di. 3. q. 1. ar. 2. z in propositionibus correlatiuis. 4. conclusi in fine articuli. positis.
Item de beatitudine: que fruitio vel frui.
¶ Quod aliquid deo charum potest intelligi dupliciter secundum dei eternam ordinationem: z secundum dispositionem. di. 18. q. 1. articu. 1.

C

Charitas.

¶ Quod de potentia dei absoluta possibile est aliquem habere charitatem infusam z non esse deo charum ibidem articu 2. conclusione prima
¶ Quod de potentia dei absoluta est possibile aliquem non habere charitatem z esse deo charum z acceptum ad vitam eternam: ibidem conclu. 2.
¶ Quod aliquis actus voluntatis potest esse meritorius vite eterne sine dono charitatis infuse formaliter animam informante. ibidem correlario. 2. conclusione.
¶ Quod actus elicitus voluntatis mediante charitate non est meritorius vite eterne de condigno sed solum ex grata dei ordinatione. ibidem propositione. 1. 2. conclusione.
¶ Quod aliquis actus elicitus a viatore non habentem charitatem infusam de potentia dei absoluta potest esse moraliter bonus: ibidem propositione. 2.
¶ Quod de potentia dei ordinata: z secundum leges statutas a deo non est possibile aliquem habere charitatem infusam: z secundum presentem dispositionem non esse deo charum: ibidem conclusione. 3. principali conclusione.
¶ Quod sub eisdem conditionibus non est possibile aliquem non habentem charitatem infusam esse deo acceptum ad vitam eternam: ibidem conclu. 4.
¶ Quod de dicta dei potentia ordinata nullus actus voluntatis potest esse meritorius vite eterne sine dono charitatis infuse formaliter animam informante: ibidem correlario. 4. conclu.
¶ Quod non est possibile secundum quamcunque potentiam dei aliquem habere charitatem infusam z non esse deo charum vt dicit. 1. conclu. Et contra alias conclusiones obicitur multipliciter: ibidem articulo 3. per totum.
De intensione z remissione formarum: charitatis z eius essentie: quere forma.

Cognitio.

¶ Quod quedam cognitio naturalis dicit: quid nominis z quedam quid rei. q. 6. p. articulo. 3. contra primam probationem 4. conclu.
¶ Quod creatura rationalis potest habere formaliter in intellectu cognitionem qua nunc actualiter cognoscit z non cognoscere. dist. 1. q. 4. articulo. 2. propositione 1. conclu.
¶ Quod creatura rationalis potest actum cognitionis: z simul et dilectionis habere z non cognoscere nec diligere: ibidem in propositione. 3.
¶ Quod cognitio: qua nunc creatura cognoscit ipsa manente non potest esse cognitio: ibidem correlario 4. conclusionis. que sit cognitio intuitiua z abstractiua z quid sit. quere notitia.
¶ Quod intellectus in creaturis non possit cognoscere infinitum sub ratione infiniti: quere infinitum.
De cognitione ad extra: quere deus.

Color.

¶ Quomodo medius color conuenit extremis: et quomodo non. di. 17. q. 2. articulo tertio. ad obiectione 1. conclusionis in principio.
¶ Quod impossibile est duo contraria esse simul in eadem parte subiecti. di. 17. q. 1. articulo. 2. conclu. 1.
quere esse forma.
¶ Quod quedam sunt contraria absoluta: quedam in comparatione. ibidem. ar. 3. ad obiectionem. 1. conclusionis contra platonem.
¶ Quod non simul stant aliquem credere z scire idem simul. q. 2. pro ar. 3. ad obiectionem. 2. opinionis contra. 2. conclusionem obicitur in 3. conclusione.

C

Creatura

Utrum voluntas creata sit causa sui actus libera. quere volitas.
¶ Quod quedam est delectatio: cuius immediate terminus est obiectalis est operatio: quedam cuius non. di. 1. q. 2. articulo. 1.
¶ Quod non omnis dilectio est realiter delectatio vel desiderium. ibidem articulo 2. conclusione. 1.
¶ Quod nulla dilectio creata est realiter delectatio: z ibi nota multa pulchra in probatione: conclusionis ibidem con. lusi. 2.
¶ Quod omnis delectatio amicitie circa deum simpliciter perfectio dilectionis eiusdem. z vniuersaliter omnis delectatio proprie dicta est perfectio dilectione ibidem conclu. 4.
¶ Quod omnis dilectio sit realiter delectatio vel desiderium: z contra alia dicta obicitur: ibidem ar. 3. per totum.
¶ Quod delectari non est actus potentie cognitiue sed solum appetitiue formaliter: z subiectiue. di. 1. q. 3. articulo. 3. conclu. 1.
¶ Quod delectatio consequens apprehensionem sensitiuam sensuum particularium non est in ipsis subiectiue: sed in appetitu sensitiuo: ibidem articulo. 3. ad primam obiectionem. 1. conclu. in declaratione 4. conclu. obiectiue.
¶ Quod creatura rationalis potest habere de potentia dei absoluta delectationem qua nunc delectatur de deo beatifice: formaliter in volutate. z tamen non delectari. di. 1. q. 4. articulo. 2. conclu. 1.
¶ Quod nulla delectatio in creaturis est essentialiter cognitio. ibidem propositione. 1. in probatione. 2. conclusio.
¶ Quod delectatio potest manere in voluntate creature rationalis omni cognitione z dilectione circumscripta: ibidem propositione. 3.
¶ Quod nulla creatura rationalis potest delectari de deo beatifice per aliquam potentiam dei z nullum actum cognitionis vel dilectionis habere: ibidem propositione. 4.
¶ Quod non necessario sequitur creatura rationalis habet actus: quibus nunc beatifice diligit z delectatur de deo igitur est beata: ibidem propositione. 6. correlaria. 2. conclu. principalis.
¶ Quod delectatio qua nunc creatura delectatur: ipsa manente non potest non esse delectatio. ibidem conclusio. 4. principali.
Utrum delectatio sit dilectio: vel possit esse sine ea in anima: quere dilectio.

D

Dependere.

¶ Quod aliquid dependere ab alio potest intelligi dupliciter. scilicet formaliter z fundamentaliter di. 28. q. 1. articulo tertio. ad sextam obiectionem. 2. conclu. in responsione.

De deo

¶ Quod de deo sub ratione infiniti non est habitus theologicus intellectus creati. tamen de subiecto primo. que. 1. c. 6. prolo. articulo. 1. conclu. 2.
Utrum habitus theologicus sit de deo tamen de

obiecto.ß. sub ratõe infiniti. quere infinitũ.
¶ Ꝙ deum esse trinum et vnum potest intelligi du pliciter. et nota modos. di.2.q.1.arti.1.
¶ Ꝙ deum esse trinum et vnuz potest naturaliter demonstrari: ibidem articulo.1. conclusionibus prima et secũda.
¶ Quod ista propositio deus subsistit in tribus sup positis realibus et duobus intentionalibus non potest naturaliter demonstrari: ibidem: conclu sione.4.
¶ Ꝙ quedam nomina dicuntur de deo priuatiue: quedam positiue: quedam proprie et quedaz sim pliciter. di.22.q.1. articulo.1.
¶ Ꝙ nomina dicta de deo priuatiue dicuntur de ipso formaliter: ibidem articulo.2. conclusione.1.
¶ Ꝙ nullum nomen priuatiuum sm vocem: et sm rem potest dici de deo: sed solum priuatiue sm vo cem: ibidem propositione.1.
¶ Ꝙ aliq̃ nomina dicta de deo sunt priuatiua sm vocem et pure negatiua sm rem. de ipso vere di cuntur form aliter: ibidem propositione.3.et.4.
¶ Ꝙ nomina positiua dicta de deo simpliciter: et sine habitudine ad creaturas dicunt de ipso for maliter: ibidem conclu.4.
¶ Ꝙ nomina positiua de deo ex tempore et tantuz in ordine ad creaturas non dicitur de ipso forma liter: ibidem conclu.3.
¶ Ꝙ nullum nomen priuatiuum. etc. et cõtra alias conclusiones et dicta obicitur multipliciter: ibidẽ articulo.3. per totuz.
¶ Ꝙ deus referatur ad creaturas relatiõe reali vel rationis: vel eternaliter: vel ex tempore. que re relatio.
¶ Ꝙ deum intelligere vel cognoscere aliquid ex tra se: potest habere duplicem sensum: sm ꝙ ly extra potest comparari ad diuinam cognitionez vel ad ly se di.35.q.1.articu.1.
¶ Ꝙ ab eterno cognouit omnem creaturam possi bilem producere: ibidem conclu.3.
¶ Ꝙ deus in tempore non cognouit nec cognoscet aliquam creaturã extra se terminatiue: sed oẽm existentem et possibilem cognouit in seipso preci se: ibidem conclu.4.
¶ Ꝙ deus extra se aliquid terminatiue cognoscit obicitur multipliciter et respondetur: ibidẽ. artic culo.3.et.4.
¶ Ꝙ prescientia dei quam sequitur necessitas et contingentia rerum eis quas remouetur. non repu gnant. di.38.q.1.ar.1. suppositione.4.
¶ Ꝙ deus prescit futurum et de illa materia que refertur.
¶ Ꝙ deus nihil facit ignorans: et ꝙ nihil noui fit in diuina. distinctione.40: articulo.1. suppositio ne.1.et.2.
¶ Ꝙ deus non nisi volens quicquid facit et nihil potest velle voluntate noua accedente: ibidẽ sup positiõe.3.et.4.
¶ Ꝙ cuicunq̃ deus daba vitam eternaz ab eter no illam sibi dare cognouit: ibidem articulo.2. con clusio.1.
¶ Ꝙ ab eterno cognouit numerum electorum sibi dem correlario.1. conclu.
¶ Ꝙ cuicunq̃ deus daba vitam eternam ab eter no cognouit eum esse de numero reprobatorum conclu.2. et eius correlario.
¶ Ꝙ cuicunq̃ deus dabit vitam eternam ab eter no voluit et ꝙ omnis predestinat. ꝙ ab eterno fue rit predestinatus: et cui non dabit ab eterno preui

uidit: ibidem cõclusionibus tertia et quarta. et cor relario.

Deitas vel diuinũ

¶ Ꝙ deitas vel diuina essentia sit idez realiter cũ proprietatibus vel personis. di.31.
Utrum essentia diuina generet vel generetur vel in diuinis sit potentia generãdi: quere generatio
Utrum persone diuine distinguantur proprieta tibus relatiuis vel absolutis: quere persona diuina

Dilectio Uel diligere.

Utruz dilectio dei meritoria sit finis habit9 theo logici. et vtrum sit praxis. q.9 prolo. ar.2. conclu sionibus.2.et.3. quere etiam praxis et finis.
¶ Ꝙ dilectio potest accipi quo ad substantiaz act9 et quantum ad esse meritorium. ibidem articulo 3. ad obiectionem.2. conclusionis in responsione 2. rationis.
¶ Ꝙ de potentia dei absoluta creatura rationa lis potest habere in voluntate dilectionem: qua none diligat deum beatifice et non diligere deum distinctione prima. q.4. articulo.2. conclu. prima
¶ Ꝙ nulla dilectio in creatura rationali est essen tialiter cognitio. et ibi nota multa pulchra: ibidez propositione prima prime conclu.
¶ Ꝙ dilectio qua creatura rationalis diligit deũ beatifice: potest manere formaliter in ipsa de po tentia dei absoluta sine omni cognitione: ibidem propositione secunda.
¶ Ꝙ dilectio sit essentialiter cognitio in opinione et ibi multa notabiz de hac materia: ibidem in probatione dicte prime conclusionis.
¶ Ꝙ dilectio non possit esse in creatura sine omni cognitione in opinione ibidem vltra.
¶ Ꝙ dilectio: qua creatura rationalis diligit deũ nunc ipsa manente in ea non potest non esse dile ctio sibi. ibidem conclu.3. principali.
¶ Ꝙ implicatio contradictionis est: ꝙ res que est dilectio sit et non sit dilectio: ibidem in propositio nibus.3. conclu.
¶ Ꝙ hec consequentia est vera: hac dilectiõe cre atura non diligit: igitur non est dilectio sibi: et simi liter de delectatione: ibidem in fine articuli.2. in correlario.4. conclusionis quarte.
¶ Ꝙ omnis dilectio sit cognitio: et ꝯtra alia dicta in.2. articulo obicitur: ibidẽ articulo.3. per totuz
¶ Ꝙ de potentia dei absoluta potest fieri: ꝙ crea tura rationalis intuitiue deum videat: et nullum actum dilectionis habeat circa ipsuz: distinctiõe prima questione.7. articulo.2. cõclusione prima.
¶ Ꝙ de potentia sui absoluta potest esse presens intellectui creato omni eius dilectione et delecta tione circũscripta: ibidẽ propositione.1. cõclu.
¶ Ꝙ de potentia dei potest esse: ꝙ creatura ratio nalis deum diligat: et nullum actum dilectionis: vel delectationis habeat: ibidem conclusione.3.
¶ Ꝙ nulla dilectio ẽ delectatio: et ꝙ vna sine alia in voluntate põt manere: ibidẽ ppo 1. et.3. cõclu.
¶ Ꝙ nullo mõ fieri potest: ꝙ creatura rationalis beatifice deuz diligat: et de ipso positiue tristetur ibidem conclusione quarta principali.
¶ Ꝙ nullo modo creatura possit deũ videre et ipsum non diligere. et contra alias conclusiones obicit ibidem articulo tertio per totuz.
¶ Ꝙ dilectio dei est simpliciter nobilior cognitio ne eiusdem distinctio.3. questio.4: articuli.2. in correlario.4. conclusio.
Item de dilectione quomodo differat a delecta tiõe: et in nobilitate: quere delectatio.

Distinctio

¶ Quod duplex est distinctio rationis: quedam est per naturam rationem huius ad hoc: quedam per abstractionem. di. 8 q. 1. articu. 3.

E

Equalitas.

¶ Quod equalitas potest accipi large et stricte. Et nota distinctionem. distinctione. 19. questione prima articulo primo.

¶ Quod equalitas proprie dicta in creaturis est relatio realis et etiam similitudo: ibidem articulo. 2. conclusione prima.

¶ Quod equalitas et similitudo sunt actui rebus omni apprehensione anime circumscripta: ibidem 2. correlario prime conclu.

¶ Quod per se et proximum fundamentum receptivum equalitatis in creaturis non est nisi natura specifica rerum equalium: ibidem conclu. 2. principali.

¶ Quod equalitas non exigit tanquam proximum fundamentum nec medium conectens extrema tanquam unitatem mediam inter unitatem numeralem et specificam ibidem conclu. tertia.

¶ Quod per se et proximum fundamentum equalitatis in creaturis proprie dictum est naturaliter ipsa singularis: que non est una in extremis equalibus sed numeraliter plures: ibidem conclu. 4.

¶ Quod equalitas proprie dicta est habitudo quantitatis non ad se ad aliam quantitatem: ibidem correla. 4. conclu.

¶ Quod equalitas non sit relatio realis et contra alios conclusiones dicta obicitur: ibidem arti. 3. per totum.

¶ Quod inter personas divinas non est equalitas proprie dicta: ibidem. q. 2. ar. 2. conclusione prima.

¶ Quod inter personas divinas est equalitas largo modo sumpta et utrum relativa: vel sit identitas: ibidem. conclusione secunda et eius propositionibus.

¶ Quod equalitas que ponitur inter personas divinas est relatio realis: ibidem conclusio 3.

¶ Quod equalitas trium personarum in divinis est summa equalitas: ex quo sequitur quod persone divine sunt summe equales in substantia potentia et magnitudine ibidem conclusione. 4. et eius correlario

¶ Quod equalitas proprie dicta non solum largo modo sumpta inter personas divinas. Et contra alias conclusiones obicitur ibidem ar. 3. per totum.

Essentia.

¶ Quod essentia divina pot accipi pro omni re que est essentia divina: vel pro natura divina communi tribus personis. dis. 5 questio. primo articulo primo.

Utrum essentia divina sit idem realiter: vel differat a proprietatibus vel a personis: quere ibidem.

Utrum essentia divina generet vel generetur: quere generatio.

De esse et essentia forme accidentalis: quere forma accidentalis.

Excedere

¶ Quod unam formam excedere aliam eiusdem generis infinitum pot intelligi simpliciter et secundum quid et nota quomodo concedit infinitum excedere aliam: in 17 q. 3. ad quartam et ex actionem 1 conclu in responsione.

¶ Quod ista propositio: nulla res excedit seipsam. pote habere multos sensus: et non in quo sensu est concedenda. di. 21 q. 1. ar. 3. ad obiectum. 2. pdm. [illegible]

De excessu formarum quere forma.

Exclusio.

¶ Quod ista dictio exclusiva solum pot teneri exclusive et precisive. di. 21. q. 1. articulo primo.

¶ Quod dictio exclusiva addita uni relativo [illegible] cludit alterius: ex quo sequitur quod oes propositiones exclusive que sunt de predicato que non possunt esse vera uni correlativo sine altero sunt false. ibidem arti. 2 conclu. 2. et eius correlario.

¶ Quod ista propositio: solus pater est deus sumpto ly solus exclusive non est concedenda: ibidem conclu. 3.

¶ Quod dicta propositio sit concedenda si ly solum teneatur precise ibidem. conclu. 4.

¶ Quod dictio exclusiva adda ta uni correlativorum non excludit reliquum: obicitur ibidem arti. 3 per totum.

Experientia.

¶ Quod omnis actus creature rationalis sit experientia. di. 1. q. 4. ar. 3. ad primam obiectionem 1. conclu.

F

Fides.

¶ Quod fides de credibilibus non facit viatorem evidentiam: sed infusa inclinat ad assentiendum veritatibus theologie. ad obiectum. 4. opinionis q. 1. ar. 3. contra. 2 conclusione.

¶ Quod fides pot accipi tripliciter. scilicet pro actu credendi: pro eo quod creditur: et pro eo quo creditur. q. 3 prologi. arti. 4.

¶ Quod assensus fidei pot esse et esse respectu complexi. q. 7. pro. ar. 2. propositione. 1. ad obiectum. 3. conclu.

¶ Quod habitus fidei est de aliquo tanquam de subiecto ibidem propositione. 2. quere etiam habitus.

Filius.

Quomodo generetur in divinis: quere generatio.

Finis

¶ Quod finis principaliter intentus in bitm theologico est dilectio dei meritoria. q. 9. pro ar. 1. conclu. 2.

¶ Quod finis principaliter intentus in habitu theologico non est praxis. conclu. 4.

Qualiter finis facit habitum esse practicum et qualiter non. questione. 10. prolo. articulo. 1. ad obiectionem factam contra distinctionem habitus practici.

¶ Quod ratio finita: quedam est finita tantum in movendo virtualiter: quedam formaliter et in essendo. q. 7. prolo. artic. 1. in principio.

Forma.

¶ Quod de esse forme accidentalis diversi doctores diversimode dicunt quod non est aliud quam aliquid secundum quod suscipit magis et minus [illegible] effectus formalis ipsius forme. distinctione 17. questio 1. articulo primo.

¶ Quod ex coniunctione forme ad subiectum non relinquitur aliquis modus realis in subiecto qui non sit idem realiter quod essentia forme [illegible] dians inter subiectum et formam: ibidem articu. 2. conclu. prima.

¶ Quod ex coniunctione forme accidentalis ad subiectum non relinquitur in subiecto aliquis modus realis qui sit idem cum ipso: et quod omnis modus realis cuiuslibet rei est aliqua res: ibidem in probatione. conclusio. prime propositionibus prima et secunda.

¶ Quod dato pro impossibili: quod ex coniunctione forme accidentalis ad subiectum derelinquatur aliquis modus realis in subiecto qui non sit idem realiter quod essentia forme: nec r. quod mediat inter subiectum et formam: quod talis modus non esset esse forme accidentalis a qua derelinquatur: ex quo sequitur quod esse forme accidentalis non est suum [illegible] dem conclusio. secunda et eius correlario.

¶ Quod dato pro impossibili: quod esse forme sit talis modus et c. nec forma intensibilis et remissibilis suscipit magis et minus quantum ad esse tale: ibidem 3.

¶ Quod impossibile est formam accidentalem et minime [illegible]

vel ex natura sui: ibidem concl. 4.
Quod propter maiorem dispositionem subiecti nõ fit intensio in formis. Et nota contra hoc obiectiões et responsiones ibidem in probatione concl. 4.
Quod subiectum sortitur modum realem debitum a forma. et contra alias conclusiones obicitur: ibidem articulo 3 per totum.
Quod quadrupliciter potest intelligi formam intẽsibilem a suo contrario depurari: ibidẽ q. 2. ar. 1.
Quod impossibile ẽ per ullam potentiã duo contraria esse simul in eadem parte subiecti. ibidem ar. 2. conclu. 1.
Quod nulla forma intensibilis augetur per depurationem a contrario: et si cõtraria essent simul: ibidem conclu. 2
Quod implicatio cõdictionis est formã augeri p depurationem a contrario in sensu. 2. et 4 superius posita: et ipsum non posse quadrupliciter augeri per additionem partis ad partem: ibidẽ cõclu. 4.
Quod contraria possunt simul esse in eodem subiecto: et contra alia dicta et conclusiones obicit. ibidem arti 3 per totum.
Quod dupliciter intelligi põt formam intensibilẽ augeri per additionem partis ad partem: vno modo sicut in augmento vini et aque. Alio mõ sicut dicta addit dici: et scd'os modos no. diuersas opiniones de intensione formarum ibidem q. 3. ar. 1.
Quod in augmento forme nõ corrumpit pars preexistens. ibidem ar. 2. 1 conclu.
Quod omnis forma augetur per acquisitionem noue realitatis vel partis eiusdem forme: ibidẽ cõclu 1.
Quod in augmento forme pars adueniens et preexistens remanet: ibidem correlario secundo cõclu. 2 in probatione circa finem.
Quod in augmẽto forme pars aduenies distinguit a priori et tñ sunt eiusdẽ speciei ibidẽ cõclu 3. et 4.
Quod in augmento forme vtraque pars non remanet: et contra alias cõclusiones obicit. Et nota ibi multa pulchra. ibidem ar. 2. per totum.
Quod vnam formam excedere aliam in infinitum potest dupliciter intelligi. s. simpliciter et scd'm quid ibidem ad. 4. obiectionem. 1. conclusio
Quod gradus adueniens forme in augmẽto est vera forma sicut precedens: di. 17. q. 4. articulo. 2. conclu. prima.
Quod gradus adueniens in augmẽto forme potest existere priori non existente: et videri priori nõ viso: ibidem conclusi. 2. et 3.
Quod vnus gradus nõ põt videri alio nõ viso per potẽtiã creature si fit p potẽtiã dei: ibidẽ cõclu. 4.
Quod gradus adueniẽs forme ñ fit vna forma. Et cõtra alias cõclusiones et dicta obicitur: ibidem articulo 3. per totum.
De excessu et intensione: quere litteram.

Formido

Utrum formido sit de ratione formali et intrinseca opinionis: quere opinio.

Fruitio.

Quod fruitio quedam est creata: quedam increata. di. 1. q. 2. articu. 1
Quod delectatio est aliquid fruitionis: et similiter dilectio: ibidem ar. 2. conclusionibus. 1. 2. 3.
Quod fruitio non est essentialiter vnus actus: sed duo: ibidem. vt supra
Quod fruitio includit actum delectationis et dilectionis tanquam aggregatum ex eis. ibidem conclu. 4.
Quod fruitio principaliter cõsistit in actu delectationis quam dilectionis: ibidẽ supra.
Quod delectatio non sit fruitio nec pars eius: cõtra eas cõclusiones obicit: ibidem ar. 3. per totum
Quod quedam est fruitio large dicta: quedam proprie dicta: que iterum est duplex ibidem. q. 3. ar. 1.
Quod fruitio patrie non est beatitudo conuertibiliter et adequate: et non sequitur: intellectus beatificatur in patria: ergo fruitur: ibidem arti 2. conclu. 2. et eius probationibus.
Quod fruitio proprie dicta non est solius intellectus formaliter et subiectiue: ibidem. conclu. 3.
Quod talis fruitio in creaturis nõ est etiam vtriusque potentie. s. intellectus et voluntatis formaliter et subiectiue. sed solum voluntatis: ibidem cõclu. 4
Quod fruitio sit solius intellectus. et contra alia dicta et cõclusiones obicit: ibidem ar. 3. per totum
Quod creatura rationalis de potentia dei absoluta potest habere fruitionem in voluntate et non frui. ibidem. q 4. arti 2. propositione. 3. correlario 2. cõclu
Quod fruitio qua nũc creatura fruitur deo beatissime potest non esse fruitio. s. ipsa manente: ibidem 3. correlario. 4 conclu.
Quod hec consequentia non tenet: hec fruitiõe creatura fruitur: ergo nõ est fruitio: ibidem propositione. 4. correlaria.
Quod quedam fruitio est ordinata: quedam inordinata in creaturis. quedam perfecta: quedã imperfecta. di. 1. q. 5 articulo primo,
Quod opinio auicen. tenet: voluntatem posse frui creature. Et non contra eum: ibidem articulo scd'o in principio.
Quod põt naturaliter demõstrari quod voluntas creata nõ põt quietari in aliquo citra deum: ibidẽ cõclu. 1.
Quod imediatũ obiectum fruitionis ordinate in patria nõ est visio dei ibidem cõclu. 3.
Quod fruitio patrie est aliquid beatitudis essentialiter: et nõ ẽ amor cõcupiscentie sed amicitie: ibidem propositionibus. 1. 2. 1. 3 conclusi.
Quod nõ posset demonstrari voluntatem nõ posse quietari in aliquo citra deum: et cõtra alia dicta obicit: ibidem articulo. 3. per totum.
Quod de potentia dei absoluta creatura põt frui deo partialiter non fruendo ipso totaliter. di. 1. q. 7 ar 2. propo 2. correlario. 3. conclusio:
Quod aliquẽ nõ frui psona nõ fruendo eẽntia põt intelligi dupliciter: vno modo nõ fruendo re: que est persona: et iste sensus est falsus. Alio modo fruendo essentia vt est persona: et hic sensus est dubius ibidem. q. 8 articulo primo.
Quod voluntas viatoris põt ordinate frui essentia nõ fruendo personas scd'm distinctionem datam de fruitibidem ar. 2. conclusio. 1.
Quod voluntas viatoris põt ordinate frui persona nõ fruendo qualibet alia: ibidem cõclusio. 2.
Quod voluntas cõprehẽsoris nõ põt beatifice frui essentia diuina nõ fruẽdo personis: ibidẽ cõclu. 3.
Quod voluntas cõprehensoris non põt beatifice frui vna persona non fruendo alijs ibidẽ cõclu. 4.
Quod voluntas viatoris nõ põt ordinate frui eẽntia nõ fruendo personis: et cõtra alia dicta obicitur: ibidem articulo. 3. per totum.
Utrum voluntas creata respectu fruitiõis beatifice sit libera: quere: volũtas.
Quod necesse est quicquid prescit futurũ eẽ sicut p̃scitur a deo. di. 38 ar. 1. suppositione. 1.
Quod deus prescit aliquid eẽ futurũ sine oĩ necessitate. Et necesse est aliquid esse futurum sine omni necessitate. ibidem suppositione 2. et 3.
Quod deus ẽ p̃scius omnium futurorũ. ibidẽ. ar. 2. cõclu. 1.
Quod tanta necessitate futurum ẽ futurum: quod necess

fe est futurum esse futurum:ibidez conclu.2.
Q ö ois propositio de futuro a deo prescita .hoc supposito habet necessariam τ infallibilem veritatem sicut est prescita:ibidem conclu.3.
Q ö ois propositio de futuro a deo reuelata .hoc supposito habet necessariã τ infallibile veritatē: ibidem correlario.3.conclu.
Q ö nõ obstãte tale infallibili veritate deus õ potentia absoluta põt facere oppositum prescitū:ibidem cõclu.4.
Q ö illa opinio est falsa que ponit q ista propositio est falsa: deus scit antexpm venturum τ similes in probatione 2.cōclu. τ arti 2.in principio
Q ö tanta necessitate futurum est futurum q necesse sit omne futurum esse futurum obicitur etiã contra cōclusiones alias τ suppositiones multipliciter τ diffuse ibidem arti.3.τ.4.per totum: τ nova imaginationes.
Q ö non est idem rem esse futurã:τ rem futuram esse futuram Et nota de hoc multa ibidem in responsione ad obiecta.
Q ö omnis propositio de futuro cõtingenti determinate vera p diuinã potentiã põt ante aduentũ termini semp fuisse falsa .di.4.2.q.1 ar.2.cōclu.4.
Q ö propositio de futuro cõtingenti determinate vera põt nũq̃ fuisse vera .τ soluit ibidē ar.3.9.2.

G

Generatio vel Generare

Q ö potentia generandi põt accipi pro potentia logica.τ pro potentia reali vel mathematica .di.4.questione.1.articulo primo.
Q ö in diuinis est vera potentia generandi que ē vera potentia productiua ibidem articulo.2.conclusionibus.1.τ.2.
Q ö potentia generandi in diuinis ē potentia productiua verbi ibidem cõclu.3
Q ö licz talis potentia sit productiua verbi: nõ est tñ productiua:siue electiua generationis actiue: ibidez cõclu 4.
Q ö potentia generandi in diuinis τc.τ cõtra alias cōclusiones.τ dicta: obicit̃ ibidē ar.3.p totũ.
Q ö pater non generat essentiam nec cẽntia generat nec cẽntia generat filium: nec spirat nec spirat: τ bonã nota causam. di 5.q.1.articu.2.cõclusionibus.1.τ.2.
Q ö essentia generet:τ cõtra alias conclusiones obicit̃.Et nota in responsione modos soluendi sillogismos expositorios in materia illa: ibidem articulo.3.per totum
Q ö potentia generandi est in filio:τ tñ filius non potest generare.Et nota causaz predictorũ in processu cõclusionum.di.6.q.1.ar.2.conclusionibus.1.τ.2.
Q ö potentia generandi in diuinis non est potentia: respectu generationis actiue sed terminum productiui ibidem propositione.1.τ.2.conclu.
Quicquid habet filius accepit a patre:non tñ accepit illud in quo opponit̃ ei:ibidem propositione 2 3 τ.4.
Q ö pater nõ communicat generationem actiuam filio:τ q filius non habet nec elicere potest generationem actiuam ibidem propositione 5.τ.6.
Q ö pater in diuinis nõ põt aliuz filiuz generare: nec possunt in diuinis plures filij esse:ibidem conclusionibus.3.τ.4.
Q ö potentia generandi nõ sit in filio. Et contra alias conclusiones τ dicta: obicit̃:ibidem.articulo 3.per totum:
Q ö non sequit̃ potentia generandi est in filio:ergo potest generare ibidē ad.1.obiectionē.2.cõclu.
Q ö dupliciter potest intelligi q potentia generandi in diuinis sit essentia:τ nõ proprietas vno modo q sit res que est ẽentia:q non est res:que est proprietas. Alio modo q sit potentia generandi q̃ ē proprietas .di.7.q.1.ar.1.
Q ö proprietas nõ est potentia generãdi deo patri.nec potentia generandi est essentia τ relatio vt dicunt aliqui ibidem ar.2.conclu.1.τ.2.
Q ö potentia generandi nõ est essentia quodam modo relatio vt quidam dicunt ibidem conclusione tertia.
Q ö potentia generandi in diuinis in patre ē essentia diuina precise τ absolute ibidez cõclu 4.
Q ö potentia generandi deo patri τc.τ contra alias cõclusiones:obicit̃:τ dicta ibidez articulo tertio per totuz.
Q ö duplex est generatio.s actiua τ passiua.di.9.q.1.articulo 1.
Q ö generatio τ spiratio in patre non distinguntur realiter: distinctiõe.13.questione prima.ar.1.
Q ö generatio passiua τ spiratio actiua nõ distinguntur realiter in filio:ibidem correlario.prima conclu.
Q ö generatio actiua τ spiratio actiua non distinguntur formaliter in patre ibidez cõclusione.2.
Q ö generatio τ spiratio actiua in patre non sunt idem conuertibiliter ibidem conclu 3.
Q ö generatio actiua τ passiua i deo realiter distinguunt̃ a spiratiõe passiua.τ inter se ibidez cõclu.
Q ö generatio τ spiratio differunt realiter in patre:τ contra alias conclusiones obicitur: ibidem articulo.3.per totum.

Gratus

Q ö aliquis possit esse deo gratus sine charitate: querce charitas.

Gradus

Utrum intensio formarum sit per gradus vel nõ querere forma.
Q ö grauitas τ leuitas possunt accipi simpliciter τ fm quid:τ fm hoc diuersimode diuersi elementis.Et nota quomodo sint contraria. distinctione.17.questione.2.articulo.3.ad vltimã obiectionem.1.conclu.
Q ö greci probant spiritum sanctum non procedere a filio τ quomodo soluuntur eorum rationes distinctione.11.cõclu.1.articulo.2.in processu probationis.prime conclu.

H

Habitus.

Q ö habitũ theologicorum possibilium viatori quidam est diuinitus inspiratus: quidam ex probabilibus defensiuus: quidam conclusionum theologicarum deductiuus.questione secunda prologi articulo primo.
Q ö habitus theologie reuelate possibilis viatori non resoluit vsq̃ ad per se nota: ibidem articulo secundo conclusione prima.
Q ö talis habitus vt prescindit a naturaliter acquisitis nõ est scientia pprie dicta: ibidem conclusione secunda.
Q ö habitus theologicus eorum q̃ diuinitus reuelãtur ex probabilibus notis nobis in lumine naturali declaratiuus τ defensiuus non est scientia proprie dicta:ibidem conclusione.3.
Q ö aliquis habitus theologicus deductiuus conclusionum theologicarum.supposita articulorum existentia est scientificus scientia proprie dicta: ibidem conclusione.4.

Q ꝙ habitꝰ theologicꝰ possibilis viatori resolvit vsqꝫ ad per se nota. Et ꝯ alias ꝯclusiões ꝛ dicta obiicit̄ multipliciter ibidem. articulo 3 per totum.
Q ꝙ habitꝰ theologicus viatoris nõ subalternat theologica cõprehensoris. ibidem. ꝯclusione. p. posita in rñsiõe ad obiectionē. 2. ꝯclu. ꝯ secūdā opinionē.
Q ꝙ ex principijs tm̄ creditis ꝛ fide supposit̄ nõ generat̄ in nobis scia ꝓprie dicta. ibidē. ꝯclusione. 2. ad obiectionē. 2. conclusiõis ꝯ. secūdā opinionē.
Q ꝙ habitꝰ theologie reuelate possibil' viatori vt pscīdat naliter acqsitꝰ nõ ē realit̄ distīctꝰ a fide. q. 3. p articulo. 2. conclusione p.
Q ꝙ habitus theologicus eoꝝ q̄ tradit fides ex ꝓbabilibus notis nobis i lumine nãli declaratiuus ꝛ defensiuus est realiter a fide distinctus. ibidē conclusione. 2.
Q ꝙ predictꝰ talis habitus ē habitus opinatiuꝰ: ibidem conclusione 3.
Q ꝙ habitꝰ theologie acqsite ꝯclusionū theologicaꝝ suppositis articulis fidei euidenter deductꝰ est realit̄ a fide distinctꝰ ibidē. ꝯclusione 4.
Q ꝙ habitus theologicus non realit̄ distinctꝰ a fide ꝛ ꝯtra alias ꝯclusiões ꝛ dicta obiicitur. ibidē. articu. 3. p totum.
Q ꝙ habitus scientificoꝝ. q̄dā ē vnius ꝯclusionis tm̄ quidā plurium. q. 5. p articu. p. i fine articuli.
Q ꝙ habitus theologicus põt accipi vno mõ pro habitu vniꝰ ꝯclusiõis theologice tm̄. alio mõ p habitu omniū ꝯclusionū ad theologiā pertinentiū: q. 7. pro. articulo. p.
Q ꝙ habitus theologicus itellectus creati nõ est de deo sub ratione attributali tanq̄ de subiecto. p ibidē. articu. 2. conclusione. p.
Q ꝙ talis habitꝰ nõ ē de deo tanq̄ de subiecto p sb rõe respectꝰ ad extra. ibidē ꝯclusione. 2.
Q ꝙ talis habitus nõ est de deo sub rõne deitatis nõ simpliciter sꝫ vt est attingibilis ab intellectu creato ibidem. conclusione 3.
Q ꝙ talis habitus possibilis viatori de lege cõi siue est de deoꝰ vt ē attingibilis ab intellectu creato aliqualit̄ eleuato per habitū luminis fidei: ibidē. correlario. 3. conclusione.
Q ꝙ talis habitus itellectus creati vel glorificati ē de deo tanq̄ de subiecto sub ratione deitatis: vt est attingibilis ab intellectu creato super naturaliter eleuato ibidem correlario. 2. 3. conclusiõis.
Q ꝙ habitus itellectus creati ē de deo sub rõne finita tanq̄ de subiecto p ibidē. cõclusione. 4.
Q ꝙ deꝰ sit subiectū theologie sub rõne boniꝰ ꝛ cõtra alias cõclusiões obiicit̄ ibidē. articulo 3. p totū.
Q ꝙ in habitu theologico finis p̄ncipaliter itellectus est dilectio dei meritoria. q. 9. p. articu. 2. cõclusione. 3.

Habitus scientificus.

De habitu scientifico: quere scientia.
De habitu practico ꝛ speculatiuo habet̄. q. 10. p. articu. p. quere practicum.
Utrum habitus intellectus creati sit de deo sub ratione infinita: quere. infinitum.

I

Identitas.

Q ꝙ identitas alicuius rei ad se ipsam: quedam ē fundamentalis ꝛ absoluta: quedā formalis ꝛ respectiua. di. 19. q. 2. articu. 3. ad obiectionem contra quintam propositionem ꝛ principalem conclusionem: que est tertia conclusio.
Q ꝙ identitas: quedam est essentialis: quedā formalis. di. 18. q. p. articu. 3 ad secundam obiectionem: contra replicata. p. conclusionis.

De identitate relatiua i personis diuinis. quere. relatio vel relatiuum

Idem

Q ꝙ quedā sunt realiter idem p ꝯclusiones oīs distinctionis realis. in quibꝰ nõ. cū identitate realis stat distinctio realis di. 31. q. p articu p.
Q ꝙ essentia diuina ē eadem realit̄ cuilibꝫ ꝓprietati relatiue. p exclusionem oīs distinctionis ꝛ diuersitatis realis ꝛ persone diuine ꝛ ꝓprietas relatiua simpliciter est eadē. ꝛc. ibidē articu. 2. p. conclusionis. ꝛ eius ꝓbationibus
Q ꝙ essentia diuina nõ est eadē formalit̄ alicui persone diuine ꝯuertibilit̄. ibidē correlario p. ꝯclu.
Q ꝙ ad hoc ꝙ eēntia nõ sit eadē realit̄ alicui proprietati relatiue idē ꝯuertibilit̄ nõ oportet ponē distinctionē posē int̄ eēntiā ꝛ ꝓprietate: ex quo sequit̄ ꝙ nõ oꝫ ex hoc ponere distinctionē vel nõ identitatem inter personas ꝛ essentiam diuinaꝫ. ibidem. conclusione. 3. ꝛ eius correlario.
De his que sunt idē: vel vna re. s p exclusionē distinctionis realis non verificantur predicata. cõtradictoria in diuinis. ibidem. conclusione. 4.
Q ꝙ essentia nõ est idē realit̄ ꝓprietati. ꝛ ꝯ alias ꝯclusiões ꝛ dicta obiicit̄: ibidē p totū articu. 2.
Q ꝙ ista ꝓpositio eēntia diuīa ē eadē formalit̄ proprietati ibꝰ relatiuis põt itelligi q̄druplicit̄. s̄m ꝙ ly formaliter põt accipi dupliciter. di. 31. q. 2 arti p.
Q ꝙ essentia diuina ē eadē formalit̄ cuilibꝫ ꝓprietati relatiue p exclusiones omnis distinctionis formaliter: ibidem. articu. 2. conclusione. p.
Q ꝙ ꝓprietas ē sic eadē persone diuine cuius est ꝓpri. tas: ibidem. conclusione. 2.
Q ꝙ eēntia diuina nõ ē eadē formalit̄ alicui ꝑsone ꝯuertibilit̄: ibidē i probatione 2. cõclusionis.
Q ꝙ ad negationē talis ꝯuertibilitatꝭ nõ oꝫ ponē distinctionē posē int̄ eēntiā ꝛ ꝓprietatē: ibidē. ꝯclu. 3.
Q ꝙ ꝓprietas ꝑsonalis formalit̄ distinguit̄ a ꝑsona; ꝛ ab eēntia: obiicit̄. ibidē. articu. 3. ꝛ. 4.

Impossibile

Q ꝙ de impossibili põt eē scia: ꝛ q̄õ nõ similit̄ de falso. q. 2. p. articu. 3. ad obiectionē. 4. ꝯclusiõis.

Infinitum.

Q ꝙ repugnat infinito simplicit̄. sic deꝰ. cognosci sb rõe infiniti ab itellectu finito. q. 6. p. ar. 2. ꝯclu p.
Q ꝙ habitꝰ itellectꝰ theologicꝰ itellectꝰ creati nõ est de deo sub ratione infiniti tanq̄ de subiecto. p ibidem conclusione. 2.
Q ꝙ infinitas est de per se ꝛ p̄mo itellectu q̄ditatiuo deitatis: ibidem conclusione. 3.
Q ꝙ itellectꝰ creatꝰ possit attigere deū sub rõe infiniti ꝛ ꝯ alia dicta: obiicit̄: ibidē. arti. 3. p totum.
Q ꝙ aliud ē scire ꝙ deus e infinitꝰ. Aliud cognoscere ipsū sub rõne infiniti: ibidē. i pluribus locis.
Q ꝙ ens simplicit̄ infinitū sic ē deꝰ virtualit̄ ꝛ eminent̄ ꝯtinet perfectionē cuiuslibet entis finiti. q. 7. p. articu. p. suppositione. p.
Q ꝙ tale ens põt mouere intellectum ad cognitionē cuiuslibet finiti: ibidem suppositione. 3.
Q ꝙ tale ens. s. infinitum ꝛc. potest mouere intellectum creatum ad cognitionem vnius non mouendo ad cognitionem alterius. ibidem suppositione quarta.
Q ꝙ tale ens potest mouere intellectum creatū ad cognitionem finiti magis ꝛ minus intensam: ibidem suppositione quinta.
Q ꝙ tale ens simpliciter infinitum intensiue ꝛ remissius cognitum: non attingatur: ibidem suppositione septima.
Q ꝙ tale ens mouens intellectum ad cognitionē

mundū perfectum non attingatur inquantum infinitum: ibidem suppositione. 8.

Quod tale ens mouens intellectum non necessario mouet sub ratione neutra: ibidem suppositione. 9.

Quod tale ens sic mouens intellectum potest attingi sub ratione infinita: ibidem suppositione 10.

Utrum et quomodo possit poni multitudo infinita: quere: infinitū.

Intellectus.

Quod per actum intellectus res intellecta non ponitur in aliquo esse intentionali et conspicuo. Di. 3. q. p. articu p. in probatione. tertie opinionis

Quod intellectus agens et possibilis sunt distincti. et quidam actus est naturalis: quidam supernaturalis: ibidem. q. 2. articu. p.

Quod intellectus agens est aliqd anime: ibidē cōclusione pma articu 2.

Quod in nulla natura rationali est dare volūtatem possibilem et agentē: ibidē correlario pme cōclo.

Quod obiectū intelligibile nō ē cā totalis nec partialis actus intelligēdi: ibidē cōclusione. 2.

Quod intellectus possibilis non est causa totalis nec partialis effectiua actus intelligendi. ibidem conclusione 3.

Quod intellectus agens est causa totalis effectiua actus intelligendi: ibidē cōclusione: 4.

Quod intellectus agens et possibilis non distinguūtur et contra alia dicta obicitur: ibidem artic. 3. per totum.

Utrū intellectus creatus possit attingere infinitū sub ratione infiniti: quere infinitū.

Utrū intellectus et volūtas sint eadē potētia vel distincte: quere: potentia.

Intelligētia.

Quod nulla intelligentia inferior potest aliquid de nihilo pducere contra auicen. distinctio pma. q. 5. ar. 3. ad obiectionē secūde cōclusionis.

Libertas.

Quod quedam libertas est contradictionis: quedā determinationis et quō stat necessitas cū libertate: distinctio 1. q. 6. articu 1.

Quod principiū potest dici liberū: vel liberū distinguitur contra necessariū simpliciter vel cōtra naturale precise: dist. 11 q. 1 articu 1.

Item de libertate et libero pncipio: q̄re: spūs. s.

Utrū voluntas respectu fruitionis beatifice sit libera: quere: volūtas.

Lumen.

Quod non sit dare lumen alterius fidei in viatore: quod dicatur lumen medium inter lumen glorie: et lumen fidei q. 2. p. articu. 3. ad obiectionem: secū de opinionis contra 2. conclusione.

Quod lumen accipitur dupliciter a doctoribus. Et nota modos: ibidē: vltra responsione ad ratiōes contra 2 conclusionem.

Quod vnū excedit aliud et intendatur di. 17 q. p. articu. 3. in probationibus ad obiectionem. 4. cōclu.

M

Medium.

Quod quoddā est medium fm compositionē quoddā fm operationem: et quid sit medium inter contraria. Di. 17. q. 2. articu. 3. ad obiectiones. 1. con clu. in principio.

Quod nō sit dare minimū naturale quo minus nō possit moueri motu alterationis. Et nota multa pulchra de hoc distinctio. 17 q 2. articu. 3. ad obiectione vltimi doctoris cōtra pmā cōclusionē.

Missio vel mittere

Quod in ratione missionis sunt duo respectus quorū vnus est habitudo missi ad mittētē: secundo est habitudo missi ad terminū: disti. 14. q. 1. articu. 1.

Quod quedā missio est visibilis: quedā inuisibilis: et quelibet potest accipi actiue et passiue: ibidē in fine articuli.

Quod spiritus sanctus mittit filiū et mittitur a filio ibidē articu 2. conclusione. 1.

Quod persona diuina missa ab alia: mittitur etiā a se: ibidē conclusione secunda.

Quod mittere conuenit cuilibet persone diuine: sed mitti nō: ibidē conclusione. 3 et. 4.

Quod mittere nō cōuenit persone pducte et cōtra oīa alia dicta obicit: ibidē articu. 3. per totū.

Quod mittere actiue potest accipi dupl'r. s. auctoritatiue: ibidē ad obiectionē in pncipio.

Modus.

Quod modus realis cuiuscūq rei ē aliqua res: Di. 17 q. 1. articu. 2. ppositio. 1 conclusione. 1.

De modo forme accidētalis: et de modo pductionis eius ad subiectum: quere: forma.

Quod moueri sursū et deorsū potest intelligi simpliciter et fm quid. Et nota pulchra de hoc distin. 17. q. 2. ar. 3. ad obiectionē. 2. vltimi doctoris.

N

Notitia:

Quod quedā notitia est intuitiua: qdā abstractiua: qdā supintuitiua: quedā discursiua. q. 1. p. arti. 1.

Quod cognitio intuitiua ē cognitio rei in seipa psentialiter existe: et q deus ab eterno nō intuitiue cognouit creaturas. Et cognitio intuitiua creaturū non est perfectissima: ibidē in diffinitione cognitionis intuitiue.

Quod notitia intuitiua rei possit haberi sine eius psentia obicitur et nota responsiones ibidē.

Quod notitia abstractiua est cognitio rei i eius creaturæ: ibidē in diuisione eius.

Quod notitia intuitiua et abstractiua possunt eē de eodē obiecto sub eadē rōne formali: ibidē. ppō 1.

Quod notitia abstractiua potest haberi de existentia rei: ibidē ppositio: 2.

Quod notitia intuitiua in rōne euidētie e natural'r pfectior abstractiua et q deus ab eterno non cognouit creaturas: ibidē ppositio 3. et. 4.

Quod notitia intuitiua et abstractiua quātū ad absoluta nō distinguunt specie: ibidē ppositio. 5.

Quod notitia pdicta put icludūt respect' attigētie ad obiecta specifice distinguunt: ibidē ppō. 6.

Quod tales notitie differūt specie et q simplr sint: ibidē obicitur obiectione. 5. ppō. 6.

Quod notitia superintuitiua est cognitio rei in eo in quo perfectius habet eē q in seipso: qualis ē creaturarū in verbo ibidē in diffinitiōe eius.

Quod talis notitia potest haberi de qualibet creatura exnte et possibili et q de' ab eterno sic cognouit: ibidem ppositio 2. 3. et. 4.

Quod sola notitia superintuitiua ē matutina et potest eē eiusdē obiecti cum obiectiua: ibidem ppositio. 4. et. 5.

Quod notitia intuitiua: superintuitiua et abstractiua: lz quo ad respectus distinguātur specifice: nō tn̄ quo ad obiecta: ppositio 6.

Quod notitia intuitiua nō differt a superintuitiua obicitur ibidem contra dicta.

Quod notitia superintuitiua respectu creaturarū est perfectior intuitiua: nō tn̄ respectu dei: ibidē in responsione ad obiectiones.

Quod notitia discursiua ē cognitio rei per discursum rationis et alteri' cognitione deducta: ibidē in diffinitione eius.

Quod sola notitia discursiua siue deductiua est sci

entifica scientie, ppzie dicta: ibidem, ppo. pma.
Quod cognitio deductiua et cognitione supintui tiua est certioz: ibidem, ppositio secūda.
Quod notitia et abstractiua ē pfectioz ratiōe eui dentie: q̄s ex intuitiua: ibidem, ppositio. tertia.
Quod nulla notitia deductiua: vel discursiua sit dif tincta ab aliis: obicit ibidē in obiectione addita.
Quomodo notitia dei z angelozū potest dici de ductiua: ibidem ad tertiā z quartā obiectionē.
Quod notitia dei abstractiua deitatis fm eius p prium conceptum non est viatoz nec alteri cōmu nicabilis: q2 repugnat essentie diuine aliqua cre ata imagine presentari: ibidem articulo. 3. con clusione prima.
Quod notitia intuitiua deitatis de potentia dei ab soluta est cōmunicabilis viatori: ibidem conclu sione secunda.
Quod notitia deductiua euidens de veritatibus the ologie potest cōmunicari viatori de potentia dei absoluta: ibidē conclusione. 3.
Quod talis notitia de veritatibus theologie est sci entia ppzie dicta: ibidē conclusione. 4
Quod notitia abstractiua deitatis est cōmunicabi lis fm pprium eius conceptum: z cōtra alias cō clusiones obicitur ibidē ar. 3. per totū.

Numerus.

Quod numerus potest accipi stricte: z sic est multi tudo omnium quantozum: vel large z sic est mul titudo omniū entiū: di. 14. q. 1. ar. 4.
Quod numerus primo modo non reperitur nisi i re bus corpozalibus: secūdo modo i omnibus: ibidē arti. 2. conclusione. 1. z 2.
Quod trinitas personarum diuinarum non est pri mo mō numerus sed secundo mō conclusione ter tia z quarta: ibidem.
Quod quocūq3 numero dato in infinitum potest da ri z quō sic cognoscitur a deo: di. 35. in deductiōe q̄rte 2clonis.

Obiectum.

Quod obiectū visus t̄minat realit actū videndi z non intentionaliter: distinctio. prima q. 4. ar. 2. in pbatione prime conclusionis ad obiectionē cō tra opinionē predicatoris: quere etiā visio.
Quod obiectum intellectus z volūtatis nō sūt cau se totales suoz actuū nec partiales: di. 3. q. 2. cō clusione. 2. z eius cozrelario.

Odium.

Quod creatura rationalis dānata pōt habere odi um: quo nunc actu odit deum de potentia dei ab soluta z ipm non odire: distinctio. 1. q. 4. ar. 2. p positione pma z secūda i pbatiōe 2clusiōis pme.
Quod creatura rational s habet odium quo odit deum nunc dānabiliter que est dānata: ibidē 3 p positio. 7.
Quod non est possibile creaturā rationalem videre deum z ipm odire positiue: distinctio. 1. q. 7. ar. 2. conclusione secunda
Quod deus nō potest facere: stante eius clara visi one vel non stante q creatura ipm odiat positi ue 3 positiōe pma secūde cōclusiōis
Quod creatura per suam ppziam virtutem non po test deum clare visum odire: ibidē ppositio. 2.

Opinio.

Quod formido non est de ratione formali opiniōis vt opinio est. q. 3. Plo. ar. 3. ad obiectionē3 tertie conclusionis pncip lis.
Quod opinio potest accipi vt attenditur: in opina tiuu possis se aliter hēe. Alio modo: vt nō attēdit:

z quō includit formidinē: z quō nō: ibidē in trāsio ne ad pmā rōnē.

Passio.

Quod passionem demonstrari de subiecto quedaz dicitur ipz. ptz: sicut vox vel conceptus quedaz proprie sicut significatū p subiectum ibidem. q. 5. articulo primo.
Quomodo distincte passiones possint de eodem subiecto demōstrari: z quomodo nō. q. 5. p. arti. 3. ad quartā obiectionē pme cōclusiōis.

Pater.

Utruz pater sit pzioz filio pzitate originis vel ali qua alia: quere pzioz.

Perfectio.

Quod non omnis perfectio diuina est perfectio at tributalis di. 8. q. p. artic p. propositio. p. cōtra opinionem.
Quod verum perfectiōes attributales in primo en te i in deo distinguātur inter se: z ab ipso: quere. primum.
Utrum ppzietas relatiue realiter sibi in perso n s distinctis ab eis: quere persona.
Utrum personas diuinas distingui propzietati bus absolutis potest intelligi dupliciter. vno mo do primo: alio modo ex cōsequenti. di. 25. q. p. ar ticulo. primo.
Quod persone diuine non distinguūtur se totis: nec seipis pmo: ibidē arti. 2. conclusione prima z eius cozrelaris
Quod persone diuine distinguūtur modis seu ppzie tatibus absolutis: z q i eis sunt realiter aliquē p prietates relatiue: ibidē 2clusiōib. 2. z 3.
Quod persone diuine solis ppzietatibus relatiuis distinguunt realiter: ibidē cōclusione. 4.
Quod persone diuine nō distinguunt se totis. Et cō tra alias conclusiones z dicta obicitur: ibidez ar. 3. per totum.
Quomodo persone diuine mittūt vel mittunt: q̄re mittere vel missio.
Quomodo persone diuine sunt inter se equales: z quomodo nō: quere: equalitas.
Utrum trinitas personarum diuinarū sit verus numerus quere numerus.
Quomodo persone diuine z earum propzietates sunt idem: quere idem.
Quod multi sunt modi posteriozitatis z qui sint: quere: pzioz.
Quod potentia que est intellectus in natura ratio nali creata anima est realiter voluntas. vel e con uerso di. 3. q. p. ar. 2. conclusione p.
Quod potentie intellectus z volūtatis nō sunt ipsa anime essentia: z q potentie sensitiue distinguun tur ab anima: ibidem: conclusione 2. z eius pro batione.
Quod potentia que est voluntas est simpliciter no bilioz intellectu z omni potentia cognitiua: ibidē conclusione. 4.
Quod potentia que est voluntas est nobilioz alios quia in eius actu principaliter cōsistit beatitudo ibidem in fine 2. articuli.
Quod potentie anime non distinguūtur ab anima: z inter se. obicitur: z contra alia dicta: ibidem. ar. 3. per totum.
Quod quedam potentia est logicalis quedam me thaphisica z realis. di. 4. q. p. articu. 1.
Utrum potentia generandi sit propzietas in diui nis z de tali potentia: quere: generatio.

Pratio.

Q̄d praxis potest accipi: cōmunissime: cōmuniter proprie: ꝛ proprissime: ꝛ quibus modis vtuntur doctores. q. 9. pro. articu. p̄.
Q̄d praxis est operatio alterius potentie: q̄ꝫ intellectus: elicitus vel sequens electionem nata elici cōformiter recte rationi: vt sit recta: ꝛ hec diffinitio est bona ꝛ nulla alia: ibidē vltra:
Q̄d actus voluntatis circa finem non est ꝓprie praxis. sed circa ea que sunt ad finem. ibideꝫ. ar. 2. conclusione. p̄.
Q̄d dilectio dei meritoria nō est proprie praxis: ibidem conclusione. 2.
Q̄d finis principaliter intentus in habitu theologico. est dilectio: talis non est praxis: ibidē. cōclusione. 3. ꝛ. 4.
Q̄d habitus theologie sit practicus: ꝛ cōtra alia obicitur ibidem. articu. 3.
Q̄d habitus practicus est cuius finis principaliter intentus est praxis. q. 10. p̄. articu. p̄.
Q̄d habitus practicus nō sic bene diffinitur. obicitur ibidem. artic. 3. per totum.
Q̄d habitus viatoris theologi: vis nō sit practicus: nec theologus eius sit speculatiuus habitus: ibidē articu. 2. conclusione. 1. ꝛ 3.
Q̄d talis habitus non sit simul practicus ꝛ speculatiuus: sed proprie dicitur affectiuus. ibideꝫ. cōclusione. 3. ꝛ. 4.
Q̄d habitus theologie sit practicus: ꝛ contra alias conclusiones obicitur. ibideꝫ per totum. ar. 3.
Q̄d habitus theologie distinctus contra naturaliter acquisitos ē practicus: vel speculatiuus vel affectiuus: ibideꝫ: ꝓpositio. p̄. ad obiectionē 2. dicit.
Q̄d omnis scientia in quantum scientia ponitur speculatiua: ibidem: propositio. 1. ad obiectionem roddensis: vel respondentis.

Predestinatio.

Q̄d deus non predestinauit aliqueꝫ ab eterno ꝓpter actum credendi in eum quē premidit ipm finaliter habiturū: aut ꝓpter opera bona que scuit ipm finaliter habiturum: di. 40. ar. 3. cōclusione. 2. contra opinionem.
Q̄d deus non predestinauit aliquem ab eterno ꝓpter bonum vsum liberi arbi. finaliter duraturū: nec ꝓpter aliā aptitudinē: ibidē cōclusione. 2.

Preteritum.

Q̄d tanta necessitate preteritum ē preteritū q̄d deus nō potest facere nō fuisse: distinctio. 42. ar. 2 conclusione prima.
Q̄d non sufficienter ꝓbatur conclusio posita de necessitate preteriti obicitur multipliciter ꝛ respondetur. Et nota similia: ibideꝫ in ꝓbatione dicte conclusionis p̄me.
Q̄d preteritum possit non eē preteritū obicitur multipliciter. Et nota responsiones: ibidem articulo tertio.
Q̄d primum in entibus est tātū vnum aliquid absolutum ꝛc. Et nota obiectiones ꝛ solutiones. distinctio. 2. q. 1. articu 2. cōclusione p̄ma.
Q̄d primū in entibus est aliquid absolutum ꝛ nō aliquid formaliter ꝛc. ibidē cōclusione. 2.
Q̄d primum in entibus est aliquid absolutū ꝛ nō aliquid ꝛ aliquid extra intellectū: aliter per exclusionem omnis distinctionis simpliciter: ꝛ s̄m quid perfectionum attributalium: ibidem conclusione tertia.

Perfectio attributalis.

Q̄d perfectiones attributales in primo sint tantū vnum aliquid absolutum ꝛc. equipollet tamen distinctis rebus ex natura rei virtualiter: ibideꝫ conclusione quarta.
Q̄d in primo perfectiones attributales distinguuntur inter se ꝛ ab essentia s̄m rationē seu conceptibiliter: ibidē correlario cōclusione. 4.
Q̄d primū in entibus non sit aliquid absolutum ꝛc. ꝛ contra alias conclusiones obicitur: ibidem articulo. 3.

Principium.

Q̄d principiorum scientie quedaꝫ intrant demōstrationē solū s̄m virtutē: quedā s̄m substātiam q. 4. ꝓlo ar. 1.
Q̄d principiorum intrantium demonstrationē: quedam sunt principia simpliciter: quedam s̄m quid: ibidem vltra.
Q̄d nō omnes articuli fidei sunt principia theologie reuelate loquendo de principiis intrantibus demonstrationem solum s̄m virtutem: ibidē articu. 1. cōclusione prima.
Q̄d non omnes tales articuli sunt principia intrantia demonstrationem solū s̄m substantiam: sed duo tm̄ trinitatis ꝛ incarnationis: ibidē conclusione secunda.
Q̄d in theologia acquisita eoruꝫ que tradit fides ex ꝓbabilibus nobis notis in lumine nāli deductiua. articuli fidei nō sunt ꝑncipia: nec omnes: nec aliquis: ibidē cōclusione. 3.
Q̄d theologia acquisita conclusionū theologicarum suppositis articulis euidenter deductiua: articuli fidei nullo modo sunt prima ꝑncipia: ibideꝫ conclusione. 4.
Q̄d non omnes articuli fidei: ꝛ contra tertiaꝫ cōclusionem sunt principia theologie obicitur: ibideꝫ artica. 3. per totum.
Q̄d principium potest dici liberum vt distinguitur contra necessarium simpliciter vel contra necessarium naturale di. 11. q. 1. ar. 1.

Pater.

Quomodo pater ꝛ filius sunt vnū ꝑncipiuꝫ spūs sancti: quere: spūs sanctus.

Priora.

Q̄d quedā sunt ꝑora s̄ꝫ quid: posteriora simpliciter: quedā ꝑora simpliciter in conceptu pariter ꝛ in effectu quedā ꝑora simpliciter in cōceptu: non autē in effectu. q. 2. ꝓlo ar. 1.
Q̄d quedā est prioritas durationis: quedā nature: quedā causalitatis: quedā cōmunitatis: quedā ꝑfectionis: quedā cognitionis: quedā s̄m locū: quedam s̄m ordinem: similiter est de posterioritate: di. 9. q. 1. ar. 1.
Q̄d quidā modus prioritatis est in quo: quidam a quo. Et nota de quo modo prioritatis loquuntur doctores de prioritate patris respectu filii: ibidē arti. 2. in principio.
Q̄d pater respectu filii nō est prior originaliter filio nec prius generat q̄ꝫ spiret spūꝫ sanctuꝫ: ibideꝫ conclusione. 1 ꝛ. 2.
Q̄d pat̄ nō prius spirat spūm sanctū q̄ꝫ filius: nec generatio filii prior est spiratione: ibidem cōclusione. 2. ꝛ. 4.
Q̄d pater sit prior origine filio: ꝛ contra alias cōclusiones: obicitur ibidem ar. 3. per totū.

Processio.

De processione spiritus sancti an sit prior vel posterior generatione filii: quere: por vel generatio.

Raritas.

Q̄d raritas ꝛ densitas non sit precise cum inductione intensionis forme accidentalis in subiecto:

di. 7. n. ciusa 7. q. 1. articulo. 2. conclusione. 4. cōtra opinionem.

Relatio

¶ ꝙ relatio nō habet a subiecto ꝙ sit res sine a fūdamento in quo est di. 13. q. 1. arti. 3. ꝓpositio ad obiectionē prime cōclusionis.

¶ ꝙ vnitas τ distinctio relationum non simpliciter et veritate τ distinctione terminorum: ibidē ꝓpositionibus. 1 τ. 3.

¶ ꝙ quedam relationes consistunt in esse puncta li τ tales non suscipiunt magis τ minus: quedam non consistūt quibus non repugnat suscipere τc. distinc. 19. q. 1. ar. 3. ad. 5. obiectionē prime opinionis cōclusione prima.

¶ ꝙ in relationibus non sit ꝓcessus in infinitum: ibidē in ad primā obiectione cōtra primā cōclusionē ad articulū primū aureoli.

¶ ꝙ in personis diuinis est idētitas τ equalitas relatiua que equalitas non est idētitas: ibidē q. 2. arti. 1. ꝓpositionibus. 1. τ. 2. τ. 3. positis in probatione 2. cōclusiō. 9.

¶ ꝙ equalitas relatiua que ponitur inter personas diuinas est relatio realis non rationis: ibidē cōclusio se. 3.

¶ ꝙ nulla idētitas relatiua eiusdem ad seipsum ē relatio realis: sed quelibet est rationis: ibidē ꝓpositio prima τ secūda cōclusio se. 3.

¶ ꝙ nulla idētitas relatiua vnius ad alterum in creaturis est relatio realis: sed rationis: ib. dē ꝓpositio tertia τ quarta.

¶ ꝙ omnis idētitas relatiua in diuinis vnius ad aliū est relatio realis ibidē ꝓpositio 5.

¶ ꝙ vnum relatiuum non est de principali τ quiditatiuo conceptu alterius. di. 21. q. 1. articu. 2. cōclusiōe prima.

¶ ꝙ vnum relatiuum sit de principali cōceptu alterius obicitur ibidē ar. 3 in principio.

¶ ꝙ quedā est relatio realis: quedā rationis: di. 28. q. 1. articu. 1.

¶ ꝙ alia relatio in creaturis quantū ad illud quod dicit formaliter τ directe est vera res. prout res distinguitur a signis: ibidem articulo. 1. conclusione prima.

¶ ꝙ omnis relatio τc. τ similiter omnis habitudo vnius ad aliud est aliquod ens: ibidē ꝓpositio prima cōclusione prima.

¶ ꝙ omnis relatio in creaturis τc est ens rationis: nec vox vel conceptus: ibidē ꝓpositio secunda τ tertia.

¶ ꝙ omnis relatio in creaturis est res distincta a suo fundamento: ibidē in conclusione secūda principali.

¶ ꝙ omnis relatio in creaturis est res distincta a fundamento τ a rebus absolutis: ibidem cōclusione tertia τ quarta.

¶ ꝙ non omnis relatio sit vera res distincta τc. obicitur ibidē arti. 3 per totum

¶ ꝙ quedam relatio est pure realis τ talis est omnis relatio que in suo esse completo: nec est in anima obiectiue: nec ab anima effectiue: quedam est rationis τ illa quoad eē est ab anima: quedā participat de vtraque: ibidē. q. 2. arti. 1.

¶ ꝙ deus refertur ex tempore ad creaturam: τ hoc sola relatione rationis: ibidem arti. 2. cōclusionibus. 1. τ 2.

¶ ꝙ deus non refertur tēporaliter ad creaturam relatione reali que sit formaliter in deo nec in creatura subiectiue: sed obiectiue tm̄ intellectu diuino vel creato: ibidē cōclusione 3.

¶ ꝙ deus refertur ad creaturam temporaliter vera relatione reali existēte formaliter in deo vel in creatura: ib. dē cōclusione 4.

¶ ꝙ deus non sic ex tempore referatur ad creaturam: τ contra alia dicta obicitur ibidem arti. 3. per totum

¶ ꝙ deus potest referri ad creaturā relatiōe tēporali τ eterna que iterum est multiplex: ibidem q. 3 articu. 1.

¶ ꝙ deus non refertur temporaliter ad creaturā relatione noua reali adueniente deo formaliter ex tempore: ibidē ar. 2. cōclusione prima.

¶ ꝙ omnis relatio in creaturis habet esse per inherentiam τ informationē τ similiter est de ceteris predicamentis respectiuis: ibidem ꝓpositio 1. cōclusio se. 1.

¶ ꝙ omnis relatio in creaturis facit cōpositionē cū suo per se fundamento: τ de nouo sibi adueniens facit mutationem in eo: ibidem ꝓpositio secūda τ tertia.

Reuelatio.

¶ ꝙ reuelatio vel vocalis vel mentalis: qua deus reuelauit aliquid in fore vel aliquid huiusmodi non potest per aliquā potētiā non fuisse reuelatio. di. 41. arti. 2. conclusione 2.

¶ ꝙ deus non potest nec potuit reuelare falsum: ibidē conclusione. 3.

¶ ꝙ deus potest reuelare falsum τ per alium τ per se τ deo recte fallere: obicitur τ respondetur: ibidē articulo 3.

¶ ꝙ reuelatio: qua deus reuelauit aliquid fore vel aliquid huiusmodi potest nunquā fuisse reuelatio eius obicitur τ pulchre τ diffuse τ respōdet: ibidem articu. 3.

¶ ꝙ nullum accidens nec absolutum nec respectiuum est vel esse potest in deo formaliter di. 28. q. 3. ar 2 ꝓpositionibus 4. τ. 5 secūde cōclusionis.

Referri.

¶ ꝙ deus non refertur ad creaturam relatione reali que sit in ipso ab eterno sub esse actuali: nec in eē possibili: ibidē conclusione 2 τ eius ꝓpositionibus.

¶ ꝙ deus non refertur ad creaturam alia relatione a relatione reali creature que sit subiectiue in creatura: ibidem conclusione 3.

¶ ꝙ quedam sunt relatiua per se: quedam per accidens: quedam secundum eē quedam secundum dici ibidem q. 3. in ꝓbatione quarte cōclusionis

¶ ꝙ deus refertur ad creaturam alia relatione quam ipsa ad deum. Et contra alia obicitur: ibidem ar. 3 per totum.

¶ Utrum equalitas sit relatio maxime in diuinis: quere equalitas.

Res.

¶ ꝙ iste terminus res potest accipi cōmunissime cōmuniter stricte strictius τ strictissime. Et quomodo aliter isti modi differunt distinctio. 28. q. 1. ar. 1.

S

Scientia.

¶ ꝙ scientia potest accipi communiter τ magis proprie: τ quomodo distinguitur a sapientia. q. 1 prologi ar. 1. in secūda parte articuli.

¶ ꝙ veritatibus theologie possit esse scientia proprie dicta: ibidem. ar. 2. cōclusione. 4. τ ibidem in responsione ad eius obiectionem ar 3.

¶ ꝙ scientia dicitur dupliciter: sm̄ gratiam τ quia re dicitur sm̄ gratia. q 10. prologi ar. 3 ad obiectiones 4. conclusionis. in responsione ad. 7. argumentū.

Utrum ex principiis theologie in nobis generetur habitus scientificus: quere habitus.
Quomodo scientia possit esse de impossibili: et de falso: quere impossibile.
Utrū scientia dei respectu creature sit finita vel infinita q.2.p.ar.3. ad obiectiones.3.et.4.pcln.
De scientia practica et speculativa: q̄re praxis.
De subiecto scientie: quere infra: subiectum.

Silogismus.

Quomodo silogismi expositorii et etiam alii tenent in divinis: et quomodo nō di.5 q.1.art.3. in rñsione ad obiectionem.2.

Similitudo.

Utrum similitudo sit vera relatio distincta a rebus similibus. quere equalitas.
De dictione soli: et aliis exclusivis: quere exclusiva solum.

Speculatio.

De speculatione vel scientia speculativa: quere praxis.

Spiritus.

Quod spiritus sanctus nō procedit a solo patre: sed etiam a filio. Et nota multa pulchra contra modum probandi grecorum in processu contra pe. et eius obiectiōes in.3. articulo. distinctiōe.11.q.1.ar.2. conclusione 1.
Quod pater et filius sunt unum principium spiritus sancti et nō plura: ibidē cōclusione.2.
Quod spiritus sanctus procedit a patre et filio libere et tanquam ab uno principio libero non naturaliter ibidem conclusionibus.3.et.4.
De missione spiritus sancti et aliarum personarum: quere missio et mitti.

Spiratio.

De spiratione spiritus sancti: quere infra generatio vel spiratio.
Quod quedam est spiratio activa: quedam passiva distinctio.9.q.1.arti 1.
Utrum spiratio in divinis distinguatur a generatione: quere generatio.

Subiectum.

Quod quoddam est subiectum habitus scientifici in quo: quoddā de quo. q.5.arti.1.
Quod de ratione formali primi et per se subiecti habitus scientifici non est continere primo virtualiter omnes veritates illius habitus: cuius est subiectū ibidē arti 2 conclusione prima.
Quod ratio formalis et adequata talis subiecti nō est subiecti respectu predicati in conclusione scientifica ibidē pclusione.2.
Quod ratio formalis talis subiecti unius cōclusionis precise: est terminum significatum per vocem vel conceptum qui subiicitur in illa conclusione: vel respectu principalis conclusionis si sint plures respectu unius subiecti: ibidē conclusione 3.
Quod de ratione formali talis subiecti non est habere passiones a se realiter ibidē conclusione.4.
Quod de ratione formali subiecti est cōtinere oēs veritates etc. et contra alia obiicitur: ibidem arti 3.per totum.
Quod subiectum scientie et subiectū conclusionis scientifice nō sūt idē ibidē ad obiectiōes. 2. pclusionis principalis in respōsione tertii articuli.
Quod primum subiectum scientie non est vox vel cōceptus: sed est res significata per talem terminū et nota quid est subiectum tale ibidē. Et etiā.q.5.p arti.1.
Quomodo subiectū scientie est unum: et quomodo donē: nec est vox nec conceptus.q.5.p.ar.3. ad obiectū tertie conclusionis.
Utrum deus sub ratione deitatis vel sub ratione infiniti sit primum subiectum theologie in intellectu creato.q.6 et 7.p.q̃si per totas. Quere etiā infinitū ubi distincte ponitur ratio formalis primi subiecti habitus scientifici: et quedā est formaliter finita: quedā solum virtualiter.q.7.p.ar.3.ad obiectionē.4.cōclusio no.
Quod infinitas perfectionis subiecti potest sumi intensive et extensive: et quomodo accipiunt doctores: quando infinitatē subiecti dicunt cōcludi infinitate habitus scientie.q.8.p.ar.1.
Quod ex unitate subiecti primi formaliter necessario nō concludit unitas specifica habitus scientifici: ibidē ar.2 pclō pma.
Quod ex nobilitate et perfectione talis subiecti proportionabiliter cōcludit infinitas habitus scientifici ibide cōclusione.2.
Quod ex infinitate talis subiecti necessario concluditur infinitas habitus scientifici: ibidem conclusione tertia.

Theologia.

Quod si theologia eēt de deo tanquam de subiecto primo sub ratione infiniti eēt pfectio infinita: ibidem conclusione.4.
Quod ex unitate subiecti nō cōcludit etc. Et contra alia obiicitur ibide ar.2 per totū.
Quod theologia viatoris nō sit scientia proprie dicta. Et nota obiectōz. et rationes.q.2.pro.quasi per totum. quere etiam: habitus.

Trinitas.

Quod trinitas realis in divinis nō potest naturaliter demonstrari di.2.q.p.ar.2.pclusione.3.
Utrum possit demonstrari deum esse in tribus suppositis realibus. quere: deus.
De ratione imaginis trinitatis in quo consistit. quere imago.

Tristitia.

Quod creatura rationalis de potentia dei absoluta potest habere tristitiam formaliter in voluntate: qua nunc tristatur de deo. et tamen non tristari di.p.q.4.ar 2. propositione.5.pclusionis.
Quod non sequitur creatura rationalis habet qua nunc tristatur damnabiliter. ergo est damnata. ibidem. propositione eadem.

V

Veritas

Quod sunt precise veritates theologice utrum aliqua sit per se nota nobis .q.p.p ar.p in declaratione secundi termini.

Viator.

Quod est viator et quomodo diffinitur.q.p.p ar.p in principio.
Quod viatori in quantum viator non repugnat notitia evidens deitatis ibidem: propositione p.
Quod nō est sufficiens diffinitio intellectus viatoris: viator est ille qui non habet notitiam intuitivam deitatē sibi possibile de potētia dei ordinata: ibidē ppositione 2.
Quod nec ista est sufficiens diffinitio intellectus viatoris: est ille qui cognoscit per speculum et est in statu merendi. ibidem: propositione.3.

Videre.

Quod nulla creatura videre possit albedinem anibilatā. Et nota multa pulchra circa prologū. Et contra idem.di.p.q.4.3 pcessu.p.pclone.p. dede cetis propositionibus.

Visio

Quod obiectum visionis fiat actum videndi realiter nõ solum sm naturam: ibidem vltra: propositione 2. contra predicatorem.

Quod visio possit manere re visa annihilata. et quomodo sõ: ibidem. ar. 1.

Quod visio q̃ creatura rõnalis videt deũ intuitiue põt manere ĩ ipso formalit sine oĩ dilectiõe vel delectatione. di. 1. q. 7. ar. 2. ppõne. 1. pme. conclu.

Voluntas.

Quod voluntas nõ possit frui obiecto beatifico clare viso cõtrarie vel affirmatiue: et quid ẽ sic frui: in eadem questione. per totum: quere.

Utrum volũtas possit sic frui obiecto beatifico clare viso vel ipsum videre et nullũ actum dilectionis circa ipsum habere. quere Dilectio.

Quod creatura rationalis põt fieri de nõ vidente videns nulla in ea facta mutatione circa absolutũ. Similiter de cognoscente et diligente. ibidẽ. Di. 1. q. 5. ar. 2. oclusiõe. 2. ppõ. 4. correlaria. 2. p.

Unitas.

Quod de vnitate subiecti scie. q. 3. pro. articulo. 3. ad obiectionẽ. prime cõclusionis.

Queritur de hoc subiectum:

Quod ponere multitudinẽ nõ cõstituentiũ per se vnã infinitã ẽ impossibile. Sed cõstituẽ vnum nõ ẽ impossibile imo necessarium. di. 17. q. 4. articulo. 3. ad obiectionẽ. 3. p. conclusionis.

Voluntas.

Quod volũtas accipit tripliciter sm ansbel. quedã est voluntas vsus: et sic actus voluntatis. dicit volũtas: quedã est voluntas instrumentũ. et illa ẽ vis aie sicut ansbel. declarat ĩ pcoz. c. 10. di. 1. q. 6. ar. 1.

Quod creata voluntas respectu fruitionis beatifice nec est libera. di. 1. q. 6. ar. 2. conclu. 1.

Quod voluntas creata nõ est cã totalis nec partialis fruitiõis beatifice. ibidẽ. ppositione p. corr. 1. oclũ.

Quod fruitio qua creatura rationalis fruitur deo beatifice non est in potestate voluntatis creature. ex qua sequunt multe propositiones correlarie s. ꝙ visio beatifica nõ est in potestate nostra. et ꝙ in casu voluntas viatoz existentis in gratia: potest deuz super omnia diligere. et per illum actum nihil mereri ibidem propositione. 2. p. conclusionis.

Quod voluntas creata respectu cuiuslibet fruitionis nõ beatifice quam habet de facto. et põt a se habere est vere libera. tam in via ꝙ in patria. et ex hoc nõ multas propositiones sequentes et vtiles: ibidem conclusione. 2 principali.

Quod voluntas per suam propriam efficatiam et ingenuitatem libertatem non potest nõ frui obiecto beatifico clare viso etiam fruitione nõ beatifica: ibidem. conclu 3. et 4.

Quod hec cõsequentia est nulla: voluntas creata non fruit ergo nõ est libera: ibidẽ propositio p. ocla. 4.

Quod voluntas creata necessitat ad causandaz fruitionẽ nõ beatificã si de sibi ostẽderet: ibidẽ ppõ. 2.

Quod videns essentiam diuinam. et carens fruitione beatifica propria virtute: non potest non nolle illam. ibidem propositione. 4.

Quod voluntas creata sit causa effectiua fruitionis beatifice. et cõtra alia dicta obicit ibidẽ ar. 3. p totũ

Quod põt tripliciter accipi actum volũtatis vno modo circumscripto quocũq; alio. scdo modo stante generali influentia et ceteris necessario requisitis ad ipsum. tertio mõ. ꝙ omnibus illis stãtibus volũtas sic põt se determinare ad ipsum ꝙ a nulla põt cogi ad oppositum: ibidẽ ad scdam. obiectionẽ principalem. 2. oclusione.

Quod dupliciter põt intelligi voluntatẽ posse nõ frui obiecto clare viso s. affirmatiue et negatiue seu cõtradictorie et cõtrarie eadẽ. di. 1. q. 7. ar. 1.

Quod voluntas potest non frui cõtradictorie vel affirmatiue obiecto beatifico clare viso: ibidem propositione. 1. correlario. 1. conclu.

Quod est dare voluntatem agentem et possibilem. sicut intellectum. di. 3. q. 2. corr. 1 cõclu.

Quod obiectum voluntatis non est causa totalis nec partialis effectiua sui actus: ibidẽ correlario. 3. p.

Quod voluntas agens ẽ causa totalis actuũ volendi et nolendi ad quos possibilis est in potentia naturali ibidem correlario. 4. conclu.

Quod isti termini volũtas signi. et volũtas beneplaciti sunt termini conotatiui et quotuplex cõnotant. di. 8. q. 1. arti. 2. ad obiectionẽ. 4. cõclu 3.

Utrum voluntas possit deuz videre et non diligere quere dilectio.

Utrum voluntas possit frui essentia diuina non fruendo personis. quere frui.

Utrum volũtas distinguat ab intellectu. et ab aliis sicut potentia. quere potentia.

Utrum voluntas hominis quando sumit large. et sic est appetitus in homine. imo etiã in brutis: quandoq; proprie et sicut solum appetitus intellectus dicitur voluntas. di. 45. ar. 1.

Quod quedam voluntas hominis proprie dicta ẽ naturalis. quedam deliberatiua et tamen ambe sunt vna potentia tm dupliciter dicta: ibidem.

Quod voluntas dei quandoq; sumit proprie vel pro voluntate beneplaciti. quandoq; iproprie et large. p pro signo voluntatis: ibidem:

Quod ad rectitudinem voluntatis nostre nõ necessario requirit ꝙ velimus omne illud qd euidenter nobis constat deum velle simpliciter. ibidem articu. 2. coclusione 1.

Quod deus potest aliquid velle. et velle voluntatem hominis illud non velle etiam habita sufficienti notitia de voluntate dei respectu talis voliti. ibidem propositione. 1. posita pro. 1 conclu.

Quod deus potest aliquid velle: et velle voluntatem hominis contrarium illius velle. etiam habita sufficienti notitia de vtroq;. ibidem ppositione 2.

Quod ad rectitudinem voluntatis humane nõ necessario requiritur ipsam velle illud quod deus vult ipsam non velle. et ibidem ppositione. 3.

Quod ad rectitudinem voluntatis humane non necessario requiritur ꝙ velit illud quod est simpliciter impossibile ipsam velle. ibidem propositione. 4.

Quod nullus tenetur sub pena peccati propriam voluntatem voluntati diuine simpliciter in volito cõformare: etiam habita notitia sufficienti de voluntate dei respectu illius voliti. ibidem. cõclu. 2.

Quod aliquis sub pena peccati tenetur voluntatem propriam voluntati diuine conformare: etiã habita etc. ibidem. conclu. 3.

Quod quilibet homo potens vti libero arbitrio tenetur sub pena peccati voluntatem propriam conformare voluntati diuine in omni volito quod vult deus eum velle habita sufficienti notitia. etc. ibidem. conclusio. 4.

Quod ad rectitudinem voluntatis necessario requiritur ꝙ velit illud quod deus vult etc. et contra aliam cõclusionem obicitur ibidem arti. 3.

Imago.

Quod completa rõ imaginis consistit in ipsa substantia anime et duobus actibus eius scilicet intelligendi et volendi opinio improbata. distin. 3. questione prima. ar. 1. in principio.

Explicit tabula.

In laudē Alphonsi Jo. Pet. Pinci Mantuani carmen.

Hic est sacrarū recto qui tramite rerū
Nos docet extracto cortice vera sequi.
Hic est qui nulli par relligione secundus.
Cuius sydereum novit acumen opus.
Et quo multorum breviter delicta remordet.
Omnium positum iusta lance rependit onus.
Et aclorumque ictus strenue defendit ab omni.
Autorem ratio protegit aequa suum.
Quare age nūc liceat: doctor respiret acutus.
Aurcoli factum nuncque renovat opus.
Fata trabant iterū francisco pensa maroni.
Sint omnes: quibus haec pagina cura fuit.
Ne tot nullus erit: tibi qui parere recuset.
Audeat et tantum commaculare virum.
Sed potius releget si quis te Alphōse putabit
Palmam iudicio succubuisse tuo.

In correctoris laudem: alterius epigramma.

Ignotū vetus ante dabat me carta legendū.
Scriptorisque mihi plurimus error erat.
Verū Augustim semp memorādus alumnus.
Quē spelimbergh dat pia terra: Thomas
Me pcul errans do. te renovavit ademptis.
Impressit iussū sed Paganinus opus.

¶ Incipit lectura super primum sententiarum edita ab eximio doctore fratre Alfonso de toleto sacre theologie magistro famosissimo et hispan. archiepiscopo dignissimo ordinis fratrum heremitarum sancti et gloriosi doctoris Aurelii Augustini.

Ego sum alpha et ω.

Apoc. p. Doctor ille gloriosus Isidorus hispanensis qui inter ceteros hispanie philosophos et doctores velut flos florum floruit ethymolog. li. p. 2°. ca. Venustate pudicitie: eloquentie pulchritudine: et sapientie plenitudine: sapientiam increatam dei filium bene dictum litteris comparat preassumptis. d. filius dei est alpha et ω: Alpha enim nulla littera precedit prima n. est litterarum sic et filius dei ipse principium se esse interrogantibus iudeis respondit. vnde et Johes i apoc. proprie litteras ponens ait Ego sum alpha et ω primus et nouissimus. hec Isidorus Ex quibus verbis euidenter apparet hanc litteram alpha omnium litterarum esse primam et hanc litteram ω in alphabeto grecorum omnium esse nouissimam. Et sicut alpha est omnium litterarum prima littera ω vero nouissima: sic et scriptura sacra nobis diuinus inspirata est omnium scientiarum et vniuersaliter omnium scripturarum et positiuarum litterarum prima pariter et nouissima.

Prima quidem

Primitate durationis: omnes alias	precedit duratione.
Primitate perfectionis.	Excedit perfectione.
Primitate directionis.	Dirigit regulariter
Primitate correctionis	Corrigit perenniter

Est quod sacra scriptura: ceteris scientiis quadrupliciter prior. Primo primitate durationis ipsa de seipsa dicente. Ecc. 24. Ego ex ore altissimi prodii primogenita ante omnem creaturam: Ideo puri et purissimi fructus eius. puer. 3°. Secundo primitate perfectionis ipsa etiam de seipsa dicente. Ecc. 24. Ego in altissimis habito et tronus meus in columna nub. Ideo preciosiore cunctis opibus: et omnia que desiderantur huic non valent comparari. puer. 3°. Tertio primitate directionis: quia si intrauerit sapientia cor tuum et scientia anime tue placuerit: consilium custodiet te: et prudentia diriget te: vt eruaris de via mala. Et ab homine qui peruersa loquitur. puer. 2°. Et ideo dauid propheta per ipsam regulari et dirigi postulabat psalmo 118°. v. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum vt non dominetur mei omnis iniustitia. Quarto primitate correctionis: quia sapientia foris predicat: et in capite turbarum clamitat: vsquequo paruuli diligatis infantiam et stulti ea que sunt noxia cupitis Conuertimini ad correctionem meam et proferam vobis spiritum meum et ostendam verba mea. puer p°. Et hoc ideo: quia scripta sunt ad correctionem nostram. p° ad corin. 4°.

Iste 4. conditiones primitatem huius sacre scripture: seu doctrine merito declarantes: sunt 4 illa capita fluminis egredientes de loco voluptatis: quibus paradisus intellectus creati tam angelici quam humani quadriformiter irrigantur. gen. 2°. Sunt 4 illi circuli aurei per 4 angulos arche: quibus archa scripture sacre multiformiter decoratur. Exo 25. Sunt 4 illa deambulatoria inter columnas cedrinas: quibus domus quam sibi sapientia edificauit pulchriformiter ornatur. 3° reg. 7°. Sunt 4 ille rote iuxta cherubim: quibus angelus vel anima humanitus et deuota deiformiter eleuatur Eze p. Merito quod hec sacratissima doctrina omnium scientiarum dicitur esse prima: et ideo prior omnium creata est sapientia. Ecc. p. Quod pulchre deducit beatissimus augu. super gen. ad litteram. ca. xxi. vbi vult ipsam intelligi per lucem perfectam in opere prime diei. d. Si autem spiritualis lux facta est cum dixit fiat lux: non illa vera patri coeterna intelligenda est: per quam facta sunt omnia et que illuminat omnem hominem sed illa de qua dicitur prior omnium creata est sapientia. Cum n. eterna illa et incommutabilis que non est facta secundum venit a sapientia in spirituales: atque rationales creaturas: sicut in animas sanctas se transfert: vt illuminat eluceri possit in eis quedam lucubratio rationis affectio: que potest accipi facta lux cum diceret deus fiat lux. hec Aug. Igitur prior omni creatura est sapientia.

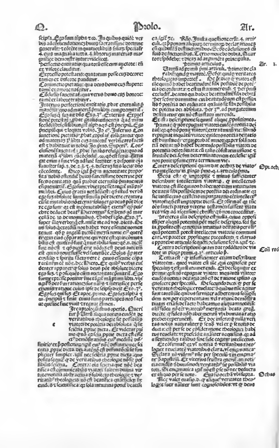
Sed dixi vlterius secundo: quod ipsa omnium scientiarum nouissima est. Nouissima quidem: quia finis omnium finis inquam

Pulchriter prospiciens	Splendor claritate.
Suauiter alliciens.	Candoris puritate.
Dulciter reficiens.	Dulcoris varietate.
Totaliter sufficiens.	Valoris dignitate.
Claritate clarior.	Cunctis clarificat.
Puritate purior.	Cunctis purificatis.
Veritate verior.	Cunctis verificatis.
Dignitate dignior.	Cunctis dignificat.

Ipsa enim est finis ad quem non solum omnis scientia humanitus adinuenta. sed et omnes actus nostri finaliter ordinantur. Est igitur sacra scriptura omnium scientiarum finis. 4or Primo quia finis pulchriter prospiciens splendoris claritate sap. 6°. Clara est que nunquam marcescit sapientia et facile videtur ab his qui querunt illam. Et ideo super salutem omnem et speciem dilexi eam: et proposui pro luce habere illam. quoniam inextinguibile est lumen illius. sapie. 7°. Secundo: quia finis suauiter alliciens candoris puritate. Candor est n. lucis eterne et speculum sine macula dei maiestatis. igitur imago bonitatis illius. sap. 7°. Et ideo pulchritudinem candoris eius admirabitur oculus. Ecc. 43. Tertio quia finis dulciter reficiens dulcoris varietate: ipsa de seipsa dicente. Ecc. 24. Transite ad me omnes qui concupiscitis me: et a generationibus meis adimplemini. spiritus n. meus super mel dulcis et hereditas mea super mel et fauum Et ideo accepi librum de manu angeli et cum deuorassem erat in ore meo tanquam mel dulce Apoc. 10. Quarto quia finis totaliter sufficiens valoris dignitate: quia non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis sed sufficientia nostra ex deo est. 2° ad cori 3° Et ideo beatus homo qui inuenit sapientiam et qui affluit prudentia. puer. 3°.

Iste 4 conditiones quibus sacratissima theologia omnium scientiarum conuincitur esse nouissima: sunt ille 4. hydrie aque effuse super holocaustum et super ligna quibus holocaustum voluntatis accedente igne seraphico seraphice deuoratur. 3°. reg. 18. Sunt illa. 4 minima terre: quibus fastus mundane sapientie scire mirifico mirifice superatur. puer 3°. Sunt illi 4 ordines lapidum in quibus parietum magnalia ope magnifico magnifice demonstrantur. sap. 18.

Sunt illi 4 angeli stantes super 4 angulos terre quibus venti prauitatis heretice posse deifico deifice cathenantur. apoca. 7°. Merito igitur hec doctrina fidelissima est omnium scientiarum finis: ideo accede ad sapientiam et in omni virtute tua serua vias eius in nouissimis inuenies requiem in ea. Ecc 5°. quia non solum temporalem sed eternam quod pulchre deducit glo. v. Sapientie noticia facit hominem proximum deo: et vite perpetue possessorem: et facit peruenire ad immortalitatis stolam et glorie coronam per agnitionem sapientie que est sanctorum beatitudo contemplatio dei et perceptio veritatis. Pater igitur ex predictis quod sacratissima theologia est omnium scientiarum principium et finis prima pariter et nouissima: iuxta deductionem beati Isidori preassumptam. Sic et sapientia increata per quandam similitudinem posse nobis dicere de

scipsa. Ego sum alpha et ω. In quibus quidē verbis ad cōmendationē huius sacratissime doctrine generalr: et cōtēte in quatuor libris sniaꝝ specialr 4. eius magnalia iuxta. 4. librorū materias magnifice demonstrantur: videlicet.

Perfectio entitatis: qua totū esse cum auctore: tū ex valore clauditur.

Expressio potestatis: qua totum posse cū decore: tamen ex dulcore panditur.

Coniunctio pietatis: qua deus homo cū stupore: tamē ex amore nascitur.

Cōclusio sanctitatis: qua verus homo cū honore: tamē ex labore trahitur.

Inferius perfectionē entitatis pbat eternalis pmanētia: quo ad materiā pmi libri cum premittit. Ego sū q sū ait dñs Exo. 3°. Exterius Expressionē potestatis pbat gnalis influentia q ad materiā secūdi libri cū subiungit alpha qd est pncipiū. Ego pncipiū qui et loquor vobis. Jo 6°. Inferius Coniunctionē pietatis pbat copularis colligantia quo ad materiā 3ⁱ libri cū annectit verbū caro factū est et habitauit in nobis Jo pmo. Superius. Conclusionē sanctitatis pbat finalis refulgētia: quo ad materiā 4ⁱ libri cū cōcludit. ω. qd est finis. Attingit enim a fine vsq ad finē fortiter et disponit oia suauiter sap. 8. de 2. 3. et 4. disserā suis locis dño cōcedente. Dico igit pmo q in auctoritate proposita nobis ostendit huius sanctissime doctrine perfectio entitatis quā probat eternalis pmanentia cū premittit. Ego sum: vbi expresse tangit mām pmi libri. Cuius gratia notādū est: qd istud verbū ego sū absolute sumptū nulla pōt dicere creatura cū sit mutabilis nō eterna: solus ergo deus pōt dicere ego sum: q2 est incōmutabilis et etern⁹ qd pulchre deducit beat⁹ Hieronym⁹ scribens ad marcellā de. 10. de nominibus. et habet i glo. Exo. 3°. super illo verbo q est. misit me ad vos. dicens. Deus solus q exordiū non habet vere essentie nomen tenuit qd p angelū dictū ē moysi nome ei⁹ querēti: q2 in eius cōparatione qui vere est: q2 incōmutabilis est quasi nō sunt q mutabilia sunt: qd. n. dicit fuit. nō est et qd dicit erit nōdū est deus autē tm̄ est qui nō nouit fuisse vel futurū ē. Solus ḡ pater cū filio et spiritu sācto vere ē cuius essentie cōparatū nrm̄ eē nō e. hec Hiero. Ex quib⁹ verbis euidenter apparet q solus deus pōt absolute dicere ego sū. et p ɔsequēs cū auctoritate pmittit. Ego sum expresse ponitur sine tāgit mā primi libri. vbi agit d deo sm rationē sue nālis et intrinsice perfectionis ratione cuius ipse de seipso dicit Exo. 3°. Ego sū qui sū Et apoc. primo. Ego sū alpha et ω. pncipiū et finis cuius sumus participes nos faciat qui sine fine viuit et regnat Amen.

Circa prologū istius operis. Queritur p Utrū aliqua notitia euidēs de veritatibus theologie sit possibilis viatori de potētia dei absoluta q sit sciētia pprie dicta. Et videtur primo q nō q2 sciā pprie dicta est effect⁹ demōstrationis cui⁹ mediū ē diffinitio et p posterius: igit cui⁹ nō ē diffinitio nec sciētia pprie dicta. dei autē nō est diffinitō cū sit simpliciter simplex. igit nec sciētia pprie dicta. quo posito sequit q de veritatibus theologie nō sit possibilis sciētia. Contra: oīs sciētia que nō ē beatifica est cōmunicabilis viatori saltem diuina virtute: notitia abstractiua ɔ subiecto theologie et veritatib⁹ theologicis nō est beatifica quātūcūq sit euidēs et scientifica: q2 sola intuitiua ponit beatificā. igit et c. Rño. In ista questione erūt. 4. articuli. q2 p ponam aliquoꝝ terminoꝝ declarationē cū quibusdā distinctionibus. Scdo cōclusiones cū suis deductionibus. Tertio mouebo dubia. Quarto respōdebo: et dicā ad argumēta principalia.

Primus articulus.

Quantū ad primū pmi articuli. Primo declarabit quid p viatorē. Scdo quid p veritates theologicas importet. De pmo dico q viator est ille qui nō habet beatitudinē sibi possibilē de potētia dei ordinata: et est in statu merendi. et per pmū excludit beatus qui habet beatitudinē sibi debitā per scōm damnatus cui beatitudo non est possibilis d potētia dei ordinata quāuis sit sibi possibilis de potētia dei absoluta. Per 3ᵐ. ad purgatorium destinatus qui nō est in statu merendi.

Ex ista descriptione sequunt alique ppositiones. Prima e q nō repugnat viatori euidēs notitia deitatis: q2 qd nō ponit viatorē extra tminū vie: sibi nō repugnat inquātū viator: euidens notitia deitatis est huiusmodi ergo: probat minor q2 per solā notitiā deitatis nō habet beatitudo possibilis viatori de potentia dei ordinata: cū talis cōsistat in visione et fruitiōe dei. scdm determinationem ecclesie: igit non ponit ipsum extra terminum vie.

Contra descriptionē quam dat occhā de viatoris intellectu in plogo pmo. q. 1. articulo pmo. Op. occh.

Scda est: q improprie et minus sufficienter describunt intellectum viatoris. q intellectus viatoris est ille qui non habet notitiam intuitiuam deitatis sibi possibilem de potētia dei ordinata: q2 sic intellectus existētis in purgatorio eēt intellect⁹ viatoris: qd est improprie dictū. Et ɔfirmat q2 tūc oēs sancti patres veteris testamēti fuissent viatores vsq ad ascensionē christi: qd non conceditur.

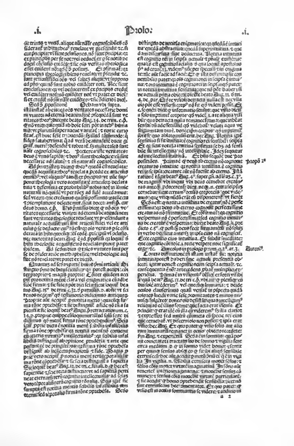
Preterea illa descriptio est nulla. cuius oppositū per aliquā potentiā pōt inesse descripto. sed sic in pposito est. q2 notitia intuitiua deitatis per aliquā potentiā potest intellectui viatoris communicari. vt patet ex ppositione precedenti et clarius apparebit articulo sequenti ɔclusione scda. igit et c.

Contra descriptionē quam dat roddēton de viatore in plogo primi. q. 2ᵃ. articulo p. Con̄ rod

Tertia est: q insufficienter etiam describunt viatorem. quod viator est ille qui cognoscit per speculū et est in statu merendi. Et hec sequitur ex prima: q2 si nō repugnat viatori inquantū viator: euidēs notitia deitatis nō est de ratione ipsius cognoscere per speculū. De secundo dico. q per se veritates theologice reuelate: d quibus nūc agitur sunt tantū ille quibus firmiter adheremus solū p fidem non per experientiam vel rationē demōstratiuam etiā si de facto habeamus aliquam notitiā: alr fides nō eēt viatorib⁹ meritoria beato greg. dicēte q fides nō habet meritū vbi humana ratio prebet experimētū. Ex hoc infero: q nulla veritas nobis naturaliter p se nō vel ex p se notis deducta: est per se de cōsideratione theologici habitus reuelati: vt prescidit a nāliter acquisitis. q2 ad assentiendū talibus sine fide cogitur intellectus.

Et cōfirmat: q2 vl notitia ɔ veritatibus theologice reuelate ē viatoribus clara. vl enigmatica. Si clara nō videm⁹ nūc per speculū et in enigmate. 3 apostolū. Et vlterius frustra querit. an notitia euidēs ɔ huiusmodi veritatib⁹ sit possibilis viatori. Si enigmatica igit nō est p se nō nec deducta ex aliquo per se noto. Euasio occhā vbi supra. Occhās

Nec valet euasio. d. q alique veritates theologice sue nāliter sunt cognoscibiles: vt q deus

sit trinus ⁊ vnus. alique aūt nālr cognoscibiles cõsiderant in bitu theo^e reuelate vt presendit ⁊c. sicut pncipia: vl' sicut 9clusiones. nõ sicut pncipia: qꝛ ex principiis per se noc; vel deduci ex ꝓ se notis deducit cõclusio euidēs: ⁊ sic oīs veritas theologica esset euident nõ: qd ē 9 positū. Et 9firmat: qꝛ principia theologici bitus reuelati vt ꝓscendit ⁊c. sunt articuli fidei oēs vel saltē aliqui: vt suppono ad pn̄s: qui nõ sunt nobis euidēter noti. Nec sicut conclusiones: qꝛ vel deducerent ex pncipiis creditis vel euidēter notis nõ euidēter notis vt patet ex dictis: si ex creditis nõ sūt nālr euidētes: ⁊ sic 9dictio i dictis.

Sed 9 ꝓpositionē Ockam vbi supra. istā instat ab eis: qꝛ oēs veritates necessarie homini viatori ad eternā beatitudinē 9sequēdā sunt veritates theo^e: dicente beato Aug. 14. de trin. c. ꝓ. Ꝙ nõ vtiqꝫ quicquid ab hoīe sciri pōt in reb' hūanis: vt plurimū superuacue vanitat; ⁊ noxie curiositat; est huic sciē tribuendū: sꝫ illud tātūmodo: q̄ fides saluberrima: q̄ ad verā beatitudinē ducit gignit. nutrit: defendit ⁊ roborat. sꝫ multe tales sunt nālr cognoscibiles ⁊c. Preterea iste veritates: deus ē vnus sapiēs: ⁊ bon': sunt theologice cū sint necessarie ad salutē ⁊ tñ naturalr cognoscibiles.

Ad p̄mū istoꝝ dico q theo^a quedā est reuelata: quedā acquisita: theo^a reuelata ꝓcedit ex articulis omnib': vel aliquib' tanq̄ ex pncipiis vt nūc suppono: theologia vero acquisita ē articuloꝝ declaratiua ⁊ defensiua ex probabilib' nobis notis in lūine naturali nõ quidē vt per rõez ad fidē accedamus: sed vt eoꝝ que credimus quātū possimus intellectu ⁊ 9templatione delectemur. sicut docet: ans ꝓ. cur deus homo. c. ꝓ. Ad s̄m p̄missio dico q nõ oēs veritates necessarie viatori ad eternā beatitudinem sunt veritates theologice reuelate vt p^e scendunt a naturalr acquisit: nisi sint articuli fidei vel ex articulis ꝓ se deducte: cui' rõ est: qꝛ oīs veritas ꝓ se cōsiderata in bitu quocūqꝫ: ei codē ꝓcipiū vl' 9clusio. nec auctoritas beati Aug. ē ad ꝓpositū qꝛ loquit̄ d̄ bitu theologie acquisite nõ reuelate: prout patet ibidem. Ad scdm dico q tales virtutes sunt per se de 9sideratiõe methaphisice vel theologie acquisite nõ reuelate: vt patet ex dictis.

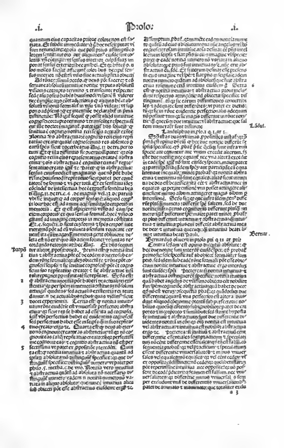
Quantū ad scdā parte huius p̄mi articuli Distinguo p̄mo de bitu scientifico qꝛ potest accipi: cōiter proprie: ⁊ magis proprie: Cōiter quidem accipit pro notitia menti clara vel enigmatica cū adhesiõe firma: ⁊ sic fides pōt dici scia: sicut loquit̄ beatus Aug. 15° de trini. c. 32. d̄ paruulis. d. absit vt scire nos negem' qd testimonio didicimus antiquoꝝ. Proprie aūt accipit̄ ꝓ notitia mentis: quacūqꝫ firma rõne 9prehēsa: ⁊ sic distinguit̄ a fide nõ tñ a sapientia: sic loquit̄ beat' Augu. ꝓ retractationum. c. 14. d. proprie quippe cū loquimur: illud solū scire dicimus qd menti firma rõne 9prehendim'. Scia igit̄ ꝓprie dicta ē notitia menti scibilis infallibilis firma rõne 9prehēsa: qꝛ notitia menti nõ conuenit cū ceteris virtutib' intellectualib': qꝛ scibilis infallibilis distinguit̄ ab opinione prudētia ⁊ arte que possunt eē de 9tingētibus: qꝛ firma rõne 9prehēsa distingūt ab itellectu pncipioꝝ ⁊ fide. Magis ꝓprie vero accipit̄ ꝓ notitia menti rerū tēporaliū firma rõne cōprehēsa: ⁊ sic scia distingūt̄ a sapientia Sic loquit̄ beat' Aug. 12. de tri. c. finali. d. q hec est sapientie ⁊ scie recta distinctio: vt ad sapientiā pertineat eternarū rerū cognitio intellectualis: ad sciaꝫ vero tēporaliū rerū cognitio rõnalis. Scia igit̄ sic sumpta est notitia mentis scibilis infallibilis nõ eterni: sed tēporalis firma rõne 9prehēsa. Scdo

distinguo de notitia enigmatica: qꝛ quedā ē intuitiua: quedā abstractiua: quedā superintuitiua. ⁊ quedam discursiua siue deductiua. Notitia intuitiua est cognitio rei in seipsa actualr ⁊ p̄n̄salr existentis: qualis est cognitio facialis d̄ qua loquit̄ apostolus p^a ad corin. 13. videm' nūc per speculū ⁊ in enigmate: tūc aūt facie ad faciē: Et q ista diffinitio sit conuenientibus patet: qꝛ oīs cognitio rei in seipsa ē intuitiua: ⁊ oīs intuitiua ē cognitio rei in seipsa: qd patet in notitia intuitiua sensitiua: que nõ pōt haberi sine actuali p̄ntia obiecti: dicēte beato Aug. 11. d̄ tri. 4. de. par. Q̄d̄ re visibili detracta nulla est nec vlla oīo pōt esse visio: si corp' nõ sit qd videri possit. Et c. sequēti dicit q informatio sensus: que visio dicit̄ a solo imprimit̄ corpore qd videt̄. i. a re aliqua visibili: qua detracta nulla remanet forma: que inhēat sensui dū adesset illud qd videbat̄: veluti aqua vestigium tam diu ē. donec ipm corpus qd imprimit̄ ibi est: quo ablato nullū erit. hec Aug. Notitia igit̄ sensitiua si sit intuitiua: ē cognitio rei sensibil' i seipsa Et qꝛ sicut notitia intuitiua sensitiua se hꝫ ad sensibile sic intellectiua ad intelligibile. Ideꝫ sequitur ad intellectiuā intuitiuā. Ex his sequūt due ꝓpositiões. Prima ē q deus ab eterno nõ cognouit creaturas intuitiue qꝛ notitia intuitiua. ē cognitio rei in se ipsa: creature aūt nõ fuerūt ab eterno. Istā rationē tāgit beat' Aug. 4°. super gñ. ad lraꝫ. c. 3°. de magnis vbi inquit vbi deus cernebat creaturas anteqꝫ ꝓducerent̄ dicit neqꝫ. n. extra seipsuꝫ cernebat sicut cernim' oculis corporeis que videmus: que vtiqꝫ nūdū erāt cū disponerent̄ vt fierēt Scda est: q notitia intuitiua de creaturis nõ ē perfectissima: qꝛ deus ab eterno cognouit perfectissime creaturas nõ tñ intuitiue. Et cõfirmat̄: qꝛ cognitio vespertina nõ ē perfectissima: sed cognitio intuitiua de creatur̄ ē vespertina: dicēte beato Aug. li. predicto c. 5°. q postqꝫ deus fecit firmamētū nõ soluꝫ in verbo dei sicut anteaꝫ in ipsa eius nā cognoscit̄. Ecce cognitio eius intuitiua. Et subdit imediate: que cognitio cõi noīe. i. recte vespere noīe significat̄ ergo: ⁊c. Aureolus in prologo p̄mi q. 2°. ar. 3. Aureol'.

Contra diffinitionē tñ istam instat̄ sic: notitia intuitiua potest haberi sine actuali presentia obiecti. igitur non est cognitio rei in seipsa actualr. ⁊c. consequentia ē nõ: antecedens ꝓbat̄ multiplici experiētia. Prima ē in visionib' videlicet ex forti visibili: quā beat' Aug. 11. de tri. c. ꝓ. vbi ait q plerūqꝫ cū diu solē attēderim' vel quecūqꝫ luminaria: ⁊ deinde oculos clauserimus quasi versat̄ in 9spectu quidā colores lucidi varie sese 9comitantes ⁊ minus minusqꝫ fulgētes: donec oīo desistāt: quas intelligim' reliquias eē illius forme: que facta erat i sensu Et 9cludit: q erat idē cū illa cū viderem': sꝫ illa clarior ⁊ expressior sed multū cōmixta cū specie rei eius que cernebat̄. vt discerni oīo non posset: ⁊ ipsa erat visio: hec Aug. Ex quo patet: q visio solis aut alioꝝ luminariū remanet in oculo obiecto recedēte: sm Aug. ⁊ experiētiā Scda ē in somniis: quā ponit commentator i tractatu suo de somno ⁊ vigilia fere circa medium. d. q in somno videt homo: ⁊ sentit per quinqꝫ sensus absqꝫ eo q sit ibi aliqd sensibile extrinsecū: hoc aūt accidit ꝓ motū 9trariū ei q̄ ē in vigilia In vigilia. n. sensibilia extrinseca mouēt sensus: ⁊ sēsus cõis mouet virtutē imaginatiuā In sõno aūt reuertet̄ intētio imaginatiua: ⁊ mouebit sensuꝫ cõmuneꝫ: ⁊ sensus cõis mouebit virtutē particularē. ⁊ sic accidit q homo 9prehendit sensibilia: licet nõ sint extrinsecus hec 9mentator. Ex quo patet: q visio est in oculis somniantis se videre: ⁊ audire ⁊

auditur τ tactū in tactu in absentia reali obiectorum.
Certia est in timentib⁹: qui sonos audiunt: τ terribilia vidēt dissoluti timore: teste cōmētatore: qui ait vbi supra: q hoc accidit habētibus timorē: τ infirmis pp debilitatē virtutis cogitatiue: q dissoluit: vnde accidit eis accidēs tale. Quarta est in ludificatis: de quibus cōstat: q vidēt ea que nō sunt: vt castra: canes: lepores: τ similia. Quinta ē in habētibus oculos molles: in quibus cū videtur rubeum delinquit visio rubeata vt rubeum appareat eis omne qđ viderint. Et cōfirmat: q deus pōt facere quicquid nō implicat cōdictionē: sed seruare fundamentū relationis corrupto termino: τ transeūte respectu nō implicat cōtradictionē: igit̄ potest fieri a deo. Sꝫ notitia intuitiua ē aliqđ absolutū fundās respectū ad rem intuitiue cognitā: igit̄ de⁹ poterit facere ei⁹ notitiā corrupto termino τ re pritalit necite.
Preterea deus pōt oēm rem conseruare absq oi alia re: a qua nō dependet nisi effectiue. sed absolutum intuitiue notitie est quedā res de predicamento qualitatis: τ per cōsequens nō dependet ab obiecto nisi effectiue tm̄: igit̄ τc. Sꝫ istis nō obstantib⁹ dicendū q notitia intuitiua: sine reali τ actuali obiecti pñtia haberi nō pōt: sicut patet p beatū Aug. superius allegatū. Ad experiētias: dicendū q huiusmodi visiones vere sunt: τ obiecti present sunt τ actualiter existentis: sed iudiciū sensus interioris est falsū: sicut docet ansbel de veritatibus c. 6°. vbi ad cōsimiles experiētias ridet. d. q ipse sensus interior se fallit: nō illud mēbrū exterior. Ad primam: igit̄ dico: q visio solis nō remanet in oculo sole recedente: nec illa fuit intentio beati Aug. imo totum oppositū: vt patet ex supradictis: τ ex dictis in eodem c. dicit. enim ibidē: q sicut si liquido humori adiungeret̄ anulus: eo detracto nihil imaginis appareret: τ tñ in illo humore anteq detraheret̄ fuit anuli forma: Sic ab nihil de visionib⁹ respectu obiecti sensus oculorū nō habet imaginem corpor⁹ qđ videt̄ quādiu videt̄: q eo detracto ñ remanet: τ loquit̄ expresse de imagine que est visio: sole igit̄ vl quocūq alio luminari detracto nō remanet visio illius scđm Aug. Et in auctoritate videlicet ad oppositum allegata dicit: q colores illi lucidi sunt reliquie illius forme que facta fuit in sensu: dum corp⁹ lucidum videretur: non igitur vult: q tunc corp⁹ lucidum videat̄: sed qđ fuerit visum. Nō est ergo intentio beati Aug. q visio fit de luminari absente sed de spēbus vel impressionib⁹ derelictis ab ipso in lampadibus oculorū que prius fuerunt ratio videndi: tūc autē visionis obiectum. iudiciū tamen sensus interioris pōt eē falsum: q pp similitudinē istorum colorū τ solis iudicabit visionē eē solis: cū tñ nō sit. Ad scđaz: pōt vno mō dici: q oculi somniantis se videre: nō ē vera visio: nec in auditu auditio: nec commentator dicit q in somniis videt homo τ sentit per quinq sensus: sed q videt̄ q videat per quinq sensus: q videt̄ sibi q sentiat: cum tñ nulla sit sensatio in sensu exteriori: qđ patet ex dictis commentator ibidē: qui diffiniens somniū dicit: somn⁹ est sensus in potētia in nā rerum exītiū. Et subdit imediate dormiēs. n. videt̄ q q comedat τ bibat τ sentiat per quinq sensus: sed certum est: q dormiens somnians se comedere nō vere comedit. nec somnians se bibere vere bibit. igit̄ nō videtur: qđ somnians se sentire per quinq sensus vere sentiat quāuis sibi sic videatur. Ista videt̄ intentio beati Aug. 11 de trin. c. 4° de magno vel. 11 de par. vbi dicit: q cum volūtas ad interiorē fantasiā tota cōflexerit: atq a presentia corporum: que circūiacēt sensibus corporis: atq ab ipsis corporis sensibus animi acie omnino auertit: atq ad eam: que int⁹ cernit̄ imaginem cōuertit: tanta effundit̄ similitudo spēi corporalis expressa in memoria vt nec ipsa ratio discernere sinat̄: vtrum foris corpus ipsum videat: vel intus tale aliquod cogitet. nam interdum homines nimia cogitatione rerū visibiliū: vel allecti: vel perterriti: etiā huiusmodi repente voces ediderunt: quasi reuera in mediis talib⁹ actionib⁹ seu passionib⁹ versarent̄. Et subdit modicū infra. Ex eodem genere actionis id etiā est qđ in somniis per imagines illudunt̄. hec Aug. Ex quib⁹ verbis satis euident apparet q in somniis corpus ipsum foris nō videt̄: sed intus tale aliquid cogitat̄. Pōt etiā dici scđo: si cōcedat̄ q visio sit in oculo somniantis se videre: q talis nō ē sine actuali pñtia obiecti: q obiectū nō est sensibile extrinsecū absens: nec tale intuet̄ in somniis: sed spēs eius actualiter exñs in lampadibus oculorū: τ hoc accidit per cōtrariū motum eius q ē in vigilia scđm cōmētatorē. Non est igit̄ visio sine actuali presentia obiecti: licꝫ iudiciū sensus interioris possit eē falsum qđ iudicabit visionē illā eē sensibilis extrinsici cū nō sit. Potest etiaz dici tertio: si cōcedat̄ q somnians se videre vere videat sēsibile extrīsecū absēs: q talis visio nō est intuitiua sensibilis extrinsici: sed abstractiua tñ: licꝫ sit intuitiua spēi: q nō est visio extrinsici in se: sed in e⁹ imagine vel spē. Nec debet putari mirabile: casu posito: q aliqua visio sit abstractiua sensibilis extrinseci: imo forte talis est ois visio: qua quis faciē suā videt vel alterius in speculo: cū nō ipsam in se: sed in eius imagine vel spē videat. Ad tertiā. patet quid dicendū ex dictis beati Aug in prima solutione ad precedentē experientiā allegatā: Non. n. dissoluti timore vidēt vel audiūt aliquid extra: sed intus tale habēs aliquid cogitat̄: licꝫ nec ipsa rō hoc discernere sinat̄. Cum hic cōcordat: ambro sup illud Luc. 11. hoīs cui⁹dā diuitis fruct⁹ vberes agri attulit dicēs. q hic q p insaniā mēte translat⁹ fuit tā nō res ipsas sꝫ passio. sfantasias videt. Pōt tñ aliqūtiens huiusmodi voces vl strepit⁹ machinationib⁹ demonum fieri: sed tunc non erit sensatio sine actuali presentia obiecti. Ad quartā: de ludificatis respondet beat⁹ Aug. 4. de tri. ca. 22. de par. d. Quid magnum est diabolo τ angelis eius de corporeis elementis per aera corpa facere que caro miretur: aut etiā occultis inspirationibus ad illudendū humanos sensus fantasmata imaginū machinari: quibus vigilantes dormientes ve decipiant vel furētes exagitent. hec Aug. In talibus igit̄ illusionib⁹ siue fiunt machinationibus demonum siue per artificium perspectiue appareāt in aere corpora colorata que vere sunt aliquid in rerū natura non fit visio sine obiecto: sed iudicium sensus interioris fallit̄: q aliud iudicat illud esse q sit. Ad quintā: respōdet ansbel. i simili vbi supra dicēs: q si visus sit affectus aliquo colore aliunde quicunq occurrat aut nullatenus aut minus integre suscipit. ideo illū que prius cepit aut solū aut cum eo qui prius occurrit renunciat: si enim visus quātum capax est coloris in affecit̄ priori colore nō potest alium simul sentire colorem. Si autem minus q colore sentire possit: priori afficit̄ potest aliū sentire. vt si trāsit per aliquod corpus velut per vitrum: qđ ita sit perfecte rubicundum vt omnino ipse visus afficiatur eius rubore nequit diuerso simul affici colore. Si autē nō tam perfectum inuenit ruborem: quē prope occurrit quātū coloris capax est: quasi nundum plenus adhuc alium, valet assumere colorem sim

quantum eius capacitas priore colore non est sa
tiata. Et subdit immediate ꝙ ꝫ hoc nescit putat vi
sum renunciare: qꝛ oia que post prius assumptū co
lorem sentit: aut oio aut aliquatenꝰ eiusdē sint co
loris vñ cōtingit: vt sensus interior culpā suaꝫ im
ponat sensui exteriori hec ansbel. Et qꝛ hñtes ocu
los molles facile afficiunt̄ coloribus decipit̄ sen
sus interior nō est tñ visio sine actuali pñtia obiecti
Ad rōnes: simul ↄcedo. ꝙ deus pōt facere ꝛ cō
seruare absolutū intuitiue notitie vt puta absolutū
visionis corrupto termino ꝛ transeunte respectu:
sed casu posito habēs huiusmodi visionē ñ videret
nec ē implicatio cōtradictionis ꝙ aliquis hēat ab
solutū visionis formalit̄ in visu ꝛ nō videat: vt sup
pono ad pñs: ꝙ ex intentiōe declarabit̄ in pma
distinctiōe: Nō igit̄ sequit̄ ꝙ possit aliqd intuitiue
cognosci corrupto termino ꝛ transeūte respectu: si
cut iste doctor imaginat̄. patet igit̄ his solutis: ꝙ
intuitiua ē cognitio notitia rei in seipa actualr̄ existe
Notitia vo abstractiua: ē cognitio rei in eius repñ
tatiuo creato qualit̄ cognoscimus res absentes ꝑ
earū spēs sicut docet beatus Aug. 11 de tri. per to
tum. Et ꝙ ista diffinitio sic ↄuertibil. patet: qꝛ ois
cognitio rei in eius representatiuo creato ē abstra
ctiua: ꝛ ois abstractiua ē cognitio rei in eiꝰ repre
sentatiuo creato igit̄ ꝛc. Patet: ꝙ in abstractiua:
sensua cuiusmodi est imaginatio que nō pōt habe
ri sine huiusmodi repñtatiuo sicut patet per comē
tatorē de somno ꝛ vi. per totū. Et ex sensitiua ideꝫ
cōcludit̄ de intellectiua. hec ē expressa sentētia bea
ti Aug. 11. de tri. c. 4. de magnis vel. 13 de paruis
vbi sic inquit: ꝙ ad corpor sensuꝫ ē: aliquod corpꝰ
in loco: hoc est ad animi aciē similitudo corporis in
memoria. Et ꝙ est aspicientis visio ad eam spe
ciem corporis ex qua sensus format̄. hoc ē visio co
gitantꝭ ad imaginē corporis in memoria cōstituta
Et. c. sequēti. d sicut cuꝫ forma ꝛ spēs corpor inte
rierit: nō pōt ad eā voluntas sensum reuocare cer
nentꝭ ita cū imago: q̄ memoria gerit obliuione de
leta est nō erit quo aio aciem formet voluntas re
cordando retorqueat: hec Aug. Ex his sequun
Propō tur alique ppositiones. Prima est: ꝙ notitia itui
1 tiua ꝛ abstractiua pñt eē de eodem obiecto sub ea
dem rōne formali: qꝛ deꝫ obiectū re ꝛ rōne pōt co
gnosci i seipso ꝛ sic ĩtuitiue cognoscit̄: pōt ēt cogno
sci in suo repñtatiuo creato: ꝛ sic abstractiue nisi
tñ repugnet ꝓ infinitatē sic repñtari. Scḋa est:
2 ꝙ abstractiua notitia pōt haberi de actuali rei exi
stentia: qꝛ per spēm in memoria ↄstitutaꝫ nō solum
attingit̄ quiditas sed actualis existentia rei recor
damur. n de actualibus rebus quas vidimꝰ sicut
3 docet experientia. Tertia est: ꝙ notitia intuiti
ua in rōne euidētie est vniuersalr̄ perfectior abstra
ctiua: qꝛ sicut res se habet ad esse ita ad cognosci.
igit̄ vbi perfectius habet eē euidentius cognoscit̄
sed perfectius habet esse in seipsa q̄ in suo repñta
4 tiuo creato ergo ꝛc. Quarta est: ꝙ deus ab eter
no nō cognouit creaturās abstractiue: tū qꝛ nō co
gnouit eas i aliq̄ repñtatiuo creato: tū qꝛ perfectissi
me cognouit eas: ꝛ cognitio abstractiua nō est per
5 fectissima vt patet ex ppositiōe precedēti. Quin
ta est: ꝙ notitia intuitiua ꝛ abstractiua quantū ad
ipsaꝫ absolutā nō distinguūt̄ specifice: qꝛ que di
stinguūt̄ specifice: distinguūt̄ numero: vt patet per
philo. 5. metha. c. de vno. Notitia vero intuitiua
ꝛ abstractiua quātū ad absoluta nō necessario di
stinguūt̄ numero: eadem n notitia numero nō va
riata in aliquo absoluto: que nunc ē intuitiua alicu
ius obiecti pōt esse abstractiua eiusdem: ergo ꝛc.

Assumptum pbat̄. qꝛ manēte eadem notitia nume
ro quātū ad eius absolutum: qua nūc angelus vel hō
cognoscit rosam intuitiue. rosa desinat eē pñs intel
lectui in seipsa ꝛ fiat pñs in eius imagine vl specie:
patet ꝙ eadē notitia numero nō variata in aliquo
absoluto: que prius fuit intuitiua rose. nūc erit ab
stractiua eiusdē. Et si iterum desinat esse presens
in eius imagine vel spē: ꝛ fiat pñs in seipsa. eadem
notitia numero quātum ad absolutū que fuit abstra
ctiua rose nunc erit intuitiua eiusdem ꝫ. Secta 6
est: ꝙ notitia intuitiua ꝛ abstractiua prout inclu
dunt respectus attingētie ad obiecta: specifice di
stinguunt̄ tū qꝛ sic earum diffinitiones conuertibi
les ꝛ adequate sunt differētes: vt patet ex dictis:
tū qꝛ sic in rōne euidentie perfectionalis adequari
nō possunt: tum qꝛ sic magis differunt in rōne noti
tie: q̄ quecūqꝫ due intuitiue: vl abstractiue: que sal
tem numeralr̄ sunt distincte Lãdul.
Landulphus in ꝓlo. 1 q. 1. ar. 1.
Sꝫ ↄ istas duas vltimas ppositiōes instat̄: qꝛ ꝫ
pmā est opinio dñtiū ꝙ hee due noticie differūt se
ipsis specifice. qꝺ pbat̄ ꝑ sic q̄cūqꝫ sunt infra vnā
specie aut equantur aut vnum excedit alterum. sꝫ
iste due notitie: nec equant̄ nec vna alterā excedit
in eade spē igit̄ nō sunt eiusdeꝫ speciei. maior patet
qꝛ participātia eādem spēꝫ aut participāt eā equa
liter aut inequalr̄: minor probat̄: qꝛ notitia abstra
ctiua ꝛ intuitiua nō sunt equales. alias sicut intuiti
ua de deo est beatifica: ita eēt ꝛ abstractiua: nec in
equales qꝛ per intensionē vna posset attingere ali
am: sicut minus album attingeret magis album ꝑ
intensionē. Scḋo sic: qꝛ que infra idem genꝰ diffe
rūt plus q̄ numero: differūt spē saltem. sed he due
notitie infra genus cognitionis differunt plus q̄ nu
mero: igit̄ differunt spē: maior patet minor pbat̄:
qꝛ plus differunt intuitiua: ꝛ abstractiua: q̄ intui
tiua ꝛ intuitiua: plus eni differūt abstractiua mea
de deo ꝛ intuitiua quecūqꝫ: q̄ intuitiua beati li
nis ꝛ intuitiua beati Pauli. Bernar.
Bernardus oliuerij in prolo pri q 18 ar prī
Contra scḋam est opinio dicentiū absolute: ꝙ
hee due notitie sunt interdū eiusdē spēi: qꝺ probat̄
primo sic: scie specificant̄ ab obiect formaliter sum
ptis. sed idem sub eadē rōne formali pōt esse obie
ctum notitie intuitiue ꝛ abstractiue ergo interduꝫ
sunt eiusdeꝫ spēi. Preterea: si notitia intuitiua ꝛ
abstractiua distinguerēt̄ specifice notitia intuitiua
quā habet angelus de vilissimo obiecto eēt nobilior
ꝑ in spēm cognitiōe abstractiua: quā habet de deo:
qꝺ nō est veruꝫ: ↄsequentia pbat̄: qꝛ quādocūqꝫ due
differentie: quarū vna perfectior est altera diui
dunt aliquod cōe: omne ↄtentū sub perfectiore no
bilius quocūqꝫ cōtento sub ignobiliori: patet de cor
poreo ꝛ incorporeo ꝛ similibus: sed stante hypothe
si: intuitiuū ꝛ abstractiuuꝫ sunt due differentie di
uidentes notitiā in cōi: qꝛ ois notitia est intuitiua
vel abstractiua: ꝛ intuitiua est nobilior abstractiua
ergo ꝛc. Preterea: si ĩtuitiuū ꝛ abstractiuū eent
differentie essentiales scie: practicum ꝛ speculati
uuꝫ nō eēnt differentie esseñiales: qꝺ tñ est falsū. cō
sequentia probat̄: qꝛ vel practicum ꝛ speculatiuuꝫ
essent differentie vniuersaliores: ꝛ minus vniuer
sales vel equales: nō equales: qꝛ vel eēnt eedem vl
ex opposito cōdistincte: nō eedem qꝛ quelibet istaruꝫ
pōt reperiri sine intuitiua nec opposite: qꝛ nō pos
sent de eodē pdicari: qꝺ tamen est falsum. nec vni
uersaliores: qꝛ differētie minus vniuersal s sem
per excludunt vnā de differentiis vniuersalioribꝰ:
patet de animato ꝛ inanimato: que totaliter exclu

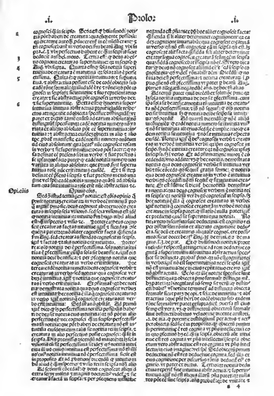
dunt incorporeum: intuitiuam autem et abstractiuam dicitur de scientia practica et speculatiua: nec sunt minus vniuersales: quia per easdem rationes practicum et speculatiuum non dicerent nisi de intuitiuo tantum vel abstractiuo: quod non est verum. Preterea si abstractiuum et intuitiuum inducerent differentiam specificam ut notitie intuitiua sensitiua nostra de accidente: et intuitiua quam habet angelus de homine vel alio angelo magis conuenirent quam intuitiua et abstractiua quas habet idem angelus de eodem homine vel de eodem angelo: quod tamen est falsum: quia visio corporalis magis differt a cognitione angeli quacunque quam vna notitia angeli differat ab alia: consequentia patet: quia que differunt priori differentia magis differunt quam que differunt posteriori.

Istis tamen obstantibus non videtur posse concedi sine distinctione quod iste due notitie sint idem: vel distinguantur specifice: quia licet sint eiusdem speciei quantum ad absoluta: distinguuntur tamen specifice prout includunt respectus attingentie ad obiecta nec rationes istarum opinionum concludunt. Ad rationes Landulphi.

Ad primum igitur prime opinionis dico quod iste due notitie quantum ad absoluta: possunt equari sub eadem specie quia eadem notitia numero non variata in aliquo absolute potest esse intuitiua et abstractiua eiusdem obiecti in alio et alio tempore: vt patet ex quinta propositione. Et quando dicitur quod tunc abstractiua de deo esset beatifica sicut et intuitiua. potest vno modo dici quod ista de deo supponit quod notitia abstractiua possit haberi de deo secundum proprium eius conceptum quod non est verum: prout in sequentibus apparebit. Potest vlterius dici secundo si concedatur quod talis notitia possit haberi de deo quod ista consequentia nulla est: intuitiua et abstractiua equantur sub eadem specie quantum ad eorum absoluta. igitur si vna earum est beatifica et altera: quia notitia intuitiua non beatificat ratione sui absoluti precise sed prout includit respectum attingentie ad obiectum igitur si absolutum notitie qua nunc beatus cognoscit deum intuitiue poneretur in lapide: lapis intuitiue esset beatus quod est impossibile. Ad secundum patet quod iste due notitie quantum ad eorum absoluta non differunt plus quam numero. Et quando dicitur quod plus differunt quam due intuitiue: si intelligatur quantum ad absoluta non est verum: quia eadem notitia numero non variata quantum ad absolutum potest esse intuitiua et abstractiua: vt patet ex dictis. Ad rationes Bernardi.

Bernar. Ad primum vero secunde opinionis dico quod licet scientie specificentur: et per consequens distinguantur per sua subiecta: non tamen quecunque notitie sicut patet de fide et opinione et scientia que distinguuntur per media non per subiecta. Et in talibus ex vnitate subiecti non probatur vnitas notitie. Sic est autem in proposito: quia notitia intuitiua et abstractiua non distinguuntur per obiecta sed per modum tendendi in obiectum: quia intuitiua tendit in obiectum vt presens in seipso. abstractiua vero vt est presens in suo representatiuo creato. Et vlterius ista ratio videtur imaginari quod omnis notitia intuitiua et abstractiua sit scientifica: aliter minor non caderet sub maiori quod tamen est falsum: quia aliqua notitia sensitiua est intuitiua et aliqua abstractiua cum tamen nulla sit scientifica. Item non omnis notitia est scientifica: et tamen omnis notitia per eum in secunda ratione est intuitiua vel abstractiua igitur non omnis notitia intuitiua vel abstractiua est scientifica.

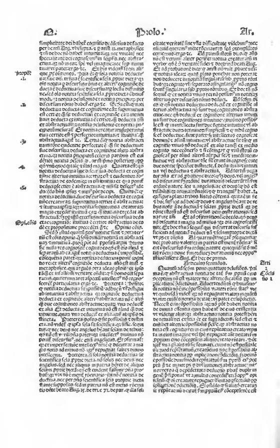
Ad secundum si ratio concluderet probaret quod omnis scientia quam habet homo de vilissimo obiecto esset simpliciter nobilior opinione quam habet de deo: quod non est minus inconueniens eo quod affirmatur cum magis desideremus scire modicum de rebus incorruptibilibus et eternis etiam si probabiliter illud sciamus quam reliqua que sunt hic apud nos etiam cum certitudine: apud philosophum. Dicendo ergo quod vna notitia potest esse nobilior altera ratione subiecti: vel ratione euidentie ex prologo de anima. Et conceditur quod quecunque intuitiua prout includit respectum attingentie ad obiectum sicut nunc loquimur est perfectior qualibet abstractiua in ratione euidentie: sicut quelibet scientia quacunque opinione non autem ratione subiecti: vel obiecti. In ratione etiam assumitur vnum falsum: quia non omnis notitia est intuitiua vel abstractiua: immo est dare .3. et .4. genus ex distinctione data. Ad tertium si ratio esset bona demonstraret quod finitum et infinitum conueniunt ens per immediata quod absolutum et respectiuum non diuidunt ipsum: quod non est verum: consequentia deducitur sicut sua. Dicendum ergo quod iste differentie sunt equales. Et quando dicitur vel cedere vel opposite: nec hoc nec illud: sed disperate: et ideo non repugnat eis de eodem predicari: sicut patet de absoluto et respectiuo finito et infinito: respectu entis. Ad quartum si forma esset bona sequeretur quod quecunque duo absoluta magis conuenirent quam quecunque duo: quorum vnum sit absolutum et aliud respectiuum quia talia differunt priori differentia: quod tamen est falsum. aliter deus et homo magis conuenirent quam respectus hominis et homo immo quam paternitas et essentia in diuinis. Dicendum ergo quod notitia intuitiua sensitiua quam habemus de accidente prout includit respectum attingentie ad obiectum intuitiue cognitum magis conuenit cum intuitiua angeli quacunque in ratione euidentie quam abstractiua: et intuitiua angeli non tamen simpliciter. Patet igitur: his solutis descriptio abstractiue notitie cum suis corelariis. Notitia vero superintuitiua est cognitio rei in eo in quo perfectius habet esse et cognoscitur quam in seipsa: qualis est cognitio creaturarum in verbo: sicut docet beatus Aug. 4. super gen. ad literam. c. 5. Et quod huiusmodi notitia prout includit respectum attingentie ad obiectum ab intuitiua et abstractiua specifice sit distincta patet primo quia non est cognitio rei in seipsa per Aug. vbi supra. igitur non est intuitiua per locum a diffinitione nec est cognitio rei in suo representatiuo creato. igitur non est abstractiua. Secundo: quia non possunt in ratione euidentie perfectionaliter adequari: quia cognitio rerum in verbo est simpliciter perfectior cognitione ipsarum in proprio genere: siue talis sit abstractiua siue intuitiua beato Aug. vbi supra dicente multum quippe interest inter cognitionem rei cuiuslibet in verbo dei: et cognitionem eius in natura eius vt illud merito ad diem pertineat. hoc autem ad vesperam. In comparatione n. lucis illius que in verbo dei conspicitur omnis cognitio qua creaturam qualemlibet in seipsa nouimus non immerito nox dici potest hec Aug. Tertio quia magis differunt a qualibet ista in ratione notitie quam due intuitiue: vel due abstractiue quecunque immo magis quam intuitiua de creatura differunt ab abstractiua. Quarto quia aliter attingit obiectum cognitum quam intuitiua vel abstractiua. Intuitiua namque attingit ipsum vt habet esse realiter et actualiter in seipsa. abstractiua vero vt habet esse in suo representatiuo creato. hoc autem vt dicitur. est visio in suo representatiuo supereminenti et eterno. si quis tamen huiusmodi notitiam voluerit vocare superintuitiuam non curo: dum concedat quod quedam est notitia rei in seipsa: quedam in suo representatiuo creato vt puta in eius imagine vel specie: quedam in suo representatiuo supereminenti et eterno in quo perfectius est creatura et cognoscitur quam in seipsa. non enim intendo disputare de nominibus hic sed de rebus. primam tamen ego voco intuitiuam secundam abstractiuam tertiam superintuitiuam quia perfectior est quam sit noticia in seipsa que sola proprie dicitur intuitiua. Ex his sequuntur alique propositiones: Prima est quod notitia superintuitiua non potest haberi de deo: quia cum sit id quo maius cogitari non potest: in alio non potest perfectius esse nec Propo. 1

2 cognosci q̃ in seipso. Secūda est q̄ huiusmodi noti-
tia pōt haberi de creatura: quacū(que) ente possibili:
q2 creature ante q̃ pducerent̄ in eē mūdū erant: τ
tn̄ cognoscebant̄ in verbo dei fm̄ beatū Aug. vbi su
pra. c. 3. vbi perfectius habent eē q̃ in seipsis sicut
3 deducit ans͡ bel. mono. Tertia est: q̄ deus ab eter-
no cognouit creaturas superintuitiue: q2 in seipso p
4 Aug. vbi supra. Quarta est: q̄ sola notitia superi
ntuitiua de creatura ē matutina q2 sola talis ē perfe
5 ctissima. Quinta ē: q̄ notitia intuitiua: τ superintu
tiua. τ abstractiua possunt esse de eodē obiecto sub
eadē rōne formali: q2 illud idē ē re τ rōne. q̄ pōt co
gnosci in seipso: τ sic intuitiue τ suo representatiuo
creato: τ sic abstractiue pōt cognosci in verbo dei.
6 τ sic superintuitiue. Sexta est: q̄ lz notitia super-
intuitiua intuitiua abstractiua prout icludūt respe-
ctus attingentie ad obiecta specifice distinguant̄: vt
patet ex dictis tamē quātū ad earum absoluta nō
distinguūt̄ specifice: q2 eadē notitia numero nō va
riata ex aliquo absoluto pōt eē superintuitiua: in-
tuitiua: τ abstractiua eiusdē obiecti in alio τ alio
tpe. pbat̄ manifeste eadē notitia numero quātum
ad eius absolutum: qua beat⁹ nūc cognoscit rosam
in verbo τ sic superintuitiue: deus pōt facere: q̄ ro
sa desinat eē presens sibi in verbo τ fiat presens i
se ipsa: quo facto patet q̄ eadē notitia numero non
variata in aliquo absoluto: que prius fuit superin
tuitiua rose nūc erit itutiua eiusdē. Et τ si itera
desinat eē p̄sens i seipsa τ fiat presens in eius ima
gine vel spē: eadē notitia numero quātū ad absolu
tum qua fuit intuitiua rose erit nūc abstractiua τc.

Opi. cōis Opinio cōis.

Sed 3ᵐ istud tertiū gen⁹ notitie: est cōis opinio q̄
ponit notitiaȝ creaturaȝ in verbo eē intuitiuā pro
q̄ arguit̄ primo sic. deus cognouit ab eterno oēs crea
turas in seipso scia visionis. sed scia visionis est idē
q̄ notitia intuitiua q2 intuitio fm̄ hugo. nihil aliud
est q̃ inspectio τ visio τc. Preterea deus cogno
scit creaturas factas intuitiue igit̄ τ fiendas: 9se
quētia patet: q2 nō aliter cognoscit facta q̃ fienda
fm̄ Aug. sed creaturas fiendas cognoscit in seipso.
igit̄ τ factas τ talis notitia erit intuitiua. Prete-
rea: oīs notitia dei ē perfectissima. sola notitia itui
tiua ē pfectissima: cū ipa sola sit beatifica: igit̄ oīs
notitia dei ē beatifica: τ per 9sequens notitia que
cognoscit creaturas in verbo erit itutiua. Pre
terea: eadē notitia numero: deus cognoscit verbū τ
creaturas in verbo: sed notitia: qua cognoscit ver
buȝ ē intuitiua. igit̄ τ notitia que cognoscit creatu-
ras i verbo erit ituitiua. Et 9firmat̄: q2 hec noti
tia: demostrata notitia qua deus cognoscit verbuȝ
est intuitiua: hec notitia ē illa q̄ cognoscit creaturas
in verbo igit̄ notitia q̄ cognoscit creaturas in ver-
bo erit intuitiua. Sed ista nō obstāt. Ad primū
igit̄ dico q̄ lz perfectissima notitia possibilis habe-
ri de deo sit notitia eius intuitiua: q2 nō pōt in alio
perfectius eē nec cognosci q̃ in seipso: perfectissi-
ma tn̄ notitia: que pōt haberi de creatura nō est in-
tuitiua eiusdem. cum talis sit notitia rei in seipsa. τ
creatura in alio perfectius possit cognosci: q̃ sit in
seipsa. His premissis dicendū ad maiorē: q2 lz scia
visionis cū sit perfectissima sit idē q̄ notitia intui
tiua illius cuius intuitiua est perfectissima nō tn̄ illi
us: cui⁹ notitia intuitiua nō ē perfectissima sicut est
in proposito. Et ad pbatione dicendū q̄ intuitio ni
hil aliud ē q̃ inspectio: τ visio rei in seipsa nō i alio
Ad scōm nō cōcedat̄: q̄ deus cognoscat aliqd
extra se ye multis τ magnis doctorib⁹ videt̄: τ sic
creaturā factā in seipsa: τ per 9sequens intuitiue
neganda est 9ña: nec pp̄ hoc aliter cognoscit facta:
q̃ fienda si h aliter determinet cognitionem: q2 ea
deȝ cognitione inuariabili: qua cognoscit creaturā
in verbo qñ nō est. cognoscit eā in seipsa qñ est. lz
cognoscat alit̄ facta q̃ fiēda si h aliter determinet
creaturā: qua cognoscit creaturā factam eē in seipsa
quaȝ fiēdā cognoscebat i seipsa nō eē. Si vero dica
tur: q̄ deus nō cognoscit aliquid extra se sed i seipso co
gnoscit oia: qd videt̄ rōnabilr̄ dcm. Dicēdū q̄ no
titia dei est perfectissima: τ notitia creaturaȝ i p
prio gñe nō est pfectissima vt patet p beatū Aug.
pluries allegatū. negandū ē ans. de hoc tn̄ alias
Ad tertiū patet quid dicēdū ex solutiōe primi: q2
lz sola notitia intuitiua de deo sit pfectissima. cum
ipa sola sit beatifica notitia tn̄ intuitiua de creatu-
ra nō ē perfectissima: τ iō nō sequit̄: q̄ oīs notitia
dei sit intuitiua lz q̄ notitia dei de seipso sit intuiti-
ua: qd 9cedit̄. Ad quartū dicendū: q̄ nō ē aliqd
incōueniēs q̄ eadē notitia numero sit itutiua vni⁹
τ nō sit intuitiua alterius: sed sic ē implicatio: q̄ ea
dem notitia sit intuitiua τ nō sit intuitiua respectu
eiusdē. Notitia igit̄ q̄ de⁹ cognoscit verbū τ creatu
ras in verbo ē intuitiua verbi. q2 ipm cognoscit in
seipso. lz nō ē itutiua creature q2 nō cognoscit ipsuȝ
in seipsa. lz i verbo. Et ad 9firmationē minor ē cō
cedenda, vno addito: vȝ q̄ hec notitia. demostrata
notitia qua deus cognoscit verbū est intuitiua ver
bi: τ tūc cōcedo qd̄ sequit̄ gratia forme: q̄ notitia
qua deus cognoscit creaturas in verbo ē intuitiua
verbi. qd cōcedit̄. nō tn̄ sequit̄ q̄ sit intuitiua crea-
ture. Et est sile: ac si dicat̄ hec notitia demostra-
ta notitia: qua deus cognoscit verbum ē notitia rei
in seipsa: q2 notitia verbi qd cognoscit̄ in seipso. lz
hec notitia ē illa q̄ cognoscit creaturas in verbo:
igit̄ notitia q̄ cognoscit creaturā in verbo ē notitia
creature in seipsa patet. q̄ illatio ē nulla patet igit̄
ex predictis quid sit superintuitiua notitia. No
titia vero discursiua siue deductiua. est cognitio rei
per discursum rōnis ex alterius cognitione dedu-
cta. sic deū ex creaturis aliqualr̄ cognoscere possu-
mus: sicut docet beat⁹ Aug. 15 de trini. c. 2 de ma
gnis. l. 3. de par. Et q̄ huiusmodi notitia. prout
includit respectū attingentie ad rem deductiue co
gnitā a superintuitiua intuitiua abstractiua speci-
fice sit distincta. probat̄ primo. q2 nō est cognitio rei
in verbo: igit̄ nō est superintuitiua nec i seipsa igit̄
nō est intuitiua: nec in eius repñtatiuo creato igit̄
nō abstractiua. Scdō q2 ille notitie specifice sunt
distincte: quaȝ obiecta primo formalr̄ distinguunt̄.
hȝ patet: q2 lz regula nō semp sit verū. q̄ distin-
cti habit⁹ vl notitie terminet̄ ad distincta obiecta
formalr̄ sicut patȝ de opi. τ scia: de intuitiua τ abs
tractiua: que pñt hēri de eodē obiecto sub eadem
rōne formali vt patet ex supradict̄ 9uersa tn̄ eius
semp est vera. vȝ q̄ distinctorū obiectorū formalr̄
sunt distincti habitus vel notitie dicente aristot.
.2. de aīa. q̄ potentie distinguunt̄ per actus τ act⁹
per obiecta sed sic ē in proposito. q̄ obiectū primum
superintuitiue ē res cognita vt pñs intellectui i eo
in quo pfectius hȝ eē. q̃ in seipsa. obiectū aūt intui
tiue est res cognita vt pñs intellectui i seipsa obie
ctum vero abstractiue est res cognita vt pñs intel
lectui in eius imagine: vel spē Sed obiectū primum
deductiue nō est res deductiue cognita. sed illa ex
eius cognitione per discursus rōnis deducit̄ ei⁹ co
gnitio. vt patet ex dictis. Tertio: q2 notitia dedu
ctiua reperit̄ sine intuitiua abstractiua. τ superin-
tuitiua. igit̄ nō est aliqua illarū 9ña patet: q2 nulla
res pōt eē sine seipsa. ans probat̄: q2 de veritate τ

simplicitate dei habet̄ cognitio deductiua de facto
per beatū Aug. vbi supra. ꝛ p arist. 12. metaphysice
ꝛ tn̄ de hoc nō habet̄ intuitiua. q2 nec vnitatē nec
specialitate dei cognoscim⁹ in seipsis. nec abstra-
ctiua. q2 nō in eoꝝ spē vel imagine. nec sup intui-
tiua vt patet. ergo ꝛc. Ex his videt̄ sequi ali-
Propo. 1. que ppositiones. Prima ē: q sola notitia deductiua
siue discursiua ē scientifica scia ꝓprie dicta: q2
ois notitia p discursū rōnis ex alteri⁹ cognitiōe de
ducta ē deductiua siue discursiua p locūa diffinitio
ne. sed ois notitia sciētifica scia ꝓprie dicta ē huius
modi. q2 notitia cōclusionis ex notitia pncipioꝝ per
2. discursum rōnis habet̄. ergo ꝛc. Scđa est: q noti
tia deductiua deducta ex cognitione eaꝝ supintuitiua
est certior q̄ sit deductiuā ex cognitiōe eaꝝ intuiti
ua. ꝛ deducta ex intuitiua ē certior q̄ deducta tm̄
ex abstractiua. q2 notitia cōclusionis ex notitia pn-
cipioꝝ mensurat̄. Et notitia creaturaꝝ superintui
tiua certior est ꝛ perfectior intuitiua. ꝛ intuitiua q̄
3. abstractiua. igit̄ ꝛc. Tertia ē: q notitia abstracti
ua in rōne euidentie perfectior ē q̄ sit deductiua:
siue discursiua deducta ex cognitione alioꝝ abstra
ctiua. q2 notitia pncipioꝝ ceteris paribus est eui
dētior notitia cōclōis p arist. pmo posterioꝝ. pp
4. qd̄ vnū quodq͂ tale ꝛ illud magis. Quarta est: q
notitia deductiua siue discursiua. deducta ex cogni
tione alterius intuitiua certior est ꝛ euidentior ab-
stractiua de eodem. q2 in tm̄ intuitiua ex qua ponit̄
5. deduci pfectior ē abstractiua. q nisi sit defect⁹ ide
ducēdo hns ipsuꝫ ꝛ min⁹ pōt decipi. Quīta ē: q
notitia deductiua. siue discursiua deducta ex cogni
tiōe creaturaꝝ supintuitiua certior ē abstractiua:
ꝛ intuitiua ipsaꝝ: q2 notitia supintuitiua creaturaꝝ
magis excedit intuitiuā eaꝝ q̄ intuitiua excedat ab
stractiuā: ꝫ pp istū excessuꝫ notitia discursiua deducta
Opi. cōis ex ea cognitiōe intuitiua ē certior abstractiua de eo
dē ex propositione precedēti ꝫ ꝛc. Opinio cōis.
Sed ɔ istud quartū gen⁹ notitie sicut ꝛ ɔtra ter-
tiū est cōis opinio. q solū diuidit notitiā in abstracti
uaꝫ ꝛ intuitiuā. pro q pōt ad ꝓpositū argui. Primo
sic nulla res cognoscit̄ cognito eo q est oīo aliud ꝛ
separatū ab ea. igit̄ notitia deductiua ē impossibil.
cōsequētia patet. q2 notitia deductiua ponit̄ cogni
tio rei ex alteri⁹ cognitiōe deducta. aīns est arist. ꝛ
metaphysice. qui arguēs ɔtra ideas ploīs. et ipso
tāq͂ ex infallibili veritate ōndit: q si homo eet sepa
ratus. q intermīaret aspectū intellect⁹ nō cogno-
sceret̄ particularia ergo ꝛc. Preterea: Posito
q notitia deductiua sit ipossibil. adhuc nō vꝫ distingui
ab intuitiua ꝛ abstractiua q2 cognitiōe deductiua
deducta ex cognitiōe alteri⁹ abstractiua nō ē aliud
q̄ due cognitiones abstractiue: quaꝝ vna deducit̄
ex alia. Et deducta ex intuitiua nō est aliud q̄ due
intuitiue. quaꝝ vna deducit̄ ex alia. igit̄ ab ipsis di
stincta. Preterea posito q sit possibilis ꝛ distin
cta. nō videt̄ q ipsa sola sit scientifica. q2 si sic. sequi
tur. q nec deus nec angelus hēant sciam de rebus:
qd̄ nō est verū. ɔña patet. q2 intellect⁹ diuinus nō
ponit̄ discursiu⁹. nec etiā angelicus. Et ɔfirmat̄:
q2 ex imperfectiōe intellect⁹ nr̄i ē q discurrat a ma
gis notis ad minus nō. igit̄ repugnat saltē diuino
intellectui. Preterea. si sola notitia deductiua sit
scientifica scia ꝓprie dicta. nō soluꝫ nec deus nec
angelus. sed nec aliquis in patria hēret de aliquo
sciam ꝓprie dictā: qd̄ est euident falsum. ɔña pro-
bat̄: q2 vbi nō ē ment̄ rōcinatio. ibi nō ē notitia de
ductiua. nec per ɔñs scientifica scia proprie dicta
stante supposito. sed in patria nō est mētis rōcina
tio dicēte beato Aug. 15. de tri. c. 71. de par. q illa sola
citate veritatē sine vlla difficultate videbim⁹: nec
aliquid querem⁹ mēte rōcinantes sed ɔtemplātes
cernemus. ergo ꝛc. Ad primū istoꝝ di. o. q aīns
nō est verum aliter periret notitia creaturarū in
verbo: qd̄ ē ɔ veritatē fidei ꝛ doctrinā beati Aug.
Et ad probationē dico q arist. nō vult ꝓbare nisi:
q notitia ideaꝝ quas plato ponebat non poterat
nos deducere in notitiā singulariū sub ꝓpriis rōni
bus: q2 cognito vli separato a singularib⁹ nō cogno
scunt̄ singularia sub ꝓpriis rōnibus. Et hoc tn̄ nō
sequit̄ q ex notitia vnius rei nō possim⁹ in notitiaꝫ
alterius per discursuꝫ rōnis deduci. Ad scđm di
co q qn̄ notitia deductiua deducit̄ ex cognitiōe al
terius abstractiua nō sunt due cognitiones abstra
ctiue. nec qn̄ deducit̄ ex cognitione alterius intuiti
ua sunt due cognitiones intuitiue: quinimo possibi-
le est q in intellectu sint due notitie intuitiue vl ab
stractiue duoꝝ terminoꝝ simpliciū ꝛ q nihil cogno
scet̄ deductiue. sicut patet: si intellectus cognoscat
hominē ꝛ asinū intuitiue: vl abstractiue sit tn̄ q in
cognitio vnius nō deducat̄ ex alio tanq͂ ex medio
cognito nec e cōuerso ꝛ si cōtingat q vnū istoꝝ co
gnoscat̄ per aliud alterū aūt per se. ꝛ imediate in-
tuitiue vel abstractiue tūc sī erunt in cognoscente
due notitie specifice distincte. s. deductiua ꝛ intuiti
ua vel deductiua ꝛ abstractiua. Ad tertiū nega
tur ɔña. Et ad ꝓbationē dico: q lꝫ deus. vel angel⁹
nō discurrant ꝫ ordinē durationis discurrūt tn̄ ꝫm
ordinē nature sicut in angelus. ac et deus: q hō est
risibilis. q2 animal rōnale. ꝛ q triangul⁹ habet. 3.
q2 figura plana tribus lineis cōtenta q2 ita ē in re
ꝛ hoc sufficit ad hoc. q deus ꝛ angelus hēant de re
bus notit ā deductiuā ꝛ sciam ꝓprie dictā q2 de
rōne istoꝝ nō est discursus demonstrationis: sed
nature tm̄ Et ad ɔfirmationē. cōcedo. qd̄ deus
nō discurrit a magis ad minus q2 oīa cognoscit īfi
nite. Et hoc tn̄ nō sequit̄ qui discurrat discursu suf
ficienti ad notitiā deductiuā ꝛ sciam proprie dictā
vt pꝫ ex dictis. Ad quartū ē negat̄ ɔsequentia:
nec probatio valet: q2 in patria est mentis rōcina⁹ si
cut ē discursus ꝫm ordinē nature quicquid sit d mē
tis rōcinatione ꝫm ordinē durationis nec oppo^m
istius asserit Aug. Et hec de primo.
Articulus secundus. Arti 2
Quantū ad scđm pono quattuor ɔclusiōes. Pri Cōclu
ma ē. q abstractiua notitia de tali ꝫm ꝓpriū eius sio
ɔceptum nō est viatori nec alteri cōicabilis pp im
plicationē ɔdictionis. Aduertendū tn̄ q huiusmo-
di notitia nō ē incōpossibilis viatori rōne stat⁹ ve
vt quibusdā videt̄ q2 nō repugnat viatori in quātū
viator euidēs notitia ɔ itaꝫ: vt patet ex supdictis.
Nec est ei incōpossibilis: q2 nō pōt haberi notitia
de diuina essentia quin habeat̄ de eius existentia
vt videtur aliis: q2 abstractiua notitia potest hēri
de actuali rei existentia: ē ex supradictis. sed est ei ꝛ
cuilibet alteri icōpossibilis ꝑ se. q2 abstractiua no
titia est cognitio rei in eius repn̄tatiuo creato repu
ta in eius imagine vel spē repugnat aūt deitati ꝫm
ꝓpriū eius cōceptū in aliquo creato rn̄tari. Pōt
igit̄ vni a gn̄alis rō sic formari. cuius nō est possibile
aliquod repn̄tatiuū creatū eius nō est possibilis ab
stractiua notitia pp implicationē ɔdictōis. sꝫ dei nō
ē possibile huiusmodi repn̄tatiuū ꝫm ꝓpriū ei⁹ ɔce
ptū ꝫ ꝛc. maior pꝫ p diffinitionē abstractiue: mī-
nor vero a q̄ dependet tota deductio pbat̄ dupl' in
genē ꝑ si ponat̄ vt a multis conceditur etiā opp^m opi
nātiū. q oi creature repugnet īfinitas pfectionis pp
iplicationē ɔdictiōis. Et ostēdo q si aliqd̄ creatuꝫ
sit repn̄tatiuū d deitate ꝫm ꝓpriū ei⁹ cōceptū: nec est

ips e͂e pfecte nālit īfinitum q̄d repugnet supposito. Primo sic: o͂e repn̄tatiuū q̄d supplet ppriam cā litatē ī rōne mouēdi vel terminādi alicui⁹ obiecti: q̄d excedit o͂e aliud infinitū ē pfectionabilit infinitū: tale ē o͂e representatiuū deitat̄ s̄m ppriū ei⁹ conceptū: v̄ ps̄ ergo ꝛc. maior pbat̄: q̄ sic supplere ppriā cālitatē alicui⁹ obiecti perfectionabilit in aliquo certo gradū ē alicui⁹ pfectiōis: ꝛ sic regulari ter ascēdēdo igit̄ sic supplere ppriā cālitatem obiecti pfectionabilit īfinite ī finite pfectiōis. Scd̄o sic sequit̄: q̄ demōstrato quocūq̄ hoc ē repn̄tatiuum vniuersitat̄ creaturaꝝ entiū ꝛ possibiliū s̄m p prios ↄcept⁹ eaꝝ igit̄ ē pfectionabilit īfinitū. Ista ↄn̄a ps̄: q̄ repn̄tatiuū deitat̄ s̄m ppriū eius ↄceptū nō ē minoris īmo maioris pfectiōis: q̄ repn̄tatiuū vniuersitat̄ creaturaꝝ entiū si poneret̄ v̄trū q̄ ↄn̄s pbat̄: q̄ vbicūq̄ pluralitas ↄcludit maiorē pfectionē q̄ paucitas: ibi īfinitas numeralis ↄcludit īfinitatē pfectiōis. Ex⁰: q̄ posse ferre .10. ↄcludit maiorē pfectionē virtuti motiue q̄ posse ferre 5. Ideo ro posse ferre īfinita ↄcludit īfinitā virtutē motiuā. Sz silr repn̄tare duas creaturas s̄m ppriios ↄcept⁹ eaꝝ ↄcludit ī repn̄tatiuo maiorē pfectionē q̄ repn̄tare alterum precise earum: igit̄ sic repn̄tare īfinitas: sicut sūt entes ꝛ possibiles ↄcludit īfinitatē pfectiōis. Tertio sic repn̄tatiuo deitat̄ s̄m ppriū ei⁹ ↄceptū nō pōt dari repn̄tatiuū pfecti⁹ igit̄ necesse ē ips̄ e͂e pfectionabilit īfinitū. ↄn̄a ps̄: q̄ quocūq̄ finito pōt dari mai⁹: ꝛ sic pfecti⁹ an̄s pbat̄: q̄ si sic: illud erit repn̄tatiuū deitat̄ s̄m ppriū ei⁹ ↄceptū ꝛ nō p̄miū q̄d ē ↄ positum. Scd̄o minor fūdamentalis rō pbat̄ simplr̄ ēt si hmōi repn̄tatiuū ponat̄ īfinitū. Primo sic: q̄d deficit a pfectiōe alteri⁹ ī īfinitū nō ē sufficiēs repn̄tatiuū illi⁹ s̄m ppriū ei⁹ ↄceptū: o͂e creatum deficit a pfectiōe deitat̄ ī īfinitū etiā si sit infinitū: ergo ꝛc. pbat̄ maior p̄mo q̄ int repn̄tatiuū ꝛ repn̄tatū ē aliqua pportio. Et vbi īfinit⁹ excessus nulla ē pportio. Scd̄o q̄ repn̄tatiuū vt nūc loq̄mur est imago ꝛ silitudo expssiua repn̄tati: sed q̄d deficit a pfectiōe alteri⁹ ī īfinitū nō ē imago expssiua illius s̄m ppriū ei⁹ ↄceptum ergo ꝛc. Scd̄o sic: q̄n cūq̄ aliq̄ duo obiecta se hābēt p modū excedent̄ ꝛ excessi: sic q̄ tota itelligibilitas excessi cōtinet̄ ī excedēte ꝛ excedit ab eo. si excessio repugnat hr̄e repn̄tatiuū creatū ꝛ excedēti pz ex t̄mis. Sz vniuersitas creaturaꝝ entiū ꝛ possibiliū ꝛ essentia diuina s̄m ppriū ei⁹ ↄceptū sic se hn̄t vt q̄libz catholic⁹ ↄfitet̄: ꝛ vniuersitati creaturaꝝ repugnat repn̄tari aliq̄ cāto s̄m ppriōs ↄcept⁹ eaꝝ: cū ꝑ ipsaꝝ diuersitatē ꝛ oppositionē: q̄ ī rōnib⁹ eaꝝ sūt aliq̄ ꝑ diuersa q̄ ī nullo cōuenīūt pꝑ doctrinā oppositū opinantiū tn̄ ppē v̄ariā militudinē ꝛ illūinatione: q̄ salt̄ possibiles sūt īfinite: ꝛ īfinita s̄m ppriū ↄceptū e⁹ lz aliq̄ vno etiā si sit īfinitū repn̄tari nō p̄nt nisi sit īfinitū extra ge n⁹ q̄d simplr̄ creature repugnat ꝑ ꝛc. Et ↄfirmat̄: q̄ tale repn̄tatiuū creaturaꝝ si poneret̄ eq̄retur e͂e tñe diuine ī rōne repn̄tādi: q̄d ē ipossibile. Secūda ↄclōe ē q̄ notitia ītuitiua deitat̄ ꝑ potētia dei absoluta est cōicabil̄ viatori. pbat̄ ꝑ sic: o͂is notitia possibil̄ hr̄i ꝑ deo q̄ nō pōt creaturā rōnalē ī t̄mio btītudis e cōicabil̄ viatori de potētia dei absoluta notitia ītuitiua deitat̄ ē hmōi ꝑ .ma. ↄcedit̄: ꝛ mi. quātū ad p̄mā ptē ps̄ q̄ notitia ītuitiua deitat̄ ē btītīgit̄ possibil̄ hr̄i quātū ad scd̄ā pbat̄: q̄ nō ē btīficabil̄ ps̄ q̄ illa notitia q̄ distīct̄ ogib⁹ habet̄ q̄ tū vna realit̄ nō ē alia nō ē beata: nec p ↄn̄s ī t̄mio btītudis p alterā eaꝝ p̄cise creatura ponit̄ oppositum predicari ifert oppositum subiecti. sed creatura rationalis est beatificabilis visione ꝛ fruitione que in ipsa realiter distinguunt̄: vt patet per illam decretalem extrauagātem dn̄i bn̄dicti ꝑ visiōe diuina: igit̄ nō ē btā ī ceci t̄mio btītudis ꝑ alterā eaꝝ p̄cise. Notitia igit̄ ītuitiua deitat̄ nō pōt creaturā rōnalē ī t̄mio btītudis. Scd̄o sic: o͂is notitia possibilis hr̄i ꝑ deo q̄ pōt viatori extra t̄minū vie cōicabil̄ sal̄ de dīna virtute: notitia ītuitiua deitat̄ est hmōi: ꝑ ma. ē eadem: ꝛ mi. quātū ad p̄mā ptē ps̄ vt p⁹: quātū ad scd̄ā p⁹ q̄ tā diu e viator: ita t̄mi vie q̄ diu nec dānat⁹ nec btāt⁹: nec ad purgatoriū destināt⁹: vt ps̄: lz hr̄ita tali noti⁹ nō ē hō dānat⁹ nec saluat⁹ nec ad purgatoriū ↄstīat⁹ ex rōne p̄cedēti ꝑ ꝛc. 3⁰ sic o͂is noti⁹ possibil̄ hr̄i ꝑ deo q̄ nō repugnat viatori ī quātū viator pōt sibi cōicari de potētia dei absoluta: noti⁹ ītuitiua deitat̄ ē hmōi ꝑ ma. ꝛ mi. quātū ad p̄mā ptē patet vt p⁹: quantū ad scd̄ā ptē p⁹ mi. q̄ illō nō repugnat viatori ī quātū viator q̄ posito ī ipō adhuc ↄuenit̄ sibi diffinitio viatoris: lz tal ē noti⁹ deit̄ ī ītui⁹: q̄ ipa sola posit ī ī viatore adhuc viator nō hz btītudinē sibi possibilē ꝑ potētia dei ordiata: cū tal ↄsistat ī vis ōe ꝛ fruitiōe: vt deū cpluries: ꝛ ē ī statu merēdi ex supposito: ꝛ hec ē diffinitio viatoris ē arti p̄ce ꝑ ꝛc. 4⁰ ꝛ e q̄si vna ↄclaratio p̄cedentiū rōnū sic: ꝑ potētia dei absoluta fieri pōt q̄ creatura rōnal̄ videat deū ītui⁹: ꝛ nullū actū fruitiōis beat circa ips̄: igit̄ noti⁹ ītui⁹ deitat̄ ꝑ potē⁹ dei absoluta pōt cōicari viatori an̄s suppono p nūc q̄ ex ītuitiōe declarabit̄ vl pbabit̄ ī p⁹ di ↄn̄a declarat̄: q̄ tal̄ creatura n̄ ē btā cū n̄ fruat̄ deo nec dānata cū clare videat deū. nec necio ad purgādū ↄstiata: n̄ ē dubiū igit̄ q̄d pōt e͂e viator. Ista ↄ⁰ cōfirmat̄ n̄ solū ꝑ possi sz ēt ꝑ scō auc͂te be aug. ī q̄stionib⁹ orosii ad ips̄ ī solōe .62. q. vbi sic inq̄t: Adhuc pfecto venerat paul⁹ vt deū sic ī ista vita videt: sic sci post hāc vitā videbūt ips̄ ītui⁹: sed ↄstat q̄ sci post hāc vitā videbūt ips̄ ītui⁹: ꝑ ꝛc. possibilitatē ꝓ o cōclusiōis ondit aug. 12 sup gen̄ ad l̄ras c. 74. vbi sic ait: Illo q̄ mō illa spēm de⁹ ē lōge ineffabilit secreti⁹ ꝛ p̄senti⁹ loquitur locutiōe ieffabil. vbi cū nemo videns viuet vita ista q̄ mortalit viuit̄ ī istis sensib⁹ corporis nisi ab hac vita q̄dāmō moriat̄ siue omnino exiēs ꝑ corpe siue ita auersus ꝛ alienat⁹ a corporeis sensib⁹ vt merito nesciat sicut apl̄s ait vtꝝ ī corpe an extra corp⁹ sit cū illar apit̄ ꝛ sb̄uebit̄ visione: hec aug. Ex q̄b⁹ verbis ps̄ q̄ p̄dicta noti⁹ sit possibil̄ viatori ꝛ viuēti ī hac vita mortali. 3ᵃ ↄ⁰ ē q̄ ꝑ po⁹ absoluta pōt cōicari viatori eadē ꝑ noti⁹ ꝑ ductiua ꝑ virtutib⁹ theologicis.

Michael de massa in plo. l. q. i. arti. i.

Istā ↄclōe q̄dā pbāt ꝑ sic: supponat̄ q̄ de⁹ possit ānihilare o͂ez creaturā itellectualē: cōseruādo ī e͂e vnū āgelū ī puris nālib⁹ ꝛ ponat̄ q̄ nūc diuina virtute formet̄ ista ppō: de⁹ ē trin⁹ ꝛ vn⁹: q̄d fieri pōt vl p aeris fractiōē vl p aliquā mētalē locutiōē: tūc certū ē q̄ āgel⁹ ī puris nālib⁹ exn̄s cognoscit vl̄ cognoscē pōt q̄ ī reꝝ nā nihil ē q̄d possit istā ppōēz formare: nisi ipe vl̄ de⁹: nūc āt ꝑ seipo cert⁹ ē q̄ cā non formauit: ꝛ eodē discursu cert⁹ ē q̄ virtute diuina e formata. sz ī puris nālib⁹ exn̄s pōt deducere euidentē scire: q̄ de⁹ mētiri nō pōt ꝑ ī puris nālib⁹ exn̄s pōt euidēt̄ scire hāc ppōēz deū e͂e trinū ꝛ vnū infallibilit̄ e͂e verā. Preterea de scō certa cognitio articuli trinitat̄ cōicat̄ dānato igit̄ nō repugnat tal̄ cognitio viatori. ↄn̄a supponit̄: an̄s p⁹: nā hēretic⁹ dānat⁹ scit se iuste dānari: scit n. q̄ ipole ē deo facē iniustitiā ꝑ scit q̄ illō ppt q̄d ipe tāq̄ hereticus ē dānat⁹ ē falsū ꝛ ipossibile ꝑ exn̄s dānat⁹ scit infallibilit q̄ oppositū illi⁹ q̄d ipse viuēs negabat ē necessariū ꝛ ifallibile: sz negabat articulū trinitat̄: igit̄ exn̄s dānat⁹ cognoscit ifallibilit q̄ articulus trinitat̄ ē necessariū

sari⁹ ꝛ impossibilis alr se hre. Preterea demones sūt certi de articulo trinitatꝭ certitudine deductiua: igitur talis cognitio deductiua nō ē icōpossibilis viatori. Ꝯña supponitur sicut pus ān̄s. pbatur qꝛ demōes certi sūt absqꝫ oi hesitatione ꝙ redēptio hominis fieri nō poterat ꝑ puram creaturā: sicut demōstrare intēdit anshel. i li. cur deus hō. Itē: certi sūt ꝙ redēptio hominū facta ē: ꝛ ꝙ inferni⁹ spoliat⁹ ē: igitur certi sūt ꝙ xp̄s ꝑ quē redēptio facta ē nō ē pura creatura: sꝫ deus ꝛ hō. Et ꝯ̄ñs certi sūt ꝙ qcqd dixit xp̄s ē infallibiliter verū: sed dixit deū eē trinū ꝛ vnū: ergo ꝛc.

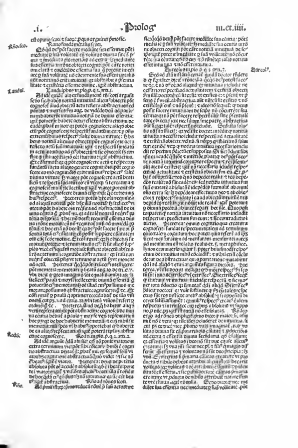
Contra michaelem.

Sꝫ licꝫ ista cōclusio sit vera: vt puto: iste tamē rōnes nō cōcludūt. Nō q̄dē prima: ꝑpt multa. Primo qꝛ pcedit de itellectu angelico: q nō ē intellect⁹ viatoris: ꝛ cū plura sūt naturaliter nota q̄ȝ itellectui viatoris: ꝛ ideo supposito ꝙ eēt notitia nō eēt ad ꝑpositū. Secūdo qꝛ nō videtur ꝑ se notū nec deductū ex aliquo ꝑ se noto ꝙ de⁹ possit annihilare oēm creaturā itellectualē: qꝛ sic annihilatio eēt demōstrabilis ꝛ creatio: q̄ philosophi nō ꝯcederēt: igitur cōclusio q̄ pcedit: isto supposito nō ē demōstrata. Nec valet solutio istius doctoris: videlicet ꝙ cōcessis pncipijs q̄ theologi concedūt de potē dei rō cōcludit eudēter: qꝛ repugnat cōclusōi quā intēdit. certū ē enim ꝙ cōcessis articulis q̄ theologi de deo cōcedūt multe cōclusiōes theologice deducerētur eudenter qꝛ suppositis pncipijs deductio ē eudēs. conclusio tñ deducta nō ē eudēs: sicut nec pncipia ex qb⁹ deducitur: ipse vero vult ꝑp̄ie ꝙ cōclusio sit eudēs: nō solū deductio. Tertio qꝛ posito ꝙ sit eudent notū ꝙ deus possit annihilare oēȝ creaturā: adhuc nō videtur itellectui creato i puris nālib⁹ cōstituto notū eudēter: ꝙ oēs creaturas itellectuales alias a se anihilauerit de facto ꝛ sic nō cognoscere eudēter ꝙ i rerū natura nihil sit q̄d possit pdictā ꝑpositionem formare nisi de⁹ vel ipse. Quarto qꝛ supposito ꝙ sciat eudēter ꝙ de⁹ annihilauerit oēȝ creaturā itellectualē distinctā ab ipo: adhuc poterit dubitare an de⁹ creauit aliquē de nouo ipo nesciēte: q̄d nō est impossibile ꝙ hm̄oi ꝑpositionē formauerit: ꝑꝫ igitur ꝙ ista rō nō cōcludit eudēter nec etiā secūda valet: vt videtur. Primo qꝛ posset negari añs: nec deductio illa cōuincit: qꝛ licꝫ hereticus dānat⁹ sciat se iuste dānari forte nō cōstat sibi eudēter ꝙ ꝑpter heresim illā dānetur ꝙ potuit alia cōmittere vñ meruit dānari. Nec valet si ponatur ꝙ heretic⁹ ille nihil aliud cōmiserit vnde meruit dānari: qꝛ sicut i hac vita nemo scit eudēter vtrū odio vel amore dign⁹ sit: ita forte ꝛ i alia nō cōstat eudēter heretico dānato nihil aliud cōmisisse vñ dānari meruit. Secūdo qꝛ admisso antecedēte nō enī assero ꝙ constet hoc heretico sic dānato: adhuc ꝯsequētia ē nulla: qꝛ heretic⁹ ille dānat⁹ hꝫ ee supposito notitiā aliquā eudēteȝ vñ pōt articulos trinitatꝭ deducere: quā nō hꝫ viator i puris nālib⁹ ꝯstitut⁹. Et ex h⁹ ꝑꝫ ꝙ tertia rō nō ꝯcludit qꝛ demones habuerūt notitiā etiā intuitiuā de spoliatiōe iferni ꝑ xp̄m factā: vñ potuerūt ipm cognoscere eē deū: quā nō habuit nec hꝫ viator ꝛ rō nō ē sīle de viatorib⁹ ꝛ demonib⁹: imo nō ē sīle de demonib⁹ añ hm̄oi spoliationē ꝛ post: qꝛ añ mortē xp̄i nō cognouerūt xp̄m eudēter eē deū. si enī dn̄m glorie cognouissent ipm nō crucifixissent: cognouerūt autē post. Ꝯmissis igitur rōnib⁹ pdictꝭ: ꝑ cōclusiōe pōt argui: primo sic. Cui pōt cōicari notitia itutiua de subiecto theologie: eidē pōt cōicari eudēs notitia deductiua de veritatib⁹ theologicis: hoc ꝑꝫ primo ꝑ descriptionē deductiue. secūdo qꝛ alit beati nō haberēt eudētē notitiā deductiuā de veritatib⁹ theologicis. Tertio: qꝛ cui cōicari pōt notitia intuitiua cuiusdē pōt cōicari eudēs notitia deductiua de veritatib⁹ theologicis: igitur a sili cui pōt ꝛc. sꝫ prima notitia ē cōicabilis viatori: cōclusione pcedēti: igitur ꝛc.

Quarto sic: vidēs deū intuitiue post visione pōt recordare se vidisse deū ifallibiliter: sic ꝑꝫ ꝺ paulo: igitur vidēs intuitiue xp̄m eē deū post visiōȝ pōt recordari se vidisse xp̄m eē deū ifallibiliter: igitur si recordatur: scit ꝙ ita ē sicut videt esse: ꝛ sic recordatur se vidisse: ꝗ scire pōt eudēter xp̄m nō fuisse mentitū: qꝛ scire pōt eudēter: qcqd dixit xp̄s infallibiliter eē verū: igitur scire pōt eudēt veritates theologicas a xp̄o ifallibiliter eē veras: sic cōstat ꝙ vidēs itutiue xp̄ȝ eē deum. post visiōȝ pōt eē viator: sic ꝛ paul⁹ fuit post visione dei. ergo ꝛc. Sꝫ forte dicetur ad istā rōnē. primo ꝙ vidēs intuitiue xp̄m eē deū post visionē non poterit recordari distīcte xp̄m eē deū: sicut nec paulus de deo post visiōeȝ dei. Secūdo qꝛ ꝯcesso ꝙ talis viator scire possit eudenter ꝙ qcqd de⁹ dixit sit ifallibiliter verū: sibi tñ nō cōstat eudēter veritates theologicas a xp̄o dictas eē veras: qꝛ hic viatoribus sola fide tenentur. Sꝫ iste solutiōes nō infringūt rōnēȝ. Nō q̄dē prima: qꝛ aliud ē ꝙ vidēs deū intuitiue post visionē recordetur se vidisse deum. Et aliud q̄d recordetur q̄d sit de⁹ sm̄ ꝑpriū eī⁹ ꝯceptū. Et licꝫ scōm sit impossibile: qꝛ deitas sm̄ ꝑpriū eī⁹ ꝯceptū nō pōt representari alicui creato: vt ꝑꝫ ex prima ꝯclusiōe. primū tñ nulli chatolico vertitur in dubiū: sicut ꝑꝫ ex dictis pauli ad 2 corin 15. sīlr ergo vt ꝑꝫ dicēdū ē i ꝑposito. Nec secūda ꝑpter duo. primo qꝛ si beat⁹ petr⁹ q̄ nūc videt intuitiue xp̄ȝ eē deū sciat viator: q̄d fieri pōt de potentia dei absoluta: scire poterit eudenter ꝙ qcqd xp̄s dixit ifallibiliter sit verū: vt ꝑꝫ ex illa deductiōe. Et sibi constat veritates theologicas eē dictas a xp̄o: qꝛ ipsemet audiuit ab ipso: igitur saltē viatori poterit cōicari eudēs notitia deductiua ꝺ veritatib⁹ theologicis. Secūdo qꝛ q̄cūqꝫ viator videt intuitiue deū eē pōt i ipo videre ꝙ xp̄s dixit veritates theologicas: ꝛ de hm̄oi post visioneȝ recordari: ꝛ sic ꝯstat sibi eudēter ꝛc. Tertio ad pncipale sic: ꝛ ē q̄si cōfirmatio pcedētis rōnis quicūqꝫ pōt intuitiue videre xp̄m esse deū pōt deductiue cognoscere veritates theologicas ifallibiliter eē veras: hoc ꝑꝫ: qꝛ tal' pōt eudēt scire xp̄ȝ nō fuisse mētitū: ꝛ pōt in ipso videre ꝙ ipse dixerit hm̄oi veritates: sed viator manēs viator pōt itutiue vidē christū eē deū: ꝑꝫ mi. qꝛ q̄cūqꝫ pōt itutiue videre deū pōt similiter videre xp̄m eē deū: ꝑꝫ primū ex ꝯclone precedēti. igitur ꝛc. Quarta cōclō ē ꝙ hm̄oi notitia deductiua de veritatib⁹ theologie possibilis viatori de potētia dei absoluta ē scia ꝑp̄e dcā: hec ꝑꝫ ꝑ bea. aug. primo retractationū c. 14. Et ꝑ diffinitionē scie ꝑp̄e dicte supi⁹ assignate: sꝫ notitia deductiua ꝺ veritatib⁹ theologie possibilis viatori de potētia dei absoluta ē hm̄oi ex ꝯclusiōe pcedēti ꝗ ꝛc. Secūdo sic: ois notitia eudēs i sua veritate ē habit⁹ veridic⁹ realiter a fide distinctus: sꝫ notitia deductiua possibil' ꝛc. ē hm̄oi: vt ꝑꝫ ex supradictꝭ: igitur ē habit⁹ veridic⁹ a fide distinct⁹: sꝫ tales sūt tñ q̄nqꝫ sm̄ phm̄. 6. ethi. s. i tellect⁹: sapiētia: scia: ars: ꝛ prudētia. Et certū est ꝙ notitia de qua loquimur nō ē itellect⁹: qꝛ talis notitia nō habetur ꝑ discursū silogisticū: nec ars: nec prudētia: qꝛ ille sūt respectu agibiliū ꝛ factibiliū tm̄: igitur ē scia vel sapiētia: ꝛ quocūqꝫ dato habetur ꝑpositū: qꝛ scia ꝑp̄ie dicta nō distinguitur a sapiētia ex articulo precedēti: ergo ꝛc. ꝛ hec de secundo.

Tertius ꝛ quartus articulus.

Quantū ad tertiū ꝛ q̄rtū articulū sīl' mouēda ꝛ dissoluēda sūt dubia. Et ꝑ̄ȝ primā cōclusione

est opinio scoti ꝛ suoꝝ: ꝓ quo arguitur ꝑmo sic.

Rño. sco. Ratio fundamētalis scoti.

Quodcūqꝫ deus pōt facere mediāte sua essentia: pōt immediate ꝑ suā volūtatē cū volūtas diuina sit cā ꝑma ꝛ immediata oīs motiōis ad extra. sꝫ mediante sua essentia in rōne obiecti cogniti pōt cāre notitiam clarā ꝛ euidētē de essentia sua ꝗ poterit immediate ꝑ suā volūtatē nō cōcurrente sua essentia. talis aūt notitia nō erit intuitiua: qꝛ abstrahit a ꝑsentialitate ꝛ existētia essentie diuine. igit̄ abstractiua.

Landul. Landulphus in ꝓlo. q. 1. arti. 1.

Ad idē quidē alii ex fundamēto illo scoti arguūt scđo sic. habēs notitiā intuitiuā alicui⁹ obiecti: pōt cognoscere illud obiectū actu reflexo abstractiue. sed paulus ꝛ moyses ꝑm aug. de vidēdo deū ad paulinam habuerūt intuitiuā notitiā de diuina essentia: igit̄ potuerūt habere actu reflexo abstractiuam de eadē. ꝓbat̄ maior qꝛ potēs cognoscere aliquod obiectū pōt cognoscere respectū fundatū in eo: ꝛ ꝑ ꝯñs extremū huius respect⁹: saltē diuina virtute: sꝫ habēs notitiā alicuius obiecti pōt cognoscere actu reflexo actū suū intuitiuū: igit̄ ꝛ respectū fundatū in actu intuitiuo ad ei⁹ obiectū: ꝛ sic obiectū. sꝫ constat ꝙ ista notitia nō eēt intuitiua: igit̄ abstractiua. Confirmat̄: qꝛ ꝗ pōt cognoscere actū ꝛ respectū fundatū in actu aliquo genere cognitiōis. pōt cognoscere eo mō cognitiōis extremū hui⁹ respect⁹ saltē diuina virtute sꝫ viator pōt cognoscere actū beati ꝛ respectū fūdatū in eo cū vterqꝫ sit creatura ꝛ cognoscit̄ multis intellectibus igit̄ viator poterit abstractiue cognoscere diuinā essentiā: que extremū respect⁹. Preterea potēs hr̄e oīa requisita ad aliquā notitiā pōt hr̄e illā notitiā: sꝫ intellect⁹ viatoris pōt habere oīa reqsita ad abstractiuā de diuina essentia ꝗ ꝓbat̄ mi. qꝛ ad talē notitiā reqrit̄ potentia disposita ꝛ hec nō deest: requirit̄ essentia diuina in rōne motiui: cū nō requirat̄ nisi ad mouēdā potentiā: ꝛ hoc etiā nō deest: qꝛ de⁹ pōt facere sine oī ꝑ totā ei⁹ cāsalitatē cū possit supplere cāsalitatem cuiuscūqꝫ cāe scđe motiue. Et cōfirmat̄: qꝛ lꝫ obiectū sit causa potētie ꝛ terminatiuā act⁹: si sit aliquod suppositū vicē ei⁹ quātū motiuū: sufficit obiectū absens rōne termini in cognitiōe abstractiua: qꝛ in tali non requirit̄ obiectū ꝑñs vt terminent actū sꝫ vt moueat actū. Preterea quicquid pōt intellect⁹ intelligere: pōt memoria memorari ꝑ beatū aug. 10 de tri. c. 7. vbi dicit ꝙ potētie imaginis sūt equalis ambitus: sꝫ intellect⁹ pauli ꝛ moysi intellexerūt diuinā essentiā ꝗ potuerūt ei⁹ memorari. sꝫ oē illud cui⁹ possumus memorari: possumus abstractiue cognoscere. ꝗ ꝛc. Et cōfirmat̄ ꝑ paulū ꝗ optime recordabat̄ de illa visione sicut pꝫ. 2. ad corin. 12. vbi totā visionē refert ꝑ ordinē ꝗ ꝛc. Preterea illud de quo habetur aliquod verū repñtatiuū: pōt abstractiue cognosci. de diuina eēntia hēbat̄ a paulo ꝛ moyse verū repñtatiuū hoc pꝫ: qꝛ de hoc habuerūt memoriā ꝛ cū nihil sit in memoria: nisi spēs vl habit⁹. oportebat ꝙ haberēt de ea aliquod repñtatiuū igit̄ poterāt ipsā abstractiue cognoscere.

Rodo. Rodo. in ꝓlo. ꝑ. q. 2. arti. 2.

Ad idē arguūt quidā alii sic: qꝛ nō ponit viatorem extra terminum vie: pōt sibi cōicari: huiōi ē cognitio abstractiua deitatis ꝗ: ꝓbat̄ mi. qꝛ sequit̄ solū viatorē hꝫ cognitione abstractiuā ꝗ nō videt ꝛ sic nō ē beat⁹: igit̄ ē viator. Preterea: deus de potētia absoluta pōt oē accidēs absolutū: quod ē in beato ponere in viatore: igit̄ ꝛ visiōe alicui⁹ beati illa ē ꝯdit de hoc quidā ei⁹ quo ꝑus: sꝫ nō intuitiua: qꝛ sic eēt beat⁹: igit̄ abstractiua.

Rño. Rño ad rōnes scoti.

Ad ꝑmū istoꝝ: ꝑmo reducā rōnē ꝯ suū actorē: sic: quicquid deus pōt facere mediāte sua eēntia: pōt immediate ꝑ sua volūtate: sꝫ mediāte sua eēntia in rōne obiecti cogniti pōt cāre notitiā intuitiuā de seipso: igit̄ poterit immediate ꝑ suā volūtate nō cōcurrēte sua eēntia: quod ē ꝯ eū ꝛ ꝯ rōnē: qꝛ talis notitia esset intuitiua ꝛ nō esset intuitiua.

Aureolus in ꝓlo. ꝑ. q. 2. arti. 3. Aureol⁹.

Sed ad istā instātiā conat̄ quidā doctor respondere ꝙ signāter dicit̄ in rōne illa quicquid de⁹ potest facere ꝛc. ꝛ nō dr̄ de ad aliquid: qꝛ intuitiua includit necessario respectū ad actualitatem ꝛ existētiā obiecti ꝑm illū doctorē cū sit exñt vt existēs ē: ꝛ ꝑsent vt ꝑsens ē ꝑm eū. abstractiua aūt nō: cū sit exñtis ꝛ nō existētis: ꝑsent ꝛ nō ꝑsent: ꝛ ideo nō sequit̄: ꝙ deus possit facere intuitiuam de seipso nō cōcurrēte sua eēntia: qꝛ nō pōt facere respectū illū sine ꝑsentialitate obiecti: sicut nec filium sine patre. abstractiua aūt sic: qꝛ talē respectū nō includit. Sed ista solutio nō satisfacit: qꝛ vel iste doctor intēdit ꝙ notitia intuitiua necessario includit respectū ad actualitatē ꝛ existētiā obiecti: vel nō. si nō: pꝫ ꝙ instātia nō soluitur: qꝛ nō ē verū ꝙ notitia intuitiua necessario includit respectum ꝑdictū ex supposito. Si sic: ꝯdicit sibi ipsi: qꝛ in eadē qōne ꝛ intētiōe ꝓbat: ꝙ de⁹ pōt facere notitiā intuitiuā corrupto respectu: ꝛ rei ꝑsentialitate nō existēte: igit̄ nō necessario includit respectū ad actualitatē ꝛ existētiā obiecti ꝑm eū. Et ꝓbat̄ assūptū sic: res que nō depēdet realit̄ ꝛ res depēdēs realit̄: nō sūt eadē res: sed notitia intuitiua ꝑm suā entitatē absolutā ē idepēdēs formalit̄ ab omni alio extra se: lꝫ depēdeat effectiue a deo ꝛ ab obiecto: ꝛ respect⁹ fundato in ea ad obiectū intuitū ē res depēdēs realit̄: igit̄ nō sūt idē realit̄. igit̄ poterunt ꝑ diuinā potētiā ab inuicē separi. hec ille. Quo posito patet ꝙ notitia intuitiua nō necessario includit respectum predictum ꝑm eum: ꝛ sic contradictio in dictis. Preterea omnis cognitio qua creatura cognoscit: fundat respectum realem ad terminum obiectalem cognitum: hoc patet: quia refert̄ ad ipꝫ sicut mensuratum ad mensuram. mensurati autē ad mensuram est relatio realis ex. 5. metaphisice. lꝫ non econuerso: igitur si ꝓpter huiusmodi respectum de intuitiua nihil cōcludit̄: ꝛ nihil etiā cōcludetur de abstractiua: qui ꝑ paritatione mutabitur quod in ad aliquid ꝛ erit in argumēto figura dictiōis. Preterea. vel iste doctor intelligit ꝙ huiōi respect⁹ sꝫ sco. tū sūt intrinsece: vl extrinsece. Si extrinsece: sequit̄ ꝙ intuitiua vt intuitiua nō includit respectū: ꝛ sic manet tota deductio: qꝛ nō mutat̄ quod in aliquid. Si intrinsece: ꝯdicit doctori: qꝛ vult sustinere ꝙ sꝫ eū tales respectus sūt res distincte a reb⁹ absolutis: ꝛ si oppositū diceret falsū assumerēt: qꝛ null⁹ respect⁹ creat⁹ ē idem respectu ꝛ intrinsece cū rebus absolutis vt suppono ꝑ nūc. pꝫ igit̄ instantiā nō esse solutam. Rñdeo ergo ad rōnes dupliciter. ꝑmo dico: ꝙ maior sic assumit̄ nō ē vera: qꝛ tūc idem ꝯcluderet̄ de intuitiua. sicut pꝫ ex dictis: nec ꝓbatio valꝫ imaginat̄ .n. ꝙ volūtas diuina sit cā ꝑmaria oīs cāsalitat ꝛ ꝓductiōis ad extra ꝛ essentia diuina secūdaria quod ē falsum: qꝛ essentia ꝛ volūtas in deo nō sūt due cause alicui⁹ creature: sꝫ vna tm̄ sicut nec pr̄ ꝛ fili⁹ ꝗ magis differūt ꝗ essentia ꝛ voluntas nō sūt duo ꝑcipia: sꝫ vnū. Et vlterius si ꝑmaria cāsalitas creature vt producta de nihilo debeat attribui alicui istoꝝ hec erit volūtas: qꝛ volūtas ꝛ oē attributū ē infinitū: ꝑ identitate cū essētia. ꝛ sic ꝑ istū doctorē cāsalitas ꝑmaria creature vt ꝓducta de nihilo attribuit̄ nature essentie vt ē infinita. igit̄ rō nulla. Scđo dico: ꝙ nec immediāte sua essentia nec immediate ꝑ suā volūtatē ꝓdu

de⁹ facẽ abstractiuã notitiã deitaᵹ ꝓꝑ iplicationẽ ↄtradictiõis: verũ ex suppõdictis: ⁊ sic minor ẽ falsa: vl' nõ ẽ ad ꝓpositũ. Nec valz qñ dicit̃ ꝙ talis noticia nõ eẽt intuitiua: igitur abstractiua: qꝛ posset eẽ deductiua.
Rño. Rñõ ad rõẽ landulphi.

Ad secũdũ nego maiorẽ: s. illud obiectũ nõ possit intuenti repñtari in eius imagine vel specie: sicut ẽ in ꝓposito. Et ad ꝓbationẽ ↄcesso toto ꝓcessu: nõ habet̃ intẽtũ: qꝛ cognito actu intuitiuo: ⁊ respectu fundato in actu ad diuinã essentiã: non oportet ꝙ cognoscat̃ eẽntia diuina abstractiue: qꝛ sufficit ꝙ cognoscat̃ deductiue. Et qñ dicit̃ ꝙ talis notitia nõ ẽ intuitiua: igitur abstractiua: cõtradicit sibi: qꝛ est dare tertiũ genus ꝑ eum in eadẽ questione. Et ad formã argumenti patet quid sit dicendũ: qꝛ non oportet ꝙ qui potest cognoscere actũ abstractiue: ⁊ respectũ fundatũ in actu possit extremũ illius respectus cognoscere abstractiue: si tali extremo repugnat repñtari in aliquo creato: sicut est in ꝓposito. Ad tertiũ: ex dictis patet ꝙ minor ẽ falsa: qꝛ ad notitiã abstractiuam de diuina essentia requiritur eius representatiuũ creatũ: de quo rõ non facit aliquã mentionẽ. Et per idẽ patet quid dicendum ad cõfirmationẽ. Ad quartũ põt vno mõ dici ꝙ quicquid põt intellectus intelligere: põt memoria memorari: quãtum ẽ de se si sit possibile illud representari in eius imagine vel specie: qḋ in ꝓposito nõ ẽ possibile. Põt etiã dici: ꝙ quicquid põt intellect⁹ intelliget: ⁊ põt memoria memorari distincte vl' cõfuse: sed nõ ẽ verũ: ꝙ omne illud cuius possumus cõfuse memorari: possumus abstractiue cognoscere. Per hec patet qḋ dicẽdũ ad cõfirmationem: qꝛ paulus recordabat̃ de visiõe illa in cõfuso: sed nõ distincte ipo dicẽte: siue in corpe siue extra corp⁹: nescio deus scit: ⁊ recordabat̃ eẽ se vidisse deũ: qḋ aũt ẽet deitas fm ꝓpriũ eius cõceptũ non recolebat: sicut nabuchodonosor recordabatur se vidisse in somnis aliquid magnũ: sed non quid in spãli vidisset. Ex his patet quid dicẽdũ ad quintũ: qꝛ paulus non habuit memoriã distinctã deitatis fm ꝓpriũ eius cõceptũ: ⁊ ideo non oportet ꝙ habuerit aliqḋ repñtatiuũ ipsius. Deberet aũt rõ formari p oppositũ: qꝛ sequit̃: nõ potuit paulus habere aliqḋ repñtatiuũ deitatis fm eius ꝓpriũ cõceptũ: igit̃ nõ potuit: nec ꝑ cõsequẽs abstractiue cognoscere. Ista videt̃ intẽtio beati aug. sup illo verbo. i. cori. 13. Nũc cognosco ex parte. vbi. d. ⁊ habet̃ in glo. ꝙ nõ solum alii: sed etiã paulus cognouit obscure ⁊ ipfecte: igitur nõ habuit ex memoria visiõis clarã notitiã deitatis: sicut iste doctor imaginat̃.

Rñõ ad rõnẽ carodõ.

Rño. Ad tertiũ: pmo redico rõẽ. Quicqḋ nõ ponit viatorẽ extra terminũ vie: põt sibi cõicari: hmõi est cognitio intuitiua deitatᵹ: igit̃ põt viatori cõicari: qḋ ipse negat: mi. ꝓbat̃ sicut ⁊ sua: qꝛ sequit̃: solum hz cognitionẽ intuitiuã: igit̃ nõ diligit: ⁊ sic nõ ẽ beatus: g̃ ẽ viator. Dico g̃ ꝙ maiorẽ vera: si illḋ sit possibile cõicari: ⁊ sub isto sensu mi. ẽ falsa: qꝛ cognitio abstractiua deitatis ẽ omnipossibilis: ꝓbat igit̃ rõ ꝙ abstractiua non repugnat viatori rõne stat⁹ vie: qḋ cõcedit̃: sed nõ ꝓbat ꝙ sit possibil': de quo agit̃.

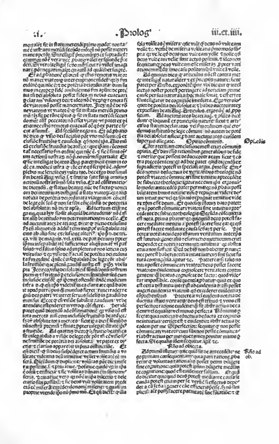
Ad septimũ multi negarẽt añs: qꝛ cõit nõ cõcedit̃: ꝙ fruitio q̃ nũc ẽ in aĩa xp̃i: vl' alteri⁹ beati possit poni i volũtate viatoris: cõcedo tñ sit de hmõi: qꝛ mihi non videt̃ añs ipossibile: dico ꝙ si visio alicui⁹ beati poneret̃ i itellectu viatoris: vl' viator ꝑ eã nõ videret deũ: qꝛ nõ eẽt sibi pñs i rõne obiecti: vel sicut ꝑ eã nõ videret deũ intuitiue: qꝛ nõ eẽt visio dei i se: ipõ: tamẽ abstractiue: qꝛ nõ eẽt visio siue cognitio dei mei⁹ representatiuo:

Opinio cõis cõtra secũdã cõclusionẽ.

Opi. cois Cõtra secũdã cõclusionẽ ẽ opi. cõis: ꝑ qua põt argui. pmo sic. Illud põt cõicari viatori: qḋ euacuat fidẽ: ⁊ tollit meritũ siue merẽdi statũ: qꝛ istis remotis viator nõ manet viator: qꝛ euacuatũ ẽ qḋ ex parte ẽ: s; statẽ supposito sic eẽt i ꝓposito: igit̃ ꝓbatur mi. qꝛ visio dei clara: qualis ponit̃ intuitiua est visio: ⁊ ẽ merces: inquãtũ visio euãt fidẽ: q̃ ẽ sba rerũ sperãdaꝝ argumẽtũ non apparẽtũ fm aplm: i quãtũ merces euacuat merẽdi statũ ergo. Preterea illud nõ põt viatori cõicari: qḋ ponit ipm extra terminũ vie: notitia intuitiua deitatis ẽ hmõi: q̃ ꝓbat̃ mi. qꝛ fm. b. aug. ꝑ de tri. 2⁹. de par. visio dei facialẽ finis oĩuz actionuz nostraꝝ: igit̃ ponit viatorẽ extra terminũ vie. Ista ↄña pz: qꝛ finis oĩum actionũ nostraꝝ: nõ habet̃ in via: Preterea cõfirmat̃: qꝛ illud nõ ẽ cõicabile viatori: ꝑ qḋ stat⁹ beatoꝝ distiguit̃ a statu viatoris: s; notitia intuitiua deitatis ẽ hmõi. ꝓ. aplo. i. ad corin. 13. videmus nũc ꝑ speculũ i enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. ergo. Preterea. iplicatio ↄdictiõis ẽ: ꝙ viator manẽs viator videat deũ intuitiue: sicut totalit̃ beat⁹: qꝛ quicũq; videt deũ intuitiue ẽ totalit̃ beat⁹: qꝛ sola visio dei ẽ sũmũ bonũ nostrũ: ꝑmũ ⁊ finis: sicut docet beat⁹ aug. i. de tri. c. 4. de par. igit̃ iplicatio ↄdictiõis ẽ: ꝙ viator manẽs viator videat eũ intuitiue. Cõfirmat̃: qꝛ visio ẽ tota merces: vt pz ꝑ beatũ aug. igit̃ q̃cũq; videt deũ intuitiue necessario ẽ beat⁹. Preterea illa noticia nõ ẽ cõicabil' viatori ꝑ quã necessario cõicatur fruitio beatifica: notitia intuitiua deitatᵹ ẽ hmõi: g̃ ma. pz: qꝛ fruitio beatifica nõ ẽ cõicabilis viatori: mi. ꝓbat̃: qꝛ si voluntas posset non frui obiecto beatifico intuitiue viso: vel hoc eẽt ꝑ ꝓpriã libertatẽ ⁊ efficatiã volũtatᵹ: vl' ꝑ dei potẽtiã absolutã suspẽdẽtis actũ fruitiõis: primum dari nõ põt: qꝛ oẽs beati eẽ volũt: sicut docet beat⁹ aug. 13 de tri. c. 3. ⁊. 4. Nec secũdũ: qꝛ si de⁹ suspederet actũ fruitiõis ꝓdictũ: vellet voluntatẽ illã eẽ miserã: s; illa sola volũtas ẽ misera q̃ vult ꝙ de⁹ nõ vult eã velle: vel q̃ nõ vult ꝙ de⁹ vult eã velle: igit̃ de⁹ vult eã volũtatẽ velle: qḋ nõ vult eã velle: qḋ ẽ aperta ↄdictio. Preterea: ↄ̃ñaz istã videt̃ eẽ articulus parisien̄: ⁊ ẽ in numero articuloꝝ. 35. vbi dr ꝙ deũ i hac vita mortali possum⁹ itelligere ꝑ eẽntiã: qḋ ẽ error. Preterea: ista videt̃ eẽ intẽtio beati aug. 2. de tri. c. 36. de par. vbi loquẽs de xp̃o: sic iquit facies aũt illa dei forma i qua nõ rapinã arbitrat̃ esse eq̃lẽ deo pr̃i: quã nemo vtiq; põt vidẽ ⁊ viuere. Et in 8. c. 2. dicit ꝙ itellect⁹ viatoris q̃ creata sic sentit veritatẽ aũt ipaz qua creata sũt nõ põt intueri. ergo.

Rño. Rñõ ad argumenta obiecta.

Ad pmũ istoꝝ qḋ ↄtinet duas difficultates: quarũ pma ẽ de fide: secũda de merito siue merẽdi statu: põt dupl'r rñderi. pmo ꝑ interemptionem minoris. Et ad ꝓbationẽ quantũ ad pmã ei⁹ pte dico: ꝙ visio nõ euãt simpl'r fidẽ: qꝛ fides quãtũ ad habitũ ⁊ ẽt ad quãtũ actũ põt stare sil' in eode cũ clara visione dei: de potẽtia dei absoluta: dũ tñ hõs actũ fidei nõ credat: nec ẽ ipossibile ꝙ aliq̃s beat actũ vidẽdi ⁊ nõ videat: vt suppono ꝑ nũc. Quãtũ ad 2ᵐ non ꝓbat̃ ꝙ notitia dei intuitiua euãt merẽdi statũ: qꝛ l; sit merces partialit̃: nõ tñ totalit̃ iuxta determinatione dñi hndicti. Scdõ põt rñderi distiguendo maiorẽ quãtũ ad secũdã ei⁹ ptem: qꝛ vl' ꝑ merẽdi statũ itelligit̃ absolute stat⁹ pñtis vite: q̃ ẽ simpl'r status merendi: aut intelligitur precise status ille in quo aliquis manens potest actu mereri. Et hec acceptio differt a pma: quia l; peccator sit i hac vita

mortalis sit in statu merendi primo modo: non tamē ē in statu merēdi secūdo mō: cū nō possit mereri manens pctōr. Si intelligit̄ primo mō prȝ ex supradict: qr minor nō ē vera: nec pbatio valet ex solutiōe p̄cedēti. Si vero itelligit̄ scdo mō: sicut rō videt̄ imaginari: pōt negari maior quantū ad qualibet sui ptē.

Et ad pbationē cū dicit̄ q̄ istis remotis viator nō manet viator: p̄ inter emptione rūdet̄ qr lȝ sm ordinē qui nūc ē: τ de potētia dei ordinata: dum sumus in corpe p fidē ambulemus sm apl'm: de potētia tñ dei absoluta posset fides in nobis euacuari p claram visionē dei: τ ideo nō ē verū q̄ remota fide viator nō possit manere viator. Itē nō ē de rōne viatoris vt viator ē q̄ sit in statu merēdi primo mō: lȝ sit de rōne ipius q̄ sit in statu merēdi secūdo mō: alit̄ peccator nō esset viator: vt patet ex dictis: nec istis remotis euacuat̄ oē q̄d ex parte e sicut assumit̄. Ad secūdū negō mi. Et ad pbationē dico q̄ visio dei facialis pōt vno mō sumi cū exclusiōe fruitiōis τ cuiuscūq̄ q̄d non ē ipa. Alio mō cū exclusiōe fruitiōis beatifice: que ipam cōcomitat̄ necessario sm ordinē qui nūc ē. τ sic ē finis oīum actionū nostrar nō p. nō mō nisi partialit. Et q̄ sic intelligat beatus Aug. patet: dicit enim in eodē ca. modicū infra q̄ i sic erit q̄d scriptū ē. adimplebis me leticia cū vultu tuo. hec ergo duo simul sm beatū Aug. visio s. τ fruitio sunt finis omnium actionū nostrarū nō sola visio. Et ad cōfirmatione dicendū. q̄ status beator nūc de facto p notici am dei intuitiuā distiguit̄ a statu viator: qr talis noticia de potētia dei ordinata viatori nō cōicat̄ de lege cōi sed q̄ non sit sibi cōicabilis de potentia dei absoluta: nō dicit apl's. Ad tertium etiā negō mi. quia lȝ visio sit aliquid beatitudinis: nō ē tñ tota beatitudo sm determinationem ecclie. Et ad auctoritatē beati aug. dico: q̄ dictio exclusiua lȝ eū aliquoties addit̄ termino p p̄ inseparabilitatē eius ab alio sine exclusione alteri' ipo p̄ v. de tri. ca. viii de magnis. vel. xxiii. de par deniqȝ ppter ipam inseparabilitatē sufficienter aliqū noiat̄ vel pater solus vel filius solus adimpleturus nos leticia cū vultu suo τ qr visio de facial' de potētia dei ordinata sm ordinē q̄ nūc ē inseparabilis ē de lege cōi ab illa fruitiōe: que plenū gaudiū nostrū est ppȝ vbi supra. Idcirco visio dei sola dicit̄ sūmū bonū nostrum premiū τ finis: nō p exclusionem fruitiōis: sed cum inclusiōe eiusdē q̄d ipemet ostendit ibidē modicum infra v. q̄ qū xp̄s videbit̄ in ea claritate quā habuit apud patrē pus q̄ mundus fieret τ tunc tradet regnū deo patri vt intret seruus fidelis in gaudiū domini sui. Ecce q̄ cū visiōe subiūxit gaudium: vt beatitudine ostenderet in vtroq̄ cōsistere. Per idē patet quid dicendū ad cōfirmatione qr visio nō est tota merces nisi cū inclusiōe fruitiōis beatifice: lȝ nō absolute tota merces: sicut ipa dicit̄ sūmū bonū nostrū premiū τ finis p pter inseparabilitate ei' a fruitiōe. Ad quartū dico: q̄ lȝ fruitio beatifica sit inseparabilis a visiōe de lege cōi pōt tñ ē visio sine fruitiōe de potētia dei absoluta vt patet ex dictis τ clarius apparebit in pma distinctiōe. Et qū dicit̄ q̄ si deus suspēderet actum fruitiōis a volūtate videntis deū intuitiue vellet volūtatē eē miserā. Dicēdum q̄ dupliciter volūtas pōt dici misera: positiue. s. τ priuatiue. Positiue quidē qr in ipa ē odiū τ tristicia: τ sic volūtas dānati ē in summo miseria. Priuatiue vero qr nō ē in ipa dilectio τ delectatio sibi possibil: τ sic deus vult volūtatem predictā eē miserā. careēdo nomi miserie: τ quasi improprie vtendo ipo nō p'mo mō. Et qū dicit̄: q̄ illa sola volūtas ē misera: que vult q̄ deus nō vult eam velle τc. verū ē de miseria volūtatis p'mo modo supra: qr velle q̄d deus non vult eam velle τ nolle q̄d deus vult eam velle sunt actus positiui. τ ideo non sequitur q̄ deus vult eam esse miserā ppter variationem medii imo casu posito nihil vult eā velle.

Ad quintum dico q̄ articulus nō est contra me: qr intelligit̄ naturaliter τ ex pncipiis nature: sicut patet per Aristo. exponētē ipm vbi dicitur q̄ intellectus noster potest pertingere ad noticiam prime cause per sua naturalia: hoc male sonat. τ est error si intelligatur de cognitiōe imediata. Ego vero loquor de potētia dei absoluta: τ habeo auctoritatē expressam beati Aug. Articulus. ergo nō ē ad ppositum. Ad auctoritates beati aug. τ p̄sīles dicēdum q̄ loquunt̄ ex principiis nature: sicut τ articulus statim declaratus vel sm ordinem quē credimus institutū de lege cōmuni nō autem de potētia dei absoluta sicut p bant auctoritates eiusdem superius allegate. Opinio cōmunis.

Cōtra tertiam conclusionem est etiā cōmunis opinio. Et dimissis rationibus generalibus de fide τ merito que possent deduci contra eam sicut τ cōtra precedentem: qr ad hoc patet quid dicendū ex supradictis: potest in speciali argui. p'mo sic. Euidens notitia deductiua de veritatibus theologie nō potest viatori cōmunicari sine intuitiua p̄cedēte de subiecto theologie: igitur nec cum ipa ergo nullo modo: antecedēs patet per me qr nō pbaui possibilitatem huius notitie: nisi q̄ repugnat videre deum intuitiue: vel qr sibi nō repugnat intuitiue videre xp̄m esse deum. Et quocūq̄ istorū dato patet: q̄ nō potest cōmunicari viatori sine intuitiua p̄cedente de subiecto theologie. Secūda cōsequentia est nota. prima pbatur qr quicquid deus potest facere mediate intuitiua potest facere sine ea: qr q̄d potest facere mediante causa scd'a: τ per se. Preterea notitia euidens istarum veritatum anterp's est futurus: generalis resurrectio mortuorum erit: dependet ex notitia terminor intuitiua qr abstractiua non sufficit. Sed de his non habetur p nunc: nec potest haberi notitia intuitiua cū sint sicut futura contingētia. igitur τc. Preterea si talis notitia posset cōmunicari viatori: deus posset facere viatorem euidentius cognoscere veritatem contingentem q̄ beatus cognoscat de facto: quod videtur impossibile. consequentia pbatur: quia ex quo est certa distantia inter istas euidentias tñ posset augeri euidentia viatoris q̄d excederet euidentiā cōprehensoris. Preterea vel euidens notitia deductiua istius veritatis: deus est trinus τ vnus est perfectior ratione euidētie q̄ sit abstractiua de eadem: vel equalis: vel minus perfecta. Nō minus pfecta: quia noticia deductiua deducta ex cognitione intuitiua: certior est τ euidentior abstractiua de eodem per me. Si perfectior: sequitur q̄ non possit cōmunicari viatori: cum sibi non possit cōmunicari abstractiua per me: que tamen ponitur minus pfecta. Si equalis idem sequitur. igit̄ τc.

Rñō ad obiecta.

Ad primū istorū: quicquid sit de antecedēte: nego primam consequentiam: quia pari ratione pbaretur q̄ voluntas rationalis posset deum diligere sine cognitione: quia potest ipsum diligere mediante cognitione: quod est euidenter falsum. Et quādo dicitur quicquid deus potest mediante causa secunda potest etiam per se verū ē si effectus depēdet a ca scd'a i genere cāe efficientis p se. lȝ nō simplicit̄: alit̄ possȝ facere paternitatē sine filiatiōe: τ q̄

creatura diligeret sine cognitiõe. i pposito ꝺo p3 ꝙ talis deductiua noticia nõ depẽdet ab intuitiua i gñe cãe efficiẽtis: et si psupponat ipa3 necessario: sicut dilige presupponit cognitionẽ. Ad scd'a3: nego maiorẽ: q: ad habendã euidentẽ notitiam deductiuã de veritatib' illis ꝛ ceteris theologicis veritatibus sufficit ꝙ viator possit intuitiue videre xp̃m eẽ deum ꝛ huiusmodi veritates eẽ dictas a xp̃o: si ne notitia quacũꝙ intuitiua vel abstractiua de terminis eatum. Item deus sb3 veritate euidẽte ista rũ veritatũ sine noticia intuitiua terminoꝝ cũ non cognoscat aliquã creaturã intuitiue: sed supintuitiue: vt p3 ex pmo articulo ꝛ sic viator posset cognoscere terminos istarũ veritatũ: cũ sibi nõ repugnet intuitiua noticia deitatis vt patet ex supradictis.

Rodo. Roddeton in plo. primi. q. 2ª. arti. 2º.

Ad tertiã aliqui dicũt interimẽdo cõsequentiam. Et ad pbationẽ. ꝙ sicut quãtũcũꝙ augeret abstractiua manete abstractiua nũꝙ attingeret ad clarã visione: q: sũt alterius rõnis sic in pposito: quãtũcũꝙ augeret euidẽtia viatoris nũꝙ attingeret euidentiã cõprehensoris cũ sint etiã alterius speciei. Sed istud nõ valet q: cum notitia deitatis intuitiua sit cõicabil' viatori: patet q: euidentia viatoris ꝛ cõprehẽsoris ꝺ veritatibus cõtingẽtibus possũt eẽ eiusdẽ rõnis: ꝛ ideo admitto ꝯsequẽs q: sicut deus põt facere ꝙ vnus beatus euidẽti' cognoscat veritate cõtingentẽ ꝙ̃ alius: ita põt facere de potẽtia abstractiua ꝙ aliqs viator euidẽtius cognoscat aliquẽ cõprehẽsore cũ sint vl' possint eẽ euidẽtie eiusdẽ rõnis: ꝛ vna nõ excedit aliã i infinitum. Ad quartũ ꝯcedo ꝙ euidẽs notitia: deductiua istius veritatis deus est trinus ꝛ vnus: deducta noticia intuitiua deitatis: certior eẽt ꝛ euidẽtior abstractiua de eadẽ: si eẽt possibilis abstractiua. Ex hoc tñ ñ seq̃tur ꝙ nõ possit cõicari viatori: q: abstractiua non repugnat ei ppter sui pfectionẽ: sed q: nõ ẽ possibil'.

Och. Ocham in plo. pmi q 2ª. arti 2º.

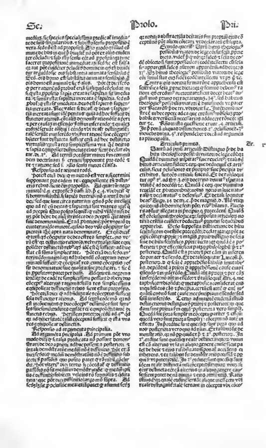
Cõtra: quartã cõclusionẽ ẽ quedã opi. que ponit: ꝙ nulla ppositio in qua aliqd intrinsecũ deo de diuina eẽntia pdicat' ẽ vere scibil' scia ppe dicta. Pro q̃ arguit'. Pmo sic: nihil itrinsecũ põt de diuina eẽntia demõstrari igit' nec sciã ppe dicta ꝯña p3. q: scia pprie dicta ẽ habit' cõclusiõis demõstrate: aña pbat dupliciter pmo sic ois ppositio demõstrabilis ẽ dubitabilis nulla ppositio in qua alqd intrinsecũ deo de diuina eẽntia pdicat' ẽ dubitabilis ꝛc. pbat' mi. q: ipossibile ẽ ꝙ aliqua sint idez realiter ꝛ intuitiue vel abstractiue ꝛ distĩcte intelligant' ꝛ ꝙ dubitet' de identitate eoꝝ. q: si aliq̃ ppositio ꝑ se nota. illa erit maxime in qua pdicat' idẽ realit' de eodẽ realit'. sed essentia diuina ẽ idem realit' cũ quolibet qd ẽ realit' de' ergo nulla talis ppositio ẽ dubitabilis. Secũdo sic de qd demõstrat' de aliquo pprius pdicat' de aliquo p qd demõstrat' sed nihil realit' idẽ cũ3 deo põt pdicari prius de deo ꝙ̃ de diuina essentia q: nihil tale ẽ ergo ꝛc. Secũdo ad pncipale sic nulla ppositio imediata ẽ vere scita scia pprie dicta. ois ppositio in q̃ cõceptus cõis deo ꝛ creature de diuina eẽntia pdicatur imediata. igit' saltẽ nulla talis est vere scita scia pprie dicta. pbat' mi. q: oẽ cõe imediate pdicat' de aliquo cõtẽto in qd pmo diuidit' sed quilibet cõceptus imediate diuidit' in deũ ꝛ in creatura. sicut pma diuisio sapiẽtie ẽ: ꝙ quedã ẽ increata ꝛ quedã creata. Similit' intellect' quidã creat' ꝛ quidã increatus bonitas alia creata alia increata ꝛ sic de similibus ergo ꝛc.

Rodo. Rodo in plo. pmi. q 3ª. arti. 2º.

Ad idẽ arguunt quidã alii sic nulla ppositio põt sciri in qua t'mini pcise supponũt p eodẽ sed in oi ppositiõe in qua aliqd intrinsecũ deo de diuina essentia pdicat': t'mini supponũt p eodẽ pcise: q: p deo: igit' ꝛc. Preterea: de quo nõ põt hri cõcept' qditatiu' ꝛ denoiatiu' nec scia pprie dicta: sed videns deũ nõ põt habere de aliquo itrinseco deo cõceptũ denoiatiuũ igit' nec sciam pprie dictã: minor pbatur tripliciter. Primo sic: ꝯceptus denoiatiu' nõ habet' nisi cõcipiat' res que ẽ apta nata denoiare aliquid: sed solo deo viso nõ cõcipit' tale quid q: totũ qd ꝯcipit' de deo ẽ res simplex oino. ꝛ p ꝯñs nõ est ibi aliqd nisi psone distincte quaꝝ vna nõ ẽ magis nata denoiare aliã ꝙ̃ e cõuerso. ergo ꝛc. Secũdo q: respectu eiusdẽ rei simplicit' nõ sũt duo cõcept' alteri' rõnis si nihil correspõdeat nisi vna res simplicit' de' aũt ꝛ oẽ intrinsecũ sũt simplicit' vna res. igit' ꝛc. Tertio: q: qñ duo sũt similia tertio ꝛ int' se: sed si hmõi cõceptus possent haberi solo deo viso eẽnt similes tertio: cũ cõceptus sit quedã similitudo obiecti igit' ꝛ int' se qd patet eẽ falsũ: q: tunc nõ eẽnt alterius rõnis. Quarto: q: vbi pluralitas nominũ tñ ꝛ vna res: ibi nõ ẽ diuersitas cõceptuũ alterius rõnis sed pluralitas attributoꝝ ẽ tñ pluralitas nominũ ꝛ vna res. ergo ꝛc.

Rño ad rões ocham. Rño.

Ad primũ istoꝝ nego añs q: ans'. monologiõ 15. demõstrat de deo pfectiões simplicit' p rõnẽ infiniti. Et ad pmã pbatiõẽ dico: ꝙ maior ẽ falsa. q: nulla ppositio per se nota ẽ dubitabilis: ꝛ tñ multe sũt demõstrabiles sicut declat phs' dis. 2ª Et vlterius vl intedit ꝙ ppositio dubitabilis sit dmõstrabil' apud oem intellectũ. vel apud aliquẽ sic: ꝛ apud aliquẽ nõ. Si pmo. sequit' ꝙ nulla ppositio sit demõstrabilis. cũ nulla sit dubitabilis apud diuinũ intellectũ. Si secũdo mõ. mi. ẽ falsa: vel nõ sumit' sb maiori q: multe ppositiões i qb' ẽ aliqd intrinsecum deo de diuina eẽntia pdicat' sũt dubitabiles apud aliquẽ itellectũ. Et si dicat' ꝙ ois ppositio ẽ demõstrabilis ẽ dubitabilis itellectui demõstrãti ipam. Cõtra deus scit ꝙ luna eclipsat' q: terra inter ponit' ꝛ nõ ecõuerso igit' ista ppositio ẽ demõstrabilis a deo ꝛ tñ nõ ẽ dubitabilis ab ipo. Ad secũdũ: nego mi. q: si mediũ i demõstrãdo sit diffinitio subiecti i habẽtib' dffinitionẽ vel rõ formal' ꝛ qditatiua i nõ hñtib' diffinitio ꝛc. sicut videt' aliquib': pfectiões attributales q pus pdicant' d rõne formali ꝛ qditatiua ipi' dei ꝙ de diuina eẽntia vl' de deo q: de deo demõstrat' p rõnẽ qditatiuã ipsi'. nõ ãt ecõuerso. Nec valet si dicat' ꝙ tũc rõ formal' ꝛ qditatiua dei ꝛ de' distinguerent' ex natura rei: q: sicut passio demõstrabil' de suo sb̃o p pus pdicatur d diffinitiõe ꝙ̃ de diffinito i hñtib' diffinitionẽ: q: p diffinitionẽ demõstrat' passio de diffinito nõ autẽ ecõuerso ꝛ cũ diffinitio ꝛ diffinitũ sint idẽ penitus ex natura rei f3 cõmẽtatorẽ ꝛ hanc credo veriorẽ doctrinã. sic etiã in pposito. Si vero diffinitio passiõis ꝛ nõ subiecti sit mediũ i demõstratiõe: sicut videt' aliis. dicet' ꝙ inter pfectiões intrinsecas demõstrabiles de deo ẽ ordo prioritatis nõ quidem in essendo: q: sic nulla prioritas est in diuinis ad istã vt suppono p nũc sed inferendo: ordinẽ aũt illũ ille cognoscit qui videt deũ intuitiue. Ad secũdum pncipale patz p añs ꝙ mi. est falsa. Et ad pbationẽ qñ dicit' ꝙ oẽ cõe imediate predicat' ꝛc potest vno mõ dici ꝙ ista ppositio ẽ duplex q: vno modo potest intelligi ꝙ oẽ cõe imediate pdicat' de quolibet cõtento in quod primo diuiditur quia inter ipsum ꝛ in quo primo diuiditur nõ cadit cõmune

medius. sic species specialissima predicat̄ immediate de suis singularibus. ꝛ sub isto sensu propositio ē vera. sed nō est ad propositū. Alio modo qꝛ illud cōmune de his in que ꝓ diuidit̄ nō pōt ex aliis euidenter cōcludi: ꝛ sub isto sensu eēt ad ꝓpositū: qꝛ tunc faceret propositionē immediatā. sed sic est falsa qꝛ aūt pōt euidēter ꝯcludi ꝺ homine in q̄ꝺ tn̄ diuiditur arguēdo sic ois substantia animata sensibilis ē. Sed ois homo est substātia animata sensibilis. ꝰ ois homo est animal ꝛ sic ꝺ aliis. Pōt ēt dici scḋo ꝙ per rationē nō probat̄ etiā si aliquid cōcludat nisi ꝙ ista ꝓpositio sapia creata ē sapiētia sit immediata ꝛ similr ista: sapiētia increata ē sapiētia. sed nō ꝓbat̄: ꝙ ista sit immediata. deus est sapiens sapientia increata. Nec valet si dicat̄ ꝙ deus ꝛ sapientia increata sunt idē penitus: quia ad hoc sufficit distinctio rationis. cū talis demonstratio nō sit a priori ꝛ per causā in essendo ſ₃ tm̄ in inferendo ꝛ qualē ordinē seruāt aliq̄ i eēndo vbi realr distinguūt̄: talē seruāt in inferēdo vbi ſm̄ rationē sine cōceptibiliter sunt distincta sufficit etiā ad hoc distinctio virtualis: qꝛ ista res simplicissima vna q̄ ē deitas ꝛ sapia equipollet distinctis rebus: sicut declarabitur. di. 2°. Ad tertiū ꝯceditur minor ſm̄ cōmunē doctrinam si termini supponunt pro eodē ꝛ re ꝛ ratione: sed si nullo sensu minor ē falsa.

Responsio ad rationes rodō.

Potest etiā dici ꝙ maior nō est vera si termini supponant pro eadem re. equipollente tn̄ distinctis rebus. sicut ē in proposito. Ad quartū nego minorē. ē. n. expresse ꝯ dam̄ lib. ꝓ c. 4. vbi dicit ꝙ si bonum si iustū. si sapiēs dixeris. nō naturā dicis dei: sed que sunt circa naturam qꝺ nō pōt intelligi quo ad rē cū deitas ꝛ sapientia sint vna res igit̄ q̄ ad ꝯceptū. Quo posito sequit̄. ꝙ nihil videō nisi de eo pōt hēre de aliq̄ itrinseco deo ꝯceptū q̄ditatiuū siue denominatiuū. Et ad ꝓbationē: pōt vno mō dici interimēdo minorē. qꝛ solo deo viso cōcipitur sapientia q̄ ē apta nata denominare. Et qū̄ dicit̄ ꝙ totū qꝺ cōcipitur de deo est res simplex. oio verū est: qꝛ distinctio rationis. vel virtualis: siue equipollēter distinctis reb⁹. qꝺ idē est q̄ sufficit ad hue stat cū summa simplicitate. Pōt etiā dici scḋo. interimēdo maiorē. qꝛ ad habendū cōceptum denominatiū sufficit: ꝙ cōcipiat̄ res cuius cōceptis possit denominatiue siue qualitatiue predicari. ꝛ sic ē in ꝓposito vt patet per dam̄. Ad quintū. nego minorē. qꝛ de eadē re simplicissima possunt haberi duo cōcep⁹ alterius rationis: si illa res simplicissima equipolleat distinctis rebus sicut est in proposito. Pōt etiā dici ꝙ ad hn̄dū tales cōceptus sufficit sola distinctio rationis. Ad sextū eodē mō qꝛ nō est incōueniens ꝙ duo cōcep⁹ dissimiles sint similes sine similitudine eiusdē rei equipollētis tamē distinctis rebus. Per idem patet: dicēdū ad 4ᵐ q̄d qꝛ ad diuersitatē taliū cōceptuū sufficit ꝙ ista vna res equipolleat distinctis.

Responsio ad argumenta principalia.

Ad argumēta ꝓncipalia. Ad primum pōt vno modo dici ꝙ si talia predicata nō possint demonstrari de deo a priori adhuc possent a posteriori ꝛ in tali demōstratiōe mediū nō ē diffinitio. Pōt etiā dici scḋo. ꝙ mediū demōstratōis nō ē diffinitio subiecti ſ₃ passiōis quo posito patet ꝙ rō nihil cōcludit. Pōt vlteri⁹ dici tertio si cōcedat̄ ꝙ diffinitio passiōis nō sit mediū in demōstratiōe ꝙ mediū ipsius ē diffinitio subiecti vel eius rō formalis ꝛ q̄ditatiua: que pōt dici diffinitio largo mō sūpta. Ad scḋū l₃ sit ꝓ ꝯclusiōe mea: etiā patet ꝙ assumit scḋ₃

qꝛ notiti₃ abstractiua deitatis ſm̄ propriū eius cōceptū nō pōt alicui cōicari vt declaratū est supra.

Secundo querit̄. Utrū hitus theologic⁹ possibilis viatori de lege cōi sit scia ꝓprie dicta. videt̄ ꝙ nō: qꝛ fides ꝛ scia de eodē obiecto n̄ sunt ꝯpossibiles i eodē intellectu cū scia sit apparētis. fides aūt non apparētiū. ad hebre. 11°. S₃ hitus theologic⁹ possibilis viatori de lege cōi simul stat cū fide i eodē intellectu vt p₃ q̄ ꝛc.

Contra ois notitia firma rōne apprehensa est scientifica scia ꝓprie dicta: qꝛ ꝙ scimus debem⁹ rationi qꝺ credim⁹ auctoritati: sicut docet beat⁹ augusti⁹ primo retractationū. 14°. sed habitus theologic⁹ possibilis viatori ē huiusmodi vt patet per Ricardū ꝓ de tri. vbi dicit sic. Intētionis nostrē in hoc opere ad ea que credim⁹ nō solū probabiles: verū etiā necessarias adducere rōnes: igitur ꝛc. Rn̄o in ista questione erunt .4. articuli. In ꝓ ponā aliquas distinctiones. 2°. ꝯclusiones. 3° mouebo dubia. 4°. respondebo: ꝛ dicā ad argumenta principalia.

Articulus primus. Ar. 1°

Quātū ad pmū articulū. Distinguo ꝓ de habitu theologico possibili viatori de lege cōi: qꝛ quidā ē diuinitus inspirat⁹ siue reuelat⁹: ꝛ talis ē hitus articulorū fidei: ꝛ eorū que deducunt̄ ex articulis. sicut ꝯclusiones ex ꝓncipiis: siue ꝓncipia dicti hitus. sunt oēs articuli fidei nō. Et de tali loquitur ap⁹ 2°. ad thy. 3. ois doctrina diuinit⁹ inspirata vtilis ē ad docēdū ꝛc. Quidā ē eorū que diuinitus reuelāt̄ ex ꝓbationibus: nobis notis in lumine naturali: ꝛ declaratu⁹ ꝛ defensu⁹. Et de tali loquitur beat⁹ Augu. 14 de tri. c. ꝓ de magnis. d. Nō vtiq₃ quicquid ab homine sciri pōt i reb⁹ hūanis. Auctoritas fuit allegata in ꝓncipio. q. precedenti. Quidā est cōclusionū theologicarū: supposita articulorū notitia ex illis euidēter deductu⁹ prout in sequētibus apparebit. Scḋo supposita distinctione de hitu scietifico in questiōe precedēti declarata: qꝛ pōt accipi cōiter ꝓprie: ꝛ magis ꝓprie: distinguo de sciētia siue de hitu sciētifico ꝓprie dicto: qꝛ quidā ē a posteriori ꝛ per effectū: sicut pat₃ ꝑ philosophū ꝓ ꝛ 2° posteriorū. Quidā est a priori ꝛ per cām in inferendo pariter ꝛ essendo. Et de tali loquitur Lincoñ. ꝓ. posteriorū. d. ꝙ scia ē apprehēsio scibilis immutabilis. depēdent a priori ꝑ apprehēsionē cause eius i essendo ꝛ in inferēdo. Quidā aūt a priori ꝛ per cām in inferēdo: nō aūt in essēdo: ꝛ ꝺ tali loquit̄ Ari. 4. metaphisice: vbi ondit: ꝙ metaphisica considerat ens in quātū ens cās ꝛ ꝓncipia. certū est autē ꝙ entis in quātū ens nō sunt cause: nec ꝓncipia in essendo: sed solū in inferēdo. Tertio ad maiorē euidentiā istius distinctionis distinguo ꝺ priori ꝛ posteriori: qꝛ quedam sunt priora ſm̄ quid. posteriora vero simplr. Quedā sūt ꝓora simplr in cōceptu pariter ꝛ effectu: quedā vero sunt priora simplr in cōceptu nō autē in effectu. In ꝓ ordine sunt quecūq₃ sunt ꝓora quo ad nos: posteriora vero quo ad nām. Ex talibus fit demonstratio. qꝛ nō ꝓp quid ex ꝓ ꝛ 2°. posteriorū. In 2°. ordine sunt quecūq₃ realr distincta quorū vnum est cā alterius vt sit in aliquo genere cause sicut patet de hoīe ꝛ eius risibilitate: si ponat̄ accidens ei inherens. ꝛ ex talibus fit demōstratio potissimā ꝛ ꝓp quid: vt patet i dicē. In 3° ordine: sunt quecūq₃ sunt idem realr distincta nisi cōceptibiliter quorū vnū: si esset distincta eēt cā alterius in aliquo genere cause sicut patet de nā diuina ꝛ eius attributis. Ratio istius ē: qꝛ qualē ordinē seruāt aliq̄ in effectu vbi realr distinguūt̄: talē seruant in cōceptu vbi cōce

q nō se tāgerēt nisi in pūcto. hoc .n. nō deduceret ex aliq credito. sꝫ ex ppositionibꝰ geometricis nobis naturalr ꝑ se notis. Et isto mō possunt multe ↄclusiōes vere sciri theologice: ⁊ ad istū intellectum pono ↄclusionē istā. quā pbo p sic. ois hitus resoluens vsqꝫ ad per se nōt in lumine naturali est scientific⁹ scia ꝓprie dicta. sed aliqs habit⁹ theologicus est huiōi supposita articulorꝫ existentia: igit ⁊c. pbatur mi. qꝛ supposito articulo incarnatiōis ex ꝑ se nō. deducit ꝙ eius cā efficiēs sit deus ⁊ istā deductionē facit magister .3. sniarꝫ. d. Supposita etiam trinitate personarꝫ in vnitate essentie ex ꝑ se not. ↄuincit ꝙ ibi nō sit distinctio aliq absoluta ⁊ sic de aliis. Scdo sic ⁊ ē quasi declaratio totius ↄclusiōis. suppō alicuiꝰ impossibilis nō tollit in conclusione deducta ex propositionibus per se not rōnē scie ꝓprie dicte. igit nec suppono credi infallibilr veri cuiusmodi ē articulorꝫ fidei existētia. ↄña est nō. añs pꝫ. per exemplū positū de duobus corporibus in celo se tangentibus. quorum vnū ē totalr sphericū. ⁊ alterū totaliter planū. qḋ saltem naturalr nō est possibile. Tertio sic: ꝑ processꝫ q̄ deducit ↄclusio theoͣ veritatē ex ꝑ se not in lumine nāli. sumpta articulorū existētia. aliquis habitus generat in nobis. hic aūt non est fides: qꝛ ad eius deductionē nō assumit aliqḋ creditū lꝫ supponat nec opinio: qꝛ non assumit aliqḋ probabile ad vtrūlibet: sed nec error: nec est aliquis aliorum hitū de quibꝰ arist tractat .6. ethi. vt patet discurrendo igit talis hitus est scia ꝓprie dicta. Quarto sic: ois deductio ex veris necessariis ⁊ impossibilibus aliter se hēre necessitās intellectū ad assentiendū est scientifica scia proprie dicta. sed supposita articulorū existētia possibilis est viatori talis deductio vt in supradictis igit ⁊c ⁊ hoc de 2°.

Tertius ⁊ quartus articulus.

Quantum ad tertiū ⁊ quartū articulū ↄ ↄclusiōes istas moueda ⁊ dissoluenda sunt dubia. Franciscus de marchia in prolo 1 q 3 ar .1 Et p̄: cōtra p̄mā ↄclusionē ē quedā opinio q̄ ponit: ꝙ pn̄cipia theoͣ reuelate sunt nobis per se nō vel deducta euidenter ex aliquo per se noto pro qua arguit primo sic. Nullus tenet indubitant credere: qḋ nō est sibi ꝑ se notū. nec sibi deductū ex aliq ꝑ se noto. sꝫ quilibet catholicꝰ tenet articulos fidei indubitant credere. igit articuli fidei sunt sibi per se noti vel deducti euidenter ex aliquo per se notu. maior patet: qꝛ nullus peccat nō credendo illud qḋ nō debet indubitanter credere sed quilibet nō credēs articulos fidei indubitant peccat. igit quilibet tenet eos credere indubitant. maior vero in qua est difficultas pbat p̄rimo sic. nullus tenet firmius adherē ↄclusiōi ꝙ̄ sit certitudo notitie p̄ncipii pp quā adheret eidē. hec patet qꝛ ↄclusio. nō debet excedere certitudinē p̄ncipii sed ois qui assentit alicui ↄclusioni rōnabilr assentit sibi pp aliquā notitiā quā hꝫ de p̄ma ↄclusione: alr frustra assentiret illi magis ꝙ̄ opposite. igit nullus tenet indubitant assentire ↄclusioni nisi notitia pp quā assentit eidē sit certa indubitāt sed nulla notitia citra notitiā per se notū vel deducti ex aliquo per se notu ē certa indubitant in gn̄e notitie. ergo ⁊c. Scdo sic: nullꝰ credit aliqd nisi ↄstet sibi illud: ⁊ nō ē ↄuerso nō ideo ↄstat sibi qꝛ credit. sed ideo credit qꝛ cōstat. hoc supposito: arguit sic: pp ꝙ vnū qḋqꝫ tale ⁊ illud magis sed q cuiqꝫ credit io credit ↄsequenter: qꝛ ↄstat sibi euidēter. igit notitia qua sibi ↄstat debet eē per se nota ⁊ nō ex ipsa fide sed nulla notitia est certior fide nisi sit ꝑ se noti. vel ex per se not deducti: ergo. Tertio sic: effectꝰ nō dꝫ excedē cām. sed assensus fidei est quidā effectꝰ notitie de re cui assentit igit assēsus fidei nō dꝫ eē firmior certitudie notitie p̄bite ꝙ assensus fidei est firmior oi certitudine p̄bita: q̄ nō ē per se noti: vel ex per se not deducti. igit ideō qḋ prius. Quarto sic. sequela rei nō dꝫ eē ꝑfectior re ipsa sed assensus fidei ē quedā sequela notitie iclinanꝭ ad assēsuꝫ. igit nō dꝫ eē certior tali notitia. sꝫ assensus fidei ē certior oi notitia q̄ nō est per se noti ⁊c. igit ⁊c. Scdo ad p̄cipale sic. aliqḋ pertinens ad fidē pōt tripliciter ꝓponi intellectui. vel sicut per se notū in falsitate: sicut ē id qḋ deus nō ē: vel tāqꝫ ꝑ se notū vel deductū ex per se noto i veritate. sicut ē illud qḋ deus ē vel tertio mō vꝫ: sicut ꝓbabile deductū ex aliquo probabili. ⁊ ex hoc arguit sic quilꝫ tenet. indubitāt credere illud qḋ sibi proponit sicut per se notū in veritate. ⁊ nullꝰ tenet aliquo mō credere illud qḋ sibi ꝓponit sic ꝑ se notū i falsitate: igit quilꝫ tenet ꝓbabilr credere qḋ sibi ꝓponit sic ꝑ se notū in veritate. Ista ↄña pꝫ: qꝛ sicut extrema ad extremū ita mediū ad mediū igit a destructione ↄñtis ꝙ: aliqs tenet indubitant credē: nō ꝓponit sibi tāqꝫ probabile sed sicut ꝑ se notū in veritate vl deductū ex aliquo ꝑ se noto sed ea q̄ ꝓponātur nobis in theoͣ reuelata tenemur credere idubitant sine scrupulo hesitationis. igit talia ꝓponūt nobis sicut ꝑ se nō in sua veritate. vel sicut ex per se not deducta. Preterea: cū in credit nō sit ꝓcessus in infinitū oꝫ dare aliqḋ p̄mo creditū siue vnū siue plura tūc querit de isto p̄ credito siue sit vnū siue plura. vtrū assentiat sibi pp se: aut pp aliud per se notū: aut pp aliud creditū. nō pp aliud creditū: qꝛ positū est ꝙ sit p̄mū creditū igit pp se vel pp aliud ꝑ se notū. nō pp se igit pp aliud ꝑ se notū igit ꝓcedit ex per se not probat mi. qꝛ nullū obiectū inferioris ordinis pōt cāre ꝓpriū assēsū obiecti superior ordinis eo mō q̄ obiectū cāt assēsuꝫ aliqꝫ sꝫ obiectū qḋ cūqꝫ ꝑ se notū ē superior ordinis in gn̄e cognoscibilium obiecto nō ꝑ se noto iꝰ obiectū nō ꝑ se notum nō pōt cāre ꝓpriū assensuꝫ obiecti ꝑ se notiꝰ sed assentire alicui pp se ē ꝓprius modꝰ assentiēdi obiecto ꝑ se noto ꝙ ⁊c. Rñō ad rōes frācisci de marchia.

Ad p̄mū istorū. vt mihi vr maior nō solū nō ē vera: sed deuiat a catholica veritate. qḋ pꝫ p̄ qꝛ simplici fideli articuli fidei nō sunt ꝑ se noti nec ex ꝑ se notis deducti. pꝫ de simplici vetula. quicquid sit de aliis iꝰ si maior illa sit vera talis nō tenet articulos fidei idubitant credere qḋ ē erroneū ⁊ ↄtrā veritatē. Et: pōt reduci ro ↄ cū sic nullꝰ tenet idubitanter credere qḋ nō ē sibi per se notū: nec sibi deductū ex aliquo per se noto sꝫ simplici fideli articuli fidei nō sunt per se noti: nec deducti ex aliquo ꝑ se noto. igit simplex fidelis nō tenet articulos fidei indubitant credere. Preterea. vel articuli fidei sunt infideli. vtputa iudeo vl pagano ꝑ se noti vel deducti ex aliquo per se noto. vel nō: Si sic. sequitur necessario ꝙ infidelis assentiet veritati articulorū: qḋ pꝫ eē falsum: cū credat oppositū eē verū. ↄña pꝫ. qꝛ nō est in ꝑtāte alicuius nō assentire per se noto. vel ex pe se not deducto: Sed nō sequitur ꝙ infidelis nō tenetur articulos fidei indubitant credere. si maior illa sit vera. qḋ est falsū ⁊ ↄ eius: qꝛ nullus peccat nō credēdo illud qḋ nō dꝫ indubitant credere. sꝫ infidelis nō credēs articulos fidei idubitant peccat per eū. ꝙ. Preterea vl heretico nō credenti articulum triū. articulꝰ triū. est per se notus: vel deductus ex per se not. vel nō. si sic nō poterit nō assentire eidē. qḋ ↄdicit supposito. si nō nō tenetur ipsius idubitant credere. igitur nō peccat si nō credit: qḋ

nõ cõſonat catholice veritati. Preterea ſi iſta ꝓpoſitio ſit vera ſequũtur oĩa incõuenientia illa ex oppoſito pme ꝯcluſionis inde q ſequitur q ad aſſentiendũ articulis nõ neceſſario requiritur imperiũ volũtatis. nec eſt fides neceſſaria τ ſic de aliis que omnia ſunt abſurda τ catholice veritati ꝯtraria.

Preterea iſta ꝓpoſitio ẽ expreſſe articul⁹ pariſieñ ꝯdẽnat⁹ τ ẽ in numero articulorũ 37. vbi ſic dicitur: q nihil ſit credendũ niſi per ſe notũ vel deductũ ex per ſe notis poſſet declarari error. patet igitur q illa maior nõ ſolũ eſt falſa: ſꝫ fidei catholice diſſona τ ꝯtraria. Nec ꝓbationes ꝯcludunt nõ quidẽ prima: q nõ oĩs qui aſſentit ꝯcluſioni indubitant aſſentit ꝓpter notitiã pmiſſarũ quã hꝫ de ipſa: ſicut aſſimiſ in minori quibuſdã. n. aſſentim⁹ ꝓpter ſolã auctoritatẽ diuinã cũ imperio voluntatis et ſic ẽ in ꝓpoſito ꝯcedit: igitur q vbi aſſenſus cauſatur ex notitia nullo mõ tenetur firmius adherere ꝯcluſioni q ſit certitudo notitie ꝓpter quã adheret eidẽ. ſꝫ vbi aſſenſus nõ cauſat ex notitia pura patet: q deductio ẽ nulla. Neceſſa q maior illius ꝓbationis ſicut τ maior ꝑncipalis rõnis nõ ſolũ ẽ falſa. ſꝫ catholice veritati ꝯtraria: vt vr: nõ enĩ credim⁹ qd ꝯſtat nobis ſicut aſſenſit illa maior imo totum oppoſitũ. q credimus ideo q nõ intelligim⁹ ſicut ſcribitur in iſa. vnde beat⁹ Aug. 15 de tri. c. 8. vbi dicit de pat. certe cũ inuiſſe crediderunt ſcriptur ſacris. tãq veraciſſimis teſtibus agãt orãdo. τ querẽdo τ bene viuẽdo: vt intelligãt. i. inquãtũ videri põt videat mente: qd tenet fide. Non igitur credit catholic⁹ q intelligat: ſed ſi credit intelligit. Et anſhel. de icarnatiõe verbi c. 2. Nullus chriſtian⁹ debet diſputare quomõ qdeꝫ catholica eccleſia corde credit τ ore ꝯfitetur verũ ſit. ſꝫ ſimplr eandeꝫ fidẽ indubitanter tenẽdo amando. τ ſm illaꝫ viuẽdo humilr quãtũ põt querere rõneꝫ quomõ ſit: ſi põt intelligẽ deo grãs agat. ſi nõ põt ñ inuitat cornua ad ventilãdũ: ſed ſubmittat caput ad venerãdũ. igitur ideꝫ q pꝰ. Et vlterius. ſi nullus credit aliquid niſi ꝯſter ſibi illud fides nõ ẽẽt viatorib⁹ meritoria qd nõ cõſonat catholice veritati. Tertia ꝓbatio ẽt non valet: q aſſenſus fidei nõ ẽ effectus notitie de re cui aſſentitur. ſicut aſſumitur in minori. q catholicus nõ aſſentit creditis ꝓpter notitiã ꝑuã quaꝫ habet de ipſis ſed ꝓpter ſolã auctoritatẽ diuinã ⁊ cũ imperio voluntatis vt dictũ ẽ ſup. Et per hoc patet qd dicendũ ad quartã: q aſſenſus fidei nõ ẽ ſequela notitie iclinantis ad ipm. Ad ſcdm ꝑncipale dicẽ q ꝓcedit ex inſufficienti diuiſione. q veritates fidei ꝓponũtur nobis ſicut reuelate a pma veritate: q nec falli nec fallere põt. τ ideo tenemur eis firmiter aſſentire. Et vlterius maior ſicut aſſumitur nõ eſt vera: q nihil pertinẽs ad fidẽ ꝓponitur intellectui ſicut per ſe notũ in falſitate nec ſicut per ſe notum in veritate nec ſicut ꝓbabile deductũ ex aliquo ꝓbabili. Nõ ſicut per ſe notũ in veritate: q nullũ creditũ ẽ per ſe notũ i ſua veritate: nec deductũ ex aliquo per ſe noto. vt patet ex dictis. Nec ſicut per ſe notũ in ſalſitate: q ſicut nullus credit nõ ẽẽ verũ qd ẽ ei per ſe notum in veritate ſic nullus credit ẽẽ falſũ: qd eſt ſibi per ſe notũ in falſitate. Et vlterius fidei catholice ẽ q nũc loquimur nõ põt ſubẽẽ falſuꝫ. Nec ſicut ꝓbabile deductũ ex aliquo ꝓbabili: q nullũ ꝓbabile deductũ ex aliquo ꝓbabili vt ſic eſt creditũ. ſed opinatũ. credere aũt τ opinari differũt. ſicut fides τ opinio. Ad tertiũ etiã dico: q ꝓcedit ex inſufficienti diuiſione: q ꝓ creditũ nõ aſſentitur ꝓpter aliud creditũ. nec ꝓpter ſe. nec ꝓpter aliud per ſe notũ: ſed ꝓpter auctoritatẽ diuinã cũ imperio voluntatis. rõ iſtius ẽ: q ſcire debet rõi: credere aũt auctoritati. vtpꝫ per beatũ Aug. 5 retractat. c. 14.

Opĩo ſancti thome i pma parte. q. 2. ar. 2.

Contra concluſionem principaliter inuenio q̃ tuor opiões. quarum prima ponit: q habitus theologie reuelate poſſibilis viatori de lege cõi etiã vt pſcindit a naltr acquiſit ẽ ſcia ꝓprie dicta ſubalternata ſcie dei τ beatoꝝ. Et vt clarius appareat dicta poſitio declarabit mod⁹ ponẽdi ꝓ. Scdo ꝯfirmabitur rõnib⁹ quib⁹ mouet. Modus ponendi põt reduci ad tria pũcta. Primus ẽ: q ſcie ẽt ꝓprie dicte ſũt in duplici ordine: q quedã ꝓcedũt ex ꝑncipiis in eiuſdẽ euidenter notis ſine recurſu ad aliquã ſciaꝫ ſuperiorẽ ſicut geo⁹. τ vniuerſalr oĩs ſcie ſubalternantes. quedã vero ꝓcedũt ex ꝑncipiis notis euidenter: nõ tñ in eis: ſꝫ in ſcia ſuperiori. ſicut perſpectiua τ vniuerſalr oẽs ſcie ſubalternate. Et ex hoc elicitur: q õ rõne ſcie ꝓprie dicte nõ ẽ hẽre ꝑncipia in eadẽ euident nõ. Scdus pũctus ẽ: q habitus theologic⁹ reuelat⁹ poſſibilis viatori de lege cõi nõ ꝓcedit ex ꝑncipiis primo mõ notis. q articuli fidei q̃ ponuntur ꝑncipia dicti habitus nõ ſunt nobis in via euidenter noti: ſed tñ crediti. Tertius pũct⁹ eſt: q habitus tho⁹ reuelate ꝓcedit ex ꝑncipiis notis ſcdo mõ euidenter: q articuli fidei q̃ nobis i via ſunt crediti tñ i ſcia dei τ beatorũ ſunt euidenter noti. Ex iſtis elicitur: q habitus theo⁹ reuelate in nobis ſit ſcia ꝓprie dicta ſubalternata ſcie dei τ beatorũ: τ ſic pꝫ mod⁹ ponẽdi.

Rationes ſancti thome vbi ſupra. Tho.

Quãtũ ad ſcdm. iſta poſitio ꝓbatur tripli. Primo ſic. ſcia ſubalternata quecũq vt diſtinguitur a ſubalternãte ẽ ſcia ꝓprie dicta: cũ ſint habitus per ſe diſtincti. ſed theo⁹ nobis reuelata ẽ ſcia ſubalternata ſcie dei τ beatorũ. vt patet in 3⁰ pũcto q̃ τc. Preterea ſi theo⁹ nobis reuelata ñ eẽt ſcia ꝓprie dicta: hoc iõ eẽt. q articuli fidei ex quib⁹ ꝓcedit nõ ſiont nobis euidenter noti. ſed hoc nõ obſtat q de rõne ꝓprie dicte ſcie nõ ẽ hẽre ꝑncipia i eadẽ euident nõ. ſicut patet ex ꝓ poſteriorũ. igitur τc. Ex ꝯfirmatur iſta m. ab aliquib⁹ pmo ſic. ꝑſpectiua vt preſcindit a geo⁹ ẽ ſcia ꝓprie dicta. hec patet. q perſpectiua in quãtũ perſpectiua eſt ſcia ꝓprie dicta. τ vt ſic preſcidit a geo⁹: ſꝫ ꝯſtat q perſpectiua vt pſcidit a geo⁹ in ſuis ꝑncipiis nõ hꝫ notitiã euidentẽ. igitur de rõne ſcie ꝓprie dicte nõ eſt hẽre de ſuis ꝑncipiis notitiã euidentẽ. Scdo ſic poſito q deus ꝯſeruaret habitũ perſpectiue ſine geo⁹. vel habitũ muſice ſine arithmetica qd vr ſatis poſſibile ex quo ſunt habitus diſtincti adhuc perſpectiua τ muſica eẽnt ſcie ꝓprie dicte. τ tamen ꝯſtat ſtante caſu: q nõ hẽrent de ſuis ꝑncipiis notitiã euidentẽ. igitur non eſt de rõne ſcie. τc.

Tertio ad ꝑncipale quidã ſic arguunt ſicut ſe hꝫ habitus alicuius adiſcentis ſciam hũanã vt ſortiatur nomen ſcie humanitus adinuẽte. Ita ſe hꝫ habitus theo⁹ viator⁹. vt ſortiatur nomẽ ſcie diuinit⁹ inſpirate: ſꝫ habit⁹ diſcipuli adiſcentis aliquã ſciaꝫ humanã ſortitur nomen ſcie ꝓprie dicte. ſi ꝑncipia ſint magiſtro euidẽter nõ: τ a diſcipulo firmiter credita. igitur τc. maior ſupponitur m. ꝓbatur auctoritate philo. ꝓ elẽcorũ dicentis: q oꝫ adiſcentẽ credere. Et ꝯfirmatur: q ſm ariſt. 6. ethicorũ ꝑncipia ſcie ſufficienter cognoſcunt ꝑ ſenſum vel ꝑ inductionẽ. vel per aliquã aliã fideꝫ. igitur ſufficit ad ſciam ꝓprie dictã: q de ꝑncipio ei⁹ habeatur fides. Preterea theologus hñs fideꝫ articulorũ ſtudens diligenter in ſacra ſcriptura. τ eliciẽs ꝯcluſiones theologicas ex articul acquirit aliquẽ habitum diſtinctũ a fide: hec pꝫ tũ q pri⁹ hẽbat fideꝫ tũ q fides nõ ẽ habitus ſillogiſticus τ diſcurſiu⁹: tũ q alter vanus eẽt labor aſſumptus. ſed talis habitus acquiſitus nõ eſt ars: nec prudentia: nec intellect⁹

patet deductiue: nec opinio cũ excludat formidinẽ nec sapiẽtia ꝓprie dicta: qꝛ talis nulli subalternat͛. igitur scia alteri subalterna. Ista posito multa ponit preter conclusionẽ principalẽ: quam adducit. Capio tamen duo puncta principalia in quibus fundatur.

Con. tho. Contra sanctũ thomam.

Conclu sio. Primus est. habitus theologicus viator͛ subalternatur theo͛ cõprehẽsoris. Secũdus ẽ: q ex principijs tm̃ creditis nõ põt hẽri scia ꝓprie dicta. Et pono duas conclusiones oppositas. Prima ẽ: q habitus theo͛ viatoris nõ subalternat͛ theo͛ cõprehẽsori quãtũ ad eius principia. sicut perspectiua subalternat͛ geo͛. ꝓbat͛. Primo sic. nulla scia subalterna ẽ eius subiecti primi sub eadẽ rõne formali cũ scia subalternãte. hec pꝫ auctoritate: ⁊ rõne. ꝓ auctoritate lincoñ. ꝑ posteriorũ commẽto. 17. vbi dicit͛ q subiectũ primũ scie subalternate addit cõditionẽ sup subiectũ scie subalternantis que nõ egredit͛ a nã subiecti. Scdo rõne: qꝛ scie subalternãs ⁊ subalternata distinguũt͛ specifice: ⁊ distinctarũ sciarũ sm spẽm sunt distincta subiecta prima sm istũ doctorẽ ⁊ veritatẽ. s habit͛ theologic͛ viatoris ẽ eiusdẽ subiecti pmi sub eadẽ rõne formali cũ habitu theologico cõprehẽsor sm eũ qui ponit deũ sub rationẽ deitat͛ absolute vtriusq theo͛ subiectũ. ergo ⁊c. Preterea: scia subalterna nõ ẽ subalternãti icõpossibilis in codẽ pater in oibus inductiue. sꝫ theo͛ reuelata possibilis viatori in lumine fidei est incõpossibilis theo͛ cõprehensoris sm eũm questionibus de veritate: igit͛ idem q prius. Scdo probo cõclusionẽ absolute: Primo sic. impossibile est q scie subalternantis ⁊ subalternate sint eadem p se principia: sed theo͛ viatoris ⁊ cõprehensoris sunt eadẽ per se principia: igit͛ ⁊c. maior pꝫ: qꝛ principia scie subalternate sunt cõclusiones in scia subalternãte. patet de perspectiua ⁊ geo͛ de musica ⁊ arithmetica: ⁊ similib͛. probat͛ mi. qꝛ principia theo͛ cõprehensoris sunt a viatorib͛ vere credita: quocũq sint illa. igit͛ sunt de cõsideratiõe p se sui habitus theologici: ⁊ nõ sicut cõclusiones: qꝛ principia scie subalternantis nõ sunt cõclusiões in subalternata. igit͛ sicut principiũ: ⁊ sic intentũ. Secũdo sic. ois scia subalternãs cõsiderat per se. ⁊ ꝓ aliquas veritates que nõ sunt de p se cõsideratiõe scie subalternate sed habitus theologic͛ cõprehensor nõ cõsiderat aliquas veritates: q̃ nõ sunt de p se cõsideratiõe theo͛ viator͛. ergo maior pꝫ: qꝛ principia scie subalternate sunt cõclusiones in scia subalternante Et cõfirmat͛ qꝛ vel principia scie subalternantis sunt de per se cõsideratione scie subalternate: vel nõ. Si nõ ꝓpositũ. Si sic. vel sic principia: vel sic cõclusiões. nõ sicut cõclusiones: qꝛ tũc principia scie subalternantis ꝓbarent͛ in subalternata q nõ ẽ verũ. nec sicut principia: qꝛ tunc principia scie subalternate nõ ꝓbarentur in subalternãte. qd ẽ falsũ ⁊ cõ eos. ergo mi. ꝓbat͛: qꝛ ois veritas clare visa a cõprehensore ẽ vere credita actu vel habitu a fideli viatore. ⁊ sic de per se cõsideratione sui habitus theologici. Scda cõclusio ẽ: q ex principijs tm̃ creditis ⁊ fide suppositis nõ gñat͛ in nobis scia ꝓprie dicta. ꝓbat͛ ꝓ ad hoiem sic Si ex principijs tm̃ creditis: ⁊ fide suppositis carent in nobis scia ꝓprie dicta: fides ⁊ scia de codẽ obiecto cẽnt cõpossibiles in codẽ intellectu. qd est expresse cõtra eum. cõña ꝓbat͛: qꝛ ois cõclusio ex principijs tm̃ creditis p se deducta est vere credita ⁊ ex supposito vere scita igitur ⁊c. Et cõfirmat͛ in ꝓposito. qꝛ cõclusiones theologice q deducunt͛ ex articulis q̃ tñ ẽ ex principijs vere sunt credit͛: vel igit͛ sunt vere scite scia ꝓprie dicta. vel nõ. Si nõ: sequit͛ q theo͛ nobis reuelata nõ est scia ꝓprie dicta cuius oppositũ intendit. Si sic. patet. q fides ⁊ scia de codẽ subiecto sunt cõpossibiles i codẽ intellectu. Scdo ꝓbo cõclusionẽ absolute: primo sic. nulla cõclusio ex alijs p se deducta ẽ euidentior principijs ex quib͛ deducit͛. ois cõclusio scita scia ꝓprie dicta ẽ euidentior principijs tm̃ creditis. Scdo ois cõclusio deducta ex principijs mere creditis ẽ tm̃ credita sicut cõclusio deducta ex principijs mere ꝓbabilib͛ ẽ tm̃ ꝓbabil͛ ⁊c. Tertio sic. nulla deductio iferior demõstratiua põt cãre notitiã ꝓpriam silogisim demonstratiui. cũ cã inferior p se nõ possit in ꝓpriũ effectũ cẽ superior sine cã superiori: sed notitia scientifica scia ꝓprie dicta ẽ notia ꝓprie sillogismi demõstratiui: cũ talis notitia sit hit͛ cõclusionis demõstrate ꝓ posteriorũ. ergo nulla deductio iferior demõstratiua põt cãre notitiã scientificã. Sꝫ cõstat: q ois deductio ex principijs tm̃ creditis est inferior demõstratiua cũ principia tm̃ credita sint in euidẽtiã. ergo ⁊c. Quarto sic. si ex principijs tm̃ creditis posset deduci cõclusio vere scita. opinio in aliquib͛ cẽt scia ꝓprie dicta: q nullus diceret: cõña patet qꝛ propositiones ꝓbabiles ex quib͛ generat͛ opio. a quibusdã sunt vere credite vñ arist. 7 ethi. dicit q aliqui opinãtes ita firmit͛ adherẽt suis opinionibus: sicut multi faciunt cõclusionib͛ demonstrat͛. igit͛ ⁊c. Ex his pꝫ q habitus theologic͛ viator de quo nũc loquimur nõ ẽ scia ꝓprie dicta: nec rationes istius opinionis concludunt.

Rño ad rõnes sancti thome. Rño

Ad primam igit͛ patet: q mi ẽ falsa: qꝛ theo͛ viatoris nõ subalternat͛ theo͛ cõprehensor. vt pꝫ ex dictis. Et vlterius: si illa mi. cẽt vera adhuc rõ nõ concluderet: qꝛ scia subalterna nõ ẽ scia nisi scienti resoluetur in principia scie subalternant. vl cognoscẽti euident eius p se principia a posteriori. ⁊ per effectũ vel per experientiã mediãte cognitione sensitiua: pñt euident cognosci in subalterna: in ꝓposito autẽ nullũ istoꝝ est possibile. igit͛ rõ nulla. Ad scdaꝫ cõcedo q theo͛ nobis reuelata iõ nõ ẽ ꝓprie scia: qꝛ eius p se principia nõ sunt nobis euidentia. Et qñ dicit͛: q hoc nõ est de rõne scie ꝓprie dicte hẽre principia in eadẽ euident nõ pꝫ quid dicendũ ex solutiõe statim data: quidẽ patet qd dicẽdũ ad cõfirmatiões: qꝛ perspectiua. siue geo͛ musica siue arithmetica nõ cent scie ꝓprie dicte nisi cognoscenti earũ principia euident vel a posteriori ⁊ per effectũ: vel per experientiã mediante cognitione sensitiua vñ si aliquis hẽret perspectiuã sine geo͛ ⁊ nõ cognosceret euident eius principia aliquo istoꝝ mõꝝ vel alio sit possibil͛ perspectiua nõ cẽt ei scia ꝓprie dicta: sed fides. vel opinio. si principia illa cẽnt probabilia Ad tertiũ: codẽ mõ. qꝛ habitus discipuli discẽt scias humanas nõ hꝫ rões scie ꝓprie dicte nisi principia sint sibi euident nota. nisi. dispositiue ⁊ hoc intendit phil͛ cũ dixit: q oꝫ adiscentẽ credere. qꝛ fides de principijs disponit ipm ad sciam ꝓprie dictã Et ad cõfirmationẽ arist. dico q loquit͛ de scia in gñali prout dr̃ de scia cõiter proprie ⁊ magis proprie dicta. Ad quartũ: apparebit quid dicedũ i. q. sequẽti. vbi inq̃ret vtꝝ hit͛ theo͛ reuelate sit realit͛ distinct͛ a fide.

Opinio henrici. 12. quolibet q. 2. Opi. hen

Scda opinio. q directe opponit͛ cõclusioni predicte ponit. q theo͛ reuelata possibilis viatori ẽ scia ꝓprie dicta: qꝛ articuli fidei ex quibus ꝓcedit sunt vere in illa noti nõ quidẽ in lumine fidei: q in illo sunt crediti tm̃. sed in quodã lumine medio inter lumen fidei ⁊ lumen glorie. Et vt clarius videat͛ primo declarabit͛ modus ponendi. Secũdo cõfirmabitur rationibus ⁊ auctoritatibus quibus mouet͛.

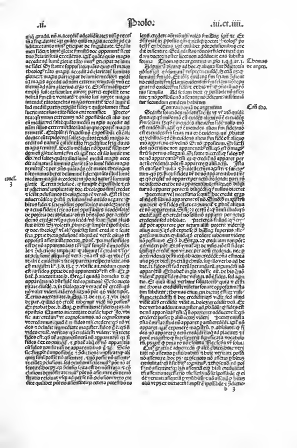
Modus ponendi põt reduci ad quatuor puncta Primus punctus est. q sicut isti tres actus: circa

diuinā essentiā. videlʒ credere: intelligere: ꝛ videre: ↄ̄sentialr̄ distinguūt: sic est triplex lumē corrñs. Est. n. quoddā lumē sufficiens ad apertā visionem humanā de credibilib⁹ .s. lumē glorie. Et quoddaʒ sufficiēs ad credēdū .s. lumen fidei. Et quoddā mediū inter ista: qđ necessario requirit ad hoc ꝙ credibilia a nobis intelligant. Et ꝙ sit dare tale lumē mediū ꝓbat auctoritate beati Aug. sup illo verbo Jo. ꝑ erat lux vera ꝛc. vbi dicit ꝙ aliud ē lumē ad credēdū aliud ad intelligēdū. Secūdus punctus est: ꝙ lʒ illud lumē nō infundat oībus fidelibus de lege cōi: infundit tñ doctoribus: ꝛ maioribus vt fidem valeāt defendere ꝛ declarare. Et ista vr̄ intentio beati Aug. vbi sup. d. ꝙ lux increata illuminat hominē dupl’r paruulos quidē lumie fidei: quo nutriūt vt lacte: maiores vero lumie sapiē: quo vt solido cibo vescāt. qđ lumē hēbat apostolus q̄ dicebat sapiaʒ loquimur inter ꝑfectos. hec Aug. ꝛ videtur auctoritas valde clara. Tertius punctus est. ꝙ lʒ lumē glorie nō ↄ̄patiat secū fidei enigma: istud tñ lumē nō euacuat fidē sed ꝑficit. Sʒ illud declaratur exēplo: ꝛ rōne. Exemplo quidē in aere: qui de nocte ē simpl’r tenebrosus ꝛ meridie simplicit illuminat⁹. ꝛ in aurora ꝑtim tenebros⁹: ꝛ partiʒ illuminat⁹: nec tenebra noct̄ totalr̄ expellit vsq; ad meridieʒ: q̄ñ claritas ꝑficit. Ad ꝓpositū fides vt dicūt ē quasi tenebra gloria quasi lux meridiana. q̄ nō cōpatit secū tenebrā: fidei lumē aūt illud ē q̄si lux aurore: qꝛ ꝑ ipm fides nō euacuat sed ꝑficit. ꝛ quasi illuminat. Rōne vero: qꝛ lʒ duo ↄ̄ria in suis excellentijs nō sint ↄ̄possibilia in eodeʒ tñ vt dicūt cōpatiunt se in eē remisso. ꝑʒ in exemplo posito: sʒ obscuritas fidei ꝛ claritas luminis glorie opponūt. ꝛ sic duo ↄ̄ria i suis excellentijs obscuritas aūt fidei ꝛ claritas istius luminis medij opponūt. sicut ↄ̄ria in eē remisso: qꝛ claritas illius luminis nō est perfecta. ergo ꝛc. Quart⁹ punct⁹ ē ꝙ in tali lumie medio artic’li fidei sunt vere itellecti. Et ista videt intentio beati Aug. ↄ̄ epistolam fortunati: vbi sic a. t. Credim⁹ vt intelligere mereamur nō iā hoībus sʒ ipō deo intrinsec⁹ mētē nr̄am illustrāte atq; firmāte. ꝛ his ↄ̄cordat āsel. ꝓlog. 4 vbi sic iquit gratias tibi ago dn̄e: qꝛ qđ prius credidit donāte iaʒ sic intelligo te illumināte: vt si te eē nolīʒ credere. n̄ possim intelligere. Ex istis elicit ꝙ theo^a nobis reuelata in doctorib⁹ ē scia ꝓprie dicta. qꝛ articuli fidei ex quibus ꝓcedit: sicut ex p̄ncipijs sunt in isto lumine vere intellecti ꝛ sic patet modus ponendi.

Quantū ad secūdū. ↄ̄clusio p̄ncipal ꝓbat. Primo qꝛ nō minor virtut. ꝛ efficatie ē i nobis istud lumē supernāle suppositā fide: q̄ʒ lumē nāle intellectus agent suppositō fantasmate. sʒ in lumine nāli intellectus agent suppositō fantasmate p̄ncipia nālia sūt vere itellecta. sic ꝙ ex ipsis deducit scia ꝓprie dcā. ꝛc. Preterea: oīs notitia certior fide ē scia ꝓprie dicta: hoc pʒ: qꝛ nulla notitia ē certior fide nisi sit firma rōne ↄ̄prehēsa: sʒ notitia de credibilib⁹. quā habēt doctores in isto lumie medio ē certior fide vt pʒ ex dict. ꝛc. Et ↄ̄firmat mult̄ auctoritatib⁹. Primo auctoritate beati Aug. .. scđa epistola ad volusianū vbi sic inquit. Ego fidem catholicā ↄ̄fiteor. ꝛ ꝑ illaʒ ad certā sciam me venturū presumo. Ecce ꝙ beatus Aug. vocat theologiā sciaʒ certā. ꝛ per ↄ̄ñs ꝓprie dictā. Scđo auctoritate eiusdē expressa. 14. de tri. c. ꝑ. vbi dicit. ꝙ hac scia nō pollent fideles plurimi q̄uis polleāt ipa fide plurimi. aliud est. n. scire qđ hō credere debeat ꝓp adipiscēdā vitā beatā: q̄ non nisi eterna ē. Aliud aūt scire quēadmodū hoc ipsuʒ ꝛ pijs opituleť: ꝛ ↄ̄ͣ impios defendať. q̄ʒ ꝓprio vocabulo apostol⁹ vr̄ sciam appellare hec Aug. Multe auctoritates ↄ̄similes adducūť. sed qꝛ eandē viʒ hn̄t penit⁹ cū predict̄ pertrāseo. Ista opinio multa ponit q̄ cōiter nō tenenť. capio tñ ex multis tres ↄ̄clusiones a quibus depēdēt p̄ncipalr̄. Prima ē de infusione istius luminis medij. Scđa ē de cōpossibilitate ipsi⁹ cū lumie fidei. Tertia ē de ↄ̄possibilitate fidei ꝛ scie. Et pono tres ↄ̄clusiōes oppositas ex q̄bus euident iferť oppositū ↄ̄clusionis quā itendit. Est igiť. Prima ↄ̄clusio ꝙ de lege cōi nō infundiť doctoribus theo^e aliqđ lumen altius fide ꝓbať ad hominē. Primo sic: oīs doc. thelogus cui istud lumē infundiť istud lumē ꝑcipit ipsū. istā ꝓpositionē ponit iste doc. quolib. e. 12. q. 2. vbi dicit ꝙ illd lumē ē qđ spūale sicut grā baptismal’. ꝛ iō nō pōt ondi nisi tñ ꝑcipienti qui ipsum recipiūt. hec ille: sed cōstat ꝙ doctores moderni nō ꝑcipiūt illud lumē nec perceperūt: qꝛ ipi de facto negant ꝛ negauerūt. igiť eis nō infundiť de lege cōi. Preterea: doctores theo^l libē pn̄t veritatib⁹ credit̄ dissentire. igiť nullū tale lumē supernāle infundiť eis d lege cōi. aūs pʒ: qꝛ doctor theologus pōt fieri hereticus. igiť pōt veritatib⁹ credit̄ dissentire: ergo ↄ̄ñs. ꝓbať: qꝛ euident noto nullus pōt libere dissentire. sed illud lumē s̄m illuʒ doctorē de veritatib⁹ credit̄ facit notitiā euidentē doctorib⁹ quib⁹ infūdiť. igiť ꝛc. Et ↄ̄firmať: qꝛ habens notitiā euidētē de veritatib⁹ geo^e in lumie nāli nō pōt dict̄ veritatibus dissentire ergo multo minus hn̄s notitiā euidētē theo^e d veritatib⁹ vl̄ aliqs quibusq; in lumie supernāli. Scđo ꝓbo ↄ̄clusione absolute. Primo sic. sequiť. aliquod lumē altius fide infundiť doctoribus theo^e de lege cōi. igiť doctores theo^l firmius adherēt credit̄ q̄ʒ quicūq; simplex fidel’. cuius oppositū docet experiētia: ↄ̄ñs pʒ: qꝛ simplex fidel’ adheret ꝑ solā fide. hi aūt preter fidem hn̄t de credibilib⁹ notitiā euidentē. Scđo sic sequiť. aliqđ lumē altius fide infundiť docto theo^e de lege cōi. igiť ad assentiēduʒ credit nō ē eis fides necessaria. cuius oppositū d quocūq; viatore oñ suʒ est sup: ꝛ pʒ ꝑ beatū Aug. 13 de tri. c. 45 ꝑ par. vbi dicit: ꝙ necessaria ē fides vt beatitudinē cōsequamur ↄ̄ñs dara ē qꝛ ad assentiendū scito nō ē fides necessaria. sed in tali lumie veritates credite doctorib⁹ theolo^e sunt vere scite per ponētes ipm igiť.

Cōfirmať: qꝛ ad assētiēdū scito i lumie nāli n̄ ē fides necessaria. igiť multo min⁹ ad assētiēdū scito i lumie supnāli. ↄ̄ñs pʒ: qꝛ lumē supnāle d cui⁹ rōne ē facere notitiā euidētē ꝛ scietificā sciaʒ ꝓprie dcāʒ nō ē minoris virtut̄ ꝛ efficacie. imo maioris lumie nāli. Ista vr̄ itentio beati Aug. secūdo de doc. christiana c. vbi dicit ꝙ scriptura sacra nō asserit nisi fidē. igiť i doctorib⁹ tm̄ ē lumē fidei. igiť nō altius. Et glos sup illo verbo 2. ad corin. 5° dū sum⁹ i corpore ꝑegrinamur a dn̄o. ꝑ fidē n. ābulam⁹ ꝛc. dicit ꝙ mō ꝑ fidē tm̄ illuminamur. igiť altius lumē de lege cōi doctorib⁹ nō infundiť. Et vlterius non vr̄ ↄ̄uenīēs rōni: ꝙ tale lumē doctorib⁹ infundať de lege cōi ꝛ de ipō nō fiat spālis mētio in scriptura. Secūda ↄ̄clusio ē ꝙ ex dict̄ istius doc. sequiť: ꝙ lumē fidei nō ↄ̄patiať sibi i doctore theo^e cū isto lumie medio cui⁹ oppositū tm̄ itēdit. ꝓbať: si tale lumē mediū sil’ eēt i doc. theo^e cū lumie fidei. sequereť ꝙ quāto quis esset maior theologus tāto minus hēret de lumine fidei: ꝛ ꝑ ↄ̄ñs minus crederet: ↄ̄ñs est falsuʒ igiť ꝛ aūs: falsitas ↄ̄ñtis patet qꝛ fides in nobis ē meritoria. igiť q̄ remissi⁹ credit minus mereť. Et sic quāto quis eēt maior theolog⁹ min⁹ mereret in credendo: qđ nō vr̄ bene dictū: ↄ̄ña ꝓbať qꝛ nō fit accessus ad vnū ↄ̄triorū nisi per recessum ab altero i

aliq̄ gradū. nō.n. accedit ad caliditatez nisi p recessū a frigiditate: q2 quāto quis magis accedit ad caliditatē tanto min⁹ pticipat de frigiditate. Sed lumen fidei ꝛ lumē glorie fm istū doc opponunt̄ sicut duo 9ria in suis excellētijs. igit̄ quāto quis magis accedit ad lumē glorie tāto min⁹ pticipat de lumine fidei Sz stante supposito. quāto quis est maior theolog⁹ tāto magis accedit ad claritatē luminis glorie: ꝛ magis participat de lumie medio. ꝛ mediū magis accedit ad nām extremi vnius. q̄ vnū extremū ad nām alterius. ergo ꝛc. Et 9firmat̄ p exemplū suū: q2 sicut lux aurore partiz expellit tenebrā fm eū ꝛ veritatē. ꝛ quāto lux aurore magis intendit̄ tāto tenebra magis remittit̄ Sed lumē illud mediū partiz expellit fidez ꝛ quāto lumen istud fuerit intensius tāto fides erit remissior Preterea: qñ vnum extremuz nō ē 9possibile cū alio nec cū medio: vel saltē quāto mediū magis accedit ad nām illius extremi. tāto illud in quo 9patit̄ magis remittit̄. Exēplū: si frigidū nō ē 9possibile cū calido nec cū tepido. vel saltez quāto tepidū magis accedit ad naturā calidi: tāto frigidū siue frigiditas magis remittit̄. Sed lumē fidei nō 9patit̄ sil' in eodem cū glorie lumie fm eū igit̄ nec cū illo lumie medio. vel saltez quāto illud lumē mediū magis accedit ad naturā luminis glorie tāto lumē fidei magis remittit̄: ꝛ per 9ñs quāto q̄s ē ēt maior theologus tāto minus beret de lumine fidei: q2 tāto illud lumē medium magis accederet in ipo ad naturā luminis glorie

concl. 3 Tertia 9clusio ē. q̄ simplr ē ipossibile ꝛ 9tradictionē implicat. q̄ doc. theologus simul credat ꝛ sciat 9clusiones theologicas eē veras. Est tñ hic aduertēdū: q̄ p istā 9clusionē nō intēdo negare q̄ habitus fidei ꝛ scie nō sint 9possibiles in eodez: nec etiā q̄ actus fidei ꝛ scie nō sint 9possibiles i eodē saltē de potētia dei absoluta. vñ in hñs ipos per actū fidei nō credat: vl' p actuz sciēdi nō sciat sicut alias fuit dictū Sz volo tm̄ pbare: q̄ simplr ē ipossibile: q̄ doc. theolog⁹ vl' ali⁹ quicūq3 simul credat ꝛ sciat scia ppřie dicta 9clusionē aliquā eē verā: cuius tñ oppositū asserit iste doctor. pbat̄. Primo sic. fides est de nō apparentibus tm̄: igit̄ simplr ē impossibile ꝛ 9dictionē implicat q̄ aliquis sil' credat ꝛ sciat 9clusionē aliquā eē verā: 9ña est nota q2 vbi ē scientia. ibi ē euidētia: ꝛ sic apparētia respectu scīti: añs est magistri li°. 3. d. 13. c 7. vbi sic ait. nōdum quoq3 est. q̄ fides ppřie de nō apparentib⁹ tm̄ est. Et pbat̄. p̄ auctoritate b. Greg. i quadā homelia. d. q̄ apparētia nō hñt fidē sed cognitionē Scdo auctoritate eiusdē. d. in dialogo: q̄ veracit' dr credē. qd nō valet videri. nā credi iaz nō pōt qd videri pōt. Tertio auctoritate. b. Aug. 13. de tri. c. 3. vbi dicit de par. q̄ illud qd credē iubemur vidē nō possim⁹ Et probat hoc. b. Aug. p diffinitionē fidei datā ab apostolo Quarto auctoritate eiusdē super Jo. vbi sic ait: credim⁹ vt cognoscamus. nō cognoscimus vt credamus. quid ē n̄ fides nisi credere qd nō vides ꝛ 9cludit immediate magister. fides ḡ ē. qd nō vides credē. veritas qd credidisti videre: vñ recte fides est: qd dr argumētū rerū nō apparentiū q2 si fides ē ex eo 9uincit̄. ꝛ pbat̄ aliq̄ eē nō apparētia cū fides non sit nisi de apparentibus ḡ ꝛc. Scdo sic: simplr ē impossibile ꝛ 9dictionē implicat q̄ aliquis simul possit nō assentire. ꝛ nō possit nō assentire eidez 9clusioni. sed 9clusioni scite null⁹ pōt nō assentire: hoc p3. q2 9clusio scita est demōstrata. ꝛ 9clusioni demōstrate null⁹ pōt nō assentire cū demōstratio resoluat vsq3 ad per se nō 9clusioni vero credite quilibet pōt nō assentire. q2 cetera potest hō nolens. credere aūt nō nisi volēs fm Aug. igit̄ ꝛc. Et 9firmat̄ in pposito qm̄ quicūq3 doctor theolog⁹ potest f'en hēticus. igit̄ quilibet pōt 9clusionibus credite dissentire. Sed ad istas rōnes r̄ñderē michi quidam doctor noster licet non adducat eas sub ista forma Thomas de argentina in plo 1. q 3. ar. 1. Ad primā dicit q̄ ad hoc. q̄ aliqua sint 9dictoria nō sufficit qd formant̄ respectu eiusdē. sz etiā oz q̄ formant̄ fm idē. Et idō lz euidens fm sciam 9dicat nō euidenti fm sciam. euidens tñ fm sciam nō repugnat nō euidēti fm fidē. ꝛ ex his vr' q̄ 9ña illius rōnis sit nulla Ad scdam dicit q̄ possibile nō assentire ꝛ nō possibile nō assentire nō 9dicunt: nisi formant̄ secundum eundem habitum

Thomas de argen.

Contra thomā de argentina

Con̄ tho.

Sed iste solutiōes nō satisfaciūt vt vr': nō quidē prima. q2 qd nullo mō est euidēs alicui nō ē ei euidēs fm sciam sz qd ē ineuidēs alicui fm fidē nullo mō est euidēs illi. igit̄ qd ē ineuides alicui fm fidez nō est ei euides fm sciaz ma 07 ē euidens mi pbatur q2 vel illud: qd ē ineuidens alicui fm fidē est aliquo mō apparens ei: vel nō Si nō ppositum. Si sic: fides nō erit. de non apparentib⁹ tm̄. qd est 9 magistrū superius allegatū. Sz forte diceret̄. q̄ fides dr de nō apparentib⁹ tm̄ q2 q̄ credit̄ nō apparet per actū credendi: pōt tñ apparere p aliū actū. Ista tñ euasio e' nulla ꝛ 9 intellectū magistri ꝛ sanctorum. qd p3: p̄. q2 si fides dr de nō apparentibus tm̄: q2 qd credit̄ nō apparet per actū credendi: pari rōne dilectio erit de nō apparentibus tm̄. q2 qd diligitur nō apparet per actū diligēdi. qd nullus diceret Preterea vel necessario sequit̄ hoc credit ergo aliud est sibi nō apparens: vl' nō. Si nō. 9 magistrū qui dicit q̄ si fides est. et ea 9uincit̄ ꝛ pbat̄ aliqua eē nō apparentia. Si sic: ꝛ certū ē: q̄ ñ nisi illud. qd credit̄: igit̄ qd credit̄ nō solū nō apparet per actuz credendi sed absolute. Preterea. si illud: qd credit̄ pōt apparere per actum aliū potent videri p aliuz actuz. qd est expresse 9 b. Aug. superius allegatū: om dicit. q̄ illud. qd credere iubemur videre nō possimus Et 9 b. Grego.: q̄ credi iam non pōt: qd videri pōt Et 9firmat̄. q2 de visis. nō est fides: igit̄. qd credit̄ non vr'. nec per actū credendi. nec p actū videndi distinctū ab actu credēdi: 9ña est nota añs p3 ex dict. p3 etiā p crisos. sup illo verbo ad hebre. 11. fides est sbā rerū sperandarū. argumētū nō apparētiū Et habet̄ in glo. vbi sic ait. de his q̄ nō vident̄ ppřie fides ē: de visis n. nō ē fides. sed agnitio. Et quia illud verbum salvatoris quia v disti me thoma credidisti videtur sonare oppositum: statim subditur: thomas enim cum dictuz est. q2 vidisti me, credidisti ñ hoc credidit. qd vidit sed aliud vidit aliud credidit vidit. n. hoiez. credidit deū. Et hec verba adducit magister ad pbādū q̄ fides est de nō apparētib⁹ tm̄: q ñ oporteret adducere si: qd crederet posset p aliū actuz videri Preterea ista 9ña ē nulla: istud nō apparet p actū credēdi. igit̄ nō apparet igit̄ exponere magistrū. p. absolute. q̄ fides nō apparet p actū credēdi ē loq ad placituz ꝛ i ponē magistro q̄ ñ intellexerit significata vocabulorū. p3 igit̄ q̄ prima rō nō ē soluta Necscda vr' soluta: Cui⁹ gratia ē aduertedū q̄ aliud ē dicē: huic veritati nō assentio p istū habitū ꝛ huic veritati possū nō assentire hoc p3. q2 p se noto nō assētio p habitū credulitat: cū ñ sit hit⁹ cognitiu⁹. ꝛ tñ p se nō nō possū nō assentire: q2 lz ñ assentiā ei p hitū credulitat tñ assentio necessario tūc sic lz nō sit ipossibile q̄ eidē veritati assentiā p vnū hitū ꝛ nō assētiā p hitum aliū vt p3 ex dictis: tñ simplr ē ipossibile ꝛ 9dictio

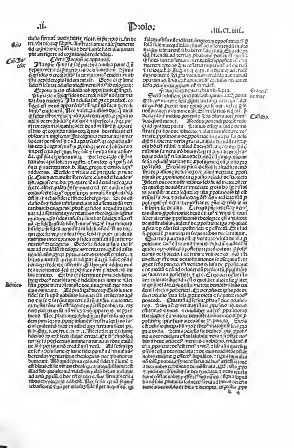
nē iplicat. sive p eūdē hītū sive p aliōs diversos: q eidē veritati simul. possiz assentire τ nō assētire absolute. hoc pz: q2 lz nō sit ipossibile q eādē rē videam per actū videndi τ nō p actū audiendi, tñ simpliciter ē impossibile τ Ↄdictionē iplicat: q eandē rez possit videre sil: τ nō videre absolute. Rō istius ē: q2 nō sequitur nō video rez istā p actū videndi: g nō video ipaz. simēcūq2 credito possiz nō assentire absolute: aliter credito nō assentit libere q est Ↄ b. Aug superius allegatū. Et evidentē scito nō possuz nō assentire: igitur simplr est impossibile τ Ↄdictionē implicat idē sil eē creditū τ scitū. Preterea: oīs Ↄclusiōi credite possuz nō assentire nō solū Ↄdictorie. sed Ↄue credēdo. f Ↄclusionē oppositā eē veraz: aliter catholicus nō posset fieri hereticus. sed cōclusiōi scite nō possumus nō assentire: sic q credam Ↄclonē oppositā eē verā: igit Ↄ lo scitā nō pōt eē credita pz: igitur rōnes illas nō eē solutas. τ per Ↄñs manet illa Ↄclusio. vz q simplr est impossibile τ cōtradictionē implicat. q doctor theolog⁹ sil credat: τ sciat Ↄclusiones theologicas eē veras. Et omnibet doctor theologus credit Ↄclusiōes theologicas eē veras. sequitur q theo^a revelata in doctoribus nō sit scia ppriē dicta in tali lumine medio sicut imaginatur ille doctor.

Rño. ad rō. Rño ad rōnes hereticī. Restat igit rñdē ad motiva ipsi⁹. Et p ad auctoritates: quib⁹ pbare nitit tale lumē mediū doctoribus infundi: p quarū solutione nōndū. q lumē accipit dupliciter a doctoribus: essentialr scilicet τ similitudinarie. Et isto scdo mō ois habet⁹ quo nobis aliquid manifestat appellat lumē: q2 in hoc q est manifestare Ↄvenit cū lumine ppriē dicto. Ad propositū. dico q b. Aug. pluit illud. quo maiores illuminantur vt fidē valeant defendere τ declarare intelligit hītum theo^e scdo τ tertio mō sumptuz. de q̄ bus dictum ē in par q 2. Et q ista sit intentio beati Aug. pz per eū 14 de tri c 1 vbi dicit q hac sc a ñ pollent fideles plurimi q̄uis polleāt ipsa fide plurimi: ergo τc. minores enim sciunt saltem implicite: qd homo credere debeat. maiores vero sciūt quēadmodū hoc ipsum pius opituletur τ Ↄ̄ ipios defēdatur τ p Ↄñs sciunt fidē declarare τ defendere p ut viatoribus ē possibile de lege Ↄ̄ueniunt q2 isti hītus possint haberi vel per acquisitionē vel per infusionē eodē modo quo b. Aug. τ multi alii sancti doctores habuerūt nō dubito q2 spū sancto inspirati locuti sunt sci dei hōies. Ideirco dicebat. b. Aug. credim⁹ vt intelligere mereamur tñ homīnib⁹ s3 ipso deo intrinsec⁹ illustrāte. Et sic pz quid dicēdū ad illas τ ad oēs Ↄsimiles auctoritates. Ad rōnes etiā pz. q supponūt tale mediū lumē doctorib⁹ infundi de lege cōi: τ iō nō Ↄcludunt. Ad auctoritates quib⁹ pbare nitutur theologiā eē sciaz ppriē dictā. pz inspicientī q accipiūt sciam large. vel loquūtur de theo^a tertio mō sumpta: de qua in quarta cōclusione posui q est scia ppriē dicta. Tertia opiōq̄ā invenio Ↄ̄ Ↄclusionē pdictā ponit q theo^a revelata est in nobis scia p ppriē dicta. q2 articuli fidei ex quib⁹ pcedit: sunt nobis nālr p se noti vl ex p se deducti. s q2 aliq̄ de rōne ei⁹ fuerūt adducte Ↄ̄ pmaz conclusionem τ alie adducentur Ↄ̄ tertiam p nunc dimitto eaz.

Opinio Jacob de appamis.

Opi. Jac Quarta vero ponit q theo^a revelata ē fidelib⁹ scia ppriē dicta. q2 articuli fidei ex quibus pcedit tāq̄ ex pncipiis sunt fidelib⁹ evident noti nō quidē in lumine naturali necin aliquo lumine medio inter lumē fidei τ lumē glorie sicut precedētes opiniōes ponebāt. s potius in lumine fidei. Et vt clarius declaret videat p mod⁹ ponēdi 2° Ↄfirmabit rōnib⁹ quib⁹ movet. Quantū ad p^mū: modus ponendi pōt reduci ad quatuor pūcta. Prim⁹ ē. q sicut beati in patria duplr cognoscūt creaturas: vz in ppria gñe mediāte lumine naturali τ in verbo mediāte lumine glorie. Sic fideles in via duplr cognoscunt articulos fidei nnaturalr τ supnaturalr. naturaliter quidē mediāte lumie naturali. supnaturalr mediante lumie fidei. Secūdus punct⁹ ē: q sicut cognitio qua beat⁹ cognoscit creaturas in ppria gñe mediāte lumie nāli ē imperfecta τ quasi obscura: sic τ cognitio q̄ viator cognoscit articulos fidei nālr sine lumie nāli ē enigmatica τ imperfecta. Et ad istū sensū exponūt oēs auctoritates dicētes fidē eē de nō visis τ nō apparētib⁹: q2 cognitio nālis de credibilibus est enigmatica τ obscura: Tertius pūctus ē: q sicut cognitio q̄ beatus cognoscit creaturas verbo mediāte lumie glorie est evidēs τ clara: sic τ cognitio supnaturalis q̄ viator cognoscit articulos fidei in lumie fidei ē clara τ evidēs viatori. Quartus pūctus ē. q lz fides de credibilibus faciat fideli notitiā evidētē. infidelē tamē nō possumus evident cōvincere. rō istius est: q2 infidelis nō participat cum fideli in lumie fidei. τ nullus posset ab alio evident Ↄvinci ad assentiendū alicui Ↄclusioni nisi pticipet secū in lumie. quo mediāte Ↄclusio illa ē evident nō. infidele igit nō possum⁹ evident Ↄvincere: sed fideli vt dñt possum⁹ demōstrate. τ sic theo^a erit fidelibus demōstrativa τ p Ↄñs scia ppriē dicta. τ sic pz modus ponendi. Rño

Quantū ad scdm. Ↄclusio pncipalis pbat dupliciter: Primo sic. in essentialr ordinatis: sicut supmū mediū τ infimū: qcqd pfectiōis sil τ Ↄiūctiz Ↄpetit infimo τ supmo. Ↄpetit τ medio. h⁹ pz. i vegetativo. sensitivo τ intellectiv o essētialr ordiato. τ silibus. S3 lumē glorie τ lumē fidei. τ lumē intellect⁹ agent essētialr ordinant. sicut supmū mediū τ infimū. g quicquid pfectionis sil τ Ↄiūctiz Ↄpetit lumini intellect⁹ agētis: τ lumini glorie. Ↄpetit lumini fidei. S3 Ↄstat. q facē pncipia evidētia sic q ex ipis deducat Ↄclusio scita scia ppriē dicta ē pfectiōis τ cōpetit sil τ Ↄiūctiz lumini intellect⁹ agēt τ lumini glorie igit τ lumini fidei. minor declarat q2 q lumē glorie sit supmū ab oībus ē Ↄcessum: sed q lumē fidei sit mediū pbat. q2 vel ē maior pfectionis: q lumē intellect⁹ agent. vel equalis: vel minoris: nō equalis. q2 tūc eēnt eiusdē rōnis. τ sic incōpossibiles i eodez ex 5° met aphīsice. nec maior q2 tūc frustra infunderet. cū lumē pfecti⁹ possit quicqd pōt imperfecti⁹ g minor. Et Ↄfirmat: q2 lumē fidei nō Ↄpatit secū aliquē errorē. lumē vero intellect⁹ agent sic. g ē pfectius eo. Scdo sic. vel lumē fidei ponit i nobis vt faciat pncipia hītibus theologici evidentia: vel ad firmit ad herendū veritatib⁹ theologicis vl vt assēsū faciat meritoriū. Nō pp scdm: tum q2 nō ē de rōne luminis inclinare ad assentiendū firmit eē illud sub q̄ aliqd vr. tum q2 oēm assensum que hz fidelis in lumine fidei pōt hēre infidelis. sic pz de puero infideli nutrito inter christianos q p fidē acq̄sitā ita assētit veritatib⁹ theologicis vt eēt paratus mori p illis. sicut fidelis cū lumine fidei: tum q2 errās in vno articulo āmittit fidē infusaz. vt cōmuniter tenetur τ tñ firmit assētit ceteris. Nec pp tertiū tū q2 q̄ fac actū meritoriū n stat cū peccato mortali lumē aūt fidei sic: tū q2 sola charitas fac actū meritoriū tū q2 si lumē fidei pp evidētiā faceret actū meritoriū eadē rōe τ lumē intellect⁹ agent: cū articuli fidei i tali lumine sint ievidētes. qd nō cōceditur. relinquitur g p^mū τ sic propositum. q2 si pncipia theologie sūt nobis evidētia. igitur ex ipis deducitur cōclusio scita scia ppriē dicta. Ista cō

clusio firmat auctoritate ricar. in principio li. sui de tri. ubi dicit q sic phi. illustrati lumie nāli: puenerunt ad cognitionē nālium ita t theo^i lumie fidei illuminati pñt attingere ad cognitionē credendo^z. Rño

Cōtra Jacobū de appamis. Cōtra Jacob:

Ista opio q̄uis sit satis pulchra: multa ponit q̄ nō reputo vera: capio tn̄ duas oclusiones tm̄. Prima ē: q fides d̄ credibilib^9 facit viatoribus euidentiā: t ab ista depēdet opio fūdamentalr. Scd̄a ē: q lumē fidei n̄ iclinat ad assentiēdū veritatib^9 theologicis.

Expono duas cōclusiones oppositas. Est igit̄. Prima oclusio: q fides de credibilib^9 nō facit viatoribus euidentiā. Ista oclusio satis pz ex predicti. qz fides est de nō apparētib^9. tm̄ igit̄ nō facit d̄ credibilib^9 euidentiā. Nec valet glo. istius doc. q̄ dicit q fides est de visis: t nō apparentibus: qz cognitio nālis de credibilib^9 ē obscura t iperfecta. p qz pari rōe cognitio beatifica eēt de nō visis: t n̄ apparētibus qz cognitio nālis co^z q̄ nos beatificant est obscura t imperfecta. Ita cognitio creaturarum in verbo eēt de nō vis d̄ t nō apparētib^9. qz cognitio nā/lis co^z q̄ cognoscunt̄ in ppno genere est obscura t imperfecta per cuis. hec aūt t similia sunt absurda. igit̄ illa expositio nulla. Preterea: glo est ō intentionē apostoli. t magistri. t sancto^z q̄ possz adduci p auctoritates. b. Aug. grego. t cōtio. supi^9 adductas. Secūdo t vltimo ad pncipale p nunc sic. Cuius actus est tm̄ credere eius nō est euidentis cognoscere. hoc pz. qz credē nō ē euident cognoscere. aliter quāto qs firmius cred ret euidentius cognosceret. cui^9 oppositū pz in multis simplicib^9 sz sistat. q actus fidei ē tm̄ credere ergo. tc. Scd̄a cōclusio ē: q fides infusa inclinat ad assentiendū veritatibus theologicis. pbat̄. qz fides acquisita inclinat ad assentiendu^z veritatibus theologicis igitur multo magis fides infusa iclinabat fidele^z: ōña est nō qz fides infusa nō est minoris vigor imo maioris in fideli. q̄ fides acquisita in fideli. añs ē istius doc. qui cōcedit vt pz in sua rōne. scd̄a q puer infidelis nutritus inter xpianos p fide acquisitā assentit veritatib^9 theologicis. Scd̄o sic fides infusa incli/nat ad credēdū theologicas veritates. igit̄ ad assentiendū. añs pz qz pprius actus eius est credere. t habitus naturalr inclinat ad ppriū actū suū. t ōña ē nota. qz credere ē assentire. Ad hoc pñt adduci multe auctoritates. sed qz oclusio nō vr catholicis dubia dimitto. Ex his et p̄sertim ex pma oclusione pz: q theo^a reuelata nō ē fidelibus in lumine fidei scia pprie dicta: sicut iste doc imaginat̄ nec rōes eius ouincunt. Ad pmā igit̄ dico: q q̄uis lumen fidei sit simplr nobilius lumine nāli itellectus agētis t in se t in rōne obiecti: nō tn̄ in rōne euidentie: qz de sui rōne nō est facere euidētiā de obiecto. cu^z eius obiectum sit nō visu^z t nō apparens vt pz ex dictis. Nec pbationes oclūdūt in isto sensu nō quidem pma: qz nō pprie infundit̄ frustra: qz l^z nō faciat euidentiā facit tn̄ adhesiōe^z firmam sicut pz. p b. Aug. s. de tri. c. 13 7 .1. Nec scd̄a: qz t si lumē fidei nō opatit̄ secū aliquē errorē. Ex h^o tn̄ nō sequitur q sit perfectius lumine naturali in rōne euidentie. s q per ipm nō credit̄ nisi verū. Ad scd̄m. pz ex scd̄a oclusione. q lumē fidei ponit̄ ad firmit̄ adherendu^z veritatibus theologicis nec pbationes ouincunt. Nō quidē pma qz lumē fidei t ē lumē t est habitus cū sit virtus theologica inquātū lumē: est illud sub quo aliquid videt̄ inquātū habitus inclinat ad actū ppriū. t hoc est credere. sine firmit veritatibus theologicis adherē. Nec scd̄a qz nō sequit̄ ... assentit t nō per infusa^z fide s per acquisitā. igit̄ Adrōes

fides infusa nō inclinat. imo totu^z oppositū: qz si p solā fidem acquisitā inclinat̄ ad assentiendū multo magis iclinarent̄ si haberet fide ifusā. Et p idē pz qd̄ di. endū. ad tertia^z pbationē posset et ocedi: q fides facit assensum meritoriū: suppositis tn̄ charitate: t ceteris q̄ necessario requirunt̄ ad meritū t sic loquit̄. b. Aug. 83 q q 53. vbi dicit q ad credēdu^z nō mer t sed gra vocamur. credēdo aut meramur. Iaparamus. His igit̄ opinion. h^o exclusis remanet scd̄a oclusio cui opponunt̄ vt videt̄.

Franciscus de marchia vbi supra. Francis. de mar.

Sed scd̄a oclusione pncipale. est opinio illa: q̄ ponit q theo^a viatori e scia pprie dicta: qz articuli fidei ex quibus pcedit sunt nobis per se noti. vel ex gre deducti in lumine nāli. Et vt clarius videat̄. p declarabit̄ modus ponendi: scd̄o ofirmabit̄ rōni/bus q̄bus mouet̄. Cōtr tho.

Modus ponendi potest reduci ad quatuor pūcta. Primus est: q aliud e demōstrare passione de subiecto t aliud demōstrare veritate ppositionis de ppositioe in qua passio ocluditur de subiecto: verbigratia. aliud e demōstrare: q ois hō est risibil t aliud ē demōstrare: q ois hō e risibilis sit vera. rō huius ē: qz in pma demōstratione ocludit̄ risibilitas de hoīe q̄ est eius passio in scd̄a ocludit̄ veritas d̄ ppositione q̄ est passio ppositiōis. Secūdus pūctus est: q l^z aliud sit demōstrare passione de subiecto. t aliud veritatē ppositionis de ppositione in q̄ passio ocludit̄ de subiecto. Iste tn̄ due demōstrationes se hn̄t ad inuicē: qñ ter quācūq^z demōstrat imediate q ois hō sit risibilis demōstrat et ōsequēter. q ista ppositio ois hō est risibil sit v^a. t oclusio demōstrās imediate istā ppositione eē vera: demostrat ex ōñi q risib le in-est hōi t sic de aliis. Tertius pūctus est: q veritas istius ppositionis: deus ē trin^9 t vnus t cuiuslibet alterius ppositionis theologice est a viatore demōstrabilis euident̄ de ppositione ipsa. nō quidē a priori t p cām sed a posteriori t p effectū. Et illud supponat̄ p nunc. qz in sequentibus declarabitur. Quartus punctus est: q veritate oclusa de illa ppositione: de^9 est trinus t vnus. ocludit̄ euident̄ n̄ quide^z a priori. sed a posteriori predicatum ppositionis de subiecto. s ee trinū t vnū de deo. nō istius est. q iste due demōstrationes se ōsequunt̄ vt pz ex scd̄o puncto. vn̄ veritas oclusa de ppositione erit mediū t cā ad ocludendū predicatū ppositiōis de subiecto a posteriori. t qz e. Et qd dictū e de isto articulo intelligendū est ō quolibet alio: t sic patet q quilibet articulus est a viatore demōstrabilis euident̄ saltē a posteriori. Et per ōñs ex ipsis pōt deduci oclusio sc̄ta scia pprie dicta t sic patet modus ponendi. Quantū ad scd̄m: pbant̄ due oclusiones. Prima ē: q veritas istius ppositionis. deus est trinus t vnus t cuiuslibet alteri^9 ppositionis theologice ē a viatore demōstrabilis euident de ppositione ipsa: sicut dicebat in 3°. puncto. Scd̄a oclusio pncipalis vz: q theo^a viatori est scia pprie dicta. Prima oclusio sic deducit̄. ois ppositio a deo reuelata est infallibilr vera t si ōstat nobis reuelatiōe ei^9 veritas ē nobis nō. euident. s ista ppositio: de^9 est trin^9 t vn^9. t silr alia quecūq^z theologica: est a deo reuelata: t de eius reuelatōe ōstat nobis euident p effect^9 supnāles. t signa supnalia nō solū pbabilia s^z necessaria ad hui^9 attestationē a deo nobis exhibita t demōstrata. igit̄. ista ppositio t quelibet cōsimilis ē a deo reuelata. t deus reuelatione cōstat nobis p effect^9 supnāles t signa supnālia nō solū pbabilia sed necessaria ad huius attestatione a deo nobis exhibita t dempta. ergo illa ppo

sitio et quelibet consimilis est infallibiliter vera: et eius veritas est nobis euidenter nota. maior quantum ad primam partem patet: quia deus non potest enunciare falsum. et quantum ad tertiam tenet ex terminis. minor vero a qua dependet tota deductio probatur multipliciter. Primo sic. Signa probabilia non faciunt fidem necessariam sed probabilem tantum. hoc patet: quia vnumquodque signum facit fidem secundum gradum sue certitudinis: sed signa supernaturalia ad attestationem fidei nobis a deo exhibita et demonstrata faciunt fidem necessariam: non tantum probabilem quia nullus debet de articulis dubitare. igitur huiusmodi signa non sunt tantum probabilia sed necessaria. Secundo sic. nulla conclusio excedit certitudinem sui medii. sed ista signa supernaturalia comparantur ad fidem nostram sicut medium ad conclusionem. igitur fides non est certior istis signis. sed fides nostra est certa non probabilis tantum quia nihil firmius tenetur quam quod fide apprehenditur. igitur huiusmodi signa dicuntur esse certa et non probabilia. Tertio sic. sicut signa naturalia ad causam naturalem ita supernaturalia ad supernaturalem. sed signa naturalia probabilia aggenerant fidem tantum probabilem de causa naturali: igitur signa probabilia aggenerant fidem tantum probabilem de causa supernaturali. et non fidem certam: et ita catholicus non tenetur credere articulos fidei indubitanter sed tantum probabiliter. et per consequens fides nostra non esset nisi quedam opinio quod non est verum. Quarto sic. nullum medium non necessarium potest causare assensum medii necessarii. sed assensus certus et necessarius est proprius effectus medii necessarii. igitur nullum medium probabile vel probabiliter nisi accipiatur per modum medii necessarii potest causare effectum certum et necessarium. sed assensus fidei nostre quantum ad rationes assensus circumscripta euidentia est eque necessarius et certus in genere assensus sicut assensus scientie quia fidelis eque adheret ad fidem conclusioni credite sicut philosophus per scientiam adheret conclusioni scite cum nihil firmius teneatur quam quod fide apprehenditur vt dictum est prius. igitur iste assensus non potest causari ab aliquo medio probabili tantum. igitur a medio necessario: igitur signa quibus innititur sunt signa necessaria et non tantum probabilia. Quinto sic. ex medio proprio opinionis nihil generatur nisi opinio. sed medium proprium opinionis est medium probabile non necessarium: quia opinio generatur ex probabilibus vt patet per philosophum primo thopicorum. igitur ex medio probabili non generatur nisi opinio. sed fides nostra est supra opinionem constituta. igitur generatur ex medio superiori quam sit medium probabile. sed nullum medium est superius medio probabili nisi sit necessarium. igitur fides innititur medio necessario patet igitur minor principalis rationis et per consequens prima conclusio. Secunda vero probatur. Primo sic. fides habitus qui innititur medio necessario habet rationem scientie proprie dicte. sed fides innititur medio necessario vt patet ex dictis etc. Et confirmatur. quia aliter non videtur posse saluari quomodo fides nostra sit certa. nisi a casu et fortuna. Secundo sic. nullus habitus de se formaliter neuter ad vtrumque oppositorum ex se determinatur ad alterum eorum nisi mediante habitu determinante respiciente alterum illorum. nisi a casu. hoc patet quia illud quod est ex se formaliter indeterminatum per aliquid aliud determinatur. sed fides quantum est ex se et ex formali ratione sua est neutrum ad verum et falsum sicut et opinio quia fides quantum est ex se potest esse falsa sicut vera. igitur fides non determinatur precise ad verum nisi per aliquem habitum determinate respicientem verum. talis autem habitus non est opinio quia opinio non respicit determinate verum nec ars. nec prudentia nec intellectus. patet de se igitur scientia proprie dicta vel sapientia et si sapientia igitur scientia quia omnis sapientia est scientia. licet non e contrario.

Contra fra. — Contra franciscum de marchia

Ista opinio multa ponit: que non reputo bene dicta

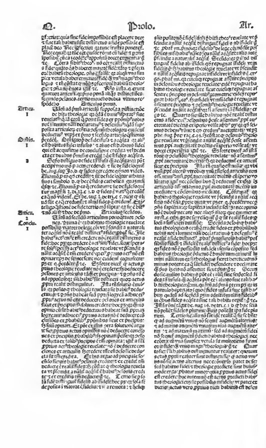
Capio tamen duas conclusiones: quibus principaliter fundatur. Prima est quod veritas articulorum fidei potest a nobis euidenter concludi per signa supernaturalia attestatione fidei exhibita et demonstrata. Secunda est quod theologus viatoris innititur medio necessario nobis euidenti: et pono duas conclusiones oppositas. Est igitur prima conclusio quod veritas articulorum fidei per signa supernaturalia attestatione fidei exhibita et demonstrata non est a nobis demonstrabilis euidenter. probatur. Primo sic: ex signis tantum creditis non clare visis. nulla veritas est a nobis demonstrabilis euidenter sed signa ista supernaturalia sunt a nobis tantum credita non clare visa. igitur etc. maior patet etiam per eos quia nulla conclusio excedit certitudinem sui medii: vel principii. probatur minor quia signa ista a deo fidelibus exhibita non sunt nobis presentia sed preterita: preterita vero que nos precesserunt non sunt a nobis clare visa. sed tantum creduntur etc. Secundo sic sicut signa naturalia ad causam naturalem ita supernaturalia ad supernaturalem: propositio est eorum. sed sicut naturalia de causa naturali non concludunt euidenter nisi videantur. igitur nec supernaturalia de supernaturali. sed huiusmodi signa non sunt nec fuerunt a nobis visa licet sint fide supposita. igitur etc. Confirmatur: quia iste doctor non vidit illa signa. igitur per ea articuli fidei non sunt ei euidenter noti. Et vlterius secundum eum nullus tenetur indubitanter credere nisi quod sibi est per se notum. vel sibi deductum ex aliquo per se noto: igitur ipse non tenetur articulos fidei indubitanter credere. quod ipse non concederet. Secunda conclusio est: quod theologus viator prout de ipsa loquitur iste doctor non innititur medio necessario euidenti fidelibus concludenti. Et dico notabiliter prout de ipsa loquitur iste doctor quia theologia viatoris secundum quod posui quartam conclusionem innititur medio necessario cum sit scientia proprie dicta: sed sic de theologia non loquitur doctor iste vt patet. Ista conclusio sic intellecta sequitur ex precedenti: quia illud medium necessarium secundum eum non est nisi ista signa supernaturalia. sed ista non concludunt nobis euidenter cum sint tantum credita non clare visa ex conclusione precedenti. etc. Et confirmatur per quia habitus qui innititur medio necessario facit euidentiam de conclusionibus sed theologia viatoris prout de ipsa loquitur iste doctor. non facit euidentiam de suis conclusionibus igitur probatur minor: quia habens euidentiam de aliqua conclusione non indiget fide hoc patet quia euidentia conclusionis concludit necessitatem fidei sed quilibet viator indiget fide ad assentiendum conclusionibus theologie sic assumpte et per eum igitur etc. Secundo habitus qui innititur medio necessario concludit fidelem et infidelem sed theologia de qua nunc

Rō fra.

igitur non concludit saltem fidelem et per eum. igitur etc. Sed adhuc doctor iste videtur videre. vnde quod duplex est medium necessarium quia quoddam necessarium in gradu certitudinis sicut est medium mathematicum. quoddam est necessarium secundo gradu certitudinis sicut est medium naturale et morale vt puta quod deus sit adorandus et honorandus. Et illud est duplex. quia quoddam est medium necessarium proprie acceptum ex principiis subiecti: et tale facit conclusiones euidentes et notitia habita de conclusione per tale medium est scientia proprie dicta et habens talem notitiam non indiget fide: tale medium concludit equaliter fidelem et infidelem et medio sic necessario non innititur theologia viator vt dicit. quoddam vero est medium extrinsecum non proprie acceptum a principiis sed ab aliquo extrinseco. et tale medium quia necessarium ex se facit necessario assentire conclusioni. sed quia non est medium proprium non facit euidentiam sufficientem de conclusione: et tali medio necessario innititur theologia viatoris. Et quia tale medium non facit euidentiam de conclusione sed tantum facit assensum necessarium. et multa apparentia videntur repugnare conclusionibus theologicis. Ideirco fides est necessaria. ne certitudo medii reuocetur in dubium. et quia infidelis non habet fidem: ideo non concludit sibi illud medium. Et ex his patet ad rationes. Sed ad veritatem ista solutio non consonat sibi ipsi et repugnat posi

Con Frā

pfectior: quia sine fide impossibile est placere deo: et sine tali habitu si sit distinctus a fide possibile est placere deo. Nec igitur ectior qz tunc frustra poneret. Nec equalis: qz tunc esset eiusdem rōnis cū fide: et pōns impossibile cū ea i eodē: cuius oppositū docet experientia: igitur etc. Cōtra sibi theo. nō est realiter distinctus a fide: quāto quis haberet maiorē fidē: tāto et pfectiorē habitū theologie. pñs est falsū: qz aliqn vna simplex vetula haberet maiorē fidē qz vnus magnus theologus et tū cōstat q nō hz pfectiorē habitū theologie: et pña nō ē nota igitur etc. Rūo i ista. q. erunt quatuor articuli. qz pmo ponā aliqs distinctiōes secundo pclones. tertio mouebo dubia vltimo respōdebo

Articulus pmus.

Articu. 1 Quātū ad pmū articulū supposita distinctiōe de habitu theologie qz qdā ē diuinitus ispiratus siue reuelatus: qdā eorū q ponit fides ex ppōnibus nobis nota i lumine nāli declaratiuus et defensiuus: qdā supposita articulorū ceritia pclonū theologorū euidenter deductiuus vt pz ex pmo et scdo articulo qstionis pcedētis.

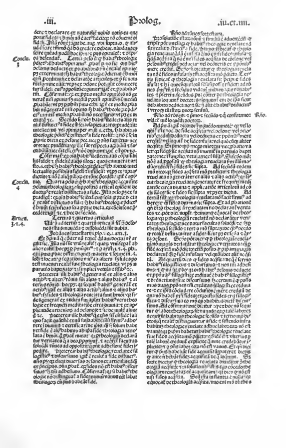
Distin. 1 Distiguo pmo de fide ifusa et acqsita qz alius est habitus fidei infusus: et alius est habitus fidei qui est acquisitus de conclusione credita vel deducta ex duabus pmissis creditis: q est fides acqsita.

2 Scdo distiguo de fide tā ifusa q acqsita: qz pōt accipi vno mō p actu credendi et sic de fide loquitur be. aug. sup Jo. d. q fides ē credere qd non vides. Alio mō p eo qd creditur et sic de fide loqtur athanasius i simbolo d. q hec ē fides catholica quā nisi qsqz etc. Alio mō p eo q creditur et sic de fide loquitur magr i 3. di. 23. c. 2. d. q fides ē virtus q creduntur ea q nō videntur. Et be. aug. 3. de tri. c. 5. dicit q aliud sūt ea q creduntur: et aliud fides q creduntur. Et intelligo qstionē de fide tertio mō supta: qz sic ē habitus et nō alit: et hoc de pmo.

Articulus secūdus.

Articu. 2 Quātū ad secūdū articulum pono qttuor pclones.

Conclu. 1 Prima ē qz habitus theologie reuelate possibilis viatori de lege cōi vt pscindit a naturaliter acqsito nō ē realiter distinctus a fide: pbatur sic. Ille habitus cuius actus ē tm credere nō ē realiter distinctus a fide: hoc pz qz credere ē actus solius fidei. sicut sperare solius spei sz actus theologie reuelate vt pscindit a nāliter acqsito ē tm credere: qz eius pprius actus nō est opinari: pz de se: nec scire nec euidenter cognoscere: pz ex q. pcedēti igitur etc. Sz forte dicetur q actus pprius theologie reuelate nō ē credere: sz deducere pclones ex articulis tāqz ex pncipiis: et pōns nō ē ad oppositū: qz illi habitus sūt distincti quorū actus pprii realiter distinguūtur. Ista tm solutio ē nulla qz posito q theologia reuelata sit habitus deductiuus: et pōns habeat suā pprietā logycā adhuc eius pprius actus nō erit deducere pclones ex articulis sicut ex pncipiis sz solum credere: hoc pz qz q̄uis opinio cū sit habitus deductiuus habeat suā pprietā logycam adhuc eius pprius actus nō ē deducere cōclusiōes ex pbabilibus ppōnibus sicut ex pncipiis: sz solū opinari. Et pōt ex istis pcra solutionē argui sic. pprius actus opinionis nō ē deducere conclōnes ex pncipiis pbabilibus: sz opinari pclse: qz pclo deducta ex talibus pncipiis ē tm opinata: igitur a sili pprius actus theologie reuelate nō ē deducere conclones et articulis: sz credere tm: qz cū pclo sic deducta sit tm credita. Ex his arguo ad pncipale sic cūdo sic: ois habitus pclonis credite et ex creditis tm deducte ē realiter fides: sz cōstat q theologia reuelata vt pscindit a nāliter acqsite ē habitus pclonis credite: et ex creditis tm deducte igitur etc. Tertio sic p solā fidē distinguitur fidelis ab ifideli: hoc pz: qz sola fides posita i viatore ē fidelis: et ea remota: et qcūqz alio posito nō ē fidelis: sz p habitū theo. reuelate vt pscindit a nāliter acqsito distinguitur fidelis ab ifideli igitur etc. pbatur m. pmo: qz ifidelibus de lege cōi nō sūt possibiles nisi habitus nāles seu nāliter acqsiti: talis autē pscindit a naturaliter acqsito. Secūdo: qz p illud distinguitur fidelis ab ifideli qd repugnat ifideli vt ifidelis ē: sz habitus theologie reuelate vt pscindit a nāliter acqsitis repugnat infideli vt infidelis ē. ergo. pbatur m. qz cuicūqz repugnat assentire pncipiis in pclonibus theologie reuelate: eidē repugnat habitus theologie reuelate sicut cuicūqz repugnat assentire pncipiis in pclonibus geometrie: eidē repugnat habitus geometrie. sz infideli vt infidelis ē repugnat assentire pncipiis et pclonibus theologie reuelate vt pscindit a nāliter acqsito: qz si assentit iā ē fidelis: ergo etc. Quarto sic: ille habitus nō ē realiter distinctus a fide cuius pclonibus pcise assentimus ppter auctoritatē dicētis ex iperio volūtatis: hoc pz: qz qd scimus debemus rōni: et qd credimus auctoritati: vt pz p be. aug. pre. rac. c. 14. sz cōstat q pclonibus theologie reuelate vt pscindit a nāliter acqsite pcise assentimus ppter auctoritate dicētis cū iperio volūtatis: vt docet experiētia igitur etc. Sz forte dicetur ad istā rōne q pclusiōibus theologie reuelate nō assentimus ppter auctoritatē dicētis: sz qz deducuntur ex articulis sicut ex pncipiis. Ista tm euasio est nulla: qz vbi vnū ppter alterū vtrobiqz vnū tm: sed articulis non assentimus nisi ppter auctoritate dicētis cū iperio volūtatis igitur nec cōclonibus q deducuntur ex ipsis: sz articulis assentiamus ppter auctoritate dicētis immediate: et cōclonibus mediate. Cōfirmatur qz habitus theologie reuelate vt pscindit a nāliter acqsitus nō ē scia pprie dicta: vt pz ex q. pcedēti: nec ē pns sapiētia: qz sapiētia includit sciam: nec opinio nō ē dubiū: nec ars nec aliqd aliorū que enumerat arist. 6. ethi. pz de se: relinquitur igitur q sit realiter fides: pz locū a sufficienti diuisiōe. Secūda pclo ē q habitus theologicus eorū q tradit fides ex pbabilibus nobis notis i lumine nāli declaratiuus et defensiuus ē realiter a fide distinctus. pbatur pmo sic: ois habitus possibilis fideli et ifideli ē realiter distinctus a fide: hoc pz: qz fides nō ē possibilis infideli i sensu cōposito: sed habitus theologie pdictus ē hmōi: tum qz initiatur lumini nāli: tum qz si theologus fieret hereticus: nō minus poterit ea q sūt fidei defendere et declarare qz prius: licet eis nō assentiat sicut prius: igitur etc. Secundo sic: nullus habitus pōt eē i aliq sine seipso: sed fides tā infusa qz acqsita pōt eē i aliquo sine tali habitu theologico: igitur etc. m. quātū ad pmā ptem pz: qz in paruulo baptizato i quo ē fides infusa sine tali habitu. quātū ad secūdā pz in adultis multis fidelibus in qbus fides acqsita sine tali habitu reperitur: igitur etc. Istā rōne tāgit be. aug. 14. de tri. c. 1. d. q hac scia nō pollēt fideles plurimi: q̄uis polleāt ipsa fide plurimū. Tertio sic: illa nō sūt idē realiter q sic se hnt: q ad augmētū vnius nō sequitur augmētū alterius: et ad maius augmētū vnius maius augmētū alterius: et ad maximū maximū: sed ad augmētū fidei nō sequitur augmētū pdicti habitus theologici: nec ecōtra: cū vna simplex vetula sit multotiens firmior in fide qz vnus magnus theologus: igitur etc. Quarto sic: illi habitus distinguuntur realiter: quorum actus pprii realiter sunt distincti sic: q actus vnius nō sit actus alterius nec ecōuerso: patet de se: sed habitus fidei et theologie predicte sunt huiusmodi: ergo: pbatur minor: quia pprius actus fidei est credere: hoc autem nō est actus predicti habitus theologici cū sit possibilis infideli: vt patet ex dictis: actus vero pprius dicti habitus est defen

dere τ declarare ex naturalit̃ nobis notis ea que ponit fides: τ hmōi nō ē act⁹ fidei: qꝛ nō cōuenit oī fideli. Istā rōnē tāgit be. aug. vbi supra. d. q̄ aliud ē scire tm̄mō q̄d hō credere debeat. aliud autez scire quēadmodū hoc ipm̄: τ pijs opituleť: τ ɔ impios defendať.

Conclu. 3 Tertia ɔclō ē: q̄ habit⁹ theologie p̄dict⁹: ē habit⁹ opinatiu⁹. p̄bať pmo sic ois habit⁹ ɔclōnis deducte ex p̄babilibus tm̄ ē realit̃ opinio: pꝫ ex terminis: sꝫ habit⁹ theologie p̄dictus ē hmōi qꝛ n̄ p̄cedit nisi ex declaratōe articulorꝫ et p̄ se notorū lumine nāli: vt pꝫ ex ɔclone p̄ce. alit̃ cōnnecteretur ifideli cui⁹ opposituꝫ ē ꝑmittur igiť ex p̄babilib⁹ tm̄. Cōfirmať: qꝛ ex p̄prio medio opinōis nō generať nisi opinio: sꝫ mediū p̄priū opinōis ē mediū p̄babile: vt pꝫ p p̄hm̄ pmo ethi. ig̃ r̃ ex medio p̄babili nō generať nisi opinio sꝫ hab. t⁹ theologie p̄dict⁹ innitiť medio p̄babili nō necessario vt pꝫ ex dictis: g̃ τc. Secūdo sic ois habit⁹ itellectualis realit̃ distinct⁹ a fide est scia: sapietia: ars: prudētia: intellectus vel opinio per arist. 6. ethi. sꝫ habitus theologie p̄dict⁹ ē distinct⁹ a fide realit̃: τ nō ē scia p̄prie dicta ex ɔclone p̄ce. nec p ɔn̄s sapiētia: nec ars: nec prudētia: qꝛ ille sūt respectu agibiliū τ factibiliū: nec ē itellect⁹ nō ē dubiū: igiť est opinio. Cōfirmať: qꝛ ois habit⁹ itellectualis cō possibilis fideli τ ifideli ē aliq̄s illorꝫ: quos enumerat aristo. 6. ethi. sꝫ habit⁹ theologie p̄dict⁹ ē habitus intellectualis possibilis fideli τ infideli: vt pꝫ ex supradictis: τ nō ē aliq̄s illorꝫ ex rōne p̄cedeti: igiť ē opinio.

Conclu. 4 Quarta ɔclō ē: q̄ habit⁹ theologie acquisite ɔclonū theologicaꝫ: suppositis articul euidenť deductu⁹ ē realit̃ distinctus a fide. Ista ɔclō pꝫ ex supradictis: qꝛ ois habit⁹ sciētificus scia p̄prie dicta ē realit̃ distictus a fide: sꝫ habit⁹ theologie p̄dict⁹ ē hmōi sciētificus scia p̄prie dicta. ex cōclusione p̄cedeti: igiť τc. τ hec de secūdo.

Articu. 3. τ. 4. Tertius τ quartus articulus

Quātū ad tertiū τ quartū articulū sūt ɔ ɔclōnes ista mouēda τ dissoluēda sūt dubia.

Johānes forrestariu i plo. 1. q. 1. arti. 3.

Et ɔ p̄ nā q̄ cōtex nō tenet q̄dam doctorꝫ n̄r arguit sic. Illa nō sūt vnū realit̃: quorꝫ vnū sepať ab alio realit̃ hoc pꝫ p pmū p̄n̄: τ p arist. 1. τ. 4. phi. qꝛ i pmo p̄bat distinctionē materie τ forme in. 4. loci τ locati p sepatione vni⁹ ab altero sꝫ fides potest inueniri realit̃ sine theologia reuelata vt pꝫ in paruulo baptizato τ i simplici vetula τ silib⁹ τc.

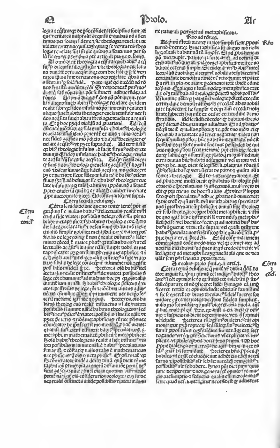
Preterea illi habit⁹ q̄ generanť ex aliis τ aliis actib⁹: τ alteri⁹ rōnis sūt alius τ alius habit⁹ τ alterius rōnis hoc pꝫ: qꝛ sequiť habit⁹ generāť ex actib⁹: igiť ex aliis τ aliis actib⁹: alius τ alius habit⁹: sꝫ fides τ theologia reuelata sunt hmōi: qꝛ fides generať ex auditu s̃m aplm̄ habit⁹ vero theologie ex frequēti meditatiōe circa diuina: τ ex applicatiōe articulorꝫ ad ɔclones: τ sic de mult̄ aliis: g̃ τc. Preterea ille habit⁹ q̄ ē cū sit cū fide i aliquo facit quātū ē ex nā sua habere illū firmi⁹ adherere i diuinis τ certificari de ipis q̄ si solum haberet fide: ē ali⁹ habitus ab ipa fide: theologia reuelata ē hmōi. g̃. p̄bať minor: qꝛ p theologiā declarātur veritates q̄ a deo p̄ponuntur. τ acq̄riť facultas soluēdi rōnes ad oppositūq̄ p̄nt adhesionē fidei impedire. Preterea habit⁹ theologie reuelate ē sillogistic⁹ τ discursiuus igiť ē realit̃ a fide distinct⁹. ɔn̄s pꝫ: qꝛ elicit diuersas ɔclones ex articulis tāq̄ ex p̄ncipiis. ɔn̄a p̄bať. qꝛ fides nō est habit⁹ discursiuus sꝫ tm̄ adhesiuus. Cōfirmať: qꝛ si habit⁹ theologie nō distinguať a fide: nimiū vanus eēt labor theologorꝫ cū p⁹us habeāt fidē.

Rn̄o ad rōnes forrestarii.

Pro solutiōe istarꝫ rōnū τ similiū ē aduertēdū q̄ tripl̄r pōt intelligi q̄ habit⁹ theologie reuelate nō sit realit̃ distinct⁹ a fide. Primo si dicať q̄ theologia reuelata q̄dā ē infusa q̄ nō ē nisi fides infusa: τ q̄dā acq̄sita q̄ nō ē nisi fides acq̄sita de cōclone vel ɔclonib⁹ credit̃ deducta: vel deductis ex p̄pōnib⁹ mere credit̃. Scd̄o si dicatur q̄ theologia reuelata nō ē fides infusa: sꝫ tm̄ acq̄sita mō p̄dicto. Tertio si dicať q̄ theologia reuelata sit p̄cipue fides ifusa: τ sꝫ i quocūq̄ istorū sēsuū poss̄ r̄nderi ad rōnes p̄m⁹ tm̄ τ secūdus videnť mihi magis rōnabiles τ p̄sertim secūdus. pꝫ: cōiter de theologia reuelata loquunť doctores: loquunť em̄ de ipa sicut de habitu deductiuo: τ sic n̄ alit̃ ē habit⁹ deductiu⁹ i vtroq̄ tm̄ istorꝫ duorꝫ sensuū.

Rn̄o ad rōnes. τ pmo τ secūdo τ q̄ conformior videť mō loquēdi doctorꝫ. Rn̄o.

Ad pmā igiť dico distinguēdo minorē: qꝛ vel loquiť iste doc. de fide acq̄sita vel ɔclone vel ɔclonib⁹ credit̃ deducta vel deductis ex p̄pōnib⁹ mere credit̃: vel loquiť de fide infusa: vel quōcūq̄ aliter acq̄sita. Si pmo mō: nego minorē: nec p̄batio valet: qꝛ fides sic acq̄sita nō inueniť in paruulo baptizato: nec i simplici vetula: nec i silib⁹. Si scd̄o mō: nō ē ad p̄positū: q̄ theologia reuelata s̄m illū modū credēdi n̄ ē fides sic sūpta. Ad secūdā eodem mō dico: qꝛ fides acq̄sita mō predicto τ theologia reuelata nō generātur ex aliis τ aliis actib⁹: qꝛ sicut theologia reuelata generatur ex frequēti meditatiōe circa diuina τ applicatiōe articulorū ad cōclusiōes: sic τ fides sic sūpta vt pꝫ ex dictis. Ad tertiā sūr: qꝛ theologia reuelata nō facit firmi⁹ adherere q̄ fides diuinis sic sūpta. Et ad p̄batiōnē q̄n̄ dr: p theologiā reuelatam no declaranť veritates τc. pōt dici dupl̄r. Primo q̄ equocať de theologia: qꝛ p theologiā reuelatā nō declarātur veritates theologie: nec datur facultas soluēdi τc. s̄m theologiā secūdo τ tertio mō sūptaꝫ: de q̄b⁹ ɔcedo q̄ realit̃ distinguitur a fide: sicut pꝫ ex scia τ q̄rta ɔclone. Scd̄o pōt dici q̄ p theologiā reuelatā nō magis declarātur theologice veritates: q̄ p fidē acq̄sitā mō p̄dicto: etiā posito q̄ p ipā magis declarenť q̄ p fidē infusam vel quōlibet alit̃ acq̄sitā. Ad quartū dico q̄ fides acq̄sita de q̄ ē sermo habit⁹ sillogisticus τ discursiuus: τ non tm̄ adhesiuus: τ q̄ ita sit p̄bo: qꝛ ois habit⁹ ɔclonis deducte ex p̄pōnib⁹ sillogistice ordinatꝫ ē habit⁹ sillogistic⁹ τ deductiuus siue discursiuus: sꝫ certum ē q̄ possumus duas p̄pōnes tm̄ creditas sillogistice ordinare: τ ex ipis cōcludere cōclusionē mere creditā de qua nō habeť nisi fides: ergo ista fides erit sillogistica τ discursiua eo mō quo habitus diciť discursiuus. Ad cōfirmationē dicitur: q̄ ex hoc nō sequitur q̄ labor theologorꝫ sit vanus: qꝛ p talē laborē acquirūť habitus theologie secūdo τ tertio mō dictos. q̄ realit̃ distinguuntur a fide τ sistendo infra habituꝫ theologie reuelate adhuc labor eorꝫ nō est vanus: qꝛ p ipm̄ habetur habit⁹ theologie reuelate siue fides acq̄sita mō p̄dicto: q̄ idē ē: τ vlterius p talē laborē crediť explicite q̄ ante credebātur implicite: τ p ɔn̄s labor eorꝫ nō est vanus. Et q̄n̄ dicitur q̄ p⁹us habebāt fidē acquisitā: patet ex dictis q̄ ante n̄ hēbāt fidēꝫ acquisitā de q̄ loq̄mur. Sꝫ forte dicetur q̄ theologia reuelata diuiditur ɔ theologiā acq̄sitā: τ in solutionib⁹ istis ego cōcedo theologiam reuelataꝫ eē acquisitam: qꝛ dico q̄ nō est nisi fides acq̄sita. Sed ista instantia ē nulla: qꝛ equocať de theologia acq̄sita. vno eni mō dr̄ theo

logia acqsita: qz de ꝑ se cōsideratiōe ipsius sunt alie
que veritates naturalr acquisite: quibus nō assen
timus per solam fidem: z sic theologia reuelat i di
uiditur contra acquisitā: qz ꝑ se veritates theo
logie reuelate sūt i similr quibus assentimus per so
lā fidem: vt p3 ex pma pte articuli prime q. lonis.
Al° mō dicit̄ theologia acqsita: qz ē habit⁹ acq
sit⁹ ꝑ discursū sillogisticū: z sic theologia reuelata
nō diuidit̄ ōtra acqsitā: qz cum hoc stat q ꝑ se veri
tates ipsius sunt veritates a deo reuelate quibus tm̄
ꝯsentim⁹ ꝑ solā fidē. Patet igit̄ qd̄ dicēdū ad rō
nes ſm istū modū dicēdi. Si vero teneat̄ pm⁹ mo⁹
d. q̄ sat̄ rōnabilr pōt sustineri adhuc rn̄deo ad
rōnes. Ad pmā dico q fides nō pōt inueniri rea
lr i aliquo sine habitu theologie reuelate q̄ eidem
realr sibi: qz fides infusa nō pōt inueniri realiter i
aliquo sine habitu theologie reuelate infuso: nec fi
des acqsita sine habitu theologie reuelate acquisi
to. Ergo hoc p3 qd̄ dicēdū ad ꝓbationē. Ad secū
dū eodē mō dico: qz fides infusa z habit⁹ theologie
reuelate infusus nō generat̄ ex aliis z aliis actib⁹:
nec fides acqsita mō p̄dicto z habit⁹ theologie re
uelate acqsit⁹: vt p3 ex supradictis. Ad tertiū silr
qz habit⁹ theologie infusus nō facit firmi⁹ adherere
diuinis q̄ fides infusa: nec habit⁹ theologie reuela
te acqsit⁹ q̄ fides sic acqsita. Ad qrtū etiā dico:
q sicut habit⁹ theologie reuelate acqsit⁹ ē sillogisti
cus z discursiuus: sic z fides acqsita mō p̄dicto: vt
p3 ex dictis: z sicut fides infusa nō ē habit⁹ discur
siuus s3 tm̄ adhesiuus: sic z habit⁹ theologie reue
late infusus: qz ꝑ tale habitu viri ꝓpōm nō assentit
ꝓpter euidētiā quā h3 ex aliis: s3 cuilibet imediate
ꝓpt auctoritatē dicēs. Ad cōfirmatiōē: vt supra.

Cōtra secūdā ꝯclusionē.

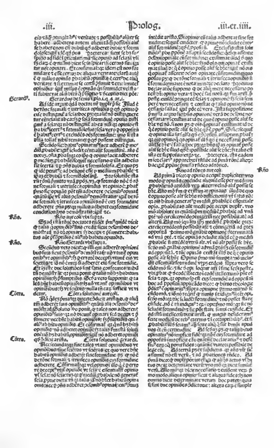
Cōtra 2 concl. Cōtra secūdā ꝯclonē que nō cōiter tenet̄ pōt ar
gui pmo sic. nullus habit⁹ itellectualis realr disti
ctus a fide viatori possibilis de lege cōi e simplr no
bilior metaphisica: s3 habitus theologie cōtra q̄ tra
dit fides declaratiu⁹ z defensiuus ē habitus itelle
ctualis simplr nobilior metaphisica: z viatori pos
sibilis de lege cōi igit̄ non ē realr distinct⁹ a fide.
minor cōcedit̄. maior ꝓbat̄: qz nullus habit⁹ intel
lectualis acqsit⁹ i lumine nāli simplr nobilior me
taphisica est: p3 ꝑ arist. in ꝓhemio metaphisice z i
6. s3 ois habit⁹ intellectualis distinct⁹ a fide viato
ri possibilis de lege cōi acqrit̄ in lumine nāli: cū sit
possibilis infideli q̄ zc. Preterea ois habit⁹ itel
lectualis realr distinct⁹ a fide viatori possibilis d
lege cōi ē humanit⁹ adinuētus: hoc p3 qz ois talis
inuenit̄ lumine nāli: s3 habit⁹ theologie p̄dictus ē vi
atori possibilis de lege cōi z nō ē humanitus adiu
uētus: cū nullus phoꝝ ipm inuenerit nec de ipo fe
cerit mētionē. igit̄ idē q̄ prius. Preterea. ois ha
bitus theologicus realr distinctus a fide viatori
possibilis i lumine nāli ē habitus theologicus: sed
habit⁹ theo. p̄dict⁹ ē viatori possibilis i lumine nāli: vt
p3 ex p̄dictis z nō ē metaphisicus: cū nec phs nec
cōmētator de ipo fecerit mentionē: ergo. ꝓbat̄ maior:
qz arist. sufficient distinxit habit⁹ speculatiuos. 6.
metaphi. in mathematicū phisicū z metaphisicū:
s3 ois habit⁹ theologicus realr a fide distinct⁹ via
tori possibilis in lumine nāli ē habit⁹ speculatiuus
ſm arist. z cōstat q nullus talis ē mathematicus
nec phisicus: ergo ois ē metaphisic⁹. Ex ꝯfirmat̄: qz
s3 cōmentatorē ibidē a de ia3 diuinā quā dicit ēē me
taphisicā ꝑtinēt oia in quorū diffinitiōe ponit̄ de⁹
sicut ad sciā3 nālē ꝑtinēt oia in quoꝝ diffinitiōe
ponit̄ nā: igit̄ ois cōsideratio theologica cuz sit de
deo realr distincta a fide possibilis viatori in lumi
ne naturali pertinet ad metaphisicam.

Rn̄o ad rōnes.

Ad p̄mū istoꝝ dico q m nō simplr sicut ꝓponi Rn̄o
tur nō ē vera: qz l3 metaphisica sit aliquo mō nobi
lior oi tali habitu nō tm̄ simplr. Et ad ꝓbationem
pō dici duplr. Primo qz forte arist. ad notitiā di
cti habit⁹ nō puenit: z ideo metaphisicā dixit ēē no
biliorē ceteris simplr. Secūdo: q vn⁹ habit⁹ intel
lectualis ē nobilior altero vl nobilitate subiecti vl
certitudine demōstrationis: vl vtroq3 mō: vt patet
ꝑ arist. in ꝓlo. de aīa z ꝑ cōmentatorē ibidē cōmē
to pmo. Et aliquo istorū modoꝝ metaphisica exce
d. z oēz talē habitū theologie p̄dictū nobis possibi
lē i lumine nāli: qz habitū theologie p̄dictū excedit
certitudine demōstrationis: l3 excedat̄ ab eo nobili
tate subiecti: z sic simplr z oēm aliū excedit nobi
litate subiecti l3 a mlt ex cedat̄ certitudine demō
strationis. Ad secūdū cōcedo: q habitus theolo
gie p̄dictus ē humanitus adiuētus. Et ad ꝓbatio
nē q̄n dicit̄ q nullus phoꝝ zc. pōt vno mō d ci q
locus ab auctoritate nō tenet negatiue: z ideo non
sequit̄ nullus phoꝝ huc habitū inuenit: igit̄ nō est
possibilis: qz forte multe scie sunt possibiles de qui
bus nullus phoꝝ fecit mētionē. pōt etiā dici secun
do: q falsū ē q̄ assumit̄: qz plato q̄ magis studuit
circa diuina hūc habitū adinuenit vel in toto vel i
pte: qz be. aug. dicit se legisse i li. platonis rōnes i
qb⁹ ostēdebat̄ q verbū erat de patre z multa alia
secreta theologie. Ad tertiū nego maiorem. Et
ad ꝓbationē multi dicūt q habitus theologie p̄di
ctus nō ē speculatiuus s3 affectiuus. multi vero di
cūt q practicus: de hoc tn̄ alias. Et vlteri⁹ suppo
sito q eēt speculatiu⁹ adhuc ꝓbatio nō sufficeret:
s3 diceret̄ q q̄n arist. distinxit habitus speculati
uos i mathematicū phisicū z diuinū sine theologi
cū: si sb theologico cōprehēdit metaphisicū: z istū
de quo agit̄ bene distinxit: si vero nō. s3 metaphi
sicū p se: vel hoc ideo fecit: qz ad notitiā hui⁹ ha
bit⁹ nō puenit vt dictū ē supra: vel qz tm̄ distinxit
habit⁹ speculatiuos scientificos: hic aūt nō ē scia ꝓ
prie dicta: vt ex. q. p̄cedēti. Et ad cōfirmationem
cōmētatoris eodē modo dico vel qz cōmētator ad
notitiā dicti habit⁹ nō puenit: q̄d credo eē verū: vl
itelligit q ad metaphisicā ꝑtinēt oia que de deo
nālr sciri pñt sciētia ꝓprie dicta.

Aureolus i ꝓlo p̄mi. q. 1 arti. 3.

Cōtra 3 cōcl. Cōtra tertiā ꝯclusionē q̄ multū vr̄ dubia q̄dā do
ctor arguit sic. Primo qz nimis eēt indign⁹ habit⁹ theo
logic⁹ si eēt opinio. Scd̄o qz stultū eēt talē hitū ꝑ stu
diū cōparare cū nō ꝑficeret fidē: s3 magis eā imꝑ
ficeret. tertio qz opinio icludit eēntialr formidinē
z sic sequeret̄ q habitus theologic⁹ fidelē faceret for
midare circa veritates de q̄bus fideles simpliciter
nullo mō formidāt: q̄d null⁹ diceret. ꝯn̄a ē nota. aīs
ꝓbat̄ multiplicit. Primo. qz arist. 6. eth. dicit q opi
nio z suspicio nō dicūt determinate verū: q̄ formidi
nē icludit. Preterea sillogism⁹ dialectic⁹ cāt opi
nionē: vt p3 p̄ topicoꝝ. sed sillogism⁹ dialectic⁹ s
sumit ꝓpositiōes cū formidine sumit nāq3 eas ꝑ
rogando vtrūq3 pte ꝯdictionis vl explicite vl im
plicite. vt philosophus docet p̄mo prioꝝ. z ꝓp hoc
ꝓprie dialectica dr̄ iterrogatio. igit̄ hitus qui ex ta
lib⁹ gnāt̄ h3 formidinē. Preterea hn̄s ꝓpōes ꝓ
babiles vt ex illis cōcludēs: aut adhēt eis tāq3 neces
sariis z ipossibilib⁹ alr se hr̄e: aut tāq3 ꝯtingētib⁹ z
possibilib⁹ alr se habere. s3 non pōt dici p̄mū: quia
tunc deciperetur z non generaret̄ opinio: sed ma
gis presumptio z seductio qualis est in credentib⁹
scire quod nesciunt: igitur necesse est q adhereat

eis tamē ꝯtingētibus i veritate ꝗ possibilibus aliter se habere. adherens autem alicui tamē possibili alit̄ se habere non est dubiū q̄ adheret dubie ꝗ formidolose: igit̄ ide q̄ prius. Preterea: sicut se hȝ suspitio ad fidē i p̄ticulari mā: sic opinio ad sciā ī vlī: sȝ clarū ē q̄ nullus dicit se suspicari nisi certus sit: igitur nec opinari. Et confirmat: q̄ idem est non formidare ꝗ esse certū de aliqua veritate: clarū autē ē q̄ nullus opinās ꝑ habitū opiniōis ē cert⁹ de aliq̄ veritate ꝗ si extimat se certū ꝑsumit ꝗ exit limites opiniōis: igit̄ nullus ē opinās q̄n formidet vel statī subintrat aliū bitū q̄ ꝑsūptio ꝗ deceptio dici pōt:

Gerardus. Gerardus de senis i ꝓlo. q. 4. ar. 1.

Ad idē arguit q̄dā doctor nr̄ dupl'r ꝑ sic. Illud ē de rōne formali ꝗ intrīseca opiniōis ꝑ q̄ opinio ꝑ esse distinguit̄ a scīa: hoc pȝ: q̄ alit̄ nō distinguerentur eēntialit̄ ab ea: sȝ ꝑ solā formidinē opinio distinguit̄ a scīa: q̄ nō distinguit̄ ab ea nisi q̄ opinio est habit⁹ icert⁹ ꝗ formidolosus: scīa vero ꝑ oppositū ē habit⁹ cert⁹ ꝗ excludēs oēȝ formidinē: imo si ista dīa tollat̄ nihil remanet ꝑ q̄ possent distingui.

Secūdo sic: habit⁹ opinatiu⁹ facit adherē ꝑ mediū ꝓbabile: igit̄ icludit eēntialit̄ formidinē. aīs ē notū. ꝯn̄a ꝓbat̄: q̄ eo ip̄o q̄ opinio facit adherere ꝑ mediū ꝓbabile. sequit̄ necessario q̄ illa adhesio sit icerta ꝗ ꝑ ꝯn̄s dubia ꝗ formidolosa. Ex quo pȝ q̄ idē perit⁹ ē ad hesionē esse ꝑ medium ꝓbabile ꝗ ip̄aȝ eē dubiā ꝗ formidolosā ꝗc. Pro solutiōe istarū rōnū p̄mitto vnā ꝓpōnē. vȝ. q̄ formido nō ē d̄ rōne formali ꝗ intrinseca opiniōis vt opinio ē: ꝓbat̄ p̄mo sic: opinās pōt tm̄ adherere ꝯclonib⁹ opinatis q̄ntū ip̄e vl alius ꝯclonib⁹ demōstratis: igit̄ de rōne formali ꝗ itrinseca opiniōis nō ē cuȝ formidine adherere. ꝯn̄a pȝ: q̄ nullus adheret cuȝ formidine conclusionibus demōstratis: igit̄ ꝗc.

Rño. Rño aureoli vbi supra.

Sȝ ad istā rōnē doctores rn̄dēt. p̄m⁹ quidē dicit q̄ talis q̄ opiniōib⁹ suis credit sicut ꝯclonibus demōstratis nō dz opinari sȝ decipi ꝗ ꝑsumere: habitus aūt ꝑsūptiōis ē ali⁹ ab habitu opiniōis.

Rño. Rño Gerardi vbi supra.

Secūdus vero dicit: q̄ illi qui adherēt opinionibus suis sicut ꝯclonib⁹ demōstratis nō vtunt̄ opinionib⁹ vt opiniōib⁹: sȝ ꝑ errorē decepti vtunt̄ eis vt scietiis: ꝗ iō nō ē mirū si adherēt eis sine formidie. Et iste due solutiōes sūt satis conformes: nihil tm̄ demōstrāt: q̄ p̄ma ponit q̄ talis nō hȝ habitum opiniōis: sȝ ꝑsumptiōis. Scd̄a vero supponit q̄ tales hn̄t habitū opiniōis: sȝ nō vtant̄ opiniōibus vt opiniōibus: sȝ vt scietiis: nulla tm̄ earū sufficit vt videtur.

Cōtra. Cōtra solutionē aureoli.

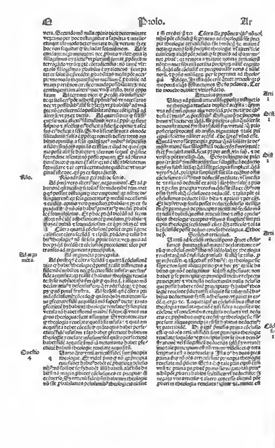
Nō q̄dē p̄ma: q̄ directe ꝯdicit aristo. 1. v. q̄ aliq̄ tm̄ adherēt suis opiniōib⁹ q̄ntū alij ꝯclonib⁹ demōstrat̄. Solutio ꝯo ponit. q̄ tales non adherent opiniōib⁹ suis: q̄ nō dicunt̄ opinari sed decipi ꝗ ꝑsumere: nec hn̄t habitū opiniōis: sȝ ꝑsūptiōis qui ē ali⁹ ab hitu opiniōis. Et cōfirmat̄: q̄ q̄ nō hȝ hitū opiniōis nō adheret opiniōi: sȝ talis ꝑm istā solutionē nō hȝ habitū opiniōis: igit̄ nō adheret opinioni q̄d ꝯdicit aristo.

Cōtra. Cōtra solutionē gerardi.

Nec secunda: q̄ siue tales vtant̄ opiniōibus vt opiniōibus: siue scietiis vt scietiis: et quo vere hn̄t habitū opiniōis adherēt sine formidine: dȝ q̄ nō ē de rōne formali ꝗ itrinseca opiniōis cuȝ formidine adherere. Cōfirmat̄: q̄ vel opinioi illo q̄ ē ꝑ errorē decept⁹ vtit̄ opiniōe vt scīa: ē essentialit̄ opinio vl scīa: nō scīa: tuȝ q̄ ꝑ mediū ꝓbabile nō generat̄ scīa ꝓprie dicta: tū q̄ talis iā nō hr̄et habitū opiniōis: nec ꝑ ꝯn̄s adheret ꝯclonib⁹ opinatis: cui⁹ ꝯtrariū intēdit aristo. Si opinio cū talis adhereat sine formidine: sequit̄ evidēter q̄ opinio nō icludit eēntialit̄ formidinē: q̄d ē ꝓpositū. Exclusis istis solutiōib⁹ ꝓbo ꝓpōnē assūptā secūdo sic: q̄cūq; assentit ꝯcloni opinate cū formidine: extimat illud d̄ quo ē opinio posse alit̄ se hr̄e: sȝ nō ois qui opinat̄ extimat illud de q̄ ē opinio posse alit̄ se hr̄e: igit̄ nō ois q̄ opinat̄ assentit ꝯcloni opinate cū formidine: quo posito pȝ: q̄ de rōne formali ꝗ itrinseca opiniōis nō ē formido: maior ē nota. minorē declaro. Pro cuius declaratiōe suppono q̄ de aliq̄ mere necessario potest hr̄i opinio vera: ꝗ hoc ē sat̄ notū: q̄ ꝑm arist. ꝑ poste. eiusdē ꝯtingit eē sciaȝ ꝗ opinionē: sȝ scīa semper ē veri necessarij ꝗ constat q̄ talis opinio nō necessario falsa ē: igit̄ pōt eē vera. Ista suppositione p̄missa arguo sic: hn̄s opinionē verā de ꝯclone necessaria: vl extimat id de quo ē opinio posse alit̄ se hr̄e vel nō. si non pȝ q̄ ois q̄ opinat̄ extimat id de q̄ ē opinio posse alit̄ se hr̄e q̄d ē ꝓpo^m. Si sic: sequit̄ q̄ opinio illa sit falsa q̄d ē ꝯ ꝓpositū. assūptum ꝓbat̄: q̄ ois opinio q̄ q̄s opinat̄ illō q̄d ē necessariū posse alit̄ se hr̄e ē falsa: hoc pȝ: q̄ hn̄s ip̄aȝ opinat̄ posse alit̄ se hr̄e illud q̄d ē īpossibile alit̄ se hr̄e: sȝ talis est ista ex supposito: ergo ꝗc. Preterea. ista eadem in ꝓlo clari⁹ apparebit i rn̄siōe ad p̄mā rōnē aliorū: hac igit̄ ꝓpōne p̄missa rn̄deo ad rōnes.

Rño ad rōnes aureoli Rño

Ad primā dico: q̄ opinio accipit̄ dupliciter: vno modo q̄ opinās concludit aliquid esse per medium ꝓbabile nō attedēs vtrū aliter vel nō alit̄ possit se hr̄e. Alio mō ꝑm q̄ extimat opinans illud de quo ē opinio posse alr̄ se hr̄e: rō distictionis ē satis nō: q̄ ois hitus generat⁹ ꝑ mediū ꝓbabile ē essentialr̄ opio. ꝓbabilitas aūt mediū pōt accipi dupl'r. vno mō absolute in q̄ntū ip̄m mediū ē ꝓbabile ad vnā ptē nō circūscernēdo ꝯtingetiā nec possibilitatē ad alterū. Alio mō i q̄ntū ip̄ȝ mediū ē ꝓbabile ptē: circūscernēdo tn̄ possibilitatē ꝗ cōtingētiā ad ptēȝ oppositā. Primo mō gn̄abit opinionē d̄terminatā ad vnā ptē. ꝗ tūc opinās ꝯcludit aliq̄d eē ꝑ mediū ꝓbabile n̄ attēdēs vtrū alr̄. vl nō alr̄ possit se hr̄e. scd̄o mō gn̄abit opinionē ad vnā ptē: sȝ cū formidiē ad oppositā. ꝗ tūc opinās extimat illō de q̄ ē opinio posse alr̄ se hr̄e. Opinio p̄mo mō sumpta nō includit essentialr̄ formidinē vt pȝ ex dictis. sūpta vero secūdo mō sic. ꝗ sic d̄ opi. loquitur ari. i fine scd̄i poste. vbi ꝓbat q̄ d̄ eodē sbiecto i eodē intellectu nō p̄nt eē scīa ꝗ opi. q̄ opinio sp̄ est cuȝ formidiē ad oppositū. hoc ad ꝓpositū applicādo dico: q̄ hitus theologie ꝑdict⁹ ē opinatiu⁹ sūpta opinione primo mō nō secūdo mō. ꝗ iō nō reqrit̄ q̄ nimis sit idign⁹ ut eēt opi. scd̄o mō: q̄ tūc icluderēt formidinē ꝗ nō posset stare cū fide. nō ē tn̄ indign⁹: q̄ opi. p̄mo mō: q̄ sic nō icludit formidinē ꝗ sic pōt stare simul cuȝ fide. Et ad istū intellectū dixit arist. q̄ magis desideram⁹ scire modicū de reb⁹ eternis ꝗ i corruptibilib⁹. et si ꝓbabilit̄ illō sciam⁹ q̄ scire aliq̄ q̄ sūt hmōi apud nos et cū certitudine. Ad scd̄aȝ pȝ. q̄ talis hitus opinatiu⁹ nō imꝑficit fidē: q̄ nō ē cuȝ formidine ad oppositū imo ꝑficit eā i q̄ntū ē declaratiu⁹ ꝗ defēsiu⁹ eoꝝ: q̄ ponit fides: q̄ntū ē viatori possibile de lege cōi. Ad tertiā pȝ ex sup̄dictis q̄ aīs vbi sic assumit̄ nō est verū. ꝗ ad ꝓbationes rn̄deo. Ad p̄mā dico: q̄ dupl'r pōt intelligi q̄ aliq̄s actus vl hitus dicat̄ determinate verū: vno mō q̄ dicit simplicit̄ verū. Alio mō q̄ dicit necessario ꝗ euident verū. p̄mo modo aliqua opinio sicut ꝗ aliqua fides: sȝ non omnis dicit determinate verum. hoc patet: quia si sint due opiniōes ꝯdictorie: altera earū ē simpl'r

vera. Secūdo mō nulla opīnio dicit determinate
verū: imo per hoc distinguitur a sapiētia ⁊ intelle/
ctu: q̄ isto modo determinate dicūt verum: sꝫ ex
hoc non sequitur q̄ includat formidinem. Ad se
cundam: nego minorem: nec ꝓbatio valet: quia lꝫ
sillogismus dyalectic⁹ vt plurimū sumat ꝓpōnēs in
terrogādo vtrāq̄ ptē contradictiōis: nō tamē vir:
q̄z ois sillogismos ꝓbabilis ē dyalecticus sicut pa
tet ex solutiōe pcedēti: ꝓbabilitas mediū pōt acci/
pi: vno modo inquantū ipm medium ē ꝓbabile ad
vnam partē non circūcernendo possibilitatē: nec
contingentiam alteri⁹: nec vnq̄ aristo. dixit oppo
situm. Ad tertium dico: q̄ ꝓcedit ab insufficiē/
ti: q̄z itellect⁹ pōt adherē ꝓpōnib⁹ nō vt necessarus
nec vt possibilib⁹ alit se hñe: sꝫ vt ꝓbabilib⁹ ad vnā
pte nō circūcernēdo possibilitatē nec cōtigētiā ad
alterā: vt pꝫ ex dictis. Ad quartū dico q̄ si lisi/
cut: sit nota alicui⁹ silitudinis: vera ē ꝓpō: q̄z sicut
suspitio ⁊ ascēsus ei⁹ deficit a fide: sic opinio ⁊ ascē
sus ei⁹ deficit a scia. Si vo lisicut sit nota oimode
silitudinis: falsa ē ꝓpō: q̄z non tm̄ deficit totus am
bitus opiniōis a scia quātū tot⁹ ambit⁹ suspiciōis
a fide: cū nō ois opinās existimet illud de quo ē opi
nio posse alit se habere: ⁊ ideo non sequit̄ q̄ q̄ sine
formidine assentit nō possit opinari. Et ad ɔfirma
tionē dico: q̄ maior ē falsa: q̄z nō ē idē absolute non
formidare ⁊ ex certū certitudine euidētie: vt ima/
ginat̄ iste doc. q̄ pꝫ ex supradictis.

Rño. Rño ad rōnes gerardi de senis.

Ad pmā vero alteri⁹ doc. nego minorē. Et ad ꝓ
bationē q̄n dicit̄: q̄ si tollat̄ formido nihil remanet
ꝑ q̄ possint distingui ꝑ iteremptionē: q̄z adhuc di/
stinguerent̄: q̄z scia generatur ꝑ mediū necessariū
⁊ euidēs. opinio vero ꝑ mediū ꝓbabile: ⁊ pꝫ ex su
pradictis: q̄ nō ois habit⁹ generat⁹ ꝑ mediū ꝓbabi
le ē formidolosus. Et ꝑ hoc pꝫ q̄d dicēdū ad secun
dū: q̄z nō ē idē adhesionem eē ꝑ medium ꝓbabile ⁊
ipaꝫ eē dubiā ⁊ formidolosam: ex q̄ pꝫ ɔñaꝫ eē nul
lā. Cōtra quartā cōclusionē posset argui i gene
ali: sicut cōtra secūdā ⁊ i spāli ꝓbādo q̄ talis ha
bit⁹ theologic⁹ nō sit scia ꝓprie dicta: veꝝ quia ad
hoc pꝫ q̄d dicēdū ex cōclusiōe precedenti: ideo per
transeo ad argumenta principalia.

Ad argu/mēta. Ad argumēta principalia.

Ad pmū q̄d ē cōtra secūdā ⁊ quartā cōclusionē
dico q̄ habit⁹ theologie q̄ ponit̄ realit distinctus a
fide: nō ē nobilior nec pfectior fide infusa: nec sim̄
fide acquisita: q̄z realit ē habitus theologie reuela
te: lꝫ sit nobilior ipa fm̄ q̄d: ꝑ quāto. s. i aliquo mō
declaratiu⁹ ⁊ defensiu⁹ eoꝝ q̄ tradit fides: ⁊ ꝑ hoc
pꝫ q̄ nō ponit̄ frustra. Ad secūdū q̄d ē cōtra pri
mā cōclusionē: cōcedo q̄ quāto q̄s hꝫ maiorem si/
ue pfectiorē fidē acquisitā mō supi⁹ dicto: tanto
pfectiorē hꝫ habitū theologie reuelate: sꝫ simplex
vetula nō habet isto mō maiorē fidem: q̄ʒ vnus ma
gnus theologus: sicut assumitur. Si vero teneatur
q̄ theologia reuelata quedā sit infusa: ⁊ quedam
acquisita debet cōcedi q̄ quāto quis habet perfe/
ctiorē fidē infusam tāto habet pfectiorē habitum
theologie reuelate infusum: sed quāto perfectiorē
habet fidē acquisitā mō iā dicto: tanto habet pfe/
ctiorē habitū theologie reuelate acquisitū.

Questio 4 Quarto q̄ro: vtrū articuli fidei sint pncipia
theologie. Et videt̄ pmo q̄ nō: q̄z pncipia
cuiuslibet habit⁹ debēt eē ꝓbatiora ɔclusio
nib⁹: nō solū de se: sꝫ habēt illū habitū. alit̄ hūs ha
bitū nō magis ꝓbaret cōclusiones ex pncipijs: q̄ʒ
ecōuerso. Sꝫ articuli fidei hñti habitum theologie
nō sūt ꝓbabiliores ɔclusionib⁹ theologicis: cū sint
ē ī credīti: ꝑ ⁊c. Cōtra ille ꝓpōnes: q̄b⁹ nō nota
nihil pōt cōcludi ꝑ se ptinens ad theologiā sūt pnci
pia theologie articuli fidei sūt huiō: ꝑ ⁊c. maior ē
nota: q̄z notis solū pncipijs theologie vl alteri⁹ scie
cuiuscūq̄ aliq̄d pōt ɔcludi ꝑ se ptinēs ad ipam: mi/
nor ꝓbat̄: q̄z remota a viatore notitia articuloꝝ
nō remanet sibi nisi notitia pncipioꝝ nālit̄ cognito
rū. q̄ aūt cōcludit̄ ex pncipijs nālr notis ē nālr
notū. ⁊ ꝑ ɔñs nullū eoꝝ per se pertinet ad theolo/
giā. Rñdeo. In ista q̄ne erūt q̄tuor articuli: q̄z p̄
mo ponā aliq̄s distinctiones. Scdo ɔclones. Ter
tio mouebo dubia: ⁊ vltiō rñdebo.

Articulus primus. Arti 1

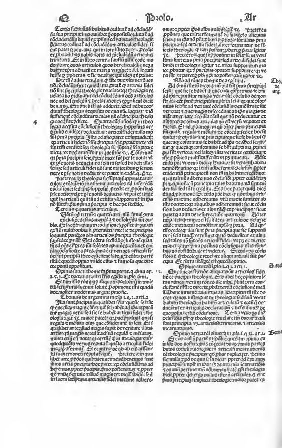
Quātū ad primū articulū supposita distinctio
ne theologia reuelata duplicit̄ acq̄sita: q̄rum
vna nō ē nisi opinio alia vero sciā ꝓpe dicta: de q̄b⁹
dem ē i duab⁹. q. pcedētib⁹. Distinguo ꝑ de pncipijs Dist. 1
hitus vl scietie: q̄z: q̄dā. sūt pricipia cōia q̄ nō itrāt
demonstrationē fm̄ sbāꝫ sꝫ solū fm̄ virtutē: q̄ prio
posterioꝝ vocant̄ ab aristo. dignitates ⁊ tale pri
cipiū i scietiis nāliter acq̄sit̄. ē de q̄b eē vl nō esse.
Quedā vero sūt pricipia ꝓpria: q̄ nō solū itrāt de/
mōstrationē siue sillogisticā deductiōꝫ fm̄ virtutē:
sꝫ et fm̄ substantiā. sicut pꝫ per arist. vbi sup. ⁊ de
verisq̄ pōt intelligi. q̄o. Scdo distinguo de prici Dist 2
pijs itratib⁹ dmōstratiōꝫ siue sillogisticā deductio
neꝫ fm̄ substātiā q̄z q̄dā sūt pricipia simplicit. q̄dā
vero fꝫ q̄d. pricipia simplicit̄ sūt illa ex q̄bus oēs
cōclusiones illi⁹ hitus deducūt̄ mediate. vl imedia
te ⁊ talia nō deducūt̄ ex aliq̄ i illo hitu: salte a prio
ri ⁊ ꝑ cām. pricipia vero fm̄ q̄d sūt illa ex q̄b⁹ non
oēs sꝫ tm̄ aliq̄ cōclusiones deducūt̄. ⁊ talia pñt eē
cōclusiones deducte i illo hitu ⁊ a priori ⁊ per cāꝫ.
Et licꝫ i vtroq̄ sensu posset deduci cōclusio itelligo
tm̄ ipꝫ primo mō de principijs dictis. nō secūdo mō
q̄z nulli ē dubiū q̄n oēs articuli imo ⁊ oēs conclu/
siōes theologie: exceptis vltimis simplicit̄ sint pri
cipia theologie secūdo mō cū ex q̄lꝫ articulo ⁊ oī ta
li cōclusiōe possit deduci conclō theologica. Et hoc
de p̄.

Secūdus articulus. Arti 2

Quantū ad secūdū articulū pono q̄tuor cōclu/
siones pmitto tm̄ ad maiorē declarationē ea/
rū q̄ in cōclusionib⁹ istis nō itēdo loq̄ de theologia
reuelata: q̄ nō ē nisi fides infusa si aliq̄ sit talis. ꝑ
ut in pcedēti q. tāgebat̄ rō hui⁹ ē: q̄z theologie sic
sūpte non sunt aliqua principia: hoc pꝫ: q̄z ille ha
bitus q̄ nō ē deductiuus sed tm̄ adhesiuus: non
habet ꝑ se principia: q̄z principiū dicitur respectu
principiati: ⁊ vbi nulla deductio ibi nulla ɔclusio
que possit habere rōnē principiati: sꝫ habit⁹ theo
logie reuelate pdictus: si aliquis sit talis: nō ē ha/
bitus deductiuus: sꝫ tm̄ adhesiuus: vt patet in ea/
dē. q. ergo ⁊c. Loquor igit̄ in cōclusiōibus istis de
theologia reuelata que nō ē nisi fides acquisita: de
cōclone vl conclonibus creditis deducta vel dedu
ctis ex ꝓpōnibus mere credit: q̄z theologie sic sū
pte sunt aliqua principia cū sit habitus deductiu⁹:
vt patet ibidē. His igit̄ pmissis prima cōclusio Cōclusio 1
est: q̄ nō oēs articuli fidei sunt principia theologie
reuelate loquēdo de principijs intrātibus demō/
strationē vel sillogisticā deductiōꝫ solū sꝫ virtutē:
imo tale principium est tm̄ vnum: videlicet q̄ tota
scriptura est a deo reuela: a Ista ɔº hꝫ duas ptes
prima ē q̄ nō oēs articuli sunt principia theologie
reuelate mō pdicto. Scda ē: q̄ tale principiū ē tm̄
vnū ⁊c. prima ps ꝓbat̄ primo sic negato tali prin
nihil pōt ꝓbari i habitu scietifico vl deductiuo: sꝫ
negato vno articulo ⁊ altero concesso aliquid pōt
ꝓbari in theologia reuelata: igitur ⁊c. minor est

euidēs. maior pbat̄: q2 pn̄ interātia demōstratiōꝫ s̄m sbaꝫ tenet virtute pncipij itrātis dēmōstrationē solū s3 virtutē. vt p3 p. ari. igit̄ ipo negato nihil pōt ampli⁹ pbari. Scdo sic. si oēs articuli fidei essēt pncipia theologie reuelate mō pdcō vni articuloꝫ assentiret̄ v̄tute alteri⁹ ⁊ ecōuerso. ꝯn̄s ē ipossibile q2 sicut nō cōtigat circulo demōstrare igit̄ ñ cōtigit circulo sic assētire igit̄ ⁊ an̄s. ꝯn̄a p3. q2 ois deductio cuiuscūq3 bit⁹ t3 virtute pmi similit̄ demōstrationē s3 virtutē. igit̄ si oms articuli sint isto mō pncipia theologie reuelate deductio qua pbat̄ aliqd i ipa ex vno articulo t3 virtute alteri⁹. ⁊ cō⁹ q posito sequitur q̄ vni articuloꝫ assētit̄ pper alteruꝫ. ⁊ ecōuerso. Scda ps cōclonis pbat̄ vnica rōne Illud p̄cise h3 rōm dignitatis ⁊ pmi pncipij simliter mō dicto in toto pcessu theologie reuelate virtute cuius oīs eius deductio roborat̄: ⁊ quo ꝯcesso aliqua pbant̄ in illa: in quo negato nulla restat amplī⁹ pbatio: s3 tale pncipiū ē tm vnū. v3. q̄ tota sacra scriptura ē adeo reuelata igit̄ ⁊c. maior est nota: q2 iste sūt cōditiōes pncipij sic sūpti: sicut p3 in pmo pncipio simplr̄ i scietijs naturalit̄ acquisitis qd̄ ē de quolibet eē vel nō eē: ꝯstat eni q̄ virtute isti⁹ pncipij roborat̄ oīs deductio cuiuscūq3 scientiā lit acqsite: ⁊ ipo cōcesso aliqd pōt pbari i eo: ipso vero negato nulla restat ampli⁹ deductio vel pbatio: s̄ mi. declarat̄: quo ad oēs ptes. Primo: qad pmā: q2 i oi pcessu theologie reuelate assumit̄ aliq ppō sacre scripture vel deducta ex dict̄ sacre scripture: cū p se veritates ipsius sint tm̄ ille q̄bus adherem⁹ solū p fidē: s3 ois ppō sacre scripture: vl̄ ex dictis sacre scripture deducta: supponit q̄ sacra scriptura sit adeo reuelata: aliter nō adhiberetur eis fides. s̄ ⁊c. Secūdo pbat̄ quātū ad secūdaꝫ ptē: q2 isto pncipio cōcesso vel in toto vel in pte: mlte ꝯclusiōes ptinētes ad theologiā reuelatā pñt pbari. Et iō iudeis ꝯcedētib⁹ vet⁹ testm̄ eē a deo: pbam⁹ nouū testm̄. Et manicheis cōcedētib⁹ nouū testm̄ eē a deo: pbam⁹ vet⁹ testm̄ eē diuinū. Et ꝯcedētib⁹ vnū articulū possum⁹ aliū pbare: ⁊ sic d̄ alijs.

Tertio pbat̄ q ad tertiā parteꝫ: q2 isto pncipio simplr̄ negato nulla ꝯ⁹ pertinēs ad theologiā reuelatā pōt pbari. Et iō paganis q nullā scripturā cōcedūt diuinit⁹ reuelatam: nihil possum⁹ pbare nisi per rōes mere nāles. p3 igit̄ ista mi. ⁊ per ꝯn̄s tota rō. Scda ꝯ⁹ ē et iā loquendo d̄ pncipijs itrātib⁹ demōstrationē siue sillogisticā deductionē s̄m sbaꝫ: nō oēs articuli fidei sūt pn̄a theologie: reuelate s3 duo tm̄. s. articulus trinitat̄ ⁊ articulus icarnatiōis. Ista ꝯ⁹ sicut p̄cedēs ꝯtinet duas partes. Prima ē: q2 nō oēs articuli sūt pn̄a theologie reuelate etiam mō dicto. Secūda ē: q2 talia pn̄a sūt tm̄ duo ⁊c. Et h3 secūda pars hui⁹ conclusiōis inferat pmā: deducō m̄ eā vna rōne sic. Illud qd̄ pbat̄ a priori ⁊ per cāꝫ i aliq̄ habitu scientifico vel deducto nō ē pmū pn̄m sim̄ in illo: hoc p3 ex secūda diffinitione pmi articuli: s3 aliqs articulus pbat̄ a priori ⁊ per cāꝫ i habitu theologie reuelate: igit̄ aliqs articulus nō ē pmū pn̄m sim̄ in ipo. pbat̄ tm̄ q2 apls. i. ad corin. 15. per resurrectione xp̄i pbat resurrectionē mortuoꝫ: hec aūt pbatio nō ē a priori ⁊ p effectū: q2 resurrectio uīa nulla prioritate p̄cedit resurrectionē xp̄i: p3 de se: s3 a priori ⁊ per cāꝫ q2 resurrectio: vt dicit ibide glo. ⁊ s3 oēs doct. ē cā resurrectiōis nostre. s̄ ⁊c. Secūda pars cōclusiōis pbatur. p cuius deductiōe p̄mitto vnā ppōnem. v3. q̄ aliq̄ articuli fidei sūt principia theologie reuelate. Ista ppō p3: q2 p se veritates theologie reuelate sūt tm̄ ille quib⁹ firmit̄ adheremus per solā fidē: sed int̄ veritates q̄b⁹ firmit̄ adheremus per solā fidē aliqui articuli sūt simpliciter prime veritates theologie reuelate: ⁊ per ꝯsequēs prima pncipia ipius: maior fuit superi⁹ declarata: ⁊ mi. videt̄ nota q2 cōstat q̄ nō oēs articuli deducuntur a priori ⁊ per aliqs tales veritates. Ista ppōne p̄missa: pbo illā partē cōclusiōis sic. frustra fit per plura qd̄ fieri pōt per pauciora eque bene: s3 ponendo istos duos articulos eē prima principia simplr̄ theologie reuelate eque bene saluat̄ totus pcessus theologicus: sicut oēs ponēdo articulos: vl̄ plures istis esse principia igit̄ ⁊c. maior ē euidēs: minor pbat̄ q2 ois cōclusio theologie reuelate: e adeo, ad intra vel ad extra: vl̄ ex ipis deducta: s3 ois cōclusio theologie reuelate de deo ad intra pōt deduci ex isto pricipio: deus ē trin⁹ ⁊ vnus: ⁊ oēs de deo ad extra ex isto: filius dei ē incarnatus: ergo ⁊c. Et cōfirmat̄: q2 inter articulos pertinētes ad diuinitatē articulus trinitatis ē primus. Et iter pertinētes ad humanitate articulus incarnatiōis. Igit̄ isti duo articuli sunt inter oēs primi simplr̄: ⁊ per cōsequens prima p̄incipia simplr̄ theologici habitus reuelati. Ista deductio declarat̄ per pcessum athanasij in simbolo qui inter articulos pertinētes ad diuinitatē ex quibus deducit̄ ois cōclusio theologie reuelate de deo ad intra simplr̄ pposuit articulū trinitatis dicēs. Fides autē catholica hec ē: vt vnū deū in trinitate ⁊ trinitatē in vnitate veneremur. Et ex isto tanq̄ simplr̄ primo inferunt̄ oēs alij. Inter articulos vero pertinētes ad humanitatē: quibus deducit̄ sufficienter omnis ꝯclusio theologie reuelate de deo ad extra simplr̄ pposuit articulū incarnatiōis. d. sed necessariū ē ad eternā salutē vt incarnationē quoq3 dn̄i nostri iesu xp̄i fideliter credat. Ex quo mō p̄cedēdi satis patet q̄ int̄ articulos pertinētes ad diuinitatē primus ē deus trinus ⁊ vnus. Et inter pertinentes ad humanitatem q̄ filius dei sit incarnatus: ⁊ per ꝯsequēs isti int̄ oēs sunt simplr̄ primi quo posito sequit̄ q̄ isti duo tm̄ sunt prima principia simplr̄ theologie reuelate. Et ꝯfirmat̄ vlterius ista deductio quo ad secūdā eius partē: que nimis cōcederet̄: q2 si incarnatio nō fuisset non fuisset mors: nec resurrectio: nec ascēsio igit̄ incarnatio ē prior ⁊ aliq̄ mō cā respectu istoꝫ. Et ad istū intellectū loquit̄ isidorus libro pmo de sūmo bono. c. 14. d. Deus verbū incōmutabilē ēntia que illi cū patre ⁊ s. s. ē coeterna: assumpsit carnē p salute humana: qua ⁊ ipassibilis pati: ⁊ imortalis mori: ⁊ eternus ante secla temporalis posset ostēdi. Ecce q̄ incarnatio ē omnium istoꝫ pncipiū ⁊ aliquo mō cā. Tertia cōclusio ē: q̄ in theologia acquisita eoꝫ que tradit fides ex pbabilib⁹ nobis notis in lumine nāli declaratiua ⁊ defensiua: articuli fidei nō sunt pma pncipia nec oēs nec aliquis eoꝫ. pbat̄ pmo sic: nullus habitus opinatus p̄cedit ex articulis tanq̄ ex pmis pncipijs hoc patet: q2 articuli fidei sunt mere crediti: ⁊ pma principia habitus opinatiui sūt pbabilia nō tm̄ credita: sed habitus theologie p̄dictus ē habitus opinatiu⁹: ex q. p̄ce ergo ⁊c. Secūdo sic: nullus habitus ordinatur finaliter ad defensionē ⁊ declarationē suoꝫ pncipioꝫ: patet in omnibus inductiue: sed habitus theologie predictus totaliter ⁊ finaliter ordinat̄ ad defensionē ⁊ declarationem articuloꝫ fidei ⁊ eoꝫ q̄ deducunt̄ ex ipis: sicut patet ex significato vocabuli. Et per he. aug. 14. de tri. c. 1. vbi dicit q̄ huic scientie illud tātūmodo tribuitur quo fides saluberrima que ad veram beatitudinē ducit gignit̄: nutritur, defenditur: ⁊ roborat̄. s̄ ⁊c.

Tertio sic: nullus habitus ordinatur ad cōcludēda sua principia: imo quilibet ꝑ oppositū ordinatur ad cōcludendū aliquid ex ipsis. sed habitus theologie ꝑdictus ordinatur ad cōcludēdum articulos fidei: sicut patet ꝑ bea. aug. qui in toto libro de tri. ꝓcedit ex ꝓbabilibus nobis notis ad cōcludēdū articulū trinitatis. Et in libro contra faustū nititur eodē modo ꝓbare duos articulos quos hereticus ille negabat: vt xp̄m eē natū ex maria virgine: ꝛ s.s. locutū fuisse ꝑ ꝓphetas ꝛ sic de aliis: igitur idem qd̄ prius.

Dicit tñ ē aduertendum ꝙ iste due vltime rōnes nō cōcludūt sicut quidā imaginatur ꝙ articuli fidei nō sint pn̄cipia theologie reuelate: qꝛ theologia reuelata nō ordinatur ad cōcludēdum oēs articulos nec ad defendēdū ꝛ declarationē eoꝝ: sicut dicit bea. aug. Et rōnes istas adducit. Sed adhuc ordinatur theologia acquisita de qua nūc loquor ꝛ iō sufficient cōcludūt articulos nō eē pn̄cipia theologie acqsite ꝑdicte. Quarta cōclusio ē ꝙ in theologia acqsita cōclusionū theologoꝝ suppositis articulis euidēter deductiua: articuli fidei nullo mō sūt p̄ma pn̄cipia. Ista ɔclusio patet ex supradictis: qꝛ articuli fidei nō sūt pn̄cipia scie ꝓprie dicte: cū sint tñ crediti: sed theologia sic sūpta ē scia ꝓprie dicta vt declaratū fuit in questiōe ꝛc. Cōfirmatur qꝛ p̄ma pn̄cipia scie ꝓprie dicte sūt per se nota: vel ex ꝑ se notis deducta nō solū in se sed habēti illaꝫ sciaꝫ: sed articuli fidei nō sunt viatoribus ꝑ se noti nec ex ꝑ se notis deducti: vt patet in eadē. q. & ꝛc.

Preterea licꝫ theologia sic sūpta supponat articuloꝝ existētiā: nō tñ assumit articulos ad inferēdū cōclusionē: sed ipsis suppositis ꝓcedit ex ꝓpōnibus ꝑ se notis: vel ex ꝑ se notis deductis vt patet ibidē igitur licꝫ articuli quātū ad existētiaꝫ supponantur in ipsa nō sūt tñ ipsius p̄ma pn̄cipia ꝛ hec de secūdo.

Tertius ꝛ quartus articulus.

Quātū ad tertiū ꝛ quartū articulū simul ɔtra cōclusiōes istas mouēda ꝛ dissoluēda sūt dubia. Et licꝫ cōtra p̄mam cōclusionē posset argui: tñ qꝛ nō ē multū dubia nō ꝓtermitti: nec sic de pn̄cipiis loquuntur ponētes oēs articulos pn̄cipia theologie supersedeo ꝑ nūc. Sed cōtra secūdā ɔclusionē quantū ad oēs eius ꝑtes sūt solēnes opiniōes: cōtinet enim illa cōclusio tres ꝑtes. p̄ma ē ꝙ non oēs articuli fidei sūt pn̄cipia theologie reuelate. Et cōtra partē istā ē quedā opinio valde cōis ꝛ famosa que directe ponit oppositum.

Opinio sancti thome in p̄ma parte. q. p̄ma ar. 2. ꝛ. 8. Et doctoris nostri fr̄is egidii in ꝓlo p̄mi.

Et dimissis rōnibus aliquorū doctorū q̄ in multis scripturis fuerūt solute ꝓ opinione ista quidā doc. noster modernus arguit p̄mo sic.

Thomas de argentina in ꝓlo. 1. q. 2. arti. 2

Illa sunt pn̄cipia in qualibet scia: que sic se hn̄t ꝙ quecūq magis cōformius se habēt ad ipsa reputātur magis vera: sed sic se habēt articuli fidei i theologia: igitur ꝛc. maior patet: qꝛ pn̄cipia sunt quasi regula ꝛ mēsura oīuꝫ que cōsiderantur in scia. Et i qualibet arte illud magis sapit de veritate illius artis: qd̄ magis accedit ad suā regulā ꝛ mēsuraꝫ. minor etiā est nota: qꝛ certū ē ꝙ in theologia vnūquodq tāto verius reputatur quāto articulis fidei magis ɔformatur. Et econtra oē qd̄ ab eis dissentit tāq̄ erroneū reputatur: igitur. Preterea: in qualibet arte ꝓpōes quibus maxime adheremus sunt illius artis pn̄cipia: hoc patet: qꝛ cōclusiōibus adheremus ꝓpter pn̄cipia. ꝑmo posterioꝝ: ꝛ ꝓpter qd̄ vnūquodq tale ꝛ illud magis: vt dicit ibidē: sed in sacra scriptura articulis fidei maxime adheremus: ꝛ ꝓpter ipsos oībus aliis: igitur ꝛc. Preterea ꝓpōnes que taliter formantur de subiecto alicuius scie: ꝙ in ipsa nō pñt ꝓbari ꝑ priora: sūt illius p̄ma pn̄cipia: sed articuli fidei taliter formantur de subiecto theologie ꝙ non possunt ꝓbari ꝑ priora: igitur ꝛc. Preterea: que supponūtur in scia sicut verissima sunt eius p̄ma pn̄cipia: sed articuli fidei sunt hmōi in theologia: igitur ꝛc. minor supponitur: maior ꝓbatur: qꝛ de pn̄cipiis oportet supponere: qꝛ vera sūt vt patet ꝑ ph̄m p̄mo posterioꝝ: igitur ꝛc.

Rn̄o ad rōnes thome de argētina. Thō. de arg.

Ad p̄mū istoꝝ dico: ꝙ nō oīa sūt p̄ma pn̄cipia i scia: que sic se habēt ꝙ quecūq cōformius se hn̄t ad ipsa reputātur magis vera: aliās cōclusio demonstrata eēt p̄mū pn̄cipiū simplr in scia: qꝛ que ɔformius se hn̄t ad veritatē cōclusiōis demōstrate sūt veriora: ꝛ que magis discordant ab ipsa magis deuiāt a veritate: sed illa tātū que nō deducuntur ex aliis: qd̄ de oībus articulis nō est verū vt patet ex dictis. Et ad ꝓbationem qñ dicit ꝙ p̄ma principia sūt quasi regula ꝛ mēsura ꝛc cōcedo: sed ex hoc sequitur: ꝙ oīa illa sint principia: que sic se habent ꝙ quecūq cōformius se habēt ad ipsa ꝛc. Sed sequitur ꝙ quecūq conformius se hn̄t ad prima principia sūt veriora vel saltē i sua veritate certiora: ꝛ iste ꝓpōnes multū differūt: vt pꝫ intuenti. Ad secūdū pōt vno mō dici ꝙ licꝫ maior sit vera in habitu demōstratiuo: qꝛ i tali adheremus ɔclusiōi ꝓpter euidentiā principioꝝ non tñ in habitu creditiuo: qꝛ in tali nō adheremus cōclusiōi ꝓpter euidētiaꝫ principioꝝ: cū principia talis habitus nō sint euidentia sed tātū credita. Et ꝑ hoc patet quid dicēdū ad ꝓbationē. Secūdo pōt dici ꝙ nō oībus articulis maxime adheremus vt li maxie sumitur ab isto doctore: qꝛ aliquibus adheremus: sicut cōclusionibus deductis ex aliis tāq̄ ex pn̄cipiis: sicut patet ꝑ apl̄m de resurrectiōe mortuoꝝ. Ad tertiū patet ꝙ minor est falsa: qꝛ articulū de resurrectiōe mortuoꝝ demōstrat apl̄s ꝑ priora. Ad q̄rtū ɔcedo ꝙ illa sunt p̄ma pn̄cipia que sic supponūtur i scia tanq̄ verissima ꝙ nō deducūtur ex aliis sed tales nō sūt oēs articuli fidei: vt pꝫ ex dictis: manet igitur p̄ma ps illius cōclusionis: istis rōnibus nō obstātibus: vt videtur. Secūda ps cōclusiōis ē ꝙ theologie reuelate aliqui articuli sūt pn̄cipia. Et cōtra istā ptē est quedā opinio.

Opinio aureoli i ꝓlo. 1. q. 1. arti. 1. Aureol.

Que sine distictiōe aliqua pōit articulos fidei nō eē pn̄cipia theologie. Et habet hec opinio multas rōnes: verū qꝛ rōnes ille nihil ꝓbāt ɔtra conclusionē istā: ꝛ directe ꝓbāt tertiā cōclusionē meā illā bene intuenti: ideo dimitto eas. Decipitur tñ iste doctor qꝛ non distinguit de theologia: sed solū vocat habitū theologicū habitū articuloꝝ ꝛ eoꝝ q̄ deducūtur ex articulis declaratiuū ꝛ defensiuū: de quo posui tertiā cōclusionē. Tertia vero ps illius ɔclusiōis est ꝙ theologie reuelate tñ duo articuli sunt principia. vꝫ. articulus trinitatis. ꝛ articulus incarnationis.

Opinio bernardi oliuerii in ꝓlo. 1. q. 1. ar. 1. Bernar.

Et cōtra istā partē in spāli ē quedam opinio cuiusdā doc. nostri: qui licꝫ cōcedat duas p̄mas partes huius cōclusiōis: negat tñ articulū incarnationis eē theologie pn̄cipium: qd̄ ꝓbat dupliciter. Primo sic: nulla ꝓpō de qua scia dicit ꝓpter qd̄ ē primuꝫ principiū simplr in ipsa: sꝫ de articulo icarnatiōis ꝛ omniū pertinentiū ad humanitatē xp̄i theologia dicit ꝓpter qd̄: ergo nullus istoꝝ articuloꝝ erit p̄mū pn̄cipiuꝫ simpliciter theologie: maior patet: qꝛ

dicer pp quid de ppositione est probare ipsam principia autem nō pbant vt patet per philo. primo poste riorū: minor autē: vt dici e de se nota: qz de oibus istis theolog' dicit cām pp quid ꝗ tc. Scdo sic nulla scia precedit sua pncipia in essendo sed theo precedit oēs articulos ad hūanitatē xpi ptinētes: ergo maior supponit: minor pbat. qz oēs articuli ad humanitatē xpi pertinentes sunt formati τ expressi in nouo testo: bitus autē theologic' quātū ad aliquā sui partē precedit nouum testamētū: qz vetus testamentum precedit nouum.

Rño Rño ad rationes Bernardi oliueri.

Ad primū istoꝝ ɔcedo maiorē in sensu in quo fit: qz equiualet isti: nulla ppositio deducta a prion τ per cām in aliqua scia est primum pncipiuꝫ simplr. in ea: τ hec ē vera: sed sub isto sensu nego minorē: qz articulus incarnationis nō sic deducit in theo reuelata nec illud pbat per rationem. Nec valet si dicat q de habētibus hitū theo' vr pma petri. tertio c. q debent ēe parati ad satisfaciendū omni poscenti reddere rōnē de ea que in nobis est fides: qz hoc nō pertinet ad theologiā reuelatā cū nō sit nisi fides acquisita de ɔclusione credita. deducta a propositionibus mere credit vt dictū ē supra Sed ad theologiam acquisitā eoꝝ que tradet fides declaratiuaꝫ τ defensiuā nu qua ɔcedo: q articuli nō sunt pncipia sicut patet per tertiā ɔclusionē meaꝫ.

Ad scdam: pōt dici dupl'r. p: qz lꝫ nulla scia fm se totā precedat pncipia sua in essēdo pōt tñ pcedere aliquod pncipiū. lꝫ nō oia fm aliquā partem sui. rō istius est: qz si scia hꝫ aliqua pncipia quantū ad vnam parteꝫ sui τ alia quātū ad aliaꝫ nō est inconueniens q si fm vnā parte sui precedat pncipia alterius parte: τ sic est in pposito. qz theo nō precedit articulū incarnationis nec alios ad humanitatem xpi pertinentes fm se totā. sed solum fm partem; sicut in illa ultia rōne ɔcedit. Scdo. pōt dici: q licꝫ theo: quantū ad qualibet partē sui pcesserit incarnationem xpi. nō tñ precessit fidem de incarnatiōe xpi: qz per solam fidem mediatoris sunt salui quicūqꝫ

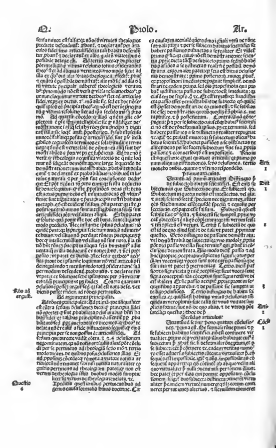
Cerar. sunt salui τ hoc sufficit ad hoc q articulus incarnationis sit principiū in theologia.

Cōtertiā ē gerard' de senis in plo. 1. q. 3. ar. 1.

Cōtra tertiā ɔclōneꝫ qdā doc. nr arguit p sic. Illa sūt pncipia in aliq scia q in suo ambitu icludūt oēs veritates ptinētes ad illā sciaꝫ: τ excludūt omnes eas q ad eā nō ptinēt. ſꝫ articuli. fidei icludūt oēs veritates ad theologiaꝫ ptinētes. τ excludunt oēs ipertinētes ꝗ sunt pncipia ipi': maior pꝫ per inductionē in singulis sciētis. minor pbat. p. b. Aug. 14. de tri. c. 1. vbi dicit q tm̄ mō huic scie attribuit q fides saluberria tc. Ex qb' ꝫ bis hꝫ q ille veritates q sūt extuce a fide τ ab articul' fidei nō ptinēt ad theologiā. ille vero q pnt reduci ad articulos fidei: aliq mō ptinēt ad cōsiderationē ipi' ꝗ Preterea illa p q mesurat regulat q tota ɔsideratio alicui' sciētie sunt pncipia illius scie ſꝫ tota ɔsideratio theo regulat mēsurat p articulos fidei. ꝗ maior ē eindens: minor probat. qz tota cōsideratio τ totus processus istius scie fundat supra veritatē articulorū fidei: τ tāqꝫ sup regulā τ mensurā a qua deuiare nō licet vñ tūc cognoscimus aliqueꝫ processum in ista scia eē veridicū: qñ cōcordat veritati articulorū: τ ecōtra. tūc cognoscimus ipsuꝫ eē erroneū: qñ a veritate articuloꝝ discordat. ꝗ Preterea: illa ad que stat vltima resolutio totius ɔsiderationis theo sunt pncipia theo articuli fidei sunt huiusmodi ꝗ patet maior in singulis sciētiis: videmus n in quacūqꝫ scia q termin' in sua ɔsideratiōe stat in resolutiōe ad sua pncipia vltra q transire nō: lꝫ minor pbat. qz in theo nō apparet in q stet terminus sue ɔsiderationis per resolutionē nisi in articulis fidei ꝗ tc. Preterea: omne illud: qd in genere ɔplexorū ē per se primū intelligibile. ita q nō indiget rōne demonstrāte hꝫ rōnē pmi pncipij τ dignitat. hoc patet: qz fm philo p posteriorū dignitates nō egent ratiōe et demōstrante vbi d et Boeti' q sicut lucidum visibile vt videat nō indiget nisi visu extrinseco cadente super ipsuꝫ: sic dignitas vt sciat non eget nisi rōne q est aspectus mentē simpl'r sup ipsum cadente. absqꝫ oi ratiocinatione sed ɔstat q articuli fidei sunt maxime itelligibiles per se ipsos τ maxime euidentes in sua veritate ꝗ tc. Nec obstat si dicat q articuli fidei nō intelligant a nobis τ ideo nō possunt dici pncipia nre theo pp duo p: qz sicut non obstante. q pncipia alicuius scie humanitus adinuente nō intelligant ab isto vel ab illo: nihilominus tñ sunt pncipia vere illius scie. qz vere in se sūt itelligibilia τ itelligūt ab illis: qz pfecte hñt illā sciam: ita etiā nō obstante. q articuli fidei nō itelligant a nobis: nihilominus tñ vere sunt pncipia ipsi' theo: qz vere i se sūt itelligibiles. τ vere itelligunt ab illis qui perfecte hñt sciam theo. s. ut sūt beati. Scdo. qz ista theo vtit istis pncipiis mensurando τ regulando totam suam ɔsiderationem quemadmoduꝫ scie humanitus adinuēte vtūt ipsis dignitatibus regulando τ mēsurando totū suū processum per eas quapropter nō obstante: q predicti articuli nō itelligāt a theologo. nihilominus tñ vere sunt pncipia theolo ratione vsus: qz eis vtit tāqꝫ dignitatib'.

Rño Rño ad rōnes gerardi.

Sed lꝫ iste rōnes vel saltē aliquae earū pbent q articuli fidei oēs: vel aliqui sint pncipia theo reuelate. qd vtiqꝫ verū est. nulla tñ earū pbat ipsos eē pncipia theo acquisite de q nūc loquimur τ qd tñ intendit iste doc. arguit n ɔ aureolum qui tūc loquit. d theo articulorū declaratiua τ defensiua: vt dictum est supra. de qua: vt patet posui ɔclusioneꝫ istaꝫ Ad pmā igit dico primo q rat. ɔ nō est ad ppositum. qz si fides articulorū per habitū theo predictum ingignitur. nutrit defendit τ roborat sicut patet per auctoritatē b Aug quā iste doc. adducit sequit: q articuli fidei itali hitu theologico nō sunt pncipia sed ɔclusiones qd ē ɔ ad propositum. Rñdeo ergo ad formam rōnis interimēdo minorē: qz sicut articuli fidei qui ponunt pncipia theo reuelate virtual'r includūt oēs veritates ptinentes ad theologiam reuelatā: qz oēs pnt ex ipsis deduci: nō tñ ɔtinēt isto mō veritates theo d q nūc loquimur imo continent ab aliis cum sint cōclusiones deducte: τ si nō euidenter: qz talis theo nō est scia proprie dicta. saltem probabil'r sicut patet per. b. Aug. quem allegat τ per ea que dicta sunt supra. Ad scdm etiā primo reduco rōnem ɔ eum: qz si ista deductio sit bona sequitur q omnis deductio theologica sit pncipiū in theo qd ē euidēter falsū. τ ɔ cum ɔña patet per probationē suaꝫ: qz nunc cognoscimus aliquē processum eē veridicum in theo qñ ɔcordat veritati ɔclusionum ipsius: τ per oppositū tunc cognoscimus ipsum eē erroneum qñ a veritate dictatum ɔclusionū discordat igit ɔclusiones theologice iuxta deductioneꝫ suaꝫ sunt regula τ mēsura omniū veritatū theo τ per consequens sunt principia theo sm eum Dico igit ad rōnem q illa maior non est simpl'r vera nisi per illam regulet τ mensuret tota ɔsideratio scie per modum defendentis τ per modum probantis τ declarantis quia iste sunt ɔclusiones pncipiorum primorū: sed sub isto

sensu minor est falsa: q2 nō oēs virtutes theologice predicte defendunt: pbant. ↄ declarant per articulos fidei: imo articuli fidei in tali habitu defendūtur pbant ↄ declarant ex aliis quātū viatoribus ē possibile de lege cōi. Ad tertiū dico: q duplicr pōt intelligi q vltima resolutio totius ↄsideratiōis theo^e stet ad aliquas veritates. vno modo sicut ad illa ex qb^9 ois alia vitas theologica ↄsedit: pbat ↄ quātū ē possibile demōstraf: alio mō sic ad illa ōq̄ rū virtute pncipalr adheret theologicis veritatib^9: pmo modo nō est verū q vltīa resolutio theo^e: p ut nunc loquimur virtute de theo^a stet ad articulos fidei. vt pʒ ex dictis. 2°. mō aūt sic. sed et hoc nō sequit ipsos eē pncipia theo^e. q2 nō est de rōe pncipio rū q vltima resolutio stet ad ipa secūdo mō sʒ pmo mō. Ad quartū cōcedo q illud qō ē in gñe cōplexorū ē pse ipm intelligibile: sic q nō idiget demōstratione i aliq̄ scia abʒ rōeʒ pmi pncipij ↄ dignitatis. nulla: sic loqt arist. ῥ posterioꝝ. sʒ sub isto sensu minor ē falsa: q2 posito q articuli fidei sint pse itelligibiles cognoscēti terminos ex sola bitudine terminoꝝ: q nō est verū: salt de oībus: cū aliq̄ sint demōstrabiles a pori vt pʒ ex supdictis. Adhuc nō ē verū: q theologia acquisita viatoris de q̄ nūc loq̄mur nō idigeāt demōstratione large loquendo de demōstratione: cum in tali habitu pbabiliter deducant ↄ declarent ex probabilibus nobis noti in lumine naturali ↄ per ↄñs sint conclusiones deducte: Et pōt reduci rō ↄtra cum. q2 si ista deductio sit bona: sequitur q iste ppositiōes deus est: deus est actus purus: deus est infinitus: deus est vltim^9 finis: sint dignitates ↄ pma pncipia nostri habitus metaph. qō est euident falsum. ↄña patet: q2 iste ppositiones nō minus sint intelligibiles in se. q̄ sint articuli fidei oēs: vel saltem aliqui. Ex his patet q solutio quā ponit iste doc est bona. si intelligatur modo predicto. Nec instantie ipsius ↄcludunt: nō quidē pma: q2 lʒ pncipia: scie humanitus adinuentebimus: vel illius nō perdant rōnem pncipioꝝ: lʒ p hoc q intellectui illius vel illius nō sint nota. illa tñ nō hnt rōneʒ pncipij in aliqua scia humanit^9 adinuenta. q̄ in illa deducunt ex notioribus. ↄ sic i proposito: vt paret ex dictis. Nec scōa: q2 theo^a acq̄sita prout de ipsa nūc loquimur nō vtit articulis fidei regulando ↄ mensurando totā ↄsideratione suā per modum defendent. probantis. ↄ declarantis vt patet ex solutione scōe ipsius: nec per ↄñs vtitur eis tāq̄ principiis vt pʒ ibideʒ. Contra quartam ↄclusionē posset argui: sed q2 sat est nota de se. ↄ ex

Rño ad argum. dictis posset rñderi ad rōes pertransco.

Ad argumenta principalia.

Ad rōnes principales: Ad primā que aliqualiter est cōtra scōam ↄclusioneʒ dico q principia fidei nō oportet q sint pbabiliora ↄclusionibus hūi habitū fidei q2 talibus principiis nō assentit pp pbabilitatē: sed ppt auctoritates dicentes. q theo^a reuelata nō ē realit a fide distincta nō sequit q eius principia per se non possint ē articuli fidei. Ad scōam que directe vadit cōtra. 3. ↄ. 4. ↄclusionem nego minorem. q2 nō notis articulis aliud pōt cōcludi per se pertinens ad theologiā scōo mō ↄ tertio modo dicam. de quibus posui ↄclusiones illas Et ad ppositū cōcedo: q remota a viatore notitia articuloꝝ nō remanet sibi nisi notitia naturaliter cognitis pertinens ad theologiam patet. q non est verum de theologia istis duobus modis sumpta: licet sit verum de theologia reuelata. ↄc.

Questio 6 Xpeditis questionibus pertinentibus ad genus causa formalis huius doctrine. Circa causaʒ materialē q̄ro pmo i gñali vtrū de rōne formali pmi ↄ per se subiecti habitus scientifici sit habere passiones distinctas a se realiter Et videt primo q sic. q2 cuius nō est demōstratio: nec scientia ppie dicta tāq̄ de subiecto primo sed nō habētis passiōes a se distinctas realr ñ ē possibil demōstratio ergo. maior patet: q2 scia est hitus ↄclusionis demonstrate: primo posterioꝝ. minor pbat. q2 propositioni imediate repugnat simplicit. demōstrari ex eodem primo. sed ois propositio in qua probat indistincta passio de subiecto est imediata: q2 eiusdem de seipso. q̄ ↄc. Et cōfirmat: q2 si indistincta passio esset demōstrabilis de subiecto qō quidē est. posset demonstrari de eo cuius est. ↄ sic substantie esset demōstratio. quoꝝ quodlʒ ē ↄ philo. 6. metaphisice. ↄ ῥ posteriorum. Contra. illud qō repugnat p ↄ per se subiecto cuiuscūq habit^9 scientifici nō est de rōne formali ipsius. pʒ ex terminis. sed habere passiones a se distinctas realiter repugnat ↄc. igit ↄc. probat minor: q2 si subiectum alicui^9 habitus scientifici haberet passiōes a se distinctas realiter deus posset facere subiectum sine sua ppria passione ↄ econuerso. qō est impossibile. Rño in

ista questione erunt quatuor articuli: q2 primo ponam aliquas distinctiones. scōo ↄclusiones. tertio mouebo dubia. quinto ↄ vltimo respondebo. Arti 1

Primus articulus.

Quantū ad primū articulū Distinguo ῥ Dist

de subiecto habitus scientifici. Est enī subiectum in quo Subiectū de quo. Et subiectū qō: 1

Subiectum in quo: in nobis est intellectus. vel aīa: ↄ a tali scia nō sortit speciem nec dignitateʒ. aliter oēs scie humane essēt eiusdē speciei ↄ equalis perfectionis. qō patet esse falsum. Subiectū qō: est scibile siue ↄ^o scita. ↄ subiectū sic sumptū ppie vocat obiectū: ↄ ē aliqō cōplexum: q2 tm̄ verum scit: ↄ tm̄ ↄplexū est verum. Tertiū s. subiectū de quo 2

est id de quo aliud scit: ↄ de tali vt patet ppōnitur questio. Scōo distinguo de passione demostrata: vel demōstrabili de subiecto. q2 vno modo lʒ ppie pōt dici passio vox illa siue termin^9 qui pbat in cōclusione demonstrata. Alio modo dicit passio ↄ adhuc ppropie ↄceptus incōplexus significatus per illam vocem. q2 voces sunt note earū passionū que sūt i aīa vt patet ῥ periermenias Tertio. dicit passio res significata p talē ↄceptū: q2 sicut voces sunt signa conceptuū: ita cōceptus sunt signa rerū. vt dicit ibidem Et sic passio accipit ppie prout in sequentibus apparebit. ↄ de passione sic sumpta intelligo ↄclusiōes. Tertio distinguo de habitu scientifico. q2 quidā est habitus vnius ↄclusionis tm̄ quidam vero plurium siue talis sit vnus vnitate simplicis forme. siue nō. de quo alias. ↄ de vtroq pōt 3

intelligi questio: ↄ hoc de ῥ Arti 2

Secūdus articulus.

Quantū ad scōm pono quatuor cōclusiones. Prima est. De formali rōne primi ↄ p Cōcl 1

se subiecti habitus scientifici. nō est continere virtualiter. primo oēs veritates illius habitus: cui^9 ē subiectum ῥ. pbat sic. si de formali rōne primi et p se subiecti eēt ῥ cōtinere ↄc. eadem veritas numero esset aduersis subiectis cōtenta virtualiter ῥ. cōseques est impossibile. igit ↄ aīs. impossibilitas cōsequentis apparet: q2 qō cōtinet ab aliquo vel in aliquo virtualiter ῥ nulli ↄuenit nisi per rōnem illius: hec patet ēt per illos qui ponunt oppositam cōclusionem si igit duo subiecta distincta ↄtinerēt virtualiter ῥ eandem virtutē numero: q qō lʒ eorum contineret per rationeʒ alterius. ↄ sic nullum cōtineret

virtualiter ꝑ qꝛ qḋ ſꝫ dependeret ab alio in contine
do: q̄ḋ eſt aperta cõtradictio: ɔ̄ña probat qꝛ princi
pia ſcie ſubalternate ſunt cõcluſiones in ſcia ſub
alternante: ſicut patet de perſpectiua ⁊ geo. igit
ſunt de perſe ɔſideratione vtriuſqꝫ. ⁊ per ɔ̄ñs conte
ta virtualr ꝑ in ſubiectis earũ ſtante ſuppoſito. ſꝫ
ſubiecta talium ſciarũ ɔſtat eē diuerſa. igit ⁊c. Se
cũdo ſic: illud q̄ ɔuenit ex ſe formalr medio vt diſtin
guit a ſubiecto nõ ē rõ formalis ⁊ quiditatiua ſubie
cti. patet ex terminis: ſed virtualr cõtinentia con
cluſionis demonſtrate ɔuenit ex ſe formaliter me
dio vt diſtinguit a ſubiecto: qꝛ mediũ bꝫ rõnez cau
ſe ⁊ propter quid reſpectu ɔcluſiõis. ſicut patet: ꝑ
⁊ .2. poſteriorũ ꝫ ⁊c.

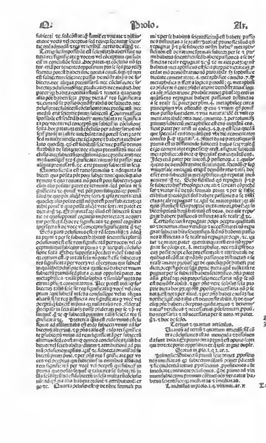
Rodd. Roddenton in prolo. 1 q. 4 ar. ꝑ

Sed ad iſtã rõnem dicunt aliqui qḋ virtualiter
ɔtinentia medij nõ excludit virtualē ɔtinentiã ſu
biecti qꝛ mediũ in demõſtratione potiſſima eſt diſ
finitio ſubiecti: ⁊ ideo idez eſt dicere: q̄ mediũ cõti
neat virtualr ⁊ q̄ ſubiectũ cõtineat virtualiter ꝑ
eum ɔtinere virtualiter ꝑ nihil aliud ſimpl contine
re per rationes proprias: circumſcripto quocũqꝫ alio.

Cõtra roddẽton.

Rño ad rodd. Iſta tñ euaſio nõ ſatiſfaciat. ꝑ qꝛ ſi medium de
mõſtrationis ſit diffinitio paſſionis ſicut aſſerit doc.
noſter falſum eſt: qḋ aſſumit. Scḋo qꝛ ſaltē in ali
quibus demonſtrationibus apparet euidenter. q̄
diffinitio ſubiecti nõ eſt mediũ: nec aliquid ptinens
ad naturã eius: ſicut patet in demõſtratione qua
demõſtrat habere .3. de triangulo ꝑ angulũ extrin
ſecum tãqꝫ per medium: de quo certum eſt q̄ nec eſt
diffinitio trianguli: nec aliquid pertinẽs ad naturã
eius. Idem ɔ̄ conuerſo patet. qñ eclipſis demõſtrat
de ſole per lunam interpoſitã: vel de luna per inter
poſitione terre tãqꝫ per mediũ virtualr ɔtinens no
titiam ɔcluſionis. qꝛ conſtat: q̄ luna interpoſita nõ
eſt diffinitio ſolis. nec pars diffinitionis illius. nec
terra eſt diffinitio lune. nec aliquid pertinẽs ad na
turam eius. Non eſt igit abſolute ⁊ vniuerſalr ve
rum: q̄ medium demõſtrationis ſit diffinitio ſub
iecti. ſicut aſſerit illa ſolutio: quicquid ſit de verita
te poſitiõis doctor noſtri. Et põt ex dictis formari
vna talis ratio. Illa veritas nõ cõtinet ꝑ virtualr
in ſubiecto per ſe ⁊ ꝑ habitus ſcientifici: cuius no
titia nõ ē poſſibilis ſine notitia alicuius extrinſeci:
qḋ nõ eſt ſubiectum nec pars eſſentialis ſubiecti.
nec aliquid pertinens ad nãm eius. patet ex termi
nis. ſꝫ multe veritates ſunt huiuſmodi. ꝫ minor pꝫ
ex dictis. qꝛ nõ põt ſciri an luna eclipſet niſi ſciat
cum terra interponat. ⁊ tñ terra interpoſita nec eſt lu
na nec aliqḋ eius vt dictum eſt ſupra. Idem patet
de eclipſi ſolis ⁊ interpoſitiõe lune ⁊ ſimilib⁹. Ex
cluſa igit hac euaſiõe arguo ad ꝑncipale. Tertio
ſic: notitia ſubiecti nõ ſemꝑ ɔtinet notitiã paſſionis
demõſtrabilis de ſubiecto. igit de rõne formali ſu
biecti nõ eſt: q̄ oēs veritates ſui habitus cõtinere vir
tualiter ꝑ ɔ̄ña patet. qꝛ ſine notitia paſſionis demõ
ſtrabilis de ſubiecto nõ eſt poſſibilis notitia ɔcluſio
nis demonſtrate. añs patet: qꝛ notitia alicuius ſu
biecti eſt alicui poſſibilis cui notitia paſſiõis demõ
ſtrabilis de ipſo ē impoſſibilis ſicut patet de ceco
a natiuitate. cui ē poſſibilis notitia coloris ⁊ poſſi
bilis notitia caloris. qꝛ talis nõ habet per viſuꝫ ⁊ ꝑ
conſequens eſt ſibi impoſſibilis notitia nigredinis
q̄ cõſequit colorē vt paſſio: ſicut patet in coruo ⁊ eſt
demonſtrabilis de ipſo. Quarto ſic ſubiectuꝫ nõ
ſemꝑ cõtinet virtualr predicatũ. igit nec euidenti
am totius propoſitionis. ɔ̄ña eſt nota etiã per op
poſitum opinantes: añs probat. qꝛ q̄ñqꝫ ꝑdicatuꝫ

eſt perfectius ſubiecto. ſicut patet: qñ demonſtrat
q̄ forma ſubſtantialis põt informare materiã. ⁊
imperfectius nõ cõtinet perfectius virtualr ſimo
potius econuerſo. Scḋa concluſio eſt. q̄ ratio for (cõclo 2)
mal ⁊ adequata primi ⁊ per ſe ſubiecti habitus ſcien
tifici non eſt ſubiecti reſpectu predicati in concluſiõe
ſcita. ſuppoſito q̄ in concluſione ſcita ſubiciat vox
vel conceptus ⁊ nõ res extra. Probat primo ſic. q̄
ſubiecto per ſe ⁊ ꝑ habitus ſcientifici ſupponit qḋ
ē ⁊ q̄ eē. vt patet primo poſteriorum. ſed de ſubiecto
concluſionis ſcite: ſuppoſito q̄ ſit vox vel concept⁹:
non ſupponitur quid eſt nec quia eſt vt patet: ergo.
Sed forte dicet ad iſtã rõnez q̄ ſubiectum poteſt
accipi dupliciter videlicet pro illo qḋ ſupponit. ⁊ p
illo pro quo ſupponit de primo nõ ſupponit in ſcien
tia qḋ ē ⁊ qꝛ eſt ſꝫ de ſcḋo. Sed ſic dicendo habet
intentum. qꝛ illud eſt ſubiectum per ſe ⁊ primũ hi
tus ſcientifici ꝓprie loquẽdo ⁊ nihil aliud: cui vere
conueniunt ɔditiones ſubiecti ex ſolutione data.
igit ⁊c. Scḋo ad pꝛincipale ſic. Illud ē proprie ſub
iectum cui vere cõueniunt paſſiones ⁊ proprieta
demonſtrabiles de ſubiecto ⁊ nihil aliud. pꝫ ex ter
minis. ſed ſubiecto cõcluſionis ſcite: ſuppoſito q̄ ſit
vox vel cõceptus. nõ vere conueniunt huiõi paſſio
nes ſed rei. ꝫ pbat minor: qꝛ certũ eſt q̄ non con
uenit voci vel conceptui poſſe ridere. vel beatifica
ri ſed rei. Tertio ſic: primuꝫ ſubiectũ ſcie per ſe ꝑ
⁊ principaliter intenditur in ſcia ſed ſubiectũ ɔclu
ſionis nõ ſic intendit in ipſa: ſuppoſitũ q̄ ſit vox vl
ɔceptus. igitur idē qḋ prius maior cõcedit. minor
probat. qꝛ illud qḋ nõ intendit in ſcia rõne ſui ſed
alterius: nõ intendit ꝑ nec ꝑncipaliter in ipſa. ſed
ſubiectum in ɔcluſionibus ē huiuſmodi ſtante ſup
poſito: qꝛ nõ intendit niſi ratione rei tm qꝛ cõclu
ſio nõ ſcit ꝓ ſe ſed ꝓ re. ⁊ ꝑ aduerſarios tñ qꝛ no
minibus vtit loco rerum ꝑ elencorũ. tum qꝛ vox ⁊
conceptus ſunt ſigna ſubordinata ipſius rei ⁊ vti
mur eis tãqꝫ ſignis ⁊ per ɔ̄ſequens ꝓ rõne ſui ꝑn
cipaliter ſed eius qḋ ſignificant ⁊ ſic rei. ⁊c. Iſta
concluſio poſſet multis rationibus ɔfirmari verum
quia ex ſequenti ɔcluſione clarius apparebit ꝑtran
ſeo. Eſt igit tertia ɔcluſio: q̄ ratio formal ⁊ ade (cõclo 3)
q̄ta primi ⁊ per ſe ſubiecti habitus ſcientifici vni⁹
ɔcluſionis preciſe eſt eſſe rem ſignificatã p vocem
vel cõceptũ qui ſubicit in illa ɔcluſione: rõ vero for
malis ⁊ adequata primi ſubiecti habitus ſcientifi
ci plurium cõcluſionum eſt eē reꝫ ſignificatã per vo
cem vel conceptum qui ſubicit in prima ⁊ princi
pali concluſione ſcita. Iſta cocluſio cont net duas
partes iuxta diffinitionē habitus ſcientifici poſitã
articulo precedenti. Pria eſt: q̄ rõ formalis ⁊ ade
quata pmi ⁊ per ſe ſubiecti habitus ſcientifici vni
us concluſionis preciſe ē eſſe rē ſignificatam p vo
cem vel conceptum qui ſubicit in illa concluſione.
Et hec probat primo ſic. Illud eſt ſubiectum per
ſe ⁊ primum habitus ſcientifici de quo aliqḋ vere
ſcit ſed vere ſignificata per vocem vel conceptum
qui ſubicitur in ɔcluſione ſcita aliquid vere ſcitur
⁊ non de voce vel conceptu ſignificante. quia de
terra que eſt extra. vere ſcitur q̄ ſit rotunda. ⁊
nõ de voce vel conceptu q̄ eſt in mente. ꝫ. Nec va
let ſi dicat q̄ de voce vel conceptu q̄ eſt in mente
aliqḋ vere ſcit: nõ rõne ſui. ſꝫ rõne rei ꝓ q̄ ſupponit
qꝛ tũc res illa ⁊ non terminus. nec conceptus q̄ eſt
in mente erit ſubiectum proprie loquendo. ex quo
de talib⁹ nihil ſcit rõne ſui ſꝫ rei. Scḋo ſic: vnitas
⁊ diſtinctio hitus ſcientifici ſumitur ex vnitate ⁊
diſtinctione primi ⁊ ꝑ ſe ſubiecti dicente ariſt. pri
mo poſteriorũ q̄ ſcia eſt vna que eſt vnius generis

subiecti ⁊c. sed cõstat: ꝙ sumit̃ ex vnitate ⁊ distinctione vocis vel ↄceptus sed rei: q: secantur scientie quēadmodū ⁊ res vt scribit̃. tertio de aīa: ꝙ ⁊c.

Tertio sic. impossibile est scientiaȝ haberi sine noticia rei significate ꝑ vocem vel cõceptum qui subicit̃ in conclusiõe scita. hoc patet. q: cõclusio nõ scitur etiā per tenentes oppositum pro se sed pro re. ȝ scientia potest haberi sine noticia cuiuscūq;. qđ non est subiectum scie: nec passio demõstrabilis de subiecto. nec aliqua premissarū. nec cõclusio. nec subiectuȝ ↄclusionis. nec predicatuȝ. nec mediuȝ. hoc patet: q: habita noticia istorū ⁊ remota quacunq; alia põt haberi scīa ꝓprie dicta. ī res significata ⁊c. cum nõ sit passio demõstrabilis de subiecto. nec ↄclusio: nec subiectū cõclusionis: nec predicatū nec mediū erit scientie primuȝ subiectū. Confirmat̃. q: īpossibile est scīctiā haberi annichilata re significata per vocem vel conceptū qui subicit̃ in cõclusione scita. hoc patet. q: etiā cõclusio per aduersarios nõ scit̃ pro se in: alr̃ re annichilata: nõ potest sciri pro re sed manēte intellectu: scīa potest haberi ia nichilato quocūq;. qđ est subiectū scie: nec passio demonstrabilis de subiecto: nec aliqua premissarū nec cõclusio. nec subiectū conclusionis. nec predicatuȝ nec medium: igit̃ res significata: cum nõ sit passio: nec aliqua premissarū. ⁊c. erit primuȝ subiectū in scīa.

Quarto sic. illa est ratio formalis ⁊ adequata subiecti qua posita põt poni subiectum: quocūq; alio remoto ⁊ qua remota nõ potest poni subiectuȝ quocūq; alio posito: patet ex terminis. sed posita re significata ⁊c. ponit̃ vel põt poni subiectū: q: ponit̃: illud de quo põt aliqđ vere sciri. ⁊ ipsa remota: etiā quocūq; alio posito etiā nõ potest poni subiectuȝ: q: nihil ponit̃ ð quo possit aliqđ vere sciri. vt patet ex dictis: ꝙ ⁊c. Et ↄfirmat̃: q: illud est subiectū scientie de quo supponit̃ cognitio imperfecta: ⁊ acquiritur perfecta. ȝ de re significata ⁊c. ponit̃ cognitio iperfecta n̄ de voce vl conceptu significante ꝙ ⁊c.

Scđa pars ↄclusionis est: ꝙ rõ formalis: ⁊ adequata primi ⁊ per se subiecti habitus scientifici plurium ↄclusionuȝ est esse rem significatā per vocem vel cõceptum. qui subicitur in prima ⁊ ꝓncipali cõclusione scita. Et hec supposita ꝓcedēti videt̃ satis nõ q: certum est. ꝙ in tali scīa nõ potest esse subiectuȝ res significata per voceȝ vel cõceptum qui subicit̃ in qualibet ↄclusione scita q: tūc nõ haberet vnum subiectū primū. sed plura cuius oppositū patet. de metaphisica ⁊ nāli philosophia ⁊ similib⁹ iuxta doctrinā phi. ⁊ comentatoris. Nec potest dici. ꝙ subiectuȝ talis scie sit res significata ꝑ vocē vel cõceptum: qui subicit̃ in scđa conclusione vel in aliqua aliarū. sic ut res distincta are significata ꝑ vocē vel ↄceptū q subicit̃ in pria q: nulla talis res ↄsiderat̃ ꝓncipalr̃ in scīa illa: ȝ possit ↄsiderari per se ⁊ ꝓ reliquit̃. ꝙ ⁊c. ꝙ subiectū primum talis scie sit res significata ⁊c. Preterea q̄lis est ordo vnius cõclusionis ad aliam: talis est ordo subiecti vnius ad subiectuȝ alterius. ⁊ ꝑ ↄñs talis est ordo rei significate ꝑ subiectū vnius ad rem significatā per subiectū alterius: sed constat. ꝙ omnes conclusiões talis habitus: vel scie habēt ordinem ⁊ attributione ad primā ↄclusionem ipsius. igit̃ ⁊c. subiecta omniū ad subiectū primuȝ pme. ⁊ per ↄñs res significate per voces vel ↄceptus qui subiciunt̃ in omnibus alijs. ad rem significatā per vocē vel ↄceptū qui subicit̃ in prima quo posito sequit̃ ꝙ talis res sit subiectū in illa scīa: q: illud est subiectū in scīa multarū cõclusionū: ad qđ oīa alia habent ordinē ⁊ attributionē: ergo ⁊c.

Quarta ↄclusio est: ꝙ de rõne formali primi ⁊ per se habitus scientifici: nõ est habere passiones distinctas a se realr̃: probat̃ primo sic illud qđ repugnat ꝓ ⁊ ꝑ se subiecto nostri habit⁹ metaphisici non est de ratione formali subiecti per se ⁊ primi habitus scientifici: sed habere passiones a se distinctas realr̃ repugnat ⁊c. ꝙ ⁊c. maior patȝ: q: nr̃ habitus metaphisicus est scīa proprie dicta: cuȝ ꝓcedat mõ demõstratiuo nõ probabilr̃ sȝ sophistice dicente comentatore. 4. metaphisice comēto. 7. ꝙ metaphisica differt a logica ꝑ modū: q: metaphisica ↄsiderat ð ente ↄsideratione demõstratiua. logica aūt ↄsideratione ꝓbabili: minor ꝓbat̃: q: enti in quātū ens repugnat habere passiones distinctas a se realr̃ sic patet per phm. 4. metaphisice circa principium vbi ostendit ꝙ ens ⁊ vnum qđ ponit̃ eius passio sunt idem. ⁊ vna natura: idē ēt vult comentator ibidē ↄtra auic. comento. 3. per totum: ȝ primuȝ subiectū metaphisice est ens inquātū ens. sicut patet per arist in eodeȝ. 4. ð. ꝙ est scīa quedā que speculat̃ ens inquātū ens vbi dic. comentator comēto ꝓ. ꝙ tractat⁹. 4. ↄtinet duas partes. quarū prima est in diffiniendo subiectū huius scie v: ult ꝙ ergo comentator expresse: ꝙ arist. assignat subiectū metaphisice: cū dicit ꝙ speculat̃ ens inquātū ens. Ideȝ etiā patet per lincon. ꝓ posterioꝝ. c. 2. quiloquens de demõstratione sicut inquit. sciendū ꝙ sup vniuersale ambiguū erigit̃ demõstratio ⁊ nisi hoc esset ens subiectū in metaphisica. qđ reputat incõueniens ꝙ ⁊c. Scđo sic. illud qđ repugnat ꝓ ⁊ ꝑ se subiecto hit⁹ theologici creati ⁊ increati cõprehensor ⁊ viator n̄ ē de rõe formali primi ⁊ per se subiecti hitus theologici sed habere passiones a se distinctas realr̃ repugnat ⁊c. igit̃ ⁊c. maior patet: q: aliquis istorū est scīa proprie dicta. minor ꝓbat̃: q: subiectū primū horū habituū est deus. deo aūt repugnat habere passiones distinctas a se realr̃: ꝙ ⁊c.

Tertio sic: cui n̄ repugnat ↄcipi ↄceptu quiditatiuo ⁊ denominatiuo veridico ⁊ necessario ei nõ repugnat subici in hitu scientifico. sed nõ habenti passiones distinctas a se realr̃ nõ repugnat ↄcipi. ⁊c. igitur ⁊c. minor patet q: enti inquantū ens nõ repugnat sic cõcipi ex. 4. metaphisice. nec etiā ipsi deo cuȝ possit ↄcipi cõceptu essentiali ⁊ attributali de quibus tñ cõstat ꝙ nõ hñt passiones distinctas a se realr̃: maior probat̃: q: de quocūq; põt haberi predicti ↄcep⁹ põt ee scīa ꝓprie dicta. igit̃ nulli tali repugnat per se subici i habitu scientifico. ↄña patet añs ꝓbat̃: q: oīs propositio necessaria nõ ꝑ se nõ est demõstrabilis. ⁊ per ↄñs vere scibilis scīa proprie dicta hoc pȝ: q: oīs ꝓpositio necessaria nõ ꝑ se nota. est nota per aliud. ⁊ per ↄñs habet causaȝ sue noticie: igit̃ oīs talis est demonstrabilis. sȝ de quocūq; pñt haberi cõceptus quiditatiuus ⁊ denominatiu⁹ veridicus ⁊ necessarius. põt formari ꝓpositio necessaria ⁊ nõ necessaria per se noto. vt patet. ꝙ ⁊. ⁊ hoc de scđo.

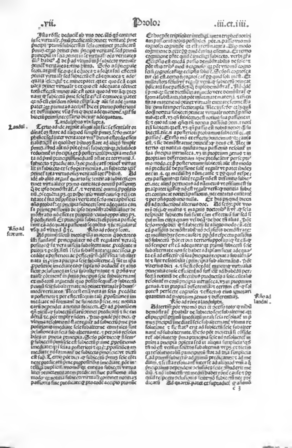
Tertius ⁊ quartus articulus. Ar. 3 ⁊ 4

Quantū ad tertiū ⁊ quartum articulū: sil'cõtra cõclusiones istas mouenda ⁊ dissoluenda sunt dubia. Et primo ↄtra primā est opinio scoti qui directe ponit oppositum ex q̄ ipse arguit dupl'r.

Scotus in ꝓlo. 1. q. 2. ar. 2.

Primo sic: Subiectū primū scie ↄtinet ꝓpositiones imediatas q: subiectum illarū ↄtinet pdicatū ⁊ sic euidentiā totius ꝓpositionis ꝓpositiones a fortiori imediate continent ↄclusiones. ꝙ de primo ad vltimum subiectum primum cõtinet oēs veritates habitus scientifice: q: mediatas ⁊ īmediatas.

Landulfus in ꝓlo. 1. q. vltima. ar. 1. Landul

Ista rõ sic deducit̃ ab vno doc. illõ qd̃ continet in se virtualr̃. pmũ predicatũ: ptinet veritatẽ pme pncipij. pmũ subiectũ in scia continet predicatũ pmũ. ergo ptinet pmi pncipij veritatẽ. sed primũ principiũ in scia ptinet in se virtualr̃ oẽs veritates illi⁹ habit⁹. ꝙ de ꝑ ad vltimũ in ꝑ subiecto virtualr̃ ptinet̃ veritates totius hitus. Scdo ad pncipale scoti. arguit̃ sic. oĩs cã equoca ⁊ adeq̃ta suũ effectũ ptinet virtualr̃ sed subiectũ est cã equiuoca ⁊ adequata scie: igit̃ ⁊c. minor patet. q2 ex quo ẽ cã equiuoca ptinet virtualr̃ ⁊ ex quo est adequata cõtinet totũ effectũ: minor aũt est nota quo ad vtrãq3 ptez nam ꝙ subiectũ pme scie sit ei⁹ cã equiuoca patet q2 nõ est eiusdem rõnis cũ ipsa. ꝙ aũt sit adequata patet: q2 primitas accipit̃ hic ex primo posteriorũ et diffinitione vlis f3m ꝙ dicit adequationẽ. igit̃ subiectũ primũ necessario dicitur adequatum.

Landulphus vbi supra.

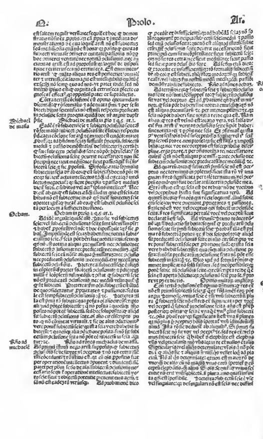
Landul. Tertio ad idẽ arguũt aliqui aliĩ sic: i essentialr̃ ordinat̃ oz stare ad aliquod simplr̃ pmuz. scdo metaphisice sed inter veritates vni⁹ hitus est ordo essentialis: igit̃ in quolibet hitu oz stare ad aliqd̃ simplr̃ pmuz. istud aũt nõ põt ẽ nisi subiectũ: q2 pclusiões reducunt̃ in pncipia ex ꝑ posteriorũ: pncipia mediata ad pmũ principiũ imediatũ pstat ex terminis. s. subiecto ⁊ predicato. s3 oẽ predicatũ ptinet̃ virtualr̃ in subiecto ex scdo pitermenias. in subiecto igit̃ ptinet̃ tota virtus oĩuz veritatũ tot⁹ hitus. Ad idẽ ab alijs arguit̃ quarto sic: entitas subiecti continet virtualiter primo entitates omniũ passionuz q̃ de ipso demõstrãt̃. i. ⁊ veritatẽ omniũ ppositionũ. pñequẽtia p3. q2 dispositio vniuscuiusq3 rei in entitate ẽ sua dispositio i veritate scdo metaphisice: aũs probat̃: q2 pncipia subiecti sont adequata cau sa prime passionis de ipso demõstrabilis. aliter demõstratio nõ esset ex proprijs. cuius oppositũ p3. ꝑ posteriorũ. Et principia subiecti cũ prima passiõe sunt cã adequata passionis sequẽtis ⁊ sic regulariter vsq3 ad vltimã ꝙ ⁊c. Rño ad rõnes scoti.

Rño ad scotum. Ad primũ illorũ dico: ꝙ illa maior in q̃ doctores isti fundant̃ principaliter nõ est regulariter vera: q2 posito: ꝙ sit vera in scia subalternante ꝓcedente a priori ⁊ ꝑ cãs. nõ tñ i scia subalt̃nata: q2 nec i scia ꝓcedẽte a posteriori ac ꝑ effectũ: nõ q̃de i scia subalternata in prima pncipia scie subalterne. q̃ sũt in ipsa ꝓpositiõe imediate eo ꝙ i ipsa nõ deducit̃ ex alijs sicut pclusiones in scia subalternante ⁊ pñs virtualr̃ cõtinent̃ in pmis pncipijs scie subalternant̃ et mõ eorũ arguendi quo posito sequit̃. ꝙ subiectũ primũ scie subalternate nõ ptinet virtualr̃ ꝑ huius modi veritates. Nec est etiã vera in scia ꝓcedẽte a posteriori ⁊ per effectũ: q2 in tali ꝓpositiones immediate nõ formant̃ de subiecto ꝑ scie. nec notitia earũ dependet a notitia subiecti. Et ad ꝓbatiõem qñ dicit̃. ꝙ subiectũ illarũ ptinet predicatũ ⁊ sic eundẽ tñ ⁊c. põt tripl̃r rñderi. Primo quidẽ põt dici. ꝙ vltima resolutio nõ stat regulr̃ ad subiectũ pme ꝓpositionis imediate scie subalterne cum tales sunt pclusiones in scia sub alternante. ⁊ per pñs resolubiles in priora principia. Scdo põt dici: ꝙ nõ semper subiectũ pmũ scie est subiectũ prime ꝓpositionis imediate: q2 i scia a posteriori ⁊ q2 ẽ ꝓpositiões immediate nõ formant̃ de subiecto pmo scie: vt dictũ est sup. Tertio põt dici. ꝙ subiectũ pmuz scie cõtinere predicatũ pme ꝓpositiõis imediate põt intelligi dupliciter. vno mõ q2 entitas subiecti virtualiter ptinet entitatem predicati siue passionis alio modo: q2 notitia subiecti virtualr̃ continet notitiaz passionis siue predicati: ꝙ pro eodẽ accipio pronũc

Et hoc põt tripliciter intelligi. iuxta triplicẽ notitiam passionis nobis possibilez. põt. n. passio vno mõ cognosci cognitiõe q2 est i rerũ natura. Alio modo cognitione d. ꝑ q2 ꝑ quid ẽ in sua essentia. Et tertio cognitione q2 ꝙ quid ẽ intelligi subiecto. verbi grã Eclipsis est quedã passio demõstrabilis de sole: ⁊ põt istis trib⁹ modis cognosci: q2 põt vno mõ cognosci si cognoscat̃: q2 eclipsis solis ẽ. Scdo si cognoscatur qd est. tertio si cognoscat̃ ꝑ quid soli inest. Et nullo istorũ sensuũ vr̃ regulr̃ verũ. ꝙ subiectũ ptineat ꝓdicatũ siue passiõez. q̃ d ipso demõstrat̃. Nõ q̃dẽ i pmo. q2 sicut dictũ ẽ in arguẽdo vere demõstrat̃ ꝙ forma substantialis põt informare materiã ⁊ tñ entitas materie nõ ptinet virtualr̃ entitatẽ forme sbalis cum sit imperfectior ipsa. Nec in scdo: q2 l3 quãdoq3 notitia subiecti ptineat virtualr̃ notitiã passionis. q2 est. v3 qñ subiectuz est notius sua passione in se ⁊ quo ad nos qñq3 tñ notitia passiõis ptinet notitiã subiecti q2 est. v3 qñ passio est nobis notior q̃ subiectũ. tũc. n. a posteriori probamus subiectũ ẽ. q2 passio ẽ. Et isto mõ ex effectu pnuncium⁹: q2 causa est. ⁊ sic demõstratiue pnũcit̃: ꝙ deus est. Nec in tertio q2 notitia quiditatiua passionis resoluit̃ in sua pncipia intrinseca. v3 in proprium genus ⁊ in propriam differentiam: que predicãtur per se primo modo. ex ꝑ posteriorum subiectũ aũt isto modo nõ predicat̃ de passione salt̃ regulr̃ vt patet ibidez nec in 4. q2 mediũ h3 rõm cause ⁊ ꝑ quid respectu passionis: q2 saltẽ regulr̃ nõ est diffinitio subiecti. nec aliud pertinens ad nãm eius vt oñsum est supra: patet igit̃. ꝙ nõ est regulr̃ verũ: ꝙ notitia subiecti contineat notitiã passionis. nec entitatis entitatẽ ⁊ per pñs probatio nulla. Ex his ꝑ quid dicendũ ad deductionẽ alterius doc. Ad scdz: põt vno mõ dici. ꝙ multis ⁊ magnis doctorib⁹ nõ vr̃. ꝙ scia respiciat subiectũ suũ sicut cãm effectiuã sui sed sicut mãm circa quam versat̃ de hoc tñ alias. Põt scdo modo dici ꝙ si subiectũ sit aliquo modo cã. est cã passiõis demõstrabil' nõ pclusiõis demõstrate: q2 mediuz h3 rõem cause: ⁊ ꝑ q̃d respectu passiõis nõ subiectũ. Põt et dici tertio supposito: ꝙ sit cã. ꝙ nõ semper est cã adequata: q2 primũ subiectũ scie subalternate non se habet ad ipsam sicut adequata cã ad effectũ: cũ sua pncipia recipiat a subalt̃nãte ⁊ sint resolubilia i principia sub alternãtis. Põt vlterius dici 4. ⁊ sic si cõcedat̃ minor: ꝙ virtualis ptinentia cause efficient̃ nõ sufficit ad habẽdũ perfectã notitiã de effectibus productis a sole. cũ talis resoluat̃ in eorũ pncipia intrinseca. v3 in proprium genus. ⁊ in propriã differentiã. ⁊ certum est. ꝙ sol potest perfecte cognosci ⁊ effectus eius ignorari quantum ad proprium genus ⁊ differentiaz. Rño ad landul.

Rño ad rõnes landulphi.

Ad tertiũ: põt vno mõ dici et pcesso toto: ꝙ nihil demõstrat̃ ꝓbabilr̃ de subiecto scie subalterne. q2 cũ pncipiũ primũ imediatũ in tali scia resoluat̃ in pmuz pncipiũ imediatũ scie subalternant̃ vltima resolutione ⁊ sic stat⁹ erit ad subiectũ scie subalternant̃ nõ subalternate. Scdo põt dici etiã si cõsideret̃ absolute: ꝙ pma principia scie nõ resoluerẽt̃ in priora pncipia pplexa sed in aliqua simplicia: q̃ tñ nõ est verũ in scientijs subalternis vt p3 ex dictis q2 resolutio taliũ principiorũ stat ad tria simplicia s. ad primũ subiectũ: ad primũ predicatum: ⁊ ad mediũ. ⁊ si ista resoluant̃ inter se ad aliquod vnũ a q̃ pncipalius dependent pclusiões scie: illud erit mediũ. ⁊ nõ subiectũ: q2 mediũ habet rõnẽ cause ⁊ ꝑ quid respectu pclusionis scientẽ nõ subiectũ nec predicatũ. Ad quartũ patet ex supradict̃ ꝙ añs nõ

est saltem regulr veꝝ: nec sequit̃ ex hoc ꝙ demon
stratio nõ sit ex ꝓprijs. qꝛ cã ꝓpria ꝛ immediata de/
monstrationis de qua loquit̃ arist. nõ est subiectuȝ
sed mediũ. cõña etiã nõ est bona: qꝛ posito ꝙ entitas
subiecti virtualr̃ ↄtineret entitatẽ passionis nõ pp
hoc ↄtineret veritatẽ nec notitiã ↄclusionis. nec au
ctoritas arist. est ad propositũ: qꝛ loquit̃ de disposi
tione rei intrinseca nõ extrinseca. Est enim inten/
tio arist. ꝙ quãto aliqua res est perfectior formali
ter ꝛ intrinsice. tãto magis est intelligibilis quãtũ ẽ
ex se: lȝ nõ semp quo ad nos. vt patet ibide. sed nõ
intẽtio ipsius est. ꝙ cognita cã extrinseca pfecte co
gnoscat effect⁹. qꝛ oppositũ patet ex supradictis.

Cõtra tertiã cõclusionẽ est opinio quorumdam
dicentiũ: ꝙ rõ formalis ꝛ adequata pm̃i ꝛ per se su
biecti habitus scientifici nõ est nisi respectu predicati
in ↄclusiõe scita ꝓ eo qua. quidã hoc sic arguit dupl'r
Michael de massa ꝓsic Michael de massa in ꝓlo 1 q. 5 ar. 1.

Eadẽ ẽ rõ subiecti scie ꝛ subiecti ↄclusiõis scite: ꝯ
rõ formalis subiecti ↄclusiõis scite ẽ subiecti respectu
pdicati i cõclone scita: ergo ꝛc. minor est eadẽ: maior
ꝓbat̃. qꝛ ad hñdum sciaȝ sufficiũt pncipia. subiectũ
mediũ ꝛ passio demõstrabil' de subiecto: lȝ certũ ẽ
ꝙ siue subiectu ↄclusiõis scite nõ põt hẽri scia: i' su
biectũ ↄclusionis scite ↄcurrit necessario: ꝛ non sic
pncipiũ nec sicut mediũ: nec sicut passio: agit̃ sicut su/
biectũ scie ꝛ sic ꝓpositũ. Secũdo sic. ratio formalis
subiecti in scia dr̃ ab eo ꝙ est subiecti: sȝ hoc nõ põt di
ci: qꝛ subiicit̃ actu intellectus tãq̃ id circa qd intel
lectus negociat̃: qꝛ sicut pncipia ꝛ passio ꝛ mediuȝ
dicit̃ subiectũ habitus vel act⁹ ipsius intellect⁹. Nec
dicit̃ ab eo ꝙ est subiecti tãq̃ illud in quo est scia. qꝛ
habitus nõ est subiectiue in eo qd dicit̃ subiectuȝ scie
oportet igit̃ ꝙ dicat̃ ab eo ꝙ est subiecti ĩ ↄclusiõe sci
ta per locum a sufficienti diuisione.

Ocham. Ocham in ꝓlo 1 q. 5 ar. 1.

Ad idẽ arguũt quidẽ alij. Primo sic vel subiectuȝ
scie: vel subiectũ ↄclusionis scite sunt idem simplr̃:
ꝛ habet̃ ꝓpositũ: vel nõ: ꝛ hoc ẽ impossibile: qd sic ꝓ
bat̃. Impossibile est sciaȝ haberi sine notitia subie/
cti illius scie. sꝫ scia põt hẽri sine notitia cuiuscumq̃
qd nõ est notitia aliqua premissaꝝ nec ↄclusio: nec
subiectũ ↄclusionis: nec predicatũ nec mediuȝ. igit̃
subiectũ scie cũ nõ sit aliqua pmissaruȝ: nec ↄclusio
nec predicatũ ↄclusionis: nec mediũ. erit necessario
subiectũ ↄclusiõis. Preterea subiectũ scie ẽ aliqd
in cõplexũ. sꝫ preter subiectũ ↄclusionis ꝛ pdicatuȝ
nullũ ẽ icõplexũ nisi mediũ. ꝛ ↄstat ꝙ subiectũ scie
nõ est predicatũ ↄclusionis nec mediũ. relinquit̃ ḡ
ꝙ sit subiectũ. Preterea sm̃ oẽs. subiectũ est illud
de quo ↄsiderantur ꝓprietates ꝛ passiones: sed ta
le est semp subiectũ ↄclusionis: ḡ ꝛc. Preterea il
la est pma rõ subiecti: qua posita oĩ alio circũscripto
aliquid põt eẽ subiectũ: ꝛ q̃ nõ posita: quocũq̃ alio
posito nõ pot eẽ subiectũ. sed hoc solũ posito. ꝙ aliqd
sit subiectũ ↄclusionis scite. oĩ alio circũscripto pu
ta. ꝙ nõ cõtineat virtualr̃. ꝛ sic de alijs ↄdictionib⁹
vere ponit̃ subiectũ scie: qꝛ ista scia vere habebit su
biectũ: ꝛ quacũq̃ alia ↄdictione posita. si nõ sit subi
ectũ in ↄclusione scita nõ põt eẽ subiectũ in scia. igi
Rño ad michaelẽ. tur ꝛc. Rño ad rões michaelis de massa.

Ad primũ istoꝝ nego arist. supposito. ꝙ subiectuȝ
ↄclusiõis scite sit vox vl ↄceptus ꝛ nõ res extra. sic
isti cõcedunt. ꝛ rõ istius est. qꝛ cũ oĩs ꝓpositio fiat
per operationẽ intellectus ↄponent. ꝛ diuidenti. sic
patet per pñm scdo de aĩa: subiectũ ↄclusionis ne/
cessario sequit̃ operationẽ intellectus: subiectũ ve/
ro scie sicut ꝛ obiectũ potentie precedit eius actũ. ꝛ
io nõ est eadẽ rõ vtriusq̃. Ad probationẽ dico
ꝙ ꝓcedit ex insufficienti. qꝛ ad habẽdã sciaȝ nõ so
lũ requirunt̃ principia: subiectũ scie: mediũ ꝛ passio
sed etiã ↄclusio scita: que nõ est aliquod istoꝝ: subie
ctũ igit̃ ↄclusionis scite ↄcurrit necessario: nõ sicut
principiũ cum sit incõplexũ: nec sicut subiectũ scie:
cũ nõ sit res extra: nec sicut mediũ: nec sicut passio
sed sicut pars ↄclusiõis scite. Ad scdm etiã dico:
ꝙ procedit ex insufficienti. qꝛ rõ formalis subiecti ñ
dr̃ ab eo ꝙ est subiici. aliq̃ istoꝝ modoꝝ: sꝫ qꝛ subiicit̃
realr̃. vel saltẽ sm̃ nostrũ modũ intelligẽdi passiõi
demõstrabili de subiecto. Rño ad rões ocham. Rño ad ocham.

Ad tertiũ dico: ꝙ subiectũ scie ꝛ subiectũ ↄclusio
nis scite nõ sunt idẽ: supposito: ꝙ subiectũ ↄclusiõis
sit vox vel ↄceptus. Et ad ꝓbationẽ qñ dicit̃ in mi
nori. ꝙ scia põt haberi sine notitia cuiuscũq̃ qd nõ
est aliqua premissaꝝ ꝛc. per interemptionẽ ꝛc. qꝛ
scia nõ põt haberi sine notitia rei de qua est. Nam
ab eo ꝙ res est vel nõ est: oratio vera vel falsa di/
cit̃ sm̃ arist. i' veritas ↄclusiõis scite ñ põt haberi
sine notitia rei ꝛ pñs nec scia. Et ↄfirmat̃: qꝛ ista
ꝯ vere scit̃ oĩs hõ ẽ susceptibil' discipline vel i' scit̃
pro se: vel pro re. non pro se: qꝛ sic est falsa ꝛ impossi
bilis: qꝛ nec vox nec ↄceptus est susceptibilis disci/
pline. ergo pro re. ꝛ per ↄñs notitia rei necessario re
quirit̃. ḡ tñ nõ est aliqua premissaꝝ: nec ↄclusio nec
subiectũ ↄclusionis: nec predicatũ. nec mediũ. ḡ ꝛc.

Ad quartũ. dico ꝙ subiectũ pmũ scie nõ est ↄce/
ptus nec terminus in ↄpletus. sicut ista rõ vr̃ ima
ginari ꝑ res significata per talẽ terminum. vel ↄce/
ptũ eo mõ quo fuit declaratũ i tertia ↄclusiõe mea.
Et rõ istius est: qꝛ scia est de rebus: nõ de vocibus
vel ↄceptibus: lȝ ista sint significatiua reꝝ. Ad
quintũ dico. ꝙ sm̃ oẽs qui recte loquunt̃. illud subie
ctũ scie: cui vere ↄueniunt ꝓprietates ꝛ passiones.
ꝑ tale nõ est vox vel ↄceptus qui subiicit̃ in ↄclusiõe
scita. ꝑ res significata per talẽ vocẽ vel ↄceptũ sicut
declaratũ est sup̃. Ad vltimũ: primo reduco rõ/
nẽ. qꝛ si deductio sit bona: sequit̃ ꝙ predicatũ ↄclu
sionis scite sit pmũ subiectũ scie. probat̃ illa est pri
ma rõ subiecti q̃ posita ꝛc. ꝑ hoc solo posito: ꝙ aliqd
sit predicatũ ↄclusionis scite oĩ alio circũscripto ve
re ponit̃ subiectũ scie per ꝓbationẽ suã: qꝛ ista scia
vere habebit subiectũ. ꝛ quacũq̃ alia ↄdictione po
sita: si nõ sit predicatũ in ↄclusione scita nõ põt esse
subiectũ in scia: ḡ ꝛc. Dico igit̃ ad formã rõnis: ꝙ
minor implicat nõ solũ falsum. sed incõpossibile: qꝛ
ponẽ subiectũ ↄclusiõis scite. circũscripta re: de q̃ ẽ
scia est aperta ↄdictio: qꝛ ↄclusio nõ scit̃ pro se. ꝑ pro
re vt pz ex dictis. Opinio multoꝝ anglicoꝝ. Opi. anglicoꝝ.

Cõtra tertiã ↄclusionẽ est opinio quorũdam: ꝙ res ex
nõ est primũ subiectũ scie. ꝑ q̃ et fũdamẽti eoꝝ põt
argui. Primo sic. vnius scie ẽ tm̃ vnũ subiectũ ñ plu
ra. ḡ subiectũ scie nõ est res extra significata per vocẽ
vel ↄceptũ q̃ subiicit̃ in ↄclusione scita. añs est phi ꝑ
posterioꝝ dicẽtis: ꝙ scia ẽ vna q̃ ẽ vni⁹ gñis subiecti
ꝛc. ↄña ꝓbat̃ res: qꝛ significata ñ est vna ꝑ plures.
qꝛ nõ plus ꝑ ↄceptuȝ hõis iportat̃ vnũ idiuiduũ. q̃
aliud. Ista rõ sic deducit̃ ab aliquib⁹. Si pmũ su
biectũ scie nõ sit vox vel ↄcept⁹ ꝛc. sed res ex: vel ꝑ
muȝ subiectũ scie q̃ habet̃ ꝺ elephãte est elephas
vlis vel pticularis. nõ vlis: qꝛ in re ex nullus e talis
ꝑ pticularis: vel aliq̃s determiate: vl' oĩs. q̃ nõ põt
dici ꝙ aliq̃s sic ꝛ aliquis ñ nisi q̃s vellet loq̃ ad pla
citũ. Nõ al' q̃s determiate: qꝛ non est maior rõ de
vno: q̃ de alio: cũ nõ magis vnus eorũ iportet̃ p cõ
ceptũ elephãtis. q̃ alius. Si oĩs: sequit̃. ꝙ vnius sci
entie nõ erit vnũ subiectũ. ꝑ plura. imo quasi infini
ta qd est ĩpossibile. Preterea: subiectũ scie ẽ vle
vel singulare: qꝛ de singulari nõ est scia nec diffini

tio.7.metaphisice ergo p̄mū subiectū scie nō ē res ex̄: q2 res ex̄ ē tm̄ singulare nō vl'is: q2 vl'ia aut nihil sūt aut posteriora sūt vt dr̄ p̄ de aīa .t° ꝛc. Preterea illa nō est rō formal' adeq̄ta subiecti: q̄ nō posita pōt poni subiectū. s3 n̄ posita re ex̄ pōt poni subiectū ꝛc. ꝓbat' minor: q2 nulla rosa ex̄nte h̄r scia ꝺ rosa tpe hiemali. ꝛ ista sc̄ia .a. vere h3 subiectū .i° ꝛc.

Preterea scia de hoīe fuit ab eterno: q2 de° ab eterno ꝑfecte cognouit hoīe3 .i° subiectū ei9 fuit ab eterno: q2 oīs scia est de aliq̄ tāq̄3 de subiecto. s3 res significata ꝑ ꝯceptū hoīs nō fuit ab eterno .i° quia nullus homo fuit ab eterno .i° talis res ex̄ nō ē subiectū ex̄. Rñō ad rōes anglicorū. Rñō ad anglicos

Ad p̄mū aūctorū d̄nt multi q res p̄ significata per vocē vel ꝯceptū q̄ subicit in ꝯclōne scita semꝑ est vna vnitate numerali: vel specifica: vel saltem aliq̄ vnitate cōi ꝛ vl'i q̄ tn̄ est vere realis. Et si ista opio eēt vera: rōnes ꝯ ꝯclōnez istā modicū ꝯcludēt. vez q2 illud nō reputo vez. q2 credo q oīs res de mūdo sit ꝑticular. ꝛ nulla vl'is. Rñdeo aliter ad eas. Ad p̄mū° nego mā3. Et ad ꝓbationē dico. q accidit subiecto p̄ h̄itus scīētifici ad hoc q sit verum. q2 res signata ꝑ vocē vel ꝯceptū q̄ subicit in ꝯclōne scita sit numeralit' vna vl' plurēs q2 sic° plurēs hoīes sūt vn° populus: sic plurēs res sigate ꝑ vocē vel ꝯceptū sūt vnū subiectū. Cui9 grā est aduertēdū q ad hoc q subiectū p̄mū h̄it° scietifici sit vere vnū: n̄ necessario requirit' q res significata ꝑ vocē vel ꝯceptū q̄ subicit' in ꝯclusiōe scita sit vna vnitate numerali. nec requirit' q sit vna vnitate specifica: vel alia cōi reali q2 nulla est talis. s3 sufficit q sit vna vnitate numerali. sicut q̄n demrāt' eclipsis ꝺ sole. vel infinitas ꝺ deo: vel si sint plures numeralit' sufficit q oēs sint vnū vnitate eiusdē ꝑ se ordinis. verbi grā. res significate ꝑ vocē vel ꝯceptū q̄ subicit' in hac ꝯclusione scita. oīs hō ē risibilis. sunt numeralr' plurēs: q2 ꝑ cōceptū hoīs nō magis iportat' vnū indiuiduū hoīs q̄3 aliud. sicut dicebat' in arguēdo ꝛ tn̄ oēs sunt vnū vnitate ꝑ se ordinis. q2 corpo. q quilib3 hō ꝑticular' est animal rōnale ē inter eos essentialis ordo siue similitudo q2 nō mīn° assimilant' petr° ꝛ paul°. q2 q̄lib3 eoꝝ ē animal rōnale q̄3 duo hoīes. albi q2 q̄libet eorū ē albus. Et q2 ista similitudo siue ordo eēntialis q̄ est int' eos sufficit ad hoc. q risibilitas demret' de q̄libet hoīe: q2 h̄n sequit' demrato quocunq3 hoc ē animal rōnale .i° ē risibilis. Ideirco talis vnitas ꝑ se ordinis sufficit ad hoc: q oīs hō ēē sicent vniuersitas sint vnū subiectū. Et ad istū intellectū ꝓbat ari. sto.4.metaphisice: q q̄ sunt vnius ꝑ se ordinis sunt de ꝑ se ꝯsideratiōe vnius scie. ex quo p3 q illa maiora est nulla. res significate ꝑ ꝯceptū sunt numeraliter plurēs .i° scie q̄ habet' de hoīe nō est vnū subiecto s3 plura: ēt supposito. q eius subiectū sit res ex̄. Et his p3 q̄d dicendū ad deductionē sequētē: q2 ꝯcedo q p̄mū subiectū scie q̄ h̄r ꝺ elephāte n̄ ē elephas vniuersalis. nec aliq̄s ꝑticularis determinate. q2 quo° cūq3 tali ānichilato adhuc h̄r scia de elephante nec determinate ꝛ oēs istis demōstrat'. q nūc sunt actu: q2 si oēs isti ānichilarent' vno solo manente adhuc haberet' scia de elephāte: nec aliqui demōstrati ꝛ aliqui nō: q2 nō est maior rō de istis q̄3 de illis. Et q̄ p3 q rō ꝓcedit ex insufficiēti. Dico g̃ q p̄mū subiectum scie q̄ habet' de elephāte est elephas indeterminate sumpt° vn° vel plures quicūq3 ponāt' in eē. sicut p̄mū subiectū scie q̄ habet' de hoīe est hō indeterminate accept° vn° vel plures q̄cūq3 ponant' in eē: de quocūq3 tali vel quibuscūq3 talib° vere demōstrat' q sit vel sint risibiles. Et hoc intendūt doctores dicētes. q indiuiduū signatū nō pōt eē subiectū scie: sed in indiuiduū vagū h̄n3 hoc etiā saluat' illud cōe dictū. q subiectū scie abstrahit ab eē ꝛ nō eē. vel hic ꝛ nūc. Nō sequit' si ponant' actu plures q sint plura subiecta sicut p3 ex solutiōe ꝓcedēti. Et q illud sit possibile oñdo in simili: q2 q̄n cognoscit' elephas cognitione abstractiua. nō solū cognoscit' vox vel ꝯceptus sed res ex̄ immediate vel mediate nō curo ꝛ ꝯstat q nō cognoscit' elephas vl'is: q2 in re extra nullus est talis ꝛ ꝯ' certū3 ꝑ nullos: nec aliq̄s ꝑticularis determinate q2 nō est maior rō de vno q̄3 de alio nec aliqui eorū sic: ꝛ aliqui nō ꝑ eandē rōne nec determinate oēs demōstrant' istis: q̄ nunc sunt actu: q2 si ista cognitione nūc manente ꝯtraret' vl' crearet' vnus de nouo cognosceret' sicut ꝛ isti: oꝫ ergo dicere: q cognoscit' elephas indeterminate acceptus vn° vel plures quicūq3 ponant' in eē. Sed ꝯ solutionē ista3 instat'. q2 oīs ꝑticularis res est signata ꝛ determinata ꝛ ab oī alia numeralr' distincta. igit' nulla est indeterminata. ꝛ per ꝯñs nō est possibile: q subiectū p̄mū scie q̄ habet' de elephāte sit elephas q̄ est in re extra indeterminate acceptus ꝛc.

Ista tn̄ instantia est nulla. q2 si deus preciperet fortī h̄nti mille florenos q det duos amore dei sub pena peccati mortalis. certū est q nō tenet' dare oēs nec aliquos duos determinate q2 demōstrat' quibuscūq3 duobus pōt dare alios ꝛ illos ꝯseruare. ꝛ tn̄ quicūq3 illoꝝ quos dedit est res determinata ꝛ ab oī alia numeralr' distincta. Ex quo p3 q iste due ꝓpositiones nō equiualent in significādo. s. quilibet istoꝝ mille florenoꝝ est res determinata ꝛ aliquos eorū determinate debet dare amore dei. Et sic est i ꝓposito. q2 l3 quilibet elephas ꝑticular sit res determinata i se. nullus tn̄ determinate ē p̄mū subiectū scie que habet' de elephāte. Ex quo p3 q talis modus arguendi mutat rem in rei modū. ꝛ per ꝯñs ꝯmittit fallaciā figure dictionis. Ad quartā rōnez p̄ncipalem dico q subiectū p̄mū scie est vniuersale virtualiter ꝛ obiectiue q2 pōt mouere intellectū ad cōceptū specificū. ꝛ cōem° nō aūt formalr' ꝛ subiectiue: cum omne vl'e sit per solā operationē intellectus vt suppono pro nūc. Et ad ꝓbationē q̄n dicit' q singularium nō est scia nec diffinitio dico q verum ē de singulari adequato sue nature specifice determinate accepto nō autē confuse ꝛ indeterminate sumpto. immo sic diffinitiōnes gn̄m ꝛ specierū non sunt diffinitiōes reꝝ vl'iuz ex̄ntiū ex̄ aīa3 s3 sūt diffinitiones reru3 ꝑticulariū ex̄ntiu3 ex̄ intellectū. sic expresse deducit cōmētator p̄ de aīa cōmēto.8. Ad tertiū pōt vno mō dici q rosa nō ex̄nte actualr' nō habet' scia de rosa quātū ad q̄d rei: q2 n̄ ē actu. s3 quātū ad q̄d nōis tm̄. Potest tn̄ dici q sc̄ia habitualis ꝺ qua loquimur nō ē scia de ex̄ntia rose. s3 de quiditate vel eē: ꝛ tō pōt h̄ri scia nulla rosa actualiter ex̄nte. q2 cū n̄ sit inchoata i hieme manet quātū ad quiditatē ꝛ essentiā saltē i suis causis. Ad vltimū dico. q subiectū p̄mū scie quā de° habuit de hoīe ab eterno ē ipe de° sub rōne infinite sue deitat' q̄ cognita simpliciter ꝛ absolute cognoscitur omne possibile. Et hoc fuit ab eterno. Landul.

Landulphus in ꝓlo .i. q .i. ar.i. ꝛ .q vlti. ar .i.

Cōtra q̄rtā ꝯclusionē q̄ d3 hoc argui sic: cā ostēdens passionē de subiecto in scia ꝓprie dicta est cā nō solu3 in inferendo sed etiā in essendo: sed nisi passio differret realr' a subiecto nō posset poni cā i essendo. ergo minor patet: q2 subiectū nō causat' in scia nec passio: stante supposito. q2 eē idem cū subiecto nec inherentia. q2 nil est ibi ex quo totū est idē realiter. maior aūt a qua pendet tota deductio ꝓbat' tripliciter. Primo auctoritate phi p̄ post .c. nouū dicē

tis q demonstratio habet fieri ex primis veris immediatis causis conclusionis. et exponit q sunt illa prima et priora aut simpliciter non quo ad nos: sed priora simpliciter sunt cause non solum inferendo sed etiam essendo ergo etc. Secundo auctoritate linco. quod scientia est apprehensio scibilis et immutabilis dependens a priori et per apprehensionem cause eius in essendo et in inferendo. Tertia ratione: quia per illud premisse demonstrationis non sunt causa conclusionis proprie scite per quod conveniunt cum sillogismo falsigrapho et dialectico. sed per inferre solum conveniunt demonstratio cum supradictis ergo premisse non sunt solum causa per inferre. maior patet: quia si demonstratio faceret scire per hoc quod convenit cum aliis silogismis: alii silogismi facerent scire sicut demonstratio. minor probatur quia illa non sequitur figuram et formam sillogisticam. In sillogismo autem falsigrapho et topico optime salvatur forma sillogistica et figura. igitur et illatio.

Rño ad landul.

Rño ad rones landulphi

Ad ronem principalem: nego maiorem quia omnis habitus conclusionis demonstrate est scia proprie dicta: ex posteriorum. et tamen alique sunt demonstrationes etiam a priori in quibus medium ondens predicatum de subiecto non est causa in essendo sed tamen in inferendo sicut patet in ultimo articulo prime questionis. et ex primo secunde. Et ad probationem respondeo. Ad primum dico. quod non quecumque priora simpliciter sunt cause in essendo: quia cum sunt priora conceptu simpliciter non autem in effectu: non sunt cause in essendo sed solum in inferendo patet ex tertia distinctione primi articuli 2 questionis. Ex quo patet: quod auctoritas arist. non concludit propositum. Ad secundum dico: quod lincon. non diffinit scire communiter sumptum sed in speciali acceptum pro habitu conclusionis demonstrate a priori non solum in conceptu sed et in effectu. Ad tertium concedo quod demonstratio non facit scire per inferre precise: sed: quia infert ex veris et immediatis et impossibilibus aliter se habere: quod non convenit sillogismo falsigrapho nec dialectico: sed ex hoc non sequitur quod causa ostendens passionem de subiecto in scia proprie dicta sit causa in essendo in quia sufficit quod sit causa in inferendo.

Ad argumenta principalia.

Ad rones principales. Ad primam: que directe concludit contra quartam conclusionem: nego minorem quia non habitus passionem distinctam a se realiter a prima demonstratio ut patet ex dictis. Et ad probationem dico: quod non omnis propositio in qua predicatur indistincta passio de subiecto est immediata. quia licet non possit probari a priori per causam in essendo. potest tamen probari a posteriori et a priori et per causam in inferendo. Et ad confirmationem concedo quod substantie potest esse demonstratio quidem a priori et per causam in essendo et hoc notat arist. licet a posteriori et etiam a priori et per causam in inferendo sicut patet in isto sillogismo omnis substantia animata sensibilis est animal omnis homo est substantia animata sensibilis ergo omnis homo est animal. Ad secundam. licet sit pro conclusione quam teneo potest videri quod minor est falsa: quia multotiens passio demonstrabilis de subiecto distinguitur realiter ab eo utrum autem sequatur ex hoc quod deus possit facere subiectum sine sua propria passione. et econverso videbitur alias.

Questio. 6

Secundo quero. utrum habitus theologicus intellectus creati sit de deo ut deus est tamquam de subiecto primo. Et videtur quod sic. quia habitus theologicus intellectus creati est nobilissimus. igitur est de subiecto nobilissimo et sub nobilissima ratione tale autem est deus sub ratione deitatis. ergo etc. Contra habitus theologicus intellectus creati et increati non sunt eiusdem speciei primi subiecti sub eadem ratione formali cum sint essentialiter subordinati. sed habitus theologicus intellectus increati est de deo ut deus est tamquam de subiecto primo ergo etc. Rño In ista questione erunt quattuor articuli. quia Primo ponam aliquas distinctiones. Secundo conclusiones. Tertio movebo dubia. Et ultimo respondebo.

Primus articulus Arti. 1

Quantum ad primum articulum supposito: quod questio intelligatur de subiecto in quo est scia. nec de subiecto quod ... quod proprius vocatur obiectum quam subiectum sicut patet ex prima distinctione primi articuli questionis precedentis. sed de subiecto de quo aliquid scitur. Distinguo primo de subiecto sic sumpto: quia uno modo potest dici subiectum vox illa sive terminus qui subicitur in conclusione scita. Alio modo conceptus incomplexus significatus per illam vocem Et istis duobus modis subiectum sumitur valde large et improprie. quia proprie loquendo non possibile est quod subiectum primum scientie sit vox vel conceptus sicut patet ex questione precedenti. Tertio modo dicitur subiectum res significata per talem vocem vel conceptum et sic sumitur proprie ut patet ibidem et de subiecto sic sumpto intelligo questionem. Secundo distinguo de conceptibilitate ipsius dei ut appareat quid difficultatis facit in proposito illa reduplicatio. ut cum queritur utrum habitus etc sit de deo ut deus est quia potest concipi sub ratione communi ut puta entis vel alicuius convertibilis cum ente et sic accipitur in ult. et per consequens talis notitia confusa est non distincta Secundo sub ratione respectus ad extra. videlicet ut est creator vel salvator Et ex hoc aliqui sunt decepti credentes doctorem nostrum posuisse deum esse subiectum nostri habitus theologici sub ratione respectus ad extra: quia dixit ipsum esse subiectum sub ratione glorificationis cuius tamen oppositum intendit sicut declarabitur questione sequenti. Tertio sub ratione respectus ad intra. videlicet ut est generans vel spirans: et sic concipitur ut personaliter accipitur pro persona. Quarto sub ratione attributali puta. infiniti sapientis vel boni vel alterius cuiuscumque consimilis Quinto sub ratione propria quidditativa sive formali. videlicet sub ratione deitatis. et sic concipitur ut deus vel inquantum deus. Et ex hoc patet. quid sit querere an habitus theologicus sit de deo ut deus est tamquam de subiecto primo. Et an sit de deo sub ratione deitatis absolute apparet etiam quod bestialiter loquuntur dicentes quod non debet queri utrum deus sit subiectum in theologia sub ratione deitatis quia ibi non est. nec sub nec supra.

Secundus articulus. Arti. 2

Quantum ad secundum articulum pono quattuor conclusiones. Prima est quod repugnat enti simpliciter infinito cuiusmodi est deus ab intellectu finito cognosci inquantum infinitum vel sub ratione infiniti probatur. Primo sic quia repugnat enti simpliciter incomprehensibili ab intellectu finito cognosci ergo ut infinitum est antecedens patet: quia sic incomprehensibile ut incomprehensibile posset ab intellectu finito comprehendi: quod est impossibile: consequentia probatur: quia nihil est incomprehensibile nisi quia infinitum Et confirmatur per ricar. de tri. lib. secundo c. 6. ubi loquens de deo sic inquit hinc deus magnitudinem infinitam et eo ipso immensam quod enim infinitum est nulla mensura comprehendi potest. Ecce quod ricardus probat divine magnitudinis incomprehensibilitatem per eius infinitatem et quo posito patet quod deus quia solus est incomprehensibilis et immensus: ideo est incomprehensibilis et immensus quia infinitus Et per consequens si deo repugnat ab intellectu finito cognosci ut incomprehensibilis: sibi etiam repugnat cognosci ut infinitus est. Secundo ad principale sic repugnat enti simpliciter infinito cuiusmodi est deus ab intellectu finito cognosci quantum est cognoscibile: igitur sibi repugnat ab eodem cognosci inquantum infinitum vel sub ratione infiniti. antecedens conceditur ab omni catholico consequentia probatur dupliciter. Primo: quia si deus non esset cognoscibilis quantum est cognoscibilis non esset infinitus: ergo si non cognoscitur ab

aliquo quātum ē cognoscibilis nō cognoscit vt īfini
tus. Secūdo: qz sequit ens simpliciter īfinitū cogno
scit inquātū infinitū vel sub rōne infiniti igit ade
quate. ɔña pz: qz si infinitū vt infinitū nō cognosci
tur adeq̄te nullo mō pōt adeq̄te cognosci: sz si co
gnoscit adeq̄te cognoscit quātū ē īfinitū qḋ ē ipos
sibile cuiꝰ oppositū assumit ī antecedēte ergo ꝛc.
Tertio sic ens simplr infinitū cuiusmodi ē deus
vt infinitū ē excedēs virtutē cognitiuā intellectus
cuiuscūq̄ʒ finiti: igit sibi repugnat vt sic ab intelle
ctu finito cognosci ɔña ē nota. añs pbat: quia ens
simplr infinitū v̄ infinitū ē sufficient adeq̄te virtu
tē cognitiuā itellectꝰ infiniti seu intellectus diuini:
igit iproportionabilit excedit virtute cognitiuā in
tellectꝰ cuiuscūq̄ʒ finiti. Ista ɔña pz: qz q̄ñcūq̄ʒ ali
qui duo itellectꝰ se hñt per modū excedēs ꝛ excessi
q̄cq̄d sufficient adequat intellectū excedentē exce
dit excessum iuxta mēsurā excedētis ad ipm: sz in
tellectus infinitus siue diuinꝰ q̄ solus ē infinitus ex
cedit inproportionabilit virtutē cognitiuā intelle
ctus cuiuscūq̄ʒ finiti: vt pz: ḡ añs vero pbat dupli
cit. Primo sic ēentia diuina q̄ simplr ē infinita in
quātū infinita: vel sub rōne infiniti qḋ idē ē: ē tāte
itelligibilitatꝭ intēsiue ꝛ extēsiue quāte virtutis co
gnitiue ē itellectꝰ diuinꝰ: igit sufficient adeq̄t virtutē
cognitiuā ipsius: ɔña ē bona: ꝛ añs pz: qz essentia
diuina vt infinita ē intēsiue ꝛ extēsiue ē intelligibi
litatꝭ infinite: ꝛ intellectꝰ diuinꝰ nō ē. nec eē pōt ma
ioris virtutꝭ cognitiue q̄ʒ infinite. Scḋo sic. Illud
obiectū sufficient adeq̄t virtutē cognitiuam itelle
ctꝰ diuini: quo solo posito ꝛ oī alio circūscripto nihil
circūscribit ab intellectiōe diuina pz ex terminis:
sz sola diuina ēentia posita ꝛ sb rōe īfiniti cognita
nihil circūscribit ab itellectiōe diuina: alit deꝰ ab
eterno nō cognouisset oīa: igitur ꝛc. Quarto sic
ad pricipale: si itellectꝰ finitꝰ posset deū cognoscē sb
rōe īfiniti: eiꝰ actꝰ esset pfectionalit infinitus sup
posito q̄ itellectꝰ eēt pfecte dispositꝰ nō ipeditꝰ: ꝛ
eliceēt actū toto conatu sicut ē in beatꝭ: ɔñs ē falsū:
igit ꝛ añs. ɔña pbat: qz vbicūq̄ʒ ē augmētū vnius
necessario sequit augmētū alterꝰ: ꝛ ad minus au
gmētū vniꝰ maius augmētū alterius: vbi ad infini
tū augmētū ī vno sequit īfinitū augmētū ī altero:
sz in actibꝰ eiusdē rō nō ad augmētum obiecti prīm
potētie intellectiue pfecte disposite nō ipedite elici
entis actū toto conatu necessario sequit augmētū
pfectiōis ī actu: ꝛ ad maiꝰ augmētū pfectiōis ī obie
cto maiꝰ obiectū pfectiōis ī actu: igit ad īfinitū au
gmētū pfectōis in obiecto sicut ē ī pposito sequit ī
finitū augmētū pfectiōis ī actu. maior rōnis tenet
virtute illiꝰ deductiōis quā facit arist. 8. phi. ꝺ q̄ si
tāta virtꝰ mouet ī tāto tpe. ꝛ maior in minori. igit ī
finita in nō tpe. mi. vero pēsatꝭ ɔdictiōibꝰ positi ea
dē videt clara: qz q̄ actꝰ eiusdē potētie respectu p
fectiōis obiecti formalit sūpti nō sit perfectior nō
pōt puenire nisi ex q̄ttuor vel altero eoꝝ. Primo si
non sint actus eiusdem rationis: ꝛ ideo non actꝰ
opinandi non est nobilior actu sciendi: etiam si sit
nobilioris obiecti. Secundo: si potentia nō sit eq̄
liter disposita: sicut patet de potentia visiua in ha
bentibus oculos debiles vl infirmos. Tertio si sit
impedita: qz impedimētum in potētia est causa re
missionis in actu. Quarto: si nō eliciat actus toto co
natu: ꝛ ideo volūtas que libera est nō naturalit eli
cit actum ꝛ per ɔsequens nō necessario toto cona
tu potest remissius diligere maius bonum. Sz po
tentia perfecte disposita nō impedita eliciat actū to
to conatu ꝛ actus sint eiusdem ratiōis: impossibi
le est omnino quin ad augmentum perfectionis in
obiecto sequatur augmentum perfectionis in actu
aliter nobilitas obiecti nihil penitus faceret ad no
bilitatem actus vl habitus: qḋ est expresse contra
phm. 1. ꝛ 2. ꝺ anima: igitur ꝛc. Ista ɔña potest
confirmari multis auctoritatibus: tam sanctorū
q̄ʒ phoꝝ. Primo quidem auctoritate beati aug. in
questionibus ve. ꝛ noui testamenti q. 1. vbi sic
ait: quia deus super omnia ē necesse ē vt oīuʒ men
tes excedat: sed est super omnia: quia infinitus igi
tur vt infinitus omniū mētes excedit. Secūdo au
ctoritate dionisij in epistola ad titum dicentis: q̄
oportet intelligere in deo excessum qui est supra om
intellectum sm̄ quem segregatur deus ab omni in
tellectu: sed iste excessus conuenit ei vt infinitus: igi
tur vt sic est ab omni intellectu finito segregatus.
Tertio auctoritate anshel. psol. c. 4. vbi sic iquit:
quid puritatis: quid simplicitatis: quid splendoris
est in deo: certe plus q̄ʒ a creatura valeat itelligi: p
pter quod c. 15. concludit: ergo domine non solū es
quo magis cogitari nequit: sed maius q̄ʒ cogitari
possit: nisi quia infinitus igitur idem quod primo.
Quarto auctoritate philosophi primo phisicorum
c. 5. dicentis expresse: q̄ infinitum sm̄ q̄ infinitū
est ignotum: imo hoc accipit aristo. p medio cōtra
anaxagoram: vt ibidem deducit cōmentator com
mento 35. Idem etiam dicit . phisicorum tracta
tu de infinito. c. 6. Consimiles auctoritates tā san
ctorum q̄ʒ philosophorum possunt adduci quasi in
finite ꝛ ideo supersedeo. Secunda conclusio est conclō 2
q̄ habitus theologicus intellectus creati non est ꝺ
deo sub ratione infiniti igitur vt sic nō potest esse
subiectum sui habitus theologici: antecedens pa
tet ex conclusione precedenti: ꝛ consequētia est bo
na igitur ꝛc. Potest tamen multipliciter confir
mari. Primo sic: habitus theologicus intellectꝰ cre
ati non est de deo tanq̄ʒ de subiecto vt incomprehē
sibilis est: igitur nec vt infinitus est: antecedēs pa
tet: quia non de aliquo ignoto quia ratio formalis
subiecti debet esse notissima: etiam per tenentes
oppositam conclusionem. Et vt incomprehensibi
lis est ignotus: ergo consequentia probatur quia
deus est incomprehensibilis quia infinitus vt pa
tet ex prima ratione precedentis conclusionis: er
go ꝛc. Secundo sic habitus theologicus intelle
ctus creati non considerat de deo omnibus modis
quibus considerabilis est igitur nec vt infinitus ē:
antecedens patet: quia hoc est proprium theologi
ci habitus increati. consequentia probatur primo:
quia quicumq̄ʒ intellectus cognoscit deum sub ra
tione infiniti cognoscit ipsum quantum est cogno
scibilis: hoc patet ex secunda ratione precedentis
conclusionis: igitur a simili quicunq̄ʒ habitus con
siderat de deo sub ratione infiniti considerat ipsū
quantum est considerabilis. Secundo quia infini
tas diuina includit non solum omnem perfectionē:
sed ꝛ omnem gradum perfectionis diuine igitur
quecunq̄ʒ scientia considerat de deo vt infinitus
est considerat omnem perfectionem: ꝛ omnē gra
dum perfectionis diuine ꝛ per consequens consi
derat de deo omnibus modis quibus est considera
bilis. Tertio ad principale sic habitus theolo
gicus intellectus creati non considerat ꝺ omnibꝰ:
igitur non est de deo sub ratione infiniti tanq̄ʒ de
subiecto primo: antecedens patet tum quia omnes
alius esset superfluus: tum qz eēt tāte latitudis: si
cut habitꝰ theologicus increatꝰ qḋ nō ꝯcedit: tum qz
be. aug. 14. de tri. c. 1. tm̄ attribuit ei illud quo fides

saluberrima q̄ ad verā beatitudinem ducit· gignit· nutrit· defendit· ⁊ roborat· ɔña ꝓbat· ꝓ· q̄ꝛ q̄cūqꝫ habitus cōsiderat de deo tanq̄ꝫ de subiecto primo sub illa rōne ꝑ quā supeminet ɔtinet oīa ⁊ ɔsiderat· ꝑ oīa: sꝫ ꝑ rōnē infiniti de⁹ supeminent ɔtinet oīa igit ⁊c. Scḋo q̄ꝛ q̄cūqꝫ itellectus cognoscit deū sub rōne infiniti necessario ɔsiderabit oīa: igitur q̄cūqꝫ scīa vel q̄cūqꝫ habit⁹ ɔsiderat de deo sub rōne infiniti necessario ɔsiderabit oīa ɔña pꝫ ꝑ locū a simili: añs ꝓbat· q̄ꝛ q̄cūqꝫ cognoscit deū sub rōne infiniti vel vt infinitū ē necessario cognoscit oīa q̄ rōne sue infinitat· representant ⁊ cognoscunt in ipo. oppositū p̄dicati infert oppositū subiecti: sꝫ rōne sue infinitat· oīa representant i deo: ⁊ ꝑ ɔñs cognoscunt oēs creature entes possibiles· sicut pꝫ ꝑ dam̄. lib. p̄mo c. 12 ⁊c. Et ɔfirmat· q̄ꝛ q̄cūqꝫ cognoscit deum adequate· cognoscit q̄cūqꝫ de⁹ cognoscit: ⁊ per ɔñs oīa: sꝫ q̄cūqꝫ cognoscit deū sub rōne infiniti cognoscit ipm adeq̄te: sicut pꝫ ex secūda rōne ad hoc dēte ɔclone ⁊c. Quarto ad p̄ncipale sic· habitus theologic⁹ itellect⁹ creati nō ē infinit⁹: igit nō ē de deo sub rōne infiniti tanq̄ꝫ d̄ subiecto p̄mo· añs supponit· ɔña ꝓbat: q̄ꝛ quātitas pfectiōis habit⁹ scietifici ex pfectiōe sub. ec̄i ꝑ se ⁊ p̄m mensuratur igit sicut subiecti finiti ē scīa finita ita infiniti sub rōne infinita erit scīa infinita. Ista rō clari⁹ deduceť ɔcloꝫ q̄rta.

cōclo 4 Tertia cōclo ē q̄ infinitas ē de ꝑ se ⁊ p̄mo intellectu q̄ditatiuo deitatis· ꝓbat· p̄mo sic q̄d cōuenit deitati circūscripto omni eo q̄d nō ē deitas ꝑ se. p̄mo modo ɔuenit ei q̄ditatiue ⁊ ꝑ cōsequēs ē de ꝑ se ⁊ p̄mo itellectu q̄ditatiuo ipius: infinitas ē hmōi ꝫ ⁊c. maior pꝫ q̄ꝛ oppositū p̄dicati infert oppositū subiecti mi. ꝓbat: q̄ꝛ circūscripto oi eo q̄d nō ē deitas ꝑ se. p̄mo mō adhuc deitas ex se formalit dic̄ ꝑfectionē aliquā nō finitā: ꝫ infinitā. Scḋo sic deitas seipa formaliter ē pfectissima igit seipa formalit ē infinita: ɔña ē bona. q̄ꝛ sequit deitas seipa formalit n̄ ē finita: igit formalit ꝑ se nō ē ꝑfectissima: q̄ꝛ finitas i deo pfectionē iportet añs ꝓbat· p̄mo q̄ꝛ rō formalis ꝑ se subiecti ⁊ p̄m habit⁹ perfectissimi: seipa formaliter ē pfectissima: deitas ē hmōi etiā ꝑ tenentes oppositā ɔclonē q̄ꝛ theologie in se subiectū vt dicunt q̄d ab eis ponitur ē pfectissima. Secūdo q̄ꝛ rō formalis obiecti ꝑ se ⁊ p̄mi intellect⁹ pfectissimi seipa formalit ē perfectissima: deitas ē hmōi q̄ꝛ intellect⁹ diuin⁹ cui⁹ obiectū: vt quidam eoꝝ dicūt ē essentia sua ⁊ nihil aliud. Tertio: q̄ꝛ illa rō in cui⁹ visione ⁊ fruitiōe cōsistit beatitudo formalis creature rōnalis: circūscripta visiōe ⁊ fruitiōe cuiuscūqꝫ q̄d nō ē ipa q̄ditatiue formalit seipa ē perfectissima: circūscripto oi eo q̄d nō ē de ꝑ se ⁊ p̄mo intellectu q̄ditatiuo ipius deitas ē hmōi ꝫ maior ꝓbat· q̄ꝛ aliter obiectū beatificū nō eēt perfectissimum· ꝓbat mi. q̄ꝛ posito ꝑ possibili vel ipossibili q̄ aliqs i p̄ria essentia diuina clare visa: fruat circūscripto oi eo q̄d nō ē ipa q̄ditatiue in rōne obiecti visi: vel talis pfecte ē beatus vel nō: si sic ꝓpositū: si nō ꝫ deitas nō beatificat p̄mo: sꝫ illud in cui⁹ visiōe vel fruitione talis eet beat⁹: q̄d nō ɔsonat catholice veritati. Tertio ad p̄ncipale sic s̄m ansbel. ꝓsol. c. 2. ⁊ 3. deus ē ille quo maius cogitari nō pōt· igitur deitas seipa formalit ē infinita· ⁊ sic infinitas de ꝑ se ⁊ p̄mo intellectu q̄ditatiuo ipius ē: ɔña ꝓbat· q̄ꝛ sequit deitas seipa formalit n̄ ē infinita· igit de⁹ vt de⁹ nō ē id quo maius cogitari nō pōt· tū q̄ꝛ pōt aliq̄d cogitari: cui⁹ rō formalis ⁊ q̄ditatiua seipa formalit sit infinita· tum q̄ꝛ omni nō infinito pōt cogitari mai⁹.

Quarto sic oīs ꝓprietas attributalis in deo est infinita ꝓpť idētitatē cū essentia· igit essentia diuina seipa formaliter est infinita: ɔña videť nota· q̄ꝛ nihil ē infinitū ꝓpť idētitatē cū eo q̄d seipo nō est formalit infinitum sꝫ quodam alio: añs cōceditur etiā ab aduersarijs vñ scot⁹ in ꝓlo. 1. q de subiecto theologie i ꝓbādo positionē illā q̄ ponit deum sub rōne boni· subiectū nostre theologie dicit expsse q̄ oēs ꝓprietates attributales sūt infinite ꝓpť idētitatē cū essentia sicut ex radice ⁊ fundamēto ois ꝑfectiōis intrinsece: ꝫ ⁊c. Quinto sic vel cōceptus deitatis vt p̄scindit ab omni eo q̄d nō ē de ꝑ se ⁊ p̄mo intellectu q̄ditatiuo ipius ē finit⁹: vel infinitus vel neuter· vel vterqꝫ: p̄mū dari non pōt· ꝓpť multa. Primo: q̄ꝛ si ɔcept⁹ deitatis eēt finitus deus vt de⁹ nō eēt id quo maius cogitari non pōt: q̄ꝛ oi finito pōt cogitari maius. Secūdo q̄ꝛ de⁹ vt de⁹ eēt cōprehensibilis ab intellectu finito· ɔña pꝫ· q̄ꝛ nullus ɔcept⁹ finit⁹ ē iproportionabilis intellectu finito. Tertio: q̄ꝛ cū de⁹ sub rōne deitatis sit subiectū sui habit⁹ theologici: theologia dei erit de deo tanq̄ꝫ de subiecto p̄mo: sub rōne finita: ⁊ theologia viatoris de eode sub rōne infinita: vt dicūt tenētes oppositū: q̄d ē ꝑuertere ordinē vniuersi. Secundū etiā nō pōt dari ꝓpť multa. Primo q̄ꝛ ɔceptus neutri ad finitum ⁊ infinitū cū nō sit finit⁹: nec infinit⁹ ē cōcept⁹ ɔfusus ⁊ idetermīat⁹: q̄ꝛ indifferēs ad vtrūlibet ⁊ nullus talis ī pfectissim⁹. Cōcept⁹ aūt deitatis inter oēs possibiles h̄ri de deo ē pfectissimus· etiā ꝑ aduersarios: cū sit q̄ditatiu⁹. Secundo: q̄ꝛ solus ɔcept⁹ entis ⁊ eoꝝ q̄ ɔuertunť cū ente videnť posse abstrahē a finito ⁊ infinito: ɔcept⁹ aūt deitatis nō ē ɔcept⁹ entis in cōi nec cōuertibilis cū ente. Tertio q̄ꝛ sicut se hꝫ ens vlr sūptū ad ens finitū ⁊ infinitū: ita cōceptus entis vlr sūptū ad cōceptū finitū ⁊ infinitū: sꝫ ipossibile ē dare sub ente aliq̄d determinatū ens quin sit finitū determinatū vel infinitū igit ipossibile ē dare sub ɔceptu entis aliquē determinatū ɔceptū· quin sit finitus determinate vel infinitus. Nec pōt vlterius dari quartū vꝫ q̄ talis cōceptus sit simul finit⁹ ⁊ infinitus: ⁊ sic vterqꝫ: q̄ꝛ finitū ⁊ infinitū nō se cōpatiunť simul in eodē respectu eiusdē: cū diuidanť ex opposito: relinquit ergo secūdū ⁊ sic ꝓpositū. Sexto sic: q̄d seipo formalit: circūscripto oi eo q̄d nō ē ipm ꝑ se p̄mo mō ɔtinet pfectiōes infinitas: seipo formalit est infinitū: ⁊ sic infinitas de ꝑ se ⁊ p̄mo intellectu q̄ditatiuo ipius· deitas ē hmōi: ergo maior pꝫ: q̄ꝛ continere vnā pfectionē ē pfectiōis: ⁊ cōtinere duas ē maioris pfectionis· ⁊ sic ascēdendo igit continere infinitas ē infinite pfectiōis: minor ꝓbat· dupliciť. Primo ad rē· q̄ꝛ essentia diuina seipa formalit ⁊c. ɔtinet pfectiōes possibiliū a potētia diuina p̄duci: hec aūt sunt infinita: ergo· maior patet q̄ꝛ si huius pfectiōes non contineret seipa formaliter: sꝫ quodāmodo: ab alio depēdent in cōtinēdo: q̄d nō cōsonat rōni. Scḋo ad mi. q̄ꝛ q̄d cōtinet virtualit p̄ pfectiōes infinitas seipo formalit ɔtinet illas: circūscripto omni eo q̄d nō est ipꝫ ꝑ se p̄mo modo· deitas est hmōi: ergo· maior patet: q̄ꝛ continē virtualiter p̄mo: etiam per tenētes oppositum ē ab alio non dependere in continendo: sic q̄ circunscripto omni alio per possibile vel ipossibile: mediāte solo intellectu illius adhuc contineret: ⁊ nihil aliud cōtinet nisi per rationem illius: ergo q̄d continet virtualiter p̄mo: continet seipso formaliter ⁊c. minor autem est clara per aduersarios· quia de ratione formali p̄mi ⁊ ꝑ se subiecti hit⁹ scietifici: vt dicit ē ɔtinē virtualit p̄ oēs veritates illi⁹ hit⁹ cui⁹ ē subiectū: sꝫ de⁹ sb rōne deitatis ponit ab ipis subiectuꝫ

theologie infinite: q2 theologie in se igit de9 p rone deitatis otinet virtualit pmo oes veritates theologici habit9 infiniti: z p ons a oes pfectioes de deo in tali habitu demostrabiles: talis aut ostat ee infinitas igit zc. Ista oclo videt ee de intetioe dam. li pmo c.i. vbi sic ait videt qdeoib9 noibus q de deo dicut pncipaliu ee q e ipo dicete moysi. Dic filijs isrl qui est misit me ad vos totu in seipo coprebedes velut quoddam pelagus sbe infinite seipso formalit e infinitu q zc. hec e etia intetio ricar. d tri. li 2 c 5.6.z 7. vbi in septimo ocludit ia de supioribus babuim9 z p certo babem9 q sba diuina no sit aliud aliqd q imesitas sua: imesitas aut i deo e infinitas ei9 q zc.

conclo 4 Quarta oclusio e: q babit9 theologicus intellect9 creati no e de deo vt de9 e: sine sub rone deitatis absolute qd idem e tanq de subiecto pmo. Ista coclo sequit ex pcedentib9. Primo: q2 sequit babit9 theologic9 intellect9 creati no e de deo sub rone infiniti q zc. nec sub rone deitati absolute: ans pz ex scda oclone: z ona e nota q infinitas est de pse z pmo intellectu qditatiuo deitatis vt pz ex tertia oclone: igit zc. Secudo q2 sequit de9 no e cognoscibilis ab intellectu creato sub rone deitatis absolute sumpta igit vt sic no pot esse subiectum sui babit9 theologici: ona pz: ans pbat: q2 deus no e cognoscibilis ab intellectu creato sub rone deitatis absolute supta infinite: ex pma oclone igit nec sub roe deitatis absolute supta ona pz q2 deitas de seipa formalit est infinita ex oclone pcedenti q zc. Pot tn cofirmari multiplr. Primo sic: scia finita z infinita no sut eiusde subiecti pmi sub eade rone formali hec pz: q2 subiectu pmi e ponit adequatu: sicut pz p pbm pmo posterior. Idem aut adequari scie finite z infinite sub eadem rone formali est ipossibile: sed theologia dei e infinita z est de deo tanq de subiecto pmo sub rone deitatis absolute suptangit zc. Secudo sic scie babentes idem subiectu sub eade rone formali sunt eiusdez ambitus adequate: hec pz etia p tenetes opposita oclusione: q2 sicut se bz potetia ad obiectu sic scia ad subiectu scdm cos: sz potetie babetes idem obiectu sub eade rone formali sut eiusde ambitus adequate: igit z scie babetes ide subiectu sub eade rone formali: sz ostat q theologia dei z creature non sut eiusde ambitus adequate igit nec eiusde subiecti pmi sub eade rone formali sed theologia dei est de deo vt deus est: tanq de subiecto pmo: vt pz: ergo zc. Tertio sic theologia creata z icreata no sut eiusde spei: igit nec eiusde subiecti pmi sub eade rone formali: ans pz: tum q2 magis differut q cetere due scie create: tum q2 creatu z increatu differut plusq genere: ona pbat: q2 scia specificat a suo p se subiecto formalit supto: vt suppono p nuc: z ex intentioe declarabit. q 4 igit zc. Quarto sic: babit9 theologicus intellect9 creati no e nobilissimus: igitur no e de deo sub rone deitatis absolute tanq de subiecto pmo ans pz: q2 theologia dei e nobilior ona pbat q2 solus babit9 nobilissim9 est de deo tanq de subiecto primo z nobilissimo sub nobilissima rone: ro aut deitatis absolute supta e nobilissima igit zc. Et hec de secudo.

Arti 3.z.4. Tertius z quartus articulus

Quatu ad tertiu z quartu articulu simul: otra oclusiones istas mouenda z dissoluenda sunt dubia. Et pmo otra pma oclusionem qda doctor ponit quattuor oclones: quay quelibet pbat qdrupl.

Franci. Conclo 1 Fracisc9 in plo.1 q.5 arti.1. Prima oclo e: q intellect9 creat9 supnalit eleuatus z beat9 attingit deu sub rone infiniti: pbatur pmo: q2 sci i patria videt deu sicuti e i. Jo.3 sz deus e infinitus in suo esse: igit sub rone infiniti vidět. Secudo: q2 qcunq intellect9 attingit ad qditate alicui9 obiecti ex illa pot deuenire i oia q ei conueniut p se infinitas aut couenit eentie diuine q e obiectu beatificu no p acns. Tertio: q2 notitia intuitiua qualis e beatifica no solu induicit cognitiones eoz q sut p se: sz etia eoz q sut p accns sicut ex visione cognoscim9 q albedo vna e: z q vbi e z nuc q multo magis eoz q sut p se. Quarto: q2 in notitia intuitiua no solu illa q sut p se: sz illa q p accns sut p se nota vt p se notu e nive ee alba: aut parietem intuenti cui illud no e notu p medium igit multo magis illa q sut p se sut p se nota.

conclo. 2 Secuda oclo e q intellect9 creat9 supnalit eleuatus z no glorificatus pot deu attingere sub rone infiniti: pbat quadruplici auctoritate Primo q2 ppha dauid ps 14. cui reuelata fuit dei infinitas dicit: magnus dominus z laudabilis nimis: z magnitudinis eius no e finis. Secudo q2 sap. ecie. 7. dr: q sap etia ingenti infinit9 thesaur9 e boib9 Tertio q2 baruth 3. dr: de diuina eentia O isrl q magna e dom9 dei z ingens locus possessiois ei9 magn9 z no bns consumatione excelsus z imesus. Quarto q2 deut9 .2. dr Ir a dei imesa. oia aut ista dicta fuerut supnaliter viatorib9 reuelata igit zc.

concl. 3 Tertia oclusio e: intellectus sepatus i puris nalib9 costitut9 pot attingere diuina essentia sub rone infiniti: pbat primo: q2 quicuq intellect9 pot intelligere naturalit effectu ex illo pot deuenire i notitia cause: demonstratioe q2 talis aut intellectus cognoscit naturaliter effectu pductu a virtute infinita. Secudo q2 talis intellect9 pot intelligere qatitatem virtutis scdm sua natura pfecte: z p ons q ipa e nata ad infinitate: vt ei etia no repugnet Tertio q2 talis intellectus pot intelligere potetia obiectiuale que perfecte e in natura: cu insit a natura: z p ons actum sibi oppositu correlatiue: talis aut e potetia actiua infinita. Quarto: q2 talis intellectus intuitiue cognoscit creaturas z eay qatitate virtutis z p ons cognoscit respectus fundatos in ipsis: igit cu creature babeant respectu inequalitatis ad diuina infinitate cognoscit ea sicut terminu illius relatiois.

concl. 4 Quarta oclo e: q intellectus creatus in puris naturalibus costitutus pot attingere ad deum sub rone infiniti: pbat pmo: q2 nullus intellectus pot credere aliqua copletione: nisi ocipiat eius terminos: sz credimus ex puris naturalib9 deu esse infinitu. Secudo q2 nullus intellectus pot pbare aliqua copletione: cuius ei termini sunt ignoti: z cu copletio ordine naturali siue eentiali sit posterior apprebesione simpliciu: sz deu esse infinitu pbamus i theologia. Tertio q2 mediu p qd demostrat veritas in aliqua scia oportet esse notu in illa: sed p rone infiniti demostramus omnes perfectiones simplicit de deo scdm ansbel. in mono. Quarto q2 illud qd supponitur in aliqua scia: no pot ee ignotum in illa sed ro infiniti supponitur in nostra theologia: vt patet ex dictis: igitur zc. Pro solutione istarum rationum est aduertendum: q aliud est scire q deus est infinitus z aliud ipm cognoscere sub ratioe infiniti: sicut aliud e scire q deus est deus: z aliud ipm cognoscere sub rone deitatis: qm a primu e per se notu cuilibet intelligeti terminos secundu aute saltem viatori repugnat etia p aduersarios. Premissis his respondeo ad rationes: verum q2 omnes simpliciter peccant in forma: primo reducam eas contra suum auctorem secundo soluam.

Rno ad rones francisci. Rno ad fran.

Quātū ad p̄mū sīr ōnes ɔ̄cluderēt' p̄barēt deū posse cognosci ab intellectu finito vt icōprehēsibil' ē: q̄ ē apta ɔ̄dictio assūptū p̄z i reducendo rōnes. Reduco igit̄ p̄mā rōne sic: sc̄i i p̄ria videt deū sicut ē: ꝫ ē incōprehēsibilis i sua essentia: igit̄ vt incōprehēsibilis ibi videt̄. Eodē mō p̄ōt reduci secunda: q̄z q̄cūq̄z intellect⁹ attingit ad q̄ditatē alicui⁹ obiecti: ex illo p̄ōt deuenire i oīa q̄ ei cōueniūt p̄ se: incōp̄hēsibilitas aūt cōuenit eētie diuine nō p̄ accn̄s: sil̄r et possent oēs reduci: veṙū q̄z reductio ē clara i tuenti supsedeo ꝛ r̄ndeo ad eas. Ad p̄mā igit̄ p̄ p̄ma ɔ̄clone dico: q̄ nō sequit̄ beati i p̄ria vidēt deū sicuti ē: igit̄ vt ifinit⁹ ē: q̄z li sicuti ē nō ē nota visiōis totalis ꝛ adequate: sic eīm solus de⁹ seip̄z videt sicuti ē: ꝫ facialis itellectū creato p̄portionat̄ mēsurato: q̄z videm⁹ nūc p̄ speculū i enigmate: tūc aūt facie ad faciē. p̄ma ad corin. 13. sic be. aug. exponit hec verba 14. d̄ tri. c. 19. vbi sic inq̄t: imago dō q̄ renouat̄ i sp̄ū mētī i agnitōe dei nō exteri⁹: ꝫ ad i teri⁹ de die i die ip̄a p̄ficiet̄ visiōe q̄ tunc erit facie ad faciē: tūc p̄ficit̄ p̄ speculū i enigmate p̄pt̄ ei⁹ p̄fectionē dictū illud intelligēdū ē: hec aug. videt̄ igit̄ deū sicuti ē nō est ip̄m totalit̄ ꝛ adeq̄te vidē ꝛ sic sub rōne infiniti: sed ip̄m facie ad faciē intueri. forma etiā rōnis ē nulla: q̄z i ɔ̄clone addit̄ sb rōne infiniti: q̄ tn̄ nō ponitur i aliq̄ p̄missaꝝ: cōclo igit̄ q̄ sequit̄ gr̄a forme ē q̄ sc̄i i p̄ria videt deum infinitū i suo eē: ꝛ hoc cōcedit̄: ex hoc tn̄ nō sequit̄: igit̄ vidēt ip̄m sub rōne infiniti: q̄z aliud est scire: vel intuitiue videre q̄ de⁹ sit ifinit⁹: ꝛ aliud ip̄z cognoscere sub rōne infiniti: vt fuit declaratum imediate.

Ad secūdū l̄z maior sit dubia: q̄z nō necessario ex q̄ditate subiecti p̄ōt deueniri i p̄fectā notitiā passiōis demōstrabil' de subiecto: sic i ɔ̄clone p̄cedēti extitit declaratū: p̄ōt tn̄ i p̄posito ɔ̄cedi de itellectu attingēte ad q̄ditatē obiecti adeq̄te ꝛ p̄fecte: ꝛ sub isto sensu minor supplēda n̄ ē ad p̄positū: q̄z intellect⁹ creat⁹ etiā beat⁹ hoc mō nō attingit ad q̄ditatē dei: solus igit̄ de⁹ q̄ sic attingit ad q̄ditatē sui seip̄m cognoscit sub rōne ifiniti. P̄ōt etiā cōcedi ɔ̄clo q̄ gr̄a forme sequit̄ ex p̄missis: q̄z nō sequit̄ q̄ itellect⁹ attingat deū sub rōne infiniti: ꝫ q̄ attingit ifinitatē dei: q̄ʒ cōcedit̄: q̄z beati vidēt deitatē ꝛ infinitatē ip̄m tn̄ nō vidēt infinite: q̄z nō oīb⁹ modis q̄b⁹ ē visibilis: nec p̄ ɔ̄ñs sub rōne infiniti. Ad tertiū dico q̄ notitia intuitiua nō necessario ducit in p̄fectā cognitiōꝫ q̄ditatiuā eoꝝ q̄ sūt p̄ accn̄s: nec eoꝝ q̄ sūt p̄ se: ꝫ i cognitionē aliquoꝝ: q̄ʒ p̄z etiā in exemplo posito: q̄z ex visiōe cognoscim⁹ q̄z albedo ē hic ꝛ nūc: nō tn̄ ex hoc p̄fecte cognoscim⁹ q̄ditatē albedinis: igit̄ ex tali medio nō p̄bat̄ nisi q̄ beati vidēt deū eē infinitū: q̄ʒ nō negat̄. Ad q̄rtū eodē mō dico: q̄z nō ɔ̄cludit nisi q̄ p̄ se notū sit beatis deum eē infinitū: q̄ ɔ̄cessio non cōcludit. Ad auctoritates p̄bātes secūdā ɔ̄clusionē: dicēdū q̄ nō sunt ad p̄positū: q̄z nō ostēdūt nisi q̄ supn̄alit̄ sit viatoribus reuelatū deū eē infinitū q̄ʒ cōcedo: imo credo q̄ p̄ōt eē n̄alit̄ demōstratū: ꝫ ex hoc nihil cōcludit̄: q̄z nō sequit̄ scim⁹ vel credim⁹ deū eē infinitū: igit̄ ip̄m cognoscimus sub rōne infiniti vt p̄z ex dictis.

Ad rōnes etiā p̄bantes tertiā ɔ̄clonē eodēz mō dico: q̄z ex intētiōe p̄bāt q̄ intellect⁹ sepat⁹ i puris n̄alib⁹ cōstitut⁹ p̄ōt cognoscere q̄z infinitū ē: vel q̄ de⁹ ē infinit⁹: q̄ p̄z p̄ singulas discurrēti: decipit̄ igit̄ iste doct. q̄z non distinguit int̄ cognoscere deū sub rōne infiniti ꝛ ip̄m cognoscere eē infinitum vt p̄z intuēti. Ad rōnes q̄rte ɔ̄clonis posset dici simil̄r q̄ nō p̄bāt intellectū ɔ̄iunctū posse deū attingere sub rōne infiniti: ꝫ q̄ attingat infinitatez dei: vt p̄z sciēti formā sillogisticā: q̄z nō dū extitit negatā: ꝫ q̄z nec hoc p̄bat quātū q̄d rei. P̄ōt ꝛ alit̄ r̄nderi. Cui⁹ gr̄a notādū q̄ cognitio n̄alis verꝫ: q̄dā est dicēs q̄d nōis: q̄dā vero q̄z. Et alia q̄ dicit q̄d rei: vel p̄pt̄ q̄d ex p̄mo posterioꝝ. Q̄b⁹ p̄missis dicēdum ad p̄mā ꝛ secūdā q̄ ad credendum vel p̄bandum aliquā cōplexionē non necessario requirit̄ q̄ ci⁹ termini sint cōcepti quātū ad q̄d rei cōceptu p̄prio ꝛ q̄ditatiuo ꝫ quātū ad q̄d nōis tm̄: ꝛ q̄z sūt. Alit̄ ad credēdū vl̄ p̄bādū istā cōplexionē de⁹ ē infinit⁹ viator necessario cognosceret deū quātuꝫ ad q̄d rei: ɔ̄ceptu p̄prio ꝛ q̄ditatiuo: ꝛ sic sub rōne deitatis: q̄ʒ ē p̄ dam. ex p̄sse li. p̄mo c. 4. ꝛ ɔ̄ ip̄os. Ad tertiū dico: q̄ q̄n passio vel p̄fectio q̄ demōstrat̄ de sb iecto i habitu sciētifico nō cognoscit̄ cognitiōe dicēte q̄d rei ꝫ q̄z ē ꝛ quātū ad q̄d nōis non oꝫ q̄ mediū cognoscat̄ cognitiōe dicēte q̄d rei: cui⁹ rō ē: q̄z cognitio medij sufficit q̄ sit cōformis cognitiōi ei⁹ q̄ʒ demōstrat̄ p̄ ip̄m: p̄fectiōes autem simpl̄r q̄ ab ans̄bel. demōstrant̄ p̄ ip̄m de deo: nō sūt nobis note quātuꝫ ad q̄d rei conceptu p̄prio ꝛ q̄ditatiuo: vt suppono ex cōmuni doctrina. Ad q̄rtū eodem mō dico: q̄z nō oꝫ q̄ʒ supponit̄ i scia: oꝫ eē notū quantū ad q̄d rei ꝫ q̄z ē: ꝛ quātū ad q̄d nōis: q̄z subiectuꝫ supponit̄ i scia p̄mo posterioꝝ: q̄z de⁹ supponit̄ subiectū nostri habitus theologici: ꝛ tn̄ nō cognoscit̄ a nobis in via quantum ad quid rei: salte cōceptu p̄prio ꝛ q̄ditatiuo etiā p̄ eos.

Frācisc⁹ de marōnis in p̄lo. i. q. 3. arti. 2. — Frācis. i maro.

Cōtra secūdā ɔ̄clonē ē opinio scoti q̄ ponit theologiā viatoris eē de deo sub rōne infiniti: tanq̄ʒ de obiecto p̄mo: p̄ q̄ q̄dā doc. arguit sic: p̄mo ans̄bel. i mono. p̄ illud mediū quo maius nihil cogitari p̄ōt: demōstrat veritates theologicas de subiecto theologie. ista aūt ē diffinitio infiniti simpl̄r. Secūdo sic nobilissima scia viatoris ē de nobilissimo sbiecto sub nobilissima rōne vel ɔ̄ceptu possibili nob in via de lege cōi: ꝫ theologia i nobis ē sciaꝝ nobilissima: sicut docet aug. 9. de tri. igit̄ ē de subiecto nobilissimo ꝛ sub nobilissima rōne vel cōceptu possibili nobis ꝛc. talis autē ē cōcept⁹ infiniti: igit̄ ꝛc. Tertio sic: dionysius ɔ̄ mystica theologia circa p̄ncipiū ex intētione p̄bat: q̄ n̄ra theologia dirigit in deū s̄m q̄ ē trāscēdēs oīa: ꝫ p̄ solā rationē infiniti trāscēdit oīa: q̄z sola rō infiniti ē rō excessiua: igitur ꝛc. Quarto sic: vltima resolutio oīuꝫ scibiliū stat ad p̄mū subiectū cuiuslibet scie: in ſa aūt theologia vltimate resoluim⁹ veritates trāscēdētes i infinitatē: sicut eādē n̄aꝫ numero in trib⁹ supposit̄ ex ip̄i⁹ illuminatiōe defendim⁹: igit̄ idē q̄ p̄us.

Rn̄o ad rōnes francisci de maro. — Rn̄o ad franci.

Ad p̄mū istoꝝ p̄ōt dupl̄r r̄nderi. P̄rimo: q̄z si rō aliq̄d cōcludit p̄bat deū eē subiectū nostri habitus theologici sub rōne deitatis: q̄ tn̄ negat̄ ab ip̄is: q̄z eē illud quo maius cogitari non p̄ōt ē diffinitio vel descriptio dei: vt patet expresse per ans̄bel. p̄ solo c. 2 ꝛ 3. igitur per illud medium non probatur intentum: sed oppositum eius quod intendit. Secūdo potest dici: etiam concesso q̄ per infinitatem demonstret ans̄bel. ꝛc. q̄ ista consequentia non ē formalis: nec necessaria: infinitas est mediū ad demōstrādū theologicas veritates ɔ̄ subiecto theo: igit̄ de⁹ ē subiectū sub rōne ifiniti: q̄z āgulūs extrisec⁹ ē mediū ad demōstrādū habere tres de triangulo: ꝛ tn̄ ɔ̄stat q̄ nec subiectū nec rō formalis subiecti: Et sil̄r luna ē mediū ad demostrādū eclipsim de sole: ꝛ tamē nec ē subiectū nec rō formalis subiecti. Idē etiā p̄z p̄ eos: q̄z infinitas nō solū ē mediuꝫ ad demōstrādū theologicas veritates in via: ꝫ etiā

in patria: et tamen in patria non concedunt deum esse subiectum nostri habitus theologici sub ratione infiniti. Ad secundum dico concesso toto processu. primo quia ratio vel conceptus infiniti non est in nobis magis possibilis in via de lege communi quam ratio vel conceptus deitatis: quicquid sit de eius perfectione. et ideo ratio non probat magis deum esse subiectum nostri habitus theologici sub ratione infiniti quam sub ratione deitatis: cuius oppositum tamen intendunt. Et si dicatur quod conceptum infiniti probauit philosophus de prima intelligentia. 8. phy. et. 12. metaphisicorum. igitur est possibilis viatori. Dicendum quod arist. non probauit infinitatem primi motoris nisi a posteriori et per effectum: quia per motum vt patet in locis preallegatis. talis autem probatio non inducit cognitionem dicentem quid rei vel propter quid: sed solum quia. et per primo posteriorum. Ex deductione igitur arist. non conuincitur quod aliqua notitia sit nobis possibilis de infinitate dei quam non sit possibilis de deitate: quia cognitio existendi deum: non solum possibilis: sed nobis naturaliter est insetta secundum damascenum li. p. c. Ad tertium dico: quod dionisius vbi allegatur est ad oppositum: quia ibi ostendit expresse quod theologia nostra dirigit in deum qui est super omnem substantiam et cognitionem secundum quod nobis est possibile: igitur secundum intentionem dionisii non dirigit in deum sub ratione infiniti: quia vt sic est super omnem substantiam et cognitionem et sub ratione nobis possibili: et sic ratio est ad oppositum: non ad propositum. Potest etiam reduci ratio contra eum dupliciter. Primo. quia theologie pro tunc non minus dirigit in deum secundum quod est transcendens omnia quam theologie vie: sed sola ratio infiniti vt dicit est excessiua ratio: igitur theologia in patria est de deo sub ratione infiniti: quod non concedunt. Secundo quia pro ratione deitatis formaliter sumpta deus transcendit omnia aliter non esset id quo maius etc. igitur deus est subiectum nostri habitus theologici sub ratione deitatis: si forma est bona: cuius oppositum asserit. Ad quartum patet quid dicendum ex solutione primi: quia ratio illatiua de qua procedit. Prima ratio est ratio resolutiua de qua agitur in ista: quia sicut in natura primum in compositione est vltimum in resolutione: sic etiam et in arte suo modo: ratio igitur non differt a prima nisi in verbis: igitur ex solutione prime patet quid dicendum in tertium. Potest etiam hec et prima contra eum auctorem reduci. quia si aliquid concludunt probant deum esse subiectum cuiuscumque habitus theologici creati vel increati: sub ratione infiniti: quod est contra eum. consequentia patet: quia in omni habitu theologico perfectiones simpliciter demonstrantur de deo propter rationem infiniti et in infinitatem vltimate resoluuntur veritates transcendentes cuiuscumque habitus theologici: quia quod vna natura numero sit in tribus distinctis suppositis in solam infinitatem potest vltimate resolui: quod etc.

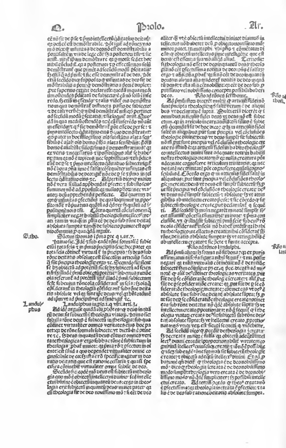
Contra tertiam conclusionem ex fundamentis scoti et suorum potest argui sic: modus intrinsecus non est de se et primo intellectu quidditatiuo rei cuius est modus: sed infinitas est modus intrinsecus deitatis: ergo minor supponitur: quia hecceitas realitas: actualis existentia: et quantitas virtutis cum in nullo varient rationem formalem: sunt modi intrinseci: vt dicunt: maior vero probatur a quodam doctore quadrupliciter.

Franciscus de maronis in prologo q. i. arti. i.

Franci. de maro. Primo quia modus cuiuslibet rei intelligitur posterior ea re cuius est modus: cum fundetur in ipsa: omnia autem quidditatiua intelliguntur priora. Secundo quia vna ratio formalis est communis duobus modis intrinsecis: vt ratio entis est communis finito et infinito: et nulli communi suum proprium est quidditatiuum. Tertio: quia ratio formalis diuidit contra modum suum intrinsecum: vt aiunt inuentores istorum: et sola ratio formalis est quidditatiua. Quarto quia ablato aliquo: quod est de quidditate alicuius aufertur quidditas eius: ablato autem gradu albedinis qui est modus intrinsecus eius: non aufertur ratio formalis siue quidditatiua talis qualitatis. Secundo ad principale sic: infinitas est demonstrabilis de deo: et ipsam arist. demonstrauit. 8. phisicorum. t. 4. metaphisice: igitur non est de per se et primo intellectu quidditatiuo ipsius: consequentia videtur clara: quia quod demonstratur de aliquo pertinet ad secundum modum perseitatis: ex primo posteriorum: et nullum tale est per se et primo intellectu quidditatiuo rei. Tertio. apprehenso aliquo apprehenditur omne id quod est de primo et per se intellectu quidditatiuo illius: sed apprehensa deitate non apprehenditur necessario infinitas eius: quia cognitio existendi deum naturaliter omnibus est inserta: et tamen multi philosophi dubitauerunt de eius infinitate quod etc. Quarto sic: nulla ratio priuatiua per se primo modo clauditur in ratione positiua: ratio infinitatis est priuatiua: deitatis autem positiua: igitur etc. Responsio ad rationes fran.

R̄n̄o. Ad primum dicerent aliqui per interemptionem arist. quia sed modus extrinsecus sit extra quidditatem rei cuius est modus tamen intrinsecus ingreditur quidditatem rei: et per consequens pertinet ad primum modum perseitatis. Et ad probationes posset dici. Ad primam: quod modus intrinsecus non intelligitur posterior ea re cuius est modus: quia non fundatur in ipsa: sed est ipsa et nihil est posterius eodem primo de tri. c. i. extrinsecus autem sic: et sic equocatur de modo. Ad secundam si ratio concluderet probaret quod differentie specifice non sint quidditatiue: quia vna ratio formalis est communis duabus differentiis: vt ratio animalis rationali et irrationali: et nulli communi suum proprium est quidditatiuum: dicendum igitur quod tenentes modum intrinsecum esse de quidditate rei non dicunt ipsum esse de quidditate superiorum: sed eius quod per ipsum ab aliis distinguitur. Sicut de eius infinitatem ab omni eo quod non est deus sicut dicentes differentias esse quidditatiuas non dicunt ipsas esse de quidditate generis: sed specierum quas separant et distinguunt et per consequens ratio non est ad propositum. Ad tertiam diceretur quod diuidentes rationem formalem contra modum suum intrinsecum ignorant propriam vocem: quia nihil diuiditur contra seipsum. Ad quartam dicerent multi: quod gradus albedinis non est modus eius intrinsecus: quia modus intrinsecus non videtur posse separari ab eo cuius est modus quia omne separabile a re videtur extrinsecum rei: gradus autem albedinis est separabilis. Et vlterius: si formis sed gradus in esse: non in essentia: vt asserit doctor solemnis: talis gradus non erit intrinsecus sed extrinsecus: potest etiam dici supposito quod ponatur eius modus intrinsecus. quod sed ablato tali gradu non auferatur ratio formalis albedinis absolute: aufertur tamen ratio formalis huius albedinis cuius ponitur modus intrinsecus: et hoc sufficit. Sed quicquid sit de maiori minor est simpliciter falsa: quod patet ex fundamentis ipsorum. Primo: quia ablato modo intrinseco alicuius vt dicunt: non necessario aufertur ratio formalis et quidditatiua illius. ablata autem infinitate necessario aufertur ratio formalis et quidditatiua deitatis: quia ablata infinitate a deo deus non manet id quo maius cogitari non potest: igitur aufertur ratio formalis et quidditatiua ipsius: quia nomine dei intelligimus id quo maius etc. vt allegatum est supra. Secundo quia modus intrinsecus per eos est posterior ea re cuius est modus infinitas autem non est posterior deitate: non enim est posterior ipsa diuina essentia: ratione vel natura quia talis repugnat nature diuine: nec origine: quia infinitas non originatur a deitate: igitur nullo modo. Et ad probationem quando dicitur quod hecceitas: realitas actualis existentia et quantitas virtutis cum in nullo varient rationem formalem videntur modi intrinseci quicquid sit de aliis: de quibus etiam non credo esse verum saltem de omnibus: ex dictis apparet quod quantitas virtutis variat rationem formalem: quia ablata infinitate a deo aufertur ratio formalis et quidditatiua ipsius: nec etiam videtur bona consequentia hecceitas realitas etc. non variant rationem formalem: igitur sunt modi intrinseci: quia nullum extrinsecum adueniens vel discedens ab aliquo variat rationem formalem illius et tamen non omne extrinsecum ponitur modus intrinsecus: immo quod aliquid extrinsecum sit modus intrinsecus est oppositum in obiecto.

Ad secundum principale: si ratio concluderet: probaret quod

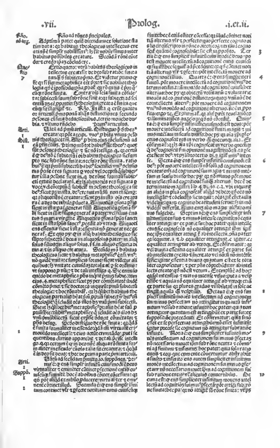

S. tho.

Landulphus

Rño ad thom.

Rño ad land.

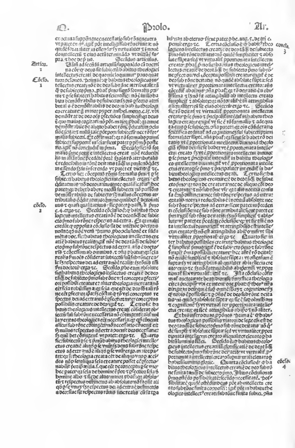
Rño ad rõnes pñcipales.

Rño. ad arg. Ad primã patet quid dicendum ex solutione statim data: qz habitus theologicus intellectus creati nõ ẽ simplr nobilissim⁹: lz sit nobilissimus inter habitus possibiles creature. Secũdã rõnẽ cõcedo: ꝛ credo ipã z cõcludere.

Questio 7. Ertio quero: vtrũ habitus theologicus intellectus creati sit de deo sub ratiõe finita tanq̃ d̃ subiecto pmo. Et videtur primo q̃ sic: qz si sic metaphisica eẽt pōr: ꝛ sic nobilior theologia q̃d ẽ ipossibile: ɔñaꝑbat̃ qz rõ entis ẽ pōr q̃cũq̃ rõne finita. Contra oĩs sciã finita cõsiderat subiectũ suum sub rõne finita: qz subiecti ad sciẽtiã dz eẽ ꝓportio: sz theologia creata ẽ finita que cũq̃ sic illã igit̃ ꝛc. Rño. In ista q̃ erũt quattuor articuli. pmo ponã aliq̃s distinctiones secundo ɔclones cũ suis deductionibus. tercio mouebo dubia. ꝛ vltimo rñdebo Prim⁹ articulus.

Arti. 1 Quãtũ ad pmũ articulũ. Distinguo ꝑ d̃ theo⁰ creata: qz pōt accipi. vno⁰ ꝑ bitu vnius ɔclo Dist. 1 nis theologice tm̃. Alio⁰ ꝑ bitu oĩuz cõclusionũ ad eã ptinẽtiuz. Primo nõ tot habit⁹ sũt theo⁰: quot sũt ɔclones theologie: ꝛ sic nõ itelligo q. qz certũ ẽ q̃ de⁹ nõ ẽ subiectũ i oĩ habitu theologico sic sumpto nec sub rõne finita: nec sub rõne ifinita. ratio hui⁹ ẽ qz pmũ subiectũ habit⁹ sciẽtifici vni⁹ ɔclusionis ꝑcise ẽ res signata ꝑ vocẽ vel ɔceptũ q̃ subijcitur i illa ɔclone sicut in .q. de rõne formali subiecti extitit declaratũ. Et lz aliquotiẽs res signata ꝑ vocẽ vel cõceptũ q̃ subijcit̃ in ɔclone theologica sit de⁹: sicut pz in ista. de⁹ creauit mũdũ non tñ semꝑ: qz aliquotiẽs ẽ creatura: sicut pz in ista oĩs creatura ẽ a deo de nihilo ꝓducta. Aliquotiẽs ꝑsona pris sicut in ista: pat̃ generat filiũ Aliquotiẽs ꝑsonã filij sicut in illa: filius generat̃ a patre: vel filius ẽ natus d̃ maria virgine Aliquoties ꝑsona spũs sancti sicut in ista spũs sanct⁹ ꝓcedit ab vtroq̃. Aliquotiens essentia sicut i ista: essentia nõ generat nec generat̃. Ex quo pz q̃ in aliq̃ habitu theologico sic supro subiectũ ẽ deus in aliquo solus pater: in aliq̃ solus filius: in aliquo solus. s̃ s̃. in aliquo essentia diuina: ꝛ in aliquo creatura. Secũdo mõ habitus theologicus sicut ꝛ habitus metaphisic⁹ ẽ tñ vn⁹: nõ quidẽ vnitate simplicis forme sicut videtur aliquibus: sz vnitate cuiusdaz totalitatꝭ ꝑ se ordinis: vt suppono ꝑ nũc: ꝛ de tali intelligo q. Sic enim loquẽdo de metaphisica phs inq̃rit pmũ subiectum eius. 4. metaphisice: sicut pz per cõmẽtatorẽ ibidẽ cõmẽto pmo: ꝛ sic doctores inquirũt pmũ subiectũ theologie: ꝛ hoc rõnabilr̃. qz lz q̃libet habitus theologicus partialis hẽat suũ ꝓpriũ subiectũ: hit⁹ tñ theologie q̃ icludit oẽs istos hz vnũ pmũ subiectũ. Sicut lz q̃libet hit⁹ metaphisic⁹ ptialis hẽat suũ ꝓpriũ sbiectũ hit⁹ metaphisice q̃ icludit oẽs illos hz vnũ pmũ sbiectũ sicut expsse ɔducit cõmẽtator ꝛ phs desup. Scdo distiguo de rõe finita: qz q̃dã 2 ẽ finita formaliter in essendo: q̃dã tñ virtualiter i mouẽdo intellectũ: ꝛ eius actũ termiãdo: put i sequentibus clarius apparebit ꝛ de tali ꝑcise intelligo. q. qz certum ẽ q̃ in deo nõ ẽ aliqua rõ finita formaliter in essendo cũ oĩs talis sit creatura: ꝛ q̃cq̃d ẽ in deo sit deus: ꝛ hec de prima parte pmi articuli.

Arti. 2 Quãtũ ad secũdam pmitto. 10. supponẽs. Pri⁰ma ẽ: q̃ ens simplr infinitũ cuiusmodi ẽ deus Suppo. 1 virtualiter ꝛ eminẽter cõtinet ꝑfectionẽ entis cuiuscũq̃ finiti: hoc ẽ ab oĩbus cõiter cõcessum: qz qd̃ pōt aliq̃d ex nihilo ꝓducere virtualiter ꝛ eminẽter cõtinet illud. 2 Secunda ẽ: q̃ ens simplr infinitum continet vlr ꝛ ꝑfecte notitiam entis cuiuscũq̃ finiti: hec ẽ etiã cõiter cõcessa: qz illud cõtinet notitiã alterius vlr ꝛ perfecte quo perfecte cognito oĩa alio circũscripto in rõne obiecti cogniti illud cognoscit̃ quãtũ ẽ cognoscibile: sic est in ꝓposito. Tercia ẽ: q̃ ens simpliciter infinitũ cuiusmodi ẽ deus pōtest mouere intellectũ ad cognitionẽ entis cuiuscũq̃ finiti: hec sequit̃ ad ꝓcedentẽ: qz q̃d cõtinet notitiã alterius vlr ꝛ ꝑfecte: pōt intellectũ mouere ad cognitionẽ illius. 3 Quarta ẽ: q̃ ens simpliciter infinitũ. pōt mouere intellectũ ad cognitionẽ vni⁹ determinati finiti: nõ mouẽdo ad cognitionẽ cuiuslibet alterius: hoc pz qz obiectũ voluntariũ ꝛ voluntarie mouẽs ad cognitionẽ distinctoꝝ quoꝝ vnũ nõ ẽ de cõintellectu alteri⁹: pōt mouere ad cognitionem vni⁹ nõ mouẽdo ad cognitionẽ alterius. sic ẽ in ꝓposito: ergo ꝛc. Et ɔfirmat̃. qz aliť pirẽt reuelatiões ꝛ illuminatiões angeloꝝ q̃d nõ cõcedit̃. 4 Quinta ẽ: q̃ ens simplr infinitũ cuiusmodi est deus: pōt mouere intellectũ ad cognitionẽ finiti magis ꝛ minus intẽsam in sensu diuiso: hoc pz qz aĩa xp̃i ꝑfectius cognoscit res in verbo q̃ quecunq̃ alia. Et cõfirmat̃: qz lz aĩa xp̃i cognoscat in verbo quecũq̃ q̃ de⁹ cognoscit f̃m opinionẽ magistri nõ tñ. ita ꝑfecte sicut de⁹: vt pz libro tertio di. 9 igit̃ min⁹ intense. 5 Sexta ẽ: q̃ ens simplr infinitũ cuiusmodi est de⁹: pōt mouere intellectũ nõ solũ ad cognitionem creature: sz ad cognitionẽ sui magis ꝛ minus intẽsam in sensu diuiso: hoc pz qz nõ minus pōt mouere intellectũ ad cognitionẽ sui q̃ alterius hec ẽ determinatio magistri lib. 4. di. 49. c. 3. vbi inquirit an aliq̃s in pña cognoscat aliq̃d de deo: q̃d oẽs nõ intelligãt: ꝛ cõcludes sic inquit: oẽs igit̃ eũ ct alia videbũt: quoꝝ cognitio beatitudini seruit: sz in mõ vidẽdi differũt. Alius enĩz alio magis ali⁹ a⁹ minus fulgebit. 6 Septima ẽ: q̃ ens simpliciter infinitum: intensius ꝛ minus intense cognitũ: nõ equaliter attingitur ex parte sui: hoc patet: quia intellectus sic cognoscẽs nõ equaliter attingit ipm igit̃ nec ipz equaliter attingit̃ ab intellectu. ɔña patet: qz sequitur. a ꝛ. b equaliter attingunt. c igitur. c equaliter attingitur ab vtroq̃. Et cõfirmatur: qz vel diuina essentia equaliter attingit̃ ex parte sui ab intellectu creato ꝛ increato vel nõ: si nõ: intẽtũ: si sic: igitur essentia diuina quantum est ex se totaliter cognoscitur: ꝛ per ɔñs cõprehẽditur ab intellectu creato: q̃d nõ est verum. Exemplũ ẽ ad hoc: qz sol intensius ꝛ minus intense visus: puta a vespertiliõe ꝛ aquila nõ equaliter attingit̃ ab vtroq̃ etiã ex parte sui qz plures gradus visibilitat̃ in sole attingit aquila q̃ vespertilio. 7 Octaua ẽ: q̃ ens simpliciter infinitũ mouẽs intellectum ad cognitionem sui minus perfectam nõ attingitur in quantũ infinitum vel sub ratione infiniti: hoc patet quia non attingitur quantum est attingibile ex parte sui: ex suppositiõe precedenti. Et cõfirmatur: quia si nõ esset ex se perfectius attingibile nõ esset infinitũ: igitur precise sic cognitum nõ attingitur sub ratiõe infiniti. 8 Nona ẽ: q̃ ens simpliciter infinitũ mouẽs intellectum ad cognitionem sui minus ꝑfectaz nõ necessario mouet ipm sub rõne neutra ꝛ cõmuni ad finitum ꝛ infinituz: hoc patet: quia sola ratio entis ꝛ eoꝝ que cum ente cõuertuntur abstrahũt a finito ꝛ infinito ens autem simpliciter infinitum mouẽs intellectum ad cognitionem sui minus ꝑfectam nõ necessario mouet ipm ad cognitionem sui sub ratione entis vel alicuius conuertibilis. 9 Decima est: q̃ ens simpliciter infinitum mouens intellectũ ad cognitiõz sui min⁹ ꝑfectã: pōt attigi sub rõne finita: hec pz: qz nõ attigit̃ sb rõne finita: vt pz 10

et octaua suppōne nec necessario sub rōne neutra vt patet ex 9ª. igit pōt intelligi sub rōne cuiuslibet: nō quidē formaliter in essendo sz virtualiter τ imouendo intellectū τ eius actū terminādo vt dictū ē supra. τ hoc de pº uo. Secūdus articulus.

Articu. 2 Quātū ad secūdū articulū supponēdo cū doctrina cōi φ deus sit subiectū habitus theologici intellectus creati de quo nūc loquimur pono quatuor cōclones.

Cōclo. 1 Prima ē: φ habitus theologicus intellectus creati nō ē de deo sub rōne attributali: tāφ de subiecto pmo. pbat pmo sic rō formalis pmi τ pse subiecti habitus scientifici nō ē in illo habitu demōstrabilis de subiecto: sz ois pfectio attributalis ē demōstrabilis de deo in habitu theologico creature: g minor pz per ansbel. mono. c.15. vbi demōstrat de deo oēs pfectiōes simplicit: qz deus ē quo maius cogitari nō pōt. maior pbat: qz omne demōstrabile de aliquo habet rōnē pdicati in pclusiōe scita: τ nullū tale pōt poni subiectū nec rō formalis subiecti. Et cōfirmat: qz rō formalis pmi subiecti supponit in scia sicut patet p phm p posteriorū. igit nō concludit in pma. Secūdo sic: rō formalis pmi noti e intellectus creat nō ē reducibilis in aliā rōnē pcedētē porē sz ois rō attributalis ē reducibilis in rōnē deitatis tāφ in pmā: nō qdez in essendo sz in inferendo vt patet ex dictis: g τc. Tertio sic: cōceptus rōnis formalis pmi τ pse subiecti habitus theologici intellectus creati est qditatiuus nō denoiatiuus nec qualificatiuus hoc patet: qz debet habere modū subiecti nō passiōis demōstrabilis de subiecto sz nullus cōceptus attributalis ē qditatiuus: īmmo quilibet ē denoiatiuus τ quasi qualitatiuus: sic patet p dam. li pmo c.4. ergo τc.

cōclo. 2 Secūda cōclusio ē: φ habitus theologicus intellectus creati nō ē de deo tāφ de subiecto pmo sub rōne respectus ad extra. Et qz multi credūt φ opposita cōclusio sit de intētiōe doctoris nostri: qd nō ē verū. Primo pbo cōclusionē ex fūdamētis doc. sic: habitus theologicus intellectus creati ē habitus realis: igit nō ē de deo tāφ de subiecto pmo sub rōne respectus ad extra. añs ē doctoris τ cōcessum ab omnibus. τ oña pbatur: qz scia realis fm oēs cōsiderat subiectū suū sub rōne reali: sz respectus dei ad extra nō ē realis: sz rōnis tm fm doctorē ergo τc. Secūdo pbo eam absolute sic habitus theologicus itellectus creati ē de deo tāφ de subiecto pmo sub rōne vel conceptu pfectiori possibili creature: aliter theologia nec cara nō eēt scia nobilissima: qz scia que eēt de deo sb tali rōne eēt pfectior ipa: sz cōstat φ rō vel conceptus respectus dei ad extra nō ē pfectior inter conceptus possibilis creature de deo: igit τc. Tertio sic habitus theologicus intellectus creati cōsiderat obiectū suū sub rōne necessaria nō cōtingenti: alit nulla veritas theologica eēt necessaria. qz qd cōuenit alicui sub rōne cōtingēti nō necessario cōuenit ei: sz nullus respectus ad extra cōuenit deo necessarie: sz quilibet cōtingent vt patet: ergo τc. Quarto sic: subiectū p se τ pmū habitus theologici intellectus creati ē aliqd p se vnū: sz deus sub rōne respectus ad extra nō ē aliqd p se vnū: ergo. maior patet: qz si theologia creata eēt de aliquo vno p accidens nō p se aliqua scia creature posset eē pfectior τ nobilior ipa. s. illa. s. que eēt de conceptu p se vno. hec patet: qz scia de homine ē pōr τ pfectior scia de homine albo τ sic de aliis. minor pbat: qz absolutū τ respectus distinctus ab absoluto nō faciūt aliqd p se vnū: sz respectus dei ad extra ē distinctus a deo: siue sit respectus rōnis siue realis cū sit tēpo-

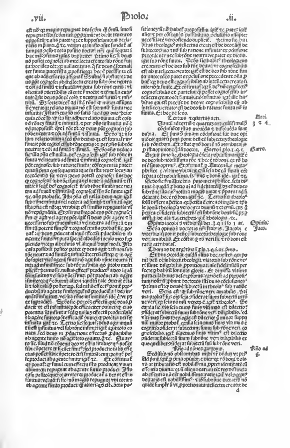
ralis nō ab eterno sicut patet p bē. aug. 5. de tri. c. penul. ergo τc.

Tertia cōclusio ē φ habitus theologicus intellectus creati ē de deo tāφ de subiecto pmo sub rōne deitatis: nō quidē simpliciter τ absolute sūpta: sed vt virtualit pportionata intellectui creato. pbat pmo sic: habitus theologicus intellectus creati ē de deo tāφ de subiecto pmo sub rōne pfectiori vel cōceptu possibili creature: igit ē de deo sub rōne deitatis nō quidē absolute sūpta: sed vt virtualiter pportionata intellectui creato: añs cōcedit ab oībus: oña pbat: qz rō deitatis ē nobilissima τ lz nō sit attingibilis ab intellectu creato simplicit τ absolute: qz nō totalit ē tn attingibilis aliqualiter: cū sit eius obiectū ergo τc. conclo. 3

Secūdo sic: rō deitatis vt virtualit pportionata intellectui creato p se pmo τ pncipalit intēdit in habitu theologico creature: igit vt sic ē rō formalis τ adequata eius p se subiecti. oña patet: qz ois cōsideratio scietifica ordinat ad cognitionē sui subiecti primi formaliter sūpti. añs pbat: qz sicut se habet rō deitatis vt ē pportionata intellectui diuino ad theologiā ipius dei: sic se habet vt ē pportionata intellectui creato: sz vt ē pportionata intellectui diuino: p se pmo τ pncipalit intendit in habitu theologico intellectus diuini: igit vt ē pportionata intellectui creato p se pmo τ pncipaliter intendit in habitu theologico intellectus creati. Tertio sic: habitus theologicus creature: ē de deo tāφ de subiecto pmo: qz non de creatura: nec de aliquo cōi deo τ creature: τ nō sub rōne vīr: qz talis notitia confusa ē nō distincta: nec sub rōne respectus ad intra: qz talis notitia reducibilis ē i notitiā absolutā: nec sub rōne respectus ad extra: sicut patet in pcedenti cōclusiōe nec sub rōne attributali: sicut patet ex pma: igit sub rōne deitatis: sz nō simplicit τ absolute vt patet ex pcedēti cōclusiōe: qz vt sic tm ē nota intellectui diuino: igit vt attingibilis est intellectui creato: sz nō est attingibilis ab ipo nisi vt sibi virtualiter pportionat: ergo τc. Quarto sic inter habitus possibiles creature habitus theologie ē simplicit pmus: igit ē de subiecto pmo τ sub rōne simplr pma possibili creature: hec aūt ē rō deitatis: nō quidē simplicit τ absolute sūpta: vt ostensum ē supra: sz vt attingibilis aliqualiter ab itellectu creato: ergo τc. sz nō ē attingibilis ab ipo: nisi vt pportionat sibi virtualit: igit τc. Ista cōclusio cōfirmat auctoritate beati dionisij d mystica theologia circa pncipiū: vbi ex intentione pbat: φ theologia nra dirigit in deū: qui ē sup omnē sbaz τ cognitionē sz φ nobis ē possibile: τ p ons ē de deo sub rōne deitatis: nō quidez absolute sūpta: qz sic ē sup oēm sbam τ cognitionē: sz vt virtualiter pportionata intellectui creato: qz sic ē attingibilis ab ipo τ nō aliter.

Ex his infero duas ppōnes. Prima ē: φ habitus theologicus possibilis viatori de lege cōi est de deo tanφ de subiecto pmo sub rōne deitatis nō qdē simplr τ absolute sūpta: sed vt virtualiter pportionata intellectui creato aliqualiter eleuato p habitū luminis fidei. Secūda ē: φ habitus theologicus intellectus creati iā glorificati ē de deo tāφ de subiecto pmo sub rōne deitatis vt virtualit pportionata intellectui creato supnaturali eleuato p habitū luminis glorie.

Quarta cōclusio ē: φ habitus theologicus intellectus creati ē de deo sub rōne finita tanφ de subiecto pmo. cōclo. 4 Istius cōclusionis pmo ostēdo possibilitatē: secūdo necessitatē. Possibilitatē quidē ostēdit: deus pōt ab intellectu creato sub rōne finita cognosci: igit pōt in habitu theologico intellect' creati sub rōne finita subici. oña

est nō qz magis repugnat deo scḋm q̄ pīmū. imo n̄ repugnat sibi scḋm uni pp pimū: vt dicūt tenentes oppositū ꝛ añs patet qz ex suppositionibus declaratis in p̄ arti. ꝗ ꝛc. verum qz in isto añte fundatꝰ assumpta ꝯclō ꝛ tota positio doctoꝝ nrī quē sequoꝛ i hac ma: ꝯfirmo ipsū dupliciter Primo sic: si deus nō posset cognosci ab intellectu creato sub rōne finita: hoc ideo eēt: qz nulla entitas. q̄ sit deus ē formaliter finita patet ista ꝓpositio qz hec ē potissima cā que ab adversariis assignatꝰ Sz istud n̄ obstat qz deus pōt cognosci ab itellectu creato sub rōne neutra ꝛ cōi ad finitū ꝛ infinitū. vt puta sub rōne entis: vl alicuius ꝯvertibilis cū ente s̄m oēs: ꝛ tn̄ nulla entitas q̄ sit deus pōt eē cois ꝛ neutra ad finitū ꝛ infinitū. Sz forte dicetꝰ ad istā rōne q̄ minoꝛ assūpta n̄ ē vera: qz relatio diuina nō est formalr finita nec infinita: Ista tn̄ euasio nō satis facit pp duo Prio: quia cōcesso q̄ ita sit: adhuc relatio diuina est cois ad rōnes finitā ꝛ infinitā. ꝛ per ꝯñs instantia nō ē ad propositū: q̄ rei rōe dīr: q̄ deus pōt cognosci sub rōe de neutra ꝛ cōi ad finitā ꝛ ifinitā. Scḋo qz n̄ solum relatio diuina sed ipsa deitas qz est formalr infinita: pōt cognosci sub rōne entis: ꝛ per ꝯñs sub rōe neutra: ꝛ cōi ad finitā ꝛ ifinitā. Scḋo añs deduco sic illa ꝯña est nulla. deꝰ cognoscitꝰ igitꝰ sub rōne infinita vel neutra ad finitā ꝛ infinitā cognoscitꝰ igitꝰ pōt cognosci sub ratione finita: cōsequentia patet: quia si pma consequentia: que in ista tenet locū antecedentis sit vera: deus potest cognosci sine hoc q̄ cognoscatꝰ sub rōe ifinita vel neutra ad finitā ꝛ ifinitā: ꝯ seqtꝰ deꝰ cognoscitꝰ n̄ sub rōne ifinita nec neutra ad finitā ꝛ ifinitā: ꝗ cognoscitꝰ sb rōe finita igitꝰ ꝛc. añs probo sic. Ista ꝯña est nulla. deus agit igitꝰ sub rōne infinita vel neutra ad finitā ꝛ infinitā agit ista ꝯña est nō: qz vtrobiq̄ est similis repugantia vl nō repūgnātia. Et ꝯfirmatꝰ qz oē ens pōt cognosci s̄m q̄ agit vel agere pōt. igitꝰ si deus pōt agere ꝛ n̄ necessario sub rōne infinita vel neutra ad finitā ꝛ infinitā poterit simplr ꝛ cognosci: añs probatꝰ sic. ponatꝰ q̄ deus ꝓducat aliquē effectū ꝓducibilem ab agente finito. vt puta speciē albedis i oculo meo supplendo vicem albedinis vl aliquid huiusmodi. Isto casu possibili posito patet q̄ deus agit ꝛ tn̄ non sub rōe neutra ad finitā ꝛ infinitā: certū est qz q̄ in agēdo suplet vicē agenꝭ finiti nō agit sub rōne neutra finiti ad infinitā: nec sub rōe infinita qḋ probo multipliciter: Primo sic. nullus effectꝰ productꝰ a deo iquātū infinitus vel sub rōe ifiniti pōt produci ab agēte ifinito qz qḋ cōuenit alicui iquātū tale ꝯuenit ei tali ꝛ soli tali. ꝑ posterioꝝ. sed talis effectꝰ ponitꝰ producibil ab agente finito igitꝰ nō producitꝰ a deo inquātū infinitus. vel sub rōne infiniti qḋ idē ē: vt pꝫ ex supradictꝭ. Scḋo sic. per oēz effectū quē deus ꝓducit vt est infinitus: pōt efficaciter ꝯuinci q̄ eius potentia sit infinita: sed ꝑ nullū effectū producibilē ab agēte finito: pōt efficacitꝰ ꝯuinci q̄ potētia dei sit infinita igitꝰ ꝛc. Tertio sic: sequitꝰ: deus agit inquātū est infinitus vel sub rōne infiniti igitꝰ agit toto conatu. sed deus in ꝓductione effectus ꝓducibilis ab agente finito nō agit toto conatu. ꝗ ꝛc. Quarto sic. illud nō cōuenit deo vt est infinitus qḋ posset sibi cōpetere etiā si esset finitꝰ: sed productio talis effectus posset sibi cōpetere etiā si finitus: cum ponatꝰ posse produci ab agente finito igitꝰ ꝛc. Et cōfirmatꝰ qz ponatꝰ q̄ simul cum effectu isto producat vnum aliū: cui repugnat ab agente finito produci Isto casu posito: quero: an vterq̄ producatꝰ a deo vt est infinitus: vel nō: si sic: nō magis repugnat vni eorum ab agente finito produci: q̄ alteri: qḋ est ꝯtra positionē: si nō habetꝰ propositū igitꝰ ꝛc. patet igitꝰ añs: ꝛ per cōsequēs possibilitas ꝯclusionis assūpte: necessitatē vero ostendo dupliciter. Primo sic habitus theologicꝰ intellectus creati est de deo tanq̄ de subiecto pmo ꝛ nō sub ratione infinita: ex ꝯclusione precedenti: nec sub rōne neutra: vt patet ex dictis. igitꝰ sub rōne finita. Scḋo sic habitꝰ theologicus creature est de deo sub rōe deitatꝭ vt cognoscibilis est ab intellectu creato: igitꝰ est de deo sub rōne finita: antecedēs patet ex ꝯclusione precedenti: ꝯña ꝓbatꝰ: qz deus est cognoscibilis ab intellectu creato finite nō infinite. Et cōfirmatꝰ: qz si deꝰ nō eēt ꝑfectꝰ cognoscibilis ex parte sui q̄ posset cognosci ab intellectu creato eēt finitus. nō infinitus igitꝰ ille habitus qui est precise de deo vt cognoscibilis est ab intellectu creato est de deo sub ratione finita nō infinita. Et hec de scḋo.

Tertius ꝛ quartus arti. Arti. 3 ꝛ 4.

Quantū ad tertiū ꝛ quartū articulū simul ꝯclusiōes istas mouēda ꝛ dissoluēda sunt dubia. Et pmo ꝯ pmam cōclusionē sūt due opiniōes: quarū pma ponit deū eē subiectū theologie sub rōne boni. Et ꝯstat q̄ rō boni ē rō attributalis ꝓ ista opinione q̄dā doctoꝝ. Garro i ꝓlo. 1. q. 5. Garro.

Arguit pmo sic. theologia ē scia nobilissima igitꝰ ē de deo sub nobilissima rōe ꝛ hec ē rō boni. qz rō boni ē sūmo optimꝰ. Et ꝯfirmatꝰ p. Auicenā. 6 metaphisice c. vltimo vbi dicit q̄ si scia de cā finali eēt separata eēt nobilissima. sz finis ꝛ bonū idē. igitꝰ ꝛc.

Scḋo sic s̄m Auicēna pmo metaphisice. scia diuina ē quedā ꝓbatio ai ad fidelitatē. ꝗ dꝫ eē de deo sub rōne illa cuiꝰ notitia magis iuuat ꝛ ꝑparat ad fidelitatē. hec ē rō boni igitꝰ ꝛc. Tertio sic theologi solū differt a ꝓ̄ctica. qz ꝓ̄ctica ē circa ꝯtingēs ꝛ tpsle bonū. theologia vero circa diuinū ꝛ eternū. cū ꝗ ꝓ̄ctica cōsideret subiectū suū sub rōne boni: sic pꝫ ꝑ arist. 3 de aia ꝛ 6 ethicoꝝ igitꝰ theologia. ꝛc.

Opinio iacobi ꝯ viterbio quolibet. 3. q 1 i so 1 ar. Opinio Jaco.

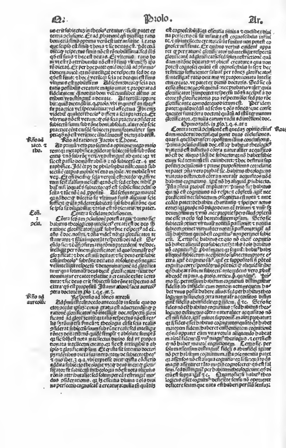
Scḋa opinio ē doctoris nrī fratris. Jacobi de viterbio: q ponit deū eē subiectū theologie sub rōne veri amabilis. Et cōstat q̄ rō veri sic ꝛ rō boni est ratio attributal.

Thomas de argētina i ꝓlo. 1. q. 1. ar. pmo.

Ex his ꝯcordat quidā alius doc. noster qui ponit deū eē subiectū theologie viatoris sub rōne veri sūme diligibilis ꝓportionati aie fideli mūdū perfecte ꝑhabitū lōmine glorie. Et dimissa vltima particula huius descriptionis: qz nō est ad propositum nostrū ꝓbant doctores isti duas cōclusiones. Prima est: q̄ deus ē subiectū in theologia sub ratiōe veri. Scḋa est: q̄ sub rōne veri amabilis. Prima probatꝰ sic: ois scia ꝯsiderat suum subiectū in rōne veri qz scia nō nisi veroꝝ ē. igitꝰ ꝛ theologia. Secunda sic. ois scia cuius finis vltimus est dilectio ꝯsiderat subiectū suum sub rōne veri diligibilis. sed vltimus finis theologie est dilectio ꝗ minoꝛ supponitꝰ maioꝛ probatꝰ qz illa scia cuius finis vltimus ē cognitio ꝯsiderat subiectum suum sub rōne veri cognoscibilis. igitꝰ illa cuius finis vltimꝰ est dilectio ꝯsiderat subiectū suum sub rōne veri diligibilis ex quo quelibet ꝯsiderat subiectū suū sub rōne veri.

Rñō ad rōnes garronis. Rñō ad G.

Sed istis nō obstantibus mihi vꝫ dicendū vt priꝰ Ad pmū igitꝰ ꝓ pma opinione dico qz rō boni ꝛ ois rō attributalis est nobilissima ꝓpter identitatē cū essentia diuina: qz si aliqua earum eēt res distincta ab essentia nō eēt nobilissima: ratio igitꝰ vel ꝯceptꝰ deitatis est nobilissimꝰ. ꝛ iō sub rōne deitatis nō quidē simplr s̄ vt ꝓportionata itellectui creato: de

us erit subiectū in theolo° creature: sicut patet ex tertia ꝯclusione. Et ad ꝓbationē qñ dicit̄: q2 ratio boni etiā finis optima verū est intransitiue .i. ratio que seipsa est finis ⁊ bona ⁊ sic deitas est. Pōt etiā dici: ꝙ respectus finis nō est rō nobilissima. sed illō qd est finis ⁊ hec est deitas. Et vlterius ratio boni vt est rō attributalis nō est rō finis vltimi: sꝫ ipa rō dietatis. Et per hoc patet quid dicēdū ad ꝯfirmationem autē: q2 nō intelligit de respectu sed de eo qd est finis: ⁊ hoc ē verū: q2 scia de deo qui est finis vltimus est nobilissima. Ad scdm: dico: ꝙ scia deitatis possibilis creature magis vniat ⁊ properat ad fidelitatem ꝙ̄ notitia boni vel cuiuslibet alterius attributi vt distinguit̄ a deitate. Ad tertiū: apparebit: quid dicendū in .q. prolo. vbi inquiret̄ an theo° sit practica vel speculatiua: vel affectiua. Ibi enī videbit̄ qualiter theolo° differt a scia practica. Et vlterius nō est verum: ꝙ oīs scia practica ꝯsiderat subiectū suum sub rōne boni absoluti. aliter oēs scie practice eēnt eiusdē subiecti primi formaliter sumpti: qd nō est verū: nec illud inuenit̄ dictū ab arist.

Rño ad iaco. ⁊ tho.

Rño ad rationes Jacobi ⁊ Thome.

Ad primū vero pro secunda opinione: nego maiorem: q2 metaphisica ꝯsiderat subiectū suū sub rōne entis ⁊ nō sub rōe veri. vt distinguit̄ ab ente: q2 vt sic est passio demōstrabilis ⁊ nō subiectū ex .4. metaphisice. Idē et pꝫ de philosophia nāli: cuius subiectū ē corpus mobile vl ens mobile. vt mobile ñ vt verū. Et qñ dicit̄: ꝙ scia verorū est: ꝯcedo: ꝙ tñ verum scit: falsum nescit̄: q2 nō est: sed ex hoc nihil ꝓbat̄ nisi loquat̄ de subiecto: qd est scibile siue ꝯclusio scita ⁊ tūc nō ē ad ꝓpositū. Ad scdm nego maiorē q2 ad hoc: ꝙ dilectio sit vltimus finis alicuius scie sufficit ꝙ illa ꝯsideret subiectū suū sub tali rōne que se ipsa sit diligibilis: ⁊ talis est rō deitatis. vt patet.

Coñ. 2 ꝯclū.

Contra secūdam ꝯclusionem.

Cōtra scdam ꝯclusionē potest argui. Primo sic: habitus theologicus intellect⁹ creati est de deo sb ratione glorificatoris: igit̄ sub rōne respect⁹ ad extra. añs ē doc. nostri. ⁊ ꝯña videt̄ nō: q2 glorificator restaurator ⁊ silia importāt respectū dei ad ex. Secūdo sic: ⁊ ē qsi ꝯfirmatio rōnis precedentis vel doc. intelligit per rōnem glorificatoris id quo formalr de⁹ glorificat: ⁊ hoc est nisi deitas: ⁊ sic deus erit subiectū in theolo° sub rōne deitatis absolute: qd negat: vel intelligit respectū ⁊ denominationē ad glorificatum quā formalr deus dicit̄ glorificator: sicut denominatur creator relatiue a creatiōe exñte i creatura: ⁊ sic deus erit subiectū sub rōne respectus ad extra: qd est propositū. Istam rationē facit aureol⁹ ꝯtra doctorem in ꝓlo .1. q. 5. ar. 3.

Rño ad aureolū:

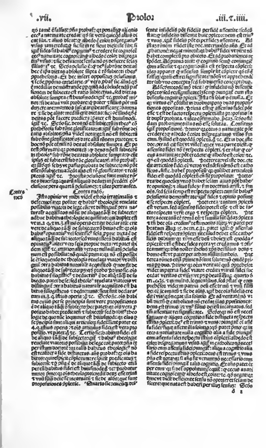
Responsio ad rōnes aureoli.

Ad primū istorū: ꝯcedo antecedēs in sensu quo doctor ꝯcedit ipsuꝫ: cuius gratia est aduertendū: ꝙ ꝑ rationē glorificatoris nō intelligit doc. respectū glorificantis ad glorificatū: q2 talis respectus nō est realis sꝫ rōnis tm̄ secū: ⁊ theologia cū sit scia realis ꝯsiderat subiectū suum sub rōne reali: sed intelligit rōnem deitatis: nō quidē simplr ⁊ absolute sumptā q2 sic solū est nota intellectui diuino sed vt proporcionata intellectui creato. q2 sic est attingibilis ab ipso ⁊ glorificat ipsum. Et ꝙ ista sit intentio doctoris pꝫ videntibus dicta sua in tractatu de subiecto theo° ⁊ quo'libet .3. q. 2. vbi expresse dicit̄: ꝙ ista cōdictio addita subiecto theologie vꝫ: ꝙ deus in eo: ꝙ glorificator sit subiectū in theologia nō est nota alicuius rōnis attributalis: sed solum per eā restringit̄ modus ꝯsiderationis. q2 lꝫ essentia diuina ⁊ ōis diuina perfectio cognoscat̄ a creatura: nulla tñ quātū est cognoscibilis: q2 essentia diuina ⁊ quelibet diuina perfectio cū sit infinita est cognoscibilis infinite. ⁊ ab intellectu creato: cū sit finitus non potest cognosci nisi finite. Ex quibus verbis euident̄ apparet ꝙ per rationē glorificatoris nō intelligit respectū glorificantis ad glorificatū: sed soluꝫ restrictionē quādam in rōne deitatis: vt obiicit̄ creature a qua non potest cognosci quātū est cognoscibilis in se: ⁊ hec restrictio sufficienter saluat̄ per rōnē glorificatoris si intelligat̄ ratio deitatis vt proporcionata intellectui creato. vt patet ex dictis doctoris. Sed sic cōcesso añte: nego ꝯsequētiā: nec probatio valet: quia glorificator lꝫ importet respectū nō tñ accipit̄ a doctore rō glorificatoris pro respectu illo: sed pro rōe glorificante eo modo: quo dictum est. Per idem patet: quid dicēdū ad scdm ⁊ oēs rōnes: que consequenter fiunt ꝯtra doctorē quātū ad istū terminum glorificator. q2 nulla earum vadit ꝯ intētionē doc.

Opinio rodō. in ꝓlo. 1. q. 4. ar. 2

Roꝺ

Contra tertiā ꝯclusionē est quedaꝫ opinio cuiusdam moderni doctoris. qui ponit duas cōclusiones. quarū quelibet infert oppositum illius conclusionis. Prima ꝯclusio illius doc. est: ꝙ habitus theologic⁹ viatoris est distinctus cōtra naturaliter acquisitos nō est de aliquo tāꝙ̄ de subiecto: q2 nō habet subiectum sed terminū tm̄ cui inheret: ⁊ hoc destruit suppositū ꝯclusionis ⁊ prime propositionis correlarie vt patet ꝯña vero probat̄ sic. habitus theologicus viatoris distinctus cōtra naturalr acquisitos nō ē habitus cognitiuus igit̄ nō hꝫ aliquid ꝓ subiecto. Ista ꝯña probat̄ tripliciter: Primo sic: habitus qui nō est cognitiuus nō respicit cōplexū. igit̄ nec predicatū nec subiectum. ꝯseqñtia est nota ⁊ antecedēs patet: de habitu charitatis ⁊ spei per actus eorū: q2 ꝓprie nō diligo deum eē trinum ⁊ vnū: sꝫ deum trinum ⁊ vnū. nec proprie spero illud ꝯplexū me esse in celo sed beatitudinem ipsam. Scdo sic subiectū ꝯtinet virtualr notitiā passionis: ⁊ notitia subiecti ꝯtinet virtualiter notitiā passionis: igit̄ ad illū habitum qui nō est cognitiu⁹ non pertinet subiectū. Tertio sic habitus ex quo nō elicit̄ cognitio nō habet aliquid pro subiecto: sꝫ talis ē ōis habitus nō cognitiu⁹ ꝙ̄. ꝓbat̄ maior q2 sequit̄: habit⁹ habꝫ aliquod subiectum accipiendo subiectum pro re extra igit̄ ē cognitio illi⁹. igit̄ ex supposito si ñ pōt eē cognitio correspondēs: nō pōt dici ꝙ aliquid sit sibi qd habeat rōnem subiecti: antecedens vero ꝓbat̄ ab eodē in prima .q. prolo. articu. ꝓ. quadru°. Primo sic. per nullum habitum cognitiuū distinguitur fidelis ab infideli: cum omnem actum quem habet vnus possit habere alius. sed per habituꝫ theologicum distinctuꝫ ꝯtra naturalr acquisitos distinguit̄ fidelis ab infideli: q2 ꝑ fidem. ꝙ̄ ⁊c. Scdo sic fides nō est habitus cognitiuus: sed habitus theologicus distinctus cōtra naturaliter acquisitos nō est nisi fides. igit̄ minor supponit̄. maior probatur: q2 si fides esset habitus cognitiuus: quāto ꝗs habet maiorem fidem: haberet euidentiorem cognitionē qd nō apparet cūm vna vetula aliquando habeat maiorē fidem ꝙ̄ vn⁹ magn⁹ theologus. ⁊ certū est ꝙ nō habet maiorē cognitionem. Tertio sic. per solum assensum distinguit̄ fidelis ab infideli igitur nō per habitum cognitiuum. ista ꝯsequentia patet q2 assensus nō est aliqua cognitio: q2 si sic: quāto ꝗs magis assentiret tāto magis cognosceret: qd est falsum. sed distinguit̄ per habitum theologicum: qd dictū est supra igit̄ ⁊c. Quarto sic: si habit⁹ theologicus esset cognitiu⁹ deficiēte sensu nō oporteret deficere sciam que nata est haberi per illū sensuꝫ:

qd̄ tamē ē falsū: ꝯña probat̄: qꝛ ponat̄ ꝙ aliquis cec⁹ a natiuitate credat qd̄ sit verū quicq̄d alius dicat sibi. ⁊ alius dicat: ꝙ albedo ē color disgregatiu⁹ visus iam credit ꝙ sic sit in re sicut dicit ille sibi: si igit̄ fides sit habit⁹ cognitiu⁹ ⁊ credere sit cognoscē cec⁹ a natiuitate cognoscit ꝙ albedo ē color disgregatiu⁹ visus: ⁊ sic deficiente sensu: nō oꝫ deficere sciaꝫ illius. ⁊c. Secūda ꝯclusio ē: ꝙ de⁹ sub rōne deitat̄ hec ē ip̄a deitas absolute sūpta ē rō subiecti theo° ꝯprehēsoris. Et hec infert oppositū ꝯclusionis. ⁊ scd̄e ꝓpōnis correlarie. 2° vero ꝓbat̄ sic. illud qd̄ ē mediū in demōstratiōe ꝓpter quid ad ꝯcludendū passionem de subiecto est ratio subiectiua. sed deitas absolute sumpta est huiusmodi: igit̄ ⁊c. probat̄ minor: si beatus vult probare: ꝙ pater ⁊ filius pōt mūdū creare: mortuos suscitare: beatificare: damnare ⁊ sic de alijs: mediū erit deitas: sic: oē illud qd̄ ē deitas pōt facere predicta: pater est huiusmodi. igit̄ ⁊c. Secūdo sic. deus nō est subiectū in theo° cōprehēsoria sub rōne glorificatoris: igit̄ sub rōne deitatis absolute. ꝯña videt̄ nota: qꝛ si nō est subiectū sub rōne glorificatoris oꝫ dare aliā rōnem priorem: ⁊ hoc nō pōt ēē nisi rō deitat̄ absolute sumpta. Et potest ꝯfirmari: qꝛ ponentes: ꝙ deus nō est subiectū in theolo° sub rōne deitatis absolute sumpte: dicūt ipsuꝫ eē subiectū sub rōe glorificatoris. añs probat̄: qꝛ illud qd̄ se hꝫ vt passio probata de subiecto nō pōt esse rō subiectiua: sed talis est rō glorificatoris ⁊ redēptoris: igit̄ ⁊c. Pro ista ꝯclusione sunt multe rōnes diuersoꝝ: quarū aliquas deduxi in p̄cedēti ꝯclusione ꝯtra quartā ꝯclusioneꝫ: ⁊ ideo pertranseo.

Contra rudo.

Ista opinio vt mihi videt̄ est oīo irrationalis ⁊ defectuosa: qꝛ posito: ꝙ habit⁹ theologie reuelate possibilis viatori de lege cōi: vt distinguit̄ ꝯtra naturalr̄ acquisitos nō sit de aliquo tanq̄ꝫ de subiecto: adhuc habitus theologie acquisitus: qui duplex est vt in .2. q. ⁊ in .3. istius operis extitit declaratū: erit vere de aliquo tanq̄ꝫ de subiecto: rō huius est: qꝛ oīs habit⁹ opinatiu⁹ vel scientific⁹ scia ꝓprie dicta ē de aliquo tanq̄ꝫ de subiecto: sed vnus istorū habituū est opinatiu⁹ alter vero scia proprie dicta: vt patet ibidem igit̄ ⁊c. irrationalis vero qꝛ nulla illarū ꝯclusionum est possibilis: nō quidē prima: qꝛ nō est possibile ēē loquendo de theologia reuelata viatori vt distinguit̄ ꝯtra habitus naturalr̄ acquisitos ꝙ non sit de aliquo tanq̄ꝫ de subiecto: pꝫ: qd̄ probo. Primo sic. oīs habitus sillogistic⁹ ⁊ deductiu⁹ ē de aliq̄ tanq̄ꝫ de subiecto. patet de se: sed theolo° reuelata viatoris vt distinguit̄ ꝯtra habitus naturalr̄ acquisitos est habitus sillogisticus ⁊ deductiuus: sicut fuit declaratum in .3. q. istius operis: ꝓ ⁊c. Secūdo sic. oīs habitus cuius per se principia sunt vere propositiones ē de aliquo tanq̄ꝫ d̄ subiecto: hec patet: qꝛ oīs vera ꝓpositio habet predicatū ⁊ subiectū: sed habit⁹ theologie de quo nūc loquimur est huiusmodi: qꝛ eius ꝑ se p̄ncipia sunt aliqui articuloꝝ fidei: sicut patet ex .4. q. istius operis: ⁊ oīs articulus fidei est vera propositio. vt patet: ꝓ ⁊c. Tertio sic: habitus fidei est de aliquo tanq̄ꝫ de subiecto: igit̄ ⁊ habit⁹ theologie reuelate viatoris possibilis de lege cōi. patet ꝯña etiā per istum doctorē: qꝛ talis habitus theologic⁹ nō est realiter a fide distinctus. añs probat̄: qꝛ oīs habitus: qui respicit cōplexum: respicit predicatuꝫ ⁊ subiectū: ⁊ p̄ ꝯña ē de aliquo tanq̄ꝫ de subiecto etiā per eū habitus fidei est huiusmodi: ꝓ ⁊c. probatur minor p̄mo: qꝛ oīs theologus credit deuꝫ esse trinū ⁊ vnū filiū dei esse incarnatū ⁊ sic de alijs: que sunt propositiones ꝯplexe. Quarto sic: quicq̄ꝫ dissentit infidelis pōt fidelis per fidē assentire: sed cōstat: ꝙ infidelis dissentit huic ꝯplexo: deus est trin⁹ ⁊ vnus. igit̄ fidelis pōt ei per fideꝫ assentire. Ad istaꝫ rōnem r̄ndet iste doc. interimēdo añs. Et ad ꝓbationē: negat minorē: qꝛ habit⁹ fidei vt dicit nō habet complexū pro obiecto. Et ad probationes respōdet. Ad primā dicit: ꝙ cognitio semꝑ coniungit̄ cum assensu: ⁊ qꝛ cognitio illa est respectu cōplexi: ideo apparet ꝙ assensus simplr̄ sit cōplexi: qd̄ tn̄ ē falsuꝫ: qꝛ tn̄ est rei significate nō tn̄ vt apprehenditur sub vno conceptu sed sub diuersis conceptibus.

Ad scd̄m: eodē mō dicit: ꝙ infidelis nō dissentit ꝯplexo: sed rei significate lꝫ semꝑ ꝯiungat̄ cum isto dissensu cognitio ꝯplexi. Ista tn̄ solutio nulla. Et qꝛ virtus ei⁹ cōsistit in duobus: pono duas propositiones oppositas. Prima est: ꝙ assensus fidei pōt esse ⁊ est de facto respectu ꝯplexi. ista propositio sa it duplr̄ probata. ⁊ ideo cōfirmabo. ꝓpt̄eā. scd̄o ostēdam probationes illas nō esse solutas. Confirmo igit̄ propositionē. Primo: qꝛ cecus a natiuitate pōt credere: ꝙ albedo ē color disgregatiuus visus sm̄ eum. sꝫ illud est quoddā ꝯplexū. ꝓ ⁊c. Et in hoc iste doc. ꝯtradicit sibi vt videt̄: qꝛ ex vna parte dicit. ꝙ assensus fidei nō ē respectu cōplexi. ⁊ ex alia: ꝙ cecus a natiuitate pōt credere ꝙ albedo est color ⁊c. q̄ est quoddā ꝯplexū. Preterea: vel iste doc. credit articulos fidei eē veros vel nō: si nō nō est catholicus. si sic. habet̄ propositū: qꝛ quilibet articuloꝝ fidei est quoddā cōplexū cū sit propositio. Preterea de quocūq̄ꝫ vnus habet sciam alius pōt habere opinionē: ⁊ alius fideꝫ: sm̄ doctrinā arist. ⁊ sm̄ oēs. sed scia semꝑ est respectu ꝯplexi cum sit habit⁹ ꝯclusionis demonstrate: igit̄ fides ⁊ opinio possunt ēē respectu cōplexi. Preterea tantum ꝯplexū est verum. sed assensus fidei potest esse ⁊ est de facto respectu veri: ergo ⁊ respectu cōplexi. Preterea oceanū eē romā eē: ⁊ similia sūt q̄daꝫ ꝯplexa ⁊ tn̄ hec oīa credim⁹ testimonijs alioꝝ vt patet per beatum Aug. 15. de tri. c. 12. patet igit̄: ꝙ assensus fidei est respectu ꝯplexi nec illud debet esse catholicis dubium: qꝛ xp̄m esse deū ⁊ hoīeꝫ est quoddam ꝯplexū: ⁊ tn̄ est hec fides recta vt credamus ⁊ ꝯfiteamur: qꝛ dn̄s noster ihesus xp̄s dei filius deus ⁊ homo est: vt pater per athanasiū in simbolo. Preterea rōnes etiā p̄mi nō sunt solute: nō quidē prima ꝓpter duo. Primo: qꝛ oēm veritatē quā ꝯprehēsor videt in patria fidel̄ viator credit i via: cū fidei succedat veritas et visio: vt pꝫ p̄ beatū Aug. quarto d̄ tri. c. 36. ⁊ in multis sequentibus. sed ꝯstat̄ ꝙ comprehēsor videt in patria deū esse trinū ⁊ vnū filiū dei eē icarnatū ⁊ sic de alijs. igit̄ hec oīa fidelis credit i via: qd̄ negat illa solutio Et ad veritatē nō videtur dictū ꝙ catholicus nō credat illas ꝓpositiones: deus est trinus ⁊ vn⁹ filius dei est incarnatus. sed tn̄ assentiat rei significate. Scd̄o: qꝛ nō est necessarium ꝙ aliqua cognitio a fide distincta respectu istius ꝯplexi: de⁹ est trinus ⁊ vnus: ꝯiungat̄ oī assēsu fidei sicut asserit illa solutio: qd̄ patet p̄mo: qꝛ in ceco a natiuitate nulla cognitio alia a fide ꝯiungit̄ cum assensu fidei respectu istius cōplexi: albedo est color disgregatiuus visus. igit̄ in catholico nō necessario cum assensu fidei ꝯiungit̄: aliqua cognitio alia a fide respectu istius ꝯplexi: deus est trinus ⁊ vnus ꝯña est nota: qꝛ si añs sit verum: nō necessario cum assensu fidei ꝯiungit̄ talis cognitio. Et añs patet etiā per eum: qꝛ si det̄ oppositum sequit̄: ꝙ cecus a natiuitate cognoscit ꝙ albedo est color: ⁊c. qd̄ negat: qꝛ timet vt dicit deficiente sensu nō oporteret sciam deficere: que nata est haberi per illuꝫ sensuꝫ: Scd̄o

qz in simplici vetula nō est aliqua cognitio distincta a fide respectu istius cōplexi: deus est trinus et vnus: quicquid sit de alijs. Et vlterius si ad talem assensum necessario requiratur p̄dicta cognitio: nullus posset credere ea que tenemus de tri. nisi posset ea mēte cognoscere: cuius oppositum patet per beatū Aug. 15. de tri. c. 20. vbi inuehitur contra illos qui talia credere nolunt: quia illa cernere mente nō possunt. Et cōfirmatur qz multa credunt homines esse vera que nec per sensus, nec per intellectum sed tm̄ aliorum relatione nouerunt: vt patet per .b. Aug. 15. de tri. c. 31. igitur cum assensu fidei nō necessario coniungitur alia cognitio: patet igitur q̄ prima ratio nō est soluta. Nec secunda: qz certum est: q̄ sicut fidelis assentit huic cōplexo deus est trinus et vnus: ita infidelis dissentit eidē. Et vlterius nō est verum: q̄ infidelis habeat cognitionē distinctam a fide respectu istius cōplexi: deus nō est trinus et vnus: cum ista propositio sit simpliciter impossibilis. His igitur solutionibus impugnatis: patet illa propositio: contra illam solutionem vz: q̄ assensus fidei pōt esse et de facto est respectu cōplexi. Secunda propositio est habitus fidei est de aliquo tanq̄ de subiecto et ista sequitur ex precedenti et per eum: qz ille habitus qui habet cōplexum pro obiecto est de aliquo tanq̄ de subiecto sm̄ eum et veritatem sed sic est in proposito ex propositione precedenti: ergo et c.

Potest tamē confirmari. primo qz fidelis per fidem credit aliq̄ que verificantur de aliquo: igitur fides habet aliquid pro subiecto. añs patet ex dictis: qz fidelis credit: esse trinū et vnum. esse incarnatum. verificantur de deo: cōña probatur: qz sicut se habet illud de quo aliquid scitur ad sciam: ita se habet illud de quo aliquid creditur ad fidem. sed omne illud de quo aliquid scitur est subiectum sciē: igitur omne illud de quo aliquid creditur est subiectum fidei. Secundo qz omnis habitus sillogisticus et discursiuus habet aliquid pro subiecto: et fides acquisita de cōclusione credita deducta ex propositionibus mere creditis est habitus sillogisticus et discursiuus: sicut patet ex .2. q. istius operis et c. Ex istis propositionibus patet q̄ illa rō nō est soluta: et per cōñs q̄ prima cōclusio sua nō est possibilis impossibilitas vero scđe patet: ex .q. precedenti et ideo pertranseo. Nec rōnes istius doc. cōcludunt. Rño ad rodô

Rño ad rationes rodô.

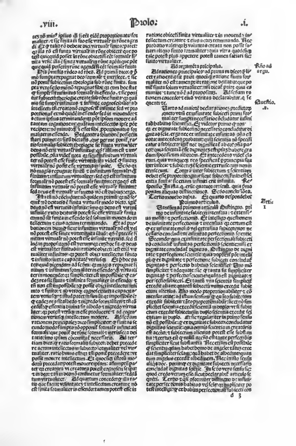
Ad rōnem: igitur pro prima cōclusione qñ dicitur q̄ habitus theologicus viatoris et c. nō est habitus cognitiuus dico: q̄ duplex est cognitio siue notitia adhesionis s. et euidentie: et sicut potest colligi ex dictis .b. Aug. 13 de tri. c. 5 vbi sic ait Cōditam romā tā certū habeo in rebus humanis q̄ cōstātinopolim cū romā viderim oculis meis de illa vero nihil nouerim nisi q̄ alijs testibus didici siue credidi. Ex quibus verbis apparet q̄ .b. Aug. certus erat de vtroq̄: de roma cū certitudine euidentie: de cōstātinopoli vero certitudine adhesionis. Et qz omnis certitudo notitia quedā est: sequitur: q̄ notitia quedam est adhesionis: et quedā euidentie. In primo sensu: nego añs: qz habitus theologie reuelate de quo nūc loquimur et si nō sit cognitiuus cognitione euidentie: est tm̄ cognitiuus cognitione adhesionis. Nec probationes cōueniunt. nō quidem prima: qz per habitū cognitiuū cognitione adhesionis distinguitur fidelis ab infideli etiā per eum: qz per fidem. Nec scđa: qz fides ē habitus cognitiuus: et si nō cognitione euidentie: saltem adhesionis sicut patet per .b. Aug. 15. de tri. c. 32. vbi dicit: absit vt scire nos negemus que testimonio didicimus aliorū. Et in 9 c. dicit q̄ fides incohat cognitionē que nō perficitur nisi post hanc vitā. Et qñ dicitur: q̄ si fides esset habitus cognitiuus: quāto quis habet maiorem fidem: haberet maiorem cognitionem. verum est: si esset habitus cognitiuus cognitione euidentie sed nō aliter. Nec tertia qz nō sequitur per solum assensum distinguitur fidelis ab infideli: igitur nō per habitum cognitiuū cognitione adhesionis: imo totum oppositum. Nec quarta qz nō sequitur q̄ deficiente sensu nō possit haberi scia que nata est haberi per illum sensum: sed q̄ possit haberi notitia adhesiua que nō ē scientifica. In scđo vero sensu: concedo añs: sed nego cōñam. Nec probationes valent. Nō quidem prima: qz nō solum habitus cognitiuus cognitione euidentie sed etiā cognitiōe adhesionis respicit cōplexū: et sic predicatū et subiectum: qz nō solum credimus: deum trinū et vnum sed deum esse trinū et vnum: et sic de alijs: vt patet ex dictis. Nec scđa: qz et añs regulariter nō est verum: sicut patet ex .q. de rōne formali subiecti: et cōña est nulla: qz licet sequatur etiā cōcesso añte: q̄ ad habitū qui nullo modo est cognitiuus nō pertineat subiectū: nō tm̄ sequitur q̄ ad habitū qui nō est cognitiuus cognitione euidentie nō ptineat: dūmodo tm̄ nō ē cognitiuus cognitione adhesionis: sicut est in proposito. Nec tertia: qz habitus ex quo elicitur cognitio adhesionis hz aliud pro subiecto. Ad rōnes vero pro scđa cōclusione rñdeo. Ad primam potest vno modo dici q̄ maior nō ē vniuersaliter vera: sicut patet ex duabus .q. precedentibus: qz angulus extrinsecus est mediū ad demōstrandum habere .3. de triangulo et interpositio lune ad demōstrādū eclipsim de sole: et tm̄ cōstat: q̄ nullus istorū est subiectum nec rō formalis subiecti. Scđo potest dici q̄ deitas absolute sumpta nō est mediū ad probandum predicta in habitu theologico creature: sed vt proportionata intellectui creato et sic cōcedo: q̄ sit rō subiectiua. Ad scđm nego añs: accipiendo rōnem glorificatoris eo modo quo declaratum est supra. Nec probatio valet. qz tm̄ glorificatoris sic sumpta nō est passio probata de deo cum sit ipsa deitas. Opinio cois

Opinio cois

Cōtra quartā cōclusionē est opinio cōis: pro qua pōt argui primo sic nulla scia cōsiderat subiectum suum sub rōne sibi formaliter et intrinsece repugnāte. sed finitas repugnat deo formaliter et intrinsece cū sit simpliciter infinitus ergo et c. Preterea nulla scia cōsiderat subiectū suum sub rōne aliqua formali opposita formaliter sue proprie rōni formali: hoc patet: qz q̄ aliqua scia cōsideret album sub rōne nigri vel cōuerso est simpliciter impossibile. sed finitas formaliter opponitur infinitati: que tm̄ est de rōne formali et intrinseca deitatis. ex .q. precedenti et c. Preterea rō formalis primi et per se subiecti scie realis precedit actum potentie in subiecto: qnia nō se tenet ex parte potentie sed subiecti sed theologia est scia realis et finitas nō precedit in deo actum intellectus creati: vt patet et c. Preterea: rō formalis primi subiecti habitus theologici intellectus creati satiat intellectum et voluntatē creature: igitur nō est finita sed infinita. añs cōceditur. cōña probatur: qz intellectus et voluntas creature nō satiantur aliquo finito aliter possent satiari: et sic beatificari in alio q̄ in deo: quod nō est possibile neq̄ bene dictū. Et cōfirmatur: qz vltra quodcūq̄ finitū voluntas pōt plus appetere. igitur nō pōt satiari aliquo finito: multe rōnes cōsimiles adducuntur cōtra cōclusionem istam: que soluuntur istis solutis: et ideo dimitto eas. Rño ad rōnes

Rño ad rōnes

Pro solutione tm̄ istarū et illarum est aduertendū sicut in primo articulo tangebatur: q̄ rō formalis subiecti primi habitus scientifici: quedam est finita formaliter quedā tm̄ virtualiter in rōne obiecti cognitiui qz pōt mouere intellectum finitum iuxta capacita-

tez nõ mius ipsius q̄ si eēt eidē proportionata for maliter. ꝛ sic finita in suo esse virtualr in rõne agen di. Et q̄ tali rõ debeat dici virtualr finita: patet: q2 illa rõ est finita virtualr in rõne obiecti: que po test quicquid posset in rõne obiecti si eēt formalr fi nita vt sic illa ē finita virtualr in rõne agēdi que põt quicquid posset in rõne agendi si eēt formalr finita

His pmissis rñdeo ad rões. Ad primā dico: q̄ ꝑ mõ sumpta repugnat deo formalr ꝛ intrīsece. ꝛ sic nõ ponit̃ subiectū in theologia sub rõne finita. sum pta vero scđo mõ nõ repugnat sibi: q2 cum hoc stat q̄ simplr sit infinitus formalr in essendo. ꝛ sic poni tur subiectū theologie create sub rõne finita: q2 quā uis sit simplr infinitus ꝛ infinite cognoscibilis: ab intellectu tñ creato nõ cognoscit̃ infinite sed vt pro portionat̃ ei: nõ quidē in essendo sed in mouendo: ꝛ actum ipsius terminando: q2 põt ipsum mouere ad tantam cognitionem: quātam intellectus ipse põt recipere: nõ minus: q̄ si esset sibi ꝑportionatus for maliter in essendo. Sed contra solutionē posset in stari primo: q2 si rõ deitatis, que per me ponit̃ ra tio formalis subiecti theologie sit finita virtualiter deus nõ erit virtualr infinitus: qđ falsum est ꝛ im possibile. ꝯña videt̃ nota q2 sicut infinitum virtuali ter nõ potest esse finite virtutis: ita videt̃ q̄ finituꝫ virtualr nõ possit esse virtutis infinite. Scđo q2 nõ magis repugnat finitū ꝛ infinitum formalr: q̄ finitum ꝛ infinitum virtualiter: sed qđ est infinitum formalr nõ potest esse formalr finitum: ergo qđ est infinitum virtualr nõ potest esse virtualr finitum: sed deus est virtualr infinitus nõ ē dubiuꝫ: ergo.

Ista tñ nõ cõcludunt nõ quidem primū: q2 nõ se quit̃ rõ deitatis ē finita virtualr modo dicto. igit̃ deus nõ est virtutis infinite: imo q2 deus est virtutꝭ infinite: ratio deitatis potest sic esse virtualr finita cum nõ sit finita in essendo sed solum in mouendo in tellectum ꝛ eius actum terminando. Et ad pro bationem dico: q̄ sicut infinitum virtualr nõ est vel nõ potest esse finite virtutis: ita illud: qđ ē precise fi nitum virtualr nõ potest esse infinite virtutis. sed il lud in proposito nõ est verum: q2 cuꝫ hoc sit. q̄ deus est virtualiter finitus in ratione obiecti: est etiā vir tualiter infinitus: q2 potest obici intellectui finito ꝛ infinito: iuxta capacitatē vtriusq3. Et ꝑ hoc pa tet quid dicendum ad scđm: q2 magis repugnat fi nitum ꝛ infinitum formaliter in essendo: q̄ virtuali ter in mouendo: q2 simpliciter est impossibile q̄ ea dez res sit finita ꝛ infinita formaliter in essendo: ꝛ tñ non est impossibile: q̄ possit obici intellectui infi nito ꝛ finito: ꝛ ab vtroq3 cognosci iuxta capacita tem vtriusq3: ꝛ istud patet in simili: q2 impossibile ē: q̄ eadez res sit albedo ꝛ nigredo formaliter: ꝛ tñ cõ cedit̃: q̄ essentia diuina sit albedo ꝛ nigredo virtua liter: q2 potest vtrūq3 in esse producere ꝛ ad cogni tionem vtriusq3 intellectum mouere. Ad scđam rationem principalez dico simpliciter: q̄ finitas se cundo modo sumpta nõ opponit̃ formalr infinitati formali: que ponit̃ de rõne formali ꝛ intrinseca dei tatis: imo ipsam cõcomitat̃ necessario. Ad ter tiam dico. q̄ ratio formalis subiecti debet precede re actum intellectus in subiecto formaliter vel vir tualiter. ratio huius est: q2 tñ ponit̃ precedere: vt possit mouere intellectum. Et quocūq3 istorū mo dorū precedat: potest mouere ipsum: assumptū pa tet q2 creatura vt creatura potest cognosci se ipsa: ꝛ in deo: ꝛ tñ in deo nõ continetur formaliter: sed tā tum virtualiter. Ad quartum concedo: q̄ illa ra tio que faciat voluntatez ꝛ intellectum creature nõ est finita formaliter in essendo: tamen potest esse in ratione obiecti finita virtualiter ꝛ in mouendo in tellectum creature ꝛ eius actuꝫ terminando. Nec probatio valet: q2 lꝫ voluntas creata non possit sa tiari aliquo finito formaliter: quia vltra quodcūq3 tale potest plus appetere potest tamen satiari sic finito virtualiter.

Ad argumēta pricipalia. Rño ad argu.

Ad rationes principales: ad primam dico: q̄ li cet ratio entis sit prior quocūq3 ratione finita for maliter nõ est tamen prior ratione deitatis: que po nit̃ finita solum virtualiter: nisi dicat̃ prior quia co munior: ꝛ tunc nõ ē ad propositū. Ad scđam ra tionem concedo: ꝛ eius veritas declarabitur. q. se quenti ꝛc.

Quarto ad maiorē declarationē predictorū quero vtrū ex infinitate subiecti primi for maliter sumpti necessario cõcludatur infini tas habitus scientifici. Et videtur primo q̄ non: Questio .ii. q2 ex dignitate subiecti nõ necessario concluditur di gnitas scie. ergo nec ex infinitate infinitas. ꝯña est nota: antecedens probatur: quia scientia nõ specifi catur a subiecto: igit̃ nec dignificat̃ ab eo. ꝯña pa tet: quia scientiā esse digniorez est ipsaꝫ habere gra dum specificum altiorem. Et antecedens videt̃ cla rum. quia vnaqueq3 res specificat̃ ꝑ principia sua intrinseca: ꝛ subiectuꝫ ē scientie extrinsecum non in trinsecum. Contra: inter subiectum ꝛ scientiam debet esse proportio: igitur sicut subiecti finiti est sci entia finita: sic etiam infiniti erit infinita. Re sponsio. In ista. q. erūt quatuor articuli. quia ꝑmo ponam aliquas distinctiones. Scđo conclusiões. Tertio mouebo dubia. Et quarto respondebo.

Primus articulus. Artic 1

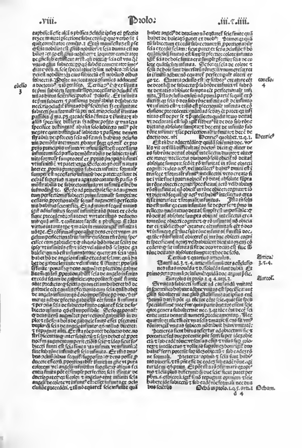
Quantū ad primum articulū Distinguo. pri mo de infinitate subiecti intensiua: ꝛ extensi ua molis: ꝛ perfectionis. Et intelligo questionem de infinitate perfectionis ꝛ intensiua q2 certum est q̄ ex infinitate molis vel extensiua subiecti non ne cessario concluditur infinitas perfectionis scientie. Secundo quia ex infinitate perfectionali subiecti nõ concludit̃ infinitas perfectionis scientie: nisi ex dignitate concludat̃ dignitas. Distinguo de digni tate ꝛ perfectione scientie quia dupliciter põt intelli gi: q̄ ex dignitate ꝛ perfectione subiecti concludat̃ dignitas ꝛ perfectio habitus scientifici. Uno mõ simpliciter ꝛ adequate: sic q̄ tanta sit simpliciter dignitas ꝛ perfectio scientie quāta est dignitas: ꝛ perfectio subiecti. Et tantū vna scientia simplicit̃ excedit aliam: quantū subiectū vnius excedit subie ctum alterius. Alio modo proportionabiliter ꝛ cõ mensuratiue: ad istum sensum q̄ quāto subiectum excedit subiectū tāto proportionabilr: licet nõ sim pliciter scientia excedit scientiā in duplo: vt si subie ctum excedit subiectuꝫ in duplo scientia excedit sci entiam in duplo. Et sic regulariter in primo sensu nõ est possibile: q̄ ex dignitate subiecti concludatur dignitas scientie: quia omnis scientia in creaturis est accñs: ꝛ subiectum alicuius potest esse substan tia: ꝛ certuꝫ est q̄ nullū accñs est tante perfectiõis simpliciter sicut substantia. Nec etiam est possibile q̄ scientia quam habet homo de angelo: tātuꝫ exce dat simpliciter sciam: quā habet de albedine: quan tum angelus excedit albedinem. Nec in isto sensu aliqs doc. ponit: q̄ ex dignitate subiecti necessario concludat̃ dignitas sciētie. In scđo vero sensu sic: quod credo verum esse. sicut declarabit̃ articulo se quēti. Tertio ꝛ qsi ꝯformiter distinguo de infini tate perfectionis habitꝰ vel scie: q2 dupliciter po test intelligi: q̄ ex habitu perfectionali subiecti con

cludat finitas perfectionis scie: vno modo simplr τ adequate modo exposito. Alio modo simplr in genere sivo nō tamē adequate ad istuz sensum q̄ scia sit perfectionalr infinita in genere scie: si subiectuz sit perfectionalr infinitū licet nō sit necessario equalis perfectionis cum ipso. Et in isto scd̄o sensu intelligo. q. nō in primo: qz certum est: q̄ si angelus esset perfectionalr infinitus τ scia quam habet hō̄ de angelo esset in genere suo perfectionalr īfinita: adhuc nō adequaret sibi in perfectione: imo nō adequaret angelo finito: qz adhuc talis scia in homine eēt accn̄s τ hoc de primo.

Secundus articulus

Artic 2 Conclo 1 Quantum ad scd̄m articuluz pono quattuor conclusiones. Prima est q̄ ex vnitate subiecti primi formaliter sumpti necessario cōcluditur vnitas specifica habitus scietifici probat̄ primo sic. sicut se habet distinctio subiecti ad distinctionez scientie: sicut se habet vnitas ad vnitatē sed ex distinctione subiecti primi formalr̄ sumpti necessario concludit̄ specifica distinctio habit⁹ scietifici: ergo: maior supponit̄: qz eadem scia τ quacūq; alia res distinguit a b aliys τ est vna: qz esse vnum est esse indiuisuz in se τ diuisum ab alys ex. 5. τ. 10. metaphisice: minor probat̄ rōne τ auctoritate. Auctoritate quidem ph'. 3. de anima. d. q̄ secant̄ scie quemadmoduz τ res. Rōne sic. Ex distinctiōe subiecti primi τ passionis demōstrabilis de subiecto necessario cōcluditur specifica distinctio habitus scietifici: sed ex distinctione subiecti p̄mi formalr̄ sumpti necessario cōcludit̄ distinctio passiōis demōstrabilis de subiecto: igit̄ ex distinctione subiecti p̄mi formalr̄ sumpti: necessario cōcludit̄ specifica distinctio habitus scientifici: maior est euidens: τ ab omnib⁹ cōcessa: minor probat̄: qz ex alia τ alia rōne formali subiecti orit̄: alia τ alia passio demōstrabil' de subiecto: nō eadē: vt p; ergo. Sed forte dicet̄: q̄ minor istius probationis nō est v'r vera: qz angelus τ homo distinguunt̄ specifice τ sic formalr. τ tamē eadem passio est demōstrabilis de vtroq; qz quilibet eoruz ē beatificabilis. Ista tñ euasio est nulla qz esse beatificabile nō cōuenit angelo τ homini per illud i quo distinguunt̄: s; per illud in quo conueniunt' dicente arist primo prior: q̄ quicquid conuenit differentibus spē: cōuenit eis per aliqd̄ cōe subiectū. angelus igit̄ τ hō prout de ipsis demōstrat̄ eē beatificabile nō sunt distincta subiecta formalia: sed vnuz tñ: qz vnum nō demōstrat̄ de ipsis nisi per aliqd̄ in quo cōueniunt eo mō̄ in quo declaratū est in q. de rōne formali subiecti ar 4. Scd̄o ad principale argui' primo sic: ex vnitate subiecti p̄mi: τ passionis demonstrabilis de subiecto necessario ɔcludit̄ vnitas specifica habitus scientifici: cū scia sit habitus ɔclusionis demōstrate ꝑ posteriorū: sed ex vnitate subiecti primi formalr̄ sumpti necessario ɔcludit̄ vnitas passionis demōstrabilis de subiecto qz si per rōnez formalē eandem plures passiones eēnt demōstrabiles de eodez subiecto: demōstratio nō eēt ex ꝓprus sed ex cōibus: qd̄ est cōtra arist. ꝑmo posteriorū: ergo τc. Sed forte dicet̄ q̄ minor istius rōnis ē falsa: qz de eodez subiecto simplr̄ re τ rōne vt puta de homine diuerse passiones sunt demōstrabiles: qz d̄ ipso demōstrat̄ q̄ sit risibilis: τ q̄ sit beatificabilis Ista tñ solutio ē nulla: qz esse beatificabile cōuenit homini per illud in quo cōuenit cū angelo: vt patet ex dictis: eē vero risibile ɔuenit ei p illud i quo distinguit̄ ab angelo: nō ergo ɔuenit ei per eādem rōnem formalem sed per aliam τ aliaz siue distinguatur in ipsa re: siue rōne: de quo alias videbit̄. Ista conclusio ɔfirmat̄ auctoritate phi ꝑ posterioꝝ. d. q̄ scientia est vna: q̄ est vnius gnīs subiecti τc. Et ɔstat q̄ loquit̄ de vnitate specifica: igit̄ τc. Scd̄a cōclusio est: q̄ ex nobilitate τ perfectione subiecti primi formalr̄ sumpti proportionabilr̄ ɔcludit̄ nobilitas: τ perfectio habitus scientifici: probat̄: primo sic: Ab eodem scia sortit̄ specificaz vnitatē τ perfectionem siue dignitatē. hoc patet: qz sciaz esse digniorē siue perfectiorē est ipsam habere vnitatez siue gradum specificum altiorē: sed primum sortit̄ ex subiecto ꝑ formalr̄ sumpto: ex ɔclusione precedenti: igit̄ τ scd̄m. Scd̄o sic: ab eodem scia sortit̄ specificaz distinctionē τ dignitatē siue perfectionem hoc patet: qz queciq; specifice perfectionalit̄ se excedunt: sicut patet p. b Aug. 3. de libero arbi. c. 21. vbi ꝓbat q̄ equalitas perfectionis aliquarū rerum: illas eiusdem specici esse ɔuincit: vñ si luna equaret̄ soli s'm perfectionē mō̄ essent sol τ luna: sed duo soles: igit̄ codē formalr̄ q̄ res aliq̄ specifici distingunt̄ ab alia ē dignior vel indignior ipsa: sed distinctionem specificaz scia sortit̄ ex subiecto ꝑ formalr̄ sumpto: vt patet ex supradictis: ḡ τc. Tertio sic: ex nobilitate τ perfectione subiecti p̄mi τ passionis demōstrabilis de subiecto: necessario cōcludit̄ nobilitas τ perfectio habitus scientifici s'm oēs: sed ex nobilitate subiecti p̄mi formalr̄ sumpti proportionabilit̄ ɔcluditur nobilitas τ perfectio passionis demōstrabilis: ergo: probat̄ minor: qz passio oritur nāl'r ex principys propriys subiecti formalr sumpti: igit̄ ex subiecto nobiliori orit̄ nobilior passio: patet ista ɔñā: qz nā agit toto conatu. Quarto sic: qualis ē ordo formalis rōnis in obiecto ꝑ potentie ad potentiaz: talis in subiecto ꝑ scie ad sciam: τ presertim quo ad maiorez vel minorem perfectione habitus vel potentie: sed rō formalis in obiecto ꝑ potētie in aliquo perfecto certo gradu ɔcludit necessario maiorē perfectionez potentie q̄ minus perfecta: igit̄ τc. minor patet ꝑ totum processum arist 2. τ. 3. de anima vbi in diuersis locis cōcludit ordinem τ perfectionē potētiaruz ex perfectione τ ordine obiectorū debere sumi: patet etiā discurrendo per oēs potentias aie taz cognitiuas: q̄ appetitiuas: p; etiā ex actibus earū: qz actus nobilior est nobilioris potentie s; oēs Et constat q̄ actus nobilior est respectu nobiliori obiecti. Et hinc est q̄ arist. dicit potentias distingui ꝑ act⁹ τ actus per obiecta igit̄ τc. Ista cōclusio pōt cōfirmari multis auctoritatib⁹ phi: τ comētatoris: qui istam mām tractauerūt. primo auctoritate expressa phi i ꝑhemio de aia bonoꝝ honorabiliū τc. Et lz arist. ponat infra duas cōclusiones. d. vnā sciaz eē nobiliorem alia: vel qz de nobiliori subiecto. vel qz ꝑcedit certiori mō: p̄ma tñ est potissima: qz constat q̄ metaphisica simplr excedit scias matematicas ꝑ nobilitatē subiecti nō obstāte: q̄ excedat̄ ab eis certitudine demōstrationis cuz sint in p̄mo ordine certitudis s; comētatorē: 1. metaphisice cōmēto. 6. ergo τc Et pōt ex dictis formari vna rō talis: nulla scia pō' aliam excedere nisi nobilitate subiecti: vel certitudine demōstrationis: vel vtroq; istoruz: hoc patet per comētatorē exponentez verba predicta phi ꝑ comento vbi sic inquit: artes n̄ nō differunt ab inuicem nisi altero duoꝝ modorū. s. aut cōfirmatione demōstrationis aut nobilitate subiecti: aut vtroq; mō. si igit̄ scia de nobiliori subiecto: n̄ sit nobilior: quero in quo exceditur ab alia: non pōt dari stante supposito nisi cōfirmatio demōstrationis: sed hoc nō obstat vt declaratū est de metaphisica τ sciētiis matematicis ḡ τc. Scd̄o pōt ɔfirmari auctoritate phi. 5. metaphisice: vbi postq̄ ꝓbauit ne conclo 2

taphisicã esse aliã a phisica concludit ipsaz eẽ perfectio
rem et in maiori perfectione subiectiuum quo verbo sit i
quit cometator cometo. 2 Et tñ manifestũ est pse
q scia nobilior est gñis nobilior. & scia diuina est no
bilior: et go est gnis nobilior & loquitur cometator
de gñe sub ecti sicut arist. qñ dicit: q scia est vna q̃ est
vnius gñis subiecti: pp qd subdit comentator imme
diate: oes.n. scie speculatiue lz sint nobiles: tñ scia
dei est nobilior: qz eius subiectũ est nobilius oibus
subiectis. Multe auctoritates consimiles adducunt
conclo 3 a doctoribus & io ptranseo. Tertia cõ ẽ q ex infinita
te pmi subiecti formalr sũpti: necessario concludit infi
nitas hitus scientifici: probat pmo sic. Ex infinita
te pmi subiecti & passionis demrabilis de subiecto
necẽrio concludit ifinitas hit scietifici sz ex ifinitate
subiecti pmi formalr sũpti neẽario concludit ifinitas
passiõis & ma. pz qz eade scia ẽ finita & ifinita: & ab
alijs specifice distincta: sz adhuc posito q vna scia
specifice distinguat ab alia solo subiecto nullus põt
negare quin distinguat subiecto & passione demon
strabili de ipso: cuz scia nõ sit nisi habitus conclusio
nis demõstrate: minor pbatur sic: qz qd oritur ex pro
prijs principijs infiniti vt infinitũ est: est necessario
infinitum. sed passio demõstrabilis de subiecto infi
nito formalr sumpto orit ex proprijs pncipijs infiniti
vt infinitũ ẽ vt patet: ergo Scdo: qz qd orit natura
liter ex proprijs principijs subiecti infiniti formalr
sumpti est necessario infinitũ hoc patet: qz sicut di
cebat superius natura agit toto conatu: sz passio d
mõstrabilis de subiecto infinito vt infinitũ est: ẽ hu
iusmodi g &c. Scdo ad principale sic ad augmen
tum perfectionis subiecti primi formalr sumpti: ne
cessario pportionabilr sequit augmentũ perfectio
nis habitus scientifici. Et ad maius sequit maius
igit ad infinituz sequit infinitũ: añs patet ex cõclu
sione precedenti: cõña tenet virtute istius deductio
nis quã arist. & cõmtator faciũt 8 phisicoꝝ. si tãta
virtus in tanto tpe & maior in minori: igit infinita i
nõ tpe. Et cõfirmat: ponatur q deus creet vnum an
gelum perfectionalr infinitũ eiusdem tñ rõnis spe
cifice cum gabriele: & q aliquis hõ habeat sciaz de
ipso vt infinitus est: & idez vel alius hõ sciaz de ga
briele qui nõ est infinitus: tunc quero: an scia quã
habet hõ de angelo infinito excedat sciam quã ha
bet de gabriele finite vel infinite. si ifinite: ppositũ
si finite ponat: q deus augmẽtet pfectionẽ gabrie
lis tñ quãtũ pportionabilr scia de angelo infinito
excedit sciam de gabriele: quo posito: sequit stante
añte predicto: q scietia quam etiam haberet hõ de
gabriele eẽt equalis pfectionis cum scia quã habet
de angelo infinito: qd ẽ oio impossibile pp duo. Pri
mo qz adhuc pfectio gabrielis eẽt finita si infinita
& per cñs scia de subiecto finito equaret scie de su
biecto infinito qd est impossibile. Scdo qz ponat
q deus iterũ augmẽtet perfectionẽ gabrielis in du
plo: & tũc scia hois de gabriele finito esset pfectior i
duplo q̃ scia de angelo infinito qd nullus diceret:
& repugnat añti. Ex ista rõe patet deductio doc. no
stri dicentis: q inter subiectũ & sciaz debet eẽ ppor
tio: fm augmentum perfectiõis scie: & ideo sicut su
biecti finiti est scia finita: ita infiniti vt infiniti: ẽ
siue sub rõne infiniti est scia infinita. Ex istis dua
bus conclusiõibus sequit. supposito: q deus possit p
ducere effectũ pportionabilr ifinitũ in gñe vt puta
colorem vel angelũ infinitũ in suo gñe: q aliqua sci
entia finita põt eẽ simplr perfectior scia ifinita: de
ductio patet: qz si color & angelus eent infiniti scia
angeli de colore vt infinitus est: esset infinita ex con
clusiõe precedẽti. & tñ nõ equaret scie infinite quã
habet angelus de deo: imo nõ equaret scie finite quã
habet de hoie: qd patet ex duobus: Primo: qz quã
tũ subiectum excedit subiectum: tñ pportionabilr
scia excedit sciam: sicut patet ex scda conclusiõe sz hõ
quãtũcũqz finitus est simplr pfectior colore infinito
igit scia de hoie finita erit simplr pfectior scia de co
lore quãtũcũqz infinita. Scdo: qz scia de colore &
scia de hoie sunt diuersarũ rõnum: si vnum cresceret
in ifinitũ adhuc nõ equaret perfectioali alteri er
go &c. Quarta conclusio est q si theo creature eẽt concl. 4
de deo tãqz de subiecto sub rõne infiniti vl sub rõ
ne deitatis absolute sumpta eẽt perfectionalr infi
nita. Ista conclusio quãtũ ad primã partẽ sequit ex p
dictis: qz scia d deo sub rõne infinita est de infinito
vt infinitũ est: & talis est pfectionalr infinita ex cõ
clusione precedenti: quãtũ ad scdaz ẽt patet qz infi
nitas est de per se & pmo intellectu quiditatiuo deitat
vt declaratũ est sup igit si theo fit de deo sub rõne
deitatis absolute sumpta: & hec erit de infinito sub
rõne infiniti: & sic perfectionalr infinita: & hec ẽ de
ductio doc. nri Henricus quolibet. 12.q.1. Henricus
Est tñ hic aduertẽdũ: q quidã solẽnis doc. vo
lẽs vitare illã difficultatẽ doctoris dicit q aliter de
us sub rõne deitat obicit intellectui diuino: & aliter
creato: qz intellectui diuino nõ solũ obicit rõ deitat
absolute sumpta: sed ẽt rõ infinitat in rõne obiecti
cogniti: & ideo actus vel intellectus habitus diuini est i
trinsece & formalr ifinitus: intellectui vero creato si
ue i via: siue i patria obicit rõ deitat absolute sũpta
in rõne obiecti cogniti specificant actũ vel habituz
rõ tñ infinitat nõ obicit in rõne obiecti cogniti: & io
vt dicit nõ sequit q actus vel habitus intellectus crea
ti sit intrinsece & formalr infinitus. Ista tñ solu
tio est nulla: qz cum infinitas sit de per se & pmo in
tellectu quiditatiuo deitat simplr est impossibile: q
rõ deitat absolute sumpta obiciat intellectui crea
to in rõne obiecti cogniti: & q rõ infinitat nõ obicia
tur ei: & io si theo creature eẽt infinita si eẽt d deo
vt infinitus est siue sub rõne infiniti: fm istũ doc.
qz tũc rõ infinitat obiceret ei in rõne obiecti cogni
ti specificant actũ vel habitũ vt dicit ita oz eũ cõ
cedere q sit infinita si sit de deo vt deus est siue sb
rõne deitatis absolute sumpta: & hoc de scdo.

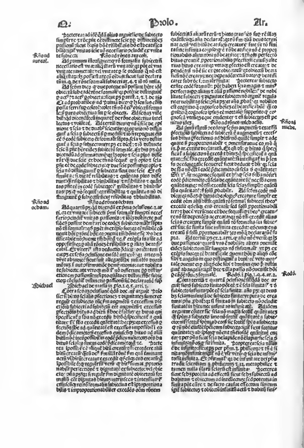
Tertius & quartus articulus. Articu. 3.&.4.

Quantũ ad. 3.&.4. articulũ simul. ptr s cõclusio
nes istas mouẽda & d. soluẽda sunt dubia Et
primo ptra primã conclusionẽ: quidã doc arguit p sic.

Aureolus in prolo 1 q 4. arti. 3. Aureol.

Si vnitas subiecti sufficit ad causandũ vnitatẽ
in scientifico habitu: adhuc vnitas est specifica: aut
gñis subalterni aut gñis gñalissimi: aut ipsius entis
primũ dari n põt qz tũc tot eẽnt scie. quot sũt spes
specialissime: nec scdm quia pari rõne: tot essent scie
quot genera subalterna: nec. 3. qz tũc eẽnt decẽ sci
entie iuxta denariũ numerũ predicamentoꝝ. Nec
quartũ: qz tũc tñ eẽt vna scia & maxie si ens sit vnius
rõnis: igit vnitas subiecti nõ tribuit hitui vnitatẽ.

Preterea sicut hitus refertur ad obiectum sic &
potentia: sed due potentie põt ferri super idez obie
ctũ & sub eadẽ rõne: vt sensus cõis & visus sup colo
rez: & intellectus & volũtas sup rõnez boni: igit duo
habitus ferri poterũt sup idez obiectũ & sub eadez rõ
ne formali. Preterea opinio & scia sunt habi
tus diuersi. & tñ põt esse de eodez sub eadẽ rõne. igi
tur idem qd prius. Et põt ista rõ cõfirmari: qz opi
nio & scia plus differunt: q̃ due scie sicut patet per
phm. 6. ethicorũ. igit si nõ repugnat opinioni & scie
habere idẽ subiectũ & sub eadẽ rõe formali nec dua
bus scietijs Ochã in prolo. 1. q. 5. arti. 1 Ocham.

Preterea: ad idē q̄dā alius arguit sic de subiecto simplr̄ r̄c z rōc p̄nt eē distincte scie p̄p distinctiōes passionū: sicut h̄ois bō ē risibil': ois bō est beatificabilis: ig̃r vnitas scie nō necessario ꝯcludit̄ ex vnitate subiecti. Rñō ad rōnes aureoli.

Rñō ad aureol. Ad primum istorū dico: q̄ rō formalis subiecti necessario est vna: aliq̄ illarū vnitatū: q̄ pōt eē vnitate numerali: vel vnitate p̄ se ordinis q̄ nō est aliq̄ istarum: lȝ possit stare cū oibus: sicut fuit declaratū in .q. de rōne formali subiecti ar. 4. z iō rō nulla. Ad scḋm dico q̄ due potētie nō possint hēre idē obiectū sub eadē rōne formali: q̄ potētie distinguunt̄ p̄ act⁹: z act⁹ p̄ obiecta: sicut p̄ȝ p̄ arist. 2. z 3. de aia. Et ad probatiōes ad p̄mā dico q̄ lȝ sensus cōis possit ferri sup colorē: color tñ nō ē ei⁹ obiectū formale: ꝧ pars obiectiua sui p̄ se obiecti. Ad scḋaȝ videbit̄ q̄d dicendū: cū inquiret̄ de rōne obiectiua intellectus z volūtatis. Ad tertiū dico q̄ nō ē sile de opinione z scia z de duab⁹ scientiis: q̄ opinio nō distinguit̄ a scia p̄ subiectū ꝧ p̄ mediū: z iō nō repugnat eis eē ꝯ eodē subiecto ēt formalr̄ sūpto. scia vero distinguit̄ a scia p̄ subiectum vt p̄ȝ ex dictis: z iō distincte scie nō p̄nt hēre idē subiectū formale. Ex his p̄ȝ q̄d dicendū ad ꝯfirmationē: q̄ lȝ opio z scia plus differāt q̄ due scie ex hoc tñ nō sequit̄ q̄ si opio z scia p̄nt eē de eodē subiecto: q̄ due scie possint: q̄ opio z scia nō distinguunt̄ p̄ subiecta sicut due scie. Et est simile ac si dicat̄ risibilitas: z q̄ntitas plus differunt q̄ risibilitas z hinibilitas: z risibilitas z q̄ntitas p̄nt eē in eodē subiecto: ig̃r risibilitas z hinibilitas: p̄ȝ q̄ nō sequit̄: q̄ risibilitas z q̄ntitas nō distinguunt̄ p̄ subiectū sicut risibilitas z hinibilitas.

Rñō ad ocham. Rñō ad rōnes ochā

Ad quartū p̄ȝ q̄d dicendū ex p̄ma ꝯclusione. 2. arti. q̄ ex vnitate subiecti p̄mi formalr̄ sumpti necessario ꝯcludit̄ vnitas passionis: z iō lȝ distincte passiōes possint demr̄ari de eodē subiecto mālr̄ sūpto nō tñ formalr̄: q̄d p̄ȝ ēt in exeplo suo: q̄ eē risibile cōuenit hōi p̄ rōne hōis: q̄ cōuenit tñ hōi nec esse vo beatificabile nō ꝯuenit tñ hōi ig̃ z c. ig̃r exēpla sua sūt ad oppositū: q̄ p̄ aliā rōneȝ ē risibilis z p̄ aliaȝ beatificabil'. Et vlteri⁹ ista deductio ꝯdicit ꝯmētatori sicut p̄ȝ ex scḋa ꝯclusione eiusdē articuli: q̄ artes nō dr̄ūt abinuicē sicut fuit allegatū ibi nisi alto duorū modoruȝ: l' aut ꝯfirmatiōe demr̄ationis: aut nobilitate subiecti: aut vtroq̄ mō: l' nō differunt p̄p distinctionem passionū: nisi pro q̄ntō ex distinctiōe subiectorum ꝯcludit̄ distinctio passionū sic declaratū ē sup.

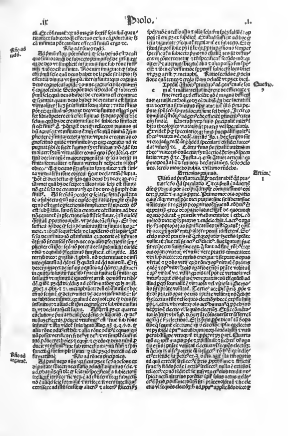
Michael Michael de massa in p̄lo. 1. q. 5. arti. 1.

Cōtra scḋaȝ ꝯclusionē q̄dā doc. nr̄ arguit p̄rio sic: si hitus scialis p̄fectionē z dignitatē sumeret regulr̄ ex subiecto tūc s̄m augmētū z excessum p̄fectiōis subiecti ad subiectū eēt augmētū z excessus p̄fectiōis hitus ad hitū ꝧ hoc ē falsū: q̄ hitus qui specificat̄ a sb̄a nō excedit hitū q̄ specificat̄ a q̄ntitate: sꝫ sb̄a excedit q̄ntitatē: hec p̄ȝ: q̄ excessus p̄fectiōis sb̄e ad q̄ntitatē est excessus impossibil' i eodem p̄dicamēto: ꝧ excessus cuiuscūq̄ hitus ad aliū hitū nō ē incōpossibil' in eodē p̄dicamēto: cū oēs habitus sciales sint in eodē p̄dicamēto ig̃ z c. Preterea ipossibile ē aliquē hitū creatū tñ excedere aliū hitū creatū q̄ntū de⁹ s̄m illā rōnē s̄m quā terminant actū vl' hitū creature excedit q̄dcūq̄ ens creatū: ꝧ ipossibile ē: q̄ regulr̄ sit verū q̄ hit⁹ sumat p̄portionabilr̄ perfectionē z dignitatē ex subiecto: vel obiecto: ꝯña p̄ȝ: q̄ si regulr̄ s̄m dignitatē obiectorū formaliū eēt dignitas hituū intrinseca z intensiua: s̄ cuiuscūq̄ rei rō formalis subiectiua est i p̄portionabilis z improportionabiliter excedēs oēm rōnem subiectiuā aliarū rerū: z hitus transiēs sup rē illaȝ q̄ntūcūq̄: ꝯña declarat̄: q̄ rō s̄m quā deus terminat actū vel hitū beatificū creature siue sit rō finita siue infinita eo ipso q̄ ē rō beatifica nō ē proportionabilis alicui rōni nō beatifice: z tñ oīs perfectō hitus creati ē p̄portionabilis p̄fectioni cuiuslȝ alterius hitus creati: q̄ vtraq̄ p̄fectio est creata: z dependēs: ꝧ nō ē sic ex p̄te obiectorū: q̄ obiectū beatificū nō ē creatuȝ: nec dependēs: etiā dato q̄ beatifi caret sub rōe formalr̄ finita. Preterea subiecto existente eodē formalr̄: pōt haberi scia magis z min⁹ perfecta p̄p aliam z aliā passionē nobilē: ig̃ de nobilitate subiecti z dignitate subiecti nō arguit̄ regulariter nobilitas scie: ꝯña p̄ȝ: et añs p̄bat̄: q̄ nobilior est cognitio q̄ cognosco hoieȝ eē beatificabilē q̄ȝ cognitio q̄ cognosco ipsuȝ eē mortalē: supposito q̄ cognoscā vtrūq̄ eque euidenter z eū subiectuȝ est penitus ideȝ. Rñō ad rōnes michaelis.

Rñō ad micha. Ad p̄mū istorū ꝯcedo q̄ scḋm augmētū z excessū p̄fectiōis subiecti ad subiectū ē augmentū z excessus hitus p̄fectionis ad hitū nō quidē simplr̄ z adequate ꝧ proportionabilr̄ z ꝯmensuratiue eo mō q̄ in. p̄ ar. extitit declaratū. Et q̄ñ dr̄: q̄ hitus q̄ specificat̄ a subiecto nō excedit hituȝ q̄ specificat̄ a q̄ntitate: sꝫ sb̄a excedit q̄ntitatē: si intelligat̄ in p̄ sensu ꝯcedo: q̄ tūc sequeret̄ sicut deducit z hñ: q̄ scia de sb̄a nō eēt i eodē p̄dicamēto cū scia ꝯ q̄ntitate: Sꝫ in 2°. sit nego nec sequit̄ ex h°. q̄ scia ꝯ sb̄a nō sit i eodē p̄dicamēto cū scia de q̄ntitate sic nec sb̄a cum q̄ntitate: q̄ nō tñ excedit scia sciaȝ simplr̄: q̄ntū sb̄a q̄ntitatē: ꝧ solū p̄babilr̄. Ad scḋm codē mō dico: q̄ nō oȝ q̄ hitus theologic⁹ creature simplr̄ excedit oēm aliū hitū: q̄ntū rō formal' subiecti theo° excedit q̄dcūq̄ ens creatū: sed solū p̄portionabiliter: z hoc ē verū: nec ex hoc sequit̄ q̄ theo° creature nō sit dependēs ac creata: q̄ nō tñ excedit alias scias creature simplr̄ q̄ntū rō formalis sui subiecti siue sit finita siue infinita excedit q̄dcunq̄ ens creatū ꝧ solū p̄portionabilr̄: eo mō q̄ declaratū ē supra. Ad tertiū: p̄ȝ ex. 2. arti. q̄ añs nō ē verū: q̄ lȝ due passiones quarū vna ē nobilior altera ꝯueniāt eideȝ subiecto mālr̄ sumpto nō tñ formalr̄ vt p̄ȝ ex exēplo suo: q̄ eē beatificale ꝯuenit hōi p̄ aliq̄d cōe sibi z angelis in quo distinguit̄ a brutis: eē vero mortale ꝯuenit ei p̄ aliq̄d cōe sibi z brutis in quo ꝧ distinguit̄ ab angelis: ig̃r hec z illa passio nō ꝯuenit hōi p̄ eādē rōneȝ formalē.

Rodo. Rodo. i p̄lo. 1. q. 4. ar. 2.

Cōtra tertiā z quartā ꝯclusionē sil' q̄dā doc arguit sic: q̄ de subiecto finito pōt eē z ē scia infinita: ig̃ z ꝯ subiecto infinito pōt eē scia finita: añs p̄ȝ: q̄ deus hȝ sciam infinitā de subiecto finito: vt puta de creatura: ꝯña p̄bat̄: q̄ si finitas in subiecto nō ꝯcludit finitatē in hitu nec infinitas infinitatē. Ad idem arguitur cōiter sic scia nō magis sortit̄ q̄ntitateȝ q̄ȝ spēm a subiecto imo nō sortit̄ q̄ntitatē a subiecto: nisi sortit̄ spēm ab eo: ꝧ sic sortit̄ spēs a subiecto q̄ tñ nō ē eiusdē spēi cum subiecto: ig̃ sicut sortitur q̄ntitateȝ ab ipso: q̄ nō erit tñ eiusdē q̄ntitatis cū eo: z per ꝯñs sicut scia de lapide nō ē lapis: sic scia ꝯ infinito: nō oȝ q̄ sit infinita. Propterea: scia nālis ē de infinito: sicut p̄ȝ per p̄hm. 3. phisicorum: z tñ ē finita nō infinita: ig̃ nō ē vlr̄ verū q̄ scia de infinito sit infinita. Et ꝯfirmat̄: q̄ de infinitate dei p̄hs tradit scientiam 8 phisicorum z 12. metaphisice z tamen nulla illarū sciarū est infinita. Preterea sicut se hȝ potētia ad effectū sicut se hȝ subiectū ad habitum z obiectum ad intellectuȝ: sed potentia infinita pōt cāre z de facto causat effectum finitum ig̃ subiectuȝ z obiectū infinitū actū z habitū fini-

tũ. Et cõfirmat: qz nõ magis sortit̃ scia suã quantitatẽ ex subiecto q̃z effectus ex sua cã pductiua: sz cã infinita põt causare effectũ finitũ ergo ₇c.

Rño ad rõnes ꝯ͠todõ. *(margin: Rño ad todõ.)*

Ad pmũ istoꝝ põt rñderi q̃ scia dei nõ est de aliquo finito tanq̃ de subiecto p̃rimo: sed de infinito: qz de deo vt simplicit̃ infinitus siue sub rõne infiniti ₇ ideo est infinita. Nõ enim imaginor q̃ subiectũ pmũ scie quã deus habet de lapide sit lapis: sz essentia diuina vt simpliciter infinita: qua cognita deus cognoscit lapidẽ ₇ omne cognoscibile quantũ ẽ cognoscibile. Scdo põt dici si ꝯcedat̃ q̃ subiectũ pmũ scie quã deus habet de creatura est creatura: q̃ scientia quam deus habet de creatura est finita virtualiter: licz sit infinita formaliter: ratio istius põt eẽ: qz illud nõ ꝯuenit deo vt infinitus est: q̃d posset sibi cõpetere ẽt si esset finitus sz deus posset habere sciam quã hz de creatura: siue de subiecto finito ẽt si eẽt finit⁹. ḡ. Põt igit̃ dici q̃ itellectus diuinus nihil agnoscit vt infinitus ẽ: nisi essentiã diuinã q̃ simpliciter ẽ ifinita: cetera vero: vtputa creaturas cognoscit nõ quidẽ vt infinitus: qz eaꝝ cognitio nõ repugnat sibi ẽt si eẽt finitus: sz vt finitus: nõ q̃dẽ formaliter: sz tñ virtualiter eo mõ quo i pcedẽti .q. extitit declaratũ ẽ maior repugnãtia q̃ scia dei sit infinita formaliter ₇ finita virtualr respectu alicu⁹ obiecti q̃z q̃ deitas sit infinita formaliter ₇ tñ finita virtualr in rõne obiecti sicut declaratũ ẽ supra. Põt ẽt dici tertio q̃ scia quã deus hz de creatura ẽ illamet quã hz de seipõ: ₇ ideo talis scia est ifinita nõ qz ẽ scia de creatura: sz qz ẽ de deo q̃ simplr ẽ infinit⁹. Ad secũdũ ꝯcedo: q̃ scia sic sortit̃ quãtitatẽ a subiecto q̃ tñ nõ ẽ eiusdẽ q̃titatis simplr cũ ipo qz nõ est tante pfectionis simpliciter si subiectũ ei⁹ est substãtia. imo si scia creature eẽt ifinita ad huc nõ equaret̃ in pfectione substãtie finite. ẽ tñ eiusdẽ q̃titat̃ pportionabilr. vt deductũ est sup. Et hoc sufficit ad hoc q̃ scia de infinito sit infinita i suo genere. ₇ ideo nõ sequit̃: scia de lapide nõ est lapis: igit̃ scia de infinito nõ est infinita qz poterit eẽ infinita ẽt si nõ sit eiusdẽ rõnis. nec equalis pfectionis simpliciter cũ ipõ: sed nõ poterit eẽ lapis nisi sit eiusdẽ rõnis ₇ equalis pfectionis simplicit. cũ lapide. Ad tertiũ dico: q̃ nãlis .3. phisi. nõ determinat de infinito quantũ ad q̃d rei sz quãtũ ad q̃d nois tñ. Et si determinaret de infinito quãtũ ad q̃d rei: adhuc nõ in quãtũ infinitũ siue sub rõne infinita: sz finita: qz infinitũ vt infinitũ ẽ ignotũ vt arist. demõstrat ibidẽ. p idẽ pz q̃d dicẽdũ ad cõfirmatõez qz lz arist. pbet. 8. phi. ₇ 12. metaphisice: deũ eẽ ifinitũ ex hoc tñ nõ sequit̃ q̃ determinet de deo vt infinitus ẽ: siue sub rõne infiniti. qz aliud ẽ cognoscere q̃ deus sit infinitus: ₇ aliud est ipm cognoscere sub rõne infiniti. vt declaratũ est supra. Ad q̃rtũ pz ex quarta cõclusione pmi articuli pcedẽtis ꝯclũsionis. q̃ de⁹ nullũ effectũ pducit vt infinit⁹ est siue sub rõne infiniti ₇ ista videt̃ snia beati Aug. 83 q. q. 9. d. q̃ alia rõne ꝯdu⁹ est hũ: ₇ alia rõne ꝯdu⁹ ẽ equus: q̃ nõ posset verificari si de⁹ vt de⁹: ₇ vt simplr ẽ infinitus, pduceret hoiez ₇ equũ: ₇ credo q̃ deus nihil pducit vt infinit⁹ siue sub rõne ifinita: nisi filiũ ₇ spm sanctũ q̃ sũt simplr ifiniti p idẽ pz q̃d dicẽdũ ad cõfirmationẽ.

Rño ad rõnes pncipales. *(margin: Rño ad argumẽ.)*

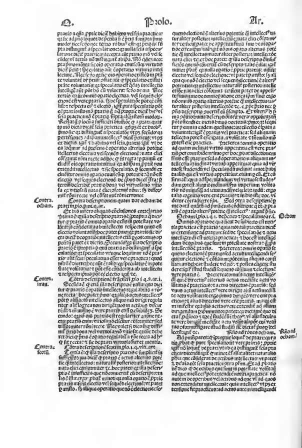
Ad pmã nego añs: qz sicut pz ex scda ꝯclone ex dignitate sbiecti necessario ꝯcindit̃ dignitas scie. ₇ ad pbatiõz q̃n dr: q̃ scia nõ specificat̃ a subiecto: si itelligat̃ itrisece sic verũ ẽ ad istũ sensũ: qz subiectũ nõ ẽ aliq̃d scie formalit̃ ₇ itrisece: si vero intelligat̃ extrisece ad istũ sensũ: q̃ alteri⁹ ₇ alteri⁹ sbiecti sz spẽz nõ ẽ necc̃° alia ₇ alia scia fm spẽz falsũ ẽ: oppositũ eni pz ex supdict̃. Et istud sufficit ad hoc q̃ scia dignitate ꝯsequat̃ regularit̃ ex subiecto. Et q̃ istud sit possibile pz i silĩ: qz ppria passio nõ semper specificat̃ a subiecto pmo mõ: cũ aliq̃ res sit distincta vt cõiter tenetur ₇ tñ specificat̃ scdo mõ: qz alteri⁹ ₇ alterius sbiecti ẽ alia ₇ alia passio fm speciẽ: ₇ ideo in ei⁹ diffinitiõe sppõnit̃ subiectũ loco differẽtie vt pz p arist. 7. metaphi. Ratio secũda ẽ p ꝯclusione quã teneo ₇ credo ipam ꝯcludẽ vt pz ex dict.

Expedit q̃stiõib⁹ ptinẽtib⁹ ad gen⁹ cause formal ₇ mãlis: restat inq̃rere de efficiente ₇ fine: verũ qz ꝺ efficiẽte nõ ẽ magna difficultas: qz nulli catholico dz eẽ dubiũ q̃n hec sacratissima doctrina sit diuinitus ĩspirata: iux̃ illõ pma petri pmo spũ scõ ĩspirati locuti sunt sci hoies. Idcirco dimissis q̃stiõib⁹ ad gen⁹ cãe efficiẽt ptinẽtib⁹ circa cãz finalẽ. *(margin: Questio. 9)*

Quero p̃º vtz finis pncipalit̃ intẽt⁹ i habitu theologico viatoris sit praxis vel speculatio. Et videt̃ q̃ q̃ speculatio: qz finis pncipalit̃ intẽt⁹ i theoᵃ viatoris ẽ credẽ. iux̃ illõ Jo. 1 hec scripta sũt vt credatis: credẽ aũt ẽ q̃ddã speculari cũ fidei succedat visio: ḡ ₇c. Cõtra finis pncipalit̃ intẽtus in theoᵃ viatoris ẽ dilectio: sz dilectio ẽ praxis nõ speculatio: vt pz ḡ ₇c. Juxta .q. erũt q̃ttuor articuli: qz pmo ponã aliq̃s terminoꝝ declaratiões. scdo ꝯclones. tertio mouebo dubia. ₇ vltimo rñdebo.

Articulus primus. *(margin: Artic. I)*

Quãtũ ad pmũ articulũ p̃º declarabit̃ q̃d praxis: scdo q̃d speculatio. Circa pmũ ẽ aduertẽdũ: q̃ praxis põt accipi q̃druplr cõmunissime: cõiter: pprie: ₇ magis pprie. Primo mõ: ois opatio cuiuscũq̃ virtut̃ põt dici praxis: siue sit libera: siue nãlis: siue sit agẽtis p cognitionẽ: siue nõ. rõ hu⁹ ẽ: qz praxis grece dr opatio latine: igit̃ de quocunq̃ opatio pdicat̃ ₇ praxis: vñ cõmentator i ethi. cõmẽto p̃ dicit q̃ lz praxis ₇ endelechia .i. act⁹ ₇ opatio sz appropatas significatiões distiguant̃: cõit̃ tñ accept̃ noib⁹ vnũ p altero ponit̃ idifferent. Secũdo mõ dr praxis nõ q̃cũq̃ opatio: sz extñs i ptãte volũtat̃: siue tal' sit act⁹ ei⁹ elicit⁹: siue ipatus: siue sit respectu finis: siue eoꝝ q̃ sunt ad finẽ. rõ h⁹ ẽ: qz ois opatio virtut̃ vl vitij ẽ vere praxis cõmẽtatore vbi sup dicẽte: dr rursus energia: ₇ sic praxis opus virtut̃ ₇ ꝯ͠tra õñs vitij. qz ꝯ͠ rõnez op⁹ virtut̃ ẽ praxis eadẽ ₇ op⁹ vitij: sz ois opatio extñs i ptãte volũtat̃ ẽ op⁹ virtut̃ vel vitij: qz ois tal' põt eẽ virtuosa vel vitiosa: igit̃ ois talis ẽ vere praxis: dũ tñ quãtũ ad illud p q̃d formalit̃ ẽ virtuosa vel vitiosa i gñe moris sit i ptãte volũtat̃. Tertio⁹ accipit̃ p̃ris pp̃e ₇ sic dr praxis opat o extñs i ptãte volũtat̃ nõ q̃cũq̃: sz electiua tñ: vel sequẽs electiõẽ hec ẽ expssa snia phi. 6. ethi. vbi vult: q̃ ois act⁹ human⁹ q̃ pp̃e hz rõne p̃ris ẽ electio vl sequẽs electiõz. Et sic cõmẽtator loq̃tur: vbi sup. d. p̃rizãt cõsueuerũt trãsferre i actũ q̃ ẽ sz electionẽ. Et lz p̃ris pp̃e dicat̃ tã ꝺ opatiõe q̃ sequit̃ electionẽ q̃z ꝺ electiõe ipsa: qz electio vt pz ibidẽ ẽ pnᵐ actuũ humanoꝝ laudabiliũ ₇ vituperabiliũ de vtroq̃ tñ dr pp̃e: vt pz p arĩ. Quarto mõ accipit̃ magis pp̃e ₇ ppriissime: ₇ sic p̃ris dr opatio extñs i ptãte volũtat̃ electiua vl sequẽs electõz: ñ q̃cũq̃ lz alic⁹ potẽtie q̃z itellect⁹ rõ h⁹ ẽ qz itellect⁹ extẽsiõe fit ptic⁹ ex .3. d'ia. igit̃ illa tñ opatio ad quã extẽdit̃ itellect⁹ ẽ p̃ris ppriissime ₇ strictissime. sz stãdo p̃ise i actib⁹ itellect⁹ nulla ẽ extẽsio itellect⁹: qz nõ tẽdit ex̃ se nisi vt act⁹ eius tendit respicit actũ alterius potẽtie: igit̃ solus actus itellect⁹ ẽ p̃ris ppriissime: dũ tñ sit i ptãte volũtat̃ ₇ sic electio vl sequẽs electõz: h ad ppoᵐ applicãdo dico: q̃

praxis a qua proprie dicitur habitus vel scia practica: quia sic ad pñs loquor de pctica nõ est pris sumpta primo modo: nec scđo nec tertio rõ huius est: quia prãs sic sũpta distinguitur a speculatione: quia nulla scia a speculatione dicitur practica: accepta aũt primo mõ vel secũdo vel tertio nõ distinguitur ab ipa. Nõ quidem accepta pmo mõ: quia sic ois operatio cuiuscũqz virtutis dicitur pxis: speculatio aũt ē operatio virtutis intellective. Nec scđo: quia sic ois operatio existẽs in ptãte voluntatis dr pxis: cõstat aũt q speculatio existit i ptãte voluntatis: quia speculatio est quedaz intellectio intelligẽ aũt põt hõ cũ voluerit: scđo de aia. Nec tertio quia sic omnis opatio electiua vel sequẽs electionẽ est vere praxis. sz de speculatiõe põt eẽ cõsiliũ: et respectu eius et electio. igitur pura speculatio põt eẽ praxis isto mõ praxis: g. a q propriẽ dicitur hitus vel scia practica nõ ē praxis sũpta aliquo istorũ modorum. Restat g p locũ a sufficiẽti diuisiõe q a praxi quarto mõ dicta dicatur scia practica quõ pz ẽt ex duobus. pmo sic quia distinguitur a speculatõe vt pz. secũdo quia p extẽsionez ad ipam intellectus dicitur pcticus: vt pz ex dictis igitur et habitus vel scia. praxis igitur vt de ea loquimur ad presens ē operatio alterius potẽtie intellectus electiua vel sequẽs electionẽ: nata elici cõformit rõni recte ad hoc q sit recta: p primũ excludit ois operatio intuitiua quia ad ipam proprie non extendit intellectus et sic speculatio. p secundũ excluditur omnis opatio cuiuscũqz potentie: q nõ est electio vel sequẽs electionẽ de qbus dicitur infra: p tertiũ describit prax o bona vel virtuosa nõ vitiosa quia vitiosa nõ nata ē elici cõformit rõni: sz diffor mit rõni recte vel cõformit rõni erronee

Contra. ocham. Contra descriptionem quam dat ocham de praxi in plo. pmi. q. ar.

Ex his infero aliquas cõclusiones correlarias Prima ē q illa descriptio praxis ē impropria q dicitur q praxis ē omnis opatio exñs in potestate voluntatis cõsiderata ab intellectu respectu cuius est electio voluntatis: hoc patet pmo: quia praxis sic dicta dicitur de opatiõe intellectus etiã p eos: cuius oppositũ patet ex dictis. Secundo quia illa descriptio praxis ē impropria p quã praxis nõ distinguitur a speculatiõe: quia speculatio vt nõ loquimur nõ ē praxis: alit scia speculatiua esset vere practica: quod nihil ē dicere: hec aũt ē talis: quia speculatio ē in potestate volũtatis: et põt esse cõsiderata ab intellectu et respectu ipius põt eẽ electio igitur et c.

Contra. fran. Cõtra descriptionẽ frãcisci i plo i q. 9. ar. i.

Secũda ē q etiã illa descriptio ē nulla: qua dicitur q praxis ē opatio intellectus regulabilis a rõne recta: hoc patet pmo: quia aliqs actus intellectus põt p aliũ actũ intellectus aliquo mõ dirigi regulariter alit logyca non dirigẽt nos in actibus discurrẽdi: et tñ nullus ē vere praxis etiã p eũ ibidez. Secundo: quia nõ ois praxis est regulariter a rõne recta: praxis enim vitiosa nõ elicitur cõformiter sed difformiter rõni recte Nec valet si dicatur q diffinit pris bona: vel virtuosa: nõ vitiosa: quia tũc deberet dici q pris ē opatio regulabil a rõe recta ad hoc q sit recta: et sic de praxi virtuosa fieret mentio.

Contra. scotũ. Cõtra descriptionẽ scoti in plo. i. q. vlti. art

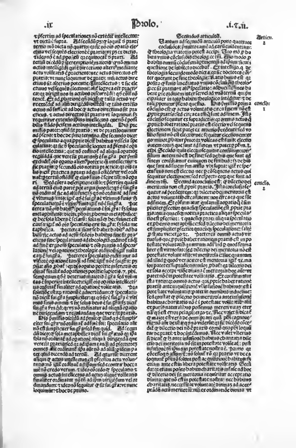
Tertia ē: q illa descriptio praxis e simpliciter insufficiẽs: qua dicitur q praxis ē actus alterius potẽtie q intellectus: natura liter posterior intellectiõe: nata elici conformiter et c. hoc patet: quia illa descriptio ē insufficiẽs que nõ conuertitur cũ descripto: talis ē ista: ergo. pbatur minor quia nulla opatio ē proprie praxis nisi sit electio vel sequẽs electionẽ: vt patet p aristo. sz aliqua operatio que nõ ē electio nec sequens electionẽ ē alterius potentie q intellectus naturaliter posterior intellectiõe: nata elici cõformit et c. sicut patet de appetitu finis imo de oi opatiõe circa ipm finẽ igitur nõ ois opatio alterius potẽtie q intellectus naturaliter posterior intellectõe nata elici et c. et hoc patet: q illa descriptio ē insufficiẽs que nõ cõuertitur cũ descripto talis ē illa: igitur minor pbatur quia nulla opatio ē proprie praxis: nisi sit electio vel sequẽs electione: vt patet p aristo: sz aliqua que nõ ē electio vel sequens electionẽ ē alterius potentie quia intellectus naturalit posterior intellectiõe nata elici cõformit et c. sicut patet de appetitu finis imo de omni opatione circa ipm finẽ ergo nõ omnis opatio alterius potẽtie q intellectus naturaliter posterior intellectõe et c. e pp̃e pxis nec p pñs descriptio cõuertitur cũ descripto. Et vlterius lz p ma cõditio huius descriptiõis sit vera: oppositum tñ põt ostendi ex dictis huius doctoris: pmo: quia sequitur p eum in eadem questione: intellectio ē imperata a voluntate: igitur ē praxis vel practica: sed aliqua intellectio potest esse impata a volũtate et tñ nullo mõ potest esse practica. Preterea: omnis operatio ad quam inclinat virtus appetitiua est vere praxis per eum ibidem imo per hoc pbat dilectionem finis esse praxim: sed ad operationem aliquam intellectiuaz inclinat virtus appetitiua: quia ad virtuose studendũ vel speculandũ inclinat amor habitualis qui est virtus appetitiua: etiam p eũ. Et cõfirmatur: quia ad speculandum vel virtuose studendum potest aliquis inclinari sui imperium volũtatis nõ minus q ad ieiunandũ vel celebrandũ: ergo talis cognitio vere erit praxis et in his iste doc. videtur cõtradicere sibi. Sed cõtra descriptionẽ p me datã quãtũ ad pmã eius cõditionẽ q dr q praxis ē opatio alterius potẽtie q intellectus arguitur sic.

Ocham i. plo. i. q. i. de pctico et speculatiuo ar. i. Ocham

Omnis opatio de qua fiunt de subiecto est notitia practica est praxis quia notitia practica dicitur in extensione ad praxim: sed de speculatiõe et actu intelligendi est notitia practica: et hoc est intelligẽdum de opibus que sunt in potestate nostra: g ipa intellectio ē praxis. Preterea: omnis opatio sequens electionẽ ē praxis: sed actus intelligendi sequitur electionẽ et cõsilium: põt enim aliquis consiliari an debeat studere vel nõ: et postea eligere studere: igitur istud studiũ sequens cõsilium et electionẽ vere praxis ē. Preterea: omnis actus intelligẽdi qui ē directiuus alterius actus mediãte actu volũtatis ē practicus: et actus directus ē praxis: sed vnus actus intellectus vere dirigit aliũ actũ mediãte actu volũtatis: ergo pmus dirigẽs vere erit practicus: et alius directus vere erit praxis. maior est manifesta: quia talis actus vere extendit ad aliũ dirigendum p qm̃ minor patet: quia dictamẽ quo dictatur p q loco et tpe ē studẽdũ i theo vl alia facultate vere dirigitur mediãte actu volũtatis: põt enim volũtas cõformiter impare istud studiũ sic dictatum p ipsum intellectũ: igitur et c. Rñõ ad rõnes ocham.

Rñõ ad ocham.

Ad pmũ patet: q improprie loquitur de praxi: quia ratio pbat q pure speculatio sit vere praxis: proprie igitur nõ loquitur de praxi vt ab ea distinguitur scia practica: dicendũ igitur q minor ē falsa: alit et naturalis phia que cõsiderat de actibus intellectus: vt patet 3. de aia eẽt scia practica cõtra phim. Et ad pbatione dico q de oibus que sunt in potestate volũtatis ad que intellectus põt extendi ē notitia practica nõ autem de operibus vel actibus ad que vl ad quos non extenditur intellectus: quia intellectus vt pz extensione fit practicus: ad actus autem intelligendi

⁊ ꝑsertim ad speculationē nō extēdit intellectus: vt dictū ē supra. Ad secūdū pꝫ: ꝙ loquit̄ d̄ praxi tertio mō dicta nō quarto: qꝛ sic nō oīs opatio electiua vel sequēs electionē ē praxis: vt pꝫ ex dictis. ⁊ ideo nō ē ad ꝓpositū: qꝛ equiuocat̄ d̄ praxi. Ad tertiū dicēdū ꝑ interemptionē maioris: qꝛ nō omnis actus intelligēdi qui ē directiuꝰ alteriꝰ mediante actu volūtatis ē practicus: nec actus directus est praxis: vt nunc loquimur de praxi: nisi actus directiuus sit alterius potentie ꝙ̄ intellectus: ⁊ sic electiuus vel sequēs electionē: alit̄ logyca eēt practica: qꝛ dirigit nos in actibus discurrēdi: qḋ cōit̄ nō tenet̄. Et ad ꝓbationē qñ dicit̄: ꝙ talis actus vere extēdit̄ ad aliū dirigēdū: dicēdū: ꝙ talis extēsio actus nō sufficit ad hoc ꝙ actus directiuus sit practicus. ⁊ actus directus sit praxis vt loquimur. sꝫ requiritur extensio ipius intellectus que nō ē possibilis stādo ꝑcise in actibus intelligēdi. Ex his p̄missis patet: qd̄ sit praxis: vt de praxi loquimur ad p̄sens: ⁊ hoc de p̄mo termino. De secundo dico: ꝙ speculatio a qua ꝓprie dicit̄ habitus vel sciā speculatiua: qꝛ sic d̄ speculatiōe loquor ad p̄sens ē opatio intellectiua: que nō ordinat̄ ad aliquā opatiōē regulādā que vere sit praxis: sꝫ ē sui grā per p̄mū excludit̄ oīs opatio alteriꝰ potētie ꝙ̄ intellectus: ⁊ sic praxis: ꝑ secundū oīs notitia practica: qꝛ oīs talis dicit̄ practica a praxi ad quā ostēditur vel ordinat̄: ꝑ tertiū ostēdit̄ ꝙ eius finis ē scire tm̄: nō opari. Sed cōtra descriptionē istā: ⁊ ꝑsertim quantū ad tertiā eius partē pōt argui p̄mo sic: qḋ ē sui grā nō ordinat̄ sic ad aliū finē: sꝫ qḋ nō ordinat̄ ad finē ē vltimus finis: igit̄ qḋ ē sui grā ē vltimus finis: sꝫ speculatio nō ē vltimꝰ finis igit̄ nō ē sui grā. Preterea nō oīs habitꝰ speculatiuus ē sui grā: sꝫ solus metaphisicus: dicēte phō in ꝓhemio metaphisice: ꝙ hec sola libera ē sciarū: sola nāqꝫ hec sui met est causa: igit̄ nō oīs speculatio erit sui grā: sꝫ sola metaphisica. Preterea sicut se habet habitꝰ ad habitū: sic actus ad actū: sed oīs habitus siue sit practicus siue speculatiuus ad theologiā ordinat̄ tanq̄ ad finē: ergo oīs speculatio ⁊ oīs praxis ad speculationē vel opationē theologie ordinat̄: igit̄ nulla earū ē sui grā. Preterea speculatio ordinatur ad vltiorē opationē tanq̄ ad finē: igit̄ nō ē sui grā: pꝫ pña: ans ꝓbat̄: qꝛ oīs opatio potētie inferioris ordinat̄ finalit̄ ad opationē potētie supioris. 7. phi. semꝑ enim qḋ ē deterius maioris ē grā: sed voluntas ē superior intellectu: igit̄ oīs opatio intellectiua ordinat̄ finaliter ad opationē volūtatis. Pro solutiōe istarū rationū ē aduertēdum: ꝙ speculatio nō dicit̄ sui grā simpliciter: qꝛ qḋ sic ē sui grā ē vltimus finis omniū ⁊ sic solus deus ē sui grā: sꝫ dicit̄ sui grā sm̄ qd̄: qꝛ vꝫ nō ordinatur ad aliquā opationē dirigendam ⁊ regulandam que vere sit praxis. His p̄missis dicēdū ad p̄mū: ꝙ illud qḋ ē simpliciter sui grā nō ordinat̄ ad finē sm̄: speculatio aūt nō est simpliciter sui grā sed sm̄ quid. Ad secundū dico: ꝙ sola metaphisica dicit̄ sui grā: nō qꝛ ipa sola nō ordinat̄ ad opationē aliquā dirigendā que vere sit praxis: sed qꝛ ad ipam tanq̄ ad pfectiorē omnes alie ordinant̄ ipa aūt nō ad aliā: ꝑ idem patet qd̄ dicendū ad tertiū. Ad quartū: dicerent aliqui ꝙ actus intellectus est pfectior actu voluntatis: nō igit̄ ordinat̄ ad ipam: sed econtra: hoc tamē nō credo verum. ⁊ ideo cōcedo ꝙ speculatio ⁊ omnis actus intellectus ad actū aliquē volūtatis finaliter ordinatur nō tm̄ ad ipm dirigēdum vel ordinandum: ⁊ ideo nō sequitur ꝙ sit sui grā: vt nunc loquimur: ⁊ hoc de primo.

Secundus articulus. Articu. 2

Quantum ad secundū articulū pono quattuor cōclusiōes: p̄mitto tamē ad earū euidentiam: ꝙ theologia viatoris potest accipi. Uno mō ꝑ habitu vnius cōclusiōis theologice tm̄. Alio modo ꝑ habitu omniū cōclusionū ptinentiū ad ipam: sicut i questione de subiecto dicebat̄. Et intelligo. q. de theologia secundo modo dicta. qꝛ sic doctores cōiter querunt de fine theologie: Ratio huius est qꝛ posito ꝙ finis imediatus vnius cōclusiōis theologice sit praxis: ⁊ aliꝰ speculatio: adhuc isti fines habent p̄scē ordinem inter se: vel ad vnū tertiū qui p̄ncipaliter in toto habitu theologico intēditur: ⁊ de tali ꝓponitur p̄sens questio. His p̄missis prima cōclusio est: ꝙ actus voluntatis circa finem nō est ꝓprie praxis: sed circa ea tm̄ q̄ sunt ad finem. Ista cōclusio sequitur ex supradictis: qꝛ omnis actus q̄ ꝓprie habet rationē praxis est electio vel sequens electionem sicut patet ex articulo p̄cedenti: sed volitio finis nō est electio nec sequitur electionem: ergo. minor ꝓbatur p̄mo: qꝛ volitas est finis: electio autem eorū que sunt ad finem vt patet ꝑ phm̄. 3. ethi. Secūdo quia electio sequitur consilium: consilium autem nō est de fine: sed de his que sunt ad finem consiliamur enim non de finibus: sꝫ de his que sunt ad finem sm̄ aristo. vbi supra: igit̄ respectu finis non est electio nec ꝑ cōsequens actus qui sequitur electionem: sed respectu eorū que sunt ad finem tm̄. Secunda conclusio est: ꝙ dilectio dei meritoria non est ꝓprie praxis. Ista conclusio sequitur ad p̄cedentem: qꝛ dilectio dei meritoria est actus voluntatis circa finem: non circa ea que sūt ad finem. Et cōfirmatur quia nulla opatio q̄ ē simpliciter pfectior quacūqꝫ speculatiōe est ꝓprie praxis: qꝛ a quacūqꝫ notitia practica aliqua speculatio est pfectior: ⁊ quacūqꝫ praxi aliqua speculatio ex ꝓhemio metaphisice: sed dilectio dei meritoria est simpliciter pfectior quacūqꝫ speculatione: saltē ꝓ statu vie: ergo ⁊c. Preterea omnis actus virtuosus que ꝓprie habet rationem praxis est in potestate voluntatis quantum ad illud ꝑ quod formaliter est virtuosus: sed dilectio dei meritoria nō est potestate voluntatis: vt meritoria ē: siue quantum ad illud ꝑ quod veraciter est meritoria igit̄ ⁊c. maior patet ex supradictis: minor ꝓbat̄: qꝛ dilectio dei ex sola acceptatiōe diuina ē meritoria: hoc aūt vt patet nō ē in potestate volūtatis. Et confirmatur ista ratio: qꝛ omnis actus qui ꝓprie habet rationē praxis ante inquisitionē vl̄ infusionē habitus: est i potestate voluntatis: patet in omnibus inductiue: sed constat ꝙ dilectio dei meritoria ante infusionē habitus charitatis nō ē i potestate volūtatis: alit̄ ex puris naturalibus possemus mereri vitā eternā qḋ est error pelagii: ergo ⁊c. Nec valet si dicat̄ ꝙ maior est vera de omni praxi quā phi cognouerūt: nō aūt de ista qꝫ nō viderūt: qꝛ sic dicēdo cōcedit̄ ꝙ dilectio dei nō ē praxis eo mō quo phi loquūtur de praxi: ⁊ hoc intēdimus. Nec valet vlterius si dicat̄ ꝙ lꝫ ante infusionē habitus charitatis dilectio dei meritoria nō sit in potestate volūtatis: post infusionē tm̄ ipius in potestate nostra ē. Primo qꝛ cōcesso q̄ď assumit̄: nō soluit̄ rō qꝛ praxis vt de ea loquunt̄ phi nō solum post acquisitionē habitus: sꝫ etiam ante est in libera potestate volūtatis. Secūdo: qꝛ etiam posito habitu charitatis infuse ad hoc ꝙ dilectio dei sit meritoria requiritur acceptatio diuina: que nō est in potestate nostra: nec habitus charitatis necessitat voluntatē diuinā ad acceptādū actū meritoriū: nisi ex ordinatiōe diuina vt

concl'o. 3

suppono ad presens: igitur rc. Tertia cōclusio ē: q̄ finis pncipalit̃ intentus in habitu theologico viatoris ē dilectio dei meritoria. Pbatur pmo sic: nobilissima operatio ad quā theologia p statu vie finaliter ordinat̃ ē finis pncipalit̃ intentus in hītu theologico viatoris: dilectio dei meritoria ē hmōi. g̃: maior pz. q2 si det̃ oppositū: sequitur q̄ theologia i nobis n̄ sit scia nobilissima: q2 illa erit nobilior: cui' finis pncipalit̃ intent' ē hmōi operatio nobilissima. Minor hz duas ptes. pma ē q̄ theologia p statu vie sicut ad fine ordinat̃ ad dilectionē dei meritoriā. Et ista probat̃ pmo sic: sacra scriptura r pcepta diuina ad eūdē finē ordināt̃ p statu vie: hoc pz: q2 tā scriptura sacra q̄ pcepta diuina ordināt̃ vltimate ad beatitudinē ꝯsequēdā. igit̃ finis pcepti ē finis scripture sacre saltem p statu vie. sz finis pcepti ē charitas: sicut pz p apposto|ū pma ad thi. p. g̃ rc. Scd'o sic. q̄ diligit deū r pximū legē iplet. igit̃ finis legis: r p ꝯñs sacre scripture ē dilectio dī r pximi. Cōña pz. q2 plenitudo legis est dilectio ad ro. 13. Cōña pbat̃: q2 sicut finis pcepti: ē adimpletio pcepti sic finis legis ē ipletio legis. Tertio sic q2 finis pcepti ē finis scripture sacre sicut pz ex rōne precepti et finis precepti est plenitudo legis. g̃. Istā rōnez tā-git beat'. Aug: de laude charitatis in pncipio smonis. vbi sic ait. diuinaꝝ scripturaꝝ multiplicē habundātiā latissimamq3 doctrinā3 sine vllo errore cōprehēdit r sine vllo labore custodit' cuius cor plenum ē charitate: dicēte aplo plenitudo aūt legis charitas. Et alio loco finis aūt pcepti charitas de corde puro r ꝯscia bona. r fide nō ficta. q̄d ē aūt pcepti finis nisi pcepti adipletio. nisi legis plenitudo. q̄d g̃ dixit plenitudo legis charitas. hoc ēt h dixit finis pcepti charitas. hec aug. Ex q̄b' verbis euidenter apparet q̄ finis sacre. scripture sit dilectio q2 ipsa ē finis pcepti r legis plenitudo. Tertio sic illa doctrina q̄ nobis ad hoc pponit̃ itueāda: vt p ip3 deus grat̃ r diligat̃ ad dilectionē dei ordinat̃ sicut ad finē. oppositū pti infert oppositū subiecti. theologia ē hmōi vt pz p b. Aug. secūdo de tri. c. 2. vbi sic ait. Nō erro ad inqrēdā substātiā dei siue per scripturā eius siue per creaturā3 que vtraq3 nobis ad hoc pponitur intuēda: vt ipa q̄ratur ipse diligat̃. g̃.

Secūda pars illi' minoris ē: q̄ dilectio dei meritoria p statu vie ē nobilissima hoīs operatio r hec communiter est concessa: quia sicut se hz habit' ad habitū: ita actus ad actum. sz habit' charitatis saltē p statu vie est nobilissim'. quia nobilior nobilib' dicēte aplo. 1 ad corin. 13. nūc autē manent fides: spes: charitas: tria hec: maior aūt horū est charitas. g̃ pz ista minor: r p ꝯsequēs illa tota rō ꝯfirmatur: quia tota sacra scriptura ad fidē spē. r charitatē p statu vie finalit̃ ordinat̃. sic pz p b. aug. 8. de tri. c. 16. de par. vbi sic ait. vbi sūt n. illa. tria ppter q̄ in animo edificāda oium diuinorū librorū machinamēta cōsurgūt: fides: spes: charitas: nisi in aīo credēte. qd nūdum videt r sperāte atq3 amāte qd credit. sz ꝯstat q̄ maior istorū triū ē charitas siue dilectio: vt pz per aplm iam allegatū: igit̃ ad ipsam sicut ad finē pncipalē r pncipalit̃ intētū tota scripturā sacra ordinat̃. saltē pro statu vie. Secūdo ad pncipale sic: illa operatio p quā viator perfectius r intimius coniungitur ipi deo est finis pncipalit̃ intent' i habitu theologico viatoris: dilectio dei meritoria est hmōi: ergo maior patet ex duobus pri-mo: quia tota sacra scriptura finaliter ordinat̃ ad perfectam vnionem hominis cum deo. Secūdo: quia omnis habitus ordinatur sicut ad finem principaliter intentum ad illum actum p quem poten-tia diuina pfectius vnitūr r coniungitur subiecto cuius habitus: minor autem est nota: quia de' charitas est: qui manet i charitate in deo manet: r de' i eo. vñ be. aug. de laude charitat̃ circa pn̄m. Nec dubitari vllo mō pōt q̄ templū dei sit hō: in quo habitat charitas' dicit enī3 Jo. charitas ē de'. g̃ rc.

Tertio sic: habitus theologicus viatoris ordinatur vltimate ad eternā beatitudinē consequendā: sic pater per be. aug 14. de tri. c 1. igitur illa opatio est finis pncipaliter intentus in ipo per quā hmōi habitudo acquirit̃ pncipaliter: sed hec est dilectio dei r pximi: nō est dubium: dicēte aplo. 1. ad corin. 13. Si linguis hominū loquar r angelorū: charitatē aūt nō habea3 rc. super quo verbo dicit glo. pbat q̄ charitas sit excellētior aliis: q2 alia nō valent sine ea: r ipa sine eis valet. vnde be. aug. 15 de tri. c. 49. nullū est isto dei dono excellentius solum est qd diuidit inter filios regni eterni: r filios perditiōis eterne. Et subdit imediate dant̃ r alia p ip̄m i misericordia: sz sine charitate nihil psūt nisi ergo tm̄ ipartiatur cuiq3 spūs sanctus: vt eum dei r pximi3 faciat amatorē a sinistra nō trāsfert̃ ad dextram. Et quibusdā paucis interpositis cōcludit quātū3 ergo bonū est sine quo ad eternā vitā neminē cetera bona inducunt. Ex quibus apparet: q̄ per dilectionē dei r pximi: eterna beatitudo acquirit̃ pncipaliter: ergo rc. Ista cōclusio potest multis auctoritatibus cōfirmari. Primo auctoritate illa vulgata be. aug de laude charitatis' r ponit̃ in glo. super illo verbo pma ad thi 1 finis pcepti charitas. vbi sic inquit aug. totā magnitudinē r amplitudinē diuinorū eloquiorū secura possidet charitas q̄a deum r pximūq3 diligimus' que radix est omniū bonorū: vnde in his duobus pceptis tota lex pēdet r pphete: si ergo nō vacat omnes paginas scās pscrutari: omnia volumina sermonum euoluere: oīa scripturaꝝ secreta penetrare: tene charitate vbi pendēt oia: q2 finis omniū3 ē dilectio dei r pximi. hec aug. Secūdo aucte eiusdē p̄ d' doctrina xpiana. c. 49. vbi sic ait: omniū3 igit̃ que predicta sunt ex quo de rebus tractamus: hec summa ē vt intelligatur leg's r omniū3 scripturaꝝ diuinaꝝ plenitudo r finis ē dilectio rei qua fruendū ē: r rei que nobiscū ea re frui pōt. Ex his r multis silibus que pñt adduci pz: q̄ finis toti' scripture sacre saltē p statu vie: ē dilectio dei r pximi: r nō ē finis alteri' pncipalior subordinat': vt pz ex supradictis: ergo rc.

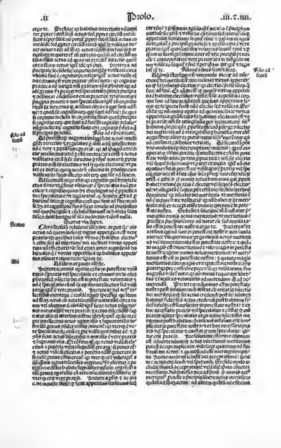
Quarta ꝯclo ē: q̄ finis pncipalit̃ intentus in habitu theologico viatoris nō est praxis nec speculatio. Ista ꝯclo sequit̃ ex pcedētib' q2 finis pncipalit̃ intētus in theologia viatoris' ē dilectio dei meritoria' ex ꝯclone pcedēti: r dilectio dei meritoria nō ē pprie praxis' sicut pz ex secūda ꝯclone: r certū ē q̄ nō ē speculatio cū sit actus volūtatis: nō intellectus: ergo r hec de secūdo. concl'o. 4

Tertius r quartus articulus. Artic. 3. r. 4.

Quātū ad tertiū r quartū articulū simul mouenda r dissoluēda sūt dubia. Et pmo contra primā ꝯclonē quidā doc. arguit pmo sic.

Scotus in plo pmi. q. 4. Scotus

Ois opatio alterius potētie q̄ intellectus naturalit̃ posterior intellectiōe nata dirigi r regulari p rōnē rectā ē pprissime praxis' act' volūtatis circa finē vltimū ē hmōi. g̃. maior supponit̃: minor pbat̃ dupli'r. Primo sic q2 lz volūtas non possit errare circa finē ostensū in vli' pōt tñ errare circa finē in particulari ostensum' igitur adhuc vt recta ratione agit circa finem principaliter ostensū3 indiget dirigi r regulari: r nonnisi per rationem rectam

ergo ꝛc. Secūdo: qꝛ habitus directiuus nō poni/
tur ꝑpter substātiā actus sed ꝑpter circūstantiā:
sicut tēperātia nō ponit ꝑpter substātiā actus co/
medēdi: sed ꝑpter circūstantiā. igit͛ lꝫ volūtas de/
terminata eēt ad sbaꝫ actus tēdētis in finē in par/
ticulari: requireret͛ tñ directio quātū ad circūstan/
tias illius actus ad quas nō extedit͛ directio que ē
circa sbam actus igit͛ idē qđ pus. Preterea ad
pncipale secūdo sic: cognitio dirigēs volūtatē circa
vltimū finē ē cognitio practica: igit͛ actus volūtatꝭ
directiuus est vere praxis. pña ē nota: qꝛ cognitio
practica nō dirigit nisi praxim: añs ꝓbatur. qꝛ ad
idē genus sꝫ praxis vel speculatiōꝫ ptinēt pncipia
ꝛ ꝯclones: ꝯclusiōes enim practice resoluuntur i
pncipia practica non speculatiua. igit͛ cū cognitio
finis sit directiua in actibus circa ea que sunt ad fi/
nē: ꝛ quasi sit cognitio coꝝ que sunt ad finē: sic qua
si cognitio inclusa in cognitiōe finis quasi pncipia
si cognitio coꝝ que sunt ad finē sit cognitio ꝯclusio/
nū practicaꝝ cognitio finis erit cognitio pdicta q̄
si pncipia practici. Rño ad rōnes scoti.

Rño ad scotū

Ad pmū istoꝝ nego maiorē: qꝛ sicut actus intelli/
gēdi directus ꝛ regulatus p aliū actū intellectus:
nō ē vere ꝛ ꝑprissime praxis: qꝛ ad ipm nō extēdi
tur intellectus: etiā p istū doctorē. ita etiā ꝛ actus
volūtatis etiā si sit directus p rōnē non erit ꝑprie
praxis: nisi sit electiuus vel sequēs electionē: vt pa
tet ex dictis: quoꝝ neutrū cōuenit in ꝓposito cum
volūtas sit finis. electio aūt eoꝝ que sūt ad finem.
Ad secundū nego añs: qꝛ cognitio quā hꝫ intelle
ctus ꝺ deo vt ē finis vltimus ē speculatiua nō pra
ctica: ꝛ cognitio quam hꝫ theologus nō ē practica
nec speculatiua: vt declarabit͛. q. sequēti. Et ad ꝓ
bationē dico: ꝙ cognitio eoꝝ que sunt ad finem: nō
se hꝫ ad cognitionē finis sicut conclo ad pncipiū eo
mō quo pncipiū ꝛ cōclusio sumunt͛ in habitu scien
tifico. sicut imaginat͛ illa deductio: ꝛ iō rō nulla.

Scotus vbi supra.

Scotus

Cōtra secūdā ꝯclusionē ideꝫ doc. arguit sic: ois
actus ad quem inclinat virtus appetitiua est vere
praxis: qꝛ quelibet talis virtus ē habitus electiu⁹
2. ethi. sed ad dilectionē dei inclinat virtus appeti
tiua nō tm̄ charitas: sed etiaꝫ amor acquisitus ha
bitualis q̄ ē virtus appetitiua qꝛ habitus appeti/
tus ꝯsonat rationi recte: igitur ꝛc.

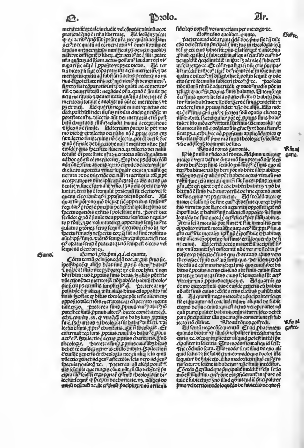
Ad idem arguunt alii sic.

Alii

Preterea: omnis opatio exñs in potestate volū
tatis ē praxis vel speculatio ex cōmuni dicto oīuꝫ
phoꝝ: sed dilectio dei est in potestate voluntatis ꝛ
nō ē speculatio cū nō sit opatio intellectus sed volū
tatis: igit͛ ē vere praxis. Preterea vel act⁹ di/
lectiōis meritorie ē eiusdē rōnis specifice quātum
ad sbaꝫ actus cū actu dilectiōis naturalis circa de
um vel alterius: si eiusdē igit͛ sicut actus dilectio/
nis naturalis ē vere praxis: ꝛ actus dilectiōis sup
naturalis: si alterius adhuc ideꝫ sequit͛. qꝛ sicut ex
pte intellectus actus naturalis ꝛ supnaturalis in/
fra idē genus ꝯsideratiōis ptinent͛: qꝛ vterqꝫ ē ve/
re speculatio: sic etiā ex pte volūtatis debet eē: ꝛ p
ꝯñs sicut actus dilectiōis naturalis ē vere praxis
ꝛ supnaturalis. Et cōfirmat͛: qꝛ actus vidēdi eli/
citus a potētia visiua supnālit͛ creata si poneret͛:
ꝛ actus vidēdi elicitus a potētia nālit͛ generata in
fra idē genus cōtinerent͛: qꝛ vterqꝫ eēt visio. igit͛ ꝓ
sili cū actus dilectōis meritori⁹ sit elicitus a po
tētia īmediāte habitu supnālit͛ infuso: erit tñ īfra
idē genus opatiōis cū actu dilectionis nālis: sic ꝙ
vterqꝫ erit vere praxis. Preterea phs .3. de aia
c. de mouēte dicit: ꝙ sicut appetitus sensitiuus seq̄
tur rōnē ꝛ p ipam in agēdo cū fantasia ē pncipium
motiuū: sic etiā ꝛ volūtas cū rōne. sed quotiēscūqꝫ
appetitus sensitiuus sequit͛ rōnē ꝛ p ipam in agen
do regulat͛ ē pncipiū practicū: ꝛ opatio eius ē vere
praxis: igit͛ quotiēscūqꝫ volūtas sequit͛ rōnē ꝛ p
ipam in sua regulatione operat͛ erit pncipiū practi
cū: ꝛ eius operatio ē vere praxis: ita in diligēdo de
um volūtas sequit͛ rōnē ꝛ per ipam dirigit͛ ꝛ regu
lat͛: igit͛ ꝛc. Rño ad rōnes scoti ꝛ alioꝝ.

Rño ad scotū

Ad pmū istorū pōt dici vno modo dici ꝙ ad dile/
ctione dei meritoriā: non inclinat virtus appetiti/
ua ꝙ sit habitus electiuus: qꝛ electio ē p se illoꝝ q̄
sunt ad finē. Et qñ dicit͛ ꝙ omnis virtus appetiti
ua ē habitus electiuus: verū ē si sit appetitiua coꝝ
que sunt ad finem: nō eoꝝ que sunt appetitiua fi/
nis qꝛ respectu finis nō ē electio sed volūtas. Se/
cūda qꝛ nō omnis opatio ad quam inclinat virtus
appetitiua: etiā si talis sit habitus electiuus est ve
re praxis: nisi sit attingibilis per inclinationē ali⁹
habitus electi: qđ i ꝓposito dici nō pōt: qꝛ dilectio
dei meritoria nō ē attingibilis p habitū naturalit͛
acquisituꝫ: aliter ex puris naturalib⁹ mererēmur qđ
nō consonat catholice veritati. Ad secundā pōt
vno modo dici p interemptionē maioris: qꝛ nō ois
operatio alicuius potētie ꝙ intellectus exñs in pote
state volūtatis ē praxis ꝑprie dicta nisi sit electio
vel sequēs electionē vt patet ex dictis igit͛ nō ois
opatio exñs in potestate volūtatis ē praxis vel spe
culatio: nec ista sint cōis snia phoꝝ: imo cōtradicit
arist. 6 ethi. d ꝙ omnis actus humanus qui ꝑprie
habet rationē praxis ē electio: vel sequēs electio/
nē: vt allegatū ē supra: pōt etiā dici secūdo interimē
do minorē: qꝛ dilectio dei meritoria vt meritoria ē
nō ē in potestate volūtatis: qꝛ nō habet ꝙ sit meri/
toria: nisi ex acceptatiōe diuina: que non ē in pote/
state nostra. Sed cōtra solutionē istā instatur p/
mo: quia omnis actus meritorius: vt meritorius ē
ꝓcedit a pncipio libero nō naturali sed omnia ta/
lis est in potestate nostra: ergo ꝛc. Preterea: ex
actibus qui nō sunt in potestate nostra non lauda
mur nec vituperamur: ergo omnis actus meritori
us vel demeritorius est in potestate nostra: ꝛ quā
to magis est demeritorius tanto magis in potesta
te nostra: igitur omnis actus meritorius: vt meri/
torius est: est in potestate nostra: ꝛ quanto magis
meritorius: tāto magis erit i potestate nostra: añs
patet: qꝛ peccatū ideo peccatū: qꝛ volūtarium sm
aug: ꝯña videt͛ nota: qꝛ nō minus requiritur liber/
tas ꝛ facultas voluntatis ad merendum ꝙ ad de/
merendū. Preterea: nō minus est in potestate
nostra post infusionem habitus charitatis dilectio
dei meritoria: ꝙ sit actus credendi post infusionē
habitus fidei: sed actus credendi post habitum fi/
dei infusuꝫ est simpliciter in potestate nostra: ꝛ ex
hoc necessario praxis vel speculatio: ꝛ cōstat ꝙ nō
praxis: igitur speculatio ergo actus dilectiōis me
ritorius post habitum charitatis infusum erit sim/
pliciter in potestate nostra: ꝛ ex hoc necessario pra
xis vel speculatio ꝛ constat ꝙ non speculatio: igi/
tur erit praxis. Pro solutione istarum rationum
est aduertendum: ꝙ actus dilectionis meritorius
potest accipi dupliciter. videlicet quantum ad sub
stanti am actus: ꝛ quantū ad esse meritorium ipsi/
us. Primo modo nō icludit dei acceptationē: sicut
nec actus credendi vel sperandi. Secūdo modo in
cludit diuinā acceptationē vel saltē ipam cōnotat
necessario. his pmissis dico ad pmū ꝙ omnis act⁹
meritori⁹ ꝓcedit a pncipio libero nobis intrinseco
quātū ad sbaꝫ actus: nō autem quātū ad esse eius.

meritoriũ: q2 tale includit vel cõnotat diuinã acceptationẽ q̃ nõ ẽ i nr̃a libertate. Ad secũduz dico: q̃ ex actib⁹ q̃ nõ sũt i ptãte nr̃a nec quãtũ ad sb̃am act⁹: nec quãtũ ad eẽ meritoriũ vl̃ dmeritoriũ nec laudamur: nec vituꝑamur sicut pz de actu quolibʒ nãli: vt dilignẽ ꝯ liberꝫ. Ex actib⁹ ãt q̃ sũt i ptãte nr̃a quãtũ ad sb̃am actus possum⁹ laudari vel vituꝑari sic aũt ẽ i ꝓposito vt pz ex dictis. Ad tertiã dico: q̃ si fiat cõparatio int actũ meritoriũ. τ demeritoriũ quãtũ ad substãtiã actus ꝯcedo: q̃ nõ minus ẽ i potestate nr̃a act⁹ meritori⁹ q̃ȝ demeritori⁹. si vero fiat cõparatio int ip̃os quãtũ ad eẽ meritoriũ τ demeritoriũ: negãda ẽ ꝯña. q2 nõ ẽ simile de actu meritorio τ demeritorio quãtũ ad hoc: q2 eẽ dmeritoriũ totalit ẽ a nobis: nõ aũt eẽ meritoriuz vt pz ex dict̃. Ad quartũ negat maior: q2 actus credẽdi post habitũ fidei infusũ nihil includit q̃d nõ sit in potestate nr̃a. dilectio aũt dei meritoria etiã post habitũ charitatis infusũ icludit diuinã acceptationẽ τ ideo nõ ẽ simile. Ad tertium p̃ncipale põt vno mõ dici: q̃ ẽt dilectio dei nãlis nõ ẽ ꝓprie pxĩs cũz sit dilectio finis: cuius nõ ẽ electio. põt ẽt dici secũdo: q̃ nõ ẽ simile de dilectione nãli τ meritoria sine fint eiusdẽ rõnis specifice sine nõ. q2 dilectio dei nãlis totalit ẽ i potestate nr̃a: meritoria aũt nõ: q̃ quãtum ad hoc q̃d ẽst eẽ meritoriuz. Et ꝑ hoc pz q̃d dicẽdũ ad rõnẽ ꝯfirmationis: q2 nõ ẽ simile de actu videndi elicito a potẽtia visiua supñalr creata τ nãlit generata: τ de dilectiõe dei nãli τ meritoria: tũ ꝓpt acceptationis diuine iplicatiõez: tũ q2 oĩs actus potentie visiue ẽ formalit visio. i3 nõ oĩs operatio voluntat̃ ẽt nãlis ẽ formalit p̃xis: nisi sit electio vel sequens electionẽ: q̃d i ꝓposito dici nõ posset. Ad quartũ põt vno mõ dici: q̃ sic appetitus sensitiu⁹ regulat⁹ ꝑ rõez ẽ p̃ncipiũ ꝑfectũ: sic intellectiuus respectu opatiõis exñtis i potestate nr̃a. Põt ẽt dici secũdo: q̃ nõ ẽ simile de appetitu sensitiuo regulato ꝑ rõnẽ. τ de voluntate: q2 appetitus sensitiu⁹ regulatus ꝑ rõnez semꝑ sequit̃ electionẽ cũ nõ sit respectu finis: sȝ respectu eoꝝ q̃ sũt ad finẽ: volũtas aũt ẽ ip̃i⁹ finis. τ io nõ semꝑ ẽ p̃ncipiũ practicũ nec ei⁹ opatio semꝑ ẽ p̃xis: q2 nõ semꝑ est electio vel sequens electionez.

Garro i. ꝓlo. p̃m. q. i. et quarta.

Garro. Cõtra tertiã ꝯclusionẽ q̃dã doc. arguit p̃mo sic. ipossibile ẽ q̃ aliq̃s bẽat finẽ ꝓpriũ alicui⁹ habit⁹ τ nõ bẽat illũ hñ: pz hoc: q2 q̃d est cõe hñti τ non hñti hitũ: nõ ẽ ꝓprius finis hitus. sȝ aliq̃s põt hẽre dilectionẽ dei meritoriã nõ habẽdo habitũ theologie sicut pz ex istis simplicib⁹. g̃. Preterea: impossibile ẽ q̃ alicui insit aliq̃s hitus cũ opposito sui finis. sȝ ꝯstat q̃ hitus theologie põt iesse alicui cũz opposito dilectiõis meritorie: q2 cũ peccato mortali: ergo. Preterea finis ꝓprius vni⁹ habit⁹ nõ potest eẽ finis ꝓprius alteri⁹ dicẽte cõmẽtatore. ꝑ. ethi. cõmẽto. 68. q̃ vnaq̃q̃ ars habz finẽ ꝓpriuz finẽ. sȝ charitas τ theologia sũt habit⁹ distincti. τ dilectio ẽ finis ꝓpri⁹ charitatis. igit̃ ñ theologie. Et cõfirmat̃: q2 finis ꝓprius cuiuslibʒ habit⁹ ẽ ꝓprius act⁹ ei⁹. sȝ dilectio ẽ actus ꝓprius charitatis. g̃ nõ theologie. Preterea finis ꝓprius cuiuslibʒ hitus debet eẽ eiusdez generis cũ illo habitu. sȝ dilectio nõ ẽ eiusdẽ generis cũ theologia nec cũ aliq̃ scia: q2 dilectio ꝑtinet ad gen⁹ affectõis. scia vero ad gen⁹ speculationis: g̃ τc. Preterea qñ aliq̃d ponit̃ finis scie: illa que magis cõueniũt cũ illo debẽt eẽ p̃ncipia illi⁹ scie. si ergo ponat̃ q̃ finis theologia sit dilectio: sequit̃ q̃ ꝓceptũ de charitate. vz. diliges dñm deũ tuũ τc. sit ei⁹ p̃mũ p̃ncipiũ: τ nõ articuli fidei: q̃d non est verum: etiam per me: ergo τc.

Goffredus quolibet. quinto. Goffre.

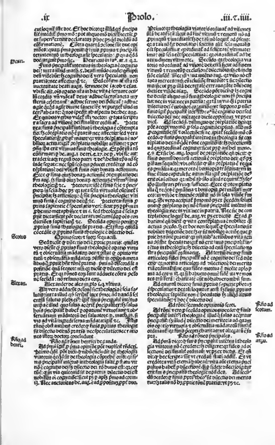
Preterea: ad idẽ arguit q̃dã doc. p̃mo sic: si dilectio dei eẽt finis p̃ncipalit intẽtus in theologia seq̃ret̃ q̃ eẽt eius subiectũ: ꝯñs ẽ falsũ: igit̃ τ añs: ꝯña ꝓbat̃: q2 illud ẽ subiectũ in aliqua scia: sub cui⁹ rõne intẽdit̃ q̃cq̃d intẽdit̃ in ip̃a: sȝ oẽ tale ẽ subiectũ in scia: ergo τc. Et cõfirmat̃: q2 si dilectio p̃ncipalit intẽdit̃ in theo[ia]: igit̃ de⁹ nõ intẽdit̃ in ip̃a: nisi inquãtũ ẽ dilect⁹: vl̃ diligibilis: q̃ posito sequit̃ q̃ dilectio sit rõ formalis subiecti theo[ie]. g̃ τc. Pro solutiõe istarũ rõnũ ẽ aduertẽdũ q̃ duob⁹ modis põt intelligi: q̃ act⁹ sit ꝓprius finis habitus. Uno mõ: q2 ẽ ci⁹ finis quo: τ sic sola opatio elicita ꝑ habitũ dicitur finis habitus: τ sic dirigere ẽ finis prudẽtie: τ credere finis ꝓprius fidei: τ sic de aliis. Alio mõ: q2 ẽ ei⁹ finis gr̃a cui⁹: τ sic non solũ opatio elicita ꝑ illũ habitũ. sȝ etiã ꝑ aliũ põt eẽ ꝓprius finis habitus: τ isto mõ act⁹ virtutũ sũt finis scie moralis: q2 scia moralis nõ ẽ ꝯtẽplatiõis gr̃a: sȝ vt boni fiam⁹: sicut pz. 2. ethi. hec ad ꝓpositum applicãdo dico q̃ dilectio nõ dicit̃ p̃mo mõ finis theologie sȝ secũdo: τ sic ad p̃sens loquimur de fine.

Rño ad rõnes garronis. Rño ad Garro.

His p̃missis rñdeo ad rõnes. Ad p̃mam dico q̃ maior ẽ vera de fine p̃mo mõ sumpto: nõ aũt secũdo: rõ hui⁹ ẽ: q2 finis secũdo mõ sũpt⁹ ẽ finis quo alteri⁹ habitus: τ iõ haberi põt ab hñte illũ habituz: videmus eñi q̃ aliq̃s põt habere actus virtutũ moralium sine scia morali qui tñ sũt fines ip̃sius: cuius gr̃a. Et qñ dicit̃: q̃d ẽ cõe habẽti habituz τ nõ habẽti: nõ ẽ finis habitus: verũ ẽ de fine quo: nõ aũt de fine cuius vt pz ex dictis. Ad secũdũ dico: q̃ maior ẽ falsa tã de fine cui⁹ q̃ȝ de fine quo: q2 habitus virtutis põt stare cũ actu vitii oppositi: igit̃ nõ ẽ ipossibile q̃ habit⁹ insit alicui cũ opposito sui finis loquẽdo de fine quo: q̃ ẽ act⁹ elicit⁹ per illũ habituz. Iterũ scia moralis põt stare: τ stat in multis cum opposito virtutũ moraliũ: quaꝝ act⁹ sũt ꝓpri⁹ finis gr̃a cui⁹ scie moralis. igit̃ nõ ẽ ipossibile q̃ habitus insit alicui cũ opposito sui finis etiã loquendo de fine cuius. Ad tertiã ꝯcedo maiorẽ: si accipiat̃ finis vniformit: sȝ si difformit̃ nõ ẽ vera: τ sic ẽ in ꝓposito: q2 dilectio ẽ finis quo charitatis ip̃ius vero theologie ẽ finis cui⁹: nõ finis quo. Per idem pz q̃d dicẽdũ ad cõfirmationẽ: q2 finis quo cuiuslibet habitus ẽ ꝓprius actus eius. nõ aũt finis cuius: sicut patet ex dictis: q2 finis cuius scie moralis sũt act⁹ virtutũ: τ nõ ꝓprius actus eius. Ad quartã: eodem mõ dico: q2 finis quo ẽ eiusdẽ generis cũ habitu: nõ aũt finis cuius: cũ sit actus elicitus ꝑ aliũ habitũ. Ad quintũ nego maiorẽ: q2 p̃ncipaliter scientie ordinantur ad concludendum aliquid de subiecto: nõ de fine cuius: qui est actus vel operatio: ad quã principaliter habitus ordinatur: τ ideo debẽt poni p̃ncipaliter illa que magis conueniunt cũ subiecto nõ cũ fine.

Rño ad rõnes goffredi. Rño ad goffre.

Ad sextã nego cõsequentiã. Et ad ꝓbationem quando dicitur: q̃ illud p̃ncipaliter intẽditur in scientia τc. dico q̃ tripliciter aliquid potest intẽdi p̃ncipaliter in scientia. Uno modo: sicut aliquid scit̃: τ sic cõclusio scita. Alio modo: sicut illud de quo aliquid scitur: τ sic subiectum eo modo quo doctor iste loquitur de subiecto. Alio modo: sicut illud cui⁹ gratia scitur: τ scientia habetur: τ sic finis intẽditur. Cõcedo g̃ q̃ illud quo p̃ncipalit intẽdit̃ i scia secũdo mõ est illud: sub cui⁹ rõne oĩa ꝯsiderant̃ in ip̃a: τ oẽ tale ẽ subiectuz: sȝ nõ illud q̃d intendit̃ p̃ncipaliter p̃mo vel tertio modo loquẽdo de subiecto de quo si

cut loquit iste doc. Et hoc dico: qz illud qd pncipalit intedit pmo mō: pōt aliquo mō dici subiectū: p ut superius extitit declaratuz p hoc pz qd dicēdū ad cōfirmationē. Cōtra quartā pclonē sūt due opiniões: quaz pma ponit q finis ppriua z pncipaliter intentus in theologia sit speculatio: p qua qdā doc. argunt pmo sic. Henricus in su°. ar. 8 q. 2.

Henr. Finis pncipalit intentus in theologia ē cognitio dei: iuxta illud math. 5. beati mūdo corde: qm ipsi deū videbūt: sz cognitio dei ē vera speculatio non praxis: nec affectio: g z c. Sed cōfirmat ista rō auctoritate beati augu. sermone de iacob z esau. vbi sic ait. ois opatio nra in hac vita ē sanare oculū cordis vñ videat deus: adhuc sacrosancta mysteria celebrant: adhuc sermo dei pdicat: adhuc agūt qcqd agūt diuine sancte lre vt purget illud interi° ab ea re: q nos ipedit ab aspectu dei: hec aug. Ex quibus verbis videt istius doctoris q tota scriptura sacra ad visionē dei finaliter ordinat. Preterea: finis pncipalit intētus i theologia ē cōtemplatio: sz cōtēplatio nō ē praxis nec affectio: sed vera speculatio: g. pbat maior: qz vita cōtēplatiua ē nobilior actiua: igit cōtēplatio nobilior actione: z per cōns ipa erit vltimus finis theologie. Et pōt ista rō cōfirmari p be. aug. 1 de tri. c. 27. de p. vbi sic ait: tradet itaq regnū deo patri z deu ihesus xps nō se inde sepate: nec spū sco qui pducet credētes ad cōtēplationē dei vbi est finis oiuz bonaz actionum. Ecce q finis oiuz bonaz actionū ē cōtemplatio dei fm aug. sz finis oiuz bonaz actionuz ē vltim° finis theologie: g z c. Preterea: idē ē finis scie z pncipioz in scia. hoc pz qz tota scia virtualit cōtinet i pncipiis: sz articuloz: q sūt pncipia theologie: vltimus finis ē cognitio dei: g z c. Preterea finis pprius sapientie ē speculatio veri: sicut pz p phm in pbemio metaphisice z in 6. sed theologia ē scia pprie dicta: sicut pōt declarari discurrēdo p oēs cōdictiōes sapiētie: g z c. Secūda opinio ponit: q pprius finis theologie sit praxis. Et istoz quidā cōcedūt q pprius finis theologie ē dilectio dei.

Scotus Opinio scoti z suoz sequaciū.

Sed dicūt q dilectio dei ē pprie praxis: quidaz vero dicūt q pprius finis theologie ē opatio virtutū z obseruātia mādatoz dei z cōstat q opinio virtutū z obseruātia mādatoz cōsistit in opibus moralibus q pprie hūt rōnē praxis. pmi nō discordāt a positiōe quā sequor: nisi qz dicūt q dilectio dei est praxis. Et qz rōnes coz sunt adducte cōtra pclonē secūdā: nō resumo dicta coz.

Alexan. Alexander de alea in plo i. q. vltimus.

Alij vero adducūt pclonē sic: theologia ē scia salutis: iuxta illud qd scribit luce pmo: ad dandā scientiā salutis plebi ei°: igit finis pncipalit intētus in ipa ē illud quo salus acqrit pncipaliter: sz salus hois pncipalit habet p opationē virtuosam z obseruātiam mādatorū dei saluatore d. math. 19. si vis ad vitā ingredi serua mādata: igit z c. Istis sic nō obstantibus credo: q finis pprius theologie sit dilectio dei: nō praxis nec speculatio: nec ratiōnes istoz doctoz concludunt.

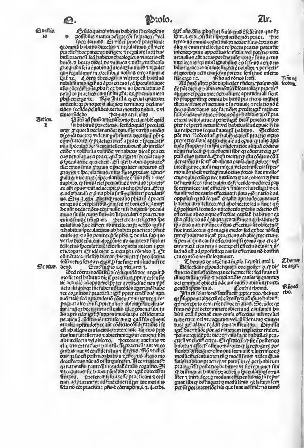
Rño ad henri. Rño ad rōnes henrici de gands.

Ad pmū igit p pma opiniōe pōt dupliciter rñderi. Primo qdē pōt dici: q nihil cōcludit de theologia viatoris qcqd sit de theologia cōprehē oris: qz finis pncipalit intētus in theologia saltē p statu viatoris nō ē cognitio dei sz dilectio dei rō huius est: qz certū ē: q in via quicqd sit de patria dilectio dei est nobilior oi cognitiōe: sicut pz p aplz pmo ad corin. 13. Nec auctoritas be. aug. ē ad ppositū ppt duo. Primo: qz theologia viatoris ordinat ad visionē illā beatificā: sicut ad finē vltimū z remotū nō ad ppinquū z imediatū: sz de tali nō loquit ad psens: qz a tali nō fit denoīatio i scietiis alit scia moralis eēt speculatiua: qz ordinat ad felicitatē vltimate: imo: ois scia eēt speculatiua: qz oia ordinat ad beatitudinem vltimate. Secūdo qz theologia viatoris nō ordinat ad visionē dei etiā sicut ad finem vltimū z remotū p exclusionē dilectiōis: sz cū inclusiōe eiusdē. Nec ill... intētio aug. qz visio nō est tota merces: nisi cū īclusiōe fruitiōis: z sic dilectionis: sicut pz p illā decretalē extrauagāte dñi bene dicti ex visiōe aīaz. Secūdo pōt dici: q lz cognitio dei sit aliquo mō finis theologie: non tñ pncipalis: nec in via: nec in patria: qz tā in via q i patria dilectio dei ē nobilior cognitiōe: vt suppono p nūc: finis igit pncipalit itēt° theo° nō ē cognitio dei: sed dilectio dei nec auctates dicūt oppositum vt pz ex dict. Ad secūdā. distinguo de cōtēplatiōe dei: qz pōt accipi vno mō p sola cognitiōe ipsius. alio mō p cognitiōe sil z dilectiōe: si accipiat secūdo mō cōcedo. q finis pncipalit intētus in theologia sit cōtēplatio dei: nō qdē rōne cognitiōis: sz dilectionis ad quaz ordinat cognitio: sicut pz p ansbel mono. c. 9. Et sic be. aug. loquit de cōtēplatiōe qñ dicit: q finis omniū bonarū actionū ē cōtēplatio dei: qd pz p ipsam sequētē: vbi ostēdit q illa cōtēplatio ē requies gratissima qz merces ē boni opis trāsitiua: vñ in fine illius capituli sic ait: in illa igit cōtēplatiōe deus erit oīa i oibus qz nihil ab illo aliud requirit: sz solo ipso illustrari pfruiq sufficiet. Ecce q cōtemplatio illa q requies ē gratissima z boni opis permāsura merces: in visiōe z fruitiōe cōsistit nō in sola visiōe fm aug. Si vero accipiat pmo mō pz ex pcedēti solutione: q cōtēplatio dei nō ē finis pncipalit intētus in theologia: nec in via nec in patria. Nec sic de contēplatione loquit be. aug. vt pz ex dictis. Et ad pbationē qñ dicit q vita contēplatiua ē nobilior q actiua pcedo. sz ex hoc non sequit q speculatio sit nobilior dilectiōe dei: sz q sit nobilior actiōe que pprie hz rōne praxis: qz in talib° actiōibus vita actiua cōsistit speculatio igit nō erit finis pncipalit intētus in theologia: sz dilectio ad quā speculatio nostra pncipalit ordinatur. Ad tertiū dico: q finis articuloz fidei pncipalit nō ē cognitio dei sed dilectio: qz notitia articuloz ad dilectionē dei meritoriā ordinat: sine qua fides mortua ē dicēte aplo pma ad cor. 13. qz si habuero omnē fidē ita vt montes trāsferā: charitate aūt nō habuero nihil sum. Ad quartū dico: q finis pprius sapiētie phorum ē speculatio: z de tali loquitur arist. sz finis pprius theologice sapiētie non ē speculatio sz aliqd altius speculatiōe: z hoc ē dilectio dei.

Ad rōnē secunde opinionis scoti. Rño ad scotum.

Ad rōnē vero p secūda opinione pcedo: q finis pncipalit intēt° i theologia ē illud q salus acqritur pncipalit: sz illud ē dilectio dei meritoria ad quam ois opatio virtuosa z obseruātia mādatorū finalit ordinant: qz finis pcepti charitas: vt allegatū ē supra. Rño ad rōnes pncipales. Rño ad argu.

Ad pmā dico: q finis pncipalit intētus i theologia viatoris nō ē credere: sz diligere: qz fides ad dilectionē dei finalit ordinat: vt pz ex dictis. Et qñ dr: q hec scripta sūt vt credatis statim addit. Et vt credētes vitā eternā habeatis: vita aūt eterna pncipalius habet p dilectionē q p fidez: dilectio igitur erit finis pncipalis theologie nō fides. Ad secūdū pcedo: q finis ppri° theo° sit dilectio dei meritoria: sz talis nō hz pprie rōnē praxis: vt pz z c.

Questio. 10 Secūdo quero vtrum habitus theologicus
possibilis viatori de lege cōi sit practic⁹ vel
speculatiuus. Et videt̄ primo q practicus:
qz omnis habitus directiuus τ regulatiuus est vere
practic⁹: hoc patet: qz dirigere τ regulare facit ha-
bitū practicū sed habitus theologicus viatoris est
hmōi. p beato dioni de vnitoca τ districta theolo-
gia: q ista scia ē nobis ad modū luminis τ regule:
qua regulamur in pcessibus nostris circa diuina:
igit̄ τc. Cōtra theologia in viatore est habitus
nobilissimus: igit̄ nō ē practicus sed speculatiuus:
añs cōcedit̄: ɔña pbat: qz habitus speculatiuus ē
nobilior practico cum sit singl'a: ex pbemio meta-
phisice: ergo τc. Rñsio In ista. q. erunt quattuor
articuli: qz primo ponā aliquoꝝ terminoꝝ declara-
tiões. secūdo ɔclusiões. tertio mouebo dubia. τ vl-
timo rñdebo. Primus articulus

Artic. I Quātū ad primū articulū: primo declarabit̄ quid
sit habitus practicus. secūdo quid speculati-
uus. p quoꝝ declaratiōe: dimissis varijs modis
dicendi doctoꝝ videtur mihi iuxta doctrinā phi τ
cōmētatoris q practicū dicit̄ a praxi τ speculati-
uū a speculatiōe: sicut intellectiuū dicit̄ ab intelle-
ctiōe τ volitiuū a volitiōe: vt habitus dicat̄ practi-
cus denoīatiue a praxi: quā dirigit: τ speculatiuus
a speculatiōe quā elicit. Est igit̄ habitus practic⁹
ille: cuius finis pprius τ principaliter intentus est
praxis: τ speculatiuus cuius finis pprius τ princi-
paliter intentus ē speculatio. hec ē sniā phi. 2. me-
taphi. p. q finis scie speculatiue ē veritas: practi-
ce aūt opus: τ istud accipit p medio ibidem. Et in
6. ad pbandū q prima phia sit simpliciter speculati-
ua. Et in. 3. ethi. pbat q moralis phia ē practi-
ca: qz nō ē ɔtemplatiōis grā: sed vt boni efficiamur:
hec aūt deductiōes eēnt nulle nisi habitus specula-
tiuus sit ille cuius finis ē tm̄ speculari τ practicus
cuius finis ē tm̄ opari. Preterea intellectus spe-
culatiuus fine differt ab intellectu practico igitur
τ habitus speculatiuus ab habitu practico: ɔña ē
euidens: τ añs ponit expsse phs. 3. de aia. sup quo
verbo dicit cōmentator cōmento quarto: q finis in-
tellectus speculatiui ē scire tm̄: opatiui autem i pra-
ctici opari. Et idē dicit 2. metaphi. cōmēto 3. Et
cōmētator celestis hierarchie dicit: q speculatiua
solū veruꝫ scrutari exigit p suo fine: nil aliud nisi te
Scotus. deus. Scot⁹ in plo. 1. q. vlti. arti. 3.

Sed cōtra modū istū dicēdi quidā doc. arguit p-
mo sic: vel habitus dicit̄ practicus pter extensio-
nē actualē ad opus: vel pter aptitudinē non ppē
actualitatē: qz tūc faber nō intēdēs opari: nō habe-
ret cognitionē practicā: igit̄ pter extē sionē apti-
tudinalē: sed aptitudo nō cōuenit vni nature τ re-
pugnat alteri: nisi pter aliqd absolutū in tali na-
tura: nā qz hec natura est talis ideo cōuenit sibi ta-
lis aptitudo: igit̄ psupponimus in ipa cōsideratio-
ne aliquā cōditionē intrinsecam p quā sibi cōueni-
at talis aptitudo: hec aūt cōdictio cōsideratiōis i se
est ab aliqua causa eius priore: cause aūt eius prio-
res sunt intellectus τ obiectum: igitur cōuenit sibi
ab intellectu vel obiecto. Preterea aut finis vt
elic tus extra facit habitū esse practicū: aut vt co-
gnitus: aut vt consideratus τ intētus. Nō vt elici-
tus: qz sic est posterior habitu τ effectus aliquo mo-
do: effectus aūt nō distinguit eūm. Nec vt intent⁹:
qz naturaliter anteq intendat̄ ē talis cognitio. Si
vt cognitus: sic habet rōnē obiecti: igit̄ obiectū di-
stinguit. Preterea si sciaꝫ esse practicam τ ordi-
nari ad praxim: vt ad finē cōuertātur: tūc moralis
scia nō eēt practica: ɔñs ē cōtra phm. 1. τ. 4. ethi.
igit̄ añs. ɔña pbat̄: qz finis eius ē felicitas que sꝫ
ipm. 4. ethi. ɔsistit i speculatiōe nō i praxi. Pre-
terea: nō omnis cognitiōis practice finis ē praxis:
aliqua enim intellectio ē respectu praxis potentie
inferioꝝ: puta appetitus sensitiui: vel potētie moti-
ue: nullus aūt actus potētie inferioris ē finis actus
intellectus: qz nihil ignobilius ē p se finis actus no-
bilioris: actus aūt intelligēdi ē nobilior τ perfecti-
or quocūqꝫ actu cuiuscūqꝫ potētie sensitiue inferio-
ris: ergo τc. Rñsio ad rōnes scoti. Rñso ad scotum.

Ad primā istoꝝ pōt dupliciter rñderi. Primo quī-
dē pōt dici: q habitus nō dicit̄ formaliter practic⁹
aliquo respectu: nec actuali nec aptitudinali sicut
rō p'supponit: q: omnis habitus practicus inquan-
tū practicus: est actiuus τ factiuus: τ relatio nō ē
principiū actionis nec factiōis: pcedit igit̄ ratio ex
falso fūdamēto: nec ē bona ɔña: habitus dicit̄ pra-
cticus denoīatiue a praxi: igit̄ dicit̄ practicus pro-
pter respectū actualē: vel habitualē ad opus: lꝫ ta-
lis respectus sequat̄ naturā habitus. Secūdo
pōt dici si cōcedat̄ q habitus dicit̄ practicus pro-
pter extensionē aptitudinalē ad opus q talis apti-
tudo psupponit in ipa cōsideratiōe aliquā cōditio-
nē intrinsecā p quā cōuenit sibi: qz cōuenit ei p p-
priā eius naturā. Et qñ dicitur q ista cōditio cōsi-
deratiōis in se est ab aliqua causa eius priore: vel
intelligit de causa intrinseca vel extrinseca: si pri-
mo mō nō est verū: q cause eius priores sint intelle-
ctus τ obiectū: qz nec intellectus: nec obiectuꝫ sunt
de intrinseca rōne habitus: si secūdo modo: cū cau-
se extrinsece sint efficiēs τ finis: vel intelligit ō cā
finali: vel de causa effectiua: si primo mō: ratio ē ad
oppositū: qz nō sequit̄ q talis aptitudo conueniat
habitui ab intellectu vel ab obiecto: sed a fine: qđ
ē ppositū: si secūdo mō: cōcedo q talis ɔdictio est
effectiue ab eo a quo effectiue causat̄ habitus: qz
ista cōdictio nō ē aliqua res distincta ab habitu: sꝫ
ipa eius natura: siue cā eius effectiua sit obiectuꝫ:
siue intellectus qđ magis credo: sed ex hoc nō seq-
tur q habitus dicat̄ practicus ab obiecto: etiam
si ponat̄ eius causa effectiua: nisi eo mō quo crea-
tura dicit̄ creatura a deo: qz est effectus eius: τ il-
lud nō est ad ppositū: qz causa effectiua nō ē distin-
cta eo mō quo nūc loquimur.

Thomas de argētina in plo. 1. q. vlti. arti. 1. Thomas de argen.

Ad secūdū respondet quidā doc. noster d. q di-
stinctio ē insufficiēs: qz nec sic: nec sic: sed finis est
illius distinctiōis τ denoīatiōis causa: inquantuꝫ
determinat̄ obiectū ad causandū habitū iuxta exi-
gentiā ipius finis. Contra thomā. Rñso ad tho.

Ista tm̄ solutio nō satisfacit: pter duo. Primo:
qz psupponit obiectū eē cāꝫ effectiuā ipius habit⁹:
qđ nō reputo eē verū: de hoc tm̄ alias. Secūdo: qz
finis nō pōt determinare obiectū ad causandū ha-
bitū etiā si ponat̄ eius causa effectiua nisi vt elici-
tus extra: vel vt cognitus: vel cōsideratus τ inten-
tus: igit̄ adhuc redit prima difficultas. Dimissa
igit̄ hac rñsiōe pōt ad rationem tripliciter rñderi.
Primo: quidē pōt dici: q finis facit habitū eē pra-
cticū vt elicit⁹ extra. Et qñ dicit̄: q sic ē posterior
habitu τ effect⁹ aliquo mō: dico q lꝫ repugnet po-
steriori distinguere sm̄ pus formaliter τ intrinsece p
modū efficientis: non tm̄ p modū finis: τ ideo q̄uis
finis habitus practici: vt ponit̄ in eē per habitum
practicū sit posterior habitu: τ vt sic repugnet sibi
q distinguat habitū practicū a speculatiuo forma-
liter τ intrinsece p modum efficientis: nō tm̄ repu-
gnat sibi q distinguat p modū finis: qz lꝫ finis sem-
per sit por intentiōe his que sunt ad finē: nō tamē

executiõe. Scdo põt dici: q sicut habitũ facit eẽ practicũ vt cõsideratꝰ τ intẽtus. Et ad probationem põt dici. Primo q talis cognitio nõ est nãliter anteq̄ intendat finis: qd patet ex duobꝰ. Primo: qz tunc finis nõ eẽt prior intẽtione his qui sunt ad finẽ. Scdo: qz ad productionẽ talis cognitõis nõ requirit ↄcursus quatuor causarũ quarũ qdlz est falsũz. Scdo põt dici: q si ↄcedat: q talis cognitio sit nãliter anteq̄ intẽdat finis: q ex hoc ñ sequit q finis nõ faciat eẽ practicũ habitũ denominatiõe extrinseca τ ↄtingẽter: sed bene sequit: q nõ facit ipsũz esse practicũ formalr τ intrinsece: nec etiã effectiue: τ hoc nullus negat. Tertio põt dici: q finis facit habitum eẽ practicũ vt cognitꝰ. Et ad probationẽ. Primo põt dici: q saltẽ nõ est realr verũz: q finis vt cognitus hẽat rõnez obiecti: qz finis ꝓprius theoꝰ nostre est dilectio dei: τ tñ ↄstat: q dilectio: qua creatura diligit deuz nõ habet rõnez obiecti: nec subiecti: nec vt elicita eẽ: nec vt cognita: nec vt intẽta: cũ subiectũ theoꝰ etiã per eos sit deus ipse: vel sub rõne dei aꝗ: sicut in patria: vl' infinitatꝭ: sicut in via vt dicunt. Scdo põt dici etiã si cõcedat: q finis vt cognitꝰ hẽat rõnez obiecti: qz ex hoc nõ sequit q obiectum distinguat in quãtũ obiectũ: qz non distinguit: vt hz rõnem obiecti: sed vt habet rõnez finis. Ad tertiũ dico: q felicitas nõ est finis ꝓprius τ immediatus scie moralis: sed vltimus τ remotus: τ a tali sciẽtia nõ denominat: qz sic oẽs scie tendunt ad vnũ finẽ: qz quelibet ordinat ad beatitudinez vltimate.

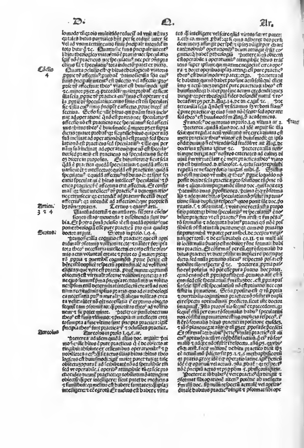
Ad quartũ nego añs. Et ad ꝓbationẽ cõcedo: q aliqua intellectõ est respectu praxis potẽtie inferioris. Et qñ dr: q nullus actus potẽtie inferiori est finis actus intellectꝰ: qz nihil ignobilius est finis nobilior. distinctio de fine: qz quidã ẽ finis vltimus: τ quidã intermedius: verbi gratia: in motu ad sanitatem est duplex finis: finis intermedius τ hec ẽ sanitas: ꝑ quã homo mouet: τ finis vltimus in isto ordine τ iste nõ est sanitas: sed ꝑfectio hominis: qz hõ non appetit sibi ꝑ se sed ꝑ perfectione sua: cuius signũ est: qz si sanitas nõ eẽt perfectio hõis: nõ appeteretur ab homine ꝑfecto: perfectio igit hominis: vel hõ: hz h rõnẽ vltimi finis: τ nõ ipsa sanitas. His premissis dico: q nullus actꝰ potẽtie inferiori ẽ finis vltimꝰ intellectionis: qz nihil ignobilius est finis nobilior: aliquis tñ actus potẽtie inferior põt eẽ finis eiꝰ itermedius: qz sic nõ repugnat ignobiliori: q sit finis nobiliori: qz sanitas corporalis ignobilior est intellectione: τ tñ est finis medicine modo predicto: τ hec de pmo. Secundus articulꝰ.

Articulꝰ 2 Quantũ ad scdm arti pono quattuor ↄclusiones. Premitto tñ ad earũ intellectionẽ sicut τ in ꝑcedẽti.q. q theoꝰ viatoris põt accipi vno mõ ꝓ habitu vniꝰ ↄclusiõis theologice tñ. Alio mõ ꝓ habitu omniũ ↄclusionũ pertinentiũ ad ipsaz. Et intelligo q. de theoꝰ scdo mõ dicta: qz sic hoc. querũt cõiter an sit practica vel speculatiua: cuius rõ est: qz posito: q aliquis habitus theoꝰ primo mõ dicte sit vere practicus: τ aliquis vere speculatiuus. adhuc isti habitus habent ordinẽ inter se: vel ad vnum tertiũ cuius finis principalr intẽdit in tota theoꝰ: τ a quo per ↄñs debet tota denominari. His premissis

Conclo 1 pro intellectu q. Prima ↄclusio est: q habitꝰ theologicus viatoris nõ est proprie practicꝰ: probat. Primo sic: nullus habitus cuius finis nõ est ꝓprie praxis est practicus: hoc patet per diffinitionẽ habitꝰ practici: sed finis theoꝰ nõ est proprie praxis: qz eiꝰ finis ꝓprius τ principalis est dilectio dei ex. q precedẽti: que nõ habet proprie rõnẽ praxis: vt pz ibidem ꝗ τc. Scdo sic: nullus habitus practicus in nobis est nobilissimus: sz habitus theoꝰ in nobis ẽ nobilissimꝰ: igit nõ ẽ practicꝰ: maior supponit: minor ꝓbat: qz habitꝰ speculatiuus ẽ nobilior practico: igit practicus nõ ẽ nobilissimus: ↄña est nota. τ añs est phi. 6. ethicorũ vbi dicit: q intellectꝰ speculatiuus melior est: q̄ practicus τ habitꝰ speculatiuꝰ perfectior practico: super quo verbo sicut inquit comẽtator: nec melioris particule aie prudẽtia est virtꝰ: q̄ sapiẽtia: s. q̄ dẽ sapiẽtia speculatiui intellectꝰ habitꝰ τ virtꝰ: prudẽtia vero practici: melior aũt itellectꝰ speculatiuꝰ practico quẽadmodũ speculatio melior actione ꝗ τc. Tertio sic: oĩs notitia practica ordinat ꝑncipalr ad dirigendã operationẽ aliquã: que vere sit praxis: hoc pz in oĩbus inductiue. sed theologꝰ viatorꝭ nõ ordinat: τc igit nõ est practica. probatur minor: qz ꝑncipalr ordinat ad dirigendũ actus voluntatis circa finem vltimum: talis autem actus nõ est proprie praxis sicut patet ex ↄclusione precedenti: igit τc.

Scda ↄclusio est: q theoꝰ viatorũ est habitus speculatiuꝰ probatur. Primo sic: nullus habitꝰ cuius finis ꝓprius τ ꝑncipalr nõ est speculatio est pure speculatiuꝰ: hoc patet per diffinitionem speculatiui: sed finis proprius τ ꝑncipalr intentus in habitu theologico viatoris non est speculatio: quia eius finis est dilectio: de qua constat q non sit speculatio ergo. Et confirmatur: quia finis scientie speculatiue est scire: tñ vt pz p comentatorem .3. de aĩa comẽto 49. τ 2. metaphisice comẽto 3. sz finis theoꝰ nõ est tñ scire qz diligere nõ est scire igit τc. Scdo sic: finis ꝑncipaliter itentꝰ in theologꝰ viatoris ẽ nobilior oĩ speculatione saltẽ ꝓ statu vie: igit theoꝰ viatorꝭ nõ est habitꝰ speculatiuꝰ: añs pz: qz dilectio dei meritoria est nobilior oĩ speculatione: saltẽ pro statu vie: ↄña probat: qz vel speculari est aliquo mõ finis theoꝰ viatorꝭ vl' nõ: si ñ: nullo mõ põt dici speculatiua: qd est ꝓpositũ: si sic: idẽ sequit: qz qñ aliqua scia habet plures fines. a nobiliori tñ dz denominari: sz speculatio: etsi sit aliquo modo finis theoꝰ nõ est nobilior: sed dilectio saltẽ pro statu vie: vt assumit in añte ꝗ τc. Tertio sic: nulla notitia directiua alteriꝰ opationis q̄ intellectꝰ ẽ pure speculatiua: hoc pz: i oĩbus iductiue: sz cõstat q theoꝰ dirigit actꝰ nostros ẽt exteriores circa diuina igit τc.

cõclo 3 Tertia ↄo est: q habitꝰ theologicꝰ viator non ẽ simul practicus τ speculatiuꝰ: probat. Primo sic: implicatio ↄdictiõis est: q finis ꝓprius τ ꝑncipalr intentꝰ eiusdẽ habitꝰ sit scire tñ τ operari. hoc pz: qz sequit finis istius habitus: demõstrato quocũq est operari: igit nõ est scire tñ: igit implicatio contradictionis ẽ: q habitus theologicꝰ sit sl practicus τ speculatiuꝰ. pz ista ↄña: qz finis habitus speculatiui ẽ scire tñ: practici est operari vt patet supdictꝭ. Secundo sic: iplicatio ↄdictionis est: q idẽ habitus sit sui grã: τ nõ sit sui grã: igit implicatio ↄdictionis ẽ: q idem habitus sit simul practicꝰ τ speculatiuꝰ. añs pz ↄña ꝓbat: qz habitus speculatiuꝰ est sui grã: practicꝰ aũt nõ ꝑ metaphisice ꝗ τc. Tertio sic: impossibile est habituz theologicũ ꝑ τ ꝑncipalr ordinari ad duos per se fines: quorũ vnus nõ deducat ad alterũ nec ambo ad vnũ tertiũ: τ impossibile ẽ ipsũz sl' eẽ practicũ τ speculatiuũ: ↄña pz: qz habitus practicꝰ τ speculatiuꝰ distinguunt finibus: ex articulo precedẽti: añs probatur: qz vel habitus theologicus est vnus vnitate simplicis forme vel nõ: si sic: clarũ est añs: qz vnꝰ talis habitus ẽ tñ vnꝰ finis ꝑncipalr intentꝰ: si nõ: sed plures sciẽtie tñ vnũ vnitate cuiusdaz totalitatꝭ τ ꝑ se ordinis: q̄ credo verius adhuc idez sequit: qz lz vnꝰ eorũ possit ordinari ad vnũ finez: τ alius ad alterũ: totus tñ habitus includẽs vtrũq: nul

lo modo tñ qr oĩs multitudo reducit̃ ad vnitatẽ: tũ
qr tales bitus partiales hñt per se ordine inter se
vel ad vnum tertiũ cuius finis pncipalr intendit̃ in
toto bitu ꝗ ꝛc. Quantu sic finis pncipalr intent⁹
i bitu theologico viator: nõ ẽ praxis nec speculatio
igit̃ nõ ẽ practicus nec speculatiu⁹ nec per ꝯñs pra
cticus s.l. ꝛ speculatiu⁹ tota inductiõ patet ex dictis.

Cõclũo 4 Quarta ꝯclusio est ꝙ bitus theologicus viatoris
ꝓprie dr̃ affectiu⁹: probat̃ Primo sic illa scia cui⁹
finis pncipalr intent⁹ est dilectio vel affectio pro
prie dr̃ affectiua: theoª viatori est huiusmodi igit̃
ꝛc. minor pz ex q. precedẽti maior probat̃ qr sicut
illa scia ꝓprie dr̃ practica cui⁹ finis est operari ꝛ il
la ꝓprie dr̃ speculatiua: cuius finis est tñ speculari
sic ꝛ illa cui⁹ finis pncipl̃r ẽ affectio ꝓprie dicet̃ af
fectiua. Scðo sic ille bitus qui p naturã suã incli
nat ad operationẽ ꝗ nõ est praxis nec speculatio ſꝫ
affectio nõ est practicus nec speculatiu⁹ sed affecti
uus: bitus theoᶜ ẽ huiusmodi: ꝗ minor pz ex supra
dictis: maior probat̃ qr sicut ille bitus qui per naturã
suã inclinat ad operationẽ ꝗ nõ est praxis sed specu
latio nõ est practicus sed speculatiu⁹ ꝛ ille qui per
naturã suã inclinat ad operationẽ que nõ est specula
tio: sed praxis est practicus nõ speculatiuus sic ẽt
oꝫ dicere in proposito. Ex his ulterius ꝙ sicut scia
ꝗdã ẽ practica quedã speculatiua: ꝛ quedã affecti
ua sicut ẽt ꝛ intellectus: quidã est practicus quidã
speculatiu⁹ ꝛ quidã affectiu⁹ rõ huius ẽ: qr sicut sci
entia speculatiui ẽ bitus intellect⁹ speculatiui ꝛ p̃
ctica practici: sic affectiua erit affectiui. Et confir
mat̃ qr sicut intellect⁹ dr̃ practic⁹ a denominatio
ne extrinseca: qr extendit̃ ad praxim: sic etiã dicet̃
affectiu⁹: qr intendit̃ ad affectionẽ: que proprie nõ
hꝫ rõnẽ praxis. Tertius ꝛ quart⁹ arti.

Articu. 3 ꝛ 4 Quantũ ad tertiũ ꝛ quartũ arti. sꝫ ꝯtra cõclu
siones istas mouenda ꝛ dissoluenda sunt du
bia. Et ꝯtra pmã ꝯclusio ĩ ẽ est quedã opinio que
ponit theologiã esse pure practicã pro qua quidaꝫ
doctor arguit.

Scotus. Scotus in prolo. l. q. 4.

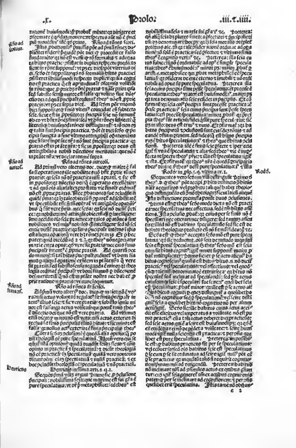
Primo sic: illa cognitio est practica: que est apti
tudinalr ꝯformis volitioni recte: ꝛ naliter ꝯ: ipsa
tota theoᶜ necessaria intellectui creato est sic ꝯfor
mis actui voluntat̃ create ꝛ prior eo ꝗ maior pꝫ: qr
rõ ꝓpria ꝛ ꝯuertibil̃ cognitiõis ꝓprie practice est
hẽre istũ duplicẽ respectũ aptitudinalẽ ad volitionẽ
elicitã: que vere est praxis. ꝓbat̃ minor: qr primũ
obiectuꝫ est virtualr̃ ꝯforme volitioni recte: qr a rõ
ne eius sumunt̃ pma pncipia rectitudinis in volitio
ne: ipsum etiã determinat intellectũ creatũ ad noti
tiam rectitudinis ipsius praxis quo ad oĩa theologi
ca necessaria pri⁹ naturalr̃ ꝗ aliqua volũtas crea
ta velit: aliter nõ ẽẽt necessaria i. ex primo obiecto
sequit̃ tam ꝯformitas: ꝗ prioritas theoᶜ ad volitio
nem ꝛ sic patet minor. Preterea primũ obiectum
theoᶜ est finis vltimus: ꝛ pncipia in intellectu crea
to sumpta a fine vltimo sunt pncipia practica: igit̃
pncipia theoᶜ sunt practica ꝛ ꝯclusiões practice.

Aureolus Aureolus in prolo l. q. 5. ar.

Preterea ad idem quidã alius doc. argũt: Pri
mo sic ille bitus ẽ pure practicus ꝗ ẽ de obiecto at
tingibili absolute ex cellentibus operationib⁹ ꝛ p
nobiliores actus ꝗ sit actus illius bitus: bitus theo
logicus est huiusmodi: igit̃ maior patet tuꝫ qr tale
obiectuꝫ ꝯparat̃ ad scibilitatẽ nõ ad speculabile tñ
sed vt operabile. i. operib⁹ attingibile tñ qr scie pra
ctice ideo dicunt̃ practice: qr nobiliori mõ attingunt
obiectũ ꝗ per intelligere: sicut patet de medicina
ꝛ similibus: qr melius est habere sanitateꝫ: ꝗ ipsaꝫ
intelligere: ꝛ ẽẽ egrotũ Et melius est habere virtu
tes ꝗ intelligere vel scire quid virtus sit vt patet
2. eth co. minor ꝓbat̃: qr si quis adheret deo per fi
dem in eũ assurgit per spẽ ꝛ ipsũ diligit per chari
tatẽ: nobilib⁹ operationib⁹ deum attingit ꝗ sit co
gnitio: ꝗ habet̃ p theologiã. Preterea: qñ obiectũ
est operabile i operationib⁹ attingibile bitus trãs
iens super ipsum: qui maxime negociat̃ circa ope
ra ꝛ docet operibus ipsaꝫ attingi est pure practic⁹
theoª est huiusmodi vt patet: ergo. Preterea: il
le habitus qui nõ habet pro fine actũ solũ quẽ elicit
imo ꝛ actũ queꝫ dirigit ẽ pure practicus: theoª est
huiusmodi: qr habet pro fine actum credendi: queꝫ
dirigit: qr per theologiã fides defendit̃ nutrit̃ ꝛ ro
borat̃ vt pꝫ per. b. Aug. 14. de tri. c. igit̃ ꝛc. Pre
terea: illa scia ꝗ nõ est vt sciamus sꝫ vt boni fiam⁹
ẽ pure practica: qr eius finis nõ ẽ scire: sed operari:
sed theoª est huiusmodi ꝑm Aug. ꝯ academicos.

Francisc⁹ de maronis in prolo. l. q. vltima ar 2. Franc

Preterea quidã alius doc. ad idẽ arguit sic illa
scia: que regulat actũ voluntatis nr̃e circa diuina est
mere practica: theoª viator est huiusmodi: qr ipsa
ostẽdit diuinis nõ ẽẽ vtendũ sed fruendũ vt ait Aug. de
doctrina xp̃iana igitur ꝛc. Preterea: illa noti
tia que dirigit act⁹ nostros exteriores ad cultuꝫ di
uinũ ꝑm virtutẽ latrie ẽ mere practica: theoª viato
ris est huiusmod. ꝯ dñs osee. 4. qr tu sciaꝫ repulisti
repellã te ne sacerdotio fungar̃ mihi. ꝗ. Istis
nõ obstantibus vr̃ mihi ꝙ theoª ꝓprie loquẽdo nõ
possit dici de scia practica: pro solutione tñ pme rõ
nis ꝛ aliquali impugnatiõe illius doc. qui facit eaꝫ
Premitto duas ꝓpositiones. Prima ẽ: ꝙ rõ forma
lis ꝛ adequata bitus speculatiui nõ ꝯsistit in priua
tione illius duplicis respect⁹: quos ponit ille doc. p
ratis. s. ꝛ ꝯformitat̃. ꝛ volitione rectã: ista propo
sitio patet: qr bitus speculatiu⁹ vt speculatiu⁹ ẽ no
bilior practico vt est practic⁹ ꝑm arist ꝛ ꝑm oẽs a.ᶜ
rõ formalis ꝛ adequata habit⁹ practici q̃ nõ ẽ pos
sibile si ꝯsistat in tali priuatione: qr cum oĩs priuatio
sit primuꝫ nihil vt patet per anshel. de ꝯceptu virgi
nali per totũ. ꝛ de casu diaboli ca. 11. ꝛ in multis ali
is locis: nulla priuatio est nobilior rõne formali habi
tus practici. Et cõfirmat̃ per eũ: qr rõ formalis ha
bitus practici vt dicit ꝯsistit in duplici respectu pre
dicto. sed nulla priuatio alicui⁹ respectus positi est
nobilior illo respectu ꝗ ꝛc. Preterea ꝓpria pas
sio entis positiui nõ põt esse pura priuatio hoc patet.
qr nõ ens nõ est ꝓpria passio entis. priuatio aũt est nõ
ens: sed esse speculatiuũ ꝑm istuꝫ doc. est ꝓpria pas
sio scie igit̃ esse speculatiuũ nõ est priuatio nec con
sistit in priuatione. Scða ꝓpositio est ꝙ rõ ꝓpria
ꝛ ꝯuertibilis cognitionis practice nõ ꝯsistit in dupli
ci respectu aptitudinali predicto. sicut iste doctor
imaginat̃. Ista propositio sequit̃ ex precedenti. qr
sequit̃ etiã per eum rõ formalis habit⁹ speculatiui
non cõsistit in priuatione istius duplicis respec⁹. i.
nõ ẽ rõ formalis bitus practici in positione eiusdeꝫ.
ꝛ iõ ꝯ plano negat añs ꝙ tñ pꝫ ex ꝓpositiõe pcedẽti
Et ꝯfirmat̃: qr habit⁹ petic⁹ ignatũ practic⁹ est ali
cui⁹ aptitudo actũ vt cõphẽdit i actũm. ꝗ ei⁹ rõ for
malis ꝛ adqte nõ ꝯsistit i respectu. añs pꝫ. qr vbi
cũqꝫ arist. facit mẽtionẽ de bitu practico dicit ipꝫ
ẽẽ actiuũ mõ pdicto: sit pꝫ. 1. ꝛ 6 methaphisice: tũ
qr praxis grece idẽ ẽ ꝙ operatio latine. igit̃ peticũ
idẽ ẽ ꝙ opatiuũ vel actiuũ. ꝯña ꝓbat̃: qr respect⁹
nõ ẽ pncipiũ actus vt pꝫ p phm 5. phisicorũ igitur.
Preterea: iõ habit⁹ ẽ vere practic⁹ ꝗa dirigit ꝛ
ꝯformat sibi opationẽ alteri⁹ potẽtie ab intellectu
ꝑm illũ doc. ꝯ nullũ respectũ actualẽ vel aptitu
dinalẽ habitus practic⁹ dirigit ꝛ ꝯformat sibi ope

rationē huiusmodi: q̄ probaṫ minor: q2 dirigere et cōformare ē q̄dā3 mouere: respectus aūt nō ē ṗncipiū mouēdi: idē q̄ prius. Rñō ad rōnes scoti.

Rñō ad scotum. Istis ṗbationib9 ṗmissis pōt ad ṗmā rōne3 dupliciter rñderi: ṗquidē pōt dici q̄ procedit ex falso fundamēto: q2 nō est verū q̄ rō formalis τ adequata bitus practici cōsistat in duplici respectu predicto sicut in rōne supponiṫ: vt p3 ex dict: pōt vlterius dici. scdō ēt supposito q̄ rō formalis bitus practici cōsisteret i huiusmodi respectu duplici: q2 ill'a cognitio est practica q̄ est aptitudinalr̄ cōformis volitiōi in rōne: que ṗpriē h3 rōnē praxis τ nālr̄ prior ipsa sed sub isto sensu minor est falsa: q2 volitio siue dilectio dei ad quā ṗncipalr̄ ordinaṫ theoª nō est ṗprie praxis. vt p3 ex supra dict. Ad scdm pōt vno mō dici supposito: q̄ finis vltim9 coincidat cū subiecto scie. sicut est in ṗposito: q2 ṗncipia scie nō sumunṫ ob eo vt hn̄t rōne3 finis: sed vt hn̄t rōne3 subiecti: q̄ liter eūq3 huiusmodi rōnes distinguanṫ: τ iō non o3 q̄ talia sint ṗncipia practica. Pōt ēt dici scdō q̄ ṗncipia sumpta a fine vltimo attingibili oṗationibus que n̄ sunt in ṗtāte nr̄a nō sunt ṗncipia practica: q2 praxis est in ṗtāte nr̄a: τ sic in ṗposito: q2 deus est attingibilis a nobis dilectione meritoria: que nō ē in ṗtāte nr̄a: vt declaratum ē supra

Rñō ad aureol. Rñō ad rōnes aureoli.

Ad primū vero alterius doc. dico q̄ maior ē falsa si operationes ille nobiliores nō hn̄t ṗprie rōnē3 praxis: q2 sciā nō dr̄ practica nisi a praxi. τ sic est in ṗposito: q2 dilectio dei q̄ ē operatio excellētior τ ad quā oīs alia saltē3 pro statu vie finalr̄ ordinaṫ nō est ṗprie praxis. Nec ṗbationes sue cōcludūt. n̄ quidē ṗma: q2 l3 tale obiectū n̄ cōpareṫ ad scibilitatē vt speculabile tm̄: n̄ tm̄ opēraṫ vt attigibile opatiōibus q̄ sūt vere ṗria. nec scda: q2 scie nō dicūt ṗtice: q2 nobiliori mō attingūt obiectū: q̄ p intelligere: ymo accidit oīo scie practice: q̄ tales opatōnes sunt nobiliores vel min9 nobiles q̄ intelligere: sed iō sciētie dicūt practice: q2 finis ṗncipalr̄ intētus i ipsis est aliqua opatio: q̄ vere h3 rōnē3 praxis. Et p hec patet: quid dicēdū ad 2 τ 3. q2 theoª nō negociatur maxie circa opus: q̄ vere sit praxis: nec eius finis ṗncipalr̄ intent9 ē ṗprie praxis. Ad quartū dicendo maiorē: si tal' bitus ṗncipalr̄ ordineṫ vt boni fiamus p aliquā opationē existem in ṗtāte nr̄a q̄ vere sit praxis. sed sub isto sensu neganda ē minor: q2 theologia ordinaṫ ṗncipalr̄ vt boni fiamus p dilectionē dei meritoriā q̄ nō est in ṗtāte nostra nec habeṫ ṗprie rationē praxis: vt nunc loquimur.

Rñō ad francis. Rñō ad rōnes frācisci.

Ad ṗmū vero alteri9 doc. dico q̄ maior nō ē vera: nisi actus voluntati regulat9 sit finis ṗncipalr̄ intent9 illius scie: τ sic vere praxis: τ sub isto sensu minor est falsa: q2 actus volūtati qui poniṫ finis theoª ē dilectio dei que nō est vere praxis. Ad vltimu3 etiā dico: q̄ maior nō est vera: nisi actus exterior directus sit finis ṗncipalis illius bitus: τ sic minor est falsa: q2 nollus act9 exterior ē finis ṗncipalis theoe.

Cōtra scdā3 cōclusionē ē quedā alia opinio: q̄ ponit theologiā eē pure speculatiuā. Illorū vero qui sequūṫ istā opinionē quidā diuidūt sciā3 sicut τ cōis opinio in practicā τ speculatiuā: τ dicūt theologiā nō eē practicā: s3 speculatiuā: quidā vero doniores dicunt oēm ciā3 speculatiuā τ nullā practicā: τ ex hoc ṗcludūt theologiā eē speculatiuā τ nō practicā.

Henricus Henricus in sūma arti. 9 q. 2.

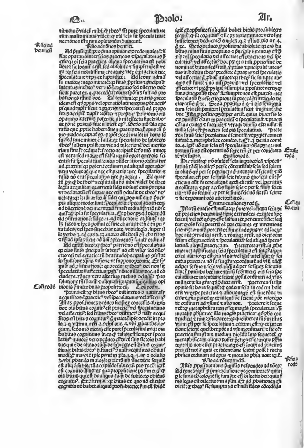
Sequēs ṗmā viā3 arguit. Primo sic ṗ cōclusione ṗncipali: nobilissima scia: que maxime est sui grā ē pure speculatiua: vt dr̄ ṗ metaphisice: sed theoª est nobilissima scia τ maxie sui grā: i' τc. Preterea: qn̄ aliq̄ scia h3 plures fines: a pfectiori τ ṗncipaliori tm̄ d3 denominari: hoc p3: q2 l3 scia moralis cōpleḱ potētias aie. tm̄ q2 tale cōsiderationē ordinat ad opationē: iō solū ē practica: sed pfectior τ vltimus finis theoe ē cognitio veri: i' τc. Preterea: illa scia cuius subiectū nō ē ordinabile ad op9 ē simplr̄ speculatiua: theoª ē huiusmodi: i' minor p3: maior ṗbaṫ p arist. 6. metaphisice qui ṗbat metaphisicā eē speculatiuā: q2 cōsiderat de ente eterno τ imobili τ nō ordinabili ad opus sit pure speculatiua. Preterea illa scia cuius ṗncipia sunt ṗcise speculatiua: ēt p2ecise ē speculatiua: theoª maiori est huiusmodi: i'. maior p3 q2 tota denominatio scie residet in ṗncipiis. Et cōfirmaṫ: q2 scia cui9 ṗncipia sunt precise practica: ē ṗcise practica: i' scia cuius ṗncipia sunt ṗcise speculatiua: est precise speculatiua. minor ṗbaṫ: q2 ṗncipia theoe sūt articuli fidei q̄ sūt pure speculatiui: sic p3 in isto: deus est trin9 τ vnus. Et cōfirmaṫ: q2 habitus ṗncipiorū τ cōclusionū sunt eiusde3 rōnis τ ad eandē cōsiam ptinent. sed fides: q̄ est bitus ṗncipiorū ē bitus speculatiuus: i' τ theoª que ē bitus cōclusionū. Preterea idē ē finis scie pfecte τ ipfecte igiṫ si vna ē speculatiua τ alia: sed theoª vie ē impfecta respectu theoe ṗrie: τ illa est speculatiua: igiṫ τ ista. Et cōfirmaṫ: q2 theoª nr̄a ē quedā ṗticipatio theoe diuine: s3 theoª dei ē pure speculatiua: i' τ ista.

Rodō in ṗlo. 1. q. vltima ar. 1. Rodō.

Sequentes vero scdām viā distinguūt. Primo d' theoª. d. q̄ theoª pōt accipi p bitu distincto ṗ bitus nālr̄ acquisitos: vel p2o bitu tali quē habet theologus distinguēdo eū ṗ nō theologū sicut laicū aliquē. Ista distinctione premissa ponūt duas cōclusiones.

Prima est q̄ theoª scdō modo dicta nō est practica: nec speculatiua nec affectiua. sed ē tm̄ bitus assētiens. Ista cōclusio ṗbaṫ: q2 cuius per se finis nō ē speculari nec operari nec diligere: sed tantu3 assentire: illud nō est habitus speculatiuus: sed sic est de habitu theologico predicto cū nō sit nisi fides: q̄ τc.

Scdā est q̄ theoª accepta scdō mō est pure speculatiua: q̄ sic deducunt. oīs scia de nitiado inquātū scia est poniṫ speculatiua s3 theoª scdō mō est scia cum sit bitus cognit9: igiṫ minor supponiṫ. maior ṗbaṫ multipliciter: Primo sic: ex p se actu alicui9 habitus cognoscim9 qualis est bitus: bitus.n. nō dicit practic9 vel speculatiuus: vel affectiuus: vel quodcūq3 tale nisi denominatoē extrinseca: q2 bitus nō speculaṫ sed inclinat ad speculandū: sed p se actus cuiuscūq3 scie ē speculari siue scire: i' quel' bet scia est speculatiua: ṗbaṫ minor: q2 ille est p se actus alicuius bitus cogniti p quē3 distinguiṫ a quolibet habitu nō cognitiuo: sed p speculationē: vel scire distinguiṫ scia a quolibet bitu nō cognitiuo nō per aliquem actū: igiṫ. Scdō sic: ille habitus cuius actui accidit esse elicitus vel imperatus a volūtate nō est purus practic9 cū a tali actus deberet dici practicus: sed scie actus qui ē a scire est huiusmodi p3: q2 q̄ ē ex euidētia rei nō depēdet a volūtate: τ scire huiusmodi: igiṫ nulla scientia est practica: τ per cōñs quelibet est pure speculatiua. Preterea: impossibile est: q̄ habitus practicus sit per se speculatiuus: vel econuerso: sed oīs habitus scie est speculatiuus ṗ se cum p se sit ordinatus ad scire: igiṫ nul9 pōt eē p se practicus q2 inquātū talis n̄ requirit cognitionem ṗrinam nisi ad dirigendū. Preterea habitus nō inclinant nisi ad cōsimiles actus ex quibus gnāntur: cu3 igiṫ scia genereṫ tm̄ ex actibus cognitionis patet: q̄ per se inclinant ad cognitionem: τ per cōñs quelibet erit speculatiua. Istis tamē nō obstan-

tibus nõ videt mihi: q theo^a sit pure speculatiua:
cum multominus videt^r q ois scia sit speculatiua:
nec rões istarum opinionum 9uincunt.

Rño ad benrici

Rño ad rões henrici.

Ad pmũ igit: pro pma opinione 9cedo maiorẽ: si
fiat 9paratio inter scias practicas 7 speculatiuas p
cise: q2 oi scia practica aliqua speculatiua est nobi
lior: 7 sic loquit arist. sed absolute 7 simplr nõ est ve
ra: q2 scia nobilissima creature nec ẽ practica nec
speculatiua: vt p3 ex supradict. Ad scdm: admis
sa maiore: nego minorẽ: q2 hũs pprius 7 pncipalr
intentus in theo^a veri nõ ẽ cognitio sed dilectio dei:
sicut patet ex. q. precedẽti: vbi respõsũ fuit ad pro
bationes istius doc. Ad tertium: q2 praxis grece
idem est q opus vel operatio latine: opus põt acci
pi quadrupl^r sicut 7 praxis: vt spectat tñ ad propo
situ3 accipit dupl^r: cõiter 7 proprie. Primo mõ ois
9paratio alterius potentie ab intellectu siue habe
at rõnẽ praxis siue nõ dicit op^9. Scdo mõ sola ope
ratio que pprie habet rõnem praxis dicit opus: si p
mo modo accipiat opus: põt 9cedi maior in bono se
su. sed tunc minor ẽ falsa: q2 speculatio de subiecto
theo^e saltem prastatu vie ad dilectionẽ dei merito
riam finalr ordinat: si vero accipiat scdo mõ minor
est vera: sed maior est falsa: q2 nõ oportet q ois sci
entia sit speculatiua: cuius 9sideratio nõ ordinatur
ad praxim q2 poterit ordinari ad aliquã operatio
nem volutat que nec est praxis: nec speculatio: 7
talis nõ erit speculatiua nec practica. Ad quar
tũ p3 q de theo^a acqsita illa rõ nihil valet de theo
logia acquisita: q2 articuli fidei nõ sunt eius pncipia
vt declaratũ est supra: nec etiã 9cludit de theo^a re
uelata: q2 l3 illi articuli fidei qui ponunt eius pnci
pia aliquo modo sint speculatiui: speculatio tñ eo3
ad dilectionẽ dei meritoriã finalr ordinat: 7 iõ nõ se
quit: q ipsa sit speculatiua. Et p hoc p3 qd dicendũ
ad 9firmationẽ: fides. n. ad dilectionẽ ordinat: q2
l3 fides 7 spes possint eẽ sine charitate: nñ ẽ tñ pu
ra fides, vel spes sine charitate vt dicit glo. super il
lo verbo 1. ad corin. 13. maior aũt horũ est charitas
7 iõ ad ipsa3 sicut ad suũ 9plementũ finalr ordinat.
Ad quĩtũ dico: q theo^a patrie nõ est speculatiua
q2 eius finis pncipalr intent^9 nõ est visio: sed dile
ctio vel delectatio: tñ beatitudo pncipalius 9sistat
in fruitione: q in visione vt suppono pro nũc. Et si
milr ad 9firmationẽ: q2 9cedo: q theo^a dei non sit
speculatiua 3 affectiua: p3 q^r rõnes illius doc. nõ 9
cludere. rõnes vero alterius melius 9cludũt. Pro
solutione tñ illaru3 7 aliquali ipugnatione illius opi

Coñ rodõ

nionis pmitto duas propositiões. Coñ rodõ.
Prima est: q habitus theo^e distinctus 3 naturalr
acquisitos ẽ practic^9 vel speculatiuus vel affectiu^9
Ista3 pposition3 deduco sic p ex concessis ab ipso
doc ois habitus cognit^9 est practic^9 vel speculatiuus
vel affectiu^9: sed habitus theo^e distinct^9 3 nalr acqui
sitos est habitus cognitiu^9 q maiorẽ ipse 9cedit in pro
lo. 1. q vltima. arti. 2. 9clusione. 4. vbi pbat theolo
giam. scdo mõ dicta3 esse pure speculatiuam: q2 ois
habitus cognitiuus in eo q talis est semper specu
latiu^9: minorẽ vero deduco ex dicti suis sic: ois habi
tus qui ẽ de aliquo taq3 de subiecto est habitus cogni
tiuus: habitus theo^e distinct^9 3 nalr acquisitos ẽ huius
modi: q maiorẽ ipse ponit in plo. 1. q. 4. ar. 2 9clusio
3. vbi pbando maiorẽ tertie rõnis sue dicit sequit
est aliqd subiectũ accipiẽdo subiectũ pro re ex: igit
est cognitio illius ex qua propositione p3 fm eu3 q
ois habitus qui est de aliquo taq3 de subiecto ẽ habitus
cognitiu^9. Et 9firmat: q2 habitus ex quo nõ elicitur
cognitio nõ habet aliquid pro subiecto: fm eũ ibidẽ
igit ex opposito si aliquid habet habitus pro subiecto
sequit: q sit cognitiu^9 7 sic p3 maior: minor vero sunt
sufficienter deducta 3 eundẽ. q. 2 istius plo ar 4.
q 7c. Scdo deduco ppositionẽ absolute q2 ois ha
bitus cuius finis proprius 7 pncipalr intentus est p
xis: vl speculatio vel affectio: est practicus vel spe
culatiu^9 vel affectiu^9 ho. p3 q2 a tali pprio fine de
nominat habitus: sed finis pprius 7 pncipalit inten
tus in habitu theo^e predicte ẽ praxis vel speculatio
vel affectio: q pbat minor q2 theo^e sic sumpte ali
quis est finis: 7 nõ nisi praxis: vel speculatio: vel
affectio: vt p3: q p3 igit assumpta ppositio: veru3 q
finis pncipalis theo^e sic sumpte non est praxis nec
speculatio 3 affectio prout in precedẽti articulo de
claratũ ẽ q 7c. Scda ppositio ẽ q si ois scia inquã
tum scia est: ponitur speculatiua sicut imaginat iste
doc Ista ppositio p3 p per arist. qui in diuersis lo
cis diuidit sciam in practicã 7 speculatiuã: 7 practi
cã in actiuã 7 factiuã: 7 vtraq3 diuisio eẽt nulla: si
nulla scia eẽt practica sed ois speculatiua. Prete
rea finis scie speculatiue ẽ scire tñ vt p3 per comen

Euasio rodõ

tatorẽ. 2. metaphisice comẽto. 3. Et. 3. de aia comẽ
to. 4. igit nõ ois scia est speculatiua: 9ña p3: q2 mul
tarum finis est operari nõ scire tñ ẽt per comẽtato
rẽ vbi supra. Euasio rodõ.
Hic dicit: q nõ diuidit scia in practicã 7 specu
latiuã taq3 io aliq per se cõtentũ sub scia sed solum
in aliq q per se pertinet ad intentionẽ scient: 7 iõ
speculari est per se finis scie sub mõ quo scia est: p
cticum aũt facere aliquẽ actũ elicitũ vel iperatu3
a volũtate: 7 per accñs finis scie 7 per se finis scien
tis: 7 iõ nõ sequit: q per se finis scie nõ sit tñ scire:
7 sic exponunt oẽs auctoritates.

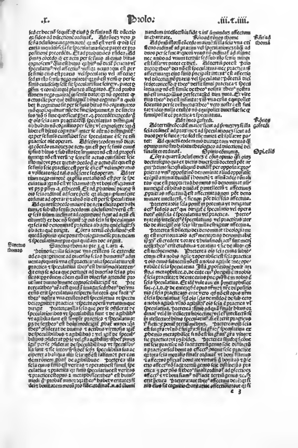
Coñ euasio. eius

Contra euasione3 rodõ.

Ista tñ euasio est nulla: q2 pmo vel aliqua scia di
cit practica denominatione extrinseca ex intentiõe
scient vel nõ: q p3 esse falsum ẽt per eum: si sic: seq
tur: q ois scia poterit eẽ practica: q2 ex intentione
scient: omnis poterit ordinari ad opus vt ad lucru3
hoc aũt 9tradicit arist. 7 rõni: q2 arist. nõ dicit oẽm
sciam esse practicã 7 speculatiuã: sed aliquã specu
latiuã. aliquã practicam. Preterea: arist. in phe
mio metaphisice: q2 scia speculatiua est sui gra: pra
ctica aũt nõ: q2 est gra vsus: vel igit intelligit: q sci
entia practica nõ sit sui gra: q2 ordinat ad vsũ taq3
ad per se finem scie vel taq3 ad per se finez scientis
si vẽt pmũ habet intentũ: si scdm eu3 ois scia spe
culatiua ex intentione scient possit ordinari ad vsu3
nulla eet ei sui gra: qd 9dicit arist. Preterea: si ista
opinio sit bona sequit: q eadem scia in eodem hoie
erit vno tpe practica 7 alio non: qd est sine rõne di
ctum: 9ña patet: q ex intentiõe scient põt vno tẽpo
re ordinari ad vsum: 7 alio non. Preterea: seque
ret: q metaphisica non esset magis speculatiua: q
moralis phia: nec illa magis practica: qd pho con
tradicit 7 rõni: 9ña patet: q2 quelibet earũ fm ista3
viam est per se speculatiua 7 certum est: q ex inten
tione scient quelibet põt ad vsum ordinari 7 sic eẽt
practica fm istum modum dicẽdi: imo sequeret q
metaphisica in aliquo posset pctica esse: in quo phia
moralis non esset practica: qd est loqui ad placitu3
9ña est nota: quia ex intentione scient posset meta
phisica ordinari ad opus 7 moralis phia non: igit.

Rño a rodõ

Rño ad rões rodõ.
Istis ppositionibus pmissis respondeo ad rões:
Ad rone3 igit p pma 9clusione nego minore3: quia
p se finis theologie sic sumpte est dilectio dei: quia f
nis legis est dilectio fm aplm. Et ad pbatione3 qñ
dicit: q theo^a sic sumpta nõ est nisi fides 9cededa

sed et hoc nō sequit᷑: q̄ eius p se finis nō sit dilectio qꝛ fides ad dilectionē ordinat᷑. Ad rōnes vero p scđa ꝯclusione. nego maiorē: qꝛ nō est verū q̄ ois sciencia inquātū scia sit speculatiua: sicut patet ex propositione precedēti. Et ad probatiōes rn̄deo. Ad p̄maꝫ cōcedo q̄ ex actu per se finis alicuius hitus cognoscitu᷒: q̄ illud est hitus qꝛ hit᷒ nō dicit᷑ ꝑtientis vl' speculatiu᷒: vel affectiu᷒: nisi qꝛ actus: qui est per se finis eius est praxis vel speculatio vel affectio: sed in isto sensu nego minorē: qꝛ nō est verū q̄ per se finis cuiuscūqꝫ scie sit speculari siue scire: v. patet p phm̄ z cōmētatorē plures allegatos. Et ad probationem nego maiorē in sensu dato: qꝛ nō oportet q̄ actus ille per quē distīguit᷑ hitus cognitiu᷒ a quolibet n̄ cognitiuo sit per se finis hitus nō cognitiui: eo mō quo loquimur nūc de fine: loquimur. n. de fine cuius: nō d fine quo: sicut p3 ex. q. precedēti: ꝯcedo ḡ q̄ ois scia tam practica: q̄ speculatiua distinguit᷑ ab habitu nō cognitiuo per scire vl cognoscere: qꝛ q̄libet est hitus cognitiu᷒ inter se aūt nō distinguit᷑: qꝛ per se finis cuiuslibet scie speculatiue ē sc̄re tm̄ practice aūt operari. Ad scđm: eodem mō dico. qꝛ cōcedo maiorēꝫ de actu qui est per se finis cuius ipsius hitus z sub isto sensu minor nō est ad propositum: qꝛ nō est verū q̄ scire sit actus cuiuslibet scie isto mō: vt p3 ex dictis: ꝯcedo ḡ q̄ actus ille qui est p se finis scie practice est per se elicit᷒ vel imperatus a volūtate: sed talis nō ē scire sed operari. Ad tertium nego minorē qꝛ phia moralis nō est per se speculatiua qꝛ nō est vt sciamus: sꝫ vt boni efficiamur vt p3 p phm̄. 2. ethicorū. Et ad ꝓbationē dico q̄ n̄ ois scia ordinat᷑ ad scire ꝑ se qꝛ aliqua ipsum scire ordinat ad operari: z ideo nō ois est per se speculatiua. Ad quartū: ꝯcedo maiorē de actu elicito per habitum. z sub isto sensu ꝯcedo m̄ ꝯclusionē: verū est q̄ scia solum inclinat ad cognitionē sicut ad actū elicitum: sꝫ ex hoc nō sequit᷑: q̄ ois scia sit speculatiua qꝛ scia nō denominat᷑ practica ab actu quē elicit: sꝫ ab actu quē dirigit. Cōtra tertiā cōclusionē est quedā opinio que ponit theologiam esse practicam z speculatiuam: pro qua quidam doc. arguit.

Sanctus thomas pte. 1. q. 1. arti. 4. — Sanctus thomas

Primo sic: illa scia que vna existens se extendit ad ea que ptinent ad diuersas scias humanas adinuentas: quarū vna est practica: alia speculatiua: est practica z speculatiua theo^a est huiusmodi: extendit enim se ad ea que pertinēt ad diuersas scias phicas: ꝑp rōnem cōem quā in diuersis attendit prout sunt diuino lumine cognoscibilia: igit᷑ zc. Preterea: theo^a nr̄a est quedā imago: sed theo^a dei vna exn̄s erit speculatiua respectu sui eorū que facit: igit᷑ theo^a nostra vna existens est speculatiua respectu dei cogniti: z practica respectu operū virtutum que dirigit. Preterea: illa scia que per se ꝯsiderat de speculationibus vt speculabilia sunt z de agibilib᷒ vt agibilia sunt est simplr̄ practica z speculatiua: sꝫ de se: theo^a est huiusmodi: igit᷑ ꝓbat᷑ minor: qꝛ theo^a ꝯsiderat de diuinis z actibus virtuosis igit᷑ de speculabilibus z agibilibus: vel igit᷑ de speculabilibus ꝯsiderat p3 se vel gr̄a agibiliū: si dēt primū igit᷑ per se ꝯsiderat de speculabilibus vt speculabilia sunt z sic intentū: si dēt scđm speculabilia sua acciperet ab aliqua alia scia: qđ est falsum: z per eandem rōnem ꝓbat᷑ de agibilibus. Preterea illa scia cuius finis est veritas z operatio est simul speculatiua z practica qꝛ finis speculatiue est veritas z practice est opus. 2. metaphisice: theo^a est huiusmodi q̄ probat᷑ minor: qꝛ theo^a habet veritatem fidei z bonitatem morū pro fide: ordinat᷑. n. ad illuminandum intellectū in fide z inf̄ āmanduꝫ affectum in charitate.

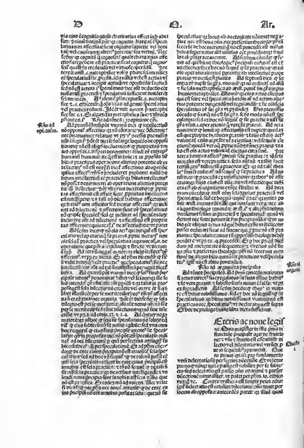
Rn̄o ad rōnes thome — Rn̄o ad thomā

Ad p̄mū istorū cōcedo maiorē: si illa scia vna existens ordinat᷑ ad praxim vel speculationeꝫ tāq̄ ad duos per se fines: quorū vnus nō ordinat᷑ ad aliud: nec ambo ad vnum tertiū: sed sub isto sensu minor est falsa: vt patet ex dictis. Ad tertiū potest ꝑrio dici: q̄ theo^a dei nō est speculatiua nec practica: sꝫ affectiua: qꝛ eius finis ꝑncipalr̄ intent᷒ est affectio vel dilectio: nō praxis vel speculatio: ꝑōt etiā dici scđo: concesso q̄ theo^a dei sit simul practica z speculatiua: q̄ nō est simile de theo^a nostra: theo^a nostra nō est imago illius perfecta: sed dimīnuta. Et ulterius theo^a dei est infinita: z iō vna exn̄s equipollet scientiis per se distinctis: theo^a vero nostra est finita: z ideo nulla existēs nō equipollet diuersis: sic q̄ simul possit ee practica z speculatiua.

Ad rōnes gofredi. — Rōnes gofredi

Ad tertiū: ꝯcedit᷑ maior sicut ad p̄mūꝫ: vꝫ si illa scia ordinet᷑ ad praxim: z ad speculationeꝫ sicut ad duos per se fines: zc. sed tūc minor est falsa: vt patet: Ad quartū eodem mō dico: qꝛ tam veritas q̄ opinio in nostro habitu theologico ad dilectionē dei finaliter ordinat᷑. Opinio cōmunis. — Opi. cōis

Cōtra quartā ꝯclusioneꝫ ē cōis opinio q̄si oīuꝫ doctorū: pro qua ex dictis diuersorū doctorū pōt argui ꝑrimo sic: q̄n aliquid diuidit᷑ per opposita: proprietas vni᷒ oppositi nō denominat aliud oppositū: exēplū animal diuidit᷑ i hominē z asinū: ideo rōnalitas que est proprietas hominis nō denominat asinum: igit᷑ cū hitus diuidat᷑ p intellectū z affectum ꝑprietas affectiuū q̄ est affectiuitas non pōt denominare intellectū. z sic non pōt dici scia affectiua. Preterea: ois scia ponit᷑ in potentia vt dirigatur act᷒ sed ois act᷒ qui dirigit᷑ ē speculatio vel operatio: ꝓ ois scia ē speculatiua vel practica. Preterea: ois intellect᷒ ē speculatiuus vel practicus: ꝑ tertio de aia: igit᷑ ois scia similr̄ nulla est igitur affectiua. Preterea si dilectio dei denominat theologiam: qꝛ est meritoria: ois act᷒ meritorius denominabit ipsā: z sic credere z orare z huiusmodi act᷒ sint meritorij: theo^a erit creditiua z oratiua z sic de aliis: qđ est inconueniens. Preterea ois scia cuius subiectum est a nobis agile z operabile: est scia practica z ois cuius subiectū nō est a nobis agibile: nec operabile ē scia speculatiua. Istā ꝓpositionē ponit aristo. 6 metaphisice. d. de ente cui᷒ p̄ncipiū ē in nobis ē scia practica: z de ente cuius p̄ncipiū n̄ ē in nobis ē scia speculatiua. Et idē vult auicen ꝑ metaphisice sue. c. 1. d. q̄ de ente: qđ ē opus nr̄m: z nr̄e dispositionis ē scia practica: d ente vero qđ nō est opus nr̄m ē scia speculatiua: sed ois scia de mūdo ē de sub ecto a nobis agibili vl' nō agibili: ꝑ ois scia ē practica vl' speculatiua. Preterea: finis ad quā finalr̄ hitus ordinat᷑ vel ē in itellectu subiectiue: vel ex̄ intellectū: si in itellectu: ē hitus speculatiu᷒. si ex̄: erit practicus: ꝑ fictitie ponit᷑ tertiū mēbruꝫ. Preterea: ois scia est sui gr̄a: vl' nō ē sui gr̄a: si sui gr̄a: ꝑ speculatiua ex ꝓhemio metaphisice: si nō est sui gr̄a: ꝑ gr̄a vlterius z practica: vt p3 ibideꝫ. Preterea illud: qđ cōuenit scie practice nō facit tertiū genus scie distinctū a practica: sed bonitas effect᷒ ꝯuenit scie practice: qꝛ tota scia moralis finalr̄ ordinat᷑ vt boni fiamus z affectus ꝑficiat᷑ bonitate virtutū q̄ bonitas z ꝑfectio affect᷒ nō facit tertiū genus scie distinctū a practica z per ꝯn̄s si theo^a finalr̄ ordinat᷑ ad ꝑfectionē affect᷒ z vt boni fiam᷒ nō facit tertiū genus zc. ꝑ erit ꝑctica. Preterea: aut theo^a affectiua dei ē: qꝛ finis eius sit cognitio charitatiue affectiōis: aut qꝛ si

nis eius ē cognitio qualr charitatiua affectio habet fieri. Primū dari nō pōt: qꝛ cognitio charitatis ē speculatiua non affectiua: sicut cognitio sapiētie vel bonitatis vel cuiuscunqꝫ alterius potentie seu virtutis. Nec scdm: qꝛ cognitō q̄ cognoscit̄ qualr charitatiua affectio fieri debeat est practica: sicut cognitio q̄ cognoscit̄ qualr sit credendū vel virtuose operādū. Preterea: arist. 6. metaphisice volēs pbare sciam nālez eē speculatiuā sic pcedit. scia nālis vel est actiua vl speculatiua: ⁊ accipit actiuā. vt oprebēdit factiuā sed nō est actiua ergo speculatiua. hec aūt deductio eēt nulla: nisi practicū ⁊ speculatiuū sufficiēter diuiderēt sciam in cōi. Et idem e phs expresse. 6. metaphisice ⁊. 6. ethicorū: q̄ oēs scias ad genus speculatiui vel practici reducit. Idē ēt vult auicen. in metaphisice sue c. 1. Et algazel in metaphisica sua: ⁊ vtroeqꝫ phantes. ergo. Rn̄o ad rōnes 2e opinione cōi.

Rn̄o ad opi. coēm. Ad primū istorū pōt vno mō dici qꝫ intellectiuū nō opponit̄ affectiuo: qꝛ nō cōtrarie nec cōtradictorie nec priuatiue nec relatiue vt pꝫ ex .4. processis premissis nihil sequit̄. Pōt ēt dici scdo large loquēdo de oppositione: qꝫ nō est aliquod incōueniens: qꝫ proprietas vnius oppositi .i. dispati denominet aliud: dr enim op humanū humanitate q̄ est in hoie: ⁊ in pposito dr hītus practicus operatione alterius potentie ab intellectu: ergo nō est mirū si dicit̄ affectiuus ab opatiōe ipsius affectus: vn̄ si rō cōcluderet probaret nullū habitum intellectiuū eē practicū: qꝛ hītus intellectiuus nō posset denominari ab operatione alterius potentie q̄ intellectus. Pōt vlterius dici tertio: qꝫ pprietas affectionis est afficere sicut pprietas intellectus est intelligere: ⁊ a tali nō dicit̄ habitus affectiuus: qꝛ habitus non afficitur sed dicitur affectiuus: qꝛ inclinat ad dilectionē ⁊ affectum: sicut dr speculatiuus nō qꝛ ipse speculet̄ sed qꝛ inclinat ad speculandū: inclinare aūt ad dilectionē ⁊ affectū nō est proprietas affectus: equiuocat̄ ergo de affectiuitate: vt patet.

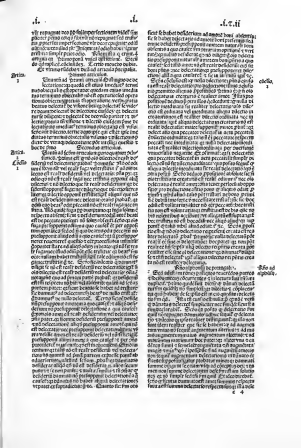
Ad scdm dico qꝫ nō ōis actus qui dirigit̄ est speculatio vel operatio q̄ sit praxis pprie dicta: ergo non ōis scia ē practica vel speculatiua: equiuocat̄ .n. de operatione que pōt accipi large ⁊ stricte vt dictum ē sup. Ad tertiū negat̄ maior: qꝛ aliquis itellectus dr affectiuus. vt pꝫ ex dictis. Et ad phm dicendū qꝫ sic nō vidit hītū q̄ nō eēt practicus nec speculatiuus. sic nec intellectū: cur aūt ad taliū notitiā nō peruenit dicet̄ infra. Ad quartū pōt vno mō dici: qꝫ solus finis principalr intentus denominat hītū vel sciam: qꝛ ille solus intendit̄ grā sui: alij aūt ppter illū ⁊ qꝛ talis in proposito est sola dilectio: nō credere vel orare et si q̄dlibet istorū eēt per se meritoriū: theologia tn̄ dr affectiua nō creditiua nec oratiua. Pōt ēt dici scdo: qꝫ sola dilectio est per se meritoria: alij aūt actus nr̄i nō sūt per se meritorij: sed rōne dilectionis: qꝛ nō sine dilectiōe vt pꝫ .1. ad corin. 13. ⁊ 1. 4. Ad quintū nego maiorē: qꝛ ad hoc qꝫ scia sit speculatiua nō solū requirit̄ qꝫ eius subiectū nō sit nobis agibile: sed vna cum hoc requirit̄ qꝫ eius finis principalr intentus sit speculatio: qd in proposito dici nō pōt: cū speculatio ordinet̄ ad dei dilectionē p quā perfectius attingit̄ subiectū theologie q̄ per speculationē. Et ad phm cōcedo: qꝫ de ente cuius principiū nō est in nobis ē scia speculatiua: sed ad hoc nō sequit̄ qꝫ de tali nō possit eē nisi scia speculatiua: sicut de ente cuius principiū est in nobis est scia practica: ⁊ tn̄ nō sequit̄ qꝫ de tali nō sit nisi scia practica: qꝛ de actibus intelligendi ⁊ volendi cuius principia sunt in nobis: est scia nālis que nō est practica. Et eodē mō ad auicen. Nec valet si dicat̄ qꝫ nec phs nec auicē. dixerūt qꝫ de ente cuius principiū nō eēt in nobis possit eē scia: que nō sit speculatiua: qꝛ locus ab auctoritate nō tenet negatiue nec est bona cōña. nec presertim theologo: philosophi fecerūt de hoc mentionē: ergo nō est ponendū alr nullus hītus supernaturalr infusus eēt ponēdus: qꝛ de nullo tali philosophi tractauerunt. Ad sextum cōcedo: qꝫ finis ad quē hītus theologicus principalr ordinat̄ est extra intellectū: sꝫ ex hoc nō sequit̄ qꝫ sit practicus: qꝛ nō ōis operatio alterius potentie ab intellectu ē proprie praxis vt dictū est pluries. Ad septimū dico qꝫ scientia dr duplr sui grā. vno mō: qꝛ nō ordinat̄ ad aliā ⁊ sic sola methaphisica ab arist. ponit̄ sui grā in prohemio metaphisice. Alio mō: qꝛ eius actus elicitus qui est scire vel speculari nō ordinat̄ ad actum alterius potentie dirigendū vel regulandū: ⁊ sic ōis scia speculatiua dr sui grā vt pꝫ ibidē. His premissis cōcedo qꝫ scia ista nō est sui grā. scdo modo nō est speculatiua: sed ex hoc nō sequit̄ qꝫ sit practica nisi sit grā vsus .i. operationis q̄ vere sit praxis. Ad octauum dico qꝫ bonitas affectionis est duplex: quedā est que proprie hꝫ rōnem praxis: ⁊ talis est ōis actus voluntatis exn̄s in ptāte nr̄a electiua: vel sequēs electionē: quedā vero q̄ pprie nō hꝫ rōnē praxis: ⁊ talis est ōis actus voluntatis elicitus circa finē. Preterea bonitas affectus ouenit scie practice: ⁊ iō scia moralis est vere practica. scia aūt nō ⁊ talis facit tertiū genus distinctū a practica. Et qꝛ ad talē theologia finalr ordinat̄ nō sequit̄ qꝫ sit practica. Ad nonū dico: qꝫ procedit ex insufficientia: qꝛ theologia dr affectiua: qꝛ finis eius est dilectio vel affectio: que disticta est ab ōi cognitione exn̄te in intellectu. Ad decimum cōcedo: qꝫ arist. oēm sciā posuit practicā vel speculatiuā. sed ex hoc nō sequit̄ ita eē: qꝛ multa posuit arist. motus rōe nāli: que non sunt vera: nec ab aliquo theologo tenenda: arist. ergo ⁊ alij phi tantum diuiserunt sciam in practicā ⁊ speculatiuā: qꝛ nō viderunt nec forte potuerūt ꝑ principia nālia: qꝫ in nobis eēt aliquis actus ad quē hītus exn̄s in itellectu posset ordinari sicut ad finem: qui pprie nō est praxis nec speculatio: cuius tn̄ oppositū theologi debēt concedere: vt pꝫ ex .4. q. precedet. Et p hoc pꝫ qd dicēdum ad auctoritates sequentes: ⁊ vlterius nō ē bona cōña ⁊ presertim theologo: phi nō fecerunt mentionē de aliquo hītu qui nō sit practicus vel speculatiuus: ergo nō est alius ponendus.

Rn̄o ad argumēta principalia. Rn̄o ad argume.

Ad rōnes principales. Ad primū concedo maiorem si actus directus siue regulatus sit finis illius habitus ⁊ sit vere praxis. ⁊ sub isto sensu minor ē falsa: vt pꝫ ex supradictis. Ad scdm cōcedo: qꝫ theologia in viatore est hītus nobilissimus. sed ex hoc nō sequit̄ qꝫ sit speculatiuus: qꝛ hītus nobilissimus viatoris nō est practicus nec speculatiuus: vt declaratum est supra. Et hec de prologo huius libri dicta sufficiant.

Ceteris ac none legis

&c. Quia magister in ista prima distinctiōe principalr agit de fruitione: ⁊ vsu ⁊ fruitio est essentialr dilectio vel dilectatio: vel vtrūqꝫ p3 vt in sequētibus apparebit. Questio 1 Quero primo quasi pro fundamento vtrū delectatio sit perfectior dilectiōe. Et videtur primo qꝫ nō: qꝛ nulla passio est nobilior per se subiecto: sed delectatio est passio cōsequens opatiōnē ⁊ prefert dilectionē naturaliter. vt patet per phm. 10. ethicorū: &c. Contra: tristicia est simplr peior odio: igit̄ delectatio est nobilior dilectione: cōña tenet per locum ab opposito: antecedēs patet: qꝛ illud quod

vlr repugnat deo ꝓpter suam imperfectionem videt simpliciter peius eo: q̄ sibi vlr nō repugnat: sed tristitia ꝓpter suam imperfectionē vlr deo repugnat: odium aūt nō: iuxta illud ps. Iniquitatē odio habui: igitur tristitia simplr peior odio. Rñsio in ista q̄ erunt .4. articuli: qz Primo ponā vnicā distinctionē. Secūdo q̄druplicē cōclusiōes. Tertio mouebo dubia. Et vltimo rñdebo et dicā ad articula pncipalia.

Articu. 1

Primus articulus.

Quantū ad Primū articulū Distinguo de delectatione: qz quedā est cuius imediat⁹ terminus obiectalis est operatio: quedam cuius imediatus terminus obiectalis nō est operatio: sed operationis obiectū ꝑcuia tñ operatione verbi gratia beatus delectat̄ de visione dei: qz delectat̄ se videre deum: delectat̄ de dilectione eiusdē: qz delectatur se diligere: et delectat̄ de deo viso pariter: et dilecto: ꝑeuia tñ visione et dilectio eiusdem ꝑme delectationis imediat⁹ terminus obiectalis est visio: seu aūt dilectio. tertie deus ipse qui est et ipse imediatus terminus obiectalis visionis et dilectionis ꝑdicte. de vtraq̄ delectatione pōt intelligi questio et hoc de ꝑmo

Secundus articulus.

Artic. 2 Cōclo 1

Quantū ad scdm articulum pono quatuor cōclusiones. Prima est q̄ nō ois dilectio est realr desideriū vel delectatio. probat̄ Primo sic. Nō oē odium ē formalr vel realr fuga vel tristitia ergo nō ois dilectio est realr desideriū vel delectatio: ꝯña p3: qz odio q̄d nō est realr fuga nec tristitia opponit̄ aliq̄ dilectio: et nō dilectio que sit realr desiderium: qz desideriū opponit̄ fuge: nec dilectio que dilectio sit realiter: qz dilectio opponit̄ tristitie: igit̄ aliqua que nō est realr desiderium nec delectatio: aūs probat̄: qz odiū quo beat⁹ odit peccatū nō est realr fuga nec tristitia. Nō quidē fuga ꝓpter duo: primo qz fuga solum ē respectu absentis: sicut et desiderium: odiū autē beati est de peccato presenti nō solū absenti. scdo qz ois fuga presupponit odium a quo causet̄ et per oppositum opinātes: sed odiū quo beatus odit peccatū nō presupponit aliud odiū a quo causet̄: qz si presupponeret reuerteret̄ questio et eēt processus in infinitū: ḡ oportet stare ad aliq̄d odiū in beato: q̄d nō sit realr fuga: nec istud odiū pōt esse tristitia: qz beat⁹ sm oēs: nullam habet tristitiā: igit̄ tale odium nō est fuga nec tristitia: ḡ rc. Scdo sic. dilectio q̄ damnat⁹ diligit se nō est realr desideriū nec delectatio: igit̄ nō ois dilectio est realr desideriū vel delectatio. ꝯña ē nota: aūs quo ad ꝑmam partē probat̄: qz desideriū est tñ respectu nō hīt: vel absentis: quātū ad scdaꝫ partem patet: qz sicut beatus se habet ad tristari: sic damnat⁹ ad delectari: sꝫ beat⁹ de nullo trist at̄: ḡ damnat⁹ de nullo delectat̄. Tertio sic: oē desideriū presupponit amorem a quo causet̄: et aliq̄d desiderium nō presupponit delectationē a qua causet̄: ḡ non ois amor est realr desiderium vel delectatio: ꝯña patet. qz si omne desideriū presupponit amorē et nō delectationē aliq̄d presupponit amorē qui nō est delectatio nec presupponit delectationē: tunc vltra vel ille amor est realr desideriū vel nō: si sic: igit̄ presupponit aliū amorē a quo causet̄: et per ꝯñs procederet̄ in infinitū: q̄d est incōueniens. Si nō: intentum: qz talis nō est realr desideriū vel delectatio. aūs quantū ad ꝑmā partem expresse ponit̄ ab aduersariis: quātū ad scdam ꝓbat̄: qz damnatus desiderat aliq̄d q̄d nō est desiderat .n. alios secum puniri et se non puniri: et multa: similia et tñ ꝯstat: q̄ desideriū damnati nō presupponit delectationē a q̄ causet̄: qz dānatus nō habet aliquā delectationeꝫ vt patet ex supradictis: ḡ rc. Quarto sic: sm oēs

sicut se habet desiderium ad amorē boni absentis: sic se habet delectatio ad amore boni presentis. sed omne desideriū presupponit amorem naturalr boni absentis a quo causet̄ sm ꝯtrariam opinionē et veritatē: qz nullus desiderat q̄d nō diligit: ḡ ois delectatio presupponit naturalr amorem boni ꝑñtis a quo causet̄: sed talis amor nō est realr desideriū: cū sit boni ꝑñtis: nec delectatio: qz presupponeret dilectionē aliā a qua causaret̄ et sic in infinitū igit̄ rc.

cōclo. 2

Scda cōclusio est: q̄ nulla dilectio rei ꝑñtis causata est realr delectatio: pro deductione istius ꝯclusionis premitto aliquas ꝓpositiōes. Prima ē: q̄ nō ois delectatio in creaturis ē realiter amor. Istaꝫ propositionē deduco ꝯtra illos q̄ cōcedunt: q̄ nulla dilectio inordinata sit realiter delectatio. ois dilectio est ordinata vel inordinata aliqua dilectio in creaturis non est realiter dilectio ordinata nec inordinata: igit̄ aliqua delectatio in creaturis nō est realr delectatio: maior supponit̄: minor ꝓbat̄: qz delectatio qua peccator delectat̄ in actu peccati nō ē dilectio ordinata: qz talis nō ē i peccatore respectu peccati nec inordinata: qz nulla delectatio inordinata est realiter dilectio inordinata per ꝯuersionē vniuersalis negatiue. Et ꝯfirmat̄: qz si delectatio qua peccator delectat̄ in actu peccati sit simplr dilectio cū nō sit dilectio ordinata: quo posito sequit̄ q̄ aliqua dilectio inordinata sit realr delectatio: q̄d ē ꝯtra positū. Scdo deduco ꝓpositionē absolute sic: nō ois tristitia in creaturis est realr odium: ergo nec ois delectatio ē realr amor: ꝯña tenet per locū ab opposito: pro deductione aūtis pono q̄ aliquis odiat ꝓximū et nihil aliud: talis pōt tristari de bono ꝓximi nō ē dubiū imo forte ð necessitate trist at̄: tūc sic. hoc odiū est volūtariū: aliter nō eēt peccatū: hec tristitia non est voluntaria: qz tristitia est de his que nobis nolentibus accidunt: vt allegatū est supra: igit̄ hec tristitia nō est hoc odiū: nec aliq̄d aliud: qz supponit̄ q̄ talis nihil aliud odiat: ḡ rc. Scda ꝓpositio est: q̄ nō ois delectatio rei presentis creata est realiter delectatio ꝓbat̄ Primo sic: nulla delectatio pōt realiter eē sine oi delectatiōe: hoc patet qz non pōt realr eē sine seipsa: aliq̄ dilectio rei ꝑñtis creata pōt realiter esse sine oi delectatione: qz damnat⁹ diligit se et tñ nō delectat̄: igit̄ aliqua dilectio rei ꝑñtis creata nō est realiter delectatio.

Rño alphonsij de portigali.

Rño ad alphōsij.

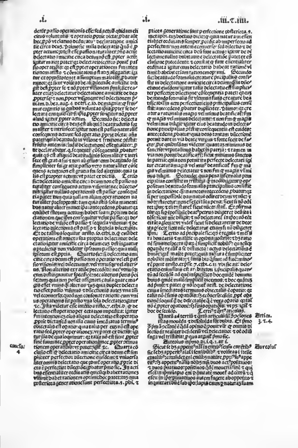
Sed ad istam rōneꝫ ꝑ aliquos reuerēdos patres et socios meciū cōcurrentes in lectura fuit rñsum dupliciter. Primo quidē fuit dictū q̄ dānati delectātur sm quid: sꝫ nō simplr: qz dilectio et cōplacentia quā habent de se ipsis est in eis quedam delectatio sm q̄d. Ista tñ euasio est nulla: ꝓ qz nō ē verū q̄ dānatus delectet̄ simpliciter nec sm q̄d: sicut statim declarabit̄. Scdo qz posito q̄ delectatio sm quid nō repugnet dānato adhuc sequit̄ q̄ delectatio et dilectio in ipso realiter distinguunt̄: qz illa non sunt idem realiter que sic se habent: q̄ ad augmentum vnius nō sequit̄ augmentum alterius: et ad maius augmentum maius augmentum alterius: et ad maximum maximum: hoc patet: qz aliter vna et eadē res simul et semel eēt augmētata et nō augmētata magis et minus: q̄d ē impossibile: ḡ ad augmētū amoris non sequit̄ augmentum delectationis in dānato ēt stante supposito: igitur probatur minor qz damnati summe diligunt se etiam vsq̄ ad cōteptū dei: et tamen non summe delectantur de se sm istam solutioneꝫ qz nō simplr sed tñ sm quid. Et ideo dicebat̄. scdo q̄ sicut in dannato est amor summus respectu sui ita est summa delectatio respectu sui: qz ista dele

catio nō ꝑponitur tristitie quam habet de bono non habito sive de malo habito. Sed ista solutio minus continet veritatis ꝗ̄ prima: quod patet primo: quia si cāta sit delectatio dānati de suo eē ꝗ̄ta ē dilectio t dāmnati sicut asserit: sequitur: ꝙ maior sit delectatio ꝺ suo esse ꝗ̄ delectatio beati de quocūꝙ creato: saltē realiter a se distincto: quod nō ē verū: aliter maior eēt dilectio dāmnati de suo eē ꝗ̄ beati de humanitate xpi ꝛ de redēptiōe generis humani: immo etiā ꝗ̄ de beatitudine sua formali: quod nullus diceret. Consequētia pꝫ quia dāmnatus itensius diligit se. cū diligat vsque ad cōteptū dei: beatus ꝗ̄ aliquod creatū distinctū a se. Scdō: quia summa tristicia excludit oēm delectationē nō solū oppositā: sꝫ ēt cōtingentē nō solū simpliciter sed ēt s̄m quid: sicut pꝫ per arist. 10 ethicorum sed constat ꝙ dāmnatus summe tristatur: ꝗ nullo mō delectatur: nec ꝺ se: nec de alio: nec s̄m quid: nec simpliciter. Et confirmatur: quia beatus de nullo tristatur nec simpliciter nec s̄m quid: ergo dāmnatus de nullo delectatur nec simpliciter nec s̄m quid. Exclusis igitur istis rōnibus deduco ꝓpositionem assumptā. Scdō sic: nulla delectatio compatitur in eodē cū sūma tristitia hoc pꝫ quia sūma tristitia excludit oēm delectationē nō solū simpliciter: sed ꝛ s̄m quid vt pꝫ per arist. statim allegatū: s̄ aliquis amor rei p̄ntis in creaturis nō est delectatio: igitur ꝓbatur minor quia dāmnatus sūme tristatur: ꝛ tñ diligit se et vsque ad cōteptū dei: vt dictū ē pluries ꝗ ꝛc. Tertio sic: aliud odiū rei p̄ntis in creaturis non est realiter tristitia: igitur aliqua dilectio rei p̄ntis in creaturis nō est realiter delectatio: consequentia tenet ꝑ locū opponentiū: ans ꝓbatur multipliciter. Primo sic nulla tristitia i nobis ē volūtaria aliud odiū rei p̄ntis in nobis est voluntariū: igitur aliquod odiū rei p̄ntis in nobis ē tristitia. maior pꝫ: quia tristitia in nobis s̄m arist. est de his quae nobis nolentibus accidūt: vñ in .5. metaphisice attribuit violento tristitiam: minor probatur: quia omne peccatū in nobis est voluntarium: immo peccatū nō peccatū quia volūtariū iuxta doctrinā .b. Aug. sed aliquod odiū rei p̄ntis vt puta odiū dei vel ꝓximi ē peccatū in nobis: igitur Scdō sic: nulla tristitia est delectabilis voluntati aliquod odium rei presentis in creaturis est delectabile voluntati: igitur idē quod prius: ꝓbatur mi quia iustus delectatur quia odit peccatū. Tertio sic: nulla tristitia cōpatitur in eodē cū sūma delectatione sicut nec aliqua delectatio cum sūma tristitia: sed aliquod odiū rei p̄ntis in creaturis cōpatitur in eodē cū sūma delectatione: igitur ꝛc: ꝓbatur minor: quia beatus sūme delectatur: sicut dāmnatus sūme tristatur ꝛ tñ odit peccatum. igitur. Et confirmatur. quia nulla tristitia pōt realiter esse sine omni tristitia: aliquod odiū rei p̄sentis in creatis pōt realiter esse sine omni tristitia quia beatus de nullo tristatur ꝛ tñ odit peccatū: igitur aliquod odiū rei p̄ntis in creaturis nō est tristitia. Quarto sic: nulla tristitia in nobis est meritoria: cū nulla sit volūtaria: sꝫ aliquod odiū rei p̄ntis in nobis ē meritoriū: quia odiū quo iustus odit iniquitatē ē ei meritoriū: iuxta p̄s. Dilexisti iustitiā ꝛ odisti iniquitatē. ꝛc. Tertia ꝓpositio est ꝙ nō ois dilectio rei p̄ntis ordinata in creatur. est realiter delectatio. Istam ꝓpositionē deduco. Primo sic ꝯ̄ illos qui cōcedūt ꝙ nulla dilectio inordinata sit simpliciter delectatio sic sicut se habet dilectio inordinata ad dilectionē ordinatam sic delectatio inordinata ad delectationē ordinatā sed dilectio inordinata nō est realiter delectatio inordinata s̄m istos: igitur dilectio ordinata nō est realiter delectatio ordinata: ꝛ cōstat ꝙ nec inordinata: igitur nulla. Scdō deduco ꝓpositionē absolute sic: nulla vna res pōt realiter intendi seipsa realiter nō intēsa: aliqua dilectio rei p̄ntis ordinata in creaturis pōt realiter intendi delectatione realiter nō intensa: igitur aliqua talis dilectio non est realiter delectatio maior tenet virtute primi principij cōplexi minor probatur multipliciter. Primo quia fortis summe diligit dilectione ordinata actus fortitudinis ꝛ pericula mortis quando oportet ꝛ tamen modicum delectatur sicut docet phs ꝛ experientia. Scdō quia martyres ꝑ vehemētiā passionis modicum vel in nullo delectantur: ꝛ tamē sūme diligunt. Tertio: quia beata virgo tempore passionis summe diligebat xp̄m ꝛ tamen constat ꝙ nō summe delectabatur actu igitur ꝛc. Experientia etiā docet: ꝙ multi nimis diligunt ꝛ modicum delectantur: igitur pater minor. His propositionibus premissis primo deduco conclusionem principalem absolute ex duabus propositionibus premissis sic vel dilectio rei presentis ꝛ delectatio in creaturis sunt idem realiter cōuertibiliter ꝛ adequate: vel dilectio se habet in plus ꝗ̄ delectatio. vel ecōuerso: vel sunt duo quedam realiter disperata: primum dari nō potest: quia nec ois delectatio in creaturis est realiter amor sicut patet ex prima propositione: nec ois dilectio rei presentis creata est realiter delectatio: sicut patet ex scda nec scdm: quia si dilectio rei presentis creata se haberet in plus ꝗ̄ delectatio: ois delectatio creata esset realiter dilectio: cuius oppositū patet ex prima ꝓpositione. Nec tertiū per eandē causam quia sequeretur: ꝙ ois dilectio rei p̄ntis creata ēēt realiter delectatio: cuius oppositum pꝫ ex scda: relinquitur igitur quartū quo posito sequitur ꝙ nulla dilectio rei presentis creata sit realiter delectatio: nec econuerso: quod est propositum. Scdō: deduco conclusionem ex secunda propositione contra illos qui dicunt ꝙ omnis dilectio est realiter desiderium vel delectatio sic: omnis dilectio rei presentis creata est realiter delectatio: vel nulla: sed nō ois: igitur nulla. minor patet ex scda propositiōe: ꝛ maior ex supposito quia omnis dilectio s̄m istos est realiter desideriū vel delectatio: sed nulla dilectio rei presentis ē realiter desiderium vel etiam per eos: igitur omnis ē realiter delectatio s̄m eos. Et confirmatur: quia s̄m istos non est maior ratio de vna dilectione rei presentis creata: ꝗ̄ ꝺ alia: igitur si ois talis sit delectatio: nec aliqua. Et ad veritatē dicere ꝙ aliqua dilectio rei p̄ntis creata sit realiter delectatio ꝛ aliqua nō est loqui ad placitū.

Tertio deduco ꝯclusionē ex tertia ꝓpositione cōtra illos qui ponunt ꝙ quedā dilectio rei p̄ntis creata ē realiter delectatio. s. ordinata ꝛ recta: ꝛ quedā nō s. inordinata ꝛ perversa: quia s̄m istos nō est maior rō ꝙ vna dilectio rei p̄ntis ordinata sit realiter delectatio ꝗ̄ alia: igitur vel ois talis ē realiter delectatio: vel nulla: sed nō ois sicut pꝫ ex ꝓpositiōe predicta: igitur nulla. Et vlterius s̄m eos: nulla dilectio rei p̄ntis inordinata est realiter delectatio igitur vniuersaliter nulla dilectio rei p̄ntis creata est realiter delectatio: cum omnis sit ordinata vel inordinata: patet igitur assumpta conclusio: et in se: et contra sic opinantes.

Tertia cōclusio ē: ꝙ nō ois delectatio ē passio ꝯ̄s operationē naliter: sed aliq̄: sed nō ois est operatio ꝓprie dicta. ꝓ declaratione istius notāda est distinctio posita in .1. arti. quia licet in nobis ꝙ ois delectatio: cuius imediatus terminus obiectalis ē operatio: sit passio quedā ꝯ̄s operationū naliter: ꝛ ꝑ ꝯ̄s nulla talis ē operatio ꝓprie dicta. Et ꝺ tali loquitur arist. 10. ethicorū. d. ꝙ delectatio nō est operatio: sed ꝑ operationē: vbi dicit cōmētator: ꝙ est ꝑ ꝯtinuationē operationis quia delectatio de visiōe est motiuū ꝛ cā ꝯtinuandi visionē: ꝛ sic de aliis. nulla tñ delectatio cuius mediatus terminus obiectalis nō ē operatio: sed obiectum operationis: preuia tamē operatione: mihi vl cōclu 3

dentur passio operationis esse: sed actus quidam elicitus voluntatis et operatio proprie dicta: probat autem hec primo ut clarius deducatur declaratione amicitie circa deum. Primo sic nulla delectatio que non est propter actum: potest esse passio naturaliter consequens actum: delectatio amicitie circa deum non est propter actum: igitur maior patet quia delectatio ideo ponitur passio operationis: quia est propter operationem secundum intentionem aristo. et commentatoris statim allegatis: igitur ex opposito tenet assumptum maioris. probatur minor: quia sicut voluntas beati dilectione amicitie diligit deum propter se et non propter visionem primam: sic realiter etiam delectatur delectatione amicitie de deo propter se et non propter visionem: vel dilectionem primam. d. bea. aug. 4. de tri. c. 10. de magnis: quod fruimur cognitis in quibus voluntas ipsis propter se delectata conquiescit: si ipsis propter se: igitur non propter aliud igitur propter actum. Secundo sic: delectatio amicitie circa deum est aliquid beatitudinis formaliter et intrinsece: igitur non est passio naturaliter consequens actum: sed operatio proprie dicta: antecedens patet quia beatitudo in visione et fruitione consistit: fruitio autem includit delectationem essentialiter: ut declarabitur. q. sequenti consequentia probatur: quia quod est aliquid beatitudinis formaliter et intrinsece est gratia sui et non alterius: cum beatitudo sit simpliciter sui gratia: passio vero naturaliter consequens actum: non est gratia sui sed alterius: quia talis est propter actum: ut patet ex dictis. Tertio sic: delectatio amicitie circa deum non est passio naturaliter consequens actum visionis: nec dilectionis: igitur nullius operationis est passio consequentia patet: tum quia nullam aliam operationem naturaliter presupponit: tum quia istis solis manentibus naturaliter manet ipsa: antecedens probatur: quia quilibet istorum actuum habet suam propriam delectationem que ipsum consequitur velut passio: quia delectatio de visione est passio et sequela visionis: et delectatio dilectionis est passio et sequela dilectionis: Et de talibus loquitur aristo. 10. ethi. d. quod cuilibet operationi est annexa sua propria delectatio: delectatio igitur amicitie circa deum cum distinguatur a predictis non videtur ipsorum passio: quia nulli ipsorum est propria. Quarto sic: si delectatio amicitie circa deum est passio non operatio: vel est passio visionis: vel dilectionis: vel utriusque vel alterius. Non alterius ex ratione precedenti: nec utriusque cum distinguantur specifice: nec alterius potius quam alterius: tum quia non posset assignari causa quare magis esset unius quam alterius: tum quia duplex delectatio esset passio visionis et dilectionis autem una tantum vel econverso: quod non consonat rationi: cum unius operationis sit passio una sola delectatio: igitur etc. Ista videtur esse intentio aristo. 7. ethi. d. quod delectatio est operatio perfecta non impedita: igitur secundum intentionem eius aliqua delectatio est operatio proprie dicta: sed non illa cuius immediatus terminus obiectalis est operatio: quia talis per eum non est operatio sed propter operationem: ut patet ex dictis: igitur illa de qua loquimur: quia talis non est sicut propter finem suum nec propter operationem: nec propter continuationem operationis: ut patet: igitur etc.

concl. 4 Quarta conclusio est quod delectatio amicitie circa deum est simpliciter perfectior dilectione eiusdem: et universaliter omnis delectatio que ponitur operatio proprie dicta est perfectior dilectione. probatur primo sic. In actibus essentialiter ordinatis quicunque habet rationem ultimi: habet rationem optimi: hoc patet: tum quia posteriora generatione sunt perfectiora. 8. phi. et priora generatione sunt perfectione posteriora. 9. metaphi. tum boetius dicit: quod quia natura in essentialiter ordinatis semper procedit ab imperfecto ad perfectum: non autem econverso: sed dilectio et delectatio amicitie circa deum sunt actus: igitur de dilectione nullus dubitat: de delectatione patet ex conclusione precedenti: et constat quod sunt essentialiter ordinata igitur cum delectatio habeat rationem ultimi: habebit etiam rationem optimi. Secundo sic: beatitudo formalis creature principalius consistit in delectatione amicitie circa deum: quam in dilectione eiusdem: igitur talis delectatio est simpliciter perfectior dilectione: consequentia patet: quia cum beatitudo formalis sit ultimus finis creature beatificabilis in actu perfectiori eius principalius consistit: antecedens probatur dupliciter. Primo: quia creatura rationalis magis vel minus beatificatur: secundum quod magis vel minus delectatur: et non secundum quod magis vel minus diligit: igitur eius beatitudo in delectatione principalius consistit: consequentia est evidens: antecedens probatur: quia deus tantam dilectionem potuit dare in via beate virgini et forte fecit de facto: prout quibusdam videtur quantam minimus de sanctis: utputa linus habet in patria: et tamen in via non potuit beatificari: sicut minimus sanctus in patria: quia non potuit ita perfecte delectari igitur creatura magis vel minus beatificatur secundum quod magis vel minus delectatur et non secundum quod magis vel minus diligit. Secundo: quia pena infernalis principalius consistit in tristitia quam in odio: igitur per oppositum beatitudo formalis principalius consistit in delectatione quam in amore: antecedens probatur: quia si per impossibile damnatus odiret deum ut nunc: et non tristaretur: non esset ei tanta pena: sicut si non odiret ipsum: et tamen tristaretur sicut nunc tristatur. Et confirmatur quia si per impossibile beatus petrus diligeret deum ita intense: sicut nunc diligit: et non delectaretur in ipso: non esset ei tanta gloria: ut videtur sicut si delectaretur de deo: ita perfecte sicut nunc delectatur etiam si non diligeret ipsum. Tertio ad principale sic: quod est regula et mensura bonitatis et malitie in operibus nostris: et habet rationem finis respectu ipsarum est simpliciter nobilius: quacunque operatione realiter a se distincta: actus delectationis est huiusmodi: igitur maior patet: quia mensura est simpliciter nobilior mensurato: et finis his que sunt ad finem: minorem ponit aristo. expresse 7. ethi. c. 12. ubi sic ait: delectatio enim finis est architecton idest principalis quantum ad secundum ad quem inspicientes hoc quidem bonum: huius quidem malum simpliciter dicemus: et hoc quantum ad primum: et patet quod non loquitur arist. de delectatione cuius immediatus terminus obiectalis est operatio: quia talis non est finis operationis: sed econverso: cum sit propter operationem: loquitur igitur de delectatione que est vera operatio quia talis non est propter operationem: sed finis operationis: ut patet igitur et hoc de secundo. Tertius et quartus articulus.

Quantum ad tertium et quartum articulum sunt conclusiones istas movenda et dissolvenda sunt dubia. Et primo contra primam conclusionem est quedam opinio que ponit vel dicit quod omnis dilectio sit realiter desiderium vel delectatio: et omne odium fuga vel tristitia: pro qua arguitur primo sic. Artic. 3. et 4.

Aureolus in primo di. 1. q. 1. ar. 1.

Sicut se habet appetitus naturalis in entibus sensu carentibus sic se habet appetitus animalis in sensibilibus et voluntas in intellectualibus: correspondet enim cuilibet nature proprius suus appetitus: sed appetitus naturalis non habet nisi duos actus positivos: et duos privativos: positivos quidem moveri in finem et quiescere in ipso: lapis enim per gravitatem movetur ad centrum et quiescit in ipso: privativos autem fugere ab opposito et inquietari dum est sub ipso: lapis enim per naturam suam Aureolus

inquietatur: sursum. ⁊ per eandem fugit ⁊ resilit ab ipso: igitur ⁊ appetitus sensitiuus ⁊ rationalis non habebunt nisi hos quatuor actus duos quidē positiuos. et alios duos priuatiuos: positiuorum quidem primus est quasi moueri vt desiderium et persecutio: secūdus vo quasi quiescere i obiecto ⁊ delectari. priuatiuorū aūt primꝰ corrūdet fuge ⁊ resultiōi vȝ abhominatio seu detestatio ⁊ fuga a malo secūdus vero inquietationi .s. displicētia ⁊ cōtristatio. Preterea si aliquis amor eēt alius a desiderio ⁊ delectatiōe: eēt vtiq ille amor qui ineitat desideriū ⁊ facit delectari .sȝ ille nō ē aliud q̄ȝ delectari ⁊ cōplacere i obiecto ⁊ cōditionibꝰ eiꝰ: vt ex terminis pȝ: idē .n. ē dictū tale qd amo vel diligo: ⁊ tale qd: est cōplacēs mihi ⁊ delectabile: q̄ȝ amor pueniēs desideriū ē delectatio. ⁊ p cōns vniuersalr ois amor vl̄ ē desideriū vl̄ delectatio obiecti apprehēsi pueniēs desideriū: vel delectatio obiecti p̄sentis. desideriū subsequēs. Preterea ois actus amoris trāsiēs tā sup p̄ns q̄ȝ sup absens. vel ē ɔcupiscētia. vl̄ amicicia: amor .n. ois sufficient euacuat p amorē concupiscentie ⁊ amicitie. sȝ ois amor ɔcupiscentie respectu absent ē desideriū. cōcupiscere nāq̄ȝ absēs ē desiderare ipm̄ respectu vero p̄sent ē delectatio: ⁊ si sit p̄ns rōn in ɔceptu ē delectatio pueniens desideriū: si vero sit p̄ns in re ē delectatio subsequēs. Similit ɔ ois amor amicitie respectu absent ē desideriū: nō q̄dē ȝ quo desiderā s optat sibi bonū: s quo optat amico suo bonū illud qd nō hȝ respectu vero p̄sent ē delectatio q̄ q̄s delectat i bono qd amicus hȝ iā p̄ns i actu: igit euident apparet q ois amor ē desideriū vel delectatio. Preterea: ois amor ē desideriū vel cōplacētia in re habita realiter: vel saltē habita in cōceptu sȝ ois cōplacētia ē delectatio p ex terminis: nā idē ē dictu delector i te: ⁊ cōplaces mihi placibilis es mihi ⁊ delectabil es mihi ergo ois amor ē desideriū vel delectatio. Preterea si ponerent aliq̄s actꝰ amoris tertiꝰ distinctus a desiderio ⁊ delectatiōe hoc ideo eēt vt vniretur obiecto ⁊ trāsformaret in ipm ⁊ q̄esceret in amato ⁊ amato se condonaret. Ista eni q̄tuor videnł cōuenire amori sȝ hec oia cōueniūt complacētie ⁊ delectatiōi: q̄ eni in amato delectat ⁊ cōplacet q̄si in ipm spūalit trāsit ⁊ quiescit: ⁊ ita se dat ⁊ sei ɔȝ vnit vt pȝ ex terminis: igit ille actus tertius: nō ē tertius sȝ delectatio ipsa. Preterea: Aug. 14 de ci. de. c. 7. dicit: q amor inhians ⁊ desiderās habere qd amat cupiditas ē: amor aūt hñs id qd amat ipsoq fruēs leticia ē: siue delectatio amor vero fugiens qd ei aduersat timor ē: p abhominatiōe vel fuga q̄ opponit desiderio: ⁊ sequit id qd si acciderit sentiēs tristitia ē: hec aug. cum igit ipse hic diuidat amorē in amorē inhiantē q̄ ē desideriū ⁊ amorē fruētē eo q amat q ē delectatio siue leticia: odium autem in fugaȝ eiꝰ quod aduersat ⁊ tristitiā sequētē id qd aduersat manifesti apparet q sint eiꝰ i tētio oē odiū diuidi in fugā ⁊ tristitiā: amorē vero in delectationem ⁊ desiderium.

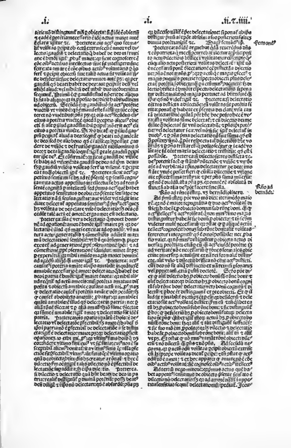
Rñō ad rōnes aureoli.

Rñō ad aureol. Ad p̄mū istoȝ nego minorē: q̄ nō ē oino sile de appetitu nāli in sensu caretibꝰ: ⁊ de aiali in sensibilibꝰ: ⁊ rōnali i intellectualibꝰ: alit sicut in nālit sensu caretibꝰ actū nālis amoris vel odij nō p̄cedit apphēsio: ne ctiā dicū sic etiā i sensibilibꝰ ⁊ intellectualibꝰ: qd ē manifeste falsū: ⁊ ideo nō sequit ɔclo de appetitu aiali ⁊ rōnali: etiā si mi. assūpta sit vera de nāli. Pōt etiaȝ dici: q in minori supponit absq pbatiōe: q ois actus amoris nālis in sensu carentibus sit desideriū vel delectatio nālis: qd tñ negatur a multis: imo q̄si ab omnibus: q vt cōtertenet delectatio nō ē actus sed passio naturalit ɔns actū: ⁊ si sit actus elicitus nō ē actus amoris: sed realit distinctus ab ipo. Ista videt intētio arist. ⁊ cōmentatoris 10 ethi. d. q vniuersaliter data ē delectatio sequens actū vt cōtinuet actus in eo: ⁊ ponit exemplū in rebus naturalibus ⁊ moralibꝰ: igit ad hoc vt cōtinuet actꝰ naturalis amoris: quo graue nālit diligit esse deorsum data ē naturaliter delectatio sequens actū amoris p̄dictū: ⁊ si sequitur ipm nō ē ipse: siue sit actus elicitus siue passio Et posset reduci rō ɔtra eum: sicut se habet appetitus naturalis ⁊c. sed i rebus cognitiōe carētibus actꝰ naturalis amoris nō ē delectatio naturalis: vt patet ex dictis similiter igit in pposito. Ad secundū: cōcedo q amor pueniēs desiderium nō est delectatio. Et q̄n dicit: q idē est dictu: tale qd amo vl̄ diligo ⁊ tale quid: ē cōplacēs mihi ⁊ delectabile: petit p̄ncipiū q hoc ē de quo agit ⁊ assumit falsū: q pbatum est supra q nō omne desideriū p̄supponit delectationem ⁊ ideo saltem non omnis amor preueniens desiderium est delectatio. Ad tertium nego minorē quo ad omnes partes: q amor rei absentis non est desideriū siue sit amicitie siue cōcupiscētie: sȝ ad maiorem respectu absentis sequitur naturaliter desiderium nec rei p̄sentis est delectatio imo in aliquibus separantur: q dānatus diligit se amore amicitie: ⁊ tamen non delectatur.

Ad quartum dico q complacentia potest capi dupliciter Uno modo p omni actu volendi respectu rei habite realit: vel saltē habite i ɔceptu ⁊ sic large. Alio mō p delectari ⁊ sic stricte: si accipiat p̄mo mō: ɔcedit ma. nō q aliq̄s amor sit desideriū: sȝ q ois est cōplacentia. sed negatur minor: nec idē ē dictu complacabilis es mihi. ⁊ delectabil es mihi: quia damnatus isto modo complacet sibi quia diligit se. tamen non delectatur: si secūdo modo: minor est vera sed maior est falsa vt patet ex dictis. Potest etiaȝ absolute negari maior nec probatio valet: quia non est idē dicere delector in te ⁊ complaceo in te: sed pro tanto videntur idē quia delectari vt plurimum sequitur ad placere licet non semper sicut patet in damnatis qui placent sibi ⁊ tamen non delectantur. Ad quintū: quicquid sit de maiori negat minor: quia delectatio non facit vnire ⁊ transformare: s sequit ad trāsformatiōeȝ ⁊ vnioneȝ quam amor facit precedēs: quia ex hoc q aliq̄s trāsformet ⁊ vnitur alteri p amorē delectat i ipo nisi ipedimētū occurrat sic i martyribꝰ q̄ pp vehemētiā passionis nō delectātur ⁊ i dānatis ⁊ sic de alijs. Ad auctoritatē aug. dico: q ibi nō ē p̄dicatio formalis sȝ cāsalis q amor ibi aus ē cā desiderij. ⁊ amor fruens ē cā delectatiōis ⁊ gaudij nisi ipedimētū occurrat vt pȝ ex dict. Cōtra tertiā cōclusionē due opiniones vt pȝ ex supdictis: q̄rū vna ponit absolute q ois amor rei p̄sent i creaturis sit realr delectatio. ⁊ ecōuerso Altera vero ponit: q ois delectatio i creaturis sit realr dilectio. nō tñ ecōuerso: q aliq̄ dilectio rei p̄sent creata est realit delectatio .s. ordinata ⁊ recta. ⁊ aliq̄ nō .s. inordinata ⁊ puersa. verū q q̄libet eaȝ ɔdicit cōclusioni quā teneo iccirco nō adduco rōnes eaȝ diuisim sȝ simul Arguit igit ɔ cōclusionē meā q̄dam reuerēdus doc de nostris.

Contra 3 conclo.

Bernar. Bernardus oliuerij in p̄mo di. 1. q. 1 ar 3. pte. 2. Primo sic ois actꝰ voluntatis q̄ hȝ p obiecto bonū sub rōne boni ē dilectio vel amor: si tale bonum sit p̄ns ⁊ nō sit futuȝ sȝ delectatio de vltimo fine quā hñt beati ē hmōi: igit: maior pȝ: q actus eiusdē po

tētie nō distinguunt̄ nisi p̄ obiecta: si ḡ idē ē obiectū ⁊ eadē ē potētia necessario ē idē actus minor autē ē clara igitur ⁊c. Preterea: ois act⁹ quo formalit̄ volūtas p̄cipit ob ectū extrinsecū ē amor vel dilectio: gaudiū ⁊ delectatio q̄ habet̄ de deo in fruitiōe ē hmōi igit̄ ꝑbat̄ maior: q2 sicut cognoscere ē cōe oīb⁹ actibus intellectus siue sit intelligere siue scire: ita amare ē cōe oībus actib⁹ voluntatis p̄ q̄s fert̄ ⁊ p̄cipit obiectū siue talis actus sit volūtas siue desideriū: siue delectatio minor autē p3: q2 per gaudiū qd̄ beati habēt de deo: aut p̄cipiūt deū vel aliq̄d aliud: vel nihil: si deū nihil duo incōueniētia sequunt̄. Primū ē q̄ gaudiū istud nō erit de aliquo l3 sit ab aliquo: q2 in ꝓposito de: dicit habitudinem ad obiectū. Secūdū ē: q̄ gaudiū nō sit act⁹ potētie viuētis vt viuēs ē: qd̄ ē manifeste falsū q2 tūc cōpeteret nō viuētibus: ꝯn̄a p3 q2 ois act⁹ secūdus elicitus a potētia viuēte ē quedā p̄ceptio alicui⁹ obiecti si aūt p̄ illud gaudiū nihil p̄cipit: nō erit act⁹ elicitus a potētia viuēte. Si xͦ o dicat̄ q̄ p̄ illud gaudiū p̄cipiat̄ aliud a deo: sequit̄ q̄ beati nō gaudeāt de deo sed de alio bono qd̄ ē falsū: q2 l3 possint gaudere de visiōe ⁊ de fruitiōe gaudēt nihilominus de deo: ⁊ de tali gaudio loquit̄: igit̄ p̄ tale gaudiū p̄cipitur ip̄e de⁹. Et cōfirmat̄: q2 sicut gaudiū de visiōe se habz ad visionē: ita gaudiū de deo ad ip̄m deum: s3 p̄ gaudiū visiōis volūtas fert̄ in visionē ⁊ p̄cipit eā tanq̄ obiectū igit̄ ⁊c. Preterea: sicut act⁹ appetitus sensitiui se h3 ad rē p̄sentē ⁊ p̄ sensū cognitam: ita actus appetitus intellectiui se h3 ad rem p̄sentē cognitā p̄ intellectū sed p̄mus act⁹ quē habet appetitus sensitiuus de obiecto p̄sente sensato e delectatio nā si sensus gustat: aut videt vel tāgit imediate delectat̄ appetitus sensitiu⁹: ḡ p̄m⁹ act⁹ quē h3 volūtas de deo clare viso ē delectatio: s3 oēs cōcedūt talē actū eē amorē: ergo amor est delectatio.

Preterea: illa ē vera delectatio q̄ mouet hominē ad opationē: amor ē hmōi igit̄ maior p3 q2 delectatio ē illud qd̄ maxie excitat ad opandū: vñ natura actui generatiōis ⁊ comestiōis adiūxit maximā delectationē sensibilē: vt h̄ō quātūcunq3 piger excitet̄ ad generationē ꝑpt̄ ꝯseruationē spēi: ⁊ ad comestionē ꝑpt̄ ꝯseruationē iduidui: minor āt p3: p̄ experiētiā q2 nihil i mūdo magis mouet hominē ad agēdū aliq̄d q̄3 amor igit̄ ⁊c. Preterea: act⁹ causat⁹ i potētia amāte ab ip̄o amabili: in quātū3 ē amabile necessario ē amor: delectatio q̄ habet̄ de deo i patria ē hmōi: igit̄ maior ē nota: q2 nihil aliud req̄rit̄ ad actū amoris: nisi potētia amatiua disposita ⁊ obiectū amabile causans actū mi. p3 nā3 q̄ delectatio causet̄ i potētia amāte oēs ꝯcedūt: s3 q̄ causet̄ ab obiecto amoris: ꝓbatur: q2 amabile i quātū amabile ē illud qd̄ delectat in patria: nec p̄ aliā rōnē dilectat ⁊ p̄ aliā amat̄ s3 qd̄ sūme dilectat q2 sūme ē amabile: igit̄ amor ⁊ delectatio sūt idē i patria. Preterea: ois opatio i quātū ē hoīs: ē delectatio vl̄ delectatōe ꝑfectibil̄: s3 amor q̄ habet̄ de ip̄o i patria nō ē ꝑfectibil̄ de delectatiōe a se distincta: igit̄ ē delectatio: maior p3: q2 delectatio ꝑficit opationē3. io ethi mi. p3: q2 vltim⁹ finis hoīs q̄ d3 cōtīgere vltimo fini. cui⁹ vt sic finis: cui⁹ non ē susceptibil̄ alicui⁹ bonitat̄: ita vltim⁹ finis q̄: nlla ꝑfectiōe sit ꝑfectibil̄: vltim⁹ aūt finis q̄: ē vltima opatio quā de obiecto btitudīs h3 creatura rōnal̄ ⁊ hec ē dilectio ꝯm oēs igit̄ talis dilectio nō ē ꝑfectibil̄ delectatiōe sup̄addita: s3 ē ip̄a dilectio. Preterea. si dilectio ⁊ delectatio quā hñt beati de deo in patria: realit̄ distiguūt̄ p̄ diuinā potētiā: poss3 beat⁹ deū dilige ⁊ i ip̄o nō delectari: qd̄ ē absurdū: ꝯn̄a p3 q2 dilectio nālit̄ ē p̄or delectatione: si ponat̄ ab ip̄a distingui p̄mū aūt pōt absolui a suo posteriori saltē3 diuina potētia igit̄ ⁊c. Magr̄ fernād⁹ i p̄. Fernond⁹

Preterea: ad idē arguebat q̄dā reuerēdus dñs ⁊ cōpatriota q̄ mecū ꝯcurrebat i lectura: p̄ sic: posito actu dilectiōis btifice i volūtate circūscripto q̄cūq3 alio actu posteriori volūtas delectat̄: igit̄ nō ē necessariū ponē dilectationē eē distīctā a dilectione: ꝯn̄a ē nota: añs p3: q2 p̄ actū q̄ ē magis ꝑfect⁹ ⁊ magis ꝯueniēs potētie respectu obiecti plus delectat̄ potētia i obiecto: q̄3 p̄ actū min⁹ ꝯueniēte: s3 dilectio btifica ē hmōi respectu delectatiōis si ponatur distīcta alit̄ nō magis pertinet ad btitudinē q̄3 ip̄a qd̄ nō videt̄: igit̄ ⁊c. Preterea: si delectatio eēt res distīcta a dilectiōe: cū volūtas sit potētia finita: ponat̄ q̄ habeat ex p̄sentia dei clare visa tantā delectationē quātā pōt hr̄e hoc posito hec ē vera: ista volūtas sūme delectat̄: ⁊ cū dilectio deimediāte q̄ delectat̄ sit vnū delectabile ⁊ p̄ñs ip̄i potētie: vel delectatur i ea: vel nō: si sic igit̄ delectat̄ in duob⁹. ⁊ p̄ ꝯn̄s p̄ma delectatio nō fuit sūma qd̄ est ꝯ positū3: si nō. q̄ pōt respectu tal̄ dilectiōis hr̄e volitiō3 ⁊ p̄ ꝯn̄s tristaret̄. q̄ posito sequitur q̄ i eadē volūtate sil̄ eēnt maxīa delectatio ⁊ tristitia: qd̄ est i possibile. Preterea: si dilectio sit res distīcta ⁊c. de⁹ poterit facē q̄ stātib⁹ dilectiōe ⁊ visiōe ⁊ vni⁹ hec aīe ad verbū: aīa xp̄i non delectaretur de deo: imo stāte vniōe posset fieri q̄ cū illa dilectiōe ⁊ visione aīe xp̄i eēt sūma tristitia: ⁊ per ꝯn̄s sūma miseria: qd̄ nō ē dicēdū. ista ꝯn̄a p3. q2 omnē rē absolutā distinctā ab alia de⁹ pōt facere sine illa. Rñō ad bernādū.

Rñō ad rōnes istoꝝ. v3 bernādi oliuerij.

Ad p̄mū istoꝝ pōt duo mō dici: iterimēdo maiorē. q2 nō ē maior repugnātia q̄ duo act⁹ volūtat̄ distincti habeāt p̄ obiecto bonum sub rōne boni. q̄3 q̄ act⁹ itellect⁹ ⁊ act⁹ volūtat̄ q̄ non min⁹: imo magis distinguūtur habeāt sic bonū p̄ obiecto: ⁊ tñ s3cōm videtur multi necessariū q2 ꝯstat q̄ p̄ aliquē actū intellect⁹ cognoscit bonū sub rōne boni: alit̄ volūtas fereretur i incognitū qd̄ ē omnio impossibile: nec ꝓbatio valet. q2 nō min⁹ distiguūtur p̄ obiecta actus diuersaꝝ potētiaꝝ etiā p̄ cū q̄3 act⁹ eiusdē potētie s3 ad veritatē nō ē necessariū q̄ rōnes formales obiectiue diuersoꝝ actuū sint ex nā rei formalit̄ distincte. alit̄ visio ⁊ dilectio btifica nō eēnt act⁹ distincti. cū i deo nō sit aliq̄ distinctio ex nā rei nisi ꝑsonaru3 vel ꝓprietatū. etiā p̄ istū doctorē. Scd̄o pōt dici q̄ alit̄ dilectio h3 p̄ obiecto bonū sb̄ rōne boni ⁊ alit̄ delectatio: q2 dilectio h3 p̄ obiecto bonū cognitū sub rōne boni delectatio vero bonū cognitū ⁊ dilectū: ⁊ p̄ hoc ēt distinguunt̄ ex p̄te obiecti. Et q̄ illud sit rōnabilit̄ dictū p3 ēt p̄ cū: q2 desideriū ⁊ delectatio sūt act⁹ volūtatis distīct ꝯm eū ⁊ tñ q̄libet eatū h3 p̄ obiecto bonū sub rōne boni: ⁊ sic distinguūt̄ p̄ hoc q̄ desideriū h3 p̄ obiecto bonū futuꝝ delectatio aūt p̄ñs: q̄libet igit̄ istoꝝ actuū h3 p̄ obiecto bonū sb̄ rōne boni: s3 q2 alit̄ ⁊ alit̄ distiguūt̄ sufficiēt: ⁊ sic suo mō ē in ꝓposito: q2 l3 dilectio ⁊ delectatio habeāt p̄ obiecto bonū sub rōne boni: alit̄ tñ ⁊ alit̄ vt p3. Et ꝯstat q̄ nō min⁹ variāt rōnē obiecti dilectū ⁊ nō dilectū q̄3 p̄ñs ⁊ nō p̄ñs. Ad secūdū nego ma. q2 p̄ actū odij volūtas p̄cipit obiectū extrinsecū l3 i p̄prie volūtas dicat̄ p̄cipe: ⁊ tñ ꝯstat q̄ act⁹ odij nō ē amor: ⁊ ex hoc apparet q̄ amare nō ē cōe oīb⁹ actib⁹ volūtat̄: sic̄ cognoscē oīb⁹ actib⁹ itellect⁹.

Ad tertiū nego minorē: q2 p̄mus actus quē habet appetit⁹ sensitiuus de obiecto p̄sente sensato ē dilectio nō delectatio: s3 q2 ad amorē nālit̄ i appetitu sensitiuo sequit̄ delectatio nisi ip̄ediat̄. Secu-

co cū sensus gustat ꝛ videt imediate delectatur appetit⁹ sicut imediate cū ē hō ē risibilis: quia ad humanitatē nālit sequit risibilitas. Ad quartū dico ꝙ lȝ delectatio sit ꝓpt opationem: nō tñ oē illud qd mouet hominē ad opationē ē delectatio: qd pȝ etiā in exēplis suis: qꝛ virtuosus nō mouet ad actū generatiōis vel cōmestiōis ꝓpt delectationē illam sensibilē: sed ꝓpt cōseruationē spēi vel indiuidui: ꝗ distincta res ē a delectatiōe: martyres etiā nō moriunt ꝓpt delectatione vt experientia docet: ꝛ sic de alijs. Ad quintū pȝ: qd dicēdum ex solutiōe pmi.

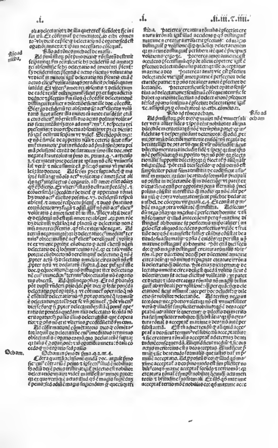
Ad sextū: si rō demōstraret ꝯcluderet visionē beatificā ee delectationē: cū sit vltim⁹ finis quo creature beatificabilis: qꝛ aliqd beatitudinis formaliter ꝛ intrinsece iuxta determinationē ecclie. Et si dicat ꝙ visio nō ē simplr vltimus finis quo: sȝ dilectio cū sit visiōe posterior: ita dicet ei ꝙ dilectio nō ē simplr vltimus finis quo: sȝ delectatio cū sit dilectiōe posterior. Ad septimū multi negarēt ꝯñaȝ qꝛ nō videt ꝙ oē pri⁹ possit absolui a suo posteriori: etiā diuina virtute: qd tñ sit de hoc nō videt inconueniēs: ꝙ act⁹ dilectiōis beatifice ꝑ potētiā dei absolutā pōt eē sine delectatiōe: sicut act⁹ visiōis beatifice ꝑ potētiā dei absolutam pōt eē sine dilectiōe: etiā ꝑ istū doctorē. Sed forte dicet ꝙ si dilectio dei beatifica sit separabilis a delectatiōe: videt deū intuitiue: poterit deū diligere beatifice: ꝛ tristari de eodē: qd ē absurdū ꝯñ videt nota: qꝛ cū nō cōuenit alteꝝ ꝯrioꝝ: alterū pōt inesse: cum ꝯtraria nata sint fieri circa idē fm arist i pdicamēt. Ad hoc ē dicēdū: ꝙ ꝯña nō ē bona: qꝛ volūtas nō tristat nisi de obiecto discōueniēte existe vel saltē apparente sicut nec ꝑ oppositū delectatur nisi in obiecto cōueniēti altero istoꝝ modoꝝ: deus aūt intuitiue visus nō p̄sentat volūtati vt discōueniēs aliquo mō: vñ sicut de⁹ pōt cōseruare actū visiōis in beato sine dilectiōe: fm multos ꝛ tñ volūtas deū colere visum odire nō poterit: vt cōit tenet: sicut ē etiā in ꝓposito dicēdū. Et qñ dicit ꝙ ꝯtraria nata sunt fieri circa idē: aristo. exponit se. v. nisi alterū istoꝝ insit a natura in ꝓposito aūt nālit sequit delectatio stāte influētia generali.

Rño ad fernan. Rño ad rōnes fernādi.

Ad pmū vero alioꝝ nego aūs. Et ad ꝓbationē pōt dici pmo ad ma. ꝙ nō ē vera nisi actus ille magis pfect⁹ ꝯueniēs sit ꝛ magis dilectatio qꝛ sola delectatiōe delectat potētia formalit. Pōt etiā dici secūdo inter medio minor ē qꝛ dilectio beatifica nō videt pfectior delectatiōe beatifica: vt pȝ ex quarta ꝯclone p̄sentis articuli lȝ sit pfectior visiōe beatifica: vt credo: nec ꝓbatio valet qꝛ ꝯcedo ꝙ dilectio nō magis ꝑtinet ad beatitudinē ꝙ delectatio: nec oppositū ꝓbat. Ad secundū dico ꝙ ꝓcedit ex falsa imaginatiōe: imaginat em ꝙ dilectio beatifica sit cā delectatiōis: qd non ē verū: qꝛ delectatio beatifica cū sit aliqd beatitudis essentialit ꝛ intrinsece ē a solo deo effectiue. Et vlteri⁹ nō sequit dilectio causat delectationem: igit illa delectatio causat aliā delectationē: cū ipa sit eēntialiter delectatio: sicut nō sequit hoc albū refert relatiōe a se distincta: igit illa relatio refert alia relatiōe: quia ipa ē eēntialit relatio. Ad tertiū si illa deductio sit bona: sequit ꝙ delectatio nō sit res distincta a visiōe: qd nullus diceret: deductio pȝ: qꝛ posito illo casu cū visio illa mediāte qua delectat sit vnū delectabile ꝛ p̄sens ipi potētie: vel delectatur in ea vel nō: si sic: igit delectat i duobus: ꝛ p ꝯñs pma delectatio nō fuerat sūma fm casū si nō: igit pōt hēre volitionē respectu illi⁹: ꝛ sic tristari: quo posito sequitur ꝙ i eadē volūtate sunt sil maxima delectatio ꝛ tristitia: qd ē icōueniēs ad qd deducit. Dico igit ad rōnē: qñ ponit ꝙ volūtas habeat tātā delectatione quātā habere potest: vel intelligit ꝙ illa delectatio sit tāta ꝙ nō possit augeri: vel sit tanta ꝙ sil cū ea nō pōt eē alia dilectatio etiā respectu alteri⁹ obiecti si pmo mō ꝯcedo ꝙ talis poterit delectari in dilectiōe ꝛ sic in duob⁹: sed et hoc non sequit: ꝙ pma delectatio nō sit sūma mō p̄dicto: sȝ ꝙ sil cum ea pōt cōpati qdā alia: si secūdo mō ꝯcedo ꝙ stāte casu talis nō poterit delectari i dilectiōe: qꝛ ē īplicatio: ꝛ qñ dr: igit pōt hēre volitionē respectu illi⁹: nego ꝯñaȝ: nec ꝓbat ꝑ eā. Et vltimum si rō illa sit bona ꝓbat sicut ꝛ p̄cedēs ꝙ delectatio non sit res distincta a visiōe beatifica: qꝛ si sic de⁹ poterit facere ꝙ stāte visiōe i aīa xpi q̄ nūc ē ꝛ sui vnione ad verbū: aīa xpi nō delectaret de deo: ꝛ ꝙ stantibus istis in aīa xpi sit sūma tristitia: qd ē falsum ꝛ ꝯtra eū. Rño igitur ad ratione ꝛ concedo: ꝙ stantibus istis: aīa xpi poterit nō dilectari de potentia dei absoluta. sed dico ꝙ stantibus istis: non poterit esse in ipsa summa tristitia: sicut infert: nec istud ꝓbat ab eo. Cōtra tertiā cōclonē est quedā opinio cōis multoꝝ: ꝗ lȝ ꝯcedat delectationē distingui realr a dilectiōe nullū tñ ponit actū elicitū sȝ ois vt dicit ē sequela qdā ꝛ passio nālīter ꝯñs actum elicitum: ꝑ qdam doc. nr argruit: pmo sic

Michael de massa i. j. di. pma. q. 3. ar. 1. Micha.

Sicut se hȝ appetit⁹ nālis i reb⁹ cognitiōe caretib⁹ ꝛ appetit⁹ animalis i habētib⁹ sensuȝ sic appetit⁹ rōnalis i habētib⁹ rōneȝ: sȝ in reb⁹ nālib⁹ cognitiōe carētib⁹: appetit⁹ nālis nō hȝ nisi duos actus elicitos ꝑuatioe. ꝛ duos alios positiue: hȝ. n. respectu rei ꝯueniētis absolutū vnū actum elicitū positiuū s. desiderium cui correspōdet respectu rei discōueniētis absolute vn⁹ ꝑuatiu⁹. s. fuga. alterū hȝ actū positiuū hȝ respectu rei cōueniētis presentē. ꝛ hoc ē amor cui corrśdent respectu rei p̄sent discōueniētis alt ꝑuatiu⁹. s. abhominatio seu detestatio. igit appetit⁹ rōnalis nō habebit nisi duos act⁹ elicitos positiue. s. desideriū respectu rei absent ꝯuenient: ꝛ amoreȝ respectu rei cōuenietis p̄sentis. sȝ delectatio ē aliqd positiuū respectu rei p̄sent: ꝛ ñ act⁹ amoris eliciti igit delectatio amicitie circa deū nō ē aliqs act⁹ elicitus: sȝ passio qdā ꝯñs actū amoris eliciti. Secūdo sic: sicut se hȝ act⁹ elicitus potentie cognitiue ad cognitionē: sic se hȝ actus elicit⁹ potentie appetitiue ad amoreȝ sȝ ois actus elicit⁹ potentie cognitiue est cognitio: ꝙ nō oē illud qd ē de nouo inductū i potētia cognitiua sit cognitio: sicut pȝ de specie ꝛ hitu. igit ois act⁹ volūtatꝫ elicit⁹ siue potētie appetitiue ē amor: lȝ non oē illud qd de nouo inducit i potentia appetitiua sit amor: sȝ delectatio nō est realr amor: vt dicit ꝛ bene i hoc igit delectatio nō ē aliqs act⁹ elicit⁹ volūtatis. sȝ passio qdā ꝯñs actū amoris eliciti. Tertio sic: illud qd derelinquit ex vnione potētie cū obiecto ꝑ actū elicitū non ē actus elicitus: alias relatio ꝛ qcqd aliud siue absolutū siue respectiuū derelinqueret ex tali vnione: eēt actus elicitus: qd pȝ eē falsum: sȝ delectatio amicitie circa deū derelinquit i potentia volūtatis ex vnione potentie volutiue cū subiecto sensibili per actū amoris amicitie: talis delectatio nō ē ꝓprie loquēdo aliqs actus elicit⁹ sȝ sequela qdā. vl passio ꝯñs actū eliciti. Quarto sic: si dilectatio amicitie circa deū vel aliq alia esset operatio ꝓprie dicta in delectationib⁹ esset ꝓcedere in infinitū. ꝯña ē rōni cōtrariū igit ꝛ aūs: ꝯña ꝓbatur: qꝛ fm arist. 10. ethicoꝝ delectatio ē ꝓpter operatiōꝫ. si igitur aliqua opatio eēt delectatio ꝓpe illā sequit quedā

sit a delectatio: z de illa quereret secūdo: z sic in ifin itū. Et cōfirmat p cometatorē .10 ethi. cōmento: vbi dicit expssē q delectatio nō ē opatio: sed est opatiōi annexa: z ipam necessario cōsequit.

Rño ad rōnes michael de massa.

Rño ad micha.

Ad pmū istoz pōt pmo dici q rō istoꝝ destruit seipam: qz sm eos: sicut se hz desideriū ad amorē rei absentis: sic se hz delectatio ad amorē rei p̄sentis: sz desideriū rei p̄sentis ē actus elicitus voluntatis vt dicit in minori igit delectatio rei p̄sentis etiā ē actus elicit9 volūtatis: qđ ꝯtra dicit ꝯclusiōi quam intēdit. Et vlteri9 amor rei absentis z desideriū de eadē realit distinguunt. sicut pz ex supradictis de dicer: z p̄sertim sm illos q cōcedūt delectationē distingui realiter a dilectiōe sicut ille doc. cōcedit. Si ergo desideriū rei absentis sit act9 elicitus volūtatis sicut asserit illa minor cū amor eiusdē sit etiā actus elicit9 nō erūt tm̄ duo actus positiui volūtatis sicut intēdit: sz tres ad min9: vn9. s. respectu rei presentis: z duo respectū absentis: vt pz ex dictis: rō igit destruit seipam vt videt. Secūdo pōt dici: q nō ē simile de appetitu nāli z ceteris sicut assumit in maiori: sicut in rñdēdo ad pmā rōnē ꝯtra primā ꝯclusionē extitit declaratum: imo iste doc. met negat eā: aureolus in pmo di. prima. q. 7. articulo 2. z ex intentione declarat ipsam nō esse vniuersalit verā: z nūc assumit eā p se: qđ nimis vr mirabile i tāto doctore. Ad scđm pz ex supradictis q maiorē falsa: qz nō oīs act9 volūtatis ē amor sicut nō ōīs act9 intellectus ē cognitio. alr amor esset odiū: qđ ē ꝯdictio. Et vlteri9 ista rō destruat p̄cedētē. z ecōuerso: qa i p̄cedēti rōe dicit q appetitus rōnal hz duos act9 elicitos positiue. vz. desideriū respectu absentis. z amorē respectu p̄sent. z duos p̄uatiuos corrñdentes: vz fugā z odiū. igit nō oīs act9 elicit9 volūtatis ē amor sicut dr in ista. Nec valz si dicat q desideriū nō est nisi amor rei absent. qz pari rōe vz dici: nisi velit loq ad placitū q delectatio non ē nisi amor rei p̄sentis. qđ tn̄ ꝯtra eū idē negat. Ad tertiū nego minorē: qz lz delectatio: cui9 imediat9 terminu9 obiectiualis ē act9 elicit9 derelinquat i volūtate ex vnione potētie cū obiecto p actū elicitū nō tn̄ delectatio de q loquimur: cuius rō ē. qz ex tali vniōe potētie cū obiecto nō derelinquit delectatio q nō ē ppter actū. sz delectatio amicicie circa deū nō est ppter actū vt declaratū ē supra. z. doc. pit igit iste doc. p equocationē: qz nō distinguit inter delectationē cui9 immediat9 terminu9 obiectiualis nō ē opationis obiectū. Ad q̄rtū nego ꝯñaz. Et ad pbatiōz pōt dupli rñderi pmo qdē pōt dici q lz sit ponēda delectatio ppt opatōz. i. vt cōtinuet operatio q nō ē essētialr delectatio nō tn̄ ppt opationē q formalr ē delectatio: qz tal hz ex se vñ ꝯtinuet. pōt vlteri9 dici scđo: q si ppter delectatiōez illā q ponit operatio sit ponēda quedam alia delectatio secūda nō erit opatio: sz passio illius delectatiōis que ē operatio: z p ꝯñs nō erit vlterius p̄cedēdū etiā i infinitum. Ad cōfirmationē cōmētatoris dico q cōmētator loquit de delectatiōe cui9 imediatus terminus obiectiualis ē opatio eo mō quo declaratū ē supra: qz talis ē ꝯ opationē: z io opatiōi annexa: ō tali cōcedo q nō ē opatio sed passio

Ocham.

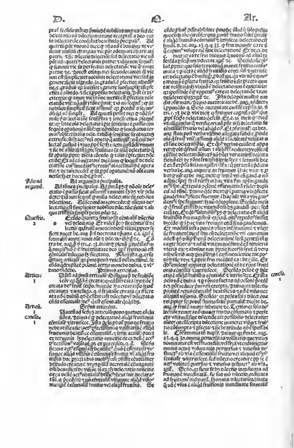
Ocham in pmo di pma .q. 2. ar. 4.

Cōtra quartā ꝯclusionē quidā doc. arguit pmo sic: cui9 cōtrariū ē peius z ipfecti9 illud ē nobilius: sz odiū dei ē peius tristitia: igit dilectio est nobilior delectatiōe: maior videt manifesta: minor patet: qz ex quo vtrūqz ē actus illud qđ ē magis fugiēdū ē peius: sed odiū ē magis fugiendum q quecūqz tristitia. Preterea creatura rōnalis ē pfectior creatura irrōnali igit illud accidens p qđ distinguit maxime a creatura irrōnali erit pfectius: sed magis distinguit p volitione q p quācūqz delectationem qz maxime distinguit per libertatē que ē pncipium volitionis: ergo zc. Preterea amor amicitie est accidens pfectissimū qđ pōt alicui cōpetere igit ē pfectior delectatiōe: ans patet: qz ille acceptatur maxime a deo. Preterea: amor vie est pfectior delectatiōe vie: igit amor patrie ē perfectior delectatiōe patrie: z p ꝯñs totaliter amor ē pfectior delectatiōe. Preterea: sicut se habet opatio sensitiua ad delectationez sensitiuā cōsequentem: sic se habet opatio intellectiua ad delectationē ꝯsequentē: sed opatio sensitiua ē pfectior delectatione igit zc. assūptū pz p cōmētatorē .10. ethi. cōmēto. 11.

Rño ad rōnes ocham.

Rño ad ocham

Ad pmū istoz pōt dici q maior nō ē vniuersaliter vera alter fides z spes eēnt nobiliores aliqua dilectiōe meritoria: qđ nō ē verū: pña patet: qz infidelitas z desperatio sunt deteriores: q odiū ꝯtrarium dilectiōi meritorie eiusdē vñ regula debet intelligi de ꝯtrariis que se vlr nō icludūt: sicut dilectio meritoria includit fidē z spez: qz sine ipsis nō ē possibilis: qđ in ppposito dici nō pōt: qz delectatio nālr supponit dilectōz: qz q delectat ō aliq nālr diligit illud. Pōt etiā dici secūdo: q odiū dei nō est simpliciter peius sūma tristitia de eodē: sicut assumit in minori: qz sicut beatitudo formalis pncipaliter ꝯsistit in delectatiōe q in dilectiōe: vt patet ex dictis: sicut etiā per oppositū pena īfernalis pncipalius cōsistit in tristitia q in odio: qz nō ē alia pena nisi q ē ꝯtra voluntatem: sicut pulchre declarat anselm. de cōceptu virginali. c. 4. Et constat q nibilē magis ꝯtra volūtatē q tristitia. Ad secundū nego ꝯñaz: qz angelus ē perfectior homine z tn̄ nō sequitur q illud antecedens per qđ maxime distinguit ab homine sit perfectius in ipso: aliter i angelo esset aliquod accidens perfectius visiōe z fruitiōe dei: qđ ē manifeste falsuz: cū in his cōsistat beatitudo sua formalis: z ꝯña ē euidēs: qz per ista nō maxime distinguit ab homine. Pōt etiā dici secūdo: q nō magis distinguit creatura rōnalis ab irrōnali. per dilectionē dei: q per dilectionē amicitie circa deū: qz nō minus repugnat creature irrōnali delectatio q dilectio. Pōt etiaz dici tertio: q delectatio amicitie circa deū est quedā volitio sicut ē dilectio: cum sit actus elicitus volūtatis: vt patet ex dictis: z ideo creatura rōnalis nō magis distinguit ab irrōnali per volitionē: q per quācūqz delectationē sicut assumit: nec per hoc ꝯcludit: q dilectio sit nobilior delectatiōe. Ad tertiuz nego antecedens: nec pbatio valet: qz nō est vniuersaliter verū q illud sit simpliciter nobilius: qđ ē deo acceptabilius: aliter sequeretur: q dilectio dei meritoria sit simpliciter nobilior q substātia: qz ipa creatura rōnal acceptat maxime a deo: nō autē per substantiā. Est tn̄ aduertendū q aliquid acceptat a deo sicut termin9 vel subiectū acceptatiōis: z sic creatura rōnalis acceptat ad eternaz beatitudinē consequendā. Aliquid sicut mediū: z sic oīs actus meritorius est a deo acceptus. Aliud sicut p̄mium: z sic beatitudo formalis que iustis dat in p̄miū ē acceptatio. Ad ppositū dico: q illud qđ maxime acceptat a deo pmo modo est simpliciter nobili9 eo qđ maxie acceptat secūdo z tertio mō: qz creatura rōnal ē simplr nobilior q eiusqz actu meritorio z btitudine sua formali. Et illđ qđ maxime acceptat tertio mō ē nobilius eo: qđ maxime acce

ptat secūdo mō: q2 primū ē nobilius merito: sed sic delectatio nō dilectio maxime acceptat a deo cū in delectatiōe consistat beatitudo principalis. Ad quartū pōt vno mō dici: q2 oīa nō ē bona: q2 vt videtur multis charitas vie pōt adequari charitati patrie. ꝛ sic dilectio dilectiōi: sed delectatio vie nō pōt adequari delectatiōi patrie: ꝛ ideo non sequit: q2 si amor vie sit perfectior delectatiōe vie q2 amor patrie ꝛc. Potest etiam dici secundo: amor q3 vie non est simpliciter nobilior delectatione vie: sed in genere: sicut nigredo .10. graduū ē pfectior albedine .5. graduū q2 intensior i genere suo simplr: tn̄ pfectior ē albedo. ꝛ sic i pposito delectatio. Pōt ēt dici tertio: q2 amor vie i rōne meriti est pfectior delectatiōe vie: nō aūt i rōne primi: ꝛ iō nō sequit: q2 sit nobilior simplicit sicut assumit q2 pcedit a secūdū qd ad simplr. Ad quintū posset dici q2 nō ē simile d̄ delectatiōe sensitiua ꝛ intellectiua: pseq̄nte: q2 forte ois delectatio i pte sensitiua ē passio consequēs opationē nālit: q2 nō video q2 imediatus terminꝰ obiectualis delectatiōis sensitiue sit obiectū extrinsecū s3 actꝰ vel opatio q̄ attingit: nō eni delectat gustus i vino ppt se s3 i actu gustādi vinum ꝛ sic de aliis: si tn̄ i pte sensitiua sit aliq̄ delectatio q̄ sit opatio ppzie dicta cōcedo q2 talis ē pfectior dilectiōe. Et ad cōmētatorē dicēdum q2 loquit de delectatiōe cuiꝰ imediatꝰ terminꝰ obiectualis ē operatio: ꝛ de tali pcedit q2 sit ppt opatiōnē: nō aūt ē conuerso: s3 ex dō enibꝰ pbat.

Ad argumēta pncipalia.

Rñō ad argumē. Ad rōnes pncipales. Ad primā p3 q2 nō ois delectatio ē passio sicut assumit i minori s3 d3 vlr pcludere: ꝛ iō non sequit q2 nulla delectatio sit nobilior dilectione. Ad secundam concedo: q2 aliqua delectatio est simpliciter nobilior dilectōe: sicut ꝛ aliqua tristitia simplr peior odio ꝛc.

Questio. 2. Secūdo q̄rit vtrū fruitio sit ēentialit dilectio vel delectatio. Et videt p̄ q2 sit ēentialit dilectio: q2 frui ē amore inherēre alicui ppter se sicut docet be. aug. li. d̄ doctrina xpiana c. i. igit ē formalit amor: amor aūt ꝛ dilectio idē ꝛc. Cōtra be. aug. li. d̄ tri. c. 23. dicit q2 plenū gaudiū nr̄m q̄ amplius nō ē ē frui trinitate deo igit fruitio nō est ēentialit dilectio s3 delectatio. Rñō i ista q. erūt q̄ttuor articuli: q2 pmo ponā vnicā distinctionē. secūdo q̄druplicē pclonē. tertio mouebo dubia. ꝛ vltimo rndebo.

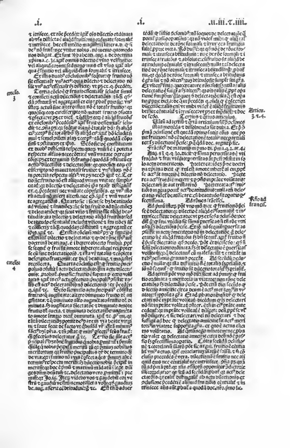
Primus articulus.

Articu. 1. Quātū ad primū articulū distinguo p̄ de fruitiōe i cōi: q2 q̄dā ē creata: q̄dā increata. fruitiōe increata deꝰ fruit seipo. fruitiōe vo creata ipō fruit creatura ꝛ intelligo. q. d̄ fruitiōe creata q2 d̄ icreata nō ē dubiū q2 ē essentialr dilectio vl dilectatio cū sit essentialr deꝰ q̄ est essentialr q̄cq̄d h3.

Secūdus articulus.

Articu. 2. conclo. 1. Quantū ad scd̄ū articulū pono quatuor cōclusiōes. Prima ē q2 delectatio ē aliq̄d fruitionis ēentialr ꝛ itrinsece. Ista pclo pbat pmo de fruitione beatifica sic: actꝰ pfectissimus volūtatis ē aliq̄d fruitionis beatifice essentialit. ꝛ itrinsecalit: patet ex terminis s3 delectatio amicitie circa deū ē actꝰ pfectissimꝰ volūtatis p3 ex precedēti. q. ꝛ ḡ. Scd̄o sic: ois actꝰ essentialr beatificꝰ q̄ nō ē essentialr visio nec aliq̄d visiōis ē essentialr fruitio vl aliq̄d fruitiōis. hoc p3: q2 i his duobꝰ d̄r esse psistit ēentialiter btitudo creature vt p3 p illā decretalē extrauagantē dn̄i benedicti de visiōe aiaz: s3 delectatio amicitie circa deū ē actꝰ ēentialit btificꝰ sicut fuit declaratū i .q. pcedēti: ꝛ nō ēentialit visio: nec aliq̄d visionis: igit ē ēentialit fruitio vel aliq̄d fruitiōis. Secūdo pbat pclo absolute p̄mo sic illud q̄ solo posito quocūq3 alio circūscripto ponit fruitio salte ꝑtialr ē aliq̄d fruitiōis ēentialit ꝛ itrinsece delectatio est hmōi. p3 be. aug. 83 q. q. 33. q2 frui dicimur ea re d̄ q̄ capimꝰ voluptatē siue delectationē. Et de ci. dei c. dicit: q2 ea re frui dicimur q̄ nos nō ad aliud referēda p se ipam delectat igit ꝛc. Secūdo sic: illud ppter quo solo remoto nō manet fruitio consumata ꝛ pfecta ē aliq̄d fruitiōis ēentialit ꝛ intrinsece: delectatio ē hmōi: ḡ. pbat mi. q2 vbi nō ē quietatio: nō ē pfecta fruitio. q2 fruitio si sit pfecta quietat volūtatē: s3 vbi nō ē delectatio non ē quietatio: q2 ipossibile ē q2 appetitꝰ careat delectatiōe ꝛ non desideret ipā3: igit ꝛc. Ista pclo pōt multis modis pfirmari. Primo auctoritate be. aug. adducta i pponēdo q. Scd̄o auctoritate eiusdē expssa .10. d̄ tri. c. 23 de p. vbi dicit q2 fruimur cognitis i qbꝰ ipis ppt seipa delectata q̄escūt. Et c. 26 dicit q2 frui ē vti cū gaudio q̄ verificari nō pnt nisi delectatio sit ēentialit fruitio vel aliq̄d eiꝰ. Et pfirmat: q2 bea. aug. stati post verba vltimo allegata subdit pinde ois q̄ fruit vtit: assumit aliq̄d i facultatē volūtatis cū fine delectatiōis. Ex qbꝰ verbis euidenter apparet q2 ois q̄ fruit assum t aliq̄d i facultate3 volūtatis cū fine delectatiōis: q̄d nō hēret veritatē si delectatio nō ēēt de rōne fruitiōis itrinseca ꝛ formali hec ē etiā expssa snia magistri i lra: q̄ ptractās pdicta verba be. aug. inquirit an fruamur i hac vita: ꝛ pbat q2 nō: q2 be. aug. dicit: q2 frui ē vti cū gaudio nō adhuc spei s3 iā rei s3 in hac vita s̄m aplm gaudemꝰ i spe. Et tenēs pclonē affirmatiuā rndet dupliciter ad rōnē. Primo q̄dē dicit: q2 i patria vbi pfecte gaudebimꝰ pfecte fruemur. i hac aūt vita vbi gaudemꝰ i spe fruimur: s3 nō adeo plene. Secūdo dicit q2 q̄ fruit etiā i hac vita nō tm̄ h3 gaudiū spei: sed etiā rei. Ex qbꝰ solutiōibꝰ p3 q2 delectatio est aliq̄d fruitiōis s̄m magistrū q2 si nō. eiꝰ expeditiꝰ fuisset dicēdo q2 i hac vita fruimur etiā si nō gaudemus. Et modicū infra ponēs drīaz int fruitionē ꝛ vsu3: sic frequenter dicit s̄m cū delectatiōe vti cum enim adest q̄d diligit etiā delectationē secū gerit: si tn̄ p ea ptrāsieris ꝛ ad id vbi pmanēdum ē eā retuleris vteris ea: ꝛ abusiue non pprie diceris frui: si vero adheseris atq3 pmāseris i ea finem letitie tue ponēs tūc vere ꝛ pprie frui dicēdꝰ ē ea: hec ille. Ex qbꝰ euidenter apparet delectationē ēē de rōne fruitionis ēentialit ꝛ intrinsece.

concl. 2. Secūda pclo ē q2 dilectio ē aliq̄d fruitiōis ēentialit ꝛ intrinsece. Et ista pclo nō ē dubia ꝛ p rōnes factas ad pclonē pcedētē3 pōt reduci p̄maxi tn̄ excepta. Primo q2 dilectio patrie ē actus ēentialit beatificus ꝛ nō ē visio nec aliquid visionis. Secūdo q2 posita sola dilectione rei ppter se: ponit fruitio salte partialit: dicēte be. aug. q2 frui ē amore inherere ꝛc. Tertio q2 sola dilectiōe remota nō manet fruitio cōsumata ꝛ perfecta: etiā nisi sine dilectiōe eēt possibilis delectatio: aliter circūscripta dilectione maneret visio ꝛ fruitio cōsumpta ꝛ pfecta: ꝛ sic beatitudo q̄d ē ipossibile. Cōfirmatur tn̄ duplr. Primo q2 s̄m be. aug. 83. q. q. 30. omnis peruersitas volūtatis que vitium nominatur est vel fruendis: vel frui vtendis igitur omnis actus voluntatis peruersus ꝛ vitiosus distinctꝰ ab vsu ē essentialit fruitio vel aliquid eiꝰ essentialr ꝛ intrinsece. sed dilectio creature pp se ē actꝰ volūtatis puersus ꝛ vitiosus distinctꝰ ab vsu. igit. Scd̄o q2 sicut se h3 dilectio inordinata ad fruitionē inordinatā. sic suo mō dilectio ordinata ad fruitionē ordinatā. s3 omnis dilectio inordinata q̄ nō ē vsus ē aliq̄d fruitionis inordinate formalit

⁊ itrīsece. ex rōe p̄cedēti: igit̄ oīs dilectio ordinata ab vsu distīcta ē aliq̄d fruitiōis ordinate formalit̄ ⁊ intrīsece. hec est intētio magistri ī littera. d q si de⁹ nō fruit̄ nec vtitur nobis. nō inuenio quomodo nos diligat. Et sunt v̄ba beati aug. i. de doctrina xpiana. c. 36. igit̄ omnis dilectio ē vsus vel fruitio: vel aliquid eorum: sed nō ē nūs est vsus igit̄ aliqua ē fruitio vel aliquid eius formalit̄ ⁊ itrinsece.

Ex istis duab⁹ cōclusionib⁹ sequitur: q fruitio nō sit essentialr̄ vn⁹ act⁹: quia dilectio ⁊ delectatio nō sūt vn⁹ act⁹ essētialr̄ s3 distīcte: vt p3 ex. q. p̄cedēti.

concl'o 3 Tertia cōclo ē q fruitio essentialr̄ icludit simul ⁊ coniūcti actū dilectiōis ⁊ delectatiōis tanq̄ q̄ddā ɔstitutū vl aggregatū ex eis: pbat̄ p̄io sic: vn⁹ istorū actuū sine altero istorū nō ē totalr̄ fruitio: q2 quocūq3 eorū circūscripto nō manet fruitio ɔsūata ⁊ pfecta: vt p3 ex dict. ⁊ q̄dl̄ h3 eorū ē aliq̄d fruitōis ex cōclonib⁹ p̄cedētib⁹ igit̄ fruit' essentialr̄ icludit ⁊c. ɔn̄a p3: q2 sequitur aīa nō ē totalr̄ hō: s3 aliq̄d ei⁹: corp⁹ n̄ ē totalr̄ hō s3 aliq̄d ei⁹: igit̄ hō icludit simul ⁊ semel ɔiūcti aīaz ⁊ corp⁹ tanq̄ quoddā cōpositū ⁊ ɔstitutū ex ip̄is. Scd̄o sic: oē constitutum ex duob⁹ distīctis respectu quorū vnū n̄ ē ī potētia respectu altius nec ecōtra: ē vnū vnitate ɔgregatōis: p3 ex terminis s3 fruitio ē quoddā ɔstitutū ex actib⁹ dilectiōis ⁊ delectatōis: q2 quocūq3 eorū circūscripto nō manet totalr̄ fruitio: ⁊ vn⁹ istorū nō ē in potētia respectu alti⁹: vt p3 nece3 igit̄ ⁊c. Tertio sic: fruitio nō est aliquod vnum vnitate simplicitat̄: q2 dilectio ⁊ delectatio i ip̄a realr̄ distiguūt̄ ex. q. p̄cedenti nec vnitate cōpositiōis. q2 vn⁹ istorū actuū nō infert alterū. nec ɔ3. igit̄ ⁊ vnū vnitate agregatiōis. Quarto sic: sicut se h3 beatitudo ad visionē ⁊ fruitiōe3: sic se h3 fruitio ad dilectiōe3 ⁊ delectatiōe3: q2 sicut visio ⁊ fruitio sūt aliq̄d beatitudis: ita dilectio ⁊ delectatio aliq̄d fruitōis: sed beatitudo essentialit̄ includit visionē ⁊ fruitiōe3 sil' ⁊ coniūcti tanq̄ quoddā cōstitutū ⁊ aggregatū ex ip̄is. igit̄ ⁊c. Ex istis cōclusionib⁹ p3 q fruitio ē essentialit̄ dilectio ⁊ delectatio ⁊ q2 de rōne ip̄i⁹ iux doctrinā beati aug. ē i herere obiecto fruibili pp̄t se sequit̄ q frui sit amore inherere alicui rei pp̄ter se cū sine delectatiōis. ⁊ ista vr̄ totalis ⁊ cōpleta descriptio fruitionis: ex dict beati aug. ⁊ magistri recollecta.

concl'o 4 Quarta cōclusio est: q fruitio p̄ncipalius ɔsistit ī actu delectatiōis: q̄3 in actu dilectiōis: probat̄. p̄mo sic: fruitio ē supma p̄fectio volūtatis igit̄ in ei⁹ actu p̄fectiori p̄ncipali⁹ ɔsistit: talis est act⁹ delectatiōis nō dilectionis: ex p̄cedēti q. igit̄ ⁊c. Scd̄o sic: in illo actu p̄ncipali⁹ cōsistit fruitio: q̄ augm̄tato: altero diminuto fruitio dr̄ augm̄tata: ⁊ q̄ diminuto alio augmētato fruitio dr̄ diminuta. s3 augm̄tata dlectatōe ⁊ diminuto amore fruitio dr̄ aucta. ⁊ diminuta delectatiōe augmētato amore fruitio dicit̄ diminuta. igit̄ ⁊c. p̄ⁱ m. q2 tātā dilectatiōe3 potuit de⁹ dare in via beate virgini ⁊ forte fecit de facto vt q̄busdā vr̄ q̄tā minim⁹ fact⁹ h3 i p̄ria. ⁊ tn̄ ɔstat q min⁹ p̄fecti⁹ fruit̄: q̄3 p̄fectius delectatur g̃ ⁊c. Tertio sic: ille act⁹ p̄ncipali⁹ h3 rōnē fruitiōis q̄ nobis p̄mittit̄ i p̄mū: q̄3 ille q̄ nobis p̄cipit̄ i meritū tū q2 p̄miu3 nobilius meritorium q2 fruitio p̄ncipalius dr̄ de termino q̄3 de via: q2 i t̄mino nō i via ē p̄fecta q̄es p̄miu3 aūt ē termin⁹ respectu meriti: s3 dilectio nobis p̄cipit̄ in meritū: q2 hoc ē p̄mū ⁊ maximū mādatū i lege diliges dn̄m deū tuū ⁊c. delectatio vero p̄mittit̄ i p̄mium: q2 Jo. 16. Itez videbo vos ⁊ gaudebit cor vestrū ⁊ gaudiū vestrū nemo tollet a vob: q̄ gaudiu3 be. aug. asserit eē b̄titudinē: g̃ ⁊c. Est tn̄ hauertēdū q i istis ɔclonib⁹: nō loquor de delectatiōe q̄ ponit̄ passio opatiōis: q2 nō videt̄ mihi q aliq̄ talis delectatio sit de rōne formali ⁊ itrinseca fruitiōis saltē pp̄rie dicta. Rō hui⁹ ē: q2 q̄d nō ē de rōne formali ⁊ itrinseca b̄titudinis: nō ē de rōne formali ⁊ itrinseca fruitōis ⁊ absolute: cū fruitio sit aliq̄d beatitudinis eēntialit ⁊ itrinsece: s3 nulla tal' delectatio ē de rōne formali ⁊ itrinseca b̄titudi̇s g̃. pbat̄ mi. q2 q̄cq̄d de rōne formali ⁊ itrinseca b̄titudinis ē grā sui ⁊ nō alteri⁹: tu3 b̄titudo sit simplr̄ sui grā. Et vlteri⁹ finis quo: creature rōnalis s3 nulla talis delectatio ē sui grā s3 alteri⁹: q2 oīs talis ē pp̄t opationē s̄m ph̄m: g̃ loquor d̄ delectatiōe illa q̄ est opatio pp̄rie dicta: de q̄ in p̄cedēti q. oñdi q ē p̄fectior dilectiōe: talis eni vt mihi videt̄ ē aliq̄d fruitionis b'fice eēntialit̄ ⁊ itrinsece: vt p3 ex supdict: ⁊ hoc de scd̄o. Articu. 3. ⁊. 4.

Tertius ⁊ q̄rtus articulus

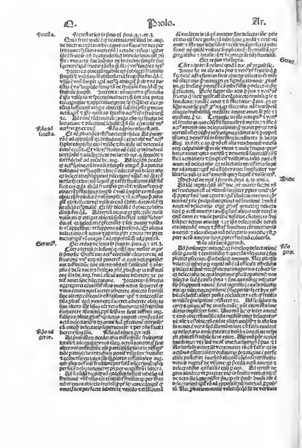
Q̄ātū ad tertiū ⁊ q̄rtū articulum sit ɔ̄ ɔclones istas mouēda ⁊ dissoluenda sūt dubia. Et p̄ ɔ̄ p̄mā ɔclusionē est quedā opinio satis cōis que ponit fruitionē nō eē delectationē totalir̄ nec partialiter: s3 dilectionē p̄cise: p q̄ q̄dā doc. arguit p̄ sic.

Frācisc⁹ de maronis in p̄mo di. p̄ma. q. 2. ar. 4. Aug. 83. q. q. 30. dicit: q sūma peruersitas ē vti fruēdis ⁊ frui vtēdis: p̄uersitas aūt peti ɔsistit in solo actu demeritorio. Preterea: idē3 p̄ de doctrina xpiana dicit q frui est amore inherē al cui pp̄t se act⁹ aūt amoris ē dilectio nō delectatio. Preterea act⁹ fruēdi ē mereri ⁊ p̄ɔ̄ñs in ptāte volūtatis: delectari aūt aut tristari nō. Preterea: act⁹ fruitiōis in p̄ria ponit̄ act⁹ beatitudinis: nulla tn̄ delectatio videt̄ beatificare: cū beatitudo sit opatio p̄fectissima.

Ad rōnes frācisci. Rn̄o ad francis.

Ad p̄mū istorū pōt vno mō dici: q fruitio nō p̄cise ē delectatio: q2 dilectio ē aliq̄d ei⁹ formalit̄ ⁊ intrinsece sicut delectatio: vt p3 ex scd̄a ɔclusiōe: p̄cedit g̃ q frui vtēdis sit sūma p̄uersitas n̄ tn̄ rōe vtriusq3 s3 dilectiōis p̄cise. Et iō nō sequit̄ p̄uersitas ɔsistit in actu d̄meritorio nō in delectatiōe g̃ delectatio n̄ ē aliq̄d fruitiōis s3 bn̄ sequit̄. igit̄ fruitio n̄ ē p̄cise dlectatio q̄d ɔcedo. Pōt ēt dici scd̄o q̄ n̄ solū dilectio inordinata s3 ēt delectatio ē p̄uersitas volūtatis q2 q̄ delectant̄ cū malefaciūt ⁊ exultāt in reb⁹ pessimis grauius peccāt. Ad scd̄m ɔcedo dilectio ē nulla: q2 illa diffinitio n̄ ē totalis s3 p̄tialis. ⁊ iō nō sequit̄ q fruitio sit dilectio totalit̄ s3 p̄tialit̄.

Ad tertiū pōt vno mō dici sicut ad p̄mu3: q fruitio ordinata ⁊ meritoria in viatore: non rōne delectatiōis s3 dilectiōis p̄cise. Pōt etiā dici scd̄o q dilectio amicitie circa deum ē act⁹ meritori⁹ in viatore: supposita grā. Et ad pbationē q̄n dr̄ q delectati nō ē in ptāte volūtat. dicēdum q s3 delectari nō sit in ptāte volūtat ɔ̄nter. ē tn̄ in ei⁹ ptāte antecedent: q2 in ptāte volūtat ē diligere deū pp̄t se vl' nō diligere. ⁊ sic delectari vel nō delectari ⁊ hoc sufficit ad hoc q delectatio amicitie sit act⁹ meritori⁹ in viatore supposita grā. ex quo ē actus elicitus volūtatis. Ad q̄rtū nego minorem: nec pbatio valet q2 delectatio amicitie circa deū nō ē passio s3 p̄fectissima opatio. Cōtra scd̄ā ɔclusionē ⁊ correlariū illatū pōt sic argui. fruitio ē eēntialit̄ vni⁹ actus. igit̄ correlariu3 illatū ē falsū. ⁊ si cōclusio precedēs ē vera. dilectio nō ē fruitio nec aliquid eius nec eēntialit̄ nec intrinsece ɔ̄ña p3 q̄ātū ad p̄mā ptē. q2 añs assūptū opponitur ɔdictorie illi correlario: q̄ ātū ad scd̄ā pbat̄ q2 act⁹ delectatōis q̄ realit̄ distinguit̄ ab actu dilectionis ex ɔclusione p̄cedēti ē aliquid fruitiōis eēntialit̄ ⁊ intrinsece añs aūt pbat̄ a quodā doc. nr̄o. p̄mo sic.

Forest. Forrestarius in pmo d' pma. q. 1. ar. 3.

Quia fruitio idē ē q̄ beatitudo iuxta illud be. aug. de doctrina xpiana: hec ē merces sūma: vt deo perfruamur: s3 sūma merces ē i actu beatifico: igitur idē ē fruitio q̄ beatitudo: sed btitudo formalit̄ p̄sistit i vno actu (sic loquimur de btitudine simplr sive i genere) igit̄ fruitio tāl ista q̄ illa ē vn⁹ simplex act⁹. Preterea obiectū fruibile qd̄ ē obiectū fruitōis simplr ē vnū simplr obiectū etiā fruitōis fm q̄d. s. visio ē vnū simplr igit̄ act⁹ q̄ attingit̄ ꝑ ab vna potētia ē vn⁹ loquēdo semꝑ tā de fruitiōe fm q̄d q̄ de fruitiōe simplr. Preterea: nō minoris ꝑfectiōis ē ipa volūtas respectu sui obiecti q̄ sint alie potentie cognitiue ꝛ appetitiue: p3 de se: s3 q̄libet alia potētia sufficient attigit obiectū suū sibi ꝑꝑiū ꝑ vnum actū. igit̄ ꝛ ipa volūtas: s3 talis act⁹ ē ipa fruitio: q̄ ꝛc. Ad rōnē fūdamētale: nego añs: q2 fruitio delectatione ꝛ dilectionē icludit: q̄ n̄ sūt eēntialit vn⁹ act⁹: vt p3 ex dict. Rñō ad rōnes forestarii.

Rñō ad forest. Et ad ꝑbatiōes isti⁹ doctoris rñdeo Ad primū: rō ē ad oppositū q2 btitudo nō ē eēntialit vn⁹ act⁹ s3 plures: p̄sistit eni i visiōe ꝛ fruitiōe iux̄ determinatiōe ecclie. Et vlteri⁹ fruitio nō ē idē q̄ btitudo cōuertibilit̄ ꝛ adeq̄te: sicut declarab tur. q. sequēti: ꝛ ibi vidēbit̄ ad auctē be. aug. Ad secūdū p̄cedo: q̄ act⁹ q̄ obiectū fruitōis simplr attigit̄. ꝑ a potētia volitiua ē vn⁹ simplr: ꝛ hec ē dilectio nō delectatio: q2 delectatio p̄supponit dilectionē nālit̄: nō aūt ecōuerso: s3 ex hoc nō sequit̄ q̄ tal sit fruitio totalit̄: sufficit eni q̄ sit aliq̄d fruitiōis ꝑtialit̄: videm⁹ eni3 q̄ obiectū btitudinis simplr ē vnū simplr: cū mō quo obiectū fruitiōis ē vnū simplr: ꝛ tñ act⁹ quo ꝑ attingit̄ ab itellectu vel volūtate nō ē btitudo totalit̄: s3 ē aliq̄d ei⁹ ꝑtialit̄. Et silr dicēdū ē ꝺ obiecto btitudinis fm q̄d. Ad tertiū dico: q̄ ex ꝑfectiōe p̄ueit volūtati q̄ attigat obiectū suū distīcte actib⁹ subordinatis: q2 delectari ē ꝑfectiōis ꝛ soli p̄ueīt volūtati vl' appetitui: vt suppono ad presens. Et aliqua delectatio est actus ꝛ opatio, ꝑpt̄ e dicta: vt p3 ex dictis: igit̄ rō magis ē ad oppositū q̄ ad ꝑpositū.

Gerard⁹. Gerardus de senis in pmo di. pma. q. 1 art. 3.

Cōtra tertiā p̄clusionē quidā doc. noster arguit pmo sic. Si isti duo act⁹ eēntialit cōcurrerent ad fruitionē vn⁹ eoꝝ nō poneret̄ in eius descriptiōe aut diffinitiōe sine altero: p̄ñs est falsū: igit̄ ꝛ añs: p̄ña ē de se nota: ꝛ falsitas p̄ñt̄ ꝑbat̄: q2 in diffinitione illa be. aug. frui ē alicui amore inherere ꝛc. ponit̄ amor sine dilectatione. Preterea: si fruitio aggregaret eēntialit̄ istos duos actus sequeret̄ q̄ vnus eorum non faceret inherere obiecto fruibili sine altero: cōsequēs est falsum: igit̄ ꝛ antecedēs: p̄ña ꝑbat̄: q2 si vnus eoꝝ faceret inherere obiecto sine altero ille solus eēt vera fruitio: q2 rō fruitiōis ē inherere alicui rei ꝑpt̄ seipam sicut diffinit aug. falsitas p̄ñtis ꝑbat̄: q2 actus amoris cum ꝑcedat actū delectatiōis h3 omnē suā ꝑfectionē intrinsecā anteq̄ delectatio superueniat ꝛ per p̄ñs facit inherere sine illo. Rñō ad rōnes gerardi

Rñō ad gerar. Ad pmū istoꝝ p̄cedo: q̄ in diffinitiōe fruitionis totali ꝛ adequata: vnus illoꝝ actuū non ponit̄ sine altero: in diffinitiōe aūt partiali sic: sicut in diffinitiōe partiali beatitudinis ponit̄ visio sine fruitiōe: ꝛ ecōuerso: q2 tales sūt q̄ plures diffinitiōes aug. qui q̄nq3 diffinit fruitione per solā dilectionē: q̄nq3 per solā delectatione: vt p3 per magistrū littera. Ad secūdū dico: q̄ nō queciq3 sufficit inhesio ad fruitionē: aliter visio eēt eēntialit fruitio: q2 per ipa3 inheremus obiecto fruibili ꝑpt̄ se: concedo igit̄ q̄ amor facit perfecte inherere vniedo ꝛ trāsformādi amātem in id qd̄ amatur sine delectatiōe: delectatio tñ facit perfectā inhesione gaudij ꝛ exultationis: ꝛ iste due inhesiōes faciūt vnā perfectā inhesione: nō quidē vnitate simplicitatis: s3 cuiusdā aggregatiōis ꝛ totalitatis: ꝛ sic integrāt nāz fruitiōis.

Gerar⁹. Gerardus vbi supra.

Cōtra quartā p̄clonē quidā doc. nr̄ arguit sic. Primo sic de illo actu pus ꝛ veri⁹ dr̄ fruitio q̄ ꝑfectiorē adhesionem facit obiecto: dilectio ē h3 mōi nō delectatio: ḡ maior p3 ex significato nois: ꝑbat̄ mi. q2 ihesio ꝑ amore ē cā inhesiōis ꝑ delectatiōe: ḡ ꝑfectior. Secūdo sic de illo actu ꝑ pus ꝛ veri⁹ dr̄ fruitio q̄ facit volūtatē iherē obiecto fruibili ꝑ se ꝛ imediate: h3 mōi ē amor ꝛ n̄ delectatio: ḡ ma. p3 ex sigto nois sic pri⁹ p⁹ mi. q2 delectatio nō facit iherē obiecto fruibili nisi mediāte amore: amor āt ꝑ se ꝛ imediate. ḡ ꝛc. Tertio sic de illo actu pri⁹ ꝛ veri⁹ dr̄ fruitio in quo cōsistit formalr rō meriti: ꝛ iste ē act⁹ amoris non delectationis: ḡ maior p3: q2 totū meritū nr̄3 p̄sistit in fruitione ordinata: ꝛ ꝑ oppositū totu3 demeritū in fruitione inordinata. s. beato Aug. 10. ꝺ tri. c. 10. q̄ nō est alia vita hominū vitiosa atq3 culpabilis q̄ male vtens ꝛ male fruens. ꝑbatur minor: quia meritū ꝛ demeritū formalit̄ cōsistit i actu libero ꝛ simplicit̄ volūtario. talis autē est amor nō delectatio: q2 delectatio necessario sequitur ad amore: igit̄ nō est libera nec simpliciter volūtaria: nisi q2 act⁹ amoris que3 sequit̄ ē volūtari⁹.

Michae. Michael de mas. i pmo di. pma q. 10 arti. 1.

Ad idē argnit q̄dā ali⁹ doc. nr̄ quarto sic: de rōne fruitionis est eē vltimū finaliter, ꝑpter quod tā q̄ ꝑpter finē sunt cetera: igit̄ illud cui maxime cōuenit eē tale ꝑncipalius ꝑtinet ad fruitionē: h3 mōi ē amor nō delectatio: ergo ꝑbat̄ minor: q2 delectatio ē ꝑ actū amoris tanq̄ ꝑ finē aliquo mō: derelinquit̄ eni ex vniōe potētie volitiue cū obiecto fruibili per actum amoris: ꝛ ex ipa delectatiōe derelicta intendit̄ amor ꝛ ꝑstat̄ fomētum cōtinuationis amoris: ꝛ ideo aliquo mō delectatio amicitie est ꝑpter actū amoris: sicut ꝑpter finē: nō ecōuerso.

Rñō ad rōnes gerardi.

Rñō gerar. Ad pmū nego: minorē: q2 inhesio ꝑ delectationē cū sit gaudij ꝛ exultatiōis ꝛ quietās vltimate ē simpliciter ꝑfectior: q̄ inhesio ꝑ amorem. Nec ꝑbatio valet: q2 inhesio ꝑ amorē nō ē cā efficiēs inhesiōis ꝑ delectationē nec ꝑficiens: imo potius ecōuerso: q2 delectatio de qua loquimur ꝑficit opationē: non dilectio sed ē causa pma ꝛ sine qua nō: q2 delectatio p̄supponit amorē sicut cognitio ē causa dilectionis: q2 dilectio cognitionē p̄supponit: s3 ex hoc nihil cōcludit̄: aliter posset cōcludi ꝯtra eū: q̄ fruitio in visiōe ꝑncipalius p̄sisteret ꝛc. Ad secūdum dico: q̄ equiuocat̄ de imediatiōe: pōt eni ista imediatio dupliciter sumi. Uno mō sic: q̄ inter amorē ꝛ eius obiectū nullū cadit mediū: inter delectatiōnē aūt ꝛ ei⁹ obiectū cadat aliqd̄ mediū: ꝛ in isto sensu maior ē vera: sed illo mō minor est falsa euident: q2 delectatio amicitie circa deū ita imediate respicit obiectū fruibile sicut amor. Alio mō pōt accipi imediatio: vt i lud dicat̄ imediatius: qd̄ ē pus ꝛ i isto sensu l3 minor sit vera: maior tñ est falsa: q2 in actibus essentialiter ordinatis ꝑ ꝑ originē i perfectiōe posterior imo si rō aliquid cōcluderet: fruitio verius diceret̄ de visione: q2 ꝑcedit actū amoris ꝛ delectatiōis qd̄ falsū ē etiā ꝑ eos. Ad tertiū nego maiorē: q2 vt patet ex dictis fruitio verius dicit̄ de actu illo i quo p̄sistit ꝑncipalr pmū: h3 mōi aūt ē delectatio: ē igit̄ rō ad oppositū nō aute3 ad ꝑpositū. Nec ꝑbatio minoris valet: q̄cq̄d sit de veritate

eiusdē qz ad clarā visionē obiecti beatifici: necessa rio sequitur amor etiā per eos: z tn̄ ɔstat q actus amoris est ex se formaliter liber z simplir voluntarius.

Rño ad mecha. Rño ad rōnes michaelis de masa

Ad quartā nego mi. qz lz delectatio cuius immedia tus terminus obiectalis est amor sit propter actū amoris sit tanquam propter finem: quia talis dele ctatio ponit eius passio. z derelinquitur ex vnione po tentie cum obiecto per talē actū. vt dictū est supra: delectatio tñ amicicie circa deum nullo modo tanq̄ finem respicit actum amoris. nec talis derelinquitur ex vnione potentie zc. qz nō ponit eius passio: deci pitur igitur iste doc. qz nō distinguit inter delectationē que est passio: z illam que nō est passio.

Rño ad argum. Ad Argumenta pncipalia

Ad rōnes pncipales patet q per illas auctorita tes non diffinitur fruitio formalit. sed solū ꝑticulr. zc.

Questio 3

Ertio querit vtrum fruitio proprie dicta in creaturis sit solius voluntatis formaliter z subiectiue. Et videtur q̄ nō: qz eiusdem est frui z delectari i aliq ꝑ se: cū fruitio sit vltra delecta tio. sed delectari in aliquo ꝑ se nō est solius volun tatis sed cuiuslz appetitus: z cuiuslibz potentie bea tificabilis: vt videtur q. Contra: Illius potentie ē precipue fruitio formalr z subiectiue q habet deū pro obiecto sub rōe sūmi boni z vltimi finis. sola vo luntas est huiusmodi q probatur maior: qz rō finis ē rō fruibilitatis i obiecto ꝑ se fruibili. Rño In ista q. erūt quatuor articuli qz primo ponā aliquas di stinctiones. scdo cōclusiones. tertio mouebo dubia

Articu. I Et vltimo respondebo Primus articulus

Uantū ad pmū articulū: Distinguo. Primo de fruitiōe nū cōi qz quedā est ꝑprie dicta quedā largo mō sumpta. Pro cuius declaratiōe notan dum q de rōne fruitionis est inherere obiecto frui bili per se: vt patet ex q. precedenti: qd ɔtingat fieri dupl: negatiue s. z positiue. negatiue qdē qz ppe tim inheret illi z nō per alterū cum magis vel minus inhereat sed absolute acceptatur sine ɔparatione ad aliud. positiue vero qz pfefert illud cunctiq alteri z per ɔns acceptatur vt sūmū. Et qz huiusmodi inhe sio fit per amorē z delectationē sil. patet ex eadē. q. dico q fruitio ꝑprie dicta est amore inherere alicui rei ꝑ se positiue cū sine delectationis: z hoc tm̄ cō uenit nature intellectuali qz sola intellectualis na tura pōt aliqd acceptare vt sūmū. Et de tali loquitur b Aug. 10 de tri. c. 2 d. q fruimur cognitis: zc. Fru itio vero largo mō sumpta est amore inherere ali cui rei ꝑ se negatiue cū sine delectation e: z hoc pos sibile etiā ipsis brutis: vñ b Aug 83 q. 4. 30. frui in quit cibo z qualibet corporali voluptate non absur de extimatur z bestie. Scdo distinguo de fruitione ꝑprie dicta qz quedā est create z quedā increata: sicut in precedenti. q dicebatur. His premissis pa tet titulus. q. qz nō querit de fruitone largo mō sum pta: talis n. pōt esse in parte sensitiua cū sit cōica vi sis ipsis brutis. Nec de fruitione increata: talis n. nō est in aliquo subiectiue qz eē in aliquo subiectiue cōuenit accidenti: in deo aūt nullū est accidēs: sz tm̄ de fruitione ꝑprie dicta in creaturis: z hoc de ꝑ.

Articu. 2 Secundus articulus

Cōclio I Uantū ad scdm articulū pono. 4. ɔclones. Prima est: q delectari nō est alicuius potentie cogniti ue: s solius appetitiue formalr z sbiectiue: pbatur. Prio sic: cuius est formalr delectari: eius est formalr tri stari: hoc patet: qz ɔtrari nata sunt fieri circa idē. sed cōstat q nullius potentie cognitiue est formalr tristari: sz appetitiue tm̄ cū tristitia sit d his que no bis nolentibus accidunt: fm phm z experientiam:

q zc. Scdo sic: eiusdem potentie ē formalr delecta tio de re presenti z desideriū de re absenti: sed desi derium ē solius potētie appetitiue: z nō cognitiue in quibus experitur q. Tertio sic: intellectus creati non ē formalr delectari: q nullius potētie cognitiue: ɔña pz: qz si aliq potentia cognitiua posset in creatur de lectari: hoc maxime eēt potētia itellectiua: añs ꝑ batur ad pñs dupl: primo sic: si delectatio eēt forma lr in intellectu pcederet oēm actū voluntatis z sic actū dilectionis cuius oppositū experimur: qz si ali quis intelligat aliud z nō diligat illud nō delectatur i illo: imo pōt tristari si illud odiat: ɔña pz: qz si delecta tio eēt in intellectu vel eēt actus vel passio ɔñs actū: natur alr si de pmū clara est ɔña: qz actus intelle ctus precedit actū voluntatis: si de scdm: idez sequi tur: qz passio nō est duratiōe posterior eo cuius ē pas sio: q zc. Scdo sic si delectatio eēt in intellectu de eodem posset eē delectatio in intellectu z tristitia i voluntate qd est manifeste falsum. ɔña pbatur: qz si delectatio est in intellectu: cū intellectus intelligit ali qd ɔueniens delectatur Et certū ē q illud pōt volun tas odire cū sit potentia libera: z sic tristari i zc. Ex ista ɔclusione sequitur: q nō ois potentia fruitur in patria: accepta fruitione pro delectatione: sicut vr quidā: deductio ē euidens: qz cuius nō est delectari: eius nō ē frui: accepta fruitione pro delectatione s nō ois potentia delectatur ēt in patria cū nullius potē tie cognitiue sit delectari formalr z subiectiue: vt pz ex cōclusione precedenti. Scdā ɔclusio est q frui tio patrie nō ē beatitudo ɔuertibilr z adeqte. Ista ɔclusio pro nū nō dz alicui catholico eē dubia: lz ali qs fuerit aliquib imo multis z magnis doc dubia: rō huius ē qz beatitudo formalis creature rōnalis est essentialr fruitio: z aliqd qd nō est fruitio nec ali qd fruitionis essentialiter z intrinsece i beatitudo nō ē ɔuertibilr fruitio nec eē ɔuerso: ɔña euidens ē alr totū z pars eēnt ɔuertibilr z adequate: qd est impossibile: z añs pz qz beatitudo formalis creatu re ɔsistit in visione z fruitione essentialiter z intrin sece sicut pz ex q precedēti. Et ɔfirmatur: qz si vi sio eēt fruitio vel aliud eius intrinsece essentialiter: valde iproprie diceretur q beatitudo ɔsistit in visiōe z fruitione: qz qd sic eē fruitio vel aliqd eius nō con diuiditur fruitioni. Ex ista cōclusione sequitur q ista ɔña est nulla: intellectus beatificatur in patria: igitur fruitur in patria: cuius ɔtrarium vr quibusdā: deductio est euidens: qz beatitudo nō est ɔuertibilis cū fruitio ne sed fruitio est aliqd qd nō est beatitudo: nec aliqd eius essentialiter z intrinsece vt patet ex dictis.

Tertia cōclusio est q fruitio proprie dicta in crea turis non est solius intellectus formaliter z subiecti ue: probatur. Primo sic: cuius nō est formaliter diligere: eius nō ē: precise frui formaliter z subie ctiue: hoc pz: qz dilectio est aliqd fruitionis essentia liter z intrinsece: sicut pz ex. q. precedenti: sed ɔstat q diligere nō est formaliter ipsius intellectus nec ali cuius potētie cognitiue: q zc. Scdo sic: cuius non est formalr delectari eius non est precise frui hoc patz sicut z maior precedētis rōnis: qz delectatio est de rōne formali z intrinseca fruitionis ex eadē q s de lectari nō ē ipsius intellectus nec aliqd potentie cogni tiue formalr z subiectiue: sicut patet ex pma ɔclu sione: igitur zc. Tertio sic: de rōne fruitionis est in obiecto fruibili vltimate quietari: sed fruitio fm. b. Aug de tri. c. frui dr a fructu: fructus aūt est vltimū qd de arbore expectatur z per ɔñs quietat vltimate: igitur ex opposito cuius nō est vltim ate quietari eius nō est precise frui: sed potentie intellectiue non est vltimate quietari: cum eius actus nō sit simplr vlti

Cōclio 2

Cōclio 3

mus &c. Quarto sic: si fruitio proprie dicta in creaturis esset solius intellectus formaliter et subiective posita operatione intellectus posset poni fruitio in potentia volitiva per possibile vel impossibile quocunque posito vel remoto consequens est falsum igitur antecedens: consequentia est nota: formalitas consequentis probatur: quia positis in voluntate odio et tristitia respectu obiecti fruibilis: amore et delectatione remotis non potest opponi fruitio et preservari beatificari &c.

concl. 4 Quarta conclusio est: quod fruitio proprie dicta in creaturis: non est utriusque potentie intellective et voluntatis formaliter et subiective sed voluntatis precise. probatur. Primo sic: solius voluntatis in creaturis est amore inherere obiecto fruibili propter se positive cum fine delectationis igitur solius voluntatis est proprie frui formaliter et subiective antecedens patet de se: et ex supradictis: consequentia tenet per locum a diffinitione: quia hec est diffinitio fruitionis proprie dicta ut patet ex primo articulo igitur. Secundo sic: quod convenit voluntati ut distinguitur ab intellectu: non convenit intellectui et voluntati: sed voluntati precise frui est huiusmodi igitur minor probatur auctoritate beati Augustini 10 de trinitate c. 10. de ma. vel. 33 de par. ubi facta comparatione inter memoriam intellectum et voluntatem subdit duobus igitur horum trium memoria et intelligentia multarum rerum notitia atque scientia continetur: voluntas autem adest per quam fruatur eis vel utatur igitur frui et uti convenit voluntati ut prescindit ab intellectu pariter et memoria igitur &c. Tertio sic: uti non est utriusque potentie formaliter et subiective sed voluntatis precise igitur et frui: consequentia patet: quia eiusdem potentie est moveri in finem et quiescere in eodem: cum motus sit propter quietem sed uti nihil aliud est quam moveri in finem: frui autem quiescere in eodem: ergo antecedens probatur tripliciter primo: quia uti convenit voluntati ut prescindit ab intellectu ex ratione precedenti. Secundo quia abuti non est utriusque potentie formaliter et subiective: sed voluntatis precise igitur et uti consequentia patet quia contraria nata sunt fieri circa idem: circa idem susceptibili vicissim insunt uti autem et abuti sunt actus contrarii antecedens probatur quia abuti rebus est demereri et peccatum: peccare autem et demereri non est intellectus sed voluntatis precise. de b. Aug. de li. ar. li. 3. c. 11 quod non est cui imputetur recte peccatum nisi soli voluntati: quod pulcre deducit primo retract. c. de non est cui recte imputetur peccatum nisi peccanti. Non est ergo cui recte imputetur peccatum nisi volenti: propter quod concludit ibidem consequenter: quod sola voluntas est qua peccatur et recte vivitur. Tertio quia cuiuscunque potentie est uti: est eiusdem mereri: cum uti sit mereri supposita gratia: sicut abuti demereri: per locum ab oppositis: sed mereri non est utriusque potentie: sed voluntatis precise ut patet per b. Aug. igitur &c. Quarto ad principale sic: fruitio inordinata non est utriusque potentie formaliter et subiective sed voluntatis precise igitur nec ordinata et sic nulla: patet secunda consequentia quia omnis fruitio proprie dicta est ordinata vel inordinata: prima etiam patet: quia eiusdem potentie est frui inordinate et ordinate et non alterius: ubi possibilis est inordinata fruitio probatur antecedens quia fruitio inordinata est demeritoria in viatore. de b. Aug. 10. de tri. c. 10. quod non est alia vita bonorum vitiosa atque culpabilis quam male utentis et male fruentis. Et 83. q. q. 30 quod omnis perversitas voluntatis quod vitium nominatur est frui utendis et uti fruendis ut allegatum est supra: sed demeritorium non est utriusque potentie formaliter et subiective sed voluntatis precise ex ratione precedenti. igitur &c.

Artic. 3. et 4. Tertius et quartus articulus.

Quantum ad tertium et quartum articulum simul contra conclusiones istas movenda et dissolvenda sunt dubia. Et primo contra primam conclusionem eius commentatorem est quedam opinio cuiusdam moderni doctoris que potest reduci ad duo puncta: quia primo distinguit de fruitione. dicens quod fruitio quandoque accipitur pro mero actu quandoque pro mera passione quandoque pro utroque simul.

Ladul. Landulphus in. i. li. i q. ultima. ar. i.

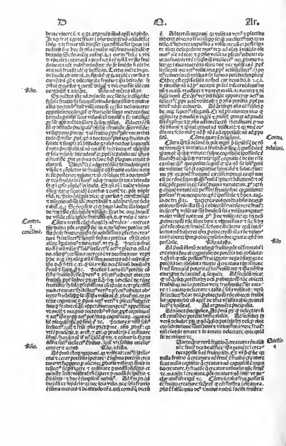
Pro mero actu accipitur primo de doctrina christiana. c. i. ubi dicitur quod frui est amore inherere &c. pro mera passione accipitur. i de tri. c. 23. ubi dicitur quod plenum gaudium nostrum est frui trinitate deo. pro utroque vero simul accipitur 10. de tri. c. 10 ubi dicitur quod fruimur cognitis Secundo ponit conclusiones. Et dimissis conclusionibus quibusdam que non sunt ad propositum capio ex dictis suis 5. conclusiones. Prima est quod frui quando accipitur pro actu non est idem quod delectari: ratio huius est quia amor et delectatio non sunt idem eo quod actus non est passio sequens eum: frui autem ut est actus est idem quod amor. Secunda conclusio est quod frui si accipitur pro passione est idem quod delectari et ita fruitio est idem quod delectatio: ratio huius est quia delectatio est passio ut patet in fine 10. libri ethicorum igitur fruitio est que est passio est idem quod delectatio. Tertia conclusio est quod frui ut includit actum et passionem non est delectari precise: sed simul est amare et delectari: quia includens actum et passionem sequentem est simul amor et delectatio: sed frui isto modo includit actum et passionem igitur &c. Quarta conclusio est: quod delectari est cuiuslibet potentie tam cognitive quam appetitive formaliter et subiective et hec opponitur contradictorie conclusioni mee. Ista conclusio probatur ex dictis suis: primo de delectatione consequente apprehensionem sensuum particularium: quia vel talis delectatio est in ipsis sensibus particularibus vel in appetitu sensitivo vel in appetitu sensibus particularibus complantato. Non in appetitu sensitivo: quia posito quod delectatio non esset in potentiis apprehensivis sed in appetitu consequente adhuc non poneretur in appetitu sensitivo: nisi delectatio illa que consequitur apprehensionem imaginativam et fantasticam. Nec in appetitu sensibus particularibus complantato: quia vel talis appetitus esset aliqua potentia realiter distincta a sensibilibus vel eadem. si alia igitur quot erunt potentie cognitive tot erunt appetitus: et tunc virtus moralis circa passiones sequentes operationem alicuius sensus particularis poneretur in appetitu complantato in sensibilibus non in appetitu sensitivo et tunc temperantia esset in appetitu gustui complantato et tactui quod est falsum. Et confirmatur quia in isto ponitur virtus ubi est passio circa quam est virtus sed passio est in illo appetitu complantato ex supposito igitur ibi erit virtus: quod est contra arist. si autem ille appetitus complantatus est idem realiter quod sensus sic delectatio est in isto appetitu: ita et in sensu. Non. n. est aliud appetitus complantatus quam naturalis inclinatio sensus: que non est alia res a sensu sicut appetitus et inclinatio gravis non est aliud a gravi: patet igitur quod talis delectatio non est in appetitu sensitivo nec in appetitu sensibus exterioribus complantato et ab ipsis realiter distincto igitur erit in ipsis sensibus quod est propositum. Secundo probatur conclusio de delectatione consequente apprehensionem intellectivam. Primo sic non est aliqua delectatio in voluntate absque aliquo actu in ea sed potest esse summa speculatio in intellectu absque actu in voluntate: igitur delectatio sequens speculationem non est in voluntate: et per consequens in intellectu erit maior patet quia non potest voluntas delectari nullo habitu actu circa delectabile. minor etiam patet: quia non est necessarium quod voluntas velit quod intellectus speculetur. Tertio sic philosophi posuerunt felicitatem principaliter in intellectu: quia in speculatione: et adipsam sequitur maximam delectationem 10. ethicorum et quod seipsa nullo modo delectaretur potentia speculativa non videtur ad eius intentionem. Tertia conclusio istius doctoris est quod accepta fruitione pro delectatione omnis potentia tam cognitiva quam appetitiva fruitur in patria et hoc contradicit correlario meo. Ratio istius conclusionis est quia in patria omnis potentia delectabitur in summo: igitur si frui sit delectari tunc erit omnium potentiarum. Corr. lan.

Contra Ladulphum.

Ista opinio multa ponit. Et ppter vltimas duas pclusiones in quibus cōtradicit pclusioni ⁊ correlario meo q̄ nō reputo vera. Et iō pono p̄ eas aliq̄s ppōes. Prima ē: q̄ fruitio pprie dicta nūq̄ accipit a be. aug. nec pōt accipi p mera passiōe sicut iste doc. i distictōe sua. Ista ppō fuit aliq̄lr dclarata i q̄rta pclone p̄cedēti. q qz cū fruitio sit de rōe formali ⁊ itrinseca btitudinis: nulla passio pōt eē fruitio: nec aliqd ei⁹ eentialr ⁊ itrisece. Et pōt pfirmari qz nulla passio pōt eē vltia ⁊ sup̄ma pfectio nature itellectualis: nec aliqd ei⁹ eentialr ⁊ itrisece: cū tal sit ei⁹ vltim⁹ finis q̄: s3 fruitio ē vltia ⁊ sup̄ma pfectio nature itellectual: g̃ ⁊c. Sc̄da ppō ē q̄ fruitio accepta p aliq̄ actu ē idē q̄ delectatio: c⁹ oppositū p3 p secūdā pclonē suā. Ista ppō p3 ex sup̄dict: qz fruitio accepta p delectatiōe ē idē q̄ delectatio: s3 accepta p delectatiōe accipit p actu: nō p passione: qz delectatio q̄ ponit de rōe formali ⁊ intrinseca fruitiōis nō ē passio: s3 act⁹ siue opatio: vt p3 ex pclonib⁹ p̄cedētib⁹ g̃ nec rō istius doc. pcludit: qz frui vt ē act⁹ nō est idē q̄ amor puertibilr ⁊ adeq̄te icludit eni actū amoris ⁊ dlectatōis eentialr ⁊ itrisece: vt dictū ē plaries. Tertia ppō ē: q̄ ista ppō nō ē vera: frui vt accipit p passiōe ē idē q̄ delectari sicut iste doc. imaginat. Et hec sequit ex p̄cedētib⁹: p qz illa ppō nō ē vera: q̄ iplicat vnā falsam s3 illa ppō frui vt accipit p passiōe ē idē q̄ delectari iplicat istā frui q̄nq̄ accipit p passiōe: ⁊ hec ē falsa: sicut p3 ex p̄ma ppōe: g̃ secundo: qz fruitio accepta p delectatiōe accipit p actu nō p passiōe sicut p3 ex secūda ppōe: igit accepta p passiōe et si posset sic accipi: nō ē idē q̄ delectari. Nec rō isti⁹ doc. valet: qz nusq̄ inueni dictū ab arist. q̄ ois dlectatio sit passio: nec iste doc. adducit aliquā auctoritatem ad hoc: s3 dicat q̄ in infinitis locis libri arist. sen et hi. habeat. Et istis sequit: q̄ et tertia pclo illi⁹ doc nō ē vera. v3. q̄ frui vt icludit actū ⁊ passione sit ē amare ⁊ delectari: deductio ē euidens. Et ad rōnē illi⁹ p3 q̄d sit dicēdū ex sup̄dictis p3 igit q̄ iste doc. mi⁹ suffic̄r loq̄t de fruitiōe qz l3 fruitio icludat dilectōez ⁊ delectatōez eentialr ⁊ itrisece: illa tn̄ dlectatio nō ē passio s3 opatio. Nec rōnes q̄s adducit p q̄rta ⁊ q̄nta pclone q̄ directe sit ad ppositū pcludūt. p igit p q̄rta pclone dico. q̄ delectatio p̄ns apphēsionez sensuū p̄ticularium nō ē in istis sensibus subiectiue: s3 i appetitu sensitiuo f̄m arist. ⁊ f̄m eū sicut ⁊ virtus moral circa passiōes seq̄ntes opatiōes sensuū p̄ticularium nō ē i ip̄is sensibus: s3 in appetitu sensitiuo f̄m arist. ⁊ eū: nec pbatio valet: qz i appetitu sensitiuo nō solū ē delectatio q̄ sequit apphēsionē imaginatiuā ⁊ fantasticā: s3 et delectatio q̄ sequit apphēsionē sensuū exteriorum. Et q̄ ita oporteat dicere p3 ex dictis: s3 qz i illo ponit delectatio p̄ns apphēsionē sensuū exteriorum i q̄ ponit virt⁹ moral circa passiōes seq̄ntes opatiōes ipsorū: Ista ppō p3 ex dictis suis: qz ipse pbat q̄ tal delectatio nō sit in appetitu sensib⁹ coplātato: q: si sic: virt⁹ moral p̄dicta poneret i ipo: hec aūt deductio vt p3 nō tenet: nisi i virtute ppōis assūpte s3 virt⁹ illa moral f̄m arist. ⁊ f̄m ipm: nō ē i ip̄is sensib⁹ exteriorib⁹: s3 i appetitu sensitiuo. igit. Et i hoc iste doc p̄dicit sibi ⁊ videt. Secūdo pōt r̄nderi ad rōnē et si pcedat q̄ cuilibet sensui exteriorū sit coplantat⁹ ppri⁹ appetit⁹: qz tūc diceret q̄ tal delectatio ē i appetitu illo sensib⁹ coplātato Et q̄n dr: q̄ vel iste appetit⁹ ē aliq̄ potētia realiter distincta a sensib⁹ vl eadē: pcedo q̄ sit distincta: ⁊ pcedo vlti⁹: q̄ tot erūt appetit⁹ coplātati q̄t potētie cognitiue. Et q̄n infert: q̄ tūc virt⁹ moralis circa passiōes seq̄ntes opationē alicui⁹ sensus p̄ticularis ponet i appetitu illo sensibus coplātato. Pōt dupliciter r̄nderi. Primo q̄dē pōt pcedi p̄ns: qz n̄ videt aliq̄d icōueniens: supposito q̄ sit dare talē appetitū coplātatū q̄ tēpantia circa gustū sit in appetitu gustui coplātato ⁊ tēpantia circa tactū i appetitu tactui coplātato. Nec illud ē p̄ arist qz arist. nō dicit nisi q̄ tal appetit⁹ ē i appetitu sensitiuo. Et constat q̄ tal appetit⁹ sensui coplātat⁹ ē appetit⁹ sensitiuus. Secūdo pōt negari p̄ña: qz nō oz s3 eū q̄ virt⁹ moral sit i eodē cū delectatiōe q̄lr cūq̄ illa delectatio sit i ip̄is sensib⁹ f̄m eū virt⁹ illa moral eēt i sensib⁹: q̄d ē p̄ eū. Et ad pfirmationē q̄n dr: q̄ i illo ponit virt⁹ moral vbi ē passio circa quā ē virt⁹: vl loquit de passiōe q̄ ē delectatio: vl de alia: si de alia: nō ē ad ppositū qz nō ē pcessū q̄ aliq̄ alia passio sit i illo appetitu s3 d delectatiōe p3 p eū q̄ ppō n̄ ē vera: vl oz ip̄m pcedē: q̄ virt⁹ illa moral nō sit i appetitu sensitiuo s3 i ip̄is sensib⁹ exterioribus: q̄d tn̄ negat. Nec valet euasio isti⁹ doc. dicit eni q̄ i sensu delectatio nō ē mala s3 bona: qz sequit opationez: s3 ē mala vel bona i q̄ntū appetit⁹ ordinate vl inordinate delectat i eo q̄d causat i ipso: r̄o nō ē sile de sensu ⁊ appetitu. Nec sequit q̄ virtus moral sit in sensu sicut sequit q̄ sit i appetitu. Ista tn̄ euasio ē nulla: q̄d p3. Primo: qz delectatio q̄ ponit passio opatiōis nō ē bona vl mala: nisi ppē bonitate vel malitiā opatiōis: igit si delectatio illa nō ē mala s3 bona i sensu: qz sequit opationē: n̄ erit mala s3 bona i appetitu p eādē cām: qz sequit opationē Secūdo: qz f̄m eū dlectatio i appetitu nō ē mala vl bona: qz appetit⁹ ordinate vel iordinate dlectat. igit si ponat i sensu poterit eē bona vel mala. p̄ña p3. qz si dlectatio sit in sensu sensus delectabit ordinate vel iordinate nō est. n possibile q̄ aliq̄ potentia delectet ⁊ nō delectet ordinate vel iordinate: cū ois delectatio sit ordinata vel iordinata. ⁊ p p̄ns si sequit ex hoc q̄ virt⁹ moralis sit i appetitu ita seq̄t q̄ sit i sensu: q̄d ē ppositum. Tertio: qz vel illa delectatio q̄ appetitu ordinate vel inordinate delectat ē passio p̄ns operationē sensus exterioris. vel nō: si non: nō ē verum q̄ i illo ponat virt⁹ vbi ē passio p̄ns talem opationē: cui⁹ oppositū p3 p deductionē suā: si sic: sequit q̄ duplex delectatio p̄sequit opationē sensus exterioris sicut passio: q̄r vna ponit in sensu ⁊ altera i appetitu: q̄d ē sine rōne dictū p3 igit euasionē illā eē nullā. Ad secūdū p̄ncipale pōt vno mō dici: q̄ nō pōt n̄ aliter eē sūma speculatio i itellectu absq̄ actu aliq̄ i volūtate nec illud pbat ex eo. Secūdo pōt dici q̄ si pcedat assūptū: q̄ talē speculationem nulla sequit delectatio qz nō ponitur ex supposito aliq̄s act⁹ volūtatis ⁊ ois delectatio sicut ⁊ ois tristitia p̄ns apphēsionē itellectiuā p̄supponit necessario actū aliquē volūtatis. Ad tertiū pcedo q̄ ad felicitatē quā posuit arist. p̄ncipalit i itellectu seq̄t f̄m ip̄z maxia delectatio: s3 nō oz q̄ ista delectatio sit i itellectu: videmus eni q̄ ad cognitionē btificā sequit maxia delectatio ⁊ maxia dilectio: ⁊ tn̄ nō oz q̄ itellect⁹ seipo diligat: q̄cq̄d sit de dilectiōe. patet igit rōnes isti⁹ q̄rte pclonis nō pcludē. Ad rōnē vero q̄nte p3: q̄d dicēdū ex dictis: qz nō ē verum q̄ ois potētia delectet: nec in via: nec in patria.

Iohānes forestarij di. i. in p̄. q. ii. ar. 3.

Cōtra secūdam pclonē ē q̄dā doc. n̄r q̄ ponit: q̄ fruitio p̄rie ē idē q̄ btitudo puertibilr ⁊ adequate. Ista pclo pbat auctē be. aug. de doctrina xp̄iana c. 33. vbi dicit q̄ sūma merces ē vt deo p̄fruamur: s3 pstat q̄ ip̄a merces ē ip̄a btitudo g̃ fruī ē ip̄a btitudo ⁊ ecōuerso ⁊ pōt m̄lt aliis m̄etib⁹ cōfirmari: p̄mo auctē eiusdē bea. aug. li. p̄allegato. d. frui in deo

beate vivere ē. τ c. 38. expenēs illud apl̄i ad philo. Jtaq̄ frat ego te fruar i dn̄o dicit s̄. ñō addidisset i dn̄o τ te fruar tm̄ dixisset i eo ɔstituisset spem btitudinis sue hec āt ɔ̄ña e nulla: nisi fruitio eēt idē q̄ btitudo. Scdo aucte ansel. li. 2. cur de⁹ hō c. 1. vbi d̄ rōnalez creaturā a deo factā eē iustā vt illo fruēdo beata eēt dubitari nō d3. S3 āt fruēdo n̄ eēt beata nisi frui sit idē q̄ btificari. Tertio aucte hugo. de laude charitat̄. d. finalit̄ q̄ sicut idē ē cursus τ currē: dilige τ dilectio: ita fruitio τ ipa btitudo s3 ɔstat q̄ cursus τ currē dilige τ dilectio sūt idē convertibilit̃ τ adeq̃te. Rño ad auctes istas.

Rño. Ez auctes iste nō ɔvincūt nec sūt sic itelligēde: s3 sola fruitio sit formal' btitudo: sicut istis τ multis alijs doctorib⁹ fuit visū anteq̄ eccl̄ia determinaret oppositū: ɔcedo igit̄ q̄ fruitio sit sūma merces siue btitudo p̄cialit̄ sicut visio: n̄ tñ totalit̄ τ sic intelligēde sūt oēs auctes ille τ q̄cūq3 ɔsiles. Aduertēdū tñ q̄ btitudo p̄ncipali⁹ ɔsistit i fruitiōe q̄ in visiōe: vt suppono p̄nunc τ iō fruitio p̄pri⁹ pōt vocari btitudo q̄ visio: ppt q̄ a doctorib⁹ pluries fruitio absolute τ simplr d̄r btitudo: τ talis modus loquendi ē nota p̄ncipalitatis nō total' t̄: l3 ēt iueniat̄ aliq̄ñ q̄ sola visio fr btitudo n̄ra: ppt i s̄c p̄abilitatē ip̄ius a fruitiōe: p̄ut in p̄ma ɔcl̄one sūp p̄logum extitit d̄clarati. Alteri⁹ ēt ē aduertēdū q̄ btitudo icipit i visiōe τ cōpletur in fruitiōe: cū fruitio ordine nature sit posterior visione: τ iō absolute d̄r a doctorib⁹ q̄ deo fruēdo bti sum⁹ nō q̄ fruitio sit tota btitudo s3 q̄ i ipsa cōplet̄ btitudo. Et q̄ñ d̄r i aucte vltimo allegata: q̄ sicut idē ē cursus τ currē τc. pōt d̄upli r̄ñderi. P̄rio q̄dē pōt dici: q̄ cursus τ currē: dilige τ dilectio nō sūt idē ɔvertibilit̄ τ adeq̃te: sicut d̄clarabit̄. q. 2. Scdo pōt d̄ci q̄ hugo i aucte illa loquit̄ de fruitiōe cū iclusiōe visiōis: sicut be. aug. loquit̄ de visiōe cū iclusiōe fruitiōis q̄ñ. d. q̄ visio ē tota merces.

Contra. 3 conclōnē. Cōtra tertiā cōclusionē: l3 nō videa/tur dubia pōt argui p̄ sic. in actu sup̄me potētie ɔsistit p̄cise fruitio: cū ip̄a sit nobilissima p̄fectio creature s3 itellect⁹ e simplr sup̄ma potētia cū sit oīu3 aliaz r̄gulatiu⁹ τ directiu⁹. vt p3 q̄. P̄terea fruitio n̄ ē nisi visio i' sol⁹ itellect⁹ ē act⁹ τ p̄fectio ɔ̄ña ē no. añs p̄r: q2 sūma merces ē vt deo fruamur vt p3 p̄ be. aug. i a3 allegatū s3 sūma merces nō ē nisi visio: ip̄o d. p̄ d̄ tri. c. xi. q̄ sola visio dei ē sūmū bonū n̄r3 p̄mū τ finis q̄ τc. P̄terea i actu illi⁹ potētie cōsistit fruitio d̄cileq̄ veri⁹ τ p̄fecti⁹ inheret obiecto fruibili ppt se: hoc p3: q2 n̄ q̄cūq3 inhesio ē de rōne fruitiōis: s3 sola p̄fectissima cū ip̄a sit act⁹ p̄fectissimus creature: s3 itellect⁹ veri⁹ τ p̄fecti⁹ inheret obiecto fruibili p̄p se q̄ ip̄a volūtas q̄. p̄bat̄ mi. q2 potētie cognitiue p̄ p̄pos act⁹ veri⁹ τ p̄fecti⁹ inherēt sins p̄ se obiect' q̄si appetitiue cu3 potē appetitiue vt mult̄ τ magnis doctorib⁹ v3 sint ppt cognitiuas τ act⁹ ip̄az p̄p act⁹ potētiaz cognitiuaz. quos nā lit̄ ɔsequūt̄ sic p̄p finē r̄ τc. P̄terea vtiē sol⁹ itellect⁹ igit̄ τ frui ɔ̄ña p3 ēt p̄ me. añs p̄bat̄: q2 vti ē p̄rudētie. v. arist. 7 eti. q̄ prudētie ē ordinare i finē. s3 ordinari ir n̄c ē idē q̄ vti. τ ecōuerso. s3 prudētia sol⁹ itellect⁹ ē bitus. igit̄ vti solius intellectus erit actus. Rño. ad ista.

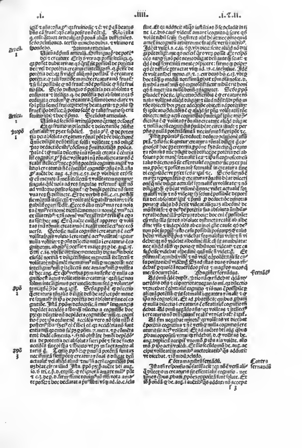
Rño. Ad p̄mū istoz nego mi. q2 volūtas: cui⁹ ē itellectui τ ceter potētijs īperare: ē sup̄ma potētia creature: vt suppono p̄ nūc: nec p̄batio val3: q2 q̄uis intellect⁹ sit dirigere τ ordinare p̄ modū oñdētis et ministrātis: volūtati tñ ē ip̄are p̄ modū p̄cipiētis τ p̄sidētis: τ hoc ē simplicit̄ nobili⁹. Ad s̄m p3 q̄d dicēdū ex sup̄dicis: q2 nec sola visio. nec sola fruitio ē sūma merces τ beatitudo n̄ra. nisi comō q̄ dictū ē. Ad tertiū: nego mi. q2 volūtas veri⁹ τ p̄fectius inheret obiecto fruibili p̄p se: q̄ intellect⁹: tu3 q2 intellect⁹ inheret impulsus a volūtate: cū ei possit ip̄are tū q2 itelligēdo fit mot⁹ rez ad aīa3 i volēdo aūt mot⁹ aīe ad res: τ p ɔ̄ñs volūtas p̄fecti⁹ inheret obiecto fruibili vt ē i seip̄o q̄ intellect⁹ nec p̄batio valet: q2 i salua reuerētia illoz doc nec volūtas ē ppt itellectū nec act⁹ volūtatis ppt actū itellect⁹. s3 potī⁹ ecōuerso: cū volūtas sit sup̄ma potētia simplicit̄. Et hec est expsa s̄ma ansbel cur deus hō. li. 2. c. 1. d̄ rōnalis nā ad h⁹ accepit p̄tātē discernēdi int bonū τ malū. vt odiret τ vitaret malū. ac amaret τ diligēt bonū. Ex q̄b⁹ verbis liq̄de apparet: q̄ act⁹ intellect⁹ ē ppt actū volūtat' τ p ɔ̄ñs potētia ppt potētiā: nō āt ecōuerso. Ad q̄rtū p3 añs ee falsu3 p̄ be. aug. superi⁹ allegatū. Et ad p̄bationem dico q̄ ordinare p̄ modū d̄ rigētis τ ɔsulēt' ptinet ad prudētiā s3 p̄ h̄m: τ p ɔ̄ñs ad intellectū s3 ordinare p̄ modū d̄ñantis τ ip̄antis ptinet ad volūtatē: τ q2 vti ē ordinare scdo mō τ nō p̄ rō ē ad oppositū: nō ad p̄positū. Cōtra quartā ɔclusionē.

Contra. 4 ɔclusionē. Cōtra q̄rtā ɔcl̄onē ei pōt argui p̄ sic: illud ē de rōne formali τ intrinseca fruitiōis sine q̄ ipossibile ē ip̄am eē q̄cūq3 virtute: s3 sine cognitiōe ipossibile ē fruitiō3 eē: q̄cūq3 virtute: igit̄ cognitio ē de intrinseca rōne illi⁹ quo posito sequit̄ q̄ ip̄a nō sit sol⁹ potētie volitiue sed ēt cognitiue formalit̄ τ subiectiue: mi p3 q2 ponē fruitionē circūscripto oī eo q̄d nō est de rōne formali ip̄i⁹ nullā implicat ɔdictionē: τ oē tale pōt poni in eē: saltē diuina virtute: mi. p̄r: q2 si p̄ aliquē virtutē eēt possibil' fruitio sine cognitione: possem⁹ frui incognito: q̄d ē ipossibile τ ɔ̄ bea. aug. 10. de tri. q̄ τc. P̄terea oīs potētia hñs deu3 p̄ obiecto s̄b rōe illa s̄b q̄ ē obiectū fruibile vere fruit̄: s3 itellect⁹ τ volūtas sūt h̄mōi: n̄ sola volūtas igitur: maior videt̄ nota: mi. p̄r p̄ de volūtate: q2 h3 deū p̄ obiecto s̄b rōe sūmi boni τ vltimi finis: τ sic n̄ h3 alit̄ rōe obiecti fruibil'. sc̄d de itellectu q2 si intellectus nō haberet ip̄m p̄ obiecto s̄b illa rōe volūtas haberet ip̄m p̄ obiecto s̄b rōne ignota: q̄d ē impossibile. Rño ad ista.

Rño. Ad p̄mū istorū ɔcedo q̄ fruitio pōt eē formalit̄ i creatura sine oī cognitiōe: de potētia dei absoluta: τ q̄ñ d̄r q̄ tūc possem⁹ frui ignoto: nego ɔ̄ñā: q2 de potētia dei absoluta fruitio q̄ creatura rōnal' nunc fruit̄ formalit̄ poterit eē i ei⁹ volūtate: τ ip̄a nō frueretur: p̄ut d̄clarabit̄. q. sequēti. Ad secūdū dico: q̄ nō q̄cūq3 potētia h3 deū p̄ obiecto s̄b rōe obiecti fruibil': q2 nulla potētia vere fruit̄: nisi cui⁹ sit amare τ i amato delectari: τ talis ē sola volūtas: verū āt itellect⁹ hēat deū p̄ obiecto s̄b rōe obiecti fruibilis: apparebit cū aget̄ de d̄ria v'l id̄ītate obiecti intellect⁹ τ volūtat'. Ad argumēta p̄ncipalia.

Ad rōnes p̄ncipales. Ad p̄mā p3 q̄ delectari n̄ est cuiuslibet potētie btificabilis. Ad secūdu3 l3 verū ɔcludat p3: q̄ nō q̄cūq3 potētia h3 deū p̄ obiecto sub ratione sūmi boni τ vltimi finis vere fruit̄: nisi cuius sit amare τ in amato delectari: quicquid sit de minori τc.

Questio 4. Quarto q̄ro vtrū fruitio q̄ creatura rōnalis nūc fruit̄ deo beatifice: ip̄a manēte i creatura possit n̄ eē fruitio sibi. Et v̄r p̄ q̄ sic q2 nulla fruitio q̄ creatura nō fruit̄ ē fruitio creature sicut nulla cognitio q̄ creatura nō cognoscit ē cognitio creature. s3 fruitōe q̄ creatura rōnalis nūc fruit̄ τc. manēte i creatura. pōt creatura nō frui: vt declarabit̄ i fra igit̄ τc. Cōtra si talis frui posset n̄ eē fruitio creature: seq̄ret̄ q̄ eēt frustra i creatura. ɔ̄ñs ē falsū: quia de⁹ τ natura nihil faciūt frustra:

igit̃ ꝛ añs: oña p⁹ qꝛ fruitio sic ꝛ ē: vt ꝑ eā beatus
bñs eā fruat̃: qd casu posito nō eēt: ꝗ. Rñō i ista
q. erūt q̃ttuoꝛ articuli: qꝛ ꝑ ponā aliq̃s distictiōes.
scd̃o ꝯclusiones. tertio mouebo dubia. ꝛ vltimo re
spondebo. Primus articulus.

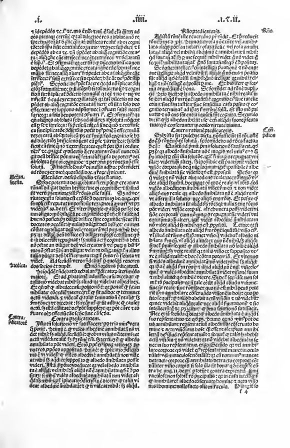
Articu. 1 Circa ad p̄mū articulū. Distinguo ꝑ⁹ de poté
dei ꝛ creature. Et h̄ ꝯ vtraq; possit itelligi. q.
qꝛ posset dubitari: an qd̄ q̃rit̃ sit possibil de potētia
dei: vel de potētia creature: intelligo tñ. q. ꝑcise de
potētia dei: qꝛ ñ videt̃ aliq̃ mō possibil̃ ꝯ creature
potētia: ꝙ tali fruitiōe manēte creatura nō fruat̃:
ꝛ si ñ ē possibile ꝙ nō fruat̃: nō ē possibile ꝙ ñ sit frui
tio sibi. Scd̃o distinguo ꝯ potētia dei absoluta ꝛ
ordinata: ꝛ itelligo q. de potētia dei absoluta: qꝛ ꝯ
ordinata credim⁹ ꝙ creatura q̃ sūmo bono dare vi
so i p̄ria semel frui cepit: etne beata erit: ꝛ ꝑ ꝯñs sp̄
fruet̃ ipo btifice: q̃ posito seq̃t̃ ꝙ talis fruitio sp̄ erit
fruitio sibi: ꝛ hoc ꝯ p̄mo. Secūdus articulus.

Articu. 2 Circa ad secūdū artitulū pono q̃ttuoꝛ ꝯclones.
Et qꝛ fruitio in dilectiōe ꝛ delectatiōe ꝯsistit
Propō 1 eētialit̃ vt pꝫ ex sup̄dict̃. Prima ꝯ⁹ ē. ꝙ de poten
tia dei absoluta creatura rōnal̃ pōt hr̃e dilectionē
q̃ nūc diligit deū btifice solū i volūtate ꝛ nō diligē.
Pro deductiōe isti⁹ ꝯcłonis ꝑmitto aliq̃s ꝑpōes.
Prima ē: ꝙ nulla dilectio i nā rōnali creata ē eētia
lit̃ cognitio: p⁹ ꝑ sic: volūtas i nā rōnali creata nō ē
realit̃ itellect⁹: nec ꝑ ꝯñs potētia cognitiua igit̃ vo
litio i creatura ñ ē eētialit̃ cognitio ꝯñs ē nō. añs
p⁹ auctē be aug 4.ꝯ tri. c.58. de p. vbi dicit exp̄sse
ꝙ cū memoriā meā itellectū ꝛ volūtatem nomino:
singula q̃dē noīa ad res singulas referunt̃ igit̃ nō
ad vnā: quo posito sequit̃ ꝙ hmōi potētie nō sunt
vna res s̄ʒ distincte. Et de verbis dn̄i.c.62. posꝗ
sic mēoriā itellectū ꝛ volūtatē sepabilit̃ noīam: ꝛ ise
pabilit̃ opari sbdit. Ecce ꝯ illis trib⁹ vna res noīa
ta ē vni⁹ rei nomē dictū ē: memoria nomē ē vni⁹ rei
ex illis trib⁹: ꝛ tñ nomē vni⁹ ex ill' trib⁹ tria ip̄a opa
ta sūt: hec aug. Ex q̃ auctē eidēt apparet ꝙ volū
tas i nā rōnali creata nō ē realit intellect⁹ nec eꝯ
uerso. Scd̃o sic nulla cognitio i creaturis ē act⁹
volūtat̃: oīs volitio i creatur̃ ē act⁹ volūtat: igitur
nulla volitio: ꝛ ꝑ ꝯñs dilectio nulla i creaturis ē co
gnitio: mi. ab oib⁹ ē ꝯcessa: ꝛ maioꝛ pꝫ ꝑ be. aug.15.
ꝯ tri c.14. vbi sic ait: si de memoria dicam⁹ in hoīe
eiusdē notitiā ꝛ dilīgētiā: siue memoriā itellectū ꝛ
volūtatē nihil meīn memim⁹ nisi ꝑ memoriā: nec
intelligim⁹ nisi ꝑ itellectū nec amam⁹ nisi ꝑ volūta
tē hec aug. Ex q̃b⁹ verbis pꝫ manifeste ꝙ nulla co
gnitio est actus volūtatis in creaturis: qꝛ si sic: non
solum intelligimus per intellectum: sed ꝑ volunta
ppō 2 tem. qd ē ꝯ be aug. igit̃. Scd̃a ppō ē ꝙ dilectio
q̃ creatura rōnalis diligit deū beatifice pōt mane
re formalit̃ in ip̄a de potētia dei absoluta sine oī co
gnitiōe. Istā ꝑpōm deduco sic. ñ min⁹ imo magis
dependet accidēs a sb̄a: q̃ dilectio a cognitiōe hoc
pꝫ: qꝛ dilectio nō depēdet a cognitiōe: nisi qꝛ cogni
tio ē poꝛ ip̄a ordine nē accidēs vero nō solū nāl̃r ē
posteri⁹ sb̄a: s̄ʒ ei⁹ eē ē sbe i eē. qꝛ accidētia nō sunt
entia nisi qꝛ entis sic pꝫ ꝑ ph̄m. 7. meta. ꝛ ꝑ cōmēta
toꝛē ibidē cōmento. s̄ʒ nō obstāte hmōi depēdē
tia de potentia dei absoluta fieri pōt ꝛ fit de facto
accidēs sine oī sb̄a ꝛ sbiecto vt pꝫ in sacramēto al
ppō 3 taris ꝗ. Tertio ppō ē: ꝙ ꝑ nullā potētiā finitaꝫ
nec ifinitā fieri pōt ꝙ creatura rōnal̃ diligat deū
actualit̃ vel aliq̃d aliud: ꝛ nullū actū cognitiōis ꝑui
us hēat circa illud Ista ppō pꝫ ꝑ auctē btī aug.
10. ꝯ tri. c.ꝑ.d. exp̄sse. ꝙ rē ignotā amare null⁹ pōt
ꝛ c.3. de ꝑ. ꝯ. firmissime noim⁹ nō nisi nota ama
re posse: ꝛ hoc declarat a p̄ri⁹ libri vsq; ad. 10. c. iclu
siue. Et qꝛ adducit aliq̃s instātias ꝯ se ꝯcludit in fi
ne i. c. his cau᷑ videnf amare icognita q̃ scire qd
volūt nihil sciūt s̄ʒ q̃m res alit̃ hēat: nec omnino quid
amet̃ incognitū arbitroꝛ me suasisse verū i iuctib⁹.
Idē et vult i. s. c.46. ꝯ p. vbi dicit: scire aliq̃d nō dili
gi pōt diligi: aut qd nesciet̃ q̃ro vtꝫ possit. Et respō
dēs ait ꝙ si nō pōt nemo diligat deū anteq̃ sciat: ꝛ
q̃d ē deū scire: nisi mente ꝯspicere: firmeq; ꝑcipe:
qd ēt diffuse ptractat vsq; ad. 29. c. inclusiue. Idē
ēt vult anselm mono. 69. ꝛ. 2. cur deus hō c.13. vbi ꝑ
hoc tāq̃ ꝑ mediū notissimū ꝑbat xp̄m oīa nosce. v.
si nihil amat̃: nisi qd cognoscit̃: sicut nihil erit boni
qd ñ amet: ita nullū bonū qd ignoret. Scd̃o ppō
ꝑsuadet̃ rōe sic. iplicatio ꝯdictiōis ē ꝙ creature rō
nalis volūtas aliq̃d diligat ꝛ illud nō sit sibi ꝑñs in
rōe obiecti boi pꝫ ex adeq̃tiōe obiecti ad potētiaꝫ:
s̄ʒ iplicatio ꝯdictōis ē ꝙ aliq̃d sit ꝑñs volūtati i rōe
obiecti: nisi ꝑ actū cognitiōis ꝑuiu: igit̃ iplicatio ꝯ
dictōis ē ꝙ volūtas rōnalis creature aliq̃d diligat
ꝛ nullū actū cognitiōis ꝑuiū hēat circa illud: ꝛ per
ꝯñs ꝑ nullā potētiā finitā nec infinitā fieri pōt ꝛc.
Istis ꝑpōnib⁹ sic deduct̃: deduco ꝯclusionē assū
ptā. Prio sic sequitur: creatura rōnal̃ diligit ꝗ co
gnoscit hoc pꝫ ex tertia ꝑpōne s̄ʒ dilectio q̃ creatu
ra rōnalis nūc diligit deū btifice de potētia dei ab
soluta pōt manē formalit i ea: ꝛ ip̄a ñ cognosceret: cū
talis dilectio nō sit essentialit̃ cognitio: sic pꝫ ex pri
ma ꝑpōe: ꝛ posset manē formalit̃ in creatura sine
oi cognitiōe: vt pꝫ ex scd̃a: igit̃ ꝛc. Scd̃o sic nō ē
maioꝛ repugnātia ꝙ creatura rōnalis hēat dilecti
onē q̃ nūc diligit actualit̃ formalit̃ in volūtate: ꝛ nō
diligat: q̃ ꝙ hēat visionē q̃ nunc videt actualit̃ for
malit̃ i visu ꝛ nō videat: s̄ʒ scd̃m ē possibile de potē
tia dei absoluta: igit̃ ꝛ p̄mū ꝑ deductiōe minoris
pono: ꝙ aliq̃s hō ꝑcise videat aliquāꝫ albedinē de
mōstratā: ꝛ ꝙ de⁹ de potētia sua absoluta āniħilā
ret albedinē illā ꝯseruato hoīe: hoc eni ē possibile:
cū visio illa sit res absolute distincta realit ab albe
dine visa ꝛ indepēdēs ab ea in oī gñe cause qd de⁹
non pōt suppl̄e: isto casu possibili posito pꝫ ꝙ talis
hēbit visionē q̃ ꝑus videbat formalit̃ in visu: ꝛ ñ vi
debit: qꝛ nō videbit albedinē illā: cū sit anniħilata:
nec aliq̃d aliud qꝛ pono ꝙ nihil noui videat: ꝛ ex ca
su ꝑcise videbat albedinē quā nūc ñ videt: ꝗ. Et
ꝯfirmat̃: qꝛ nihil vidē ꝛ nō vidē eq̃pollēt: tali āt ca
su posito nihil videt: ꝗ. S̄ʒ ad istas duas rōnes rñ
debat̃ ꝑ quosdā reuerēdos p̄res ꝛ magr̄os meos q̃
mecū ꝯcurrebāt. Magister fernādus. Fernād⁹
Ad p̄mū q̃dē dupl̃r. Prio nāq; rñdebat q̃dā re
uerēdus dn̄s ꝛ cōpatriota: negando mi. qꝛ dilectio
vt dicebat ē eētialit̃ cognitio ꝛ iō non ē possibile ꝑ
aliquā potētiā ꝙ sit formalit̃ i creatura rōnali: ꝛ ꝙ
ip̄a nō cognoscat. Et ad ꝑbatiōes: quibus ꝑbam
ꝙ nulla dilectio i creaturis ē essentialit̃ cognitio rñ
debat. Ad p̄mū negādo añs: qꝛ volūtas ꝛ itellect⁹
i creaturis nō distiguunt̃ realit̃ vt dicebat: ē igit̃.
Ad s̄m negabat minoꝛē: qꝛ volūtas vt dicebat
ē potētia cognitiua ꝛ ñ ē verū ꝙ nulla cognitio i cre
aturis sit act⁹ volūtat. Et ad auctēs btī aug. q̃bus
ꝑbam oppositū verum ꝙ rñdebat. v. ꝙ volūtas be.
aug. dupliciter accipit̃ vno mō ꝑ ip̄a aīa volēte. alio
mō ꝑ ipo actu volēdi. Et illo secūdo mō be. aug. ac
cipit volūtatē in omnib⁹ auctoritatib⁹ q̃s adduxi:
vt dicebat. ꝛ iō nihil ꝯcludo.
Cōtra magistrū fernādū. Contra fernandū
Ista tñ responsio nō satisfacit: qꝛ nō ē verū ali
q̃ dilectio in creaturis sit essentialit̃ cognitio. nec
rōnes q̃bus ꝑbam ꝑpōes oppositā sunt solute. Et
iō ꝑ ondā ꝙ be. aug. i auctib⁹ q̃s adduxi nō accepit

voluntatē p actu volēdi: sȝ p potētia volitiua: nec intellectū p actu itelligēdi: sȝ p potētia itellectiua: in cuius opposito fūdat eius rōsio. Scdo ostēdo: q si be. aug. accipiat voluntatē p actu volēdi adhuc necessario seqtur: q nulla volūtas i creatura sit eēntialit cognitio cuius oppositū itēdit. Et tertio ɔfirmo ppōsi. Primū deduco et dicit be aug. sic i auctib allegatis p me b. aug. accepit memoriā itellectū z volūtatē put sūt ptes imagis create: sic pȝ videtib tex. eius: sed actus istaȝ potētiaȝ nō sūt ptes imagis create: nec i actib eius rō imagis ɔsistit: sȝ aug. i po. d. de tri. 14. c. 7. absit āt vt cū aie nā sit imortal: nec ab initio q creata ē: nūq deinceps eē ɔsistat id q nihil meli bȝ: nā cū eius imortalitate ɔduret: qd vero meli ī eius nā creatū ē: q ad sui creatoris imaginē fcā ē: nō igit i fidei intentis: ɔteplatiōe dilectiōe q nō erūt sp: sȝ in eo q sp erit inemēda ē q dici oporteat imaginē dei hec aug. igit i his auctib nō accipit memoriā itellectū z volūtatē p actib: sȝ p potētys q sp manent cū aia. Secūdū pbo. s. q si accipiat volūtas p actu volēdi adhuc necessario sequit: q nulla volitio: z p ɔns q nulla dilectio i creatura sit eēntialit cognitio pȝ p auctē quā adduxi ad pbādū maiorē scdē rōis: qz be. aug. i aucte illa vlt vult q sic itelligim p itellectū: q n p mēoriā: nec p volontatē: z sic amem p volūtatē q nō p itellectū nec p memoriā. Et i hoc vt dicit: differt trinitas i nob a trinitate que deus ē. Et iō imediate cū dicit q n itelligim nisi p itellectū nec amam nisi p volūtatē sbdit: at vero i illa trinitate qs audeat dicere patrē nec seipȝ nec filiū: nec spm scm itelligere: nisi p filiū: nec diligē nisi p spm scm per se aut meminisse nisi nō vel sui vel filij v el spūs sci: igit si be. aug. accip t volūtatē p a tu volēdi: sequit euidēt: q p actū volēdi sic volum q nullo mō itelligim nec cognoscim qd ē ppositū. Et confirmat qz si p amorē itelligim: non sequit: q si sic eēt i trinitate creata sicut ē i increata: q pr nō itelligēt nec seipȝ: nec filiū nec spm scm nisi p filiū vel mo totū oppositū qz seqret q itelligeret p spm scm: qd ɔdicit be. aug. Et vlteri i hoc nō eēt dria int trinitatē creatā z icreatā: cuius oppositū ɔcludit be. aug. Exclusa igit ista rōsiōe ɔfirmo ɔclonē. p de dilectione btifica de q pncipalit ē smo sic: dilectio btifica creature ē eēntialit cognitio: igit creatura pōt eē pfecta beata sine oi cognitiōe distincta realit a dilectiōe: ɔns repugnat determinatōi eccl'ie sicut pȝ p illā decretalē extrauagātē dñi bndicti d visiōe diuia: igit z añs: ɔna pȝ: qz circūscripta oi tali cognitione adhuc creatura p dilectionē ipaȝ cognosceret z diligeret deū btifice. Et certū ē: q istis positis posset in ipo sūme dlectari: z sic ē pfecte beata. Et ɔfirmat ex dictis suis: qz eo ipo q dilectio btifica creature ē eēntialit delectatio vt dicebat: frustra ponit i ipa aliq delectatio distincta realit a dilectiōe: igit a simili si dilectio btifica creature ē essentialit cognitio: frustra poneret i ipa aliq cognitio a dilectiōe distincta q posito sequit q creatura rōnal pōt eē dilectio: ymo sequit q sit d fcō pfecte beata sine oi cognitiōe distincta realit a dilectiōe: qd tn ē falsū z ɔ determinatiōnē eccl'ie: igit. Pretea: si dilectio in creaturis eēt eēntialit cognitio frustra laborasset be. aug. in toto. 10. d tri. ad ostēdēdū q n possum rē ignotā amare: sufficiebat. n. dicē: dilectio ē cognitio eēntialit: igit qcqd diligit cognoscit: z p ɔns nō possum rē ignotā amare. z tn ɔstat videtib textū eius: q n ita pcessit: nec sic soluit instātias qs adducit ɔ se. Pa nec igit ppō. vȝ. q nulla dilectio i creatura sit eēntialit cognitio: quo posito pȝ rōnē non esse solutā. Et scō rndebat ad ipaȝ scdo qdā alius socius z magr reuerēdus: negādo mi. qz lȝ dilectio btifica n sit eēntialit cognitio: sicut ponebat pcedēs rōsio: tn nō pōt eē formalit in creatura: et d potētia dei absoluta sine oi cognitiōe. Et ad pbatione rndebat dupl'r. Primo q de, dicebat q rō magri iohānis ferrati nō pbat cōclusionē quā intēdo: qz tm pbat vt pȝ cuilibet cā intuēti q dilectio pōt eē sine cognitiōe: sȝ nō ē bona ɔna: imo fallacia ɔnis: ē: arguēdo sic dilectio pōt eē sine cognitiōe: igit dilectio btifica pōt eē sine cognitiōe: qz dilectio btifica cū sit pfectissima repugnat eē sine cognitiōe. Scdo rndebat intimēdo maiore: qz n ē verū q magis depēdeat accns a sba q dilectio a cognitiōe: vt dicebat rō huius: qz cognitio z dilectio hnt eēntialē ordinē prioritatis z posterioritatis: salte d potētia dei ordinata: sba āt z accns nō. Et qn pr q accidētia n sūt entia nisi qz ent q ē sba: d q illa ppō vel auctas non dȝ intelligi formalit z qditatiue: sȝ mālit z subiectiue: sȝ actū vel salte sȝ aptitudinē. Cōtra solutionē mgri iohānis fer. Contra Jo.fer.

Sȝ nec illa solo sufficit vt videt: qz ɔcesso q dilectio btifica nō sit eēntialit cognitio sicut ɔcedit: nō videt bn dictū q n possit formalit eē in creatura d potētia dei absoluta sine oi cognitiōe. Et iō p ostēdā rōnē quā adduxi ad pbādū ppōȝ oppositā nō eē solutā. scdo ɔfirmabo ppōȝ illā. Quātū ad pmū ostēdo q nulla illaȝ solutionū sufficit: n qdē pma: qz n magis imo min depēdet dilectio q creatura rōnal nūc diligit deū beatifice a cognitiōe creata: q accns a sba: hoc pȝ qz dilectio pdicta n depēdet a cognitiōe creata i aliq gne cāe extrinsece nec intrisece: i n magis imo min depēdet ab ipa q accns a sba: ista ɔna pȝ: qz accns i aliq gne depēdet a sba: añs quātū ad pmā ptē pȝ d se: quātū ad scdā pr: qz n depēdet ab ipa i gne cāe efficiētis: cum sit a solo deo effectiue: vt suppono p nūc: qz ex intētiōe dclarabit infra: nec i gne cāe final: qz dilectio n ē pp cognitionē: sȝ poti econuerso: vt pȝ p ansbel. 2. cur deus hō. c. 1. aut sūt allegatū i. q. pce: sȝ nō obstāte huiōi depēdentia pōt fieri a deo: z sit a deo accns sine oi sba z subiecto: igit. Et ɔfirmatur: qz si tal dilectio n posset eē formalit i creatura d potē dei absoluta sine oi cognitiōe vel hoc eēt: qz ē dilectio: vl qz ē btifica nō qz ē dilectio: qz tūc nō magis repugnaret sibi q alti qd ē ɔ solo illā: qz tūc hec n eēt bona ɔna dilectio pōt eē sine cognitiōe: igit dilectio btifica pōt eē sine cognitiōe qd negat illa solo nec qz btificat: qz casu posito nō btificaret: qz bns ipaȝ n diligēt p eā. Pretea maior illius rōis nō solū pr idiffinite: sȝ vl'r: qz nō solū ē verū d aliq dilectiōe: sȝ d oi q d nō depēdet a cognitiōe nisi qz cognitio ē prior ipa ordine nē: nec ille socius assignat aliquā aliā depēdētiā: i adeo q seqt gra formē erit vlis: z p ɔns de oi dilectiōe: z sic d btifica pr: q possit eē d potē dei absoluta sine cognitiōe pȝ i q pma solo n satisfacit: nec etiā scda: pr qz accns z sba hnt eēntialē ordinē prioris z posterioris nālit n min q dilectio z cognitio: vt pȝ discurrēdo ad oēs modos prioris z posterioris traditos a pho. Et n ē dubiū q phs rputasset maius ipossibile q accns eēt sine sba: q q dilectio eēt sine cognitiōe. Scdo: qz n seqt dilectio z cognitio hnt eēntialē ordinē prioris z posterioris d potē dei ordinata: i nō pnt abinuicē separi d potē dei absoluta. qz multa sūt possibilia de potē dei absoluta: q n sūt possibilia de potē dei ordinata. Exclusis i istis solonib ɔfirmo ppōȝ illā. p sic: oīs res absolute distincta realit ab alia n depēdēs ab ea i aliq gne cāe q deus n pōt supplē pōt fieri z ɔfuari sine illa d potē dei absoluta: sȝ dilectio q creatura rōnal nūc diligit deū btifice ē absoluta res: distincta realit ab oi cognitiōe creata

τ idepēdēs τc.iᵒ τc. m3 ē nō: τ mi ēſat claꝗ̄tuȝ ad
oēs ꝑtes: qz certū ē ꝙ tal dilectio ē res abſoluta nō re
ſpectiua: cū ſit ē gñe q̄litat; diſtincta realr ab oi cogni
tōe: cū ipa ñ ſit eentialr cognitio: vt pȝ ex ſup dict τ i
depēdēs ab ea τc. τ ñ ɔpēdet ab aliq̄ cognitiōe crea
ta i aliq̄ gñe cāe itriſece nec ēt extriſece vt ɔclaratū
ē ſup. iᵒ. Et ɔfirmat: qz certū ē ꝙ dilectio btifica non
depēdet ab aliq̄ cognitōe creata i gñe cāe formal nec
mal3 ſic nec aliq̄ alia: τ ñ ɔpēdet ab ea i aliq̄ gñe cāe
itriſece: iᵒ ſolū extriſece ſi depēdet: hāc āt de⁹ pōt ſup
plē: iᵒ. Scdō ſic. de⁹ pōt facere q̄cq̄d nō iplicat ɔdi
ctōȝ formalr: nec ꝑ illatōȝ: ſȝ ſi tal dilectio ſit τ cogni
tio ñ ſit: ñ iplicat ɔdictio formalr: qz ē ē τ nō e- nō ve
rificāt d eadē re: nec ꝑ illatiōȝ qz tal dilectio nō de
pēdet ab aliq̄ cognitōe creata i fieri: cū ſit a ſolo deo
effectiue: vt ſuppono ad pñs: nec i ɔſuari ſaltē neceſ
ſario: qz a ſolo deo potent ɔſuari iᵒ. Et ɔfirmat: qz
q̄n aliq̄ res abſoluta ſe hȝ ad aliā rē abſolutā nō ſicut
cā ꝑ ſe τ itriſeca: ſȝ ꝑ ſe ſicut cā ſine q̄ nō τ extrinſe
ca ſine iplicatōe ɔdictōis potit de⁹ ponē i effectu illā
rē creatā abſq̄ tali cā: pȝ ex t̄mis: ſed cognitio ſe hȝ
ad dilectiōȝ btificā: nō ſicut cā ꝑ ſe τ itrinſeca: ſȝ solū
ſicut cā ſine q̄ nō τ extriſeca: eo ꝙ eſt ꝑor ipa i ordine
nē: iᵒ τc. pȝ igit ꝙ dilectio q̄ creatura rōnal nunc dili
git deū btifice pōt manē formalr ipſa de poten⁹ dei
abſoluta ſine oi cognitōe: τ ꝑ ɔñs pȝ rōnē nō eſſe
ſolutā. Iſtis tñ ſolōnib⁹ dimiſſis adhuc pōt r̄nderi
ad rōnē ex dict quoꝝdā doc. nroꝝ: q̄ dicunt.

Alexan. foresta. Alexāder. de ſcō elpidio τ foreſtarius.

Q̄d de potentia dei abſoluta fieri pōt ꝙ creatura
rōnal diligat deūm btifice ſine oi cognitiōe: τ ſi illud
ſit verū pȝ maiorē illi⁹ rōnis eſſe falſā. Sȝ ad ve
ritatē: iſta ſolutio eſt expſſe ɔ doctrinā be. aug. qui
ſimplicit reputat impoſſibile rē ignotā amari: vt pȝ
videtib⁹. 10. de tri. Et vlteri⁹ poſito ꝙ aliq̄s poſſet de
um aliq̄ mō diligē ſine cognitiōe: q̄d tñ eſt falſū: ad
huc nō poſſet: pȝ diligē btifice ſine cognitōe: ſicut iſti
doctores ɔcedūt: ꝙ nullus diligat deū btifice: cu non
cōſtat an diligat deū vel creaturā vel puꝝ nihil: hoc
pȝ qz diligē deū btifice eſt diligere ipȝ ꝑfectiſſime: q̄d
tali dilectiōi repugnat: ſȝ nullū actū cognitiōis hñti
nō ɔſtat an diligat deū vel creaturā vel puꝝ nihil: i⁹
mo nō ɔſtat ſibi an diligat vel nō diligat: igit nullus
talis diligit deū btifice: manet igr ē p̄ma rō iſoluta vt
videt. Ad ſecūdā vero r̄ndebat ꝑ quoſdā reuerēn

Predica: dos ſocios ēt duplr. Q̄uidā ordinis p̄dicatorū.

Prio q̄dē r̄ndebat bacbalari⁹ p̄dicatoꝝ iterimēdo
maiorē. Et ad ꝓbationē admiſſo caſu dicebat ꝙ
talis nō videbat nihil: ſȝ aliud qz videbat albedinē.
Et q̄n dr ꝙ albedo: caſu poſito nō ē: qz ponat ꝙ ſit an
nihilata: cōcedit: nec reqrit ꝙ ſit ad hoc ꝙ terminet
actū videndi. τ videat ꝙ talis t̄minatiō ē realis: ſȝ
ſm rōnē: vt dicebat: ſȝ reqrat ꝙ ſit adhuc ꝙ cauſet
actū. ſȝ iſtā cālitatē de⁹ pōt ſupplere: qz pōt cāre τ cō
ſuare oē effectū cāe ſcđe ſine cā ſcđa.

Contra: p̄dicatorē Contra predicatorem.

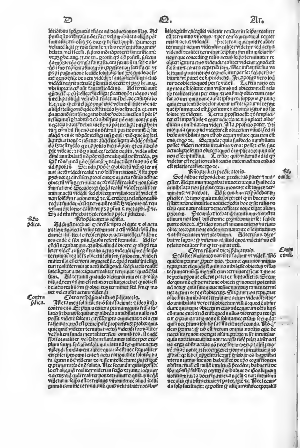
Iſta tñ ſolutio nō vr̄ ſatiſfacere: ꝓp tria min⁹ vera
q̄ ponit. Primū ē. ꝙ vidēs albedinē annihilatā nō vi
det nihil: ſȝ aliq̄d. ſecūdū ē: ꝙ obm viſus nō terminet
actū vidēdi realr ſȝ ſm rōnē tñ. ſȝ tertiū ē: ꝙ albedo
annihilata pōt videri. Et iō ꝓpt e⁹ ipugnationē po
no tres ꝓpōes oppoſitas. Pria ē: ꝙ iplicatio ɔdictio
nis ē vt videt ꝙ vidēs albedinē annihilatā non vide
at nihil ſȝ aliq̄d: ēt ſuppoſito ꝙ albedo ānihilata poſſit
videri. Iſtā ꝓpōnē deduco: qz vel albedo annihila
ta ē aliq̄d: vel nihil: ſi aliq̄d nō ē annihilata: q̄d ē ɔ po
ſitū: ſi nihil vidēs albedinē annihilatā non videt ali
q̄d: ſȝ nihil: igit iplicatio ɔdictōis ē dicere ꝙ talis vi
deat albedinē ānihilatā: τ ꝙ ñ videat nihil: ſȝ aliq̄d.

R̄ño predicatoris. R̄ño.

Ad iſtā rōnē iſte reuerēdus pr̄ r̄ndit. Et ꝑ reducit
rōnē ɔ ineō mplr. Primo ſic roſa nō exñte vel annih
lata aliq̄s pōt fantaſiari roſā: tūc ſic vel roſa annihi
lata ē aliq̄d vel nihil: ſi aliq̄d nō ē annihilata: ſi nihil:
q̄d fantaſiat ſȝ ꝑ me ſequit nihil videt: q̄ nō videt q̄
ſequit: nihil fantaſiat q̄ nō fantaſiat: q̄d ē ɔ poſitū.
Scđo ſic: intellect⁹ cū intelligit ꝑuationē τ nō ens:
aut itelligit aliq̄d vel nihil: ſi aliq̄d: q̄ nō ens τ ꝑuatio
ſit aliq̄d q̄d ē falſū: ſi nihil: q̄ nō itelligit qz nihil itel
ligē τ nō itelligē eq̄pollet ꝑ me. Et hic infert ꝙ for
ma arguēdi nō ē bona. Scđo r̄ndet ad rōnē dupli
cit. Prio dicit: ꝙ lȝ albedo annihilata ē nihil realr in
ſe ē tñ aliq̄d ſm rōnē i q̄ntū ē cognitio ei⁹ ſiue intelle
ctiua: ſiue fantaſtica ſiue ſenſitiua caſu poſito ꝙ co
gnitio terminat ad ipaȝ ſm rōnē ſolū. Et iſto mō pri
uatio τ nō ens ſūt entia i q̄ntū ſūt cognita. Secundo
dicit: ꝙ lȝ albedo nihil ſit i ſe ē tñ aliq̄d i ſuo repñſenta
tiuo: q̄d conſeruatur in oculo virtute diuina.

Contra rationē predicatoris. Cōñ. p̄dica

Sȝ lȝ iſta ſint pulchre dicta. nō ſufficiūt tñ rōi. oſtē
do ꝑ rōnē nō eē ſolutā. ſcđo r̄ndebo ad rōes factas
ɔ eā: Q̄uātū ad p̄mū. p̄ma ſolutio nō ſatiſfacit. q̄d
pȝ: qz albedo ānihilata nō ē magis vel min⁹ ens q̄
ꝑuatio ē τ ꝑ eū i illa ſolutōe. igit ñ magis repugnat vni
illaꝝ videri q̄ alteri. ſȝ ipoſſibile eſt ꝑuationē videri
viſiōe corporali de q̄ nūc loq̄mur: igit ipoſſibile ē albe
dinē ānihilatā ſic videri: q̄d eſt ꝓpoſitū. Scđo: qz
q̄ videt τ nō videt aliquod ens reale nec rōis: nō vi
det aliq̄d ſȝ nihil. hoc pȝ: qz oē ens ē reale vl rōis. ſed
vidēs albedinem ānihilatā videt ſm eū τ non videt
aliq̄d ens reale qz albedo ānihilata nō ē aliq̄d realr
vt aſſerit illa ſolutio nec aliq̄d ens rōis. Et poſito ꝙ
albedo ānihilata ſit aliq̄d ſȝ rōē: qz nullum ens rōis
pōt videri viſiōe corpali. alr chimera poſſȝ videri vi
ſiōe corporali cum nō magis repugnat ſic videri vni
enti rōis: q̄ alteri. igit vidēs albedinē ānihilatam
nō videt aliq̄d ſȝ nihil: q̄d eſt ꝓpoſitū. Tertio: qz ſi
albedo ānihilata eēt aliq̄d ſm rōnē i q̄ntū ē viſio ei⁹.
vl illud eē rōnis eſt ipamet viſio q̄ videbat albedo ni
hilata ſm eū. vl aliq̄d aliud: et quo ñ ē nihil, ſȝ aliq̄d: τ
ſi dcā p̄mū ſequit ꝙ albedo ānihilata nō ſolū ē aliq̄d
ſm rōnē: ſȝ vere realr qz talis viſio ex ſuppoſito ve
re ē aliq̄d realr: τ hoc ē cōtra potentiā. Et vlterius
ſi vidēs albedinē annihilatā nō videt nihil ſȝ aliq̄d:
qz ipa ē aliq̄d ſm rōnē τ illud aliq̄d nō ē niſi viſio: ſe
quit ꝙ vidēs albedinē annihilatā videt viſionē ſuam
τ nihil aliud: q̄d nihil ē dicere. Si dcā ſecūdū: non ſol
uit rō p̄ncipalis: qz ſi tale eē ſit aliq̄d aliud a viſione:
ſiue ſit reale ſiue rōnis: ex quo nō eſt nihil deus pote
rit ipm annihilare cōſeruādo viſionē in hoīe: quo po
ſito ſequit: ꝙ talis habebit actū viſiōis τ nō videbit:
qz nec videbit aliq̄d reale nec aliq̄d ſm rationē τ ſic
intellectū: q̄ τc. pȝ igitur: ꝙ p̄ma ſolutio nō ſatiſfacit.
Nec etiā ſecūda q̄ dicit: ꝙ albedo ānihilata ē aliq̄d i
ſuo repñſentatiuo τc q̄d pȝ. Primo qz nō min⁹ pōt de
us annihilare repñſentatiuū albedinis: cōſeruato ho
mine τ actu viſiōis in hoīe q̄ eſſe reale ipius annihi
let q̄ de⁹ illud repñſentatiuū: τ ſequit ꝙ talis habebit
actū viſiōis τ nō videbit: qz nō videbit albedinē in ſe
nec in ſuo repñſentatiuo. ergo Secūdo qz vel annih
lato corpore q̄d videt ei⁹ repñſentatiuū manet in oculo
nālr vel miraculoſe nō nālr: qz cū nō in⁹ maneat
detracto corpore q̄ annihilato detracto corpore eēt
nāliter viſio corpis ſi ſola illa ſit bona: q̄d ē expſſe cō
tra be aug. 11. de tri ꝓtotū: τ contra expientiā ſi mi
raculoſe non ſoluit rō p̄ncipalis: qz in caſu intelligē
ꝙ annihilaret albedo cōſeruato homine τ actu viſio
nis i homine: nullo facto alio miraculo. Dīs igit ſo

lōtiōibus ipugnatis rñdeo ad deductiones suas. Ad pmū qn dicit̄ rosa nō exñte: vel annibilata aliqs pōt fantasticari rosā z c. dico q̄ deficit dupl̄r. Primo: qz vel intelligit q̄ rosa sit in se z i suo rep̄sentatiuo annibilata vel i se tm̄. si pmo mō nō poterit fantasticari: vt p3 p be. aug. 11. de tri. p̄ctm̄: q̄d ē 3 positū. si secūdo mō: credo q̄ rosa fantasticata sit nihil in se z aliq̄d i suo rep̄sentatiuo q̄d in pposito non satisfacit vt p3 p ipugnationē secūde solutiōis sue Secundo deficit: qz nō ē sile de actu vidēdi z fantasticādi. qz actus vidēdi req̄rit actualē p̄sentiā obiecti: vt p3 p be. aug. vbi supra: act⁹ aūt fantasticādi nō. Ad tertiū autē qn dicit̄ q̄ cū itellect⁹ itelligit p̄uationē z nō ens: vel intelligit aliq̄d: vel nihil: rñdet ans̄ bel. de casu dia boli. c. 11. q̄ cū itelligo p̄uatione vel nihil siue nō ens: aliq̄d itelligo nō q̄dē cōstituēdo s3 destruēdo. qz cum p̄uationō sit nisi negatio habit⁹ debiti inesse nō pōt itelligi nisi p habitū z cū nihil siue nō ens non sit nisi negatio habit⁹ debiti inesse nō pōt itelligi: nisi p habitū z cū nihil siue nō ens nō sit nisi p̄uatio omniū q̄ sūt aliq̄d z ens: nō pōt itelligi nisi p eni: z iō quicūq3 itelligit p̄uationē z nō ens: aliq̄d itelligit: nō q̄dē 9stituēdo s3 destruēdo q̄d i pposito dici nō pōt: qz cū albedo p se videat̄: z nō p aliud ex secūdo de aīa. vidēs albedinē annibilatā nō pōt videre aliquid destruēdo. p3 igit̄ rōnē meā nō ēe solutā z deductiōes suas nō esse ad ppositū. Secūda ppō ē: q̄ obiectū visus terminat actū vidēdi realit̄ z nō solū f̄m rationē. Ista ppō p3 pmo: qz circūscripto oī ente z oī actu rōnis adhuc obiectū visus terminat actū vidēdi realit̄ z non solū f̄m rationē. Secūdo: qz q̄cq̄d realit̄ videt̄: realit̄ terminat actū vidēdi sed obiectum visus realit̄ videt̄ z non solū f̄m rationem: ḡ z c. Tertio: qz relatio realis req̄rit fundamētū z terminū realē: s3 visionis ad rem visam ē relatio realis: vt p3 p phm 5. metaphi. ḡ z c. S3 ad ista rñdebat reuerendus pater p̄dictus.

Rño p̄dicatoris ad ista. — Rño pdica.

Ad pmū dicebat q̄ circūscripto oī ente z oī actu rationis obiectū visus terminat actū vidēdi solū fundamētalit̄. sicut circūscripto oī actu intellect⁹ adhuc res eadē ē sibi p̄ns. s3 non refert̄ formalit̄. Ad secūdū negabat ma. qz nihil aliud ē dicere q̄ aliq̄d realiter videt̄. nisi qz ē realis actus videndi ipm̄ q̄ seipso terminat̄ realit̄ s3 obiectū solū f̄m rationem. vnde si maior illa esset vera argueret̄ sic. q̄cq̄d realit̄ intelligitur: realit̄ terminat actū itelligendi. sed p̄uatio realit̄ intelligitur a deo: igitur realiter terminat: quod ē falsum. Ad tertium quando dicitur in minori q̄ visionis ad rem visam est relatio realis: dicebat q̄ non est relatio realis f̄m q̄ obiectuz terminat sed f̄m q̄ mouet vel causat actum videndi

Cōtra respōsionē istius p̄dicatoris. — Contra pdica.

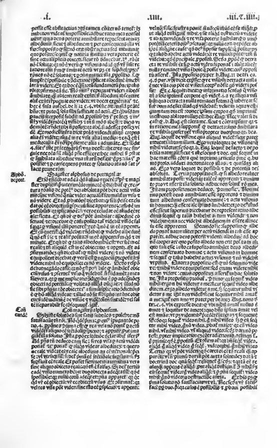
Iste tamen solutiōes nō satisfaciunt: z ideo insto contra eas. Et primo contra primam: quia si illa solutio sit bona: sequitur q̄ albedo annibilata nullo mō possit videri: saltem circūscripto omni ente z oī actu rationis: quod est principale propositum: probo: quia quicquid videtur terminat actuz videndi formaliter vel saltem fundamentaliter: sicut omnis res: ē eadē sibi formaliter vel saltem fundamentaliter per exemplum suum. sed albedo annibilata nō terminat actuz videndi fundamentaliter: quia nō est: nec formaliter circūscripto omni ente z actu rationis ex solutōe data igitur nō ē videtur z c. z sic intellectum: patet igit̄ q̄ prima ratio ē nō soluta. Nec secunda: quia possibile est aliquid realiter videri in seipso vt nunc loq̄mur z actuz videndi realiter non terminare: quia quicq̄d videtur in seipso est terminus visionis: nec aliud itelligimus nomine termini: nisi quis velit abuti vocabulis: igitur quicq̄d videtur realiter in seipso realiter est terminus visionis: z per consequens realiter terminat actuz videndi. Preterea quicquid realiter terminat actum videndi realiter videtur sed actus videndi realiter terminat seipsum f̄m istam solutionem que concedit q̄ talis actus seipso terminatur realiter: igitur actus videndi realiter videtur: quod est falsum: z contra experiētiam. Nec instantia sua valet: quia p̄uatio non cognoscitur per se: sed per habitum vt patet ex supradictis. In pposito vero loq̄tur de obiecto quod per se videt̄. Tertia ratio etiam non est soluta: quia visionis ad obiectum est relatio realis: etiam i per eum: z non f̄m q̄ obiectum causat actum quia non causat ipsum vt suppono p nunc quia ex intentiōe declarabitur infra: igitur vt terminat ipsum quod est ppositum: rationes igitur nō sūt solute vt videtur. Tertia ppositio est: q̄ simpliciter est impossibile z contradictionem implicat albedinem annibilatam videri. Ista ppositio patet. Primo quia quicquid videtur est obiectum visus: sed albedo annibilata non est obiectum visus: quia non est ens. ergo z c. Secundo: quia si albedo annibilata posset videri notitia intuitiua vera: posset esse sine actuali presentia obiecti: quod ē implicatio: quia tūc non esset intuitiua. Tertio: quia visionis ad id q̄d videtur est relatio realis: entis autem ad non ens nō est relatio realis: ergo z c.

Rño predicti predicatoris. — Rño eiusdē.

Sed adhuc respondebat predictus pater z magister. Ad primum negabat minorem: quia l3 albedo annibilata non sit obiectum mouens: est tamen terminans: vt dicebat. Ad secundum respōdebat dupliciter. Primo quia multi dicerent q̄ in hoc non cōsistit ratione intuitiue notitie: sed in hoc q̄ sit talis notitia que naturaliter de necessitate non exigat aliam priorem. Secundo dicebat q̄ intuitiuum z abstractiuum non sont differentie cognitionis in se: sed ex parte obiecti. Et ideo non est inconueniens variato obiecto: cognitione eadem remanente esse intuitiuaz z abstractiuam virtute diuina. Ad tertium dicebat vt supra: q̄ visionis ad illud quod videtur nō est relatio realiter f̄m q̄ terminat atū.

Cōtra rñsionē dicti p̄dicatoris. — Contra eiusdē

Sed iste solutiones non satisfaciunt vt videt̄. Nō quidem prima: ppter duo. Primo: quia non minus repugnat ei quod est omnino nihil esse obiectuz visus terminatum q̄ motiuū: cum terminare sicut z mouere presupponat esse: vt patet ex supradictis. Secundo quia nō est de ratione obiecti q̄ moueat potentiā ad actuz quia siue moueat siue non dūz tamen terminet actum vere est obiectum. Si igitur non repugnat albedini annibilate terminare actum videndi: albedo annibilata vere erit obiectum visus: quod ē absurdum: quia tunc obiectum eius adequatum eēt aliq̄d cōmune enti z nō enti: quod nullus diceret: patet igitur q̄ prima ratio non est soluta nec etiam secunda: quia nec prima solutio satisfacit: nec secunda. Nō q̄dem prima: q̄ nō est verum omnia notitia que de necessitate non coexigit aliam priorem sit intuitiua: quia notitia intuitiua non necessario ē prior abstractiua ergo abstractiua nō necessario coexigit aliā priorē 9ñā ē nota: qz si coexigeret non nisi intuitiuā: añs pbat̄: qz si det̄ oppositū sequit̄ q̄ iohānes baptista i vtero matris sue non habuisset de xp̄o cognitionem abstractiuā cū nullā intuitiuā p̄cedēte3 habuerit de ipso q̄d tñ ē falsū: qz certuz ē q̄ habuit de ipso aliquam notitiam iuxta doctrinam euangelij z non intuitiuā nec aliā q̄ abstractiuā: vt patet. igit̄ z c. Nec secunda solo satisfacit: qz posito q̄ aliqua visio corporalis

possit esse abstractiua: qḋ tamen cōiter nō tenet: ꝫ mihi non videtur impossibile. adhuc ratio mea non sol uitur: quia deus poterit annihilare representatiuā albedinis: sicut ꝛ albedinem ꝛ per consequens illa vi sio: supposito ꝙ sit: nō erit abstractiua sed intuitiua: quo posito: sequit̄ ꝙ notitia intuitiua vera poterit eē sine actuali p̄ntia obiecti. sicut rō adducebat. 3ª. rō etiā nō ē soluta: q2 nō ē verū ꝙ visionis ad id qḋ vr̄ īsistit relatio realis: ꝫm ꝙ t̄minat actū: vt pꝫ ex supdictis: p3 rōnes nō eē solutas: ꝛ ꝑ oñs manet illa ꝑpositio. s. ꝙ simplr̄ ē īpossibile ꝛ ꝯdictionē īplicat albedinē annihilatā videri. Et q2 hoc ē q̄si totū fundamentū p̄ncipalis rōis: ꝯfirmo eā sic. Nō min⁹ repugnat videri albedinē annihilatā ꝙ absenti realr̄ existenti: ꝫ albedini absenti realr̄ existenti repugnat oio videri: vt docet experiētia: ꝛ c. hec ē sñia ansel. de h. 12. c. 4. vbi sic ait. nullā p̄sentē hñs: vt puto ꝙ sola sibi sufficiat ad actū. Et quibusdam paucis interpositis subdit ad ꝑpositū: hꝫ i⁹ p̄sētes ꝛ in istis videndi mōteꝫ q visibꝫ ꝛ tñ si mōs abest ꝛ dicis videm mōtē: rñdet tibi ñ possuꝫ: q2 abē. si adesset possē ꝫ vidē. Et modicū infra dicit p̄sens videndi aliqḋ corporis alia ē in vidēte: alia ē in re visa: alia i medio: ꝛ ea q̄ est i medio: alia ē i nō ipediente: alia i adiuuāte. Et subdit: 4. sūt i⁹ iste p̄sētes: quarū si vna deest: alie tres nec singule nec oēs sil aliqd p̄nt efficere: hec ansel. ꝫ ꝯstat ꝙ annihilata albedine vna istarū def. et ꝑ pꝫ illa i⁹ ꝑpositio: ꝛ ꝑ consequens patet ꝙ solutio data nō sat is facit prime rōni

Alphõ. depost.

Magister alphōsus de portugal ar.

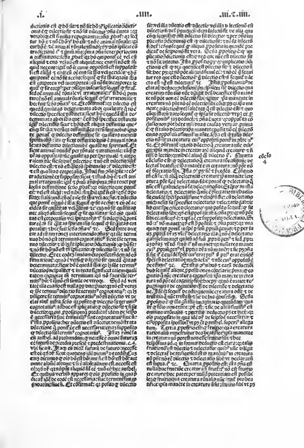
Et iō rñdebat ad eā q̄dā alius reuerēd⁹ pr̄ ꝛ magister duplicit̄ ꝑ uteri mēdo minorē q dicebat ꝙ creatura rōalis de potē⁹ dei absoluta pōt hēre actū visionis: sine visionē q̄ nūc videt actualit̄ formalit̄ in visu ꝛ nō videre. Et ad ꝑbatōnē dicebat: ꝙ si li p̄cise excludat oē eē obiectiuū ꝯspicuū siue apparens: casus ē impossibilis q2 iplicatio ē: si vero excludat oē aliud eē reale: sic ita. Et qñ dr̄ ꝙ de⁹ pōt annihilare albedinē cōseruaꝫ ꝛc: dicebat ꝙ casu posito tal' videbit visiōe falsa: q2 ꝑ visionē illā poneret̄ res q̄ nō ē in eē appenti. Et cū querit̄: qd videbit: rñdebat ꝙ videbit albedinē q̄ nō est i se ꝛ realr̄ posita: ꝫ in eē appenti ꝫm qd ꝛ diminute. Et qñ dr̄ ꝙ talis albedo nihil est: verū ē in eē reali: ꝛ tñ aliquid est in eē obiectiuo ꝛ appnti. Et ad ꝯfirmatiōeꝫ qñ dicebat̄: ꝙ nihil videre: ꝛ nō videre equipollent dicebat ꝙ verū est ꝑ negociū ꝑpositū: ꝫ videre nihil nō equipollet cū nō videre. Scdo respōdebat negādo casū: q2 nō est possibile ꝙ annihilet̄ obiectū visus ꝛ ꝯseruet̄ visio q̄ videbat̄ si fūdamēta mea sūt vera. q2 ꝑ me implicatio ꝯdictiōis ē ꝑ adeq̄tiōeꝫ obiecti ad potētiā: ꝙ volūtas aliqd diligat: ꝛ illud nō sit sibi p̄ns in rōe obiecti: i⁹ a simili iplicatio ꝯdictiōis ē ꝙ hō aliqd videat: ꝛ illud nō sit sibi p̄ns in rōne obiecti: ꝫ idē iudiciū ē de visiōe ꝛ vidē: cū tñ sint idē: vel saltē iseparabilr̄ se cōsequunt̄. igit̄.

Cōt̄ eandē

Cōt̄ magistrū alphonsum.

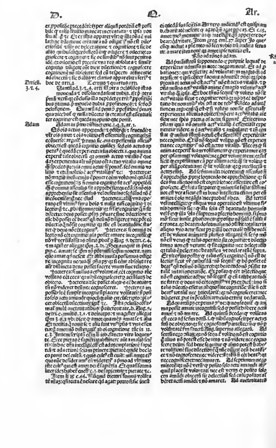
Sꝫ licet iste solutiōes sint satis subtiles ꝛ pulchre: nō satisfaciāt tñ rōi. Nō q̄dē p̄me: ꝑ cui⁹ ipugnatōe pono 4. ꝑpōnes. p̄ma est: ꝙ res visa nō ponit̄ ꝑ actū videndi i aliquo eē itētōali ꝯspicuo: ꝛ appnti: ꝑut imaginat̄ illa solutio. Ista ꝑpō ex itētiōe declarabit̄ infer⁹. Ad p̄ns tñ deduco eam sic: si res visa ꝑ actū videndi ponat̄ ꝛc. ponat̄ ꝙ aliquis videat albedineꝫ: ꝛ quero an talē videat eē reale albedinis an eē itētionale ꝑ se: vl vtrūq sil: si dr̄ p̄mū eē itētōale supfluit: si sꝫ supfluit eē reale. Et posset fieri notitia intuitiua vera sine aliquo obiecto reali: qḋ tñ ē falsuꝫ. Si dr̄ tertiū eadē visio numero hēbit duo obiecta adeq̄ta sil: qḋ ē īpossibile: q2 nullū eorū adeq̄ret: oña apparet: q2 q̄cqd vr̄ eē obiectū: vr̄ eē obiectū visus. Et ꝯfirmat̄: q2 vel res visa pōt videri sine isto eē ꝯspicuo ꝛ appenti: vel nō: si sic: frustra ponit̄: si nō: cū istud eē sit aliqd: ꝑ ꝫ aliqd distiguit̄ nihil: ꝛ sit aliqd distinctū a videre ꝛ ab actu videndi ꝛ re visa poterit annihilari ꝑ d unip̄ potētiā ceteris oib⁹ ꝯseruat: q2 nullū eorū dependet ab ipso i aliq̄ gñe cause: qḋ de⁹ ñ possit supplere: q̄ posito: pꝫ ꝙ talis habebit actū videndi: ꝛ ēt re visibili p̄nte: ꝛ tñ ñ videbit: qḋ ē p̄ncipale ꝑpositū. Scda ꝑpō ē ꝙ detracta re visibili ēt si ꝑ actū videndi ponat̄ i aliq̄ tali eē: nulla remanet visio i hoīe q̄ possit videre: cui⁹ oppositū asserit̄. Ista ꝑpositio pꝫ per b. Aug. 11. de tri. ca. 4. ꝯ par. vbi dicit expsse: ꝙ re visibili detracta nulla ē nec vlla oio pōt eē visio: si corp⁹ nō sit qḋ videri possit. Et c. sequēti dicit: ꝙ informatio sensus q̄ visio dr̄ a solo ip̄mit̄ corpore qḋ videt̄. i. a re aliqua visibili: qua detracta nulla remanet forma q̄ inheret at sensui dum adesset illud qḋ videbat̄: velut in aqua vestigium tam diu est: donec ipsum corpus qḋ imprimitur inest: quo ablato nulluꝫ est: hec Aug. Nec valet si dicat̄ ꝙ. b. Aug. est cōtra me. sicut ꝛ cōtra ipsum: q2 ꝛ in ratione mea supponit̄ ꝙ detracta: imo annihilata re visibili conseruet visio propter duo: p̄mo q2. bea. Aug. loquit̄ de visione qua aliquid videt̄: sicut patet intuenti librum illum. Ego vero loquor de visione q̄ nihil videtur: scdo q2. b. Aug. loquit̄ de facto ꝛ de potētia naturali: sicut ꝛ iste socius ꝛ doc. quē sequit̄ in hac materia cōtra quē in primo articulo prime q. huius prolo. adduxi auctoritates istas. ꝛ quasdā alias. Ego vero loquor de possibili ꝛ de potentia dei absoluta. Tertia propositio est. ꝙ si albedo realiter annihilata possit videri in tali eē apparenti ꝛ diminuto prout asserit illa solutio adhuc non soluit̄ rō mea. Istam propositionem deduco. Primo sic. Non minus potest deus annihilare esse apparens ꝛ diminutum albedinis conseruato homine: ꝛ actu visionis in homine: ꝙ esse reale ipsius annihilet: ergo de⁹ istud esse: sicut superius dicebatur de representatiuo albedinis sequit̄ ꝙ talis habebit actum videndi ꝛ non videbit: quia nec videbit albedinem in esse reali nec in esse apparenti. Secundo sic: supposito ꝙ albedo ponat̄ naturaliter per actū videndi in tali esse apparēti. adhuc deus poterit videnti albedinē ad hoc nō cooperari: quo posito albedo non erit posita in aliquo tali esse: isto casu posito annihilet deus albedinem conseruato homine ꝛ actu visionis in homine ꝛ sequit̄ ꝙ talis habebit actuꝫ visionis ꝛ nō videbit vt prius. Quarta propositio est ꝙ nō solum nō videre: ꝛ nihil videre equipollent: sed etiam videre nihil ꝛ non videre: cuius oppositū asserit̄ in hac solutione. Ista propositio probat̄. Primo: q2 sequit̄ video nihil: ergo nihil videtur a me: sicut sequit̄ video albedinem. ergo albedo videtur a me. sꝫ sequitur nihil videtur a me: igit̄ non videō: sicut sequitur nihil amat̄ a me: igit̄ non amo vt patet per beatuꝫ Aug. nono de tri. c. 4. vbi expresse dicit: ꝙ vbi nihil amat̄ nullus ē amor ꝛ loquitur de amore: quo hñs ipsum amat vel est amās: vt pꝫ videntib⁹ p̄cedētē litteraꝫ ꝛ sequentē. Scdo q2 sequit̄ video nihil. ꝫ nihil video. ꝫ ꝑ ꝯñs sequitur nihil video. ꝫ nō video. ꝑbat̄ maior: q2 cū video nihil. vl̄ nihil video. vl̄ aliquid video: scdꝫ dari nō potest: ꝑpter implicationeꝫ cōtradictionis. relinquit̄. ꝫ primū: qḋ ē ꝑpositū. Et ꝯfirmat̄: q2 bñ sequit̄ video. aliqd ꝫ aliqd video ꝫ sequit̄. video nihil. ꝫ nihil video. Tertio q2 vl pōt videri: qḋ caret oi eē tā reali q̄ apparēti: vl ñ. primū dari ñ pōt. iuxta solutiōeꝫ datā ꝛ doctrinā doc quā sequit̄: relinquet̄ ꝫ scdꝫ: ꝛ q2 tā eē reale q̄ appēns ē aliqd ꝑut aliqd distiguit̄ ꝯ nihil sꝫ eū sequit̄ video: ꝫ video aliqd: ꝛ ꝑ ꝯñs sequit̄: video nihil. ꝫ nō video: a destructiōe aūtis. Ex his pꝫ ꝙ p̄ma solutio nō satisfaciat vt vr̄. Nec scda vr̄ satisfacē ꝑ ꝑ duo. ꝑ̄i q2 casus ē possibilis ꝛ ꝑbam possibili

tem eius: ꝛ ad ꝓbatiōem nō fuit ꝯ̄nsuz. Scḋo qꝛ nō ꝯ̄noscit qꝛ ē dictū meis ꝙ casus sit ipossibilis sicut alsu mē: qꝛ licz sit iplicatio ꝯ̄dictōis ꝑ adeq̄tionē obiecti ad potētiā ꝙ hō aliq̄d videat ꝛ illud nō sit sibi pn̄s in rōne obiecti nō etiā: dē iudiciū de visiōe ꝛ vide: rō illi' ē: qꝛ visio ē q̄dā q̄litas absoluta ñ includēs ꝛ̄spectū eēntialiter ꝛ intrinsece. videre vero includit eēntialr̃ re pectū attingētie ad obm̄. Exclusis i' istis solutionib' ꝯ̄firmo ꝯ̄nez pri ipalē sic. de accña absolutū qḋ ē i vna voluntate de' pōt ponere in q̄dā alia de potē^a sua absoluta ꝑ illa ꝓpōe: qꝛ si ponat in eē. nulla sequit ꝯ̄dictio ponat ꝙ de' dilectionē q̄ beat' nūc diligit ipsū beatifice in volūtate creature nō cognoscentis actualr̃ vt puta alicui' hōis dormientis vel alicui' nōdū habentis vsū rōnis. Isto casu possibili posito ꝑz ꝙ talis hēbit dilectōnē formalr̃ i volūtate: ꝛ tñ ñ diliget: qꝛ
cōclo 2 ñ cognoscet: ex supposito ergo ꝛ sic ꝑz i. Scḋa ꝯ̄ pncipalē ꝙ creatura rōnal' ḋ potē^a dei absoluta: pōt hr̃e delectationē q̄ nūc actu alr̃ delectat i deo vel de deo beatifice formalr̃ in volūtate: ꝛ tñ nō delectari. ꝑ cuius ḋ ductiōe ꝑmitto aliq̄s ꝑpōes. Pria ē ꝙ nulla ḋlectatio in creatur' ē eēntialr̃ cognitio nec ecōuerso. Ista ꝓpō ꝑz ex supradict' ꝑ qꝛ delectatio nō magis idētificat cognitiōi ꝙ dilectō: ꝛ nulla dilectio i creatura ē eentialr̃ cognitio vt ꝑz ex dictis ergo: scḋo qꝛ ois cognitio i creatur' ē act' potē^e cognitiue. ꝛ nulla ē act' potētie appetitiue: h' ꝑz ex supdict' ergo nulla ḋlectatio creata ē act' potentie cognitiue: ꝛ ois cognitio est act' vel passio potentie appetitiue vt ꝑz ex precedenti q. i' ꝛc. tertio qꝛ si aliq̄ delectatio creata esset essentialr̃ cognitio hoc maxime eēt delectatio beatifica: sꝫ ista nō ē ergo nulla: ꝓbat minor qꝛ si sic: tūc talis delectatio sit aliq̄d fruitiōis beatifice eēntialr̃ ꝛ intrinsece: vt ꝑz ex. 2. q. hui' di cognit. o eēt ē aliq̄d ei' eēntialr̃: ꝛ intrin ece qḋ nō ē verū: vt ꝑz ex. 3. q. Scḋa ꝓpō ē: ꝙ nulla delectatio in creatur' est eēntialr̃ dilectio: nec ecōuerso: ꝛ ista fuit sufficienter declarata in 1. q. hui' di. Tertia ꝓpō ē ꝙ delectatio q̄ creatura rōnal' nūc actualr̃ delectat de deo beatifice. pōt eē formalr̃ in ei' volūtate ḋ potē^a dei absoluta oi cognitiōe ꝛ dilectiōe ab eadē circūscripta. Ista ꝓpō ꝑz ꝑ rōnes quib' probaui: ꝙ dilectio q̄ creatura rōnalis nūc diligit deū beatifice pōt manē formalr̃ in ipsa de poten^a dei absoluta sine oi cognitiōe. Preterea: qꝛ supposita distictiōe reali cognitiōis: dilectiōis ꝛ delectatiōis i creatur' ꝑz nō magis dependet delectatio a cognitiōe ꝛ dilectiōe ꝑ uio ꝙ accñs a sb̄a. scḋo: qꝛ talis delectatio est res absoluta ab oi cognitiōe ꝛ dilectione creata realr̃ distīcta ꝛ independēs i oi gñe cause: qḋ de' ñ pōt suppl'. tertio: qꝛ si talis delectatio sit ꝛ cognitio ꝛ dilectio nō sit nulla sequit ꝯ̄dictio: ergo ꝛc. Quarta ꝓpō ē ꝙ per nullā potētiā finitā vel īfinitā ē possibile. ꝙ creatura rōnalis delectet ḋ deo beatifice. ꝛ nullum actū cognitionis. nec dilectiōis hēat circa ipsū. Ista ꝓpō ꝑz: qꝛ diligere nō magis ꝑ suppōit cognitionē: ꝙ sic delectari delectatiōe vel sal tē cognitiōe: ꝑ nullā potētiā pōt i cognitū diligi vt ꝑz ex supdictis: ergo. Istis ꝓpōnib' sic deductis deduco ꝯ̄nez pncipalē ꝑ sic: se' creatura rōnal' delectat ḋ deo beatifice. agit diligit vel cognoscit deū. hoc ꝑz ex ꝓpōe imediate ꝑcedēti: sꝫ delectatio q̄ creatura tal' nūc delectat de deo btifice formalr̃: pōt eē i ei' volūtate. ꝛ ipa ñ diliget nec cognosceret: cū ñ sit eēntialr̃ cognitio nec dilectio: vt ꝑz ex ꝑmis duab' ꝓpōib'. ꝛ possit manē formalr̃ i creatura sine oi cognitiōe ꝛ dilectiōe vt ꝑz ex tertia. igit ꝛc. Scḋo sic nō ē maior repugnātia ꝓ creatura sic rōnalis hēat delectationē q̄ delectat btifice de deo formalr̃ i volūtate. ꝛ ñ delectetur: ꝙ hēat dilectionē q̄ nūc diligit ipz btifice ꝛ nō diligat ergo sm̄ possibile de de poten^a dei absoluta ex ꝑcedēti. q. igit. Ex istis duab' cōclusiōib' ꝛ earū ꝓbatiōib' videt seq̄ aliq̄ ꝓpōes correlarie. Pria ē: ꝙ creatura rōnalis dānata ḋ poten^a dei absoluta pōt habe odiū q̄ nūc actualr̃ odit deū formalr̃ i volūtate: ꝛ ñ odire. Ista ꝓpō ꝑz qꝛ nō magis repugnat ꝙ creatura rōnalis dānata hēat odiū quo nūc actualiter odit deū formalr̃ in volūtate: ꝛ non odiat ꝙ ꝙ creatura rōnal' beā hēat dilectionē q̄ nūc diligit deū actualr̃ ꝛ nō diligat: sꝫ sm̄ pōt fieri de potē^a dei absoluta: vt ꝑz ex ꝑma ꝯ̄nez i' ꝛ ꝑmū. Scḋa ꝓpō ē: ꝙ creatura rōnalis de potē^a dei absoluta pōt habe cognitionē q̄ nūc actualr̃ cognoscit formalr̃ i intellectu: ꝛ nō cognoscē. hoc ꝑz ꝑ eādē ꝯ̄ductionē: qꝛ nō ē maior repugnātia ꝙ hēat cognitiōz q̄ nūc actualr̃ cognitōsit formalr̃ in itellectu ꝛ nō cognoscat: ꝙ ꝙ habeat dilectionē: q̄ nūc actualr̃ diligit formalr̃ i volūtate: ꝛ nō diligat: ꝛ visionē q̄ nūc actualr̃ videt formalr̃ visu ꝛ nō videat: sꝫ vltia duo sūt possibilia ḋ potentia dei absoluta. i' ꝛc. nūc declaratū ē sup. i' ꝛc. Tertia ꝓpō est: ꝙ creatura rōnalis de poten^a dei absoluta pōt habē actū cognitiōis formalr̃ i intellectu ꝛ ñ cognoscē: ꝛ actū dilectionis vel odij formalr̃ i volūtate ꝛ ñ diligē. vel odire: ꝛ sic de aliis silib' q̄buscūq: deductio vr̃ clara: qꝛ act' cognitionis ñ est nisi cognitio q̄ creatura cognoscit actualr̃: ꝛ act' dilectōis ñ ē nisi dilectio q̄ diligit actualr̃ ꝛ act' odij ñ ē nisi odiū q̄ odit actualr̃ eentialr̃ ꝛ i recto ꝑ cognitio q̄ tal' creatura cō- cōclusio 3
gnoscit actualr̃ pōt ee formalr̃ i ei' intellectu. ꝛ ipa nō cognoscit ꝛ dilectio i ei' volūtate: ꝛ ipa nō diligit ꝛ similr̃ de odio nō q̄dē itēdo i sensu ꝯ̄posito ꝑ diuiso: vt ꝑz ex supdictis ergo. Quarta ꝓpō ē: ꝙ creatura rōnalis pōt fieri de videte nō vidēs: de itelligēte ñ itelligēs: ꝛ ecōuerso: nulla facta mutatiōe circa ipaz i aliquo absoluto: deductio ꝑz euidenter ex illa rōe pncipali: ꝑ ꝑma ꝯ̄ne. Quinta ꝓpō ē: ꝙ creatura rōnalis dānata de potē^a dei absoluta: pōt hēre tristitiā q̄ nūc tristat dānabilr̃ i volūtate formalr̃: ꝛ nō tristari. Et hec sequit ex scḋa ꝯ̄ne pncipali: qꝛ nō magis repugnat: ꝙ creatura rōnal' dānata hēat tristitiā q̄ nūc tristat dānabilr̃ formalr̃ i volūtate ꝛ ñ tristet: ꝙ ꝙ hēat delectationē q̄ nūc delectat beatifice ꝛ nō delectetur ꝑ sm̄ ē possibile de potē^a dei absoluta vt ꝑz ex ꝯ̄ne illa i' ꝛc. Sexta ꝓpō ē: ꝙ ista ꝯ̄ña ñ ē simplr̃ necessaria: creatura rōnalis hēat act' dilectiōis ꝛ delectatiōis quib' nūc diligit ꝛ delectur btifice formalr̃ i volūtate i' ē beā. Ista ꝓpō ꝑz. qꝛ seq̄t creatura rōnal' ñ cognoscit nec delectat nec diligit: i' ñ est beā ꝑ pōt hr̃e act' dilectiōis ꝛ delectatiōis ꝑdictos formalr̃ i volūtate ñ cognoscē nec diligē nec delectari: vt declaratū ē sup. i' ꝛc. Septia ꝓpō ē ꝙ nec ista ꝯ̄ña ē simplr̃ necia. creatura rōnal' hꝫ odiū ꝛ tristitiā q̄b' nūc ipa vel saltē alia odit ꝛ tristat dānabilr̃: i' ē dānata hec ꝑz: qꝛ si odiū ꝛ tristitia quib' ali' dānat' ñ odit ꝛ tristat dānabilr̃ ponat formalr̃ i volūtate alicui' hōis viatoris: sic tñ ꝙ talis ñ odiat nec tristet: ꝙ fieri pōt de potē^a dei absoluta vt ꝑz ex supdictis ꝑz ꝙ talis hēbit odiū ꝛ tristitiā: quib' aliq̄s nūc odit ꝛ tristat dānabilr̃: ꝛ tñ ñ erit dānat'. Octaua ꝛ vltia ꝓpō ē ꝙ creatura rōnalis ḋ potē^a dei absoluta: pōt hēre fruitionē q̄ nūc fruit deo beatifice formalr̃ i volūtate: ꝛ tñ ñ frui: deductio ē eadē: qꝛ talis fruitio nō ē nisi dilectio ꝛ delectatio: quib' nūc btifice diligit ꝛ delectat vt declaratū ē. q. 2 hui' di. ꝑ ista pūt eē formalr̃ i ei' volūtate de potē^a dei absoluta ꝛ ipa ñ diliget nec delectabit vt ꝑz ex dictis ergo. Tertia ꝯ̄ pncipal' ē: ꝙ dilectō qua creatura rationalis nūc diligit deū btifice ipa manēte in creatura non potest non esse dilectio sibi. Pro deductione istius ꝯ̄clusionis ꝑmitto aliquas propositiones. Pma ē ꝙ iplicatio ꝯ̄dictiōis ē ꝙ dilectio sit: ꝛ ñ sit dilectō. Istā ꝓpōez deduco ꝑ sic: implicatio ꝯ̄

dictionis est q̄ hō sit: ꝛ nō sit hō: ergo implicatio ꝯdictionis ē q̄ dilectio sit ꝛ nō sit dilectio ꝯña ē nota: q̄z vtrobiq; est similis repugnantia: añs ꝓbat: q̄z seq̄tur hō ē ꝛ nō ē hō ergo hō est ꝛ nō ē animal rōnale: igitur hō ē ꝛ ē animal rōnale: istud scꝫ ꝯñs implicat cōtradictionē ergo ꝛ p̄mū añs: p̄ma ꝯña tenet per locum a diffinitione: scd̄a ꝓbat: q̄z hō qui ponit eē vel est aliquid ꝛ ens vel nō est aliquid: nec ens: si nō est aliquid nec ens: igitur nō ē: cuius oppositū est suppositū: si est aliqd̄ ꝛ ens: cū oē ens sit sba vel accidēs: ꝛ hō qui ponit eē nō sit accns: sequit q̄ sit sba: q̄z ois sba est corporea vel incorporea: cū nō sit incorporea sequit q̄ sit corpus: per ꝯsilem discursuꝫ sequit q̄ sit aial. sed oē animale ē rōnale vel irrationale: ergo si hō q̄ ponitur eē nō est animal rōnale sequit q̄ sit irrationale ꝛ hec fuit scd̄a ꝯña: ergo ꝛc. Et cōfirmat: q̄z dilectio est quedā qualitas determinata ab oi qualitate q̄ nō ē dilectio specifice distincta: sicut hō ē quedā sba determinata ab oi sba que nō ē est hō specifice distincta igitur dilectionis sicut ꝛ hōis est aliqua diffinitio quecūq; sit illa: verū q̄z diffinitiōes reꝝ sunt nobis ignote ponat q̄ dilectio diffinitiue sit qualitas mentis spiritualis: ita q̄ sicut diffinitio hōis ē animal rōnale: ita diffinitio dilectionis ē qualitas spiritual. Et sicut animal diuidit per rōnale ꝛ irrationale: tanq̄ p dr̄as oppositas sic qualitas per spirituale ꝛ corporalem tūc sic: sequit dilectio ē ꝛ nō est dilectio: igitur dilectio est: ꝛ nō est q̄litas spiritualis: ergo dilectio est: ꝛ est qualitas corporalis. Istud sm̄ ꝯñs implicat cōtradictionē ex supposito: sicut ꝛ istud. hō ē: ꝛ est animal irrationale: igitur ꝛ p̄mū añs: p̄ma ꝯña tenet per locū a diffinitione scd̄o ꝓbat: q̄z dilectio que ponit eē: vel est aliqd̄: vel nihil: si nihil igitur nō est: qd̄ ē ꝯpositū: si aliquid. cū oē tale sit sba vel accn̄s. ꝛ dilectio que ponit eē nō ē sba sequit q̄ sit accn̄s: ꝛ cū oē accidēs sit quātitas vel q̄litas ꝛc. cuꝫ nō sit quātitas nec aliqd̄ alioꝝ sequit q̄ sit qualitas: sed ois qualitas est corporalis vel spiritualis ergo si dilectio q̄ ponitur eē: nō sit q̄litas spiritualis sequit q̄ sit q̄litas corporalis: ꝛ hec fuit scd̄a ꝯña ergo ꝛc. Sed forte dicetur ad istam rōneꝫ interimendo ꝯñaꝫ: q̄z ille terminus hō nō est terminus cognotatiuꝰ sicut ille terminus dilectio: ꝛ iō lꝫ sit implicatio ꝯdictionis: q̄ hō sit: ꝛ nō sit hō nō est tn̄ implicatio: q̄ dilectio sit: ꝛ nō sit dilectio. Et ex eodeꝫ fundamēto posset r̄nderi ad cōfirmationē: q̄z nō ē verū q̄ dilectio sit quedā q̄litas determinata: sicut hō ē quedā sba q̄z lꝫ ille terminꝰ dilectio p̄ncipaliter ꝛ in recto significet talem qualitatem cognotat tn̄ terminum qd̄ nō facit ille terminꝰ hō: ꝛ iō nō est simile de vtroq;. Sed ad veritatē illa euasio est nulla p̄p duo: p̄mo: q̄z nō est veruꝫ q̄ ille terminꝰ dilectio sit terminꝰ cognotatiuꝰ: q̄z lꝫ diligere sit terminꝰ cognotatiuꝰ nō tn̄ dilectio vt declarabit infra scd̄o q̄z posito q̄ dilectio sit terminꝰ cognotatiuꝰ: adhuc est implicatio: q̄ dilectio sit ꝛ nō sit dilectio: q̄z ois ꝓpositio in q̄ predicat idem de seipso ē necessaria siue terminꝰ illꝰ sint cognotatiui siue nō: ergo ista ꝓpositio: hec dilectio est dilectio: demōstrata dilectione q̄ ponit eē est necessaria: etiaꝫ supposito q̄ dilectio sit terminꝰ cognotatiuꝰ. Istaꝫ rōnē facit anshel. ad probandum q̄ necesse ē omne futuruꝫ eē futurū de ꝯcordia p̄sciē ꝛ predestinationis. c. 4. vbi sic ait. Itaq; cū dicit futurū de futuro: necesse est eē qd̄ dr̄ sicut quotiens idē dicimꝰ de eodē. Cuꝫ enꝫ dicimus q̄ ois hō est hō: aut si est hō est hō: aut omne albū ē album: ꝛ si ē albū: album est. necesse est eē: qd̄ dr̄ q̄z nō pōt aliquid sil' eē ꝛ nō eē: hec anshel. Ex quibus verbis apparet q̄ ois ꝓpositio in qua p̄dicat idē de eodē est necessaria: siue termini sint cognotatiui siue nō. Et cōfirmat: q̄z posito q̄ dilectio sit: vel illa dilectio est dilectio vel illa dilectio nō est dilectio: si dr̄ p̄muꝫ: cū idem iudiciū sit de alia quacūq; sequit q̄ ois dilectio sit dilectio ꝛ per ꝯñs implicatio ꝯdictionis est q̄ dilectio sit: ꝛ nō sit dilectio: si dr̄ 2m ꝯñs sequit q̄ aliqua ꝓpositio in qua idē predicat de seipso nō sit vera. Scd̄a ꝓpositio ē: q̄ implicatio ꝯdictionis est: q̄ res que nūc est dilectio sit ꝛ nō sit dilectio. Ista ꝓpositio pꝫ: q̄z implicatio ꝯdictionis est q̄ res que nūc est dilectio sit: ꝛ dilectio nō sit: hoc pꝫ: q̄z nō pōt aliquid simul eē: ꝛ nō eē: q̄ sequitur res que est dilectio ē: q̄ dilectio est: q̄ sequit dilectio est: q̄ est dilectio: ergo ꝛc. Istis ꝓpositionibꝰ declarat deduco ꝯclusionē p̄ncipalem sic dilectio qua creatura rōnalis nūc diligit deū beatifice ipa manēte nō pōt non eē dilectio sibi: igitur ipa manente in creatura nō pōt nō eē dilectio sibi cōis: pꝫ: q̄z ipa manente dilectioē vel saltē res q̄ est dilectio est: ꝛ quocūq; istoꝝ dato sequit q̄ ipsa sit dilectio vt pꝫ ex ꝓpositionibꝰ iaꝫ deducē: ꝛ ꝯña ē nota: q̄z opposita cōclusio non pōt hēre nisi duas causas veritat. prima ē: q̄ si talis dilectio: ipa manente posit nō eē dilectio cuius oppositū assumit in añte. scd̄a est q̄ talis dilectio nō sit in creatura cuꝰ oppositū ponit in ꝯñte: ergo ꝛc. Et ꝯfirmat: q̄z ois dilectio q̄ creatura nūc diligit: ipsa manēte in creatura ē aliquid creature: ꝛ nihil dilectio: q̄z nihil ē aliud q̄ dilectio ergo. Quarta cōclusio est: q̄ delectatio q̄ creatura rōnalis nūc delectat beatifice ipa manēte in creatura: nō pōt nō eē delectatio sibi. Ista ꝯ pꝫ sic ꝛ p̄cedēs. Cōfirmo tn̄ eā sic: si aliq̄ delectatio creature ipa manēte i creatura pōt nō eē delectatio sibi: ponat q̄ delectatio q̄ nūc est i gabriele nō sit delectatio sibi. Et q̄ro: an ista delectatio. ꝛ delectatio q̄ nūc ē delectatio michaelis sit eiusdē spēi specialissime vel nō: si sic: cū delectatio michaelis sit specifice delectatio delectatio gabrielis erit: specifice delectatio: quo posito sequit: q̄ sit delectatio sibi: qd̄ est ꝯpositū: ista. ꝯña pꝫ: q̄z nō pōt sibi eē. nisi: qd̄ ē: ꝛ ipsa ē ex supposito delectatio. Si nō: ergo nō manet: qd̄ est ꝯpositū: ꝛ ꝯña patꝫ: q̄z vna quaq; res ponit in spē p suū ꝓpriū genus: ꝛ p per suaꝫ ꝓpriā dr̄aꝫ vl'i ergo delectatio illa q̄ nō ē delectatio gabrieli manet quātū ad suū ꝓpriū genꝰ ꝛ suā ꝓpriaꝫ dr̄aꝫ vl' nō. si nō ergo nō manet: q̄z nulla res manet cuiꝰ ꝓpriū genꝰ vl' ꝓpria dr̄a nō manet: ꝛ sic pꝫ ꝯña si sic ergo ē eiusdē spēi cuiꝰ erat priꝰ s; priꝰ erat eiusdē spēi cū delectatioē michaeli: ergo ꝛ nūc cuiꝰ oppositū ē ꝯcessuꝫ: ergo ꝛc. Ex istis ꝯnibus ꝛ earū deductionibus sequit alique ꝓpositiones corelarie: p̄ma: q̄ cognitio q̄ nūc creatura cognoscit ipa manēte in creatura nō pōt eē cognitio sibi: hoc pꝫ: q̄z nō ē maior repugnantia de cognitiōe q̄ de dilectiōe ꝛ delectatione. Idē et̄ sequit de odio quo nūc creatura odit ꝛ de tristitia q̄ nūc tristat ꝛ sic de his q̄buscūq;. Scd̄a ꝓpositio ē: q̄ illa gn̄alis imaginatio quorūdam qua dr̄ q̄ filio non existe: pꝫ est: ꝛ sic de aliis similibꝰ est omnino irrōnalis ꝛ pueriles deductio pꝫ ex dicē: q̄z ois propositio in qua idē dr̄ de seipso ē necessaria: ꝛ eiꝰ opposita īpossibil' vt pꝫ et̄ p anshel. superiꝰ allegatum. Tertia ꝓpositio est: q̄ fruitio qua creatura rationalis nunc fruitur deo beatifice ipsa manente in creatura nō potest non esse fruitio sibi ꝛ hec respōsiua ad. q in forma deductio est clara: q̄z talis fruitio nō est dilectio ꝛ delectatio quibꝰ nūc diligit ꝛ delectat beatifice sed istis manētibꝰ in creatura nō pōt nō eē dilectio ꝛ delectatio sibi vt declaratū est supra. ergo ꝛc. Quarta ꝓpositio est: ista ꝯña est nulla hac fruitiōe creatura nō fruit: ergo nō est fruitio creature hoc patet per nullā potentiam est possibile: q̄ fruitio qua creatura rōnalis nūc fruit deo beatifice ipsa manēte in creatura nō sit fruitio sibi vt pꝫ

cōclo 4

ex ꝓpositōe precedēti: ſꝫ per aliquā potētiā est poſſibile ꝙ talis fruitio maneat in creatura: ⁊ ipſa non fruat̄ ⁊c. Et ex iſtis apparet vlr: ꝙ illa ꝯña ē nulla: hac dilectione creatura nō diligit: iᵍ nō est dilectio ſibi ⁊ ſilr de delectatione ⁊ cognitione ⁊ ſic de aliꝫ quibuſcūꝗ: rō iſtoꝝ ē: ꝙ diligere ⁊ dilectio: cognoſcere ⁊ cognitio: ⁊ ſic de ſimilibꝰ nō ſunt penitus idē: qꝛ dilectio eſt preciſe vna res abſoluta ⁊ ſimilr cognitio diligere aūt dicit dilectionē: ⁊ cognoſcere cognitionē nō abſolute: ſed cū reſpectu attinentie ad obiectū ⁊ ſic d̄ aliꝫ vt clarius apparebit īferiꝰ ⁊ hoc de arti. 2. Tertius ⁊ quartus arti.

Artic. 3. ⁊ 4. Quantū ad. 3. ⁊. 4. arti ſilr ꝯtra ꝯcluſiōes iſtas mouenda ⁊ diſſoluenda ſunt dubia. Et ꝓ ꝯtra p̄mā verū qꝛ ꝯcluſio illa depēdet ex tribꝰ ꝓpoſitōibus p̄mis. ꝓ mouebo dubia ꝓpoſitiones: ⁊ ſcdo ꝯ ꝯcluſionem. Quantū ad p̄mū ꝯ ꝓpoſitionē p̄maꝫ qua dicebat̄ ꝙ nulla dilectio in creatura est eſſentialiter cognitio: eſt quedā opinio que ponit.

Adam Adam in p̄mo diſtinctione. 1. q. 2. ar. 1.

Q ꝺ ois actus appetendi ⁊ odiendi ⁊ fruendi: ⁊ vlr ois amor ⁊ ois volitio eſt eſſentialr cognitio: ſꝫ ñ ecōuerſo: arguit̄ p̄mo ſic. ois experientia alicuiꝰ obiecti eſt quedā cognitio eiuſdeꝫ ſed ois actus appetiꝰ ē quedā experientia ſui obiecti. i. quo anima experit̄ tale obiectū qꝛ omnis actus vitalis ē quedaꝫ experientia alr nō plus eēt actus vitalis anime ꝙ̄ ſpecies p̄cuia omni actui ſi ponat̄. ſed omnis volitio ⁊ etiā nolitio ē actꝰ vitalis iᵍ ⁊c. Preterea: nō magis incōueniēs ē ponere oēm volitionē quādā eſſe cognitionē: ſꝫ ñ omnis cognitio ſit actꝰ appetēdi ꝙ̄ ꝙ omnis aſſenſus ſit apprehēſio quedā: ſꝫ nō ois apprehenſio ſit aſſenſus vel diſſenſus: ſed illud nō ē incōueniēs: ergo nec illud. Preterea: aliꝗ vna operatio eſt vltimꝰ finis hoīs ⁊ nulla niſi cognitio ⁊ dilectio: ergo ⁊c. ꝓbo minorē: qꝛ ſi ſit cognitio ꝙ̄ ñ ſit dilectio: deus poſſet ipſaꝫ ꝯſuare ſine dilectione ⁊ tūc hō poſſet eē beatꝰ ꝙ̄ deū nō diligeret: nec pōt eē dilectio ꝙ̄ nō ſit cognitio qꝛ tūc cū beatitudine ſtaret ꝙ deus nō eēt cognitꝰ. Preterea: ſi omnis dilectio nō eēt cognitio: aīa poſſet amare incognitū: ꝙ nō vr̄ verū. falſitas ꝯñtis ꝓbat̄ p Aug. 9. de tri. c. 4. ⁊ magiſter allegat ipm̄. 3. di. Mens inquit in p̄ncipio. c. amare ſe ipm̄ nō pōt: niſi ſeipm̄ nouerit. nam quō amat qꝺ neſcit. Et alibi multa poſſumus diligere incognita ne quaꝗ̄ ꝯña pꝫ: qꝛ ſi eēnt abſoluta realr diſtincta deus poſſet facere vnum ſine reliquo.

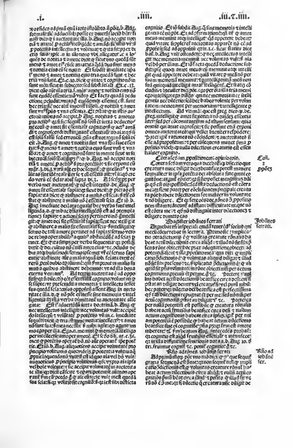
Preterea: ſi nullus actꝰ voluntatis eēt cognitio tūc volūtas eēt ceca: qꝛ nihil cognoſceret p actū ſuū de obiecto. Preterea: tūc poſſet aliquis eē beatus ⁊ tū nō videret deū nec cognoſceret. Preterea impoſſibile ē ſimplr incognitū placere volūtati: ſꝫ poſito ſolo actu amandi quocūꝗ alio circūſcripto: placet obiectū dilectiuū: igit̄ ⁊c. Iſta ꝯcluſio ꝯfirmat̄ multiſ auctoritatibus. ꝓ auctoritate. b. Aug. 9. de tri. c. multis. 2. 8. ⁊ deinceps: ⁊ magiſter allegat ipm̄ 3. d. 1 vbi dicit ꝙ amor qua mēs amat ſe ⁊ alia Et notitia ꝙ̄ nouit ſe ⁊ alia ſunt vnꝰ ſpūs ⁊ vna eſſentia: ergo amor nō diſtinguit̄ ab oi cognitione tūc in 12. c. 3. Inuenī ſcriptū eē in li. iob. ſancto viro loquente. Ecce pietas ē ſapiētia: abſtinere aūt a malis ſciētia: in hac ꝺſa intelligēdū eſt ad ꝯtemplationē ſapiētiā ⁊ ad actionē ſciam ꝑtinere: pietatē quidē hoc loco ponit dei cultū. ⁊ quis cultꝰ eſt eiꝰ: niſi amor eiꝰ quo nūc deſiderāmꝰ eū videre: iᵍ a p̄mo ad vltimū iſte cultꝰ qui eſt amor dei ē ſapiētia. Et quaſi formaliter ideꝫ habet̄ eneꝭ c. 1. de ſapientia ⁊ pietate ⁊c.

Item li. 15 c. 64. Nūquid dicturi ſumus voluntatē nr̄aꝫ: ꝙ̄ recta ē neſcire qꝺ agat: porro ſi ſic ineſt ei quedā ſua ſciētia: An vero audiendꝰ eſt quiſpiam d. charitatē neſcire ꝙ agat ꝙ̄ ñ agat ꝓ pecaꝫ. Et c. 65. amor meꝰ meminit atꝗ intelligit qꝺ appetere debeat: qꝺ vitare. Item greg omi. 27 ſuper Io queſcūꝗ audiui a p̄re meo nō feci vobis dū audita ſeruiꝫ: amare iam nouit qꝛ amor ipſe notitia eſt.

Rño ad rōnes adam. Rño ad adaꝫ

Ad p̄mā iſtoꝝ ſupponendo ꝙ proprie loquat̄ de experientia admiſſa maiore: nego minorē. Et ad ꝓbationeꝫ: qui vellet ire ad voluntatem magis ꝙ̄ ad reꝫ ſicut ⁊ ipſi cōter faciunt admittēt ꝯñs: qꝛ ſpēs p̄cuia oi actui nō eſt actꝰ iᵍ nō eſt actus vitalis. ⁊ p ꝯña nullus actꝰ vitalis anime ē magis vel minꝰ actꝰ vitalis ꝙ̄ ipſa. Ex hoc tū nō ſequit̄ ꝙ volitio nō ſit actꝰ vitalis ſicut ⁊ cognitio: verū qꝛ nō dꝫ eē diſputatio de nominibꝰ vbi ꝯſtat de rebꝰ Rñdeo ad intētionem arguentꝭ ꝙ̄ eſt ꝙ ſi volitio non ſit eſſentialr experientia alicuius obiecti: nō erit actꝰ vitalis aīe ſicut nec ſpēs p̄cuia oi actui ſi ponat̄. Et iterum ꝯñam quia nō omnis actꝰ vitalis ē eſſentialr experientia: videre. n. ē actꝰ vitalis ⁊ ambulare: ⁊ tū conſtat ꝙ nullus iſtoꝝ actuū eſt eſſentialr experiētia: nec cognitio. Et iō nō ſequit̄ volitio nō eſt experientia nec cognitio iᵍ nō eſt actus vitalis. Nec oꝫ ꝙ ſi anima experit̄ ſuam volitionem ꝙ experiamur eaꝫ per ipſam met volitionē: nec per voluntatem: qꝛ ſufficit ꝙ experiamur eā per alium actū: ꝙ̄ ſit volitio ⁊ per aliā potentiam: ꝙ ſit volūtas qꝛ p intellectū ⁊ actū eius. Ad ſcdm̄ multi dicerent ꝙ aſſenſus ñ ē apprehēſio ꝓprie loquendo de apprehēſione qꝛ fides ſm̄ aliquos nō eſt cognitio: nec aſſentire eſt cognoſcere. Et ſi ita ſit: patet ꝙ minor ſit falſa: ſi tū minor eſt vera ſicut eſt in bono intellectu etiam per eū maior ē oio negāda: nec probat̄ ab eo. Ad tertiū vel intelligit: ꝙ aliqua vna operatio eſt vltimus finis hominis ſic: ꝙ illa ſola eſt beatitudo hominis vel ſic: ꝙ illa ſola ē ſuprema ꝑfectio hominis. ſi p̄mo mō ſicut innuūt ꝓbationes: ꝓpoſitio nō ſolū ē falſa ſꝫ erronea. qꝛ beatitudo formalis nō ꝯſiſtit totaliter in aliquo vno actu: ſicut pꝫ p illā decretalē dn̄i benedicti de viſione animarū plures allegatā. ſi ſcdo mō nō eſt veruꝫ ꝙ talis operatio ſit cognitio: ⁊ dilectio immo non eſt verum: ꝙ ſit cognitio nec delectatio qꝛ talis ē delectatio beatifica vt declaratū ē ſupra. Et vlterius poſito ꝙ talis eēt cognitio ꝙ̄ nō eſt dilectio ſicut vr̄ quibuſdā: nō ſequit̄ ꝙ hō poſſet eē beatꝰ ꝙ̄ deū nō diligeret: qꝛ beatitudo nō ꝯſiſtit totalr̄ in tali operatiōe. Et poſito ꝙ eēt dilectio que nō eſt cognitio: adhuc nō ſequit̄ ꝙ cū tali beatitudine ſtaret ꝙ deus nō eēt cognitꝰ vt pꝫ ex dictꝭ: immo ſi talis dilectio eſſet in aliquo ſine cognitiōe: ille ñ eēt beatꝰ totalr̄ nec ꝑticularr̄: qꝛ nō cognoſceret: nec diligeret ꝓut in p̄cedēti articulo extitit declaratū.

Ad quartū pꝫ ex p̄ma ꝯ°ne: ꝙ non ſequit̄ ꝙ anima poſſit amare incognitū: ſed ꝙ poſſit habere actū amoris ⁊ nō amare. Ad quintū ꝯcedo: ꝙ volūtas eſt ceca ad ſcdm̄ datū. i. ꝙ nihil cognoſcit per actuꝫ ſuū de obiecto: qꝛ ſic cognoſcimꝰ p intellectū ꝙ nō p voluntatē ſm̄ ſanctū Aug. ſuperius allegatū. Ad ſextū nego ꝯñas: qꝛ nō ſequit̄ volitio nō eſt cognitio ergo aliꝗs nō poteſt eſſe beatus ⁊ nō videre nec cognoſcere deum ſed bene ſequitur ꝙ aliꝗs poteſt habere volitionē ſine dilectionē ꝙ̄ nūc diligit deū beatifice ⁊ nō cognoſcere nec videre: ſꝫ talis ñ eēt beatꝰ: qꝛ nec cognoſceret: nec amaret. Ad ſeptimum nego minorē: qꝛ nō ē verū ꝙ poſito ſolo actu amandi aliquid placeāt voluntati nec eſt veruꝫ ꝙ poſito ſolo actu amādi obiectū ſit delectiuū ſed caſu poſito ꝙ alꝗs hēret actū amādi ⁊ nō amaret. Ad auctoritates

respondeo ad p̄mā quā i toto isto libro. ſ pōit. b. Aug. formalit: ſic adducit̄ lʒ poſſit ex diuerſis locis bēr ſi nalr dico q̄ i auctoritate illa. b. Aug. nō accipit noti tiā ⁊ amorē p actib⁹ itelligēdi ⁊ amādi ſic iſtis vt ſ p potētijs intellectiua ⁊ volitiua: ⁊ q̄ ita ſit: pʒ ex di ctis ſuis · ipſe . n in illo nono vbi allegatur . c . 8 lo quēs de notitia ⁊ amore dicit q̄ ſicut duo quedā ſūt mens ⁊ amor ei⁹ cū ſe amat: ita q̄dā duo ſunt mens ⁊ notitia eius cū ſe nouit: Et ſubdit imediate: ipa ſ mens ⁊ amor ⁊ notitia eius tria quedā ſunt ⁊ hec tria vnū ſunt. Et . c . 10 . dicit q̄ amor ⁊ cognitio nō in ſunt mēti ſicut in ſubiecto: ſed ſubſtātialr. Et . c . 13. dicit quō aūt illa tria . ſ . mēs amor ⁊ notitia eius nō ſunt eiuſdē eſſentie: nō video. Et facta quadā dedu ctione ↄcludit: vnius ḡ eiuſdemq̄ eſſentie eſt . ſunt hec tria: ſic nec alit̄ inuenit̄ i illoli . q̄ notitia ⁊ amor ſint vn⁹ ſpūs ⁊ vna eſſentia. Et ↄſtat q̄ in iſtis au ctoritatibus nō accipit . b Aug. notitias ⁊ amores pro actib⁹ q2 ſi ſic: ſequit̄ nō ſolū ēt iuxta deductio nē eorū q̄ amor ſit eſſentialr cognitio: ſ q̄ act⁹ amā di ⁊ cognoſcendi diſtinguant̄ eſſentialr ab aīa: q̄ nō eſt ſolū ſalſū ſed erroneū ↄña eſt nota: q2 nō ſolū di cit . b. Aug. q̄ amor ⁊ notitia ſint vna ſbā ſiue eſſen tia: ſ q̄ mens ⁊ amor ⁊ notitia eius ſunt vnū ⁊ vna ſbā: ⁊ q̄ amor ⁊ cognitio nō ſunt in mente ſicut in ſu biecto: ſ . ſolū ſbālit: pʒ ī q̄ b . Aug. nō accipit noti tiā ⁊ amorē p actib⁹ ſ pro potētijs: ⁊ ſic exponit eū mgr . 3 . di . 1 . vtrū aūt ex hoc ſequit̄ q̄ intellect⁹ ⁊ vo lūtas ſint idē realr iter ſe ⁊ cū eſſētia aie: vl' nō: qd cre do verū eē ↄclarabit̄ ſupra di . 3. Ad ſcḋʒ pʒ per verba met auctoritat̄ q̄ nō eſt intentio . b e . Aug. q̄ amor ſit eſſentialr ſapia: q2 ſicut dicit: q̄ pietas eſt ſapia: ita dicit q̄ abſtinere a malis eſt ſcia . ſ tn̄ cō ſtat q̄ abſtinere a malis nō ē eſſētialr ſcia. Et iō b. Aug. imediate declarat qualit hec verba ſunt intel ligenda . d . q̄ in hac diña intelligēdū eſt ad ↄtempla tionē ſapiaʒ: ⁊ actionē ſciaʒ pertinere . nō ḡ intelli git: q̄ amor dei ſit eſſētialit̄ ſapia: ſicut nec itell git q̄ abſtinere a malis ſit eſſentialit ſcia · ſ intelligit: q̄ ſermo de tali amore pertinet ad ſapiaʒ: ſermo vero de rebus operabilib⁹ a quib⁹ abſtinedū ē ad ſciaʒ p tinet. Et q̄ ita ſit: pʒ per verba ſequentia · q2 poſtq̄ dixit q̄ dei cultus nō ē niſi amor eius ⁊c . ↄcludit de his atq̄ huiuſmodi ſermo ipſemet vt eē ſermo ſapi entie · abſtinere aūt a malis: quā iob . ſciam dicit eē rerū p̄col dubio tp̄alium ē: qm̄ ſm prout in malis ſu mus a quibus abſtinere debemus: vt ad illa bona eterna veniam⁹. Ad tertiū auctoritas ē ad oppo ſitū: q2 ſi dilectio eēt eſſentialit̄ cognitio: voluntati p ſe ſūpte: vt preſcindit a memoria ⁊ intellectu ieſſet ſua quedā ſcia: cuius oppoſitū aſſerit Aug. in aucto ritate illa . d . q̄ nō pōt ei ineſſe ſine memoria ⁊ intel ligentia: lʒ iſta verba dimittant̄ in auctoritate alle gata: Eſt ī aduertēdū iuxta doctrinā . b . Aug. q̄ nec intellectus intelligit · nec voluntas vult: accipiē do itellectū ⁊ volūtatē p potētijs vnū m . c . imediate ſequētī dicit q̄ tria iſta memoria: intellect⁹: ⁊ amor nō ſunt ſua: ſ mea nec ſibi ſ mihi agūt: qd agunt im mo ego per illa. Ego . n . memini p memoriā: itelligo per intellectū: amo per amorē. Et ſc̄o d̄ h . ar . c . 36. dicit q̄ potētijs operat̄ hō . nō aūt operant̄ ipe potē tie. Et iō . b . Aug. aliquotiens accipit voluntatē pro p̄ncipio volitionis quo: videlʒ p potentia volitiua q̄ ꝓprie loquendo nō vult: ſ eſt id quo aīa vel hō vult: aliquotiens p p̄ncipio volitionis qd: vʒ pro aīa ipſa vel hoīe volente: ⁊ ſic accipit voluntatē in auctorita te illa q2 dicit eā ſcire ⁊ opari . potentie aūt non ope rant̄ ſ m eū ꝓcedo ḡ q̄ aīe cū recte vult ineſt quedā ſua ſcia: ſ q2 volitio ſit cognitō: ſ q2 i eſt ſibi diſticta

cognitio. Et iō ſubdit Aug. q̄ ſine memoria ⁊ intelli gentia eē nō pōt. Et ad ↄfirmationē: q̄n d̄ q̄ amor meus meminit atq̄ intelligit · q̄d appetere debeat: quid vitare ſi ſupleret̄ auctoritas apparēt nō eē ad ꝓpoſitū: ſed ad oppoſitū q2 in . 1 . c . ſicut ſtatim dice bat . b . Aug. vult oſtendere: q̄ nec intellectus intelli git nec memoria meminit nec voluntas vult: ſ aīa vel hō per illam. Et iō facta quedā deductione ſub dit: ipſe quoq̄ amor meus · cū meminit atq̄ intelli git quid appetere debeat: quid vitare p meā nō per ſuam memoriā meminit: ⁊ p intelligentiā meā non ſuā quicquid intelligit amat itelligent̄. Et ſtatiʒ cō cludit: ⁊ breuiter dici pōt . ego per oīa illa tria memi ego intelligo: ego diligo · qm̄ nec memoria: nec itelli gentia nec dilectio: ſed hec habeo volente per volun tatem memorante per memoriam · ⁊ intelligente p intellectum. Ad vltimā: que eſt greg. dico q̄ . be. greg. intelligit q̄ amor ſit notitia nō quidē eſſentia liter · ſed per cōconitantiam ad iſtum ſenſum: quia omnis qui amat cognoſcit: ⁊ ſic poſſunt etiā exponi omnes auctoritates: qui vellet breuiter reſpōdere: Patet igit̄ rationes nō cōcludere ⁊ auctoritates nō eſſe ad propoſitum: ⁊ per cōſequens manet p̄ma p poſitio . videlʒ q̄ nulla dilectio in creaturis eſt eſſen tialiter cognitio.

Cōtra ſcḋam ꝓpoſitionem: opinio cōis. — Cōn. 2 ꝓpōeʒ

Contra ſcḋam vero qua dicebat . q̄ dilectio que creatura nunc diligit deuʒ beatifice poteſt manere formaliter in ipſa potētia dei abſoluta ſine omni co gnitōne: argūit cōiter: q2 ſi ſic poſſet incognitūʒ dili gi q̄d eſt oīo impoſſibile: ſed iſta deductio nō eſt cōtra me: q2 ſicut patet per cōcluſionem p̄ncipale creatu ra pōt habere dilectionem formaliter in voluntate ⁊ nō diligere. Et q2 fere oēs doc . rōnes ↄ̄ ꝓpoſitio nem iſtam reducunt̄ ad iſtam difficultatem: que nō eſt cōtra me · ⁊ q̄ nō diſtinguūt inter dilectionē ⁊ diligere dimitto eas

Magiſter iohānes ferrati — Johānes ferrati.

Arguebat tn̄ in ſpeciali quidā reuerēd⁹ ſocius qui mecū cōcurrebat in lectura. Primo ſic: implica tio ↄtradictionis ē q̄ volūtas creature rōnalis ha beat actū dilectionis circa aliq̄d: ⁊ illud nō ſit ſibi p̄ ſens rōne obiecti: hoc pʒ ex adequatione obiecti ad potentiā · ſicut ⁊ illa ꝓpoſitio mea · qua dixi q̄ impli catio ↄdictionis ē · q̄ voluntas aliquid diligat ⁊ illud nō ſit ſibi preſens: ⁊c . ſ implicatio ↄdictionis ē · q̄ ali quid ſit p̄ns voluntati in rōne obiecti niſi per actum cognitionis p̄uiū ēt per me . ḡ ⁊c. Preterea nul lus habet actū dilectionis beatifice circa deū: cū nō ↄſtat an diligat deum vel creaturā · vel purū nihil: hec patet: q2 dilectio dei beatifica eſt perfectiſſima q̄ tali dilectioni repugnat ēt per me: ſed nō niſi per actū cognitionis ↄſtat an diligat ī ⁊c. Preterea per nullā potentiā eſt poſſibile q̄ creatura rōnalis habeat actū fruitiōis beatifice circa deū ⁊ nullum actum cognitionis habeat circa ipſuʒ . igit̄ per nul lam potentiā ē poſſibile q̄ habeat actum dilectionis beatifice ſine oī cognitiōe · ↄña pʒ: q2 frui eſt amore inherere: ⁊c . ſm beatum Aug. antecedēs probat̄: q2 cognitio eſt aliq̄d fruitiōis eſſētialr ⁊ intrinſece: q2 in illa diffinitione fruitionis data a . b . Aug. 10 . d tri . fruimur cognit̄ ⁊c . ponit̄ cognitio: ḡ ⁊c.

Rn̄ſio ad rōnes . iohānis ferrati — Rn̄ſio ad iohānē fer.

Ad primū iſtoꝝ pōt vno mō dici q̄ ↄ̄ que ſequit̄ gratia formē nō eſt ↄ̄ me: q2 non ſequit̄ niſi q̄ impli catio ↄdictionis eſt q̄ voluntas creature rōnal' ha beat actum dilectionis circa aliq̄d: ⁊ nullū actū co gnitiōis p̄uiū hēat circa illud · ⁊ poſito q̄ illud ſit ve rū nō ē ↄ me: q2 ſi dilectio q̄ creatura nūc diligit de

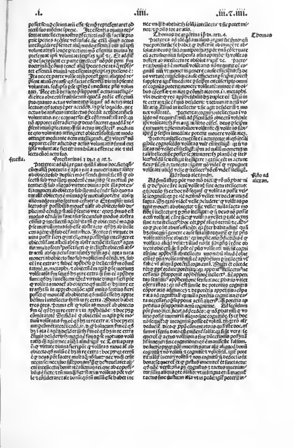
beatifice eēt formalr̄ i ipā sine oī cognitiōe talis dile
ctio ꝓprie loquēdo nō eēt circa aliqd qꝛ nihil attin-
gēt ꝑ eā. Scdo pōt dici ꝙ volūtas creature rōnalis
pōt habere actum dilectionis qui nunc est circa ali-
qd: ꝛ illud nō est sibi pñs in rōne obiecti: sed tunc nō
erit circa illud: qꝛ tūc illud ñ diligeret: vt prius. Nec
oppositū pōt probari ex adequatione obiecti ad po-
tentiā: qꝛ per talē actū potentia nō attingeret obie-
ctum. ꝛ in isto sensu ꝯcedo ꝙ creatura rōnalis pōt
habere actum dilectionis beatifice circa deuꝫ ꝛ nō
cognoscere. id est actū dilectionis beatifice qui nūc
ē circa deuꝫ sꝫ tūc nō erit ꝓprie circa deū. Tertio
pōt dici sine eē ꝙ actꝰ dilectōis pōt dupl'r eē circa
deum actualiter .s. vel aptitudinalr: primo mō non
est circa deuꝫ nisi qñ per ipsuꝫ deus diligit. scdo mō
pōt esse circa deuꝫ etiā si ꝑ ipsum nihil diligat: quia
tamē actus dilectiōis est aptitudinalr circa aliquid
qñ per ipsum pōt aliquid diligi lꝫ nō diligat positis
tamē aliis que necessario requirunt ad hoc ꝙ volun-
tas diligat. His premissis ꝯcedo maiorē ꝛ totaꝫ
rōnem in pmo sensu: sed tunc nō est contra me: qꝛ si
creatura rōnalis haberet actū dilectionis sine co-
gnitione nō diligeret sed in scdo sensu nego maiorē:
nec pōt probari ex adequatione obiecti ad potentiā
sicut ꝛ mea: qꝛ per talem actū potentia nō attigeret
obiectum vt dictū est prius. Ad scdm pōt eodem
modo responderi pmo quidem dādo: ꝙ si actus dile-
ctionis quo creatura nunc diligit deuꝫ beatifice eēt
formalr in ipsa sine cognitione talis nō esset ꝓprie
circa deū nec circa aliqd aliud scdo negādo maiorē
si itelligat de actu dilectionis q nūc ē circa deū vl'q
ē aptitudinalr circa deum eo mō q° dictū ē. Nec ꝓ
batio valet: qꝛ talis dilectio nō eēt btifica sic ꝙ actu
btificaret qꝛ habēs ipsā ñ diligeret ꝑ eā. Ad ter
tiam etiā sil'r: qꝛ in antecedēte ponit circa deuꝫ. Si
vero formaret alr rō dicendo ꝙ per nullā potentiā
est possibile ꝙ creatura rōnalis habeat actū fruitio
nis quo nūc fruit deo beatifice formalr in volunta-
te sine omni cognitiōe: patet aīs esse falsum ex .2.
arti precedēti. Nec ꝓbatio valet: qꝛ nō est verū ꝙ
cognitio sit aliquid fruitionis essentialr ꝛ intrinsece
Et qñ dicit: ꝙ i diffinitiōe fruitionis ponit cognitio
patet ꝙ nō ponit ex parte fruitionis sed sicut aliqd
necessario requisitum ex parte obiecti ad hoc ꝙ vo
luntas possit frui: ꝛ iō dicit fruimur cognitis ꝛc.

Contra tertiam ꝓpositionem qua dicebat: ꝙ ꝑ
nullaꝫ potentiā pōt incognitū diligi multi doctores
nostri sunt: quibꝰ vr̄ oppositū esse possibile de poten
tia dei absoluta. Alex de sancto elipidio
quondam gnālis .iii. q. ordinariis.

Et pro conclusione ista quidam eorū arguūt. Pri
mo sic: si deus nō posset creare actum voluntatis si
ne actu intellectꝰ hoc esset ꝓp aliqd triū aut ꝓp ha
bitudinē quā habet obiectū ad potentiam in genere
cause efficientis aut finalis aut ꝓp ordinem poten-
tiarū adinuicē: nō ꝓpter pmū: qꝛ deus pōt supplere
causalitatē ois efficientis cause: vt cōstet: nec ꝓpt
scdm: qꝛ obiectū est finis actus volendi sm esse: qd
habet extra aīam: vt dicit comentator .12. metaphi
sice. Nec ꝓpter tertiū qꝛ hoc videmus posse fieri
nō solū i potētiis diuersorū ordinū: vt ꝙ possit moue
re intellectꝰ potentia diuina seu motiua seu motiōe
facta in sensu. sed etiā eiusdem ordinis: posset enim
moueri fantasia sine motiōe facta in sensu a quo tñ
semper naturaliter habet moueri igit virtute diui
na poterit moueri voluntas nulla facta motione in
intellectu. Preterea: sm comentatorem .12. me
taphisice omne compositū quorū vnū pōt ꝑse eē pos
sibile: est ꝛ alterū esse per se: nisi sit ꝯpositio sibe ꝛ ac
cidentis. Exemplū: ydromellis cōponitur ex aqua
ꝛ melle: ꝛ inuenit mel sine aqua ꝛ aqua sine melle
sed potest inueniri bonū diuinum cognitum ꝛ nō vo
litum: diuina potentia: vt cōuerteret ꝛ inuenit co
gnitum ꝛ volitum simul igit diuina potētia poterit
inueniri volitum ꝛ nō cognitum. Preterea: intēn
tio voluntatis ꝯiungens parentem proli in cognitio
ne sensitiua: nālr potest esse sine actu intellectus igi
tur multo fortius supernaturalr poterit esse actus
voluntatis sine actu intellectus

Michael de massa in .1. di .1. q. 4.

Preterea ad idem quidaꝫ alius arguit. Primo sic
nō implicat cōtradictiōe ꝙ obiectuꝫ fruibile sit pre
sens voluntati in rōne obiecti mouentis sine actu in
telligendi. Nec etiam implicat cōtradictiōe ꝙ sit si
bi pñs in rōe obiecti terminātis actū volūtatis sine
actu intellectus: ergo de potentia dei absoluta pōt
fieri ꝙ voluntas habeat actuꝫ fruitionis circa obie
ctū fruibile nō visuꝫ ꝑ itellectū actualr: ꝯña est nota:
qꝛ ad actū ꝑ se loquēdo nihil plꝰ reqrit: nisi ꝙ agēs
sufficiens sit pñs potētie disposite ꝛ obiectū i rōne
termini ꝑmoeo. Sꝫ aīs ꝓbat quātū ad duas ptes
eius: pmo ꝙ obiectum fruibile qd est ipse deus sit
pñs in rōne mouētis absq actu itelligēdi: qꝛ illud
cuius virtus motiua sufficiens i actiua ē imediatio
ad ipāꝫ volūtatē ꝙ sit actus intelligēdi pōt eē pñs
in rōne mouētis sine actu intelligēdi: qꝛ oīa opposi-
tā virtꝰ eius motiua sufficiēs ad mouēdū nō erit im
mediatior ꝙ sit actus intelligēdi. Sꝫ xtus diuine
volūtatis motiua ꝛ actiua volūtatis create est ime
diator voluntati ꝙ sit ipse actus intelligēdi: qꝛ sm
sniaꝫ sanctorū: deus dicit intimior cuilibet rei nō so
lū quacūq alia re sed intimior seipā: nunc aūt deus
ꝛ sua motiua virtꝰ ad agendū idē sūt. Et ex hoc stati
ꝓbat quātū ad scdam partē vꝫ ꝙ possit eē pñs in rō
ne terminantis actū volūtatis sine actu intellectꝰ: qꝛ
oē illud qd pōt esse pñs alicui potētie in rōne moue
tis seipso sine actu intelligendi: pōt eē pñs seipso in
rōne terminanti sine actu intelligendi dūmō actꝰ
intelligendi nō sit formalr inclusus in obiecto termi
nante hoc patet: qꝛ sicut dictū est ad actū ista suffi-
ciunt potentia disposita ꝛ agens pñs in rōne moue
tis ꝛ obiecti in rōne termini: sed vt probatū ē: deus
pōt eē pñs i rōe mouentis ipsi volūtati sine actu itelle
ctus: ꝛ actus intellectꝰ nō icludit formalr in obiecto
fruibili ꝛc. Preterea: deus pōt annihilare in-
tellectū ꝯseruando essentiā aie cū volūtate ꝛ tūc ista vo
luntas habens se sine intellectu non sit appetitus in
tellectiuꝰ actualr sequēs intellectū eēt tñ pro tūc ap
petitꝰ intellectiuꝰ aptitudinalr sequens intellectuꝫ
tūc sic isto casu posito: aut deꝰ pōt mouere volūtatē
ad actū fruitiōis circa obiectū fruibile aut nō si sic:
sꝫ ñ eē implicatio ꝯdictiōis ꝙ volūtas habeat actū
fruitionis circa obiectū fruibile ñ visuꝫ actualr per
intellectū: qd ē propositū. Si dicat ꝙ nō: ꝯ deus pōt
mouere potentiā dispositā: posito obiecto ad qd pos
sit terminari actus: sed volūtas ānihilato intelle-
ctu adhuc remanet disposita vel per se ipsuꝫ vel per
habitū supernālē. Itē ponit obiectū ad qd pōt actꝰ
terminari ꝛc. Preterea: qd pōt supplere viceꝫ
actꝰ representatiui: pōt facere obiectū pñs sine suo ꝑ
prio repñtatiuo: sed deus pōt supplere vicē actus in
telligendi i repñtando quātūcūq obiectū nō sit co-
gnitū. Maior supponit. Minor ꝓbat ꝙ quāuis pos
sint eē plura repñtatiua eiusdē rei que non sunt eius
dem ordinis in essendo: tñ in repñtando pōt vnum
supplere vicē alterius ꝛ cū hoc repñtare ꝑfectius
obiectū sicut videmꝰ: ꝙ actus intelligēdi nō mīꝰ ꝑ
fecte repñtat rē quā faciat spēs. Et si actꝰ itelligēdi.

posset semp cōtinuari esse: semp repñtaret ob-iectū suo mō sine specie. Ite essentia diuina repñtat intellectui nostro pfectiori mō q faciat pprie species acq̄site vel infuse. sic etiā q̄uis actus intelligēdi repñtet aliq modo essentiā diuinā ipsi voluntati tñ longe pfectiori mō essentia diuina repñtat ipsi voluntati seipsaz igit zc. Et addit q de facto sicut ex parte intellect⁹ nō pōt poni fm doctrinā q cōis tenet aliq species creata q repñtet essentiā diuinā: qz essentia pseipsaz presens ē: Ita nec ex parte volūtatis potest poni aliquod repñtatiuū creatū: qd faciat essentiā diuinā pñtē voluntati. sed ipsa p se ipsaz ē imediate pñs voluntati. Nec etiā de facto psupponit actus intelligēdi circa obiectū fruibile: nisi quocā ordie effectuū pro quanto actus voluntatis sequit ad actuz intellectus: qd totuz ē per accidēs. sz p se loquēdo. nec actus beatificus intellectus pcedit actū beatificū voluntatis. nec e cōuerso: Et cōfirmat: ist arō: qz nō apparet cōtradictio q deus faceret quoddā repñtatiuū pfectius: q̄ sit actus intellect⁹ mediante quo voluntas attingeret obiectū suū: sicut modo attingit mediante actu intelligendi. Et vlteri⁹ nō apparet cōtradictio q actus voluntatis simul cuz ipsa voluntate fieret: annihilata essentie aie z intellectu cū oī actu suo.

foresta. Forestarius i. di. i. q. ar. 3.

Preterea: ad idē arguit quidā alius doc. sic: q̄ncūq aliq potentia ē apta nata moueri naturaliter ab obiecto sub duplici mō essendi simul: sic tñ q obiectū sub vno illoz modoz ē magis p se motiuū potentie: q̄ sub alio: nō virtute diuina pōt illa potētia moueri ab obiecto sub illo mō eēndi sub quo naturalit obiectuz ē minus p se motiuū potētie absq alio modo multo fortius e cōuerso. Exemplū: intellectus nr̄ possibilis mouet nālr ab obiecto sub duplici mō eēndi p statū pñtis vite: quoz pmus est modus eēndi in fantasia: secundus modus abstractiōis p intellectū agētē: ita tñ q obiectuz ē magis p se motiuū intus sub esse abstracto qd bz ab intellectu agēte: q̄ sub eē fantastico. Idcirco si virtute diuina possit fieri q intellectus possibilis intelligeret obiectū fantasticū absq abstractiōe itellect⁹ agentis: multo fortius posset fieri q itelligēt obiectū abstractū absq actu fantasie: sz volūtas ē apta nata moueri ab obiecto suo sub duplici mō eēndi. vz. sub eē i re extra: z sub eē appbēso p itellectū fm cōmētatorē. xi. metaphi. z obiectū ē magis p se motiuū volūtatis fm seqd bz in re extra q̄ fm eē appbensum: qd bz i intellectu. Sed virtute diuina fieri pōt q volūtas mouet ab obiecto qd nullū eē bz in re extra: sz tñ in apprehensiōe: igit multo fortius fieri posset q moueat ab obiecto: qd nullū esse bz apprehēsum i intellectu: sz tñ in re extra. Minor habet tres ptes. Pma est q volūtas mouet ab obiecto fm eē qd bz in re extra z in appbēsiōe: z hoc pz p cōmētatorē. Scda ē q obiectū ē magis p se motiuū volūtatis fm eē qd bz in re extra: z hoc pz etiam p cōmētatorē i eodē. xi. v. q balneum fm eē qd bz i aia ē agēs desideriū: sz fm eē qd bz in re extra ē finis desiderij: sz magis ē finis p se motiuus volūtatis q̄ agēs: nec aliqd aliud: igit zc. Tertia pars ē: q virtute diuina fieri pōt q volūtas moueat ab obiecto qd nullū eē bz in re extra: hoc pz: qz certū ē q deus pōt facere multa q nō sunt: nec vnq̄ erūt nec in se: nec i suo silr: ponam⁹ g q de⁹ reuelaret alicui intellectui bonitatē aliquius rei que ab eo possibilis ē fieri: z tñ nunq̄ fiet: statim volūtas pōt velle z cōsideraret tale bonū: qd tñ nullū esse habet i re nec vnq̄ habebit: sz solū i intellectu: z sic patet minor: z p ɔñs tota ratio.

Thomas de argētina i p̄ di. arti. 4. Thomas

Preterea ad idē qdā aliud argūt sic: pmo: q̄n due potētie sic se habēt q differūt ab inuicē re absoluta: deus p suā omnipotētiaz pōt vnā cōseruare cū actu suo: alia suspensa a sua opatiōe: sz volūtas differt ab intellectu re absoluta: igit zc. Preterea: bonū qd ē motiuū volūtatis nō requirit eē cognitū nisi vt mouet in genere cause efficiētis: sz deus virtute cuiuscūq cause efficiētis p seipm potest supplere: igit imediate p seipm circūscripto omni eē cognito poterit mouere volūtatē: minor ē ab oibus cōcessa: z maior p cōmētatorem. xi. metaphi. vbi dicit: q res appbēsibilis bz duplex eē. Vnū in re extra: z sic ē finis desiderij: z terminat actū volūtatis. Aliud in intellectu z sic agit desideriū z mouet volūtatē. Preterea: cognitio intellectiua i volēdo nō requirit: nisi ad pñtādū obiectū volibile ipsi volūtati: sz fm aug. in libro cōfes. deus p seipm ē intimior z pñtiabilior volūtati: q̄ volūtas sibi ipi: g p seipm imediate poterit mouere volūtatez.

Preterea: itellectu exñte i actu recto: aliqd itelligibile cognoscēdo volūtas vult eū itelligē: qz si volūtas nō vellet eū itelligē: ipm ad nullū mometuz in tali itellectiōe posset se ɔtinuare: sz planū ē q itellect⁹ nōdū se itelligit itelligere: qz tūc eēt in actu reflexo sil' cū actu recto: igitur nō videt q repugnet volūtati aliqd velle q itellect⁹ nō cū videt itellige.

Ad rōnes alexandri. Rño ad alexan.

Ad pmū istoz pōt vno mō dici. q rō nō pbat: nisi q de⁹ pōt cāre actū volūtatis sine actu itellectus: qd ɔcedo sz ex hoc nō sequit q volūtas possit velle icognitū: qz p talē actū nō vellet. vt declaratuz ē supra. Sz qz rō videt velle ɔcludere: q volūtas poterit moueri ab obiecto: z sic velle: nulla facta motiōe i itellectu z p ɔñs itelligit: q si deus nō possit actū volūtatis cāre sic: q volūtas vellet p talē actuz sine actu itellect⁹: hoc eēt ppt aliqd tertiū zc. Dico q pcedit ab insufficiēti: qz pter habitudinē quā bz obiectū i genere cause finalis requirit q sit pñs volūtati i rōne obiecti: qz implicatio ɔdictiōis ē q volūtas aliqd velit: z illud nō sit sibi pñs i rōne obiecti: obiectū aūt n̄ pōt eē pñs volūtati nisi sit cognitū sine appbēsū ab itellectu: i oībus aliud ē obiectū eē pñs volūtati nisi eē appbēsum p itellectū vl' falē vl aliquā potētiā cognitiuā. Multi et cōcederētq ppt ordinē potētiaz: qz appetit⁹ itellectiu⁹ necessario psupponit appbēsionē itellect⁹. sic appetitus sensitiu⁹ appbensionē sensus. nec pbatio valet cōtra istos: qz nō est simile de potentiis cognitiis cōporatis adinuicez z de potētia appetitiua cōparata ad cognitiuā: qz nulla potētia cognitiua creata necessario psupponit actū alteri⁹. q̄ potētia appetitiua psupponit actū cognitiue. Ad secūdum pōt pmo dici. sicut ad pcedēs: q nō pbat nisi q volitio possit inueniri i aliquo sine cognitiōe. sz ex hoc nō sequit: q incognitū possit eē volitū. tñ qz rō alr deducit. dico q ppō cōmentatoris quā iste doc. assumit i sensu dato est euident falsa: qz si sit vera sequeret q actus volitionis siue dilectionis possz nālr inueniri sine cognitione: qd ē manifeste falsum. deductio pz: qz pōt inueniri naturalit aliquod bonū cognitū z nō volitū z cognitū: z volitū sil. igit poterit nālr iueniri volitū z non cognitū: si deductio sit bona: sequeret et q gustus inueniret et sine tactu: qd nō ē verū: ɔñā pz: qz gustus z tactus inueniuntur sil in aliqua pte aialis: vt in lingua etiā inuenit tactus sine gustu: in alia vt in pede: igit poterit in-

ſentiri in aliq̃a guſtus ſine tactu per deductionem ſuā. Poteſt vlterius dici ſcđo ꝙ auctoritas allegata nō eſt ad ꝓpoſitū q2 et dilectione ⁊ cognitione non cōponitur aliquod vnū pſe. immo nec ꝑ accidens cum non ſint eiusdem ſubiecti pmi: ſꝫ diuerſoꝝ. intellectus .ſ. ⁊ voluntatis ⁊ ideo poſito ꝙ auctas ſit admittēda i bono ſenſu nō ſequit̃ ꝯcluſio. Ad tertiū vel iſte doc. intelligit ꝙ intētio volūtatis ſit aliq̃s actus eius vel nō: ſi nō ratio eſt nulla quia nō ſequitur ꝙ ſi intentio que non eſt actus voluntatis pōt naturaliter eſſe ſine actu intellect⁹ ꝙ aliquis actus eius poſſit eſſe ſine actu per aliquam potentiā ſi ſic ſequitur ꝙ non ſolum ex virtute diuina poſſet eſſe actus volūtatis ſine actu intellectus: ſed naturaliter q̃d eſt euidenter falſuꝫ. ⁊ ɔtra eū. quid autē ſit talis intentio volūtatis ⁊ an poſſit eſſe ſine actu intellectus videbitur alias.

Rñio ad micha.

Ad rōnes michaelis.

Ad primum vero alterius doc. nego añs quia implicatio cōtradictionis eſt ꝙ obiectū fruibile q̃d ē deus ſit preſens volūtati in ratiōe obiecti ſine actu intelligendi patet ex ſupradictis ſed ſequit̃ implicatio ɔdictionis ē ꝙ obiectū ſfruibile ſit pñs volūtati ſit in ratione obiecti ſine actu intelligendi. igitur iplicatio contradictionis eſt. ꝙ ſit ſibi preſens i ratione obiecti mouēns. vel terminātis ſine tali actu Et ad ꝓbationē prime partis nego maiorē: quia ad hoc ꝙ aliq̃d ſit preſens volūtati in rōne obiecti mouentis: nō ſolum requiritur ꝙ eius virtus motiua ſit imediatior voluntati ꝙ̃ actus intelligendi. ſed cum hoc requiritur. ꝙ ipſum ſit preſens voluntati in rōne obiecti q̃d nō eſt poſſibile ſicut i actu intelligendi. Poteſt etiam negari minor: q2 licet virtus diuine volūtatis ſit aliquo mō itimior voluntati ꝙ̃ actus intelligēdi imo ꝙ̃ ipſa ſibi ipi nō pōt tamen ipſam mouere ad actum ſine actu intelligendi q2 ſine tali actu nō pōt eſſe ei pſens in rōne obiecti mouētis nec ē bona ɔña de⁹ ē intimior volūtati ꝙ̃ ipa ſibi ipi igitur ē ei pſens in rōne obiecti mouentis ſicut ille doc. imaginatur immo ſi illa ɔña eēt bona ſequeret̃ ꝙ naturaliter ⁊ de facto voluntas poſſet deū diligere ſine omni cognitiōe q̃d ē cōtra euꝫ ⁊ cōtra omnes: deductio ē nota q2 de facto circūſcripto omni actu intelligēdi ⁊ cognoſcēdi deus eſt intimior volūtati ꝙ̃ ipa ſibi ipi igit̃ de facto ē ei pſens in rōne obiecti mouentis: ⁊ ꝑ ɔñs terminātis ſi deductio ſua ſit bona ſed ꝑ cū ad actū ꝑ ſe loquendo nihil plus requirit̃ igit̃ naturaliter ⁊ de facto poſſet deus diligi ſine omni cognitiōe ꝑ ꝯ igit̃ pmā ptē cōſequētis nō eē ꝓbatā: ⁊ ꝑ ɔñs nec ſecūda ꝓbat̃ q2 ꝓbatio ſecūde ptis dependet ex pma. Et vlterius ſi deductio iſta ſit bona ſequit̃ ꝙ volūtas poterit naturaliter velle ſeipam ſine omni cognitiōe q̃d ē cōtra eū ⁊ cōtra omnes ɔña patet q2 certū ē ꝙ voluntas ē intimior naturaliter ſibi ipi ꝙ̃ ſit actus intelligēdi vel cognoſcēdi ꝙ̃cunq3 ſit. Ad ſecūdū ɔcedo licꝫ multi nō ɔcederēt: ꝙ deus pōt annihilare intellectū conſeruādo eſſentiā anime cuꝫ volūtate ſꝫ caſu poſito deus nō poteſt mouere volūtatē ad actū aliquē ad iſtū ſenſum ꝙ volūtas poſſit deū vel aliquid aliud velle: vel nolle poſitiue ſolū remota omni cognitiōe ſenſitiua. Et ad ꝓbationē dico ꝙ caſu poſito nō ponit̃ obiectū ad q̃d poſſit actus volūtatis terminari: q2 circūſcripta omni cognitiōe nō pōt aliquid eē pſens volūtati in ratione obiecti vt dictū ē pluries. Et pōt reduci rō ſicut et ɔcedēs q2 caſu poſito ſi reductio ſua ſit bona ſequitur ꝙ volūtas naturaliter poſſit velle ſeipam ⁊ eēntiā anime q̃d nullus diceret: ɔña patet: q2 adhuc ponit̃ potētia diſpoſita ꝑ eā ⁊ obiectū aliud q̃d poteſt actus terminari Et ſi dicat̃ ꝙ non ponit̃ obiectum ad q̃d poſſit actus terminari q2 poſito caſu nec volūtas nec eſſentia anime eēt cognita ita diceret̃ etiā igit̃ ratio nulla. Ad tertium dico ꝙ procedit ex falſo fundamento imaginat̃ enī iſta rō ꝙ act⁹ intelligēdi nō requirat̃ ad actū volendi niſi tanꝙ̃ repſentatiuū obiecti ſicut requirit̃ ſpēs precia ad actū intelligēdi ſaltēꝫ in cognitiōe abſtractiua q̃d nō ē verū q2 tūc poſſet volūtas naturaliter velle ſine actu intelligendi q̃d ipſe negat ɔña patet: q2 circūſcripto tali actu adhuc manet ſpēs ⁊ ſimilitudo repſentatiua obiecti nō igit̃ requirit̃ actus intelligēdi ꝑpt hoc ſed vt res ſiat pñs volūtati i rōne obiecti vt patet ex dictis. Et q̃d addit̃ de facto videtur deſtruere rōnē q2 in rōne dicit̃ ꝙ actus intelligendi repſentat eſſentiā diuinā ipi volūtati Et i eo q̃d addit̃ dicit̃ ꝙ nō pōt poni aliquod repſentatiuū creatū q̃d faciat eſſentiā diuinā pſentem volūtati ⁊ tñ cōſtat ꝙ de facto ponit̃ actus intelligēdi: ⁊ in his videt̃ aliqualis repugnātia Ex his patet quid dicēdū ad pmā cōfirmationē: q2 quicquid ſit de repſentatiuo illo iplicatio cōtradictiōis ē ꝙ aliquid ſit pſens volūtati i rōne obiecti niſi ꝑ actū cognitiōis pmū. Ad ſecūdā vero cōfirmationeꝫ concedo ꝙ deus pōt facere actū voluntatis ſimul cū ipa volūtate: annihilata eſſentia anime cum intellectu ⁊ omni actu eius ſed ex hoc non ſequit̃ ꝙ talis volūtas poſſit velle incognitū ſed ꝙ haberet actū volendi ⁊ nō vellet nec poſſet velle ſtante caſu.

Rñio ad foreſt.

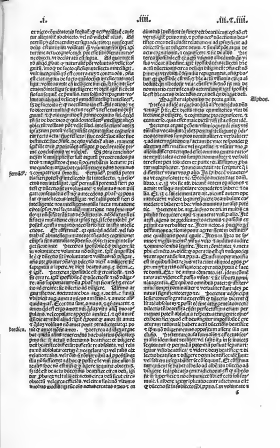
Ad rōnes foreſtarii

Ad rōnē vero alterius doc. quicquid ſit de maiore nego minorē q2 nō ē verū ꝙ aliqua res moueat volūtatē ad actū: ad illū ſenſū ꝙ volūtas poſſit eā velle ſm eſſe q̃d habet in re extra: niſi vt cognita quātum ad tale eſſe. Nec valet ꝙ cōmētator dicit oppoſitū ⁊ ſi diceret peſſime diceret bene dicit cōmentator ꝙ balneū ſm eſſe q̃d habet in anima eſt agēs deſiderii: ⁊ ſm eſſe q̃d habet in re extra eſt finis deſiderii ſed nō ſequitur ꝑpter hoc ꝙ eſſe q̃d habet in re extra nō ſit ꝑcognitū. Et vlterius nō ē verū ꝙ obiectū ſit magis ꝑ ſe motiuū volūtatis ſꝫ eſſe quod habet in re extra ꝙ̃ ſm eſſe q̃d habet in intellectu: q2 ſm cōmētatorē ⁊ ipm obiectū ſm eſſe q̃d habet in intellectu ē mouēs vel agēs deſiderii: ⁊ ſm eſſe q̃d habet extra ē finis deſiderii vel terminus conſtat aūt ꝙ terminus deſiderii nō mouet ad deſiderandū q2 habitib⁹ preſentibus in materia ceſſat motus Et q̃d dicit̃ ꝙ finis ē magis ꝑ ſe motiuus volūtatis ꝙ̃ aliquid aliud: verū eſt ſm eē q̃d habet in intellectu nō ſꝫ eſſe q̃d habet in re extra: vtrū aūt ſm eſſe q̃d habet in intellectu diſtinguat̃ ab agente vel nō videbit̃ alias

Rñio ad thomā.

Ad rōnes thome de argētina.

Ad pmū vo vltimi doc. ɔcedo cōmentatorē q2 nō ꝓbat niſi ꝙ deus pōt cōſeruare volūtatem cum actu ſuo intellectu ſuſpēſo ab omni actu q̃d concedo ſed ex hoc nō ſequit̃ ꝙ poſſit velle incognitum: ſed ꝙ poſſit habere actū volendi ⁊ nō velle. Ad ſecundū nego maiorē q2 eē cognitū nō requirit̃ pciſe ad hoc ꝙ bonum q̃d eſt motiuū volūtatis poſſit ipaꝫ mouere in genere cauſe efficientis immo nō requirit̃ ad hoc ꝙ actus volūtatis non cauſat̃ necto taliter: nec partialit̃ ab obiecto vt ſuppono ꝑ nunc ſed requirit̃ ad hoc vt ſit pñs volūtati in rōne obiecti. Nec ꝓbatio valet: q2 licꝫ cōmētator dicat ꝙ bonū ſm eſſe q̃d habet in intellectu mouet volūtateꝫ: ⁊ agit deſideriū nō tñ dicit ꝙ eē cognitū nō requirit̃ ad aliquid aliud: q̃d tñ erat ꝓbandū vtrū autē

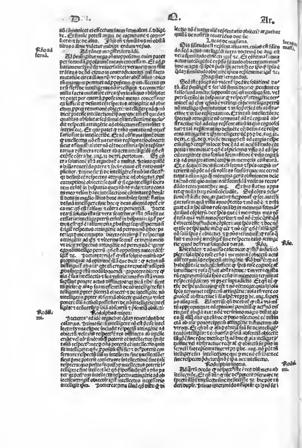
ex dicto cōmētatoris sequat: ꝙ act⁹ volūtatꝪ causetur aliqualit ab obiecto. vel nō videbit alias. Ad tertiū p3 qd dicendu3 ex supradictis: qꝛ non sequit deus est intimioꝛ volūtati ꝙ voluntas sibi ipsi igitur sine actu cognoscendi pōt esse sibi plena i ratione obiecti. vt declaratū est supra. Ad quartu3: si rō aliqd ꝓbat ꝙ naturalit pōt voluntas velle icognitū. imo ꝙ de facto qñcūq intellectu intelligit. vult incognitū qd est contra eu3 ⁊ contra oēs. ꝯña est clara qꝛ de facto quādocūq intellectus intelligit: volūtas vult eū itelligere sm eū. s3 tūc intellectus nō intelligit se intelligere: vt dicit. igit si cōclusio sua sequit ex p̄missis. non solū nō repugnat voluntati aliquid velle: qd mundū intelligit intellect⁹. s3 de facto ita ē: ꝙ necessario ita est. Ad ratione vero dicerent multi ꝙ actus rect⁹ ⁊ reflexus nō distiguunt ⁊ ꝙ oīa cognitio est primo cognitio sui. qcqd tñ sit de hoc: dico ꝙ quādo intellect⁹ intelligit aliqd obiectū: volūtas pōt velle illud. intellectione autez ipsa3 non potest velle nisi sit cognita sive cognoscatur recto actu sive reflexo: sive eodē: sive alio: sive distincte: sive ꝯfuse. de quo videbit alias. manent igit ille tres ꝓpositiōes assūpte ꝓ declaratiōe prime conclusionis vt videbit. S3 ꝯtra conclusione3 in se multipliciter fuit arguitū ꝑ reuerendos patres ⁊ magistros q mecū ꝯcurrebāt in lectura: primo quidem arguebat quidā reuerendus dominus

fernād⁹. ⁊ compatriota p̄mo sic. Fernād⁹. ꝑ nullā potentia fieri potest ꝙ intellectio sit i intellectu. ⁊ intellectus non intelligat. igit per nullā potentiā fieri potest ꝙ dilectio sit in voluntate ⁊ voluntas non diligat: consequētia est nō antecedens ꝓbat qꝛ ponatur ꝙ intellectus intelligat vel talis potest fieri ꝺ intelligente non intelligens nulla facta mutatione circa ipsu3. vel facta aliq mutatione non p̄mo modo qꝛ nūq̄ fit trāsitus de ꝯdictorio. ad ꝯdictoriū nisi facta mutatione circa ipsa3 re3. si scdo mō: hꝫ ꝓpositū. qꝛ ista mutatio necessario fiet in ista intellectione. Et cōfirmat. qꝛ quicqd addat. vel subtrahat abintellectu manente tñ eade3 cognitione: cū ipsa sit naturalis rephensio. obiecti semp intelliget sicut ante. Preterea ipossibile ē ꝙ diligere sit in voluntate: ⁊ voluntas nō diligat. igit impossibile ē ꝙ dilectio sit i voluntate ⁊ volūtas nō diligat. añs p3: ꝓbatur ꝯña qꝛ dilectio dicit a diligere sicut sapientia a sapere. vt dicit beatus aug. ⁊ de tri. c. ⁊ igit. Preterea: ipossibile est ꝙ creatio sit. ⁊ nō sit creare. igit ipossibile ē ꝙ dilectio sit ⁊ nō diligere. añs supponatur ꝯña ꝓbat qꝛ sicut se h3 creatio ad creare: sic dilectio ad diligere. Ultimo arguit iste doc. auctoritate bea aug 8. de tri. c finali vbi dicit aug. amoꝛ amicus amātis ē. ⁊ amore aliquid amat. Ecce tria sunt. amans. ⁊ qd amatur. ⁊ amoꝛ qd est ergo amoꝛ: nisi qdā3 vita aliq duo copulans. vel copulare appetēs amātē. s. ⁊ qd amat qsi dicat nihil aliud: igit q ponit ꝙ amoꝛ sit amoꝛ ⁊ qdā3 volūtas nō amet ponit ꝯtradictoria: qꝛ po

pdica. nit ꝙ amoꝛ nō sit amoꝛ. Preterea ad ide3 arguebat quidā alius reuerendus bachalarius p̄dicatoꝝ p̄mo sic si actus dilectionis beatifice: et diligere deū beatifice differāt: differūt re absoluta. vel relata: nō absoluta certu3 ē: nec relata qꝛ vel talis eēt relatio realis. vel rōis si rōnis: nihil ad ꝓpositū qꝛ illa nō sufficeret ad hoc ꝙ posset esse vnū sine alio: si realis hoc nō est nisi ꝙ diligere requirit obiectu3. s3 idē est de actu dilectiōis beatifice circa deū. igitur ꝓbo qꝛ vel talis eēt actus circa deū sicut circa obiectū vel circa efficiēs. vel circa finē: nō vltimis duobus modis: qꝛ sic oīs actus creatus ē a deo ⁊ ordinatus i deū sicut in fine3 eēt beatificus: qd nō est veru3. igit p̄mo mō. ⁊ p ꝯñs act⁹ dilectionis beatifice circa deū icludit relationem ad ipsu3 sicut ad obiectū sicut diligere deum. ⁊ similit pōt argui de actu cognitionis. ⁊ cognoscere ⁊ sic de aliis. Preterea ipossibile est eē a ctū visionis albedinis qn visus videat albedinē. igit ipossibile ē intellectū hře actū dilectionis circa deū qn diligat eū: ꝯña est nōta3 me: qꝛ vtrobiq ē ꝯsimilis repugnantia. añs ꝓbatur qꝛ ipossibile est visu3 hře actū visionis circa albedinē qn albedo sit visa: cū esse visu3 nō sit nisi denominatio extrinseca ab actu visionis: igit ipossibile est hře actus dilectiōis circa deū qn diligat deū.

Alphon. Magister alphonsus de portugalia.

Pretea ad idē arguebat qdā ali⁹ reuerēdus dñs ⁊ magr̄ ꝓ sic. Ex dictis meis qꝛ multotiēs vtoꝛ dilectione ꝓ diligere. ⁊ cognitione pro cognoscere. ⁊ econuerso. quis esset male dictū nisi ista essent idē. Preterea argui ꝑ cōem vsum loquendi oiu3 vtēciū istis vocabulis: q ide3 penitus itelligunt ꝑ p̄dictos terminos sumptos nominaliter ⁊ verbaliter: ⁊ ad interrogationem factam de vno: respondet ꝑ alterum affirmative vel negative ⁊ vtitur vno ꝓ alio indifferenter: quod esset omnino contra rationem: nisi tales actus sumpti nominaliter ⁊ verbaliter essent pen tus idem ex parte rei. Assūptu3 ꝓbatur multipliciter. Primo auctoritate scripture q̄ indifferēter vtitur vno ꝓ alio: Jo. 17 hec ē vita eterna vt cognoscant te ⁊c. Secūdo auctoritate dam. libro. 1 c. 13 vbi sic ait. dicunt autem opationes ⁊ actus: vt loqui ambulare comedere ⁊ bibere: ⁊ talia. Et. 13 c. sui elementarij ait. dicunt autem operatiōes: vt videre loqui respicere deambulare comedere ⁊ bibere: ⁊ hec vsus omnis naturalis potētie. Preterea: be. aug. in p̄mo de tri. in multis capitulis frequēter capit ⁊ numerat vnū ꝓ alio. Itē arist. agens de predicamēto actionis ⁊ passiōis exprimit ea verbaliter ⁊c. Item actoꝛ. 6 p̄ncipioꝝ i diffinitione actionis ponit agere: sicut in diffinitione qualitatis ponit quale. Item in libro de somno ⁊ vigilia dicim⁹ visus visio ⁊ auditus audire ⁊ omnino sensus sentire. Item cōmētatoꝛ 9. metaphi cōmēto. 16. dicit: ꝙ operatio est qñ vnūquodq vtitur operatiōe sua ꝓpria. Et infra operatio ista est in quibuslibet rebus vt faciant aliquod opus ꝓprium: vt artis edificatorie operatio ꝓpria ē facere domū. Et. 2 de anima cōmento. 141. idem cōmētatoꝛ ait: videre est passio visus: ⁊ sic i forma nominis agentia. Ex quibus omnibus patet: ꝙ isti termini sumpti nominaliter ⁊ verbaliter sunt ide3 penitus i significato: ergo ⁊c. Preterea ad p̄ncipale sic concesso gratia exercitij ꝙ dilectio diceret qlitatē absolut3 ⁊ possit eē sine attingentia obiecti: dilectio tñ beatifica cū sit perfectissima etiam permenon potest absolui a respectu attingentie obiecti beatifici quod est deus: igitur impossibile ē creaturam rationalē habere actū dilectiōis beatifice ⁊ ipm nō diligere: cuius oppositum asserit illa conclusio. Preterea causa formalis ⁊ effectus formalis idem sunt realiter: vel saltē ita in se invice3 sequuntur ꝙ per nullā potentiā possint separari: igitur visio beatifica ⁊ videre deu3 beatifice ⁊ dilectio beatifica ⁊ diligere deum beatifice idē sunt: vel saltem insepabiliter se cōsequunt. Et cōfirmatur qꝛ sicut se habet albedo ad albē: ita dilectio ad diligere sed iplicatio contradictionis est ꝙ albedo sit in superficie ⁊ nō cōmunicet sibi effectū suū formalē. s. albere igitur iplicatio contradictionis est ꝙ dilectio sit in subiecto sibi ꝓprio. s. in voluntate ⁊

nō cōmunicet ei effectum suum formalem. s. dilige re. Et simile potest argui de cognitione ⁊ cogno scere: ⁊ sic de alijs. Istis tñ ⁊ similibus nō obstā tibus : dñe videtur mihi dicendum vt prius.

Rñō ad fernā.

Ad rōnes magistri fernādi.

Ad pmū igitur nego añs: oppositum enim patet per secundā ppositionē meam concessam. Et ad ꝓ bationem: lz nō sit vniuersaliter verum ꝙ non fiat trāsitus de cōdictorio in contradictoriū nisi facta mutatiōe circa illam rē: vt declarabit alias: dico tñ quantum pertinet ad ꝓpositum ꝙ intellectus po test fieri de intelligente nō intelliges ⁊ econuerso: nulla facta mutatiōe circa ipm in aliquo absoluto: vt patet per quartā ppositionē meam concessam: qꝛ sufficit ꝙ desinat eē respectus attingētie ad obie ctum ꝓpter remotionē obiecti: intelligere nāqꝫ nō dicit precise intellectionē ipam: que tñ est quedā qualitas absoluta: sed simul cū intellectione inclu dit respectū attingētie ad obiectum essentialiter ⁊ intrinsece. Ex quo patet ꝙ talis mutatio nō neces sario fiat in intellectiōe. Et ad cōfirmationē dicor ꝙ intellectus nō est naturalis repñtatio obiecti sicut assumit: aliter nō eēt necessaria spēs repñsen tatiua distincta realiter ab actu intelligēdi: qd est expsse cōtra be. aug. xi de tri. per totum. Sz cō tra solutionē istā arguebat a multis. Primo quidē a billo reuerēdo patre ⁊ socio cuius est rationali pliciter. Primo sic: si de intelligēte fit nō intellect q: desinit eē respectus attingētie ad obiectuz ꝓpē corruptionē obiecti: sequit ꝙ si ego intelligā socra tem exñtē in hispania que⁊ alias vidi ⁊ toto cona tu meo velim hanc intellectionē cōtinuare ꝑ horā: si deus in medio illius hore annihilet sortē: statim desinā intelligere sine hoc ꝙ deus aliquid opet cir ca me: qd est falsum ⁊ cōtra experientiā. Prete rea: si solutio ista sit vera: sequitur ꝙ ista ꝯña sit ne cessaria: intelligo petrū exñtē in hispania: igit pe trus est: qd ē falsum: ꝯña ꝓbat: qꝛ sequit petrus nō ē: igit respectus attingētie ad petrum nō ē: hoc pa tet: qꝛ ꝑ me corrupto obiecto corrūpit respectus attingētie ad ipz ⁊ vlterius sequit ex dictis meis vt dicit respectus attingētie ad petruz nō ē: igitur ego nō intelligo petrū: qd est oppositū antecedētis: igit ⁊c. Preterea: videt ꝙ ista solutio multū ap propinquat ad opinionē illā que dicit: ꝙ actus nō distinguit ab aīa: que tñ erronea reputat assūptū ꝓbat: qꝛ ꝑ istū modū loquendi ergo potero dicere ꝙ aīa ē sua intellectio ⁊ sua volitio: uno ꝑ istā viam supflu it ponere actus distinctos: qꝛ dicā tibi sicut tu dicis: ꝙ aīa ꝑ suam essentiā de nō intelligēte fit in telligens ꝓpter ꝑsentiā obiecti ⁊ de intelligēte nō intelligens ꝓpter absentiā obiecti: quid ergo valet ponere illū actū cū possit fieri de nō intelligēte intel ligēs: ⁊ ecōuerso ꝑ solā absentiā ⁊ ꝑsentiā obiecti:

Rodul. mi.

Rodulphus minor.

Preterea ad idē arguebat quidā reuerēdus bac calarius. Primo sic: si intelligere nō est ꝑcise intel lectio: sz vna cū hoc includit respectū attingētie ad obiectū vel talis respectus ē res distincta ab intelle ctiōe vel nō: si nō: nūqꝫ poterit eē intellectio: qn sit talis respectus: nec ꝑ ꝯñs poterit eē intellectio quin sit intelligere: qd ē ꝯtra positū. Si sic: ⁊ deus poterit con seruare respectū illū in intellectu sine intellectiōe: sicut ꝑ me poterit conseruare intellectionē sine tali respectu: quo posito sequit ꝙ intellectus poterit in telligere sine intellectiōe: qd ē impossibile: ista ꝯña pa tet: qꝛ posito in intellectu respectu attingētie ad ob iectū: attingit obiectū: igit intellectus necessario intelligit ipm. Preterea: ꝯtra illud qd dixi: ꝙ di lectio nō ē naturalis repñtatio obiecti: arguebat quidā de nostris reuerēdus doc. sic

Lucas de massa.

Lucas de massana.

Ois silitudo est repñtatiua rei cuius est silitu do. sed actus intelligēdi iuxta doctrinā be. aug. est vera similitudo obiecti: igit ⁊c. Et cōfirmat: quia actus intelligēdi ē expssa silitudo obiecti non minus imo magis ꝙ spēs ꝑuia ipi actui: sz eo ipo ꝙ ipa ē quedā similitudo obiecti: ē ipius repñtatiua: igit ⁊c.

Magister fernandus.

Sed iste rōnes nō vident ipedire solutionē da tā. Ad pmū igit ⁊ secūdū simul dico: ꝙ ꝓcedunt ex falso fundamēto: supponūt enī ꝙ si intelligo sor. vel petrū exñtē in hispania: ꝙ respectus attingētie ter minet ad ipm: qd nō ē verū: qꝛ cū sic intelligo petrū nō intelligo ipm intuitiue ⁊ in se ipo: sed tñ abstra ctiue ⁊ in suo repñtatiuo. Et in tali intellectiōe re spectus attingētie nō terminat ad rē cognitā ab stractiue: sed ad eius repñtatiuū in quo cognosci tur: ⁊ tali repñtatiuo desinēte eē: desinit eē respe ctus attingētie ⁊ ipz intelligere: sicut patz ꝑ be. aug. xi. de tri. c. iij. de p. vbi sic dicit: qd est ad corporis respe ctū aliquo corpus in loco: hoc ē ad aīe aciē silitudo cor poris i memoria: ⁊ qd ē aspicientis visio ad eā spe ciē corporis: ex qua sensus formatur: hoc ē visio cogitā tis ad imaginationē corporis in memoria cōstitutā. Et c. sequēti dicit: sicut cū forma ⁊ spēs corporis in terierit nō pōt ad eā volūtas sensū reuocare cernē tis: ita cū imago ꝙ memoria gerit obliuionem dele ta ē: nō erit quo animi aciē formādā volūtas recor dādo retorqueat: hec aug. Ex his statim appa ret ꝙ nulla harū rōnū cōcludit. Sed cōtra ꝯclu sionē istā iste doc. arguebat sic: ponat ꝙ sor. intelli gat rosam quā vidit anno ꝑterito ⁊ mō nō ē ⁊ disti guat eā a spē illius rose quā hz in memoria formā do illud cōplexū: hec spēs que ē i memoria mea nō ē rosa quā vidi anno ꝑterito: ⁊ mō nō ē: tūc qrit: qd ē obiectū huius iudicij cōplexi: aut spēs tñ: ⁊ hoc nō: qꝛ tūc de spē iudicaret ꝙ eēt ⁊ nō eēt: qd ē falsū: igit nō solū spēs ē obiectū ⁊ ꝑ ꝯñs relinquit ꝙ rosa q̄ fuit ⁊ mō nō ē intelligit sine respectu talis attinge tie: quod destruit solutiōes datas.

Rñō.

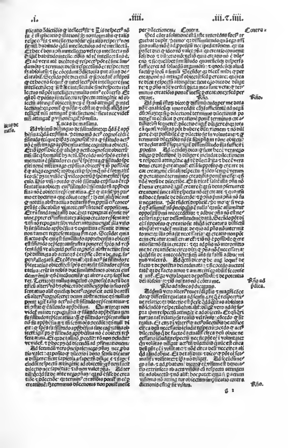
Rñō.

Dicendo ⁊ admisso casu: dico: ꝙ istius iudicij cō plexi: sola spēs rose exñs i memoria ē obiectū actu aliter terminās respectū attingētie. Rō huius ē: qꝛ ad habēdū tale iudiciū: sufficit ꝙ spēs rose cognoscat intuitiue ⁊ rosa quā abstractiue: ⁊ in vtraqꝫ istarū cognitionū sola spēs exñs in memoria terminat respectū ꝑdictū: vt patz ex supradictis. Et qn dr ꝙ tūc de spē iudicaret ꝙ eēt ⁊ nō eēt: nego: quia lz sola spēs terminet respectū attingētie: rosa tñ vere co gnoscit abstractiue i illa spē: vt patz ꝑ be. aug. superi us allegatū. Ad tertiū: qn dicebat ꝙ ista via mul tū appropinquat ad opinionē ponētiū ꝙ actus nō dis tinguit ab ipa aīa: nō ē verū: imo magis distat ab ea ꝙ aliqua alia: qꝛ cū hoc ꝙ pono dilectionē eē distin ctā ab aīa: pono respectū attingētie distinctum ab vtroqꝫ. Et qn dr ꝙ aīa ꝑ eētiā suā fit de intelligē te nō intelligēs: ⁊ ecōuerso: ꝑ solā absentiā obiecti: istud ē sine rōne dictū: qꝛ lz ad hoc ꝙ aīa itelligat in tuitiue vel abstractiue reqrat ꝙ obiectū sit ꝑñs in se: vel i suo repñtatiuo: vt patz ꝑ be. aug. nō pōt tñ itelligere sin intellectione que ꝑ me nō est ipa: nec sine respectu ꝑdicto: qn nō ē ipa. nec intellectio.

Rodul. mi.

Rodulphi minoris.

Ad qrtū ꝯcedo ꝙ respectus iste ē res distincta ab itellectiōe. Et qn dr ꝙ tūc deus poterit ꝯseruare re spectū illū i intellectu sine itellectiōe ⁊c. hic pōt rñ deri dupliciter. Primo interimēdo assūptū: qꝛ lz nō sit i

plicatio 3dictiōis q̄ itellect⁹ sit· τ Ꝩis respect⁹ nō sit ē tm̄ iplicatio ꝑ illationē: lȝ nonformalis q̄ talis respec⁹ sit τ intellectio nō sit· cū talis respect⁹ non sit nisi habitudo q̄dā intellectiōis ad rē intellectā. Et hec ē bona 9ñ a intellectio vel res intellecta nō ē· igit̄ habitudo intellectiōis ad rē intellectā nō ē. Et ad veritatē dicētes q̄ respect⁹ pōt eē sine fundamēto τ termino: dicūt respectū nō eē respectuȝ: sȝ absolutū: τ sic cōcedunt 3dictoria put alias declarabit̄. Secūdo pōt dici etiā q̄ si 9cedat̄ assūptū q̄ ex hoc nō sequit̄ q̄ intellect⁹ pōt intelligere sine intellectiōe: q̄ si sit ite intellectiōe sine respectu itellectus nō pōt intelligere: multo min⁹ ecōuerso. Et q̄n dī q̄ posito intellectu respectu attingētie ad obiectū attingit̄ obiectū· verū ē sȝ nō attingit̄ ꝑ intellectionē: q2 ponit̄ q̄ nō sit· τ cōstat q̄ nūq̄ aliq̄d intelligit̄ nisi attingat̄ ꝑ itellectionē· sicut nec videt̄ nisi attingat̄ ꝑ visionē: igit̄ rō nulla.

Lucas de massana.

Lucas de massa.

Ad vltimū distinguo de silitudine: q2 q̄dā ē apphēsiua: q̄dā ex̄ssiua. Primo mō act⁹ cognoscēdi ē silitudo rei que ꝑ ipsaȝ cognoscit̄: ita q̄ silitudo act⁹ nō ē nisi imago apphensiua: sine cognitiua obiecti. Et iō ipossibile ē q̄ aliq̄s ꝑ actū cognoscat obiectū nisi ille q̄ formalit̄ hȝ actū. Secūdo mō sp̄es exn̄s i memoria ē silitudo rei cui⁹ ē sp̄es: ita q̄ silitudo speciei non ē nisi imago ex̄ssiua obiecti· τ iō possibile ē q̄ aliq̄s cognoscat obiectū ꝑ sp̄em q̄ nō ē formalit̄ i eo: sic pȝ in visiōe· q̄ video petrū ꝑ sp̄em exn̄te i speculo. His visis 9cedo q̄ ois silitudo ex̄ssiua ē rep̄sentatiua obiecti cui⁹ silitudo ē: silitudo tm̄ apphensiua nō ē obiecti rep̄sentatiua. Et q̄ ita sit pȝ primo ex doctrina que cōis tenet̄: lȝ eni aliq̄ dicant q̄ notitia abstractiua deitatis ſm ꝓpriū ei⁹ conceptū sit cōicabilis viatori: cui⁹ tm̄ tenet̄ oppositum. Et rō fundamētalis doc. ē: q2 repugnat eēntie diuine ꝓpter ei⁹ infinitateȝ aliquo creato rep̄sentari: τ tm̄ nō repugnat sibi videri intuitiue: igit̄ illa visio lȝ sit silitudo apphēsiua τ cognitiua essentie diuine non tamen representatiua ſm eos. Secūdo: quia si actus ipse qui est similitudo apprehensiua obiecti est silitudo rep̄sentatiua frustra poneret̄ sp̄es ad rep̄sentādū vt aliquid possit cognosci abstractiue sine sp̄e distincta ab actu: q̄d ē ex̄sse cōtra be. aug. sup̄ peri⁹ allegatū. Et cōfirmat̄: q2 si act⁹ sit silitudo rep̄sentatiua obiecti: cū sp̄es etiaȝ sit silitudo rep̄sentatiua: erūt in nobis due similitudines obiecti eiusdem rōnis· q̄d ē incōueniēs· q2 altera earȝ sup̄flueret. Tertio: q2 nullus angelus cognoscēs actū beatificū alteri⁹ nō hȝ obiectū beatificuȝ p̄ns in suo rep̄sentatiuo alit̄ quicūq̄ beat⁹ cognoscit actū beatificū alteri⁹ cognosceret deum abstractiue q̄d nullus ponit· igit̄ talis act⁹ nō est silitudo rep̄sentatiua· τ tm̄ 9stat q̄ ē silitudo apphēsiua. Quarto: q2 non videt̄ maior repugnātia q̄ silitudo apphēsiua non sit silitudo rep̄sentatiua· q̄ q̄ silitudo rep̄sentatiua nō sit apphēsiua· τ tm̄ scdm oēs 9cedūt: q̄d nulli dicit: q̄ sp̄es sit silitudo apphēsiua sine cognitiua obiecti: igit̄ pȝ q̄ silitudo apphēsiua nō ē obiecti rep̄sentatiua. Et q2 de tali nō ꝓcedit: rō non 9cludit: vt videt̄. τ ꝑ hoc pȝ q̄d dicendū ad 9firmationem.

Ad secundū vero ꝑncipale: nego 9ñaȝ nec ꝓbatio valet: q2 posito q̄ dilectio i bono sensu dicatur a diligere: sicut sapientia a sape: tm̄ dilige ē τ sape i cludūt respectū attingētie ad obiectū: q̄d non facit dilectio nec sapiētia: τ iō non valet 9ña. Ad tertiū: q̄cq̄d sit de añte nego 9ñaȝ· q2 nō ē sile de creatiōe τ dilectiōe· q2 termin⁹ creatiōis ponit̄ in eē ꝑ creationē: sȝ terminus dilectionis non ponit̄ in eē ꝑ dilectionem. Contra.

Contra.

Sed cōtra solutionē istā iste reuerēdus soci⁹ arguebat dupl'r. Primo· q2 dissimilitudo quā ego assigno nullo mō ē ad ꝓpositū nec ipedit rōnem· q2 ita posset dici q̄ ideo nō valet 9ña· q2 creatio conuenit soli deo τ dilectio nō: vel iō quia creatio nō ē dilectio τ sic quelibet similitudo quantūcūq̄ dispersa sufficeret ad soluēdū argumētū· τ quodcūq̄ aliud factū ꝑ locū a simili. Secūdo· q2 dicet̄ mihi q̄ per creationē nō attingit̄ obiectū: sed ꝑ creare: q2 creare dicit respectū attingētie: sicut ego dico de diligere· τ ꝑ 9ñs nō ē verū: si dicta mea sunt vera: q̄ terminus creatiōis ponat̄ in esse ꝑ creationeȝ: sed per creare.

Rñō.

Rñō.

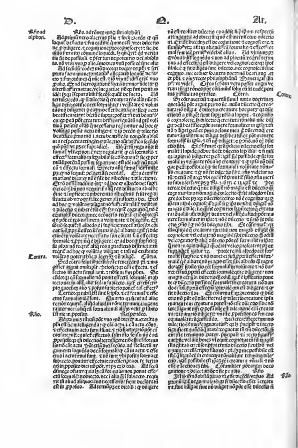
Ad p̄mū istoȝ dico: q̄ dissimilitudo per me data nō ē qualiscūq̄ imo reddit cāȝ sufficientē ad negādū 9ñaȝ: q2 si ꝑ dilectionē terminus dilectionis poneret̄ in eē: sicut ꝑ creationē ponit̄ terminus creatiōis: hñ sequeret̄: dilectio ē: igit̄ diligere ē: q2 tota cā quasi volūtas pōt habere dilectionem τ nō diligere ē: q2 possibile ē q̄ dilectio sit in voluntate· τ q̄ terminus dilectiōis nō sit sibi p̄ns in rōne obiecti: vt declaratū ē supra· igit̄ dissimilitudo illa sufficit i ꝓposito. Ad secūduȝ dico q̄ sicut hec ē vera ego diligo ꝑ dilectionē lȝ diligere includat dilectionem τ respectū attingētie ad rē dilectā· ita τ hec ē vera deus creat ꝑ creationē: etiā supposito q̄ creare dicat creationē cū tali respectu· τ ideo semꝑ ē verum q̄ ꝑ creationē terminus creatiōis ponit̄ in esse· q̄d nō ē verū de dilectiōe. Et si dicat̄ saltē ista 9ña nō ē bona creatio ē· igit̄ creare ē: q2 si deus 9seruaret creationē sine tali respectu nō eēt creare τ quantū ad hoc ē simile de dilectiōe· τ ꝑ 9ñs p̄ma 9ña nō fuit negatiua. Pōt rñderi dupliciter. Primo· q̄ si verū ē q̄d assumit̄: rō ꝑncipalis ē nulla· q2 nūc assumitur oppositū p̄mi antecedētis: τ adhuc 9ña nō est necessaria ꝓpter dissimilitudinē datā. Secūdo pōt dici: si supposito q̄ creatio sit aliq̄d i creatura distinctū ab ipsa: vt videt̄ multis: de quo ad p̄ns nō intermitto me: q̄ illa 9ña sit necessaria· q2 creatio non pōt eē in creatura: nisi crearet̄: τ iō nō ē possibile q̄ creatio sit: nō sit in creare: τ q2 ad p̄ns nō intromitto me de creatiōe: ideirco dixi q̄ 9ña nō ē necessaria: q̄cq̄d sit de antecedēte: si tm̄ añs sit falsū adhuc minus valet rō. Ad q̄rtū dico q̄ be aug. loquit̄ de facto τ de potētia dei ordinata: τ sic 9cedo auctoritatē· q2 de facto amor τ amare insepabilit̄ se consequunt̄. Ego vero loquor de possibili: τ de potentia dei absoluta: τ iō auctoritas nō ē cōtra me.

Rñō ad rōnes p̄dicatoris.

Rñō ad p̄dica.

Ad p̄mū vero alteri⁹ reuerēdi p̄ris τ magri cōcedo: q̄ differūt reuelata ad sensu. i. re q̄ ē respect⁹ sine relatio: q2 dilectio est ꝑ se q̄dā q̄litas absoluta nō icludēs respectū eēntialit̄: dilige vero addit supra ip̄m respectū attingētie ad obiectū. Et q̄n q̄rit̄: an tal' relatio sit realis vel rōnis· cōcedo q̄ sit realis. Et cū dī vlteri⁹ q̄ act⁹ dilectiōis beatifice circa deū necessario icludit respectū: 9cedo q̄ act⁹ dilectiōis q̄ de facto ē actualit̄ circa deū obiue necessario icludit respectū nec sic pōt eē i voluntate: q̄n volūtas diligat act⁹ tm̄ dilectiōis q̄ nūc est circa deū p̄nt eē i volūtate: τ nō ē circa deū· nec circa aliq̄d aliud obiue. Et de tali dixi: τ dico· q̄ pōt eē formalit̄ i volūtate: τ ip̄a nō diliget. Ad secūdū nego añs. τ ad ꝓbationē dico: q̄ eē visum est denominatio extrinseca ab actu visiōis cū respectu attingentie ad obiectū· τ nō alit̄: hoc patet: quia si ꝑ actum visionis nō attingitur obiectum implicatio contradictionis est: q̄ sit visum.

Rñō.

Rño ad alphon.

Rño. ad rōnes magistri alphōsi

Ad primū vero alterius ptis ꝛ sociꝫ: ꝯcedo ꝙ qñ loquit̄ de facto ꝛ ſm ordinē q̄ nūc eſt. vtor dilectione ꝓ diligere. ꝛ cognitione pro cognoſcere: ꝛ ſic de alijs ſm vſuꝫ cōmune loquēdi. ſꝫ qñ q̄rit̄ q̄d veritatis ſit de poſſibili ꝛ ꝓſertim de potentia dei abſoluta. nō vtor vno ꝓ alio. imo dico vnū poſſe eē ſine alio. Ad ſecūdū: eodeꝫ mō dico: qꝛ doctores phi ꝛ ſcriptura ſacra in auctoritatib⁹ allegatis loquūt̄ de facto ꝛ ſm ordineꝫ q̄ nūc eſt. ꝛ iō vtunt̄ indifferēt̄ vno ꝓ alio. Et ad īterrogationē factā de vno rñdetur ꝓ reliquū affirmatiue. vel negatiue nō qꝛ ſint penitus idē: ſꝫ qꝛ īſeparabilit̄ ſe cōſequūt̄ de facto. Ad tertiū ꝯcedo. ꝙ ſi dilectio q̄ creatura rōnalis nūc diligit deū beatifice eet formaliter ī volūtate ꝛ volūtas nō diligeret ꝑ eaꝫ nō eſſet beatifica: ſic ꝙ actu beatificaret: vt dictū ē ſupra: poſſet tñ dici beatifica: qꝛ ꝑ eā pōt creatura btificari quātū ad ptē volitiuā poſitis alijs q̄ neceſſario reqruntur ad hoc ꝙ volūtas poſſit actu diligere ꝛ iō ꝯcedo ꝙ dilectio beatifica pmo mō i. actu beatificās non pōt abſolui a reſpectu attingētie: dilectio aūt btifica ſecūdo mō pōt: vt pꝫ ex ſupradict̄. Ad q̄rtū nego añs: ſi ſumat̄ vlr. qꝛ non ē ver̄ regularit̄ ꝙ cā formalis ꝛ effect⁹ formalis inſeꝑabilit̄ ſe cōſequunt̄: ſic ꝙ per nullā potētiā poſſint ſeparari: nec eſt idē iudiciū de oī cā ꝛ effectu formali. Si vero añs ſumat̄ idiffinite pꝫ: ꝙ nō ſequit̄: ꝯcl'o etiā ſi ꝯcedat̄. Et ad confirmationē dico: ꝙ nō ē ſile de albedine ꝛ dilectione. Et rō diſſilitudinis ē: q̄: ad hoc ꝙ albedo det ſuꝑficiei eē albū non requirit̄ aliq̄ res diſtincta ab albedine ꝛ ſuꝑficie: ꝛ inherentia albedinis ſi ſit res diſtincta ab vtroq̄ ſtāte generali influētia dei. Sed ad hoc ꝙ volūtas diligat nō ſufficiūt nālit̄ volūtas ꝛ dilectio ꝛ inherētia ei⁹: ſꝫ reqrit̄ cognitio q̄ nō ē eēntialit̄ dilectio: nec ecōuerſo reqrit̄ etiā obiectū q̄d pōt eē res diſtincta a volūtate ꝛ dilectiōe. Et iō nō ſequit̄: ſi albedo ē i ſuꝑficie: neceſſario ſibi cōicat ſuū ꝓpriū effectū formalē q̄ ē albare: igit̄ ſi dilectio ē in volūtate neceſſario ſibi cōicat ſuū effectuꝫ formalē ꝛ ꝓpriū q̄ ē diligere: qꝛ ad hoc ꝙ ſuꝑficies ſit alba nō reqrit̄ aliq̄ res a predictis diſtincta: tñ reqrit̄ ad hoc ꝙ volūtas diligat: ꝛ tali nō exiſtente volūtas poterit hr̄e dilectioꝫ ꝛ tñ diligē. Cōtra.

Contra.

Sed cōtra ſolutionē iſtā iſte reuerēdus pr̄ ꝛ magiſter arguit multiplr̄. Primo ſic: qꝛ cā i effectu. ꝛ effectus in actu ſimul ſunt. ꝛ nō ſunt ſm phm. Secūdo: qꝛ cā formalis nō ponit effectū formalē in obiecto nec in aliq̄ alio ſed in ſubiecto. igit̄ circūſcripto quocūq̄ alio ꝛ poſito ſubiecto ponet̄ tal' effect⁹. Tertio: qꝛ nihil eſt ſine ſeipſo. ꝛ cā formal' ꝛ effectus formalis idē ſunt. Quarto qꝛ ſicut ad albere nō requirit̄ aliq̄d aliud in rōne termini. ita generaliter nec i aliq̄ cā formali: niſi aliq̄s velit ꝓ libito īſtare in ꝓpoſito. Reſpondeo.

Rño.

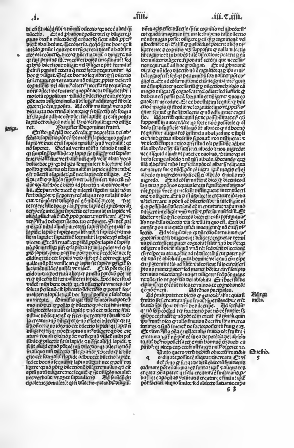
Ad primuꝫ iſtorū pōt vno mō dici ꝙ auctoritas phi eſt ſic intelligenda: ꝙ cā i actu. i. cā actu. cāns. ꝛ effectus in actu ſimul ſunt. ꝛ nō ſunt: qꝛ nō pōt cā cauſare niſi cauſet̄ effectus. ſꝫ in iſto ſenſu nō ē ad ꝓpoſitū: qꝛ qñ dilectio ē: et diligere nō eſt. cā formalis nō cāt actu. Pōt etiā dici ſecūdo. ad itellectū argumenti loquēdo de cā formali: ꝙ cā in actu: ꝛ effectus i actu ſimul ſunt. ꝛ nō ſunt vbi poſita forma et ſubiecto. ponitur effectus: circūſcripto oī re tertia q̄d in ꝓpoſito dici nō pōt. vt pꝫ ex d'ctis. Ad ſecūdū nego ꝯñam: quia lꝫ cā formalis non ponat effectū formalē in obiecto. nec i alio q̄ i ſubiecto. requirit tñ aliud aliquotiens neceſſario: ſicut declaratū eſt in ꝓpoſito. Ad tertiū pꝫ ex dictis: ꝙ diligere nō eſt realiter dilectio: qꝛ addit ſuꝑ ipſam reſpectū attingentie ad obiectū: q̄ nō eſt intrinſecus dilectioni. Et idē dicēdūꝫ eſt de cognitione ꝛ cognoſcere. ꝛ ſimilib⁹: vtrꝫ aūt in aliquib⁹ cā formalis ꝛ effect⁹ formal' ſint idē penit⁹ videbit̄ alias. Ad vltimuꝫ pꝫ ꝙ rōnabilit̄ loquēdo ꝛ non ad placitū: reqrit̄ terminus ad effectū: q̄ eſt diligere vel cognoſcere: qꝛ īpoſſibile ē ꝙ ſit diliges ſine dilecto. nec cognoſcēs ſine cognito. nec ecōuerſo. iuxta doctrinā beati aug. et ēt phi. ꝛ oīuꝫ recte philoſophātiū. Manet igit̄ illa ꝯ°: vt videt̄. Circa ſcḋam vero poſſet argui veruꝫ tñ: qꝛ rōnes pōt cōſimilit̄ ſolui cū ſit eadē penitus difficultas ꝓtrāſeo. Cōtra.

Contra.

Sꝫ cōtra ſcḋm ꝛ quartā ſimul iuxta doctrinaꝫ quorūdā pōt argui: primo ſic. nulla dilectio q̄ creatura nō diligit ē dilectio creature hoc patꝫ: qꝛ dilectio dr̄ a diligē: ſicut ſapientia a ſapere. ꝛ cognitio a cognoſcere. ſꝫ dilectio q̄ creatura rōnalis nūc diligit deū beatifice pōt manere formaliter in ipſa: ꝛ tñ nō diliget ꝑ eā ex pma ꝯcl'one mea: ḡ dilectio q̄ creatura rōnalis nunc diligit deū beatifice pōt manere formalit̄ in ipſa. ꝛ tñ nō diliget: ꝛ ꝑ ꝯñs. nō eē dilectio ſibi. Et ꝯfirmat̄: qꝛ ſi ꝓdicta dilectio eſſet formalit̄ i lapide adhuc ñ eēt dilectio lapidis: ꝛ ñ niſi qꝛ lapis nō diligeret ꝑ eā: igit̄ ſic ē poſſibile ꝙ ſit formalit̄ in volūtate rōnalis creature: ꝛ ꝙ ipſa nō diligat ꝑ eā: poſſibile ē ꝙ ſit formalit̄ i volūtate rōnalis creature ꝛ ꝙ nō ſit dilectio ſibi: añs videtur notū: ꝛ etiā ꝯña: qꝛ vbi eadē rō ꝓmutit̄ ſilis ꝯña mcritoſa inferꝫ: vt pꝫ ꝑ Ri. 2. ſñīi c. 11. igit̄ ꝛc. Preterea: dilectio q̄ nūc diligit̄ nō magis eſt dilectio q̄ cognitio: imo nō magis ē dilectio q̄ ſit albedo vl' nigredo: hec pꝫ: qꝛ dilectio icirco nō ē cognitio: qꝛ ꝑ ipſam nihil cognoſcit̄: igit̄ ſi ꝑ ipſam nihil diligit̄ nō magis ē dilectio q̄ ſit cognitio: ſꝫ dilectio q̄ creatura rōnalis nūc diligit deum: vel aliq̄d aliud: pōt manere formaliter in ipſa: ꝛ nō ē dilectio ꝛ tñ nō ſit dilectio ꝯñs ē ꝙ nō ſit dilectio ſibi. Et cōfirmat̄: qꝛ illa q̄litas q̄ creatura rōnalis non magis diligit q̄ cognoſcat vel odiat: nō magis ē ſibi dilectio q̄ odiū vel cognitio: ſꝫ aliq̄ dilectio pōt eē formalit̄ in ipſa: q̄ non magis diligit q̄ odiat vel cognoſcat: vt pꝫ ex ſupradict̄ igitur ꝛc. Preterea: ſi albedo eēt formalit̄ i ſuꝑficie ꝛ nō daret ei ſuū ꝓpriū effectū formalē q̄ ē albare nō magis eſſet ſibi albedo q̄ nigredo: igit̄ ſi dilectio eēt formalit̄ in volūtate ꝛ nō daret ei ſuū ꝓpriū effectū formalē q̄ ē diligere: non magis eēt ſibi dilectio q̄ odiū igit̄ ē implicatio ponere ꝙ dilectio poſſit eē formalit̄ in creatura nō dando ei ſuū ꝓpriū effectū formalē q̄ eſt diligere ꝛ ꝙ ſit dilectio ſibi. Et cōfirmat̄: qꝛ dicentes ꝙ dilectio nō pōt eē dilectio: vel ꝙ dilectio creature ipſa manente in creatura poteſt nō eſſe dilectio ſibi: nō intelligunt niſi ꝙ poſſibile eſt dilectionē eē i creatura: ꝛ ipſam nō diligere: vñ iſte ꝓpoſitiones ſm eos equiualēt in ſignificādo. Preterea iſte terminus dilectio ē ſm'ni⁹ cognotatiu⁹: qꝛ lꝫ ꝑncipal'r ꝛ i recto ſignificet quādā q̄litatē: cognotat tñ ꝛ termin' dilectōi. ſicut iſte terminus. pater. ꝑncipal'r ꝛ i recto ſignificat hūc vel illū hoīeꝫ vl' equū: cognotat tñ fil' u igit̄ illa q̄litas circūſcripto termio dilectio ſicut hō vel equus: circūſcripto filio nō ē pr̄. ſꝫ ꝑ me poſſibile eſt iſtā q̄litatē eē in creatura rōnali ſine termino dilectio. igit̄ poſſibile eſt ipſaꝫ eē i creatura rōnali ꝛ nō eſſe dilectioneꝫ ſibi. Cōſimiliter pōt argui de cognitione ꝛ delectatiōe ꝛ ſic de alijs. Rño

Rño.

Iſtis iñ nō obſtātibus vr̄ eſſe dicēdū vt ꝑus. Ad primū igit̄ nego maiorē: qꝛ ſi dilectio eſſet i creatura: ſiue diligat ſiue nō diligat nō pōt eſſe dilectio ſi

bi cũ sit aliqd sibi ⁊ nõ nisi dilectio: qꝛ nec ẽ aliud q̃ dilectio. Et ad ꝓbationẽ posset dici q̄ diligere ꝑ prius dicit a dilectiõe q̃ ecõuerso sicut albũ ꝑpri⁹ dicit ab albedine q̃ ecõuerso. Qcqd sit de hoc: qꝛ ñ intẽdo pñc iquirere vtrũ ↄcretũ dicat ab abstracto: vel ecõuerso. dico q̄ dilectio dicit a diligere: nõ qꝛ sint penitus idẽ: vt cõiter hoies imaginant: sed qꝛ hñs dilectionẽ diligit: vel diligere põt formalit ꝑ eã: si ponant cetera q̃ necessario requiruntur ad hoc q̄ diligat. Sed ex hoc nõ sequitur: q̄ si dilectio sit i creatura: ⁊ creatura nõ diligat ꝑpter defectũ cognitiõis vel alicui⁹ alteri⁹ necessario requisiti q̄ nõ sit dilectio creature: quo põt actu diligere sibi: immo totũ oppositum: ⁊ illud ẽ dilectio creature: quo põt actu diligere nullo sibi superaddito: q̄ õ sit dilectio: ⁊ sic ẽ in ꝑposito. Ad cõfirmationẽ vero põt dici iuxta doctrinã aliquoꝝ q̄ si dilectio eẽt formalit i lapide adhuc eẽt dilectio lapidi: qꝛ casu posito lapis eẽt diligẽs noialit̃ ſʒ nõ verbalit̃: qꝛ nõ diligeret.

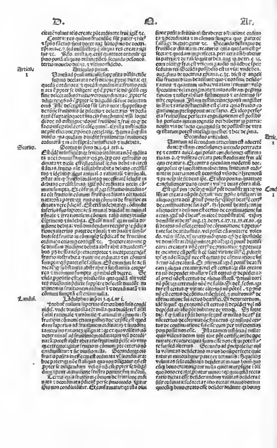
Hugo. Magister Hugo minoꝝ fratrũ.

Et isto mõ qdã doc. cõcedit q̄ de potẽtia dei absoluta: sapiẽtia põt eẽ formalit̃ i lapide: quo posito: lapis vt dicit etiã sapiẽs noialit̃ ſʒ nõ verbalit̃: qꝛ nõ saperet. Sed ad veritatẽ ista solutio ẽ nulla: qꝛ simplr̃ ẽ ipossibile: q̄ lapis sit diligẽs vel sapiẽs: siue noialit̃ siue verbalit̃: nisi quis velit abuti vocabulis: hoc pꝫ: qꝛ diligẽs semp infert dilectionẽ sed posito q̄ dilectio eẽt formalit̃ in lapide adhuc nihil eẽt dilectũ a lapide: igit̃ nec lapis eẽt diligẽs. Et si dicat̃ q̄ diligẽs sũptũ verbalit̃ infert dilectũ nõ aũt noialit̃: hoc ẽ dictũ ad placitũ ⁊ abuti vocabulis. Et pari rõe dicet̃ q̄ dilectũ sũptũ ialit nõ infert diligẽs: ⁊ sic poterit eẽ aliqua res noialit̃ dilecta: ⁊ tñ nõ erit diligẽs eã: q̃ õ nihil ẽ dicere. Preterea: vel ille doc. p illã ꝑpõnẽ lapis ẽ sapiẽs noialiter: ꝑcise intelligit sapiẽtiã eẽ formalit̃ in lapide vl̃ aliqd aliud: alit̃ nũq̄ ꝑpõ poterit verificari. Et vlteri⁹ istud deberet ille do. tot exꝑmere. Si dec̃ primũ igit̃ nihil aliud ẽ dicere: si sapiẽtia ẽ formalit̃ in lapide: lapis ẽ sapiẽs noialit̃: nisi si sapiẽs ẽ formalit̃ in lapide: sapiẽtia ẽ formalit̃ i lapide: q̃ õ nihil ẽ dicere. Et cõfirmat̃: qꝛ p istã ꝑpõẽ: lapis ẽ sapiẽs nõ põt intelligi nisi q̄ sapiẽtia sit in lapide: vel q̄ lapis sapiat. Pmũ dari nõ põt ꝑ rõnẽ ꝑcedẽtẽ: nec secũdũ: qꝛ tũc eẽt sapiẽs verbalit̃: q̃ õ ẽ cõtra eũ: igit̃ nullo mõ põt verificari q̄ lapis sit sapiẽs: ꝑ̄ igit̃ solutionẽ illã eẽ nullã: vt videt̃. Et iõ põt dici secũdo iuxta doctrinã alioꝝ: q̄ p nullã potẽtiã põt fieri q̄ dilectio sit formaliter in lapide. Sed nec istud videt̃ mihi bene dictũ: qꝛ cũ dilectio sit vna res absoluta ꝑ se: ⁊ nõ est iplicatio ↄdictiõis q̄ ponat̃ formaliter in lapide: igit̃ hoc fieri ẽ possibile saltẽ diuina virtute. Dimissis igit̃ istis solutõibus potest vno mõ dici: q̄ posito q̄ dilectio qua creatura nunc diligit eẽt formalit̃ in lapide ⁊ nõ eẽt dilectio sibi: adhuc nõ sequeret̃ q̄ si eẽt in creatura rõnali: ⁊ illa creatura nõ diligeret q̄ nõ esset ei dilectio: qꝛ talis dilectio nõ ideo nõ eẽt dilectio lapidi: qꝛ lapis ñ diligeret: ſʒ q: nõ eẽt aptus nat⁹ diligere: q̃ õ de creatura rõnali d ci nõ põt: verũ qꝛ nõ videt̃ mihi possibile q̄ dilectio sit in lapide ⁊ nõ sit aliqd lapidi: ⁊ si sit aliqd ei: nõ põt eẽ nisi dilectio: qꝛ dilectio nõ ẽ in aliquo nisi dilectio. Nego añs: ⁊ ↄcedo q̄ si dilectio eẽt formalit̃ i lapide adhuc eẽt dilectio lapidi: sed ex hoc nõ sequit̃ q̄ lapis diligat nec q̄ poss̃it diligere: qꝛ nõ põt p dilectionẽ diligere: nullus q̃ õ est aptũ natũ diligere: nec sequit̃ q̄ sit diligẽs noialit̃: nec verbalit̃: vt pꝫ ex supradictis. Ad secũdũ principale: nego maiorẽ: qꝛ si dilectio qua nihil diligit̃: nõ magis esset dilectio q̃ sit cognitio vel albedo: sicut quidã imaginant̃: ⁊ male: habens tale dilectionẽ nõ magis posset diligere p eã q̃ p cognitionẽ vel albedinẽ: ⁊ tñ ẽ falsũ q̄ p albedinẽ poterit aliqs diligere nec p cognitio: ꝫ supposito q̄ nulla dilectio sit cognitio: ⁊ tñ habẽs talẽ dilectionẽ poterit p eã formaliter diligere: si ponant̃ cetera que necessario requirunt̃ ad hoc q̄ diligat. Et ad ꝓbationẽ dico q̄ nõ ideo dilectio nõ ẽ cognitio: qꝛ p ipsam nihil cognoscit̃: sed qꝛ p eam nihil formaliter põt cognosci. Et ad cõfirmationẽ etiã nego maiorẽ: quia nõ ẽ simpliciter necessariũ q̄ p dilectionẽ habẽs eã magis diligat q̃ cognoscat vel odiat: sed sufficit q̄ habens eã posse p eã formaliter diligere: ⁊ non cognoscere nec odire. Et ex hoc statim sequit̃: q̄ dilectio ẽ magis q̃ sit odiũ vel cognitio: immo vt ꝑpri⁹ loquar: sequit̃ q̄ sic sit dilectio q̄ nõ odium nec cognitio. Ad tertiũ quicquid sit de possibilitate ei⁹ q̃ õ supponit̃ in antecedẽte: qꝛ forte nõ ẽ possibile q̄ albedo sit in superficie ⁊ illa nõ sit alba: eo q̄ ad hoc nõ requiritur aliqua res distincta ab albedine ⁊ superficie ⁊ inherẽtia albedinis si ponat̃ res distincta: ⁊ vt dictũ ẽ sup: a: dico q̄ si istud eẽt possibile adhuc illa albedo esset illi superficiei albedo ⁊ non nigredo: nec aliquid aliud: vt patet ex duobus. Primo qꝛ albedo semp ẽ albedo ⁊ nõ nisi albedo. Secundo qꝛ p illã albedinẽ talis superficies põt eẽ alba: si relinquatur nature sue ⁊ nũq̄ põt eẽ nigra: igit̃ magis est ei albedo q̄ nigredo: immo sic est ei albedo q̄ nullo mõ nigredo. Et ad cõfirmationẽ dico q̄ dicentes illas duas ꝑpõnes equiualere in significando: ꝑ̄ ignorãt ꝑpriã vocẽ: qꝛ nesciũt distinguere inter dilectionẽ ⁊ diligere. Et si p istã: dilectio creature ipa manẽte i creatura põt ñ eẽ dilectio sibi: ñ intelligũt nisi q̄ possibile ẽ dilectionẽ eẽ in creatura: ⁊ ipam nõ diligere intelligũt vnũ verũ ⁊ ꝓferũt vnũ falsũ. Et libẽter vellẽ q̄ sic dicẽtes dicerẽt: casu posito qualis res ẽ illa dilectio ⁊ in se ⁊ illi in quo est. Et si discurrãt p omnia entia mũdi inuenient q̄ nõ ẽ nisi dilectio. Ad vltimũ dico q̄ dilectio ẽ terminus cõgnotatiuus: ſʒ diligere. qꝛ diligere cognotat terminũ dilectũ: sicut pater cognotat filiũ ⁊ rõ hui⁹ e: qꝛ diligere nõ dicit aliquã vnã rẽ: sed dicit dilectionẽ cũ respectu attingẽtie ad rẽ dilectã: sicut pater dicit vnã rẽ absolutã puta hominẽ vel equũ cũ respectu paternitatis ad filiũ: ⁊ ideo sicut filio circũscripto nõ manet pater: sed manet hõ: ita circũscripto termino dilectio: nõ manet diligere: sed põt manere dilectio de potẽtia dei absoluta. Et i hoc isti decipiunt̃: qꝛ credũt tales terminos eẽ cognotiones: q̃ õ nõ ẽ verũ.

Ad rõnes pncipales. Ad argumeta.

Ad pmã: patet ex dictis q̄ maiorẽ falsa: quia si fruitio sit i creatura: siue fruat̃: siue nõ: adhuc erit fruitio sibi sicut dictũ ẽ de dilectiõe. Ad secũdũ: q̄ nõ so ñ cõclud t q̄ fruitio nõ põt nõ eẽ fruitio: ſʒ cũ hoc cõcludit q̄ nõ põt eẽ in creat ra rõnali quin ipa fruat̃: dico q̄ talis fruitio nõ eẽt frustra in creatura: qꝛ ⁊ si nõ frueret̃ de facto: posset tñ frui p eã. Et vlteri⁹ ista ↄñã ẽ nulla: ⁊ alis fruitio eẽt frustra i creatura: igit̃ nõ põt eẽ in ea de potẽtia dei absoluta: alit̃ de⁹ nõ posset facere vnũ hominẽ cũ duob capitib⁹: qꝛ alteꝝ eoꝝ eẽt frustra: q̃ õ null⁹ diceret ⁊c.

Quinto quero vtrũ debitũ obiectũ fruitiõis ordinate possit eẽ aliqua res creata. Et videt̃ pmo q̄ sic: qꝛ debitũ obiectũ fruitionis ordinate põt eẽ aliqua res finita: igit̃ ⁊ aliqua res creata: ↄñã patet: qꝛ sola creatura ẽ finita: añs ꝓbat̃: qꝛ capacitas volũtatis creature ẽ finita: igit̃ põt faciari aliquo finito: sed obiecto satiante capa Questio. 5

citatē voluntatis create pōt ordinate frui igit̃ ⁊c.

Contra: res quibus fruendū ē sūt pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūs sanctus: sicut docet aug. libro pmo de doctri. xpiana. c. 9. sed nullū istoꝝ ē aliqua res creata: igitur ⁊c. Rñō in ista q. erūt quattuor articuli: qꝛ pmo ponā aliquas distinctiōes. secundo pclones. tertio mouebo dubia. ⁊ vltimo rñdebo.

Articu. 1 — Articulus pmus.

Quantū ad pmū articulū: supposita distinctiōe supius declarata de fruitione ꝓprie dicta: qꝛ queda ē ordinata ⁊ quedā inordinata: fruitio ordinata ē ꝓpter se diligere qd ē ꝓpter se diligēdū cū fine delectatōis: fruitio vero inordinata ē ꝓpter se diligere qd nō ē ꝓpter se diligēdū cū fine delectationis. Iste descriptiōes sūt satis note: supposito qꝙ de rōne fruitionis sit dilectio ⁊ delectatio vt declaratū ē supra: loquor tm̄ vn̄ eis fm̄ cōmunē vsū loquēdi: doc nō distinguēdo int̃ fruitionē ⁊ frui eo qꝙ de facto inseparabiliter se cōsequunt̃. Ex ista distinctione pūt elici due ꝓpōnes correlarie. Prima ē qꝙ illa diuisio qua quidam diuidūt fruitionē: in fruitionez ordinatā ⁊ in cōi sūptā: ē insufficiēs ⁊ indebita.

Scotus. — Scotus in pmo di. 1. q. 1. arti. 1.

Est qdē insufficiēs: qꝛ fruitio inordinata nō ē ordinata nec i cōmuni sumpta: qd pꝫ. ēt p eos qꝛ fruitio ordinata vt dicūt est qñ ordinat̃ cū om̄ debitis circūstātias. fruitio aūt i cōi abstrahit a debitis circūstātijs ⁊ idebitis: sicut animal a rationali ⁊ irrōnali. ꝯstat aūt qꝙ fruitio i ordiata p necessitatē icludit idebitas circūstātias igit̃ nō ē ordinata nec i cōmuni sumpta. Et cōfirmat̃: qꝛ si fruitio inordinata eēt fruitio in cōmuni fruitio ordinata eēt inordinata: oñs patet: qꝛ fruitio in cōmuni de fruitiōe ordinata vere pdicat̃. Est etiā indebita: qꝛ cōdiuidit inferius suo supiori: ac si animal diuidat̃ in animal rōnale ⁊ irrationale in cōmuni talis antez diuisio ē iptinens ⁊ indebita. Et cōfirmat̃ qꝛ in nulla diuisione debita: vnū diuidendum recipit pdicationez alterius patet de rōnali ⁊ irrōnali ⁊ similibus: sed fruitio in cōmuni p se pdicat̃ de fruitione ordinata etiam p cōsigit ⁊c. Preterea: omne p se diuisum diuisione debita abstrahit a diuidentibus pꝫ de sba respectu corporee ⁊ incorporee: igit̃ fruitio abstrahit a fruitione ordinata ⁊ in cōmuni sumpta: qd patet esse falsum. Est enim simile ac si dicat̃ qꝙ substantia abstrahit a substantia corporea ⁊ in cōmuni sumpta qd nihil est dicere. Secūda ꝓpositio est: qꝙ diuisio illa qua quidā alij volētes diuisionis pdicte supplere defectū: diuidūt fruitionem in fruitionem ordinatā ⁊ deordinatā ⁊ in cōmuni sumptā est etiam nulla.

Landul. — Landulphus in p di. 1. q. 1. ar. 1.

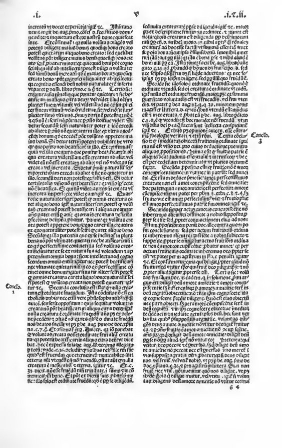
Probat̃ nullum superius iferioribus suis condiuidit̃. vnde diuisio illa eēt nulla qua diuideret̃ aial i aial rationale ⁊ irrōnale ⁊ animal in cōmuni: sꝫ fruitio in cōmuni etiam p istuz doc̃ expsse est quoddam superius ad fruitionem ordinataz ⁊ inordinatam: cuius rationez assignat: qꝛ ex quo volūtas nō determinat̃ ad fruitionem ordinatam vel deordinatā: potest abstrahi ratio fruitionis p̄cise ab vtroqꝫ extremo: igitur fruitio in cōmuni p ceteris nō condiuiditur: ⁊ sic diuisio nulla. Secundo: qꝛ ois fruitio posita in effectu est ordinata vł inordinata: hoc patet: qꝛ nō est aliqua qua non diligatur qd est ꝓpter se diligendum vel qd nō est ꝓpter se diligēdum: igitur in diuisione frustra ponitur fm̄ mēbrū.

Tertio quia fruitio in cōmuni de fruitione ordinata ⁊ deordinata pdicat̃ per se pmo modo igitur sibi non condiuiditur. Et confirmatur: qꝛ ista diuisione posita: fruitio abstraheret a fruitione ordinata ⁊ deordinata ⁊ in cōmuni sumpta quod patet eē falsū ex dictis: igitur ⁊c. Secundo distinguo de fruitiōe ordinata in creaturis quia quedam est pfecta ⁊ quedam imperfecta. perfecta tm̄ habetur in patria: ⁊ de tali loquitur bea. aug. 10 de tri. c. 16. cum dicit qꝙ frui est vti cum gaudio nō adhuc spei: sed iam rei. Secūda possibilis est in via: vnde bea. aug. pmo de doctrina xpiana. c. 35. dicit qꝙ angeli illo fruentes iam beati sunt: quo ⁊ nos frui desideramus ⁊ quantum in hac vita iam fruimur vel p speculum: vel in enigmate tanto nostram peregrinationem ⁊ tollerabilius sustinemus ⁊ ardentius finire cupimus. Istam distinctionez ponit magister in lra: ⁊ ratio distinctiōis est clara quia fruitio cognitionem presupponit necessario. Et ideo perfecta fruitio sine perfecta cognitione non est possibilis perfecta autem cognitio dei habetur in patria: non in via de facto quicquid sit de possibili: de vtraqꝫ istarum potest intelligi questio: ⁊ hec de pma.

Artic. 2 — Secundus articulus.

Quantum ad secundum articulum est aduertendum: qꝙ istam conclusionez intendo pertractare ⁊ contra aulcē. qui posuit conclusionez affirmatiuam. s. qꝙ volūtas creata potest ordinate frui aliqua creatura. Et contra quendam modernū doc. qui posuit qꝙ immediatum obiectum fruitionis ordinatem in patria non est deus sed visio dei: lꝫ remotū ⁊ pncipale sit deus ipse. Et ideo ponam quattuor conclusiones: duas contra vnū ⁊ duas cōtra aliū.

Conclu. 1 — Est igit̃ pma pclo: qꝙ naliter pōt demōstrari: qꝙ volūtas creata nō pōt q[illegible] nec pōns beatificari in aliquo citra deū. pbat̃ pmo sic: quilibet beatꝰ ē certꝰ de continuatione sui actꝰ. sꝫ q̄ ponit̃ beatificari in aliquo citra deū non est certus de continuatione sui actus. igit̃ nō ē beatꝰ. maiorē demōstrabil̃ ⁊ ipsaz demōstrat beatꝰ aug. 13. de tri. c. 17. 18. 19. et. 10. qꝛ si beatus nō esset certus de cōtinuatione ⁊ ꝑpetuitate sue beatitudinis. vel posset eā amittere volendo. vel nolēdo. vł neutro mō: quoꝝ qdlꝫ ē iposſibile vt demōstrat ibidē. minor pbat̃: qꝛ q̄ ponit̃ beatificari creatura nō ē certꝰ de cōtinuatiōe ⁊ ꝑpetuitate creature cū possit nō eē saltē virtute illiꝰ q̄ ꝓduxit ipsaz ad eē: igit̃ nec est certus de cōtinuatione sui actus ad creaturā. Et cōfirmat̃: qꝛ q̄ ponit̃ beatificari i aliqua creatura. vel est certus: qꝛ illa creatura nō dependet ab alio: vł est certus qꝙ depēdet ab alio: vel nō est certus de aliquo istoꝝ. Primū dari nō pōt: qꝛ certitudo nō ē de falso. Si det̃. scōm. igitur est certus qꝙ virtute alterius nō pōt eē. ⁊ p ꝯñs nō est certus de cōtinuatiōe sui eē ⁊ multo minꝰ de cōtinuatione sui actus beatifici. Si detur tertium. idē sequit̃: qꝛ ex quo nō est certus si depēdet vel nō depēdet ab alio pōt dubitare de vtroqꝫ. Sꝫ forte dic̃ qꝙ si ista rō sit bona: sequit̃ qꝙ nullus beatꝰ sit nūc certus de cōtinuatiōe sui actus qꝛ nullus ē certus de continuatione sui esse: cum per differentiaz potētie possit non esse. Ista tamen instātia ē nulla: quia videns deum intuitiue pōt certificari de ꝑpetuitate creature: quia suum esse non est in potestate sui sed alterius. Secundo ad pncipale sic: nulla voluntas desiderans maius bonū perfecte quietatur in minori bono: patet ex terminis: sꝫ quelibꝫ voluntas si sit ordinata desiderat maius bonū quocūqꝫ bono creato: igitur nulla quietatur pfecte i aliquo bono creato: pbatur minor: qꝛ quicquid recta ratio dictat esse desiderandum voluntas desiderat si sit ordinata: sed recta ratio dictat maius bonum quocūqꝫ bono creato esse desiderandum: qꝛ bonuz

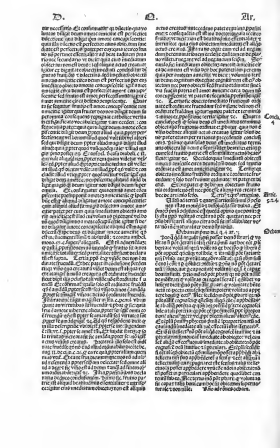
increatū vt docet experiētia igit̄ ⁊c. Istā ratio nem tangit be. aug. p̄mo. cōfes. d. fecisti nos domi ne ad te: ⁊ inquietum est cor nostrū donec quiescat in te. Et cōfirmat̄: q̄z nulla volūtas diligēs vel potens diligere maius bonuz quocūq̄ bono creato potest quietari in aliquo bono creato: sed quelibet volūtas pōt diligere maius bonū quocūq̄ bono cre ato igit̄ ꝓbatur minor: q̄z quicquid boni pōt cogno sci aliqualit̄ ab intellectu potest diligi a volūtate: sed sūmū bonū increatū qđ ē maius bonuz quocūq̄ creato bono pōt cognosci aliqualiter ab itellectu: q̄z cognitio essendi deū nobis naturaliter ē inserta vt patet ꝑ dam. libro p̄mo. c. 1. ⁊ ⁊c. Tertio sic: creatura illa rōnalis que ponitur quietari ⁊ sic be atificari in aliquo citra deuz vel videt illud eē sim pliciter finem vltimū: vel videt illud nō eē simpli citer finem vltimū: vel nō videt an sit: vel nō sit sim pliciter finis vltimus. P̄muz dari nō potest: q̄z nō ē ⁊ qđ nō ē: sciri nō pōt nec ꝑ ꝯñs itoitiue videri. Si detur secundū: sciri naturaliter poterit idē excedi ab alio: ⁊ ꝑ ꝯñs nō quietatur in illo q̄z vltra quod cūq̄ bonum qđ excedit̄ pōt volūtas appetere ma ius bonū. Si detur tertiū potest dubitare de vero q̄ quo posito non beatificat̄ in illo. Et confirmat̄: quia vel illa creatura que ponitur beatificari in ali qua creatura videt illam esse creatam ab alio: vel videt eā nō esse creatam ab alio: vel nō videt an sit creata vel increata. Si detur p̄mū: naturalit̄ sci ri potent ip̄am excedi ab alio: ⁊ sic nō quietatur in illo. secundū dari non potest q̄z falsuz est. Si detur tertiū talis visio nō erit beatifica: q̄z visio īꝑfecta nō ē beatifica. Et qui nō videt: an res sit creata vl̄ increata imperfecte videt eam igit̄ ⁊c. Quar to sic naturaliter sciri potest q̄ omnis creatura ca ret aliquo bono igit̄ naturaliter sciri potest q̄ volū tas creata nō potest beatificari i aliqua creatura: añs patet ertiā ꝑ anie q̄z omnis creatura deficita ꝑfectione deyō ña ꝓbatur. P̄rimo: q̄z volūtas cre ata potest appetere bonuz: quo caret illa creatura et quo naturaliter potest sciri q̄ caret aliquo bono Secūdo q̄z illa potentia que ex se inclinat̄ in plura bona nō pōt vltimate quietari nec beatificari nisi i eo qđ perfectissime continet illa sed volūtas cre ata inclinatur ex se ex natura sua ad volendum ⁊ ap petendum omnia bona: sicut intellectus ad cogno scendum omnia entia: igitur nec potest beatificari nec vltimate quietari nisi in eo qđ perfectissime cō tinet omne bonum igitur sinaturaliter sciri potest q̄ omnis creatura caret aliquo bono: naturalit̄ sci ri potest q̄ volūtas creata non potest quietari igi

Conclo. 2

tur ⁊c. Secunda conclusio est ista q̄ nulla crea tura est ordinate fruendum. Ista cōclusio nō est ca tholicis dubia nec etiā vere philosophantib⁹: q̄uis auicē. senserit oppositum: quia sequitur voluntas creata nō pōt beatificari in aliquo citra deuz igit̄ nulla creatura ē ordinate fruendū añs pz ex ꝯclo ne p̄cedēti ⁊ ꝯña ē nō q̄z res q̄b⁹ ē o dinate fruēdū nos beatos faciūt vt pz ꝑ be. aug. p̄mo de doc. xp̄ia na. c. 7. ⁊. Et ꝯfirmat̄ etiā ꝑ. Auicen. q̄z iō ponebat q̄ voluntas creata posset ordinate frui aliq̄ creatu ra q̄z poterit beatificari in aliquo citra deū: vt dice bat. hec ē expressa s̄nia be. aug. libro p̄mo allegato ꝑ totū: vide. c. 26. ꝯcludit q̄ i oībus reb⁹ ille tm̄ sūt quib⁹ est fruendum que eterne incōmunicabiles sūt: ceteris aūt vtendū est nō fruendū. ꝯstat aūt q̄ nulla creatura ē incōicabil̄ ⁊ eterna. igitur ⁊c. Et. c. 33 dicit. nō esse fruēdū nisi trinitate. i sūmo ⁊ incō municabili bono. Et pōt ex dictis suis ꝓbari p̄mo sic: illo solo est ordinate fruēdū: qđ ē ꝑꝑ se diligēdū. sed nulla creatura ē ꝑꝑ se diligenda igit̄ ⁊c. maior pz ex descriptione fruitionis ordinate. ⁊ minor est nota: q̄z oīs creatura est diligenda ꝑꝑ deū imo non nisi ꝑꝑ eū. d. anselm monol. 69. nihil apti⁹ q̄z rōnalē creaturā ad hoc esse factā vt summā essentiā amet sup oia bona: sicut ipsa ē sūmū bonū. imo nihil amet nisi illā: aut ꝑꝑ illā: q̄z illa ē bona ꝑ se ⁊ nihil aliud ē bonū nisi ꝑꝑ eā. Istā rōnez facit be. aug. libro p̄alle gato c. 26 ad ꝓbandū q̄ hō non dz frui seip̄o. d. sed nec seipso q̄sq̄ frui dz si liq̄de aduertas: q̄z nec se ipsuz dz ꝑꝑ seip̄m diligere. sed ꝑꝑ illū quo fruēdū ē. Secūdo sic illo solo ē ordinate fruendū: quo nō ē ordinate vtendū. sed oī creatura ē ordinate vtendū. igit̄ nulla est ordinate fruendū. maior pz: q̄z summa ꝑuersitas voluntatis est vti fruendis. vel frui vten dis. vt patet ꝑ be. aug. 83. q. q. 30. minorem ponit magister i littera. d. q̄ res q̄bus vtendū est: mūdus est ⁊ in eo creata. ⁊ ꝓbat eā ꝑ be. aug. libro p̄dicto c. 4. d. ē q̄ vtendū est hoc mundo: nō fruendū vt in visibilia dei ꝑ ea q̄ facta sunt intellecta conspiciant̄ igit̄ ⁊c. Ex his pz opinionē auicen. esse cōtra riā theologie veritati ⁊ etiā rōni. Tertia cōclu

Conclo. 3

sio ē: q̄ imediatuz obiectū fruitionis ordinate i pri ma nō est visio dei. pro cuius deductione p̄mitto aliquas ꝓpositiones. P̄ma est: q̄ fruitio patrie ē aliquid beatitudinis essentialit̄ ⁊ intrinsece: ⁊ hec est per ecclesiam determinata vt pluries dictum ē supra. Secūda ꝓpositio est: q̄ fruitio nō ē amor concupiscentie nec in via nec in patria: sed amici tie. Et istam deduco p̄mo sic amor perfectissimus creature non est amor concupiscētie sed amicitie: hoc patet quia amor amicitie est perfectior amore cōcupiscentie vt patet per phm̄ 8. ethi. c. 3. ⁊ 4. sz fruitio vie est amor perfectissim⁹ vie: ⁊ fruitio p̄rie est amor perfectissimus patrie s̄m omnes: igit̄ ⁊c. Secundo sic per actuz amoris concupiscētie nō inheremus alicui rei distincte a nobis supposito ꝑ pter se tm̄: sed ꝓpter coniunctionem eius ad nos: Istam ꝓpositionem ponit doc. ille contra quem po nit conclusionem sed per actum fruitionis ordina te inheremus alicui rei distincte a nobis subiecto ⁊ supposito ꝓpter se tm̄: igitur actus fruitiōis ordina te non ē amor concupiscētie. ꝓbatur minor: q̄z per actum fruitionis ordinate inheremus deo ꝓpter se tm̄ vt patet per magistrum in l̄ra. c. penulti. igitur ⁊c. Et confirmatur: quia qui diligit ꝓpter aliud nō fruitur sed vtitur ip̄o qui fruit̄ deo diligit ip̄z: ⁊ nō ꝓpter aliud: igitur ꝓpter se tm̄. Tertio sic: volū tas s̄m illum doc. in eadem. q. in solutione p̄mi ar gumēti diligit deū amore amicitie ⁊ amore concu piscentie sz differenter q̄z ꝑ amorez amicitie fert̄ in deū cognitū obiectiue: nō tm̄ in ip̄m cognoscere ita q̄ cognoscere p̄cedit diligere. sz nō est eius obiectū nec pars obiecti sz per amorē cōcupiscētie fert̄ in deū cognitū ⁊ in ip̄z cognoscere obiectiue imediat̄ te q̄dē actu ⁊ mediate actu i ipsuz deū. hec sunt ver ba sua quib⁹ p̄suppositis arguit̄ sic. voluntas dili gēs deuz amore amicitie nō vtitur deo: igit̄ fruitur eo. ⁊ ꝑ ꝯñs fruitio ē amor amicitie nō ꝯcup scētie. añs pz: q̄z q̄ diligit deū amore amicitie diligit deū ꝑꝑ se n ꝓꝑ aliud. igit̄ nō vtitur eo: Preterea: quā vtitur deo peccat ⁊ ē ꝑuersus. sz q̄ diligit deū amo re amicitie nō peccat nec est ꝑuersus imo meret̄ i via supposita gratia ꝯñ ꝓbatur: q̄z si deus diligit nos vel fruit̄. vel vtit̄ nobis. vt pz ꝑ be. aug. p̄mo de doc. xp̄iana. c. 36. ⁊ ꝑ magistrū in littera Sz n non fruit̄ nec vtit̄. nō inuenitur quō nos diligat. vt pz ib. dē. q̄ ois q̄ diligit fruitur. vel vtitur. igit̄ si volun tas: diligens deū amore amicitie nō vtitur eo: frui

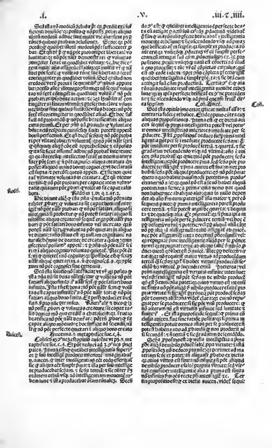
tur necessario. Et confirmatur: quia dilectio qua voluntas diligit deum amore amicitie est perfectior dilectione qua diligit ipm amore concupiscentie: quia illa dilectio est perfectior cuius obiectum immediate est perfectius patet per eum: quia iecirco fruitio nō pertinet essentialiter ad beatitudinem primario nec secundario vt dicit: quia eius immediatum obiectum non est deus: sed aliquis actus creatus: igitur ex dignitate obiecti immediati concluditur dignitas fruitionis et dilectionis. sed immediatū obiectū amoris amicitie circa deum est perfectius per eum immediato obiecto amoris concupiscētie igit amor amicitie circa deum est perfectior amore concupiscentie sed fruitio est amor perfectissimus: igitur est amor amicitie circa deū: nō concupiscentie. Quarto sic sequitur fruitio est amor concupiscentie non amicitie igitur qui fruitur deo non diligit deum super omnia consequens repugnat catholice veritati ex significato vocabuli: igitur et antecedens: consequentia patet: quia qui diligit deum amore cōcupiscentie diligit deum pp̄ter aliud quia pp̄ter perfectionem: vel bonum illud quod vult sibi vel alteri sed qui diligit deum pp̄ter aliud magis diligit illud aliud: quia pp̄ter quod vnūquodq3 tale et illud magis primo posterior. Et ansel. de casu diaboli. c. 13. qui vult aliquid non pp̄ter rem quam videtur velle: sed pp̄ter aliud q̄ꝫ proprie iudicandum est velle: an illud qd̄ dicitur velle: an illud pp̄ qd̄ vult: et concludit: illud vtiq3 pp̄ter quod dicitur velle igit qui diligit deū amore concupiscentie aliquid aliud diligit magis q̄ꝫ deum igitur non diligit deum super omnia. Et confirmatur quia omnis amor cōcupiscentie presupponit amorē amicitie sic q̄ impossibile est q̄ aliquid diligatur amore concupiscentie: quin aliquid aliud sit magis dilectum amore amicitie patet per eum quia immediatum obiectū amoris amicitie: est illud cui volumus perfectionē vel bonū quod diligimus amore cōcupiscētie igitur si deus diligatur amore concupiscentie aliquid est magis dilectū q̄ꝫ ipse deus qui diligitur amore amicitie quod est inconuenientissimū et absurdū: et contra ansbel. mono. 69. c. superius allegatū. Est tn̄ aduertendū: q̄ quist ā pp̄ositionem nō intendo q̄ fruitio sit amor amicitie totaliter: sed partialiter tm̄ sicut declaratū est supra. Tertia pp̄ō est q̄ visiō dei non ē ordinate fruendū. Et hec patet in cōclusione precedenti: quia visio qua creatura videt deum est aliqua res creata igit si nulla creatura est ordinate fruendū sicut dicit illa cōclusio tali visiōe nō est ordinate fruendū. Et cōfirmat quia illo solo est ordinate fruēdū qd̄ ē amādū pp̄ter se tm̄: sed visio dei non ē amāda pp̄ter se tm̄ igit visione dei nō ē ordinate fruendū. Istā rationē tāgit magister in lra. c. penul. vbi inquirit an virtutibus sit fruendū et pbat q̄ sic: quia frui ē amore inherere alicui pp̄ter se: igit omni eo ē fruendū qd̄ est pp̄ter se amandū: sed virtutes sūt pp̄ter se amāde: igit et c. Ad qd̄ respōdens dicit q̄ in illa descriptiōe vbi dicit pp̄ter se intelligendum ē tm̄: vt. s. pp̄ter se amet tm̄. Et subdit statim: q̄ sola trinitas increata sit sic amāda pp̄ter se: nō igit actus visiōis creatus. Preterea illo solo est ordinate fruēdū: qd̄ nō ē ad aliud ordinabile: dicēte be. aug. 11. de ci. d. c. 26. q̄ ea re quā pp̄ter aliam querimus vtimur. Et ea re frui dicimur que nos nō ad aliud referenda pp̄ter se ip̄am delectat: sed omne aliud a deo: et sic visio est ad deum tanq̄ꝫ ad finem ordinabile: igit et c. Istis pp̄ositiōibus declaratis deduco conclusionem. Primo sic. fruitio patrie est aliquid beatitudinis essentialiter et intrinsece: igitur eius immediatum obiectū non est aliquis actus creatus: antecedens patet ex prima pp̄ositione: et consequētia est istius doctoris: quia iecirco fruitio: vt dicit: non est beatitudinis essentialiter et intrinsece quia eius obiectum immediatū est aliquis actus creatus. Ista ratio cogit eum vel ad negandum determinationem ecclesie quā tamen de plano videtur negare vel ad negandum seipm. Secundo sic: immediatum obiectū amoris amicitie circa deum non est visio dei: hoc patet etiam per eum quia per amorem amicitie vt dicit: voluntas tendit in deum cognitum obiectiue cognitū non est eius obiectum nec pars obiecti sed fruitio ordinata: siue in via siue in patria est amor amicitie circa deum nō concupiscentie vt patet ex secunda pp̄ositiōe igit et c. Tertio sic obiecto immediato fruitionis ordinate est ordinate fruendū: sed visione dei non est ordinate fruēdum igitur: maior patet ex terminis et minor ex pp̄ositione tertia: igitur et c. Quarta conclusio est q̄ solus deus est immediatus terminus obiectalis fruitionis ordinate: pbatur quia non ē visio dei: nec aliquis actus creatus igitur solus deus: patet etiam per rationes precedentis conclusionis. Primo quia solus deus est immediatus terminus obiectalis actus essentialiter beatifici etiā per eum: sed fruitio patrie est essentialiter actus beatificus: igitur et c. Secūdo quia immediatū obiectū amoris amicitie circa deum ē tm̄ deus: sed fruitio ordinata est amor amicitie: igitur et c. Tertio: quia obiecto immediato fruitiōis ordinate ē ordinate fruendum: et solo deo fruimur ordinate: vt patet ex dictis. Ex his patet q̄ debitum obiectum fruitionis ordinate nō est nec pōt esse aliqua res creata et hec de articulo scd̄o. Tertius et quartus articulus. Conclu. 4

Artic. 3. et 4. Quātū ad tertiū et quartū articulū simul sūt cōclusiones istas mouēda et dissoluēda sūt dubia. Et primo sūt primā cōclusionē est quedā opinio que ponit: q̄ licet ista pp̄ō voluntas creata nō pōt quietari nec perfectius beatificari in aliquo citra deū sit infallibiliter vera: nō tn̄ ē naturaliter demōstrabilis.

Ochan

Ocham in primo di. 1. q. 4. ar. 3.

Pro q̄ꝫ gdā arguūt sic: si posset demōstrari q̄ volūtas nō pōt quietari in aliq citra primū aut hoc eēt pp̄ libertate volūtatis: quia si volūtas ex hoc ip̄o q̄ libera ē pōt appetē qdcūq3 volibile et ita nūq3 pōt satiari: nisi in vltio aut pp̄ vtilitate obiecti volūtatis: quia si obm sumē ens in cōi: et p qdlibet ptētū: et pōnā nō pōt quietari nisi in sūmo. aut p capacitatē volūtatis: quia ē capax boni infiniti. Primo mō nō pōt pbari quia nō pōt naliter demōstrari q̄ volūtas cōtingenter serat in qdlibet volitū: vt dicit: g nō pōt nalr pbari q̄ voluntate bn̄te actū respectu cuiuscūq3 finiti potent volūtas appetere bonū p ectius. Nec secūdo mō pōt pbari quia nō pōt nalr cognosci q̄ qd̄cūq3 aliqd cōe ē appbēsibile ab aliq potētia q̄ qdlibet ptētū ē pfecte cognoscibile a tali potētia: quia pōt eē ipedimetū pp̄ ipropor tionē alicuius ptēti vel pp̄ defectū alicuius alterius cāe. Exēplū primi h3 phs: eius primū ē iproportionatū ad causandū immediate aliquē effectū i istis iferiorib9. Et iō si itellectus nō pōt aliqd cognoscē ituitiue et in pticulari nisi moueat immediate ab obiecto: vel causet aliqs effectus nouus immediate ab obiecto: nō pōt cognoscē deū ituitiue et i pticulari. Exēplū secūdi: si eēt aliqd obiectū qd nullo mō posset appbēdi ab itellectu nisi prius appbēderet a sensu: et eēt aliquā itellectualis cui repugnaret iste sensus: talis itellectus licet posset appbēdere vnū cōe ad oia obiecta: nō tn̄ posset in particulari appbēdere quodlibet contentū sub eo. Nec tertio mō pōt pbari: q̄ voluntas sit capax talis boni cum hoc sit obiectum supernaturale et non nāle. Rñō ad rōnes ochan.

Sed ista rō modicū ɔcludit ꝑ: qz ꝓcedit ex i sufficienti diuisiōe: qz posito φ nō possz ꝓbari aliquo istorū modorū adhuc sunt multe vie alie: sicut pz ꝑ rōnes quibus probaui ɔclusionez. Scdo: qz pōt ɔcedi: φ quilibet istorū modorū pōt sufficienter ꝓbari. Et qñ dr ꝑ φ nō pōt probari per libertatē voluntatis: qz nō pōt nālr demonstrari φ voluntas ɔtingēter ferat in quodlibet volitū: ⁊c. hic dicerent multi: añs assūptū eē falsū: qz multis vr̄ φ nālr pōt sciri: φ volūtas rōne sue libertatis ferat contingenter in quodlibet volitū. Sed qz illud non credo eē verū prout i sequentib' ɔ'nibus apparebit: ɔcesso añte: illo negō ɔñam: qz nō sequit' voluntas nō fert' cōtingēt in quodlibet volitū: ig' nō pōt probari in ipso bōte actum: ⁊c: qz lz nō ferat' contingēter in finem vltimū: ⁊ presertim clare visum necin bis sine quibus finis: sic visus haberi nō pōt fert' tñ contingeter in quodlibet aliud. Et hoc sufficit ad probandū φ nō possit beatificari in aliquo citra primū. Et per ɔñs ad ꝓbandu φ voluntate bōte actū respectu cuiuscūqz finiti poterit appetē boni perfectius. Et qñ dicit' scdo. φ nō pōt probari per vtilitatē obiecti voluntas: qz nō pōt nālr sciri φ quicunqz aliqd cōe est apprehēsibile ⁊ cōposito φ ita sit sicut assumit' adhuc nō probat' intentum: qz qualitercūqz intellectus ferat' in deum naturaliter pōt sciri φ ñ pōt cognosci aliqua creatura qn posset aliquod maius bonū cognosci: vt declaratū est supra ⁊ per cōsequens appeti. Et sic non quietat' vltimate voluntas in creatura. Et qñ dicitur tertio: φ nō pōt probari per capacitatem voluntatis quia non pōt ꝓbari φ volūtas sit capax talis boni. Rodō in .1. di. q. 2. ar. 2.

Rodu. Hic dicunt aliq̄ φ ista ɔña · ē nulla: nō pōt naturaliter ꝓbari: φ voluntas sit capax boni infiniti: igit' nō pōt nālr probari φ nō pōt satiari aliquo finito: quia si probetur φ nō potest satiari aliquo finito sine aliquo creato: nō sequit' ergo pōt nālr probari φ pōt satiari bono infinito vel increato qz ñ potest nālr sciri φ voluntas pōt quietari in aliquo vt dicunt: ratio istius est qz nullam cognitionē naturale hēmus de deo: nec de creatura q̄cūqz: qua ꝑfectiorē possum' appetē: ⁊ ꝑ ɔñs nō pōt nālr sciri φ i aliquo cognito voluntas quietat'. Nec pōt ēt sciri φ quietet' i nō cognito: qz īpossibile est φ sciaz nālr aliquē quietari in. a. ñ φ cognoscā. a. qz ɔplexum nō pōt cognosci sine extremis.

Sed ista solutio nō satisfaciat: vt vr̄: qz posito φ ista ɔña nō sit bona nālr scitur φ volūtas nō pōt satiari aliquo finito. i' nālr scit' φ pōt satiari bono infinito. Ista tñ est bona: nō pōt nālr sciri φ volūtas est capax infiniti: i' nō pōt nālr sciri φ nō pōt satiari aliquo bono finito. Et possz deduci ex dictis. ꝑ pro nūc ꝑtransco. Rñō: i' alr ⁊ dico φ lz nō possit ꝓbari φ voluntas creature sit capax talis boni eo mō quo credit' a chatolicis: qz. fruitio beatifica nō pōt nālr demrar': pōt tñ ꝓbari φ sit capax aliquo mō eius: ⁊ hoc sufficit ad sciendū nālr φ nō pōt perfecte quietari i aliquo bono creato

Auicen. Auicenna. 9. metaphisice sue. c. 4.

Cōn scdo a ɔ'nez est opinio auicēne vt pz. 9. metaphisice sue. c. 4. Et pōt reduci ad 3. ɔ'nes pncipales. Prima est φ quelibet intelligentia superior ꝑ suū intellige producit inferiorē imaginabat' n. auicen. φ inter intelligentias eēt ordo essentialis φ aliqua eēt simplr pma: ⁊ illa per suū intelligere producebat scdam. ⁊ scda tertiā: ⁊ sic ɔñter pz ordinem orbiū vsqz ad intelligentiam mouentē orbem lune ⁊ ista producebat aīam rōnalez. Secūda ɔ' est: φ quelibet intelligentia ē perfecte beata cū attigat ꝑ actū suū ei' cāz ꝓductiuā videbat' φ sibi φ aīa rōnalis ꝑfecte btificabat' i intelligentia mouente orbē lune: ⁊ sic ascendendo vsqz ad pmaz que btificabat' in seipsā: qz simplr in producta. rō aūt erit qz vnūqdqz ꝓductū vr̄ eē simplr perfectum cū attingat suā cām ꝓductiuā: pz ex. 35. propositione ꝓculi: vnūqdqz natū est ɔuerti ad illud a quo processit: ⁊ tūc vr̄ eē cōpletus circulus: qui est ab eode idem ⁊ per ɔñs cōpleta ꝑfectio: igit' quelibet intelligētia ē simplr ꝑfecta: ⁊ sic btā cum attingit suā cām productiuā. Tertia ɔ' ē: φ aīa rōnalis ordinate fruit' intelligentia mouēte orbez lune qz in ipsa perfecte btificat' ex ɔ'ne precedenti: ⁊ sic ascendendo vsqz ad pmā que tm̄ fruit' circa seipsam Cōn. Auicē.

Sed ista opinio imo error īplicat multa falsa: ⁊ contraria fidei catholice. Et ideo pono cōtra euz aliquas propositiones. Prima est φ ex dictis auicen sequit' φ prima intelligentia potest vel potuit omnes intelligentias inferiores imediate per se ꝓducere. Istā ꝓpositionē deduco sic prima intelligentia pōt per se imediate producere scdam: ꝑ: pōt imediate per se producē tertiā. ⁊ quartā. ⁊ sic gradatim descendendo vsqz ad vltimā: añs ē auicen ɔña probat' qz quicquid pōt producere scda intelligentia: pōt producere pma. sed scda pōt producere tertiā: igit' ⁊ pma. minor est sua: maior probat': si scda pōt aliquid producere: qd nō pōt pma: quero a quo habuit huiusmodi potentiam productiuam: nō a se: qz quod nō est a se nō habet aliquā potentiam a se: nec a prima: quia nemo dat quod non habet: nec ab aliquo alio: quia in nullo dependet ab alio ꝑm eum: patet igit' illa maior: ⁊ per cōsequens patet: φ prima intelligentia potest producere tertiā. ⁊ silr potest argui de quarta: ⁊ de quinta ⁊ de quacūqz alia. Et ɔfirmat': qz si pma ipsa intelligentia nō pōt per se ꝓducere tertiā: vel hoc ē ꝓꝑ defectū virtutꝭ ⁊ potētie: vel ꝓꝑ aliquā aliā cāz: nō ꝓꝑ aliq̄ iā aliā: qz nulla talis assignat' ab auicē. nec pōt assignari ēt iuxta doctrinā phoꝝ nisi vel: qz repugnat pme intelligentie aliqd per se ꝓducere: vel qz repugnat tertie ab aliquo saltē d' nihilo ꝓduci quoꝝ q̄libet est ɔ auicē. Nec ꝓꝑ defectū virtutis: qz nō requirit' maior virtus ad producēdum tertiā q̄ scdaz: igit' si habet virtutē producēdi secūdā h3 virtutē ꝓducendi tertiā. Preterea: vel prima intelligentia est virtutis infinite intensiue: vel nō: si nō: igit' nō pōt scdam de nihilo producē qd est ɔ eum. ɔña patet: qz cuius virtus est intensiue finita nō pōt aliqd d' nihilo producere saltē propria virtute: si sic: igit' pari rōne q̄ pōt producē scdaz pōt ⁊ omnez aliā: ɔña videt' clara: qz cui nō repugnat per se producere: si sic pōt vnū producere: φ nō alterum nō est virtutis infinite sed limitate ⁊ finite: i' . Et ista propositiōe sequit': φ prima cōclusio auicen. fuit sine ratiōe posita: qz si prima intelligentia potuit omnes alias per se producere ñ potest haberi ratio ad ꝓbandū φ non produxit nisi secundā: ⁊ ñ tertiā ⁊ sic gradatim descendēdo.

Scda ꝓpositio est: φ nulla intelligētia a pma pōt aliqd de nihilo ꝓducē saltē ꝓpa virtute: ⁊ istā ꝓpositiōez nō deduco pro nūc: qz pertinet ad materiam scdi: et patet: tñ aliqualr ꝓbabo ex dictis qz cuius virtus est finita nō infinita ñ pōt aliquid de nihilo producere saltē propria virtute: sed virtus cuiuslibet intelligentie alia a prima est finita nō infinita ꝑm oēs recte phantes igit' ⁊c. Tertia propositio est: φ ex dictis auicen. videt' sequi:

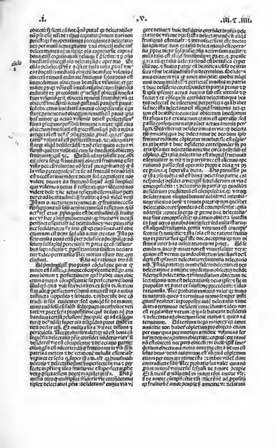

q nulla intelligentia possit quietari: nec per ɔñs beatificari in aliqua citra pⁱmaȝ hec patet: qꝛ nulla potentia cuius obiectū adequatum est ens simplr: ultimate q̄etať nisi i ente pfectissimo simplr: hoc patet: qꝛ nō pōt ultimate quietari nisi in obiecto pfectissimo: sed obiectū adequatū intellect⁹ creati est ens simplr fm auicē pmo metaphisice sue c.5. igiť. Et ɔfirmať: qꝛ omne ɔtentū sub per se obiecto intellectus: pōt ab intellectu cognosci ⁊ per ɔñs diligi a voluntate: sed prima intelligētia est huiusmodi fm auicē .l. prima pōt cognosci ⁊ diligi a qualibet alia sed sequiť qlibet intelligētia pōt cognoscere ⁊ diligere pⁱmā igiť nulla ultimate quietať in aliqua citra pⁱmā. Ista ɔña pz: qꝛ nulla voluntas diligens maius bonū ultimate quietať in minori bono: igiť. Ex ista ppositione sequiť q posito q scḋa intelligentia sit a prima ⁊ 3 a .2. sicut posuit auicē adhuc tertia nō posset beatificari in scḋa: qꝛ adhuc posset cognoscere ⁊ diligere pⁱmaȝ. Ad hoc etiā sunt rōnes probantes pz mā ɔclusionem: Nec ratio auicē. valet pp tria. pⁱmo qꝛ falsuȝ est qḋ assumiť: qꝛ nō quecūq intelligētia superior producit inferiorē: sed sola prima. scḋo qꝛ posito q scḋa intelligentia crearet tertiā hoc nō esset virtute propria sed pⁱme qꝛ in causis essentialiter ordinatis cā scḋa causat pⁱma vt patet p arist .2. metaphisice Et tūc est cōplexus circulus cum attingit simplr prima causa: ⁊ nō ante: igiť rō est ad oppositum. tertio qꝛ nō est necessariū q rō pⁱncipij effectiui ⁊ rō finis coincidāt: nisi in pⁱma cā ⁊ nisi coincideret nō qz erat inquātū effectiua sed inquātū finis posito ergo q intelligentia scḋa se haberet i rōne pⁱncipij effectiui simplr respectu tertie: adhuc nō se haberet ad ipsam in rōne finis qꝛ sola prima mouet vt amatū ⁊ desideratū: ⁊ per ɔñs vt finis vt patet .12. metaphisice

Durand⁹

Durandus in .1. di .1. q .1. ar .2.

Cōtra .3. ⁊ .4. ɔclusionē simul: est quedaȝ opinio cuiusdā moderni doc. que ponit sicut dicebať superius q imediatū obiectū fruitionis ⁊ beatifice nō est deus sed alius act⁹ quo a nobis attingiť pⁱa videlȝ visio dei. Et pōt hec opinio reduci ad tria puncta: qꝛ pⁱmo pmittit triplicē distinctionē. ⁊ tertio mouet ⁊ remouet quādā obiectionē. Quantum ad pⁱmū distinguit ꝑ ḋ fine: qꝛ finis vno mō dicit ipsa res assecuta: ⁊ sic finis auari est pecunia. Alio modo dr finis assecutio rei: ⁊ sic finis auari ē possessio pecunie: pz mo mō finis creature rōnalis est ipse deus. scḋo modo eius finis nō est deus sȝ act⁹ ille q ab ipso de⁹ attingiť ꝑ ⁊ hec ē visio dei. scḋo distinguit de amore: qꝛ q̄dā est amicitie quo amamus illud cui volumus perfectionem aliquaȝ vel bonum aliqḋ. Alius est concupiscentie: quo amamus perfectionem vel bonum illud quod volumus nobis vel amicis obiectuȝ igiť amor amicitie vt dicit est illud cui quis vult perfectionē vel bonum aliquod obiectū vero amoris ɔcupiscētie est perfectio vel bonum illud qḋ quis vult sibi vel alteri. Quantū ad scḋm pⁱma ɔclusio est q imediatuȝ obiectum fruitiōis ordinate nō est deus sed act⁹ ille quo a nobis attingiť pⁱmo .s. visio dei: ⁊ hec opponiť ɔtradictorie duabus ɔclusionib⁹ meis predictis. Scḋa cōclusio istius doc. est q obiectum fruitionis ordinate remotū ⁊ pⁱncipale ē deus ⁊ nihil aliud. Prima conclusio probať multipliciter. Pⁱmo sic imediatū obiectum amoris cōcupiscentie nō est res subiecto distincta a cōcupiscente sed aliqs actus intrinsecus sibi: fruitio est amor cōcupiscentie nō amicitie: igiť eius imediatū obiectū nō est deus cū sit res subiecto distincta ab ipso fruente: sed aliqs actus intrinsecus ei mediate quo attingiť finis vltimus: ⁊ hic ē visio dei: maior probať inductione ⁊ ratione. Inductione quidem: qꝛ imediatū obiectū dilectionis q̄ diligo vinū amore cōcupiscentie nō est vinū sed act⁹ gustandi vinū: qꝛ nō diligo vinū imediate sȝ gustare vinū. ⁊ silr ē in alijs. Rōne qꝛ illo amam⁹ amore cōcupiscentie qḋ est bonū vel perfectio quā nobis volum⁹ vel amicis vt patet ex scḋa deductione: sed res distincta subiecto nō ē bonū nr̄ȝ nisi rōne act⁹ quo nobis cōiungiť sicut patet de nutrimēto ⁊ similibus igiť: pz maior: minor probať: qꝛ fruitō nō est amor amicitie quo volum⁹ aliqḋ bonuȝ deo: fruitio. n. cū sit sūma delectatio que habeť in pⁱria correspondȝ desiderio qḋ habeť in via: sȝ fatuū eēt dicere q in via desideremus aliqḋ bonū deo: qꝛ de⁹ nullo bono eget sȝ nobis desideramus bonū vȝ videre vel hēre deū: tale aūt desideriū nō est amicitie sȝ cōcupiscētie: ⁊ sic silr ⁊ fruitio. Preterea idē est obiectū imediatuȝ desiderij pcedentis ⁊ delectationis sequētis. sed imediatū obiectū desiderij nō ē deus sed alius act⁹ quo ipm attingimus: igiť maior pz qꝛ ita se hēt desideriū ⁊ delectatio ad obiectuȝ sicut motus ⁊ quies ad terminū: sed idē est termin⁹ ad quē sit mot⁹: ⁊ in quo ē quies. igiť idē ē obiectū etiā imediatū ⁊c. minor pbať: qꝛ imediatū obiectū desiderij est aliqḋ futurū: deus aūt fm se nō ē futur⁹ nec sibi ē aliqḋ futurū nobis: igiť ⁊ r̄ deo desideram⁹ aliqḋ bonū futurū puta aliquē actū p quē nobis cōiungiť: igiť ⁊c. Preterea ois amor hz p obiecto imediato aliqḋ ɔplexū: ⁊ sic fruitio cū sit amor cōcupiscentie: sed de⁹ fm se accept⁹ nō ē aliqḋ ɔplexū visio aūt dei sic: igiť imediatū obiectū fruitōis nō est deus: sed visio dei: maior pz: qꝛ amor cōcupiscentie sequiť actū intellect⁹ ɔponentis ⁊ diuidentis qui dicit de fugiēdo ⁊ ɔsequēdo: igiť eius imediatū obiectū ē aliqḋ ɔplexū: minor aūt pz ex t'mis cū de⁹ sit sūme simplex. igiť ⁊c. Preterea sic se hz delectatio ad bonū sicut tristitia ad malū sȝ sūma tristitia quā hūt dānati nō est de deo fm se: sed de carentia diuine visionis: sicut de obiecto pⁱmo: ⁊ imediato igiť sūma delectatio vel fruitio quā hūt beati non est de deo imediate fm se: sed de visione dei. Preterea illḋ solū pōt eē proximū ⁊ imediatū obiectū fruitionis vel delectationis qḋ ē vel eē pōt ppriū bonū eius qḋ delectatur: sed nulla res distincta ab hoīe supposito sȝ subiecto ⁊ pōt eē ppriū bonū: imo nec aliquo mō bonū hoīs nec rōne alicui⁹ act⁹ per quē attingiť ab ipso: igiť nulla res distincta ab homine supposito ⁊ subiecto pōt eē imediatū obiectū fruitiōis: ⁊ per ɔñs nec deus: maior pz: qꝛ nullus delectatur in aliquo nisi existimet illud aliquo modo esse bonum suum: arist .8. ethicorum dicit: amabile quoddam bonum vnicuiq autem proprium: pbať minor: qꝛ quecūq aliqḋ dicit tale denominatione extrinseca nō dr nec denominať tale nisi rōne eius qḋ denomiať denominatione extrinseca. s. l' aūt denominatione intrinseca ⁊ formalit: ⁊ ideo vrina nō dr sana nisi rōne sanitatis que ē in animali idem de medicina ⁊ similibus: sed deus dr bonus fruenti nec aliqua res distincta supposito ⁊ subiecto nisi denominatione extrinseca nō formalit: igiť nō dr ei bonus nisi rōne alicuius bonitatis formalr existentis in ipso fruente. huius aūt est actus ille per quē attingiť ab ipso. s. visio igiť ⁊c. Preterea arist. 10 ethico. dicit q delectationes distinguūť fm operationes quas ɔsequūť: ⁊ fm eas iudicāť eē bone vel male. igiť loquiť arist de operationib⁹ precijs delectationibus in ratione obiecti cognit vel de operationibus precijs non quidem in rōne

cõclo 2

obiecti: sʒ sicut eã sine q̄ nõ putat̄ q̄ delectatiões nõ põt esse nisi de rebus cognitis: pinum dari non potest: q̄ s̄m operationes precedentes delectatio nes per motũ actus p̄sentis ⁊ nõ obiecti iudicant̄ delectationes eẽ m ale: q̄ oĩs cognitio sic capta ẽ bona etiã cognitio mali relinqu t̄ ĝ s̄cõm: ⁊ p ɔ̃ns immediatũ obiectũ oĩs delectatiõis ẽ operatio. Se cũda ɔclusio: q̄ vĩ e s q̄ si ex tunis nota ,pbat̄ vni ca rõne tñ: immediatũ obiectũ beatifice visionis ẽ obiectũ remotũ ordinate fruitionis solus deus est immediatum obiectum beatifice visionis: ergo: maior pʒ: q̄ visio est immediatũ obiectum fruitiõis ordinate ex precedenti ɔ̃ne: igit̄ obiectũ immedia tum visionis erit obiectũ remotũ fruitiõis: vñ q̄ obiectũ immediatũ actus gustandi panẽ est panis: sed obiectum immediatũ amoris cõcupiscentie egu stare panem: eius obiectum remotũ est panis: pro bat̄ minor: q̄ actus visionis dei est perfectissim⁹ sũma pfectione possibili humane nature: igit̄ eius obiectum immediatũ est pfectissimũ q̄d põt a nobis attingi: tal est de⁹ i⁹ ɔ̃na pʒ: añs ,pbat̄. q̄ act⁹ quie tatiu⁹ voluntat̄ est perfectissimus. ⁊c: alioquin re staret aliq̄d desiderãdũ: ⁊ nõ esset quies actus vi sionis quietat volũtatẽ cum sit immediatũ obiectũ fruitionis: igit̄ ⁊c. Quãtũ ad tertiũ iste doc. obi cit cõtra se: q̄ si immediatũ obiectũ fruitionis esset visio dei: cũ voluntas nõ ferat̄ incognitum oʒ q̄ il la visio p̄cognoscat̄: ⁊ sic ad fruendũ deo nõ solũ est necessarium videre deum sed cognoscere nos videre deum ⁊ ita fruitionẽ sequit̄ actũ simplicẽ quo videmus deum ⁊ reflexus quo videmus nos videre deũ: ⁊ hic actus reflexus essentialius perti neret ad beatitudinẽ: q̄ fruitio: q̄d nõ videt̄ verũ Istam obiectionem remouet. d. q̄ fruitio necessa rio supponit nõ solũ actũ rectum sed reflexum ⁊ tñ act⁹ reflexus ,ppinquior est beatitudini q̄ fruitio nec vr̄ hoc aliq̄d inconueniens: q̄ fruitio vt dicit ñ pertinet essentialr ad beatitudinẽ: nec primario nec secũdario: cu⁹ ratio est: q̄ eius immediatũ obie ctum non est deus sed alis actus creatus Ista po sitio multa ponit etiã p̄ter ɔclusiões p̄ncipales: nõ solum falsa: sed periculosa vt patet ex cõclusioni bus supradictis ⁊ ,ppositionibus ibidem declara tis: ⁊ ideo pertranseo. Nec motiua istius doc. con cludunt. Rñdeo ad rationes oñs di

Ad p̄mũ igit̄ pro prima cõclusione patet q̄ maior est falsa: q̄ amore cõcupiscentie diligo ami cum bonum ⁊ perfectionem quã habet cum obie ctum amoris cõcupiscentie sit perfectio vel bonũ illud q̄d quis vult sibi vel alteri ex s̄cõa di. sua: con stat autẽ q̄ perfectio vel bonũ amici est res a nobis distincta supposito ⁊ subiecto. ⁊ in hoc iste doc cõ tradi it sibi euidenter: sed quicq̄d sit de maiori: minor nõ solũ est falsa sed repugnat catholice veri tati: vt pʒ ex s̄cõa propositione quã deduxi ad pro bandum tertiã ɔclusionẽ p̄ncipalẽ q̄ ad eã sequi tur q̄ de⁹ nõ sit super oĩa diligẽdus prout ibide ex titit declaratũ. Et multa alia a veritate dissona ⁊ periculosa. Nec probatio valet: q̄ nõ est bona cõ sequẽtia delectatio p̄rie corrñdet ɔ̃siderio vie ⁊ si desideriũ vie est cõcupiscentie ⁊ delectatio patrie: cuius gr̃a est aduertendũ q̄ fruitio tam in via q̄ in patria amorem ⁊ delectationẽ includit essentialr vt patet ex s̄cõa q. super ista di. alr q̄ huiusmodi dilectio ⁊ delectatio sunt imperfecte in via ⁊ per fecte in p̄ria: ⁊ ideo fruitio vie est iperfecta: p̄rie vero pfecta: sicut docet magister in l̄ra. His p̄ missis dico q̄ multiplici ɔ̃siderio vie corrñdet mul tiplex delectatio i p̄ria: desideram⁹ enim in via vi gere deum: ⁊ huic desiderio corrñdet in p̄ria dele ctatio de visione dei: sʒ ista delectatio nõ est aliq̄d fruitionis essentialr: ⁊ intrinsece: sicut iste doctor imaginatur tum q̄ talis delectatio nõ est opera tio ,ppie dicta: sed passio ɔ̃ns actũ visionis nãlr: ⁊ nulla talis est aliq̄d fruitionis vt pʒ ex. q. precalle gata: tũ q̄ talis delectatio nõ est beatifica ẽt per istũ doc. ⁊ fruitio patrie est beatifica: cũ sit de strin seca rõne beatitudinis s̄m decretalem. Deside ramus etiam in via q̄ amor amicitie: quo hic dilgi mus deum intẽdat̄ ⁊ perficiat̄ in nobis in patria ⁊ huic desiderio correspondet in patria primo ⁊ p se ipsa ipsemet actus amoris sub esse intenso ⁊ p fecto: ⁊ ex cõsequẽti corrñdet delectatio qua bea tus delectat̄ de dilectione dei perfecta quã habet sed nec ista delectatio est aliquid fruitionis tuʒ q̄ non est beatifica: cum eius obiectum immediatum sit aliqua res creata: tum q̄ non est operatio: sed passio consequens naturaliter actum amoris per fecti. Sed vlterius desideramus in via: q̄ delecta tio amicitie qua hic delectamur de deo dum ipso fruimur ordinate cõpleatur in nobis: sic est cõple ta in beatis ⁊ huic desiderio correspondet in pa tria ipsamet delectatio amicitie circa deũ sub eẽ cõpleto. Et talis delectatio est aliquid fruitionis essentialiter in via ⁊ in patria: nec est alicuius ope rationis passio: sed operatio propre dicta vt pʒ ex prima. q. super ista dicta. His premissis pʒ q̄ ista ɔsequẽtia nõ est bona: delectatio patrie cor respondet desiderio vie: igit̄ si desiderium in via ẽ concupiscẽtia: ⁊ delectatio in patria: q̄ quodlibʒ desiderium predictorũ est cõcupiscẽtia: q̄ vtroq̄ desideramus aliquod bonum nobis vel intentio nem alicuius boni ⁊ tamen patet q̄ non quelibet delectatio correspondens est concupiscentie: quia nõ tertia: concedo ergo q̄ prime due delectatio nes sunt concupiscẽtie: q̄ earum obiecta immedia ta sunt actus in nobis intrinsece: sed nulla istarum est aliquid fruitionis. tertia vero non est concupi scentie sʒ amicitie: ⁊ ista sola est de ratione fruitio nis in patria: fuit igit̄ iste doc. deceptus q̄ non di stinxit inter has delectationes vt patet. Ad se cundum. dico q̄ maior non est vniuersaliter vera: q̄ non est verum quando obiectum immediatum desi derij est ipsamet delectatio vel intentio delectatio nis. Istud patet: q̄ cum desidero delectari cũ deo delectatione amicitie immediatum obiectũ deside sideri est delectatio. ⁊ tñ immediatum obiectum de lectationis non est delectatio sʒ deus ipse: ⁊ sic in proposito vt patet ex solutione precedenti: ⁊ ideo ratio nulla. Nec probatio maioris valet: q̄ in mo tu naturali quies ⁊ terminus motus semper disti guunt̄ realiter: in proposito autẽ delectatio ⁊ imme diatus terminus desiderij coincidunt: ⁊ ideo non est regulariter verum. q̄ ita se habeant desideriũ ⁊ delectatio ad obiectum sicut motus ⁊ quies ad terminum. Ad tertium nego maiorẽ: q̄ amor amicitie non habet cõpletum pro obiecto etiam per eum: quia per amorem amicitie voluntas fer tur in deum cognitum obiectiue: cognoscere tamẽ nõ est obiectũ nec pars obiecti: vt dicit: igit̄ imme diatum obiectum amoris amicitie circa deum est solus deus: deus autem non est aliquid cõpletum etiam per eum in ratione ista: ⁊ in hoc videt̄ clare contradicere sibi. Nec probatio sua valet quia nõ ,pbat maiorẽ vniuersal̄ t̄: sʒ tm̄ de amore ɔcupiẽ Et si dicat̄ q̄ nõ loquit̄ in maiori nisi de amore vir. ⁊ de amore cõcupiscẽtie tm̄: tũc rõñẽ ad ,ppositũ q̄ fruitionẽ ẽ amor ɔcupiẽ ⁊ amicitie vt declaratũ

est supra. Ad quartum posset vno modo dici: q damnatus nõ solum tristat de carentia diuine visionis sed etiã de deo ŝm se: qz tristitia sequit odiũ sicut delectatio sequit amorem: ⁊ ɔstat q damnatus odit deum quicquid tñ sit de hoc dico q nõ est simile de tristitia damnatorum ⁊ delectatione beatorũ: qz tristitia damnatorũ est inordinata: diligũt enim se vsq; ad contemptũ dei: ⁊ ideo tristat de carentia sue formalis pfectionis primo ⁊ immediate: delectatio vero beatorũ ẽ ordinata: ⁊ iõ pĩncipaliter gaudent: ⁊ magis gaudent de bonitate dei q̃ de formali perfectione sua. Ad formã igit rõnis dico: q maior ẽ vera vbi tristitia ẽ ordinata sic delectatio ⁊ tunc minor nõ est ad propositum: qz tristitia dãnatorũ est inordinata: ⁊ ideo rõ nulla. Ad quintum nego maiorẽ si per bonum proprium intelligat bonum formale sicut ille doc. imaginatur in deductione minoris qz immediatũ obiectum amoris amicitie circa deum nõ est aliqd bonũ formale cẽt per eum. Et fruitio ordinata est amor amicitie circa deum vt patet ex dictis. Item ŝm eum: deum possumus diligere amore amicitie: ⁊ de deo possumus delectari delectatione amicitie: s immediatũ obiectũ alis delectationis nõ est bonũ nostrũ formale. Preterea ŝm eũ in scđa di. sua immediatũ obiectum amoris ɔcupiscentie põt esse bonũ vel pfectio amici: igit immediatũ obiectum delectationis sequentis erit bonum vel perfectio amici. Et cõfirmat qz idem obiectum immediatũ desiderij precedentis ⁊ delectationis sequentis ŝm eũ: s; immediatum obiectũ desiderij quo desidero bonũ vel perfectionẽ amico meo est bonũ vł perfectio amici: igit immediatũ obiectũ delectationis sequentis ŝm eum erit bonũ illud vel perfectio amici: ⁊ tñ constat: q bonum ⁊ pfectio amici nõ est bonum nostrũ formale: ⁊ in his sicut ⁊ in multis alijs est ɔ̃dictio in dictis suis. Et qñ dr q null⁹ delectat i aliq nisi existimet illud bonũ suũ: si intelligat bonũ suum formalr pz q nõ est verũ: imo est ɔ intentionem dicentis vt pz ex dictis. Et cõtra phm expresse. 8. ethicorũ qui dicit amorẽ amicitie eẽ ad amicum ẽt si nihil aliud expectet inde: imo per hoc distinguit amor amicitie ab amore ɔcupiscẽtie etiã per istum doct. ⁊ per ɔ̃ns delectatio amicitie a delectatione ɔcupiscentie. Et cũ dr vlterius q amabile quidẽ bonũ vnicuiq; aũt proprie: dico q arist. distinxit triplex bonum ppriũ alicuius vtile delectabile: ⁊ honestum bonum vtile ⁊ delectabile sunt ppriũ bonũ: ⁊ immediatum obiectũ amoris ɔcupiscentie: bonũ aũt honestũ est propriũ bonũ: ⁊ immediatũ obiectũ amoris amicitie: s dicere bonũ ppriũ ⁊ immediatũ obiectũ ergo formale est procedere a pluribus causis veritatis ad vnã. Ad sextum: põt cõcedi q arist. in auctoritate illa loquit de operationib⁹ presertim de delectationibus in rõne obiecti sed nulla talis delectatio est aliqd fruitionis: qz ois delectatio cuius immediat⁹ terminus obiectalis est operatio est passio ɔ̃ns operationẽ naturalr: ⁊ nulla talis est de rõne fruitionis ⁊ presertim beatifice vt dictũ est plures. Et cũ in fert obiectũ immediatũ: s ois delectatio est operatio nego ɔ̃ñam: qz arist. nõ loquit de oi delectatione: sed de illo tñ que sequit operationes: sicut passio ca earũ. Et vlterius ois iste rõnea peccant per fallaciã ɔ̃ntis: qz nõ sequit obiectum immediatum delectationis: est aliqd actus nobis intrinsecus. s talis est visio dei: qz nõ ois act⁹ nobis intrinsecus est visio: imo si istud cẽt verum rõnabilius diceret: q immediatũ obiectum delectationis esset dilectio: q̃ visio: qz si cognoscam aliqd ⁊ nõ diligã ʒ illud nõ delector in ipso. Ad rõnem vero pro scđa ɔ̃ne: cõcedo q deus sit obiectũ p se ⁊ primũ fruitionis ordinate nõ quidẽ remotum sicut iste doc imaginatur sed proximũ: ⁊ immediatum: nec rõ probat oppositũ qz supponit q immediatũ obiectũ fruitionis sit visio qd pz eẽ falsum ex dictis.

Ad argumẽta pncipalia — Ad argũmẽta

Ad rõnes pncipales ad pmã nego aũs: qz simpl'r est impossibile q debitũ obiectũ fruitionis ordinate possit eẽ aliqua res finita vt pz ex supradict. Et qñ dr q capacitas voluntatis creature est finita cõcedo: sed ex hoc non sequit q possit satiari aliquo finito qz lz eius capacitas sit finita ẽ tamẽ capax boni infiniti saltẽ sub rõne finita: ⁊ voluntas capax boni infiniti nõ põt satiari aliquo bono finito nõ igit ɔ̃cludit rõ q voluntas creata possit satiari aliquo finito s; quedã saciat bono infinito sb rõne finita: ⁊ hoc est verũ. Scđaʒ rationem concedo: qz illa est intentio. b. Aug. ⁊c.

Sexto quero vtrũ voluntas creata per suã propriaʒ efficatiã ⁊ ingenitam libertatẽ possit nõ frui obiecto beatifico clare viso. — Questio 6

Et vr primo q sic qz voluntas in patria nõ est min⁹ libera q̃ in via cũ nõ sit min⁹ perfecta: sed in via p suã ppriã efficatiã ⁊ libertatẽ ingenitam põt ñ frui obiecto beatifico: vt docet experiẽtia: igit ⁊ i pria: Cõtra. voluntas creata necessario fruit obiecto beatifico clare viso: igit p suã ppriã libertatẽ non põt ipso nõ frui: ɔ̃ña pz: aũs pbat qz ois potentia nõ impedita in suã pfectionẽ: ⁊ presertim in summã natr inclinat: ⁊ per ɔ̃ns necessario fruitio obiecti beatifici clare visi est summa pfectio voluntatis create: ⁊. Rñõ in ista q. erũt. 4. articuli. qz Primo ponam aliquas distinctiones. Scđo ɔclusiões. Tertio mouebo dubia Et vltimo rñdebo.

Primus articulus — Arti 1

Quantũ ad pmũ articulũ distinguo p̃ de voluntate ẽ n. voluntas vsus volũtas instrũm: ⁊ voluntas affectio sicut pz per ansbel. de ɔcor. c 20. p totũ ⁊ in mult̃ sequẽtib⁹: volũtas vsus ẽ act⁹ voluntatis ipsius Et q actus voluntatis dicatur voluntas: declarat ansbel. ibidem. d. vsus autem huiusmõi instrumenti volũtas nomiat cuʒ dicit aliqs: ⁊ mõ habeo volũtatẽ legendi. i. mõ volo legere: aut mõ habeo volũtatẽ scribẽdi. i. mõ volo scribere. Voluntas vero instrũm est illa vis aĩe: q̃ vtimur ad volendũ: sic rõ est instrũm rõcinandi: q̃ vtimur cũ rõcinamur. et visus instrũm videndi quo vtimur qñ videmus vt deducit ansbe. ibi eẽ. volũtas aũt affectio ŝm ansbel. est affectio vł aptitudo quedã habitualis q̃ volũtas instrũm sic afficit ad volendũ aliqd etiã qñ illud nõ cogitat vt si venerit in memoriã statim aut suo tpe velit. Et q talis affectio dicat voluntas declarat ãsbel. ibidẽ. d. affectio vero instrũ volendi dr voluntas: qñ semp dicim⁹ hoiẽ hẽre volũtatẽ vt bene sit sibi vocam⁹ nãq; huius volũtatem affectionẽ illã eiusdẽ instrũ: q̃ vult hõ bñ sibi esse: ⁊ eodẽ mõ cũ hõ afferit ẽt cũ dormit ⁊ ñ hoc cogitat: hẽre voluntatẽ iuste viuẽdi. Et hãc volũtatẽ affectionẽ hẽre: nõ aliud dicim⁹ volũtatẽ q̃ affectionẽ illã ipsius instrũ: q̃ vult iuste viuere: instrũm n ñ ẽ i alio mai⁹ ⁊ i alio min⁹: h ansbel. Et qz volũtas instrũ ẽ vis illa aĩe. q̃ vtimur ad volendũ de volũtate sic sepra ĩtelligo. q. Scđo distinguo d libertate: qz q̃dã ẽ ɔ̃dictiõis ⁊ ɔtinẽtie q̃dã ẽ vẽteri ãtõis ⁊ ɔplacẽt exprima ñ ẽ de rõe potẽtie libere vt libera est: qd pz p qz deus libere diligat se ⁊ tñ ñ põt se ñ diligere. scđo: qz pater ⁊ filius li/

bere spirant spiritum sanctum: ꝛ tñ nō possunt nō spirare. tertio: qꝛ voluntas ꝯfirmati in gratia nō pōt peccare: ꝛ tñ est libera: vñ ansbel de li. ar. c. 1. libertatē arbitrii nō puto eē potētiā peccādi ꝛ nō peccādi: qꝛ si hec eēt ei⁹ diffinitio: nec de⁹ nec angeli qui peccare nequeunt liberum haberent arbitrium: qđ nephas est dicere. Et subdit nec libertas: ergo nec pars libertatis est potestas peccandi: hec est sententia bea. Aug. enche ca. 73 vel 115. fm aliā quotacionē: vbi sic ait: nec ēt i culpāda ē volūtas aut volūtas nō ē: aut libera dicēda nō ē qua beati sic esse volumus vt esse miseri nō solum nolumus: sed nequaꝙ̄ prorsus velle possim⁹ hec Aug. Scđa vero ē de rōe potētie libere vt libera est: hec patet ꝑ. qꝛ ipsa sola posita ꝛ circumscripta ꝛ q̄cūqꝫ alia ponit̄ potētia libera ꝛ ipsa sola circū scripta ꝛ quācūqꝫ alia posita ñ ponit̄ ꝛc. Scđo: qꝛ de rōne potentie libere vt libera est est libertas: ꝛ nō prima: vt patet ex dictis: igit̄ scđa cum diuisio sit per immediata. Tertio qꝛ de rōne potētie libere vt libera est: est nō posse cogi ab aliquo nec prohiberi: igit̄ de rōe ipsius ē libertas determinationis: ꝛ cōplacentie: añs notum est: ꝛ ꝯña patet: qꝛ sequit̄ hec potētia demōstrata quacūqꝫ nō est sic libera: igit̄ pōt ab aliquo cogi vel ꝓhiberi. Et his patet: ꝙ de rōne potentie libere vt libera est ñ est nisi nō posse cogi facere qđ facit nec ꝓhiberi ñ facere qđ nō facit: siue possit in actum ꝛ in eius oppositū siue nō: ꝛ hec ē libertas determinatiōis ꝛ cōplacentie: vñ ansbel de cō cor. c. 3. postq̄ ostendit ꝙ potētie scia dei: quā sequit̄ necessitas nō repugnat libertati volūtatis: ꝛ distīxit duplicē necessitatē subdit sic: itaqꝫ si dico necce ē eē t e peccaturū vl̄ ñ peccaturū sola volūtate sic de⁹ ꝯstituit: ñ ē intelligendū ꝙ aliqđ ꝓhibeat voluntatē nō eē q̄ nō erit: aut cogat illā eē q̄ erit: hoc ipm nāqꝫ prestituit deus ꝙ volūtas nō cogit̄: aut ꝓhibet̄ vlla alia re Et sic ex libertate fit qđ fit ex volūtate hec ansbel: Ex quib⁹ v̄bis pꝫ: ꝙ ansbel. ꝓbat fieri ex libertate qđ fit ex volūtate: qꝛ volūtas ñ cogit̄ facere qđ facit nec ꝓhibet̄ nō facere qđ ñ facit. Et ex his euidenter appatet ꝙ de rōne potētie libere vt libera est: nō est nisi nō posse ab aliquo cogi nec ꝓhiberi eo mō quo dictū ē. Tertio distinguo de fruitione qꝛ quedā ē beatifica: ꝛ quedam nō beatifica: ꝛ de vtraqꝫ pōt intelligi questio ꝛ hec de primo.

Arti. 2

Secūdus articulus.

Quantū ad scđm articulū pono 4. cōclusiōes: Prima ē ꝙ volūtas creata respectu fruitōis beatifice nō est libera: ꝓ deductiōe istius ꝯ°nis ꝓmitto duas ꝓpositiōes: quarū prima ē: ꝙ volūtas creata nō ē totalis cā effectiua nec partialis fruitionis beatifice.

Ocham — Ocbā in. 1. di. 1. q. 2. ar. 2.

Istā ꝓpositionē probāt quidā ꝯsic. qñ aliqua sunt ordinata essentialr̄ sunt in eodem gñe: si primū ꝛ imperfectius non sit actiue ab aliqua creatura: nec totaliter nec partialiter erit: sed a solo deo supremum ꝛ vltimum erit a solo deo actiue: sed visio diuine essentie: ꝛ fruitio que est actus beatificus hñt talem ordinē: ꝛ sūt i eodē gñe: qꝛ vtrūqꝫ est supnaturale. i° cū visio beatifica sit a solo deo actiue fruitio illa erit a solo deo actiue. Preterea: qñ aliqua duo sunt supnaturalia: si iperfecti⁹ ꝑ suā perfectionē sit a solo deo creabile: ꝛ ꝑfecti⁹ erit a solo deo: sed hitus charitatis ꝛ lumen glorie si ponant̄ sunt supernaturalia ꝛ imperfectiora. q̄z actus supernaturales sibi corñdentes ꝛ sunt a solo deo actiue ꝫ cōiter loquētes. igit̄ multo magis ꝛ actus. Preterea: ois potētia libere agēs ꝛ cō tingēt pōt ꝺ potē° sua absoluta cessare ab actu suo sed volūtas respectu cuiuslibet obiecti libere ꝛ cōtingēter agit: ꝛ simplr̄ de potē° sua absoluta pōt cessare ab actu suo: i° volūtas bti possꝫ simplr̄ facere se ñ eē beatā: ꝛ ita volūtas bti ñ erit ꝯfirmata in bono: sic nec volūtas viatorꝭ: maior ē manifesta: minor pꝫ qꝛ volūtas ñ pōt necessitari r̄spectu cuiuscūqꝫ. Preterea: ñ mi⁹ repugnat volūtati bti recipere actū beatificū a solo deo: q̄ȝ voluntatē dānati recipere actū volūtatis a solo deo sꝫ dānat⁹ ñ se hꝫ actiue respectu alicuius act⁹ volūtatis: q̄ si se posset se facere sine illo actu: ꝛ per ꝯñs sine tristitia: ꝛ per ꝯñs sine pena: qđ nō est verū.

Sed lꝫ ꝯ°nem credā eē verā: rōnes tñ nō cōcludunt. Nō quidē prima qꝛ tenentes oppositā ꝯ°nez idem dicunt de visione ꝛ fruitione btifica: ꝛ ideo dicere oꝫ ꝙ visio btifica est a solo deo actiue: ē assumere oppositū eius qđ debet ꝓbari absqꝫ ꝓbatione. Nec scđa ꝑ duo primo: qꝛ minor est falsa si assumat̄ debite sub maiori: qꝛ oꝫ ꝙ dicat̄ ꝙ habitus charitatꝭ ꝛ lumen glorie ꝑ suā ꝑfectionez sit a solo deo actiue: hoc aūt ē falsum: qꝛ perfectio effectus nō arguit ꝙ causet̄ a solo deo alr̄ ois hō cōposita causaret̄ a solo deo: cū sit perfectior hitu charitatis ꝛ oi accñte: qđ tñ est falsum: scđo qꝛ tenentes oppositū dicūt ꝙ act⁹ visionis ꝛ fruitionis beatifice sunt supnaturales. nō qꝛ sunt ab agēte supernaturali saltē totalr̄: sed qꝛ sunt eliciti mediāte hitu supernaturali: sicut act⁹ meritorius nūc de facto nō est a solo deo actiue lꝫ sit elicit⁹ mediāte habitu supernaturali ꝛ infuso: i° eēt diceret̄ in ꝓposito suo mō imo si rō sit bona ꝓbat actū dilectionis meritorie esse actiue a solo deo: quod est cōtra veritatem ꝛ contra ipsum. Nec tertia: qꝛ minor est falsa: qꝛ licet voluntas respectu cuiuslibet obiecti libere agat: non tamen contingenter: quia contingentia non est de ratione libertatis: vt patet ex articulo ꝓcedēti: alr̄ volūtas diuina: qꝛ libere fruit̄: fruereẗ ꝯtingent: ꝛ sic posset simplicit̄ facere se nō beatā per rationem suam: quod est erroneū. Nec quarta ratio totaliter concludit: licet aliqđ veritatis habeat vt credo: tñ quia minor licet vl̄r sicut assumitur nō est vera: qꝛ actus odii quo damnat⁹ odit deum nō est actiue a solo deo: imo nullo modo est a deo: inquātū ad deformitatē act⁹: alr̄ deus esset actor ꝛ cā mali: ꝛ de deo actore aliqs eēt deterior qđ ē erroneū: i° talis act⁹ est actiue a volūtate dānati. scđo qꝛ nō sequit̄ act⁹ est actiue a volūtate: i° volūtas pōt facere se sine illo: qꝛ sicut ꝺclarabit̄ in sequētibus volūtas bti actiue se hꝫ respectu obiecti btifici clare visi quātū ad actū fruitionis non btifice: ꝛ tñ nō pōt se facere sine illo. tertio sequit̄ ꝙ si cōcedat̄ ꝯ° q̄ gr̄a forme sequit̄ ex premissis ñ ꝓbat̄ intentū: qꝛ nō sequit̄ nisi ꝙ repugnat volūtati viatori: recipe actū beatificū a solo deo sed ex hoc ñ sequit̄ ꝙ ita sit ꝺ facto: q̄a nō repugnat volūtati viatoris recipere actū dilectionis a solo deo: nō tñ sequit̄ ꝙ ita sit de facto: rōnes igit̄ nō cōcludunt. Et ideo probo propositionez aliter. ꝛ primo ostendam ꝙ voluntas creata non sit totaliter causa effectiua fruitionis beatifice scđo ꝙ nec ēt partialis. Primum ostendo sic: si vol. itas creata esset totalis causa effectiua fruitionis beatifice sequit̄ ꝙ stante generali influentia dei ꝛ equali habitu charitatis perfectior in naturalibꝫ vl̄ habere posset si vellet perfectiorem fruitionem beatificam: consequens est falsum. aliter cum minori charitate frueret̄ equaliter fruitione btifica vel saltē frui posset: si vellet: qđ null⁹ diceret. i° ꝛ añs: ꝯña

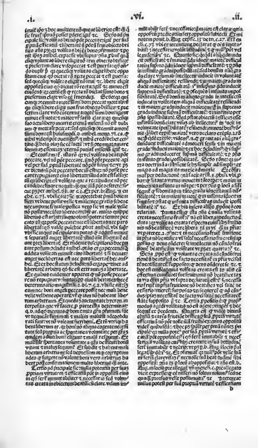
ꝓbat̄ qꝛ quāto potentia sui act⁹ totalr̄ ꝓductiua
est pfectior tāto pfectiorē actū elicit si sit potē̄ nā-
lis vel saltē elicit pōt si sit potēa libera ceteris exn̄ti-
b⁹ pib⁹: pꝫ i oib⁹ iductiue: s̄ stāte supposito sic eēt
i ꝓposito: qꝛ supponit̄ debita pn̄tia obiecti gn̄alis
infinitia dei ꝛ eq̄lis hit⁹ charitatꝭ ꝛ perfectionā-
lis potētie i'. Et ꝯfirmat̄ qꝛ sic duo beati eq̄les
in charitate quoꝝ vn⁹ sit pfectior in nālib⁹: ꝛ stan-
te gn̄ali infinitia dei q̄libet eoꝝ eliciat actū suū
fruitiōis btifice toto conatu vel eq̄lr fruit̄ deo bti-
fice: vel nō: pmū dari nō pōt: qꝛ v̄l perfectior ñ
elicit actū cū maiori conatu: vel nō: si nō vel nō ē
pfectior vl' nō elicit actu toto conatu quorū quod-
libet est ꝯ positū si sic: i' pfectus fruit̄ qꝛ oīs potē-
tia sui act⁹ totalr̄ ꝓductiua: si sit pfectior alia ꝛ eli-
ceat maiori conatu vel est actū pfect orē ceteris exi-
stentib⁹ parib⁹: sicut supponit̄ in ꝓposito. Relin-
quit̄: i' sm vꝫ ꝙ nō fruat̄ eq̄lr: ꝛ per ꝯñs pfect or
minori cū charitate poterit equalr frui ꝛ btifica-
ri q̄ nō est verū. Nec valet euasio dicētiū: ꝙ de⁹
nō vult ꝙ causet pfectiorē fruitionē. Nec ēt dicen-
tiū ꝙ charitas est maior in hn̄te peiora nālia: pri-
mum quidē nō valet: qꝛ fm. b. Aug 7. de ci. de. c.
31 deus res quas ꝯdidit sic administrat vt eas ꝓ-
prios mot⁹ agere sinat i' nō impedit actiōes eaꝝ.
Nec fīnalr̄ nūq̄ charitas eēt eq̄lis nisi habētib⁹
eq̄lia nālia: qꝺ est icōueniēs: qꝛ posito ꝙ min⁹ pfe-
ctus in nālibus hēat. 10 gradus charitatꝭ ꝛ ma-
gis pfectus hēat tm̄ 5. vel magis pfectus pōt me-
reri augmentū sue charitatꝭ in 5. gradibus. aut nō
scōm nō est cathol ce dictū: relinquit̄ pmū ꝛ sic
ꝓpositū qꝛ tūc erūt equales inequalitate: i' eua-
sio nulla: pꝫ i' pmū vꝫ ꝙ volūtas creata nō est to-
talr̄ cā effectiua fruitionis beatifice. Scōm ve-
ro deduco sic volūtas creata nō beatificat scipaꝫ
totalr̄: nec partialr̄: i' nō est totalis cā effectiua:
nec partialis fruitionis beatifice añs ē clarū: qꝛ
solus dei est beatifica-e: ꝯña ꝓbat̄ qꝛ fruitio bea-
tifica ē aliq̄d beatitudinis essentialr̄ ꝛ intrinsece:
i' si voluntas sit eius cā effectiua total' vel ptialis
beatificabit scipm totalr̄ vel partialr. Et confir-
mat̄ qꝛ solus dei ē p̄miū reddere pro solutione:
sed fruitio beatif ea est p̄miūꝫ voluntatꝭ create i'
ꝛc. hec est snīa. b. Aug ꝯ°. de tri. c. 32 de par vbi
dic ꝙ beati ndiuē ꝯsequit̄ aīa dei premio ꝛ pro
pro merito: qꝺ nō pōt verificari formalr̄ ꝛ subie-
ctiue: qꝛ premiū nō est sic dei sed aīe sicut ꝛ meri-
tū nec obiectiue: qꝛ act⁹ fruitiōis meritorius nō ē
ipsius aīe obiectiue sed dei: qꝛ sicut deus ē ꝓpriū
obiecti fruitionis beatifice in p̄ria sic ꝛ fruitionis
meritorie in via: i' verificat̄ effectiue. Et ad istud
intendit loquit̄. b. Aug. qꝛ sicut meritū est aīe. i. ab
sic effectiue: ita premiū ē dei. i. a deo ꝛ nō ab alio
effectiue. Et hec est expressa snīa saluatoris. Jo. 5.
vbi reprehendēs iudeos sic ait: quō potestis vos
credere qui gloriā ab inuicē recipit sed gloriā que
est a solo deo nō queritis. ecce ꝙ saluator expresse
dicit: ꝙ gloria beatifica de qua loquebat̄ sit a solo
deo. Scd̄a ꝓpositio ē ꝙ fruitio q̄ creatura rōnal'
fruit̄ deo beatifice nō est in ptāte voluntatꝭ create
Et hoc sequit̄ ex precedenti: qꝛ in cuius ptāte nō
est añs: nec ꝯñs qꝺ de necessitate sequit̄ ad añs: s̄
si deus a quo precise causat̄ fruitio beatifica vt pꝫ
ex ꝓpositione predicta causat huiusmodi fruitio
nē i volūtate creata: tal fruitio de necessitate cau
sat̄ i ipa: i' in cuius ptāte nō ē cā illius dei nec frui
tio beatifica: s̄ ꝯstat ꝙ talis cā illius nō est in ptāte
volūtatꝭ create i': Et ꝯfirmat̄ p': qꝛ nulli passiuū
quātū passiuū hꝫ i ptāte sua illud qꝺ cāt̄ i eo totalr̄
ab agente extrinseco fortiori: pꝫ de se sed volūtas
creata respectu fruitiōis beatifice est pure passi-
ua cū nō sit eius cā effectiua totalis vel partialis:
ꝛ talis fruitio causat̄ totalr̄ ab extrinseco fortio-
ri: qꝛ a deo: vt pꝫ ex dictis: i'. Scd̄o qꝛ actio agē-
tis cuius virt⁹ est infinita nō pōt ipediri p efficaci-
taꝫ ꝛ virtutē volūtatis create cū sit finita sꝫ vir-
tus dei est infinita: i' eius actio nō pōt ipediri ꝛc.
ꝛ per ꝯñs fruitio beatifica cū sit a solo deo actiue ñ
est in ptāte volūtatis create. Tertio qꝛ nulla p-
fectio ad quā volūtas est mere in potē̄ obedibili
ē in ptāte volūtatis create: hoc pꝫ: qꝛ oēm pfectio-
dē exn̄tē i ptāte volūtatis pōt volūtas habere na-
turalr̄: s̄ respectu fruitiōis beatifice: supposito: ꝙ
sit a solo a deo actiue volūtas creata ē in ptāte me-
re obedibili: nō minus q̄ sit respectu gratie vel lu-
minis glorie: vt pꝫ i'. Illis ꝓpositionibus decla-
tis deduco ꝯ°neꝫ pncipalē: Primo sic: respectu illi-
us act⁹ voluntas creata nō ē libera cui⁹ nō est to-
talr̄ nec partialr̄ effectiua: hoc pꝫ: qꝛ libertas non
ꝯsistit in mere pati: s̄ fruitionis beatifice volūtas
creata nō ē totalr̄ nec partialr̄ effectiua: vt pꝫ ex
pma ꝓpositōe i' ꝛc. Scd̄o sic volūtas nō ē libe-
ra respectu illi⁹ act⁹ q̄ nō est in ptāte sua: hoc pꝫ:
qꝛ tm̄ illud ē nobis liberum: qꝺ in ptāte habemus:
vt pꝫ per b. Aug 3. de li. ar. c. 5. sed act⁹ fruitiōis
beatifice nō ē in ptāte voluntatis create vt pꝫ ex
scd̄a ꝓpositione: i' ꝛc. Et ꝯfirmat̄ qꝛ volūtas
creata nō ē libera respectu grē: i' nec respectu glo-
rie: añs pꝫ. qꝛ si sic here vel nō hēre graꝫ eēt in ptā-
te nr̄a qꝺ ē euident falsuꝫ qꝛ nō io de⁹ causat graꝫ
in aīa qꝛ ipse vult eē in grā: s̄ ideo ē in grā: qꝛ de⁹
causat in ipo graꝫ: ꝯña ꝓbat̄: qꝛ grā nō est nisi q̄-
dā dispositio ad gloriā ꝛ si volūtas nō est libera re-
spectu dispositiōis p̄uie: minus vr̄ ꝙ sit libera re-
spectu glorie. Et ꝯfirmat̄: qꝛ tota cā quare volū-
tas respectu gratie nō ē libera: qꝛ totalr̄ ē a deo ef-
fectiue: s̄ gloria totalr̄ est a deo effectiue nō min⁹
q̄ grā vt declaratū ē supra: i' ꝛc. Ex istis infe-
ro aliq̄s ꝓpositiones correlarias. Prima ē: ꝙ in-
tellect⁹ creat⁹ nō est totalis cā effectiua nec ptial'
visionis beatifice. Et hoc sequit̄ ex ꝓpositione p-
ma ꝛ eius deductionib⁹ tū qꝛ nō magis est intelle-
ct⁹ cā visionis q̄ sit volūtas cā fruitionis: tū qꝛ ta-
lis visio est aliq̄d beatitudinis essentialr̄ ꝛ intrin-
secē: ꝛ beatitudo est a solo deo actiue: vt pꝫ ibidē.
Scd̄a ꝓpositio est: ꝙ visio dei beatifica nō est in
ptāte nr̄a: ꝛ hoc sequit̄ ex scd̄a ꝓpositione ꝛ eius
deductionibus: cum talis visio sit a solo deo acti-
ue ex precedēti ꝓpositiōe. Tertia ꝓpositio est:
ꝙ voluntas creata nō est libera respectu illi⁹ act⁹
ad quem solum est in potentia mere obedientiali
deductio est clara: tum: qꝛ respectu eius sibet ta-
lis actus se habet pure passiue ꝛ libertas non con-
sistit in mere pati: tum qꝛ nullus talis actus est in
potestate nostra vt declaratum est supra. Quar-
ta propositio est: ꝙ in casu voluntas viatoris exi-
stentis in gratia potest deum diligere sup omnia:
ꝛ per talem actum nihil' mereri: ratio hui⁹ est: qꝛ
omnis actus meritorius v'l demeritorius est a vo-
luntate libere elicitus. d beato Aug 2. de li ar c. 2.
ꝙ homo debuit habere liberam voluntatem sine
q̄ recte facere non posset: cuius rationem assignat
modicum infra. d. ñ enim aut peccatum esset: aut
ratione factum: quod non fieret voluntate ac per
hoc pena iniusta esset ꝛ premiuꝫ: si homo volunta-
tē liberā ñ hēret. Idē ēt vult. c 3. ꝛ. 33. s̄ voluntas
viatoris exn̄tis in gratia pōt deū diligere sup oia: ꝛ
illū actū libere nō elicere imo nullo mō elicere: qꝛ

deũs poterit ꝑ se ipm ñ ɔcurrente volũtate nisi mere passiue: ipm in volũtate viatoris causare cũ sit i in potentia mere obiectali igit̃ ⁊c. Et ɔfirmat̃ q2 si deus causaret totalr actũ talis dilectõis i volũtate viatori nõ ɔcurrente volũtate nisi mere passiue: volũtas illa diligeret deũ sup oia: posita cognitiõe ⁊ ceteri necessario requisit̃ ad hoc q2 voluntas diligat: ⁊ tñ respectu illius actus nõ erit libera: vt pz ex supa ḋ. ei̊ ꝯ seq̃t: volũtas nõ ẽ libera respectu huiusmodi act⁹. i.ᵃ ꝑ ipsũ nihil mereret̃ vt pz per. b. Aug. statĩ allegatũ iᵃ ⁊c. Scḋa ɔ̃ ꝑncipalis est q2 volũtas creata respectu cuiuslibet sue fruitiõis nõ beatifice quã hz de facto ⁊ põt de se habere ẽ vere libera: tã in pria q̃m in via Et dico nãlr quã hz de facto vel põt de se habere: q2 nõ intendo negare quin a deo possit hẽre fruitionẽ nõ beatificã ⁊ nõ ẽẽ liberã respectu illius imo credo oppositũ ẽẽ verũ: vt pz ex duab⁹ ꝑpositionib⁹ statim allegat̃. Ista ɔ̃ sic intellecta supponit voluntatẽ in pria vel posse a se habere fruitionẽ nõ beatificã. Et iõ pro deductiõe ipsius premitto aliquas ꝑpositiones. prima est: q2 volũtas creata in puris nãlibus ɔstituta põt nãlr frui obiecto beatifico clare viso: supposito q2 de⁹ de potẽᵃ sua absoluta ondẽderet se intellectui nõ dando hitũ supnãlẽ voluntati. Et accipio hic nãle: non prout distinguit̃ ɔ̃ liberũ: sed pro oĩ eo qḋ inest potẽtie ex ꝑprijs pricipijs nature sue nullo sibi extrinseco supaddito: hoc supposito: deduco ꝑpositũ sic: volũtas creata in puris nãlibus ɔstituta põt ꝑꝑ se deuz diligere clare visũ iᵃ põt ex suis nãlibus ipso frui: supposito q2 de potẽᵃ sua absoluta ondẽderet se ⁊c: ɔ̃ña est nota: q2 oĩ eo põt volũtas frui: qḋ põt per se diligere. añs ꝑbat̃: q2 voluntas creata in puris nãlibus cõstituta põt deũ clare visuz diligere: ⁊ ñ necessario ꝑꝑ aliud iᵃ ꝑꝑ se: ɔ̃ña est bona: ⁊ añs quãtũ ad p̃mã partẽ ꝑbat̃ dupl̃r Primo sic: q2 volũtas creata ⁊ cũ nõ minus põt habere actũ dilectiõis respectu finis vltimi clar: visi: q̃m respectu eorũ q̃ sunt ad finem hoc pz: q2 rõ boni q̃ est rõ formalis obiectiua volũtat̃ perfectius reperit̃ in fine ⁊ presertim clare viso: q̃m in his q̃ sunt ad finẽ: sed respectu eorũ q̃ sunt ad finẽ nãlr põt: ⁊c. vt docet experientia iᵃ ⁊c. Scḋo: q2 oĩs potentia libera: q̃ minus approximata suo per se obiecto põt hẽre actũ dilectionis nãlr circa illud: ⁊ magis approximata: hoc pz q2 maior approximatio obiecti ad potẽtiam liberam: non facit q2 potentia non possit in actũ suum: sed voluntas creata est potentia libera quia si non esset libera: nõ esset volontas: vt patet per beatuz Aug. 3. de li. ar c. 5. Et respectu finis vltimi min⁹ approximati puta obscure apprehensi sicut apprehendit̃ in via põt habere actum dilectionis nãlr: vt quilibet experit̃: iᵃ ⁊ respectu eiusdẽ magis approximati: puta clare apphendit̃ sicut apphẽdit̃ i pria: pz iᵃ añs illud quãtũ ad p̃mã ptẽ: quãtũ ꝯo ad scḋaz: vr̃ satis clarũ: q2 quicũq3 diligit deum ꝑꝑ aliud peccat: iᵃ si talis necessario diligeret deũ ꝑꝑ aliud necessario peccaret: ⁊ sic peccando nõ peccaret: qḋ est impossibile. iᵃ ⁊c. Secunda propositio est: supposito q2 voluntas creata sic frueret̃: ⁊c. q2 ipsa in puris nãlibus ɔstituta eẽt formalis cã effectiua illius fruitionis: ⁊ rõ istius est q2 voluntas creata est totalis cã effectiua cuiuslz sui act⁹ ad q̃ est in potẽᵃ nãli: vt suppono ꝑ nũc q2 ex intentione declarabit̃ sup. 3. di. sed ad actũ fruitionis predictũ est in potẽᵃ nãlr: cum posuit in ipsuz nãlr ex precedẽti ꝑpositione: iᵃ ⁊c. Tertia propositio est: q2 ista fruitio non eẽt beatitudo nec

aliqḋ ei⁹ essentialr ⁊ intrinsece. Et hoc sequit̃ ex supradictis: q2 voluntas creata nõ est totalis causa effectiua: nec partialis fruitionis beatifice vt declaratũ est supra ⁊ istius ponit̃ totalr effectiua igit̃ ⁊c. Quarta ꝑpositio est q2 voluntas creata ꝑ habitũ charitat̃ supernaturaliter eleuata actiue frui t̃ obiecto beatifico clare viso vl saltẽ põt frui supposito q2 deus de potẽᵃ sua absoluta ostenderet se intellectui nõ causando fruitionẽ beatificã in voluntate Ista ꝑpositio est hipotetica ɔ̃ iunctiua ⁊ ꝑpositio sic posita: q2 dupl̃r põt intelligi q2 voluntas creata per habitũ charitatis supnaturalr eleuata possit actiue frui obiecto beatifico clare viso vno mõ de facto sic q2 actu fruat̃ deo duplici fruitione: quarũ vna ñ ẽ ab ipsa: sed cãtur in ipsa a solo deo: altera vero nõ solũ est i ipsa sed causat̃ ab ipsa totalr vel saltẽ partialr. Alio mõ de possibili posito q2 de facto nõ fruat̃ deo nisi tñ fruitione illa que in ipso causat̃ a solo deo: tñ si de⁹ ondẽderet se intellectui nõ causando fruitionẽ illam in voluntate ipsa ꝑ charitatẽ eleuata possit actiue deo frui sic apprehenso Et fm hoc põt verificari ꝑpositõ vel quo ad p̃mã partẽ eius: vel quo ad scḋam: q2 si p̃mus intellect⁹ sit verus: q2 prima pars eius sit vera si secũdus scḋa. Et q2 p̃mus itellect⁹ iz probabilr possit sustineri est magis dubius: ⁊ magis diffonus dicti doc. ideirco polui ꝑpositionẽ sub disiũctione: q2 saltẽ secũdus nõ debet alicui ẽẽ dubius: Rõ huius est: q2 nõ minus põt volũtas ꝑ charitatem eleuata: q̃m in puris nãlibus ɔstituta: sz in puris nãlibus ɔstituta põt actiue frui obiecto beatifico ⁊c. vt pz ex supradictis: iᵃ ⁊c. Quinta ꝑpositio est. ẽt supposito q2 volũtas creata per charitatem eleuata actiue fruat̃: ⁊c. q2 talis fruitio nõ est essentialr beatifica. Et hec est euidens ex predictis q2 oĩs fruitio essentialr beatifica est a solo deo active hoc aũt est ex volũtate creata iᵃ ⁊c. Ħis propositionibus declarat̃ pz q2 fruitio nõ beatifica nõ solũ est possibilis volũtati respectu obiecti beatifici obscure apprehensi: sicut in via: sed ẽt clare visi sicut in pria pz et q2 fruitio non beatifica respectu obiecti beatifici clare visi quedã põt ẽẽ elicita a voluntate creata in puris nãlibus cõstituta Et q̃dam est elicita de facto: vel saltẽ põt elici de possibili ab ipsa ꝑ hitum charitat̃ supnaturalr eleuata Quib⁹ p̃missis deduco ɔclusionẽ ꝑncipalẽ Et ꝑ de fruitiõe ñ beatifica: q̃m volũtas creata hz i via vel põt se hẽre: Primo sic volũtas creata respectu cuiuslibet sue fruitiõis meritorie demeritorie ẽ vere libera hoc pz: q2 oĩs actus meritorius vel demeritorius est a voluntate libere elicit⁹: vt patet ꝑ b. Aug. 2. de li. ar. c. 2. 3. ⁊ 33. supius allegatum: sed omnis fruitio quaz voluntas creata habet in via vel põt ex se habere ẽ demeritoria vel meritoria: igitur ⁊c. Probatur minor: quia omnis fruitio est ordinata vel iordinata ⁊ cõstat q2 oĩs fruitio iordinata quam voluntas creata habet in via vel potest a se habere est demeritoria: ⁊ omnis ordinata est meritoria: saltem supposita gratia iᵃ igit̃ ⁊c. Secundo sic omnis fruitio quam voluntas creata habet in via vel põt ex se habere ẽ in ptate sua iᵃ respectu cui⁹lz talis ẽ vere libera: añs ɔcedit̃ ab oĩbus: ⁊ ɔ̃ña est nõ: q2 illud ẽ in nob liberũ qḋ in ptãte hẽmus: vt pz per. beatuz Aug. 3. de li. ar c. 5. iᵃ. Scḋo deduco ɔclusionẽ de fruitiõe nõ btifica q̃ volũtas creata in pur nãlib⁹ ɔstituta posset nãlr frui obiecto beatifico clare viso supposito: q2 de⁹ de potẽᵃ sua absoluta ondẽderet se itellectui ñ dãdo hitũ supnãlẽ volũtati. Primo sic volũtas creata est

vere libera respectu cuiuslibet sui actus ad quem ē in potētia naturali sm omnes: sed in puris naturalibus ɔstituta est in potentia naturali ad actū fruitionis predicte: cum possit in ipsam naturalr stante supposito: vt patet ex prima ɔpositione ergo ꝛc.

Scdo sic respectu illius fruitionis voluntas creata est vere libera respectu cuius totalr est actiua: s respectu fruitionis predicte: si poneretur in esse totaliter esset actiua vt patet ex ɔpositione scda: igitur ꝛc. Tertia deduco ɔclusionem de fruitiōe nō beatifica: q voluntas creata per habitum charitatis supernaturaliter eleuata actiue fruitur in patria obiecto beatifico clare viso: vel saltē frui pōt: supposito q deus de potentia sua absoluta ostenderet se intellectui nō causando fruitionem beatificam in voluntate. Primo sic: voluntas creata per charitatē eleuata nō est magis libera i via q i patria: hoc patet: q libertas dicit perfectionem: ꝛ cōstat q in via nō est magis perfecta q in patria: sed in via ē vere libera respectu cuiuslibet sue fruitiōis nō beatifice quā habet de facto vel potest a se habere vt declaratum est supra: igitur ꝛc. Scdo sic: voluntas creata per charitatem eleuata non est minus libera q in puris naturalibus cōstituta: patet de se: sed in puris naturalibus constituta respectu fruitiōis predicte est vere libera: supposito q deus ostenderet se: igitur ꝛc. Ex his infero aliquas ɔpositiōes correlarias: Prima ē q intellectus creatus in puris naturalibus ɔstitutus pōt naturalr deum intuitiuē videre: supposito q deus de potentia sua absoluta ostendere se: sibi nō dando ei habitum supernaturalē infusum. Et hec sequitur ex ɔpositiōe: Prima q voluntas pōt naturalr in actū sine habitu supernaturali ꝛ infuso: igitur et intellectus cū sint equalis ambitus obiectiue. Scda est q intellectus creatus in puris naturalibus ɔstitutus: stāte supposito eēt totalis causa effectiua illius cognitionis: rō huius ē q intellectus creatus ē totalis cā effectiua sui act⁹ nō minus q voluntas vt suppono pn̄ūc. Tertia est q actus cognitionis predict⁹ nō essentialr beatificus deductio: patet q beatitudo est a solo deo effectiue. Quarta est: q intellectus creatus per habitū luminis glorie supernaturalr eleuatus respectu obiecti beatifici sibi p̄ntati habet i patria actū visionis nō beatificū: vel saltē pōt habere: supposito: q deus de potentia sua absoluta ostenderet se sibi nō causando visionem beatificam in eodē. hoc patet: q ɔformiter est dicendū d̄ intellectu: ꝛ volūtate: sed voluntas eleuata per habitū charitatis habet in patria vel saltē: habere pōt actū fruitionis nō beatificū: supposito q deus de potentia sua ondet se ꝛc. igitur ꝛc. Et licet p̄mā partē huius ɔpositionis nō asseram totalr. sicut nec p̄mam partē ɔpositionis de qua deducitur. Et ideo posui ɔpositionem hanc ꝛ illā disiunctiue: pōt tn̄ vt videtur probabilr sustineri: q nō est maior repugnantia: q intellectus sic cognoscat deū duplici cognitione q creaturā sz q creaturā cognoscit i p̄ria duplici cognitione matutina s. i verbo vespertina in seipsa: vt pz per b. Aug. 5. super gn̄. ad lram c. 13. vbi loquens de angelis. d. q fact⁹ est dies ille. i. angel⁹ cū creature vtroqz mō innotesceret: ꝛ i deo ꝛ in seipsis: illo velut matutina siue diuina cognitiōe: hac vero velut vespertina: igitur ꝛc. Et si nō est repugnantia: q creatura btā cognoscat deū duplici cognitiōe ñ erit repugnantia q fruatur ipso duplici fruitione. Et ɔfirmatur: q gloria nō tollit naturā: sed perficit tolleret autē ipsam vt videtur: si stante visione beatifica in intellectu: intellect⁹ nō posset deū cognoscere naturaliter: ꝛ similr pōt argui de volūtate respectu fruitiones quā pōt habere naturalr: igitur ꝛc. Tertia ɔclusio p̄ncipalis est: q voluntas creata per suam propriam efficatiā: ꝛ ingenitam libertatē nō pōt nō frui fruitione beatifica obiecto beatifico clarē viso. Et hec sequitur ex p̄ma: q bene sequitur voluntas creata respectu fruitionis beatifice nō est libera: igitur per suā propriā efficatiam ꝛ ingenitam libertatem nō pōt ꝛc. añs patet ex prima cōclusiōe ꝛ ɔña ē bona: igitur ꝛc. Et ɔfirmatur. Primo sic: fruitio beatifica totalr est a deo effectiue ꝛ nullo modo a creatura: igitur voluntas creata per suā efficatiā ꝛ ingenitam libertatem nō pōt ꝛc. añs patet ex supradictis ꝛ ɔña est nota: q nō est in libertate voluntatis create habere vel nō habere fruitionē: q in ipsa totalr causatur a solo deo. Scdo sic: fruitio beatifica nō est in voluntatis libertate create: igitur per suam propriā efficatiā: ꝛ ingenitā libertatē nō pōt nō frui ꝛc. ɔña ē nota: q oppositū ɔñtis infert oppositū añtis: ꝛ añs fuit declaratum superius: igitur ꝛc. Tertio sic. si voluntas creata per suā propriam efficatiam ꝛ libertatē posset ꝛc. sequeretur q voluntas beati posset simplr facere se nō beatam: qd non videtur bene dictum. ɔña est nota: ꝛ falsitas ɔñtis patet: q voluntas beati est in bono ɔfirmata ꝛ voluntas que pōt simplr se facere non beataz nō ē in bono ɔfirmata: igitur ꝛc. hec est expressa sñia anshel. monolog. 7. c. vbi probans q aīa q̄ sua beatitudine obiectiua semel frui ceperit eterne beata erit: sic inquit: nihil verius q q ois aīa rationalis si quēadmodū debet studeat amando desiderare sūmā beatitudinem aliquādo illā ad fruendū percipiat. Et subdit vtrū aūt ea sine fine fruatur dubitare stultissimū ē: q illa fruēs nec timore torqri poterit nec fallaci securitate decipi: nec eius diligētiam experta illam poterit nō amare: ꝛ si nō poterit ipsam nō amare: sequitur: q nō poterit ipsa nō frui. Et loquitur anshel. ad lram de dilectione beatifica ꝛ fruitione: vñ sic ɔcludit et dicē: quare quecūqz aīa sua beatitudine semel frui ceperit eterne beata erit igitur ꝛc. Quarta cōclusio est: q voluntas creata p suam ɔpriā efficatiā: ꝛ ingenitam libertatē non potest nō frui etiā fruitiōe nō beatifica obiecto beatifico clare ñ viso. Et hoc supposito q d̄ facto fruātur ipso duplici fruitione: quarū vna sit beatifica: ꝛ actiue a solo deo: ꝛ altera nō beatifica ꝛ actiue a creatura: vel supposito q si nō cōceditur: q deus de potentia sua absoluta ondet se intellectui nō causādo fruitiōē beatificā in voluntate: ꝛ h̄ siue volūtas: casu posito sit per habitū charitatis supernaturaliter eleuata: siue sit in puris naturalibus ɔstituta. Istam ɔclusionē deduco: Primo sic: si voluntas creata per suam ɔpriam libertatem posset ꝛc. hoc ideo esset q nō posse: repugnaret eius libertati hec p3: q hec ē potissima: imo tota cā tenētiū partē oppositā h̄ aūt est falsum: vt patet ex. 2. di. et ar. p̄cedentis: q libertas cōtradictionis ꝛ cōtigētie nō est de rōne potentie libere vt libera est: vt fuit declaratum ibidem. Et cōfirmatur: q illud non repugnat voluntati p3 eius libertatem: qd nō tollit ei⁹ libertatem sed perficit: sed nō posse nō frui obiecto beatifico clare viso nō tollit libertatem voluntatis sed perficit: ergo maior est euidens: q oppositū p̄dicati repugnat subiecto: ꝛ minorē probat ꝛ ponit anshel. de li ar. c. p̄ vbi sic ait: qui sic habet: qd decet ꝛ expedit vt hoc amittere nō queat liberior est q̄ qui sic habet hoc ipsum nō possit perdere ꝛ ad id qd decet ꝛ nō expedit valeat adduci: sed cōstat q quecūqz voluntas fruitur obiecto beatifico clare

fruit ipso ꝛ hoc amittere nõ queat liberior est: q̃ q̃ sic fruit̃ ipso nõ posset pdere: igit̃ ꝛc. Sc̃do ad pn̄cipale sic: volũtas bti nõ põt peccare: igit̃ per suã ppriã efficatiã ꝛ libertatẽ ñ põt ñ frui obiecto btifico añs pz: qꝛ volũtas bti ẽ i bono ɔfirmata: ꝛ ponit ipsaz ansbel. expsse vbi supra. ɔña ꝓbat̃ qꝛ q̃cũqꝫ voluntas libere eligit nõ frui obiecto btifico: ꝛ presertim clare viso peccat ꝛ est puersa: qð ostẽdo dupl̄r ꝓ qꝛ quecũqꝫ volũtas eligit libere oppositum eius qð dictat rõ recta peccat ꝛ est puersa: sed quecũqꝫ volũtas eligit nõ frui ꝛc. libere eligit oppositũ eius qð dictat rõ recta: igit̃ ꝛc. minor est euidens qꝛ certũ est q̃ recta rõ dictat sũmo bono ꝛ presertim clare viso eẽ fruendũ. Sc̃do: qꝛ quicunqꝫ ɔtemnit amorẽ sũmi boni peccat mortalr̃: ꝫ qui cuqꝫ libere eligit non frui obiecto btifico ꝛ presertim clare viso cõtemnit amorẽ sũmi boni: igitur minor est nota: ꝛ maior vr̃ satis clara: qꝛ quicũqꝫ suo actu libero meruit eternã miseriã nõ est dubium q̃ mortalr̃ peccat: sed quicũqꝫ ɔtemnit amorẽ sũmi boni: est huiusmodi. d. ansbel. mono. 71. ca. q̃ nihil videri põt ɔueniẽti9. ꝛ nihil credi debet certius q̃ hois aiaz sic eẽ factã: vt si ɔtemnat amare summã essentiaz: eternã patiat̃ miseriã igit̃ ꝛc.

Et confirmat̃. ista rõ qꝛ vel volũtas beati põt peccare. vel nõ põt peccare. si nõ põt peccare. igi vel per suã ppriã libertatẽ nõ põt ñ frui ꝛc: vt pz ex dictis: si põt peccare: hoc iõ est: qꝛ nõ posse peccare repugnaret eius libertati: illud aũt est falsũ: tũ qꝛ liberior est volũtas que a rectitudine nõ peccandi declinare nequit: q̃ que illã põt deserere: sicut pz per ansbel. d li. ar. c. 1. Et per. b. Aug. ii enchi. c. 73. vbi sic ait: sic n. oportebat p̃mũ hoiem fieri vt bene posset velle ꝛ male: nec gratis si bene nec impune si male: postea vero sic vt male velle nõ possit: nec ideo libero carebit ar. multo quippe liberius est arbitriũ quo oĩo nõ poterit seruire peccato tũ qꝛ posse peccare: nec est libertas nec pars libertatis: qð valde pulchre ꝓbat ansbel. vbi sup: vbi sic inquit discipulo: an putas q̃ additũ minuit ꝛ separatũ auget libertatẽ: illud aũt libertatẽ eẽ aut ptẽz libertatis. Et rñdente discipulo nõ hoc putare possum ɔcludit ansbel. ptãs ergo peccandi q̃ addita volũtati minuit eius libertatẽ ꝛ si demat: auget nec libertas est nec pars libertatis. hec ansbel. Et ex hoc statim ɔcludit: nõ ergo pertinet ad libertatẽ arbitrij qð sic est extraneũ a libertate. Ex quibus euidenter apparet q̃ nõ posse peccare nõ repugnat voluntati pp eius libertatez. hec ẽ determinatio magistri li. 2. di. 7. c. 2. vbi sic ait: sꝫ etiam nec boni angeli peccare possit nec mali bene velle vel bene operari: vr̃ q̃ iam nõ habeant liberum arbitrium. Et quedaz auctoritate hyeron. interposita que vr̃ facere ꝓ parte ista determinat: q. d. ad qð dicimus q̃ boni tanta gr̃a ɔfirmati sũt vt nequeãt fieri mali ꝛ mali in malitia adeo obdurati sunt: vt nõ valeant fieri boni. Et tñ vtriqꝫ habent liberum ar. qꝛ boni nõ aliqua cogente necessitate sed propria ac spontanea voluntate per gr̃az quidem adiuti bonũ eligunt ꝛ malũ respuunt. Et mali sil̄r spontanea voluntate a gr̃a destituti bonũ vitant ꝛ maluz sequunt̃. Et subdit ꝛ habent mali liberum arbitrium: sed depressum atqꝫ corruptum adeo q̃ surgere nõ valent: boni vero arbitriuz habent post confirmationem multo liberius q̃ ante.

Tertio ad pn̄cipale sic: nulla potentia per suaz ppriam virtutem ꝛ efficatiã põt in oppositũ eius in qð fert̃ immutabiliter ꝛ necessario sed volũtas creata in obiectum beatificũ clare visum immũtabil̄r fert̃ ꝛ necessario: ꝫ maior est clara: quia oppositũ predicati infert oppositũ subiecti. Et minorem ponit. b. Aug. expsse. 13. de tri. c. 27. Et ĩ enchi. c. 73. vbi ex intentione declarat q̃ oẽs immutabilr̃ ꝛ necessario volũt btitudinẽ ꝛ q̃ null9 põt velle miseriã: i9 ꝛc. Quarto sic: q̃cqd i aliq̃ gdu inducit difficltatẽ ꝛ i maiori gdu iducit maiorẽ difficultatẽ i supmo gdu iducit supmã difficltatẽ: ꝛ p ɔñs in infinito gradu possibilitatẽ: sed bonũ in aliq̃ gradu clare visum ab intellectu inducit in voluntatẽ aliquã difficultatẽ resiliendi: ꝛ in maiori gradu inducit maiorẽ difficultatẽ i9 in supmo gdu inducit supremã difficultatẽ: ꝛ p ɔsequẽs i infinito impossibilitatẽ. Sed bonũ in aliquo gradu in intellectũ inducit in volũtatem aliquã difficultatẽ resiliendi ꝛ in maiori gradu inducit maiorem ꝫ in supremo gradu inducit supmã difficultatẽ: ꝛ in infinito per ɔñs ipossibilitatẽ. Sed ɔstat obiectũ btificuz esse infinitũ bonũ clare visuz ab itellectu: i9 in ducit in voluntate iposs bilitatẽ resiliendi: minorẽ hui9 rõnis q̃libet expit: maiorẽ vero declaro exẽplo. 2. rõne: ꝓ q̃dẽ exẽplo: videm9. n. q̃ grauitas i aliq̃ gradu inducit difficultatẽ ad moueri sensu ꝛ in maiori gradu inducit maiorẽ: ꝛ ex hoc ɔcludim9 q̃ i supmo gradu induceret supmã difficultatẽ: ꝛ p ɔñs in infinito gradu possibilitatẽ. Sc̃do rõne: qꝛ iuxta doctrinã arist. sicut se hꝫ simpl̄r ad simpl̄r: et magis ad magis ita marie ad marie. Et cõfirmat̃ per deductionẽ quã facit arist. 8. phisi. vbi ꝓbat: q̃ si tanta virtus mouet in tãto tpe: ꝛ maior in minori ita infinita in nõ tpe: ꝛ per ɔñs ꝓ locũ a sili sequit̃ q̃ si bonitas in tãto gradu iducit tantã difficultatẽ: ꝛ in maiori maiorẽ q̃ in infinito iducit infinitã: ẽt ɔstat q̃ infinita difficultas inducit ipossibilitatẽ: i9 ꝛc. Ex his infero aliq̃s ꝓpõnes correlarias. Prima est: q̃ ista ɔña ẽ nulla volũtas creata necessario fruit̃: i9 nõ est libera: deductio ẽ clara: qꝛ volũtas creata respectu cuiuslibꝫ fruitionis nõ beatifice ẽ vere libera tã in vi q̃ĩ in p̃ria: vt patet ex. 2. ɔ̃ne: ꝛ tñ necessario fruit̃ fruitione in p̃ria nõ beatifica vl̄ saltẽ necessario frueret̃ supposito q̃ deus oñderet se intellectui nõ cãndo fruitionẽ beatificã in volũtate vt pz ex quarta: i9 ꝛc.

Sc̃da ꝓpõ est q̃ voluntas creata ad cãndũ fruitionẽ ñ beatificã de facto necessitat̃ in p̃ria vel saltẽ necessitaret̃ supposito: q̃ deus oñderet se ꝛc. ꝛ hoc est euidẽs: quia volũtas creata est to alis cã effectiua cuiuslibet sue fruitionis nõ beatifice taz in via q̃ĩ in p̃ria vt supra declaratũ est: i9 si necessario fruit̃ in p̃ria fruitione nõ beatifica vel saltẽ necessario frueret̃: supposito ꝛc. sequeret̃ q̃ ad cãnduz ipsaz necessitat̃ de facto vel saltẽ necessitaret̃ stãte supposito ꝫ ꝛc. Tertia ꝓpositio ẽ: q̃ prop9 modus agẽdi volũtatis nõ est agere ɔtingẽt ꝛ hec sequit̃ ex pcedenti. Quarta est q̃ videñs diuinã eẽntiã ꝛ carẽs fruitiõe btifica ꝓ suã ppriã virtutẽ efficatiuã nõ põt nolle illã fruitiõez: cuius oppositũ videt̃ quibusdã: ꝛ hoc pz spal̄r per p̃mã rõnez pn̄cipalẽ: qꝛ nulla potẽa per suã ppriã virtutẽ ꝛ efficatiã põt oppositũ ei9 i qð fert̃ imutabil̄r ꝛ necessario: ꝫ volũtas cui9lꝫ creature in suã btitudinẽ fert̃ imutabil̄r ꝛ necẽrio: vt pz p. b. Aug. i locis p alegatis ib dẽ: i9 ꝛc. Et ɔfirmat̃ qꝛ null9 põt velle suã miseriã clare visaz i9 nec nolle suã beatitudinẽ sibi oppositã: ɔña tꝫ ꝓ locũ ab oppositis: ꝛ añs est. b. Aug. in locis preallegatis vñ in enchi. c. preallegato dicit expresse: q̃ eẽ miseri nõ solum nolum9 sed nequaq̃ prorsus velle possumus: i9 ꝛc. Preterea: nullus potest per suã propriã virtutẽ ꝛ efficatiam

velle se nõ esse: i° nullus põt velle se nõ esse beatuz sicut nullus põt nolle suã beitudinẽ: añs ẽ. b. de Aug. 3. de li. ar. c. 18. 19. τ 20. vbi oñdit q̃ ẽt ille qui se in terminũ nõ vult nõ eẽ esto q̃ putaret se nõ eẽ futurũ post mortẽ: pma pña probat: qz. b. Aug. 2 de ci. de. c. 26 pbat q̃ nullus põt velle se nõ eẽ: qz nullus põt velle se non esse beatũ sic inquit: taz porro nemo est q̃ eẽ se nolit q̃ nemo eẽ q̃ nõ eẽ beat⁹ velit quõ põt beat⁹ eẽ si nihil sit: hec Aug. i° nõ min⁹ est 9 nalez inclinationẽ voluntat q̃ aliqs velit se nõ eẽ btm: q̃ q̃ velit se nõ eẽ: ista pña pz qz alr deductũ b. Aug. eẽt nulla. Et 9firmat: qz si nullus põt velle se nõ eẽ: τ tñ aliqs põt velle se nõ eẽ btm. b. Au. pbaret 9nez verã ex pmissis falsis: qd nõ vr eẽ 9cedendũ ab aliquo pz i° pma pña. scda vero tz ex terminis. qz qui põt nolle suã btitudinẽ põt velle se nõ eẽ btm. Preterea sicut declarat ansbel. d cõcor. c. 20. τ d casu diaboli: nihil põt velle voluntas nisi aut comoditatẽ aut rectitudinẽ aut iniustitiam qz q̃cq̃d aliud vult aut pp comoditatẽ aut pp rectitudinẽ vult: i° nihil põt nolle positiue nisi incomoditatẽ aut iniustitiã: s 9stat q̃ voluntas videñs diuinã eẽntiã nõ põt nolle fruitionẽ btificã pp incomoditatẽ nec pp iniustitiã: i° nullo mõ: τ hoc d. 2. arti.

Articu. 3. τ 4.

Tertius τ quartus arti.

Uātũ ad tertiũ τ quartũ ar, sil 9° nes istas mouenda. τ dissoluenda sunt dubia. p 9 pnia z ppositionẽ: verũ qz 9° illa dependet ex duab⁹ ppositionib⁹ preuijs p mouebo 9 ppões illas τ 2. 9° nez: Qu ãtũ ad pmũ 9 pmã ppõez q̃ dicebat q̃ voluntas creata nõ ẽ totalr cã effectiua nec partial fruitionis beifice: q̃dã arguunt.

Rodo

Rodõ. in. 1 di. 1. q. 5 ca. 2.

Primo sic: nõ est min⁹ pfecta imago in btõ q̃ i viatore. hoc pz: qz semper manet imago sm aug. i° nõ min⁹ ẽ parẽs τ ples in vno q̃ i alio: s q̃ rõne intellect⁹ cãbit actũ suũ in viatore: τ voluntas: i° τc. Preterea Aug. p de ci. de. dicit q̃ de⁹ res q̃s 9didit sic 9ministrat vt eas agẽ pprios motus sinat: i° quãto q̃s est in statu pfectiori: tãto põt magis hẽre pprioz motũ: s pprios mot⁹ ipsius beati ẽ sũme diligẽ deũ: i° istã dilectionẽ beatus causat. Preterea cũ voluntas velit aliq̃d sub rõne boni quãto aliq̃d sibi oñdit sub rõne maior boni vel clarius: tãto magis hz vñ põt elicere actũ dilectionis circa illud: i° si põt i via: multo plus in pria. Preterea: maius gaudiũ τ magis 9ueniẽs vr liber tati cuiuscũq̃ q̃ possit cãre pfectionẽ ppriã q̃ tm recipẽ ab alio: i° τc. Preterea btã virgo hũit ita pfectã dilectõez i via sic aliqs beat⁹ in pria fz cõit loquentes: τ tñ creat istã dilectiõez: i° nõ obstante pfectiõe dilectiõis creatus põt: τc. Preterea: alr volũtas ñ posset 9formr agẽ recte rõi dictãti deo eẽ fruendũ. Preterea ad idẽ põt argui: qz vel hit⁹ charitatis ponit i volũtate videñ deũ intuitiue vt recipiat actũ fruitiõis beifice: vl vt eliciat ipm qz nõ ponit frustra: nõ vt recipiat: qz voluntas se ipa est in potẽa obedibili ad oẽz actũ a deo cãbilez: i° vt eliceat: Preterea: nobilius ẽ agẽ q̃ pati: i° agere dz 9petere voluntati respectu illius act⁹ p quẽ maxime pficit: talis aũt ẽ act⁹ fruitiõis btifice: q̃ τc. Preterea eiusdẽ τ eodẽ mõ ẽ mereri τ premiari: qz premiũ corñdet merito: s volũtas meret τ actiue meret: i° ipa premiat τ actiue premiat. Preterea: ois ac⁹ io immanens manet i agẽte vt pz per arist. 9 metaphisice: s fruitio immanens ẽ actio immanens: τ manet in volũtate creata: i° τc: Ex his põt argui 9 scdaz ppositionẽ q̃ dicebat q̃ fruitõ btifica nõ est in ptãte volũtatis: qz ois act⁹ creat⁹ totalr vel ptialr a volũtate ẽ i ptãte volũtat act⁹ fruitionis beifice ẽ huiusmodi vt pz ex dictis: q̃ τc. Preterea: ois act⁹ volũtatis est in ptãte ipsius vñte. b. Aug. p retractationũ. ca. 9 q̃ nihil tã in ptãte volũtat est q̃ ipa volũtas: τ accipit volũtatẽ pro actu volõtat: s fruitio q̃ volũtas et cã a firmr deo btifice ẽ act⁹ volũtat: nõ min⁹ q̃ alia quecũq̃: q̃ τc. Preterea ois actus ad quẽ volũtas nõ põt cogi nec violẽtari est in ptãte volõtat: s ad actũ fruitionis beifice volũtas creata nõ põt cogi nec violentari q̃ maior vr nota: qz nõ ẽ aliud actũ eẽ in ptãte: q̃ nõ posse ad ipm cogi: nec violẽtari: minor pbat: qz volũtas nõ põt cogi ab aliquo nec violẽtari imo hoc ipm prescit deus qz volũtas nõ cogit aut phibet nulla alia re: pz p ansbel. de 9cor. c. 3. Et cõfirmat: qz si volũtas posset cogi vel violentari ad actũ fruitionis beatifice nolens posset eẽ btã: qd est manifeste falsuz: q̃ τc.

Rño ad rõnes rodõ.

Rño ad rodo.

Ad primũ istorũ 9cedo q̃ nõ min⁹ sit pfecta imago in btõ q̃ in viatore: τ 9cedo vlterius q̃ nõ minus sit parens τ proles i vno q̃ in alio: τ tñ 9cedo q̃ sicut volũtas viatorĩ ẽ actiua cuiusl bet sui act⁹ ad quẽ ẽ in potẽa nalr: nõ volũtas ad actũ fruitionis beifice est i potẽa obedibili: tñ cũ nõ magis sit in potẽa nali respectu glorie: q̃ respectu grẽ. Ad scdm cõcedo cũ. b. Aug. q̃ de⁹ res quas 9didit sic administrat: τc s ex hoc nihil seq̃t: qz ppri⁹ mot⁹ creature btẽ nõ est diligere deũ btifice ad intellectũ arguẽt. i. cãre in seipa dilectionẽ btificaz cũ solius dei sit btificare nõs: i° pbat rõ q̃ i tẽdit: s si aliqs cõcludit pbat q̃ volũtas in pria causat i seipa fruitionẽ nõ beificã qz cãre talez fruitionẽ nõ ẽ pprius mot⁹ voluntat creatẽ. Et ex hoc sequit q̃ d facto fruit deo duplici fruitione: qd videt posse pbabilr sustineri vt dictũ est supra. Ad tertiũ si teneat de duplici fruitione in pria: 9cedo q̃ voluntas btã põt elicere actũ dilectiõis circa deũ: τ elicit de facto pfecti⁹ q̃ in via: sed ex hoc nõ sequit q̃ eliciat actũ dilectionis beifice: qz ad istũ nõ ẽ in potẽa nali vt patz ex dictis. Si vero nõ teneat potest dici q̃ quãto aliq̃d oñdit volũtati sub rõne maioris boni vel clarius: tãto magis hz vñ posset elicere actũ dilectiõis circa illud quãtũ ẽ ex se: s si teneat i ipa perfectior dilectio a deo q̃ ipse possit in se ipa causare non poterit exire in actum suum frante illa: τ sic est in proposito vt patet. Ad quartũ dico q̃ voluntas ordinata non est ipossibilium: alr volũtas btĩ pessz appetere ordiate eq̃litatez dei: τ qz premiare seipm ẽ ipossibile volũtati create: cuz solius dei sit premiare siue btificare: icirco volũtas btĩ in pria nõ appetit cãre fruitionẽ btificam in seipa: Ex pmissis 9cedo q̃ mai⁹ gaudiũ est posse cãre ppriã perfectionẽ ad quã volũtas est i potẽa nali: q̃ illã tm recipere: s nõ cãre pfectionẽ ad quã solũ est in potẽa obedibili: nõ diminuit gaudiũ ipsius btĩ: qz volũtas btĩ cum sit ordinata nõ appetit ipossibilia. Et vlteri⁹: si ista rõ eẽt bona: sequeret q̃ volũtas beati cãret i seipa z hitũ charitat: qd nõ ẽ verũ. 9ña pz: qz hitus charitatis ẽ q̃dã pfectio volũtatis. τ p 9ñs mai⁹ gaudiũ est cãre pfectionẽ ppriã q̃ tm recipere ab alio. Ad quitũ dico q̃ tñ nõ ẽ ad ppositũ. qz ẽt cõcesso q̃ btã virgo habuerit i via ita pfectã dilectionẽ sic aliqs sanct⁹ i pria et q̃ ita intẽse dilexerit deũ i via: sicut aliqs sanct⁹ in pria. ad huc nõ sequit 9clusio. qz illa: dilectio nõ fit btifica: s tñ meritoria. τ 9stat q̃ nõ ẽ bona. 9ña: fruitio meritoria ẽ a nobis elicita: igitur τ btifica. Ad sextũ nego. 9ñaz. nec pbatio valz: qz recta rõ

nō dictat fruitionē btificā eē eliciēdā a voluntate nec est bona ɔ̃ña: recta rō dictat deo eē fruendum ſ dictat fruitionē beatificā eē eliciēdā a volūtate ſicut nō ē bona ɔ̃ña: recta rō dictat hoīem debere eē in gra: ī hō pōt cāre in ſe grām. Ad ſeptimū dico ꝙ habitus charitatꝭ ñ ponit̃ in volūtate btā: vt eliceat actū fruitiōis btifice: ſ vt pfecti⁹ diſponat̃. ad recipiēdū ipm ꝛ vt reddat aīaʒ deo gratā ꝛ nō vt p ipm eleuet̃ ad eliciēdū fruitionē pfectiorem nō btificā ſuppoſito ꝙ fruat̃ deo duplici fruitiōe eo mō quo dictū ē ſup. Et iō nō ponit̃ fruſtra qñ dr ꝙ volūtas ſe ipā eī pura potē^a obedibili: ꝛc. ɔcedo ſ ex hoc nō ſequit̃: ꝙ ſeipā ſit ſufficient diſpoſita ad oēm actū ſupernalē: videm⁹. n ꝙ mā ſe ipā ē ī potē^a nālī ad formas nāles ꝛ tñ ſeipā ñ eſt ſufficient diſpoſita ad oēʒ formā nālē: ꝛ iō nālr recipit vnā mediāte alia ꝛ ſic ſuo mō dicēdū eſt ī pꝑpoſito. Sʒ forte dicet̃ ɔ ſolutionē iſtā ꝙ ſicut volūtas creata ſeipā ē ſufficient diſpoſita ad recipiēdū hitū charitatꝭ ꝛ gr̃e: ſic ad recipiēdū actū fruitiōis beatifice eū ñ ſit maior rō ð vno ꝗ̄ ð alio⁹ cū vterqꝫ ſit ſupnāle. Et ɔfirmat̃ qꝛ ſi ad recipiēdū actū ſupernālē nō ſequit̃ requirit̃ aliq̄ diſpoſitio ſupnālis: ꝛ ad recipiēdū illā diſpoſitionē cū ſit ēt ſupnālis nēcia eſt alia diſpoſitio: ꝛ ſic in īfinitū. hic dico ꝙ ñ ē ſile de actu fruitiōis btifice: ꝛ de hitu charitatꝭ vel gr̃e: qꝛ act⁹ fruitiōis btifice ē ſimplr perfectior charitatꝭ hitu ꝛ gr̃e: cum ſit aliqd btitudīs eēntialr: ꝛ intr̄inſece: ꝛ iō nō ſequit̃: ꝙ ſi volūtas ſeipā ē ſufficient diſpoſita ad recipiēdū gr̃aʒ: ꝙ ſe ipā ſit ſufficient diſpoſita ad recipiendū fruitionē btificā: qꝛ nū ſequit̃ hec res ſeipā ſufficient eſt diſpoſita ad recipiēdū formā min⁹ pfectā: ī ꝛ ad recipiēdū formā magis pfectā. vñ ſicut mā ſeipā eſt ſufficiēt diſpoſita ad recipiēdū formā nāle min⁹ pfectā: ꝛ p illā diſponit̃ ad recipiēdū magis pfectā ſic ꝛ in pꝑpoſito ſuo mō ꝛ p hoc pʒ ꝙ nō ſequit̃ proceſſus in īfinitū: ꝛ per ɔ̃ñs ꝗd dicendū ad ɔfirmationē. Ad octauū: ɔcꝭd ſit de maiori dico ꝙ nō tois pfectio ſit poſſibilis volūtati create cū ſit finita ꝛ ab alio: ꝛ iō nō ē icōueniēs: ꝙ iſta pfectio repugnat ei: imo ē nēcium cū oī creature repugnet btificare ſeipſaʒ. Ad nonū: nego maiorē ad ſenſuʒ argnētꝭ qꝛ btitudīnē ɔſequit̃: aīa de pʒmio ꝛ pro prio merito vt pʒ p. he. Aug 14. de tri. c 32. Et iō eiuſdeʒ lʒ ſit mereri ꝛ pmiari nō tñ eode mō ad ſenſuʒ argnētꝭ. i. ab eodē: imo totū oppoſitū ē verū cū meritū ſit a merēte: ꝛ pmiū a pmiāte. Ad vltimū: ſi p actionē imanētē intelligit̃ pciſe actio illa que manet i agēte: put vr̃ ariſt. velle: ɔcedo ꝙ fruitio btifica nō ē actio imanens: qꝛ nō manet ī agente. Et ſi dicat̃ ꝙ ſm ariſt. oīs cognitio: ꝛ oīs volitio ē operatio imanēs ɔcedo: de cognitiōe ꝛ volitiōe naturali: qs ariſt. cognouit volitione aūt iſtā nō vidit ariſt. Et ex his pʒ ꝗd dicēdū ad pmā ɔ ſcḋaʒ ppoſitionē qꝛ ſupponebat fruitionē btificā cāri a volūtate totalr vel partialr: qḋ nō ē verū. Ad ſecūdū vero ɔcedo ꝙ oīs act⁹ volūtatꝭ ad quē ipā eſt ī potē^a nālī ē ī ptāte ipſius ꝛ de tali dicit. b. Aug. ꝙ nihil rā in ptāte volūtatꝭ ꝛc. ſ ad fruitiōeʒ btificā ſiue ſit eēntialr vn⁹ act⁹ ſiue plures qḋ credo verius: volūtas creata nō ē in potē^a nālī vt pʒ ex ſup dicꝭ pōt ēt dici: ꝙ redit idē: ꝙ oīs actus cābilis a volūtate ē ī ptāte ipſius ꝛ ð talib⁹ loquit̃. b. Au.

Ad tertiū ſi tū eēt bona: pbaret ꝙ in ptāte volūtatꝭ eēt habere gr̃aʒ: qḋ ñ ē verū. deductio pʒ: qꝛ oīs pfectio ad quā volūtas nō pōt cogi nec violentari ē ī ptāte volūtatꝭ ſi maior illa ſit vera: ſ ad gratiā gratū facietē volūtas creata nō pōt cogi: tū qꝛ volūtas nō pōt cogi tñ: qꝛ volēs poſſet eē in gr̃a ſ illū modū arguendi: Pōt ī ad rōnē dici vno mō ꝙ volūtas creata pōt cogi reſpectu fruitiōis btifice eo mō ꝗ cogit̃ reſpcū charitatꝭ vl gr̃e: qꝛ nō ē ipā ī ptāte ipſius recipē vl ñ recipē gr̃aʒ deo cāte ipaʒ. Et ad pbatiōeʒ dico: ꝙ volūtas ñ pōt violētari vl cogi ab aliq̄ reſpectu act⁹ cābilis ab ipā: ꝛ h̄ deus preſcit ſm anſhel. reſpectu cuiuſlibʒ talis ē vere libera. Et ad ɔfirmationē nego ɔ̃ñaʒ: qꝛ volūtas nō pōt nolle fruitiōnē btificā vt pʒ ex ſupdictꝭ: Pōt ēt dici. ſcḋo ꝙ volūtas nō cogit̃ nec violentat̃ ad actū fruitiōis btifice accepta coactiōe ꝛ violētia ſtricte p eo. ſ. qḋ ineſt alicui ſm nām ī tali actio ne ipſius eo mō quo dicim⁹ ꝙ lapis mouet̃ ſurſum violent: rō huius ē: qꝛ ſic accepta violētia: oēm violētū triſtē facit: vt pʒ p phm. 5. metaphiſice. Et cōſtat ꝙ fruitio btifica nō cōtriſtat: imo ſūme delectat volūtate: ſ iſto ſēſu maior ē falſa: qꝛ ñ oē illō ad qḋ volūtas nō pōt cogi nec violētari mō pdicto eſt in ptāte ipſius: ſicut pʒ de charitate ꝛ gr̃a.

Jacob⁹ ð viterbio i. q. de diui pñē. q āte pe. Jacobus de vitbio

Quātū ad ſcḋm ɔ⁹neʒ i ſe ē opinio reuerendi doc. magiſtri iacobi ð viterbio q̄ ponit volūtateʒ creātaʒ eē liberā reſpectu cuiuſlibet ſui act⁹ abſolute: ꝛ p ɔ̃ñs reſpectu fruitiōis btifice: pro q̄ doc. iſte arguit Primo ſic: qḋ ɔuenit voluntati: vt volūtas eſt ɔuenit ei eēntialr. ꝛ qḋ ɔuenit volūtati eēntialiter ɔuenit ei reſpectu cuiuſliber ſui act⁹ ſ liber tas: ɔuenit volūtati: vt volūtas ē: qꝛ ſi nō eēt libera ñ eēt volūtas: vt pʒ p. bea. Aug: 3. de li. ar. ca. 5. ſ

Preterea: eē liberū ē eē in ptāte: qꝛ illud ē nobis liberū qḋ in ptāte habem⁹: vt pʒ p. b Aug: vbi ſup ſ oīs act⁹ volūtatꝭ ē ī ptāte volūtatꝭ: ī volūtas libera ē reſpectu cuiuſlibet ſui act⁹. Preterea: vnius ſimplicis potētie vn⁹ tm̄ modus agēdi: ſ volūtas creata ē vna ſimplex potē^a: ꝛ libertas dīc modū agēdi: ī vel volūtas erit libera reſpectu cuiuſlibet ſui act⁹ vel reſpectu null⁹: ſcḋʒ dānū nō pōt ēt p me relinquit̃ ꝑmū qḋ ē pꝑpoſituʒ. Preterea oīs act⁹ meritori⁹ ē lib'ꝭ ſ oīs act⁹ volūtatꝭ pōt eē meritorius ē reſpectu finis: nā diligendo deū meremur igit̃ ꝛc. Preterea: ad idē pōt ſic argui: il la libertas q̄ ñ repugnat ſtatui perfectiſſimo volūtatꝭ: nō ē negāda a volūtate ſ libertas reſpectu fruitiōis btifice nō repugnat: ꝛc: ī ꝛc. maior pʒ minor pbat̃. qꝛ illud nō repugnat ſtatui pfectiſſimo volūtatꝭ p qḋ volūtas ipā maxime pficit̃: ꝛ nobilitat̃ ſ ſi ſit libera reſpectu fruitiōis btifice maxime pficitur ꝛ nobilitat̃: qꝛ act⁹ pfectiōis ꝛ nobilitatꝭ ē liber tas reſpcū act⁹ pfectiſſimi: ꝗ̄ min⁹ pficiat̃ ī: ꝛc.

Rñō ad rōnes iacobi. Rñō ad iacobum:

Ad pmā iſtorū ɔcedo: ꝙ libertas reſpectu illoꝝ actuū ad quos volūtas ē ī potē^a nālī ɔuenit voluntati vt volūtas ē qꝛ vel ē eī eqlis vel ſaltē pprietas iſeparabilis: ꝛ iō nō ſolū ɔuenit ſibi reſpectu eoꝝ q̄ ſunt ad finē: ſ ēt r̄ſpectu finis vt pʒ ex ſcḋis p⁹ne reſpectu iſtoꝝ actuū: dicit b. Aug. ꝙ ſi volūtas nō eēt libera ñ eēt volūtas libertas aūt reſpectu illoꝝ actuū ad quos volūtas ñ ē in potē^a nālī ſ obedibili tm̄ nō ɔuenit volūtati vt volūtas ē imo nullo mō ɔuenit ei tū qꝛ reſpectu taliū ē mere paſſiua: tū qꝛ tales nō ſunt ī ptāte ſua: vt declaratū ē ſup. Pōt ēt dici ꝛ redit ī idē ꝙ libertas ɔuenit voluntati vt volūtas ē reſpectu illoꝝ actuum q̄ cāntur ab ipā: qꝛ reſpectu talis nō eēt libera nō eēt voluntas ꝛ ſic loquit̃ Aug. Ad ſcḋm pʒ ꝙ nō oīs act⁹ volūtatꝭ ē in ptāte ipſius niſi ad ipſum ſit in potē^a naturali ꝛ cauſet̃ ab ipā. Ad tertiū ɔcedo ꝙ voluntatis eſt tm̄ vnus modus agendi: ꝛ concedo ꝙ

quicqd volūtas agit libere agit. sʒ ex hoc nō sequit q sit libera respectu cuiuslibet sui act⁹: qz respectu cuiuslibet nō ē actiua: τ illud ē verū. Ad quartū nō est verū: q o.s act⁹ volūtat possit eē meritori⁹ qz act⁹ odiēdi deū vel pximū n pōt eē meritorius: nec ēt ē verū q ois act⁹ dilectiōis siue fruitiōis ordinate possit eē meritorius nisi sit cāt⁹ a volūtate. Ex hoc tacit oñsum superius q in casu volūtas viatoris exñti i grā pōt deū diligere sup oia: τ per illū actū nihil mereri. Ad vltimū dico: q 2⁹ potest aliqd repugnare statui perfectissimo volūtat create vno mō: qz icludit iperfectionē aliquā quā nō ppatit stat⁹ ille: τ sic ei repugnat dolor τ tristitia odiū dei τ silia: alio mō qz includit talē τ tantā pfectōnē q excedit nām τ oditionē creature: τ sic ei repugnat pfectio simplr τ vlr ifinita q solum puenit nē diuine: vt aliqd pducē ō nihilo virtute ppria τ silia. His pmissis ocedo: q ill libertas n ē negāda a volūtate creata q n repugnat statui pfectissimo alto istorū modorū: sub illo sensu nego minorē qz libertas respectu fruitiōis btifice repugnat sibi scdo mō: eo q repugnat create btificare se totalr nec ptialr cū btificare puenat soli deo nō mun⁹ q creature create.

Con 2 cōcliōez

Con. 2. p⁹ nē pōt argui vex qz 2° ill i sinit τ pma depēdet ex qbusdā ppositionib⁹ pmis: p mouebo dubia 3 ppōes illas: saltē 3 aliqs τ. 2°. 3 p°nē. Quātū ad. 1. 3 pmā ppōez q dicebat q volūtas creata in puri nālib⁹ stituta pōt frui obiecto btifico clare viso: supposito: q de⁹ se oñdēt: τc. ē qdā opio q pōt ipossibile ē volūtate creatā charitate non eleuata frui obiecto btifico clarē viso ēt supposito q de⁹ oñdēt se τc. p q qdā arguūt p sic agē psuppōit eē i⁹ agē supnālē eē supnāle: s volūtas creata i puri nālib⁹ stituta nō hʒ eē supnāle: i⁹ nō pōt habē actū supnālē s frui obiecto btifico clare viso ē act⁹ supnālis: g τc. Preterea si volūtas creata possʒ sic frui obiecto btifico clarē viso possʒ btificari sine charitate: oñs ē falsū qz tūc charitas nō eēt nā ad btitudinē volūtat i⁹ τ añs oña pbat: qz frui obo btifico clare viso vl eē beatitudo vel icludē formalr btitudinē g τc.

Foresta.

Forestarius in 1 di. 1. q.

Preterea: ad idē arguit quidā doc nr sic. pfecta operatō tāta pfectōe q ad eā sequit sūma dilectō nē cio egredit a pfecta potē⁹ p aliquē bitū significat n.gñati habit⁹ ē delectatiōez vel tristitiā fieri in operib⁹. 2. ethi. s frui obiecto beatifico clar viso ē operatio pfecta tāta pfectiōe τc. i⁹ nō sequit a volūtate pfecta p aliquē bitū s talis bit⁹ nō pōt eē aliq virt⁹ moralis: qz ois talis respicit finē a nobi agibilē: q̄ le nō ponit obiectū btificū nec aliq virt⁹ intellectualis: qz nulla talē i volūtate subiectiue: i⁹ huiusmodi habit⁹ erit aliq virt⁹ theologica puta fides spes vel charitas: nō fides: quia nō respicit obiectū suū sub rōne boni s sub rōne veri: nec spes: qz respicit ipm sub rōne ardui: i⁹ sola charitas q respicit eū sb rōne boni. Ad pmū istorū: cōcesso toto pcessu pmo dico q fruitio q volūtas creata i puris nālib⁹ stituta frueret obiecto btifico clare viso: supposito q de⁹ oñdēt se: τc. nō eēt supnālis: s nālis: qz volūtas nālr pōt elicere actū dilectiōis circa finē vltimū clare visuʒ nō mi⁹ q circa ea q sunt ad finē: vt pʒ ex deductiōe illius ppōsitōis. Ad scdʒ nego osequētiā nec pbatio valet qz sic frui obo btifico clare viso: non ē btitudo nec iclu. sʒ formalr btitudinē: vt pʒ ex. 3. ppōne mea:

Ad tertiū: nego minorē casu posito: qz si voluntas creata i puris nālibus: τc. frueret obiecto btifico: τc. ad talē fruitōnē nō sequeret sūma delectatio simplr: qz maior seqret ad fruitōez: q volūtas p charitatē eleuata fruet: τc. τ maior ad fruitōnē btificā q ad aliquā istarū: lʒ ipropie dicat q ad fruitōne sequit delectatio: cū sit aliqd ei⁹ eēntialr τ itrinsece: ocedo tñ q ad talē fruitionē vel dilectionem vt ppri⁹ loquar sūma sequit delectatio i gñe: qz sūma quā volūtas i puris nālib⁹ stituta posset hēre naturalr. Possʒ ēt dici: q ad talē fruitionē possʒ volūtas eleuari p aliquē bitū nālr acqsitu: qz ex actib⁹ diligendi pōt gñari charitas acqsita: sicut ex actib⁹ credēdi fides acquisita: i⁹ nō ē nciūʒ q ad talē fruitiōez eleuat p bitū infusum: ēt supposito: q necesse sit ipāʒ eleuari p aliquez bitū q ō tñ nō cōcedo. Con scdām ppōnez q dicebatur q talis fruitō causet totalr a volūtate creata: τc. posset multiplicit argui: s qz māʒ istā tractabo sup. 3. di. supsedeo p nūc. Con tertiā ēt possʒ argui: s qz. 5. infert ipāʒ: τ ē difficilior dimitto eam p nūc. Con. 4. vero: q dicebat q volūtas creata p charitatē eleuata actiue fruit: τc. quātū ad pmā eius ptē pōt argui ex dicis meis qz nihil ē ponēdū frustra i volūtate btā: s si frueret deo actiue talis fruitio eēt frustra: i⁹ nō ē ponēda. pbat minor qz volūtas btā sufficient fruit deo fruitiōe btifica τ p me ista fruitō nō ē btifica: igit frustra ponit in ipa. Preterea: τ ē q̄si ofirmatio pcedent rōnis vel fruitio btifica faciat capacitatē volūtat create: vel nō: si n: nō ē btifica: qd ē 3 positū: si sic: i⁹ ipa manēte i volūtate volūtas n poterit frui deo alia fruitiōe. Ad pmū istorū pōt dici si teneat illa via q sicut cognitio vesptina q beat⁹ cogscit creaturā i se ipā nō ponit i ipo frustra: nō obstāte q sufficiēter cognoscat ipāʒ matutina siue diuina cognitione i verbo vt pʒ p b. Aug. 5. sup gñ. ad lrām superius allegatū: sic nec ista fruitō ponit frustra i creatura: nō absolute q sufficient fruat deo s nitiōe btifica. Rō huius ē: qz sicut ille cognitiōes sunt alteri⁹ τ alteri⁹ rōis sic τ iste fruitōes: q ō pʒ ex h- qz si vna cresceret i infinitū i gñe suo nūq posset alt adeqri. Ad scdm dico: q dupliciter pōt itelligi q fruitio btifica satiet capacitatē volūtatis create: vno mō: qz volūtas hñs fruitionē btificā nō appetit nec pōt appetē fruitōnē pfectiorē. alio mō: q sil cū ipā n pōt hēre aliā fruitionē i p sensu: ocedo q satiati. 2°. nō oz: sicut visio btifica i p sensu satiat capacitatē itellect⁹: n tñ i 2°. qz sil cū visiōe btifica ppatit i itellectu. hri visio vesptina: vt pʒ ex sup dictis. Con 5. ppōem q dicebat q fruitio quā q volūtas creata p charitatē eleuata actiue fruit τc. n ē eēntialr btifica pōt argui. Prio sic ois fruitō sūme qetatiua volūtat ē eēntialr btifica: s fruitio obi btifice clare visi elicita a volūtate creata p bitū charitati supnālr eleuatae sūme qetatiua volūtat⁹: vt i⁹ τc. Pretea pʒ b. Au. 13. d tri. c. 5. bea. ē q hʒ qcqd vult: τ nihil mali vult: s q cūq volūtas p bitū charitati supnālr eleuata fruit obiecto btifico clare viso: hʒ qcqd vult: h nō ē dubiū τ 9stat q nihil mali vult: alr nō eēt i charitate: i⁹ ē beā. Pre ois act⁹ supnālr respectu obiecti btifici clare visione eēntialr btific⁹: s talis p act⁹ fruitiōis pdict⁹ cū sit elicit⁹ mediāte bitu supnāli τ ifuso: g τc. Ad pmū istorū dico: q lʒ tal fruitō sit sūme qetatia sm qd: qz iter oēs fruitōes possibiles cāri a volūtate humana nō tñ simplr: qz fruitio mere supnālis q totalr i ipa cāt a deo ē magis qetius imo illa sola est qetatiua totalr cū illa sola sit btifica. Ad sm dico q diffinitio ē sic intelligēda: beat⁹ ē q hʒ qcqd vult quicqd ordinate pōt: τ oʒ velle nō tñ qcqd nunc actu vult: alr viator eēt beatus qñ tñ ō vno

ordinato bitis cogitet q̄ nullꝰ diceret. Sꝫ casu posito volūtas p charitatē supnālē eleuata nō beret q̄ qd ordinate pōt ꝛ vꝫ velle: q2 volūtas ordinate potest ꝛ vꝫ velle fruitionē a solo deo q̄ sola est btifica: imo ꝓp hoc xp̄s reprehēdebat iudeos: q2 gloriā q̄ a solo deo ē nō querebāt vt pꝫ io.5.ꝰ si nō hꝫ illā fruitio nō nō hꝫ q̄ qd pōt ꝛ vꝫ velle ordinate ꝛ ita nō ē btā.

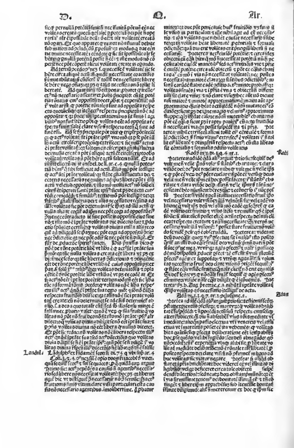
Ad tertiū si rō eēt bona ꝓbaret fruitionē meritoriā vie esse btificā cū sit supnālis mō pdicto .i. elicita mediāte hitu supnāli ꝛ ifuso. dico igit ad rōnē q̄ 2ª fruitio pōt dici supnālis sicut ꝛ visio vł q̄ creata a solo deo q̄ ē agens supnāle: vel q2 elicita a creatura mediante hitu supnāli: ꝛ pꝫ q̄ bāni pma tīnē beifica nō scd̄a. Quātū ad scd̄m ꝯ ꝯnē ꝫ i se pōt argui ꝯ 4. ꝯne mea. Primo sic: volūtas creata necessario fruit obiecto btifico clare viso fruitōe ñ btifica saltē supposito q̄ deꝰ oñdat se itellectui nō cāndo fruitionē btificā i volūtate: ꝰ ñ ē libera respectu cuiuslibet sue fruitionis nō btifice quā hꝫ d̄ facto: vel pōt a se bēre: añs pꝫ p.4. ꝯnē mea: ꝯña vr nō: q2 necessitas nō stat cū libertate: ꝰ ꝛc. Scd̄o sic: volūtas nō ē libꝰ respectu cuiusubꝫ illiꝰ actꝰ q̄ nō ē i ptāte sua: hec ē mea ꝫ aliquā fruitionē ñ btificā volūtas creata hꝫ d̄ scō vł pōt a se brē q̄ ñ ē i ptāte sua: ꝰ ꝛc minor vr clara: q2 illa fruitio q̄ volūtas ñ pōt ñ frui deo ñ ē i ptāte volūtat: ꝫ aliqua fruitio nō btifica quā voluntas creata hꝫ d̄ facto vł pōt a se brē ē hmōi p.4. ꝯnē meā ꝰ ꝛc. Ad pmā istorū dico: q̄ sicut libtas est duplex q̄dā ꝯdictionis ꝛ ꝯtingentie: ꝛ q̄dā determinatiōis ꝛ ꝯplacētie: vt pꝫ ex .i. arti. sic ē duplex necessitas correndēs: q2 quedā ē necessitas coactiōis ꝛ q̄dā imutabilitat ꝛ iste due necessitates distinguunt q2 nō ōis necessitas imutabilitat ē necessitas coactiōis qd̄ expsse declarat anshel de cōcor. circa pricipiū. v. sciēdū q̄ sepe dicimus necesse eē qd̄ nulla vi cogit eē: ꝛ necesse ñ eē qd̄ nulla ꝓhibitōe remouet: nā dicimꝰ: necesse ē deū eē imortale: ꝛ necesse ē deū nō eē iniustū ñ q2 aliq̄ vis cogat eū eē imortalē: aut ꝓhibeat eū eē iniustū h anshel. Et q̄ bis eudē apparet q̄ ñ ōis necessitas imutabilitatis ē necessitas coactionis. Ad ꝓpositum dico: q̄ necessitas coactiōis nō stat cū libtate ꝯdictiōis nec cū libtate determiatiōis ꝛ ꝯtingētie: nec cū libertate determinatiōis ꝛ ꝯplacētie: q2 talis ꝓse ꝛ ꝑ ꝯppōitur libertati: ꝛ rō huiꝰ ē q2 oē violētū triste: vt pꝫ p arist. 5. meta. vñ cōmētator ibidē .c. de necessario: ꝛ d̄r necessitas de coactiōe violēta faciēs ei violentiā cogitē ad illā violētiā: ꝛ hec necessitas ē ꝯ volūtatē: ꝛ subdit cām. .i. volūtas .n. delectabilis: ꝛ hec necessitas tristabilis necessitas vero imutabilitatis: lꝫ non stet cū libertate ꝯdictiōis ꝛ ꝯtingētie stat tñ cū libertate determinatiōis ꝛ cōplacentie: vt pꝫ ex ꝑ arti. q2 deus liber diligit se ꝛ tñ imutabilit cū nō possit se nō diligē ꝰ ꝛc. his premissis nego ꝯñam: nec ꝓbatio valet: q2 lꝫ necessitas coactiōis nō stet cū libertate: necessitas tñ imutabilitat stat cū libertate determinatiōis ꝛ cōplacētie q̄ sola ē ne rōne potētie libere vt libera ē: prout i eodē arti. extitit declaratū.

Landulphus in .i. di q.3. arti. 1.

Sꝫ ꝯ fundamentū istius ꝯnis argūt q̄dā doctꝰ ꝛ probat q̄ libertas ꝯdictiōis ꝛ ꝯtingentie cui ꝓ me opponit necessitas imutabilitat sit de rōne potentie libere: vt libera ē sic q̄ iō potentia est libera: q2 pōt in actū ꝛ in eiꝰ oppositū ꝛ remota ista in vr̄ia nūq̄ erit libertas: premittit tñ q̄ liberū d̄r dupliciter: vno mō vt distinguit ꝯtra seruū alio mō vt distinguit ꝯ necessariū: pmo mō vt dicit: non accipit in ꝓposito: ꝫ scd̄o mō: q2 cū querit an actꝰ fruitionis sit formalr liber nō querit an sit seruilis vel nō seruilis: ꝫ vtrum sit liber vł necessarius: hoc supposito, arguit sic: cui cōpetit: q̄ ditatiua rō necessarij ꝓprie dicti illud nullo mō est liberū: sed si volūtas sic se hꝫ ad actū q̄ nō pōt se here ad oppositū sibi ꝯpetit ꝓpriissima rō necessarij: ꝫ nō poterit eē libera: maior pꝫ: q2 q̄ñ aliqua distinguunt ex opposito rō vnius nō ꝯpetit alteri sicut rō rōnalis nō ꝯpetit irrationali: ꝛ in ꝓposito liberū accipit prout distinguit ꝯ necessariū potētis .n. q̄ñ distinguit in liberū ꝛ nō liberū distinguit in seruile ꝛ nō seruile: ꝛ q2 tūc potētia nālis cū nō sit libera: eēt potētia seruilis: igit cū distinguit in liberā ꝛ ñ liberā distinguit in liberū ꝛ necessarium: minor ꝓbat: q2 ꝫm phm .5. meta. necessariū est qd̄ ipossibile ē alr se hēre: ꝛ istū modum dic ibi cōmētator famosissimū ꝛ ꝓpriū. vꝰ si volūtas determinat ita ad actū q̄ ipossibile est: q̄ sibi nō subsit tūc ipossibile est alr se habere: ꝛ sic erit necessariū nō liberū. Preterea ille moꝰ qui dat eēntie diuine necessitatē in eēndo tollit a qualibet potētia libertatē in operādo ꝫ sic determinari ad vnū: q̄ sit ipossibile: alr se habere dat essentie diuine necessitatē in essendo: igit tollit a volūtate libertatē in opādo minor pꝫ q2 iō ōis ꝯcedūt q̄ est essentie diuine nō ē liberū ꝫ necessariū q2 est necesse eē ꝫ igit talis moꝰ ꝯpetit potētie i operando nō erit libera: minor ꝓbat per phm .5. meta. q̄ cū dixisset q̄ necessariū ē illud: qd̄ ipossibile ē alr se habere ꝯcludit i fine q̄ si ē aliqd̄ ē sempiternū ꝛ imortale erit nālū illo mō ꝛ si nūq̄ phs diceret: rō dictaret q̄ iō deus ē necesse eē q2 sic se determinat ad esse q̄ nullo mō pōt nō eē: igit si volūtas ita opaī q̄ nullo mō posset nō operari tūc eēt ita nō libera in operādo sicut diuina eēntia ē ñ libera i eēndo. Preterea equipollētia sic se hꝫ q̄ vno posito ponit reliquum et vno interempto interimitur reliquū: lꝫ ista equipollent: non possibile aliter se habere ipossibile alr se hēre: ꝛ necesse eē ꝫ igit volūtas circa actū ipossibilis est alr se hēre igit circa eū necesse erit sic se hēre: ꝰ tollit de necessitate libere se hēre. Preterea .9. meta. phs dic: q̄ potētie rōnales iō distiguūt a nālibꝰ q2 sūt ad opposita tūc sic potētia determinata sic ad vnū oppositorū q̄ nō pōt in reliquū: nō est potētia rōnalis nec libera ꝫ nālis: ꝫ volūtas per me determinat ita ad vnū oppositū q̄ nō pōt i alterū ꝰ nō erit potentia nālis nec libera. Aliquas alias rōnes adducit iste doc.: sed q2 nō hūt aliā difficultatē a predictis dimitto eas. Rñ̄o ad rōnes landulphi.

Ad pmā istorū dico q̄ ꝓcedit vna cū sequētibꝰ ex falso fundamēto imaginat .n. iste doc. q̄ necessarium simplr dictū ex opposito distinguat ꝯ liberū: qd̄ pꝫ eē falsū ex dicꝫ: ꝛ presertiꝫ p auctoritates btī Aug. ꝛ anshel superiꝰ allegatas: hoc p̄misso: ꝯcedo maiorē de necessario necessitate coactiōis q2 tale ꝓse opponit libertati: vt pꝫ p cōmētatorē superiꝰ allegatū: ꝛ istud ꝓcise ex opposito distinguit ꝯ liberū: nō aūt d̄ necessario necessitate imutabilitat: q2 illud nō opponit libertati imo in aliquibꝰ auget libertatē: q2 liberior ē volūtas q̄ a rectitudine nō peccādi declinare neq̄t q̄ q̄ illā pōt deserere: vt pꝫ p .b. Aug. ꝛ anshel. superius allegatos. Et sub isto sensu pꝫ: q̄ minor ē falsa ꝰ rō nulla. Ad 2ᵐ. dico: q̄ maior ñ ē vera sic simplr ꝛ vlr sicut assumit: q2 aliq̄ potētia sūme libera tāta necessitate operat: quāta deꝰ ē: voluntas .n. diuina ē sūme libera: ꝛ tñ nō minori necessitate ꝓducit spiritū sāctū q̄ sit necessitas qua deꝰ ē: alr spirituꝰ sanctꝰ non eēt sūme necesse eē: nec ꝑ ꝯñs deus: qd̄ ē hereticum.

Iterum tāta necessitate volūtas diuina diligit se: quāta necessitate deus ē: ꝛ tñ libere diligit se. Et ex h̄ apparet q̄ si rō eēt bona ꝓbaret volūtatē diuinā ñ eē liberā: qd̄ ñ ē eē: ꝰ vñ dictū ꝯcedo tñ maiorē de oī potētia libera i creatur: q2 nulla volūtas creata tanta necessitate operat quāta deꝰ est .n. deꝰ sūme necesse ē

sicq pernullā potētiā finitā nec īfinitā pōtuā eē nec volūtas creata quecūq3: sal tē p potētiā dei pōt n̄ operari: i° alr ē ipossibile deū n̄ ōeē: ⁊ alr volūtatē creatā nō opari. Ex quo apparet q minor nō assumit debite sub maiori ad ɔcludēdū ꝓposuī¹ qz modus q dat eē n̄ tie diuine necessitatē i eēndo e q sic sit ipossibile alr se bēre q p nullā potētiā possit n̄ eē: ⁊ iste modus nō cōpetit nec pōt cōpetē alicui volūtati create in opando.

Ad tertiū ɔcedo ɔ°nez s. q necesse ē volūtatē sic se bēre circa aliquē actū .n̄ quide necessitate coactiōis ḡ i mutabilitat̄ ḡ cū isert̄ i° tollit̄ de necessitate libere se bēre nego ɔ̄nā3: qz p3 q talis necessitas nō tollit libertatē. Ad quartū si nō eet bona: pbaret q itellect⁹ nō necessario assentiret pmis pncipijs: cū sit potētia rōnalis cui⁹ oppositū docet phs: ⁊ experiētia: nō i° vult arist q potētie rōnales sint ad opposita respectu quorūcūq3: qz itellect⁹ respectu pncipiorū nō ē ad opposita ⁊ qz pncip̄ iūi speculationibus sit sim̄s i agi

apphensuz diligẽm⁹ ꝑ poti⁹ ex hoc ꝙ sic eũ apphẽdim⁹ q̄d nõ datef tñ qꝛ bonitas ista ĩfinita: lʒ moueat volũ tatẽ vt causet dilectiõez sui: hoc tñ solũ facit libe ꝛ ↄti gent: sicut ꝛ q̄cq̄d opat ad ex̃ ꝛ ꝑ ↄñs ex pte attingentĩ obiecti nõ orief necẽitas diligẽdi: nec ex pte voluntaᵵ: qꝛ illa nõ cãt dilectiõez alicui⁹ obi: nisi mediãte ei⁹ co gnitiõe vel apphẽsiõe: ꝑ ois cognitio vel visio dei i crea tura ẽ finita: ꝛ nulla ĩfinita: ꝉ nõ vꝫ ꝙ volũtas necessi taref oĩo talẽ dilectiõez cãre r̃spcũ dei clar̃ visi: 2ᵐ ẽt nõ obstat: qꝛ sufficiẽs oẽ cũ posset ẽe volũtati expiẽtia: an possit a dilectõe cãnda: vl̃ ↄtinuãda desistẽ ad borã.

Pretea: de⁹ pot ad borã si sibi placẽt dar̃ alicui crea ture fruitõẽ talẽ: ꝙ post tale borã ñ hẽbit fruitõẽ illã: ꝉ tal' pt velle carẽ illa fruitiõe: ex statib⁹ visiõe ꝛ fruitiõe adhuc: qꝛ ñ ẽ ipossibile: sibi cõformar̃ se deo i volẽdo: ꝛ acceptar̃ illud q̄d ipse de⁹ d̃ipo ad borã disponit: ꝑ h̃ eẽt sibi possibile: dato ꝙ deũ clar̃ visuz nẽcio diligẽt qꝛ si deũ sic visuz nẽcio diligẽt hr̃et amorẽ ita efficacez erga ipʒ: vl̃ ita adhesuñ ei: ꝙ illo statẽ ñ posset velle carẽ eo sine q̃ illõ amatũ munie bẽref: ꝑ talẽ ẽ cognitio ꝛ dilectõ tã hita r̃spectu tal' obi: ꝉ ita tũc velle cãre ñ posset: cui⁹ oppo^m iã ꝓbatũ ẽ: ꝑ ꝛc. Et ↄfirmaf: qꝛ q̃ nẽcio vult ali quã finẽ necessitat ad volẽdũ oẽ q̄d scit req̃ri ad execu tiõẽ vel itẽtiõẽ finis sic amati: sicut exẽplificat ĩ pt exẽ plo ansbel. de li. ar. c.5. vbi dicit ꝙ aliq̄ volũtas ẽ.i. vo litio q̃ volum⁹ q̄d pp se: vt cũ volum⁹ salutẽ pp se: ꝛ alia cũ aliq̄d volum⁹ pp aliõ: vt cũ volum⁹ bibẽ absinthiũ pp salutẽ ꝛ scito ꝙ potatõ absinthij req̃rit̃ oĩo si hẽbit̃ sal⁹ vl̃ retinebit̃ si sit cũ ꝑ volo efficacit̃.i. volo oĩo ↄseq̃ sani tatẽ vl̃ tenere: ista volitio ncẽitat me ad velle bibẽ ab sinthiũ: ꝉ silr̃ i ꝓposito. Pretea: de⁹ posset p̃cipere volũtati: ꝙ conaref suspẽdẽ amorẽ quo amat deũ clare visuz: ꝉ ipa pt velle ipʒ amorẽ suspẽdẽ: ꝑ hoc vt iaz ar guitũ ẽ ñ eẽt ↄpossibile sibi: si deũ clare visuz nẽcio dilige ret: ꝛ sciret dilectũ ipʒ nõ posse hẽri sine amore ꝛ cogni tõe ipsi⁹: ꝉ ꝛc. Et sile argumtũ possʒ fieri de aliquo mo riente cũ reatu pene i purgatorio soluẽde talẽ.n. posset de⁹ ad pũctũ admittere ad ꝓgustatiõẽ visiõis: ꝛ btifice fruitõis: ꝛ tũc ondẽt sibi ꝙ nisi eẽt dbitor pene iã ex tũc bẽret: ꝛ i purgatorio dʒ solũẽ penã d̃bitã: iterrupta ta li sua btitudie: ꝛ postea redẽ i ipaz: ꝛ cũ talis eẽt i cha ritate posset sic se ↄformare i volito ꝛ cogitare quod iu stũ sit puare cũ ad tps dilecto suo: ꝛ velle hoc cũ deo. ꝑ hoc vt ↄñsuz ẽ ñ videf si visio dei clara nãlr̃ necessitaret talẽ ad fruitiõẽ obi visi: ita ꝙ nullo mõ ex q̃cũq; cã pos set ñ frui eo: quãtũ eẽt ex pte sui: qꝛ tũc similr̃ necessita ref velle ipaz fruitiõẽ cognitã eẽ mediũ: sine quo ñ ha bẽf obm illud sic amatũ. Pretea cũ clara visione dei stat ꝙ de⁹ apphẽdaf ꝑ aliq̄ ↄditiõe displicibili: vt pu ta ꝑ rõe puniti: vl̃ subtrahẽti auxiliũ: vel ꝑ aliq̄ sili ↄdi tiõe: oẽ aũt apphẽsuz sub rõne displicibili pot volũtas ñ velle: ꝉ ꝛc. Ex istis ꝛ mulᵵ silib⁹ q̃ adducũt̃ ↄclusi ones istas iferũt̃ ꝓpões q̃s ituli correlarias nõ eẽ ve ras. ꝑ i sp̃alĩ ↄ.4. q̄ dicebaf: ꝙ vidẽs diuinã eẽntiã ꝛ carẽs fruitiõe btifica ꝑ suã ꝓpriã efficatiã ꝛ libtatẽ ñ pot velle illã fruitiõem Quidã argnt dupliciter.

Ocham. I. di. I. q.6 ar.2.

Ochã.

Prio sic: q̃lib; volũtas pt ↄformari se diuine volũta ti: ꝑ de⁹ pt velle ꝙ vidẽs diuinã eẽntiã intuitiõe semp ca reat fruitiõe btifica: ꝉ ꝛc. Scd̃o sic: q̄cq̄d ptẽ ẽ volitũ ꝛ nolitũ ꝓ vno tpe. ꝛ ꝓ sp̃: ꝑ volũtas talr̃ pt nolle habe re btitudinẽ ꝓ aliquo tpe determinata: puta q̃i diu deus vult cã ñ hẽre fruitiõẽ btificã: pt ꝑ h̃ eã nolle seq. His tñ oib⁹ ñ obstãtib⁹ credo ↄ^o nes q̃s posui magis veras suis oppositis ꝛ dictĩ sanctorũ magis ↄformes. Et iõ r̃ñdeo ad obiecta Rño ad rõnes landalphi.

Rño ad landal.

Ad pmũ⁹: si fiat de fruitiõe nõ btifica q̃ actiue cãf a volũtate: pʒ ex tertia ꝓpõe correlarĩa: ꝙ minor ẽ fal sa: qꝛ lʒ volũtas creata respectu talis fruitiõis sit libe ra: necessitaf tñ ad cãndũ ipaz eo mõ quo dictũ ẽ: nec ꝓ batio valet: qꝛ ↄcedo: ꝙ q̃ diu erit volũtas erit pncipi uz liberũ: ꝑ ex hoc nõ seq̄t: ꝙ suã fruitiõẽ ñ causet neces sario: qꝛ nõ ois necessitas opponit̃ libtati: vt d̃claratũ ẽ sup. Si vero fiat de fruitiõe btifica q̃ actiue cãf a so lo deo: dico ad maiorẽ ꝙ lʒ act⁹ depẽdẽs a causis ñ agẽ tib⁹ necessario: ꝑ ↄtigẽt̃ ñ necessitet volũtatẽ necessitate absoluta: pt tñ ipaz necessitare necessitate suppõis: q̄d pʒ i silr̃: videm⁹.n. ꝙ hitus charitatĩ i via ꝛ i pr̃ia depẽ det a solo deo actiue q̃ nihil agit ad ex̃ nẽcio: ꝑ ↄtigent: ꝛ tñ ncẽitat volũtatẽ: ñ q̃de ncẽitate absoluta: qꝛ pt ipʒ ñ hr̃e deo nõ cãnte nec ↄsernãte ipm ꝑ ncẽitate suppõis qꝛ si de⁹ causet ipʒ i volũtate: volũtas ꝑ suã libtatẽ ꝛ ef ficatiã nõ pt ipm nõ hr̃e: ꝛ sic suo mõ dicẽdũ ẽ i propo sito: nec ꝓbatio maiori valet pp duo: tñ qꝛ nõ oẽ neces sariũ ex opposito distinguit̃ ↄ libez: tñ qꝛ respectu tal fruitiõis volũtas nõ ẽ libã. Ad scd̃m: si ꝓcedit d̃ frui tiõe btifica: pʒ ꝙ rõ ẽ nulla: qꝛ eadẽ ẽ ꝙ maior nõ est vera si potẽtia respectu vni⁹ actus se hʒ actiue: ꝛ respe ctu alteri⁹ mẽ passiue: qꝛ supposito ꝙ sicut duo actus eiusdẽ potẽtie circa idẽ obm ꝛ eũ eq̃li hitu poterit potẽ tia necessitari respectũ illius ꝙ recipit mẽ passiue: ꝛ non necessitari respectu illi⁹ quẽ ꝓducit actiue: saltẽ si cãt ipm ↄtigent. ꝛ sic ẽ i ꝓposito: qꝛ act⁹ fruitiõis viẽ acti ue a volũtate ꝛ act⁹ fruitiõis btifice a solo deo. Si vero ꝓcedat de fruitiõe nõ btifica: adhuc dico ꝙ maior nõ ẽ vera: nisi obm sit eq̃lr̃ visuz: rõ hui⁹ ẽ qꝛ boni cognituz icitat appetitũ ꝛ ꝑfecti⁹ cognitũ magis icitat ipm: vt cũz expit̃: ita si sit ĩfinitũ: ꝛ ꝑfectissime cognituz i mobi litabit eũ iuxta deductiõẽ super⁹ factã i ꝓbando .4.ↄ^o nez. Et gñ dr̃ ꝙ clare visuz ꝛ nõ clare visuz ñ dicũt ni si maiorẽ ꝛ minorẽ appximatiõẽ: ꝛc. Dico ꝙ quedam sunt appximatiões eiusdẽ ordinis siue eiusdẽ rõis: ꝛ q̃ dã alteri⁹ ꝛ alteri⁹: i pmis verũ ẽ: ꝙ maior approxima tio lʒ itẽdit actũ: nõ tñ mutet ei⁹ ↄditiõẽ: sicut pʒ i exem plo suo: qꝛ ↄstat ꝙ maior ꝛ minor approxiatio ignis ad stuppã sũt approxiatões eiusdẽ rõis. In scd̃is vero ma ior approxiatio ñ solũ itẽdit actũ ꝑ mutat ↄditiõẽ ipsi⁹: imo ñ solũ itẽdit actũ ñ eẽt appꝛiatio alteri⁹ rõis: ꝛ sic ẽ i ꝓposito: qꝛ clara visio pr̃ie ꝛ enigmatica vie sũt appꝛ xiatiões alteri⁹ rõis: qꝛ si eẽnt eiusdẽ rõis tũc posset itẽ di enigmatica cognitio vie ꝙ adeq̃ref clare cognitioni pr̃ie: vel tũc fruitũ clara visio pr̃ie ꝙ adeq̃ref cognitio ni vie: q̄d null⁹ dicet: multi ẽt negarẽt minorẽ quãtũ ad vltias ei⁹ duas ptes: qꝛ mulᵵ nõ vr̃ ꝙ sit idẽ obm forma le i via ꝛ in pr̃ia: mulᵵ ẽt vr̃: ꝙ nõ pt eẽ eq̃lis charitas. Et vlteri⁹ tenẽtes ↄ^o nez quã teneo cõit tenẽt ꝙ sũmũ bonũ ẽt i via saltẽ apphẽsũ i vr̃i ẽt necessitat volũtatẽ sic ꝙ volũtas ꝑ suã ꝓpriã libertatẽ nõ pt nõ velle ipm: cui⁹ tñ oppositũ supponit̃ ista rõe. Ad tert ũ ↄcedo: ꝙ finis vltim⁹ ñ tollit eẽntialẽ ꝛ formalẽ ↄditiõẽ volũta tis: ꝑ ex hoc nihil seq̄t̃: qꝛ libtas ↄdictõis ꝛ ↄtingẽtie: ñ ẽ eẽntialis ꝛ formal' ↄditio volũtaᵵ: vt pʒ ex sup dictĩ.

Rño ad rõnes rodõ.

Ad pmũ vero alti⁹ doc: cũ dr̃: seq̄t̃ de⁹ vult me ñ velle ipʒ: ꝉ ñ volo: ↄcedo ꝙ eo mõ ñ volo q̃ de⁹ vult me ñ velle Et gñ vlti⁹ dr̃ ꝙ statib⁹ charitate: ꝛ clara visiõe dei de us pt reuelare mihi ꝙ vult me ñ velle ipʒ: hoc. 2ᵐ pt itel ligi: vno mõ ꝙ vult me ꝑ ꝓpriã virtutẽ ꝛ efficatiã volũ tatĩ me ñ velle ipm: sic ꝙ libe ꝛ voluntarie resiliã a dile ctiõe ipsi⁹ clare visi. Alio mõ ꝙ ꝑ suã potentiã ĩfinitaz vult suspẽdẽ vel anihilare actũ volitiõis mee statib⁹ p̃missis: ꝑ mõ de⁹ nõ pt mihi reuelare ꝙ vult me nõ vel le ipm: rõ hui⁹ ẽ: qꝛ de⁹ vt suppono ꝓ nũc ñ pot reuela re falsum: ꝛ simplr̃ ẽ ipossibile ꝛ ↄdic iõẽ iplicat ꝙ de⁹ velit me nõ velle ipm mõ pdicto: sic oz deũ nõ velle cla re visũ ẽ ei⁹ amorẽ libere ↄtẽnere ꝛ q̃ sic ↄtemnit amo rẽ sũmi boni mortalr̃ peccat: qꝛ incurrit eternã miseri am: vt patet ꝑ ansbel. mono. 71. c. superius allegatum

τ p̄sn̄o si de⁹ vellet me sic si velle ip̄s ꝙ de⁹ vellet me pec-
care sic eēt actor τ cā peccatoꝝ: τ sic eēt hoīe deterioꝛ
q̄ icōuemētissima sūt catholicis imo nō cꝑatholicis τ ab
surda. Scd̄o nō ꝯcedo ꝙ de⁹ p̄t reuelare mihi ꝙ vult
me nō velle ip̄m: q̄r q̄ꝛ ōpote⁹ sūa absoluta p̄t facer ꝙ crea
tura rōnal videat ip̄z itiutiue: τ nullū actū dilectionis
vl̄ dilectatōis hēat circa eū: s̄ tūc nihil ꝯcludit ad ꝓposi
tū: q̄ꝛ nullū ꝯcludit ꝙ stātib⁹ charitate: τ clara visiōe dī
volūtas creata p̄siā ꝓpriā libertatē τ efficatiā posset nō vl̄
le ūoꝫ: s̄ per potētiā dei ifinitā suspēdēt volitionē: q̄d nō
ē ad ꝓpositū. Ad scd̄z dico ꝙ eadē icōuenētia sequi
tur ꝯ eū: q̄ꝛ posito ꝙ vides deū ītuitiue nō necīo fruatꝰ
ip̄o: fruitꝰ tn̄ de facto: tūc arguo sic posito ꝙ vidēs deū i
tuitiue de facto fruatꝰ ip̄o vel necessario vult visionē illā
vel nō: si sic vel eadē volitōe vel alia: si eadē: volitio eēt
vsus: τ fruitio itensa τ remissa: q̄d reputat ipossibile: si
alia: nō poterit elicē actū respectu dei: cū eliceat respe
ctu creature: τ nāli necessitate ꝑ ꝓbatiōꝫ suā. Si vero
nō necīo vult visiōꝫ illā: poterit manē fruitio de facto nō
volēdo se videre deū: q̄d ē absurdū obligat⁹ iᵉ solū suū vere
sophisma. Dico iᵉ ad rōnē: ꝙ tal vult necio visionē illā:
q̄ꝛ nō p̄t nō velle suā btitudinē. Et q̄n querit an eadē vo
litōe vl̄ alia posset ꝯcedi ꝙ eadē: nec ꝓbatū valet q̄ꝛ sic
nō ē icōuemēs ꝙ eadē cognitio sit itiutiua vni⁹: τ abstra
ctiua vel supitiutiua alteri⁹: vt p̄z ex. i. q. sup ꝓlo. q̄ꝛ se
cūdū cōit loquētes eadē notitia nnmero beat⁹ cognoscit
verbū τ creatās i verbo: τ tn̄ illa notitia sic ē itiutiua
verbi ꝙ nō ē itiutiua creature vt fuit declaratū ibidē:
sicut ē nō vl̄ icōuemēs ꝙ eadē volitio sit vsus τ fruitio
i. ꝙ eadē volitiōe beat⁹ velit deū ꝑp̄ se τ creaturā ꝑp̄ de
uꝫ. Et silr̄ p̄ōt dici de itēso τ remisso: q̄ꝛ si nō ē ipossibi
le ꝙ eadē dilectiōe diligatꝰ de⁹ τ creatura mō predicto
nō ē ipossibile: ꝙ eadē dilectōe de⁹ diligatꝰ itēsi⁹ q̄s creatu
ra: p̄t ēt ꝯcedi: ꝙ illa volitōe. Et q̄n dr̄ ꝙ tūc nō posset eli
cere actū respectu dei ꝑ itertemp̄oꝝ q̄ nō ē ipossibile imo
necīuꝫ ꝙ beat⁹ sic velit τ cog̃ (at deū τ creaturā ēt disti
ctis cognitiōib⁹ τ volitiōib⁹ aliter nō posset cognoscere
creaturas i ꝓprio ḡne nec dilige dilectiōe corn̄dēte m
sī desinēt diliger cognosce deū q̄d null⁹ dicet. Ad ter
tiū ēt dico q̄ꝛ d̄ē icōuemēs sequē ꝯ eū: q̄ꝛ posita casu ꝙ
duo videāt equaliter τ quero an isti duo necīo fruantꝰ
deo eq̄lr aut nō: p̄mū dari nō p̄ōt q̄ꝛ sicut agēs ꝑfecti⁹ τ
nālr i passuꝫ eo mō dispositū ꝓducit ꝑfectiorē effectū:
sic agēs ꝑfecti⁹ τ libē i passuꝫ eodē mō d ispositū si vult
p̄t ꝓducere ꝑfectiorē effectū s̄ visiū istoꝝ ē ꝑfecti⁹ agēs
ex supposito: τ quodliber eoꝝ agit libē s̄m eū iᵉ stante
eq̄li visiōe fruitio q̄ libē eligit poterit eē ꝑfectioꝛ τ per
ꝯn̄s nō necessario fruūtꝰ eq̄lr. Si vero scd̄m: vꝫ: ꝙ nō ne
cessario fruātꝰ equalr: sequitꝰ ꝙ agēs ꝑfecti⁹ minoꝛi vi
siōe libere poterit equalr dilige deū: q̄d nō ē min⁹ icōue
mēs: q̄ ꝙ nālr equalr diligat: rn̄deo iᵉ ad rōnē. Et si fi
at de fruitiōe btifica sicut iste doc. itēdit dico ꝙ ꝓcedit
ex falso fūdamēto suppōit n. ꝙ fruitio btifica sit a vo
luntate actiue: q̄d p̄z eē falsuꝫ ex p̄ma ꝯclusiōe. Si vero
fiat de fruitiōe nō btifica: q̄ ꝯcedo a voluntate actiue
cāri p̄ōt rn̄ ꝯ ea. iᵉ: ꝓ quidē posset ꝯcedi ꝙ stāte eq̄li vi
siōe btifica fruitio q̄ nālr elicitꝰ a volūtate nō erit equal
supposito ꝙ visio q̄ nalr elicitꝰ ab itellectu nō sit eqnalis
necillud ē aliq̄d icōuēiēs p̄ōt ēt scd̄o ꝯcedi ꝙ stāre eq̄li
visiōe: fruitio dr̄ eq̄lis: nec ꝓbatio valet q̄ꝛ nālis perfe
ctio nō ē p̄ncipiū eliciēdi talis fruitiōis: nisi vt eleuatum
ꝑ hītū charitatꝭ τ talis ē equalis i videtib⁹ deū eq̄lr iᵉ
rō nulla. Ad quartū p̄z: ꝙ nihil ꝯcludit de fruitione
btifica: q̄ꝛ talis nō ē i p̄tāte volūtatꝭ: vt declaratū ē sup.
Nec ēt ꝯcludit de fruitiōe nō btifica: q̄ꝛ nō ē verū ꝙ ōis
fruitio q̄ volūtas nō p̄ōt nō frui nō sit i p̄tāte volūtatꝭ vt
p̄z ex solutiōe rōn. a sc. e Rn̄o ad rōnes ade.
Ad p̄mū vero alterius doc. dico: ꝙ nō ē bona ꝯn̄a: vo
luntas habet libertatē suspendēdi vel nō possidēdi actū

suū respectu cuiuscūq̄ alteri⁹ obiecti τ respectu dei clar
visi: q̄ꝛ nō sequitꝰ bonū finitū nō necessitat volūtatē: ergo
nec bonū infinitū. Et q̄n dr̄ ꝙ cū experiētia sit vbiq̄ ali
bi ꝓ libertate vol. eaq̄: nō ē rōnale talē libertatē negare
in proposito: patet ꝙ est rōnale: q̄ꝛ si bonū infinitum dif
ficultat: sequitꝰ ꝙ infinitum necessitat. Et vlterius: sic
hoc imaginatꝰ ꝙ negare libertatem cōtradictionis et
cōtingentie a voluntate sit negare perfectionē aliquaꝫ
τ libertatem simpliciter ab ipsa quod patet esse falsum
ex supradictis: q̄ꝛ multo liberioꝛ erit voluntas. quando
omnino nō poterit seruire peccato. Ad secūdum po
test concedi ꝙ vtrūq̄ illorum obstat in patria liberta
ti contradictionis τ contingentie de qua loq̄tꝰ iste do
ctor. Nec probationes valent: non quidem prima pro
pter duo. Primo q̄ꝛ tenentes conclusionem quaꝫ teneo
communiter tenent ꝙ bonum etiaꝫ in viam vniuersali ap
prehensum necessiter voluntatem: nec propter hoc se
quitur. ꝙ non mereremur ex hoc ꝙ ipsum apprehensaꝫ
subintentione bonitatis infinite diligimus: quia licet
bonum infinitum apprehensum in vniuersali necessitet
voluntatem: non tamen apprehensuꝫ in particulari vt
dicunt. Secundo quia consequētia nō est bona in via fir
missime tenemus per fidem vel per aliquam sillogisti
cam deductionem dei bonitatem esse infinitaꝫ: τ tamē
cōtingenter libere sic ipsum apprehensum diligimus:
igitur τ in patria: vbi talis infinitas non solum credi
tur nec sillogistice deducitur: sed faciliter τ intuitiue vide
tur. Et si dicatur ꝙ clare visum τ non clare visum non
dicunt nisi maioꝛem τ minoꝛem approximationem:
τc. patet quid dicendum ex supradictis. Ad secun
dam probationem dico: ꝙ non concludit quantum ad
primam eius partem quia non est bona consequentia:
bonitas ista infinita mouet voluntatem libere τ contin
genter: vt cum causet dilectionem in supposito ꝙ ita
sit ig tur non necessitat ipsam necessitate suppositio
nis: licet bene sequatur ꝙ non necessitet ipsam necessi
tate aliqua eo modo quo dictum est in solutione prime
rationis. Et quantum ad secundā: quia ad hoc ꝙ vo
luntas necessitetur ad causandum dilectionem alicu
ius obiecti mediante cognitione vel apprehensione nō
requiritur ꝙ cognitio illa vel apprehēsio sit formaliter
infinita sed ꝙ per eam cognoscatur ꝙ obiectum illud
sit bonitatis infinite simpliciter: sicut est in proposito:
τ sic p̄z ꝙ huic libertati obstat i patria ifinitas diligibi
lis non obstant has predictis. Potest etiam dici scd̄o ꝙ
eidem obstat secundum videlicet ꝙ deficit circa tale
obiectum omne cur suspendendi dilectionem: nec pro
batio valet: quia experientia an possit a tali dilectione
desistere non est sufficiens tempus voluntati: cum non
est sibi aliq̄d tempus ad intentio ē ansbel. cuius sunt
illa verba: prout declarabitur questiōe sequēti: quia si
talis experientia esset sufficiens cum: non soluꝫ sequere
tur ꝙ voluntas per suam propriam libertatem posset
non diligere deum stante clara visione ipsius: sed etiaꝫ
sequeretur ꝙ posset ipsum odire cuius oppositum osten
detur ibidem. Ad tertiam nego consequentiam. Et
ad probationem quando dicitur ꝙ non est impossibi
le creature conformare se deo in volēdo q̄n vult eā velle
dico ꝙ creatura tūc cōformat se deo i volēdo ꝙ de⁹ vult
eā velle v. Si vult ꝙ de⁹ eā nō vult velle vt p̄z p ansbel d
libero arbitrio. c. 8. de cōcoꝛ c. 6. Et q̄ꝛ posito ꝙ deus
daret alicui creature fruitionē tal: τ post talē horā nō
haberet fruitionē illam adhuc ip̄e nō vellet: nec posset
creaturā illā velle carere illa fruitiōe: vt p̄z ex solutiōe
p̄me rōnis doctoris immediate ꝓcedēt. Ideirco nō sequitꝰ
nō ē ipossibile creature ꝯfoꝛmare se deo in volēdo: igitꝰ
si de⁹ daret sibi talē fruitionē τc. posset ip̄a velle carē
tali fruitiōe: imo si ip̄a vellet carere tali fruitiōe nō cō
formaret se deo i volēdo: q̄ꝛ deus nō vult nec p̄ōt velle

ipsam velle carere illa fruitiõe. Ad qrtuz nego añs qz si de⁹ posset pcipe volũtati q libere τ voluntarie cone tur suspẽdere amorẽ quo amat ipsũ clare visũ posset si bi pcipe q ipsa conaret peccare τ malefacere: qz qui amorẽ sũmi boni ↄtẽnit mortalif peccat: vt pz ex dictis quo posito seqt̃ q de⁹ posset eẽ actor τ cã peccati: τ q ipso actore ho posset eẽ deterior q̃ nõ esset sane dictũ.

Ex his patet q̃d dicẽdũ ad ↄfirmationem: qz admis so toto illo casu nihil ↄcludit: qz cõcedo q talis cũ sit in charitate põt ↄformare se deo inuoluto in quo de⁹ vult q cõformet se sibi: qz põt velle q̃cq̃d de⁹ vult eũ velle. sed ex hoc nõ sequit: q possit cũ deo velle etiã ad tempus carere illa fruitiõe: qz deus non vult nec põt velle q ipse velit carere illa fruitiõe: lz posset deus ipsuz velle carere illa fruitiõe. Et si bene attẽderẽt isti q fundãt se in talib⁹ intricationibus inutilibus τ pẽiculosis: iste due ppõnes multũ differũt. deus vult creaturã nũc videntẽ deũ carere fruitione beatifica. igit de⁹ vult creaturã nũc videntẽ deũ velle carere fruitione beatifica: qz prima ẽ possibilis: τ secũda simplr impossibilis: qz ad ipsam sequit q de⁹ possit velle creaturã peccare q̃d est ipossibile. Ad quintũ si rõ eẽt bona pbaret et q voluntas videntis deũ beatifice p suã ppriã libertatẽ posset ipsum odire: cuius oppositum ostẽdet q. sequẽti: deductio pz: qz oẽ appñhensum sub rõne displicibili põt voluntas odire: nõ solũ nõ velle. Ad rõnẽ igit dico q simpliciter ẽ ipossibile τ cõtradictionẽ iplicat q deus clare visus appñhẽdat sub rõne displicibili: qz deus clare visus appñhendit sicuti ẽ τ in eo non ẽ aliqua rõ displicibilis. Et ad pbationem q̃n dicit q põt appñhẽdi sub rõne punitiui τc. dico q vidẽs deũ clare τ appñhẽdes eum sub rõne punitiui vel subtrahẽtis auxiliũ nõ appñhendit ipsum sub rõne displicibili q̃ oẽ sit in ipso: qz tali non displicet deus: sed punitio vel auxilij subtractio. Et iõ nõ sequit q talis põt nõ velle deum: sed sequit q possit velle punitionẽ suã vel auxilij subtractionẽ. Et ad veritatẽ ratio est ad oppositũ: qz si displicet mihi q de⁹ vult subtrahere a me visionẽ suã: sequit q non displicet mihi deus: qz subtractio visiõis displicibilis rei nõ ẽ displicibilis imo placabilis cuicũq.

Ad rationes ocham.

Ad rationẽ cõtra quartã conclusionẽ correlariã patet q̃d dicẽdũ ex supradictis: qz cõcedo q quelibet voluntas põt ↄformari diuine voluntati inuolito: ĩ quo de⁹ vult ipsam sue volũtati ↄformare: sed deus nõ vult nec põt velle q vidẽs diuinã essentiã intuitiue velit p semper: imo nec ad horã carere fruitione beatifica: ut declaratũ ẽ supra. τ p hoc pz q̃d dicẽdũ ad pmã rõnẽ τ ad secũdam. Ad rõnes pncipales.

Ad pmã: ↄcedo: q volũtas in patria nõ est minus libera q̃ in via: sed ex hoc nõ sequit ppositũ: qz nõ posse nõ frui obiecto beatifico clare viso nõ diminuit libertatẽ: ut patet ex supradictis. Secũdã rõnẽ ↄcedo.

Questio 7 Septimo queritur: vtrum volũtas creata de potentia dei absoluta possit nõ frui obiecto beatifico clare viso. Et videt pmo q non: qz si sic voluntas vidẽtis deũ intuitiue posset ipsuz odire: q̃d ẽ simpliciter ipossibile: ↄña patet: qz cum non cõuenit vnum cõtrarioꝝ alterũ potest in eẽ: cũ cõtraria nata sint fieri circa idẽ: ut patet p pħm in predicamẽtis. Cõtra fruitio qua voluntas videntis deũ intuitiue fruit ipso: vel est actiue a solo deo: vel a sola creatura: vel ab vtroq. si a solo deo: de⁹ poterit ipsam nõ cãre: stãte tali visione: cũ ↄtingent causet ipsam: sic τ q̃cq̃d aliud opat ad ext: τ sic ppositũ. Si a sola creatura: idẽ seqt: qz de⁹ põt suspendere actiuitatẽ cuiuscũq creature p libito volũtatis sue. Si ab vtroq adhuc habet itẽtũ: qz de⁹ poterit nõ coagere volũtati τ ipso non coagente talis fruitio nõ erit. τc. Rño Iuxta: q̃õne erunt q̃ttuor articuli: qz pmo ponã aliq̃s expositiões: siue declarationẽ. scd̃o q̃d tuplicem ↄclusione. tertio mouebo dubia τ quarto respondebo. Prim⁹ articulus.

Quãtũ ad pmũ articulũ dupliciter põt intelligi: q volũtas creata possit nõ frui obiecto beatifico clare viso: affirmatiue. s. τ negatiue: vel q̃de est ↄrie τ cõtradictorie: negatiue quidẽ τ contradictorie ponendo volũtatem sub carentia. siue negatione omnis fruitionis suspendẽdo ipsaz ab omni actu dilectionis τ delectationis amicitie circa deum. Affirmatiue vero siue cõtrarie nõ solum suspendẽdo voluntatẽ ab oi actu dilectionis τ delectationis: sed ponendo ipsaz sub actibus ↄtrarijs per quos obiectũ beatificũ clare visuz nõ solũ nõ diligat: sed odiat realit τ de ipso possit tristet. Et in vtroq sensu intelligo questionẽ. Et hoc de pmo.

Secundus articulus.

Quantũ ad scd̃m articulũ pono quattuor ↄclusiões. Prima est q de potentia dei absoluta fieri potest q creatura rõnalis intuitiue deũ videat τ nullũ actuz dilectionis τ delectatiõis habeat circa ipsũ. p deductiõe hui⁹ ↄclõis: premitto duas ppões. Prima ẽ q visio siue cognitio qua creatura rõnalis nũc videt deuz intuitiue nõ põt manere formalit in ipsa de potẽtia dei absoluta sine omni dilectiõe τ delectatione. hanc pbo sic: deus potest facere quicquid nõ implicat ↄtradictionẽ: sed q visio qua nunc creatura rõnalis videt deuz intuitiue sit formaliter in ipsa: sine omni dilectiõe τ delectatiõe nõ implicat cõtradictionẽ: ergo τc. maior est maxima apud theologos: pbat minor: qz nõ ẽ implicatio cõtradictiõis rem absolutã esse sine illo: q̃d nõ ẽ idez sibi eẽntialiter τ intrinsece: nec ps eẽntialis ei⁹: nec cõseruatiuũ illius: nec t̃min⁹ depẽdẽtie ei⁹: nec rõ dependẽdi: τ ẽ ipsa posterior ordiñe nature: sic ẽ in pposito: ergo maior patet: quia pensatis cõditionib⁹ e uõ patet q non sequitur idem esse τ non esse. minor etiam patet quo ad omnes partes: quia certum est q visio est actus essentialiter absolutus cũ sit quedam qualitas prior naturaliter dilectione τ delectatione: qz cognoscere precedat velle: nec isti sunt idẽ sibi simul essentialiter τ intrinsece: nec pars essentialis ipsius: cum sit alteri⁹ potẽtie: nec conseruatiuũ ipsius: cum a solo deo sufficienter conseruetur: nec terminus dependentie eius: cũ ei⁹ terminus sit obiectũ: ergo τc. Secũdo omnis actus essentialiter absolutus a dilectione τ delectatione realiter distinctus prior ipsis ordine nature τ indepẽdens ab eis in omni genere cause q̃d deus non põt supplere potest fieri sine ipsis saltẽ diuina virtute. actus beatifice visiõis est hmõi. ergo. maior est nota. minor quantũ ad pmã τ tertiã partem patet rõne pcedenti. quantũ ad secũdã communiter est cõcessa. quantũ ad quartã pbat: qz nõ depẽdet ab eis i gñe cause formalis nec materialis: cũ vn⁹ nõ sit sbm alteri⁹ nec oẽs sint eiusdẽ subiecti pmũ: q̃ nõ dẽpẽdet ab eis i gñe aliquo cause intrinsece: igit solũ extrinsece: hãc autẽ de⁹ põt supplere: ergo τc.

Tertio sic: ois cã ↄtingẽter causans nõ necessario põt influere ad actũ absolutũ priorẽ sine posteriori absq ↄdictiõe: de⁹ ad ext ↄtingẽter causat nõ necessario: igitur põt τc. lz talis ẽ act⁹ visiõis respectu dilectõis: vt pz: g p⁹ma qz nõ seqt ↄdictio ex pte ex q̃ causat ↄtingẽter nõ necessario: nec ex pte effect⁹: qz ponere actũ absolutũ priorẽ sine posteriori nõ icludit repugnãtiã ↄdictionis formalis: qz nõ ponit idẽ eẽ τ nõ eẽ: nec per illationem: sicut i relatiuis: qz loquimur de actu priori τ absoluto: q̃ nullo mõ. Quarto sic nõ mi⁹ depẽdet accidẽs a sbã: imo magis q̃ actus visiõis ab actu dilectiõis: tum quia cognitio ẽ prior nãlit dilectiõe: accidens vero posterius sba: tum qz accidẽtis eẽ ẽ inesse substãtie: eẽ aũt cognitiõis nõ ẽ inesse dilectiõi: s; nõ obstãte hmõi dependẽtia de potẽtia dei absoluta fieri põt accidẽs sine sba: vt

pȝ i facto altaris ꝗ̃ ꝛc. Secūda ꝓpō ē: ꝙ de⁹ de po-
tētia sua absoluta pōt eē pñs in rōne obiecti intellectui
creature: oi dilectiōe ꝛ delectatiōe ab eadem circūscri-
pta. Et hec videt̃ satis clara. Primo qꝛ si ponat̃ in eē
nulla sequit̃ cōtradictio. Secūdo: qꝛ de⁹ nō īt presens
ītellectui i rōe obi ꝑ actū volūtatꝭ: igit̃ ḋ potētia sui ab
soluta pōt ei sic eē pñs omni actu volūtatꝭ circūscripto:
ꝯñs notū ē: ꝛ ꝯña vȝ bona: qꝛ tota rō quare nō pōt fieri
pñs volūtati i rōe obi sine oi cognitiōe ē: qꝛ ñ sit pñs vo-
lūtati: nisi ꝑ actū ꝑmū ītellectus: vt pȝ ex. 4. q. sup̃ ista
di. ꝗ̃. 2° qꝛ vel aliq̃d pōt eē pñs ītellectui i rōe obi dile-
ctōe ꝛ dilectatiōe circūscripta vel nō. si sic nō apparet
aliq̃ rō cur de⁹ hoc nō possit ḋ potē^a sua absoluta. Si nō:
seq̃t̃ ꝙ q̃cq̃d cognoscit̃ diligit̃ ꝛ delectat̃ ī ē: q̃cq̃d diligit̃
ꝛ delectat cognoscit̃: qḋ ē falsū ꝛ ꝯ experiētiā. His ꝓpō-
nib⁹ ꝯducit̃ pȝ 2° ꝑncipal': qꝛ seq̃t̃ creatura rōnal' hȝ vi-
sionē q̃ nūc videt deū ītuitiue formalit̃ i itellectu: ꝛ de⁹ ē
sibi pñs i rōe obi: i^r videt deū: ſȝ ista duo sūt possibilia ḋ
potē^a dei absoluta circūscripta oi dilectōe ꝛ delectati-
one: vt pȝ ex ꝑdict̃ ꝓpōnib⁹ ꝗ̃ ꝛc. Et ꝯfirmat̃: qꝛ vide-
dicit visionē cū respectu attingēte ad obȝ: vt pȝ ex. 4.
q. h⁹ di. i^r posita visiōe cū tali respectu ponit̃ vide: ſȝ si
creatura rōnal' hȝ visionē q̃ nūc videt deū ītuitiue for-
malit̃ i itellectu: ꝛ de⁹ ē sibi pñs i rōe obi: i^r ipa ponit̃ vi-
sio cū tali respectu: vt pȝ ꝗ̃. Ex cōclōne seq̃nt̃ aliq̃
ꝓpōes correlarie. Pria ē: ꝙ voluntas creata de potē^a
dei absoluta pōt ñ frui negatiue siue ꝯdictorie: mō ex po-
sito: obo btifico clare viso. Deductio ē clara: qꝛ fruitio
ñ ē nisi dilectio ꝛ dlectatio: vt ꝯclaratū ē supra. Scḋa
ē: ꝙ ista ꝯña ñ ē sim^r ncc̃ia: creatura rōnal' videt deū i-
tuitiue: ḡ ē btā. hoc pȝ: qꝛ seq̃t̃ creatura rōnal' nō fruit̃
deo: ḡ ñ ē btā cū btitudo i visiōe ꝛ fruitiōe ꝯsistat ſȝ de-
term natōz ecclie: ſȝ pōt deū ītuitiue videre ꝛ ipo nō frui:
vt pȝ ex p̃ce ꝯclone: i^r pōt deū ītuitiue videre ꝛ nō eē btā.
3^a ē: ꝙ notitia ītuitiua deitatꝭ ḋ potētia dei absoluta ē
cōicabil' viatori: ꝛ hoc seq̃t̃ ex p̃cedēti: qꝛ ois notitia q̃
ñ pōit creaturā rōnalē i termio btitudīs pōt viatori cōica-
ri ḋ potē^a dei absoluta: notitia ītuitiua deitatꝭ ē hmōi:
vt pȝ ex p̃ce. ꝓpōe ꝗ̃. Et ista ꝯductio fuit facta i pima
q. istiꝰ opis arti 2. q 2. Scḋa ꝯ^o ꝑncipal' ē: ꝙ ꝑ nullaȝ
potētiā pōt fieri ꝙ creatura rōnalis facialit̃ ꝛ intuitiue
deū videat ꝛ ipȝ odiat positiue vel de ipo tristet̃. Ista
ꝯ^o hȝ duas ptes. Pria ē: ꝙ ꝑ nullā potētiā pōt fieri ꝙ cre-
atura rōnal' facialit̃ ꝛ intuitiue deū videat ꝛ ipȝ odiat
positiue. Et ꝑ declaratōe istiꝰ ꝑmitto duas ꝓpōes. Pri-
ma ē: ꝙ de⁹ nō pōt face totalit̃ nec ꝑtialit̃ ſtāte clara vi-
siōe sui: vel ñ ſtāte ꝙ rōnal' creatura ipȝ odiat positiue:
hāc ꝓbo ꝑ hoc: ꝙ de⁹ ñ pōt velle nec pōt totalit̃ nec ꝑtialit̃
facē: hoc pȝ: qꝛ de⁹ ñ facit nisi qḋ vult: vt pȝ ꝑ be. aug i
ench. c. 91. ḡ ñ pōt face qḋ ñ pōt velle ꝙ creatura rōnalis
ipȝ odiat positiue: qꝛ nō pōt velle malū siue peccatū sm
oēs ꝛ ſȝ scōs ꝗ̃. 2° sic: deo actore creatura rōnal' ñ pōt
fieri deterior: vt pȝ ꝑ be. aug 83. q. q. 4 ꝗ̃ ipo actore ñ pōt
odire eū ꝯña pȝ: qꝛ crea^a rōnal' odiēdo deū fit deterior.
3° sic: de⁹ ñ ē nec pōt eē actor ꝛ cā mali totalit̃ nec ꝑtialit̃:
vt pȝ ꝑ eūdē b. aug li. ꝑallegato: i^r ñ pōt facē ꝛc. ꝯña pȝ
sic ꝛ p̃cedēs: qꝛ odire deū ē maliūimo pessimū ꝛ p̃ctim
ꝗ̃ ꝛc. 2ª ꝓpō ē: ꝙ crea^a rōnal' ꝑ suā virtutē ꝓpriā ꝛ effi-
catiā nō pōt deū clare visū odire ꝛ ḻȝ ista ꝓpō seq̃t̃ eui-
dēt̃ ex his q̃ dicta sūt ex p̃ce q. qꝛ seq̃t̃ crea^a rōnal' ꝑ suā
ꝓpriā virtutē ꝛ efficatiā nō pōt deū clare visū ñ dilige-
re: vt ext̃t declaratū ibidē: i^r nec odire: ꝯfirmo tñ eam
ad pñs: ꝑ sic: volūtas ꝑ suā ꝓpriā virtutē ꝛ efficatiā nō
pōt odire aliq̃d nisi i illo sit vel saltē extimet̃ eē aliq̃s ḋ-
fect⁹ boni: vel aliq̃ rō mali: ſȝ i deo clare viso ñ e nec pōt
extiari aliq̃s defect⁹ bōi: nec aliq̃ rō mali: i^r ma pȝ: qꝛ
sic se hȝ dilectio ad bonū sic se hȝ odiū ad malū: ſȝ volū-
tas ñ pōt diligē aliq̃d nisi i illo sit vel saltē extiet̃ eē ali-
q̃s defect⁹ mali: vel aliq̃ rō boi: vt q̃libȝ expit̃: ḡ nō pōt
odire aliq̃d nisi i illo sit aliq̃s ḋfect⁹ bōi vel extiet̃ aliq̃
rō mali ꝛc. mi hȝ duas ptes. Pria ē: ꝙ i deo ñ ē aliq̃s ḋ-
fect⁹ bōi ꝛc. ꝛ hec ē clara. 2^a ē: ꝙ nec pōt extiari. Et istā
ꝓbo 2^r. ꝑ: qꝛ vbi ñ e aliq̃s ḋfect⁹ bōi nec aliq̃ rō mali ñ
pōt extiari eē in illo: vñ sicut ñ ē h⁹: pȝ: qꝛ seq̃t̃ in hoc demō-
strato q̃cūq̃ extiat̃ eē aliq̃s ḋfect⁹ bōi ꝛ ñ ē: i^r ñ vȝ sic ē
ſȝ i deo ñ ē aliq̃s ḋfect⁹ bōi i^r. ꝛ facialit̃ ꝛ intuitiue vt sic
ē: i^r. 2°: qꝛ sic ē iplicatio ꝯdictōis: ꝙ i aliq̃ sit ois rō bōi
ꝑ exclusionē ois mali: ꝛ ꝙ i ipo sit aliq̃s ḋfect⁹ bōi vl' ali-
q̃ rō mali: sic ēt ē iplicatio ꝯdictōis: ꝙ alicui appeat ꝙ i
aliq̃ sit ois rō bōi ꝛc. ꝛ ꝙ i ipo sit aliq̃s ḋfect⁹ bōi: h⁹ pȝ
qꝛ ita bñ verificāt̃ ꝯdictoria ꝑdicata h⁹: sic ibi ſȝ cuicū-
ꝙ videti deū facialit̃ ꝛ ītuitiue appet euidēt̃ ꝙ in deo ē
rō ois bōi ꝑ exclusionē ois mali: hoc pȝ tū: qꝛ tal' videt
ipȝ sicuti ē ꝛ ḋ sco ita ē: tū qꝛ ꝑ nullā visionē possȝ euide-
ter apparē crea^e ꝙ i deo sit ois rō bōi ꝛc. ꝯña pȝ: qꝛ ꝑ
nullā visionē ꝑfecti⁹ sibi appēt q̃ ꝑ ītuitiuā ꝛ faciale i^r
iplicatio ꝯdictōis ē: ꝙ aliq̃ crea^e sic videat deū ꝛ ꝙ sibi
appeat ꝙ i ipo sit aliq̃s defect⁹ bōi vel aliq̃ rō mali. Et
ꝯfirmat̃ ista rō: qꝛ nihil possumus velle nisi sit cur veli-
m⁹: qꝛ ois volūtas sic vult aliq̃d ita vult ꝓpt̃ aliq̃d: vt
pȝ ꝑ ansbel. de veritate c 13. i^r nihil possum⁹ odire nisi
sit cur illud odiam⁹: ſȝ respectu dei clare visi deficit oē
cur odiēdi ipȝ: cū i ipo ñ sit extūt nec appareat aliq̃s ḋfe-
ct⁹ boni: nec aliq̃ rō mali: vt pȝ ex dictis i^r. Nec valet si
dicat̃ ꝙ sufficiēs cur odiēdi ipȝ ē expiētia ꝓp̃e libtatꝭ ꝑ-
pt duo. Primo: qꝛ seq̃ret̃ ꝙ malū ap̃phēsū sb rōe mali
possȝ ꝓpt̃ se amari qḋ ē ꝯ expiētiā. ꝯña pȝ: qꝛ expiētia
ꝓp̃e libtatꝭ ñ ē magis sufficiēs cur odiēdi bonū ap̃phen-
sū sb rōe mali: q̃ diligēdi malū ap̃phēsū sb rōe mali.
Et ꝯfirmat̃: qꝛ si q̃rat̃ a dicēte ꝙ pōt ꝓpt̃ se amarī ma-
lū ap̃phēsū sb rōe mali: cū possȝ illḋ sic amare: r̄ndebit
ꝙ ꝓpt̃ expiētiā ꝓp̃e libtatꝭ. Scḋo: qꝛ ista glosa nō ē ad
intētionē ansbel sicut pȝ vidētib⁹ text⁹ ei⁹. Et ēt hoc ite-
ro: ꝙ tal' expiētia nō ē sufficiēs cur ad suspēdēdū vel nō
ponēdū actū dilectōis i pria sicut vr̃ q̃busdā. 2° ad pn-
cipale arguo sic: sic se hȝ sūmū malū ad amari: sic sūmū
bonū ad odiri: hoc pȝ ꝑ locū ab opposito: ſȝ creatura rō-
nalis ꝑ suā ꝓpriā virtutē ꝛ efficatiā nō pōt sūmū malū
clare visū amare: qꝛ nullus pōt velle miseriā q̃ ē sūmū
malū: vt pȝ ꝑ be. aug. i p̃ce. q. pluries ad hoc allegatū:
i^r ꝑ suā ꝓpriā virtutē ꝛ efficatiā nō pōt sūmū bonū cla-
re visū odire. Tertio sic: creatura rōnal' ꝑ suā ꝓpriā
virtutē ꝛ efficatiā nō pōt seipā clare visā odire: igit̃
nec ipȝ deū: aūs pȝ ꝑ be aug. 11. d ci. dei. c 26. vbi expsse
dicit: ꝙ nemo ē q̃ sē eē nolit: ꝛ ꝓbat discurrēdo ꝑ eos
q̃dus entiū: ꝙ oīb⁹ iocūdū ē eē: vñ statim post verba ꝑdi-
cta sbdit: ea vero iq̃dā naūl' ē ipȝ eē iocūdum ē vt nō ob
aliud et hi q̃ miseri sūt nolit iterire: et cū se miseros eē
sentiāt nō seipos ḋ reb⁹: ſȝ miseriā suā potꝰ auferri ve-
lint. Et statī post ꝓbat: ꝙ nt̃m viq̃dā nālr nos eē dili-
gim⁹: ꝙ miseri malūt eē ſp i miseria q̃ȝ nō eē. Expientia
ēt docet: vt ibidē deducit: ꝙ nullus pōt seipȝ nec eē sūū
odire: pȝ igit̃ aūs: ꝛ ꝯña vr̃ clara: qꝛ vidēs deū intuiti-
ue: vidȝ ipȝ eē magis diligibilē ꝛ min⁹ odibilē q̃ȝ seipȝ:
i^r si seipȝ nō pōt odir̃: nec ipm deū clare visuȝ. Quarto
sic: volūtas nihil pōt velle nisi cōmoditatē aut rectitu-
dinē. i. iusticiā: vt pȝ ꝑ ansbel. de cōcor allegatū i p̃cedē-
ti. q. igit̃ nihil pōt velle positiue: ꝛ ꝑ ꝯñs nec odire nisi
cōmoditate aut iniusticiā: ſȝ cōstat ꝙ deū clare visū nō
pōt nolle ꝓpter icōmoditatē: nec ꝓpter iniusticiā igit̃
nullo mō. His ꝓpositionibus p̃missis patet p̃ma ps
principalis ꝯclōis: qꝛ si ꝑ aliquā potentiā fieri pōt ꝙ
creatura rōnalis facialit̃ ꝛ intuitiue videat deū ꝛ ipsum
odiat positiue: vel pōt fieri ꝑ potentiā dei: vel ꝑ poten-
tiā creature: ſȝ ꝑ nullā istaȝ est possibile: vt pȝ ex ꝓpō-
nib⁹ p̃missis ꝗ̃ ꝛc. Scḋa ps h⁹ ꝯclōis ē: ꝙ ꝑ nullā po-
tentiā pōt fieri ꝙ creatura rōnal' facialit̃ ꝛ intuitiue de-
um videat: ꝛ de ipso positiue tristet̃: ꝛ hec seq̃t̃ expien-

motionē pfecti act⁹ pueniret aliq̄ nouitas ex parte potētie vl' ex parte obiecti. oñs ē ialsū igit̄ ⁊ ans. pz q2 potētia eodē mō se hñte ad obiectū et eō'o eodē mō sequit̄ act⁹. falsitas oñtis pbat̄ q2 ñ potēt q fiat aliq̄ nouitas in potētia q2 supponit̄ q sit sime disposita et amoto tali actu: nec in pñtialitate obiecti: q2 tal' nō pōt tolli manēte illa visiōe ex tōe etc igit̄ ⁊c. Preterea ad idē arguebat q̄dā alius reuerendus magister ⁊ dñs.

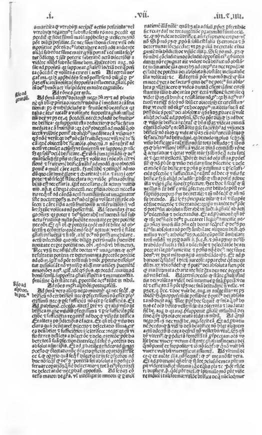
Alphō Magister alphonsus de portugalia.

Qui mecū ɔcurrebat in lectura ꝑmositū illud nō ē possibile per q̄cūq̄ potētiā q̄d implicat ɔ̄dictionē̄ saltē in ꝑ mō ⁊ in tecto. sz q aliq̄s videat deū. ⁊ hēat ⁊c. ē hmōi igit̄ ⁊c. p⁹ mi. q2 seq̄t̄ q beatifico ē et beatificū: ⁊ perfectissimū nō ēēt perfectissimū ⁊ per se sufficiēs nō ēēt per se sufficiēs q̄ ōia ipsa ɔdictoꝝ ex tminis. Et q ista sequāt̄ p' q2 ex data positā ꝑdicta visiōe clara ⁊ beatifica i' pfectissima ⁊ per se sufficiēs. ista oña pz et ꝑ ethi. ⁊ ex cōi ai ātōe q2 ꝑ beatitudinē intelligim⁹ aliq̄d optimū ⁊ vltimū: sz nō ēēt vltimū ⁊ optimū nisi ēēt per se sufficiēs ⁊ perfectissimū ⁊ ex alia parte q2 ponit̄ q tal' visio sine dilectiōe ⁊ delectatiōe q̄cūq̄ ponit̄ q nō sit se sufficiēs ⁊ perfectissima nec beatifica i' ⁊c. 8ꝫ p': q2 visio dei q̄ āɔcomitaret̄ dilectio ⁊ delectio sūma circa deū ēēt btior perfectior ⁊ sufficientior se intrinsece q̄d p' tripl'r. Primo q2 dilectatio oꝫ coaugeret intrinsece etiā respectu debiti ipsi oñe. ⁊ operationem vtiq3 per phm ⁊ ɔ̄rto ethi. ⁊ ꝑ rictiā ⁊c. Secūdo q2 nō minus imo multo magis oꝫ reā et ipsi intellect⁹ ne toto conatu tēdat i deū ex appetitu ⁊ inclinat. one nāli volūtat̄ in satietate in q̄ pt carētiā actuū ⁊ pfectionū suaꝫ circa deū q̄ nāt̄ ai a sepata ex appetitu nāli administrādi suū p psectibile i. corp⁹ hoc oꝫ q2 nō min⁹ imme ē meli o volūtat̄ i deū ꝗ i intellectu i sen aie i itelligēti q̄ sit ctit⁹ nāl'is intim⁹ aie ad administrādū corp⁹: sꝫ he. 12. sup gen. ad lr̄aꝫ versus finē c. 17 de ꝑ vel. 12. a. dicit q ꝑ ꝑdictā iclinatiōꝫ retardat̄. iane tota tētiōe ꝑgat i illū sūmū celū ⁊c. i' ⁊c. Tertio q2 visio nāle ēētiā diuinā cū oib⁹ circūstātijs ꝑ se faciētibus ad btitudinē ⁊ ꝑ hāꝫ reddētib⁹ agibiliorē hꝫ visionē̄ ꝑfectiorē sufficiētiorē ē ⁊ magis intima q̄ ille q̄ sic nō hꝫ: hoc pꝫ q2 act⁹ virtuosi variat̄ ñ solū ex obiecto: sꝫ et circūstātijs. vt pꝫ inducēdo. Et i ōl ēēntia diuina ñ solū btificās i rōe ob⁹ tñ alia sibi ad ēētia aliq̄ sūt facietia ad btitudinē ꝑ modū circūstātie. sꝫ vl' deū sb rōe q̄ actū satiat ⁊ q̄etat oēs ptes magis videt̄. videt dinā ēētiā plurib⁹ circūstātijs ꝑ se facietib⁹ ad btitudinē i actu q̄ ille qui videt eū sine istis circūstātijs. ⁊ nō i actu satiās ⁊ q̄etās oēs ptes mais ḡ seq̄t̄ q pm⁹ hēbit visionē ꝑfectiorē ⁊ sufficien q̄ secūdus ḡ secūdus ñ hēbit ꝑfectissimaꝫ ⁊ hoc ꝑbādū q̄ ⁊c. Preterea ad ꝑncipale sic si visio ea possꝫ ⁊c. vl' hoc ēēt q2 sbtrahē suā influentiā ē ab ipā volūtate sic q ñ vellꝫ ɔtinē cū ipā respectu q̄cūq̄ dilectōis circa deū btifice siue clare visū vl' strahē: sc' i rōe obiectāt oēꝫ actū volūtat̄ ip̄i⁹ videtis clare: vel q̄ imitteret de⁹ i ipā volūtate aliquē ɔ̄riū: vt odire eū vel ɔ̄dictoriū vt nolle diligē eū: ⁊ vel q2 sepatet volūtatē ab ipō itellectu vl' hc faceret volūtas ꝑ actū deliberatiuū cognitiōe ꝑcedente positiua ⁊ diuisiua ad expiēdā suā libtatē: sꝫ nullo oꝫ modoꝝ pōt eē ḡ ma. pꝫ q2 alij modi nō sūt ita hoc nec occurrūt. P' mi ⁊ ꝑ q de⁹ ñ pōt sbtrahē influētiā ḡnalē: ⁊ ex hec isert̄ q in ltom m⁹ pōt alia q̄ se tenēt a pte dei: assūptū āt p' q2 si de⁹ abstraheret suā ḡnalē ifluētiā: de⁹ ñ ēēt de⁹ q peccaret ⁊ amicitie ⁊ ēēt iniuriosus amic⁹ hoc faciēdo: ⁊ ēēt sūme bon⁹ q̄ ōia sūt absurda. Et q ista seq̄rēt̄

p'. q2 sꝫ de⁹ libē ⁊ ɔtingēt̄ cōicet creaturis pfectiōes i qb⁹ cōplacet vt i obis secūdarijs ɔplacēdo i se ⁊ in suis pfectiōib⁹ vt i obo ꝑmario tñ postq̄ cōicate sūt dicte pfectiōes ip̄is creatur' eade necessitate q̄ transiectu sue cōplacētie i ēētiā suā ⁊ pfectiōes formales trāsit et i oba scd'aria ei⁹ pmas ꝑ ectōes pricipātia ⁊ ꝑ oñs stāte casu de⁹ necio diligit hītes istas pfectiones: i' ꝑ legē amicitie ñ puabit amicū talib⁹ pfectōib⁹ ⁊ bonis sibi possibilib⁹: ⁊ ad q̄ sūme disposit⁹ ē ei⁹ amicus: ɔ certū ē q vidēs deū beatifice pncipat pfectiones dei: ⁊ ē sibi silis Jo. ɜ scimus q̄m cū apparuerit similes ei erimus: quoniam videbimus eū sicuti est ⁊ ꝑ ethi. ꝑticula. 15 bō sꝫ intellectū opans ⁊c. vbi aristo. expsse intēdit istā deductōꝫ nec theologus oꝫ minus attribuere deo q̄ vera amicitia quā acit pur' phs i' ⁊c. Nec pōt vlteri⁹ dici q hoc pōt voluntas facē ꝑ pē expiri suā libertate vt deducit: dimitto tñ deductione: q2 ɔcedo istā partē minoris sue: vna eꝫ eo i' sic vt sibi vr: pꝫ mi. ⁊ p et oñs tota rō. Preterea: ad pncipale tertio sic. btūs aug 13. de tri c. 8 arguit sic: quō erit vera ista tā ꝑspecta tā examinata tā certa sma bonos ēē oēs boies velle si ipsi q̄ iā sūt btī nec volūt nec nolūt. q. o nullo mō. Et si dicat̄ q he. aug. loq̄t̄ d potē⁹ ordinata. ⁊ nō vlr de q̄cūq̄. Cōtra: q2 tunc ꝑdicta sñia nō ēēt ita ꝑsecrata ⁊ laudata sic aug. eā auctēticat ⁊ exaltat nec ēēt ita verissima ⁊ certissima: d q̄ nūc ipse cū achademicis oīa dubia achademica cicero dubitauit q̄ cū vellet in hortensio dialogo ab aliq̄ re certa de q̄ nullus ābigeret sumere sue disputatiōis exordiū. beati certe oēs ēē volūt absit vt hoc falsū ēē dicam⁹: ⁊ hec ponit b. aug 13 d tri. c 4. Preterea si ista maior oñ ēēt vera: seq̄ret̄ sicut argumt he. aug. i ꝑdicto loco q q̄ nō vellet beate viuē: vellet beate viuē. sꝫ inq̄t aug ibidē istā repugnātiaꝫ q̄s audiat q̄ ferat p' oña. q2 si vidēs deū beatifice ñ hēret aliq̄ actū dilectōis circa deū iā nō vellet beate viuē: sꝫ ꝑ ꝑdictaꝫ sñiaꝫ tā ꝑspectā q̄ quā q̄lib3 expert̄ oēs volūt nālit beate viuere igit̄. q̄ nō vult beate viuē vult beate viuere: q̄d ē absurdū. Preterea he. aug. ꝑ de trinitate c. vi. vult q mali i iudicē viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ vidē poterūt nisi sꝫ formā q̄ fili⁹ hois ē. ⁊ sbdit sꝫ formā i q̄ eq̄lis ē pri: pculdubio ipi nō videbūt. nō. n. sunt mundi corde ⁊ ipsa vi' o ē facie ad facie q̄ sūmū pmiū pmittit̄. iustis. hec aūt ñ ēent vera si ɔclo illa esset vera q2 stāte illa ɔclone possent ipi videre ꝑdictū iudicē in forma q eq̄lis pri absq3 eo q hēret sūmū pmiū. Et si dicat̄ q aug. loq̄t̄ de potētia ordinata: ñ valet q2 cūt nō sufficient ɔsignat et cāꝫ. igit̄ ⁊c. Istis tñ oib⁹ ñ obstātib⁹ adhuc ñ auderē sic limitare dei potentiā infinitaꝫ ⁊ infinitā. Ad rōnes egidij.

Ad pmā pōt dupl'r rñderi Primo q̄ dē pōt dici q ɔcesso toto pcessu ñ habet̄ in totū q2 ñ ē sile de intētiōe illa volūtat̄ ⁊ actu dilectōis vl' dilectatōis: tū q2 dilectio ⁊ dilectatio sequūt̄ actū intellect⁹ ñ pueniūt: intentio āt illa ñ seq̄t̄ sꝫ ꝑcedit: tū q2 act⁹ dilectōis in pria ē operatio pfectissima: hmōi āt intētio nō ē pfectissima operatio: imo apud multos ē dubiū an sit act⁹ elicit⁹ volūtat̄ cū oīs act⁹ elicit⁹ volūtat̄ sit r̄spectu cognitu: et ꝑ aug. ⁊ hoc ꝑced t cognitiōꝫ. q̄ēq̄d trāsit de hec rōñ ē ad ꝑpositū: q2 ɔcludit o intētiōe ꝑcedēte actū ⁊ ɔ⁹ ē de dilectōe q̄ seq̄t̄ ipāꝫ. Scd'o pōt dici q nihil ɔtingit intelligere nisi adsit intētio volūtat̄ d scd'o ⁊ sꝫ ordinē q̄ nūc ē: sꝫ q̄n o⁹ de potē⁹ dei absoluta sit possibile: nō negat aug. Ad secūdū dico q lꝫ q̄ o vl' ab intellectu sb rōe sūmi boni ñ possit ñ diligi a volūtate ꝑ ppriā efficatiā volūtat̄ supposita influētia ḡnali: vt pꝫ ex ꝑce. q pōt tñ ñ diligi d potē⁹ dei absoluta suspēdēt̄ actū volūtatis. Et ad pbatōꝫ dicēdū q ꝑportionē ɔuenie sꝫ oꝫ dici q sic sūmū malū ad amarū sic sūmū bonū ad odiū: vel sicut summū malū ad nō odiū sic sūmū bonum ad non

Rñō ad eg

ꝯmaritita q̄ vtrobiq̃ accipit̄ actus positiuꝰ vel vtrobiq̃ negatiuꝰ ꝛ subiᵒ sensu rō nō. ꝓcedit qꝛ ꝓcedit q̄ sicut sūmū malū appꝛehēsū p intellectū nō pōt diligi positiue. sic nec sūmū bonū clare visū odiri positiue pōt tn̄ deꝰ subtrahere actū odij audiente aliqd sub rōne sūme mali: q̄ si ponat̄ i eē nulla seq̄tur ꝯdictio. ꝛ silr poterit subtrahē actū dilectiōis a vidēte aliqd sub rōe sūme boni. Auctes btī aug. nō sūt ad ꝓpositū qꝛ supponūt gnālē īfluētiā dei q̄ posita ꝯcedit q̄ volūtas exiret i actū. Ad tertiū negat mi. qꝛ lꝫ appꝛehēdēs se nō possit se nō diligē p ꝓpaꝫ efficatiā volūtaq̃ supposita influētia gnāli. pōt tn̄ deꝰ hmōi actꝰ suspēdere manēte cognitiōe.

Ad rōnes gerardi.

Rñō ad gerardū. Ad pmā alteriꝰ doctoris nego ꝯñaꝫ ꝛ ad pbationē qñ dr̄. q̄ pñtia obiecti fruibilis ē i mediata cā fruitionis: pꝫ q̄ nihil ꝯcludit d fruitōe nō beatifica qꝛ talis cātur totalr a volūtate supposita gnāli influētia dei vt pꝫ ex. q ꝓcedēti. nec etī ꝯcludit de fruitione btifica: qꝛ supponit ista deductio q̄ deꝰ sic sit immediata cā fruitiōis: qꝛ ē eiꝰ obiectū ad modū q̄ obiectū visibile ponit̄ ab aliqbꝰ imediata cā visionis: qđ nō ē verū: qꝛ deꝰ nō cāt fruitōeꝫ nec visionē btificā. qꝛ ē obiectū btificatōis. obiectū .n. nō reqrit̄ ad actū vt causet actū: sꝫ vt tmiet tm̄ vt suppono ꝑ nūc sꝫ qꝛ soliꝰ dei ē btificare. Et iō ñ ē imaginādū q̄ deꝰ quātūcūq̃ sit pñs itellectū ꝛ volūtati i rōe obi cāt visionē ꝛ fruitionē btificā nālr ad modū quo obiectū ponit̄ a mult̄ cāre actū. sꝫ mē libē ꝛ ꝯtingēt ad modū quo cāt lumē glorie ꝛ charitatē i aīa ꝛ aīaꝫ i corpore: ꝛ iō ñ seqt̄ stāte clara dei visiōe pñtia obi fruibilis est necessaria. igit̄ necessario cāt actum fruitionis. nō .n. cāt qꝛ ē obiectū. nec pñtia obiecti necessario reqrit̄ ad cāndū actū fruitiōis sicut imaginatur iste doctor: possꝫ .n. deꝰ nō cē pñs volūtati in rōe obiecti ꝛ cāre ipsa actū fruitionis actū fruitiōis si vellet: lꝫ tūc volūtas nō posset frui. Ad secundaꝫ ēt nego ꝯñaꝫ qꝛ poterit deꝰ subtrahē influentiā suā sub actu fruitiōis nulla ꝓueniēte nouitate ex pte potētie nec obi. Et qñ dr̄ q̄ potētia codē mō se hñte ad obiectū ꝛ ecōuerso eodē mō seq̄r actus: verū ē stāte gnāli influētia ꝛ ñ alr. alr̄ deꝰ nō possꝫ anichilare. actū dilectiōis quo nūc diligo petrū nulla ꝓueniēte nouitate ex pte potētie nec obi. q̄ nō dr̄ bñ dictuꝫ. Nec vꝫ si dicat̄ sic iste doctor vr̄ imaginari q̄ actꝰ resultat in potētia ex determinata ꝓportōe potētie ad obm. igit̄ nō pōt tolli nisi hmōi ꝓportio dissoluatur dissoluāt nō vꝫ nisi p aliq̄s mutatiōes ꝓueniētē amotiōeꝫ actꝰ. igit̄. idē q̄ pꝰ. qꝛ ꝯcedit̄. maioꝛ ad bonū sensū. supposita gnāli īfluētia ꝛ manutenētia. pmi sine q̄ ēt stāte tali ꝓportiōe actꝰ tēdit in nihil.

Ad rōes mgrī alphōsi portugalēsi.

Rñō ad alphon. de por. Ad pmā vero alioꝝ nego minorē qꝛ nec seq̄t̄. q̄ btificū nō eēt btificū nec q̄ pfectissimū nō esset pfectissimū nec q̄ p se sufficiēs nō eēt p se sufficiēs. Et ad pbatiōnē. cōcedo. alterā pte vꝫ q̄ talis visio sit btifica in gnē visiōis pfectissima ꝛ p se sufficiēs pfectiōe ꝛ sufficiētia reqrit̄ ad hoc q̄ visio sit btifica. Et altera pa ꝯdictiōis ē facta. Et qñ dr̄ q̄ visio dei clara quā ꝯcōitaret̄ dilectio ꝛ delectatio sūma circa deū btioꝛ ꝛ sufficiētioꝛ i se itrīsece: nego qꝛ cū visio sit res distīcta a dilectōe ꝛ delectatōe pōt habere totā suā pfectionē intrīsecā saltē d potētia dei absoluta sine ipis. Et ad ꝓbatiōes rñdeo ad pmaꝫ ꝯcesso q̄ dlectationūc d facto pficiat opatiōꝫ intrīsece. l. q̄ opatio quā seq̄t̄ dilectio sit in se pfectioꝛ adhuc nō seq̄t̄ q̄ deꝰ d potētia sua absoluta ñ possit ꝯseruare opatiōꝫ q̄ ñ ē delectatio ꝛ totā eiꝰ pfectōꝫ sine delectatiōe. nec ꝓbat̄ oppositū. Ad scdaꝫ ꝯcesso maiori de gfā. vl̄ intelligit in minori q̄ p iudi

natiōnē illā nālē quā hꝫ aīa ad suū ꝓpꝛiū pfectibile sic retardat̄ ne tota intentiōe pgat in illū sūmū celū. ꝛc. q̄ nō videat deū btifice aī resumptionē corpis. vl̄ nō. Si pmō pꝫ q̄ ꝓpō ñ solū est falsa sꝫ erronea ꝛ ꝯ determinatiōeꝫ ecclie: vt pꝫ p illā decretalē eūuagantē dñi bñdicti de visiōe aīaꝝ. Si scdo mō. pꝫ q̄ rō nihil ꝯcludit imo ꝯcludit oppositū eiꝰ q̄đ intendit: qꝛ nō repugnat aīe videre deū btifice nō obstāte inclinatiōe illa quaꝫ hꝫ ad corpꝰ ita nec repugnabit ei saltē de potētia dei absoluta ñ obstāte inclinatiōe illa volūtatē: ꝛc. Ad tertiū pōt vno mō dici q̄ illa maioꝛ ē vera de factoꝰ ñ quin deꝰ de poteā sua absoluta possit facere q̄ vides diuinā essentiā sine circūstantijs illis habeat ita pfectā visionē sicut ille q̄ videt ipaꝫ cū hmōi circūstātijs nō ꝑꝰ: qꝛ lꝫ actꝰ virtuosi varient̄ d scdō nō solū ex obiecto: sꝫ ex circūstantijs vt dicit nō tm̄ pꝫ ex hoc oppōm maioris sue ñ eē possibile d poteā dei absoluta. q̄đ tn̄ dꝫ pbare si vult aliqd ꝯcludē ad ꝓpositū. Scdo pōt dici q̄ lꝫ ad hoc q̄ visio sit btifica reqrat̄ q̄ hñs ipaꝫ videat diuinā essentiā cū oibꝰ circūstātijs p se facientibꝰ ad visionē btificā: nō tn̄ oꝫ q̄ videat ipaꝫ cū oibꝰ circūstātijs p se facientibꝰ ad btitudinē. qꝛ btitudo in plus se hꝫ q̄ visio btifica cū talis visio nō sit tota btitudo: ꝛ iō nō oꝫ q̄ hñs visionē btificā videat diuinā essentiā sb rōne q̄ actu satiat ꝛ q̄etat volūtatē sꝫ sb rōe q̄ actu satiat ꝛ q̄etat itellectū. Pōt ēt dici ad oēs istas ꝓpōes sil q̄ nō pbāt q̄ visio dei clara sine dilectiōe ꝛ delectatiōe ñ sit btifica ꝛ p ōnis pfectissima ꝛ p se sufficiēs pfectiōe ꝛ sufficiētia q̄ reqrit̄ ad hoc q̄ visio sit btifica sꝫ si aliqd ꝯcludūt pbāt q̄ istis positis adhuc illa visio i gnē suo eēt pfectioꝛ: sꝫ ex hoc ñ seq̄t̄ q̄ si ne illis ñ sit btifica sicut pfectioꝛ erit btitudo post resumptiōꝫ corpoꝝ fm decretalē: ꝛ tn̄ nō seq̄t̄ q̄ aī nō sit btitudo. Ad scdꝫ pncipale dico q̄ tal visio pōt eē sine dilectōe ꝛ dlectatiōe: qꝛ ipa manēte deꝰ pōt d poteā sua absoluta sbtrahē influētiā gnālē ab actibꝰ dilectiōis ꝛ delectatiōis. Et ad pbationē qñ dr̄ q̄ tūc deꝰ ñ eēt deꝰ ꝛ peccaret i legibꝰ amicitie nego ꝯñaꝫ imo si illa ꝯñs eēt bona seq̄ret̄ q̄ deꝰ d potēa sua absoluta nō possꝫ anichilare aliquem btūm. q̄đ nullus verꝰ catholicꝰ dꝫ ꝯcedē: cū possit anichilare totū mūdū vt pꝫ p dam si. h. c. h. ꝛ ꝯña pꝫ: qꝛ deꝰ sbtrahēdo iflūctia suā a dilectiōe ꝛ delectatōe beati peccat i legibꝰ amicitie ꝛ p ōns nō ē deꝰ: nec sūme bonꝰ: vt dicit multo magis annihilādo ipꝫ. Et ad pbationē q̄ fūdat̄ i dictis aureoli: apparebit q̄đ dicendū di. 17. vbi ostēdet̄ q̄ d poteā dei absoluta fieri pōt q̄ aīa iformata charitate sine grā deo nec accepta ad vitā etnā. Ad tertiū ꝯcedo q̄ stāte gnāli īfluētia dei volūtas videtꝫ deū intuitiue p suā ꝓpꝛiā virtutē ꝛ efficatiā ñ pōt ipꝫ nec suā btitudinē ñ velle. vt pꝫ ex. q. pcē. ꝛ hoc vult be. aug. in auctē illa vt pꝫ ibidē: sꝫ q̄n oppositū sit possibile d poteā dei absoluta nō dicit aug. Nec pp̄ hoc sequit̄ q̄ sniā q̄ dr̄ bonos eē oēs hoīes velle ñ sit ita ꝯsecrata ꝛ laudata: sic be. aug. d q̄ aug. psupponit gnālē influētiā dei sine q̄ sꝫ ipꝫ ōis creatura tēdit in nihil. Ad q̄rtū nego ꝯñaꝫ nec vnq̄ be. aug. fecit eā. Et ad pbationē ꝯcedo q̄ si vidēs deū beatifice nō hꝫ et aliquem actū dilectōis circa deū iā nō vellet bñ viuē. Sꝫ qñ dr̄ vlteriꝰ. q̄ p p̄dictā sententiā tā ꝓspectam oēs volūt bene viuere: verum ē stante gnāli influentia dei q̄ nō ponit̄ ex supposito: ꝛ iō nō seq̄t̄: q̄ q̄ nō vult bñ viuere vult bñ viuere sicut assumit̄. Ad vltimū dico q̄ ex aucte illa. nō sequit̄: q̄ ꝯrñ mea nō sit vera. Et ad pbationē qñ dr̄ q̄ stāte ꝯclusiōe mea pñt impij videre iudicē i forma i q̄ e eq̄lis pri ꝛc. Pōt rñderi dupliciter. p. qdē pōt dici. q̄ ipij nullo mō pñt videre iudicē i tali forma: visiōe btifica de q̄ nūc loq̄mur

q: lz sine actu volūtat bēatr summū pmiū totalr: bʒ tn̄ summū pmiū p̄tialr i cū tal' visio et supposito sit beatifica. Int alia n̄ solū. repugnat btificatio tota lit: sʒ et p̄tialr. Scđo pōt ɔcedi: q̄ð potētia dei absoluta ipm̄ pōt videre iudicē i illa forma nec illud negauit be. aug. Et qñ dicq̄ tūc nō sufficiebāt assigna ret cām' nego: q: be. aug assignauit. cām de facto ꝛ f̄m ordinē q̄ nūc ē. ꝛ illud sufficiebat sibi' cū nō loq̄ ret nisi de potētia dei ordiata. ꝛ scđʒ ordinē quē cre dim' istituta a deo. Cōtra secūdā ɔclusionē q̄dā opio q̄rūdā doc. nostroꝝ. q̄ ponūt q̄ de pote' dei ab soluta creatura rōnalis pōt sil' eē btā quātū ad intel lectū ꝛ dānata quātū ad volūtatē. vl' q̄ð idē est. pōt deū videre btifice. ꝛ ip̄m odire ꝛ de ip̄o positiue tri stari p̄ quācq̄dā coꝝ.

Dicta. Michael de massa i. l. di. l. q. 9. ar. 1. ɔ' ꝛ 4.

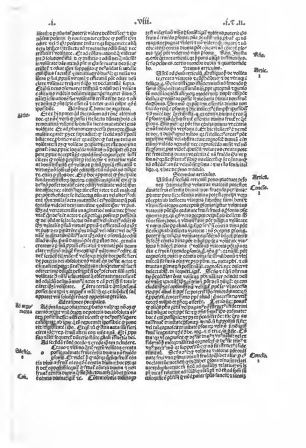
Arguit primo sic' de' pōt facere q̄ð q̄d nō īplicat ɔdictōz in p̄mō. sʒ q̄ aliq̄s hēat sil' in intellectu actū btifice visiōis ꝛ i volūtate actū odij ꝛ resilitiōis nō īplicat ɔdictionē i p̄mō igit ꝛc. maior supponit mi nor p̄bat: q: isto casu posito nō seq̄t q̄ ab actu vi siōis btifice remoueat aliq̄d q̄ dicat de ip̄o i p̄ mō di cēdi p̄ se: q: nec act' amoris. nec act' odij ꝛ resilitio nis dr̄ de actu cognitōis p̄ se p̄ mō: imo nec scđo mō: q: nō sunt de p̄ intellectu ei' nec ēt de scđo intellectu igit cāu posito nulla seq̄t ɔdictio p̄mi modi imo nec secūdi. Pretea p̄ diuinā potētiā absolutā pōt fieri q̄ aliq̄s sil' hēat actū btifice fruitōis ꝛ actū miserie ꝛ tristitie i volūtate: igit p̄ diuinā potētiā absolutā pōt fieri q̄ aliq̄s sil' hēat i itellectu actū btifice visio nis ꝛ i volūtate actū odij ꝛ resilitiōis: ɔñia p̄ʒ: q: ex oppositoz repugnātia videt int actū delectatiōis ꝛ tri stitie circa idē obiectū q̄ int actū cognitōis ꝛ actū odij i volūtate añs p̄'. q: act' delectatōis ꝛ act' tri stitie circa idē obm̄ nō opponūt ɔdictorie cū vterq̄ sit positiu'. igit si repugnāt circa idē obm̄ hmōi repu gnātia nō ē nisi ɔrietas ꝛ ɔrie resistētie. sʒ n̄ ē aliq̄ ɔdictio q̄ duo ɔria quātūcūq̄ i suo esse positiuo sint sil' i eode subiecto dīna virtute: q: pōt fieri q̄ vnū p̄ rioꝝ alteri nō resistet nec agat i ip̄z. vt q̄ calor nō agat i frig' nec resistat eidē ꝛ ecōuerso: sicut pōt fieri diuina virtute q̄ vna dimēsio nō agat i alterā nec resistat sibi: sicut q̄ñ duo corpa sūt i eodem loco igit non ē aliq̄ repugnātia q̄n delectatio ꝛ tristitia fieri possint circa idē i eadē potētia. Pretea de' posset assumē ad vnitate suppositi nāz alicui' dāna ti manēte dānatoꝝ q̄ posito poterit de' isluē ad actū p̄oris potētie nō isluēdo ad actū posterioris: imo ꝛ ad actū posterioris nō isluēdo ad actū p̄oris: q: dūmō possit obm̄ fieri p̄ns potētie: sic ð scō fuit i xp̄o i quo erat btitudo i aīa ꝛ non redūdabat in corp': sʒ erat corp' ei' passibile ꝛ mortale: poterit q̄ isluē ad actū btificū itellect' nē dānate assūpte n̄ isluēdo ad actū btificū volūtatis: q̄ posito remanebit odiū ꝛ tristitia in volūtate sugnemēte actu beatifico in intellectu. Et ɔfirmat: q: stāte tristitia ꝛ odio in volūtate ali cui' dānati vel alteri' ꝛ ɔseruāt in esse: p̄ diuinā po tētiā poterit de' isūdere in potētia itellectiua oem aliā actū ad quē ē sūme dispōsi a obiecto p̄nte. sʒ i tellect' non disponit p̄ aliq̄ð exñs in volūtate: ḡ po terit de' cāre in intellectu habitū glorie ꝛ facere p̄ sentē se in rōe obi' q̄ posito poterit intellect' p̄ habi tū glorie eleuat' eē capax beatifice visiōis sine ɔdi ctiōe.

Thomas Tho. de argen in. 4. di. vl. q. vlt. ar. 1.

Preterea ad idē q̄dā zali' arguit sic. de' p̄ abso lutā potētiā suā pōt i itellectu dānati bois cāre in tuitiuā visionē sui nulla fcā mutatōe in ei' volūtate igit p̄ absolutā dei potētiā fieri pōt q̄ aliq̄s intuiti ue deū videat ꝛ ip̄z odiat positiue: ɔñia p̄ʒ q̄ volū tas dānati añ hmōi visione deū odiebat: ꝛ ꝛ post: et q̄ in ip̄a nulla ponit variatio' añs sic p̄': q: nātum ad p̄mū p̄ʒ: q: cūcūq̄ intellectui de' ē intime p̄ns: i illo pōt cāre intuitiuā visione sui sʒ de' oī itellectui ēt dānati ē intime p̄ns: q: ē intimior oī creature q̄ ip̄a sibiip̄i f̄ʒ aug. in li. ɔfes. igit ꝛc quātū ad secūdā p̄' sic. de' pōt suspēdere volūtatē vl' bois ne ali q̄ð p̄cipiat de bis q̄ sūt i ei' itellectu igit pōt i intel lectu dicti bois cāre visionē intuitiuā sui nulla fa cta mutatiōe i ei' volūtate: ɔñia p̄ʒ q: volūtas vt di cūt nō mutat ex aliq̄ obo' nisi p̄cipiat i p̄m aliq̄ mō: añs p̄': q: de' pōt posteri' sepāre a p̄ori' vt appet i accidētib' sine subiecto i sacro altaris igit pōt p̄us ɔseruare i eē ꝛ i opari sine suo posteriori: sʒ opatio itellect' ē naliter p̄or opatiōe volūtatis igit de' pōt in tellectū in p̄fecta sua opatiōe ɔseruare: dato q̄ de hoc volūtas nihil percipiat.

Rñō ad rōnes michae is de massa.

Ad p̄mū istoꝝ posset negari mā. q: p̄ nullā poten tiā fieri pōt q̄ vnū correlatiuoꝝ ponat in eē sine al tero: ꝛ tñ nō ē ɔdictio p̄mi modi p̄ p̄bationē suā q: vno correlatiuoꝝ remoto nō remouet aliq̄ð q̄ð dica tur de altero i p̄ mō dicēdi p̄ se: vnū. n. correlatiuū n̄ dr̄ p̄ se p̄ mō ð altero: nec ē ð p̄ intellectu alteri' et p̄ istū doc. lʒ sit ð cōintellectu ip̄i': ꝛ iō ad positionem vni' correlatiui sine altero nō seq̄t ɔdictio p̄mi mo di: sʒ secūdi: f̄ʒ istū modū loquēdi. q̄cq̄d tñ sit de ma iori mi ē simplr̄ falsa: q: q̄ aliq̄s videat sil' deū be atifice ꝛ ip̄z odiat positiue iplicat ɔdictionē a p̄ mō saltē p̄ illationē. nec p̄batio valet: q: lʒ cāu posito n̄ remoueat aliq̄ð ab actu visiōis beatifice q̄ð di cat de ip̄o in p̄ mō ð cēdi p̄ se. ponit tñ aliq̄ð sil' cum ip̄o ad q̄ potētiā seq̄t ɔdictio et p̄mi modi: vt p̄ʒ ex supdictis: q: vel de' facat q̄ creatura vidēs deū bea tifice odiat ip̄ʒ positiue vl' ip̄a creatura si de' p̄mū seq̄t q̄ de' sit actor ꝛ cā mali culpe: ꝛ q̄ deo actore ent bō deterior vt declaratū ē sup' ꝛ ad h' seq̄t q̄ de' n̄ sit de': ꝛ hec ē ɔdictio p̄mi modi. Si de' scđm cū creatura p̄ suā p̄priā efficatiā nō possit odire aliq̄ð nisi in illo sit aliq̄s defect' boni' aut aliqua rō mali exñ vel saltē apparēs. ꝛ in deo clare ꝛ beatifice vi so nullo istoꝝ mod p̄ sit aliq̄s defect' boni: vel aliq̄ rō mali: q̄ vt p̄ʒ ex supdictis seq̄t q̄ in deo sic viso sit ꝛ n̄ sit aliq̄s defect' boni. vel aliq̄ rō mali ꝛ hec ē ɔdictio p̄mi modi. Ad secūdū nego p̄ñs ad sensū arguēt': q: simplr̄ ē ipossibile ꝛ ɔdictione iplicat q̄ aliq̄s fruat deo sil' btifice ꝛ ð ip̄o positiue tristet: nec p̄batio sua valʒ: imo si illa p̄batio eēt bona seq̄ ret q̄ aliq̄s posset sil' diligere ꝛ delectari ð deo bea tifice ꝛ ip̄ʒ odire ꝛ ð ip̄o tristari dānabilit q̄ð nulli' dicēt sane mētis: ꝛ q̄ sil' ꝛ semel eēt beat' ꝛ dānatus quātū ad volūtatē q̄ð n̄ credo aliquē velle ɔcedere ꝛ q̄ seq̄ret apparet: q: dilectio beati ꝛ odiūʒ mali: delectatio beati ꝛ tristitia dānati nō opponūt ɔdi ctorie sʒ ɔrie tm̄. Et ista repugnātia nō obstar p̄ ð ductionē suā. Dico igit ad p̄batiōz q̄ lʒ delectatio ꝛ tristitia circa idē n̄ opponāt ɔdictorie. sʒ ɔrie tm̄ ad simultatē tñ coꝝ in eadē volūtate sic q̄ volūtas sil' delectet ꝛ tristet ꝛ p̄ferti btifice ð eod ē sic loq̄t iste doc seq̄t ɔdictio' q: cū tristitia sit ð his q̄ nob nolētib' accidūt: tal' nollet deūʒ: ꝛ ex alia pte vellet eū q: delectatio ꝛ p̄ferti btifica p̄supponit dilecti onē: ꝛ sic volitiōz i' sil' vellet ꝛ nollet deū: q̄ sūt ɔdi ctoria. Multe alie ɔdictiōes sequūt satis euidēt ꝛ iō p̄ trāseo. Ad tertiū dico q̄ de' nō pōt assumē re ad vnitatem suppositi naturam alicuius dāna ti odientis ꝛ blasphemant ip̄m actualit: sicut pre supponit in ratiōe illa: igitur ratio nulla. posito ta men p̄ possibili: adhuc rō nō ɔcludit: q: casu posi to concedo q̄ deus poterit influere ad actum bea tificū intellect' nō isluēdo ad actum beatificum vo

liceat: & p pñs tal' poterit videre deū btifice & ipo nō frui posint' sz nō sequitur, et hoc q possit ipm odire vel ꝯ ipo ꝯ posit' me tristari: qr supueniete aliq actu btifico i itellectu nō remanebit odiū illud nec tristitia i volūtate. Et ad cōfirmationē q videtur pre ꝯ solutionē istā. d. q tristitia & odiū dei q nūc sūt in volūtate dānati: nō pūt in ipa seruari deo sic q eriste & odiat ipm supposito q de' ondat se intellectui ipius sacialit' & intuitiue: rō bui' ē: qr nulla volūtas p suā ppriā virtutē & efficatiā pōt odire deū clare visū nec tristari ꝯ ipo vt declaratū ē supra. Et iō si deus ꝯseruaret tristitiā & odiū dei i volūtate alicui' videtis deū intuitiue: ipe faceret illum ꝯ nālē iclinationē sue volūtatis tristari de deo & odire deū: & p pñs ipse esset cā & actor mali culpe qd ē ipossibile. Ad rōnes Thome de argetina.

Ad tho. Et ex his patet qd dicendum ad rōnē alterius doc. qr nō ē verū q possit i itellectu dānati bois cāre intuitiuā visionē sui: nulla facta mutatiōe i eius volūtate. Et ad pbationem ꝯcessa pma pte ꝯn' multi negarēt p3 ex supradictis: q secūda nō ē possibile: nec pbatio valet qr ad hoc q fiat mutatio in volūtate: nō oz q volūtas ꝯcipiat sicut iste doc. imaginat': imo pprie loquēdo volūtas nō ꝯcipit: cū ꝯcipere pprie acceptū sit quoddāmō cognoscere sufficit eni q volēs ꝯcipiat p itellectū & intuitiue videat bonū infinitū qd volūtas p suā ppriā efficatiā & virtutē nō solū nō pōt odire: sz etiā nō pōt nō diligere. etiā s3 p istos doc. Et p hoc apparet q pncipale fundamētū istoꝝ doctoꝝ e nullū: imaginat' eni q lz de' nō posset totalit' cāre odiū i volūtate videtis ipm intuitiue nec alteri' qr tūc esset actor & cā mali culpe: pōt tñ ondere se itellectui dānati vel alteri' odienti ipm: nulla facta mutatiōe i ci' volūtate q posito talis videbit deū intuitiue & odiet ipm' vt pus. Sz ad veritatem illa imaginatio ē nulla: nec p hoc vitat' qn de' eēt actor & cā pcti: qr posito p possibili q de' ondat se itellectui dānati: vel alteri' odiēti ipz vel talis p suā virtutē ppriā & efficatiā odit ipz vt pus' deo pmittēte ipm diligē vel odire: vel de' ꝯ nālē inclinationē illi' facit ipz odire ꝯseruādo odiū illud in ipo pmū dari nō pōt et p istos doc. qr nulla creatura p suā ppriā efficatiā & virtutē pōt deum clare visū nō diligē p'm eos igit' multo min' odire. si dēt secūdū sic vident' velle: qr dicūt hoc posse fieri de potētia dei absoluta: nō vitat' qn de' sit actor & cā mali culpe: qr si tal' volūtas reliqretur nē sue nō odiret: imo diligēt deū: igit' si de' ꝯseruet illū actū i volūtate ꝯ nālē iclinationē q ꝯseruato necessitat' ad odiēdū deū nō min' ē actor & cā pcti q si totalr cāret ipz i volūtate. Cōtra tertiā & qrtā ꝯclonē posset sic argui & argunt' a mlt' sz qr ex supdictis sat apparet via soluēdi rōnes oppositas ꝯtrā sco.

Ad rationes pncipales.

Ad argumenta. Ad pmā nego ꝯnā: nec pbatio valz' qr nō oz q cū nō ꝯtigit vnū ꝯ trioꝝ de potētia dei absoluta altez possit inesse: mlti eni dicerēt q de' possz separe caliditatē ab igne q tñ reputarēt ipossibile q ponerēt frigiditatē i ipo. Et qñ dī q ꝯtraria nata sūt fieri circa idē: verū ē nisi alteꝝ eoꝝ insit a nā. Et i ppo sito nālit' sequeret' dilectio stāte gnali influētia dei. Ad secūdā rōnē ꝯcedo & credo ipam ꝯcludere.

Questio. 8. Ctauo & vltimo qrit': vtrū volūtas creata possit ordinate frui eēntia diuina nō fruēdo psonis. Et videt' p q nō: qr qcūq fruit' eēntia diuina: fruit' oi eo qd ē eēntia diuina: hoc p3: qr si dēt oppositū sequit' q fruat' eēntia diuina & non fruat' eēntia diuina q sūt ꝯdictoria: sz qlibet psona ē eēntia diuina: igit' &c.

Con. Cōtra: eēntia diuina pōt videri nō visis psonis: igit' volūtas poterit ipa frui nō fruēdo psonis. ꝯña ꝯcedit': añs pbat' qr nō magis repugnat videri & nō videri q cōicari & nō cōicari: sz eēntia diuina pōt cōicari nō cōicatē psonis igit' pōt videri nō visis psonis. Rño. In ista q. erūt qttuor articuli. qr p pona aliqs distinctiões. scdo ꝯclones. tertio monebo dubia & quarto rūdebo.

Rño.

Primus articulus.

Artic. 1. Qtū ad pmū articulū. Distiguo p de volūtate creata viatoris & cōphēsoris: & de vtraq itelligo q. Scdo distiguo istū terminū nō fruendo psonis: lz nō eēt necessariū nisi ppt iproprium & ꝯiculosū modū loquēdi aliquoꝝ modernoꝝ. dupli' eni pōt itelligi q volūtas possit frui eēntia diuina non fruēdo psonis. Vno mō qr pōt frui essentia diuina non fruēdo re q ē psona: & hic itellect' ē simplr' ipossibil' & ꝯ mētē doc. ꝯtētū istā. q. qr eēntia diuina ē res q ē psona & iō qcūq fruit' essentia diuina fruit' re q ē psona. Alio mō qr pōt frui eēntia diuina vt eēntia ē: nō fruēdo ipa vt psona ē. Et hic itellect' ē de mēte doc. & dubi' apud mltos qr si itellect' creat' pōt intuitiue vidē vel abstractiue cognoscē diuinā eēntiā nō vidēdo actualit nec cognoscēdo an sit vel nō sit psona: pōt videt' qbusdā: voluntas creata poterit frui eēntia diuina vt eēntia ē nō fruēdo ipa vt psona ē: qr sic psentat' sibi p intellectū q sit eēntia q nō ostēdit': an sit vel nō sit psona: & in isto sensu itelligo. q. & hec de pmo articulo.

Secundus articulus.

Artic. 2. Conclo. 1. Qtū ad secūdū articulū pono qttuor ꝯclones. Prima est q voluntas viatoris potest ordinate frui essentia diuina non fruendo personis: pbatur pmo sic: essentia diuina potest concipi vero cōceptu ab itellectu viatoris sub rōne sūmi boni & vltimi finis: non conceptis psonis: igitur voluntas viatoris pōt ipa ordinate frui nō fruēdo psonis. ꝯsequentia p3. qr qd vero ꝯceptu ꝯcipit' ab itellectu sb rōne sūmi boni & vltimi finis pōt diligi a volūtate & non ncāio pp aliud. igit' pp se & si eēntia diuina pōt sic cōcipi ab itellectu viatoris: nō ꝯceptis psonis. poterit sic diligi a volūtate eiusdē: nō dilectis psonis sz sequit' eēntia diuina pōt diligi pp se a volūtate viatoris nō dilectis psonis & volūtas viatoris pōt ipa ordinate frui nō fruendo psonis. Qz. añs p3: qr nālit' pōt cognosci & ꝯuici q eēntia diuina sit sūmū bonū & vltimū: cū sit finis oiuz vt p3 p ph'm. 12. metaphi. & cū trinitas psonaꝝ nō possit nālit' cognosci. nec ꝯuici vt delectabil'. di sequēti. igit'. Scdo & ē q̄si ꝯfirmatio pcedētis rōnis volūtas phi nāliter ꝯcludit deū eē vnū & ignorāt ipz eē trinū pōt deū diligē: qr ꝯcludit ipz eē optimū nā vel igit' pp se vel necessario pp aliud si pp se: poterit ipo frui ordinate: qd ē ppositū. si necessario pp aliud: q necessario vtit' eo: qd nullus et phoꝝ assereret. Tertio sic: ponat' q aliqs phs gētil' vel pagan' nō istruct' i fide trinitatis diligat deū pp se: & p ꝯns fruat' ipo ordinate: hoc ē eni possibile: vt p3 ex pcedēti rōe: tūc qro an tal' fruat' trinitate psonaꝝ an nō. si nō ppositū si sic: vel tal' cognoscit trinitatē psonaꝝ vel nō si nō igit' fruit' icognito qd ē ꝯ be. aug. 4 de tri. c. 10 si sic. Cōtra: qr vl cognoscit q de' sit trin' & vn' nālit': vel ex fide nō p mō: qr nālit' nō cognoscit' q de' sit trin' & vn' nec z' mō qr suppositū ē q nō sit istruct' i fide trinitatis. Scda ꝯ' ē: q volūtas viatoris pōt ordinate frui vna psona diuina nō fruēdo qlibet alia: p c' declaratiōe notādū q lz qlibet psona diuina sit relatiua: reduplicatiue tñ nō dī ad qualibz relatiue: vn lz pr dicat' relatiue ad filiū iquātū pr nō tñ ad spm sctm: qr sic ē pr filij q nō ē pater spūs sancti: & sic eciā

Conclo. 2.

pater nõ possit intelligi inq̃ntũ pater nõ intelle/
cto filio: nec filius inquãtũ filius nõ itellecto patre:
pater tñ ꝛ filius possunt cõcipi nõ cõcepto spũ san
cto: q2 vt sic nõ referunt̃ ad ipm. Et q2 cõformiter
ẽ dicendũ de fruitiõe: videt̃ ꝙ viator possit ordina
te frui patri ꝛ filio nõ fruẽdo spũ sancto: lʒ nõ possit
frui ordinate patre nõ fruẽdo filio: nec econuerso.
Ex p̃missis patet intellectus ↄclõis: q2 nõ in
tell:go ꝙ volũtas viatoris possit frui qualibet psõ/
na diu ina nõ fruẽdo aliqua aliaꝝ: vt videt̃ q̃busdã:
sed ꝙ possit frui aliq̃ nõ fruẽdo qualibet eo mõ quo
dictũ ẽ. ꝓbo igit̃ duas ꝓpões eẽ aliqualit tactas
ex quibus sequit̃ ↄclusio ꝑncipalis. Prima ẽ ꝙ vo
lũtas viatoris nõ potest ordinate frui deo patre nõ
fruẽdo filio nec ecõuerso. Secũda ẽ ꝙ põt ordina/
te frui patre ꝛ filio nõ fruẽdo spũ sancto. Primã ꝓ/
positione deduco sic: q̃ nõ põt cõcipi altero nõ cõ/
cepto: nõ põt diligi altero nõ dilecto si sit in vtroq3
vna rõ diligibilitatis specifice: pat̃ ꝛ filiꝰ in diuinis sũt
hmõi: ergo pater nõ põt diligi: ꝛ ꝑ ↄñs nec frui sine
filio: nec ecõuerso. maior patet ex terminis: ꝛ mi/
nor quantũ ad p̃mã partẽ ꝓbat̃ auc̃te ꝛ rõne. Prio
quidẽ auc̃te ph̃i in p̃dicamẽtis. d. q relatiua sũt sil:
nõ solũ natura: sed naturali intelligẽtia. Secundo
rõne: q2 quẽ cognosco eẽ patrẽ cognosco habere fi/
liũ: igit̃ nõ cõcipio nec possum cõcipe patrẽ nõ con/
cepto filio. ↄñã ẽ nota: ꝛ añs patet: q2 qui nõ hʒ fili
um nõ ẽ pater: igit̃ quẽ nõ cognosco habere filiũ nõ
cognosco eẽ patrẽ. Quantũ ad secũdã patet ex
fide: q2 sicut patris ꝛ filij vna ẽ diuinitas ꝛ vna ve
ritas: sic ꝛ vna bonitas: bonitas aũt in quocũq3 est
rõ diligibilitatis: igit̃ ꝛc. Et cõfirmat̃: q2 nullũ abso
lutũ in diuinis plurificabit̃: cũ omne tale dicat̃ de
qualibet ꝑsona singulariter ꝛ de omnibus non plu
ralit̃ ꝑm regulã bea. aug. 5. de tri. c. 18. ꝛ 19. ꝛ mul/
tis sequẽtibꝰ: sed bonitas ꝑ eũ ibidẽ dicit̃ ad se: ꝛ ꝑ
ↄñs ẽ absoluta: igit̃ ꝛc. Secũda ꝓpõ deducit̃ sic
q̃ põt cõcipi sub rõne sũmi boni ꝛ vltimi finis al/
tero nõ ↄcepto: põt ordinate diligi ꝓpter se altero
nõ dilecto: ꝛ ꝑ ↄñs ordinate frui sine illo: sed pater
ꝛ filius in diuinis pñt sic cõcipi a viatore spũ sãcto
actualit nõ cõcepto: g̃ maior est nõr: ꝛ minor hʒ du
as ptes. Prima ẽ ꝙ pater ꝛ filius pñt cõcipi a via
tore spũ sancto nõ cõcepto actualit. Secũda ẽ ꝙ
sub rõne sũmi boni ꝛc. p̃ma ꝓbat̃: q2 oĩs res distin
cta realit ab aliã re nõ includẽs ipam in suo ꝑse cõ
ceptu põt cõcipi actualit sine illa: patet de se: sʒ pa
ter ꝛ filius a spũ sancto realiter distinguunt̃ ꝛ ipm
nõ includũt inq̃tũ tales in eoꝝ ꝑ se ↄceptu: q2 vt
sic nõ referunt̃ ad ipm: vt patet ex supradictis: igi
tur. Secũda vero sat ẽ clara: q2 pater ꝛ filius nõ
possunt cõcipi essentia nõ cõcepta: cũ quelibet ꝑso
na in sua rõne includat essentiaꝫ: sed eẽntia diuina
ẽ sũmũ bonũ ꝛ vltimꝰ finis omniũ: igit̃ ꝛc. Ter/
tiũ oñ ẽ ꝙ volũtas cõprehẽsoris nõ põt frui btifice
eẽntia diuina nõ fruẽdo ꝑsonis. Istã ↄclonẽ q̃dam

Aureolus 1. ꝑ. di. 1. q. 1. ar. 2.

Aureolus hoc. deducit rõne q̃druplici: q̃ videt̃ vt dicit demõ/
stratiue ↄcludere cuicũq3 fideli. p̃mo sic. cuiꝰ ↄstitu
tiua sũt seorsuꝫ cõceptibilia. ꝛ hñtia ꝓprias vni/
tates ↄstitutũ necesse est esse ↄpositũ: saltẽ secũdũ
rõneꝫ. hoc ꝑ3: q2 clarũ ẽ ꝙ i tali ↄstituto. sunt vnũ ꝛ
vt vnũ se habẽtia vt cõpossibilia inter se vel faciet
aceruũ: ꝛ sic necesse ẽ ꝙ sit ↄpositũ q̃ ↄstitutũ ẽ vel
ꝙ sit aceruꝰ. s; ꝑsona diuina ẽ simplicissima nec est
cõposita: q2 nõ ẽ maior simplicitas i eẽntia diuĩa: nẽ
q̃ ꝑsona cũ ꝑsona vere sit deus: deꝰ aũt ẽ simplex
oĩo: vt dicit capitulũ de summa. tri. ꝛ fi. ca. firmit̃:
g̃ essentia ꝛ ꝓprietas ↄstituta ꝑsone nõ sũt seorsum
cõceptibiles: nec habẽtes ꝓpriã vnitatẽ: sed omni
no fundãt eandẽ rõnẽ. Preterea q̃cũq3 sũt ali/
que res nullũ in numeꝝ penitus ponẽtes apud ali/
quẽ intellectũ: nulla illaꝝ habet ꝓpriã vnitatẽ nec
ẽ seorsum cõceptibilis: sed fundãt omnino vnitatẽ
eandẽ. hoc patet: q2 ↄstat ꝙ multitudo cõgregata
ex vnitatibus ẽ numerꝰ: ꝛ vbi vnus ẽ numerus ne/
cesse ẽ: vt nõ sint res quaꝝ quelibet habet ꝓpriam
vnitatẽ: alioquin si habẽt ex eaꝝ vnitatibus nume
rus resultabit: sed fides clamat: extra de sũ. tri. ꝛ
fi. ca. dãnat̃ ꝙ essentia ꝛ tres ꝓprietates non sunt
quaternitas rerũ: nec ponũt in numerũ ꝑsone: ꝯo
inter se ponũt in numerũ q̃n sunt tres: ergo realita
tẽ essentie ipossibile ẽ habere ꝓpriã vnitatẽ: aut eẽ
seorsum cõceptibilẽ a realitate paternitatis: ꝛ econ
uerso: ipossibile ẽ realitatẽ paternitatis habere ꝓ/
priã vnitatẽ: aut eẽ cõceptibilẽ sine realitate essen
tie. Preterea q̃cũq3 cõceptus aliqui sic se hñt
ꝙ vnus nihil addit ad alterũ: necesse ẽ illud q̃ ꝑ
ipm p̃mũ cõcipit̃: ꝛ illud q̃ ꝑ secũdũ cõcipit̃ funda
re penitus eandẽ vnitatẽ: imo nec p̃mũ posse a secũ
do cõceptibilit separi. hoc patet: q2 si dẽt oppositũ
p̃dicati: sequit̃ oppositũ subiecti: si eni illud q̃ ꝑ p̃/
mũ cõcipiebat̃ habet ꝓpriã vnitatẽ: ꝛ seorsum po
test intelligi: secũdũ addet sibi aliquid: cuius opposi
tũ ponebat̃. Sed si aliquis cõcipit essentiã ꝛ dein/
de paternitatẽ: nihil addit ad illud q̃ ꝑus cõcipit:
aut eni addit rẽ: aut solã formalitatẽ inexñtẽ ex na
tura rerum: aut addit rõnẽ fabricatã ꝑ intellectũ: sʒ cõ
stat ꝙ nõ addit rẽ: q2 alias eẽt res addita ꝛ ponẽs
in numerũ ꝛ dualitatẽ: q̃ ẽ cõtra determinationẽ
cõcilij ꝛ intentionẽ ph̃i ꝛ cõmẽtatoris. 12. meta. di
cẽtiũ ꝙ in p̃mo pncipio nõ põt eẽ intẽtio addita re
alis: nec dispõ ꝛ disponibile habẽt ibi locũ: constat
etiã ꝙ nõ addit ibi solã formalitatẽ sine realitate:
q2 tũc pater nõ eẽt pater realis: sed formalis tñ: ꝑ
paternitatẽ eni cũ sic nõ sit nisi formalitas nõ ẽ pa
ter: nisi ꝑ essentiã formaliter que res nõ hʒ ꝙ sit pẽ
ↄstat etiã ꝙ nõ addit solã rõnẽ: q2 tũc tps̃ nõ esset
nisi pater rõnis ꝛ rediret error sabellij. Et quo igi
tur cõcipiẽs paternitatẽ nõ addit solã rationẽ ad
cõceptũ essentie: nec solã formalitatẽ: nec addit re
alitatẽ necesse ẽ dicere ꝙ nihil addat: ergo cõcipiẽ
do essentiã cõcipiebat̃ paternitas: ꝛ ꝑ ↄñs eẽntia
nõ põt ꝑ se ꝑcise cõcipi nec habet ꝓpriã vnitatem.
Preterea ipossibile ẽ deitateꝫ cõcipi sine illo q̃
ꝑ se facit ad beatitudinẽ obiectiue: alioquin ↄceptꝰ
essentie sine illo: q̃ ꝑ se facit nõ erit beatificus: aut
si ẽ beatificꝰ illud aliud nõ ꝑ se facit: aut si facit erũt
plura beatificãtia obiectiue que oĩa sũt absona. re
linquit̃ ergo ꝙ in cõceptu essentie claudat̃ q̃cq̃d ꝑ
se facit ad beatitudinẽ obiectiuã: sed ꝑsone ꝛ ꝓpri
etates ꝑsonales ꝑ se faciũt ad ↄceptũ q̃ nos beatifi
cat obiectiue: alioquin si ꝑ accidẽs nõ plus ẽ beati
ficũ videre patreꝫ ꝛ filiũ in deitate: q̃ vidẽ creatu
ras in ipa. Et iteꝝ pater ꝛ filius ꝛ spũs sanctꝰ non
erũt tres res q̃bus fruendũ ẽ: nullo eni mõ trinita/
te fruẽdũ eẽt accidat trinitas fruibili obiecto scdm
sic ponentes. Et iterum ꝓprietates ꝑsonales non
erũt a nobis adoratione latrie adorande: q2 solum
adorari debet in via id quo finaliter fruemur in pa
tria: adorari aũt oportet ꝓprietas in ꝑsonis sicut ꝛ
maiestas deitatis: ꝛ sic adoratiõe latrie: relinquit̃
ibi ꝙ tã ꝑsone q̃ ꝓprietates ꝑsonales necessario in
cludant̃ intra cõceptibilitatẽ eẽntie. ꝛ ꝑ ↄñs essen
tia nõ ẽ res ꝑcisibilis ꝛ cõceptibilis q̃si vnũ ꝑter
ꝓprietates: sed fundãs eandẽ vnitatẽ cõ eis. Sed
lʒ ↄclonẽ credã eẽ verã: istas tñ rõnes nõ credo fi/
deli demõstrare: imo nec ↄcludere: q2 nõ videt̃ ꝑ

dare ꝯclusionē istā sed etiā ꝫ oppositū ꝑme ꝯclusionis nostre quā tñ reputo esse verā. Et ideo primo deducam rationes contra eum ex dictis suis. secūdo rñdebo ad eas.

Cōtra aureol.

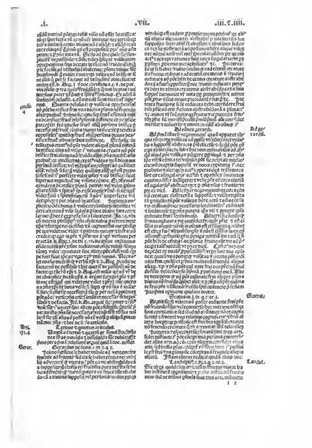
Reductio rationum aureoli.

Quantū ad primū est aduertendū q̄ lꝫ essentia diuina fm̄ istum doc. sit eadem ꝓprietati relatiue identitate ꝛ indiuisione relatiua: habet tamen suam propriam identitatem ꝛ indiuisione absolutā ꝛ ecōuerso: imaginat̄ eīn iste doc. essentiā ꝛ relationem in deo habere tres indiuisiones siue tres identitates: quarū vna nō est alia. imaginat̄ enim q̄ essentia habet suam propriam indiuisionē ꝛ identitatem: qua est indiuisa in seipsa: ꝛ eadē sibi ipsi. ꝓprietas etiā: relatiua quecūqꝫ habet suā indiuisionem propriam ꝛ identitatem qua est indiuisa in se ꝛ eadē sibi ꝛ iste due vocant̄ ab isto doc. indiuisiones siue identitates absolute: cuius ratio est q2 cōpetunt rei in se absqꝫ oī ꝯparatione. Itē essentia ꝛ ꝓprietas habent tertiam indiuisionem ꝛ identitatem qua sunt idem inter se per omnimodam indistinctionem ꝛ nō identitatem rei ꝛ rationis vt dicit: ꝛ illa vocatur indiuisio relatiua siue identitas relatiua: eo q̄ nō cōpetit essentie nisi in ordine ad ꝓprietatem: nec in ordine ad essentiam. His p̄missis reduco rationes ꝯtra eum: ꝛ primo ponam sic: cuius ꝯsti uentia sunt ꝯceptibilia seorsum ꝛ habentia proprias vnitates constituentium necesse est esse compositū saltem fm̄ rationem: sed essentia diuina ꝛ ꝓprietas relatiua sunt seorsum ꝯceptibiles ꝛ habentes ꝓprias vnitates: igit̄ persona ex eis ꝯstituta necessario est ꝯposita: saltē fm̄ rationē. qd̄ ꝯtradicit minori sue: maior est sua: ꝛ minor: quātū ad scd̄am partem patet ex dictis suis: q2 lꝫ essentia ꝛ ꝓprietas fm̄ eum sint vnū vnitate ꝛ indiuisione relatiua: habēt tamē suas ꝓprias vnitates ꝛ indiuisiones absolutas: q2 nec essentia diuina est eadem paternitati identitate absoluta vt dicit: nec ecōuerso: ꝛ ex hoc apparet quātū ad p̄mā partē: q2 quecūqꝫ habēt ꝓprias ꝛ distinctas vnitates absolutas sunt seorsū ꝯceptibilia fm̄ illos: sꝫ essentia ꝛ ꝓprietas huiusmodi sunt fm̄ eū: igit̄ ꝛc. Sꝫ forte dicet̄ q̄ indiuisio relatiua: qua essentia diuina ē eadē penit9 ꝓprietati relatiue: ꝛ ecōuerso facit: q̄ nō sint seorsum ꝯceptibiles: nec habeant ꝓprias vnitates. Sed ad veritatē ista solutio nō pōt stare cum dictis suis: q2 fm̄ eū indiuisio relatiua nō tollit quin ꝓprietas relatiua sit indiuisa a seipsa: ꝛ essentia a seipsa: igit̄ nō tollit ab eis suas ꝓprias vnitates ꝛ indiuisiones absolutas: ꝛ per ꝯñs nō tollit quin sit seorsum ꝯceptibilis fm̄ illas. Et ꝯfirmat̄: q2 essentia diuina est ꝯceptibilis a creatura: vt eadem sibi identitate absoluta vel nō: si sic: cū nō sit eadē ꝓprietati relatiue fm̄ eum sequit̄ q̄ essentia ꝛ ꝓprietas sunt seorsum ꝯceptibiles: qd̄ est ꝓpositum. si nō: lꝫ sit sine rōne dictum sequit̄ q̄ ipse nō potuit cōcipere nec per ꝯñs cognoscere q̄ essentia diuina sit eadem sibi ipsi ꝛ nō sit eadem ꝓprietati relatiue identitate absoluta: cuius tamē oppositū est p̄ncipale fundamētū positionis sue. Preterea illud qd̄ sufficit ad tollendū maiorē repugnantiā: sufficit ad tollendū minorem: sed magis repugnat cōicari ꝛ nō cōicare gn̄ari ꝛ nō gn̄ari realiter: q̄ꝫ seorsum ꝯcipi mentaliter: ꝛ tamen ad tollendū p̄mā repugnātiā sufficit fm̄ istū doc. q̄ alia sit indiuisio absoluta essentie ꝛ alia indiuisio ꝓprietatis vel persone: igit̄ ad tollendū maiorē ꝛ per ꝯñs ad hoc q̄ essentia ꝛ proprietas sint seorsum cōceptibiles sufficit alietas indiuisionis absolute. Preterea iste doc. credit istā propositione mentalē esse verā: essentia diuina est eadem sibi ꝛ nō est eadem paternitati identitate absoluta: ꝛ quero de subiecto huius propositionis in mēte: an subiectū eius sit ꝯceptus essentie p̄cise: sic q̄ nō sit ꝯceptus paternitatis vel ꝯceptus paternitat' p̄cise sic q̄ nō ꝯceptus essentie: vel cōceptus vtriusqꝫ. Si dicat̄ p̄mū: tūc habet̄ ꝓpositū: q2 tūc essentia est ꝯceptibilis p̄cisibilis a paternitate: ꝛ sic seorsum ꝯceptibilis. Si dicat̄ scd̄m: propositio est falsa ꝛ ꝯtra eum: q2 significat q̄ paternitas nō est eadē sibi identitate absoluta. Si detur tertiū: sic ꝓpositio est eque falsa sicut ꝛ vera fm̄ eū: q2 eque significat q̄ paternitas sit eadē essentie sicut q̄ essentia sit eadem sibi identitate absoluta: qd̄ eque est ꝯtra eū sicut pro eo. Scd̄o reduco scd̄am rōnem ꝯtra eū sic: q̄ñcūqꝫ sunt aliqua reponentes in numerum ex natura rei apud aliquem intellectū quelibet illarū habet ꝓpriam vnitatem: ꝛ est seorsum ꝯceptibilis: sꝫ essentia diuina ꝛ ꝓprietas in diuinis sunt huiusmodi: ergo essentia ꝛ ꝓprietas in deo habēt ꝓprias vnitates: ꝛ sunt seorsum ꝯceptibiles: maior tenet per oppositū maioris sue: minor patet ex dictis suis: q2 per eum multitudo aggregata ex vnitatib9 est numerus: igitur vbi est vnitas ꝛ vnitas: ibi est numerus: sed essentia diuina fm̄ eū habet suam ꝓpriam vnitatē ꝛ indiuisiōē absolutā: ꝛ ꝓprietas relatiua habet suā ꝓpriā vnitatē ꝛ indiuisiōē absolutā: sic q̄ vnitas absoluta essentie nō ē vnitas absoluta ꝓprietatis relatiue: nec ecōuerso: ergo essentia ꝛ ꝓprietas vere ponunt in numerū fm̄ eū. Nec valet si dicat̄ q̄ nō ponunt in numerum: eo q̄ sunt vnum vnitate relatiua: quia cum vnitate relatiua proprietatis ꝛ essentie secundum eum stat q̄ vnitas absoluta ꝓprietatis non est vnitas absoluta essentie: nec ecōtra: igitur cum vnitate relatiua ipsorum stat vnitas ꝛ vnitas absoluta vtriusqꝫ: ꝛ sic numerus vnitatū personarū fm̄ eum. Tertio reduco tertiam rōnem sic: q̄ñcūqꝫ ꝯceptus aliqui sic se habent q̄ vnus addit aliquid ad alterū: necesse est illud qd̄ primū ꝯcipit̄: ꝛ illud qd̄ per scd̄m ꝯcipit̄ habere vel fundare fm̄ suū modū loquendi aliam ꝛ aliam vnitatem: sic p̄mū posse a scd̄o ꝯceptibiliter separari: sed si aliqs ꝯcipiat essentiā: ꝛ deinde paternitatē aliqd̄ ad id fm̄ eū ad id qd̄ pri9 ꝯcepit: igit̄ necesse est diuinā essentiā ꝛ paternitatē habere aliā ꝛ aliā vnitatē: ꝛ posse per ꝯñs separari: maior tenet sicē ꝛ maior ꝯcedent̄ rōnis ꝫ oppositū maioris sue: ꝛ minor etiā patet ex dict̄ suis: q2 paternitas addit ad essentiā vnitatē ꝛ indiuisionē absolutam fm̄ eū: ꝛ talis vnitas ꝛ indiuisio nō est purū nihil: q2 per huiusmodi vnitates: ꝛ indiuisiones doctor iste nititur vitare repugnātiā predicamētorū oppositorū q̄ dicunt̄ de essentia ꝛ relatione: q̄ tñ per nihil vitari n̄ pōt. Quarta rō pōt habere bonū itellectū: q2 sufficient̄ probat: q̄ nullus pōt videre diuinā essentiā beatifice quin videat personas: si sic formet̄: īpossibile est deitatē videri beatifice sine illo qd̄ per se facit ad beatitudinē obiectiōe: ꝛ rō sic formata sufficient̄ ꝓbat vt credo ꝯclusionē assumptā: videlꝫ q̄ volūtas ꝯprehensoris nō pōt beatifice frui essentia diuina nō fruēdo personis. Sed nō ꝓbat ꝯclusionē quā credit iste doctor probare ipse. n. vult probare: q̄ īpossibile est diuinā essentiā seorsum ꝯcipi a personis siue intuitiue ꝛ beatifice siue imaginarie ꝛ quasi abstractiue: dū tñ ꝓpria rō deitatis ꝯcipiat̄: ꝛ quātū ad istum intellectum pōt reduci rō cōtra eum sicut ꝛ precedētes

qꝛ nō est ipossibile deitatē ɔcipi imaginatiue ⁊ quasi abstractiue sine illo cū quo vere ponit in numerū: sʒ eēntia diuina vere ponit in numerū cū personis ⁊ propt̄ eratib⁹ psonalibus ꝗ per se faciūt ad beatitudinē obiectiue: igit nō est ipossibile ipsaʒ sic ɔcipi sine eis: in qȝ ɔtradicit ɔclusioni quaʒ intendit ⁊ maior ⁊ minor reducunt̄ ex dictis suis: vt patet ex supradictis: ⁊ sic p3 primū videlʒ reductio rōnuʒ. Rño ad rōnes aureoli.

Rño ad aureolū

Nunc igit̄ scđo rñdeo ad eas: ⁊ ad p̄mā quidē potest dupliciter rñderi. Primo ɔcedo ɔclusiōeʒ que grā forme sequit̄ ex premissis: qꝛ nō sequit̄: vt patet sciēt formā silogisticā: ꝙ essentia ⁊ ppꝛietas ɔstitutiua personā nō sint seorsuʒ ɔceptibiles nec habentes ppꝛiā vnitatē. sicut ille doc cōcludit sʒ sequit̄: ꝙ essentia ⁊ ppꝛietas ɔstitutiua personaʒ nō sint seorsuʒ ɔceptibiles ⁊ habētes ppꝛias vnitates: ⁊ iste due ppositiones differūt in tm̄ ꝙ prima pōt eē falsa. scđa exñte vera sicut patet i simli: ɔstat n. ꝙ hec est falsa: petrus ⁊ paulus nō sunt homines nec lapides: nō qꝛ non sunt homines sed qꝛ nō sunt lapides: rō huius est: qꝛ ad verificādū istam copulatiuā: petrus ⁊ paulus sunt hoies ⁊ lapides: requirit̄ ꝙ vtraqꝫ pars eius sit vera. Et simile pōt dici in pposito: ꝙ ista copulatiua est vera essentia ⁊ ppꝛietas nō sunt seorsuʒ ɔceptibiles nec habētes ppꝛias vnitates: nō qꝛ nō sint seorsū ɔceptibiles: sed qꝛ nō habēt ppꝛias ⁊ distinctas vnitates ex nā rei. Scđo pōt dici distinguendo de ɔpositione rōnis: qꝛ dupliciter pōt intelligi aliquid eē ɔpositū sm rōneʒ: vno mō qꝛ rō apprehendit illud eē ɔpositū: ⁊ sic homo est ɔposit⁹ sm rōneʒ: qꝛ recta rō apprehendit ipm eē ɔpositū. Alio modo i rōne: siue in intellectu qȝ idē ē: ē ɔpositio ɔceptuū quibus apprehēdit̄ ab ipo in pmo sensu: nō est necesse illud eē ɔpositū sm rōneʒ cuius cōstituentia sunt seorsuʒ ɔceptibilia mō exposito in I. ar. nec illud pbat̄ ab eo: in scđo sensu pōt ɔcedi ppositio: sʒ istud nullū ē incōueniens: qꝛ ex hoc nō sequit̄ ꝙ sit aliqua ɔpositio in deo: sed solum in intellectu creato. Et qȝ illud sit verū declaro per eū: qꝛ ipse cōcedit i eadē. q. ar. 5 in solutiōe II instā ie ꝙ deitas pōt ɔfuse ɔcipi a iudeo ⁊ pho a viatore christiano absqꝫ personis: igit essentia ⁊ ppꝛietas saltē ɔsse sunt seorsuʒ ɔceptibiles sm eū: ⁊ per ɔñs persona ɔstituta erit ɔposita sm rōneʒ in scđo sensu: ⁊ tñ sine repugnātia. Ad scđʒ posset dici ꝙ in maiori implicant̄ ɔdictoria: qꝛ ɔdictio est ꝙ sint aliq̄ res ⁊ nō ponāt in numerū apud aliquē intellectū. Sed qꝛ ista solutio magis est vocalis ꝙ realis: iō nego maiorē accipiendo ɔceptibilē seorsuʒ mō exposito in I. ar. qꝛ lʒ sit ipossibile: ꝙ essentia diuina ɔcipiat̄ nō ɔcepta re ꝗ est psona: supposito ꝙ sint res nullū in numerū penitus ponentes: nō ē tñ impossibile ꝙ essentia diuina possit ɔcipi vt essentia est ipa nō ɔcepta vt persona est: nec probat̄ ab eo qꝛ ex hoc nō sequit̄: ꝙ essentia ⁊ ppꝛietas ponant in numerū: nec per ɔñs quaternitas rerū: qȝ est incōueniens ad qȝ deducit. Ad tertiū etiā nego maiorē ad sensum datū: qꝛ ad hoc ꝙ essentia diuina possit ɔcipi vt essentia est ipa nō ɔcepta vt persona ē: nō oportet ꝙ ɔceptus essentie addat aliqđ ad ɔceptū persone: vel ecōuerso ex parte rei: quia sufficit ꝙ res ɔcepta sit essentia ⁊ persona quo posito intellect⁹ qui pōt diuisa adunare ⁊ adunata diuidere: pōt istā rem cōcipere vt essentia est non ɔcipiendo ipaʒ vt persona est. Et si dicat̄ ꝙ saltē addit rōneʒ fabricatā ab intellectu si intendit ille doc. ɔceptū quo ɔcipio reʒ ꝗ est essentia ⁊ persona vt est persona quā prius ɔcipiebam preesse: vt ē essentia ɔcedo ꝙ ex hoc ñ sequit̄ ꝙ ñ sit psona nisi rōnis sicut imaginat̄. Ad 3ᵐ accipiendo maiorē in sensum ī quo reducit eā ɔtra ipʒ nego minorē qꝛ lʒ sit ipossibile deitatem ɔcipi beatifice sic illo qȝ per se facit ad beatitudinē obiectiue nō tñ impossibile ipaʒ sic ɔcipi nō ex posito: vt patet ex supradictis. Omissis igit̄ his ⁊ similibus rōnib⁹ ꝗ iudicio meo nō ɔcludūt deduco ɔclusionē aliter. Prio sic intellect⁹ cōphēsoris nō pōt videre diuinā essentiā beatifice nō visis psonis: igit̄ volūtas cōprehensoris nō pōt ipsā frui beatifice nō fruendo personis: ɔña ɔcedit̄ ab oibus: añs probat̄ multipliciter. Prio sic intellect⁹ ɔprehēsoris videns diuinā essentiam beatifice: vel videt ipam eē cōicatā tribus personis: vel nō. si sic: igit̄ videt psonas: ⁊ sic ppositum: si nō: vel videt ipam nō eē cōicatā trib⁹ vel nō: si nō videt an sit vel nō sit ipsis cōicata nō pōt dari: qꝛ pro quocūqꝫ signo intellectus creatus videt diuinam essentiam ipsa est cōicata trib⁹ personis: igit̄ pro nullo signo potest videre ꝑfectum beatifice ipsam nō esse cōicatā eis. Et si dicatur scōm perfecte videt eam ⁊ per ɔñs nō videt ipsam beatifice: qꝛ qui videt diuinā essentiā beatifice videt ipaʒ pfectissime. Istaʒ rōnes reputo cōcludere. Et pōt ɔfirmari per deductionē sicut doctor scotus mei facit ꝗ tñ est caput alterius opinionis ɔtra auicen. ad pbandū ꝙ nulla creatura pōt vltimate quietari nec per ɔñs beatificari in aliquo ɔtra deū. argūt. n. sic intelligētia inferior videt superiorē: aut videt eā eē limitā: aut credit eam esse infinitā aut nec videt eius finitatē nec infinitatē: si si credit eā esse infinitā: igit̄ nō beatificat̄ in ea qꝛ stultus dici nō pōt: ꝙ aia falsa opinione beata: si nō videt eius finitatē nec infinitatē nō videt eam perfecte: ⁊ sic nō est beata: si aūt videt eam finitā pōt intelligere aliquid posse illā excedere: ⁊c. ⁊ p3 ꝙ deductio mea e sīlis sue: ⁊ pōt formari sic sua: ⁊ p ɔñs ɔcludit ɔ eaʒ euidenter. Scđo sic: illa cognitio cui⁹ immediat⁹ termin⁹ obiectalis eētia: vt abstrahit ab exñtia est facialis ⁊ intuitiua hoc p3 tū qꝛ cognitio intuitiua est cognitio rei vt in seipsa. igit̄ nō vt abstrahit ab exñtia. tū qꝛ ꝑ hoc abstractiua distinguit̄ ab intuitiua sm cppbationē opinātes: sed visio illa beatifica ē facialis ⁊ intuitiua: cuius immediat⁹ terminus obiectalis nō eētia vt abstrahit ab exñtia: s vt existit: sed nō existit nisi in tribus psonis: igit̄ nō vr beatificari nisi in trib⁹ personis. Tertio sic: quicūqꝫ videt intuitiue totā realitatē pris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti videt intuitiue trinitatē personaʒ: sed quicūqꝫ videt beatifice diuinā eēntiā videt intuitiue totā realitatē psonarū: igit̄ quicūqꝫ videt diuinā eēntiā videt intuitiue trinitatē personaʒ: maior patet inductiue sic bus: qꝛ quicūqꝫ videt intuitiue totā realitatē alicuius hois videt intuitiue persona illius hois: ⁊ sic de alijs quibuscūqꝫ creatis: ꝓ multo fortius i diuinis vbi quelibet persona ⁊ oēs sil sunt simplicissime: minor pbat̄: qꝛ quicūqꝫ videt intuitiue totā realitatē pris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti videt trinitatē psonarū: sed quicūqꝫ videt beatifice diuinā eēntiā videt intuitiue totā realitatē pris ⁊ filij ⁊ spiritus scti: ⁊ hoc fuit minor. pbāda maior huius deductionis patet: qꝛ si det oppositū sequit̄: ꝙ pris ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus aliquid realitatis addant ad essentiā: qȝ ē erroneū: minor declarabit̄: qꝛ vidēs diuinā essentiā beatifice: vel videt totā eius realitatem intuitiue: vel nihil realitatis ipsius videt vel aliquid realitatis ipsius videt ⁊ aliquid nō: sed

cũdũ var nõ põt: qꝛ talis visio nõ esset beatifica: nũ qꝛ iperfecta: nũ qꝛ nõ eẽt imitiua: nec tertiũ: qꝛ infra ambitũ eẽntie diuine nõ ẽ aliqd: ⁊ aliud realiter: relinqꝛ ergo primũ qd est propositũ: pꝫ ꝯñs assũptum: ⁊ ꝯñs tota rõ. Scdo ad pncipale sic: simpliciter ẽ impossibile ⁊ ꝯdictiõez iplicat volũtatem ꝯprehensoris frui deitate btifice nõ fruẽdo illis que se faciũt ad btitudiñe obiectiue: psone diuine sũt huiusmodi ergo maior ẽ nota: qꝛ deitas nõ btificat sine illis que per se faciunt ad btitudinẽ obiectiue: et minor est. b. Aug. 1 de doc christiana. c. 5. de par. vbi oñdit qꝛ res quib⁹ fruẽdũ ẽ: ⁊ que nos beatos faciũt: sunt pater ⁊ filius ⁊ spirit⁹ sanctus. Et ad istũ sensũ bñ ꝯcludit. 4. rõ aureoli sicut dicebat superius.

conclo. 4 Quarta ꝯclusio ẽ: qꝛ volũtas ꝯprehensoris nõ põt beatifice frui vna diuina psona nõ fruendo aliis: probat. Primo sic: quicũqꝫ fruit essentia diuina beatifice: fruit trib⁹ psonis distincte ex ꝯclusiõe precedẽti: sed quicũqꝫ fruit aliq persona btifice ergo necessitate fruit eẽntia diuina btifice: ergo p tenẽtes oppositũ: ĩ quicũqꝫ fruit aliq persona diuina beatifice fruit oĩbus tribus distincte. Scdo sic: intellectus creat⁹ nõ põt videre aliquã psonã diuinã beatifice aliis nõ visis: ĩ volũtas creata nõ põt btifice frui aliqua nõ fruẽdo aliis: ꝯña ꝯcedit: añs probat: qꝛ intellectus creat⁹ videns vnã diuinam personã btifice: vel vid ipsam referri ad quãlibet aliã: vel nõ: si sic ergo videt quãlibꝫ aliã: qd est propositũ: si nõ: ĩ perfecte videt ipsaꝫ ⁊ nõ btifice: sicut superius arguebat: de visione eẽntie. Et ꝯfirmat: qꝛ videns beatifice psonã patris: vel videt ipsum generare filiũ: ⁊ spirare sp. ritũ sanctũ vel nõ: si sic ergo videt filiũ ⁊ spiritũ sanctũ si nõ: ĩ imperfecte videt ipsuꝫ: ⁊ per ꝯñs nõ beatifice. Preterea implicatio ꝯdictionis ẽ vnũ correlatiuoꝝ intuitiue videri: altero nõ viso sed oẽs psone diuine sunt correlatiue: ergo hec ẽ expressa sñia saluatoris Jo. 14. vbi cũ diceret philipp⁹: dñe oñde nobis patrem: dicit xps: tãto tpe vobiscũ suꝫ ⁊ nõ cognouistis me: philippe qui videt me videt ⁊ patrem meum: ⁊ infra: nõ creditis: qꝛ ego in prẽ ⁊ prẽ in me ẽ: qd verbum pertractãs. b. Aug. 1. de tri. c. 19. dicit: siue audiamus oñde nobis prẽꝫ: siue audiamus oñde nobis filiũ: tantũ valet: qꝛ neuter sine altero põt oñdi: vnũ cũ pe sunt sicut ipe ait: ego ⁊ prẽ vnũ sumus. Nec valet euasio dicẽtiũ qꝛ verbũ xpi ⁊. b. Aug. pcedit de facto: nõ de possibili ⁊ hic querit de possibili nõ de facto: qꝛ tũc rõ xpi ⁊. b. Aug. eẽt nulla: qd nõ vr bene catholice dictũ: xps. n. arguit sic: ego i prẽ ⁊ prẽ in me est: ergo qui videt me videt ⁊ prẽꝫ: tũc quero a nõ ꝯña xpi sit bona vel nõ: si nõ: ergo rõ sua ẽ nulla: si sic: ergo cũ añs sit necessariũ: sic qꝛ per nullã potẽtiaꝫ põt nõ eẽ veꝝ: ꝯñs erit: similiter necessariũ de possibili ⁊ de facto. Itẽ. b. Au. arguit sic: pater ⁊ fili⁹ vnũ sũt: ĩ neuter sine altero põt oñdi: tũc quero sic. pꝫ: vtrũ ista ꝯña sit necessaria vel nõ: si nõ: ergo rõ sua nulla: si sic: cũ añs nõ possit nõ eẽ verũ p aliquã potentiã: nec ꝯñs: ⁊ hoc de scdo articulo.

Arti. 3 ⁊ 4 Tertius ⁊ quartus articulus.

Quantũ ad tertiũ ⁊ quartũ ar. simul ꝯ ꝯclusiones istas mouẽda ⁊ dissoluẽda sũt dubia. Et primo ꝯtra primã ꝯclusionẽ arguit quidã doc. noster.

Gerar. Gerardus de senis. 1. di. 1. q. 2.

Primo sic: sicut se habet visibile ad videntem: ita fruibile ad fruentẽ: sed ita se habet eẽntia rei visibilis ad videntẽ: qꝛ videns nõ põt ea vti abstrahẽdo eã a supposito: ergo eẽntia rei fruibilis puta dei ita se habebit ad fruẽtẽ: qꝛ fruẽs nõ poterit ea frui abstrahendo eã a diuinis supposit vel personis: maior pꝫ: qꝛ vtrobiqꝫ est eadem pportio: minor põt pbari: qꝛ alias qñ eẽntia alicuius rei abstrahit p intellectũ a suo supposito subtrahit et ab oĩ tpe ⁊ ab oĩ loco sed circa rem sic abstractã nõ possumus hẽre aliquẽ visum nec aliquẽ actũ nisi mer speculatiuũ: hoc pꝫ: qꝛ oĩs act⁹ ⁊ oẽs operationes sunt circa singularia: vt pꝫ p pbm i pemio metaphisice: ĩ ⁊c. Preterea: sicut se habet fruitio i ordinata ad eẽntiã creature: ita fruitio ordinata ad eentiã creatoris: sed fruitio i ordinata nõ põt hẽri de eentia creature abstrahẽdo eã a suo supposito: ergo nec fruitio ordinata poterit hẽri de eẽntia creatoris abstrahẽdo eaꝫ a suis suppositis: maior vr nota p proportiõꝫ: ⁊ minor põt pbari: sicut minor precedentis rõis: ergo ⁊c. Preterea fruitio vie si sit ordinata debꝫ corñdere fruitiõi prie nõ erit ꝯ eẽntia abstrahẽdo eã a psonis: ĩ ⁊c. maior vr satis nota: qꝛ fruitio vie precedit fruitõꝫ prie sicut meritũ pcedit pmiũ: pmiũ aũt corñdet merito: ⁊ ecõuerso: ⁊ minor ꝯcedit ab oĩbus ĩ.

Ad rõnes gerardi.

Ad ge/rardũ. Ad primã istarũ nego minorẽ: qꝛ nõ apparet aliqua rõ quare volũtas nõ possit vti eẽntia rei visibilis a supposito abstracta p intellectũ: ⁊ qcqd põt cõcipi ab intellectu sub rõne boni ordinabilis ad aliqd aliud põt volũtas diligere pp aliud ⁊ per ꝯñs ipo vti: sed eẽntia rei visibilis põt sic ꝯcipi ab intellectu: nõ ꝯceptis suppositis vt docet experientia ĩ: nec probatio valet: qꝛ licꝫ act⁹ ⁊ operatiões trãseuntes sint circa singularia: act⁹ tñ ⁊ opatiões imanetes cuiusmodi sũt itelligere: ⁊ velle pñt eẽ circa eẽntiã a singularib⁹ abstractaꝫ: ⁊ p ꝯñs visus ⁊ fruitio vt pꝫ ex dictis. Ad scdꝫ ẽt nego minorẽ: qꝛ circa eẽntiã creature abstractã a supposit: ⁊ volũtati pñtatã p intellectũ põt volũtas hẽre actũ ⁊ nõ necessario ordinatũ: nec necessario i ordinatũ: ĩ ordinatũ ⁊ i ordinatũ: ⁊ p ꝯñs poterit ipa vti ⁊ poterit ipsa ordinate frui i sensu diuiso. Ad tertiã: ꝯcedo qꝛ fruitio ordinata vie corñdet fruitiõi prie ⁊ est ei silis in aliquo: nõ tñ in oĩbus est ei silis: qꝛ quelibet est circa fuĩ vltimũ simplr: sꝫ nõ est ei silis in eo qd assumit: qꝛ fruitio prie exigit notitiã ituitiuã: que nõ põt hẽri de eẽntia sine psonis: fruitio aũt vie nõ pexigit talẽ notitiã: vt pꝫ ex dictis. Conclusiones que depẽdet ex duab⁹ ppositiõib⁹: vt pꝫ sunt due opiniones: quarũ vna ponit: qꝛ volũtas viatoris põt ordinate frui quelibet psona diuina nõ fruendo aliqua aliaꝝ. ⁊ p ꝯñs põt ordinate frui deo prẽ: nõ fruẽdo filio vel ecõuerso ꝯ primã ꝓpositionẽ meã. Altera vero ponit qꝛ nõ põt ordinate frui aliqua psona diuina nõ fruẽdo qlibet alia: ⁊ p ꝯñs nõ põt ordinate frui prẽ ⁊ filio nõ fruẽdo spiritu sancto ꝯ scdam ꝯ primã opinione quidam doctor.

Scotus. Scotus in 1. di. q. 2. ar. 1.

Arguit sic: si viator nõ posset ordinate frui prẽ nõ fruendo filio: vel ecõuerso hoc maxime eẽt: qꝛ sunt correlatiua: sed illud nõ obstat: qꝛ nõ oꝫ cognoscentẽ ⁊ fruentẽ vno relatiuo cognoscere ⁊ frui altero hoc pꝫ: qꝛ possibile est frui deo i quãtũ creator nõ fruendo creatura que tñ terminat istã relatiõeꝫ. Preterea: respectu triũ psonarũ sunt tres arti. fidei distincti: ĩ põt cõcipi vna persona cui corñdet alius arti. nõ cõcepta alia: cui corñdet alius arti. sed in illa psona ꝯcipit rõ sũmi boni: ĩ possibile est frui vna psona sic cõcepta nõ fruendo aliqua aliarũ. Istam tñ ẽm deducit quidã alius doc.

Landul. Landulph⁹. 1. di. 1. q. 2. ar. 2.

Sic circa quodcũqꝫ articulũ distinctũ viator habet distinctã cognitionẽ ⁊ p ꝯñs distinctã fruitionem: sed de tribus psonis sunt tres arti. distincti:

l' de q̃litatib⁹ viator poterit habere distinctos co gnitões: ꝛ ꝑ ꝯñs distinctã fruitionẽ poterit ita frui vna ꝑsona ꝑ eiꝯ: puta cũ ꝑ articulũ de patre intelli go prẽ ꝛ amo ipz nõ referẽdo me sup articulũ de fi lio ꝛ de spiritu sancto. Pro ista opinione q̃ndã doc. noster. Jo. forestarius .i. di.1.q.1.ar 4.

Johãnes forestar.

Arguit ꝑrio sic: eo mõ viator põt ordinate frui obo fruibili ꝛ nõ alr: quo a spũ sãcto a sacra scriptu ra: ꝛ ab ecclia reuelatũ est ꝛ predicatũ: s a spũ san cto reuelatũ est ꝛ a sacra scriptura ꝛ ecclia predi catũ ꝛ istimatũ: fruendũ cẽ obo fruibili: qd est deus i tribus ꝑsonis distinctẽ. s pre ꝛ filio ꝛ spũ sancto: l' sic ꝛ nõ alr põt viator ipo frui ordinate. Pre terea illa fruitio nõ est ordinata q̃ necessario sup ponit i itellectu ignorãtiã: vel in voluntate malitiã: sed talis eẽt fruitio q̃ quis frueref pre ꝛ filio non fruẽdo spũ sancto: g maior supponit: minor ꝓbat: qz si sic frueref pre ꝛ filio vel ignoraret spm̃ sanctũ cẽ: vel hẽret malitiã ꝛ velamẽ voluntat: qz eẽt obsti nat⁹ adorare duas ꝑsonas tm̃ quas sibi ꝯstaret ẽ tribus. Preterea: nõ magis ẽ obligat⁹ viator ad credẽdũ q̃ ad fruẽdũ: s si viator nõ credit vni soli articulo et si credẽt oĩbus alũs: tota fides eius ma culat: l' si nõ fruaf vna ꝑsona q̃uis fruaf ceteris: eius fruitio nõ erit salutaris ꝛ ordinata.

Rñõ ad scotũ

Ad rõnes scoti.

Ad pmũ istorũ dico q̃ si est sic de deo ꝛ creaturis ꝛ de diuinis ꝑsonis: qz lz itelligẽs deũ iq̃ntũ cre ator cointelligat ncõio creaturã: q̃ terminat illaz relationẽ i deo: tñ s creaturis coitellect nõ ẽ eadez rõ diligibilitat: nec ꝑ ꝯñs fruibilitat: sicut de di uinis ꝑsonis. Et ex hoc apparet q̃ iste doc accl pit cãz diminute: qz q̃ viator ñ possit ordinate frui deo pre nõ fruẽdo filio: nec ecõuerso: ñ ẽ ex hoc pre cise q̃ iste due ꝑsone sunt correlatiue s qz cũ hoc ẽ i diuinis vna rõ fruibilis tñ. Ad scdm nego cõ sequẽtiã: si itelligaf q̃ possit cõcipi vna ꝑsona cui corrñdet vnus articul⁹ vl nulla ali a cocepta cui cor rñdet ali⁹ arti. sicut itelligit iste doc. qz nõ oĩs arti. distinct⁹ ẽ de ꝑ se distincto ꝯceptibili: rñ diuinis ẽ: qz de duab⁹ ꝑsonis correlatiuis sunt duo arti. distin cti: ꝛ tñ correlatiua sunt sil nali itelligentia sic do cet phs ꝛ experientia. Ex hoc apparet q̃d dicẽdũ ad deductionem alterius doctoris.

Landul.

Landulphus

Quia nõ ẽ verũ: q̃ circa quẽcũq; arti. distinctũ viator hẽat distinctã cognitioẽz: nec ẽt distinctam fruitionẽ ad itellectum arguent: cũm i ꝑsona de quib⁹ sunt arti. sit vna rõ fruibilis tñ ꝛ sint corre latiue vt declaratũ ẽ sup. Ad rõnes forestarij.

Ad pmã vero ꝓ scda opinione dico q̃ nõ ẽ reue latũ a spũ sãcto nec nũciatũ i scriptura nec ꝑdica tũ ab ecclia: q̃ nõ possit viator ordinate frui pre ꝛ filio nõ fruẽdo spũ sancto: nec rõ cõuincit oppositũ cũ nõ referãf ad ipz iq̃ntũ tales: nec ẽ bona ꝯñã: spirit⁹ sanct⁹ reuelauit fruẽdũ ẽẽ trib⁹ ꝑsonis diuinis: igif nullus põt ordinate frui duab⁹ nõ fruẽdo ter tia: nec valz si dicaf: q̃ spũs sãct⁹ ñ reuelauit fruẽ dũ ẽẽ duab⁹ sine tertia qz multa sunt possibilia: q̃ nõ sunt nob reuelata locus .n. ab auctoritate non tenet negatiue. Ad scdm põt negari maior: ꝛ mi nor: põt quidẽ negari maior qz phs ꝯcludẽs nalr deũ cẽẽ ꝛ ignorãs trinitatẽ cẽ põt ordinate frui ẽẽn tia diuina nõ fruẽdo ꝑsonis: vt ꝓbat ꝑmã ꝯ ne: l' maior distinctiue sicut assumif nõ est vera põt ẽt negari minor qz viator sic fruens pre ꝛ filio nõ oz q̃ ignoret spũ tñ sãctũ cẽ. vel q̃ habeat malitiã in voluntate: sufficit .n. q̃ actu nõ ꝯsideret de spũ san cto: nec ẽ bona ꝯñã: viator actu nõ ꝯsiderat de spũ sancto: l' ignorat spiritũ sanctũ cẽ: vel habet mali tiã i volũtate: qz adhuc q̃ nõ ignoret spiritũ sãctũ cẽ eo mõ quo de ignorantia loquif doc. iste sufficit q̃ hitualr credat ipz cẽ: ꝛ adhuc q̃ nõ hẽat malitiã i volũtate sufficit fruitõ hitualr: ꝛ cũ hõ stat q̃ ta lis actu nõ ꝯsideret ð spũ sancto nec actualr frua tur ipo. Ad tertiũ dico: q̃ viator nõ ẽ obligatus semp ꝓ semp ad credẽdũ actu: sufficit .n. q̃ credat hitualr: alr dormiens semp eẽt i peccato mortali: qd ñ est verũ nec ẽt obligat⁹ q̃n credit actu ad credẽ sil oẽs arti. qz põt actu ꝯsiderare ð vno ñ ꝯsiderã do de alio: ꝛ silr põt dici i ꝓposito: q̃ nec viator est obligat⁹ semp ꝛ ꝓ sp ad fruẽdũ actu ñ videre q̃ sit ẽt q̃n fruif ad fruẽdũ sil trib⁹ ꝑsonis diuinis: ꝛ per ꝯñs poterit sine peccato frui pre ꝛ filio nõ fruẽdo actu spũ sancto: dũ tñ hitu fruaf ipo. Et quo patz q̃ rõ magis ẽ ad oppositũ q̃ ad ꝓpositũ ꝛ posset ꝯ suũ actorẽ sic deduci vt pz euidenter.

Scot⁹ in .1. di .1. q.2. ar .2.

Scotus.

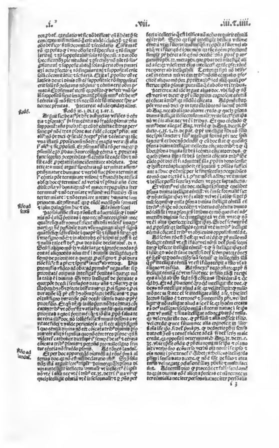
Cõn tertiã ꝯñez est opinio scoti q̃ ponit: q̃ lo quẽdo de potẽtia dei absoluta nõ apparet ꝯdictio q̃n possibile sit ex parte intellect⁹ ꝛ voluntat q̃ ẽẽn tia diuina ꝛ nõ persona terminet actũ btificũ vtri usq; potentie pro q̃ doc. iste arguit sic: pr̃ ꝑus origi ne q̃ gñet filiũ ẽ perfecte beat⁹ qz nullã ꝑfectiõez sibi intrinsecã hz ꝑsona producta ꝑfecta: ꝑfectio aũt intrinseca beatitudo ẽ ꝑfecte beate: sed si in il lo priori sit perfecte beat⁹: g in illo priori obiectũ hz ꝑfecte beatificãs: nõ aũt ꝑfecte vr̃ habere i illo po ri ẽẽntiã cõicatiuã tribus vt obiectũ: sed ẽẽntiaz: vel absolute vel vt est i vna ꝑsona tñ: l' nõ est ð rõ ne ẽẽntie vt est obiectũ btificũ q̃ ipsa beat. sicut in quãtũ cõicata tribu⁹: ꝛ ita nõ vr̃ ꝯditio nec quãtũ ad visionẽ nec quãtũ ad fruitionẽ. Preterea: ex fundamẽt istius doc quidam doctor de suis.

Landulphus .1. di.1. q.2 ar .1.

Landul.

Arguit quadruplr̃ Primo sic: ꝛ est declaratio ꝓ cedenti rõnis in quocũq; priori pr̃ ẽ: i eo hz i se oẽz perfectionẽ simplr̃: sed pr̃ est prior filio ꝛ spũ san cto origine: g in illo priori põt hẽre beatitudinẽ q̃ est ꝑfectio simplr̃: ꝛ tñ nõ hẽbit btitudinẽ ẽẽntie vt in tribus: g. Preterea: hñs aliquã ꝑfectionẽ in se ꝛ vt in se: hz in se oĩa requisita ad illaz ꝑfectionẽ pr̃ hz btitudinẽ in se vt i se: ergo hz oẽ requisitũ ad bti tudinẽ aũt requirif act⁹ ꝛ obiectũ: ergo hẽb t in se actũ: ꝛ diuinã ẽẽntiã q̃ est obm: sed ẽẽntia diuina vt est in pre nõ est cõicata: ergo pr̃ fruif essentia ñ vt est cõicata ꝛ ꝑ ꝯñs fruif ẽẽntia nõ filio nec spũ sancto. Et cõfirmaf: qz si pr̃ nõ frueref ẽẽntia vt i se: ẽ sz vt i filio reciperet ꝑfectõnẽ a filio ex q̃ ẽẽntia vt in filio moueret ei⁹ itellectũ ad btitudinẽ sic .n. arguit phs .12 metaphi. q̃ si itellect⁹ pmi itellige ret alia a se vilesceret: qz reciperet ꝑfectionez ab alijs ex quo moueret intellectũ ei⁹ ad itellectionẽ.

Preterea: i oĩ signo i quo pr̃ hz ẽẽntiã: hz oẽm ꝑ fectiõz ẽẽntialẽ: sed ãte ꝓductiõz filij ꝛ spirit⁹ san cti pr̃ hz ẽẽntiã: g ꝛ btitudinẽ q̃ est ꝑfectio ẽẽntial ꝛ sic erit beat⁹ in ẽẽntia nõ vt cõicata maior pz qz nõ cõicaf ẽẽntia sine oĩ ꝑfectiõe simplr̃ ipaz ꝯñte: minor ꝓbaf: qz ex quo pr̃ est i priori signo originis i illo priori hz ẽẽ ꝑ ẽẽntiã: ꝛ suã ꝓprietatẽ. Prete rea: act⁹ respiciẽs duo obã vnũ ꝑ se ꝛ ꝑ alterũ ꝑo mut ãter ꝛ se ðor põt ꝑ diuinã potẽtiã ferri sup pmũ obm sine scdo sed act⁹ fruitionis beatificus respicit ẽẽntiã vt obm pmariũ ꝛ ꝑ se pmũ ꝑsonã aũt vt obz cõcõitans ꝛ secundariũ: g poterit ferri sup ẽẽntiã nõ super personã: maior pz: qz pmũ ꝛ per se põt se parari a posteriori vt pz: q̃ possũ itelligẽ deũ absq; eo q̃ itelligã creaturas vt secũdaria i ipo obo: mi

nō rō ꝑbaꝛ. q2 relatio vt sic nō btificet: cū ñ bēat ꝓ se conceptum ifinitū: nō ḡ erit aliqd īclusuz ꝓ ꝛ ꝓ se in obo btifico: ꝰ tm̄ ꝯcomitāt ꝛ secūdario. Cōfirmaꝛ rō q2 posito ꝙ i vno obō sit rō specifica ꝛ rō singularitatis ꝛ rō suppositalis: sola rō specifica dat obo specificatiōꝫ plenitudinē ꝛ ꝑfectioꝫ: nō aūt rō singularitatis ꝛ suppositalis: ḡ sola nā erit obm pmari ū actu ꝑfecto: ꝛ rō singularitatis ꝛ suppositalis erūt solū cōcomitātia: ꝛ scdaria. Et ita i ꝓposito: cū relatōes dent i diuinis tm̄ eē suppositale: rō suppositalis erit solū rō ꝯcōitans nō pma: ꝛ eēntia erit obm pmariū. Et ꝯfirmaꝛ iterū q2 pōsito ꝙ de eēt vnū solū suppositū sicut imaginant phi: ī min⁹ eēt beat⁹ i eēntia ꝙ mō sit: ꝛ tn̄ nec illi eēt filiatio nec spiratio: nec pmitas. Preterea: ad idē q̄ndaꝫ alios.

Rōdō m.i. di.i. q.i. ar.i.

Resp.

Argr sic: beat⁹ pt hr̄e distinctas visiōes ō eētia ꝛ ꝑsonis: i⁹ pi fmi eēntia nō fruēdo ꝑsonis: ꝯña supponiꝛ: añs probaꝛ: q2 cū dr̄ eēntia est tres ꝑsone: pr̄ nō ē tres ꝑsone aut ēidē cōcept⁹ pr̄is: aut ali⁹: nō pt dici ꝙ sit idē ꝯcept⁹ pr̄is ꝛ eētie: q2 tūc vna istarū ꝓpositionū nō eēt: ē magis vera ꝙ alia ē ali⁹: ꝛ sic ꝓpositū. Et ꝯfirmaꝛ ista rō per me: q2 ꝓ ꝯsimile ego ꝓbaui ꝯ āncoliū ꝙ eēntia ꝛ ꝓprietas sunt seorsuz ꝯceptibiles: ñ eēntia sit eadē sibi: ꝛ nō sit eadē ꝓpetati r̄latiue identitate absoluta. Preterea: ā minꝫ argr̄ sic: eēntia nō terminat assumptiōꝫ nature humane ꝛ verbū siue ꝑsona terminat: ī eēntia pōt terminare visionē ꝛ fruitiōꝫ beatificā absqꝫ hoc ꝙ termineꝛ ad verbū vl ꝑsonā: añs ē credituꝫ: ꝯña vr̄ bona. q2 nō vr̄ maior repugnātia inter terminaꝛ ꝛ nō termiare visionē vel fruitioꝫ ꝙ inter termiare: ꝛ nō termiare nature humane sumptionem. Et ꝯfirmaꝛ q2 ꝑ eūdē modū pm̄ formari ꝛ solui palogisimi hic ꝛ ibi. Ad rōnes scoti

Rñō ad scotū.

Pro solutiōe istaꝝ rōnū est aduertēdū: ꝙ i diuinis nō ē aliq̄ pōritas i quo nec nē: nec originis: nec qualitercūq aliter nomieꝛ: sicut isti dn̄i videnꝛ imaginari: q2 ñ ē possibile dari vl imaginari aliqd signū quātūcūq idiuisibile i quo pr̄ sit ꝛ filius ñ sit: q2 qd i vno signo nō ē: ꝛ in altero bꝫ eē: icipit eē posſ ñ eē: ꝛ nullū tale est de⁹: ꝓut deo dāte declarabiꝛ. di 9. Sed si aliquo mō lꝫ valde large ꝛ improprie modū pōritatis aliquotiēs admittiꝛ i diuinis itelligēduꝫ est semp de pōritate a quo: q2 ꝓ oi signo ꝛ ꝓ oi duratiōe fili⁹ est a pr̄e: ꝛ spirit⁹ sanct⁹ ab vtroq̄. His premissis r̄ndeo ad oba: ad primū r̄ñ⁹ negando: si ꝑ pōritatē originis intelligaꝛ pōritas i quo: q2 nulla talis ē i diuinis. Si vero itelligaꝛ de pōritate a quo: pōt ꝯcedi i sensu ꝑos dato añs ꝛ ꝯña: vꝫ ꝙ in illo pōri bꝫ obꝫ ꝑfecte btificans: q2 ꝓ oi signo ꝛ ꝓ oi duratiōe iā pr̄ est hꝫ obm ꝑfecte btificans: ꝛ pro oi tali signo duratiōe pōt ꝯcedi i sensu dato ꝙ pr̄ ē prior filio. Et qñ dr̄, ꝙ in illo pōri nō bꝫ eēntiaꝫ cōicatāꝫ trib⁹ vt obm fit variatio mediꝫ: quia mutaꝛ pōritas a quo i pōritatē i quo: ꝛ iō illa ꝓpō saluare ꝯ rēna illi⁹ doc. nō solū ē falsa: ꝯ nimis dissona a veritate fidei ꝛ valde periculosa: q2 si eēt aliqd signū i quo eēntia diuina nō eēt cōicata trib⁹ diuinis ꝑsonis: eēt aliqd signū ia quo nō eēnt tres ꝑsone: qd ñ videreꝛ catholice dici: sꝫ pr̄ i⁹ sempꝫ bēat⁹ ꝛ eēntia cōicata trib⁹ ꝑsonis: ꝛ per ꝯñs pro nullo signo fruitur eēntia nō fruēdo ꝑsonis. Ad rōnes landal.

Rñō ad landul.

Et per hoc apparet qd dicendū ad rōnē pmā alterius doc. q2 nō est nisi declaratio istꝰ. Scꝫ ꝯ solutiōꝫ istā arguit scot⁹ tripl'r. Pmo: q2 qlꝫ ꝑsona diuina intelligit itellectu formali'r vt itellect⁹ ē i ipsa nō vt ē i alia nec vt ē i trib⁹ ex. 15. de tri. i⁹ ita vr̄ ꝙ quelꝫ itelligit eēntiā vt ē in se formali'r: ꝛ ꝑ ꝯñs per fecta itellectio ꝙ est btifica nō necio requirit eēntiā eē i trib⁹. Scdo q2 si pr̄ intelligēt btifica visione eēntiā vt in filio: vt itud me: qsi reciperet a filio: vel ab aliq̄ vt i filio qd ē i ꝯueniens q2 tūc nō eēt ī ꝑfectionē simplir pr̄ hēret a se qd nō ꝯcedit. ꝯña ꝓbaꝛ ꝑ argumentū phi. 12. metaphi. quo ꝓbat de ñ itelligēt aliud a se: q2 vilesceret eius intellect⁹: q2 tūc ꝑfectōnē reciperet ab itelligibili. Tertio: q2 si pr̄ nō btificaꝛ in eēntia nisi vt ē in trib⁹: nō obm eēntialis ꝑfectioē aliquo mō pōr ꝓprietatib⁹: sed aliq̄ quasi posterior ipsis ꝑsonis: puta illa q̄ ē ab obo vt i tribus. Preterea: ad idē argunt alius doc. vbi sup ꝙ nō est verū vt dicit⁹ ꝙ pr̄ i illo priori cognoscat eēntiā eē cōicatā trib⁹ q2 nūdū ē cōicata. Ad pmū istoꝝ pōt vno mō dici ꝙ in toto illo libro nō iueniꝛ dictū ab Aug. nec ab aliquo alio: vt credo ꝙ quelꝫ ꝑsona diuina itelligit itellectu formali'r: vt itellect⁹ ē in ipsa nō vt ē in alia: nec vt ē i tribus. Et quo cōcludo ꝙ min⁹ bene allegaꝛ Aug. verū ē ꝙ hꝫ Aug. dicat li. ꝓdicto. c. 15. ꝛ. 19. de par. ꝙ pr̄ intelligit sibi nō filio nec spūi sancto: ꝛ fili⁹ intelligit sibi nō pr̄i nec spūi sancto: ꝛ ex hoc nō ꝯcludiꝛ ꝙ cū hoc stat ꝙ quelibꝫ ꝑsona diuina itelligat itellectu cōicato trib⁹: ꝛ ꝙ q̄libet ꝑsona diuina sit btā i eēntia cōicato tribus. ꝙ quelꝫ ꝑsona diuina sit btā i eēntia cōicata trib⁹. De scūdo pōt dici et si admittaꝛ illa ꝓpō in bono sensu ꝙ lꝫ iste reduplicatiōes: et iquātū ꝛ ꝯsiles sufficiant adhuc ꝙ eētie per se sint seorsuz ꝯceptibiles eo mō quo dictū ē i. i. ꝓ⁹ ne nō tn̄ adhuc vt ī minime btifice possit seorsuz videri vt pꝫ ex supradictis. Et vlteri⁹ vel iste doc. itelligit i ꝯñte ꝙ quelibet ꝑsona diuina itelligat eēntiā: vt ē in se formali'r sic ꝙ nō itelligat ipaꝫ vt ē i aliis vel vt ē i aliis: si de ꝓmū: sequiꝛ ꝙ nulla ꝑsona diuina itelligit eēntiā eē trib⁹ qd ipse nō ꝯcedēt: ꝛ vlterius cū eēntia diuina nō solū sit i vna ꝑsona ꝯ i tribus eo mō quo in eē admittitur diuinis sic qui intelligit eā vt ē in vna: ꝙ nō vt ē i aliis iperfecte itelligit ipaꝫ. Si deꝛ scdm: ꝛ rō ē ad ꝓpositū: q2 itelligēs eēntiā vt ē in trib⁹ itelligit eēntiā cōicatā trib⁹ vt obꝫ. cuius oppositū intēdit. Ad scdm rō est ꝯ eꝫ: q2 vel itēdit ꝙ pr̄ nullo mō itelligit eēntiā vt est i filio: vel nō: si de pmū sequitur ꝙ iꝑfecte itelligit eēntiā: ꝛ ꝙ ñ itelligat ipaꝫ eē i filio: q2 nō eēt sane dictū: si deꝛ scdm patet rōneꝫ eē ꝯ eū: q2 ꝑ deductiōꝫ suā sequiꝛ ꝙ itellectiꝫ illā ꝙ pr̄ intelligit eēntiā vt est i filio recipit a filio vl ab aliquo vt in filio. Ad rōnē: i⁹ nego ꝯñaꝫ: q2 pr̄ ñ itelligit eēntiā ē vt in filio: nec in filio tāꝙ recipiens aliqd ab ipo sed tāꝙ cōicans sibi eēntiā ꝛ ꝙ qd hꝫ. Et ad ꝓbationē q̄ro qd intelligit iste doc. ꝙ deus nō intelligit aliud a se q2 vel itelligit: ꝙ nullo mō nec in se nec eꝛ se intelligat aliud a se. ꝛ hic itellectus falsus ē ꝛ errone⁹ ꝛ ꝯ intentiōꝫ phi. vel itelligit ꝙ nō itelligat aliud a se eꝛ se. q2 lꝫ ꝯ eēm creatura de⁹ itelligat i seipo nullā i ñ termi natue i seipo ꝓut vr̄ mlle ꝛ sic ita itelligat adhuc ꝓbatō ē nulla. q2 vel credit iste doc. ꝙ pr̄ filiū ꝛ alia cogscit i filio. vel credit ꝙ nec filium nec alia cognoscit in filio: sꝫ oīa i se ipo. si deꝛ pmā pꝫ. ꝙ deductio phi i sensu dato est ꝯ eū ꝛ teneꝛ r̄ndere ad eā si deꝛ scꝫ male credit. q2 oppositū determinat. b Aug. 15. de tri. c. 35. vbi expsse ondit ꝙ pr̄ oīa nouit in se ipa ꝛ oīa nouit i verbo suo ꝯ ecōuerso verbū oīa nouit i se ipso ꝛ oīa nouit i pr̄e: teneꝛ i⁹ q̄libet catholicus itelligēdo ꝓplim i sensu dato dicere. ꝙ nō ē sic de filio ꝛ creaturis vel negare ꝯclusionē illaꝫ phi sic ꝛ multi faciūt. Ad tertiū dico ꝙ procedit ex falso fundamēto q2 in diuinis nō ē aliq̄ pōritas et nā veritate nec inter eēntialia nec iter ꝑsonalia: nec iter ꝑsonalia

et essentialia ad inuicem comparata: et isto rationes nulla. Ad quartum patet quid dicendum ex supradictis. Et ad veritatem dico quod sit aliquod signum originis vel non: vel qualitercunque ponatur in quo essentia diuina nondum sit communicata tribus: non videtur mihi catholice dictum. Ad secundum principale concedo quod pater habet in se essentiam diuinam et actum quo est obiectum: et illum eundem actum et essentiam habet filius et spiritus sanctus. Et quando dicitur quod essentia vt est in patre non est communicata tribus: dico quod ly vt est quedam reduplicatio modificans actum considerandi intellectus nostri: quia essentia diuina a parte ante a nobis concipitur non intuitiue videri vt est in patre ipsa non concepta vt est in filio: vel in tribus sed ex hoc nihil concluditur ad propositum: quia posito quod ista propositio sit vera: essentia vt est in patre non est communicata tribus adhuc non sequitur quod pater fruatur essentia non vt est communicata: sed sequitur quod pater fruitur essentia que vt est in ipso non est communicata tribus: sed ex hoc nihil sequitur: quia ad hoc quod pater fruatur essentia communicata sufficit quod ipsa sit tribus communicata: siue sit communicata cum ista reduplicatione vt est in patre siue non. Et ad veritatem consequentis istius rationis solua re uera istius doc. non videtur mihi catholica: quia absolute concludit quod pater pro nulla mensura fruitur filio: nec spiritu sancto quod tamen est falsum: quia certum est quod pater diligit filium et vtitur vel fruitur ipso et certum est quod non vtitur sed fruitur ipso: et sic similiter arguitur de spiritu sancto. Et ad confirmationem patet quid dicendum est ex supradictis. Ad tertium patet ex dictis quod minor est falsa quia si pater haberet essentiam ante productionem filii et spiritus sancti pro aliquo signo prius esset pro quo filius et spiritus sanctus non essent quod non videtur catholicum. Ad quartum si per obiectum secundarium actus beatifici iste doc. intelligit aliquid quod per se non facit ad beatitudinem obiectiue patet per b. Aug. superius allegatum quod minor est falsa. Et vlterius persona non magis beatificaret quam creatura quod non esset bene dictum. Et quando dicitur quod relatio vt sic non beatificat: quia non habet conceptum infinitum: dico quod relatio non erit sine persona diuina que per se facit ad beatitudinem obiectiue. siue habeat conceptum infinitum siue non: ex quo non est creatura nisi habeat conceptum finitum. Si vero per obiectum secundarium intelligit aliquid quod per se facit ad beatitudinem obiectiue. patet quod maior est falsa: et per consequens ratio nulla. Ex his patet quid dicendum ad primam confirmationem. Et vlterius illa confirmatio est ad oppositum: quia impossibile est quod natura specifica que non existit nisi in supposito videatur intuitiue non visa supposito. Ad secundam confirmationem concedo quod si deus non esset nisi vnum suppositum quod tunc sic se beatificaret in essentia quod nec paternitas nec filiatio nec spiratio aliquid faceret ad beatitudinem: quia casu posito non essent. Sed ex hoc non sequitur quod modo persone non beatificent. Sicut posito quod diuina essentia esset et eius bonitas non esset: deus sic beatificaret in essentia quod eius bonitas nihil faceret ad beatitudinem: quia non esset: quod tamen ex hoc non sequitur quod modo bonitas diuina non beatificet. Et si dicatur quod implicatio est quod essentia diuina sit et eius bonitas non sit: ita dicam eis quod implicatio sit: quod deus sit et tria supposita non sint. Ad rationes Rodo. Ad rationem vero alterius doc. dico quod beatus non potest habere distinctas visiones de essentia et de personis. Et ad probationem: patet ex supradictis quod illa deductio procedit quod essentia et persona sunt seorsum conceptibiles eo modo quo dictum est in prima conclusione: sed non probat quod possit seorsum videri beatifice: cum visio beatifica sit intuitiua et perfectissima qualis non potest esse visio essentie sine personis: vt declaratum est supra. Et per hoc patet quid dicendum ad confirmationem. Ad vltimum nego consequentiam: nec probatio valet: quia maior repugnantia est: quod essentia diuina terminet visionem vel fruitionem beatificam et non persona quam quod persona terminet assumptionem humanam: et non essentia. Et vlterius si ista ratio sit bona in quantum multi fundant se: sequeretur quod persona posset determinare visionem vel fruitionem beatificam absque hoc quod terminet ad essentiam: sicut assumptionem illam: et sic posset videri persona intuitiue: essentia non visa quod etiam ipsi negant videri intuitiue.

Landul. di. 2. q. vt supra. ar. 2.

Con. 4 Contra istam arguitur dupliciter. Primo sic pater beatificatur in seipso aliquo posteriori in essentia tribus communicata beatificatur in essentia suppositali in seipso et non in tribus suppositis: et per consequens fruitur persona sua: et non in aliis in illo posteriori. Preterea quando aliquod vnum se habet per indifferentiam respectu trium quam ratione potest communicari sine tribus eadem ratione sine vno vel duobus: sed fruitio essentie indifferenter potest esse sine aliqua trium personarum per potentiam diuinam: ergo eadem ratione poterit esse sine sola persona: vel duabus. Ad rationes landulphi.

Sed iste rationes deficiunt in se et in suo fundamento cui innituntur: Deficiunt quidem in fundamento: quia supponunt voluntatem posse frui essentia diuina beatifice non fruendo personis: quod patet esse falsum ex dictis. Deficiunt etiam in se: quia si prima ratio esset bona: persona patris in aliquo signo esset persona absoluta non relatiua: quod non personat veritati nec rationi: consequentia patet quia in illo priori in quo fruitur essentia non communicata tribus: vt dicunt: vel est persona absoluta vel relatiua: non relatiua quia nondum est filius nec spiritus sanctus quibus referatur: ergo absoluta quod est propositum. Deficit vlterius secunda ratio: quia posito quod comprehensor possit frui essentia diuina sine personis: non tamen vna persona sine altera: quia persone sunt relatiue: et vnum relatiuorum includit in intellectu alterius correlatiui cum sint simul natura et simul intelligentia secundum philosophum in predicamentis. Nec valet si dicatur ad hoc quod licet pater non possit intelligi et per consequens nec intuitiue videri sine filio potest tamen intelligi et intuitiue videri sine spiritu sancto: quia ad ipsum in quantum pater non dicitur relatiue: quia licet hec veritatem habeant in cognitione illa que non respicit essentiam et ideo non videtur impossibile quod viator possit ordinate frui patre et filio non fruendo spiritu sancto in cognitione tamen intuitiua et beatifica nullam habet apparentiam: quia pater non minus refertur ad spiritum sanctum in quantum spirator quam ad filium in quantum pater et ideo videns personam patris intuitiue et beatifice non minus videt ipsum spirare spiritum sanctum quam generare filium aliter non esset perfecta visio: igitur non potest persona patris intuitiue videri quin videatur filius et spiritus sanctus. Ad argumenta principalia

Ad rationes principales: ad primam concedo quod quicunque fruitur essentia fruitur re que est persona et in isto sensu procedit ratio: sed non ostendit quod quicunque fruitur essentia vt essentia est fruatur ipsa vt persona est. Et in isto sensu posuit primam conclusionem: vt patet ex hiis que dicta sunt ex parte. Ad secundam dico quod essentia diuina non potest intuitiue videri non visis personis vt declaratum est supra. Et ad probationem patet quod maior repugnantia est quod essentia diuina videatur intuitiue non visis personis: quam quod ipsa communicetur ipsis non communicatis: quia primum includit repugnantiam contradictionis vt patet ex dictis: secundum autem non. Et si dicatur quod ista solutio videtur contradicere dictis meis: quia ego dixi arguendo contra aureolum quod magis repugnat communicari et non communicari realiter quam seorsum concipi mentaliter, patet quod in his non est aliqua contradictio: quia licet non sit maior repugnantia quod essentia diuina concipiatur a viatore non conceptis personis: eo modo quo dictum est in prima conclusione: quam quod communicetur ipsis non communicatis: maior tamen est repugnantia: quod intuitiue videatur sine ipsis eo quod visio intuitiua non terminatur ad essentiam vt abstrahat ab existentia sed vt existit: et non existit nisi in personis Di. sed

Quod itaque vera ac pia fide tenendum est etc. Circa materiam istius distinctionis in qua magister nititur ostendere diuine nature vnitatem et personarum trinitatem quero istam questionem vtrum deum esse trinum et vnum possit naturaliter demonstrari. Et videtur primo quod sic quia omnis propositio necessaria ratione probabilis: est demonstrabilis: sed talis est ista dicente Ric. car. 1. de trini. ca. 3 quod ad explanationem eorum que sunt fidei inducuntur non solum rationes probabiles: sed Quest. 1

Rn̄o ad rodo.

Rn̄o a Landu.

necessarie q̃ rc. Cōtrarii fidei nō sunt naliter demonstrabiles: aliter ad assentiendū eis et conclusionibus deductis ex eis posset trahi fidelis q̃ infidelis euidenter conuinci qd̄ nō est verū: sed deū ee trinū et vnū est articulus fidei: q̃ rc. Rn̄o: in ista questione erūt. 4. articuli: quia primo ponā vnius termini declarationem. Secūdo: quadruplicē cōclusionem. Tertio mouebo dubia. Quarto rn̄debo. Primus articulus

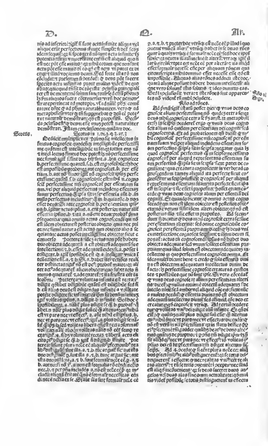
Quātū ad primū articulū terminus declarādus est: deū eē trinū: cuius sensus nōndū: q deū ee trinū potest intelligi dupli: vno modo qz subsistit i tribus suppositis realibus .s. patre filio et spū sancto: eo modo quo fides catholica cōfitetur: cui nō pōt subeē falsuz. Alio mō: qz subsistit in tribus supposit̄ vno tñ eēn reali et duobus itēnonalibus. Et vt clarius appareat qd̄ dr̄: est aduertēdū q quedam opinio.

Aureolus: Aureoli in .1 di. 3. q. 3. ar. 3.

Ponit q naliter pōt demōstrari deū subsistere i tribus supposit̄ alio dictorū modorū: Et pōt opinio sumati adduci ad sex pūcta pncipalia. Primus ē: q res intellecta p actū intellectus capit eē apparēs et intētionale: et ponit in eē cōspicuo formato: et apparenti ante pspectū intelligētis. Secundus est q amans per amorē capit eē egressuz ac latum ex se ita vt i amorē extra se exeat in ō spūali et intētioali. Tertius ē: q nalr est nobis notū et ab oībus pbantibus cōcessuz q deus imutabilr intelligit se et diligit se et in se placet: et delectat: voluptuosuz vitā hns vt phs dicit 12 metaphi. Quartus ē q necesse ē q deus subsistit i se realr: et ante se vel realr vel intētionalr: cuz sesp itelligat: et ex se. cū se semp vel realr vel itentionalr amet: et istud sequit ex supradictis. Quintus ē: q phi elegerūt alterā ptē z istius disiunctiue vz q añ se: et extra se existat tñ itentionalr et q ista nō realr sed solū dīant rōne in deo: et hoc de platone vt dicit iste doc testat. b. Aug. 10. de tri. c. 23. et de arist. comento. 12. metaphi. comento. 4. Sextus est: q catholici elegerūt scōaz ptem et magis rōnalē: nec dubiū q verā: in deo. n. ponendū ē: quid pfectionis est: sed nobilius ē verbū si ponat eē reale: q̃ si sit solū intentionale: et idē pz de spū sancto Et i perfectiōe nāq ē q verbum mentis nre: et spiritus amoris procedat in eē diminuto et intentionali: igit rōnabilius est q qd̄libet de suppositis istis sit verū et reale in deo. Ex his cōcludit iste doc. q nalr pōt a viatoribus demōstrari: q deus subsistat in tribus suppositis altero istorū duorū modorū: qz vel in vno reali et duobus intētionalibus: vel i oibus tribus realibus: 13 n̄ sit nalr demōstrabile q subsistat determinate in tribus supposit̄ realibus: sic catholici cōfitent: his igit suppositis pz q dupliciter pōt intelligi: fm istum modū dicendi: deum esse trinū: vno modo: qz subsistit in tribus suppositis realibus: put catholici cōfitent: alio modo: qz subsistit in tribus: vno eē tātū reali et duobus intentionalibus prout imaginant phi: vt asserit iste doc. Et in vtroq sensu intelligo questionē. et hec de pmo articulo.

Secundus arti.

Articu. 2 sectio 1 Quantū ad scōm ar. pono. 4. cōclusiones. Prima est q deuz esse pōt nalr demōstrari. Istā conclusionem phs: s. phorū nitit demonstrare per motum vbi sic ait: omne qd̄ mouet ab alio mouet: illud aliud aut mouet ab alio: aut nō: si nō: igit est immobile: et sic deus: si sic de illo querit vtrum moueat vel nō: et sic in infinitū: sed pcessus i infinitū est impossibilis vt patet. 2. metaphi. igitur status ad aliquod imobile est necessarium: et hoc est deus: Sed lz conclusionē credam esse demonstrabilem tamen phs vt videt nō demōstrat propter duo Primo: quia maior negat a multis quibus videt: q intellectus et volūtas queciq mouet a se: et hoc tamen alias. Scōo: quia posito q maior illa sit vera non tamen est per se nota nec ab arist demonstrata: igitur nec conclusio que ex ipsa deducit demonstrat: hac igit rōne et cōsimilibus omissis probo cōclusionem aliter. Primo sic deus est id quo maius cogitari non potest: igitur deus est antecedēs patet: quia hoc nomine dei intelligimus: et cōña ē clara quia bene sequitur deus non est ergo non ē id quo maius cogitari non potest. Istam rationem tangit anselmus prosologion. c. 2. vbi sic ait: certe id quo maius cogitari nequit non potest esse in solo intellectu. si enim in solo intellectu est: potest cogitari esse et in re: quod maius est. Si ergo id quo magis cogitari nō pōt ē in solo intellectu: id ipsuz quo magis cogitari non pōt ē quo magis cogitari pōt: sed certe hoc esse non pōt: hec ansel. Sed qz forte dicetur ad istam rationem q deū esse id quo magis cogitari non pōt est mere creditum non per se notum: nec deductuz naturalr ex aliquo per se noto Deduco rōez sic: aut i vniuersitate entiū ē aliqd̄ q nec ē nec pōt eē maius aut nō: si sic: habet ppositū: qz illud voco deū: si nō: aut i vniuersitate entiū n̄ ē aliqd̄ quo nō sit aliqd̄ maius: aut nō ē aliqd̄ quo nō possit eē maius: pmū dari nō pōt nisi ponat processus in infinitū in entibus p se et eēntialr ordinat: qd̄ est impossibile vt pz 2. metaphi Si det scōm sequit: qd̄ aliqd̄ qd̄ nō ē i vniuersitate entiuz pōt eē maius oibus q sunt in rerū na: qd̄ est omnino ipossibile: qz cū illud nō sit aut pducit in eē a se vel ab alio vel a nullo: n̄ a nullo qz nihil nullius ē cā: nec a se qz nihil ipossibilius: q̃ q aliqd̄ pducat se de nō eē ad eē: vt pz p be. Aug. 1. de tri. c. 1. et ét per arist. 2. de aia: si ab alio: nō erit maius illo: qz effectus nō excedit suā cāz totalez pductiuā: cū nihil agat vltra suā nāz: vel spēm nihil g eorū q nō sunt actu posset eē maius oi eo: qd̄ e actu: et sic intentū. Scōo ad principale sic: et est q si cōfirmatio pcedentis rōnis. Ista propositio pōt nalr demōstrari: i vniuersitate entiū est aliqd̄: quo maius cogitari nō pōt: s et ista in vniuersitate entiū ē aliqd̄ quo nō ē nec pōt eē maius: s in ista deus est: prima cōña est nalr nota: qz oī eo quo ē vel pōt eē maius pōt cogitari maius: et scōa pz ex dictis: qz si i vniuersitate entiū ē aliqd̄ q nec ē nec pōt eē maius illud vocamus deū: añs pz p ansel prosologiō. 2. et 3. vbi propositiōz illā ex intentiōe nitit probare et demōstrare: et in disputatiōe cō insipientē: vbi euasiones datas: et possibiles dari ad rōnes suas euacuat euidenter: vñ circa finez dicte disputatiōis. c. 21. sic ait: puto q demōstrari me nō infirma sed necessaria argumētatiōe probasse i prefato libello: i re ipa existere aliqd̄ quo maius cogitari nō posset: nec eā alicuius obiectatiōis ifirmari firmitatē tātā. n. vim hinus prolatiōis i se cōtinet significatio: vt hoc ipz qd̄ dr̄ ex necessitate eo ipo q intelligit vel cogitat ē et re vera pbet existere: hec ansel. Tertio ad principale sic: aut i perfectiōibus specificis ē dare supmā: i q sic stat aut nō: si sic propositū: qz illud voco deū qd̄ supremū ē pfectissimū ē i entibus: si n: vel erit i ipis pcessus i ifinitū i actu sic q actu sint spēs rerū ifinite vel i potētia tñ: sic q quacūq spē data pōt alia et alia dari in ifinitū: lz actu nō sit infinite: si detur pmū habet ppositū: qz vel i vniuersitate entiū est aliqd̄ vel aliqua infinite perfectiōis simplr: vel nō: si sic illud voco deū siue sit vnū: siue plura si cu ro pro nūc: si nō: vel spēs rerū nō sunt actu ifinite qd̄ ē cō positū cōña pz: qz cū spēs rerū sint sicut numeri ex. 8. metaphi. semp superior addit gradū pfectio

nis ad inferiorē: igit̄ si sunt actu infinite aliqua vel aliqua erūt perfectionis infinite simplr: si de l' seq̄ idem sequit̄: q2 si spēs rerū nō sunt actu infinite sz potentia tn̄ in vniuersitate entiū est aliquid quo n̄ est nec pōt esse maius: q2 nihil eorum que non sunt actu pōt esse maius oī eo q̄ est actu vt patet ex vi etiā: z illud vocamus deum. Sed forte ista rō non cōcludit: z presertim si ɔcedat̄ q̄ deus pōt facere species actu infinitas prout multis videt̄ de quo alias: quicquid tn̄ sit de rōe ista ɔclusio principaliter est de mente: nō solum sanctorū sed etiā philozū lz sm aliquos fuerit cōtrouersia vtrū hoc demonstrare pertineat ad metaphi. vl' ad nālē phz comētatore dicēte q̄ ad phm naturalē. auicen. vero q̄ ad metaphisicū: vterqz tn̄ supponebat q̄ deū eē poterat naturalr demōstrari: qd est propositū. Secūda ɔclusio est q̄ deum esse vnū z pōt naturaliter demōstrari. Istam conclusionem quidam doc.

Scotus. Scotus in 1. di. 2. q. 3. ar. 3

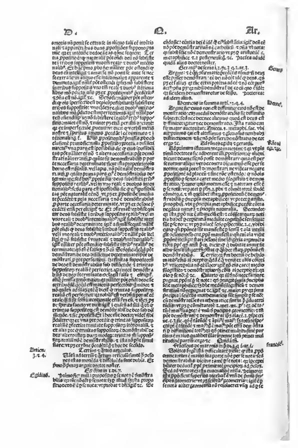
Deducit multipliciter. Primo sic intellectus infinitus cognoscit quodcūqz intelligibile perfectissime quātum est intelligibile in se: q2 totum ens nō z intellectus finitus hoc potest lz nō perfectissime nec simul: igit̄ si sint duo dii sint. a. b. a cognoscet b. perfectissime quantū. s. b. est cognoscibile: sz hoc est impossibile probo: q2 aut cognoscet. b. per essētiam. b. aut nō: si non: igit̄ nō cognoscit ipsū z perfectissime: quātū. s. b. cognoscibile est: nihil n. cognoscit̄ perfectissime nisi cognoscat̄ per essentiam suam. vel per aliquid perfectius includens essentiā suam perfectius q̄ ipsa sit in se essentia aūt. b. in nullo perfectius includitur q̄ in b quia tūc. b non esset deus: Si aūt cognoscit b. per essentiam ipsius b. igitur actus ipsius. a. erit posterior naturalr essentia ipsius. b z ita a. nō erit deus: probat̄ pma ɔsequentia: quia omnis actus cognoscendi qui nō est idem obiecto: est posterior obiecto quia nec prior nec simul natura est actus cum obiecto alio a se quia tunc actus posset intelligi sine obiecto sicut e conuerso. Preterea idez actus non pōt habere duo obiecta adequatā a est obiectū adequatū sue intellectionis: z. b. esset adequatū eidez si. a. posset itelligere. b igit̄ ipossibile est q̄ a itelligat vnica itellectione sua a. z b Si. a. habet itellectiōes realiter distinctas: igit̄ nō est deus: probat̄ maior: q2 aliter actus adequaret̄ alicui obiecto: quo subtracto n̄ minus quietaret̄ z adequaret̄: z ita frustra eēt talis obm. Preterea voluntas infinita est recta: i' diligit quodlibet diligibile quātū est diligibile sed si b est alius deus est diligendus infinite a volūtate potēte diligere sic infinite: cū ipm sit bonū infinitū igit̄ volūtas ipsius. a. diligit b infinite Sed hoc ē ipossibile: q2. a. nālr plus diligit se q̄ b probat̄ q̄libet. n. nālr plus diligit suū eē q̄ alterius: cui nihil est vt pars nec vt effectus. a. aūt nihil est ipsius. b. nec vt pars: nec vt effectus: igit̄. a. plus diligit se nālr q̄ ipz b sed volūtas libera q̄n est recta ɔformat̄ volūtati nāli alioqn volūtas nālis nō eēt semp recta igit̄. a. si hz voluntatē rectaz z liberā actu elicito plus diligit se q̄. b igit̄ nō diligit b infinite. Preterea: si sunt plura necē eē aliquib' pfectionib' realib' distinguūt̄ sint illa. a. z. b tūc arguit̄ sic aut ista duo distinguūt̄ g. sint illa a. z. b. tunc arguit sic: aut ista duo distincta. a. z b. sunt formalr necē eē. p. a. z b. aut no: si nō igit̄. a non est formalis rō eēndi necio nec. b. z per ɔns includēs a. nō est necē eē p q2 includit aliquā ētitatē q̄ nō ē formalr necessitas eēndi necē necia ex se. Si aūt illa sunt formalr necē eē p. a. z. b. z preter hoc vtrūqz est necē eē p illud i quo ɔuenit vnū cū alio: i' vtrūqz habet in se duas rōes quarū qualz vtrūqz e formalr necē eē: sed hoc e impossibile: q2 neutra illarū includit alterā: vtraqz igit̄ illarū circūscripta eēt necē eē p alterā: z ita aliqd esset formalr necesse esse per aliquam rōnem qua circumscripta nihilominus esset necesse esse qd est impossibile. Aliquas alias rōnes adducit iste doc. quarū aliquę possunt habere bonum intellectū aliquę vero soluunt̄ istis solutis z ideo dimitto eas. Sed lz ɔclusio sit vera: z iste rōnes sint apparentes nō vident̄ tn̄ nihil ɔcludere. Rñō ad argu.

Rñō ad rōnes.

Ad pmā igit̄ istarū posset dici q̄ vnus deus cognoscit alium perfectissime nō quidez extra se q2 deus nihil cognoscit extra se sz arist. 12 metaphisice: sz in seipso ɔcederet̄ ergo q̄ vnus deus cognoscit alium nō quidem per essentiam dei cogniti sed cognoscentis. Et ad probationem qn̄ dicit̄ q̄ nihil cognoscit̄ perfectissime nisi cognoscat̄ per eēntiam suam vel per aliquid includens essentiam suam perfectius q̄ ipsa sit in se ipsa: negatur quia lz quod cognoscit perfectius q̄ in seipso necessario cognoscat̄ per aliquid representans essentiam suam perfectius q̄ ipsa sit in se ipsa sicut patet de cognitione qua creatura cognoscitur in verbo: ad cognoscendum tamen aliquid ita perfecte sicut cognoscitur in seipso sufficit q̄ cognoscat̄ per aliquid representans essentiam suam ita perfecte sicut ipsa est in seipsa z sic esset i proposito: Posset etiam cōcedi q̄ vnus deus cognoscit alium per essentiā dei cogniti. Et quando dicitur q̄ omnis actus cognoscendi qui non est idem obiecto est posterior obiecto: nō e verum si sit idem alteri obiecto: qd nō est posterius illo z sic esset in proposito. Ad secundum si dicitur q̄ deus nihil cognoscit extra se: sine per essentiam alterius: sed omne cognoscibile cognoscit per essentiā propriam. dicet̄ q̄ lz deus vnica intellectione cognoscit seipsum: z alium deum si ponat̄: actus tn̄ cognoscendi ipsius nō habet duo obiecta adequata sed vnum scilicet essentiam propriam: quia illud solum est obiectum adequatū intellectus in quo perfectissime cognoscit omnia. Et ideo multi dicunt bene z credo q̄ sola essentia diuina est obiectum adequatum intellectus diuini de facto: lz perfectissime cognoscit creaturas existentes z possibiles que nō sunt ipse. Si vero ɔcedat̄ q̄ vnus deus cognoscat alium per essentiam alterius dicet̄: q̄ nullus eorum ē obiectū adequatū sue intellectōis: sed ambo vel aliquid cōe eis: sicut nūc a multis ɔcedit̄ q̄ essentia diuina nō est obiectum adequatū intellectus diuini sed aliquid cōe deo et creature: qd cognoscit vtrūqz. Ad tertiū ɔcederetur q̄ volūtas vni' dei diligit aliū infinite. Et qn̄ dicit̄: q̄ quilibz nālr plus diligit suū esse q̄ alterius cui nihil ē nec vt pars nec vt effectus: dicendū q̄ nō est verū in natura pfectissima q2 in statu beatifico pp ei' pfectionē tn̄ gaudet quilibz beat' de bono alterius quātuz de proprio: z p ɔns tn̄ diligit ipm: lz ꝗ sit aliqd ei' nec vt pars nec vt effect': io volūtas ipsius dei cū sit pfectissima: tn̄ diliget alterum sic seipz. Ad 4. ɔcedo: q̄ si eēnt plura necē eē: aliqbus pfectōnib' realib' distinguerent̄: q2 se totis distinguerent̄ i effectu: q̄ nec realitas vni' eēt realitas alteri': z tn̄ se totis ɔuenirēt i ɔceptu: nec illud est aliqd inɔueniens: q2 si deus faceret duos angelos vel duas aīas sine omni actualitate: qd multis videt̄ possibile se totis distinguerent̄ in effectu

⁊ se tota conuenirent in cōceptu sequeretur ꝙ ista duo distincta per .a. ⁊ .b. sunt formaliter necesse esse per .a. ⁊ .b. Et quando dicitur ꝙ per hoc vtrumqꝫ est necesse esse illud in quo conuenit cum alio nō est verum quia per .a. ⁊ b. distinguuntur ista duo necesse esse realiter ⁊ effectiue ⁊ conueniret in cōceptu nec inter ipsa esset aliqua conuenientia alia. Et potest reduci ratio contra eum quia sicut illi duo dij conuenirent in necesse esse: ⁊ differrent suis proprijs rationibus: ita deus ⁊ creatura conueniunt in entitate: ⁊ differunt suis proprijs rōnibus realiter sunt ille .a ⁊ b tunc quero: aut deus ⁊ creatura distincta per .a. ⁊ b. sunt formaliter .a. ⁊ .b aut nō. si nō igitur a non est formalis rō essendi nec .b. igitur deus includens alterum istorum nō est ens. Primo quia includit aliam rationem que nō est formalis rō essendi si sic ⁊ propter hoc vtrumqꝫ habet ꝑ illud in quo conuenit vnum cum alio: igitur vtrumqꝫ habet in se duas rōnes quantum qualibet vtrumqꝫ est formaliter ens: sed hoc est impossibile per deductionem suam procedendo: sicut ipse procedit igitur ⁊c. Dimissis igitur istis rōnibus probo cōclusionem aliter. Primo sic si sunt duo vel plures dij aut vnus eorum pōt sine alio quicquid pōt simul cum illo aut nō. si nō igitur nō est ex se sufficiens nec simpliciter ⁊ vniuersaliter perfectus: imo recipit perfectionem ab alio: ⁊ per consequens nō est deus. si sic igitur alter eorum superfluit: quia ipso circumscripto nihil minus pōt fieri in vniuersitate entium ⁊ alius sufficit per se solus igitur nō est deus. Et confirmatur quia si sunt duo dij vel omnis perfectio que est in vno est in alio: vel nō. si detur primum: cum in vno esset omnis perfectio esset per se sufficiens sine alio: ⁊ per consequens alter superflueret. si detur secundum aliqua perfectio deesset vni quam haberet alter: igitur ille nō esset summe perfectus: nec per se sufficiens: ⁊ per consequens nec deus. Istam rationem reputo concludere: quia si essent duo dij vel vnus eorum nō esset per se sufficiens vel alter eorum esset superfluus: quorum quodlibet est impossibile: ⁊ tangit eam magister di. sequenti. c. penul. vbi sic ait: mens itaqꝫ rōnalis intelligit vnum esse deum vnam essentiam: ⁊ vnum principium. intelligit quoqꝫ quia si duo essent vel vterqꝫ sufficiens esset vel alter superflueret quia si aliquid deesset vni quod haberet alter nō esset ibi summa perfectio. si vero vni nihil deesset quod haberet alter cum in vno essent omnia: alter superflueret. Secundo sic ⁊ est quasi confirmatio precedentis rōnis: si essent duo dij essent duo fines: aut enim quilibet per se finiret totam entium coordinationem: aut vnus vnam partem ⁊ alter alteram. si detur primum: remoto vno eorum adhuc etiam perfecte terminata esset ad aliud igitur ille qui fuit remotus superfluebat in hac terminatione: ⁊ per consequens nō erat deus si detur secundum adhuc idem sequitur quia qui non est per se finis totius coordinationis entium nō est simpliciter ⁊ vniuersaliter perfectus nec est id quo maius cogitari nō potest igitur nō est deus: Et confirmatur: quia si vnus finiret vnam partem ⁊ alter alteram: entia nō essent connexa: ⁊ sic tolleretur ordo ⁊ perfectio vniuersi: vnde philosophus concludit .12. meta. ꝙ est vnus princeps ⁊ vnus finis: quia entia nolunt male disponi. Et confirmatur quia nō est ponenda pluralitas saltem in primo sine necessitate: sed nulla necessitas est ponendi plures deos. quia vnus eorum sufficeret sine ceteris ⁊ posset quicquid posset cum alijs alioquin non esset vniuersaliter perfectus ⁊ per consequens nec deus igitur ⁊c. Tertio sic: si sint plures dij aut sunt equales perfectionis entitatiue aut nō. si nō alter eorum est perfectior. ⁊ per consequens minus perfectus nō erit deus. si sic igitur sunt eiusdem speciei. quia sicut determinat beatus aug. 3. de libero arbitrio. c. 21. equalitas perfectionis aliquarum rerum illas eiusdem speciei esse conuincit. vnde si luna equaretur soli in perfectione nō esset sol ⁊ luna sed duo soles: vt patet ibidem. Idem etiam patet per philosophum .7. meta. quia species plurificabiles in indiuiduis quantum est ex se cōpatitur infinitatem indiuiduorum tum quia nō determinatur ex se ad certum numerum indiuiduorum sicut patet in omnibus speciebus corruptibilibus. tum quia cum communicatio sit eiusdem rationis poterit communicari infinitis. igitur qua ratione sunt duo dij possunt esse infiniti ⁊ si possunt esse infiniti sequitur ꝙ sunt infiniti: cum deus sit a se ⁊ necesse esse hoc autem est absurdum ⁊ impossibile: vt patet. ergo ⁊c hec est expressa sententia anshel. monolo. c. 2. 3. 4 ⁊ .5. vbi per plures rationes reputat se demonstrare deum tantum vnum. hec est etiam intentio damas. libro primo capitulo. Et si dicatur ꝙ rationes eorum non demonstrant. adhuc intentio eorum est posito ꝙ ita sit: ꝙ cōclusio sit demonstrabilis. nec est bona consequentia: nō demonstratio conclusionem istam: ergo conclusio nō est demonstrabilis. nec vnqꝫ inuenientur aliqui similes istis qui dicant conclusionem istam nō esse demonstrabilem. Tertia conclusio est ꝙ trinitas realis personarum in diuinis naturaliter nō pōt demonstrari. Ista conclusio fuit in virtute sufficienter deducta questione .2. super prologo. articulo. secundo conclusione prima. vbi probaui ꝙ habitus theologie reuelate possibilis viatori de lege communi vt precinditur a naturaliter acquisitis nō resoluitur vsqꝫ ad per se nota in lumine naturali. Et presentes rōnes in forma deduci possunt ad conclusionem istam: quia si trinitas personarum sit demonstrabilis sequitur primo ꝙ ad assentiendum articulo trinitatis nō necessario requiritur imperium voluntatis secundo: quia ad assentiendum eis tam fideles quam infideles possent euidenter conuinci. Tertio ꝙ adhuc nō esset fides necessaria. Quarto ꝙ fides saltem de articulo trinitatis nō esset viatoribus meritoria: que omnia inconuenientissima sunt: ⁊ absurda: vt patet ibidem: confirmo tamen cōclusionem: primo beati aug. auctoritate qui postqꝫ tantum laborauit in inquisitione trinitatis in toto libro de trinitate in fine .15. c. 10. concludit: vnum inter hec que mihi ita dixi nihil illius summe trinitatis ineffabilitate dignum me dixisse audeo profiteri: sed confiteri potius mirificatam scientiam eius ex me inualuisse nec potuisse me ad illam. Et si beatus aug. qui tantum insudauit circa materiam trinitatis: nō potuit ad illam: nō videtur naturaliter posse demonstrari. Secundo sic articulus incarnationis nō est naturaliter demonstrabilis: igitur nec articulus trinitatis consequentia patet: quia nō minus est supernaturalis fides illius articuli. quam illius: tum quia nō magis repugnat rōni naturali ꝙ persona diuina assumat naturam humanam ad vnitatem suppositi. quam ꝙ tres persone quarum vna realiter nō est alia sint vna res simplicissima ⁊ ꝙ persona producens ⁊ producta sint vna substantia vel natura. antecedens vero ponit bea. aug. expresse epistola tertia ad volusianum: vbi loquens de diuini verbi incarnatione sic ait: si ratio queritur nō erit mirabile: si exemplum poscitur non erit singulare: debemus igitur deum aliquid posse quod nos fateamur inuestigare non posse: ergo ⁊c. Et ad veritatem cum demonstratio conuincat intellectum ad assentiendum: mirum est cur tenentes conclusionem oppositam non conuincant infideles: ⁊ magis est mirandum cum experiantur se hoc nō posse cur nō fatentur conclusionem illam demonstrari nō posse. Quarta conclusio est: ꝙ illa propositio distinctiua: deus subsistit tribus suppositis realibus vel in vno reali ⁊ duobus intentionalibus nō potest naturaliter demonstrari sicut Aureolus imaginatur: pro deductione huius cōclusionis premitto aliquas propositiones. Prima est: ꝙ naturaliter potest ostendi ꝙ res intellecta non ponitur per actum intelligendi in aliquo esse intentionali diminuto ⁊ apparenti: Secunda est ꝙ etiam naturaliter potest ostendi ꝙ omnes ex vi

Conclo. 3

amoris nō ponit se extra se in aliquo tali eē intētionali τ apparēti has duas ꝓpositiōes suppono pro nūc qz ex intētiōe vedo eā eas qōne sequēti: Tertia ꝓpositio ē: q naturalit pōt ondi deū nō subsistere i tribus suppositis vno tm̄ reali τ duob⁹ intētionalib⁹. Et hāc p̄mo ꝓbo sic: nālīter pōt ostendi q deus cū intelligit τ amat se nō ponit se ante se nec se extra se in aliquo esse intētionali τ apparente τ diminuto. igit nālit pōt ostendi ipsuz nō subsistere in tribus suppositis vno tm̄ reali τ duob⁹ itētionalibus mō p̄dicto: añs p3 ex ꝓpositiōib⁹ p̄cedētib⁹ τ ꝯña est nō. igit τc. Scđo sic: nāliter pōt ostendi q ois iperfectio est vēo icōpossibilis: sz subsistere tribus suppositis: vno videz reali et duob⁹ intētionalibus mō p̄dicto est imperfectionis. igit nālīe potest ostendi ip̄uz nō subsistere i talib⁹ trib⁹ suppositis: maior est nō. τ minor p3 etiā per istū doctorē: qz ex imperfectiōe ꝓuenit: vt dicit q verbū mētis nostre τ spiritus amoris ꝓcedāt i eē diminuto τ itētionali: igit. Duę ꝓpositionib⁹ p̄missis ꝓbo cōclusionē p̄mo sic: nulla ꝓpositio ypotetica disiūctiua cui⁹ vna pars est īpossibilis sic q eius īpossibilitas pōt nāliter eē nō τ altera necessaria: pōt demōstrari nāliter: nisi ꝓ quāto sit demonstrabilis p parte necessaria determinate sicut ista propositio: ois homo est risibilis. vel lapis. nō pōt nālit demōstrari. nisi ꝓ quāto prima pars ei⁹ ē demōstrabilis determinate: sed hui⁹ ꝓpositiōis: deus subsistit i trib⁹ suppositis realib⁹. vel in vno reali τ duobus intentionalib⁹: scđa pars est ipossibilis sic q ei⁹ ipossibilitas pōt naturalit eē nō vt p3 ex ꝓpositiōe imediate p̄cedēti: τ p̄is necessaria τ nō ē demōstrabilis ꝓ parte necessaria determinate. vt p3 ex ꝯclone p̄cedēti etiā per eū: igit τc. Et ꝯfirmat: qz hīc sequitur deus subsistit i tribus suppositis realib⁹: vel in vno reali τ duob⁹ intentionalib⁹: igit subsistit in tribus realib⁹ determinate igit a simili sequit: nālit pōt ondi q deus subsistit ī tribus suppositis realib⁹ vel i vno reali τ duob⁹ intētionalib⁹: τ nālit pōt itelligi q nō subsistit i vno reali τ duob⁹ intētionalib⁹: igit nāliter pōt ostendi q subsistit i trib⁹ realib⁹ determinate: qđ tm̄ ē falsuz τ ꝯ eū. Scđo sic: q̄cq̄d pōt demōstrari de deo disiūctiue determinate. pōt demōstrari ꝓ pte perfectiōi. sz trinitas suppositorū de deo est demōstrabilis sub disiūctiōe. τ trinitas suppositorū realiū ē perfectior. igit necē demōstrabilis de deo determinate. ꝯclo est falsa τ eū igit. aliq̄ p̄missarū nō maior: qz nāliter pōt ondi deo esse attribuēdū q̄cq̄d est maioris perfectōis ꝙ̄ minor τ nō quātū ad illaz ptē q̄ dicit q trinitas suppositorū realiū est perfectior: qz nobili⁹ est verbū si ponat eē reale ꝙ̄ si sit solū intentionale etiā fm̄ eū. τ idez p3 de spiritu sancto vt dicit igit i quātū ad illā ꝙ̄ oī q trinitas suppositorū est demōstrabil' de deo sub disiūctiōe. τ sic ꝓpositū. Et i hoc iste doctor videt sibi ꝯdicere: qz ex vna pte ꝯcedit q trinitas suppositorū realiū ē pfectior trinitate suppositorū itētionaliū. τ eē alia pte q trinitas suppositorū ē demōstrabil' de deo alteroistorū duorū modorū: trinitas iā suppositorū realiū nō ē demōstrabilis. τ ista nō pñt simul stare: vt p3 ex rōne p̄cedēti: ꝙ̄ τ hoc de scđo.

Articu. 3. τ 4.

Tertius τ q̄rtus articulus.

Quātū ad tertiū τ q̄rtum articulū simul ꝯ ꝯclones istas monēda τ dissoluēda sunt dubia. Et p̄mo ꝯ p̄mā arguit doctor noster.

Egidius in I. di. 7.

Egidius. Primo sic: nulla propositio p se nota ē dmōstrabilis qz tūc nō eēt p se nota: sz p aliud: sz ista propositio deus ē ē p se nota: vt probat τ hī: igit τc. Secūdo sic: eētia dei ē idē q ei⁹ substātia: igit deū eē nō pōt demōstrari: añs ē catholicū τ ꝯña vz nota: qz substātie nō ē demonstratio vt p3 p aristotilē 6. metaphisice. τ 2. posteriorū: igit τc. Preterea ad idē quidā alius doctor noster.

Gerard⁹ de senis i. I. di. 3 q. 2. ar. 3.

Gerard⁹. Arguit: τ ē q̄si ꝯfirmatio p̄cedētis rōnis: si deuz esse posset demōstrari eē dei nō eēt idē q deus. qđ p3 eē falsuz qz tūc eēt in potētia ad eē τ nō eēt pur⁹ act⁹: ꝯña p3: qz nihil demōstrat de eo cū quo ē idē: qz sic idem demonstraretur de seipo. Preterea: ad idem alius.

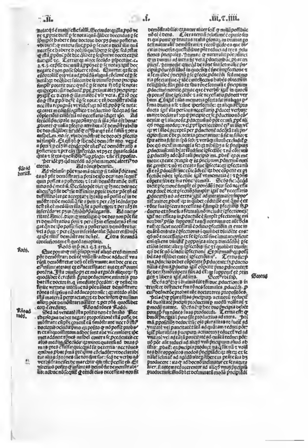
Henricus in summa arti. 22. q. 4.

Henric. Arguit sic: cuius non est diffinitio eius nō est demonstratio: cū medīū demōstrationis sit diffinitio subiecti: sed nec dei: nec alicuius quod est deus est diffinitio: igitur nec demonstratio. Ista ratio confirmatur auctoritate Avicen. 8. metaphi. sue. vbi ait: primus qui est altissimus τ gloriosus non habz distinctionem τ sic nō pōt fieri demōstratio de eo: ergo τc. Ad rōnes egidij τ gerardi.

Rñō ad eg. τ ge. Ad primum istorum nego maiorem: τ qz vt plurimū doctores sic adherent illi ꝓpositioni: q aliqui dicunt deum esse nō posse demōstrari quia est per se notum aliqui vero econtra dicunt nō esse per se notum: quia potest demonstrari ne videar negare ꝓpositionē ad placitū τ sine rōe ostendo: q nō ois ꝓpositio p se nota caret medio silogistico τ demonstratiuo. Primo quia motum esse τ naturam esse ē p se notū: vt patet p phī. 2. phi τ cōmētatorē ibidē cōmēto. 6. τ tñ quelibet istarū ꝓpositionū ē demonstrabilis p p̄ncipia metaphisice: vt potet p aristo. p̄mo phisi. vbi p p̄ncipia metaphisice ꝓcedit cōtra negātes naturā τ p̄ncipia naturalia. Secundo: qz ista ꝓpō nix ē alba: celū est: τ cōsiles quarū notitia habet p experientiā mediāte cognitiōe sensitiua: sūt p se note: vt p3 p alacē scđo ꝓspectiue. 2. c. vbi dicit q qñ ꝓpōnes sūt manifeste p sensū τ aīa intelligit ꝯclone: ꝯclo erit ꝓpō manifesta: qñ enī aīa videt ꝓpōnē itelligit stati ꝯclonē sine idigētia argumētationis ppt qđ anīt p̄ce. dicit q q̄ dubitat an nix sit alba sensū idiget: tñ ꝯstat q q̄libet istarū ꝓpōnū est demōstrabilis. Tertio: qz fm̄ boetiū de hebdomatib⁹ cōis aī ꝯceptio q̄dā ē q̄ venit ex aliis cōiorib⁹ vt icorpalia nō eē i loco: igit nō ois caret medio silogistico τ demōstratiuo: sz cōis aī ꝯceptio dī: qz ē p se nō: ꝙ̄ τc. Quarto qz illō nō necessario repugnat ꝓpōni p se note: qđ ꝯtingit p̄mis p̄ncipiis sciē metaphisice: sz hēre mediū silogisticū τ demonstratiuū nō repugnat τc. igit τc. maior p3: qz p̄ma p̄ncipia i sciētiis mathematicis sūt simplr p se nō: cū demōstratiōes mathematice sint in p̄ gdu certitudis: vt p3 p cōmētatorē 2. met. m. p⁹: qz oē totū ē mai⁹ sua pte: ē vnū d p̄ncipiis geometrie: τ tñ pōt demōstrari τ demonstrat ip3 alacē. 2. ꝓspectiue. c. 3 sic. qđ ē tātūdē τ āpli⁹ ē mai⁹: sz totū respectu p̄tis ē tātūdē τ mai⁹: ꝙ̄ ē mai⁹: pōt etiā demōstrari p diffinitionē toti⁹: qz qđ ꝯtinet multitudinē partium ē maius qualibet illarū omne totū ꝯtinet multitudinē partiū: ergo τc. Quidā tñ.

Franciscus de maronis in p̄ di. 2 q. 1 ar. 1.

Francisc. Volētes fugē istā difficultate dicūt: q ista ꝓpō omne totum ē maius sua parte nō ē per se nota sed demonstrabilis dicitur tamē p se nota: qz iceptibiliter deducit ꝓpt p̄mitatē p̄ncipiorū ad ꝯclo3. Sed ad veritatē ista euacuatio ē nulla. Primo: qz ista ꝓpō sicut superius dicebat ē vnū de p̄mis p̄ncipiis geometrie: vt p3 sciētib⁹ geometriam: igit ē p se nota aliter geometria nō resolueret vsq ad p se

nota: qđ ē manifeste falsū. Secūdo: q2 illa ppō vere z pprie dicit̄ p se nota: quā q̄libet docendus p se ipm pōt habere sine doctore. hoc p3 pmo posterio. vbi dicit̄: q maxīa siue ppō p se nota dicit̄ illa quā necesse ē habere docēdū quēlibet p seipm: sed ɔstat q istā ppōnē pōt hr̄e q̄libet p seipm: vt docet experientia: igit̄ zc. Tertio: q2 alacer secūdo pspectiue. c. 2. z. 3. expsse dicit istā ppōzē ē p se notā: igit̄ hoc negare ē non posse soluere rōnē. Quarto: q2 sic vicēdo tollit̄ oīs via ad pbādū aliquā ɔclōnē eē p se notā: q2 de q̄libet saltem de se diuiso pmo pncipio simplr̄ poterit dici: q nō ē p se nota sz bn̄ p se nota: q2 p ceptiōe illr̄ deducit̄ ppt̄ primitatē pncipioꝝ: p3 igit̄ ex dc̄tis q illa maior ē vl'r vera. Et iō ɔcedo q istā ppō de' ē p se nota: z tn̄ demōstrabilis nec ista repugnāt vt videt̄: q2 nō dr̄ ppō p se nota: q2 caret medio silogistico z deductiuo sed q2 ad sue cōplectiōis euidētiā nō necessario idiget ipo. Ad secūdū pncipale nego ɔñaz: q2 si illa ɔña eēt bona: pbaret q nulla pfectio attribuit̄ eē demōstrabilis de deo cū q̄libet sit idē q ei' eē sba: qđ tn̄ ē falsū z ɔtra anselm. mono. 15. vbi demōstrat de deo oēs pfectiones simplr̄. Et qñ dr̄ q sibe nō ē demōstratio vere ā pori z p cāz in eēndo: pōt tn̄ ei' eē demōstratio a posteriori z per cāz inferēdo. vt p3 ex pma secūda ɔnta z sexta questiōib' sup. pliogo: z sic ei ppōsito. Per idē p3 qđ dicēdū ad ɔfirmationē alteri' doctoris.

Ad rōnes henrici.

Rñō ad henricū. Ad vltimū' pōt vno mō dici: q si talia pdicamenta nō pñt demōstrari a pori de ipo deo' non sequit̄ quin possint a posteriori: z i tali demōstratiōe diffinitio nō ē mediū. Secūdo pōt dici q lz nec dei' nec alicui' qđ sit de': sit diffinitio pprie dicta' pōt tn̄ eē diffinitio large accepta: z lz talis nō possit eē in demōstratiōe mediū q̄ fit a pori z per cāz i eēndo: potest tn̄ eē mediū in illa q̄ fit a posteriori z per cāz in inferēdo' vt p3 in q̄stiōib' pallegatis. Ad auctoritatē Auice. dico: q intelligit q de deo non pōt fieri demōstratio a pori z per cāz in essendo: nō tn̄ negat q̄n de ipo possit fieri a posteriori demōstratio: vel a pori z per cāz in inferēdo: alit ɔdiceret sibi ipi q2 ipe nitit̄ demōstrare deū eē. Cōtra secundā conclusionem est quedam opinio.

Rodō in p̄ di. 2 q. 3 arti. i.

Rodō. Que ponit q nisi ɔsuppōnat̄ aliqđ creditum nō pōt demōstrari deū eē vnū tn̄' adhuc adducit̄ vna rō: si demōstretur deū eē tn̄ vnum: aut hoc erit ex ei' infinitate: aut ex ei' necessitate: aut ex ei' omnipotētia. Ista diuisio p3 ex mō arguēdi aliquoꝝ: sz quodlibet ē creditū q pro deductione minoris probat iste doctor in. q. imediate pcedēti: q deū eē infinite virtutis intēsiue nō pōt nālr̄ demōstrari: rōnes tn̄ ipsius nō adduco pro nūc: q2 intēdo alibi istā materiā pertractare: z ex hoc infert q nullum aliorū pōt demōstrari nāliter z per ɔñs quodlibet eoꝝ ē creditū.

Rñō ad rōnes Rodō.

Rñō ad rodō. Sed ad veritatē ista positio non ē rōnalis. Nec theologus debet negare propositionē istā posse demōstrari: cū phi couenit eā ɔmōstrare nec rōnes isti' doctoris ɔcludūt pmo q2 posito q nō possit probari ex aliquo istorum ad hoc sunt alie vie nālr̄: z ipemet adducit rōnes anselmi contra se pcedentes ex aliis mediis. Secūdo' q2 minor quantū ad duas pmas ptes ē falsa' quicquid sit de tertia' nec rōnes quibus pbat pmā ptē ipius ɔcludūt: vt declarabitur alias: lz rōnes ille non sint sue: sed de verbo ad verbū francisci de marchia' qui tūc pcessit eū. Et vlterius posito q infinitas dei nō sit demonstrabilis: adhuc nō sequit̄ q eādē eius necessitas non sit demōstrabilis: q2 nō aliter scit̄ q nullū possibile nō eē ē deus. Cōtra tertiā ɔclusionē ē opinio scoti qui ponit q trinitas realis psonaꝝ in diuinis potest naturalit̄ demōstrari: z recolligēdo ea que dicit in diuersis questiōibus pñt reduci ad tres ɔclusiones pncipales. Prima ē q naturalit̄ pōt ɔuinci q in diuinis ad intra sit vera pductio: hac pbat tripliciter. Primo sic quecūqđ de rōne sua formali ē pncipiū pducēdi illud in quocūq ē sine impfectione z a se in illo ē pncipiū p se pfecte pducēdi. sed memoria pfecta siue q idē ē intellectus habēs obiectū intelligibile sibi pñs ex sua rōne formali ē pncipium pductiuū notitie genite que ē verbū' igit̄ in quocūq ponat̄ sine ipfectiōe z a se necessario pducet verbum. Cū igit̄ talis memoria pfecta sit in aliqua psona diuina a se z sine iperfectiōe: q2 aliqua ē ipa ducta igit̄ illa persona necessario pducet verbū: maior declarat̄: q2 q pncipio ex se pductiuo nō conueniat q i aliquo sit pductiuū nō pōt eē nisi ppt̄ aliqđ duoꝝ modoꝝ: vel ppt̄ ipertectionē ei' in illo: vl' q2 vt i illo ē acceptū per pductionē adeq̄tā tali pncipio: sicut ē de potentia generatiua: si sit in filio: z spiratiua si sit in spū scō: z vtrūq istoꝝ excludit̄ p hoc qđ dicit̄ in maiori a se: q2 nihil h3 a se pncipius pductiuū: nisi hēat illud sine ipfectiōe z nō cōicatū p pductiōz adeq̄tā tali pncipio min. pbat̄ q2 oi memorie create ɔtingit q sit pncipium pductiuū notitie genite: z nō vt creata siue ipsecta: q2 ipsecta nō ē rō pducēdi sine cōicādi eē q2 hoc cōpetit ex pfectiōe nō ex ipfectiōe igit̄ vt memoria ē: z p ɔñs cōpetit sibi ex sua rōne formali. Scđo sic: qđcūqđ dicit pfectionē simplr̄ eē ponēdū i deo' sed necessario pducē dicit pfectioz simplr̄' igit̄ de' necessario pducit' sz nō ad extra' igit̄ ad intra: maior supponit̄: minor pbat̄ q2 in q̄libet cōditiōe enti q̄nō ē ex rōne sua ipfecta necessitas ē simplr̄ pfectiōis sz pductio ex rōne sua formali nō includit ipfectionē: igit̄ necessitas in pductiōe ē simplr̄ pfectiōis: minor h3' philo supponit̄ tanq̄ nota: maior aūt ɔclarat̄: q2 sicut necessariū ē ɔditio pfectiōis in ente in quātū ens: ita ē pfectionis i quolibet diuidēte ens: qđ nō ē necessario ex se ipfectū sine imutatū: sicut enī qñ ens diuidit̄ p opposita alteꝝ diuidēdū ē pfectiōis i ente: alteꝝ ipfectiōis sic z i quolibet diuiso: qđ de se nō icindit ipfectionē. Et ɔfirmat̄: q2 possibilitas i q̄libet ente ē ipfectiōis zc. Tertio sic: pma pductio debet cōpetere pmo pducenti: sz pductio nālis ē pma pductio igit̄ cōpetit pmo pducenti: z sic deo: sz nō cōpetit sibi ad ex': q2 supponit̄ eē ɔtingēs z libera igit̄ ad itra. Scot' vbi sup.

Scotus. Scđa ɔ°ē: q i diuinis sūt tm̄ due pductiones intrinsece distincte fm̄ rōnes formales pducēdi. p cui' deductiōe probat iste doctor tres propositiōes. Pria ē q pluralitas pncipioꝝ actiuoꝝ reducit̄ ad dualitatē pncipiū productiuū p modū volūtatis z p modū nature. Scđa ē q hec duo pncipia debēt poni p fm̄ rōnes suas producēdi. Tertia est: q hmōi pncipia i pmo sūt productiua ad intra. Primā ppositioz deducit sic oīs pluralitas reducit̄ ad vnitatē vel paucitatē tātā ad quātam reduci pōt: igit̄ pluralitas pncipioꝝ actiuoꝝ reducet̄ vel ad vnitatē vel ad tātā paucitatē ad quātā reduci pōt: nō pōt aūt reduci ad aliqđ vnū pncipium aliud ab istis: pbat̄: q2 pncipia product iua q̄ sūt nā z volūtas hn̄t oppositos modos pncipiādi: q2 alteꝝ ex se nālr̄ iclinat̄ ad agēdū alteꝝ libere in ptāte sua h3 producere: ita q ad hoc nō inclinatur ex se natura liter. si autem reducerentur ad aliqđ vnū pncipiū productiuū: illud hr̄et determinatū modū pncipiādi

alterius istoꝝ pncipioꝝ pñs vel naturaliter vel libere: ꝛ ita vl'ꝑ modũ nature: vl'ꝑ modũ volũtatis: igit̃ nõ possunt reduci ad aliquod pncipiũ quasi tertiũ ab istis. qð .s. in ꝑducẽdo nõ habeat rationẽ alicuius istoꝝ. nec vnũ reducit̃ ad alteꝝ: qꝛ tũc ꝫ totũ genus suũ eẽt imꝑfectũ: qð falsuꝫ: ergo igit̃ pncipia ꝑductiua nõ possunt reduci ad paucitatẽ minorem q̃ ad dualitatẽ pncipij .s. ꝑductiuũ ꝑ modũ nature: ꝛ ꝑductiuũ per modum voluntatis. Secundam ꝓpositionem ꝓbat faciliter: qꝛ in pmo est omnis tõ pncipij que nõ reducit̃ ad aliqð pncipiũ pus ip o: igit̃ in ꝓposito tm̃ duo principia ꝑductiua alterius rõnis vnicũ .s. ꝑductiuũ ꝑ modũ nature: ꝛ vnicum ꝑductiuũ libere. Tertiã vero ꝓbat ex dictis: qꝛ memoria ꝑfecta est ꝑductiua ad intra ꝑ modũ nature ex cõclusione ꝓcedẽti. Et similiter põt argui de volũtate respectu amoris infiniti: qꝛ quodlibet pncipiũ ꝑductiuũ qð nõ reducit̃ ad aliquod pncipium pus: natũ e habere ꝑductioꝫ sibi adequatã: ꝛ ꝑductũ adequatũ: igit̃ pncipiũ ꝑductiuũ amoris: qð ẽ volũtas: natũ e habere ꝑductũ sibi adequatũ: ꝛ pncipiũ ꝑductiuũ qð ẽ natura: natũ ẽ habere ꝑductũ adequatũ: hec aũt pncipia ꝑductiua sunt infinita: igit̃ ꝑducta eis adequata nõ possunt esse nisi infinita: nihil aũt ẽ formaliter infinitũ nisi deus: igit̃ ista pncipia sunt ꝑductiua aliquoꝝ in natura diuina. Ex istis deducit̃ assumpta ꝯclo: qꝛ si in diuinis ad intra nõ sunt nisi duo pncipia ꝑductiua alterius rõnis: sequit̃ ꝙ nõ sit nisi tm̃ due ꝑsone numero: ꝓbo: qꝛ vtriusq; pncipiũ ꝑductiuũ habet ꝑductionem sibi adequatã ꝛ coeternã: igit̃ stãte illa non põt habere aliã.

Scotus. Scotus vbi supra. q 5.

Tertia ꝯclusio ꝓncipalis ẽ: ꝙ realis trinitas ꝑsonaꝝ in diuinis põt naturalit̃ demõstrari: ꝛ hanc ꝓbat ex ꝓcedẽtibus sic: tm̃ sunt due ꝑsone ꝑducte: ꝛ tm̃ vna iproducta: igit̃ tm̃ sunt tres. ꝯña e nota: ꝛ añs quã tũ ad pmã partẽ ꝓbat̃ ex dictis: ꝓ cuius ꝓbatiõe deducit iste doctor aliquas ꝓpões. Prima ẽ: ꝙ in diuinis ẽ vna ꝑsona ꝑducta actu intellect⁹: rõ hui⁹ ẽ: qꝛ intellectus vt ẽ ꝑfecta memoria .i. habẽs obiectũ intellectuale sibi pñs ꝑ aliquẽ actũ sin ẽ ꝑductiuus terminus adequati .s. infiniti ex pma ꝯclone: nihil aũt scḋm ꝑducit ꝑ̃nio de tri. c. i. igit̃ qð ꝑducit̃ actu intellectus aliquo mõ distinguit̃ a ꝑducẽte: sed nõ distinguit̃ eẽntialit̃: qꝛ essentia diuina ꝛ quecũq; essentialis ꝑfectio sibi intrĩseca ẽ indistinguibilis: igit̃ distĩguit̃ ꝑsonalit̃ ꝑductũ a ꝑducẽte: igit̃ ẽ aliqua ꝑsona ꝑducta actu intellect⁹.

Secunda ꝓpõ ẽ: ꝙ etiã in diuinis ẽ vna ꝑsona ꝑducta actu volũtatis: ꝛ hec ꝓbat̃ sicut ꝛ ꝓcedens.

Tertia ẽ: ꝙ ꝑsona ꝑducta actu intellectus: ꝛ ꝑsona ꝑducta actu volũtatis sũt alia ꝛ alia: rõ hui⁹ ẽ: qꝛ eadẽ ꝑsona nõ põt ꝑduci duabus ꝑductiõibus sufficientibus ꝛ totalib⁹: sed hec ꝑductio ꝛ alia sũt due ꝑductiões distincte ex secũda ꝯclone: igit̃ hac ꝛ illa nõ ꝑducit̃ eadẽ ꝑsona sed due. Quarta ꝓpositio ẽ: ꝙ ibi nõ possunt eẽ nisi due ꝑsone ꝑducte: rõ: qꝛ in diuinis ad intra nõ possunt eẽ nisi due ꝑductiões: igit̃ nõ pñt eẽ nisi due ꝑsone ꝑducte: añs pꝫ ex scḋa ꝯclone: ꝯña pꝫ: qꝛ nulla istaꝝ ꝑductionum põt terminari nisi ad vnã ꝑsonã: cũ ꝑsona ꝑducta sit termin⁹ adeq̃t⁹ illi⁹ ꝑductiõis ꝛc. Ex istis ꝓpõnib⁹ pꝫ pma ps antecedẽtis assumpti: qꝛ bene seq̃tur in diuinis ad intra sunt due ꝑsone ꝑducte ꝛ non plures: igit̃ tm̃ due. scḋa ps añcedẽt. vꝫ ꝙ ibi sit tm̃ vna ꝑsona iproducta: ꝓbat̃ ab isto doc tripliciter: Sꝫ qꝛ ꝓ̃tẽ illã reputo ꝓbabilẽ dimitto ratiões illas.

Rñond scotum. Rñ ad rões scoti.

Sꝫ lꝫ ista ꝯclo sit verissima ꝛ sine hesitatiõe credẽda: nõ ẽ tñ ab isto doctore demõstrata: sꝫ rõnes ꝑ q̃s ꝓbat̃ nihil ĩfideli ꝯcludũt: imo alique ꝓpões sũt simplr̃ dubie tam fideli q̃ infideli: ꝛ ideo respõdeo ad eas. Et pmo ad rões ꝑ pma ꝯclone. Ad pmã rñdeo ad maiorẽ ꝛ ad minorẽ. Primo quidem ad maiorẽ: qñ dicit̃ ꝙ q̃cq̃d de rõne sua formali est pncipiũ ꝑducẽdi illud in quocũq; ẽ sine iperfectione ꝛ a fctri illo ẽ pncipiũ perfecte ꝑducẽdi: quero cur addit̃ hic iste terminus a se: qꝛ vel illud qð de rõne sua formali est pncipiũ ꝑducẽdi in quocũq; sit sine iperfectiõe ẽ pncipiũ ꝑducẽdi sine sit in illo a se siue in alio: vel nõ: si sic ly a se frustra ponit̃ in maiore: ꝛ tñ si nõ ponat̃: sequit̃ ꝙ q̃libet persona diuina sit ꝑductiua verbi: cũ in q̃libet sit memoria perfecta ꝛ sine iperfectiõe quacũq;: quo posito non solũ trinitas sed infinitas ꝑsonaꝝ erit in diuinis: qꝛ verbũ erit verbũ: ꝛ sic infinitũ: qð nõ solũ ẽ falsum: sed erroneũ. Si nõ: cõtra: iplicatio ꝯdictiõis ẽ tamẽ aliquã eẽ alicui sine iperfectiõe absq; eo qð est de sua formali ꝛ intrinseca rõne: igit̃ iplicatio ꝯdictiõis ẽ illud qð de rõne formali sua ẽ pncipiũ ꝑducẽdi eẽ in aliquo sine iperfectiõe ꝛ nõ eẽ in illo pncipio ꝑducẽdi: añs pꝫ ꝑ locũ a diffinitiõe: ꝛ ꝯña ẽ nota: igit̃ ꝛc. Et ꝯfirmat̃: qꝛ si hõ eẽt in aliquo loco sine iperfectione: q̃ nõ eẽt aial rõnale: vel eẽt in illo loco sine rõne sua formali: vel eẽ aial rõnale nõ ẽ rõ sua formalis: igit̃ a simili si pncipiũ ꝑducẽdi sit in aliquo sine iperfectiõe in q̃ nõ sit pncipiũ ꝑducẽdi: vel ẽ in illo sine sua rõne formali: vel eẽ pncipiũ ꝑducẽdi nõ eẽt de rõne sua formali. Et ex hoc pꝫ defect⁹ illi⁹ maioris: qꝛ quicũq; phs ꝯcederet maiorẽ illaꝝ posito isto termino a se: ꝯcederet eã ipo remoto. ꝛ tñ ipo remoto ꝑ deductionẽ suã ꝯcludit̃ infinitas ꝑsonaꝝ in diuinis. Et vlterius: vel illud qð de rõne sua formali ẽ pncipium ꝑducẽdi in nullo ẽ pncipiũ ꝑducẽdi in quo nõ sit a se vel in aliq̃ sic ꝛ in aliq̃ nõ: si nec ẽ pncipiũ. ꝓpõ ẽ falsa etiã ꝛm eũ: qꝛ memoria ꝑfecta q̃ de sua rõne formali ẽ pncipiũ ꝑducẽdi vt dicit in creatura nõ ẽ a se: ꝛ tñ ipa ẽ pncipiũ ꝑducẽdi etiã ꝛm eũ: sꝫ deficit secũdũ deberet assignare in q̃b⁹ ẽ pncipiũ ꝑducẽdi ꝛ in q̃b⁹ nõ. Et si dicat̃ ꝙ illo nõ ẽ pncipiũ ꝑducẽdi in quo ẽ acceptũ ꝑ ꝑductioꝫ adequatã tali pncipio: ꝛ in alijs vero sic: sicut ille doctor videtur imaginari: adhuc nõ sufficit: qꝛ illud ꝓ̃supponit ꝙ in rõne sua formali ẽ pncipiũ ꝑducẽdi eẽ in aliquo in quo ẽ acceptũ ꝑ ꝑductionẽ adequatã tali pncipio: ꝛ hoc non ẽ ꝑ se notũ: nec ab isto doctore deductũ ex aliquo ꝑ se noto: igit̃ rõ que ꝓcedit isto ꝓ̃supposito nõ demonstrat.

Rñ.

Secũdo rñdeo ad minorẽ: qꝛ posito ꝙ eẽt vera nõ eẽt nalit̃ demõstrata nec demõstrabil' imo aristo. ꝛ q̃libet ĩfidelis phs negaret eã: diceret enĩ phs ꝙ itellect⁹ hñs obiectũ itelligibile sibi pñs notitie genite nõ ẽ ꝑductiuus: vbi notitia nõ erit in potẽtia ad actũ: ꝛ simplr̃ ꝛ vlr̃ ꝑfecta: sicut ẽ in pmo: rõ hu⁹ ẽ: qꝛ ꝛm doctrinã ipius oẽ ꝑductũ erit de potẽtia ad actũ: ꝛ hꝫ ꝑ ꝯña iperfectione annexam. Nec ꝓbatio valet: qꝛ si hoc ꝯtingat oĩ itellectui creato: hoc ideo ẽ: qꝛ notitie itellect⁹ creati nõ repugnat exit⁹ de potẽtia ad actũ. Ad secũdã dico: ꝙ minor assumpta nõ solũ nõ ẽ demõstrabilis: sed falsa ꝛ nimis piculosa: qꝛ si illa minor cũ sua ꝓbatiõe sit vera: sequũtur duo icõueniẽtia: pmũ ẽ: ꝙ de⁹ necessario ꝑducit nõ solũ ad intra sꝫ ad extra. Secũduꝫ ẽ: ꝙ spũs sanct⁹ careret aliqua perfectiõe simpliciter. pmuꝫ ostendo arguẽdo sicut ipse: q̃cq̃d dicit ꝑfectioꝫ simplr̃ ẽ ponẽdũ i deo: sed necio ꝑducẽ dicit ꝑfectioꝫ simplr̃: igit̃ de⁹ necio ꝑducit: sꝫ nõ ad eẽ: igit̃ ad intra: minor ꝫ ꝓbat̃ sic ꝛ ipe: qꝛ i q̃libet ꝯditiõe ent̃ q̃ nõ ẽ ex rõe sua imꝑfecta necessitas est simpliciter ꝑfectionis: hec

est sua: sed deductio qua de⁹ pducit ad extra ex rõne sua formali nõ includit impfectionē: aliter nullo mõ posset deo ꝯuenire: ꝗ necessitas in pductiõe dei ad ex̄ ē simplr̄ pfectiõis: deductio ē clara. Secūdus p3: qꝛ ꝯstat ꝗ spūs sanct⁹ ñ pducit aliq̄d nectio cū nihil pducat ad itra: igit̄ si nectio pducē dicit pfectõꝫ simplr̄ spūs sanct⁹ caret illa pfectõe. Forte dicet̄ ꝗ lꝫ spiritus sanct⁹ nõ hēat talē pductionēꝫ actiue qꝛ nihil pducit necessario: hꝫ tñ eā passiue: qꝛ pducit̄ necessario. Sꝫ ad veritatē ista euasio nõ tollit sꝫ auget difficultatē: qꝛ si pductio necessaria tā actiua ꝗ passiua sit pfectio simplr̄: ñ solū spirit⁹ sanct⁹ sed q̄libet psona diuina caret aliq̄ pfectiõe simplr̄: ꝯña p3: qꝛ cū pductio actiua z passiua i diuinis dif ferāt realit̄ q̄libet psona diuina caret aliqua productione actiua. vel passiua. pater eni caret oi productione passiua. spirit⁹ sanct⁹ oi actiua: z filius vna actiua z alia passiua. caret. n. generatiõe actiua et spiratiõe passiua. Dico igit̄ ad rõnē ꝗ illa minor ē falsa z a quolibet vero catholico. negāda. Et ad pbationē q̄n dr̄ ꝗ in q̄libet ꝯditiõe entis q̄ nõ e ex rõne sua impfecta necessitas ē simplicit pfectiõis: nego. imo ista ppositio iplicat icõpossibilia: qꝛ d rõne pfectõis simplr̄ ē ꝗ i vnoquoq; siue pfecto siue ipsecto: melius sit ipsaꝫ eē ꝗ̄ nõ esse: vt pater p anshel. mono 15. c. Et ista ppõ iplicite ponit̄ ꝗ necessitas nõ ē simplr̄ pfectiõis nisi in ꝯditiõe entis: q̄ de rõne sua formali nõ est īpfecta. Et vlterius si aliqs phorū ꝯcedēt ꝗ necessario producere dicit pfectiõꝫ simplicit̄ ille diceret ꝗ deus necessario produceret ad extra sꝫ nõ ad intra z oppositū istius nõ pbat iste doctor: imo supponit sine pbatõne aliq̄ z ꝯñs rõ q̄ pcedit isto supposito nõ demonstrat. Ad secūdā rõnē r̄ñdent phi s̄m opiniões coꝝ q̄ ꝯcedūt deū esse causā efficiēte ad extra ꝯcederet ꝯclonem. vꝫ. ꝗ pductio nāllis cõpeteret deo. Et q̄n dicit̄ ꝗ non ad extra: qꝛ illa supponit̄ eē libera z ꝯtingēs: negaret̄ ab eis qꝛ isti dicunt deum pducere necessario quicquid pducit: ad extra nõ quidem necessitate coactionis sꝫ necessitate imutabilitatis. nec videt̄ eis ꝗ oppositū sit demonstrabile. z nõ solū ipsi sed multi theologoꝝ dicūt ꝗ nõ pōt euidēt pbari. ꝗ productio reꝝ ad ex̄ sit libera z ꝯtinges. Illi vo phoꝝ q̄ dicunt deū nõ esse causaꝫ efficientē: diceret ꝗ nulla pductio cõtingit deo: nec ad extra nec ad intra: nec oppositū pbat̄ eis: qꝛ lꝫ pbet̄: ꝗ p̄ma pductio ꝯtingat p̄mo pducēti: n̄ tamē pbat̄ q̄ supponit̄ ꝗ de⁹ sit p̄mū pducēs: q̄ tñ negat̄ ab eis. Scđo r̄ñdeo ad rões pscđa ꝯclone z qꝛ illa ꝯclusio depēdꝫ ex tribus ppositõib⁹: pōt dupliciter. r̄ñderi s̄m duas opiniones phi: tactas imediate: qꝛ tenētes ꝗ deus nõ est cā efficiēs alioꝝ a se: possent ꝯcedere p̄mā ppositionē z eius deductionē. negarent tñ scđaꝫ nec pbatio valēt aliq̄d eis: qꝛ sꝫ dicāt ꝗ deo repugnat ois rõ p̄ncipij z ꝯñs nõ videt̄ ꝗ in p̄mo sit ois rõ p̄ncipij q̄ nõ reducit̄ ad aliq̄d p̄ncipiū prius: sic iste doctor supponit sine pbatiõe aliq̄: negarēt etiā tertiam ppositõnē: nec pbatio valet aliquid euident̄: qꝛ supponit p̄maꝫ ꝯclusionē eē dmõstratā c⁹ oᵐ p3 ex supdictis. Tenētes vero ꝗ de⁹ ē cā efficiēs alioꝝ a se: negarent oēs ppões. Et ad pbatiõꝫ p̄mo di cerēt ꝗ p̄ncipiū pductiuū p modū volūtatis reducit̄ ad p̄ncipiū pductiuū p modū nature: sic ad p̄ncipiū prius z perfectius: z hoc iste doctor potest ꝯcedere: si vult ꝯsequent̄ loqui. z ipse vult ꝗ productionālis ē p̄ma pductio vt p3 i tertia rõe pbātē p̄mā ꝯclonē. Et q̄n dr̄ ꝗ tūc p̄ncipiū pductiuūꝫ per modū volūtatis s̄m totū genus suū eēt iperfectū cõcederet̄ ab istis. Et ex hoc vt dicūt repugnat ipsi deo pducere aliquid aliud a se p modū voluntatis: nõ aūt p modū nature: nec oppositū demõstrat̄ ab isto doctore: lꝫ sit credēdū infallibilit̄. Et ppt̄ hoc patet q̄d dicedū ad pbationem secūde ppõnis s̄m istos. Ad pbationeꝫ vero tertie ppõnis diceret̄ vt supra. Ex his patet q̄d dicendū ad ea que adducunt̄ p tertia cõclone: qꝛ oēs ille ppões supponūt p̄mas duas ꝯcloes eē demõstratas: q̄d p3 eē falsū ex supradictis. Cõtra quartā ꝯclonē sicut dicebat̄ superius ē quedā opinio

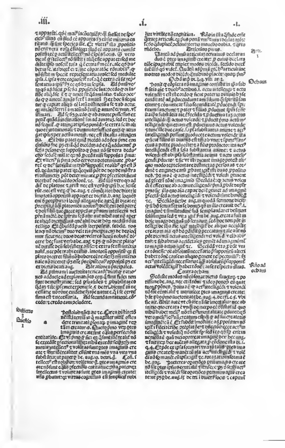
Contra.

Aureolus vbi supra.

Aureol⁹.

Que ponit: ꝗ pōt dmõstrari: ꝗ p̄mū p̄ncipiū subsistit in tribus suppositis. Uno quidem reali duobus intētionalib⁹ vel ꝗ i oibus tribus existibus realibus. Et pbat ille doctor duas cõclones. Prima ē ꝗ omne intelligēs z amās se subsistit in trino supposito z cõuer. Secunda ē: ꝗ deus de necessitate subsistit in tribus suppositis realibus quidē vel saltē vno reali z duobus intētionalib⁹: p deductiõe p̄me cõclonis p̄mittit duas ppões. Prima ē ꝗ per actū intellectus res intellecta ponit̄ in eē cõspicuo formato z apparēti. Et hāc pbat a p̄ori z posteriori. A p̄ori sic: ipossibile ē quin apparitiõe formali aliquid appareat obiectiue: sicut enī albedine aliq̄d albū: z repñtatiõe aliquid repñtatur: z pictura aliquid pingit̄ sic apparitione aliquid appa ret: sed sic ē: ꝗ intellectus nõ est aliud ꝗ̄ apparitio quedā formalis: sicut visio ē quedā apparitio i oculo ex̄ñ. ꝗ oīa res videnf apparent: s̄m q̄ dicit cõmētator 4. metaphi. cõmēto 23. sic z intellectio cū sit quedā spūalis visio rex⁹ erit quedam spūalis apparitio: igit̄ relinquit̄ ꝗ p eā res capiūt eē apparēs: nõ eni pōt dici ꝗ intellectio ita sit apparitio ꝗ nihil appareat nisi ipa: alioquin intellectio appareret z nõ intelligeret̄ nec cognosceret̄ ad extra p intellectū: z sic patet vt dicit a p̄ori: ꝗ ois intellectio: imo cognitio ē illud quo res apparēt z ponunt̄ in eē apparēti. Secūdo arguit etiā a posteriori sic: ꝯstat ꝗ intellectio ē similitudo rei de qua ē. Aut igit̄ per hāc similitudinē res capit aliq̄d eē aut denominari tñ: sed nõ potest dici ꝗ denominari tñ: sic ꝗ esse intellectū nõ sit nisi denominatio quedam sicut cesar pictus denominatur a pictura p hāc tñ denoiationē cesar nõ est p̄ñs picture: nec apparet: ergo necesse ē dicere ꝗ p intellectionē tāq̄ rei similitudinē res capiat quoddā eē: ita vt eē intellectū nõ sit denominatio sola sed quoddā eē intētionale diminutum z apparēs: iuxta illud cõmentatoris 9. metaphi. cõmēto 7 quia intelligibilia dicunt̄ eē nõ simpliciter: sed eē in aia z in cognitione. Tertio arguit a posteriori sic: cõstat enim ꝗ intellectus fert̄ sup rosam simpliciter z et p̄t̄ illam sibi obici obiectiue. Illud itaq; q̄d sic obicit̄: aut ē spēs informās intellectū aut actus intellectus aut res facta p intellectū aut res subsistēs etiā p̄ter intellectum aut oēs rose existes extra positiue tñ in eē intētionali z apparēti sit quasi vna rosa totalis: nõ pōt dari p̄mū. vꝫ ꝗ sit spēs rose exñs in intellectu: cum enim illud obiciat̄ intellectui z cernat̄ ab eo: aut ibi subsistit intellectus: z hoc poni nõ potest: qꝛ nõ intelligeret res extra sed tñ species: z iterū scia esset de speciebus: nec ista ppõ eēt vera: rosa est flos: qꝛ spēs rose nõ ē flos: aut nõ consistit in illa specie intuitio intellectus: sed ptendit̄ mediāte illa ad rē: z tunc habet̄ intentū. res enim exñs in vltimato intuitu per modū apparētis est illa de qua est p̄ñs inq̄sitio: nec pōt etiā poni ꝗ sit ipse actus itellectus rosa illa apparens: tñ qꝛ intellect⁹ p cerneret suū actū: z inmediate eo cerneret obm̄: z ꝯñs nõ itelligēt res dire

ete tñ qz rediret error cōmentatoris q̄ sit vn⁹ intel
lect⁹ in oīb⁹: certū ē em̄ q̄ illa rosa apparēs pticula
ris nō ē nec m̄ltiplicari pōt: ⁊ ita eēt vna i me ⁊ i te
⁊ p̄ p̄ñs subiectū eius: q̄d ē intellect⁹ possibilis
eēt idē in me ⁊ in te nō p̄lurificatū. Nec pōt etiam
poni q̄ sit aliqua res facta p̄ intellectū in esse reali:
tum qz intellectio ē ogatio imanēs: ex qua nō sequi
tur aliquid aliud actu vt p3 et .9. metaphi. tu3 qz si
aspectus intellectus sistit in illa re: scie erūt de illis
rebus ⁊ nō de rebus extra nec p̄batiōes erūt vere
qz itellectus ɔcipiēdo subiectū format aliā rē ⁊ cō
cipiēdo p̄dicatū format alterā re3 ⁊ sic vna nō erit
alia: nec p̄batio erit vera. Non pōt poni deniq̄ q̄
sit aliqua res intellectionē p̄cedēs habēs aliq̄d eē
reale: tum qz destructis oībus rosis p̄ticularib⁹ re
maneret rosa simplicit̄ ɔtra dictū phi in p̄dicamē
tis: qui ait q̄ destructis p̄mis īpossibile ē aliq̄d alio
rū remanere: ⁊ loquit̄ de secūd̄ s̄ substātiis: tu3 qz
rediret idee platonice: ponebat enim plato homi
nē subsistentē illā qui terminat aspectu3 intellect⁹
cōcipientis hominē simpliciter: vnde vocabat istū
hominē p̄ se ⁊ p̄ se rosam: quasi formas ⁊ naturas
p̄ se subsistētes ⁊ has dicebat ideas: ergo relinqui
tur vt dec̄ vltimū v3 q̄ nō habeat nisi apparēs ⁊ i
tentionale: vt sic oēs rose que in esse reali distincte
sunt ponant̄ in esse apparēti ⁊ intētionali rosa vna
totalis: apparet igit̄ vt dicit a p̄ori ⁊ posteriori p in
tellectum res cognita capit quoddā eē apparens ⁊
intētionale. Secūda p̄pō ē q̄ p amorē amās ca
pit eē egressum ac latū extra se: ita vt in amore ex
tra se exeat mō sp̄ūali ⁊ intētionali. ⁊ ista declara
tur sicut ⁊ p̄cedēs a p̄ori ⁊ posteriori. a p̄ori quidē
qz in latione aliquid fert̄ ⁊ deportatur sed ɔstat q̄
amor ē quedā latio amātis in amatū: dicitur⁹ enim
q̄ amor fert formaliter cor amantis in al ad ergo
necesse ē q̄ aīa ⁊ sp̄ūs amātis p amorē capiat eē la
tum: sed cōstat q̄ nō fert̄ realiter: ergo capiat eē la
tū tm̄ intētionaliter. A posteriori aūt ⁊ p experientiā
idē patet vt dicit: expit̄ nāq̄ quilib3 ab amore pos
sessus quoddā pōdus ⁊ inclinationē sui sp̄ialem ad
amatū nō aūt inclinationē per modū desiderii nisi
vbi ē amor cōcupiscētie: sed inclinationē p modum
cuiusdā cōplacētie ⁊ quietis ac inherentie ad ama
tū vbi ē amor honeste amicitie. Ista igit̄ inherē
tia requirit vt inherens attingat illud cui inheret.
v3 amatū: aut igit̄ hoc ē qz amatum attrahitur ad
amātē sp̄ūalit̄ aut qz amās egredit̄ ad amatū spi
ritualit̄: sed experientia docet q̄ amās nō attrahit
amatū in amore honesto ⁊ amicitie: imo talis est
amor desiderii ⁊ ɔcupiscētie: ergo reliqū q̄ egre
diat̄ amās ad amatū sp̄ūalit̄. vt inhereat illi ⁊ qui
escat in illo in amore honesto: sic igit̄ ē ibi in amās
v3 in eē egresso extra se ⁊ in eē a quo egredit̄ ⁊ p̄
mū quidē ē intētionale: secundū vero reale. His
p̄pōnibus suppositis deducit iste doctor p̄mā ɔclu
sionē sic oīs intellectus se. ⁊ cōplacēs amore in se
ip̄o ē in se ⁊ ante se ⁊ extra se sed tale ē vna res ter
subsistēs: ergo oē se intelligēs ⁊ amās i tribus sup
positis idē realiter subsistit: ⁊ hec fuit p̄ma ɔclusio
secūdā vero p̄bat faciliter: ⁊ p̄batio fuit tacta in p̄
mo articulo: qz ɔcessum ē ab omnibus philosophā
tibus q̄ deus immutabiliter se intelligit ⁊ in se cōpla
cet ⁊ delectat̄ voluptuosissimā vitā hn̄s vt dicit phs
i2. metaphi. ergo necesse ē vt subsistat in se realiter
⁊ ante se: vel realiter: vel saltē intētionalit̄ cum se
semp intelligat ⁊ extra se realit̄ vel intētionalit̄ cū
se semp amet. Et addit sicut etiā dicebat̄ in primo
articulo: q̄ phi elegerūt alterā p̄te disiunctiue. v3.
q̄ ante se ⁊ extra se subsistat tm̄ intētionalit̄: ⁊ hoc
dicit de platone be. aug. ⁊ de arist cōmētator in lo
cis allegat̄ ibidē. Ad rōnes Aureoli.
Sed ad veritatē ista sunt ficticia: qz nec ē verū
q̄ res intellecta p actū intelligendi capiat aliq̄d eē
apparēs nec q̄ ai̇ ā̄ō p actum amoris capiat esse
egressum nec latū extra se nec vnq̄ phi hoc sense
rūt. Ad p̄mum igitur p̄ p̄ma propositione conce
do q̄ de facto omni apparitiōe aliq̄d apparet: l3 d̄
possibili oppositū possit eē verū: qz possibile ē aliquē
habere visionē ⁊ nō videre: intellectō3 ⁊ nō intelli
gere: p̄ut extitit alibi declaratū. Et concedo q̄ in
tellectio ē q̄dā apparitio: sed ex hoc nō sequit̄ q̄ p
intellectionē res intellecta capiat eē apparēs ⁊ in
tētionale distinctū ab ip̄a: sicut iste doctor ɔcludit:
sed sequit̄ q̄ de facto omni intellectiōe aliquid ap
paret: ⁊ hoc ē verū qz omni intellectiōe aliquid in
telligit̄ sicut omni visione aliquid videt̄: nec aliud
ē intellectiōe aliquid apparere q̄3 ip̄a aliud intelli
gi: sicut nec ē aliud visione aliquid apparere q̄3 ip̄a
aliquid videri nō oportet ergo q̄ res intellecta po
nat̄ in aliquo tali esse: sed q̄ ip̄a intelligat̄ s̄m summ
esse. Et ex hoc apparet q̄ ista demōstratio a p̄ori
peccat in forma qz ɔclō quā infert nō sequit̄ ex pre
missis. Ad secūdū dicēdo: q̄ p intellectō3 res nō
capit aliq̄d tale eē: sed denoīatiuū: qz dicit̄ intelle
cta intellectiōe que ē in intelligēte: sicut opus dicit̄
humanū ab humanitate q̄ est in op̄ante. Et q̄n dicit̄
q̄ p denoīationē3 qua cesar pictus denominat̄
a pictura nō ē p̄sens picture nec apparet ve3 esse
sed ex hoc nō sequit̄ q̄ res intellecta nō sit p̄sens in
telligēti nec appareat: qz intellectio ē formalit̄ ap
paritio pictura aūt nō: ⁊ ideo nō sequit̄ res picta nō ap
paret pictura a qua denominat̄ picta: ergo res in
tellecta nō apparet intellectiōe qua denominat̄ in
tellecta. Ad tertium: l3 posset multipliciter r̄ndē
ri qz ratio multa implicat: dico tamē quando rosa
intelligit̄ abstractiue illō q̄d obiicit̄ intellectui: est
sp̄ēs rose informās intellectū: sicut pat3 p be. aug.
ii de tri. p̄ totū. vnde. c.i3 dicit̄ q̄ ē corporis sensum
aliq̄d corpus in loco: hoc ē anim anime similitu
do corporis in memoria: ⁊ q̄d ē aspicientis visio ad
eā speciē corporis et qua sensus format̄: hec ē vi
sio cogitātis ad imaginē corporis i memoria cōsti
tutā. Et q̄n dicit̄ q̄ vel sistit ibi intellectus vel nō:
dico q̄ nō sistit ibi intellectus sic q̄ nihil intelligat̄
nisi sp̄ēs illa s̄m q̄ entitas quedā est in se qz cum il
la species sit rep̄sentatiua rose: ip̄a vere cognosci
tur rosa: nō quide3 intuitiue sed abstractiue: ⁊ ideo
nō sequit̄ q̄ tm̄ intelligat̄ sp̄ēs ⁊ nō res extra: nec
q̄ sciētia sit de speciebus ⁊ nō de rebus: nec q̄ ista
p̄positio sit falsa rosa est flos. Et quādo vlterius
dicitur q̄ si mediante illa specie intellectus p̄tendi
tur ad rem habetur intentu3: quia res illa exīs in
vltimato intuitu per modum apparentis est illa de
qua est presens inquisitio: dico q̄ l3 mediante illa
specie res cognoscatur abstractiue non tamen sed
tm̄ p̄pter hoc q̄ ip̄a exstat in aliquo esse apparen
ti sicut iste doctor imaginatur: quia suffic̄it q̄ spe
cies illa sit illius rei similitudo representatiua: quo
posito sufficienter poterit in ip̄sa cognosci abstracti
ue circūscripto omni tali esse fictitio ⁊ apparenti.
Et ad veritatem omnes iste deductiones sunt con
tra eum quia si quando intellectus intelligit rosā
illud quod sibi obiicitur obiectiue est rosa posita in
tali esse intentionali ⁊ apparenti: vel intellectus si
stit in illo esse apparenti: vel non: si sic sequitur per
modū suū arguēdi q̄ itellect⁹ nō intelligeret res ex
s3 tm̄ eē apparēs ⁊ intētionales q̄ ponūtur p actū in
telligēdi: nec scia eēt d̄ reb⁹: s3 d̄ hm̄oi eē intētionali

z apparēti. q̄ꝺ ē mai⁹ incōueniēs: q̄ꝫ ſi eſſet de ſpe-
cieb⁹ illius cū illud eē appares ſꝫ eū ſit minoris en-
titatis q̄ꝫ ſint ſpecies ille. Et vlteri⁹ illa ꝓpoſitio
nō erit vera roſa ē ſiorꝫ: q2 illud eē appares cum ſit
poſitū i eē ꝑ actū itellect⁹ nō ē ſpēs ſiorꝫ. Si vero
dicaꝫ q̄ itellect⁹ nō ſiſtit i aliq̄ eſſe appat eiſed me
diāte ipſo noſcitꝫ roſa q̄ ē extra ſmēē realē q̄ꝺ ba-
bet in ſe. ita dicerē ei z, īmē cōparatōe rōnabili⁹. q̄
nō ſiſtit in ſpecie repreſentatiua roſe: ſed mediāte
ipſa. i. ipſa vere cognoſcitꝫ roſ. q̄ ē extra cū ſit rep-
ſentatiua ipſi⁹ ſꝫ eē q̄ꝺ bꝫ in ſeipſa. Ad pmū ve-
to q̄ꝺ adducit ꝑ ſcōa ꝓpoſitiōe ſua: ꝯcedo q̄ oi la-
tiōe aliq̄ꝺ ſe ēꝫ z q̄ amor ſit q̄dam latio. z ideo ꝯce-
do q̄ ꝑ amorē amās ferꝫ i amatū ſꝫ ex boc n̄ ſequi
tur q̄ capiat aliq̄ꝺ eē i atū diſtinctū a ſe z ab actu:
q2 amāte ferri i amatū nō ē niſi ꝑ amorē ei vniri. vl
īimari. Ad ſcōꝫ ꝯcedo q̄ ab amore poſſeſſiuꝫ ex
petiꝫ quādā inclinatiōē ſui ad amatuꝫ. ſed et boc
nō ſequiꝫ. q̄ attingat ipſuꝫ ponēdo ſe extra ſe in ali
quo eē intentionali z diminuto: ſufficit eniꝫ q̄ attin
gat ipſuꝫ per actū amoris. nec eſt ibi alia attingen
tia. Ex bijs patet quid dicēdū ad rōes pme con
cluſiōis ſue ꝓ3 etiā q̄ꝺ dicēduꝫ ad ea q̄ adducūtꝫ ꝑ
ſcōa ꝯclone: q2 ſuppoſito q̄ pma nō ſit vera dedu-
ctio ſcōa ē nulla: q2 nō ꝓcedit niſi ſuppoſita pma:
Et vlteri⁹ ſi pma ꝯclo eet vera determinate ꝓba-
retꝫ q̄ de⁹ ſubſiſtit in trib⁹ ſuppoſit: realib⁹ q̄ꝺ eſt ꝯ
eū. deductio patet q2 q̄cquid pōt de deo demōſtra
ri diſiunctiꝫ pōt determinate ꝓ pte pfectiōis: ſicut
dicebaꝫ deducēdo ꝯclonē. zc. Ad illiꝺ vero q̄ꝺ ad
diꝫ de platone z ariſt nec eſt verū q̄ ipſi boc ſenſe
rūt. nec eſt verꝫ q̄ be. aug. z cōmētator boc dicit it
imo totū oppoſitū appatet ex dictis. b. aug loquēs
eni ꝯ porpbirio i loco p̄ allegato ſic ait: q̄ ꝗt dicat eē
ꝓncipia. t āq̄ platonica noium⁹ dicit eni deū patrē
z deū filiū que grece appellat p̄mum intellectū vel
pmā mētē. de ſpiritu ſcō aūt aut nibil aut nō aper
te aliq̄d dicit: q̄uis quē aliū dicat boꝫ mediū nō in
telligo Et q̄buſdā ꝑ acis iterpoſitis. ſubdit. nos
itaq̄ nō dicim⁹ duo vel tria ꝓncipia cūꝫ de deo loq̄
mur ſicut nec duos deos: vel tres licitū nobis ē di-
cere bec ſunt verba be. aug z ꝑꝫ q̄ nō dicit plato-
nē dixiſſe deū ſubſiſtere an ſe: z extra ſe t m̄ intētio
nalit. nec pōt trabi etiā his. imo totū oppoſitū q2 ſi
plato diceret filiū nō babere eē realē: ſꝫ tm̄ intētio
nale nō diceret ipꝫ eſſe ꝓncipiū: cui⁹ oppoſitū ꝑꝫ ex
ex dictis beati aug. Ad rationes ꝓncipales.

Ad pꝛimam i auctoritate ricardi dico: q̄ ratio-
nes adducte ad explanatiōes coꝝ q̄ ſunt fidei non
ſunt demoſtratiue: ſed ꝑſuaſiōes z ꝓbabilitates
q̄daꝫ z ſic ipſemet exponit ſe. 5 de tri. dicunꝫ tn̄ ne
ceſſarie nō rōne euidētie ſꝫ rōe natur e. q̄ i ſe certiſ
ſima eſt z neceſſaria. Ad ſecundam rationē. cō-
cedo: z credo eam ꝯcludere.

Diſtinctio 3 Queſtio 1 a Poſtolꝰ dnāꝫ ait zc. Circa diſtinctō
nē iſtā terriā i q̄ magiſter nitiꝫ oſten
dere trinitatē ꝑſonaꝝ ꝑ imaginē rep
tām in creaturis. Quero pmo vtrꝫ ptes
imaginis create ſint eq̄lis perfectōis
entitatiue. Et vꝫ pmo q̄ ſic: q2 q̄ ſunt idē realiꝫ nō
ſe excedūt pfectionaliꝫ: q2 nibil excedit ſeipꝫ: ſꝫ me
moria intellect⁹ z volūtas ſunt ptes imaginis cre
ate z ſūt idē realiter cū ſint vna mēs vna vita vna
ſubſtātia: ut patet ꝑ be. aug. 10. de tri. c. ꝗ. Con̄. i
tellect⁹ eſt nobilior: volūtate q̄. ptes imaginis cre
ate nō ſunt eq̄lis pfectōis entitatiue: pn̄a patet q2
intellectus z voluntas ſunt ptes imaginis create:
aīis ꝓbatur: q2 virtus cognitiua eſt ſimpliciꝫ nobi

lioꝛ virtute nō cognitiua. Rn̄o in iſta q̄ſtiōe erūt
q̄ttuoꝛ articuli. q2 pꝰus ponā vni⁹ z illius declaratōꝫ:
ſcōo q̄ duplicē ꝯclone: tertio mouebo dubia. z q̄rto
rn̄debo. Articulus pmus. Arti. 1

Quantū ad pmū articulꝫ terminus declaran
dus ē ptes imaginis create: ꝑ cuius declara
tiōe ipugnabiꝫ triplex modus dicēdi. ſecūdo diceꝫ
tuꝫ illū q̄ꝺ videꝫ. Quātū ad pmā ptē b⁹ articuli ine
mo tres modos dicēdi q̄ mibi nō placēt: quoꝝ pm⁹
Ocbā in ꝑ di. 3. q. vlti ar 2. Ockam

Ponit q̄ cōpleta rō imaginis conſiſtit in ipa ſub
ſtātia aie z duob⁹ actibus. ſ. actu intellengi z actu
volendi: z eſt iſte ordo q̄ ſicut pater in diuinis bꝫ ſe
cunditatē ad ꝓducendum tam filium q̄ſ ſpiritū ſan
ctum: z cōmunicat filio fecunditatē ꝓducendi ſpi
ritum ſanctum: z pater z filius ꝓducunt ſpm̄ ſcm̄:
ita ipa ſubſtātia aie. ē fecūda z ꝓductiua taꝫ actus
intelligēdi q̄ſ actus volendi: z ꝓducit pmo actū in-
telligendi qui etiam eſt ꝓductiuus actus volendi:
z tunc ille due cauſe. ſ. ipſa ſubſtantia anime z act⁹
intelligendi poſſunt producere actum volendi: ita
q̄ ſicut filius in diuinis eſt tm̄ a b vno: z ſpirit⁹ ſan-
ctus a patre producēte: z a filio producto: ita act⁹
intelligendi eſt a ſola ſubſtantia anime: z actus
volendi eſt ab ipſa ſubſtantia anima z actu intelli-
gendi ꝓducto: z ſic vt iſti dicunt imago poteſt ali-
quo modo repreſentare diſtinctas perſonas z or-
dinē z originēꝫ earū ꝓbant igiꝫ iſti duas ꝓpoſitio
nes. Pꝛima ē q̄ actus intelligēdi z volēdi ꝑtinent
ad pfectā rōnē imaginis Secūda ē: q̄ actus volen
di ē effectiue ab actu intelligendi pmā ꝓbāt dupl'r
pmo ſic illo quo aīa capax dei ē ꝑtinet ad imaginē
pfectā: ſed actus intelligēdi z volendi ſunt bmōi: q̄
zc. Secūdo ſic: be aug. in quodā ſermone dicit:
q̄ ſi bō ſeruaſſet in ſe bonuꝫ q̄ꝺ in illo creauit de⁹. ſ.
imaginē z ſimilitudinē ſuā ſemp laudaret deū non
ſolū lingua ſed z vita igiꝫ ſm̄ be aug. creata fuit in
boīe imago dei quā nō ſeruauit ſed boc non pōt in
telligi de ſba aie. igiꝫ intelligiꝫ de aliquo accidēte
creato in aīa q̄ꝺ bō ꝑdidit ꝑ peccatum tale aūt nō
pōt dici niſi actus intelligendi vel volēdi vel babi-
tus: z ſi babitus accidētales ꝑtinēt ad imaginē mlt
to magis actus igiꝫ zc. Secūdā vero ꝓbāt vni
ca rōne ſic ꝯ de abſolutū neceſſario ꝓ ſuppoſitū alteri
babet rōnē cauſe in aliquo genere reſpectu illi⁹: ſꝫ
act⁹ intelligēdi neceſſario t āq̄ abſolutū ꝓſupponiꝫ
actui volēdi: igiꝫ babet rōnē cauſe reſpectu illius. Rn̄o ad ocham

Contra ocbam

Sed iſte modus nō cōſonat dictis ſanctoꝝ z po
tiſſime be. aug. nec etiā rōni z ideo ponoꝫ eū q̄ꝫ
tuoꝝ ꝓpōnes. Pꝛima ē q̄ act⁹ intelligēdi z volendi
nō ſūt eēntialiꝫ z intrinſece ptes imaginis create:
bāt ꝓbo pmo auctoritate be. aug. 4. de tri. c. 5. vbi
ſic ait. Abſit autē vt cū aīa nā ſit imoꝛtalis nec ab
initio quo creata ē vnq̄ꝫ deinceps eē ꝯſiſtat id quo
nibil babet meli⁹ nō tn̄ ei⁹ imoꝛtalitate ꝑduret: q̄ꝺ
vero meli⁹ ei⁹ nā creatum eſt q̄ꝫ q̄ ad ſui creatoris
imaginē t cā ē Et ſubdit imediate ad ꝓpoſitum nō
igiꝫ i ſide i t ēnoe ꝯtēplatōe z dilectōe ecce act⁹ in
telligēdi z volēdi q̄ nō erūt ſp: ſed i eo q̄ꝺ ſp erit in
uenieda ē quā dici oportet imaginē dei bec aug.
z ſuntiterꝫ bec auctās allegata ꝑ cōclone iſta di. 1.
q. 4. Et pōt ex ipſa formari vna rō talis ptes ima-
ginis create ſp manēt tn̄ aia act⁹ intelligēdi z volē
di nō ſp manēt cū ipſa: igiꝫ zc. tota ratio in forma ē
be. aug. Preterea opatiōes ptiū imaginis create
nō ſūt ptes ipſius eēntialiꝫ z itrinſece ꝑꝫ ꝯ ſe: ſꝫ act⁹
itelligēdi z volēdi ſūt opatiōes ptium imaginis crea
te: ut ꝑꝫ ꝑ be. aug. 15 de tri. i diuerſ locis z capitul

vbi ostendit q̄ operatões partiū imaginis sunt memínisse. intelligere τ diligere. ergo τc. Preterea beatus aug. 9 de tri. capitulo 10. dicit. q̄ ptes imaginis nō sunt in anima: sicut color. vel figura in corpore sed substātialit' siue essentialit'. q̄d exponens magister in littera dicit q̄ sunt in anima substātialit' non sicut accidētia in substātijs: q̄ pnt adesse τ abesse' sz cōstat q̄ actus intelligendi. τ volendi sunt in anima sicut accidentia q̄ pnt adesse τ abesse. igitur. actus intelligēdi τ volendi nō sunt ptes imaginis in ipsa.

Scda ppositio ē ista: q̄ lz imago trinitatis p peccatū deformet' in anima: tñ nō auferf ab ipsa. τ hoc patet ex supra dictis. q2 q̄d semp manet cū anima p peccatū non auferf ab ipsa: sed imago trinitatis semper manet cum anima. vt patet ex auctoritate be. aug. pmo loco allegata. igit' τc. hec est expresse sententia be. aug. 14. de tri. capi. 7. vbi loquens de anima p peccatū deformata sicut demq3 deformitaté dignitatis ei' miserās diuina scriptura. q̄ūq3 inquit in imagine ambulat hō tñ vane cōturbatur thesaurizat τ ignorat cui cōgregabit ea: τ subdit immediate. nō itaq3 vanitati imaginē dei tribueret: si deformitatē cerneret factā. nec tñ valere illaz deformitatem vt auferat q̄d imago est. Satis ostēdit dicēdo q̄ūq3 n. magna natura sit tñ vitiari potuit. q2 sūma nō est. τ q̄ūq3 vitiari potuit' q2 sūma nō est tñ q2 sūme nature capax est τ esse pticeps pōt: magna natura est. Ecce q̄ expresse dicit. be. aug. q̄ lz imago p peccatū deformet': nō tñ auferf. Et cōsimilem sententiā ex toto ponit. ibidez. c. 30 τ c. 35. sic inciens. pns mens in se ipsa cōsideranda est anteq̄ sit pticeps dei. τ in ea repienda est imago ei' Et subdit imediate ad ppositum dicim' enim eam τ si amissa dei pticipatiōe deformez. dei tamen imaginez pmanere. Et istā auctoritatez p cōclone ista adducit magister in littera. igit' τc. Tertia ppositio est. q̄ cōpleta rō imaginis nō cōsistit in ipsa sbstantia anime τ duob' actib' supradictis. Et licet ista sequat' euidenter ex supradictis: tamen pōt satis clare cōfirmari: q2 si dicer' oppositū sequit' q̄ aia in pn° sue creatiōis nō sit imago dei q̄d nō cōsonat catholice veritati cōña patet: q2 anima i illo istāti nō habet actū intelligēdi τ volēdi. Et cōfirmat' q2 tūc homo dormies. cū nō habeat actū intelligēdi. τ volēdi: nō esset imago dei q̄d null' diceret sane mētis. Quarta ppositio ē q̄ actus intelligēdi. nō ē totalis cā effectiua. nec ptialis actus volendi. Et istā nō pbo p nūc' q2 declarabit'. q. sequēti p3. igit' q̄ iste modus dicendi nō ē cōformis dictis sanctoꝝ nec rōni nec motiuis ipsi' cōuincit.

Rño ad rōes ochaz.

Rño ad ochaz. Ad pmū igit' p pma ppositiōe: dico q̄ aia est capax dei: actib' τ potentijs: aliter tamē τ aliter vt p3. Et cōcedo q̄ omnia ista quibus anima ē capax dei sic potētijs ptinēt ad rōnez imaginis eēntialit' τ intrinsece. non autem illa quibus est capax dei sicut actibus: vt patet ex dictis bea. aug. lz imago in nobis sit pfectior qñ est suis actibus debitis coniuncta. Ad secundū dico q̄ pcedit ex falso τ puerso intellectu auctoritatis quā adducit q2 non est intētio be. aug. q̄ homo nō seruabit imaginem dei sic q̄ ipaz pdiderit p peccatū: sicut isti minus bene videtur imaginari: q2 lz p peccatuz imago dei in nobis deformet' non tñ auferf. vt patet per eū τ per magistrum superius allegatum: sed intelligit aug. q̄ si homo seruasset in se bonū q̄d in illo creauit deus i. similitudinem τ imaginem suam ipaz per peccatū non deformando semper laudaret deuz τc. τ istud non est ad ppositū: vt patet. Ad rationez vero secunde pbationis: lz non pbet cōclusionem quam intēdit q2 nō pbat nisi q̄ actus intelligendi hz rationem cause respectu actus volendi in aliquo genere cause τ ex hoc nō sequit' q̄ in genere cause efficientis: tñ quia intendit de causa efficiente lz male formet rationem: dico q̄ non omne absolutum necessario presuppositū alteri habz rationem cause efficientis respectu illius: q2 actus sentiendi necessario tanq̄ aliquid absolutuz presupponit' actui intelligendi τ volendi naturaliter cum nihil sit in intellectu q̄n pus fuerit in sensu τ tñ actus sentiendi nō causat effectiue actum intelligendi nec volendi totaliter nec partialiter Item locus necessario psupponit' motui locali tanq̄ aliquid absolutū: q2 motus localis nō est possibilis sine loco: τ tñ constat q̄ nō est eius causa effectiua totaliter vel partialit'. Itē finis necessario tanq̄ aliquid absolutum psupponit' omni actione naturali τ tñ finis nō est efficiens totaliter vel partialiter: igit' nō est bona cōña: actus intelligendi necessario psupponit' tanq̄ aliquid absolutū actui volēdi: igit' est totalis causa effectiua vel partialis respectu illius: q2 pcedit' a superiori ad inferius affirmatiue τ per cōns cōmittit' fallatia cōsequentis. Dimissa igit' hac opinione est ali' modus dicendi cuiusdā doctoris nostri.

Michael in p di. 4. q. vlti. arti. 2.

Pxdu. Qui ponit duas cōcl'ones. Prima est: q̄ imago perfectissime dicta non reperit' in solis actibus sine potentijs: nec in solis potētijs spūalib' sine actibus. Secūda est: q̄ imago est accipienda penes potētias τ act' simul. Prima cōclusio pbat': q2 imago non cōsistit solū in eo q̄d repsentat dualitate' sed potentie per se sine actibus: vel actus sine potētijs repsentāt solū dualitatē: ergo τc. maior supponitur minor pbat' q2 quilibet experit' in se quantū ad portionē superiorē s'm quā reperit' in nobis imago duplicē actū. s. intelligendi τ volēdi: ac per hoc duplicem potentiā. s. intellectū τ volūtatē: igit' τc. Secūda vero pbat' auctoritate be. aug 14. de tri. c. 6. vbi dicit q̄ mens qñ cogitatione se conspicit intelligit se τ cognoscit: gignit cognitionem suā: τ subdit' hec autē duo gignens τ genitū dilectiōe tertia copulant' que nihil est aliud q̄ volūtas fruendū aliquid appetens vel tenens: ideoq3 illis tribus nominibus insinuandā mentis putamus trinitatem memoria intelligentia: τ volūtate. hec aug. sic igit' s'm mentez eius accidit: est in nobis imago trinitatis: nā sicut patet 9. de tri. c. 13. anima simul cū intellectu τ obiecto intelligibili vel cuz specie repsentatiua obiecti cāt actū intelligendi τ vt sic habet rationē memorie siue mentis: nam p eodē accipit be aug. frequenter mentē τ memoriā ab ista memoria siue mēte pcedit actus intelligendi siue intelligentia vel aliquid formatū in intellectu p actū intelligendi τ vocatur verbū Item ab ista mente pcedit actus volendi sequens ad actum intelligendi: τ vocatur amor. hec igit' applicādo ad diuina vt pmū. s. memoria est pater secundū verbū tertiū spūs sanctus. patet igit' q̄ perfecta ratio imaginis cōsistit in potentijs simul τ actib' s'm istū modū dicēdi. Cōtra michaelē.

Sed nec iste modus dicendi videt' consonus rationi: q2 cū potentie aie nō semper sint suis actibus coniuncte nō semper eēt anima ad imaginez dei: q̄d nō consonat rōni. Preterea ista opinio credit se fundare in dictis be. aug τ tñ cōdicit ei: q2 in eodem 14. dicit expsse vt allegatū ē cōtra opinionē pcedentē q̄ imago dei non in actibus puta cōtemplatione τ dilectiōe que nō erunt semper: sed in eo q̄d semp erit inuenienda est. Preterea: si illa opinio esset

rationalis non solum in aia esset imago trinitatis: sed quaternitatis: qd est absurdum. Ꝯña patet: qꝛ potentie aie in quibus ꝯsistit imago per eos sunt due intellectus s. et voluntas: ⁊ actus correspõdentes in quibus etiã ꝯsistit imago: vt dicit: sunt etiã duo: ⁊ certum est ꝙ potentie ⁊ actus realiter distinguunt igit quaternitas est in imagine: nõ solũ trinitas. Et põt reduci ꝯtra eum ratio põne ꝯclusionis sue sic: imago nõ ꝯsistit in eo qd repñtat quaternitatem: hec est ita vera sicut ⁊ sua: sed potentie siml cum actibus repñtant quaternitatem: hec scda ẽ ita vera: sicut ⁊ sua: igit in potẽtijs simul cũ actibus nõ consistit imago. Ad rõnes in cõtrariũ

Nec motiua istius doc. ꝯcludunt. Ad rõnem: ꝑ prima ꝯclusione apparebit qd dicendũ in scda parte huius arti. vbi ondit in quo ꝯsistit cõpleta ratio imaginis. Ad auctoritatẽ vero .b. Aug. qua ꝓbat scdam ꝯclusionem dico ꝙ auctoritas nõ est pro eo qꝛ nõ cõtinet in ea ꝙ imago nõ cõsistat in potẽtijs simul ⁊ actibus: ⁊ est cõtra eum: qꝛ expresse dicit: ꝙ in his tribus nominibus insinuandã mentis putamus trinitatem memoria intelligẽtia ⁊ voluntate: ⁊ cõstat ꝙ in his tribus nominibus que nominant potentie simul ⁊ actus potentie ad minus sm eum sunt due intellect⁹. s. ⁊ volũtas ⁊ actus ẽt duo ex quo apparet ꝙ .4. nõibus insinuaretur trinitas nobis ⁊ nõ solũ tribus. sm eũ quod ꝯtradicit Aug. Et ideo est adhuc quidã alius mod⁹ dicẽdi:

Aureolus .i. 1. di. 3. q. 3. ar. 1.

Qui ponit ꝙ imago nõ ẽ accipienda penes potẽtias sine actib⁹ nec penes act⁹ sine potentijs: nec penes potentias ⁊ actus simul: sed penes tria supposita: quorum vnũ est reale duo vero intentionalia. Et vt clarius videat ista positio premittit iste doc. tres propositiões. Prima ẽ ꝙ in actu intellectus res intellecta ponit in quodã eẽ intẽtionali perspicuo ⁊ apparẽti: ⁊ lz ista ꝓpositio fuerit pꝫ ea in precedenti. q. tripliciter deducta: deducit tñ eam hic aliter. Primo sic: act⁹ sensus exterioris ponit rẽ intentionali: igit ⁊ act⁹ ipsi⁹ intellect⁹. ꝯña patet: qꝛ sensus nõ ẽ magis formatiuus ꝙ intellect⁹. añs probat multiplici experientia. Prima ẽ: qꝛ cũ qs ponit in aqua: arbores existẽtes in ripa moueri videntur: sed iste motus qui ẽ in oculo obiectiue: nõ põt poni ꝙ sit ipsa visio: alioquin visio eẽt obiectũ visus: ⁊ visio videret: ⁊ eẽt visiua potentia reflexiua: nec põt poni ꝙ sit in aere vel ripa: qꝛ tũc realr mouerentur: nec potest poni: ꝙ sit in aere: qꝛ aeri nõ attribuit sꝫ arbori: ẽ igit tñ intentionaliter ⁊ nõ realr in esse viso in esse diminuto. Scda experientia ẽ in motu subito baculi ⁊ circulari in aere: apparet. n. quidam circul⁹ in aere fieri ex baculo sic moto: querit igit quid sit ille circulus qui apparet videtur: qꝛ vel ẽ aliquid reale existens in baculo: ⁊ hoc nõ: cũ sit rõnis: aut in aere: ⁊ hoc minus: non circulus colorat⁹ ⁊ terminatus in aere eẽ nõ põt: aut ẽ ipsa visio ⁊ hoc nõ: tum qꝛ visio nõ videt. tũ qꝛ visio nõ ẽ in aere vbi circulus apparet: aut ẽ aliqd intra oculũ ⁊ hoc non ꝑp easdem rõnes: ꝗ relinquit ꝙ sit in aere hñs eẽ intentionale siue in esse apparenti iudicato ⁊ viso.

Tertia experientia ẽ de fractione baculi apparẽtis in aqua. Quarta ẽ: de dualitate cãdelarum apparentium in oculo vno eleuato: sunt enim ibi duo in esse apparenti: ⁊ tñ nõ est nisi vna candela in eẽ reali. Aliquas alias experientias adducit iste doc. ꝗbus faciliter põt rñderi ex solutione istarũ: ⁊ ex his que dicta sunt sup ꝓlogum q. 1. arti. 1. ⁊ iõ dimitto eas. Ad pncipale argumt scdo sic: sensus interior per suũ actum ponit rem in esse intentionali ⁊ apparenti: igit ⁊ intellectus. ꝯña patet: vt prius: antecedens probat de imaginatione: q: pt me⁹ imaginans a mercest ipsemet positus in esse intẽtionali nõ n est spes: qꝛ tũc imaginatio non caderet sup eẽ sed sup speciẽ tm: ⁊ eẽt potẽtia ⁊ reflexiua ⁊ multa incõuenientia sequerent: ꝗ ⁊c. Preterea: illud quo aia geminat ⁊ ante se ꝯstituit: ⁊ ponitur cõspicua: ⁊ in suo ꝯspectu: illud inqꝫ videre dare rebus eẽ obiectiuũ intentionale ⁊ ꝯspicuũ ac apparens: sed Aug. dicit. 14. de tri. c. 6. ꝙ tanta ẽ vis cogitationis vt nec ipsa mens in conspectu suo se ponat: nisi qñ se cogitat. Et subdit: vñ igit auferet mens nisi seipsã ⁊ ponit nisi in cõspectu suo: ⁊ nisi ãte seipsaꝫ nõ ꝗ ibi erat qñ in cõspectu suo nõ erat: qꝛ inde sublata erat: sed in ꝯspicienda migrauit: conspectura vbi manebit: an qꝺ geminat vt illic sit vbi cõspicere: ⁊ hoc sit vbi ꝯspici possit: vt in se sit ꝯspiciens ante se sit conspecta: ⁊ infra proinde restat vt aliqd pertinens ad eius naturã sit ꝯspect⁹ eius: vt in eã qñ se cogitat nõ quasi per loci spacium sed in corpore a conuersione reuocet: cum vero nõ se cogitat nõ sit quidem in cõspectu eius: nec de illa suus formet obtut⁹ hec Aug. relinquit ꝗ qꝺ intellectus ponat res in cõceptu suo: ⁊ in eẽ ꝯspicuo ⁊ apparenti obiectiue. Scda ꝓpositio istius doc. ẽ. ꝙ amãs per amorem lꝫ nõ ponit reꝫ amatã in aliquo eẽ: ponit tñ seipsũ ⁊ iprimit ⁊ fert: ac intimat i amatuꝫ vt sm hoc ex vt amoris procedat amans in esse intentionali versus amatũ: ⁊ amans in tali eẽ posit⁹ dicit spiritus amantis: Ista ꝓpositio fuit in precedenti. q. duplr deducta per eum: deducit tñ eam adhuc duplr. Primo sic omne se viuens ⁊ intrinsecũ ad aliqd de necessitate procedit ad ipsuꝫ: sed amor vt amor est actus viuiuus ⁊ ipressiuus in amatuꝫ ita ꝙ amans vi amoris mentaliter ipmitur ⁊ ad ipsuꝫ vnit: ꝗ necesse est ꝙ amãs mentalr egrediatur ⁊ procedat ad amatum: vel igit exit ⁊ procedit realiter ad amatum: vel intentionaliter non realiter: vt patet: igitur intentionaliter vt sicut intelligere est actus formatiuus ex quo cõstituuntur res in esse apparenti ⁊ conspicuo: sic amare sit ace⁹ egressiuus ex quo amans ponit in esse egressiõ intentionaliter ⁊ esse lato ad amatũ. Preterea modi loquendi cõmunes ⁊ famosi aperiunt virtutẽ experientiarũ sed modi loquendi amantium: exprimunt hunc modum spiritualem emanationis amantis in amatum: ꝯsueuit enim dici ꝙ amans nõ habet in se spiritum: nam dedit ipsum amato: ⁊ ꝙ cor amantis transformat in amatum ⁊ ꝙ anima plus est vbi amat ꝗ vbi animat ⁊ multa talia ergo ex vi amoris spiritualiter amans egredit extra seipsum. vt quasi geminetur: sicut enĩ per itelligere anima ponitur ante se in esse intẽtionali: sic per amorem ponitur extra se. Tertia propositio est ꝙ intelligentia potest capi dupliciter: vno modo pro actu formali quo res constituitur in esse apparenti. Alio modo pro illa apparentia obiectali: hoc patet: qꝛ .b. Aug. distinguit int cogitatione formantẽ ꝗ est act⁹ ⁊ cogitationem formatam que est res in esse cõposito posita: ⁊ vbiqꝫ vocat verbũ formatam cogitationẽ ñ cogitationẽ formãtẽ ꝗ ẽ act⁹. Et silr potest accipi dupliciter amor vno modo pro amore formali qui est actus. Alio modo pro egressu spiritualis ꝗ fit ex vi amoris: emanatio eñ illa appellat spiritus suauitas: ⁊ amor: his ad propositũ applicatis dicitur. ꝙ intelligentia ⁊ amor prout sunt partes imaginis non sunt intelligibilia: amor formalis. sꝫ intelligentia obiectiua siue res vt apparens ipsa ẽ intelligentia: ⁊ ille egressus spiritualis amãtis ipse

est amor qui est pars imaginis: et sic per pns accipienda est imago pene tria supposita: quorum unum est reale: duo intentionalia: quia anima ut ante se posita per intelligere: et extra se posita per amorem: et una anima tripliciter subsistens: scilicet in se: ante se: et extra se: et sic anima est tria supposita: sed una essentia et una vita: quia quando se amat et intelligit in tribus suppositis de necessitate subsistit: in primo quidem reali prout subsistit in se: in secundo vero intentionali prout ut est conspicua ante se: in tertio etiam intentionali prout ut est per amorem egressa extra se. Et quod ista sit intentio b. Aug. patet dupliciter: primo: quia secundum eum quelibet pars imaginis est tota mens vel tota anima nihilominus relative distinguuntur per ante se: extra se: et in se. Secundo quia sic quelibet pars imaginis est subsistens quia anima sic ponit se ante se per cogitationem ut in eius conspectu non aspiciat se tanquam inherentem: sed tanquam subsistentem et similiter per amorem sic exit extra se: ut non inhereat: sed subsistat.

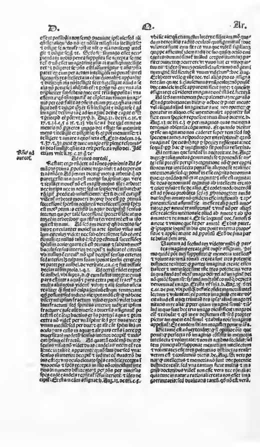
Con. aure.

Contra aureolum.

Ista opinio multa ponit que non reputo vera. Et ideo pono contra eam quattuor propositiones: Prima est quod per actum intellectus res intellecta non ponitur in aliquo esse intentionali conspicuo et apparenti: sicut iste doc. imaginatur et licet ista propositio fuerit. q. 4. ar. 2o deducta probo tamen eam ad presens. Primo sic si per actum intellectus res intellecta ponitur in tali esse: sequitur quod omnis creatura existens et possibilis fuit ab eterno in aliquo esse reali: quod non est deus: sequitur quod deus produxit ab eterno aliquid ad extra: et de necessitate nature sequitur quod aliquid quod non est deus est necesse esse tante necessitatis: quanta est deus et in suo esse non conservatur a deo: sequitur quod infinita entia distincta sunt et fuerunt actualiter ab eterno quorum quodlibet est impossibile non esse. Sed ista sunt impossibilia nec videntur catholice dicta: igitur et illud ex quo sequuntur: consequentia quantum ad primam partem statim apparet: quia constat quod deus ab eterno cognovit omnem creaturam temporaliter productam et possibilem produci: igitur si per actum intellectus res intellecta ponitur etc. omnis creatura tam producta quam possibilis produci: fuit ab eterno in esse intentionali et apparenti: et illud esse non est nihil nec ens rationis secundum istum doc. nec deus: igitur est aliquod esse reale quod non est deus. Et ex hoc apparet quantum ad secundam quod si res intellecta de necessitate ponitur in tali esse per actum intelligendi sequitur quod omnis creatura existens et possibilis fuit ab eterno de necessitate posita extra deum per actum intelligendi ipsius quo posito sequitur quod deus produxit ab eterno aliquid ad extra de necessitate nature. Et ex hoc apparet quantum ad tertiam quod quicquid deus producit de necessitate nature est necesse esse tanta necessitate: quanta est ipse: et quod sic est necesse esse: non indiget conservari a deo in suo esse: Et confirmatur: quia deus tanta necessitate: quanta est cognoscit omnia tam entia quam possibilia: igitur si per suum intelligere de necessitate ponuntur in tali esse quantum ad illud esse: quod tamen non est nihil nec deus: sunt necesse esse: tanta necessitate quanta est ipse. Et ex hoc ulterius apparet quantum ad ultimam partem: quod certum est quod creature possibiles produci a deo saltem in fieri et successive sunt infinite igitur si omnes de necessitate fuerunt ab eterno in tali esse aliquo: sequeretur quod infinita entia distincta sunt et fuerunt actualiter ab eterno quorum quodlibet est impossibile non esse. Sed forte dicetur ad istam rationem quod illud esse in quo res intellecta ponitur per actum intelligendi non est reale: sed tantum apparens et intentionale. et ideo non sequitur quod aliqua creatura fuerit ab eterno in esse reali: nec sequitur quod deus produxerit ab eterno aliquid reale ad extra nec aliquid reale quod non est deus sit necesse esse: nec quod infinita entia realia sint vel fuerint ab eterno. Sed ad veritatem ista evasio nulla est propter duo. Primo: quia necesse est concedere quod illud esse sit vere reale. Secundo quod sive sit reale sive non adhuc non vitantur inconvenientia predicta. Primum ostendo multipliciter. primo: quia omne ens quod non est ens rationis est verum ens reale: hoc patet: quia ens reale et rationis sufficienter dividit ipsum ens: sed illud esse apparens et intentionale per eum est ens et non ens rationis. tum quia nullum ens rationis est suppositum subsistens: et aliquod esse apparens intentionale secundum eum est suppositum subsistens. tum quia cum aliquod tale esse vere sit pars imaginis create: partes imaginis create saltem alique essent tantum entia rationis: quod ipse non concederet: nec alius sane mentis. tum quia nullum ens rationis fuit ab eterno: et omnis creatura in tali esse intentionali et apparenti fuit ab eterno: iuxta doctrinam suam. tum quia nullum ens rationis potest videri oculo corporali: et istud esse apparens secundum eum potest sic videri ut patet per experientias suas: ergo etc. tale ens apparens et intentionale secundum eum est verum ens reale: sive sit ens reale perfectum sive diminutum. Et confirmatur: quia species et forma lucis in memoria dicuntur habere esse intentionale: et tamen constat quod sunt entia realia non rationis: licet habeant esse imperfectum et diminutum. Et confirmatur ulterius: quia vel per esse intentionale in quo res intellecta ponitur per actum intellectus: iste doc. intelligit esse cognitum precise: vel esse rationis tantum: vel aliquod esse reale: licet sit imperfectum et diminutum: primum dari non potest secundum eum: quia tunc illud esse non esset nisi denominatio quedam: qua res denominaretur cognita: quod est contra eum: nec potest dari secundum et secundum eum: ut patet ex supradictis relinquitur: ergo tertium: et sic propositum. Preterea omne ens positivum ex natura rei distinctum contra omne aliud positivum: et ponens in numerum cum ipso est verum ens reale sive sit perfectum sive diminutum non curo: sed illud esse apparens et intentionale si ponatur est huiusmodi: quia verum est dicere: secundum eum quod intellectus et actus eius et res intellecta posita in tali esse intentionali et apparenti sunt tria quedam positiva: quorum unum non est aliud ex natura rei: ergo etc. Preterea quod non est ens rationis: recipit esse post non esse ab agente reali: et per operationem realem est verum ens reale sed illud esse obiectum apparens et intentionale non est ens rationis: secundum eum accipit esse post non esse: cum sit formaliter aliquid et ens et ab agente reali per operationem realem: quia ab intellectu: et per actum intelligendi secundum eum: ergo. Et confirmatur quia secundum b. Aug. primo de doc. christiana: nulla res omnino nihil cui concordat anshel. de incarnatione verbi. c. 2. d. quod solemus usu dicere rem: quicquid aliquo dicimus esse aliquid quod saltem verum est: de omni eo: quod non est ens rationis istud igitur esse apparens et intentionale: cum non sit ens rationis: nec omnino nihil: sed aliquid et ut alia res: et per consequens ens reale: patet igitur quod necesse est ipsum concedere quod illud esse sit vere reale. Secundo ostendo: sive sit reale sive ens [illegible] tamen sit aliquid et non sit deus: quod non vitantur inconvenientia predicta: quia licet non sequatur quod omnis creatura fuerit ab eterno in aliquo esse reali sequitur tamen quod fuerit in aliquo esse quod non est deus nec ens rationis qualitercunque illud nominetur. sequitur etiam quod deus ab eterno

per suū intelligere pducit ad extra τ ex necessitate nature: sine illud velis vocare reale siue: qd tn per re nō est ens rōis Sequit vlterius q aliqd qd nō est deus nec ens reale: nec ens rōnis sit necesse eē tāta necessitate quāta est deus: qd nō ē minus absurdū: imo magis q q aliqd reale: qd nō est deus sit necesse eē: sequit vltimo q infinita entia distincta quoꝝ quodlibet est impossibile nō esse: siue nunc actualr siue illa dicas eē realia siue nō: que ego nollem ɔcedere pro ɔclusione ista. Scdo ad pncipale sic. si res intellecta per actū intelligendi necessario ponit in aliquo tali eē sequit q intellectus creatus videns deū beatifice ponit ipsum in aliquo esse intentionali: τ apparenti ɔña est ipossibile igitur τ aña: ɔña est nota sed ipossibilitatē ɔntis ostendo: qr vel intellectus creatus tn intuet esse reale ipsius dei vel illud esse apparens τ intelligibile precise vel vtrūq simul si si det pmuz esse intentionale qd fingis superfluit: si det scdm: superfluit esse reale: τ sic deus nō beatificat creaturā per suū esse reale sed per qddam esse apparens τ intentionale precise: τ sic creatura n videt diuinā essentiā i suo eē reali: sed in quodā eē diminuto τ apparenti: que nō sūt catholice dicta: si det tertiū: sequunt duo icōuenientia. Primū est: q idē actus habebit duo obiecta adequata distincta: qd est ipossibile: ista ɔña patet qr costat eē reale ipsius dei q creatura intuet: est obiectum adequatū sue notitie: τ vlterius illud eē apparēs τ intētionale τ obiectū eius adequatum: qd probo ex dictis istius doc. ipse. n. probat: q motus arboris qui apparet in aqua nō est visio: qr tūc visio eēt obiectum visus: igit cum talis motus non sit nisi eē qddam apparēs τ intētionale fm euz: sequit qd illud eē apparēs τ itentionale est obiectū visus τ pari rōne eē illud apparēs τ intētionale in visione beatifica si ponit est obiectū talis visionis τ si sic obiectū certū ē q est adequatū: ergo Scdz incōueniēs ē: q deus nō erit sufficiēs obiectuz beatitudinis qd nō videt bene dictum. Et q sequatur probo qr illud eē reale ipsius dei. τ illud eē appa rēs necessario requirunt ad beatitudinē: vl saltem ali qd eoꝝ superfluit τ cōstat q nō reale: igit intētionale qd est ppositum: si sic cum illud eē intentionale nō sit deus cum sit ens diminutum τ temporale: patet q solus deus nō erit sufficiens obiectuz beatitudis. g. Et ɔfirmat qr si intellectus creatus videns deum beatifice: intuet illud eē apparens τ intentionale cum sit aliqd positiuū τ distinctum ab eo fm eum: deus poterit ipsum conseruare subtracta sua potentia quo posito adhuc actus beatifice sufficienter terminaret ad ipsum iuxta doctrinaz suam: τ per ɔns intellectus creat posset beatificari sine reali pñtia dei qd n ɔsonat rōi nec veritati Et cōfirmat: iterum qr illud eē apparens non ponit ab isto doc. nisi ad determinandum actum beatifice notitie: sed deus ipse fm suuz eē reale sufficiēter terminat actū notitie beatifice: igit nō oportet q ponat i aliquo tali eē: Et vlterius: si illud eet verum solus deus nō eēt beatificū obiectū sed deus τ aliqd qd nō est deus. qd ponit in eē per actū intelligendi: qd nō vr bene dictum. Tertio ad principale sit actus intelligendi rosam vel terminat ad rosam pductā in tali esse intētionali τ apparēti vel nō: si non: frustra ponit: si sic: cum rosa producta i esse intentionali: non sit rosa que est extra in suo eē reali: nec aliqd ad eius eē ntaliter: τ intrinsece sequunt tria incōuenientia ex dictis suis primuz est q nō intelligeremus rosam nec aliquā rē: que sit rosa. Scdz ē: q nō hērem scīaz de rosa: nec de aliqd qd sit rosa: Tertium est: q ista propositio rosa est flos: vel pulcherrimus florū esset falsa que omnia sunt falsa: τ contra eum: consequentia tenet p eum quia ipse pbat: vt pz in q. precedēti: q species rose nō terminet actū intellige di rosam: qr si sic: cuz spēs rose sit distincta a rosa: sequit q nō itelligeremus rosam nec haberemus sciam de ipsa τ q illa ppositio eēt falsa. Et si ista sit bona ɔña τ mea fuit τ rō ista in pcedēti. q aliqlit tacta: Scdo sic: sm ph. i. ethico. τ. 9. methaphi dicit: q intellectio ē opatio imanens: ex qua nō sequit aliqd actū. igit nō est pductiua sui obiecti in aliquo eē intētionali τ appareti: ɔña patet: qr illud ee apparēs nō est nihil nec ens rōnis per eum: ergo ē aliquid actum τ de nō eē ad eē pductuz. g. Scda ppositio est: q amans ex vi amoris nō ponit extra se in aliquo esse intētionali τ apparēti. Et hz ista pposito sequat ex precedēti: qr nō magis amans ponit se extra se per actuz amoris q res intellecta ponit ante pspectum intelligētis per actuz cognitionis: ɔfirmo: tn cam dupl'r primo sic: si amans ex vi amoris ponit se extra se in aliquo eē intētionali τ apparēti sit illud. a. tūc sic. a. aut ē nihil: g. a. ē aliqd g pōt cogsci ab intellectu: igit amari vl nō amari a volūtate ponat ergo: q amet: vel amans ex vi talis amoris ponit se in aliquo eē: τc. vel nō: si nō: pari rōne nec primo. si sic: sit illud. b. τ de illo querā vt pz ve: τ sic i infinitū hoc est incōueniens: g τc. Et ɔfirmat: qr si sic: illud erit qddam intētionale: ponat g q intellectus intelligat illud eē in quo amans ponit se extra se p actū amoris: τ quero vtz per actū intelligēdi ponatur in aliquo eē ante pspectum intelligētis: vel nō si non: pari rōne nec aliqd aliud intelligibile. qd ē ɔtra euz: si sic cū illud esse nūc positū ante pspectū itelligent possit intelliga ab intellectu: τ p ɔñs amari a voluntate: ponat q amet: τ quero vtruz amās ponit se extra se in aliquo esse vel non: si nō: pari rōne nec pmo: si sic nunqd: si sic: cū illud iterum sit qddam intelligibile de illo querā, vt prius: τ sic in infinituz. Scdo sic: illud eē itentionale: τ apparēs est aliquid reale. τ reale vt reale cōdiuidit enti rōnis: vt pz ex ppositione precedenti: vel ergo est aliquid indigens eē in illo: vel nō: si sic: g inheret qd ē cōtra eum: τ est vere accidens qr eē ens indigens eē in alio ē accidens fm auicen. 3. meta sue: τ nullum tale est suppositum subsistens: cuius oppositū vult iste doc. si nō g ē sba: qr eē ens reale n indigēs eē in alio ē sba: per auicen. vbi supra igitur imago trinitat ɔsistit in trib substā tiis quaꝝ vna realr n est alia qd nō est verum. Et vlterius accidens pduceret sbam qr talis producit per actū amoris: Itē vel eēt sba corporea vl icorporea qrū qdlibꝫ ē icōueniēs multa alia incōueniētia sequerent. Et ista rō nō solum pbat ppositionem istam: sed precedentē: qr si amans per amorē vel res intellecta per actū intelligendi ponit in aliquo tali eē cuz nō sit ens rōnis fm eum vel erit sba vel accidēs: quoruz qdlibet est ipossibile τ cōtra eum. Tertia ppositio est: q imago trinitat nō ɔsistit in tribus suppositis vno reali: τ duobus intentionalibus vt asseruit. ista ppositio sequit ex precedētib: qr in eo qd n est nō ɔsistit imago: talia supposita nō sunt: g τc.

Quarta ppositio est: q imago trinitatis: nō cōsisteret in tribus suppositis: etiam si per ipossibile ponerent in esse. Et hanc probo primo sic: fm. b. Aug. superius allegatū imago trinitatis nō ē querenda in aīa: nec inuenienda in eo: qd aliqn̄ado cōuenit aie: τ aliquādo nō: sed i eo qd semper ɔuenit ei: sed huiusmodi supposita intentionalia etiam si

essent possibilia non semp conveniunt ipsi aie: sed aliquando sic aliquando non: quia non sunt nisi quando aia intelligit se et diligit se actualiter. Constat autem quod aia non semper intelligit et diligit se. ergo etc. Secundo si imago esset accipienda in nobis penes supposita sic accepta sequeretur quod non esset imago trinitatis in aia: nisi quando intelligeret et diligeret se. consequens est falsum igitur et antecedens. consequentia patet quia cum per actum intelligendi non ponatur intelligens: sed res intellecta in esse intentionali et apparenti: et dicitur quando aia non intelligit se et intelligat aliud a se aia non ponit se in aliquali esse: et per consequens non erit una aia tripliciter subsistens: nec erit tria supposita in una essentia quod tamen requiritur ad completam rationem imaginis per eos. falsitas consequentis etiam patet: quia quando aia intelligit deum et diligit ipsum est si non intelligat et diligat se est ad imaginem vel immo id est ad imaginem dei quia capax eius et particeps esse potest: ut patet per b. Aug. 12. de tri. c. 15. et 17. et 14. c. 5 6 15. et 23 ubi sic ait. hec igitur trinitas mentis non propterea imago dei est: quia sui meminit mens et intelligit et diligit se, sed quia potest meminisse: et intelligere et amare a quo facta est. Et in eodem. 14. c. 37. et 39 dicit quod tunc imago erit plene reformata deo similis: quando in ea erit perfecta visio dei. Idem etiam vult li. 15 c. 29 etc.

Rño ad aureol.

Ad rones aureoli.

Restat: ergo rndere ad rones opinionis. Ad primam pro prima propositione nego ans: et ad experientias rndeo. Ad primam dico quod motus arboris quod apparet existenti in aqua est motus sui ipsius: qui vere et realiter movetur non est magis motus ille in arbore: nec in ripa nec in aere: sed in seipso: vel in barcha: ratio igitur procedit ab insufficienti. Et si dicatur cur igitur videntur arbores moveri dico quod hoc est propter continuam successionem specierum in oculo: causa vero successionis specierum est motus continuus existentis in aqua: decipitur quod sensus interior qui per talem successionem specierum iudicat motum esse in arboribus: qui tamen in rei veritate est in eo qui est in navi. Ad secundam dico quod quando baculus subito circulariter movetur in aere sensus visus nullum circulum videt: nec sub esse reali: nec sub esse intentionali: quia nullus talis est: sed propter continuam successionem specierum in oculo quarum causa est continuus et subitus motus baculi sensus interior decipitur et iudicat esse circulum ubi nullus est circulus. non igitur decipitur sensus exterior sed interior licet culpam suam imponat sensui exteriori ut patet per anshel. de veritate. ca. 6. et fuit diffuse declaratum in prolo. 1. q. 1. Ad tertiam rndet expresse anshel. ubi supra. d. quod cum fustis integra: cuius pars est intra aquam et pars extra putatur fractus et cum multa alia nobis videntur visus et alii sensus nunciant realiter quod sint non culpa sensuum est: qui renunciant quod possunt: sed iudicio aie imputandum est quod non bene discernit ipsum fractum visus ergo non videt baculum fractum sed spiritus interior iudicat ipsum fractum. cause autem diverse a diversis assignantur potest tamen esse quia baculus ex his partibus in aqua et partim extra non videtur per unam speciem sed per duas: nec per unum medium: sed per duo: et quia alia causat speciem suam in oculo pars existens in aqua et alia pars existens in aere propter diversitatem modorum sensus interior decipitur et iudicat ipsum esse fractum. Ad quartam eodem modo dico quod sensus visus non videt duas candelas nec in esse realiter nec in tali esse apparenti: quia non sunt due sed una: sensus tamen interior decipitur et iudicat esse duas: ratio huius est: quia uno oculo elevato species candele recepta in uno oculo et species recepta in alio non coincidunt interius in numero bifurcato et per consequens per diversas species eadem candela representatur sensui interiori: et ideo decipitur: Et istam causam assignat b. Aug. 11. de tri. c. 5. ubi sic ait: quando etiam cum lucerne flammam modo quodam denotatis radiis oculorum quasi geminatur: due visiones fiunt cum sit res una que videtur singillatim quippe afficiuntur idem radii de suo quisque oculo emicantes: dum non sinuntur in illud corpus intuendum pariter coniunctimque concurrere: ut unus fiat ex utroque intuitus: et ideo si unum oculorum clauserimus non geminum ignem sed sicut est unum videbimus: hec Aug. Et liberet velle quod iste doc. vel aliquis pro eo assignaret causam quare si clauserimus unum oculum: non ponuntur due candele in esse apparenti sicut ante: et quicunque assignaret eam videret imaginationem istam esse fictitiam.

Ad secundam rationem principalem: negatur ans. Et ad probationem dico quod ad hoc quod pater meus: vel aliquid aliud imaginetur a me non oportet quod ponatur in aliquo esse intentionali et apparenti sufficit enim species representativa illius dicente b. Aug. 13 de tri. c. 3 quod per imagines quas memoria tenemus absentia cogitamus. Et quando dicitur quod tunc imaginatio non caderet super rem: sed super speciem tantum. respondeo per interemptionem quia non imaginatur species: sed res per speciem representata: nec sequitur propter hoc quod imaginatio sit potentia reflexiva.

Ad tertiam que fundatur in auctoritate be. Aug. dico: quod talis modus geminandi se et ponendi se ante se fit precise per ipsam cognitionem non quod per cognitionem res intellecta ponatur in aliquo esse reali nec intentionali: sed quia ponitur in esse cognito denominative: quia quandoque non erat cognita: et nunc est cognita: sic deus denominatur cognitus ab intellectu creato et color visus: et sic de aliis. Et eodem modo dicendum est ad rones probantes secundam probationem: quia amans dat seipsum amato non quidem in esse intentionali et apparenti: sicut assumitur: sed in esse reali per actum amoris: quia per amorem transformatur et unitur non per aliquod esse reale: seu intentionale aliud ab amore et ab ipso amante: et re amata. Et sic loquuntur doc. famosi de amore et unione que fit per amorem. Ex his patet quod improprie loquitur in his que ponit in tertia propositione et applicatione ad propositum. Et hec de prima parte huius primi arti.

Quantum ad secundam videtur mihi quod partes imaginis create possunt dupliciter assignari. Primo quidem potest dici supposito: quod memoria intellectus et voluntas: in anima rationali creata sint tres potentie distincte realiter: quod partes imaginis create essentialiter et intrinsece sunt iste tres potentie: in qua vero in qua fundantur dicitur imago dei vel ad imaginem dei non quidem formaliter: sed fundamentaliter eo modo quo depicta denominatur imago. Et ista videtur sententia b. Aug. 15 de tri. c. 66. de par. ubi postquam diffuse ostendit memoriam intellectum et voluntatem esse partes imaginis create dicit aliud est itaque trinitas res ipsa: aliud imago trinitatis in re alia: propter quam imaginem simul et illud in quo sunt hec tria imago dicitur: sicut imago dicitur et tabula: et quod in ea depictum est: sed propter picturam que in ea est simul et tabula nomine imaginis appellatur: Et eandem sententiam magister ponit in lra.

Dictamen est advertendum: quod si opinio eorum que ponit: quod perfecta ratio imaginis consistit in memoria intellectu et voluntate: et non in actibus secundis: solum principaliter: supponat memoriam intellectum et voluntatem esse tres potentias distinctas realiter: verum est et conformis dictis. be. Aug. Si vero ponat quod intellectus et memoria non sunt due potentie distincte realiter. sed una tantum sicut multis et magnis doctoribus videtur non esse vera nec rationalis: quia tunc in natura rationali creata non esset imago trinitatis: sed dualitatis tantum. quod non est verum.

Scdo vero pdr dici. si cocedit cu mistis. q intellect⁹ r memoria nō sunt potentie distincte realr s vna tm: q perfecta rō imaginis in nobis cōsistit in ipsa substantia aie r duabus potentiis itellectu s. r voluntate. Et esset iste ordo: qr sicut filius in diuinis emanat r originat a solo patre: r spūs sanctus a patre originante r filio originato: sic aliquo modo intellectus emanat r originat ab ipsa substantia aie r voluntas ab aia originate: r intellectu originato: qr ordine nē presupponit itellectum r sic trinitas nā creata rōnali pōt aliquo mō licet imperfecte representare trinitatem personarum r ordinem r originē earū. r hec de pmo principali.

Secundus articulus.

Articulus 2 Quantū ad scdm arti pono quatuor oclusiones. Prima est: q intellect⁹ in natura rōnali creata nō est realr voluntas: nec ecōuerso. Et qr aliqui credunt oppositam oclusionem esse de mēte Aug. primo probabo oclusionē auctoritatibus ipsi⁹. Scdo aliquibus rōnibus quātū ad primū probo eā auctoritate ipsius valde clara. 4. de tri. c. 58. de par. vbi dicit expresse: q cū memoriā me mini: r intellectū r voluntatē noio singula quidem noia ad res singulas referunt. Et osimilē snīa pōnit satis diffuse de verbis dñi. 62. sermone: sed sequit hec tria noia ad res singulas referunt: igit nō ad vnā rē: quo posito sequit q huiusmodi potentie nō sunt vna res: sed distincte. Et hoc euidenter ondit in sermone predicto vbi postq̄ ondit memoriā intellectū r voluntatē separabilr nominari r inseparabilr operari: subdit: ecce de trib⁹ illis res vna nominata ē: vni⁹ rei nomē dictū ē memoria nomē ē vnius rei ex illis trib⁹: r tñ nomē vni⁹ ex illis tribus: tria ipsa operata sunt: hec Aug. in quibus euidenter apparet q. b. Aug. dicit memoriā r itellectū r voluntatē eē tres res r nō vnā vt aliqui sibi imponunt. Idem etiā vult 15. de tri. c. 44. vbi dicit: q memoria intellectus r voluntas nō distant i diuinis personis sicut in nobis in quibus aliud ē memoria aliud intelligentia: r aliud dilectio r accipit intelligētiā r dilectionē pro intellectu r volūtate: vt pz videtib⁹ textū eius. Forte dicet ad istā auctoritatē dupl'r. Primo q. b. Aug. loquit de actibus n̄ de potētiis: qr itelligētia r dilectio sunt act⁹ r nō potentia. Scdo supposito q loquat de potētiis: sed dicet q in nobis aliud ē intellect⁹ r aliud volūtas formalr sed nō realr. Sz ad veritatē nullā istarū euasionē sufficit: nō quidē pma: qr nō est verū: q. b. Aug. in auctoritate illa accipiat intelligentiā r dilectionē: pro actibus sed pro potētiis: qd ondo ex dictis suis: ille n. loquit de memoria: intelligētia r dilectione: q sunt partes imaginis create vt pz bis qui legeret eū: sed act⁹ istarū potentiarū nō sunt partes imaginis create nec i actib⁹ aie rō imaginis osistit sm Aug. vt pz ex arti. precedēti. Nec scda: qr iuxta doctrinā ponentē formalitates intellect⁹ r volūtas in deo formalr distinguūt r tñ in ipso nō est aliud intellect⁹: r aliud voluntas sm Aug. in auctoritate predicta. Scdo deduco ○ nē aliquib⁹ rōnib⁹. Et pmo de nī ratis itellectu r voluntate rōnalis creature: arguo sic: hec voluntas est potentia libera: r hic intellect⁹ nō est potentia libera: igit hic intellect⁹ nō ē hec volūtas. Ista forma in creaturis est necessaria: r pmisse sunt vere: vt declarabit infra ○ ne tertia: igit. Scdo sic hec voluntas vult: r nō intelligit: hic intellect⁹ nō vult r intelligit igit hic intellect⁹ nō est hec voluntas: vel sic: hec creatura rōnalis per hanc voluntatem vult r nō intelligit: r per hunc intellectū non vult r intelligit: igit idem q prius: forma est bona r premisse sunt. b. Aug. 15. d tri. c. 14. vbi ponit differentiā inter trinitatē creatā r increatā. qr in trinitate creata nō intelligimus nisi per intellectū nec amamus nisi p voluntate: in trinitate vero icreata nō possumus dicere: q pater r filius r spiritus sanct⁹ nō intelligant nisi p filiū nec amēt nisi per spiritū sanctū r c. Multe rōnes pro ○ ne adducūtur cōiter a doctoribus ideo supersedeo de rōibus Sz ○ firmo ○ nē expressa determinatione mgri i lra: qui nō solum determinat memoriā intellectū r voluntatem ab inuicem distingui: sed auctoritates aliquas. b. Aug. que superficialr intellecte: vident sonare oppositū exponit ad intentionem ipsius: r per dicta sua vñ. ca 2. ondit ex quo sensu hec tria dicant esse vnum: r vna essentia: sic ait: hic attendendum est diligenter ex quo sensu accipiendū sit qd supra dixit s. Aug. illa tria s. memoriā intellectum r volūtatē esse vnum r vnā mentē: r vnā essentiam: qd vtiq̄ nō videt esse verum iuxta proprietate sermonis: mens n. id est spiritus rōnalis: essentia est spiritualis r incorporea: illa vero tria nāles proprietates seu vires sunt ipsius r a seinuicem differunt: qr memoria nō est intelligentia: vel volūtas: nec intelligentia voluntas siue amor. Et exponens auctoritatē b. Aug. subdit modicū infra: sed iam videndum est quomodo hec tria dicant vna substantia: ideo s. qr in ipsa aia vel mente substantialiter existunt: nō sicut accidentia que possunt adesse: vel abesse. Et q ista sit intentio b. Aug. declarat per dicta ipsius. Aug. vide magrm

Scda oclusio est: q intellectus r volūtas in natura rōnali creata non sunt realiter ipsius essentie vel natura. Ista oclusio sequit ex precedenti: qr nulla vna res creata est plures res: hoc est n. singulare in diuinis: q vna res que est essentia diuina sit plures res: sed intellectus r volūtas in creaturis sunt plures res ex oclusiōe precedēti: igitur nulla vna res cuius modi est essentia vel natura rationalis creata est realiter intellectus r voluntas. Confirmo tamē eam aliquib⁹ rōnibus seu auctoritatibus. Et primo auctoritate. b. Aug. clarissima 15. de tri. ca. 14. vbi sic ait hec tria: vz memoria intellect⁹ r volūtas ita sunt in hoie vt nō ipsa sint homo. Et qr forte diceret q lz hec tria nō sint: realr homo sunt tñ realr aia: que nō est realr homo: sed pars hominis: tñ subdit modicum infra: detracto igit corpore si sola aia cogitetur aliqd eius ē mēs tāq̄ caput eius vel oculus vel facies: sed non hec: vt corpora cogitanda sunt: r in mente cōcludit: non igitur aia: sed q excellit in aia mens vocatur. ecce q expresse dicit. b. Aug. q mens siue intellectus nō est anima: r si intellectus non est anima certum est q nec voluntas: quia nō est maior ratio de vna: q̄ de alia istarum potentiarū. Et confirmatur qr per hoc. b. Aug. assignat differentiā inter trinitatem creatam r increatam: quia memoria intellect⁹ r voluntas: que sm eū sunt partes imaginis create: sic sunt in anima: q non ipsa sunt anima sed aliquid eius: trinitas vero increata non sic est in deo q non ipsa sit deus: vnde immediate post verba allegata subdit: nunquid aūt possumus dicere trinitatē sic esse in deo vt aliquid dei sit r non ipsa sit deus: quasi dicat nullo mō: hec aūt differētia vt patz eēt nulla si memoria: intellectus r volūtas essent realiter anima. Item ibidē c. 65. sic inquit. verū hec quādo sunt vna persona sicut est homo potest nobis quispiam dicere ista tria memoria intellect⁹ r amor mea sunt nō sua: nec sibi sed mihi agunt:

qd agunt imo ego per illa: ego enim meminis per memoriam: intelligo per intellectum: amo per amorem: qm nec memoria sum nec intelligentia nec dilectio sed hec habeo. Isti igit dici possunt ab vna persona que habet hec tria: hec Aug. Et accipit in hac auctoritate intelligentiam et amorem pro intellectu et voluntate sicut patet videntibus eius textum. Sit igit hec persona angelus vel aia separata et sequitur q angelus vel aia no est memoria nec intellectus nec voluntas: sed hec habet. Item ansbel. de casu diaboli. c. 8. in principio. c. nec voluntatem: nec conversione voluntatis puto negari posse aliquid esse: nam et si no sunt substantie no tn probari pot eas no ee essentias: qm multe sunt essentie preter illam: que pprie sunt substantia. hec ansbel. Ex q auctoritate patet volutas creata de qua loquitur ansbel no est substantia pprie dicta et per ons no e realiter angelus vel aia. Item de cocor. c. 20. vl 29. sic ait: sicut habemus i corpore membra: et quiq sensus singula ad suos vsus apta: quibus quasi instrumentis vtimur vt sunt pedes ad ambulandu lingua ad loquendum: visus ad videndum: ita et aia i se quasdam vires habet quibus vtit velut instrumentis ad vsus congruos. est nanq ro in aia: qua sicut suo instrumento vtit ad rocinandum: et voluntas: qua vtit ad voledu. Et subdit ad propositu valde: no enim est ro vel voluntas tota aia: sz e vnaqueq aliquid in aia. hec ansbel. expresse: hec est etia determinatio magri in lra: vt patet. Ex ista ons sequit q potentie sensitiue realr distinguuntur ab aia cuius oppositu videt multis deductio est clara q no minus distinguunt ab ipsa q intellect et voluntas. Et confirmat: q illud no est idem realr aie sine quo pot aia realr esse sine cotradictione: sz sine potentia sensitiua pot aia realr ee q et c. maior tenet virtute primi principij: minor pbat dupl. pmo: q ceci no carent aia. et tn carent potentia visiua: vt pz per. b. Aug. 11. de tri. c. 4. de par. vbi ponens dram inter sensum actu sentiendi: et obiectum sensibile sic ait: sensus aut et obiectu rei sensibilis nisi esset in nobis no distaremus a cecis. dum nihil videmus sine tenebris siue clausis luminibus: per h aut distamus q nobis inest et videntibus q videre possumus qui sensus vocat: illis vero no inest nec aliunde nisi q eo carent ceci appellant: hec Aug. Scdo q aia pot ee: et est de facto realr sine corpore. et tn sensus exterior no est. nec pot ee realr sine corpore: vt pz per. b. Aug. vbi supra. c. 7. vbi expresse dicit q voluntas solius aie est: sensus aut nec sine corpore nec sine aia. Et accipit sensum no p actu sed pro potentia: q dicit: q visio fit in corpore et per corpus in aia: fit. n. sensu qui nec sine cor-

concl° 3 pore: nec sine aia est: igit et c. Tertia oclusio e: q sola voluntas in natura rationali creata est potetia libera: hanc probo ad psns breuiter alias forte diffusius: q solum pono eam sicut preambulam ad sequente: arguo tn primo sic: illa sola potentia i nobis est libera: cuius iperio resistere no valemus voluntas est huiusmodi: g et c: maior pz: q si aliq alia potentia eet in nobis libera: per actum illius possemus resistere isti: minore ponit ansbel. de coce. vir. c. 4. sic. d. deus nos et ptatem que in nobis est subiecit volutati: vt sz imperiu eius n possemus nos mouere: et facere q vult: imo ipa mouet nos quasi instrumenta sua et facit opera que videmur facere nec nos possumus illi per nos resistere: hec ansbel. pz igit minor: et per ons tota ro. Scdo intellectus creat no est potentia libera: igit nulla potentia creata a voluntate est potentia libera: ons pz: q hoc magis videret de itellectu q de alia potentia q cuq: ans pbat q: illa potetia no est libera cuius act est in ptate alterius. hoc patet: q illud tm e nobis liberum qd in ptate habemus vt patet p. b. Aug. 3. de li. ar. c. 5. sed actus intellectus est in ptate voluntatis: q probat minor: q voluntas pot intellectum auertere a cosideratioe vnius obiecti ad cosiderationem alterius vt docet experientia: igitur et c. Et ofirmat q b. Au et ceteri doc. sancti quorum dicta sunt nobis auctoritatea vbicuq loquuntur de materia ista dicunt voluntate esse liberam: imo dicunt q si no esset libera non esset voluntas: nusq vero leget in dictis eoru intellectum esse liberum: et no solum in dictis eoru sed nec in dictis phorum q no videret possibile: si intellectus eet potetia libera sicut est voluntas: vt ad placitu aliqui fingunt.

Quarta oclusio est qd voluntas in natura ronali creata est simplr nobilior intellectu et oi potentia cognitiua. Et hec sequit ex precedenti: q potetia libera e simplr nobilior potetia que no est libera: cu potentie libe sit iperare: et per ons simplr pncipatus: sed voluntas in na ronali creata e huius modi: et no intellect nec aliq potetia q no sit voluntas: vt pz ex oclusione precedenti ergo et c. Con- concl° 4
firmo tn ea primo sic: optimus hitus siue optima virtus volutatis e melior optio hitu siue optia virtute intellect: igit volutas est simplr nobilior intellectu. ons est no: q optia virtus debet optie potetie: et ans pz: q iter oes hitus et virtutes ronalis creature charitas e nobilior vt pz p apl: pmo ad corin 13 et per. b. Aug. 15. de tri. c. 49. vbi dicit q nihil e in isto dei dono excellentius: solu e. n. qd diuidit inter filios regni eterni et filios perditionis eterne. Et ad veritate dicet q aliquis hitus itellect sit nobilior chatitate in via vel in pria: sicut aliqui fingunt est loqui ad placitu: et o aplm et. b. Aug. et oes alios doc. sanctos qui super oes virtutes ome dant charitate sicut posset deduci per auctoritates eoru quasi infinitas quas dimitto pp breuitate et q sunt cotter note. Scdo sic act nobilissim voluntas est nobilior actu nobilissimo itellectus igit ide q prius: ons est no: q nobilissimus act sicut et nobilissimus hitus debet nobilissime potentie. Et ans videt claru: q nobilissimus act intellect est cognoscere deum et tn nobilius est diligere deu q cognoscere ipm: etia fm illos qui tenent oclusionem oppositam vt sanct thomas qui est pncipalior vl de principalioribus inter eos scda scde. q. 23. ar. 6 in solutione pmi arti sic ait. d q operatio intellectus iplet fm q intellectu est in itelligente: et ideo nobilitas operationis intellectualis attendit fm mesura intellect. operatio aut volutatis et cuiuslibet virtut appetitiue perficit in inclinatione appetent ad rem sicut ad terminu: et io dignitas operationis appetitiue attenditur fm rem que est obiectum operationis: ea aut que sunt infra aiam nobiliori mo sunt in aia q in seipsis: que vero sunt supra aiam nobiliori mo sunt in seipsis q in aia. et ideo eoru que sunt infra nos nobilior e cognitio q dilectio: sed eoru que sunt supra nos et precipue dilectio dei cognitioni preferr: hec ille. Ex quib verbis euidenter apparet q dilectio dei est simplr nobilior cognitione eiusdem: tam in via: q in patria fm eum: et per ons actus nobilissimus voluntatis est simplr nobilior actu nobilissimo intellectus: siue dilectio dei sit actus nobilissimus voluntatis siue non: Ex ista ratione: et presertim ex dictis sancti thome infero contra eum tres ppositioes correlarias: Primus est q dilectio dei in patria

actus essentialr beatificus: hec patet: nullus act⁹ nō beatificus in natura rōnali creata est simplr nobilior actu beatifico: sed dilectio dei i patria p̄z istū doc. est simplr nobilior cognitione eiusdez: que tñ est beatifica s̄m eum ꝛ s̄m oēs ꝙ ꝛc. Scđa est. ꝙ beatitudo nō cōsistit in actu intellectus precise ꝛ hec sequit̄ ex precedenti: qꝛ dilectio nō est actus intellectus: sed voluntatis. Tertia est: ꝙ beatitudo pn̄cipalius ꝯsistit in actu voluntat̄: ꝙ̄ in actu intellectus: deductio patet: qꝛ in nobiliori actu beatifico pn̄cipalius ꝯsistit beatitudo: ꝛ talis est actus voluntatis nō actus intellectus s̄m eum ꝙ ꝛc. Et ex his sequit̄ vlterius: ꝙ tenentes ꝙ beatitudo cōsistit in actu intellect⁹ precise: ꝛ cum hoc dicentes ꝙ amare vel velle deū in patria sit simplr nobili⁹: ꝙ̄ intelligere ꝛ cognoscere ipsum: sicut asserit iste doc. ꝛ implicat ꝯtradictionem euidenter: deductio p̄z ex ꝓpositionibus statim deducti. Pōt etiā ex dictis euidenter: argui ad ꝯclusionē pn̄cipalem qꝛ illa potētia dicit̄ simplr nobilior: i cuius actu pn̄cipalius ꝯsistit beatitudo s̄m oēs: sed voluntas in natura rōnali creata ē huiusmodi nō intellect⁹ vt p̄z ex dictis ꝙ ꝛc: Ex his p̄z ꝙ ꝑtes imaginis in nā rōnali creata nō sunt equalis perfectionis entitatiue. Et hec de scđo arti.

Articulꝰ 3 ꝛ 4

Tertius ꝛ quartus ar.

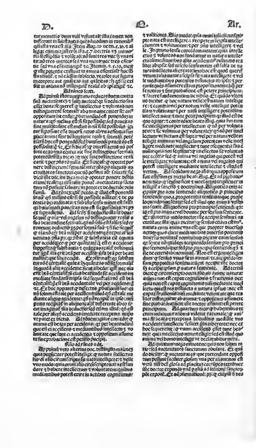
Quantū ad tertiū ꝛ quartū arti. simul mouēda ꝛ dissoluenda sunt dubia. Et ꝑmo ꝯtra pri mas duas ꝯclusiones est quedā opinio multū cōis hodie apud aliquos: que ponit intellectum ꝛ voluntatem nō distingui realr ab angelo: ꝛ aīa nec inter se. Sed lꝫ isti sint bifurcati ꝛ quidam ponant distinctionem formalē inter ista: quidam vero nō: in conclusione tñ pn̄cipali: que ꝯclusionibus per me positꝭ ꝯcordant. Et quātū ad hoc quidā doc.

Scotus in .2. di 16. q. 1. ar 2.

Arguit ꝑmo sic: illud ē ponēdū i nā: qđ meli⁹ ē si sit possibile: scđo de gñatione nā. n. semꝑ desiderat: qđ melius est: sꝫ paucitas sine multitudine ē melior in nā: si sit possibilis: p̄z ꝑ phorū: igit̄ si pn̄t esse actus diuersi in vna eēntia simplici aīe sine distinctione reali potētiarū hoc est ponendū: sed huiusmodi paucitas est possibilis: qꝛ n̄ est necesse: ꝙ iste potentie sint accidētia absoluta: vł relatiua: nec partes aīe eēntiales siue integrales: ꝙ ꝛc. Preterea: si intellectus ꝛ voluntas distinguunt̄ realr ab aīa ꝛ inter se: sequit̄ ꝙ aīa nō eēt beata nisi per accidēs: qđ est incōuenieñs: ꝯña probat̄: qꝛ illa nō est perfectio ꝓpria alicuius: que nō recipit̄ in illo. nisi recipiat̄ prius in alio realr ꝯ̄ñte ab illo: in qđo etiā reciperet̄ si eēt separatū ab illo: verbigratia: color nō est ꝓprie perfectio substātie corporee: qꝛ nō recipit̄ in illa: nisi mediāte superficie: que realiter distinguit̄: ab ea ꝛ reciperet̄ in ipa si esset separata ab ipa substātia ꝛ maneret: iō substātia ē colorata per accidēs: sed visio vel itellectio dei nō recipitur in aīa: nisi qꝛ recipitur in intellectu: qui est ex supposito potētia realr distincta ab aīa: ꝛ reciperet̄ in ipo etiā si esset separatus: igit̄ aīa nō eēt btā nisi per accidēs: ꝛ intellectus per se. Preterea: ad idem reducit aliquas alias rōnes: que cōiter adducunt̄ ad probandū formā substātialē eē immediatum pn̄cipiū sue operationis: sed qꝛ nō sunt directe ad propositū: ꝛ in scriptis doc. inueniunt̄ solute: iō dimitto eas. Preterea: ad idem arguit quidam modernus doc.

Adam in .1. di. 1. q. vltima. ar. 2.

Primo sic: dē alio circūscripto a nā intellectuali ipsa nata est intelligere: ꝛ ipsa eadem nata est velle: igitur hoc natum velle est natum intelligere ꝛ ecōtra: igitur intellectus est voluntas: ꝛ ecōtra ex hoc. n. ꝙ talis nā est nata: vel potens intelligere: ipsa dicit̄ intellectus: ꝛ ex hoc ꝙ est volens vel nata ad volendum dicit̄ voluntas. Preterea: potentie sensitiue nō distinguunt̄ ab aīa: nec inter se: igitur nec intellectiue: ꝯña est nota: ꝛ añs probat̄ per auctoritatē de spiritu ꝛ aīa c. 5. vbi sic ait: sensus vero vnus est in aīa: cū nō sit nisi vnus: verūtñ ꝑ varia exercitia varie nūcupat̄: dicit̄ nanqꝫ sensus imaginatio. rō intellectus: ꝛ intelligētia: ꝛ hec oīa in aīa nihil aliud sunt ꝙ̄ ipsa. Preterea: aīa intellectiua. siue mens s̄z. b. Aug. eo est imago dei: quo est capax: sed per nām suam est capax: qꝛ oīa alio circūscripto a nā aīe adhuc est ipsa capax dei. i. cognitionis ꝛ fruitionis dei. Preterea: non videt̄ rōnale: ꝙ solum per vnū accidēs mediū sit ipsa receptiua beatitudinis: siue ꝑ vnū quocūqꝫ mō a parte rei ab ipsa distinctū: nam vnū accidēs esset tunc beatum. Preterea: frustra fit per plura: ꝙ̄ eque faciliter possunt fieri ꝑ pauciora ꝛ saluari: vbi nec sacra scriptura: nec rō obuiat: sed per eandem simplicē nām ꝛ intellectualē sine oī tali accidente sibi addito: ꝛ distinctione premia ita facillime poterūt saluari oīa: per que ponūt aliq potentias aīe distingui: igit̄ ꝛc. ꝙ aūt nō obuiet: p̄z: qꝛ auctoritates ꝙ̄ oppositum intendūt faciłr glosari possunt vna per aliam: vt dicit iste doc. Et cōfirmat̄ per exemplū in deo qui habet potentiam gubernatiuā ꝛ reparatiuam: predestinatiuā: que nullo modo distinguūt̄ in deo sed eadem oīo essentia: vel voluntas varie noiat̄ a varijs effectibus suis: s̄m mgr̄m sepe li. 1. Et simiłr pōt per oīa dici de intellectu ꝛ voluntate. Preterea. si distingueret̄ aut rōne solū ꝛ hoc nō: qꝛ talis distinctio causaret̄: per actum intellectus: sed intellectus ꝛ voluntas precedunt omnē actū intellectus ꝛ voluntatis. Aut ex natura rei ꝛ hoc non: qꝛ illa diuersitas: aut esset ponenda ꝑꝑ diuersitatem modorū pn̄cipiandi: vel ꝑꝑ diuersitatē actuū: nō ꝑꝑ scđm: qꝛ tūc tot eēnt potentie intellectiue: quot eēnt actus intelligendi s̄m speciem distincti: quod nō est verum. nec ꝑꝑ pmum: qꝛ pn̄cipiare libere ꝛ necessario respectu diuersorū nō ꝯponit̄: vt patet de volūtate diuina: que necessario vult se: ꝛ alia cōtingent: ꝛ pater etiā necessario ꝓducit filium ꝛ spiritum sanctū libere. Preterea: ad idem arguit̄ cōiter. Primo sic: eēntia anime nō pōt eē sine potētia itellectiua: igit̄ nō distiguit̄ realr ab ipsa: añs videt̄ clarū: qꝛ si det̄ oppositum sequit̄ ꝙ aīa nō erit itellectiua: nec per ꝯñs rōnalis que est eius essentialis dr̄ia: ꝯña probat̄: qꝛ omne prius absolutum distinctum realiter ab alio deus potest facere sine illo. Preterea: si intellect⁹: ꝛ voluntas essent accidentia aīe superaddita: accidens posset per se beatificari: qđ est absurdum: cōsequentia probatur: quia intellectus ab anima separatus posset intuitiue deum videre: ꝛ sic beatificari. Et siłr voluntas separata posset deum diligere dilectione beatifica: igit̄ ꝛc. Confirmat̄ ista ꝯclusio multis auctoritatibus: pmo per auctoritatem de spiritu ꝛ anima. c. 10. vbi sic inquit: aīa ē spiritus intellectualis bone maleqꝫ voluntatis capax s̄m benignitatem creatoris: atqꝫ s̄m sui operis officia varijs nuncupatur nominibus: dicitur nanqꝫ anima dum vegetat: spiritus dum contemplatur: sensus dum sentit: animus dum sapit: mens dum intelligit: ratio dum discernit: dum recorda

tur memoria⁹ dum vult voluntas: ista tamen non differunt in substantia quemadmodum in rationib⁹ quoniam ista vna est aīa. Item Aug. 10 de tri. c. 10. ⁊ allegat eum magister in li. 1. c. 7. hec tria scʒ memoria intelligētia ⁊ volūtas: nō sunt tres vite sʒ vna vita: nō tres mentes sed vna mens: nec tres essentie sed vna essentia ergo ⁊c. Item in 9. c. 10. dicit ꝙ iste potentie existunt in anima essentialr̄ siue substantialr̄. ⁊ nō tanq̄ in subiecto. vt color aut figura in corpore aut qualitas aut quātitas: sʒ qd̄ sic existit in anima nō distinguit̄ realr̄ ab ipsa ergo ⁊c.

Ad rōnes scoti.

Ad primū istorum primo reduco rōnem contra suā auctoritatē ⁊ suū auctorē: qꝛ si deductio sua esset bona: sequeret̄ ꝙ intellectus ⁊ voluntas non distinguerent̄ formalr̄ ab anima nec inter se: cui⁹ oppositum ipse intendit: ꝓbatio: illud est ponendū in natura: qd̄ melius est: si sit possibile: sed paucitas sine multitudine est melior in nā si sit possibilis igitur si possunt esse diuersi actus ab vna essentia simplici: anime sine distinctione reali ⁊ formali potētiarū hoc est ponendū. sed huiusmodi paucitas est possibilis: ergo ⁊c. Et si dicat̄: ꝙ diuersi actus nō possunt esse ab vna eētia aīe sine distinctione formali potentiarū ita dicā: ꝙ nec sine distinctione reali earū: ⁊ per ꝯñs rō nulla. Et si dicat̄ ꝙ oportet ponere distinctionē formalē inter ista ꝓpter aliquas auctoritates sanctorū que nō possunt alr̄ saluari: sic dicit iste doc. ita dicā ei ꝙ oportet ponere distinctionē realē: qꝛ nisi talis ponat̄. auctoritates sāctorum nō possunt saluari: vt patet ex deductiōe conclusionū. Ad rōnē: igit̄ ꝯcedo. ꝙ illud est ponendū in nā: qd̄ melius est: si sit possibile nāliter: ⁊ de potentia dei ordinata: ⁊ sub isto sensu minor est falsa qꝛ huiusmodi paucitas non est sic possibilis: vt pꝫ ex supradictis. Ad scdm̄ si deductio illa sit bona: sequit̄ ꝙ aīa vel angelus nō distinguatur realr̄ a sua beatitudine formali. qd̄ nō solū est falsū sed erroneum: deductio pꝫ per formā suā: ⁊ si sic sequit̄ ꝙ aīa nō eēt btā nisi per accidens: qd̄ reputat incōueniens ꝯñā pꝫ: qꝛ ꝯstat ꝙ substantia est equata per accidēs: eo ꝙ per quātitatē q̄ est ei accidens: supposito ꝙ substantia ⁊ quātitas realr̄ distinguātur igit̄ aīa erit btā per accidēs: si sit btā per beatitudinē: que sibi accidit. Et ꝯfirmat̄: qꝛ substantia nō ē eētialr̄ quāta: lꝫ quātitas nō sit formalr̄ in quodā alio accidente: sicut albedo: igit̄ nec aīa erit btā eētialr̄: si eius beatitudo sit accidens immediate fundatū in ipsa sed sequit̄: aīa nō est btā eētialr̄: ergo est btā accidentalr̄ vel per accidens: ergo ⁊c. Ex hoc apparet ꝙ defectus ꝓbationis sue: qꝛ nō solum est tale per accidens: illud qd̄ est tale mediante aliquo accidente: qd̄ nō recipit̄ in ipso: nisi prius recipiat̄ in aliquo realr̄ differente ab eo sicut imaginat̄ illa deductio: sed etiam illud: qd̄ est tale per aliqd̄ accidens imediate receptum in ipso vt patet ex dictis. Ad rōnem: igitur concedo: ꝙ anima est beata per accidens: qꝛ per beatitudinē que est ei accidens ⁊ mediantibus intellectu ⁊ voluntate que sunt ei accidentia ⁊ oppositum assumere sine probatione est petitio ꝓncipij.

Rñō ad rōnes ade.

Ad primū vero alterius doc. distinguo maiorē quia dupliciter potest intelligi: ꝙ natura intellectualis hec vel alio circumscripto sit nata intelligere: ⁊ velle vno modo: quia omni alio circūscripto nata est fundare ⁊ habere intellectum ⁊ voluntatem: quibus mediantibus potest exire in actibus cognitionis ⁊ volitionis. Alio modo: quia omni tali circumscripto nata est intelligere. i. recipere in seipsa intellectionem ⁊ volitionem: ⁊ per ꝯñs intelligere ⁊ velle. In primo sensu concedo maiorem: quia intellectus ⁊ voluntas non fundantur in natura intellectuali mediantibus alijs accidentib⁹ distinctis realiter ab ipsa: sed in scdo sensu maior est falsa de natura intellectuali creata: immo hoc est quod queritur vtrum talis natura seipsa sit nata intelligere ⁊ velle mediantibus potentijs distinctis ab ipsa: ⁊ per consequēs assumere istam propositionem tanq̄ per se notam ⁊ sine probatione est petere principium ⁊ facere fundamentum de nihilo. Et quādo vlterius dicitur ꝙ hoc natum velle: est natum intelligere: ⁊ econtra: vel per notum velle intelligit potentiam volitiuam: ⁊ per natū intelligere potentiam intellectiuam: ⁊ tunc petit ꝓncipium qꝛ illud est de quo agitur: ⁊ contradicit beato Aug. quia sic enim sic intelligimus per intellectum ꝙ nō per voluntatem: ⁊ sic volumus per voluntatē: qd̄ nō per intellectum: vt dictum est supra: vel per natum velle intelligit animam vel angelum potentem velle intelligere mediante intellectu ⁊ tunc ꝯsequentia sua nulla: quia non sequitur: ꝙ intellectus sit voluntas nec econtra: sed ꝙ anima vel angelus qui potest velle intelligere voluntate: est anima vel angelus qui potest intelligere mediante intellectu: ⁊ istud est verum. Ad secūdum nego añs: quia oppositum fuit ostēsum ex dictis beati Aug. Et ad probationem dico: ꝙ sensus sicut ⁊ intellectus tripliciter intelligit̄ a sanctis ⁊ doctoribus. Aliquotiēs enim accipitur pro actu sentiendi: aliquotiēs ꝓ principio sentiendi quo. i. pro potentia sensitiua: que proprie loquendo non sentit: sed est illud quo anima vel homo sentit. Aliquotiens pro principio sentiendi quod id est pro anima: vel homine per sensum sentiente. Et isto tertio modo auctor iste accipit sensum in auctoritate illa quia dicitur ꝙ sensus etiam est vnus: natura enim anime vna est: que propter diuersos actus quos elicit mediantibus diuersis potentijs diuersis nominat̄ nominibus: dicitur enim sensus qꝛ sentit nō quidem accipiendo sensum pro principio sentiendi quo: sed pro principio sentiendi quod: ⁊ sic de ceteris ibi nominatis. Non est ergo intelligendum ꝙ sensus vnus sit in anima: ⁊c. accipiēdo sensum pro potētia sensitiua: sicut accipit iste doctor sed accipit ipsum ꝓ natura sentiente. Ad tertium dico: ꝙ circumscripto omni alio ab anime natura anima non est capax cognitionis ⁊ fruitionis dei quia non est capax cognitionis nisi mediante intellectu qui est res distincta a natura ipsius: nec est capax fruitionis. nisi mediante voluntate que realiter distinguitur ab anima: ⁊ oppositum assumere sine probatiōe: sicut iste doctor assumit: est petere principium. Ad quartum dico: ꝙ habentibus rectum iudicium rationis videtur rationale: ꝙ anima sit beata ⁊ receptiua btitudinis mediāte vno accidente: intellectu scilicet sibi inherente: nec ex hoc sequeretur: ꝙ vnum accidens esset tunc beatum: quia intellectus non intelligit: sed est illud quo anima vel homo intelligit vt declarabitur infra.

Ad quintum nego minorem: quia non solum ratio: sed auctoritates sanctorum obuiant. Et quando dicitur: ꝙ auctoritates que pretendunt oppositum possunt faciliter glosari vna per aliam: non est verū nisi detur glosa ad placitum corrūpens textū: nec iste doctor exponēs vnā ꝓ aliā ad intētionē sanctorum pōt exponē. Et ad ꝯfirmationē: pꝫ ꝙ exēplū q̄ de

non est ad ppositum: q2 pari ratione diceret ꝙ eēt similiter de deo ⁊ creaturis: q2 sciētia non est res distincta ab aīa q2 constat ꝙ nō distinguit̄ realiter a deo. Et si dicat̄ ꝙ non est simile in omnibꝰ sicut oportet dicere. ratio nihil concludit: q2 nō pbatur ꝙ sit simile in pposito. Ad sextum cōcedo: ꝙ intellectus ⁊ voluntas distinguunt̄ realiter ab anima ⁊ inter se: ⁊ non solum ꝑ rationem. Et quādo dicitur ꝙ vel ista diversitas est ponenda ppter diversitatem modoꝝ pncipiandi vl ppter diversitatem actuum: potest concedi ꝙ ppter diversitatem actuum: q2 sic intelligimus per intellectum ꝙ non per voluntatem: ⁊ sic volumus per voluntatem ꝙ non per intellectum: vt patet per bea. aug. pluries allegatum. Et quando dicitur ꝙ tunc tot essent potentie intellectiue quot essent actus intelligēdi ꝑm speciem distincti: nego: q2 non est tanta diversitas inter actus intelligendi ad inuicem comparatos: quāta est inter actus intelligendi ⁊ actus volēdi: nec istud pbatur ab eo. Multi etiam concedunt ꝙ ppter diversitatem modorum principiandi: quia potentia limitata non potest pncipiare libere ⁊ naturaliter: nec pbatio istius doctoris concludit ppter duo. Primo q2 non est simile de deo ⁊ creaturis: vt patet ex dictis. Secundo quia p̄ debet pbare ꝙ pncipiare libere ⁊ naturaliter non opponātur: ⁊ pbat ꝙ principiare libere ⁊ necessario nō opponuntur: ⁊ ista multum differunt: q2 principiare necessario: ⁊ principiare naturaliter non conuertuntur: quia voluntas creata necessario diligit deum clare visum vt declaratum fuit di. i. ⁊ tamē actum illum dilectionis non principiat naturaliter: vt naturale distinguitur contra liberum. Et in diuinis pater ⁊ filius necessario spirant spiritum sanctum: ⁊ tamen nō per modum nature: sed per modum voluntatis: vt cōmuniter dicitur a doctoribus. Ad pmū vero alioꝝ. Primo reduco rationē cōtra eos: q2 si deductio sit bona: sequitur ꝙ intellectus hominis non solum non distinguitur realiter ab anima: sed ꝙ non distinguatur realiter ab homine: quod ē euidenter falsum ⁊ contra bea. aug. 15. de tri. superius allegatum: ꝯña patet per formā suam: si essentia hominis non potest esse sine potentia intellectiua: igitur non distinguitur realiter ab ea: ꝯña ē eorum: ⁊ antecedens patet sicut ⁊ suum: q2 si dicit̄ oppositum sequitur ꝙ homo nō erit intellectiuus: nec per consequens rationalis: que tamē est eius essentialis differentia. Ad rationem igitur multi negarent consequētiam: q2 multis non videtur ꝙ omne prius absolutum distinctum realiter ab alio deus potest facere sine illo: sicut multi dicunt de materia ⁊ forma: ⁊ multis alijs: quicquid tamē sit de hoc: q2 ego non auderem sic limitare potentiam dei concedo ꝙ de potentia dei absoluta eētia anime potest esse sine potentia intellectiua. Et ad pbationē quādo dicitur ꝙ tunc anima nō esset intellectiua: nec per consequens rationalis ⁊c. Dico ꝙ dupliciter anima dicitur intellectiua. Uno modo: q2 habet actu intellectum. Alio modo quia ex se ⁊ ex natura sua ē apta nata habere intellectum: nisi impediatur virtute superioris agentis: quo habito potest exire in actum intelligendi cum voluerit: stante generali influentia dei. Et cōcedo ꝙ anima sine intellectu nō esset intellectiua pmo modo: esset tamen intellectiua: ⁊ per consequens rationalis secūdo modo: ⁊ sic rationalis est eius essentialis differentia: ⁊ non aliter. Ad secūdum nego consequentiā. Et quādo dicit̄ ꝙ intellectus separatus ab aīa posset intuitiue videre deū ⁊c. nego. Cuius gr̄a aduertendum iuxta doctrinā be. aug. ꝙ nec intellectus intelligit nec voluntas vult: accipiēdo intellectū ⁊ voluntatē p potētijs. vn̄ .15. d̄ tri. c. 65: dicit ꝙ ista tria. s. memoria intellectus ⁊ voluntas mea sunt: nō sua: nec sibi: sed mihi agūt qd̄ agūt: imo ego p illa. ego enim memini per memoriā: intelligo per intellectum: amo p voluntatē. Et 2. de libero arbitrio. c. 36. dicit. ꝙ potētijs opat̄ homo nō aūt opant̄ ipe potētie. Et iō posito ꝙ intellectus eēt ab aīa separatus: nō sequitur ꝙ intelligeret: q2 nō cōuenit sibi intelligere: sed eē pncipiū intellectiōis quo ⁊ idē dicēdū ē de voluntate. Ad auctes quid dicendū patet ex supradictis. Ad pmā cōcedo ꝙ aīa dicit̄ sensus duꝫ sentit: intellectus dū intelligit: volūtas dum vult: ⁊ sic de alijs: sed ex hoc nihil concludit̄: q2 non accipit̄ tunc sensus p potentia sensitiua que solum est pncipium sentiendi quo: sed p natura pncipalit sentiente: q̄ ē pncipiū sensatiōis qd: vt dictū ē supra. Similiter autem ⁊ in alijs. Nec ē bona ꝯña: aīa dicit̄ sensus vl intellectus: igit̄ nō distinguit̄ a potētia sensitiua vl intellectiua: sicut nō ē bona ꝯña: actus sentiēdi dicit̄ sensus: ⁊ actus intelligēdi dicit̄ intellectus: igitur actus sensitiuus nō distinguit̄ a potētia sensitiua: nec actꝰ itelligēdi a potētia intellectiua. Ad auctēs be. aug. p3 quid dicēdū ex his que dicta sūt in pma ꝯclone: vbi fuit ostēsum qualiter magister exponit auctes illas in l'ra nō enim intelligit be. au. ꝙ iste potētie sint vna res cū aīa nec inter se: s3 dicunt̄ vna substātia: q2 in aīa substātialit̄ existūt ⁊ nō sicut accidētia in subiectis que possunt adesse ⁊ abesse: ⁊ ideo dicit bea. aug. vt deducit magister ꝙ nō sūt i aīa sicut color i corpe: aut vlla q̄litas: aut quātitas ꝯsilis q̄ possit. s. adesse ⁊ abesse: q2 nā les ppetates sūt ipiꝰ: vt declarat magister. Cōtra tertiā ꝯclusionē quidā reuerēdus socius. Dn̄s me'

Magister iohānes de magno monasterio. Johānes de mona. magno.

cum concurrebat in lectura: posuit ꝙ supposita distinctiōe realiter itellectū ⁊ voluntatem: intellectꝰ est potētia ita libera sic volūtas: p cuiꝰ deductiōe pmittebat duas suppōnes. Pria ē: ꝙ volūtas nō fert̄ nisi i bonū vl appares bonū: ⁊ hoc habet̄ a be. aug. 2. de libe arbi. c. 17. Et ab ansbel de casu diaboli. c. 12. vbi habet̄ expsse ꝙ voluntas nō pōt aliqd velle nisi appareat sibi cōmodū. Scda ē: ꝙ pmus angelus voluit eē silis deo p̄m eq̄litatē potētie ⁊ hāc ponit magr̄ lib. 2 di. 6. His pmissis arguit̄ p̄ sic. pmꝰ angelus voluit eē silis deo igit̄ pus apparuit sibi seu credidit bonū eē ꝙ esset silis deo ⁊ credidit prius bonū eē pesse ⁊ n̄ ibesse. Ista ꝯña p3 p pmā suppōnē: tūc sic: aut ille lucifer pmꝰ angelꝰ hoc libē credidit: aut necessitatꝰ. si libē: igit̄ actꝰ credēdi libē pdūcit ab itellectu: igit̄ nō sola voluntas ē libera: si necessitatꝰ: cū culpa nō pcessisset: seq̄t̄ ꝙ nō peccauit: qd ē māifeste falsum: q2 si sic credēdo nō magis culpabil fuit q̄ alicꝫ nr̄m q̄ si crederet hoc: peccaret p erō infidelitat: vn̄ be. aug. i epla ad publicolā monachū post mediū: si qs extimauerit bonū eē qd malū ē: ⁊ fecerit hoc putādo: vtiqꝫ peccat: sed ille putauit bonū eē qd malū erat: igr̄ peccauit. S3 q2 forte diceret̄ ad argumētū ꝙ nō ꝯcludēt d̄ itellectu humano: arguit̄ de eua q̄ credidit serpēti suadēti illa verba q̄cūqꝫ die ⁊c. erit̄ sic dij ⁊c. Si libē credidit habetur intentum: si necessitata: igitur non peccauit: qd falsum est ppter pbationem iam dictam.

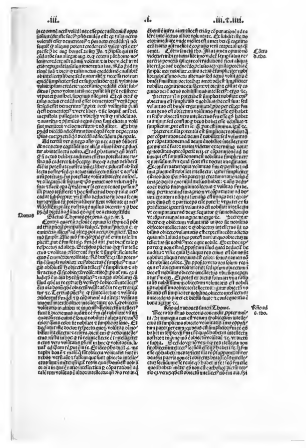
Preterea ad principale arguebatur sic: hereticus credens oppositum articulorum fidei: aut libere credit: aut naturaliter. si naturaliter de tali actu

iudicandum est sicut de passionibus quib⁹ nec laudamur: nec vituperamur ꝛ ethicoꝝ ꝛ sic nō peccaret: ꝛ per consequens heresis non esset de se peccatum: quod non est verum. si libere: igitur actus credendi libere producitur ab intellectu heretici: vnde aug. super Jo. cetera pōt homo nolens credere autē nō nisi volens. ecce ꝙ lꝫ homo multa possit inuite tamē non pōt credere nisi libere. vnde si talis actus nō libere ꝓducit nō appareret cur scriptū sit: ꝙ crediderit ꝛ baptizatus fuerit ꝛc. ꝙ vero non crediderit. ꝛc cur. eni ꝯdēnabit. postꝗ credere ñ est i potestate nostra. Preterea actus deliberādi libere ꝓducit ab intellectu nostro. ergo nō sola voluntas est libera. añs ꝓbat qꝛ nisi esset i potestate nostra actus deliberādi: nūꝗ caderet sb p̄cepto ꝛ tñ cadit sub p̄cepto p̄ma ad thimo. quarto sine p̄iudicio nihil facias. i. sine deliberatione. vnde glo. anteꝗ aliqd facias p̄examina: ꝛ ab examinatōe nō desinas. Preterea idem pōt arguí de actu cogitandi qui libere ꝓducit sicut dicit be. aug. de gratia ꝛ libero arbitrio. ad valentinū narrās verba apli: bonū certamē. ꝛc. ðista nō sunt bona opera nisi bone cogitationes p̄cessissent. vt igitur ista operatio nulla esset sed nō essent bone nisi essent i potestate nostra ꝛ libere ꝓducte ergo. ꝛc. Iste rōnes videntur p̄ma fronte fundari in dictis be. aug. ꝛ ansbel. ꝛ tñ fundamentū eoꝝ ꝯdicit dictis eoꝝ. supponunt eni p̄cise ꝙ actus intellectus sumptus vt p̄sciudit ab oi actu volūtatis possit esse meritori⁹ ꝛ demeritorius cui⁹ oppositū patet ꝑ doctrinā vtriusqꝫ vñ be. aug. secūdo ð libero arbitrio. c. secūdo dicit expresse ꝙ homo debuit habere liberā volūtatē sine qua rōne facere nō posset: qð nō esset verū: si act⁹ intellectus p̄cise sumptus posset esse meritorius. ꝛ ꝙbusdā paucis inter positis subdit: nō eni aut peccatū esset: aut recte factuꝫ qð nō fieret voluntate. igitur nullus actus intellectus precise sumptus est peccatū. aut recte factū cū nullus fiat voluntate: supposita distinctiōe reali intellectus a voluntate. Et in eodē secūdo. c. et quarto vult ꝙ sola puersa voluntas separat nos a deo qð nō esset veruꝫ si aliquis actus intellect⁹ p̄cise sumptus esset demeritorius qꝛ omnis act⁹ demeritori⁹ separat nos a deo Item in tertio. c. 45. dicit ꝙ peccata nō nisi ꝓprie volūtati tribuēda sunt nec vlla vlterior causa querenda est: qð nō esset verū stante supposito qð patet p̄mo: qꝛ peccata essent attribuenda intellectui: igitur nō soli voluntati: secūdo qꝛ cuꝫ actus intellectus p̄cedat actū volūtatis etiaꝫ ꝑ eum: intellectus esset p̄ma causa peccati: ꝛ per ꝯsequens voluntas nō esset p̄ma causa: nec standū esset in voluntate: sꝫ vlterior causa querēda esset cui⁹ oppositū intelligit be. aug. Idem etiā vult ansbel. de cōcor. c. 10. vbi postꝗ distinxit duas habitudines siue affectiones volūtatis: quarū vna est ad volendū cōmoduꝫ. altera vero ad volendū rectitudinē: ꝯcludit ꝙ ex his duabus affectionibus volūtatis descēdit omne meritū hominis. siue bonū siue malū. Et idem vult vbicūqꝫ loquit de hac materia: patet igit per be. aug. ꝛ ansbel. ꝙ actus intellectus p̄cise sumptus: vt p̄scindit ab omni actu voluntatis non est meritorius. nec demeritorius. Qð confirmo ratione sic: pono ꝙ voluntas alicuius viatoris nolit credere ipsum deum esse trinum ꝛ vnum: imo totum oppositum, tunc quero vtrum intellectus eius possit credere deum esse trinum ꝛ vnuꝫ. vel non: si nō: igitur non est potentia libera sicut voluntas cuꝫ eius act⁹ non sit i potestate sua. quod est propositum p̄ncipale: si sic. igitur intellectus talis viatoris poterit credere deum trinum ꝛ vnum. eius voluntate hoc nolente. Quo posito arguo sic: talis per istū sociuꝫ reuerendum meretur: quia libere credit deum eē trinum ꝛ vnum: igitur est in gratia: quia nullus meretur sine gratia: ꝛ p̄sertim per euꝫ qui ponebat ꝙ sine gratia non possumus aliquem bonum actū elicere etiaꝫ in genere moꝝ. Et vlterius talis demeretur qꝛ nō vult qð debet velle: igit nō est i gratia igitur simul ꝛ semel est in gratia ꝛ nō est in gratia: quod est contradictoria: vl' merebit sine grā: qð ē cōtra veritatem ꝛ contra eum. vel demerebit manēte grā: qð nullus vere catholic⁹ asseret: ꝑ ꝛc.

Rñō ad rōnes iobānis de monasterio magno.

Ad p̄mā quidem dupliciter. Primo interimēdo ꝯsequentiam qꝛ non sequitur p̄mus angelus voluit esse similis deo: igitur p⁹ apparuit sibi: seu credidit ꝛc. Nec ad hoc sequit ꝙ voluntas ferat in incognitū: qꝛ ad hoc ꝙ volūtas nō ferat i incognituꝫ sufficit ꝙ primus angelus habuit aliquaꝫ notitiam dei ꝛ eius equalitatis. Et ꝙ illud sufficiat ostēdo: qꝛ pono ꝙ aliquis viator sciat ꝙ bonum sit diligere ꝓximū nec oppositū credat: tunc quero vel voluntas istius viatoris poterit velle odire ꝓximuꝫ: vel nō. si non: sequitur ꝙ ratio recta ꝛ voluntas recta: ꝛ ꝙ stante scientia in particulari voluntas nō poterit in oppositum quoꝝ quodlibet est articulus p̄fius cōdēnatus. si sic: igitur poterit aliquid velle: quod nec sciuit: nec credidit esse bonum sibi: nec tamen sequitur: ꝙ voluntas feratur in incognitū. qꝛ sufficit ꝙ intellectus cognoscat quid per ꝓximū quid per dilectionem: quid per odiuꝫ importetur. Et ad auctoritatem ansbel. quando dicitur: ꝙ volūtas non potest aliquid velle nisi appareat sibi cōmodū: peto ab isto reuerendo socio vl' ipe itelligat absolute ꝙ nullus per aliquem actū possit velle aliquid nisi appareat sibi vl' nō: si non auctoritas non ē ꝓ eo: qꝛ non ꝓbat quod intendit: si sic: sequitur ꝙ volūtas nullo modo poterit deuꝫ diligere ꝓpter se qꝛ sequitur diligo deū ꝓpter cōmodum meū ergo non ꝓpter se: ꝛ per consequens nunꝗ poterit nec i via nec in patria deo frui ordinate. Sequitur etiā ꝙ nihil poterit voluntas creature rationalis diligere amore amicitie: sed solum cōcupiscētie: ꝛ sic fruitio beatifica erit amor concupiscentie non amicitie quod non credo ipsum velle tenere. Sequit etiā ꝙ volūtas nihil poterit velle affectiōe iusticie: qꝛ omnia vult affectione cōmodi: quod ē ꝯtra ansbel. ibidem expresse ꝛ in multis aliis locis. Rñō ergo ad auctoritatē ansbel per ipsūmet: ansbel. eni distinguit ibidem duplex bonum. s. bonum quod dicitur iustum ꝛ bonum quod potest dici cōmodū: ꝛ subdit ista verba cōmodum enim non soluꝫ omnis rationalis natura: sed etiaꝫ omne qð sentire potest vult ꝛ vitat incōmoduꝫ: ꝛ imediate infert: nam nullus vult nisi qð putat sibi aliquo modo cōmodū: tūc quero an ansbel. accipit sibi velle ꝓprie ꝛ stricte ꝓ actu libero voluntatis de quo loquit in ꝓposito: vl' nō. si non auctoritas non est ad ꝓpositū. si sic igit omne qð sentire pōt pōt isto mō vel le qꝛ ansbel. dicit ꝙ nō solum isto modo omnis rōnalis creatura sed etiam omne quod sentire potest vult hoc anteꝫ est euidenter falsum: igitur ansbel nō accipit velle in auctoritate allegata ad ꝓpositū ꝛ per ꝯsequēs ꝓbatio nulla. Secūdo rñdeo etiaꝫ si admittat ꝯñā ꝛ ꝯñs: tūc quero vl' p̄mus angelus quādo credidit bonū esse sibi ꝙ esset similis deo: voluit hoc credere: vel non: si sic: igitur iste actus credēdi non precessit

in eo omnē actū volēdi nec esse peccatū: cuius oppositum intēdit iste soci⁹ ꝓñs eundē est: qꝛ talis actus volendi esset demeritori⁹ ⁊ per actū credēdi si nō: sequit̄ ꝙ aliquis potest credere nō volēs: qḋ ē expresse ꝯ beatum aug. homel. 26 sup Jo. ⁊ ꝯ ipsum: qui in secūda rōe sua allegat aug. d. ꝙ cetera pōt homo nolens: credere aūt nō nisi volens: ⁊ in hoc videt̄ in dictis repugnātia: salua reuerentia sua. Rñō ḡ ad rationē suā ⁊ dico: ꝙ talis actus credēdi nō causabit̄ ab intellectu libere: sed naturalit̄ ⁊ necessario: non quidē simpliciter: sed ex suppositiōe: qꝛ si voluntas volunt ipsum credere: necessario credidit cū sit subiectus i pleno voluntatis nec possit illi p se resistere: vt patet p ansbel. superius allegatū. Et qñ dicit̄ ꝙ talis actus credēdi nō esset demeritori⁹ verū ē per se: sed esset demeritori⁹ ꝓpter actū volūtatis priū q̄ est demeritori⁹ ⁊ vere liber. ⁊ sic loquit̄ ansbel. in epistola pallegata ⁊ vbicūqꝫ vult ꝙ infidelitas. ⁊ auaritia ⁊ ꝯsimiles actus q̄ nō sunt eliciti a volūtate sunt meritorū vel demeritorū ⁊ nō aliter. Ex his patz q̄d dicēdū ad cōfirmationē quā fecit de peccato prius eue: ꝓ3 etiā q̄d dicēdū ad secūdum ꝑncipale.

Ad tertiū vero nego añs: qꝛ nec actus dliberādi: nec actus cogitādi nec aliqs alius libere ꝓduci tur ab intellectu nostro. Et ad ꝓbationē qñ dicit̄: ꝙ si actus delibetandi non esset in potestatate nostra nō caderet sub p̄cepto dico ꝙ actus deliberādi ē in potestate nostra: nō qꝛ libere ꝓducat̄ ab itellectu nostro: sed qꝛ actus intellectus sicut ⁊ act⁹ aliarū potētiaꝝ ē in potestate volūtatis dicēte ansbel. vt allegatū est supra: ꝙ ip̄a mouet nos velut instrumēta: ⁊ facit opa q̄ videmur facere: nec nos possum⁹ illi p nos resistere: ⁊ hoc sufficit ad hoc ꝙ talis act⁹ cadat sub p̄cepto: vñ si ista deductio sit bona sequitur: ꝙ visus sit potētia libera sicut volūtas: qꝛ act⁹ vidēdi ē in ptāte nostra qḋ nullus diceret: ⁊ p hoc p3 q̄d dicēdū ad illud qḋ agit̄ de actu cogitādi.

Thomas

Sāctus Thomas pte p̄ma. q. 82. ar. 3.

Contra quartā ꝯclōnē ē opinio sci thome q̄ pōt ad tria pūcta ꝑncipalia reduci. Pām⁹ pūctus ē: ꝙ eminētia alicui⁹ ad alteꝝ pōt accipi dupliciť. Uno mō simplr. Alio mō fm q̄d: ꝯsideratur enim tale simpliciť: put ē fm se tale. fm q̄d aūt put dicit̄ tale p respectū ad alteꝝ. Secūdus pūctus ē: ꝙ si intellectus ⁊ volūtas ꝯsiderent̄ fm se ⁊ simplr: sic intellectus ē eminētior volūtate. Rō hui⁹ ē: qꝛ illa potentia ē simplr nobilior cui⁹ obiectū ē simplici⁹ ⁊ magis absolutū: sꝫ obiectū intellect⁹ ē simplicius ⁊ abstractius q̄ sit obiectū volūtatis: q̄ ꝓbat̄ sic. qꝛ illud qḋ ē in aīa hꝫ eē simplici⁹ ⁊ magis absolutū q̄ illud qḋ ē in re extra: sꝫ verū qḋ ē obiectū intellect⁹ ē in aīa bonū qḋ ē obiectū volūtatis ē in re extra: igitur ⁊c. Tertius pūct⁹ ē: ꝙ si intellectus ⁊ volūtas ꝯsiderent̄ fm q̄d: ⁊ p cōpationē ad alteꝝ: volūtas inuenit̄ interdū altior intellectu ex eo. s. ꝙ obiectū volūtatis in altiori re inuenit̄ q̄ obiectū intellect⁹ sicut si diceremus auditū eē fm q̄d nobiliorē visui quantū res cuius ē sonus nobilior ē aliqua re: cui⁹ ē color q̄uis color sit nobilior ⁊ simplicior sono. Et declarat iste doctor respectu quoꝝ volūtas dr̄ nobilior intellectu: ⁊ ecōtra. dicit enī ꝙ actio intellectus ꝯsistit in hoc: ꝙ rō rei intellecte ē i intelligēte: actus vero volūtatis ꝑficit̄ in hoc ꝙ volūtas inclinat̄ ad ip̄am rē, put ē in se. Et ideo phs dicit. 6. methaphi. bonū ⁊ malū q̄ sūt obiecta volūtatis sunt in rebus: verū aūt ⁊ falsum que sunt obiecta intellectus sunt i mēte: qñ igit̄ res in qua ē bonū est nobilior aīa in qua ē ratio intellectiua p cōparationē ad talē rem volūtas ē altior intellectu: qñ ꝟo res in q̄ ē bonū ē infra aīaꝫ tūc est etiā p cōparationē ad talē rē intellectus altior voluntate. Et subdit iste doctor imediate: vnde melior est amor dei q̄ cognitio ecōtrario aūt melior ē cognitio reꝝ corporaliū q̄ amor.

Cōtra s. tho.

Cōtra sanctū tho. Ista tamen opinio nō videtur mihi rationalis: imo videt̄ semp salua reuerētia ponētis īplicare cōtradictionē sicut aliqualiter tāgebat̄ deducēdo ꝯclusioneꝫ: qꝛ illa potētia ē simpliciter nobilior: cuius actus ē simpliciter nobilior nobilissimo actu alterius: sed actus volūtatis ē hmōi fm istum doctorē: qꝛ amor dei est simpliciter nobilior cognitione eiusdem: vt dicit̄ ⁊ cōstat ꝙ cognitio dei ē actus nobilissimus intellect⁹: ergo ⁊c.

Preterea: illa potētia est simpliciť nobilior: cui⁹ obiectum est simplicius ⁊ nobilius: hec est sua: sed voluntas est hmōi ergo: minorē ꝓbo per eū: qꝛ fm eum deus est obiectum volūtatis fm esse qḋ habet in seip̄o: obiectū vero intellectus fm esse qḋ habet in anima: sed constat ꝙ deus habet esse nobilius ⁊ simplicius: put est in se q̄ put est i anima. igit̄ ⁊c.

Preterea: illa potentia est simpliciter nobilior q̄ per cōparationē ad deum ē nobilior: sed voluntas per cōparationem ad deum ē nobilior intellectu: ergo: minor ē sua: ⁊ maior videtur ex terminis nota: qꝛ nobilitas que cōpetit rei p̄ ex cōparationē ad deum qui est summū bonum est nobilitas simpliciter: ⁊ non solum fm quid sicut iste doctor imaginatur. Et confirmatur: quia voluntas fm ꝙ pertinet ad imaginem est nobilior intellectu: igitur simpliciter est nobilior ip̄o: ꝯña patet: qꝛ creatura rationalis ē imago dei eo quo nihil melius habet: ⁊ añs deduco ex dictis suis: quia intellectus ⁊ volūtas fm beatum aug. pertinent ad imaginem vt cōparantur ad deum. creatura nāqꝫ rationalis est imago dei: qꝛ capax eius est ⁊ particeps esse potest: vt patet ex supradictis: igitur si voluntas est nobilior intellectu vt comparatur ad deū: sequitur ꝙ sit nobilior ip̄o vt cōparatur ad imaginem: ergo ⁊c. Preterea: dicere ꝙ obiectum voluntatis in deo sit nobilius obiecto intellectus: ⁊ ꝙ obiectū intellectus sit nobilius obiecto voluntatis est expressa cōtradictio quia nihil aliud a deo potest dari in quo obiectū intellectus sit nobili⁹ nec eque nobile. Et ex hoc apparet ꝙ non est ad ꝓpositum illud quod deducit̄ de auditu ⁊ visu: quia lꝫ aliqua res cuius est sonus sit nobilior aliqua re cuius est color: sonus tamen nō est nobilior colore. In ꝓposito vero non solum res i qua est obiectum voluntatis: sed ipsum obiectum i deo est nobilius obiecto intellectus vbicūqꝫ reperiatur fm eū. Et potest ex dictis formari vna ratio talis nobilissimum obiectum voluntatis est nobilius nobilissimo obiecto itellectus: igitur obiectū voluntatis est simpliciter nobilius obiecto intellectus: antecedens patet ex dictis suis: ⁊ consequentia ē bona: igitur ⁊c.

Rñō ad s. tho.

Rñō ad rationes sancti Thome.

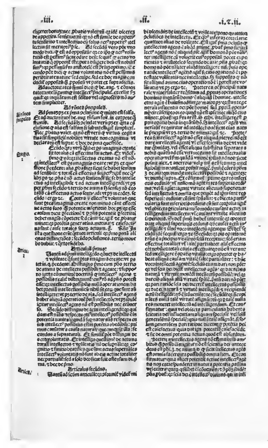
Nec ratio istius doctoris concludit ꝓpter multa. Primo: quia non est verum ꝙ obiectum intellectus sit simplicius obiecto voluntatis. imo oppositum patet per eum: qꝛ deus est simplicior fm eē qḋ habet in seip̄o q̄ fm esse quod habet in intellectu nostro: ⁊ tñ p̄mo mō ē obiectū volūtatis ⁊c. vt dictū ē supra. Secūdo: qꝛ nō veꝝ ē ꝙ res itellecta non sit obiectū intellect⁹ secūdū esse qḋ habet i se. sꝫ fm esse qḋ habet i mente: sicut illa rō p̄supponit: aliter deus in patria non eēt obiectū beatificās intellectuꝫ secūdum esse reale qḋ habet in se: sed fm esse quod habet i mēte: qḋ non est catholice dictū. tertio qꝛ veruꝫ qḋ est obiectū intellect⁹ nō ē in aīa. sꝫ i

re:cuius oppositu3 imaginat iste doctor assumptu3 patet: q2 veru quod est obiectu3 intellect9 est veru qd ꝯuertit cu ente sicut bonu qd est obiectu volutatis est bonu qd ꝯuertit cum ente z ꝯstat q veru sic sumpta est in re: sicut ens z bonu nec auctoritas phi q dicit q veru3 z falsu3 sunt in anima est ad propositu: q2 phs loquit de vero complexo no de vero icoplexo qd cu ente ꝯuertitur. tale. eni est in re: aliter non ꝯuerteret cu ente. Hac igit opinione dimissa cotra ꝯclusione in se q a plurib9 no tenet arguit coiter: pmo sic potetia formalit cognoscens e simpliciter nobilior potetia no cognoscete: s3 intellectus e formalit cognoscens voluntas aute3 no ergo minor suppo nit. maior pbatur pmo: q2 formaliter cognoscere dicit perfectione simpliciter. Secudo: q2 potetia no cognitiua e ceca Ista ratio cofirmat per arist. pmo politice. c. 2. vbi dicit q intellectus pncipat appetitui: q2 intellectus est sciens: appetitus aut no: qd non solu verificat de appetitu sensitiuo sed etia intellectiuo ergo zc. Preterea z e quasi cofirmatio pcedetis ronis: nobilius e illud qd e ronale p essentia q illud qd e ronale p participatione: hoc patet: q2 homo ideo excedit q2 e ronalis: sed intellectus est ronalis p essentia volutas vero p participatione vt patet per aristo. pmo ethi. ergo zc. Preterea potetia equalis imaterialitatis cum alia subiectiue z maioris attractiois obiectiue z maioris perfectionis entitatiue e simpliciter nobilior: intellectus respectu volutatis e hmoi ergo minor quantu ad prima parte patet: quantu ad duas vltimas pbatur: q2 illa potetia que per sputu transiens super obiectu no viuificat: nec inficitur ex aliqua infectione obiecti e abstractior z pfectior entitatiue q que ex tali infectioe viuificat z inficitur: hoc patet: q2 viuificari z infici dicit impfectione: sed intellectus respectu volutatis est hmoi: vt patet q2 scire malu no e malu: velle aut malu: malu e z peccatu ergo zc. Preterea illa potetia e nobilior cuius obiectu est nobilius: sed obiectu intellectus est nobilius obiecto volutatis ergo pbatur minor: q2 obiectu adequatu intellectus est ens: ens aut e nobilius bono qd est obiectu voluntatis: q2 ens e subiectu respectu boni: z subiectu est perfectius passione: eodem modo quo distinguit ab ipsa si sm rem sm re: si sm rone sm rationem ergo zc.

Preterea intellectus e simpliciter nobilior actu volutatis: ergo intellectus volutate. ꝯña e nota. antecedes pbat pmo: q2 actus volutatis e pter actu intellectus igitur actus intellectus est simpliciter nobilior. ꝯña est nota: z añs pbatur pmo: q2 actus appetitus sensitiui e pter actum ipsius sensus: igitur actus appetitus intellectui est pter actum intellectus. Secudo: q2 si pessimu est peius pessimo in aliquo genere: z illud simpliciter est peius: sed pessimus actus volutatis qui est odire deu3 e peior pessimo actu intellectus qui e infidelitas: igitur act9 volutatis simpliciter est peior actu intellectus: z per ꝯñs actus intellectus simpliciter est nobilior actu volutatis. Et cofirmat ista ratio aliquibus auctoritatib9. Primo auctoritate cometatoris 10. ethi. cometo. 26 z. 18 d. q intellectus pncipatur. Secudo auctoritate bea aug. 15. de tri. c. 14. vbi dicit q mens siue intellectus excedit in amn z multe cosimiles inueniuntur ergo zc. Istis tn z similib9 no obstatibus videtur mihi q quilibet catholicus habet tenere quicquid sit de pb9 q volutas sit nobilior tum q2 nobilius e amare deu q cognoscere ipm: tu q2 charitas e nobilior oi habitu intellect9: sicut dicebat superius. Ad primu3 igit istoru: nego

maiore: si potetia q e formaliter cognoscens sit formaliter diligens sicut est in pposito. ratio hui9 e: q2 in creaturis diligere e simplr nobilius q cognoscere: cu3 nobilius sic diligere deu q cognoscere ipm vt dictu e plurics. Et ad pma pbatione3 dico q sicut formaliter cognoscere dicit pfectione simpliciter ita z diligere z si iste due pfectioes coparent ad inuice patet: q dilectio excedit cognitionem. Ad secunda vero dico q iproprie volutas dicit potetia ceca: cu ceccitas no sit nisi absentia visus: vbi d3 ex cognitio z i volutate no debet ee cognitio vocado tn potentia ceca potentia no cognitiua ꝯcedo q volutas e potentia ceca. i. no cognitiua: sed ex hoc no sequit q sit inferior: q2 si no sit cognitiua e tn dilectiua: z diligere e simpliciter nobilius q cognoscere. Et pot reduci ratio ad oppositu arguedo sic: potetia formaliter diligens e simpliciter nobilior potentia no diligete: hoc patet p pma pbatione com: q2 diligere dicit pfectione simpliciter: sed volutas e formaliter diliges: intellectus aut non: ergo vel si e potentia diliges formaliter z no cognosces est simpliciter nobilior potetia formaliter cognoscete z no diligente: hoc patet: q2 diligere est simpliciter nobili9 q cognoscere: sed sic est in pposito ergo zc. Et ad confirmationem dico q2 dupliciter vna res pot intelligi nobilior alia. s. simpliciter z sm quid. simpliciter quide: q2 eius pfectio est simpliciter nobilior pfectione alterius: z sic ho est nobilior eq. sm quid aute: q2 habet aliqua pfectionem qua3 no habet alia z sic equus est pfectior homine. Et isto secudo modo intendit arist. q2 intellectus pncipatur appetitui: q2 intellectus est sciens: appetit9 aut no: sed ex hoc no sequit: q sit simplicit nobilior: vt patet ex dictis. Ad secundu dico q rationale potest accipi dupliciter. s. p natura: z p potentia: primo modo maior e vera: sed non e ad ppositu: q2 intellectus z volutas in natura ronali creata no sunt realiter ipsius essentia vl natura secudo modo maior e falsa: q2 potentia volitiua e simpliciter nobilior cu velle sit simpliciter nobilius q intelligere: vt declaratu e supra. Ad tertium nego minore quo ad vltimas eius duas partes. Et ad pbatione dico q aliquid viuificari z infici ex infectioe obiecti pot intelligi dupliciter: q2 vl infectioe culpe vel infectione nature. Et ꝯcedo q illa potetia que ex infectioe obiecti no inficit infectioe nature e pfectior zc. illa tn que no inficit infectioe culpe no oportet q sit pfectior: q2 sicut no inficit infectione culpe ex infectioe obiecti: ita no pficit pfectioe meriti ex pfectioe ipsius: sic e i pposito: q2 sic scire malu no e malu mortaliter: ita scire bonu no e bonu mortaliter. Et pot reduci ro ad oppositu arguedo sic: illa potetia q p sui actu trasies sup obm pficit ex pfectione obiecti e simplr nobilior illa: que ex tali perfectioe no pficit: hec e vera: si maior illa sit vera: z sic e i pposito: q2 l3 scire bonu no sit bonu mortaliter velle aut bonu sit g zc. Ad quartu etia nego minore3: q2 obiectu volutatis e bonu z nihil pot ee nobilius bono vt bonu e: q2 bonu z finis ide e z ro finis optima. Et ad pbatione dico: q vbi passio no distinguit realit a subiecto no oportet q subiectu sit nobilius nec sm re nec sm rone. Et vlteri9 nobilitas sm ronem nihil facit ad ppositu q2 nos loquimur de nobilitate q e in re. Ad quintu nego añs. Et ad pma pte dico q actus voluntatis non est pter actum intellect9 tanq propter finem: sed potius econuerso: vt patet per ansbel. secudo. cur deus ho. c. 1. vbi dicit q ronal e creatura adhuc accepit ptate discernendi inter bonum z malum: vt odiret z euitaret malu z

eligeret bonum: nec probatio valet: tum quia idem diceres de appetitu sensitivo: tum quia non est simile de appetitu sensitivo et intellectivo cum solus actus appetitus intellectivi sit meritorius per se. Ad secundam vero potest uno modo dici quod est ad oppositum: quia eo ipso quod actus voluntatis est pessimus sicut odire deum: sequitur quod actus voluntatis qui opponitur isti: puta diligere deum est nobilissimus: quia pessimum secundum aristotelem est contrarium optimo. Secundo potest dici quod actus voluntatis non est pessimus perioritate nature sed culpe. sed ex hoc magis concluditur oppositum quam propositum ut patet ex supradictis.

Ad auctoritates simul dico quod beatus augustinus et commentator intelligunt quod intellectus principaliter excellit secundum quid: quia inquantum est sciens vel cognoscens non autem simpliciter.

Ad rationes principales.

Ad rationes principales. Ad primam patet ex prima conclusione quod minor est falsa. Et ad auctoritatem beati augustini responsum fuit in corpore questionis. Ad secundam licet concludat verum patet ex quarta conclusione quod antecedens est falsum si subintelligitur simpliciter. Nec probatio valet. quia non est verum quod virtus cogitativa sit simpliciter nobilior virtute non cognitiva ut declaratum est supra. et hoc de prima questione.

Questio 2. Secundo queritur utrum quelibet pars imaginis create sit totalis causa effectiva sui actus. Et videtur primo quod non: quia intellectus creatus non est nobilior: quia intellectus est pars imaginis create: ut patet ex questione precedenti. antecedens probatur: quia sicut se habet sensitivum ad sensibile et totalis causa effectiva sui actus: igitur nec quilibet pars etc. consequentia est nota actum sentiendi sic se habet intellectus ad intelligibile et ad actum intelligendi ut patet per philosophum secundo et tertio de anima sed sensus non est totalis causa effectiva actus sentiendi ut patet in eodem. secundo: ergo etc. Contra intellectus et voluntas que sunt partes imaginis create non minus causant effective actus suos quam potentie inferiores hoc patet quia esse causam dicit perfectionem et per consequens potentie perfectiori debet magis competere sed causant etc. igitur etc. probatur minor: quia potentia generativa. motiva et calefactiva sunt cause totales suorum actuum. Responsio In ista questione erunt quattuor articuli quia primo ponam aliquas distinctiones: secundo conclusiones. tertio movebo dubia: et quarto respondebo.

Articulus 1. Articulus primus.

Quantum ad primum intelligendo questionem de intellectu et voluntate que sunt partes imaginis create: ut patet in questione precedenti. Distinguo primo cum philosopho tertio de anima de intellectu possibili et agente: et suppono iuxta communiorem doctrinam quod intellectus agens et possibilis realiter distinguuntur cuius ratio ad presens potest esse: quia intellectus possibilis nullam operationem habet previam intellectioni cum nihil sit eorum que sunt antequam intelligere: ut patet tertio de anima. sed intellectus agens habet aliquam operationem previam intellectioni: ut patet ibidem igitur intellectus agens non est possibilis nec econverso. Secundo distinguo de actu intelligendi: quia quidam est naturalis respectu cuius intellectus possibilis est in potentia naturali: quidam supernaturalis respectu cuius intellectus possibilis est in potentia obedibili: primus causatur a causa naturali quecumque sit illa: secundus a supernaturali. Et similiter potest distingui de actu voluntatis. Et intelligo questionem de actu naturali intellectus et voluntatis non de supernaturali: quia cognitio et fruitio beatifica que sunt actus supernaturales intellectus et voluntatis non sunt ab eis active totaliter nec partialiter: sed a solo deo sicut fuit ostensum distinctione prima. et hec de primo

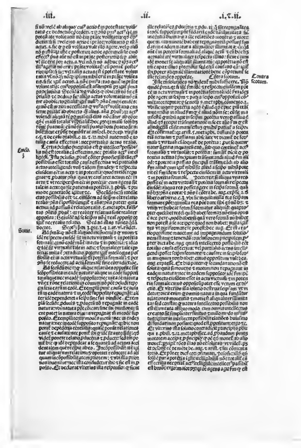
Articul. 2. Articulus secundus.

Quantum ad secundum articulum: quia conformiter videtur mihi dicendum de intellectu et voluntate: pono quattuor conclusiones de intellectu. Ex quibus inferam correlarie quattuor alias de voluntate. Est igitur prima conclusio quod intellectus agens est aliquid anime. probatur primo si enim intellectus agens non est aliquid anime. igitur homo non potest naturaliter intelligere cum voluerit cuius oppositum docet experientia et aristoteles secundo de anima. consequentia probatur: quia homo non potest naturaliter aliquid intelligere nisi previa operatione intellectus agentis igitur si eius operatio non est in potestate voluntatis nec intellectio. sed supposito quod non sit aliquid anime eius operatio non est in potestate voluntatis ut patet ergo etc. Preterea omne principium naturale universaliter requisitum ad proprias operationes hominis inquantum homo est aliquid in homine. intellectus agens est huiusmodi: ergo maior patet quia stante generali influentia dei potest homo in suam propriam operationem circumscripto omni eo quod non est ipse: nec aliquid eius minor: probatur quia secundum aristotelem .10. ethicorum. intelligere est propria operatio hominis inquantum homo. sed intellectus agens universaliter requiritur ad intellectionem sicut eius naturale principium ut patet tertio de anima: igitur etc. Preterea si intellectus agens non esset aliquid anime: vel non esset dare intellectum agentem vel esset scientia dei: ut videtur quibusdam. vel esset aliqua substantia separata a nobis quantum ad esse virtute cuius sit intellectualis operatio vel secundum quandam unionem ipsius ad nos sicut posuit alexander et averrois vel per influxum formarum intelligibilium in nos sicut posuit avicenna. primum est contra philosophum 3 de anima: qui dividit intellectum possibilem et agentem: ut dictum est supra. Et confirmatur primo quia res inferioris ordinis vel nullo modo agunt in res superioris ordinis: vel si agunt: agunt virtute alicuius superioris: sed intellectus et omnia que pertinent ad ipsum sunt res superioris ordinis cum sint spiritualia: et obiecta particularia sunt inferioris ordinis cum sint corporalia: igitur vel obiecta particularia nullo modo causant actum intelligendi in intellectu: vel causant virtute alicuius superioris. Si detur primum habetur intentum: quia oportet dare aliquid superioris ordinis quod causet actum intelligendi: et illud voco intellectum agentem Si detur secundum idem sequitur ergo etc. Secundo: quia omnis operatio vitalis est a principio vitali non solum receptive: sed etiam effective totaliter vel saltem partialiter aliter effectus esset nobilior totali causa effectiva quod non est verum: sed intelligere est operatio vitalis: ergo oportet quod habeat aliquam causam vitalem saltem partialiter: et hanc voco intellectum agentem: secundum etiam dari non potest: quia vel scientia dei dicitur intellectus agens quia dat rebus naturam et virtutem movendi intellectum possibilem: vel quia daret eis aliquam aliam virtutem spiritualem. primum dari non potest: quia pari ratione scientia dei diceretur intellectus possibilis quia dat ei naturam et virtutem intelligendi et recipiendi actum intelligendi: quod est inconveniens: nec secundum: quia sic opinantes nullam talem virtutem assignant: tum quia per talem nulla res moveret intellectum ad intelligendum. Et confirmatur: quia vel obiecta particularia habent a scientia dei influentiam aliquam specialem vel solum generalem non specialem: quia nullam talem assignant. si solum generalem pari ratione diceretur quod potentia dei est calefactiva quia dat igni potentiam calefaciendi: et sic de omni potentia activa quod est absurdum. Preterea intellectus agens non est maioris ambitus quam possibilis: igitur non est scientia dei antecedens est philosophi .3. de anima dicentis quod sicut intellectus agens est omnia facere ita possibilis omnia fieri. Et confirmatur quia aliter potentie active intellectus agentis non corresponderet in natura potentia passiva vel econtra quorum quolibet est inconveniens: et 3 physicorum ibidem. consequentia probatur: quia scientia dei est intellectus divinus qui in infi

nitum excedit intellectum possibilem in nobis: ergo rc. Nec potest vlterius dari tertium: qꝛ talis vnio illius intellectus ad nos: vel insistus ipsius in nos: qualem posuerunt phi nõ consonat sane doctrine ergo rc. Pro ista cõclone est articulus parisien. 18. vbi dicit: ꝙ intellectus agẽs nõ copuletur nostro possibili: ⁊ ꝙ intellectus possibilis nõ vniat nobis sm substantiã error: hec ẽ etiã expressa sententia phi. 3. de aĩa. vbi postꝙ ostẽdit ꝙ i omni natura in qua ẽ dare aliquid: qđ ẽ omnia fieri: ẽ dare aliquid qđ ẽ oĩa facere: concludit ꝙ necesse ẽ in aĩa has eẽ differẽtias: sed certũ ẽ ꝙ iste due differẽtie nõ sũt i aĩa: si intellectus agẽs nõ eẽt aliquid aĩe: ergo rc. Ex ista cõclone ⁊ tertia ex deductione arist. infero corrolarie: ꝙ in natura rõnali creata ẽ dare volũtatẽ possibilẽ ⁊ agentẽ: sicut ⁊ intellectũ: deductio videt mihi satis clara qꝛ rõ arist. nõ minus pbat hoc de voluntate ꝙ̃ de intellectu: arguo enim sicut ⁊ ipse: in omni natura in qua ẽ dare vnũ qđ ẽ omnia fieri: est dare vnũ qđ est omnia facere: sed in natura rõnali creata ẽ dare volũtatẽ possibilem que ẽ omnia fieri: igit in ipa ẽ dare voluntatem agentẽ que est omnia facere maior ẽ phi: ⁊ minor ẽ vera igit rc. Et confirmat: qꝛ quicquid dicatur ad istã rationẽ dicet ad rationẽ phi cum minor sit ita vera de volũtate: sicut de intellectu: igit vel ratio arist. nõ cõcludit: vel si illa cõcludit ⁊ ista. Preterea: potẽtia equalis ambitus obiectiue ⁊ eiusdẽ imaterialitatis subiectiue: quarũ vna ẽ pfectior alteri si minus pfecta habet virtutem agentẽ sui generis ⁊ magis pfecta: hoc patet qꝛ posse agere dicit pfectionẽ: sed intellectus ⁊ voluntas in creaturis sunt equalis ambitus obiectiue: vt patet p bea. aug. 10. de tri. c. 11. ⁊ eiusdem imaterialitatis subiectiue qꝛ sunt eiusdẽ subiecti pmi: ⁊ volũtas ẽ pfectior intellectu: vt patet ex. q. pcedẽti ⁊ intellect⁹ habet virtutẽ agentem sui generis ex cõclusione statim deducta: igit ⁊ volũtas.

cõclo 2 Secũda cõclusio principalis ẽ: ꝙ obiectũ naturaliter cõceptibile nõ ẽ totalis causa effectiua nec partialis actus intelligẽdi: pbatur pmo sic: obiectũ naturaliter sensibile nõ est totalis causa effectiua nec partialis actus sentiendi: igit obiectũ naturaliter intelligibile nõ ẽ totalis causa effectiua nec partialis actus intelligẽdi: pña ẽ nota: ⁊ añs ẽ bea. aug. 12. sup gen. ad litteram c. 29. vbi sic inquit: nec sanũ putandũ ẽ facere qđ corpus in spũ tanꝙ̃ corpus corpi facturi materie vite subdit: omni enim mõ pstantior ẽ qui facit: ea re ex qua aliquid facit. nec vllo mõ spũ pstantius est corpus: ⁊ subdit immediate ad ppositũ: ꝙ̃uis enim prius videamus aliquod corpus qđ antea nõ videram⁹: atqꝫ inde incipiat imago eius eẽ in spiritu nostro: tñ eandẽ eius imaginem nõ corpus in spũ: sed ipse spũs in seipo facit celeritate mirabili: ⁊ loquit ad litterã de imagine que est visio: ergo rc. Et cõsimilẽ sententiam ponit in. 6. musice satis circa principiũ: vbi sic ait: diligenter considerãdũ vtrũ re vera nihil aliud sit qđ dicit audire: nihil aliud a corpore i aĩa fieri: sꝫ absurdũ ẽ fabricatori corpori sub ecta ẽ materiam quo quõ aĩam subdet: nãqꝫ enim ẽ aĩa corpore deterior: ⁊ oĩs materia fabricatore deterior: nullo ergo mõ aĩa fabricatori corpi subiecta ẽ materies eẽt: aut si aliquos i ea numeros corpus opareẽ: hec aug. Et modicũ infra psequens materiã istã subdit ⁊ ne longũ faciã: videt mihi aĩa cũ sentit in corpore nõ ab illo aliqđ pati sed in eius passiõibus attẽtius agere. Et quibusdã interpositis cõcludit: cũ autem aĩa ab opatiõibus suis aliquid patit: a seipa patit nõ a corpore. Et hec ẽ rõ potissima que me mouet ad tenendũ cõclusionẽ istam pꝑter dicta bea. aug.

Secũdo põt sic argui: illud cui accidit ad hoc ꝙ intelligat ab intellectu eẽ in actu vel in potẽtia non ẽ totalis causa effectiua nec ptialis actus intelligẽdi sed obiecto naturaliter ↄceptibili accidit rc. igitur rc. maior patet rõne ⁊ auctoritate: rõne quidẽ qꝛ qđ ẽ i potẽtia nõ põt eẽ cã effectiua act⁹ realis i actu auctẽ qꝛ cã i actu ⁊ effect⁹ i actu sil sũt ⁊ non sunt. 5. metaph. igit illud cui accidit eẽ in actu non ẽ causa effectiua actus realis in actu: minor patet: qꝛ nõ solum intelligit ens in actũ: sed ens in potentia: ⁊ econtra: igitur rc. Tertio sic: illud cui accidit eẽ absolutum vel respectiuum vt intelligatur ab intellectu nõ est totalis causa effectiua nec partialis actus intelligendi: obiecto naturaliter conceptibile accidit rc igitur rc maior patet: quia respectus non est per se principium nec termin⁹ actionis. 5 phisi. minor pbatur vt primo: quia ⁊ absolutum ⁊ respectiuum intelligantur ab intellectu: ergo rc. Quarto sic: illud cui accidit ꝙ sit ens reale vel rationis non est totalis causa effectiua nec partialis actus intelligẽdi: hoc patet quia causa act⁹ realis necessario est realis: sed obiecto naturaliter conceptibili accidit ꝙ sit reale vel rationis: quia nõ solum intelligitur ens reale: sed etiam rationis: ergo rc. Ex ista conclusione infero corrolarie ꝙ obiectum voluntatis non est totalis causa effectiua: nec partialis actus volendi. deductio est satis nota: quia obiectum voluntatis nõ magis causat actũ volendi ꝙ̃ obiectum intellectus actum intelligendi: ⁊ potest deduci per easdem rationes. Illis tamen dimissis confirmo conclusionem per rationes speciales: ⁊ quia cõclusio habet duas partes. Primo pbo primam videlicet ꝙ obiectum non sit totalis cã rc. ⁊ arguo sic: omnes actus volendi ⁊ nolendi ad quos voluntas est in potentia naturali sunt i potestate voluntatis: ergo nullus talis causatur totaliter ab obiecto: antecedens patet: quia sm bea. aug. pmo retrac. c. 9. nihil tam in potestate voluntatis ꝙ̃ ipa voluntas: quod necessario intelligit de actu non de potentia: consequentia pbatũr. quia si actus qui est in potestate voluntatis causatur totaliter ab obiecto vel actio talis obiecti est in potestate voluntatis vel non. si non: igitur nec act⁹ ẽ in potestate voluntatis quia in cuius potestate nõ ẽ antecedens nec consequens: quod de necessitate sequitur ad antecedens: sed si agens agit patiẽs necessario patitur igitur in cuius potestate nõ ẽ actio agentis nec passio patientis. si sic: igitur tale obiectum non poterit agere nisi voluntas velit ipsum agere: tunc quero: vel actus ille volendi quo voluntas vult ipsum agere est effectiue ab obiecto: vel a voluntate: vel ab alio non ab obiecto: quia talis actus est prior actione obiecti ⁊ nullus effectus est prior actione per quam pducitur si a voluntate pari ratione ⁊ aliud quicũqꝫ erit a voluntate: cum non minus sit quilibet aliorũ in potestate voluntatis: quo posito sequitur ꝙ nullus sit totaliter ab obiecto: qđ est intẽtum: si ab alio queram sicut prius: vel actio illius est in potestate voluntatis vel non: si nõ act⁹ non erit in potestate voluntatis: ac per cõsequens per ipsum erit aliquid in eius potestate. si sic reuertetur questio: ⁊ pcedetur in infinitum: sed talis pcessus est vitandus standum est igitur in pmo. Et confirmatur: quia accipio primum actum qui est in potestate voluntatis. ⁊ vocetur. a. ⁊ peto: vl' talis est a voluntate effectiue: vel non si sic: pari ratione ⁊ alius quicũqꝫ: vt patet ex supradictis: ⁊ p pñs nullus erit totalit ab obiecto: qđ ẽ ppositum

si nō: vel ē ab aliquo: cui⁹ actio ē in potestate volū-
tatis ex deductiōe p̄cedēti. ꝛ p̄ ōns pri⁹ act⁹ q̄ ē in
potestate volūtatis nō ē in p̄tāte volūtatis: qḋ ē cō-
dictio. si si: vel eius actio ē i p̄tāte: volūtatis p̄ ist̄
actus. a. sic ꝙ p̄ eū volūtas vult illō agere. vel p̄ aliū
nō p̄ istū. qꝛ iste ē posterior actōe agētis cū sit eius
effect⁹ p̄us aūt nō est in p̄tāte posterioris si p̄ aliū:
vl' ille erit por actu. a. vel nō. si nō adhuc p̄ ip̄z act⁹
ill⁹ agētis nō erit i p̄tāte volūtat: cū ponat poste-
rior ip̄sa: si sic: vel talis actus est i potestate volun
tatis vl' nō: si nō: p̄ ip̄sum nihil erit in p̄tāte volūta
tis. si sic igit actus. a. nō ē pri⁹ actus qui ē in p̄tāte
volūtatis: cui⁹ oppositū est assumptū p̄z igat p̄ma
p̄s p̄clusiōis Secūda p̄o videlz ꝙ obiectū nō sit cā
p̄tialis ꝛc deduco sic aliq̄s actus voluntatis nō cā
tur ab obiecto p̄tialit: igit null⁹: p̄ña ē mihi eadēs:
qꝛ nō est maior necessitas ꝙ vn⁹ act⁹ volūtatis cau
setur p̄tialit ab obiecto ꝙ alius. añs p̄bat: qꝛ act⁹
volendi aliquā rē p̄p malitiā eius nō cātur ab obo:
qḋ ē malū totalit vl' p̄tialit: hoc p̄z qꝛ malū solū b̄z
rōne p̄uatiuā: cū nō sit nisi p̄uatio boni p̄uatio āt ni
bil: sicut expsse demōstrat ansel. de ꝯcep virgis
c. 5. ꝛ de casu diaboli. c. 11. ꝛ. 12. nihil autem nō ē to
talis causa effectiua: nec partialis actus realis.

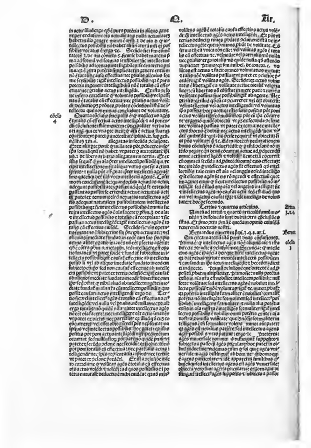
Conclu. 3

Scotus.

ille relatiōes p̄ducētis ꝛ p̄duc ti ꝙ sint repugnātes
i eodē supposito: p̄nt fūdari i eade nā illimitata sic
in eētia diuina: ita ille relatiōes mouētis ꝛ moti
que in ista minorē habent repugnantiā possunt fun
dari in eadem natura aliqualiter illimitata: qḋ cōcḋ
aūt ē in potētia formali ad aliquē actū ꝛ cū hoc b̄z
actualitatē virtualiter respectu illius: sicut ē tunc
idē mouet se aliqualit illimitatū: qꝛ potētia nō est
tm̄ capax illius p̄fectiōis sed etiā causans eā: igit
sibi p̄pter aliqualē illimitationē bene cōpatiunt se
iste relatiōes opposite. Cōtra scotum.

Iste tn̄ solutiōes nō vident mihi sufficere. Nō
quidē p̄ma. qꝛ s̄m idē s̄m idē ꝛ respectu eiusdem pōt
ēē in actu virtuali ꝛ in potētia formali idē s̄m idez
pōt agere in seip̄m ꝛ pati a seipo cui⁹ oppositū cō-
mētator reputat p̄ se notū 9. metaphi. cōmento. 2.
vbi sic inquit: potētia agēs ē illud qḋ ē p̄nc p̄iū trās
mutatiōis in aliud s̄m ꝙ ē aliud nō in se: cū sit ma
nifestū ꝙ nihil agit in seip̄m potētia vero passiua ē
illud qḋ recipit trāsmutatione in se ex alio s̄m ꝙ est
aliud: etiā cū sit manifestuz ꝙ nihil patiat a seipo
Et cōfirmat: qꝛ arist. 5. metaphi. diffiniēs poten
tiā actiuam ꝛ passiuam absolute vt dicunt de for
mali ꝛ virtuali cū loquat de potētia: p̄ut se quitur

Contra scotum.

in actu illud ergo qđ ē puro potētia in aliquo genere per exclusionē oīs actualitatis nullā actualitatē habet in illo genere minor ē arist. 3 de aīa. d q intellectus possibilis nō habet aliā naturā nisi qz possibilis vocatus ē ergo ɾc. Secūdo sic: ſm cōmētatorē 3. de aīa cōmēto. 5. sicut se habet materia pma ad formā vel formas sensibiles: sic intellectus possibilis ad formas intelligibiles: sed materia prima: qz ē pura potētia simpliciter in genere entium nō ē totalis causa effectiua nec ptialis alicuius forme sensibilis: igiẗ intellectus possibilis: qz ē pura potētia in genere intelligibiliū nō ē totalis cā effectiua nec ptialis actus intelligēdi. Ex ista ɔclō ne infero correlarie q voluntas possibilis vel passiua nō ē totalis cā effectiua nec ptialis actus volēdi: deductio pz p rōnes pbātes cōclusionē istā de intellectu que non minus concludunt de voluntate.

cōclo 4 Quarta cōclusio pncipalis ē q intellectus agēs ē totalis cā effectiua actus intelligēdi ɾ ad ponendū cōclusione istā monēt me pncipaliter verba beati aug. qui ex vna pte dicit: q aīa ē actiua suaruʒ opationū: vt patet p auctoritatē ipsius. 12. sup gen. ad litā ɾ. m. 6. allegatas in secūda ɔclusione. Et ex alia pte ponit q nulla res pōt pducere in se ipsa formā quā nō habet vt patet p auctoritatē ipius. 2 de libero arbitrio allegatam in tertia. Et ex istis sequiẗ q in aīa pter intellectū possibilē qui recipit intellectionem sit aliqua virtus que sit actiua ipsius: ɾ nulla pōt assignari pter intellectū agentē: immo quecūq ꝟeẗ illā voco intellectū agentē. Cōfirmo tñ conclusionē sic: quandocūq actiuitas actiui adequat passibilitatē passiui ad q̄cūq se extendit passiuitas passiui se extendit actiue actiuitas actiui patet ex terminis: sed actiuitas intellectus agētis adequat naturalem passibilitatem intellectus possibilis: qz sicut intellectus possibilis ē omnia fieri: ita intellectus agēs ē oīa facere p phm. 3 de aīa: ɾ intellectus possibilis ē totalis cā receptiua: ɾ sic passiua actus intelligēdi: igiẗ intellectus agēs ē totalis cā effectiua eiusdē. Secūdo sic: ois operatio īmanens ē subiectiue in pncipio actiuitati: vel alicuius imediate fundato in eodē cum suo pncipio actiuo aliter opatio imanēs nō eēt pfectio agētis: qđ ē cōtra phm 9. metaphi. sed intelligere est opatio īmanēs vt patet ibidē ɾ fundaẗ subiectiue in intellectu possibili: igiẗ causaẗ effectiue ab intellectu possibili vel ab aliquo īmediate fundato in eodem subiecto cū ipo sed non causaẗ effectiue ab intellectu possibili: vt patet ex tertia ɔclusiōe: igiẗ causaẗ ab aliquo īmediate fundato in eodē subiectiue cum ipo sed ɔstat q nihil aliud ab intellectu agēte imediate fundaẗ in aīa ꝑa cū intellectu possibili a quo possit causari actus intelligendi ergo ɾc. Tertio sic: vel intellect⁹ agēs ē totalis cā effectiua act⁹ intelligēdi: vel nulla vel ptialis. nō nulla nec ptialis: ergo totalis. nō quidē nulla: aliter intellectus agēs nō eēt oīa facere: nec intelligere eēt actio īmanēs vt patet ex dictis nec partialis: qz illud qđ cuʒ eo cōcurreret: vel esset obiectū vel spēs r̄psentatiua ipsius vel intellectus possibilis hoc patet: qz istis positis pōt poni actus intelligēdi nisi īpedimētum occurrat sed nullū istoꝝ pōt dari: nō quidē pmū vt patet ex secūda ɔclone nec secūdū: qz si obiectū nō pōt poni totalis cā effectiua: nec partialis actus intelligendi nec spēs r̄psentatiua ipsius nec tertiū: vt patet ex ɔclone p̄cedēti. Ex ista ɔclusiōe infero correlarie q volūtas agēs ē totalis cā effectiua ois actus volēdi ɾ nolēdi: ad quos possibilis ē i potētia naturali: deductio ē mihi eadēs: qz nō min⁹ volūtas agēs ē totalis causa effectiua actus volēdi q̄ intellectus agēs actus intelligēdi. Et pōt vt terius deduci p rōnes pbātes ɔclusione istā de intellectu agēte que nō minus pbāt de volūtate. Cōfirmo tñ eā vnica rōne sic: vel volūtas agēs ē totalis cā effectiua ɾc. vel nulla: vel partialis nō nulla nec ptialis ergo totalis nō quidē nulla qđ ostendo dupliciter Primo: qz ſm ansbel. de concor. c. volūtas est actiua ɾ facit omnes voluntarios motus: ɾ talis nō ē volūtas passiua: vt patet ex ɔclusiōe p̄cedēti: igiẗ volūtas agēs. Secūdo: qz actus voluntatis ē liber: igiẗ ē a volūtate actiue totaliẗ vel ptialiter: cū libertas nō cōsistit in mere pati: ɾ non ē a volūtate passiua siue possibili: igiẗ ab agente. Nec ptialis: qz illud qđ cū ea ɔcurreret vel eēt obiectū: vel intellectus vel actus intelligendi: vel voluntas ipa passiua: hoc patet. qz istis solis positis pōt poni actus volūtatis: sed nullū istoꝝ pōt cū ipa cōcurrere: ergo nō quidē obiectū vt pz ex secunda ɔclone nec volūtas passiua vt patet ex tertia: nec intellectus: hoc nō ē dubiū nec actus intelligēdi sicut videẗ quibusdā: qz talis p̄cise requiriẗ vt obiectuʒ sit p̄ns volūtati ꝫ ɾc. Ad maiorē tñ declarationem huius cōclusiōis ē aduertēdū: q p istā ɔclonē nō intēdo negare q̄n deus cōcurrat actiue ad pducendū omnē actū intelligēdi ɾ volēdi sicut etiā cōcurrit cū omni cā secūda ad pducēdū omnē eius effectuʒ: nec intēdo q intellectus agēs sit effectiuū qđ intellectiōis tale enim est aīa vel angelus: sed intelligo q itellectus agēs sit eis rō agendi ɾ effectiuū quo: imaginor enim q sicut intellectus possibilis nō intelligit sed ē illud quo aīa vel angelus intelligit: sic ɾ intellectus agēs nō causat actū sed est illud quo aīa vel angelus causat ipʒ: ɾ idē intelligo de volūtate: ɾ hoc de secundo.

Arti. 3. 4.

Tertius ɾ quartus articulus.

Quantū ad tertiū ɾ quartū articulū simul monēda ɾ dissoluēda sunt dubia ɔtra cōclusiōes istas. Et pmo ɔtra pmā ē quedam opinio cuiusdā reuerendi doctoris nostri.

Bernar. cōclo 1

Bernardus oliuerij in ꝑ vi. 3. q. 8. ar. i.

Qui circa materiā illā ponit duas cōclusiones. Prima ē q intellectus agēs nō ē aliquid aīe ɾ ista directe ɔtradicit ɔclusiōi mee Secunda: q intellectus agēs ē ipa scīa per quē diciẗ intellectus agēs: qz dat rebus virtutē mouēdi intellectū possibilem ɾ causandi in ipo actuʒ intelligēdi: ɾ hec cōtradicit ei indirecte. Primā ɔclusionē que directe ē ad ppositū pbat multipliciter. Primo sic: nulla potētia existēs in aīa nr̄a est nobilior intellectu possibili: nisi forte volūtas: sed intellectus agēs ē nobilior intellectu possibili ɾ nō ē voluntas: igiẗ ɾc. maior pbaẗ: qz potētia intelligēs formaliter ē nobilior formaliẗ potētia nō intelligēte formaliter: sed intellect⁹ possibilis ē intelligens formaliter ɾ nulla alia potētia existēs in aīa nostra ē intelligēs formaliter igiẗ intellectus possibilis ē nobilior omni potētia existēte i aīa nostra: dimissa volūtate que lʒ nō sit formaliter intelligens ē tñ formaliter volens minor aūt patet: qz agēs est nobilius patiēte: sed intellectus agens agit possibilis vero patitur: ergo ɾc Preterea: agēs vniuersale non min⁹ distinguiẗ supposito ɾ subiecto a passo q̄ agēs pticulare: hoc patet in oībus inductiue: videmus enim q sol qui ē agēs vniuersale magis distinguiẗ ab homine q̄ homo qui ē agens particulare ɾ idē apparet in similibus q̄buscūq: sed intellectus agens est agēs vniuersale: obiecta vero sunt agētia pticularia: ergo magis distinguiẗ itellect⁹ agēs supposito ɾ subiecto a passo

q̃ ipsa obiecta: sed cõstat φ ipsa obiecta n̄ sunt ali quid aie: igit̃ multo minus intellectus agens. Preterea nullum accidens inherens alicui põt ẽẽ agẽs p̃ncipale vel equiuocũ: lz possit ẽẽ rõ agendi sed si intellectus agens ẽẽt aliquid aie ẽẽt accidens ei i herens: ergo nõ esset agens p̃ncipale seu equiuocũ τ per 9ñs nõ ẽẽt agens: cũ n̄ sit agens particulare hoc aũt est falsum: relinquit̃ ergo φ nõ sit aliqd in aia.

Preterea nullũ agens particulare est nobilius agenti vli: sed si intellect⁹ agẽs ẽẽt aliqd aie: agentia particularia ẽẽnt ipso nobiliora: cũ n̄ sit agens vle: igit̃ nõ est aliquid aie. maior pz in oibus inductiuis vt dicit iste doc. minor aũt probat̃: qz si poneret̃ in aia: ẽẽt accidens: τ multa agentia particularia sunt substãtie: τ 9stat φ substãtia est nobilior oi accidẽte: ergo τc. Preterea oẽ agens particulare recipit influentiã ab vli: sed si talis intellectus ẽẽt in aia: agentia particularia nõ reciperẽt influẽtiam ab ipso: igit̃ nõ debet poni in ipsa. maior patet de deo τ creaturis de sole τ aĩalib⁹ τ sic de aliis: τ minor videt̃ nota: qz talia oĩa nõ dependerent ab eo in ẽẽ: nec in cõseruari: cũ ẽẽt quedã qualitas tm̃ igit̃ τc. Et ex his sequit̃ oppositũ propositõnis quã intuli correlarie. qz si in aia nõ sit dare itellectũ agentem multo minus est dare voluntatẽ agentẽ. Et 9firmat̃: qz nũq̃ phi fecerunt mẽtionẽ de voluntate agente: vt videt̃ rõnale: si sit dare voluntatẽ agentẽ sicut τ intellectũ.

Cõn̄ bernardũ.

Cõn̄ ber nar. Istis tñ nõ obstantib⁹ videt̃ mihi φ nulla istarũ 9clusionũ sit vera vt p3 ex deductione 9clusiõis mee: 3 quã adducũt̃. Et põt vlterius 9firmari φ si intellect⁹ agens nõ ẽẽt aliqd aie: intelligere n̄ ẽẽt actio imanẽs: cuius oppositũ p3 p ari. 9. metaphi sice: 9ña declar̃: qz nulla operatio dicit̃ imanẽs cuius agẽs vle τ particulare p̃ncipale: τ instrumẽtale distinguunt̃ supposito τ sbo ab operatiõe: τ sbiecto operationis hec p3: qz nulla talis operatio maneret in agente τ ois operatio imanẽs manet in agẽte per arist. vbi supra: sed si intellectus agẽs nõ sit aliquid aie: tã vle agens q̃ particulare tam p̃ncipale q̃ instrumẽtale distinguunt̃ supposito τ sbo ab operatione τ sbo operationis hoc p3: qz tã intellectus agens qui ab ipso ponit̃ agẽs vle: q̃ oĩa extrinseca que ab ipso ponunt agẽtia particularia: casu posito distinguũt̃ supposito τ subiecto ab itellectione τ sbo intellectionis: igit̃ itelligere nõ ẽẽt actio imanens. Et 9firmat̃: qz illa actio est trãsiens: cuius agẽs vle τ particulare distinguunt̃ supposito τ sbo ab operatione τ sbo operationis per phm vbi supra: sed sic est in 9posito: si intellectus agens sit scia dei τ nõ aliqd in aia: igit̃ τc. Preterea: 93⁹ nes istas sunt expresse duoar. parisieñ. preter articulũ quẽ adduxi in deductiõe 9ñis mee Primus est articulus 119. vbi dicit̃: φ substantia aie sit eterna: τ φ itellect⁹ agens τ possibilis sint eterni: error: sed 9stat φ intellectus agens est eternus: si sit scia dei: ergo τc. S. 9o est articul⁹ .133. vbi dicit̃: φ intellect⁹ agens est quedã substãtia separata superior ad intellectũ possibilem: τ φ s3 substantiã potentiã τ operationẽ est separatus a corpore nec est forma corporis hum anuerror. sed constat φ hec oĩa verificant̃ de deo: si sit scia dei: ergo τc. Nec motum istius doc concludunt.

Rñõ bernardi oliuerii.

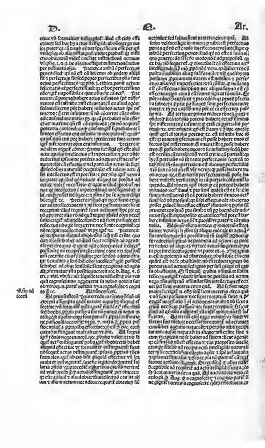
Rñõ ad bernar. Ad primã: igit̃ cõiter negat̃ maior. Et ad pbationẽ dicit̃: φ nobili⁹ ẽẽ ẽẽ tale virtualiter: q̃ formaliter: qz intellect⁹ agẽs virtualit̃ cõtinet intellectionẽ quã cãt: lz itellect⁹ possibilis sit formalr itelligẽs adhuc intellectus agẽs erit nobilior ipso. Ista tñ solutio lz sit cõis nõ videt̃ impedire rõnem: qz iuxta regulam ansbel. mono. c. 15 lz in perfectionibus s3 quid: nobilius sit ẽẽ tale virtualr̃ q̃ formalr̃: qz nobilius ẽ posse creare lapidẽ q̃ ẽẽ formalr lapis in perfectionibus tñ simplr nobilius est ẽẽ tale formalr q̃ virtualr: τ per hoc pbat ansbel. φ ois perfectio simplr cõuenit deo formalr: sed intelligere ẽ perfectio simplr: qz in vnoquoq̃ melius est ẽẽ q̃ nõ ẽẽ: vt patz per ansbel. ibidẽ: ergo τc. Et ideo q̃cqd sit de maiori: nego minorẽ: qz intellect⁹ agens nõ videt̃ simplr nobilior intellectu possibili: lz sit nobilior ipso s̃m quid: rõ huius est: qz illa potentia ẽ simplr nobilior cuius operatio perfectissima est nobilior: sed perfectissima operatio intellect⁹ possibilis ẽ nobilior simplr p̃fectissima operatione intellectus agentis: igit̃ intellect⁹ possibilis est simplr nobilior intellectu agente: probat̃ minor. qz p̃fectissima operatio intellect⁹ possibilis ẽ visio dei beatifica: quã nõ causat intellect⁹ agens: sed deus ipse: ergo τc. Nec pbatio valet: qz n̄ semp agẽs est simplr nobilior eo in quo agit: videmus enĩ φ ignis agit in hominem τ tñ nõ oportet φ sit simplr nobilior hoie. Et per istum doc oẽ cognitũ agit in intellectum τ tñ nõ o3 φ quodlibet oĩ3 sit simplr nobili⁹ itellectu: sic albedo ẽẽt simpliciter nobilior ipso subo: qd est manifeste falsũ: τ sic de aliis multis: sufficit. n. φ agens sit nobilius passo s̃m quid. s. inquãtũ agens.

Ad scdm̃ rõ supponit φ intellect⁹ sit agens vle respectu intellectionis. τ oẽ intelligibile agens particulare: qd nõ est verum qz oẽ naturalr cõceptibile nõ est totalis cã effectiua nec particularis act⁹ intelligendi vt p3 ex scda 9ne. Multi ẽt cõcederent maiorẽ in actionibus trãseuntib⁹. non aũt in imanentibus cuiusmodi ẽ intelligere. Ad tertium 9cedo 9clusionẽ: qz intellect⁹ agens nõ est p̃ncipale agens sed rõ agendi p̃ncipali agenti: est n. illud quo angelus vel aia causat actum intelligẽdi vt dictum est supra. Ad quartũ põt dupliciter rñderi: primo quidẽ interimẽdo maiorẽ qz sol est agẽs vle respectu oium que infra sphẽrã actiuorũ τ passiuorũ naturalr̃ producunt̃: τ homo ẽ agens particulare: qz sol τ homo generãt hoiem: τ tñ cõstat φ homo τ oẽ animatum est simplicit̃ nobilius sole: põt tñ vle agens s̃m quid nobilius q̃ particulare: sed isto modo nõ est incõueniens: φ accidens sit nobilius aliquo subiecto. Scdo põt dici φ oĩ3 nõ sit agens nec vle nec particulare: nisi cum aia intelligit se: τ iõ rõ nulla. Ad quintum etiam eodẽ modo: qz supponit̃ in minori φ oĩa extrinseca sint agentia particularia qd nõ ẽ verum. Ex his patz quid dicendũ ad illud qd infert̃ de voluntate agẽte. Et qñ dicit̃ φ phi nõ fecerũt mẽtionem: põt dici dupliciter: primo quidẽ dici põt: φ locus ab auctoritate n̄ tenet negatiue: τ ideo n̄ sequit̃: phi n̄ fecerunt mentionẽ de voluntate agente: igitur n̄ ẽ dare voluntatem agẽtem. Scdo põt dici: φ lz phi n̄ fecerunt mentionem explicite de voluntate agente: fecerũt tñ implicite: qz sicut declaratum est supe rius rõ quam facit arist. n̄ min⁹ probat voluntatẽ agẽtem: q̃ intellectum. Cõn̄ scdam 9clusionẽ sunt duo modi dicẽdi famosi: quorũ primus ponit: φ obiectum naturaliter 9ceptibile est totalis causa effectiua actus itelligẽdi. Scdo vero φ sit eius causa partialis: lz nõ totalis: verum qz quilibet eorum est directe 3 9clusionem meam: co nõ adduco rõnes ẽorũ. Ex fundamẽtis igit̃ scoti: cuius est secũdus modus dicẽdi quidam doc.

Lãdulphus i. 1. di. 4. q. 1 ar. 2.

Arguit̃ primo sic. Quodcunq̃ habet aliqd esse

i

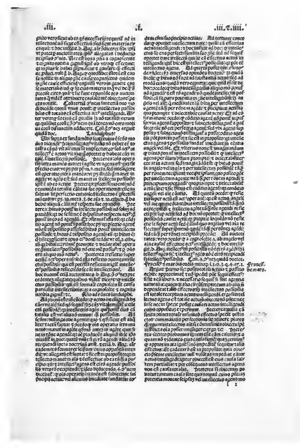

etiue vñ formaliter distinguãt: illud est eius effectiuũ: sed hoc hʒ actus intelligẽdi ab obõ: ergo maior patet: q2 cã dans eẽ dat specificum esse per qd vnũquodqʒ ab alio distinguit: minor probat: q2 distinctio obiectorũ videt causare distinctionẽ actuum vñ phs. 2. z 3. de aĩa inuestigat distinctionẽ actus per distincta obã. Preterea: nihil ẽ perfectius penes illud qd nõ est cã sui. cum ab eodem aliqd sit z perfectum sit: sed penes perfectiora obã sunt actus perfectiores: q2 phs. 3. ethico. ponit actum felicitatis eẽ perfectissimũ: q2 est de perfectissimo obõ: igit impossibile e quin obm sit cã act9. Preterea: cã potens habere actus infinitos spẽ differentes est infinita: nisi cõcurrat aĩ cũ ea aliud agẽs: sed intellectus põt habere infinitos actus spẽ distinctos: g erit infinitus: si nõ cõcurrat cũ eo obm ad causandum: maior pʒ q2 cã prehabet oẽs effectus maxime qñ est cã equiuoca: cũ nõ acquirit potentia causandi eo q causat: igit si prehabeat infinitos effectus erit infinita: minor probat: q2 circa infinitũ ens põt habere intellectus suũ actum igit nisi ɔcurrat obm erit infinitus. Preterea: ad idem arguit cõiter: primo sic: illud qd est aliquid actu: qualis intellectus est in potentia: z per ɔñs: reductiuũ ipsius de potẽtia ad actum est necessario totalis cã effectiua vel partialis actus ĩtelligẽdi: sed obm naturalit ɔceptibile est tale in actu qualis intellectus est in potẽtia: z per ɔñs igit zc. maior patet. q2 illud qd reducit aliquid de potẽtia ad actuʒ: videt necessario q agat in illud: probat minor: q2 intellectus ẽ in potentia ad intelligenduʒ alit. nunq posset itelligere: z obm ẽ de se actu itelligibile: igit zc. Preterea: illud qd necessario exigatur ad intellectionem z nõ sicut passiuum nec sicut receptiuũ: illud requirit sicut actiuum: hoc pʒ: q2 nõ apparet alia rõ ad quã requirat: sed obm necessario exigit ad intellectionẽ: z nõ sicut passiuũ: q2 intellectus nõ agit i reʒ extra: nec sicut receptiuũ: q2 nõ recipit intellectionẽ vt pʒ igit zc. Preterea: oẽ recipiens aliquid absolutũ in se nisi existẽte quodaʒ alio se habet ad illud sicut recipiẽs ad agens: alr nesciremus q ignis agit calorem: sed ĩtellect9 possibilis nõ recipit intellectionẽ alicuius rei sensibil' nisi coexistẽte eius silitudine per sensos administrata: z causata a sensibili obõ intellect9 igit possibil' se habet ad obm sensibile: sicut recipiens ad agẽs Et ɔfirmatur ista positio auctoritate. b. Aug. 9. de tri. c. vlti. vbi sic ait: liquide tenendũ est q oĩs res quã cognoscimus ɔgenerat in nobis notitiã sui: ab vtroqʒ. n. parit notitia: vʒ a cognoscẽte z cognito g zc.

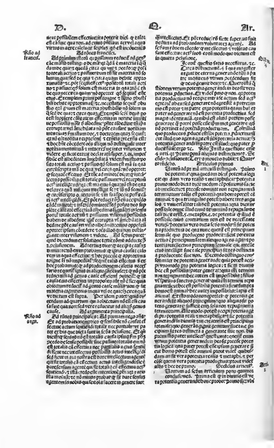
Rño ad scotũ

Ad rõnes scoti.

Ad primũ istorũ primo reduco rõnem ɔ suũ auctorem assumpta eadẽ maiore a quo hʒ aliquid effectiue: vñ formalit distinguat illud ẽ ei9 effectiuũ sed hoc hʒ ppria passio a sbõ nõ minus q actus intelligẽdi ab obõ: cum sbm ponat i ppria diffinitione passionis loco dñe: vt pʒ. 7. meta. g ppria passio causat a pprio sbõ effectiue: qd est ɔ doc. eoru cu2 nõ distinguat realr ab eo: vt dñt. Ad formã igit rõnis nego minorẽ. nec pbatio valet: q2 nõ sequit act9 distinguunt p obã igit ab obiectis habẽt aliquid effectiue vt formaliter distinguant: sicut nõ sequit actus distinguunt: p suas pprias rões formales: igit ab eis hñt aliquid effectiue vñ formaliter distinguant. imo sic arguendo ɔmittit fallacia ɔñtis: q2 procedit a pluribus causis veritat ad vnã: ɔcedo g q actus distinguunt per obiecta: q2 circa aliud z aliud obiectũ intellectus causat aliũ z aliũ actum nec adhuc requirit obiectũ sicut actiuũ: sed solũ sicut materia circa quã. Ad scõm vel intelligit in maiori q nihil est perfectius penes qd nõ est causa sui effectiua: vel intelligit q nihil ẽ perfectius penes illud qd nõ est cã sui in aliquo genere cãe si scdo modo nõ ẽ ad propositũ. q2 ex hoc nõ sequeret. q obiectũ eẽt cã effectiua act9 intelligendi. si pmo ppõ nõ ẽ vera. q2 qlibet res cõposita ẽ nobilior aliaq suã formã: z vlr quelibʒ res per suam ppriam entitatem est nobilior z perfectior alia: vel imperfectior: z tñ cõstat. q nulla res est cã effectiua sui ipsius nec aliqua forma est cã effectiua eius cuius est forma: igit ut rõ nulla. Et põt reduci ɔ euʒ sicut z precedẽs: q2 penes pfectiora subiecta pprie passiones sunt perfectiores vt patet: z tñ per eas sbm nõ põt eẽ cã effectiua passionis. Ad tertium primo reduco rõneʒ ɔ euʒ z ostẽdo: q si cã totalis potens habere actus infinitos spẽ differentes ẽ infinita: q etiã cã partialis potens zc. erit infinita: qd est ɔ eum z ɔ doc. queʒ sequit: q2 si cã totalis potens zc. est infinita hoc idẽ est: q2 maioris pfectionis est posse habere duos effectus spẽ differentes: q vnum tñ: z posse habere tres q posse habere duos: z sic infinitus sed si hoc est verum in cã totali etiã verũ erit in cã partiali: q2 lʒ cã partialis nõ sit tante perfectionis sicut cã totalis dicet tñ cãm partialem est alicuius perfectiõis z iõ sicut in cã totali est vlr veruʒ: q posse habere duos actos zc. est maioris perfectionis q posse habere vnũ tñ: verũ erit et in cã partiali cõformiter loquendo. Ad rõnem igit dico: q cã potens habere infinitos act9 simul z pro simul quãtũ est ex se: ẽ infinita intensiue: nõ tñ cã potẽs habere infinitos act9 simul sed nõ pro simul: q2 si sol effectus eẽt ab eterno posset pducẽ successiue effect9 infinitos: z p ɔñs sit ɔtineret eos lʒ nõ pro simul: z tñ pp hoc nõ eẽt infinitus sic est in proposito q2 intellect9 nõ pot est habere infinitos actus sil' z pro sil. vt patet z iõ ratio nulla. Ad pmũ aliorum dico: q maior nõ est totaliter vera q2 lʒ obm sit aliquo mõ tale in actu qualis intellectus est i potẽtia nõ tñ sequit pp hoc q sit reductiuũ ipsius de potentia ad actum: q2 poterit reduci ad aliquaʒ virtutẽ actiuã sui generis puta per intellectũ agentẽ vt patet ex. 4. ɔ ne ignis n. est in potentia ad ɔburenduʒ: ɔbustibile ẽ i actu quãtũ est de se ɔbustibile: nõ tñ reducit ignem de potentia ad actum: sed ignis per suũ calorẽ est causa ɔbustionis. Et si dicat q obm assimilat sibi intellectum igit reducit ipsum de potẽtia ad actum nego ɔñam: q2 nõ assimilat sibi intellectum effectiue: sed sicut materia circa quã. Ad scdm: nego maiorẽ: exigit. n. obʒ solũ sicut materia circa quã z nõ sicut passiuum nec sicut receptiuũ finis. n. p exigit necessario i oĩ actione naturali: z nõ sicut actiuũ nec sicut passiuũ nec sicut receptiuũ: sʒ sicut illud ad qd alia ordinant: illa igit maior nõ est sufficiens. Ad tertiũ etiã nego maiorẽ: q2 finis vt statim fuit dictuʒ: necessario requirit ad actioneʒ cuiuslibet agentis naturalr: z per ɔñs nihil recipitur ɔnt causat naturalr in aliquo nisi existẽte fine z cum recipiens nõ se habet ad finem: sicut agens: q2 cã finalis nõ est effectiua: z in proposito intellectus possibilis nõ recipit actũ intelligẽdi naturaliter nisi coexistentib9 intellectu agẽte z spẽ in fantasia z ipsamet fantasia: z tñ hec oĩa nõ ponunt cãre effectiue actũ intelligendi. Dicendũ g q obm naturalr ɔceptibile nõ requirit ad actũ itelligẽdi: sicut agẽs sʒ sicut materia circa quã. Ad auctoritatẽ vero cõcedo cũ b. Aug. q a cognoscẽte z cognito parit sine gignit notitia a cognoscẽte [illegible] effectiue: a co

gnito vero sicut ab eo qd necessario reqrit ad in
tellectionẽ nõ sicut effectiuũ: sed sicut materia cir
ca quã: z hoc intedit. b. Aug. al'r ɔ̄diceret sibi ipsi
ut patet p auctoritates ipsi⁹ allegatas i deductio
ne ipsius ɔ̄clõis. Nec est bona pña a cognoscente
z cognito notitia gignit' igit ab vtroq effectiue:
qz in plus se habet gigni. sicut z causari: qz effecti
ue pduci. vult g̃ b. Aug. q quodlibet istorũ est cau
sa notitie in aliquo gñe cause: cognoscens quidem
in gñe cause efficientis: cognitũ vero in genere cau
se materialis: nõ q sit eius materia in q vel de q s
precise circa quã: z sic sunt exponẽde oẽs auctori
tates q̃ videt attribuere causalitatẽ obiecto respe
ctu notitie. Cõtra tertiã ɔ̄nem sunt etiã duo mo
di dicẽdi: quorũ vnus ponit: q intellectus possibi
lis est totalis cã effectiua act⁹ intelligendi. Al'
ter vero: q sit eius cã p̄tialis s3 nõ totalis: verum
quilibet eorũ e ɔ̄ ɔ̄nem quã teneo: nõ curo moti
ua eorũ disiunctim adducere. Cõ hãc ɔ̄nez arguit
quidã doc. Landulphus:
Ubi supra ex fundamẽtis scoti cuius ẽ scd's mo
dus dicendi. Primo sic: act⁹ vitalis nõ debet eẽ to
talr a cã nõ vitali: cum sit imperfectior eo: sed act⁹ in
tellect⁹ ẽ actus vitalis: g̃ oportet q habeat cãz vi
talẽ. s. intellectũ possibilẽ. Preterea: oĩs opera
tio intra manẽs manet i agẽte vt agens est: cuz sit
perfectio eius: vt p3 per phm. 9. meta. sed intelligere
est operatio intra manẽs: vt p3 ibidẽ: g̃ manet in
agente vt agẽs est: sed manet in itellectu possibili:
igit ẽ ab eo actiue. Preterea: pfectissimo enti nõ ẽ
remouẽda totalis cãlitas sue operationis: cũ cau
salitas sit perfectio entis: sed itellectus ẽ pfectissi
mũ ens: vt p3. 10. meta. z. 3. de aĩa z. 10. ethico. g̃ ha
bebit aliquã cãlitatẽ respectu sue opationis. Pre
terea: bitus ponit in itellectu possibili nõ solũ ad
patiẽdũ: qz de se sũme ẽ dispositus respectu act⁹: g̃
ponit in eo ad agendũ. Et ɔ̄firmat ista rõ: qz cõdi
tio agent' nõ ponit i passo: hoc p3 qz pfectio agent'
nõ est dispositio passi: sed bitus ponit in intellectu
possibili: z bitus ẽ dispositio agent': tũ qz bitus ẽ:
q̃ bñtẽ pficit z opus ei⁹ bonũ reddit: vt dĩ. 2. ethi.
tũ qz bitui attribuit prompte z delectabilit' opera
ri: g̃ intellect⁹ possibilis nõ erit mẽ passiu⁹: z p ɔ̄ñs
erit aliquo mõ actiu⁹. Preterea: reflexio super
actũ ẽ act⁹ operãtis: sed ista reflexio ɔuenit intelle
ctui possibili qui est potẽtia reflexiua: igit intelle
ct⁹ possibilis reflectẽdo se cãt intellectionẽ. Ad
hoc ducunt etiã auctoritates b. Aug. ɔ̄ ɔ̄nez pre
cedentez allegate: quibus videt dicere q intelle
ctus possibilis qui est formalr cognoscẽs sit causa
partialis intellectionis: qz a cognoscẽte z cognito
notitia gignit: zc. Rñõ ad rõnes landulphi.
Ad primũ istorũ cõcedo: q actus intelligendi h3
cãm vitalẽ: sed nõ sequit: h3 cãz vitalem: igit itelle
ctũ possibilẽ: qz intellectus agẽs qui ponit eius cã
totalis est vitalis nõ minus: q̃ possibilis. Ad
scdm: distinguo de agente: quo z qd: sicut est aliq̃
liter tactũ supra: z ɔcedo q oĩs operatio itra ma
nens manet in agẽte qd: nõ autez in agẽte quo: si
ue in rõne agendi: qz oẽ producẽs aliquid in se ipso
diuidit in duo: quorũ vnũ est ei rõ agendi aliud rõ
recipiendi iuxta doctrinã arist. z etiã. b. Aug. al'r
eadem res formaret seipam: cuius oppositũ inten
dit: vt allegatũ est supra: z sic est in proposito: qz in
tellectio manet in aĩa z ẽ effectiue ab ea tãq̃ a p̃n
cipio qd: z intellect⁹ agens est ei rõ agendi: possibi
lis vero rõ recipiendi: z ideo dedũcendo. 4. ɔ̄nem
dicebat: q oĩs operatio intranẽs est subiectiue sui
principij actiui: vel alicuius immediate fundatiui eo
dem cum suo principio actiuo: Ad tertium: conce
do: q oportet intellectum dare: qui sit cã effectiua
actus intelligendi: z hoc sufficit ad hoc: q intelle
ctus sit ens perfectissimũ in suo gñe sed nõ sequit
oportet dare itellectũ qui sit cã effectiua actus in
telligendi igit hic est intellect⁹ possibilis: qz põt eẽ
intellectus agens. Ad quartũ posset dici: z sumo
de rñdet i s3 diuersas opiniões doctorũ: qz quidã
dicũt q bitus nõ facit ad substantiã actus: sed ad
modũ eius: quidã vero econtra: quicquid eñ sit de
hoc: ɔcedo: q bitus intelligibilis aliquo mõ ponit
ad agendũ z est rõ agendi: nõ quidẽ intellectui pos
sibili cũ sit pura potentia in gñe intelligibiliũ: s3 an
gelo vel aie: q mediante tali bitu per intellectum
agentẽ tãq̃ per rõnem agedi z principium actiõis
quo prompte z delectabilr causat actus. Et ad cõ
firmatione ɔcedo: q cõditio agent' nõ ponit in pas
so: vbi agens supposito: z subiecto distinguit a pas
so: qz tũc nõ eet perfectio agent': sed vbi agens sup
posito z subiecto nõ distinguit a passo: ɔditio agen
tis põt poni in passo: z sic est in proposito: qz intelle
ctus agens z possibilis fundat immediate in ẽentia
angeli vel aie. Et vlterius non est imaginandum
q bitus ponat in intellectu possibili: z q intellect⁹
agens per illum bitum prompte z delectabiliter
exeat in actum sed imaginãdũ est: q bitus ponit
in angelo vel in aia z per intellectuz possibilẽ tãq̃
per rõnem recipiendi recipit ipsum: quo posito põt
per intellectum agentem in tãq̃ per rõnem agendi z
principium operandi quo prompte z delectabilit'
a ctũ cãre: z sic bitus est cõditio agent': qz conditio
angeli vel aie cãntis. Ad quintũ ɔcedo: q refle
xio super actũ est act⁹ operantis: qz est actus angeli
vel aie qui mediantibus intellectu possibili tãq̃ rõ
ne recipiedi z itellectu agẽte tãq̃ rõe agendi refle
cti põt sup actũ: sed ad hoc nõ oportet: q intellect⁹
possibilis causet actũ: qz proprie loquẽdo nõ refle
ctit se super actũ: sed ẽ illud quo angelus vel aia re
flectunt super ipm: nõ quidẽ tãq̃ per rõnez agẽdi:
sed tãq̃ per rõnez recipiedi precise: Ad auctori
tates: vero ɔcedo q a cognoscẽte. i. ab angelo vel
aia causat effectiue act⁹ intelligẽdi: z hoc intelli
git. b. Aug. itellect⁹ tñ possibilis nõ ẽ ei rõ agẽdi s3 i
tellect⁹ agẽs sic z itellect⁹ agẽs nõ ẽ ei rõ recipiendi
s3 itellect⁹ possibilis. Cõ. 4. ɔ̄nez quidã doctor.
Fracisc⁹ d marõis ordis minoꝝ i. 1. d. 3. q. 4. ar. 1. Francis. de maro.
Argũt Primo sic: posito totali actiuo z passiuo
debite approximatis z nõ ipeditis põt sequi effect⁹:
si sit a cã libera. z necessario sequit si sint agentia
naturalia: quocũq alio circũscripto: cum ab alio nõ
dependeat talis effectus: s3 intellectus possibilis
est totale receptum actus intelligendi. ergo si intel
lectus agens est totale actiuũ obiecto nõ p̄nte: nec
in se nec in specie posset causari actus intelligendi
cuius oppositum experimur. Preterea: nulla cã
finita ɔtinet totalr infinitos effectus specie distin
ctos cum maioris perfectionis sit ɔtinere plures
q̃ p̃nunt: intellectus aũt si ẽẽnt infinita obiecta spẽ
distincta oia posset intelligere: ergo zc. Prete
rea icirco probamus ignem esse cãm caloris: z a
quam nõ videntes eius causationẽ: quaz certum⁹
q approximata igni: si nõ impediat sequitur talis
effectus: Et eadem rõ est in proposito: quia obie
cto p̄sente intellectui nisi volũtas impediat ẽãtur
a ctus intelligẽdi: igitur obiectũ est eius causa sal
tem partialis: z per cõsequens intellectus agens
non est causa totalis. Preterea si obiectum po
natur tantum causa sine qua non ad cuius p̄ntiaz
potentia moueat seipsaz vel intellectus agens mo

sicut possibilem effectiue: ita poterit dici q calor est cā sine qua non. ad cuius psītiam aer vel aqua virtus in aere calefacit seipsuz qḋ est incōueniēs.

Rñō ad francis. Ad rōnes francisci.

Ad primum istorū qz passiuum reducit ad gen⁹ cāe malis distinguo de mā: qz q̄dā ē materia i q̄ q̄da mde qua⁹ z quedā circa quam z ꝯcedo: q posito totali actiuo z passiuo: dum tñ sit materia nō solum in qua⁹ sed de qua z circa quam debite approximatis z c. pōt sequi effect⁹ posito tñ totali actiuo z passiuo: qḋ solum est materia in qua: nō ē tñ de qua nec circa quam nō oportet qḋ sequat effectus. Exemplum primi posito igne z ligno ꝯbustibili debite approximatis z c. necessario sequit ꝯbustio qz lignum est materia ꝯbustibilis nō solum in q̄ sed de qua: z circa quaz. Exemplū scḋi deus potest supplere cāitatem effectiuam notitie intuitiue possibilis nōis ḋ albedine pñte albedine tñ ipa corrupta vel ānichilata nō pōt causare notitiam intuitiuaz fm istum doc. z doctorem quaz sequit: qz nō ē nisi notitia rei p̄sentis z exñtis: vt exñs est: z hoc hñt ꝯcedere oēs illi qui nō distinguūt inter notitiam intuitiuā z intueri: siue inter visionem z videre qz sicut extitit declaratū super. 1. di. impossibile est albedinem ānichilatā videri fm istus posito totali actiuo z passiuo qḋ solum est mā in qua circūscripta mā de qua vel circa quā: nō oportet: q sequat effectus. Et tūc ad minorē dico: q intellectus possibilis est totale passiuum: vel receptiuū act⁹ intelligendi qz est mā eius i qua: nō tñ de qua vel circa quā nisi cum intelligit se: z iō nō sequit: q circūscripto obiecto in se z in sua specie possit cāri act⁹ intelligēdi. Et pōt reduci rō ꝯ eā accipiēdo eādē maiorē: z inferēdo minore sed posito deo supplēte cāitatē effectiuā albedinis si quāby in sensu ponit totale act⁹ū z passiuum visionis possibilis haberi de albedine igit corrupta vl ānichilata albedine pōt causari visio albedinis: cuius oppositū oportet ipsum ꝯcedere z oēs illos qui non distinguunt inter visionem z videre. Ad scḋm patet quid dicendum ex solutione tertie rōnis adducte ꝯ 2. ꝯclusionem. Ad tertium dico q accip t causaz diminute: nō enim probamus q ignis causat calorem in aqua effectiue z hoc precise q approximato igne si nō impediat: sequit talis effectus. Sed ex hoc probamus: q ad productionem caloris necessario requirit ignis in aliquo gñe cause: z q nō pōt reduci nisi ad genus cause efficientis ꝯuincit: q sit causa eius effectiua. In proposito autē nō ē sic: quia obiectum reducit ad genus cause mālis: non q sit materia cognitionis in qua vel de qua: sz circa quā vt dictum est supra. Per idem patet quid dicendum ad quartum quia obiectum nō est cā causa sine qua non: sed vere reducitur ad aliqḋ genus cause.

Ad argumenta principalia.

Rñō ad argu. Ad rōnes principales: Ad primam nego añs. Et ad probationem dico q sensibile nō causat effectiue actum sentiendi totalr nec partialr vt patet ex his que dicta sunt in scḋa ꝯclusione. Et q̄n dicit q sensus nō est totalis causa ipsius fm phz ꝯcedo de sensu possibili siue passiuo: totalis enim nō est totalis cā effectiua nec partialis actus sentiēdi sicut nec intellectus possibilis actus intelligēdi: sed sicut in aīa nostra est dare intellectum agentē qui sit totalis cā effectiua actus intelligendi: sic ē dare sensum agentē qui sit totalis cā effectiua act⁹ sentiendi. z istā credo esse intentionē phi: qz ratio ista moīnā: z c. nō minus probat q sit dare sensuz agentem in nobis qui sciat oīa facere in genere suo: q̄ intellectus. Et pōt reduci rō sicut superius fuit deducta ad probandam voluntatez agentē. Ad scḋam rōnem ꝯcedo q intellectus z volūtas causant effectiue act⁹ suos eo tñ modo quo dictum est in quarta ꝯclusione.

Jcorit questio satis necessaria. z c. Dist. 4

Circa distinctionē. 4 ī qua magister arguit de eterna generatiōe filij a patre inquirens vtrum ꝯcedendum sit q deus genuit deuz: z c. Quero istā q̄stionem vtrum potentia generandi in deo sit vera potentia ꝓductiua. Et videt pmo q non. qz potentia productiua nō recipit intra se actum sed act⁹ egreditur ab ea: sed generare nō egredit a patre: immo est pater z in patre ergo potentia quam hꝫ: et pater ad generare nō est potentia productiua sed magis identitatiuā. qz nihil est aliud patrem posse generare q̄ patrē posse esse ipsummet generare qḋ nō pertinet ad potētiā productiuam. Cōtra illud quo producens ꝓducit est sibi potētia ꝓductiua: sicut illud quo agens agit est sibi potentia actiua: sz potentia generandi in patre est illud: quo pater ꝓducit filium: ergo z c. Rñō In ista questione erūt 4 arti. qz Primo ponā aliquas distinctiones. Secūdo ꝯclusiones: Tertio mouebo dubia: z Quarto rñdebo.

Articulus primus Arti. 1

Quantū ad primū articulū distinguo. Primo de potentia: quia quedam dicit potentia logica: quedam vero realis z metaphisica: Potentia primo modo dicta dicit medium cōpositionis facte ab intellectu: z precise nominat non repugnantiā terminorum: talis est potentia qua homo potest eē animal: z qua triangulus potest habere tres angulos z vniuersaliter talis est potentia: qua dicitur possibile omne illud cuius terminis nō repugnāt: de tali dicit arist. 5. metaphi. c. de potentia q illud ē possibile cuius contrarium non est de necessitate veruz. Potentia vero dicta scḋo modo si sit potentia productiua de qua nunc querit est principium formale quo producens producit: sicut potentia actiua ē principium formale quo agens agit: z potentia intellectiua principium formale quo intellectus intelligit siue tale principiuz sit res distincta a producente siue non. Secundo distinguo conformiter de potentia generandi: quia potest accipi vno modo pro potentia logica: z sic in diuinis hec est possibilis: pater generat: quia isti termini non repugnant: hec autem est impossibilis: filius vl spiritus sanctus generat: quia isti termini repugnant: sicut hec est possibilis potentia sicut sumpta homo est animal: hec autez impossibilis: lapis est animal. Et isto modo non oportet q potentia generandi sit aliquod principium quo aliquis sit potens generare: sufficit enīz sola non repugnantia terminorum. Alio modo potest accipi potentia gēdi pro potentia reali z metaphisica: z sic potentia generandi in diuinis z in creaturis est principium formale: quo generās gignit genitum siue tale prīcipium sit res distincta a generante siue non. his premissis patet intellect⁹ questionis: querit enim vtrum potentia generandi in deo sit precise potentia logica qua pater potest esse ipsum generare sicut homo potest esse animal prout videt quibusdam an sit vera potentia realis z metaphi. z per cōsequens vera potentia productiua: prout videt aliqs z hec de primo.

Secūdus articul⁹. Arti. 2

Quantum ad scḋm articulum pono quattuor conclusiones. Prima est q in diuinis est vera potentia generandi: hanc probo: Primo sic: vbi

cunque est vere generans ⁊ vere genitus ⁊ vera generatio ibi est vera potētia generādi: hoc patet: q̄ ubicūq̄ est vere generās ⁊c. ibi est aliqd̄ principium quo generans gignit genitum: sed illud vocamus potentiam generandi: g̃ ⁊c. Et confirmatur: q̄ si negetur illa propositio perit oīs via probādi potentiam generandi eē in aliquo: sed cōstat q̄ in diuinis est generans vere ⁊ vere genitus: ⁊ vera generatio g̃ ⁊c. Ista rō ɔfirmatur auctoritate Aug. 5 spiritu ⁊ aia vltra mediū vbi dicit: q̄ sicut q̄ vult habet voluntatem: ita potestatem qui potest: sed implicatio ɔtradictionis est aliquem velle ⁊ nō habere voluntatem igitur implicatio est aliquem posse ⁊ nō habere potestatem g̃ ⁊c. quicūq̄ generat siue in diuinis siue in creaturis habet potestatem ū potentiam generandi. Scḋo sic: filius in diuinis est vere genitus: vel igitur ab eo: qui habet potentiam generandi ipsum: vel ab eo: qui nō habet potentiam generandi ipsum: scḋm dari nō potest: q̄ sicut implicatio cōtradictionis est q̄ aliquid creetur ab illo qui nō habet potētiam creandi ipsum: sic implicatio est q̄ aliquid generetur ab illo qui nō habet potentiam generandi ipsum relinquitur g̃ primum: ⁊ sic intentum. Tertio sic: sicut se habet agens ad potentiam actiuam: sic generās ad potētiā generandi: sed implicatio ɔtradictionis est q̄ aliquid sit vere ⁊ realiter agens ⁊ nō habeat potētiam actiuam: igitur implicatio ɔtradictionis est q̄ aliquid sit vere ⁊ realiter generans ⁊ nō habeat potentiam generatiuam. Et cōfirmatur: q̄ nunq̄ aliqs catholicus negauit quin in patre sit aliqd̄ principium: quo generandi filium ⁊ illud doctores vocant potentiā generandi: g̃ hec est sniā expressa magistri di. 7 per totum: igitur ⁊c. Scḋa ɔclusio est q̄ potentia generandi in diuinis est vera potentia productiua ⁊ hec est ad questionē ɔsiua prob. it aūt. Primo sic: vbicūq̄ generans est vere producēs: ⁊ genitum vere productū: ⁊ generatio vera productio: illa potentia generandi est vera potentia productiua patet ex terminis sed in diuinis pater generans est vere producens ⁊ filius genitus est vere productus: ⁊ generatio vera productio iuxta doctrinam. b. Aug. 5. de tri. per totum: ⁊ catholicam veritatem g̃ ⁊c. Et ɔfirmatur: q̄ potentia creandi est vera productiua: q̄ deus creans est vere producens: ⁊ creatura vere producta ⁊ creatio vera productio: igitur a sili potentia generandi erit vera potentia productiua: q̄ pater generās ē vere pducēs ⁊c. Secūdo sic: oīs potētia q̄ est ad aliquid pducendū ē vera potētia pductiua: sed potētia generandi in diuinis est ad aliquid pducendū: g̃ maior p3: q̄ oīs potentia q̄ est ad aliqd generandū est generatiua: ⁊ oīs potētia q̄ est ad aliqd pducendū est pductiua: minor aūt est nō: q̄ potentia generatiua pris est ad pducendū filium: sicut potētia spiratiua patris ⁊ filij est ad producendū spiritū sanctū g̃ ⁊c. Et ɔfirmatur sic: q̄ sicut se habet potētia actiua ad agendum: sic potētia pductiua ad pducendū: sed oīs potentia q̄ est ad aliqd agendum: est potentia actiua: igitur oīs potentia q̄ est ad aliqd pducendū erit potētia pductiua. Tertio sic: potentia pductiua filij in diuinis dicit perfectionē simplr: ergo ɔuenit deo formalr: ɔnīa est ansbel. mono. 15. ca. vbi ex intentione pbat: q̄ oīs perfectio simplr conuenit deo formalr: ans ɔcedit etiā ab aduersarijs q̄ potentia pductiua creature dicit perfectionem simplr: igitur multo magis vt dicit potentia pductiua dei ⁊ creatoris. Et ɔfirmatur: q̄ q̄cūq̄ actus ⁊ potentia sic se habent. q̄ potētia dicit pfectionē simplr actus aūt nō: nō minus imo magis enti q̄ pfectissimo simplr ɔpetit potentia q̄ actus: patet: ex terminis. sed potentia pductiua filij ⁊ spiritus sancti dicit perfectionem simplr: pductiones aūt nō: etiam per aduersarios: igitur nō minus imo magis enti perfectissimo simplr cuiusmodi est deus ɔuenit potentia pductiua filij ⁊ spiritus sancti q̄ ipsa pductio. Aureolus in 1. di. 7. q. 1. ar. 2.

Nec valet euasio dicentiū: q̄ potentia productiua filij vel spiritus sancti si esset possibilis diceret perfectionem simplr: nō est aūt possibilis s3 impossibilis: q̄ sequitur aliqua perfectio simplr est impossibilis deo: igitur deus non est simplr perfectus per inclusionem oīs perfectionis: qd̄ est hereticum. Et vlterius sequitur: igitur deus nō est deus: qd̄ est cōtradictio: Et cōfirmatur: q̄ si velle vel intelligere eēt deo impossibile: deus nō eēt simplr perfectus: q̄ hec dicunt perfectionē simplr: igitur a simili si potētia productiua filij vel spiritus sancti dicit perfectionem simplr ⁊ est in deo impossibilis deus non erit simplr ⁊ vlr perfectus igitur euasio data nō est catholica. Quarto ad principale sic: potentia generandi in diuinis non est precise potentia logica que solum est necessitas vel nō repugnantia terminorū: qualis est potētia qua homo vel leo potest esse animal: igitur est vera potentia productiua: cōsequentia patet: et fundamētū oppositum opinātium: qui ɔ dicunt potentiā generandi nō eē potētiam productiuā: q̄ solū est potentia logica: ans pbatur: q̄ potentia logica est precise potētia ad esse: nō ad agere vel operari: sicut patet de potētia q̄ homo pōt esse animal: ⁊ sic de alijs: sed potētia generandi in patre est precise potentia ad esse: ita q̄ nō ad agere vel producere: aliter pater in diuinis nō magis pduceret filium q̄ econuerso: quod est erroneum g̃ ⁊c. Et cōfirmatur: q̄ magister infra. di. 7. ɔcedit. q̄ eadem est potentia qua pater pōt generare ⁊ qua filius pōt generari: ⁊ q̄ potentia generandi sit in filio: hec aūt eēnt falsa si potētia generandi eēt precise potētia logica qua pater potest eē pater: sicut homo pōt esse animal: q̄ cōstat q̄ in filio nō est aliqua potentia: qua possit eē pater igitur talis est vera potentia productiua. Preterea. b. Aug. li. 3 ɔ maximū. 7. c. arguit sic: aut deus pater potuit gignere filiū sibi equalem ⁊ noluit: ⁊ sic inuidus: aut voluit ⁊ nō potuit ⁊ sic impotēs ⁊ infirmus: hec aūt illatio est nulla si negatio generatiue potētie esset negatio alicuius potentie: sed sequitur etiā per tenentes ɔ̄ ueni oppositā negatō generatiue potētie est negatio alicuius potentie: igitur potentia generandi nō solum est potētia logica: sed vera potētia pductiua: igitur ⁊c. Item. b. Aug. ɔtra eundem hereticū ibidem arguit sic: si pater nō potest generare filium sibi equalem vbi est oīpotentia dei patris: hec aūt illatio est nulla: sicut ⁊ precedēs si potentia generandi nō pertineret ad oīpotētiam: s3 bene sequitur potentia generandi pertinet ad oīpotentiam: igitur nō solum est potentia logica: sed vera potentia pductiua: g̃ ⁊c. Ad istas tamē auctoritates quidam doctor.

Aureolus q. 1. supra arti. 3.

Multipliciter respondet. dicit q̄ nō intendit. hec Aug: q̄ potentia generandi pertineat ad oīpotentiam patris: cum quicqd pertinet ad oīpotentiam sit perfectio simplr ⁊ per ɔnīs cōe patri ⁊ filio: sed arguit g̃ ibi vt dicit ɔtra hominem: q̄ contra hereticū maximinū qui putabat q̄ potuisse gignere creatorem celi ⁊ terre esset magna potentia. Et quōm ferebat: q̄ pater esset potentior filio Et ex eodem

medio vt dicit iste doc. arguit Aug. contra eu: Qm mo filius sit oipotens alioquin pater no erit omnipotens nisi potuerit si voluerit oipotentem filium generare no igit fallit mens Aug. q potentia generandi sit aliqua pductiua potentia alioquin in eisdez verbis contradiceret sibi: qd patet ex duob: vt dicit iste doc. primo. qz dicit patrez no esse oipotentem nisi oipotentem filium genuisset: no qz no potuit p hoc excludens ab oipotentia potentiam generandi. scdo qz ait filium no genuisse: no qz no potuit hoc est no rone ipotentie alicuius. Sed ad veritatez expositionis huius contradicit dicti. b Aug. et dici, ppriis primu pz: qz. b. Aug. vult q potentia generandi no solu sit in patre sed etia in filio arguebat n. hereticus contra eum sic: si pr posset gnare: cum filius no possit gnare pr erit potentior filio. Ad qd rndet. b. Aug. vbi supra. c. 13. d. q filius no genuit no qz no potuit sed qz no oportuit: qd expones magister di. 7 c. 5. dicit: q n gz no: potuit e dictu q n ex ipotetia sint qz potentia gnandi ei filio vt declarat magister ibide. c. sequete vult g. b. Aug. q fili no eet oipotens: si potetia gnandi no esset in eo et per consequens potentia gnandi fm. b. Aug. et magri pertinet ad oipotentia. Preterea qui dicit patrez no ee oipotente: nisi possit oipotente filiu gnare no excludit ex oipotentia potentia gnandi oppositu predicati infert oppositu subiecti: sed b. Aug. dicit hoc expresse vt pz per auctoritate superius allegata g fm eu patet qz iste doc. in eadem questione dicit: q potetia pductiua dei et creatoris dicit perfectione simplr nunc vero dicit oppositum pbat. n. q talis potetia no pertinet ad oipotetiaz qz quicqd ptinet ad oipotentia est pfectio simplr et p ons coepotens et filio et ista contradicit expresse. Et cofirmat: qz vel potentia pductiua dei et creatoris est perfectio simplr vel no. si dicat q no contradicit sibi euidenter: si dicat q sic: igit no probat q no ptineat ad oipotentia. cum sit perfectio simplr: qz quicqd ptinet ad oipotetia dicit pfectionem simplr cuius oppositu dicit in hac solutione. Preterea ro. b. Aug. fm istum doc e bona contra arrianos q putabat: q posse gignere creatore celi et terre esset magna potetia: igit est bona contra eum: ipse. n. cocedit q ista sit magna potentia imo cocedit q dicit perfectione simplr: qz potetia pductiua creature importat pfectione simplr: no multo forti vt dicit potetia pductiua dei et creatoris: pz igit q ex potetia illa contradicit no solu dicti b. Aug. sed etia dicti, ppriis: et per ons pz illa sclusio. Tertia sclusio est q potetia gnandi in diuinis est potetia pductiua verbi:

pbat primo sic: oe qd pducit aliqd realr a se distinctu habet potetia pductiua respectu illius: sz pater gnans in diuinis vere et realr pducit filium realr a se distinctu: g maior pz: qz oe qd vere et realr pducit alteru habet potetia per qua pot illud pducere: sed potetia pductiua no est aliud q potentia p qua pducens pot alteru pducere: g minor aut e catholica: igit et c. Scdo sic filius in diuinis e vere pductus: vel igit ab illo qui habet virtute pducendi ipm vel ab illo q habet potentia pducedi ipz. scdm dari no pot: qz sicut est implicatio q aliquid generet ab illo: q no habet potentiam generandi ipm: vt patet ex. 1. ° ne: ita est implicatio q aliqd pducat ab illo q no habet potentia pducendi relinquit g primu: et sic intentum: qz ostat q talis potentia no est nisi potentia generandi et p ons potetia generandi in diuinis est potentia pductiua filii. Ista sclusio posset sfirmari pluribus aliis ronib: verum qz satis euidenter sequit ex precedenti: qz sequit potentia generandi in diuinis est vera potentia pductiua: igit est pductiua verbi: icirco pertransco. Quarta sclusio est q lz potentia generandi in diuinis sit potetia pductiua verbi no e tn pductiua siue electiua gnationis actiue. Et hoc

pbat primo sic implicatio contradictiois est. q formale ostitutiuuz suppositi totalr in pducti sit elicitu vel pductum: hoc pz: qz oppositu predicati infert oppositu subiecti: gnatio actiua est huiusmodi g. pbat minor: qz paternitas e formale ostitutiuu suppositi paterni: qd est totalr improductuz paternitas aut et generato actiua ide sunt penitus solu distincta noi alr vt pz per magrm di. 27 igit et c. Secudo sic. si generatio actiua sit elicita vel pducta: eius principiu electiuu aut est e entia vl ppetas vel persona: no ecentia: qz cum nihil elicat nec producat seipm fm Aug. 1 de tri. c 1. gnatio actiua in diuinis no eet elicita: qd e erroneu. Nec ppetas qz vl ppetas pris puta prnitas vl ppetas filii vel spiritus sancti no paternitas: qz sequeret: q gnatio actiua no esset paternitas: qd est contra magrm et veritate: nec proprietas filii vel spiritus sancti: qz repugnat ppetati persone pducte elicere formale ostitutiuu eius a quo pducit. Nec persona: qz vl psona patris vel spiritus sancti vel alia: no psona patris tu qz distingueret realr a patre tum qz nullum suppositu elicit vel pducit formale ostitutiuuz sui. Nec psona filii vel spiritus sancti: tu qz pater nihil accipit a filio nec a spiritu sancto: sed econtra tu qz pater aliquo mo eet a filio et a spiritu sancto: tu qz cum pater sit pr. qz gnat pr haberet a filio et a spiritu sancto: q eet pr: qd no coson at catholice veritati. Nec ab alio. quia tuc in diuinis eet quaternitas psonaru. qd e contra determinationem ecclesie vt patet extra de su tri. c. dednam. Tertio sic repugnantia contradictionis e q realis proprietas suppositi diuini: qd fm nihil sui est ab alio sit elicita vel producta: sed gnatio actiua e realis ppetas g et c. maior pz: qz si talis ppetas eet elicita: vel eliceret ab alio vel ab illo cuius e ppetas: si ab alio: igit suppositu cui eet fz aliqd sui ab alio et ex supposito fz nihil sui e ab alio et sic contradictio si ab illo: cu nihil elicit seipm distingueret realr ab eo et p ons tale suppositu n erit suppositu diuinu q e ctra positu: et sic contradicto: maior. pbat: qz gnatio actiua i diuinis e realis ppetas pris pr aut fm nihil sui e ab alio: qz fm regulam. b. Aug. sicut quicquid hz filius hz a patre: sicut quicqd hz pater habet a se. Quarto sic nullus actus pprius primi suppositi diuini elicit ab alio et ex quo e separabilis ab eo e elicitus vel productus: gnare e huiusmodi g maior pz qz ex quo e actus pprius primi suppositi diuini no el eet ab alio et ex quo e separabilis ab eo no elicit ab ipo et sic a nullo: minor e no. igit et c: et hec de scdo arti. Tertius et quartus arti.

Qantu ad. 3. et. 4. arti. contra sclusiones istas mouenda et dissoluenda sunt dubia. Et primo contra tres primas sclusiones sit quedam opinio que ponit q potentia gnandi no nominat aliqd principiu pductiuuz in diuinis nec per ons e potentia productiua: sed solu identitatiua sicut potentia qua deus pot esse deus vel pater pot esse pater

Aureolus vbi supra ar. 2.

Et pro opinione arguit multipliciter: Primo sic vbi productio no e elicita: vbi no e potentia pductiua: sed in diuinis generare et spirare no sunt productiones elicite: qz pater nihil habet elicitum: et po

fissime id quo formalr cōstituitr in esse suppositi: nō potest esse elicitiuū z aliunde alr nō eēt suppositū pductum: ḡ zc. Preterea posse esse patrem nō ē posse potentie pductiue: sed ē posse ɔnexionis necessarie: eo mō q pōt eē aīl vel diameter pōt nō cōmensurari coste: sz posse generare i deo nō ē posse potentie productiue: maior pz: qz si posse eē patrē caderet sub aliqua potētia pductiua: necessario pr pduceret eē in eē prem in diuinis: qđ ē erroneū: minor pbatr: qz idem ē prnitas z gñatio: igit idem ē posse eē prez z posse generare. Et ɔfirmatr ɔ istas duas potētias z ipotētias pr pot esse pr. filius nō pōt esse pr: pr pōt generare: filius nō pōt generare: nō esset verum nisi posse generare z posse esse prem eent idem. Preterea. si potentia generandi ē vera potētia pductiua: aliqua pfectio simplr in pre que nō est in filio z sic filius nō esset simplr perfectus: qđ ē erroneum: ɔña pbatr qz potentia pductiua creature importat pfectionem simplr: igit multo fortius potentia pductiua dei z creato: igit si potētia gñandi sit vera potentia pductiua: cum potētia gñandi nō sit in filio: aliqua perfectio simplr erit in pre que nō erit in filio. Preterea: cuius negatio nō ē negatio potentie: ipm nō ē formalr potentia: sed negatio gñatiue potētie nō ē negatio alicuius potētie sed impossibilitas terminorū tm nō ḡ zc. maior pz: qz negatio potētie ē negatio alicuius qđ ē formalr potentia: minor ē. be. Aug. ɔ diuini ɔ maximinū li. 3. c. 13. o. q filius non genuit: nō qz nō potuit: sed qz nō oportuit: qđ exponens magister di. 7. dicit q nō potuit est dictu q nulla impotentia seu negatio potētie fuit: alio quin denegaret filio aliqua potentia quā babet pater: z ita eēt pr potentior filio z plures potentias babens: cuius oppositum Aug. dicit z fides. Preterea: in pre formalr z necessario nō pōt poni aliq potentia medians inter ipm z sum formale: igit potentia que dicit possibilitatem sil z necessitatez terminorum: boc pz qz si poneret potentia producti ua inter ipm z suū formale sequeretur ipsum pduceret suum formale: quod eē oio impossibile. sz res importata p generare ē formale ɔstitutiuū pris sic q per illam rem pr est formalr suppositum reale: z potentia gñandi medians inter prem z gñare nō ē potentia productiua ḡ pura necessitas z actualitas terminorū: sicut bō babet potentiaz vt sit animal. Preterea pbs dicit. 5. metaphi q negatō alicuius pprietatis debite gñi aut spēi dicitr priuatio in cōtento infra genus: vel speciez vñ talpa dicitr priuari visu qz genus animalis babet visuz: sed priuatio potentie est impotentia: igit illud pōt dici impotens: qđ caret potentia debita suo gñi: sz sic est q filius caret potentia gñandi: igit si potentia generandi est potētia pductiua: filius carebit potentia debita alicui eiusdem rōnis z p ɔñs impotens dici poterit: z erit in eo impotentia: qđ negat mgr z Aug. z fides. Preterea cuius oppositū nō ē impotētia: sed impossibilitas: ipm nō ē potētia pductiua sed tm impossibilitas terminorū: sicut patet q ia diametro nō posse mensurare costā non est impotentia sed impossibilitas sed expresse dicit magister q filiū nō posse generare nō est impotentia: sed est nō oportere ita eē: qz filius pprietate necessitatis filius est: qua oportet eū nō esse prem: igit potentia gñandi nō est principiū pductiuū. Preterea: mgr in principio 7. di. e ita etiaz eq ip tat duas ppositiones pater nō babet potētiā: q posset eē filius: filius nō babet potentiam qua possit esse pr. sed cōstat q ipotētia qua pr nō pōt eē filius: nō est carentia alicuius potentie productiue sed impossibilitas pura z repugnantia terminorū igit nec ipotētia qua filius nō pōt eē pr: bec aūt est eadē cum illa: qua nō pōt generare igit nō posse gñare nō ē negatio potētie pductiue. Preterea: si potentia gñandi sit aliqđ formale principiū quo pr eliciat gñare aut illud est paternitas: aut essentia aut tota psona vtrunq includens: nō prnitas: qz gñare z paternitas sunt eadem res solum distincta roi alr. vt dicit mgr: idem aūt nō pōt esse principium pducendi respectu suipsius nec psona: qz tunc gñare egrederet a persona: z eēt aliud realr ab ea cum nibil egrediatr a se nec essentia per eandem rōnem: igit ipossibile est poni q generare importet aliquam potentiā. vel principiū pductiuū Et cōfirmatr: qz si gñare pfluxeret ab aliqua potentia pductiua ipm eēt qđā possibile p ducunquātū generare facit ipm eē prem: z itez pr ageret in se cādo in se generationē: z ipiratio nem z infinita impossibilia que sequuntr nō igitur pōt poni gñare profluere a gñatiua potētia tāq a pncipio pductiuo formalr: Ista videtr intētio pbi 12. metaphi. dīcit q ōnis videatr q oē agens babear potentiā qua possit agere: nō tn est sic: qđ exponit comentator cōmento. 30. d. q impossibile est q ois motor z agens babeat potentiā mouendi z agendi: oē. n. eternū ē actio pura: z oē qđ est actio pura nō babet potentiā: sed cōstat q deus pater producens est eternus z actio pura in producendo: ḡ nō oportet q babeat potētiā pductiuaz. Itē in eodem. 12. probat q pmus motor nō est in potētia ad motionē imo sibi repugnat rōne sue perfectionis sed potētia generandi si eēt pductiua non eēt dubiū q eēt actiua: ḡ talis potētia non ē ponenda in deo. Ad rōnes aureoli. Rño ad aureol.

Ad primum istorum: nego maiorem: qz lz vbi productio nō sit elicitiua ibi nō sit potētia pductiua illius pductionis pōt tn esse potētia pductiua illius termini pducti p illam pductionem igit sic arguēdo p cedit a pluribus causis veritatis ad vnā z per ɔñs cōmittit fallā ɔñtis. Ad secūm dico ad maiorem q lz posse eē patrem nō sit posse potentie pductiue respectu paternitatis vel generatiōis actiue: qz sic pater produceret in esse patrē eē posse potētie pductiue respectu verbi qz iō pr qz generat filium vel verbum: z sub isto sensu ē admissa minore concedo q posse gñare in deo nō est posse potētie pductiue respectu gñationis actiue: vel paternitatis: sed respectu suppositi verbi. Et ad ɔfirmationem mgri ɔcedo q posse eē patrem z posse gñare idem sunt: qz pr nō est pr nisi qz gñat: nec pōt eē pr nisi qz pōt gñare: z iō filius nō pōt eē pr qz nō pōt gñare sed ex boc nō sequitr q potentia gñandi in pre nō sit vera potētia pductiua verbi lz sequatr q nō sit potentia productiua gñationis actiue: vt pz ex dictis. Ad tertiū nego ɔsequētiā. Et ad probationem ɔcedo: q potētia productiua dei creatoris dicit perfectionē simplicitr z ex boc ɔcluditr q necessario cōueniat deo formaliter vt pz ex tertia rōne superius adducta sed qñ dicitr q potentia gñandi nō est in filio falsuz ē: imo oppositum buius ponit be. Aug. z magister in lra di. 7. Ad quartū nego minorē Et ad probationē dico: q Aug. z mgr dicūt oppositū vult. n. b. Aug. q filius nō genuit: nō qz nō potuit. i. nō: qz nō fuit in ipso potentia gñandi: z bec est glosa mgri Et qñ dicitr: q mgr dicit. q non potuit est dictu q nulla impotentia vel negatio in potentia fuit: ista propositio pōt babere bonuz vel malum intellectum: pōt quidē babere bonum si di

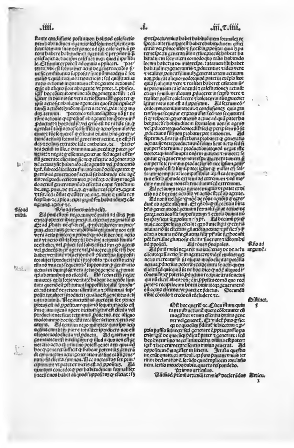
eat. q nõ potuit: est dictu q nulla impotentia fuit: id est. q nõ posse nõ prouenit ex eo q potentia gñandi nõ sit in filio: pōt et habere malū si intelligat q nulla potentia fuit .i. q potētia gñandi nõ sit aliqua potentia prīn intellectū habuit mgr̄ sed3 arguēs: r iō cō nulla. Ad quintū ɔcedo ɔ̄nem: qz iō ũ sequit q potentia gñandi in pr̄e nõ sit potētia productiua gñationis actiue ꝑ quā pr̄ ɔstituit: r c. sz ex hoc nõ sequit q non sit potētia productiua verbi. Ad sextum pz q procedit ex falso fundamēto: qz supponit q potentia gñandi nõ sit in filio: qd est falsum. Ad septimū dico: q peruertit dicta mgrī qz nõ vult mgr q filium nõ posse gñare nõ sit in potentia .i. q negatio potētie gñandi nõ sit in potētia: sed iō nõ posse gñare nõ est in potētia in filio: qz in ipso ē potētia gñandi lz nõ sit nec eē possit act' gñationis: r hec est sñia .be. Aug. qm mgr exponit. Ad octauū dico q i diuinis gñare r posse gñare idē sunt qz ibi nõ differunt eē r posse esse: r iō posse eē includit duo .s. potentiam gñandi r ipsum gñare: r qz i diuinis posse gñare r posse eē prem idem sunt: posse eē patrem includit potentiā gñandi r ipm gñare. Quibus premissis: dico q filius nõ habet potētiā qua possit eē pr̄ lz habeat potētiā gñandi nõ tñ habet ipm gñare nec habere pōt r iō nõ pōt esse pr̄. r sic loquit mgr: r iō cōcedo q nõ posse eē prem vel nõ posse gñare nõ ē negatio potētie pductiue: qz ista possunt negari ab aliquo hñte potentiam gñandi: sed nõ habere potentiā gñandi est vere r realr negatio potentie pductiue. Ad nonum ɔcedo q potentia gñandi nõ est aliqd formale pncipiū quo pater eliciat gñare: est enī formale pncipiū quo producit verbū in vtrū aūt tale pncipiū sit essentia vl paternitas vel persona videbit di.7. Ad cōfirmatione pz q supponit potentiā generandi eē productiuā siue elicitiuā generationis actiue: qd nõ ē verum. Ad auctoritates phī r comentatoris dico q potētia quedam ē abiciens actū r quedā cōiuncta actui vt pz per phm. 2. de aīa. Intentio g phī r comētatoris ē q primus motor cū sit etern' nõ habet potentiam abicientē aliquotiens actum: sic q nõ moueat r mō nõ habet cū potentiā semper ɔiunctā actui: r iō sm. eos est actio pura id est semp agens siue mouens: r q illa sit intentio comētatoris pz ibidē dicit .11. i pncipio illius comēti exponens verba phī. d. q primus motor ē actio pura: sine aliqua potentia q in nulla hora e motor in potentia .s. .11. nõ fuerit actio pura: sed cum potentia aliqua hora erit in qua nõ erit motor igit loquit d potētia abiciente actū r nõ de potētia simplr igit dicta phī r comentatoris non sunt ad propositum.

Contra quartam conclusionem quidem doctor noster argūt.

Michael Michael de massa in .1. di 5. q. 2. ar. 2.

Primo sic. quandocūqz vnum relatiuū infert aliud r producit ipsum sm veram habitudinē originatur oportet ibi esse originationem r principiū elicitiuū originationis tāqz actionis: r elicitiuū termini originati tāqz acti vel producti: sz in diuinis vnū relatiuū infert aliud r originat: igitur oportet ibi esse originationem r principium elicitiū: r c. maior patet: minor dato: q non sit ibi vera originatio: igit ibi non erit verum originatum. Itez dato: q non sit ibi verum principium elicitiuum originationis tāqz actionis arguitur illa originatio non est vera actio de genere actionis. Item dato: q non sit ibi principium elicitiuū termini originati tāqz acti vel producti: ergo erit originans r originatuz sine principio originatiuo, r elicitatiuo: qd est contradictio. Preterea. in omni supposito i quo respectu alicuius termini pducti ē duplex quo: scilicet principium elicitiuū r ipsa met productio de gñe actionis idē ē pncipiū elicitiuū siue pductiuū: actōis r termini producti sub alia rō r alia ratione: quia actionis quoddā est principium productiuū tāqz eius quo agit sicut actione nam actio est sm quā agēs agere dicit sz auctorē sex pncipiorū termini vero pducti est pductiuū tāqz ei' qd sic termini producti agens agit sed in pr̄e in diuinis respectu filij pducti est duplex quo .s. eēntia que ē quo sicut pncipiū elicitiuū: r ipsa actio que est quo sic actio sz quā pater pducit filium g essentia diuina eadē penitus exñs ē pncipiū elicitiuū: siue pductiuū generationis actiue tāqz actionis r filij tāqz termini pducti. Preterea: sicut se habz spiratio actiua stando infra ambitū efficient vl originant ad supposita pr̄e r filij: ita se habet generatio actiua ad suppositum pr̄is: sed stando infra dictam habitudinem pr̄ r filius nõ habēt spiratione actiuā nisi elicitiue: ita q spiratio actiua vere est elicitiua sic actio igit eodem mō pr̄ habet generationē actiuā maior pz: qz ex quo excipit eadem habitudo r sm eandem rōnē: oportet: q vniformiter se habeant: minor aūt est nota vt dnt g r c. Preterea: illud a quo nõ est generatio actio: nec tāqz terminus pductus nec tāqz productio sm qm agens producit: nõ pōt generare siue producere aliquid actiue: sed parte a patre nõ est generatio actio: nec sicut terminus pductus nec sicut productio sm quā agēs habet: q pducat actualr pductuz: igit pater nihil producit actiue: qd est erroneū: probat maior: qz sicut dicit auctor sex pncipiorū: actio est sz quā agere dicimur. si g nõ se habet actiue ad generationē q est actio nihil pducit actiue. Preterea si per impossibile poneret calefactio i aliquo nõ hñte ad ipam aliquo mō habitudinem cause efficient sequeret: q inter calefacionē r habēs eaz sit precise formalis habitudo vel quasi formalis: sed per habitudine formalē precise nõ habet aliqd suppositum q efficiat aliqd aliud a se: g habens affectionez sic calefactionē actiuā dūmodo nõ habeat eā actiue sic q habitudo habentis calefactione ad ipsaz calefactionē sit hītudo infra ambitū agētis nõ potest per illā calefactionez aliqd producere actiue.

Preterea sicut se habet formalis perfectio ad denominandū aliquid denominatione formali: sic suo mō actualis perfectio actiua q est actio ad denominandū aliqd denominatione actiua: sz impossibile est q aliqd denominet tali denominatione formali: nisi stando infra ambitū denominationis formalis: nam qm aliquid habeat ad calorē habitudinē efficient si nõ habeat hītudinem formalem nõ diceret calidū: sicut pz de deo: g eodez mō si aliquid haberet ad actionē hītudinem formalem si nõ haberet habitudinem efficientem: nūqz diceret actiue agere vl efficere: igit si pater i diuinis non habeat ad gñetionem actiuam habitudinem agentis ita q sit pater sit pncipium elicitiuū ipsi pater per huiusmodi generationem nihil producit actiue: qd est erroneuz. Preterea qm duo extrema respiciunt se mutuo precise per aliquod mediū eandem habitudinem habet extremum ad extremum quam habent extrema ad medium quia dato q aliter se mutuo respiciant: igitur non se respicient per illud medium precise: sed calefaciens respicit calefactū per calefactionem tāqz per medium: ergo eandem habitudinem habet calefaciēs ad calefactum: quam habet ad calefactionem sed

stante conclusione posita: non habz ad calefactionem habitudinem agentis: sed solum respicit eam sicut formam suam: ergo nec ad ipsã calefactionem poterit habere habitudinem agentis ⁊ per ꝯñs nunq̃ calefaciet active ipsam calefactionem: quod ē impossibile. Et similiter potest ad omnia applicari. Preterea ubi est formaliter actio de genere actiõis sive sit constitutiva suppositi sive nõ: in eodem ē formalis ⁊ quiditativa ratio actionis: sed quiditativa ratio actionis inquantum est de genere actionis ē q̃ sit ab aliquo sicut ab agente ut patet .3. phisico. igitur hoc cõvenit omni actiõi de genere actiõis: cū igitur in divinis sit vera actio formaliter oportet q̃ ipsa actio sit ab aliquo agente: in quo sit pricipiū eius tanq̃ actiõis: & nõ tanq̃ rei acte vel pducte p modū termini. Preterea vel intelligis: q̃ nõ sit de rõne actionis q̃ egrediatur ab agente: tanq̃ terminus pductus: ⁊ hoc ꝯcedit: vel q̃ nõ est de ratiõe sui q̃ egrediatur tanq̃ actio: sed sufficit q̃ actio formalis sit eius: ⁊ tūc sequeret q̃ essentia divina hñs generationē activā formaliter generaret active. qd est ꝯ fidē ⁊ ꝯciliū extra: de fide catholica. ⁊c. Preterea ꝯciliū in illo. c. damnamus ꝯcedit q̃ pater generat: ⁊ negat q̃ essentia generat sed negat essentiā generate elicitive sicut q̃ essentie ad generationē activā sit habitudo cãe agentis vel pducentis igitur. sub eodē intellectu sm intētionē ꝯciliū oportet q̃ patris ad generationē activā sit habitudo cãe agẽtis: vel producentis. minor pz. at: qz ꝯciliū in negãdo activā generationē a essentia capit sententiam be. aug. pmo. de tri. c. 1. q̃ nulla res seipsaz gignit ut sit. sed cõstat q̃ cõiter be. aug. dicit q̃ nulla res seipsam ⁊c. ipse accepit gignē sm habitudinez cãe agentis. igitur ⁊c.

Rño ad
micha.

Rño ad rõnes michaelis.

Ad pmū istorū nego. maiorē quãtū ad illud pmū eius: q̃ oportet ibi ee pncipiū. elicitivū originatiõis. Et ad pbati nē q̃n dicit. q̃ nõ sit ibi verum pncipiū. elicitivū generatiõis illa originatio non erit vera actio p interceptionē: qz nõ est de rõne actionis ut actio est: licz forte sit de rõne actionis limitate est elici. vel pduci sed solū est ei id sm qd agens vel pducēs dicitur agere vel pducere. ⁊ pterea hoc habet veritatē ubi actio nõ est ꝯstitutiva suppositi totaliter iproducti: sic i proposito. Potest etiā dici q̃ ista rõ una cū sequentib⁹ supponitur q̃ generatio activa in divinis sit vera actio de genere actionis: qd ab omnibus nõ cõcedit. Ad scdm etiā nego maiorez: qz lz forte veritatē habeat de actiõe limitata que nõ est ꝯstitutiva suppositi totaliter iproducti: nõ tamē de actione illimitata ⁊ ꝯstitutiva suppositi totaliter iproducti: qualis est generatio activa in divinis. Nec auctoritas auctoris sex principiorū est ad ppositum: quia nõ sequitur actio est sm quam agens agere dicitur igitur est elicita vel producta: nec sicut terminus pductus. nec aliquo modo: immo hoc accidit totaliter actioni ⁊ etiā creature. Ad tertium nego minorez: quia spiratio activa cum sit in patre totaliter iproducto non est aliquo modo elicita vel pducta. Ad quartum nego maiorem: si intelligatur q̃ illud a quo non est generatio actio elicitive nõ potest generare: quia ad hoc q̃ generet sufficit q̃ habeat potentiaz generãdi cõmunicatam actu generationis: sive talis generatio sit elicita. sive non. Nec auctoritas sex principiorum: ut patet ex dictis est ad ppositū. Ad quintum concedo: q̃ per habitudinem formaliter precise non habet aliquod suppositum q̃ eliciat: sz

q̃ respectu unius habet habitudinem formalez respectu alterius potest habere habitudinem efficientis vel pducentis: ⁊ sic est in pposito: quia lz pater respectu generatiõis active precise habeat habitudinem formalem eo modo quo talis habitudo locum habet in divinis respectu tamen filii habet habitudinez generantis ⁊ pducentis: ⁊ ideo vere ⁊ realiter pducit filium: lz generationem activam non pducat aliquo modo: quod patet in exēplo suo: quia si aliquis vere ⁊ realiter haberet calorem sive potentiam calefaciendi ⁊ calefactionez activā: etiam simulum istorum pduceret in seipso vere ⁊ realiter posset calefacere ⁊ calorem in alio pducere: igitur ratio non est ad ppositum. Ad sextum cõcedo minorem. minorem. ⁊ conclusionez quia gratia forme sequitur ex premissis sed non sequitur nisi q̃ respectu generationis active ad quã pater habet precise habitudinem formalem non sit agens vel pducens: quod concedit: sed q̃ per ipsam nõ sit pductivus filii non probatur per rationem. Ad septimuz. si ratio esset bona probaret q̃ generatio activa sit vere producta. nõ solum sicut actio sed sicut per se terminus productionis: quod negat iste doctor: quia assumpta eadem maiore: ⁊ minore: sequitur q̃ si generans non respicit generationem sicut per se terminum productionis nec ipsum genitum: quod est falsum. patet igitur q̃ maior est falsa immo implicat icompossibilia. qz si eadem penitus esset habitudo extremi ad extremum ⁊ ad medium: medium non esset medium sed extremum.

Ad octavum nego minorem. quia ut patet ex dictis nõ ē de rõne actiõis ut actio est: ⁊ ē ab agente.

Ad nonū intelligo q̃ nõ ē de rõne actiõis q̃ egrediatur ab agēte aliq̃ mõ. Et q̃n dr. q̃ tūc eēntia divina hñs generationē activam formaliter gnat active: nego: qz actiões sūt suppositorum ⁊ eentia divina nõ ꝯ sipaz sicut suppositum: lz pr. Ad decimū pz: q̃ male accipit sniaz cõcilii: qz nõ intelligit q̃ eēntia divina nõ sit elicitiva gñatiõis active: ⁊ pr sic: sz q̃ eēntia divina nõ sit gñativa filii pr aūt sic: hoc aūt pōt fieri. sive gñatio sit elicita sive non: ⁊ ideo nihil ad ppositū. Ad rõnes pncipales.

Rño ad
argumē.

Ad pmā multi negarent maiorē: etiaz de de actu elicito: qz si actio sit in agente: ut videt multis: cuz actio in creaturis sit aliquo modo elicita potētia activa pductiva poterit recipe intra se actū quem eliciet: sed quicquid sit ne hoc: dico q̃ nõ ē aliquod incõveniēs: q̃ potētia pductiva recipiat itra se actuz qui nõ elicit ab ea: ⁊ sic ē in pposito eo mõ quo recipere ⁊ recipi locum hñt in divinis: qz generare nõ est actus elicitus: ut patet ex pdictis. Secundã rõnē cõcedo ⁊ credo eã cõcludere ⁊c.

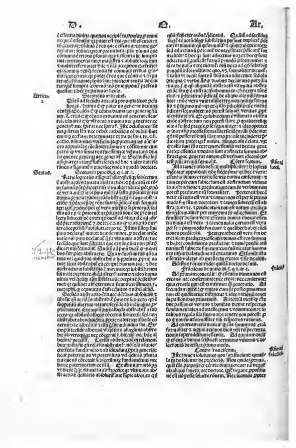
Distinct.
5

Ost hoc querit ⁊c. Circa istam quintam distinctionē quero cõformiter cū magistro: utrum essentia divina generet vel generet. Et videt pmo q̃ sic: qz de quocūq̃ pdicat subiectum ⁊ ppria passio subiecti: sed generare ē ppria passio patris: igit de quocūq̃ pdicat pater ⁊ generare: sed hec ē vera: immo necessaria: eentia divina est pater: igit ⁊ hec erit vera: essentia divina generat. Ad oppositum ē magister in littera. In ista questione erūt quattuor articuli. qz pmo ponam unius terminum declarationē. secūdo quadruplicem conclusionem. tertio movebo dubia. quarto respondebo.

Primus articulus.

Quãtū ad primū articulū termin⁹ declarãdus

Articu.
1

ē essentia diuina que non accipit in ꝓposito ꝓ omni re que ē essentia: qꝛ pater est res que est essentia: ꝛ tñ generat: ꝛ filius ē res que ē essentia: ꝛ tamē generatur: sed accipitur pro natura ipsa diuina que cōmunis ē tribus ꝑsonis qꝛ de essentia sic sumpta fuit controuersia inter magistrū ꝛ abbatē ioachim ꝛ multū refert inter hāc ꝛ illā acceptionē eentie: qꝛ lꝫ omnis res q̄ ē eētia sit cōmunis tribus ꝑsonis sicut eētia qꝛ pater ē res que ē eētia: ꝛ tñ pater nō ē filius nec sp̄us sanctus: sicut eentia de eentia igit̄ sumpta scđo mō nō p̄mo ꝓponit̄ presens questio: ꝛ hec de primo articulo.

Articu. 2 Secundus articulus.

Quātū ad secūdū articulū pono quattuor ꝯclusiones. Prima ē ꝙ pater no generat diuinā eentiā Secūda ē ꝙ eentia diuina non generat filium. Tertia e: ꝙ eētia in diuinis nō generat essentiā. Quarta e: ꝙ ist eentia diuina nec generat nec generat̄: nec spirat nec spirat̄. Iste ꝯclusiones sūt magistri in lr̄a. nec debet catholicis eē dubie sunt enim ꝑ ecclīam determinate extra de sum. tri. ꝛ fi. catho. dānamus. vbi sic mq̄t. ꝓpterea nos aūt sacro approbāte cōcilio credimus ꝛ cōfitemur cum petro ꝙ vna suma res sit essentia: vel natura diuina que nec generat nec generat̄ ꝛc. Sed difficile ē assignare ratione sufficietē ad hac ꝛ ideo diuerse rōnes assignant̄ a diuersis: vnde a quodā doctore.

Scotus. Scotus in p̄mo di. 5. q. 1. ar. 1.

Ratio logicalis assignat̄ ista: quicūqꝫ subiectum ē abstractū vltimata abstractiōe: ꝛ p̄dicatū ex rōne sua nō pōt p̄dicari nisi formaliter: ibi nō pōt ꝓpō eē vera nisi p se in p̄mo mō: sed ista ꝓpōne eentia diuina generat: subiectū ē abstractū vltima abstractiōe ꝛ p̄dicatū de rōne sua nō p̄dicat̄ nisi formaliter: igit̄ ꝓpō nō pōt eē vera nisi sit p se p̄mo mō. sed ista nō e p se p̄mo mō: qꝛ p̄dicatū non ē de p se intellectu subiecti oē enim qđ dicit̄ ad aliquid ē ad aliqđ p̄ter relationē. 7. de tri. c. 2. ita ꝙ relatio nō ē inter cōceptū illius absoluti. ergo ꝛc. Istius sillogismi p̄mo declarat̄ maior: deinde minor. ꝓ declaratiōe maioris. p̄mo declarat̄ q̄ sit vltimata abstractio: secūdo que sunt p̄dicata que ex rōne sua non pn̄t p̄dicari nisi formalit. Quātū ad p̄mū dicit̄ ꝙ mentibus ē triplex abstractio. Vna in substantijs q̄n natura vel quiditas abstrahit̄ a supposītis ꝓprie nature sicut abstrahit̄ cū cōcipit̄ humanitas: ꝛ hec abstractio in substātijs ē maxima: qꝛ substātie non sūt nate ꝯcernere aliqđ alterius nature: ꝛ ideo humanitas vel q̄cūqꝫ alia sbstātia sic ꝯcepta ē p̄cise ip̄a: met: qꝛ cuilibet aliꝫ extranea sicut dicit Auicen. 5. metaphi. ꝙ equinitas ē tm̄ eq̄nitas ꝛ nihil aliud.

Secūda abstractio ē in accidētibus absolutis ꝛ ista sit q̄n accidēs abstrahit̄ p̄mo de subiecto qđ ē suppositū alterius nature: secūdo ab indiuiduis ꝓprie nature. Exemplū p̄mi: albedo abstrahit̄ a subiecto qꝛ albū nō albedo cōcernit subiectū: sed non abstrahit ab indiuiduis ꝓprie nature: qꝛ albedo cōcernit hāc albedinē ꝛ illā q̄ sūt indiuidua sua. Exemplū secūdi: albeitas vl q̄ditas albedinis abstrahit ab vtroqꝫ qꝛ nec cōcernit subiectū nec hāc albedinē nec illā. Tertia abstractio ē in relationibus: ꝛ ista fit q̄n relatio abstrahit̄: nō solū a subiecto: sed a fundamēto ꝛ ab indiuiduis ꝓprijs generis: sicut paternitas vt paternitas vel q̄ditas p̄mitatis que nō cōcernit subiectū nec fundamētum nec hanc paternitatem nec illā. Ex istis narratis pꝫ vt dicit q̄ sit vltimata abstractio: qꝛ vltimata abstractio ē q̄ditatis absolutissime sumpte ab oī. eo qđ q̄ñ ē q̄ñ ē extra rōnē q̄ditatis. Quātū ad secūdū dicit̄ eē notādū ꝙ substātiua possunt dupliciter p̄dicari in diuinis: q̄nqꝫ formalit̄: ꝛ q̄nqꝫ p identitatē: sed adiectiua si p̄dicant̄ de necessitate p̄dicant̄ formaliter: ꝛ hoc qꝛ sunt adiectiua: nā ex hoc ꝙ sunt adiectiua significāt formā p modū informantis: ꝛ ideo de nullo vere dicunt̄: nisi de eo ad qđ se habēt p modū informātis de quo. s. formaliter dicunt̄: ꝛ talia vt dicūt sunt nō solū noīa adiectiua: sed oīa ꝑticipia ꝛ verba. His duobus declaratis patꝫ illa maior. s. ꝙ q̄n aliquid ē abstractū vltimata abstractiōe ita ꝙ ē abstractū ab omni eo qđ ē extra rōnē eius: ꝛ p̄dicatū nō p̄dicat̄ de aliquo alio nisi formaliter: nō ē vera vnio talis extremorū: nisi sit formalis ꝛ p se p̄mo mō: qꝛ ex q̄ illud p̄dicatū p̄cise natū ē p̄dicari formaliter: nō potest saluari veritas ꝓpter identitatē tm̄. Et qꝛ subiectum ē vltimata abstractiōe abstractum non potest stare ꝓ qualitercūqꝫ alio a se sed precise ꝓ se formaliter: ꝛ ideo oportet ꝙ sua ratio precise formaliter sit idem illi p̄dicato: qđ nō posset esse nisi illa ratio precise incideret p̄dicatum patet igit̄ maior. Minor aūt ē clara. vꝫ: ꝙ talia sunt ista extrema: essentia vel deitas generat: qꝛ essentia ꝛ deitas sunt abstracta summa abstractione generat autem est verbum: ideo nō potest p̄dicari nisi formalit. Cōtra scotum.

Rño ad scotū. Ista tamē ratio deficit multipliciter: lꝫ logicis videatur apparens: qđ ostēdo p̄mo qꝛ hec ē vera: essentia diuina creat: essentia diuina conseruat: ꝛ tamen per eum subiectum est abstractum vltimata abstractione ꝛ predicatum: cum sit verbum non potest predicari nisi formaliter. Preterea: hec ē vera: essentia est vna: ꝛ tamen non est per se primo modo s̄m istum doctorem ꝛ tamen subiectū est abstractum ꝛc. ꝛ predicatum non est natum predicari nisi formaliter per eum: cum sit adiectiuum. Et similiter he sunt vere: essentia diuina ē bona: essentia diuina est vera: ꝛ tamen nulla earum est vera per se ꝛ p̄mo modo s̄m eum: ꝛ quelibet habet cōditiones predictas. Preterea: hec est vera s̄m decretalem predictā: essentia diuina est res summa ꝛ habet conditiones predictas: ꝛ tamē predicatū non inest subiecto s̄m eum: cum nō dicatur summa res nisi in habitudine ad creaturas Et similr ista essentia videtur ab intellectu creato: ꝛ sic de alijs.

Ad istas rōnes r̄ndet quidā doctor de suis.

Frāciſ. Frāciscus de maro di. 5. q. 2. ar. 1.

Ad primam concedit: ꝙ essentia diuina non est creans nec conseruans: nec creat: nec conseruat: quia creatio non est ei intimior q̄ generatio. Ad secundam dicit: ꝙ vnitas cum sit passio priuatiua non est quiditatiue distincta: ꝛ ideo ratio nō tenet in passionibus priuatiuis. Ad tertiā dicit ꝙ iste due passiones veritas ꝛ bonitas dicunt respectus fundamentales ad intellectum ꝛ voluntatem: ꝛ in talibus regula illa siue maior tenere non potest: ꝓ eo ꝙ non sunt formaliter nisi respectus rationis.

Ad quartam etiam dicit ꝙ illa summitas etiā formaliter ꝛ actualiter non dicit nisi respectū rationis superadditum essentie. Ad quintam dicit ꝙ essentia diuina se ip̄a est terminus visionis ꝛ dilectionis beatifice primo modo.

Contra franciscum.

Rño ad frāciſ. Iste tamen solutiones non satisfaciunt: qꝛ nulla ratio soluitur de predictis. Non quidē prima. quia illa propositio: eētia diuina creat: nō negat̄ ab aliquo sancto. nec doctore. igit̄ negare ꝓpositionē est nō posse soluere rōnem. Nec secunda ꝓpter

unoꝰ p̄mo qꝫ τ si vnitas nō sit quidditatiue distincta:
non est tamen eadem deitati quidditatiue p̄ eos: qꝫ
nulla ratio p̄uatiua est eadē formalit̄ τ quidditatiue
rationi positiue vt dicūt. τ hoc sufficit iuxta regulā
eoꝝ ad hoc q̄ ista ꝓpositio: essentia diuina vel dei
tas est vna: nō sit vera: qꝫ vltimata abstractio vt
dicūt est quidditatis absolutissime sumpte ab oī eo q̄d
est quomodocūq̄ extra rōnem quidditatis sed q̄d nō ē
idē alteri quidditatiue est extra rōnem illiꝰ. q̄re τc. Et
cōfirmat̄: qꝫ sicut auicen. dicit q̄ allegat. hec ē fal
sa: equinitas est vna qꝫ equinitas vt dicit est tantū
equinitas: nec est vna: nec plures. igit̄ si dicerū au
ce. est eis ad ꝓpositū oportet cōcedere q̄ hec sit fal
sa: essentia diuina ē vna: cuius oppositū decretalis
ponit τ fides. Scd̄o qꝫ cōcedit q̄ ista regula sine ꝓ
positio nō tenet in passionibꝰ priuatiuis. igit̄ nō est
vniuersalis τ per cōñs in tali ꝓcessu cōmittit̄ cōñtio
fallacia Et cōfirmat̄ qꝫ abstractū vltimata abstra
ctione nō magis abstrahit̄ a suis passionibus posi
tiuis: q̄ a priuatiuis: qꝫ nō magis repugnat sibi q̄ sit
sua passio positiua: q̄ sit priuatiua. igit̄ sic abstractū
nō magis recipit p̄dicationē passionis priuatiue: q̄
positiue. igit̄ si regula nō tenet in passionibꝰ priuati
uis. nec in positiuis τ sic in nullo. Nec tertia rō
soluit̄ ꝓpter tria: p̄mo: qꝫ nō ē verū q̄ veritas τ bo
nitas nō sint formalit̄ nisi respectus rōnis: qꝫ circū
scripto oī eo q̄d nō ē deus: essentia diuina ē vera τ
bona. sicut τ sapiens: τ cōstat q̄ nullus respectꝰ rō
nis ē deus: igit̄ circūscripto omni respectu rationis
essentia diuina erit vera τ bona: igit̄ hmōi passiones
nō sunt formalit̄ respectus rōnis Et cōfirmatur:
qꝫ nullus respectus rōnis ē pfectio formaliter sim
pliciter τ intrinsece: veritas τ bonitas sunt pfectio
nes simplr̄ formalit̄ τ intrinsece: vt pꝫ p ansel. mo
no. 15. igit̄ τc. Scd̄o: qꝫ supposito q̄ iste due pas
siōes nō essēt formalit̄ nisi respectus rōnis adhuc i
telligere velle τ eē sapiētē: τ hmōi sunt aliq̄ respe
ctus nō minꝰ q̄ signare: τ q̄uis oēs ille sint vere essen
tia diuina intelligit essentia diuina ē sapiēs: τ p̄simi
les: lꝫ nulla earū sit vera p se p̄mo modo sm̄ ipm ꝓpē
distinctionē formalē. Et cōfirmat̄: qꝫ hec est vera
sꝫ istū doctorē essentia diuina cōicat̄ filio τ spūi san
cto: τ cōstat q̄ cōicari ē aliq̄d respectiue nō minꝰ q̄
signare: τ tn̄ p̄dicatū huiꝰ ꝓpōnis ē verbū q̄d non p̄
dicat̄ nisi formalit̄: vt dicit: τ nō ē p se p̄mo modo.
Tertio qꝫ sic exponere regulā ē loqui ad placitum
ex quo nō assignat̄ cā: quare magis debeat tenere
in p̄dicamētis realibꝰ q̄ rōnis: qꝫ ita poterit vnus
aliꝰ dicere q̄ nō tenet in p̄dicamētis realibꝰ: sed rō
nis. Et cōfirmat̄: qꝫ abstractio vltimata abstracti
one nō minꝰ abstrahit̄ ab ente rōnis q̄ ab ente rea
li: qꝫ nō minꝰ repugnat sibi q̄ sit ens rōnis q̄ q̄ sit
quodcūq̄ ens reale sibi extraneū: igit̄ sic abstractū
nō magis recipit p̄dicationē entis rōnis q̄ entis
realis: igit̄ ꝓpter talē abstractionē hec ē falsa: essen
tia generat: τ hec eēt falsa essentia ē bona vel vera:
qꝫ supponit̄ q̄ ista dicāt p̄cise respectus rationis.
Preterea respectus rōnis nō sunt minus extra
rōnē essentie diuine q̄ actus generationis: sed ꝓpt ex
traneitatē p̄dicati: hec ē falsa vt dicūt essentia gene
rat: igit̄ τ illa essentia ē bona vel vera: si dicūt p̄cise
respectu rōnis. Preterea posita eadem causa to
tali τ p̄cisa: potētia idē efficit̄: sed totalis cā τ p̄ci
sa quare generare nō p̄dicat̄ de diuina essentia: vt
dicūt: ē qꝫ subiectū ē abstractum vltimata abstra
ctione: τ p̄dicatum nō ē natum p̄dicari nisi formali
ter: sed ista cā ē cōia: vt predicet̄ predicatum reale
siue rōnis: dūtamē nō sit natū p̄dicari nisi formalit̄:
igit̄ idē sequit̄ de vtroq̄. Ex his patet q̄ nō soluit̄

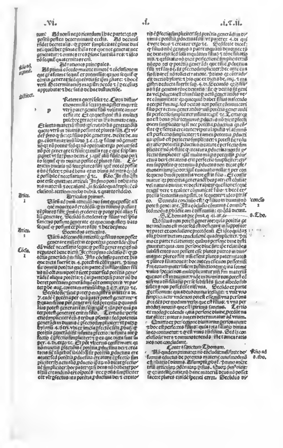
quarta ratio: qꝫ recursus ad respectū rōnis ē nul
lus: τ vlterius posito q̄ eē summū dicat respectum
rationis ad creaturā: eētū pfectissimū p inclusionē
omnis pfectiōis nō dicit respectum rōnis: qꝫ hoc
cōpetit deo etiā si p īpossibile nulla creatura esset
possibilis: τ tn̄ hec ē vera: essentia diuina ē pfectissima
p inclusionē τc. τ p̄dicatū nō ē natū p̄dicari nisi for
maliter cū sit adiectiuū τ iuxta doctrinā eorū nō ē
ꝑsone p̄mo modo: qꝫ nō omnis pfectio ē ei quiddita
tiua: vt dicūt. Quinta ratio etiā nō soluit̄. qꝫ cō
cesso q̄ essentia diuina seipā sit terminus visiōis bea
tifice nō sequit̄ q̄ actualiter videat ab intellectu cre
ato sit ei quidditatiuū: igit̄ ista essentia actualiter vide
tur ab intellectu creato: nō ē pse p̄mo modo: τ ta
mē ē vera: igitur illa regula logicalis est falsa. Di
misso igit̄ ipo τ multis alijs modis dicēdi: videtur
mihi q̄ rationes magistri sint efficatiores ī hac ma
teria: quarū p̄ma hec ē generātis ad genitū ē rela
tio realis: τ ecōuerso: igit̄ si essentia generat vl̄ gene
rat̄ realiter refert̄: τ ē ad aliquid: cōñs ē īpossibile:
qꝫ si essentia eēt ad aliq̄d: essentia nō eēt essentia: vt pa
tet p bea. aug. de tri. Igit̄ τ añs. Secunda est
hec generātis τ genitiē distinctio realis: qꝫ nulla
res seipsam gignit: vt patet p̄mo de tri. c. 1. igitur si
essentia diuina generat realiter distinguit̄ a genito:
τ si generat̄ realiter distinguit̄ a generāte: quorū
quodlibet ē īpossibile: qꝫ in diuinis nihil realiter di
stinguit̄ ab essentia: igit̄ tota causa quare essentia di
uina nec generat nec generat̄ e: qꝫ omne generās
distiguit̄ realiter a genito: τ refert̄ realiter ad ipꝫ:
q̄d essentie diuine repugnat: τ hec de secūdo articu Arti.
lo. Tertiꝰ τ quartus articulus. 3. τ. 4.

Quātū ad terciū τ quartū articulū simul cōtra
cōclusiōes istas mouēda τ dissoluēda sunt du
bia: qꝫ τ vltima cōclusio cōtinet p̄mas tres: cōtra cō
clusionē illā potest multipliciter argui. Primo sic:
omnis pater generat vel saltē genuit: hoc pꝫ: qꝫ p̄
ideo ē pater: qꝫ generat: sed essentia diuina ē pater:
ergo essentia diuina generat. Preterea: p silogismū
expositoriū sic. hic pater generat: hec essentia diuina
ē hic pater: ergo essentia diuina generat. Et confir
mat̄: qꝫ sequitur hec essentia diuina nō generat: hic
pat̄ ē hec essentia diuina: q̄ hic pat̄ non generat: cōñs
ē falsa: τ nō minor: q̄ maior. Preterea essentia di
uina ē generans: q̄ generat: cōñs ē bona: añs pbat̄:
qꝫ hec ē falsa: nullū generās ē essentia diuina: igitur
τ eius cōuersa. s. aliq̄ essentia diuina nō ē generans:
igit̄ τ hec indefinita ē vera essentia diuina ē generās:
Preterea essentia diuina ē pater filij: ergo essentia
diuina generat: añs pꝫ p cōuersionem: qꝫ pater filij
ē essentia: igit̄ essentia ē pat̄ filij. cōñs pbat̄: qꝫ sequi
tur essentia ē pater filij ergo filius est filius essentie:
qꝫ in relatiuis ē cōñs mutua: sed sequit̄ filius ē filiꝰ
essentie: ergo essentia generat: q̄ τc. Preterea: q̄n
aliqua sūt idē τ nō distinguunt̄ ex nā rei q̄cq̄d rea
lit̄ p̄dicat̄ de vno τ de altero: sꝫ essentia τ pr̄ sūt idē:
τ nō distiguunt̄ ex nā rei vt suppono ad p̄ns: τ hec
ē vera: pr̄ generat: igit̄ τ hec essentia gn̄at. Et cōfir
mat̄: qꝫ q̄n aliqua sūt idē oībus modis ex nā rei: de
quocūq̄ p̄dicat̄ vnū τ reliquū: sed paternitas τ ge
nerare sunt idē oībus modis ex natura rei: τ hec ē
vera: essentia ē pr̄nitas q̄ τ hec essentia generat. Et
cōfirmat̄ vlterius qꝫ cū d cit̄ essentia generat vel p̄
dicatū ē idē realit̄ cū subiecto vel nō: si sic: igit̄ ꝓpō
vera. si nō: igit̄ aliq̄d ī deo distinguit̄ realit̄ ab essen
tia diuina: q̄d nō ē verū. Preterea: sicut se hꝫ actꝰ
essentialis ad ꝑsonā: ita ꝑsonalis ad essentiam: sed
actus essentialis attribuit̄ ꝑsone qꝫ ꝑsona itelligit τ
vult: igit̄ actꝰ ꝑsonalis attribuit̄ essentie. Prete

rea: essentia generat: ergo generat. ꝯña pꝫ: q2 nō
magis repugnat sibi generare ꝙ̄ generari: aña est
be. aug. 7. de tri. c. pmo. d. ꝙ deus pater genuit es-
sentiā suā q2 est quicqd est. sicut. eni magnus ē nō
nisi quā genuit magnitudinē ita ꝛ est nō nisi ea quā
genuit essentia. Et paucis interpositis dicit ꝙ vna
eadēq3 essentia est pater ꝛ filiꝰ quā essentiā pr̄ ge-
nuit ꝛ qua essentia ē q̄cq̄d ē. Et ꝯfirmat q2 sapien-
tia in diuinis e genita igit ꝛ essentia. ꝯña pꝫ: q2 sa-
pientia in diuinis est ad se ꝛ nō ad aliud sicut ꝛ essē-
tia. aña est be. aug. vt supra. d. ꝙ sapientia est ge-
nita. ꝛ ꝙ pater genuit sapientiā. Et. c. sequēti di-
cit quidē dici accipiamus cū dicit verbū ac si dica-
tur sapientia nata vt in vno eorū in eo. s. ꝙ nata est
ꝛ verbū ꝛ imago ꝛ filius intelligat ꝛ in his omni-
bus nominibꝰ nō ostendatur essentia: q2 relatiue dicū-
tur ꝛ in altero qđ est sapientia: qm̄ ad se dicit essen-
tia demōstret vult igitur aug. ꝙ sapientia etiā vt
dicit ad se: dicat nata. ꝛc. Preterea be. aug. vbi
supra ꝯcedit has ppositiones in diuinis. sapiētia
est de sapientia. essentia est de essentia. igit sapien-
tia est gignens ꝛ genita. ꝛ similit essentia. ista ꝯña
patet q2 bñ sequit. essentia nō ē gignēs nec genita
g essentia nō est de essentia qđ est oppositū antece-
dētis. Preterea Ricardus 6 de tri. c. 22 videt
ctpsse loq̄ ꝯtra magistru d. multi tēporibꝰ nostris
surrexerūt qui nō audent dicere substantiā genitā
q̄n potius. qđ est piculosius. ꝛ s̄ctoꝝ auctorita-
tatē audēt negare ꝛ modis omnibꝰ conāt repelle-
re ꝙ sba gignat substātiā: ptinacit negāt quod oēs
sancti affirmāt: ad illud qđ dicūt auctoritatem nō
posse inuenire ad illud qđ dicimꝰ auctoritates nul-
las etiā ipi adducūt in morē gohēr. hec ricardus: as-
sentit igit ricardus ꝙ substātia generat ꝛ generat:
ꝛ dicit hoc eē de intētiōe scōꝝ. Preterea: ad idē
arguit abbas ioachim cōtra magistrum. d. ipm eē
hereticū sic. si eēntia diuina non generat nec gene-
rat in diuinis erit quaternitas rerū qđ est hereti-
cū. ꝯña pbat q2 in diuinis sunt tres res quaꝝ pri-
ma ē generās secunda genita tertia spirata: igit si
sit aliqua res que nec sit generās nec genita nec spi-
rata erit quattuor res. Pro solutiōe hoꝝ rōnū
pmitto aliquas ppōnes. Prima e ꝙ paternitas i
diuinis ē tm̄ essentia hoc pꝫ: q2 paternitas est eēn-
tia ꝛ nihil aliud ꝙ eēntia. Secūda ē: ꝙ eēntia nō
ē tm̄ paternitas: hoc pꝫ: q2 l3 eēntia sit paternitas:
ē tm̄ filiatio que nō ē paternitas. Tertia est: ꝙ l3
ista sit vera paternitas ē tm̄ eēntia: ista tm̄ e falsa:
tm̄ paternitas ē eēntia: aliter filiatio nō esset paterni-
tas vel nō eēt eēntia quoꝝ quodlibet ē erroneum.
Et q2 in patre nō est nisi paternitas ꝛ essentia: se-
quunt tres ppositiōes ꝯsimiles. Prima ē ꝙ pater
est tm̄ essentia Secūda ꝙ essentia nō est tm̄ pater.
Tertia: ꝙ l3 ista sit vera: pr̄ est tm̄ essentia ista tm̄ ē
falsa: tantū pr̄ est essentia pater vt prius. Et qđ di-
ctū est de paternitate ꝛ pr̄e dicēdum est de q̄l het
alia psona ꝛ eius proprietate. His pmissis. Ad
pmū qn̄ dicit: ois pater generat ꝛc. dico ꝙ proposi-
tio pōt dupliciter intelligi. Vno modo sic ois pr̄ gene-
rat. i. ois res q̄ est tm̄ pr̄ generat ꝛ sub illo sensu ma-
ior est vera ꝛ minor falsa. q2 essentia diuina nō est
tantū pater vt patet ex secūda ppositiōe. Alio mo-
do sic: omnis pater generat. i. omnis res que est pr̄
generat ꝛ sub illo sensu minor est vera sed maior ē
falsa q2 res que sic est pater ꝙ nō est tm̄ pr̄ potest
esse filius ꝛ p ꝯñs nō poterit generare q2 nō distin-
guit realiter a filio. nec refertur realit ad ipsū. ꝛ
sic est in pposito vt patet. Ad scđm dico ꝙ silogi-
smus expositorius solū tenet gratia forme i terminis

nis ꝯuertibilibꝰ vel eq̄pollētibus ꝛ ad hoc addit
pnomē demōstratiuū: q2 l3 substantia animal ꝛ
homo nō sunt termini ꝯuertibiles. addito tm̄ pnomi-
ne demonstratiuo supponit p eodē ꝛ equiualet cō-
uertibilibꝰ dicēdo hoc animal ē hec substantia hic
homo est hoc animal. g hic homo est hec substātia.
ꝛ nisi ita esset in oi silogismo expositorio esset varia-
tio medij: sicut esset dicedo hoc animal currit demō-
strato homine currente. hic homo ē animal: demō-
strato petro nō currēte igit hic homo currit. Et q2
essentia diuina ꝛ ppꝛietas nō sunt termini ꝯuerti-
biles nec equiualet ꝯuertibilibus etiā addito pno-
mine demōstratiuo eo ꝙ ppꝛietas sit tātū essentia
nō aūt ecōuerso: vt patet ex dictis. sequit ꝙ omnis
silogismus expositorius ad hos terminos applica-
tus peccant in forma: ꝛ ideo non sequitur hic pa-
ter generat: hec essentia diuina est hic pater: ergo
hec eēntia generat q2 eēntia diuina non est tm̄ pa-
ter etiam superaddito pnomine demonstratiuo ꝛ
per cōsequēs in omni tali silogismo cōmittitur fal-
lacia cōsequētis. Et per hoc patet quid dicendum
ad cōfirmationē. Ad tertiū dico ꝙ eēntia diuina ē
generās: si li generās teneat substātiue q2 tūc ē sen-
sus eēntia ē pr̄ q̄ ē generās: ꝛ hec ē vera: sed sic cō-
cesso aūte ꝯña ē nulla: q2 nō sequit nisi ꝙ eēntia est
pater qui generat: quod verum est: ꝛ sub illo sensu
tenēt ppositiōes antecedētis: sed si li generans te-
neatur pure adiectiue l3 cōsequētia sit bona. aūs
tamē est falsum: q2 eēntia diuina nō est generans
isto modo: ꝛ sic loquitur magister in littera ꝛ decre-
talis: vt patet ibidem in glo.. Ad quartū dico eo-
dē modo ꝙ eēntia diuina est pater filij: si li pater
teneatur substātiue: q2 tūc est sensus: ꝙ eēntia est
pater qui est pater filij. l3 eēntia nō est pater filij:
si li pater teneatur adiectiue: tūc est sensus ꝙ essen-
tia est pater generādo filium. in pmo sensu cōcedo
aūs sed cōsequētia nō verum nec eius pbatio: q2 i
huiusmodi relatiuis nō ē mutua ꝯña. nisi li pater
teneatur adiectiue. in secundo aūt sensu patet aūs
eē falsum. nec pbatio per cōuersionem valet: q2 si
li pater teneatur substātiue concedit cōuersa. s. ꝙ
eēntia est pater filij: sed si teneatur adiectiue deb3
sic cōuerti pater filij est eēntia: igitur aliquid quod
est eēntia est pater filij ꝛ hec est vera: sicut illa: in-
diuiduum est homo: nō cōuertitur in illam. homo ē
indiuiduum: sed in illam. aliquid quod est homo est
indiuiduum. Ad qntū3 si ratio eēt bona seque-
retur: ꝙ pater esset filius: q2 hec est vera: essentia
est filius. dicendum ergo ꝙ minor nō est vera vbi
termini nō sunt idem cōuertibiliter ꝛ adequate: ꝛ
sic ē in pposito. vt pꝫ: l3 forte nō semp sit vera etiā3
vbi termini nō sūt idē cōuertibiles ppter aliū ꝛ ali-
um modū significādi: de hoc tm̄ alias. Et ad pmā3
cōfirmatiōnē cōcedo: ꝙ sicut hec ē vera eēntia est
paternitas ita ꝛ hec: eēntia ē generare: sed ex hoc
nō sequit: ergo eēntia gnat: ppter rōnes magistri i
superiꝰ adductas. Ad secundā eodē mō dico: q2
cōcedo ꝙ generare sit idē realiter cū eēntia sed ex
hoc nō sequit eēntia generat: sed eēntia est genera-
re. Ad sextū nego maiorē: si li sicut sit nota oimo-
de similitudinis: q2 actus eēntialis nō repugnat p-
sone: personalis autē repugnat eēntie vt patet ex
dictis: l3 sit vera si li sicut sit nota identitatis: quia
sicut actus essentialis est idem persone: ita perso-
nalis est idem essentie. Ad septimum nego ante-
cedens. Et ad pbationem bea. aug. respondet ma-
gister in lr̄a di. 5 exponēdo auctoritates ꝛ declarā-
do expositiones ex dictis met aug. Et per hoc pa-
tet qđ dicēdū ad ꝯfirmationē: ꝛ ad octauū argumē

tum: Ad nonũ nego ricardum ĩ hac parte: qr oppositũ postea determinauit eccl'ia. Ad decimũ r̄ndet decretalis. qȝ ꝑpter simplicitatē ꝑsone diuine. quelibet ꝑsona est illa res que nec generat nec generatur: ꝛ omnes tres ꝑsone sunt illa res: ꝛ ideo nõ sequit̄ quaternitas rerũ.

R̄n ad argumē. Ad rationes principales.

Ad primã cõcedo maiorē minorē ꝛ cõclusionem que grã forme sequit̄ ex premissis: qr non sequit̄ qȝ eētia generat: sed qr eētia sit ipm gñare: ꝛ hoc ē verũ. Determinationē magistri cõcedo ꝛ ē ꝑ ecclesiã approbata: ꝛ hec satis de hac distinctiõe.

Distinct.

Preterea queri solet ꝛc. Circa distinctionem istã sextam magister inquirit vtrũ pater genuit filiũ volũtate an necessitate. Et qr questionē istã multum pulchre ꝑtractat in l'ra dimitto eam. Et iuxta materiã istius ĩscrutabilis generatiõis quero vtrũ in diuinis possunt eē plures filij. Et videt̄ ꝑmo qȝ sic: qr filius põt generare. dicēte he. augu. cõtra maximinũ libro 3. c. 13. qȝ filius nõ genuit: nõ qr nõ potuit: sed qr nõ oportuit: ergo potuit: sed nõ põt generare se filiũ: qr nulla res ē que se ipsam gignat vt sit: ꝑmo de tri. c. 1. igit̄ aliũ filiũ: quo posito sequit̄ qȝ in diuinis possũt eē plures filij. Cõtra: in diuinis nõ sunt plures filij igit̄ nec eē possũt ꝑ̄s ũs ē fides: ꝛ ꝯña ē bona qr in diuinis ad intra qcq̃d ē possibile ē necessarium: ꝑ̄ ꝛc. R̄n. In ista q̃stione erũt quattuor articuli. In ꝑmo ponã dubitationis materiã ꝛ occasionē. In secũdo quadruplicē cõclusionē. tertio mouebo dubia. ꝛ quarto videbo.

Articulus primus.

Artic. 1 Quãtũ ad primũ articulũ duo sunt que possũt aliquē mouere ad credēdũ. qȝ in diuinis possunt eē plures filij: primũ si crederet qȝ pater põt aliũ filiũ generare. Secũdũ si crederet qȝ filius vel spũs sanctus possunt generare qr quocũqȝ istorũ dato sequit̄ qȝ possunt eē plures filij ꝛ hec de ꝑmo.

Secundus articulus.

Artic. 2 Quãtũ ad secundũ articulũ: qr filius non posset generare nisi eēt in eo potētia generãdi: qbusdã videt̄ necessario sequi: qȝ possit generare: qȝ nõ reputo eē bene dictũ. Ideirco ꝑma cõclusio ē. qȝ potētia generãdi ē in filio. (Cõclo. 1) Ista cõclusio patet ex his que dicta fuerũt di. 4. potest tñ cõfirmari. Primo sic omnis potētia que ē in patre: ē in filio: aliter filius nõ eēt omnipotēs sicut pater: sed potētia generãdi ē aliqua potētia: ꝛ ē in patre: qr si pater nõ haberet potētiam generãdi nõ eēt omnipotēs vt patet ꝑ he aug. contra maximinũ libro 3. c. 7. ergo ꝛc. Secũdo sic sicut patet ꝑ magistrũ in littera di. 7. eadē ē potētia per quã pater potest generare ꝛ ꝑ quam filius põt generari. sed potentia ꝑ quam filius potest generari ē in filio: igit̄ ꝛ illa per quã pater potest generare erit in filio. Tertio sic perfectio simpliciter ē cõ. 3 tribus ꝑsonis: sed potentia generãdi in diuinis ē ꝑfectio simpliciter: vt patȝ ꝑ hylariũ 4. d̃ tri. vbi ex imẽsa ꝑfectiõe filij ꝓbat. qȝ potētia generãdi sit infinita ꝑfectio: infinita aũt ꝑfectio ē ꝑfectio simpliciter: ꝛ ꝑ ea que dicta sunt super. 4. di. ergo ꝛc. Et põt vlterius confirmari: qr nõ minoris ꝑfectiõis ē potētia ꝓductiua dei ꝛ creatoris sic rãgebat̄ ibidē: qȝ sit potētia ꝓductiua creature: sed potētia ꝓductiua creature ē ꝑfectio simpliciter: lȝ actualis ꝓductio ipa ꝓ nõ dicat ꝑfectionē simpliciter: hoc patet: qr si deus nõ haberet potētiã creandi nõ eēt oĩpotēs nec ꝑ ꝯñs simpliciter eēt vir ꝑfectio: ita potētia ꝓductiua dei ꝛ creatoris ē ꝑfectio simpliciter: sed potētia generãdi in diuinis ē potētia ꝓductiua filij vt patet ex 4. di. qui ē vere deus ꝛ creator: ergo ꝛc. Sed forte dicet̄: qȝ filius nõ ē genitus a patre inquãtũ deus: nec rõne deitatis: sed solũ inquãtum filius ꝛ rõne filiationis. ꝛ qr filiatio nõ dicit perfectionē simpliciter: iõ nõ oportet qȝ potētia generãdi que tñ ē ꝓductiua filij vt filius ē. sit ꝑfectio simpliciter: hec autē cauillatio si valeret nõ tolleret rationē. Primo qr cõtradicit dictis hylarij: ꝛ his que ex dictis he. aug. ꝛ magistri deducta fuerũt sup. 4. di. Secundo qr lȝ filius nõ sit genitus rõne deitatis: sic qȝ deitas sit genita vel ꝓducta: est tñ in filio ꝑ actũ generatiõis vere cõmunicata: qr quicquid habet filius nascendo accepit fm aug. sed deitas non posset cõmunicari filio per actum generatiõis: nisi potētia generandi sit perfectio simpliciter infinita: igit̄ ꝛc. Tertio qr nõ est bona ꝯña: terminus ꝓductus nõ dicit ꝑfectionem simpliciter: igit̄ nec potētia ꝓductiua: qr cõstat qȝ essentia creature: vt puta lapidis vl' asini nõ est perfectio simpliciter: ꝛ tamen potentia ꝓductiua ipsius est perfectio simpliciter: ꝛ potest sic reduci ratio: potentia ꝓductiua creature ē perfectio simpliciter nõ obstãte qȝ creatura ꝓductiua non sit ꝑfectio simpliciter: igit̄ multo magis potentia ꝓductiua dei ꝛ creatoris erit perfectio simpliciter: etiam supposito qȝ terminus ꝓductus non dicat ꝑfectionem simpliciter: igit̄ euacuatio nulla: ꝛ per consequens hmõi potentia vere est in filio. Et confirmatur: qr potentia generandi deo patri est eētialis vel natura diuina: vt declarabitur questione sequenti: igit̄ vere ꝛ realiter cõmunicat̄ filio: ꝛ hec ē expressa sententia magistri. di. sequenti: ꝛ ideo ꝯtrã sic eo. Secunda conclusio est: qȝ filius in diuinis nõ potest generare. Ista cõclusio cõmunis ē omnibꝰ: sed modus ꝓbãdi eam ē difformis: qr q̃dã dicunt. conclo 2

.S. Thomas ꝑte ꝑma. q. 41. ar. 6. S. Tho.

Quõ filius non potest generare: quia potētia generandi non est in eo: sed ibi deficiunt in supposito: vt patet ex conclusione precedenti. Et ideo quidã aliĩ ꝓbant dictam conclusionē quadrupliciter. Primo ex parte relationum: quibus persone diuine distinguuntur: quia cum persone diuine sint ipe relatiões subsistentes non possent esse plures patres in diuinis nec plures filij nisi essent plures paternitates ꝛ plures filiationes: hoc autem esse non posset nisi fm eorum materialem distinctionem: q ina forme vnius speciei non multiplicantur nisi fm materiã que non est in diuinis: vnde in diuinis non potest eē nisi vna tm̃ filiatio per se subsistēs sicut albedo subsistens non posset esse nisi vna. Secũdo ex parte ꝓcessionum: quia deus omnia intelligit: ꝛ vult vno simplici actu: vnde non potest esse nisi vna persona ꝓcedēs per modum verbi que est filius: ꝛ vna per modũ amoris que est spiritus sanctus. Tertio ex modo ꝓcedendi: quia persone diuine ꝓcedũt naturaliter: natura autem determinatur ad vnum. Quarto ex perfectione diuinarum personarum: ꝛ hoc est perfectus filius: quia tota filiatio diuina in eo continetur: ꝛ qȝ est vnus tm̃ filius. Sed lȝ conclusio sit vera ꝛ omnino tenenda: iste tamen rationes non concludunt.

Contra sanctum Thomam.

Nõ quidem prima: qr nõ cõcludit: nisi forte de formis eductis de potentia materie cuiusmodi nõ est filiatio ĩ diuinis. Assumptũ ꝓbat̄. Primo aucte triũ articulorũ cõdēnatorũ ꝑisius. Quorũ primꝰ dicit: qȝ qr intelligentie nõ habent materiã deus nõ posset facere plures eiusdē speciei error. Secũdus di- R̄n ad s. tho.

cit: q deus nō possit multiplicare idiuidu sub vna specie sine materia. error. Tertius dicit, q formē nō recipiāt diuisionē nisi p materiā. error nisi intelligat de formis eductis de potentia mē. Hoc idez secūdo pbat rōne: qz deus pōt creare plures aīas rationales separatas: sicut z plures angelos z tamē cōstat q aīe rationales omnes sunt in eadē specie: z eqd sit de angelis z carēt materia etiā secūdū eos. Nec valet si dicatur q hoc esset ex respectu vel habitudine ad corpus: pter duo. pmo qz anime sic create: cū nō sint, nec fuerint in corpore nō vident habere respectum nec habitudine ad corpus. secūdo qz respectus nūq distinguit suū fundamētū. imo psupponit ipsum esse distinctū in creaturis. Secūdo ratio etiā nō valet nā si non pōt esse nisi vna persona pcedes p modū verbi: z vna per modū amoris: qz deus oia itelligit z vult vno simplici actu: sequit q in diuinis nō sunt due psone pducte sed vna tm: qz si ex vnitate actus cōcludit vnitas psone pducte p actū: cū actus intelligēdi z volendi in deo nō sint duo actus: sed vnus simplex z indistinctus oio ex pte rei etiā z pcū nō poterit eē nisi vna psona pducta p illū actū: Nec valet si dicat q actus intelligendi z volēdi in deo distinguunt rōne licz sint idez realr. z ideo erūt due psone pducte: qz pductio psonaz in diuinis pcedit omnez distinctione rōis igit cū distinctio nō pōt cōcludi ex distinctione rōnis Et cōfirmat: qz ex distinctione rōnis in pncipiis pductis nō pōt cōcludi nisi distinctio rōnis in pncipiatis lz aliqn forte possit esse realis. igit ex distinctiōe rōnis iter actū intelligēdi z volēdi nō pōt cōcludi nisi distinctio rōnis inter filium z spiritū sanctū Et vlterius si distinctio rōnis in actu pductiuo sufficit ad realē distinctione pductoz dicet ei q actus intelligēdi in patre fm rōnem distinguunt ab actu intelligendi in filio vel spiritu sancto poterit igit filius vel. s. s. p actū intelligendi pducere verbum nō obstāte simplicitate z vnitate realis actus pducti. Tertia ratio nō concludit: qz vel intelligit q natura sit determinata ad vnū pductibile numero: vel ad vnū modū pducēdi: si dicat pmum falsum ē qd assumit: qz oppositū patet etiā in natura lumesta videmus enim q vnus ignis p naturā suā pōt plures ignes pducere. si dicat secūdo in diuinis nō eēt duo modi pcedēdi sed vnus: cuius oppositū iste doctor intelligit z fides. Quarta rō etiā nō cōcludit qz ita potest dici q ex hoc ē pfectū pductiuū in diuinis: qz tota pductio diuina continet in eo: z qz ē vnū tm z sic nō eēnt due psone pducte sed vna tm. Et ideo diceret q si in diuinis eēnt plures filii non eēnt magis pfecti q vnus tm: sicut nec plures psone sūt magis pfecte q vna tm. Et ideo quidā alii nouiores.

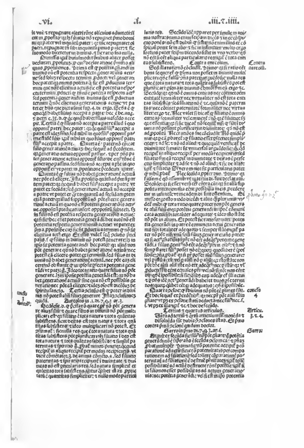
Ocham. Ocbā in pmo di. 3. q. 3. ar. 3.

Dicit q magis tenendū ē, pter auctoritatē sacre scripture q filius nō possit generare q, ppter rōnē. Adducūt aūt tres rōnes. Prima ē: q īpossibile ē in eodem fundamēto eē plures relatiōes omnino eiusdē rōnis nisi per diuersitatē absolutoz in creaturis: patet inductiue: vt dicūt: sed in diuinis nō sunt diuersa absoluta: igit nec diuerse tales relationes. s. diuerse filiatiōes vl diuerse paternitates. Preterea: idē agēs z pducēs naturale z totale de eodem nō potest pducere nisi vnum vnius rationis: nec eē pncipiū pductiuū nisi vnius z eiusdē rationis omnino: igit eēntia nō potest eē tale pductiuū pluriū psonarū filioz. Preterea quando aliqua sunt omnino eiusdem rationis. nihil est compossibile vni quin aliquid simile sit compossibile alteri: sicut nihil est compossibile isti calori: quin aliquid sit vel fuerit compossibile alteri eiusdē rationis sed si filius generaret tunc illi paternitati esset cōpossibilis filiatio: igit alia filiatio esset cōpossibilis pmo patri vel pme paternitati: z p cōns pmus pater eēt filius: qd ē īpossibile: qz nō eēt tūc pmus pater.

Ad rationes ocham. R[esp]ō ad ocham.

Sed nec iste rōnes cōcludūt. Nō quidē pmo: qz multis videt q plures relatiōes oīno eiusdē rōnis etiā in creaturis possint eē in eodē fundamēto sine aliq diuersitate absolutoz sicut plures silitudines i eodē albo respectu diuersoz eiusdē rōnis: z etiaz plures paternitates in eodē patre respectu diuersoz filioz. Sed qz forte diceret q hmōi relatiōes nō sunt alie res a rebus absolutis: vel q eadē paternitate diuersis idē pater refert ad filios plures: z sic de silitudiāe de q aliis. Idcirco cōtra maiorē istā arguo ex dictis suis. Primo sic nō ē maior repugnātia plures relatiōes omnino eiusdez ratiōis eē in eodē fundamēto q plura accidentia absoluta omnino eiusdē rōnis eē simul omnino in vno subiecto: patet de se: sed p eū in eadē questiōe in eadē volūtate sunt multi habitus omnino eiusdez rationis absq diuersitate diuersoz absolutoz: qz voluntas vt dicit simul diuersis habitibus afficit ad diuersa etiā obiecta eiusdem spēi: z p hoc pbat q forme vnius spēi nō necessario multiplicant fm numerū ergo zc. Preterea: nō sunt magis incōpossibiles relatiōes eiusdē ratiōis q relatiōes opposite sicut etiā in absolutis nō sunt magis incōpossibiles due forme eiusdē rōnis q due forme opposite: vt pz de albedine z nigredine: z duabus albedinib: sed tn incōpossibilitate nō absolute in diuinis plures relatiōes opposite sūt in eodē fundamēto absq diuersitate absolutoz p eū: igit z plures relatiōes eiusdē rōnis poterūt zc. Et cōfirmat: qz vel intelligit q īpossibile sit zc solū de facto z fm ordinē q nūc ē vel d potētia dei absoluta. si pmo mō nihil cōcludit: qz hoc nō obstāte deus potent oppositum de potētia sua absoluta: z p cōns nō sequit ppter hoc q filius nō possit generare. Si secūdo mō nō videt verum: qz si ponat in eē nō sequit aliqua cōtradictio Et vlterius si ponant modia absoluti i diuinis: vt asserit doctor noster Jacobus de viterbio minor assūpta nō erit vera tales tamen modos reputat īpossibiles.

Secūda rō etiā nō valet: qz maior ē falsa. videmus eni q idē ignis numero p vnū z eūdē calorem pōt pducē plures ignes eiusdez rōnis: z tn cōstat q ē agēs nāle z totale supposita dei influentia generali Et cōfirmat: qz vel repugnat pncipio pductiuo nāli z totali pducere plura eiusdē rōnis: vel qz pncipiū totale: vel qz nāle: nō qz totale: qz cōstat q eēntia diuina pōt eē pncipiū pductiuū totale plurium creaturaz eiusdē rōnis. Nec qz nāle p eū in eadē questiōe. Rñdēdo. Ad tertiā rōnē scit bonē: arguebat enī sanctus thomas sic: psone diuine pcedūt nālr. nā aūt determinat ad vnū. Ad hoc rndet d. q ex hoc nō sequit nisi q filius necessario pducat nō qz plures filii nō pducant: qz nā sine di diuersitate pōt i plura: nō p z p eū q nō repugnat eidem pncipio nāli pducere plura oino eiusdē rōnis. Tertia rō nihil cōcludit qz p eā pbaret: q nullus filioz adā potuit gnare: qz si aliqs filioz adā gnaret illius pnitati fuit cōpossibil filiatio: igit p rō illā alia filiatio fuit cōpossibil pnitati ipius adā: z p cōns pmus pr inter omnes eēt filius: qd ē īpossibile: quia tunc nō esset pmus pater. Et ideo q[ui]uis aliqua sint eiusdez rōnis z nihil est cōpossibile vni q nō repugnet alteri inq̄ntuz tale: pōt tamē aliqd esse cōpossibi-

le vni: z repugnare alteri rõne alicuius adiunctet si
cut in ꝓposito: q2 lz filiatio nõ repugnet pmo boni
ni q2 pater vel inquãtũ pater: q2 tũc repugnaret oi
patri. repugnat tñ sibi inquantũ pmus pater: z sic
suo modo diceretur in diuinis. z sic ratio sua nulla.
Dimissis igr huiusmodi rõnibus aliter posset
declarari ꝓpositũ. p cui⁹ declaratione pmitto ali
quas ꝓpositiones. Prima est q potẽtia gñandi in
diuinis nõ est potentia respectu generatiõis acti
ue: sed solũ respectu termini ꝓducti vel generati
hoc patet: q2 omnis potẽtia q̃ sic est ꝓductiua ter
mini que nõ ẽ elicitiua actus. sic est potentia respe
ctu termini ꝓducti q tñ nõ ẽ potẽtia respectu act⁹
sed potentia generandi in diuinis sic est ꝓductiua
termini q̃ nõ ẽ elicitiua generationis actiue: vt pa
tet ex his que dicta sunt sup. 4. di. ergo. Scđa ẽ q
quicqđ habet filius accepit a patre: hec ẽ he. aug.
5 detri c. 35. d. q q̃cquid habet filius nascẽdo acce
pit. Tertia ẽ q filius nõ accepit a patre illud i quo
opponit patri hec pater: q2 q̃cquid fili⁹ accepit a
patre est idẽ filio. sed nihil in quo fili⁹ opponit pa
tri est idẽ filio igr nihil in quo filius opponit patri
fili⁹ accepit a patre. Quarta ẽ: pater nõ cõicat
filio generationẽ actiuã: hec sequit ad p̃cedetem.
q2 generatio actiua opponit passiue. z per ꝯñs pa
ter generatione actiua opponit filio: de cui⁹ rõne ẽ
generatio passiua. sed filius nõ accepit a pr̃e in quo
opponit ei: vt patet in ꝓpositione p̃cedenti igitur.
Quinta ẽ q filius nõ habet generationẽ actiuã
nec põt eã elicere. Ista ꝓpositio quãtũ ad pmã par
tem patet: q2 q̃cquid habet fili⁹ accepit a patre vt
patet ex secũda: sed generationẽ actiuã nõ accepit
a patre vt patet ex q̃rta: quantũ ad secũdam ptem
etiã patet: q2 illud suppositũ nõ põt elicere genera
tionẽ actiuã in quo nõ est potẽtia generatiõis acti
ue. oppositũ predicati infert oppositũ subiecti. sz
in filio nõ est potẽtia respectu generatiõis actiue:
q2 si sic hec esset potentia generãdi. hec autẽ nõ est
potentia respectu generationis actiue: vt patet ex
pma ꝓpositiõe cuz sic sit ꝓductiua termini q nõ sit
elicitiua act⁹ ergo Ex istis videt seq̃ ꝯclusio pnci
palis. s. q filius in diuinis nõ potest generare: lz in
ipso sit potentia generandi hec patet q2 illud non
põt generare qd nõ habet generationẽ actiuã nec
potest eã elicere patet ex terminis. sed filius in di
uinis nõ habet generationẽ actiuã. nec põt eaz eli
cere nõ obstante q in ipso sit pfecta potentia gene
rãdi vt patz: g. Ideo tota ratio quare filius nõ põt
generare. lz in ipo sit potẽtia generãdi est: q2 nõ ha
bet generationẽ actiuã sine qua nõ est possibilis ge
neratio nec põt eã elicere: z idez oĩo est dicẽdũ de
spiritu sancto. Tertia ꝯclusio est q pater in diui
nis nõ potest aliũ filiuz generare. Istaz ꝯclusionez
quidã. Aureolus in .1. di. 7. q. 2 ar. 3.
conclo 3 Aureol⁹.
Declarãt. d. q p̃cisa rõ quare pr̃ nõ põt genera
re aliuz filiũ z quare filius in diuinis nõ põt multi
plicari est: q2 filiatio ẽ tota natura z tota quãtitas
subsistens. sicut deitas est tota natura z tota quã
titas subsistens: z ideo multiplicari nõ potest. Et
ꝯfirmat: sic nulla res que ẽ tota natura z tota quã
titas subsistens põt plurificari: sz filiatio i deo est
tota natura z tota quãtitas subsistẽs: z simili pa
ternitas z spiratio g. pbat minor. pmo: q2 q̃cquid
recipit in aliquo recipit per moduz recipientis vt
dicit cõmẽtator. 3. de anima cõmẽto. 8. sed filiatio
paternitas z spiratio recipiunt i diuinitate z diui
nitas nõ est pticularis res. sed natura simplicit et
quãtitas tota subsistens. igitur q̃libet istaz ꝓprie
tatũ ẽ quantitas simpliciter: z nullo modo particu
laris res. Secũdo idẽ apparet per simile in ani
ma nostra: anima enim seipam dicẽs z in ee cõspi
cuo ponẽs nõ est dubiũ q sistit nõ enim illud ee cõ
spicuũ ponit se in alio: z sic in infinitum: multo ergo
fortius pater seipm dicendo sistit in vno verbo: q
nõ eet si eẽt aliqua particularis res: igr ẽ tota enti
tas subsistens. Contra aureolum.
Contra aureolũ.
Sed illa ratio nõ cõcludit. Primo: q2 si ratio eẽt
bona sequeret q psona non posset in diuinis multi
plicari qđ ẽ falsũ: ꝯña patet arguẽdo sic: nulla res
que ẽ tota natura z tota quãtitas subsistẽs potest
plurificari psona in diuinis ẽ hmõi fm eũ ergo zc.
Secũdo: q2 qđ nõ ẽ omnis entitas nec cõtinet oẽm
entitatẽ formaliter nec virtualiter nõ est tota enti
tas subsistẽs: sed filiatio nõ ẽ zc. quia nõ ẽ paterni
tas: nec cõtinet paternitatẽ formaliter nec virtua
liter ergo zc. Nec valet si dicat q filiatio ẽ omnis
entitas formaliter vel eminent: nõ q2 ẽ filiatio: sz
q2 ẽ essentia: q2 si sic dicat nõ sequit nisi q filii i di
uinis nõ possunt plurificari in diuinitate: qđ nõ est
ad ꝓpositũ. Nec rationes sue cõcludũt. Nõ quidẽ p
ma: q2 p cã pbaret: q filiatio esset pfectior simpli
citer z ad se: z nõ ad aliud: z quicquid verificat de
diuinitate si maior sit vniuersal arguẽdo sic: q̃cqđ
recipit in aliquo recipit per modũ recipientis: sed
filiatio fm eũ recipit in diuinitate z deitas ẽ perfe
ctio simpliciter z ad se z nõ ad aliud: z sic de aliis:
igr z filiatio. Si vero minor sit particularis patet
q nihil pbat. Nec secũda ꝓpter duo. Primo: q2
falsum ẽ qđ assumit: vt in tertia di. fuit declaratũ.
Secũdo: q2 si esset verũ eet cõtra eũ: q2 si talia sup
posita intentionalia eẽnt possibilia in eis ꝓcedere
tur in infinitũ: vt in eadem di. fuit ostensum. Di
misso ergo isto modo dicẽdi z aliis cõplurimis vi
det mihi q tota ratio quare pater non põt genera
re aliũ filiũ est q2 potẽtia generandi in ipo ẽ cõmuni
cata actui sibi totaliter adequato: z ideo isto stãte
nõ põt in alium. Et potest sic ratio formari poten
tia generãdi in patre ẽ comunicata actui generatio
nis sibi totaliter adequato z semper stãte: igr pa
ter nõ põt nisi vnũ solũ filiuz generare: ꝯñs patet:
q2 si act⁹ gñationis i pr̃e nõ eẽt adeq̃t⁹ potentie gene
rãdi. i. filius genit⁹ nõ eẽt adeq̃t⁹ pr̃i in oib⁹: z si nõ
semp staret fili⁹ posset nõ eẽ: quoz quodlibet ẽ ipos
sibile: ꝯña pbat q2 si pr̃ posset aliũ filiuz generare
vel p istũ actũ vel p aliũ nõ p aliũ q2 isto stãte non
põt hr̃e aliũ alit iste nõ eẽt adeq̃t⁹ nec p istũ q2 vl
ꝓducti si n eẽnt equales pr̃i vel nõ: si nõ: non eẽnt
di: qđ ẽ ipossibile: si sic q̃libz eoz adeq̃ret illi actui
z p ꝯñs idẽ act⁹ generãdi haberet duos p se termi
nos: quoz q̃libet eẽt ei adequatus: qđ ẽ ipossibile.
Quarta ꝯcloe: q i diuinis nõ pñt eẽ plures filii. conclo 4
Et hoc sequit ex p̃cedẽtib⁹ q2 nec pr̃ põt aliũ filiũ
gñare: vt pz ex ꝯclone stati deducta nec fili⁹ nec. s.
s. vt pz ex illa igr zc. z hoc de secũdo.

Tertius z quartus articulus. Artic. 3. z. 4.

Quãtũ ad tertiũ z q̃rtũ articulum sũt mouẽda z
dissoluẽda sũt dubia ꝯ ꝯclones istas. Et pmo
contra pmã ꝯclonẽ quidam doctor.

Barro in pmo di. 7. q. 3. ar. i. Barro:

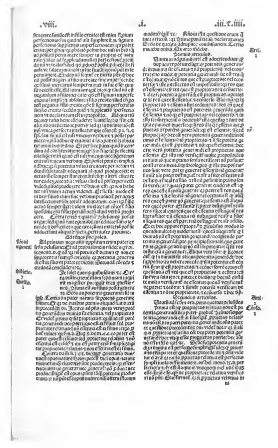
Arguit ex secũda sic: fili⁹ nõ põt gñare: g potẽtia
generãdi nõ ẽ i ipo: ãñs ẽ secũda ꝯclo in ca. z ꝯñaz
pbat multiplr. Primo sic: rõ potentie accipit p cõ
paratione ad actũ sicut rõ paternitatis per compa
rationem ad filiatione: sed tollere cõparationẽ pa
ternitatis ad filiationẽ ẽ destruẽ pnitatez: igr tollẽ
possibilitatẽ ad actũ ẽ destruere rõnẽ potẽtie: igr si
in filio non esset possibilitas ad actum generatio
nis: nec potẽtia generãdi: vel si est in ipo potentia

generādi erit i ipo possibilitas ⁊c. Preterea: cō mētator pmo ce. ⁊ mū. c. 13 dicit ꝙ natura fecisset eis ociosum si esset sine actiōe. Et in 2. c. 58. dicit ꝙ natura fecisset frustra stellas mobiles si nō dedisset eis instrumēta per que possent moueri. Ex hoc arguit sic: si potētia generādi esset in filio ⁊ nō posset exire in actū tunc esset ibi frustra: vt patet ex dictis: sed hoc ē absurdum: igit ⁊c. Preterea pho 4. phisi. dicit: ꝙ si nō ē numerās atū pōt eē numerabile: ⁊ tū si ipossibile ē eē nūerabile ipossibile ē ꝙ sit numerās: igit eadē rōe lʒ potētia possit fieri sine actu tū si ipossibile ē eē actū: ipossibile ē eē potētiā sed pme potētia nō pōt exire i actū ꝗ ⁊c. Preterea: potētia nō includit aliū respectum formalit ad cōplemētū potētie nisi respectū ad actū: remouere ergo a potētia tale respectū ē destruere ipm: ergo ⁊c. Preterea ad idē pōt sic argui fm aug. 7. de tri. c. 1. sicut se habet essentia ad eē: ita potentia ad posse ⁊ sapiētia ad sapere: sed in quocūqʒ ē eēntia illud habet eē ⁊ in quocūqʒ est sapiētia illud habet sapere: igit in quocūqʒ ē potētia illud hʒ posse: sed in filio pme ē potētia generādi: igit poterit generare. Rñio ad rōnes Sarronis.

Pro solutiōe istarū rationū distinguo de potentia: qz quedā ē potētia in ordine ad actū ⁊ ad terminū pductū: ⁊ quedā solū in ordine ad terminū: sed nō in ordine ad actum. Ista distinctio patet ex pcedētibus: qz potētia elicitiua sui actus dicit potētia in ordine ad actū ⁊ ad terminū pductū: potētia vero que non ē elicitiua actus sed pductiua termini: sic ē potētia in ordine ad terminū ꝙ nō ē potētia in ordine ad actū de pma loquunt phi cōiter. non de secūda: qz potētia secūdo modo dicta nō reperit in creaturis. His pmissis dico ad pmū ꝙ lʒ rō potētie pmo modo sumpte accipiat p cōparationem ad actum: nō tū rō potētie secūdo modo dicte: ⁊ talis ē potētia in diuinis: cū nō sit elicitiua generationis actiue. Ad secūdū dico ꝙ potētia generādi ē ipamet essentia diuina: vt declarabit. q. sequenti: ⁊ ideo nō ē frustra i filio: qz lʒ nō possit exire in actū generatiōis: qz nō ē ipo distincta generatiōi actiue nec pōt eam elicere: dat tū sibi esse diuinū vt p ipam pōt exire in actum creatiōis: igit nō est i eo frustra: nec sine oi actiōe: nec natura humana eēt frustra i socrate ⁊ sine omni actione posito ꝙ sor. nō possit gñare Et ideo patet ꝙ auctoritates non sūt ad ppositū. Nō quidē pma: qz potētia generādi i filio nō ē sine oi actiōe: nec secūda: quia mobilitas solū ordinat ad motū: ⁊ ideo frustra eēt i stellis nisi possent moueri. eēntia aūt diuina que ē potētia generādi nō solū ordinat ad actū gñatiōis. Ad tertiū patet ꝙ pcedit de potentia pmo sumpta: qz talis ordinat ad actū: sicut numerās ad numerabile. Ad quartū eodē modo qz potētia secūdo modo dicta nō includit respectum ad actū: igit rōnes equiuocāt de potētia. Ad quintū etiā dico: ꝙ beatus aug. loquit de potētia primo mō: qz illa se habet ad agere: sicut essentia ad esse ⁊ sapietia ad sapere: ⁊ ideo nō ē ad ppositū. Cōtra secūdā pclusionē posset argui ex pmis: sicut cōtra pmā arguitū fuit ex ipa: verum qz ad hoc patet quid dicēdū posset aliter argui. Primo p argumētū maxim heretici: ⁊ ponit i ira di. sequēti: querit si filius nō posset generare: pater eēt potētior eo pñs ē erroneū: igitur ⁊ añs: pña pbat: qz stāte supposito patet potest quicquid pōt filius: ⁊ pōt aliquid qd nō pōt filius: qz pater pōt generare filius aūt nō ꝗ ⁊c. Et cōfirmat: qz plus ē posse generare filium ꝙ posse creare mūdū: sed si filius nō posset creare mūdū nō

esset oipotēs igit multo fortius si nō posset generare filium nō erit oipot ens: ⁊ p pñs pater erit oipotētior ipo ergo ⁊c. Ite cuicūqʒ pfone cōicat generatio actiua: illa pōt generare: sed filio cōicatur: ergo: maior patet tum qz i quocūqʒ ē generatio actiua: illud pōt generare: tum qz p me tota causa: qua re filius nō pōt generare ē qz nō habet generationē actiuā: nec pōt eā elicere. minor pbat: qz si generatio actiua nō cōicaret filio: aut hoc eēt: qz in filio eēt opposita relatio: aut quia de se eēt incōicabilis: si det pmū sequit ꝙ cōicaret spiritui sancto: cū in ipo nō sit opposita relatio: ⁊ p pñs. s. s. posset generare: ⁊ si s. s. ⁊ filius: qd ē ppositū. Si det secūdū pari rōne spiratio actiua eēt de se incōicabilis: qd ē erroneum: pña patet: qz nō videt ꝙ plus repugnet generatiōi actiue de se cōmunicari: ꝙ spirationi actiue: ergo ⁊c. Preterea: illud nō ē negādū a filio in creato qd ē signū pfectiōis in creato aliter filius increatus non eēt simpliciter ⁊ vlr pfectus: qd ē euidēter falsum. sed posse generare ē signū pfectiōis in filio quocūqʒ creato qz fm pōm signum pfectiōis est posse generare vel pducere sibi simile: tūc enim vnūquodqʒ pfectū eē dicimus ⁊c. igit ⁊c.

Preterea: in omni pfecta intellectiōe debʒ emanare verbū: sed cōstat ꝙ intellectio filii ē pfecta: imo pfectissima: igit filius intelligendo pducet verbū: ⁊ p pñs generabit filiū. Et cōfirmat: qz pater intelligēdo se pducit verbū: cū igit ita pfectū intelligere sit in filio sicut in patre: sequit ꝙ filius intelligendo se pducet verbū Et similiter pōt argui de s. s. Istis tū ⁊ similibus sophismatibus nō obstātibus dicēdū ē absolute: ꝙ filius non pōt generare qz si sic pari rōne ⁊ filius filii posset generare: ⁊ sic i infinitū: qd est ipossibile: sicut deducit be. aug. contra maximū libro. 3. c. 13. Ad pmā igit nego cōsequentiā. Et ad pbationē dico: ꝙ si filius nō posset generare: qz in ipo nō eēt potētia generādi bene sequeret ꝙ nō eēt oipotēs: ⁊ ꝙ pater eēt potētior ipo sicut fuit ostensum in deductiōe pme cōclusiōis. sʒ illud nō ē verum: vt patet ex eadē cōclusione: sed filius nō potest generare: qz nō habet generationē actiuā: nec potest eā elicere: vt patet ex secūda cōclusione nō sequit ꝙ pater sit potētior ipo: qz generatio actiua nō ē aliqua potētia. Et per hoc patet quid dicēdū ad formā: qz nō sequitur pater potest quicquid filius pōt: ⁊ aliquid qd non potest filius: igit ē potentior filio nisi posse negaret a filio pp negationē vl carentiā alicuius potētie q̄ nō negat a patre: vel qua nō caret pater: qd in pposito dici nō potest: sicut patet ex dictis. Et p hoc patet etiā quid dicendū ad cōfirmationē: qz posse creare mūdū nō posset negari a filio nisi qz carēt potētia creandi: qz creatio actiua non magis repugnat vni pfone ꝙ alteri quantū est ex se: posse vero generare potest negari: vel qz caret potētia generādi: vl qz nō habet generationē actiuā: nec potest eā elicere: igit bene sequit filius nō potest creare mūdum: ergo nō ē omnipotēs: sed nō sequit nō pōt generare: igit nō ē omnipotēs. Ad secūdū nego minorem. Et ad pbationē cōcedo ꝙ generatio actiua nō cōicat filio: qz in ipo ē opposita relatio: vt patet ex deductiōe secūde cōclusiōis. Et qñ dicit ꝙ tūc cōicaret spiritui sancto: cū in ipa nō sit opposita relatio. nego qz nō ē eadē relatio vtrobiqʒ filio enim nō cōicat ppter causam pdictā: sed de spū sancto est alia ratio: qz. s. s. non pcedit a solo patre: sed a patre simul ⁊ filio: ⁊ ideo nihil pōt sibi cōicari nisi illud sit in filio ⁊ qz generatio actiua nō ē in filio nō potest cōicari spiritui sancto. Ad tertium dico: ꝙ posse

Generare simile est in filio creato: est enim signum
perfectionis sm̄ quid nō aūt simplr est .n. signum
perfectionis supplentis imperfectionem qd patet
etiam per phm: qꝛ phs nō posuit hoc nisi in his: q̄
nō possunt permanere semper in proprio eē natu
rali: ⁊ ideo ad supplendam illā perfectionē pceti
dit nā vt i talib⁹ illud qd pducit̄ possit pducere sibi si
mile vt saltem maneat in suo simili qd nō pōt in se
permanere. Et ideo nō sequit̄ ex dictis phi: q̄ hoc
nō possit negari a filio increato sine imperfectiōe
qꝛ filius increatus semper manet in suo esse cum
sit necesse esse. Ad formam igit̄ dico: q̄ illud nō est
negandum a filio increato qd est signum imperfe
ctionis simplr ⁊ absolute i filio creato illud tm̄ po
test negari a filio creato qd est signum perfectionis
in filio creato secūdū quid ⁊ supplentis iperfectio
nem vt declaratum est in proposito. Ad quartū
dico q̄ ratio bene cōcluderet si intellectio filii eēt
alia ab intellectione patris: sed qꝛ in diuinis nō est
nisi vnica perfecta intellectio que cōis est pa. fi. ⁊
spi. san. sic nō est nisi vnicum verbum: ⁊ posset po
ni exemplū adhuc q̄ emanat a solo patre: lꝫ obicia
tur omnibus tribus. Et per hec patet quid dicen
dum ad confirmationem: qꝛ lꝫ in filio sit perfectū
intelligere tm̄ qꝛ nō est nisi vnicum intelligere non
erit nisi vnicum verbum. Et posset poni exemplū
adhuc: qꝛ si potentia visiua creature per actum vi
dendi sibi totalr adequatū aliquid produceret: et
actus ille semper staret et quātūcūqꝫ alteri cōicare
tur eadē potentia: visiua illud nō posset per actū
videdi aliud producere cū bonū est: qꝛ non habe
ret nisi vnum actum videndi. Et sic isto modo est
in deo: filius enim sic verbum producit̄ per actū
intellectionis sibi totalr adequatum. cum igit̄ ille
actus semper stet: ⁊ idem intellectus cōicet̄ filio
ipossibile erit filiū per illū actū aliud verbū produ
cere. Cōtra tertiā ⁊ quartā cōclusiones posset
argui: sed qꝛ nō sunt opinabiles sed necessario te
nende ⁊ difficilia que circa illam materiā possūt
adduci sunt aliqualr tacta. pertranseo pro nunc.

Ad rōnes pncipales.

Rño ad argument. Ad primam nego añs oppositum enim pater ex
scđa cōclusione: Et ad probationem rñdet mgr̄ di.
sequenti. d. q̄ nō qꝛ nō potuit est dictum q̄ non ex
impotentia fuit qd concedo qꝛ potentia generan
di est in filio vt patet ex dictis: Secundā cōcedo ⁊
credo eā concludere: ⁊c.

Distinctio. 7 Questio. 1

De solet queri quibusdam ⁊c. Cir
ca distinctionē istam septimam inqui
rit magister pncipalr tres questio
nes. Prima est an filius possit genera
re. Scđa an potentia generandi sit in
ipso. Tertia an pater natura sit potens generare
filium: Et qꝛ de duabus primis aliquid fuit dictū
in precedēti di. Idcirco ad p̄us quero vtrū potē
tia generādi in diuinis sit essentia. vel proprietas
Et videt̄ primo q̄ sit proprietas: qꝛ illud est potē
tia generandi deo patri quo est ei filius: sed pro
prietate relatiua ⁊ nō essentia est ei filius: ergo ꝓ
bat̄ minor: qꝛ sm̄ b. Aug. 5. de tri. c. 6. eo pater est
pater quo est ei filius: sed ꝓprietate relatiua ⁊ nō
essentia est ei fili⁹ ⁊ ita est pater etiā sm̄ ipsū: igi
tur proprietate relatiua ⁊ non essentia est ei filius.
Contra dam̄. li. 3. c. 1. dicit q̄ generatio diui
na est opus nature: lꝫ non potest dici opus nature
diuine tanq̄ elicientis siue producentis: qꝛ essen
tia diuina nō generat nec generat̄: nō pducit nec
producit̄: igit̄ est opus ipsius tanq̄ potentie produ
ctiue: qꝛ nō pōt esse opus nature nisi altero istorum
modorū igit̄ ⁊c. Rño in ista questione erunt q̄
tuor articuli: qꝛ Primo ponā titulū declarationes
Scđo de quesito q̄druplicē conclusionem. Tertio
mouebo dubia. Quarto rñdebo.

Primus articulus. Arti. 1

Qantum ad primū arti. est aduertendum: q̄
dupliciter pōt intelligi: q̄ potentia generan
di in diuinis sit essentia ⁊ nō proprietas vel econ
tra: vno modo: q̄ potentia generandi sic est res q̄
est essentia: q̄ nō est res que est proprietas: vel econ
uerso: ⁊ iste intellectus est impossibilis: qꝛ res que
est essentia est res que est proprietas: ⁊ ecōuerso:
⁊ ideo si potentia generādi est proprietas. oportet
q̄ sit res que est essentia: ⁊ ecōuerso. Alio mō: qꝛ lꝫ
proprietas ⁊ essentia sint eedem res: res tm̄ que ē
essentia ⁊ proprietas est potentia generādi: quia
ē essentia ⁊ nō qꝛ est proprietas: vel ecōuerso. ⁊ in
isto sensu tractat̄ a doctorib⁹ ista questio ⁊ sunt de
ipsa opiniōes diuerse: qꝛ si res illa q̄ ē essētia aut ꝓ
prietas sit potētia generādi: qꝛ est essentia: ⁊ qꝛ ē nō
proprietas: hec est vera potentia generandi: in di
uinis est essentia: nō proprietas ⁊ si sit potētia ge
nerandi. qꝛ est ꝓprietas ⁊ nō: qꝛ est essentia: hec
erit vera potentia generandi est proprietas non
essentia. Et isto mō verificāt̄ multe propositiōes
in diuinis que in primo sensu verificari nō possunt:
constat enim cuilibqꝫ theologico q̄ iste propositio
nes sunt vere pater generat essentia nō generat:
similr ille pater distinguit̄ realr a filio: essentia nō
distinguit̄ realr a filio ⁊ tm̄ nō possunt in primo sen
su verificari quia si pater generat euidens est: q̄
res que est essentia generat: qꝛ pater est res que ē
essentia ⁊ si essentia nō generat certum est q̄ aliq
res que est pater nō generat: qꝛ essentia est aliqua
res que ē pater. Et similr si pater distinguit̄ realr
a filio: aliqua res que est essentia distinguit̄ rea
liter a filio: ⁊ si essentia nō distinguit̄ realr a filio:
aliquis res que est pater nō distinguit̄ realr a filio.
Et ex hoc apparet improprius ⁊ periculosus modus lo
quendi multorū modernorū quorū aliqui dicūt q̄ i
diuinis nō est potentia generandi accipiendo po
tentiam generādi pro principio formali: quo gene
rans gignit genitū: qꝛ nō est ibi potentia: q̄ sit res
distincta a generante. Aliqui vero dicūt: q̄ si conce
dit̄ q̄ in diuinis sit aliqua potentia generādi: hoc
supposito ita debet concedi q̄ illa potentia est eē
tia, sicut q̄ est proprietas: ⁊ ecōuerso: ⁊ rō eorū est
qꝛ essentia est res que est proprietas ⁊ ecōtra: cū
sint vna sola res: ⁊ patet ex dictis q̄ hoc nō obstā
te multa verificant̄ de essentia: que nō verificant̄
de patre: ⁊ ecōtra: ⁊ similr poterūt verificari de
essentia ⁊ nō de proprietate. ⁊ ecōuerso ⁊ hec d̄ꝑ.

Secundus articulus. Arti. 2

Qantū ad scđm arti. pono quattuor cōclusiōes
Prima est q̄ proprietas relatiua non est po Cōclo. 1
tentia generandi deo patri. probat̄ Primo sic po
tentia generandi est in filio: igit̄ ꝓprietas relati
ua nō est deo patri potentia generandi: añs patet
ex questione precedenti: ⁊ cōña videt̄ nota: qꝛ si ali
qua ꝓprietas relatiua eēt deo patri potentia ge
nerandi hec vtiqꝫ esset proprietas patris: hec aūt
nō est in filio igit̄ ⁊c. Scđo sic: potentia generā
di in diuinis est perfectio simplr: igit̄ idē q̄ prius:
añs etiā patet ex questione precedenti: ⁊ cōña vide
tur clara: qꝛ nulla ꝓprietas relatiua est perfectio
simplr iuxta diffinitionem. anshel mono. 15. d. per
fectio simplr est illa que in vnoquoqꝫ mel⁹ ē ipsā
esse q̄ nō esse. qd de proprietate relatiua verifica
ri nō pōt: Et cōfirmat̄. qꝛ si ꝓprietas relatiua in

diuinus esset perfectio simpliciter qualibet persone diuine deesset aliqua perfectio simpliciter quod non videtur verum: nec sane dictum. Tertio sic illud non est potentia generandi in diuinis in quo genitum realiter opponitur generati vel econuerso: hoc patet quia potentia generandi vel omnis potentia productiua et maxime in diuinis est assimilatiua: sed vere filius et realiter opponitur patri in relatione siue proprietate relatiua et econtra: igitur etc. Quarto sic illud non est potentia generandi de patre quod nec formaliter: nec virtualiter continet aliquid quod sit filius: vel in filio proprietas relatiua patris est huiusmodi: igitur etc. maior patet primo quia aliter aliquid esset principium producendi alicuius ad quod se non extenderet sua virtus. Secundo quia alias nulla esset ratio quare illud magis esset potentia productiua filii quam quodlibet aliquid aliud. Tertio quia hec apparet inductiue in omni generatione tam vniuoca quam equiuoca. Quarto quia aliter generatio filii in diuinis nullo modo esset assimilatiua: quod tamen falsum est: minor probatur: quia in filio non est nisi essentia et filiatio: quorum nullum potest paternitas continere formaliter nec virtualiter: non quidem essentiam vt pater: cum essentia seipsa sit formaliter et realiter infinita: paternitas autem non: nisi per identitatem cum essentia: nec filiationem cum sit sibi opposita: et vnum oppositorum excludit reliquum. Et confirmatur quia si paternitas contineret filiationem: cum non contineat ipsam formaliter: sequitur quod continet eam virtualiter. et per consequens est perfectior ipsa: quod est absurdum igitur etc. Secunda conclusio est: quod potentia generandi in diuinis non est essentia et relatio: sic quod essentia habeat rationem principii quantum ad id quod est ibi communicatum: relatio vero quantum ad id quod est ibi productum: prout videtur quibusdam. Imaginantur enim aliqui.

conclusio 2

Duran.

Durandus in .i. di. 7. q. i. ar. 2.

Quod in filio est aliquid communicatum scilicet essentia: et vltra omnia absoluta que eadem numero formaliter sunt in patre et in filio: in ipso etiam est aliquid productum scilicet filiatio que proprie non potest dici communicata: quia non est formaliter in patre. Et dicunt quod in generatione filii essentia habet rationem potentie vel principii quantum ad id quod est ibi communicatum: et relatio habet rationem principii quantum ad id quod est ibi productum. Et contra modum istum dicendi est conclusio directe quam probo Primo sic. Eiusdem emanationis indiuise sunt eadem principia non diuersa: sed communicatio essentie diuine et productio filii a patre est eadem emanatio indiuisibilis: igitur non est aliud principium communicationis: et aliud productionis: maior patet minor probatur: quia in diuinis sunt tantum due origines scilicet generationis et spirationis: igitur communicatio non est productio ab istis distincta. Et potest ista ratio confirmari. Primo sic huius communicationis essentie hec essentia est principium: hec productio filii est hec communicatio essentie: igitur huius productionis filii hec essentia est principium: cuius oppositum intendunt. Secundo per oppositum sic huius productionis filii hec paternitas est principium: hec communicatio essentie est hec productio filii: igitur huius communicationis essentie hec paternitas est principium. Iste rationes concludunt euidenter: nisi dicatur quod communicatio essentie: et productio filiationis sunt due emanationes non vna: quod a sanctis et doctoribus non communiter conceditur. Secundo ad principale sic: vel communicatio essentie diuine: et productio filii sunt due actiones vel vna tantum: si vna tantum igitur quicquid est principium vnius et alterius: et econuerso: vt procedens ratio deducebat: si due cum omnis actio necessario sequantur aliquas relationes reales: filius referretur ad patrem duplici relatione realiter: et econuerso quod nullus ponit. Tertio sic paternitas est de ratione intrinseca formali potentie generandi vel non: si sic cum paternitas non sit in filio: potentia generandi non erit in filio: cuius oppositum magister asserit et Aug. si non: igitur non est principium quantum ad id quod in generatione filii habet esse productum: sed sola potentia generandi habet rationem principii. Ex his sequitur: quod potentia generandi non sit aliquid constitutum ex essentia et relatione: puta paternitate: prout videtur quibusdam: quia cum paternitas non sit in filio potentia generandi non esset in filio vt statim dicebatur. Et confirmatur: quia potentia generandi preintelligitur actui generationis: paternitas autem non preintelligitur actui generationis: quia non est pater nisi qui generat: igitur paternitas non est potentia generandi vt aliquid eius. Tertia conclusio est: quod potentia generandi in diuinis non est essentia: cum quodam modo relatiuo vt doctor noster videtur imaginari.

Egidius romanus di. 7. q. 2.

Egidius roma.

Imaginantur enim sic quod potentia generandi in diuinis est essentia diuina: non quidem per se et absolute sumpta: nec tamen includens intrinsece: et formaliter aliquam relationem secundum esse: puta paternitatem prout videtur quibusdam: sed cum quodam modo relatiuo quod non est essentialiter relatio: sed modus relatiuus quem trahit essentia ex vnione sui ad relationem: nam predicamenta communicant sibi modos: nam secundum philosophum 7. metaphisice forma substantialis habet modum qualitatis qui non est essentialiter: et per se in predicamento qualitatis: nec extrahit formam substantialem extra genus substantie secundum esse: licet secundum dici forma substantialis habens modum qualitatis dicatur esse in predicamento qualitatis. Et consimiliter scientia dicitur relatiuum non quidem secundum esse: quia non includit essentialiter respectum de genere relationis: sed secundum dici: quia ex vnione sui ad relationem quam fundat in ipsum scibile trahit quendam modum relatiuum qui non est essentialiter relatio: sed modus relationis: et ideo dicitur relatiuum secundum dici. Sic igitur in proposito videtur sibi quod essentia diuina ex vnione sui ad relationem trahat modum relatiuum: et possit dici relatiuum secundum dici: et cum tali modo ipsa est potentia generandi et non aliter: et ex hoc vt dicit statim apparet: quare filius et spiritus sanctus non possunt generare: quia in ipsis non est essentia cum predicto modo relatiuo. Et contra istum modum dicendi est illa conclusio directe quam probo Primo sic: vel modus ille relatiuus est de ratione potentie generandi: vel non: si sic cum non sit in filio nec in spiritu sancto per eum nec potentia generandi quod est contra Aug. et contra eum: si non igitur essentia cum tali modo non est potentia generandi: quod est intentum. Secundo sic quicquid preintelligitur paternitati preintelligitur modo relatiuo quem essentia trahit ex vnione sui ad paternitatem: sed potentia generandi preintelligitur paternitati: vt patet ex dictis in precedenti conclusione: igitur preintelligitur omni modo etc. non est igitur essentia cum tali modo. Et confirmatur quia potentia generandi preintelligitur paternitati: sed talis modus non preintelligitur paternitati: cum non conueniat essentie nisi ex vnione sui ad paternitatem: igitur talis modus non est potentia generandi nec aliquid eius. Tertio sic: sequitur essentia diuina ex vnione sui ad relationem trahit modum relatiuum: igitur huiusmodi communicatur filio: igitur essentia cum tali modo non est potentia generandi: licet consequentia non teneat gratia forme: quia potentia generandi vere est in filio: tenet tamen ex dictis doc. quia vt dicit ideo essentia precise sumpta non est

potentia generandi: qꝛ cum sit in filio filius posset generare igit̃ pari ratione essentia cum tali mō nō est potentia generādi: qꝛ cū sic sit in filio ex supposito filius posset τc. pma ↄña probat̃: qꝛ oē qđ est in patre τ nō habet oppositionē relatiuā ad filium cōicat̃ filio hec patet qꝛ fm boetiū τ ansbel. oia sunt idē in diuinis vbi nō obuiat relationis oppositio: sed ille modus relationis est in patre: supposito: φ essentia ex vnione sui τc. τ nō habet oppositionē relatiuā ad filiū cū nō sit essentialit̃ relatio nec in pūto relationis iuxta sniaꝫ doctoꝝ̃ τc. Et cōfirmat̃: qꝛ ille modus hꝫ oppositionē ad filium. vel nō: si sic igit̃ nō est potētia gñandi: nec aliquid eius: qꝛ illud nō est potentia generandi in generatiōe vniuoca nec aliqd eius in quo genitū realiter opponit̃ gñanti cū generatio vniuoca sit assimilatiua: sed generatio diuina est vniuoca etiā: fꝫ doc. ꝗ si nō igit̃ cōicat̃ filio: τ sic itē τc. Quarto sic. eētia diuina ex vnione sui ad relationē non trahit modū aliquem relatiuū: igit̃ cum tali modo nō est potētia generandi. ↄña patet. añs probat̃: qꝛ nō magis eētia ex vnione sui ad relationē trahit modū relatiuū ꝙ relatio ex vnione sui ad eētiam trahat moduꝫ absolutum: sed relatio in diuinis ex tali vnione nō trahit modū aliquē absolutū igit̃: τc. maior ē euidens: qꝛ nō ē maior rō de vno ꝙ de alio. nisi quis velit loqui ad placitū. minor pbat̃: qꝛ si paternitas ex vnione sui ad eētiā traheret modū aliquē absolutum talis modus eēt in solo pātre: qꝛ nō posset eē in aliquo sine paternitate τ sic nō eē absolutū cōicaret̃ tribus: qđ nō eēt bene τ sane dictum nec doc. ↄcederet. ꝗ τc. Quarta conclusio ē: φ essentia diuina precise τ absolute sumpta est potentia generandi. Ista ↄclusio sequitur ex predictis: qꝛ in diuinis nō ē aliud nisi essentia τ relatio τ modus relatiuus predict⁹. si ponatur sed potentia generādi nō ē precise relatio ex prima ↄclusione: nec relatio τ eētia sil̃: vt patet ex scđa: nec essentia cum mō relatiuo: vt patet ex tertia: igit̃ ē essētia pse τ absolute sumpta. Pōt tñ cōfirmari sic: nō minoris perfectiōis ē posse generare deum in identitate singularis nē: ꝙ posse ipsum generare in diuersitate numerali: patet ex terminis sed si per impossibile deus generaret aliū deum in diuersitate numerali essentia diuina precise accepta eēt sibi potētia generādi: ꝗ cū generet deū i idētitate singularis nē: sola essentia diuina ē i ipo potētia gñādi: hec ē expssio determinata mgrī in lr̃a. c. penul. vbi sic ait. Item querit̃ a quibusdā si pater potēs sit nā filium gignere. Et rñs ait. ad qđ dicimus: qꝛ nō est potēs nisi nā: eius .n. potentia ē: vel nā vel essentia: hec mgr̃: hec ē etiā snia. b A. 15. de tri. c. 18 vbi ostēdit filium dei genitū esse nā. Et dam. li. 1. c⁹ 9. prout i proponendo qōnem extitit allegatū τ hec de scđo.

Tertius τ quartus arti.

Articulis 3 τ 4

Quantū ad tertiū τ quartū arti. sil̃ mouēda τ dissoluēda sunt dubia ↄ ↄclusiones. Et primo ↄ primā est quedā opinio famosa τ cōis multis: φ ponit φ potētia generādi deo patri ē proprietas relatiua patris pro ꝙ arguit quidā. Henricus

Primo sic. act⁹ ,pprius τ incōicabilis est a forma ,ppria τ incōicabili: sed generare est actus ,pprius patris τ incōicabilis alteri persone: ergo ē a forma ,ppria patris τ incōicabili alteri psone. hec aūt est ,pprietas relatiua patris: ꝗ minor supponit̃: maior probat̃ ex intentiōe arist. 4. ethico. vbi sic argui: beatitudo est ,ppria operatio hoīs: inquātum homo: igit̃ debet fieri per formā propriam per quā est hō: igit̃ s filii sequit̃: generare ē propria operatio pr̄is ut quātū pr̄: igit̃ debet ei ꝓ forma ,ppriā per quā est pr̄: igit̃ τc. Preterea: qđ competit alicui ꝓ qđ distinguit̃ ab aliis cōpetit sibi illud ꝓ qđ distinguit̃ ab aliis: patet ex terminis sed gñare cōpetit pr̄i vt distinguit̃ a filio τ spiritu sancto: igit̃ cōpetit sibi ꝓ alid: qđ distinguit̃ ab eis: hec aūt est paternitas: igit̃. Preterea: ois forma ꝗ dat actū primū qui est esse dat actū fm qui est agere: nisi sit iperfecta sed pr̄nitas dat pr̄i actū pmū qui est esse: qꝛ ↄstituit ipsum in eē paterno τ nō est forma iperfecta: ꝗ dat sibi actū fm qui est gñare. Preterea actus τ potētia sunt eiusdē gñis: sed in diuinis act⁹ qui est gñare e formalit̃ quid respectiuū igit̃ τ potētia. Preterea: fm pbm. 2 ð aia potētie distinguunt̃ ꝑ actus. ꝗ gñare in diuinis est relationigit̃ τ potētia gñandi erit relatio. Et ↄfirmat̃ iste due rōnes: qꝛ actus siue emanationes spē differentes necessario hñt principia spē dfia: sed emanatio filii τ spiri. san. differūt spē: alr̃ filius esset spirat⁹ τ spirit⁹ sanct⁹ gñatus: qđ est inconueniens: igit̃ princ. pūi productiuū filii spē distinguit̃ a principio ,pductiuo spirit⁹ sancti. sed ↄstat φ absoluta in diuinis nō distinguūt̃ specifice: sꝫ ,pprietates relatiue: igit̃ pncipia istarū emanationū erūt ,pprietates huiusmodi. Preterea: sicut se habet eētia ad actus eētiales ita notio ad act⁹ notionales: sed eētia ē principiū actuū eētialiū in mō iō dicunt̃ eētiales: qꝛ eorū principiū ē eētia igit̃ τ notio erit principiū notionaliū actuū. Preterea: mediū debet eē eiusdē gñis cum extremis: sꝫ in diuinis ,pductū τ ,pducēs sunt relatiua: ꝗ medium: quo vnū suppositū ,pducit aliud erit relatiuū vel relatio. Preterea: nō minus repugnat relationi eē formale principiū ↄstituendi ꝙ producēdi: sed nō obstāte huiusmodi repugnātia in creaturis relatiō in diuinis eē ↄstitutiua suppositi igit̃ similr̃ poterit eē formale principiū op rādi vel producendi. Preterea: magr̃ dicit in lr̃a: φ posse generare nō ē posse aliqd: sed ad aliqd: igit̃ potētia gñandi nō ē formalr̃ aliqđ absolutū: sed relatio vl̃ respectiuū. Preterea: mgr̃ etiā dicit. di. 29 φ pr̄ τ filius dicūt̃ equiuoce principiū ad creaturā: τ ad spiritū sanctū tunc querit̃ an hoc intelligit̃ de principio qđ vel de principio quo: primū nō pōt dici: qꝛ principiū qđ idē ē vtrobiqꝫ scilicet pater τ filius igit̃ intelligit̃ de principio quo: τ per ↄñs cū potētia pncipiandi creaturā sit essentia nō proprietas oportet φ potētia pncipiādi vt ,pducēdi spm̃ sanctū sit proprietas nō essentia: Et idē iudiciū ē de filio.

Ad rōnes henrici

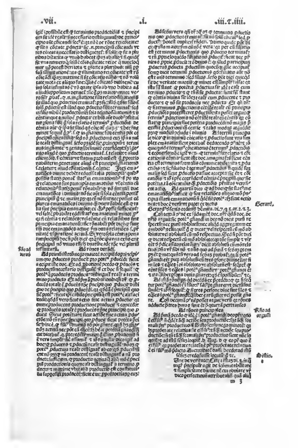
Rño ad henri.

Ad primū istoꝝ pōt dici: φ actus ,pprius alicui spēi τ incōicabilis alteri ē a forma ,ppria τ incōicabili fm spēm: sed actus ,pprius τ incōicabilis individuo nō oportet: φ sit a forma ,ppria illius individui per quā est individuū: τ h aliqd: hoc pꝫ: qꝛ quāuis sortes gñat platonē: gñare ē act⁹ proprius sortis τ tñ ↄstat: φ nō ē a forma ,ppria per quā sor. ē individuū τ h aliqd: qꝛ ꝫ rō individualis sit quedā additio suppositi gñantia: eo φ actiones sunt suppositorū: nō ē tñ sorti potētia siue principiū gñandi: illa sed nā que per gñat onē acquirit̃ in platōe. Et in diuinis ,pprietas relatiua se habet ad modū individuātis: qꝛ per ipsaꝫ psona diuina ↄstituit̃ in esse personali. Idcirco nō oportet φ actus ,ppri⁹ pris sit a forma ,ppria per quā ↄstituit̃ in eē personali: sed a nā que per actū gñationis cōicat̃ filio. Et ex hoc apparet: φ deductio argumentis nō ē ad propositum: qꝛ beatitudo ē ,ppria operatio spēi nō

individuū cū sit ꝓpris operatio boni iisi quā tū in bō. Sed forte dicet' q nō ē sile d' forte gnāte platōē' z de pre gnāte filium i diuinis: q2 i forte z platone nō ē eadē na' numero z iō nā in forte pōt eē principiū gnāndi platonē: in pre aūt z filio in diuinis ē eadē nā numero z iō nō videt' possibile: q ibi eētialis nā sit principiū gnāndi filiū. hoc aūt nō valet: quia in diuinis na in filio nō ē genita vel pducta sed tm̄ cōicata: z iō nō obstante q sit vna numero pri z filio poterit eē pri principiū vel potētia gnāndi. Potētiā ad rōnē principalē dici scdo q propositio maior nō est vera vbi operatio est productiua termini a se distincti z assimilatiua pducentis z pducti: rō huius est: q2 si act' sit a forma ꝓpria producētis p quā distinguit' a producto p actū illū nō assimilabit' pductū pducenti: sic est aūt in ꝓposito: q2 in diuinis gnātio ē pductiua termini a se distincti: q2 filius distinguit' ab actiua generatione: ē etiā assimilatiua: cū filius sit imago pfectissima pris: vt p3 per b. Aug. 7. de tri. c. 44. igit' rō nulla. Nec pbatio valet ad propositū: q2 p cedit de operatione q̄ nō est productiua termini a se distincti nec assimilatiua pducētis z producti. Ex hoc p3 quid dicendū sit ad scdm: q2 eandē difficultatē includit cū pmo. Ad terciū: rō eet bona si sequeret': q filiatio in filio eet pncipiū spirādi spiritū sanctū z paternitas in pre: sicut pre z filio nō eet vna vis spiratiua nec eet vnū pncipiū spirādi spiritū sanctū sed plura: q nō ē verū: ppña p3 q2 p cū pñitas dat pri actū primū igit' z actū scdm qui est spirare z s. filiatio dat filio actū pri mum: q2 cōstituit ipm in esse personali nō minus q paternitas prem: q̄ z c. Ẽt iō ad rōnē dr cōter q maior est vera de formis actiuis de quarū numero nō ē relatio: pōt eñ dici loquendo cōformit' ad predicta: q forma q̄ dat eē specificum dat agere sed forma q̄ dat eē indiuiduale et q̄ in creaturis nō dat agere: vt p3 ex dictis z q2 relatio i diuinis se habet ad modū forme indiuiduantis: vt dictū est supra nō oportet q sit rō agendi. Ad quartū p3 q equiuocat' de potētia: q2 maior ē vera de potētia diuisiua entis q̄ ipm cōdiuidit cō actū: q2 eiusdē gnis ē albedo q̄ primo ē in potētia z postea i actu: z sic actus z potētia sunt in eodē gñe: sed nō ē vera de potētia actiua q̄ est pncipiū siue rō agedi: q2 vidimus q forma de gñe substātie vt forma ignis: vel de genere qualitat' vt color est pncipiū actionis de gñe actionis: putatiō rō nulla. Ad quintū: dico q phūs loquit' de potētus z actib' eiusdē elicito: z iō nō ē ad ꝓpositū: q2 potētia gnāndi in diuinis nō est electiua gnātionis actiue: vt declaratū est sup. Et ad cōfirmationē distinguo de emanationibus filij z spū. san. q2 pñt accipi actiue z passiue: Si p mo mō pcedit rō: q2 fundat' in falso: q2 gnār' z spirare nō sunt act' elicit' z iō nō requirunt' dicta pncipia dña nec ñ dña. Si scdo mō, dē aliq mō pcedit: q emanatiões spē dñites hñt pncipia spē dña. pductiões actiuas: nō q sint pncipia sicut potētia pducendi sicut actioē: z talis distinctio i pncipiis sufficit ad distinctionē in pncipiatis. Multi tñ negarent maiorē absolute: q2 nō videt': q tanta distinctio in pncipijs sicut in pncipiatis: de hoc tñ alias. Ad sextū: rō pcedit ex falso fundamēto: q2 supponit' q taz respectu actuū notionaliū: q eēs talis requirat' potētia pductiua q nō est verū: q2 nec isti nec illi sunt act' elicit: falsum ē igit' q assumit' in minori. s. q eētia sit pncipiū actuū eētialiuz si loquit' de pncipio productiuo seu electiuo: si cut loquimur in ꝓposito. Ad septimum: pōt vno mō dici: q maior est vera de medio pticipatiōe vt p3 per phm 4. meta. nō aūt de medio pductiōis: q2 sic actio mediat inter pducētes z pductū: z tñ nō oportet q sit eiusdē gnis cum extremis. In ꝓposito aūt nō est mediū primo mō: sed scdo pōt etiā dici: q potētia pductiua nō mediat inter producēs z productū z precise in diuinis sz act': z de tali cōcedit' q sit relatio z eiusdē generis cū extremis. Ad octauū: nego maiorē: q2 si rō cōstitutiua suppositi pōt eē suppositorō vel potētia pducēdi: q2 forte ita: vel conditio indiuidualis sor. est cōstitutiua ipsius in eē supp siti z indiuiduo z tñ nō ē nec esse pōt eidē rō vel potētia gnāndi platonē vel patur: nō ē igit' bona pña: pñ tas vel relatio pōt esse cōstitutiua suppositi: igit' pōt eē rō vel potētia pducēdi: q2 mltis repugnat scdm: q2 hoc nō repugnat primū z c. maior igit' nō ē vera. Ad nonū: dico q posse gnāre: s3 mgrm: s. istud pōt accipi vno mō pro potētia gnāndi. Alio mō pro actu gnāndi: z q ista sit distinctio mgri p3: q2 dicit q eadē est potētia p quā pr pōt generare z filius generari z arguit sic: q2 aliud est posse gignere z aliud est posse gigni. Ad q̄ vidēt di. q si intelligit' q alia sit potētia p quā pr pōt gnāre z alia per quā filius pōt gnāri: falsus est intellect': sed si itelligit' q pr pōt habere pprietatē vel notionē. verus est intellectus z iō posse gnāre: sic cū pōt accipi vno mō pro potentia generandi. Alio modo pro actu gnāndi siue pprietate vel notiōe: q̄ idē z est. His premissis dico q posse generare intellectū sine acceptū pro potentia ē aliqd imo sūmū aliqd: sed acceptuz pro actu vel notione nō est aliqd sed ad aliqd z sic loquit' mgr. Ad decimū: dico q pater z filius equiuocantur principiū creaturarū z c. s. non q2 sit ibi aliqd principiū quo vt potetia: sed q2 ē verius aliquid principiū quo vt actio: q2 pr gnatiue est principiū filij z pr z filius spiratione sunt principiū. s. s. tres aūt psone nec gnatione nec spiratione sed creatione sunt principiū creaturarū

Durandus vbi supra Duran.

Contra scdā z 3 ꝯnem arguit quidā doc' Primo sic principium quo producens producit necesse est realiter distingui a termino quo productū ipaz p ductionē terminat' z s3m suppositū q̄ñ terminus ꝓductionis suppositū cōstituit: principiū aūt cōicādi nō o3 realr distingui ab eo q cōicat': vel quo cōicatio terminat': s3 in gnātione filij relatio filiationis ē illud quo pductio terminat' z est cōstitutiua suppositi: eētia aūt ē illud: q̄ cōicat' z quo cōicatio terminat' ꝯ: ergo q principiū pducendi sit realr distinctū a filiatione: et s3m suppositū: principiū aūt cōicādi nō o3 distingui ab eētia cōicata: s3 eētia s3 realr nō distinguit' a filiatiōe: nec ab aliq q̄ i diuinis: saltē s3m suppositū igit' ipa nō ē in gnātiōe filij principiū pductionis s3 possit eē principiū cōicationis: maior p3: q2 pducēs z pductū necessario distinguunt'. vel n. ipossibilius. q q aliqd pducat seipsuz vt dicit Aug. 1. de tri. sed pducēs formalr est pducēs rōe principij quo pducit: z pductū totalr ē productū rōe termini quo pductio terminatur: q2 his exclusis: z posito quocūq3 alio excludit' totaliter ratio producentis z producti: ergo: q producens z pductū realr distinguant' q̄tū ad productiões principiū z termini q̄ etiā p3 ex 10. q2 o3 q terminus pductiōis quo pducto terminat' sit nō solū cōicatus s3 pductus: si eni totus eet cōicatū z nihil pductū nulla eet pductio: s3 si terminus pductiōis posset eē realr idē cū pncipio pductiōis i possibile est ipsius producētis sed etiā et si productum.

igit̄ ipossibile est q̄ terminus productiōis ⁊ p̄ncipiūm sit idē realr̄: ḡ necessario distinguunt̄. De principio aūt cōicandi sec⁹ ē: q2 nō ē de rōne rei cōicate: q̄ sit a cōitate p̄ducta: sic .n. principiū cōicandi vt res cōicata necessario distingueret̄: ḡ solū q̄ sit a pluribus hītatēa q̄ vnū habeat ipā3 ab alio ⁊ si quidē sit vna nūero q̄ solū ē cōis cōicate rei: de q̄ nunc loquimur nō potest haberi tota ⁊ pfecte a pluribus: nisi p̄p suā illimitationē: ita q̄ illimitatio rei cōicate est rō cōicādi ipā3: maxime si sit cōicatio nālis: ⁊ nō volūtate mota ex aliquo fine: q̄lis ē cōicatō diuine ēētie cuius sola infinitas ē rō quare ipsa ab vno habita ad aliud suppositum deuenēt: sic ḡ p3 maior ⁊ minor. Verosilr̄ p̄baf. q̄ .n. in gn̄atione filij relatio filiationis sit illud quo p̄ductio terminaf: p3 sic: illō q̄d in filio ē solū p̄ductū est illud quo p̄ductio filij terminat̄: sed in filio nihil ē productū nisi sola relatio filiationis ⁊ nō eēntia: que a nullo ē p̄ducta: ex his aūt duob⁹ ɔstituitur p̄sona filij ḡ sola relatio ē termin⁹ p̄ductiōis. De eēntia aūt q̄ ipa sit illud q̄d cōicat̄ clarū e: ⁊ hec sunt minor: sequit̄ ḡ ɔ°. s. q̄ in gn̄atione filij eēntia pōt eē p̄ncipiū cōicatiōis: sed nō p̄ductionis cu3 ipa a nullo realr̄ distinguat̄. Scd̄o p3 idē sic: principiū ⁊ terminus ingn̄ante ⁊ genito sibi inuicē corr̄ndent: s3 i genito aliud ē quo p̄ductio terminat̄. s. relatio: ⁊ aliud cōicatōis. s. eēntia vt statim probatū est ḡ pportionabiliter in generante aliud est principiū gn̄ationis s. relatio: ⁊ aliud cōicationis. s. eēntie. Itez emanatiōes diuine debēt reduci i talia principia: quib⁹ positis statī ponat̄ stat⁹ in emanationib⁹: ḡ po ito q̄ relationes sint principia emanatiōis vl eēntia cū relationib⁹ statī ponit̄ rōnabilr̄ q̄ nō sint nisi due emanatiōes i diuinis: nō sic aūt si sola eēntia ponit̄ principiū ḡ ⁊c. maior p3: q2 cū nō sint nec possint eē plures emanatiōes i diuinis ḡ dne rōabile est q̄ talia sint p̄ncipia emanatōis: ex q̄b⁹ possit sufficienter vel saltē p̄babilr̄ reddi stat⁹ emanationū. minor p⁹ q2 si eēntia ⁊ relatōes: vel eēntie cū relatōibus sint principia emanationū: tūc rōnabilr̄ pōt dici q̄ sunt tm̄ due emanatiōes actiue fm̄ duas relatiōes. s. p̄r̄nitatē ⁊ spirationē actiuā. Si vero sola eēntia ponatur p̄ncipiū hoc n̄ pōt dici q2 q̄ rōe ipa vna ex nō erit p̄ncipiū nō vnius tm̄ s3 duarū eade rōe vel plurium infinitarū.

Rn̄o ad durād. Ad rōnes durādi.

Ad primū istorū nego maiorē accipiēdo principium quo p̄ducens producit pro potē^a p̄ducēdi sicut accipit iste doc. Et ad p̄bationē ɔcedo q̄ p̄ducēs ⁊ productū necessario distingunt̄: ḡ ex hoc n̄ sequit̄ q̄ potē^a q̄ producēs producit distinguit̄ realr̄ a termino producto. Et ad p̄mā probationē q̄n dr̄ q̄ p̄ducēs totalr̄ ē p̄ducēs rōe p̄ncipij quo p̄ducit: distinguo de p̄ncipio quo p̄ducēdi. q2 q̄dā ē p̄ncipiū quo sic potē^a: sicut ipi calido p̄ncipiū q̄ est potē^a calefaciendi: q̄dā vero sicut actio siue actiua p̄ductio: q2 omne producens productione producat ⁊ concedo: q̄ producēs totalr̄ ē producēs rōne principij quo p̄ducit. Sicut potētia ⁊ sicut actiōe siue actiua p̄ductiōe: nō tm̄ rōne p̄ncipij quo p̄ducit sicut potēta p̄cise. Vnde ē. q̄ fili⁹ i diuinis nō pōt gn̄are. q2 n̄ h3 gn̄atiō3 actiuā nec pōt eā hēe: l3 hēat potētiā gn̄andi sicut dicebat̄. q. precedēti. maior ḡ illius p̄bationis n̄ ē vera simplr̄: sic assumit̄ ⁊ iō rō nulla. Dico igit̄ ad hoc q̄ p̄ducens ⁊ p̄ductū realr̄ distinguāt̄: nō o3 q̄ potē^a p̄ductiua realr̄ distinguat̄ ab eo q̄d p̄ducit̄: sicut nō o3 q̄ nō producens realr̄ distinguat̄ a nō producto: sufficit .n. q̄ productio actiua q̄ aliq̄ mō ē p̄ncipiū productionis quo realr̄ distinguat̄ a termino p̄ducto: ⁊ maxime vbi talis productio est constitutiua suppositi producētis: sicut ē in p̄posito et ia3 p3 cu3

Ad scd̄m vero q̄n dr̄: q̄ o3 q̄ terminus p̄ductionis quo p̄ductio terminat̄: sit nō solū cōicat⁹ sed p̄duct⁹. Potest dupliciter r̄nderi. Primo quide pōt dici: q̄ ista maior fm̄ eū nō ē vera: q2 per eū filiatio est terminus p̄ductionis quo p̄ductio terminat̄: ⁊ tm̄ p̄prie loquēdo filiatio nō p̄ducit̄: sicut nec p̄rnitas p̄prie p̄ducit: ⁊ rō huius ē: q2 illud participiu3 p̄ductus p̄ducta p̄ductū in quocūq3 gn̄e accipiat̄ semp dicit terminū p̄ductionis q̄d: filiatio aūt nō est talis terminus: sed filius. Scd̄o pōt dici quicq̄d sit de veritate maioris: q̄ minor est simplr̄ falsa: q2 ista sil' stant q̄ potētia p̄ductiua sit idē realr̄ cum termino p̄ducto ⁊ q̄ tm̄ n̄ sit p̄ducta: sicut sil' stant q̄ eēntia diuina sit ide3 realr̄ cum p̄ducente ⁊ producto ⁊ q̄ nō sit producēs nec p̄ducta. Et q̄n dr̄: q̄ si terminus p̄ductionis eēt idē realr̄ cū principio p̄ductiōis preexisteret p̄ductiōi ⁊c. posset argui: q̄ termin⁹ p̄ductionis nō eēt idē realr̄ cū eēntia: q2 cōstat q̄ principiū siue potētia producēdi nō magis p̄existit p̄ductioni q̄ eentie ⁊ talis modus arguēdi p3 q̄ nihil ɔcludit i diuinis. Ad tertiū principale dico q̄ in diuinis cōicatio ⁊ p̄ductio sunt vna simplex emanatio sicut dicebat̄ deducendo ɔ°nē ⁊ iō quicquid ē termin⁹ cōicationis ē termin⁹ p̄ductiōis ⁊ econuerso: nō ē igit̄ verū q̄ termin⁹ sit relatio ⁊ cōicationis eēntia sicut iste doc. imaginat̄: s3 sicut eēntia est terminus formalis cōmunicatiōis ita ⁊ p̄ductiōis: ⁊ sic filiatio ē termin⁹ p̄ductiōis n̄ quidē formalis sed sicut p̄ductio passiue accepta sic ēt ⁊ cōicatiōis ⁊ iō i p̄te corr̄ndent̄ eēntia ē p̄ncipiū quo sic potētia tā cōicatiōis q̄ p̄ductiōis p̄rnitas vero sicut actio. Ad quartū dico q̄ ad hoc q̄ sit stat⁹ in emanatiōib⁹ sufficit q̄ sint relatiōes aliquo mō p̄ncipia illarū emanationū n̄ q̄dē sic potē^a: s3 sicut actiones: ⁊ hoc ē verū vt patet ex dictis

Gerard⁹ ɔ̄senis ordinis hēmita. di. 7. q. 1. ar. 2. ⁊ 3. Gerard.

Cōn tertiā ɔ°nē ex fūdamēt doc. nr̄i q̄dā doc. de nr̄is arguit sic potē^a gn̄andi in deo nō dicit purū respectū: nec purū absolutū: nec aliq̄d aggregatum ex ambob⁹: relinquit̄ ḡ q̄ dicat vel respectū cū mō absoluto: vel absolutū cū mō respectiuo. Sed n̄ pōt dici q̄ dicat respectū cū mō absoluto: q2 tūc simplr̄ ⁊ vlr eēt ɔ̄ p̄dicamēto relatōis: r° dicit absolutū cū mō relatiuo ɔ̄na vr̄ sibi nō ⁊ aūs quo ad p̄mā ⁊ scd̄a3 ptem p3 ēt p me: quātū vero ad scd̄a3 probat̄: q2 si potē^a gn̄andi eēt pur3 absolutū cū tres p̄sone diuine sint similes ⁊ eq̄les i oi absoluto vt absolutū est: seq̄ret̄ q̄ eēnt siles ⁊ eq̄les i potē^a gn̄andi: ḡ potē^a gn̄andi eēt ⁊ ita q̄libet p̄sona diuia gn̄aret: q̄d ē i possibile: ḡ ⁊c.

Ad istā rōne p3 q̄d dicēdā ex p̄cedēti: q̄ q2 si sequitur potē^a gn̄andi ē i filio: n° fili⁹ p̄t gn̄are vt dictū fuit ibidē: ⁊ iō n̄ sequit̄: q̄ si tres persone diuine sint siles ⁊ eq̄les i potē^a gn̄andi: q̄libet earū gn̄et vel possit gn̄are. Cōn decimā ɔ°nē posset argui: verū q2 rōnes adducte p̄ tres p̄mas sunt ēt ɔ̄ quartā pertranseo

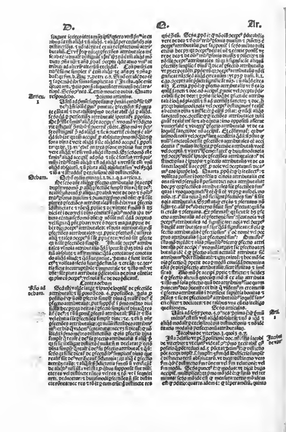
Ad rōnes principales

Rn̄o ad argum̄

Ad p̄mā ɔcedo q̄ idē ē i potē^a gn̄andi deo p̄r̄ q̄ nō ē ei fili⁹ n̄ q̄dē tā3 actiōe seu productiōe: s3 tā3 formali p̄n° productiuo. ḡ sb isto sensu nego minorē: q2 l3 p̄prietate relatiua sit ei fili⁹: tā3 actiōe seu productiōe: n̄ tm̄ tā3 formali p̄n° productiuo sicut nūc loquit̄: ⁊ ad istū sensu3 loquit̄. b. Aug. d. q̄ eo p̄r quo ē ei fili⁹ q2 p̄prietate relatiuā ē p̄r p̄prietate relatiua ē ei fili⁹ mō p̄dicto. Auctoritatē damā. ɔcedo: ad istū sēsu3 credo fuisse locutū ḡ ⁊c.

Distin. 8

Vne de veritate: Circa istā3 di. 8. in q̄ trāgit̄ p̄ncipalr̄ agit de icōmutabilitate ⁊ simplicitate diuine n̄e cui obuiare vr̄ dico perfectionū attributaliū quā aliq̄

singunt icirco istis modis ipsi' quero vtrum p'mu in en
tibus sit tm aliqd τ n aliqd. τ aliqd per exclusioz ois
distinctiois. τ nō idētitas ex na re i pfectionū attri
butaliū. Et vr q nō: q2 pfectoēs attributales nō
se habēt formalr distinguūt i pri' ip3 nō etiā aliqd mō
dicto q̄na nō τ aiā, pbat' sceptū q̄ditatiuo vni' at
tributi ad alterū alterū n̄ excludit'. Con pmū i en
tib' ē sūme simplex i' ē tm aliqd τc aiā p3 τ oña p
bat': q2 fm. b. Aug 7. de tri c. 9. Si nō eēt idē deo eē
z sape: nō ē ibi sūma simplicitas i' In ista q̄ne erūt
q̄tuor arti. Primo ponā aliquoz terminoz declara
tione. Scdo q'nes. Tertio mouebo dubia. Quarto
Articu. I respondebo. Primus articulus.

Quātū ad pmū: supposito q pmū i entib' sit sol'
de' : q̄ n̄ solū ē pm' pmitate pfectiōis. sz pmita
te cāsalitas τ durationis: pmo declarabit' q̄d p aliqd.
Scdo q̄d p perfectioz attributalē iportat' pposito.
De pmo iste tmin' aliqd pt accipi i' vno mō vt dicto
ne distiguit' 3 nibil' & ouertit' cū ēte. Alio mō vt per
se distinguit' 3 ad aliqd τ sic n̄ ouertit' cū ēte: sz ē ali
q̄d sub ēte q2 tm accipit' p absoluto: pmo mō q̄libz p
sona diuina ē vere aliqd & sic aliqd nō accipit' i ppoli
to: q2 vr. 33 vi' ebit' an tres psone in diuinis sint tres
vere aliqd: vl tm vnū aliqd isto mō. Sz scdo mō iste
tmin' aliqd accipit' ad pñs τ tūc ē sensus vtrū pri
mū i entib' sit tm aliqd: τ n̄ ad aliqd i vtrū sit tm vnū
aliqd absolutū. τ n̄ plura aliq absoluta sint vel sz q̄d
τ io a tāt: addit' p exclusione ois distinctiois.

Ocham. Ocha ordis minoz. I. di. 2. q. 2. articu. 2.

De scdo dnt aliqui q pfectio attributalis pt accipi
dupli' vno mō p aliq pfectiōe simpli diua q̄ sit de':
realit' alio mō p aliquo pbabili vere de deo τ d oib'
trib' psonis diuisim τ coniuctiz: pmo mō dnt: q n̄ sūt
plures pfectiōes attributales & tm ē ibi vna pfectio
idistincta re τ rōe q̄ pprie τ de virtute smōis n̄ d3
dici eē i deo vel i diuina ēntia: & oib' modis ipa di
uina ēntia: scdo mō dnt: q nō sūt nisi q̄dā sceptus
vel signa q̄ pñt pbari vere d deo: τ magis pprie de
bēt dici scept' attributales: vl noia attributalia q̄
pfectiōes attributales: q2 pprie pfectio n̄ ē nisi res
aliq τ tales scept' n̄ sūt pprie res: vel nō sūt pfecte
q2 n̄ sūt pfectiōes simplir. Isti aūt scept' attribu
tales vl noia attributalia q̄dā iportāt ipaz diuina ēn
tiā absolute τ affirmatiue: q̄dā conotatiue conotan
do aliq̄d aliud: τ q̄dā negatiue. Prima ē sicut itelle
ct' τ volūtas: scda sicut pdestinās τ creās: τc. ter
tia sicut incorruptibile τ immortale τc τ isto mō: vt
dnt: sūt plura attributa pdicabilia de diuina ēntia:
q2 plures scept': vel noia sic de deo pdicant'.

Contra ocham

Rñō ad ocham. Sed isti valde large τ iprope loquūt' de pfectiōe
attributali: τ io pono 3 eos. 4. ppositiões. Pria p
positio ē q n̄ ois pfectio simplir diuina q̄ realr ē de' ē
pfectio attributalis: put suppōit' i pmo mēbro diui
siois hec p3: q2 deitas ē pfectio simplicit' diuina: q̄ res
lit' ē de': τ tn̄ n̄ ponit' pfectio attributal: Pā ēt τ sba
vel ēntia sūt pfectiōes simplir diuine: τc. τ tn̄ n̄ dnt'
pfectiōes attributales: q2 nullū istoz deo attribui
m': ex bis q̄ videm' i creaturis: nec vz si dicat': q nō
itediti pmo mēbro distinctiois q ois pfectio diuina
simplir q̄ realr ē de' sit pfectio attributalis & aliq p
q2 si sic itelligat distictio ē nulla: n̄ n declarat p ecto
diuina simplir q̄ realr ē de' sit pfectio attributal τ q̄ n̄:
scdo q2 si sic dicat' de pfectiōib' simplicit' diuinis que
realit sūt de' verificant' 3dictoria: q2 aliq ē pfectio
attributalis: τ aliq n̄: & 3dictoria fm eū n̄ verificat'
de aliqb' nisi illa vel ista p q̄bus supponūt sint disti
cte res vel distincte rōnes vel res τ rō vt i sequēti
arti. deducetur: τ huiusmodi pfectiōes n̄ sūt distin
cte rōnes: nec res τ rō et p eum erūt: & distincte res

q̄d ē 3 eū. Scda ppō ē: q nō ois scept' pdicabilis
vere de deo τ d oib' trib' psonis diuisim τ coiūctiz ē
scept' attributalis put supponit' i scdo mēbro disti
ctiois hec p3 q2 scept' deitatis n̄ τ ēntie ponit' de
re de deo τ de oib' trib' psonis diuisiz τ coiūctiz' τ tn̄
nō sūt scept' attributales tū q2 n̄ significāt aliquā
pfectioz simplicit' diuinā q̄ dicat' pfectio attributalis
vt p3 ex pcedēti ppōe tū q2 scept' attributalis nō si
gnificat nāz: sed aliq̄d circa nām: vt p3 p dam. li. I.
c. 10. scept' aūt pdicti significāt nāz. τ n̄ aliq̄d circa
eaz. Tertia ppō ē: q pfectio attributalis vt d ea lo
quūt' sancti τ doc. nō accipit' p noie vel scceptu pdi
cabili sic de deo: τ p pñs sic loq̄ de pfectiōe attribu
tali ē loq̄ ad placitū τ n̄ ad itentioz sanctoz τ doc. h
p3: q2 huiusmodi noia vel scept' distinguunt' realit
ab ēntia diuina τ int' se: et p eū & 3stat: q nūq̄ aliq
sanctorū doc. scessit: q p̄ ectiōes attributales disti
guāt' realit' int' se τ ab ēntia: imo oppositū asserūt
vniuersalit' τ vbiq̄ z i' pfectio attributalis vt de ea
loquūt' sancti doc nō accipit'. Et cōfirmat': q2 hu
iusmodi noia vel scept' sunt accidetia q̄dā: & nūq̄ q
null' sanctorū scessit pfectiōes attributales eē acci
dentia i' nullus itellexit p pfectiōe attributali vocē
vel sceptū τ vlterr' ipemet fatet' q huiusmodi noia
vel scept' dicūt' iprope pfectiões attributales: i' di
stinctio sua ē iproprā τ pfectio attributalis vt de ea
sancti loquūt' n̄ accipit' p noie vel sceptu nisi dica
m' eos iprope loq̄. Quarta ppō ē: q l3 itellect' τ
volūtas possint i bono sēsu d ci noia attributalia cre
ās tn̄ vel 3seruās n̄ possunt dici noia attributalia:
hoc p3' q2 pfectiōes attributales sūt pfectiōes sim'
quas i vnoquoq: meli' ē eē q̄ n̄ eē vt p3 p ansbel. mo
nolo. 15. i' illa noia q̄ nō sic sigñt pfectiões sim' n̄ sūt
noia attributalia. Sz 3stat: q creās τ 3seruans nō
sigñt τc: alit' de' ab eterno n̄ fuit sim' pfectus: q2 n̄ fu
ti creās τ 3seruans. Et 3firmat' q2 sicut se h3 pfe
ctio attributalis ad eē pfectionē sim': sicut noia vel
scept' attributales ad significare: noia vel scept'
n̄ dicūt' attributales nisi sint q̄dā significata: & oia p
fectio attributalis ē pfectio sim' i' oē nomē vel sce
ptus attributalis sigat pfectionē sim'. Dimisso i'
isto mō dicēdi: τ aliis 3similib' dico: q pfectio attri
butalis pōt accipi i' vno mō large: τ sic pfectio attri
butalis idē ē q pfectio alicui actualit' attributa sic
attribuim' bōi risibilitatē: τ igni calorē: τ hoc mō sic
ois pfectio q̄ 3petit deo p modū cuiusdā denomina
tōis pt dici pfectio attributalis: sicut ifinitas τ imē
sitas. Alio mō pt accipi pprie τ stricte: τ sic idez
ē q pfectio alicui n̄ quocūq mō: & ex alio attributa
τ isto mō sola pfectio quā deo attribuim' siue quam
3uincim' deo 3uenire ex bis q̄ videm' in creaturis
ē pfectio attributalis i deo: sicut sapiētia bonitas τ
3siles τ sic de pfectionib' attributalib' loquūt' san
cti cōiter τ doctores: τ de talibus vna cū eis itelligo
questionem. Scds articulus.

Quātū ad scdz pono. 4. 3' nes Prima ē: q pmū
Arti. 2 i entib' est tm vnū aliqd absolutū: τ nō s iqd τ
aliqd modalr p exclusione ois distinctionis τ nō idē
titatis modalis perfectionū attributaliuz.

Jacobus de viterbio. 3. quol3 q. 7.

Ista 3clusio vt p3 3 positione doc. n̄i frīs iacobi Jacobus de viter'
de viterbio: τ vt clari' videat' 3': pmo recitabit' ei'
positio q̄ pōt reduci ad. 5 pūcta: Prim' ē: q distictio
pōt accipi dupli' s. simplir: τ fm q̄d Distictio simplir
ē distinctio rerū absolutarū. vt dicit: distinctio vero
fm q̄d ē distinctio fm rōnem vel fm relationē: vel
fm modū. Scds punct' ē: q modus: vt dicit hugo
accipit'. multiplicit: q2 pmo mō idē ē: q finis vel ter
minus: scdo mō idē est q mensura: tertio mō idem
est q 3ditio: quarto. idem ē: q tēperamētū. quinto

idē ē qd mo neries: sic assumit s pho. 2. ethico. vbi di cit. q modicāq numero sūt multi. Et i. 4. meta. dic. q ens mulq modis dr: z sic modus accipit ab isto doc. cū di aliq differre modalr: siue fm modū. Tercius punct. ē: q lz pfectōes attributales n̄ sint plres res absolute sūt tn plures mōi reales absoluti eiusdē simplicissime rei cōes tribus psonis: ex isto pūcto pz qd sit pfectio attributalis fm istū doc. qr pfectiones attributales sunt qdā modi reales absoluti cōes trib psonis: pz ēt qlr hmōi pfectiones lz sint mōi reales absoluti disti guunt a modis absolutis: quib psone dine pcū cōsti tuunt in eē psonali qr pfectiōes attributales sūt mo di reales absoluti cōes trib psonis modi aūt illi qui bus psone ↄstituunt: vt dicit nō sūt cōes trib psonis fm pprij singulis. Quartus punct. ē: q pluralitas z distinctio pfectionū attributaliū ē pluralitas z disti ctio realis: nō qdē simplr. qr nō ē pluralitas nec disti ctio rex absolutax. fz qd: qr ē pluralitas z distictō mōrū realiū absolutorū hoc pz qr si null intellect in telligeret attributorū distinctōz: nihilomin eēt hec distictō mōrū i ipa re q de eēn. n. qr itelligit ē ibi q ibi ē iō vere itelligit. Quint punct. ē: q pluralitas dictorū mōrū realiū absolutorū q ponit i dinis nō re pugnat dine simplicitati: qr illa diuersitas q pueniṫ ex iperfectiōe: z nō iducit ↄpositionē nō repugnat di uine simplicitati: pz ex terminis. fz pluralitas mōrū pdictorū ē hmōi. g minor pbat quātū ad primā ptē: qr attributa dicūt diuersas rōnes pfectionū: i coru diuersitas pueniṫ ex pfectōe: pbat quātū ad se cūdā: qr illa sola iducit cōpositionē: q dicūt diuersi tē z diuersuz eē pdicti aūt mōi in deo nō dicūt diuer sitātē: nec diuersū eē: fz i vna re z in vno eē simplici fū dant. ergo eorū diuersitas nō iducit cōpositionē. Ex his pz euidēt: q primū i entib nō ē fm positionē istā nō ē tm vnū aliqd absolutū: fz plura: qr lz n̄ sint plures res ab solute simplr sūt tn plures mōi reales absoluti quo rū vn n̄ ē ali ex nā rei modalr. Cōtra iaco. d vitbio

Cōtra iaco.

Sed ↄ positionē istā ē assumpta ↄ: quā pprimo p bo sic: sequit pmum in entib nō ē vnū aliqd absolu tū: fz aliqd z qd modalr mō pdicto: i ipo nō solū ē trinitas fz qrenitas rex: imo ifinitas rex: qnō repu gnat catholice veritati z determinatōi ecclie: et z ans ↄña pz: qr vl distictio pfectōnū attributaliū q ponit i p mōi reales absoluti ē minor distictōe relatonū: vl maior vl eqlis: pmū dari n̄ pōt p eū. qr distīcti mōi re ales absoluti n̄ minus distīguunt iter se z ab eo cui sunt q distincti mōi reales respectiui fz relatōes fm eū n̄ sūt nisi qdā mōi reales respectiui g maior pz: qr quā titas distinctiōis sequit quātitatē distinctorū ceteris parib: ēt p eū z iō sola distinctio rerū absolutarū ē di stinctio simplr vt dicit: qr sole res absolute sunt res simplr fm eū. Sz ↄstat q mōi reales absoluti nō sūt minoris entitatē z pfectōis q modi reales respectiui ergo eorū distinctio nō ē minor: imo maior vel eqlis quo cūq mō dato: pz ↄña: quare tres relatiōes sūt tres res q distīguunt realr in p: i si distinctio attributo rū ē maior distictiōe relationū: vel eqlis sequit: q tot erūt res i dinis quot pfectiōes attributales: hec aūt sūt ifinite z c. Et ↄfirmat: qr nō min ponūt in nu merū distīcti mōi reales absoluti q distīcti mōi rea les respectiui cū eorū distinctio n̄ sit minor vt pz ex di ctis. Sz sapietia z bonitas i deo sunt distīcti mōi re ales absoluti p eū z prnitas z filiatio distīcti mōi re les respectiui: g nō min ponūt i numerū sapiētia z bo nitas: q prnitas z filiatio. fz prnitas z filiatio sic po nūt i numerū. q vere sūt due res distīcte realr: realr pr z filius nō eēnt due res distīcte realr. g bonitas z sa piētia erūt due res distīcte realr: z sic de ceteris at tribuṫ. Forte diceṫ: q pluralitas rerū simpliciter ē ipossibilis i dinis: qr tal ē pluralitas rex absolutax. fz pluralitas rex fz qd possibil ē in p z talis ē ista. Sz h nō valet: qr trinitas psonarū i dinis nō ē sic trinitas rerū simplr qr n̄ ē trinitas rerū absolutarū fz ē tm tri nitas rerū fz qd p eū: i eodē mō quo ↄcedit trinitas rerū i dinis pp trinitatē psonarū poterit ↄcedi qter nitas z ifinitas pp diuersitatē z multiplicitatē attri butorū q nō vr sane dictū. Preterea si bonitas z sapiā sūt due res distīcte realr ad min q prnitas z filiatio: cū hec z illa distictio sit distictio rerū fz qd z non simplr sicut prnitas nō ē filiatio z ecōuerso sic bonitas n̄ ē sapiā z ecōtra: qd ē erroneū. Scdo ad pncipale sic pfectiōes attributales i p sūt res simpl citer: z nō tm fz qd: i ipm tm ē vnū aliqd absolutum z nō aliqd z aliqd p exclusionē ois distinctionis z nō idētitatis realis simpliciter: vel fz qd pfectionū at tributaliū ↄña pz: qr pluralitas z distictio rerū sim pliciter ē ipossibilis in pmo ēt per eū: ans pbat qr sa pietia bonitas z ↄsimiles pfectiōes q in vtroq melius ē eē q nō eē in creatura sunt res simpliciter z nō fz qd: g p earū pfectionē q multo fortius i dinis. Et cō firmat: qr sicut se hz sapia vel bonitas in creatura ad eē rē simpliciter: vel modū rei sic ēt in dinis suo mō nō volum loq ad placitū: fz ↄstat q in creatura ista sūt res simpliciter z nō mōi tm: qr fm boetiū res triuu pdicametorū absolutorū sunt res simpliciter g z c. Et ↄfirmat: qr si sint pcise mōi nō faceret ↄpositionē in creaturis iux doctrinā suā: qd tn ē euidēter falsuz g z c. Tercio sic. nulla pfectō attributalis i p ē creatura q oīs est creatrix eēntia: z p ↄñs nulla distīguit sic ab ipa: ans nulli catholico ē dubiū: z ↄña vz. nō qr oē qd ē creatura vl creatrix eentia. Ad istā rōnē forte dice tur iuxta pncipia illius doc. q perfectiones attribu tales: in p n̄ sūt creatrix eēntia nec creature: fz tm mo di creatricis eētie. Ista tn rnsio si valeret eēt nulla z periculosa pp multa. pmo qr ista diuisio: oē qd ē est creatura vel creatrix eētia p quā. b. Ber. argue bat ↄ porrectanū. fuit per gnale ↄciliū reputata suffi ciēs z approbata: i negare ppōz illā ē negare deter minatioz ecclie. Scdo qr oē qd ē: ē de vl creatura: i oē qd est creatrix ecntia vel creatura: ↄña nō: qr q n̄ ē creatrix eētia n̄ ē deus. ans p c. b. Aug. i. de tri. c. 13. vbi p hoc tāq p mediū notissimū pbat filiū de eē deū. p liquide appet fenū n̄ eē p quē facta sūt oīa: z si fact nō ē creatura nō ē: si aūt creatura ē nō ē eiusdē eū pre sbe: hec ē aūt illatō vt pz eēt nulla: nisi oē qd ē: z nō ē de sit creatura: z iō statī subdit nullo iterpo sito verbo: oīs i sba q de n̄ ē: creatura ē. z q creatura n̄ ē de ē. Tercio qr fm. b. Aug. pmo de doctrina chri stiana i diuersis captulis iter fruibile z vtibile nō ē mediū: vl i pfectōes attributales sūt fruibiles vl vti biles si vtibiles i sut creature: qr sola creatura ē vtēdu vt pz p b. Aug. vbi supra: z p magi. di. i. si fruibiles igitur qlibet earū ē de: z sic creatrix eētia: qr solo deo ē fruēdū p eosdē ibidez. Scda ↄ ē: q pmū i en tib ē tm vnū aliqd absolutū z n̄ aliqd z aliqd forma liter p exclusionē ois distinctiōis z n̄ identitatis forma lis pfectionū attributaliū. Ocbā i. i d. 2. q. i. ar. i. Ocham

Ista ↄnē qdā sic pbat: vbicūq ē aliq distinctio vel n̄ idētitas: ibi pnt ↄdictoria aliq verificari d illis: fz ipossibile ē ↄdictoria aliq verificari de qbusdā nisi illa pro qb supponūt sint distincte res vel distincte rōnes siue entia rōis vel res z rō: fz si oia illa sint ex nā rei nō sūt distincte rōes nec res z rō g erunt distin cte res: maior pz: qr si. a. z. b. n̄ sūt idē oib modis. tūc sūt illa āb vere. a. ē idē. a. oib modis. b. n̄ ē idē. a. oi bus modis ita q eē idē. a. oib modis z nō eē idē. a. oibus modis verificant de. a. z. b. z ↄcedūt a duer sariј: q sapia dina est formalr sapia dina z bonitas

nō ē formalr sapia diuīa:ita q̄ eentia formalr sapia diuina verificat̄ d̄ sapia diuina: z vere negant̄ d̄ bonitate diuina. z ita vlr vbicūq̄ ē aliq̄ distinctio vel ñ identitas ibi vere ɔuenit aliq̄d vere affirmari d̄ vno: z vere negari d̄ alio. minor pbat̄: q̄ oīs ɔdictoria b̄ñt centiale repugnātiā int̄ se tātā e.n. repugnātia int̄ aial z ñ aial: int̄ asinū z ñ asinū: quāta ē int̄ deū z ñ deū: sine int̄ ens z ñ ens. nisi forte dicat̄ maior ē repugnātia inter ista q̄ inter illa pp maiorē pfectiōz alicui᷒ partis i vna ɔdictiōe q̄ i alia. sz h̄ñ ē ad ppositū. nūc aūt ex alicb᷒ ɔdictoriis ɔuenit iferre q̄ illa de q̄b᷒ verificāt̄: sūt distincte res vel distincte rōes: vt res z rō: g vlr nūq̄ vere idē affirmat̄: z vere negat̄: nisi pp distinctiōz rez z rōnū vel rei z rōis. Assūptū pz: q̄ seq̄t̄ formaliter: a. ē z b. ñ ē: g ē ibi aliq̄ distinctio rez vel rōnū vel rei z rōis. exemplū pmi si ib a ē z accidens ñ: seq̄t̄ q̄ ñ sīt vna res distincte res i actu vel i poten᷒: ex.ᵐ scdi si vnū ens rōis itelligit̄ puta a. z b. q̄ ē ens rōis ñ itelligit̄: seq̄t̄ q̄ sīt distincta ētia rōis: ex.ᵐ tertij si. a. ē cr̄ aīaz z b. ñ ē cr̄ aīaz sb obiectiue tm̄ i aīa: seq̄t̄ q̄. a. z b. distiguāt̄: sic ens reale z ens rōis: g vt vr̄ vlr et affirmatiōe z negatiōe eiusdē ɔuenit iferre ñ idētitatē realē. g si eentia idē formalr sapie vere affirmat̄ de sapia: z vere negat̄ a bonitate: oz q̄ sapia dia z bonitas dia iporteat aliq̄: q̄ ñ sīt idē realit. Et ɔfirmat̄: q̄ q̄ rōe tu dicis q̄ aliq̄d pt vere negari d̄ sapia diuina: z vere affirmari d̄ bonitate diuina: ñ obstāte reali idētitate pp solā distictiōz formalē. eandē dicaz vlr q̄ eē z nō eē verificat̄ d̄. a. z. b. pp distictiōz formale: nō obstāte q̄ sīt idē realr. z ita perit oīa via pbādi distictiōz vel ñ idētitatē realē iter queciq̄: q̄ si tu dicas: asin᷒ nō ē rōnalis. g hō z asin᷒ distiguunt̄ realr dicā q̄ non sequitur. sed sufficit: q̄ distinguant̄ formaliter.

Contra ocham.

Scd̄o ɔ᷒ sit vera ista eē deductio ñ ɔuincit pp multa. p̄ q̄ nunc principalis rōnis nō ē vera: q̄ de eentia z psona i diuinis verificāt̄ ɔdictoria: z tū ɔstat q̄ eentia z psona ñ sīt distincte res a rsect q̄ternitas i diuinis: nec sīt distincte rōes: uec res z rō pz p pbatiōez suā: q̄ dia illa sīt ex nā rei. h oz q̄ de eentia z d̄ psona verificāt̄ ɔdictoria pp distictiōz realē: q̄ d̄ vno illarū vere dr: q̄ ē aliq̄ res z de reliq̄ vere dr q̄ ñ ē illa res vn̄ d̄ pre z eentia verificat̄ ɔdictoria: q̄ eentia ē fili᷒ z pr ñ e fili᷒ z simplr d̄ filio z d̄ eentia: q̄ eentia ē pr z fili᷒ ñ ē pr: z eodem mō d̄ .s.s. q̄ d̄ eentia z attributis dicūt: q̄ oīa res q̄ ē eentia sine illa absoluta sine relatiua eēt sapia z bonitas dīa: z sic d̄ singulis. Sed ista rñsio ē nulla p̄: q̄ ista ɔdictoria eens ē fili᷒ pr ñ ē fili᷒ verificāt̄ pz eū d̄ pre z d̄ eentia: z tū ñ verificāt̄ pp aliquā maiorē distictiōz realē. sc̄d̄o q̄ lz eentia sit fili᷒: z pr ñ sit fili᷒: eentia tū z pr d̄ q̄b᷒ verificāt̄ ɔdictoria ñ sūt distincte res: s̄ vnatm vt pz: ex d̄ summa tri. z fi. ca. c. dānamus: falsa ē illa ppositio q̄ dicit q̄ i possibile ē ɔdictoria aliq̄ verificari d̄ q̄buscūq̄: nisi illa vel illa p q̄b᷒ supponūt sīt distincte res forte dicē q̄ lz eentia z pr ñ sīt distincte res: eentia cū pt supponē p filio q̄ reale distigui᷒ a pr̄ z io d̄ pre z de eentia pñt ɔdictoria verificari. Sed ɔtra iste ppōnes sūt ver: pr ē ad aliq̄d eentia ñ ē ad aliq̄d. vel g i ppōne illa negatiua eentia supponit p psona vel nō. si sic. i᷒ psona ñ ē aliud. vel ppō ē falsa quorū q̄d lz ē erroneū. si nō i᷒ ɔdictoria verificāt̄ d̄ aliq̄b᷒. z tū ipsa nec illa p q̄b᷒ supponūt sūt distincte res. Preterea iste ppōnes sūt vere eentia nō pducit nec pducit᷒. fili᷒ pducit z pducit᷒ z tū ppōe negatiua eentia nō supponit pro psona. q̄ nulla psona ē in diuinis que nō producat vel producat᷒. Et confirmant̄ iste deductiōes per eum ipse enim arguit contra se sic sor. z homo sūt idē realiter. z tamen hec est vera sor. non est plato: z hec est vera: homo est plato Ad q̄d r̄ñdens dic q̄ i creaturis talia ɔdictoria nūq̄ verificant̄: nisi pp idētitatē reale vñ isti verificāt̄ sor ñ est plato. hō ē plato pp hoc: q̄ iste t'minus sor. pcise supponit p sor. z iste t'min᷒ hō supponē pōt p platōe z manifestū ē: q̄ sor. z plato sīt distincte res: vñ vt dicit sicut hec ē vera sor. z hō sīt idē realr: ita hec ē vera: sor. z homo nō est idē realit. nā prima verificat̄ q̄ hō supponit psonale i sc̄d̄a: q̄ homo supponit pro platone.

Ex istis arguit sic iste ppōnes nūq̄ verificant̄ i creatur᷒ sor. ñ e plato vel sor. e idē realr sorti hō nō ē idē realr sorti nisi q̄ hō supponit p platōe q̄ realr distinguit̄ a sor. i᷒ iste ppōnes nūq̄ verificabūt̄ i diuinis pr ē ad aliq̄d: eentia ñ ē ad aliq̄d. nisi eentia supponit p aliquo q̄d realr distiguat̄ a pre: vel i᷒ supponit p filio: vel p.s.s. vel p aliquo absoluto: ñ p filio nec.s.s. q̄ q̄libet eorū ē ad aliq̄d nec p aliquo absoluto q̄ nullū tale distiguit̄ realr a pre: vel iste g ppōnes ñ sīt vere vel minor sue rōnis ē falsa: pmū ē ipossibile: i᷒ sc̄d̄z ē necessariū Silr pōt argui de istis: fili᷒ pducit z pducit᷒ eentia ñ pducit nec pducit᷒ z silibus. sc̄d̄o deficit ista rō i pbatiōe minor᷒ q̄ ñ ē bona ɔña: lz in aliquib᷒ ɔdictoriis ɔuenit iferre: q̄ illa de q̄bus verificāt̄ sīt distincte res: z ei i᷒ i oibus vlr: q̄ si aliquib᷒ ɔdictoriis lz iferre: q̄ illa d̄ q̄b᷒ verificant̄ sīt distincte res q̄ eentialr ñ i oib᷒: i᷒ posito q̄ in aliq̄b᷒ liceat iferre q̄ illa d̄ q̄b᷒ verificant̄ sīt distincte res ñ oz q̄ i oibus assumptū pbat̄: q̄ sequitur a. ē z. b. ñ ē i᷒. a. z. b. nō sīt vna res distincte res eentialit i actu: vel i potētia Itē sequit̄: de᷒ ē etern᷒. z creatura ñ ē eterna᷒ g de᷒ z creatura ñ sīt vna: s̄ distincte res eentialit. Itē sequit̄ hō ē eentialit animal rōnale asin᷒ ñ ē eentialit animal rōnale: i᷒ hō z asin᷒ ñ sīt vna: s̄ distincte res eentialit. Preterea ñ ē bona ɔña in aliquib᷒ ɔdictoriis lz iferre: q̄ illa de q̄bus verificāt̄ sīt distincte res p exclusionē oīs identitatis realis i᷒ i oibus vlr: i᷒ nec sua ɔña ē bona: cū sit similis isti. Assumptū pbat̄: q̄ bn̄ sequit̄ sb a ē: z accidens nō ē i᷒ sb a z accidēs ñ sīt vna: s̄ distincte res in actu vel i potē᷒ p exclusionē oīs identitatis realis: z sequit̄ hō ē idē realr hōi asin᷒ nō ē idē realr hōi: i᷒ hō z asinus sīt distincte res p exclusiōz z c. z tū nō sequitur pr generat: fili᷒ ñ generat: g pr z fili᷒ sūt diuerse res p exclusiōz oīs identitatis realis. Et ɔfirmat̄ p modū suū arguendi: q̄ si i aliquib᷒ ɔdictoriis nō lz iferre. q̄ illa de q̄b᷒ verificant̄ sūt distincte res p exclusionē. z c. Perit oīs via pbādi distictiōz vel nō identitatē realē p exclusiōz oīs identitatis realis: q̄d ē icōueniens: pz i᷒ q̄ minor sue rōnis ē falsa. z ei᷒ pbatio: z g ɔña rō nulla. Nec ɔfirmatio vz. q̄ nō ē bona ɔña aliq̄ idē vere poterit affirmari d̄ vno z vere negari d̄ alio pp solā distictiōz formalē g eē z ñ eē verificabunt̄ d̄. a. z. b. pp solā distictiōz formalē ñ obstāte sūt idē realit: q̄ nō eē nō solū negat formalitatē s̄ realitatē. Et ɔfirmat̄: q̄ ɔstat q̄ aliq̄d idē vere affirmat̄ de pre z vere negat̄ d̄ filio i diuinis nō obstāte eentiali idētitate pp solā distictionē relatiuā z ñ ñ sequit̄: q̄ ea de facilitate eē z ñ eē verificāt̄ d̄. a. z b. pp distictionē relatiuā ñ obstāte: q̄ sīt idē eentialr. Silr g ista dicerēt i pposito: nec pp hoc perit via pbādi distictiōz vel ñ identitatē realē: q̄ diceret̄: q̄ si ñ pōt pbari per ɔdictiōz extremoz formaliū: poterit eñ p ɔdictiōz extremoz realiū. Et iō pbo ɔ᷒nez alr eentia diuina ē formalit bonitas: z sapia diuina: z oīs attributalis pfectio: z ɔ᷒ i᷒ pmū entib᷒ ē tm̄ vnū aliq̄d absolutū: z nō aliq̄d: z aliq̄d formalit p exclusiōz oīs distictiōis z nō idētitatē formalis pfectionez attributaliū: pma ɔña pz: et ptenētes ɔ᷒ nē oppositā: q̄ pfectōes attributales i pmoñ magis distiguūt̄ iter se q̄ distiguāt̄ ab essentia. q̄ itellect᷒ se z ab essentia distinguūtur formaliter p eos. sc̄d̄a ɔña tenet ex termis. s̄ aūs ex quo dependet tota deductio deduco ad pñs q̄druplr

Primo sic: essentia diuina seipsa circumscripto omni eo quod non est ipsa per se est formaliter infinita: igitur seipsa est formaliter bonitas et sapientia diuina et omnis attributalis perfectio: consequentia patet: quia essentia diuina seipsa circumscripto omni eo etc. est aliqua entitas et perfectio: et constat quod non est formaliter finita. igitur formaliter infinita. consequentia patet: quia sequitur essentia diuina seipsa circumscripto omni eo quod non est ipsa per se primo realiter est infinita: igitur seipsa est realiter bonitas et sapientia diuina: et omnis attributalis perfectio. ergo sequitur essentia diuina seipsa et est formaliter infinita: igitur seipsa est realiter bonitas et sapientia diuina etc. antecedens huius probatur similiter: et eadem tenentibus conclusionem oppositam: et consequentia est clara quia ubi eadem premittuntur: illis consequentia merito subinfertur. vt dicit Ri. de media vi. li. 2. c. 11 sed sic est in proposito: vt patet. Et confirmatur: quia non minori infinitati est formalitas essentie diuine formaliter quam sit eius realitas realiter. patet de se: sed diuine essentie realitas propter suam realem infinitatem non compatitur secum eodem realitatem aliquam distinctam a se realiter etc. et per consequens formalitas ipsius propter suam formalem infinitatem non compatitur secum eodem formalitatem aliquam distinctam esse formaliter. igitur. Secundo sic: essentia diuina seipsa circumscripto omni eo quod formaliter non est ipsa est illud quo maius cogitari non potest. igitur seipsa est formaliter bonitas et omnis diuina perfectio: et consequentia patet quia essentia diuina si non est formaliter sapientia circumscripto omni eo quod non est ipsa formaliter circumscribitur sapientia: sed circumscripta sapientia non manet illud quo maius cogitari non potest. igitur et sic argumentum est de sapientia potest argui de quolibet perfectione diuina. antecedens vero patet. Maior: quia nulli catholico debet esse dubium quin beatitudo nostra obiectiua sit illud quo maius cogitari non potest: et constat quod essentia diuina seipsa circumscripto omni eo quod formaliter non est ipsa est beatitudo nostra obiectiua. Secundo: quia si deus omnium deus ut deus non esset id quo maius cogitari non potest: quod est contra Anselmum. Prosologion 2 et 3. ista consequentia patet: quia posset aliud cogitari: quod essentia seipsa formaliter esset illo quo maius cogitari non potest. Et confirmatur: quia si essentia diuina non esset realiter bonitas et sapientia diuina: et omnis attributalis perfectio. tunc posset aliquid cogitari realiter maius deo: quia posset cogitari aliqua essentia que realiter esset hec omnia. igitur si essentia diuina non esset formaliter ista: posset aliquid cogitari formaliter maius deo quod est omnino impossibile. Tertio sic in diuinis pro eodem bonus et sapiens quo deus et econuerso. igitur bonitas et sapientia in deo non distinguuntur formaliter ab essentia. antecedens est hec. aug. 7. de tri. in medio capituli consequentia patet et per aduersarios: quia quero ab eis an distinctio bonitatis et essentie vel sapientie in deo sit minor distinctione relationis et essentie: vel maior vel equalis et quo secundum eos utrobique est aliqua distinctio ex natura rei. Si dicatur quod minor cum illa non sit realis: sed formalis tantum secundum eos: ista non erit formalis: quod est propositum. si dicatur quod maior vel equalis sequitur quod sicut pater non est eo pater quo deus: vt patet per hec. aug. in eodem. 7. ita nec eo bonus vel sapiens quo deus quod est omnino falsum. Et confirmatur quia ista propositio non eo pater quo deus: est vera secundum eos: quia paternitas et essentia non sunt idem formaliter: immo per hoc probant ipsas non esse formaliter idem. igitur si bonitas et essentia vel sapientia et essentia non sunt idem formaliter: eadem ratione sequitur quod pater non eo bonus vel sapiens quo deus. Preterea quando dicitur quod pater non eo pater quo deus: vel intelligit quod non eo realiter vel quod non eo formaliter: vel ab homine non homo eos verum est: quia distinguuntur realiter secundum eos. vel quod non eo formaliter sed hoc ita verificatur de bonitate vel sapientia sicut de diuinis formaliter ista. Quarto sic: sicut se habet realitas essentie in deo ad formalitatem essentie: sic realitas sapientie ad formalitatem sapientie. hoc patet quia utrobique comparatur realitas ad suam propriam formalitatem. igitur permutatim sicut se habet realitas essentie in deo ad realitatem sapientie. sic formalitas ad formalitatem: sed realitas essentie est realitas sapientie in deo per exclusionem omnis distinctionis realis. igitur formalitas essentie est formalitas sapientie per exclusionem omnis distinctionis formalis. Et confirmatur quia proprietas relatiua non distinguitur formaliter ab essentia quia nulla perfectio attributalis distinguitur sic ab ipsa. consequentia est nota. et antecedens probabitur di. 33. ubi diffusius pertractabo materiam istam.

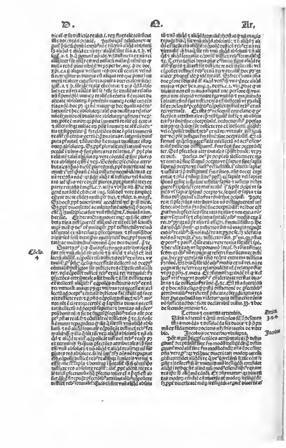
Tertia conclusio est quod primum in cuius conceptum est unum aliquid absolutum. et non aliquid et aliquid ex intellectu aliquid per exclusionem omnis distinctionis et non identitatis ex natura rei simpliciter. et sed quid perfectionum attributalium. Ista conclusio est generalis. quia non solum excludit distinctionem modalem sicut prima nec formalem sicut secunda. sed uniuersaliter omnem distinctionem et non identitatem ex natura rei qualitercumque vocetur. Et probat eam quidam doc. Conclusio 3

Herueus quolibet. 5. q. 2. ar. 2. Herueus

Sic. distinctio perfectionum attributalium in deo non est realis: igitur nec ex natura rei. sed secundum rationem intelligendi tantum: istius rationis probatur consequentia: secundo antecedens. consequentia probatur sic. omnis diuisio: vel est secundum esse in anima tantum et sic est secundum rationem: vel est secundum esse in re extra: et sic est realis: sed positum est quod non est realis. igitur maior probatur: quia passio alicuius vel illud quod se habet per modum passionis non excedit illud cuius est passio secundum unum et multa distinctum et indistinctum sunt passiones entis. igitur non excedunt ens: sed omne ens vel est ens in anima: sic est ens rationis tantum: vel est ens extra animam: sic est ens reale. igitur omnis distinctio vel erit realis: vel erit secundum rationem tantum. et sic patet consequentia. antecedens probatur sic. quecumque distinguuntur realiter oportet quod sint diuerse res: siue diuerse realitates: quarum una non sit alia: sed sapientia et iusticia non sunt huiusmodi. igitur quia hec est vera. sapientia dei est iusticia realiter minor supponitur: maior probatur quantum ad duas partes. Primo quantum ad hoc quod dicitur. quod illa que distinguuntur realiter. oportet quod sint diuerse res: quia sicut indistinctio ad unum: ita distinctio ad plura: sed indistincta realiter sunt una res. igitur distincta realiter in eo quod distincta. sunt diuerse res. Secundo quantum ad hoc. quod additur quod una non sit alia: quia hoc est hoc significat unitatem predicati cum subiecto. et hoc non est hoc significat diuersitatem predicati a subiecto: sed probatum est quod ubi est distinctio realis: oportet ponere diuersas realitates: ergo una earum non erit alia realiter etc.

Contra herueum. Responsio ad herueum.

Sed ista ratio procedat et vera ut credo quantum ad suam formam. et ad probationem consequentie: dicitur tamen in probatione antecedentis et nisi plus dicat faciliter soluetur ab aliis. primum ostendo: quia si illa probatio sit bona quod dicitur: sic distinctio ad unum etc. sequitur quod quecumque distinguuntur secundum rationem: si nullum eorum sit ens rationis sunt diuerse res: quod tamen est falsum et contra eum quia perfectiones attributales in deo distinguuntur secundum rationem secundum eum et constat quod nulla earum est ens rationis et tamen non sunt diuerse res et per eum probatur consequentia per formam suam sic indistinctio ad unum ita distinctio ad plura. sed quecumque sunt indistincta secundum rationem sunt una res: si unum eorum sit ens rationis. igitur quecumque sunt distincta secundum rationem sunt diuerse res. si unum eorum sit ens rationis. maior est sua. et minor est clara. et per eum. quia licet multa quorum nullum est ens rationis sint distincta secundum rationem que sunt indistincta realiter. quecumque tamen talia sunt indistincta secundum rationem sunt etiam indistincta realiter. quia si indistincta realiter sunt una res et indistincta secundum rationem. si nullum eorum est ens rationis sunt una res. et sic patet primum. videlicet quod ratio deficit in probatione antecedentis. Quantum ad secundum. tenentes oppositam conclusionem negarent primam consequentiam. et ad probationem dicerent. quod non omnis distinctio secundum esse quod est in re extra est realis. accipiendo realem distinctionem pro distinctione rerum: siue realitatum: et quando dicitur quod distinctum et indistinctum sunt passiones entis etc. dicitur quod ens reale prout diuiditur contra ens rationis in plus se haberet quam res siue realitas: quia non solum res siue realitas proprie dicta: sed omnis ratio formalis et omnis modus rei habens esse preter operationem intellectus isto modo dicitur ens reale: sic etiam conceditur quod omnis distinctio ex natura rei sit aliquomodo realis: quia preter operationem intellectus: sed hoc non sequitur secundum eos nisi plus

dicaf q sit distictio realis.i.rez sive realitatu: sicut iste doc credit pclude. Probo igif pclusione. ar guit pst: si pmu i entibꝰ nōe tm vnu aliqd absolutu sz aliqd z aliqd ex na rei aliqlit: sint illa.a.z.b. vl igif.a.z b.q ponunf nō ide.vel distincta ex na rei aliqliter sut aliq res vel nulla: si nulla g nihil qz q nulla res e omo nihil e vt pz per be.aug.p de doc. xpi.c.i. si aliqua vel sunt res que est eentia: vel nō si non igitur in diuinis est aliqua res que ponit i numerū realiter cuz essentia contra decretalem sisic: igif.a.z b.sut ide realr cu eentia: z vl o qdā absoluta ex na rei aliqlit i se e. sic sic dualitas relationu n ponedu i numez realr cu eentia si e maior dualitate absolutoz si ponetu numez realr cuz eentia ende.boc pz qz n e maior qz hec dualitas e relationu: z hec absolutoz: aliter ois dualitas relationu e et maior oi dualitate absolutoz qd non e vez nec pot e e maior: qz pōt i numerū realr cu eentia z altera n qz nullae az pōt i numez realr cu eentia ex supposito q sz relatiōes diue n pnt i numeru realr cu eentia certu e g dualitas relationu diuis puta pñitatis z filiatiōis n e maior dualitate istoz duoz absolutoz. Sz ppf pluralitate relationu vere pcedif i diuis q sint plures res relatiue.i ppf pluralitate taliu absolutoz vere pcedif q sint plures res absolute q d n e vez. Secūdo sic: pfectiōes attributales i pno dicuf plures: nisi ppf diuersitate nominu i utr ipas n e aliq distictio necnō idetitas ex na rei: dña nō e: qz si sit aliq ral distictio vel n ideti tas int ipas vere dicef plures ppf pluralitatez ex parte rei: añs e mgri.c.7.infra vbi sic ait. Hic diligent notādu e cu dicat aug. solu deu vere simplice eē eu dicat eūdez multiplr dici. z mdet.d.magr. Sz hoc n ppf diuersitate accidētiu vel gr iu dicif. Sz ppf diuersitate z multitudine noiuz.q d deo dicif q lz multiplices sint vnu tm signif.i.diuina nām. hec ille. Et hec a ctas mouet me: qz si sic attributa diua distiguerent aliq nō ex na rei.br scius nig dicē q de dr multiplr ppf distinctioz vel nō idetitate ex na rei suaz pfectionum z tm nusq boc dixit sed solu dixit ipm multiplicif dici ppf diuersitate ac multitudine nominu q de deo dicimf. g z c.

Conclo. 4 Quarta pclo e q quis pfectiones attributales p sint tm vnu aliqd absolutu z n aliqd z aliqd ex itellectu aliqlit. eqpollet tm distictis rebꝰ ex na rei. virtualr: pꝰ pfic: q cuq necessitat itellectu ad pceptꝰ eentialr distictos sut distincte res ex itellectu aliqliter. vel eqpollet distictis rebꝰ ex na rei virtualr: sz pfectōes attributales sut hmōi z n sut distincte res ex itellectu aliqlit: i eqpollēs distinctis rebꝰ ex na rei virtualr. maior pz qz vni vna res necessitat itellectu ad pceptꝰ eentialr distictos fac idide qd face ret distincte res: z p pñs eqpollet distinctis rebꝰ: minor aūt e clara: qz certu e q sapiētia diuina necessitat itellectu ad pceptu sapietie: z bonitas ad cōceptu bonitatis z sic de singulis pfectōibꝰ tales aūt pceptꝰ pstat realr z eentialr e e distictos g z c. scdo sic n e minor repugnātia q illa q sut tm vnu aliqd absolutu. z nō aliqd formalr eqpolleāt distinctis rebꝰ formalr: q q illa q sut tm vez aliqd absolutu z nō aliqd z aliqd realr. eqpolleāt distinctis rebꝰ realr pz ex terminis sz q uis pfectōes attributales i p sint tm vnu absolutu z nō aliqd z aliqd realr qz nō sut plures res absolute. saltē sim: sz oēs nō repugnat eis eqpolle distictis rebꝰ realr: qz n minoris virtutis z efficatie e sapia z bonitas i p realr q si eent i ipo distincte res absolute realr: alr ppf idetitate rea le taliu pfectionu aliq pfectio toller e a p q d est absurdu g n repugnt pfectoibꝰ attributalibꝰ eqpollere distinctis rebꝰ formalr: q uis tm sint vnu aliqd absolu

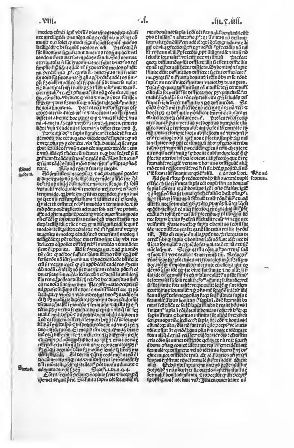
tu z nō aliqd z aliqd formalr: sz pstat q nō magis repugnt his q sut vnu aliqd absolutu: z n aliqd z aliqd ex itellectu aliqlit: eqpolle distictis rebꝰ ex na rei virtualr q his q sut tm vnu aliqd absolutu z n aliqd z aliqd formalr eqpolle distinctis rebꝰ formalr g z c. Tertio sic ioi bona pña e tmin signt aliqd realr z sere e s z illa n sut distincte res ex itellectu: vel eqpollet distinctis rebꝰ ex na rei virtualr. hoc pz qz aliter pbaref idē p idē totalr. Sz hec e bona pña due psone i diuis n sc aliqd verꝰ q vna g nec aliqd maius vt per be.aug.3.de tri.c.2. vbi pbat q in diuinis non est maius aliquid due persone q vna: quia non aliquid verius: ergo vnitas z magnitudo i diuinis cu nō sint distincte res ex itellectu vt pz aliqliter ex pclonibꝰ pcedentibꝰ eqpollēt distinctis rebꝰ ex na rei virtualr. Ex ista pne sequif correlarie q pfectōes attributales i p distiguuf inf se z ab absentia sz rōne sue pceptibilit. deductio istꝰ ppositionis pz qz q cuq sut distincte res ex itellectu aliqlit: vel eqpollet distinctis rebꝰ ex na rei virtualr distiguntur vel pnt distigui sm rōne: sine pceptibilit. Et cōfirmaf qz q cuq necessitāt intellectu ad actꝰ essentialr distictos distiguunf. sm rōes sine pceptibiliter. Sed pfectōes attributales i p sut hmōi: vt pz ex dictis. Preterea. deꝰ pt pcipi ab itellectu creato vt eentia e sine sbamō pcepto vt e sapies sine sapia i ipo nō pcepto vt e iustꝰ vel iustitia. i eentia sapia z iustitia i p distiguunf sm rōnes. añs docet expientia: z pña e nōta: qz si deꝰ possz eē sapies vel sapia i ipo nō exnte iusto sive iustitia sapia z iustitia distinguerenf i ipso sicut i creatura realr i si pōt pcipi vt sapies vl sapia ipso nō pcepto z c. sequif q sapia z iustitia distiguanf i illo sm rōnē sive pcipit. Preterea: si pfectōes attributales nō distiguerent int se nec ab eentia sz rōne sive pceptibilit: vel hoc eēt ppt hmōi pfectōes sut entia realia z non entia rōnis vl qz int se z cu eentia sint idē oibꝰ modis ex na rei. hꝰ pz qz nō pt alia rō assigri. sm nullu istoz ipedit nō q d e pmu qz distinctio rōis nō magis repugnt entibꝰ realibꝰ: q noi idetitas: pz de se. sz idetitas nois nō repugt. i nec distinctio rōis. pꝰ mi. qz pstat q petrꝰ z paulꝰ q sut entia vere realia sut ide i spē. z hec idētitas vt suppono nō e real. sz rōis tm: nec scdm qz q bꝰ nō repugnat referri sm rōes nec distingui. hec pz qz relatio rōis reqrit extrema distincta sz rōnē. Sz his q sut idē oibꝰ modis ex na rei. nō repugnat sic referri: qz relatio idētitatis e relatio rōis: vt pz p phz.5.meta. Et pfirmaf: qz ibidē vā q itellectꝰ vtif vno vt duobꝰ i cu idetitate rei stat dualitas z sic distictio sz rōnē. g z c. Est tm aduertēdu q p hoc nō itelligo q p istā distictionē de pfectōibꝰ attributalibꝰ verificent pdicata cōtradictoria realiter put quibusdam videtur: quia distinctio rōnis nō sufficit ad hoc: sicut declarabif distin.33. z hoc de secundo articulo z c.

Tertius z quartus articulus. Attica 3.z.4.

Quātu ad tertiu z qrtu articulos sut pclones ista s movēda z dissoluēda sut dubia: z p pmu ex fūdamento doctoris nri fris iacobi de viterbio.

Jacobus de viterbio vbi supra. Jacobus

Pōt argui p sic: pfectiōes attributales i p distinguunf pceptibilit sive sm modu itelligēdi: g distinguunf modalr sive sm modu eēndi: añs pcessu: pña vero pꝰ: qz vel huic diuersitati modoz itelligēdi corrūdet aliqd i re q d e vel n si sic eent figmēta itellectꝰ: si āt vniuicuiq mō itelligēdi corrūdet aliqd i re: hoc n e aliud nisi modꝰ essendi: ubi ꝰ ex ante res ipa sb aliq mō eēndi. Et pfirmatur: qz diuersitas modoz eēndi e cā diuersitatis modoz itelligēdi: sz ppf diuersitatē moꝝ itelligēdi arguif diuersitas

Rn̄o ad Iacobum.

Rn̄o ad Scotum.

Scotus.

obstāte hec ē vera: sapiētia infinita ē formalit' bonitas infinita: q2 i ista termini non supponūt p zceptib' diuersis: qḃ addit' infinitas sed p ipsa re q̄ deitas est cui nulla infinitas: nec aliqd addit: s3 seipsa est ifinita τ nō p aliqd additū τ iō si i illa sapietia ifinita ē bonitas ifinita termini supponūt p seipis: sic in ista: sapietia i cōi ē bonitas i cōi. ita erit vna falsa sic reliq. S3 ista cuasio ē nulla q2 nō ē real' s3 tm̄ vocal. nō ē em̄ itētio argumēti q̄ ifinitas sit null' glob' realit' supaddit' sapientie τ bonitati diuine: cū sit modus ei' itrinsec' fm̄ eū: s3 itelligit q̄ sapiētia infinita: q2 ifinita nō pdit rōnē formalē sapietie: q2 hec ē vera vt termini supponūt p re n̄ p seipis. sapietia ifinita ē formalit' sapietia. τ simplr: hec bonitas ifinita est formalit' bonitas. Et ex hoc vr̄ eis q̄ si sapiētia i cōi. et bonitas i cōi formalit' distiguūt' q̄ sapiētia ifinita τ bōitas ifinita formalit' distigrnerent' sic itell'gunt q̄ ifinitas nō destruit rōnē formalē illi cui addit. τ ad istū itellectū nihil vr̄. Et iō dico alit': τ zcedo q̄ infinitas nō destruit rōnē formalē illi' cui addit: sic nec realē: q2 sapiētia infinita ē formalit' τ realit' sapiētia. τ silr bonitas. S3 ex hoc n̄ sequit' q̄ si bonitas in cōi nō ē formalit' sapientia i cōi q̄ bonitas ifinita nō sit formalit' sapiētia infinita: sic nec sequit' sapiētia i cōi nō ē realit' bonitas in cōi. igit' sapietia ifinita nō ē realiter bonitas ifinita. Rno dnī' ē: q2 sapiētia τ bonitas i cōi nō solum pdicant' de sapiētia τ bonitate ifinita q̄ realit' τ formalit' distiguūt': τ iō sapietia i cōi nec realit' nec formalit' ē bonitas i cōi. τ potent tm̄: hoc nō obstāte sapiētia ifinita eē bonitas ifinita formalit' sic τ realit'. Ad fm̄ nego minorē: q2 si sapiētia i finita q̄ de' ē: τ bonitas ifinita essent difficiles no h̄rent diūsas diffinitōes s3 vnā p se: τ hec eēt diffinitio diuitat'. Et ad pbatōz vr̄ q̄ n̄ ē bona zña. alia ē diffinitio bonitat' τ sapiei cōi. ḡ τ bonitat' τ sapie ifinite. Rnō p3 ex dict' q2 bonitas τ sapia in cōi dr̄r de sapietia τ bonitate creata q̄ realit' τ formalit' distiguūt'. Et iō cā diffinitō nō ē vna nō obstāte q̄ diffinitio ifinite bonitat' τ sapientie sit vna tm̄. Ad tertiū dico q̄ pfectio attributalis quātū ad rē significatā dicit pfectiōē illā pfectio nē q̄ ē in re: q2 dicit pfectiōē q̄ ē diuinitas p exclusionē oīs distictiōis τ nō identitat' ex nā rei. Et qn̄ dicit' noīa attributalia sunt sinonima nego: q2 colligit' ab eis rō sinonimoz: q2 ista vna res penit' idistīcta eq̄pollet distictis reb'. vt patet ex dictis.

Scotus. Scotus vbi supra.

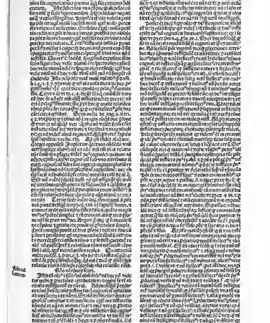
Cōtra tertiā zc̄nez idez doc. arguit' p̄mo sic. oīs distictio q̄ cognoscit' icuitiue ab itellectu ē ex nā rei. distictio attributoz ē hmōi. igitur τc. maior p3: q2 notitia intuitiua nō terminat' ad rē nisi fm̄ suā existētiā realē. minor pbat' q2 distictio attributoz cognoscit' ab itellectu diuino. cui' oīs notitia ē ituitiua: cū oīs alia notitia ab intuitiua sit ipfecta. Preterea vel pfectiōes attributales i p̄mo distiguūt' ex nā rei. vl' p actū itellect' diuini. si dr̄ p̄mū h̄r̄ ppositū. si dr̄ scd̄z q̄rit' qō differt intellect' diuin' a nā diuina: vel ex nā rei vel s3 rōnē vel nullo mō. si p̄mū h̄r̄ ppositū: vt p̄us: q2 idē iudiciū ē de oīb'. Si dr̄ scd̄m zc̄ distictio pcedēs rōnē pncipii distictiuū nō ē p illō distictuū s3 distictio nē τ itellect' pcedit itellectionē q̄ ē p̄m̄ distictiuū eoz q̄ distiguūt' s3 rōnē: vr̄ distictio eoz n̄ ē s3 rōnē siue p intellectū. Si dr̄ tertiū adhuc h̄r̄ ppositū: q2 tūc distictio p itellectū eēt distictio p nāz siue ex nā rei: q2 q̄cūqd distiguūt' itellectōe vr̄ ē oīo idistīcta a nā: distiguūt' realit' a nā τc. Prefea distictio emanationū necia psupponit distictiōz attributoz: s3 n̄ psuppōit nēcio distictiōz q̄ tm̄ ē rōis: τ distictio attributoz n̄ ē tm̄ rōis: s3 aliq̄ mō ex nā rei ma: p3: q2 distictio emanationū nēcio psupponit distictiōz pncipioz elicitiuoz: s3 hmōi p̄n' sūt itellect' τ volūtas fm̄ i. p' q2 nulla distictio realis p exigit nēcio distictiōz q̄ tm̄ ē rōis. sic nec aliqd qō ē vere reale p exigit aliqd qō ē ve ens rōis. s3 distictio emanationū diuinarū ē vere realis. τ Et zfirmat'. q2 si nulla distictio ex nā rei pcedit distictiōz emanationū diuinarū psonarū. sequit' q̄ n̄ sit vna pductio i diuinis p modū itellect' siue nē. τ alia p modū libtat' siue volūtat'. τ p zñs fili' n̄ magis erit quō natus q̄ s.s. qō ē cō. aug. 5. d tri. c. 3 d q̄ iō s.s. n̄ ē filius. q2 n̄ erit n̄ q̄ natus. s3 quō dat'. zña p3. q2 stante suppositō nullū pncipiū pcedit qō se habeat alit' ad vnā pductionez q̄ ad aliā.

Lādulphus in p̄lo 1 q. 1. ar 3. Lādul.

Ista rōnez doc. q̄dā zducit p hec emanationū distictaz τ oppositarū oz eē aliq̄ mō p̄n' n̄ ea. ē s3 in diuinis emanatio q̄ pcedit fili' τ emanatio q̄ pcedit s.s. sūt distictē τ opposite: q2 vna p modum nē τ necessario: τ alia p modum volūtat' τ libē. τ oz q̄ p̄n' ista z emanationū aliquo mō nō sint eadē. s3 memoria i pducēdo filiū τ volūtas i pducēdo s.s. Preterea. qn̄ aliq̄ sūt idē oīb' modis ex nā rei q̄cqd zuenit vni ex nā rei zuenit alteri. S3 aliqd zuenit vni pfectōi attributali qō n̄ zuenit imo repugnat alteri ex nā rei. τ iste pfectōes n̄ s̄t adē ex nā rei oīb' mōis maior ē nō. q2 zdictoria n̄ pn̄t d eode oīmode verificari.

Frācisc' de maronis i p̄lo 1. q. i. ar. 2. francis'.

Minorē vero zducit q̄dā doc p. 12. zdictiōes q̄ vt dicit i variis diuinis pfectiōib' sūt fūdate. Pria ē d itellectu τ volūtate: q2 itellect' ē p̄n' pductiuū verbi τ n̄ volūtas: τ volūtas ē pncipiū. s.s. τ n̄ itellect' diu'. 2a zdictio fūdat' i actu itelligēdi τ volēdi: q2 diuī itellectōi n̄ repugnat esse maloz: τ diuine volitōi repugnat eē maloz. cū diu' itellect' oīa mala itelligat: τ oīa volūtas nulli malū culpe velit. 3a zdictio fūdat' i actu volēdi τ nolendi: q2 repugt deo velle iniusticiā s3 n̄ repugt deo velle iusticiam aut penā peti: teste scriptura. 4a zdi' fūdat' i volūtate signi τ bn̄placiti: q2 de' voluit oīa q̄ fcā sūt ab etno volūtate bn̄placiti: alioqn nō fuissent fcā: τ nō volūtate signi: eo q̄ multa phibita ab etno fuerunt: vn̄ seqt' illa vulgata zdictio i p̄sumiaz. q̄ volūtas bn̄placiti s3 iplet' n̄ tm̄ signi. 5a zdictio fūdat' i potē a absoluta τ ordinata: q2 plura pōt de' d potē a absoluta: q̄n̄ pōt d potē a ordiata: vt bonos dānare τ dānatos saluare: nō zueit āt dicē q̄ ea dē potē a idē possit τ nō possit s3 idē oīb' mōis. 6a zdictio fūdat' i diuina sapia τ scia: q2 pp̄e accipiēdo sapiaz τ sciaz sic ip̄as distiguit hē. aug 14. de tri. Sapia est de sol etnis. Scia vero d sol tpalib': τ s3 hoc de' sapiam h3 d sua eēntia τ n̄ sciaz: τ hē creatur h3 sciaz τ nō sapiaz. 7a zdictio fūdat' i iusticia τ mia: q2 iusticie dei aliqd zueit qō n̄ zuenit mie: iux' illō qō scribit' i iob. Corripe me dn̄e i mia tua τ nō in furore tuo ne forte τc. q2 i furore iusticie pdet': q̄s n̄ pdet i benignitate mie. 8a zdictio fūdat' i actib' vtēdi τ fruēdi: q2 cū vterq3 sit i deo formalit': de' ex nā rei vtit' creatura τ n̄ fruit' ea: τ fruit' sua eēntia τ non vtit' ea. 9a zdictio fūdat' i necessitate τ ifinitate: q2 infinitas diuina repugt relationi: cū oē infinitū sit pfectio simplr: τ tm̄ necessitas n̄ repugt ei: q2 ita necesse sūt relatōes sic eēntia: cū vtraq3 emanatio sit necia: τ sic nēcitas τ ifinitas fūdāt extrēa zdictōis. 10a zdictio fūdat' i l'ba τ spūalitate q2 rō formal' l'be ē cōicabil' i irrōnabilib': τ tm̄ rō spūalitat' n̄: τ sic idnēit' d cōicabili τ n̄ cōicabili respectu creature: sicut de eēntia τ relatiōe. Undecima zdictio fūdat' i eālitate τ eternitate: q2 demōstrabile ē deū h̄re eternitatē: τ tm̄ plurib' ē dubiū: τ forte nō ē ualit' demō

Ratio ad secundum.

ctus: qz si eēt intellect' τ nō volūtas: nec bñs volū
tatē nō posset velle. Et silr pōt cōcedi q intellect'
ē pncipiū pductiuū. s. s. nō qz intellectus: sed qz vo
litas: τ volūtas ē pncipiū pductionis verbi nō qz
volūtas: sed qz intellectus: τ sic de alijs. Ad q̄r
tū ɔcedo q q̄cq̄d ex natura rei sine cōnotatiōe τ
respectu ad aliqd extrinsecū cōuenit vni eoz q̄ sūt
idē oībus modis τc. ex natura rei cōuenit alteri. τ
sub isto sensu minor ē falsa: qz q̄cq̄d cōuenit ex na
tura rei illi rei que ē bonitas cōuenit illi rei que ē sa
piētia in pmo τ sic de singulis attributis qz oīa sūt
pcise vna sūma res que ē eēntia vel diuina natura
aliq̄ tñ termini pñt istā rē pmo τ principalit iporta
re: τ aliqua distincta τ extrinseca cōnotare, ꝓpter
que distincta cōnotata pōt aliqd vere affirmari d
vno: τ vere negari de reliquo vt patebit statim.

Rñō ad francis. Rñō ad rōnes frācisci.

His pmiss' rñdeo ad oēs istas duodecim ɔdi
ctiōes sz oēs possint reduci ɔ eoz qz nō minus illa
pdicata verificant realit q̄ formalit: ideo si ex ipsis
ɔcludit aliq̄ distinctio nō minus cōcludit distinctio
realis q̄ formalis assumptū pz discurrēti p ɔdicti
ones. Sed qz nec hāc nec illā cōcludūt dico ad pri
mū qz sicut intellectus diuinus ē pncipiū pductiuū
verbi: qz intellectus: τ nō qz volūtas: τ volūtas pn
cipiū pductiuū. s. s. qz volūtas τ nō qz itellect'. sic
volūtas diuina ē pncipiū pductiuū verbi qz intelle
ctus τ nō qz volūtas τ intellectus diuinus pncipi
um pductiuū. s. s. qz volūtas: τ nō qz intellectus: vt
dictū ē supra qz vna simplicissima res ē pncipiū p
ductiuū vtriusq sz vnius qz intellectus alteri' ve
ro qz volūtas: nihil igit cōuenit vni quin codē mō
cōueniat alteri. Ad secūdā codez mō: qz sicut illi
rei que ē intellectio diuina nō repugnat eē maloz:
sic etiā illi rei que ē volitio diuina repugnat eē ma
loz: sic τ illi rei que ē intellectio diuina. τ ideo cōce
do q sicut intellectus diuinus itelligit oīa mala sic
volūtas diuina itelligit oīa mala: τ sicut volūtas di
uina nō vult aliqd malū culpe sic itellect' diui' nō
vult aliqd malū culpe: τ sicut intellectio diuina ē in
tellectio maloz: sic volitio diuina ē intellectio ma
loz: τ sicut volitio diuina non est volitio maloz: τ
sic intellectio. Et ita cōfirmat: loquēdo quantū
ad rē significatam circūscripta cōnotatiōe τ respe
ctu ad extra nil cōuenit vni quin cōpetat alteri: τ
ecōtra. Et si dicat. q ē ꝓpria locutio: q itellectus
velit τ volūtas itelligat: dico q nō ē verū nisi itelle
ctus τ volūtas sint idē oīb' modis ex nā rei: τ termi
ni capiunt pro reb' sicut i ꝓposito. Ad tertiū etiā
silr: qz sicut illi rei q̄ ē nolitio diuina repugnat velle
iniusticiaz sic τ illi rei que ē nolitio diuina τ sicut il
li rei q̄ ē nolitio diuina cōuenit nolle petm̄ τ iniusti
ciā: sic τ illi rei q̄ est nolitio diuina. Et iō ɔcedo:
q sicut de' sua volitiōe vult iusticiam sic τ sua noli
tiōe vult iusticiā: sicut sua volitiōe nō vult iniustici
am. Et si dicat: q nihil pōt velle nolitiōe nec nol
le volitione: dico q falsū ē: vbi volitio τ nolitio sunt
idē oīb' modis ex nā rei: τ termini accipiunt pro re
b': vt dictū ē. Et si dicat vlteri' τ ꝓtermitt q ad
hoc de cadē re verificat ɔdictoria: qz cadē res ē τ
volitio τ nolitio velle τ nō velle. dico q nō ē incōue
niēs ɔdictoria verificari de codē respectu diuerso
rū: qz talia pdicata nō verificant sine cōnotatiōe i
respectu ad ex: τ sic ē i ꝓposito: qz cadē res ē τ noli
tio iusticie τ nolitio nō iusticie. Ad q̄rtum pz: q
volūtas signi τ volūtas bñplaciti sūt termini cōno
tatiui: τ iō nō ē mirū si ꝓpt distincta cōnotata possit
aliqd verificari de vno: τ vere negari de reliq: qz
volūtas bñplaciti dī dei volūtas efficax respectu
cuiuscūq effectus pducibil' vel pducti. volūtas āt
signi dr volūtas vel velle ei' nō efficax respectu ali
quoz: extrema igit ɔdictorioz hui' nō sūt idē for
malit sicut nec realit: sz i creaturis ɔnotat: qz vna
ē volita efficaciter altera vero nō. Sz istat duplr.
Prio qz cōnotare τ nō cōnotare cū sint extrema ɔ
dictorioz sicut pma: aut insūt ex pte rei: τ sic nō sz
ide τ reddit rō ral' sicut pma: aut insūt p rōnē: τ sic
nihil ad ꝓpositū. Scdo qz oī creatura adnihilata
volūtas signi dz ipedibilitatē actualit τ voluntas
bñplaciti ipedibilitatē codē mō. Ad pmū dico:
q res nō cōnotāt sz termini: τ iō p cōnotare τ nō cō
notare nulla distinctio pbat i re sz i termis τ sic cō
cedo q nā rerimo realit distiguūt q vni' termin' ñ
ē ali' realit. Ad secūdā dico: q oī creatura anni
hilata isti termini sūt ɔnotatiui creaturaz possibiliū:
quaz vna añq pducat pōt eē volita efficacit alte
ra nō sic volita τ hoc sufficit ad tale ɔdictionē: per
idē pz q̄d dicēdū ad q̄ntā sextā τ septimā ɔdictioz:
qz oēs illi termini: vt pz sūt termini connotatiui. Ad
octauam dico q vti creatura τ nō frui creatura τ
frui deo τ nō vti ipso nō sūt extrema ɔdictorioz: sed
vti creatura τ nō vti creatura. τ frui deo τ nō frui
ex hoc āt non verificant nec ē aliq ɔdictio codem
actu eq̄pollēte distincte frui vna re τ vti q̄libz alia.
Ad nonā dico q nō magis repugnat relatiōi di
uine infinitas q̄ necessitas: qz vtrūq ī est ei ꝓpt idē
titatē cū eēntia. Et qñ dr q oē infinitū ē pfectio sim
plicit' pōt ɔcedi q eo mō q̄ ē infinitū ē pfectio simplr
τ iō sicut relatio dina ē ifinita ꝓpt idētitatē cū eēn
tia ita ē pfectio simplr vt ē idez cū eēntia qz ē pfectio
q̄ ē eēntia. Pōt etiā dici: q oē q ē se ipso infinitū ē
pfectio simplr nō aūt q ē infinitū p idētitatem: sed
ex hoc non concluditur aliqua distinctio: vt decla
rabitur cū agetur de distinctiōe relatiōis ē eēntie.
Ad decimū pz: q sba diuina nō cōicat formalit
alicui creature: alit aliq creatura eēt de' formalit:
sz de' τ alia creatura ɔueniūt sm rōnē i rōne siue
ɔceptu sbē: siue sba dicatur de vtroq vniuoce siue
anologice nō curo ad pñs. Ad vndecimū dico: q
ad hoc q eternitas ē demōstrabilis τ non eēntitas
sufficiat q ita eq̄polleāt distincte reb': qz hoc posito
potuerūt mouere itellectū ad distinctos cōceptus:
quoz vn' p rōnē nālē poterit demōstrari d' deo: al
tero n̄ demōstrato. Ad duodecimū dico: q sicut
eēntia diuina non ē a nobis cognoscibil' p statu vie
cognitiōe q̄d rei i se τ pticulari: sz tm̄ cognitiōe q̄d
nois vel qz ē: sic nec aliqd attributū nec aliqd intri
secū deo: pz igit q̄d dicēdū ad ɔdictiōes illas. Re
stat igit rñdere ad silogismos secūde figure. Ad pri
mū pz ex dictis q minor ē falsa: qz aliq potētia voli
tiua pera diuina pōt attingere malū: qz voluntas
diuina itelligit oē manifestū: vt supra dictum est.
Ad secūdū dico q potētia ordinata ē terminus
cōnotatiu': qz cōnotat possibilia ordinate τ nō pos
sibilia absolute: τ iō nō sequit q i re pncipalit ipor
tata p potētiā absolutā τ ordinatā sit aliq distictio
qz i deo nō ē nisi vnica simplex potētia q̄ ē sua eēn
tia: sz sequit distinctio i cōnotatis: qz ista potētia
vna τ indistincta dr ordinata vt cōnotat possibilia
ordinate τ absoluta. Ad tertiū codē mō: qz iusti
cia τ misericordia sūt termini cōnotatiui: vt pz. Et
silr ad q̄rtum: qz illa verificant de velle efficaci τ
nō efficaci. Et ꝑ ɔñs reducant ad volūtatē bñpla
citi τ volūtatē signi q̄ sūt termini cōnotatiui. Et vl
teri' sm eū ī istis silib' pmisse sūt vere simplr: igit
τ ɔclones si forma ē bona: igitur absolute loquēdo
hec ē falsa itellect' diuin' ē volūtas diuina: τ sua ɔ
dictoria vera: τ ɔñs ꝓpōnes sunt toz false τ ca

nū ꝯdictorie simplr vere: qḋ nõ videt̃ catholice dictū. Ad auctoritates. Ad p̄mā pꝫ: q damascenus nõ loquit̃ de ꝑfectiõib⁹ diuinis q̄ realit̃ sūt deus: sed de noib⁹ q̄ de deo p̄dicant̃: quoꝝ aliqua f̄m Dam. nõ p̄dicāt nāꝫ: sꝫ q̄ circa nāꝫ qḋ nõ ē itelligendū quātū ad rē significatā: qꝛ si res q̄ ē sapiētia diuina nõ eēt nā diuina: sꝫ aliqḋ circa nāꝫ diuinā nõ solū distinguerent̃ formalit̃ vel f̄m q̄d: sed realit̃ sine simplr: qḋ ē falsū. Si quātū ad modū p̄dicādi: qꝛ talia noīa p̄dicant̃ denoīatiue de deo: τ q̄ sic p̄dicantur de aliquo quātū ad modū p̄dicādi: n̄ dicūt nāꝫ sꝫ aliqḋ circa nāꝫ. Et q̄n dr̄ vlteri⁹ q deus τc. nõ est pelagꝰ sbe infinitū: ꝓpt̃ hoc q multe relationes rõnis p̄nt cāri circa ipāꝫ ꝯcedo: sꝫ nõ ꝓbat ꝓpositū. sꝫ mag. s oppositū: qꝛ si deus nõ eēt formalit̃: τ oib⁹ modis ex nā rei sapiētia τ bonitas diuina: τ vlr oīs attributalis ꝑfectio nõ esset simplr τ vlr ꝑfect⁹: qꝛ nõ esset illud quo maius cogitari nõ pōt: sicut dicebat̃ i deducēdo ꝯclonē secūdā: nõ ē igit̃ deus pelagꝰ sbstātie: qꝛ multe relatiões rõnis p̄nt cāri circa ipꝫ: sꝫ qꝛ oib⁹ ex nā rei ē oīs diuina ꝑfectio. Ad secūdā dicoꝫ: q ad hoc q ꝯñā be. aug. sit bona sufficit q ꝑfectiões attributales in p̄mo distinguant̃ f̄m rõnē siue cūceptibilit̃: qꝛ talis illatio non ē a p̄ori τ ꝑ causas i eēndo: sꝫ solū i inferendo τ ad hoc sufficit distinctio τ p̄oritas i ꝯcipere: vt pꝫ in .q. sup̄ p̄mo arti. τ ꝑ hoc pꝫ ad cōfirmatiões. Ad tertiū sicut pꝫ ex ꝓcessu be. aug. li. 3. ꝯ maximū. c. 4. vbi similiter lꝫ aliter ponant̃ illa verba be. aug. solū vult ostēdere q ꝑsone diuine nõ sūt ptes diuinitat̃: sicut maximꝰ arguebat: ex hoc nõ tñ ꝯcludit̃ aliq̄ distinctio int̃ attributa: qꝛ be. aug. nõ ꝓbat ꝯclonē suam ꝑ distinctionē vl̄ indistinctionē sꝫ ꝑ ꝑsonaꝝ ꝑfectionē: vt pꝫ ibidē vñ circa finē illi⁹ capituli sic ait: ꝓpter indiuiduā diuinitatē vnus est deus: τ ꝓpter vniuscuiusq̄ ꝓprietatē tres sunt ꝑsone: τ ꝓpter singulorum perfectionem partes vnius dei non sunt: τ ꝑ cōsequens auctoritas nõ est ad propositum: quia accipitur nõ cā pro cā. Et vlterius si deductio sua ēēt bona nõ solū ꝓbaret̃ q̄lisc̄q̄ distincto ex natura rei: sed realis: qꝛ sic nõ sequit̃ scd̄m eos. si relatiões ratiõis nõ faciūt cōpositionē in aliquo. igit̃ nec relatiões reales. ita nec sequit̃ etiā ꝑ eos: si distincta formaliter nõ faciūt cōpositionē in aliq̄: igit̃ nec distincta realit̃. Ad vltimū si ex auctoritate illa ꝓbat̃ aliq̄ distinctio ex nā rei: patet q probaretur distinctio realis: qꝛ cōstat q hec oīa nõ solū sūt equalia formalit̃. τ f̄m quid sed realit̃ τ simplicit̃. Est m̄ aduertenduꝫ q eq̄litas pōt accipi stricte. τ sic ꝯdiuidit̃ identitati: τ similitudini di. arist. 5. metha. c. de ad aliq̄d q equalia sunt quoꝝ quātitas est vna. τ large τ sic quecūq̄ nõ se excedent siue i substantia siue in quātitate siue in qualitate sunt eq̄lia: τ equalitas sic sumpta nõ ꝯdiuidit̃ idētitati vel similitudini vt patet: τ i isto scd̄o mõ ista dicunt̃ equalia: qꝛ p̄mo mõ in diuinis ad intra nõ est equalitas vt alibi declarabit̃. Cōtra q̄rtaꝫ ꝯclonem possꝫ argui. vez quia si sic bñ itellecta nõ habet dubiū solū declaro intellectū eius ꝑ quo notādū q sapientia diuina sic est essentialit̃ bonitas q nõ desinit esse realiter sapiētia. τ bonitas diuina sic ē realiter sapientia q nõ desinit esse realit̃ bonitas: τ qꝛ nulla res simpler oio τ indistincta ex p̄te rei est in deo realit̃ bonitas. τ realiter sapiētia nõ minoris virtutis est nec i essendo nec in mouēdo intellectuꝫ vel terminādo ei⁹ actū: q̄ si bonitas τ sapiētia eēnt in ipso distincte res: τ ideo dico bonitatē τ sapietiaꝫ diuinā equipollere plurib⁹ distictis rebus virtualiter. τ ita intelligendū ē de alijs.

Ocba in p̄mo distictiõe secūda arti. p̄mo.

Dimissa igitur ꝯclone. ꝯ ꝓpositionē correlariaꝫ q̄dā multiplr arguūt. Primo sic: si rõnes attributales sunt distincte in deo aut sunt formalit̃ τ subiectiue. aut sunt in deo tm̄ obiectiue. Si p̄mo mõ. cuꝫ oē tale sit p̄t operationē itellect⁹ τ ex nā rei. ergo ille distincte rõnes attributales sunt in deo ex nā rei. et ꝑ ꝯñs sunt distincte ex nā rei: cui⁹ oppositū pꝫ ex articulo p̄cedēti. Si scd̄o mõ τ illud qḋ hꝫ tm̄ eē obiectiuū nõ est realit̃: diuina essentia: ergo iste distincte rõnes nõ sunt ipsa diuina essentia: cui⁹ oᵐ eēnā pꝫ ex ꝯ eā. Preterea ꝯfirmat̃ ista rõ: qꝛ illa q̄ ꝯtinetur sub p̄mis diuidētib⁹ aliqḋ cōe magis distinguūt̃ q̄ q̄ ꝯtinet̃ sub scd̄is diuidētib⁹. Sed ens p̄mo diuidit̃ in ens reale et in ens rõnis. ergo ens reale τ ens rõnis magis distinguūt̃ quā duo entia realia: ergo nihil q ꝑ esse habet esse obiectiuū realit̃ ē aliquod ens reale: τ ꝑ ꝯñs si ista attributa: hñt tm̄ esse obiectiuū cum sint entia rõnis nõ p̄sūt esse realit̃ ipsa diuina essentia. Preterea aūt intellect⁹ format istas rões attributales aut inuenit eas i re. si p̄mo mõ τ nõ format eas in esse reali: qꝛ tunc essent realit̃ ꝓducte: ergo format eas ꝑ̄cise in esse rõnis ergo nõ sunt res extra: sed ꝑ̄cise entia rõis: Si inuenit eas i re ergo intellectus nihil plus facit ad ratiões attributales q̄ ad ipsaꝫ diuinā eēntiā. Preterea q̄n dr̄ alia e rõ sapientie. τ alia est rõ bonitatis. aut rõ ibi supponit p̄ re extra aiaꝫ. aut ꝑ aliquo ente rõis. si p̄mo: ergo si sit alia rõ sapientie τ alia rõ bonitat̃: τ necessario alia res sapientia. τ alia res bonitas: τ ita erunt distincte res. si scd̄o mõ. ergo rõ sapientie nõ ē in deo res: τ ꝑ ꝯñs nec est realit̃ deus ergo. Ista attributa nõ sūt realit̃ ipsa diuina essentia. Preterea. q̄rit̃ q̄d sit intellectū causare illā distictione illaꝝ rõnū. aut hoc est ꝑ̄cise intelligere illā rem siue vno actu siue plurib⁹ ita q nil ꝑ̄ceꝑt⁹ intelligat̃ nisi res ipsa: aut hoc ē cōparare reꝫ ad seipsaꝫ. aut hoc est cōparare eandē reꝫ ad aliā reꝫ: vel alias res. aut formare aliqḋ vel aliq̄ q̄ nõ sūt ibi ex nā rei sꝫ tm̄ ꝑ opus intellect⁹. Nõ p̄mo mõ: qꝛ ad hoc q semꝑ eadē res ꝑ̄cise τ nihil aliud intelligitur nulla multitudo ibi causatur: nisi forte actuum intelligendi si pluribus actibus intelligitur ergo in deo nunq̄ erit multitudo attributorum que sunt plura attributa: τ tamen realit̃ ipse deus. Silr̃ τ in sor. τ in q̄libet alia re: quam posset itelligere posset cāre eadē rõne talia multa: qḋ ē absurdū nec secūdo mõ: qꝛ ꝑ talē cōpositioneꝫ nõ causat̃ forte nisi respect⁹ rõnis: sꝫ respectus rõnis nõ ē realit̃ ipse deus: nec tertio mõ ꝓpt̃ eandē rõnē: τ silr̃ eodē mõ pōt cōparari q̄libet res ad seipsam: τ ad alias res sicut eēntia diuina: ergo eꝫ tale distinctionē quā pōt intellect⁹ facere circa eēntiā pōt facere circa omneꝫ re eq̄lit̃. Si dicat̃ q̄rto mõ habet̃ ꝓpositū: qꝛ sūt ibi multa: quoꝝ nullum ex nā rei: τ ꝑ ꝯñs nullū eoꝝ ē realit̃ ipse deus. Preterea accipio illas distinctas rõnes attributales s. ꝓpriam rõne sapientie: τ ꝓpriā rõnē bonitatis: τ quero an rõ sapiētie aliquo mõ distinguat̃ ab ipsa sapiētia q̄ ē ibi ex nā rei aut nullo mõ. si sic: τ non nisi rõne: ergo alia ē rõ sapiētie: τ alia ē rõ sapie⁹ rõnis: τ eēt ꝓcessus in infinitū. Et cōfirmat̃: qꝛ si aliquo mõ distinguit̃: aut illa rõ ē ibi ex nā rei τ ita eēt distinctio ex natura rei: aut nõ ē ibi ex natura rei: τ ꝑ ꝯñs rõ attributalis nõ ē i deo ex natura rei: τ ꝑ ꝯñs realit̃ nõ ē deus. Si nullo mõ distinguit̃: ergo idē ē dicere: alia est rõ sapiētie a rõne bonitatis τ dicere alia ē sapientia a bonitate: quod est absurdum. Preterea: nihil quod est diuina essentia t caliter diuidit̃ rõne a quocūq̄: qḋ ē diuina eēntia realit̃: ergo attributa n̄ distinguūt̃

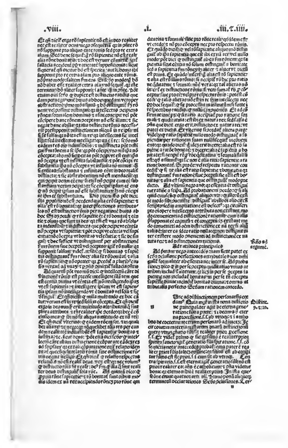
rõne inter se ⁊ diuina eẽntia: si sit diuina essentia: ɔñã e manifesta añã pbaẽ: qr ee idẽ vel distinctuz sunt passiões immediate conuenientes illi cui ɔueniũt: ⁊ p ɔñs sibi conueniũt. Si alio circũscripto: igitur si aliquid quocũq̃ distinguaẽ ab alio vtroq̃ istorũ existente nõ sibi cõuenient. distinguiẽ ab illo ⁊ alio circũscripto etiã p3 se. ergo si vnũ attributũ distinguatur ratione ab alio vtroq̃ istorum posito ⁊ circũscripto oĩ ope intellectus distinguiẽ. Sed si vtrũq̃ illorũ sit diuina eẽntia realiter: vtrũq̃ istorũ ẽ mõ sibi cõuenienti ⁊ oĩ ope intellectus circumscripto ⁊ p ɔñs distinguiẽ ex natura rei ⁊ non sola rõne. añã p3: qr vnũquodq̃ sicut se h3 ad ens: ita ad vnum: ⁊ p ɔñs ad ee distinctũ vel indistinctũ: ergo sicut vnũquodq̃ q̃ ẽ realiter extra aĩaz e seipo ⁊ immediate formaliẽ ens ⁊ nõ p aliqd extrinsecũ: ita ẽ vnũ ⁊ distinctũ: ⁊ sic ẽ seipso ⁊ immediate formaliter ens: ⁊ nõ p aliqd extrinsecũ igiẽ ẽ vnũ ⁊ distinctum ⁊ sic e seipo ⁊ immediate distinctũ a quocũq̃ existẽte saltẽ ex aĩam a quo distinguiẽ quocũq̃ mõ: ⁊ nõ p aliquid extrinsecũ: ⁊ p ɔñs circũscripto omni ope intellectus.

Rño ad ocbam.

Contra ocbam.

Pro solutõe pme rõnis ẽ aduertẽdũ: q̃ iste ppõnes multũ differũt rõnes attributales sunt in deo ex natura rei: ⁊ rõnes attributales sunt distincte realiter: sicut iste rõnes attributales sunt in deo realiter: ⁊ rõnes attributales sunt distincte in deo realiter: qr pme sunt vere sub bono sensu s. eo mõ q̃ i diuinis admittiẽ ee in: sicut enim i deo ex natura rei ⁊ ẽ realiter bonitas ⁊ sapientia: qr deus ex natura rei ẽ realiter bonus ⁊ sapiẽs ⁊ sic de similibus. Secũde aũt sunt false: qr tunc ẽ sensus q̃ distinctio rõnũ sit realis vel ex natura rei: cuius oppositũ p3 ex dictis. His pmissis p3 q̃ l3 bm̃oi ratiões sunt in deo formaliter ex natura ⁊ ex natura rei nõ sũt tñ distincte in deo sicut assumiẽ: sed solũ in intellectu seu p opatione intellectus qui causat istã distinctionem. Et p hoc patet quid dicẽdũ ad cõfirmationes: qr rõnes attributales cũ sint realiter deus nõ sunt entia rõnis nec hñt ee tñ obiectiue. sed distinctio istarũ rõnũ ẽ rõnis ⁊ solũ habent ee in intellectu obiectiue ⁊ de tali cõcedo: q̃ nõ ẽ realiter ipa diuina eẽntia nec aliquid in ipa. Sed cõtra solutionem instaẽ: qr q̃ sup aliqua vniformiter se habẽt ante actũ intellectus ⁊ post vel semper distinguunẽ vel nunq̃. Sed sapiẽtia diuina ⁊ bonitas semp vniformiter se habẽt ante actũ intellectus ⁊ post: nulla ei variatio causatur in eis ex hoc solo q̃ intelligitur: ḡ si nullo mõ distinguiẽ ante actũ intellect⁹ nec post.

Ad illud cõcessa maiore sub bono sensu dico: ad minorẽ q̃ q̃uis bonitas ⁊ sapientia diuina realiter ⁊ in omnibus modis vniformiter se habeant ante actũ intellectus ⁊ post nõ tñ fm rõnẽ: qr post actũ intellectus hec habent ee cõceptũ ⁊ ee cognitum ⁊ non ante: ⁊ p ɔñs post actũ intellectus hñt aliqd ee rõnis: qd nõ habebãt ante: ⁊ ideo nõ ẽ mirũ si nũc distinguanẽ fm rõnẽ: ⁊ nõ ante. Potest etiã dici: q̃ post actũ intellectus cõparantis sapientiã diuinã ad bonitatẽ ⁊ nõ ante aduenit eis respectus rõnis: ⁊ p tales respectus rõnis distinguunẽ fm rõnẽ. Sed cõtra solutionẽ istaꝝ instaẽ tripliciter. Primo: qr sicut põt aduenire respect⁹ rõis ex cõpatiõe sapientie ad bonitatem ita põt aduenire respectus rõnis ex cõpatiõe eẽntie ad eẽntiam: ⁊ ita nõ aliter distingueretẽ sapiẽtia a bonitate p actũ intellectus q̃ eẽntia ab essentia vel sapientia a sapientia. Secundo: qr vel isti respectus rõnis sunt oĩno eiusdẽ rõnis: vel nõ: si sic: ergo nõ plus distinguitur ratio sapiẽtie a rõne bonitatis q̃ a rõne sapientie: qr ipsius sapiẽtie nõ erũt duo respectus vel plares respectus rõnis: imo ratio bonitatis erit rõ sapientie: qr nõ est maior ratio q̃ vnus respectus sit ratio sapientie q̃ alius: ex quo sunt oĩno eiusdẽ rõnis: ⁊ inter sapientiã ⁊ bonitate ante istos respectus nulla penitus ẽ distinctio si nõ sint eiusdem rõnis ergo in fundamẽti nõ ẽ oĩmoda idẽtitas vel i terminis: qr diuersitas relatiõis rõnis nõ põt aliunde cõsurgere. Tertio: qr isti respectus rõnis nullã faciũt distinctionẽ rõnis circa sapiẽtiã ⁊ bonitatẽ: sicut nec relatiões reales circa essentiã diuinã faciũt aliquã distinctionẽ realẽ in eẽntia diuina: qr ipa realiter nõ distinguiẽ. ergo sicut sole relatiões reales diuine vel psone cõstitute p eas distinguiẽ realiter ⁊ nõ ipa diuina eẽntia: ita sole relationes rõnis vel aggregata ex ipis: ⁊ sapiẽtia ⁊ bonitas diuina distinguiẽ fm rõne ⁊ nõ illa bonitas ⁊ sapiẽtia que pcedũt omnẽ actũ intellectus. Si illi respectus rõnis nõ sunt realiter deus: qr quicquid ẽ realiter deus e vera res: ⁊ p ɔñs illi respectus rõnis eent vere res. ⁊ nõ respectus rõnis. Similr eadẽ rõne p3 q̃ aggregata ex illis relatiõibus rõnis ⁊ sapiẽtia que deus ẽ: ⁊ bonitate que deus ẽ: nõ sunt realiter deus: ergo nihil q̃d ẽ realiter deus distinguiẽ fz rõnẽ ab aliquo: q̃d ẽ realiter deus: ⁊ p ɔñs attributa nõ sũt realiter diuina eẽntia ⁊ tñ distinctã inter se secundũ rõnẽ. Ad pmũ istoꝝ cõcedo q̃ sicut põt aduenire respectus rõnis ex cõparatiõe sapientie ad bonitatẽ ita essentie ad essentiã: qr essentia ẽ eadẽ sibi nõ minus q̃ sapientie: ⁊ talis identitas est respect⁹ rõnis ex .5. meta. Et iõ ɔcedo q̃ eẽntia diuina põt distingui fm rõnem a seipa: aliter tñ q̃ bonitas ⁊ sapiẽtia: qr distinctio rõnis qua eẽntia distinguiẽ a seipa oriẽ ex natura rei nõ repugnãte: qr nõ repugnat eẽntie diuine ad seipaz cõparari: distinctio aũt qua bonitas distinguiẽ a sapiẽtia oriẽ ex natura rei necessitatẽ: qr l3 bonitas ⁊ sapientia sint vna res penitus indistincta ex pte rei: equipollẽt tñ distinctis rebus virtualiter: ⁊ ideo necessitãt intellectũ ad cõceptus eẽntialiter distinctos: vt p3 ex q̃tꝰ ta ɔclone articuli pcedẽtis. Ad secundũ cõcedo: q̃ tales respect⁹ pñt ee alteri⁹ ⁊ alterius rõnis: qr ɔ eadẽ simplici ⁊ indistĩcta põt hñi ɔceptus diuersarũ rõnũ: vt p3 ex dictis: ⁊ q̃n diciẽ ergo in fundamẽtis nõ ẽ oĩmoda idẽtitas vel in terminis: verũ ẽ: fundamẽta tñ istoꝝ respectuũ nõ sũt sapiẽtia ⁊ bonitas fm suũ ee reale q̃d hñt circũscripto ope intellectus. s. fm q̃ hñt ee cognitũ ⁊ ee cõceptuz: ⁊ p ɔñs fm q̃ hñt ee rõnis: sic in eis nõ ẽ oĩmoda idẽtitas: qr fz rõnẽ distinguũẽ. Ad tertiũ diciẽ q̃ nõ ẽ simile: q̃d adduciẽ p simili: qr relatiões reales q̃ sunt circa eẽntiã nõ referũt essentiã sed psonã: ⁊ ideo sic distinguũt psonas q̃ nõ essentiã. Isti aũt respectus rõnis referũt sapiẽtiã ⁊ bonitatẽ: qr fm rõnẽ cõparaẽ bonitas ad sapiẽtiam ⁊ ecõtra: ⁊ ideo bonitas ⁊ sapiẽtiã fz rõnẽ ⁊ ɔceptũ distinguũẽ. Ad secũdũ pncipale: cõcedo q̃ intellectus nõ format rõnes attributales: sed inuenit eas i re: format tñ ⁊ causat ipaꝝ distinctione: qr potẽs ẽ diuisa admisse ⁊ admixta diuidere fm cõmẽtatorẽ. Et q̃n diciẽ q̃ intellectus nõ plus facit ad rõnes attributales q̃ ad diuinã essentiã: ɔcedo q̃tũ ad ee: qr nullũ istoꝝ habet ee p intellectũ: sed solũ ee distinctuz: qr pfectiões attributales int se ⁊ ab eẽntia distinguunẽ fz rõnẽ: ⁊ eentia a seipa: arguiẽ tñ ⁊ alter: vt dictũ ẽ supra. Ad tertiũ põt dici dupliciter. Primo: q̃ q̃n diciẽ alia ẽ rõ sapietie: ⁊ ibi rõ non supponit p re extra aĩaz: qr extra aĩaz nulla ẽ alietas: sz p aliquo ee vl ente rõnis: qr tñ ẽ alietas fm rõnẽ.

Et qñ dicit̃ ergo rō sapientie nō est in deo realiter nec est realiter deus: nego ꝯsequētiā: qꝛ in ꝯñte rō nō supponit pro aliquo ente rōnis sed pro re extra aiam. Sed bene sequit̃: ḡ rō sapientie nō est realr alia rōne bonitatis: ꝛ hoc est verum: cōmittit̃ igit̃ fallacia accideñ. ꝑꝑ varietatē suppositionis: sicut si quærat̃ qñ dicitur hō est species: aut ly homo ibi supponit pro re extra aiam pro aliquo ente rōnis. nō primo modo: saltem ſm eos. Si scdo modo: ḡ hō nō habet esse realiter extra aiaꝫ: nō sequit̃. qꝛ iste terminus hō aliter supponit i añte ꝗ̄ in ꝯñte. Pōt etiam dici scdo ꝙ duplex est distinctio rationis quedam per negationē huius ab hoc: quedam vero per abstractionē: primo mō asinus ꝛ hō distinguit̃ ſꝫ rōnem: vel possunt distingui: qꝛ intellectus ꝯcipiens rōnem formalem hominis ꝛ asini concipit vel pōt cōcipere hanc rōnem ꝯceptam nō esse illam: ꝛ sic negat hanc ab illa: ꝛ talis distinctio rōnis necessario presupponit distinctionem aliquā in re ipsa: nisi sit falsa: qꝛ nō ita est in re: qꝛ intellectus sic intelligit: sed intellectus intelligit: qꝛ ita ē i re: scdo mō eadem res oio indiuisibilis: ꝛ indistincta pōt distingui ſm rōnem a se ipsa: qꝛ pōt cōcipi vno mō ipsa nō cōcepta: alio mō sic deitas pōt ꝯcipi vt est ens: ipsa nō ꝯcepta vt est infinita substantia: ꝛ pōt cōcipi vt substantia ipsa nō cōcepta vt infinita nō minus: ꝗ̄ñ entitas: substantia ꝛ infinitas eēnt in deo realit̃ distincta: ꝛ sic abstrahentium nō est mendaciū: qꝛ qui ꝯcipit deum eē ens si etiā nō ꝯcipit eum eē substantiam verum ꝯcipit: qꝛ sic cōcipit ipsum eē ens ꝙ nō ꝯcipit ipsum nō esse substantiaꝫ: ſꝫ nō cōcipit ipm eē substantiam. His premissis pōt dici: illa ꝑpositio nō est ꝯcedenda: alia ē rō sapientie: ꝛ alia est rō bonitatꝭ: qꝛ inter ꝑfectiones attributales nō est distinctio rōnis per negationē huius ab hoc. Sꝫ oꝫ ꝯcedi ꝙ rō sapiētie ēt ē rō bonitatꝭ ꝛ eēntie ꝛ oium que sunt in deo: qꝛ tm̄ est vna rō absoluta indiuisibil: ꝛ indistincta que pōt ꝯcipi vt eēntia nō ꝯcepta vt sapientia: ꝛ pōt ꝯcipi vt eēntia vel sapientia nō cōcepta vt bonitas vel eēntia: ꝛ sic de singulis: ꝛ hoc sufficit vt distinguant̃ per abstractionē ſm rōnem siue ꝯceptū vel ꝯceptus: igit̃ rō nulla: qꝛ supponit falsum: videt̃. n. sibi ꝙ si bonitas ꝛ sapiētia distinguant̃ ſm rōneꝫ alia sit rō bonitatꝭ ꝛ alia rō sapientie: ꝙ nō oportet: qꝛ ꝓcedit̃ a pluribꝰ causis veritatꝭ ad vnaꝫ: ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯmittit̃ fallacia ꝯñtis.

Ad quartū pōt vno mō dici: ꝙ intellectū cāre distinctionē rōnis est precise intelligere illā rem que est eēntia diuina vt eēntia est nō intelligendo ipaꝫ vt est sapientia: ꝛ intelligere ipsam vt est sapientia ipsam nō intelligendo vt ē bonitas vel scia ꝛ sic ꝯsingul. Et qñ dicit̃: ꝙ nulla multitudo ex hoc cātur: verum est in re sed solū in cōceptu. Et qñ dicit̃ ergo in deo nunꝗ̄ erit multitudo attributorū ꝗ̄ sint plura attributa ꝛ tñ realiter ipe ꝯcedo: qꝛ hec ē cōclusio mea: ꝙ ibi nō sit aliqua multitudo ex nā rei. Et qñ dicit̃ vlterius: ꝙ eadem rōem sor. ꝛ in qualibet alia re: ꝛc. nego: qꝛ nō quelibet alia res per eandem realitatē indiuisibile est sapientia bonitas ꝛ iustitia: ꝛc. sicut deus. Pōt etiā dici scdo ꝙ intellectū cāre istam distinctionē ē cōparare eādeꝫ reꝫ ad seipsam: qꝛ ex tali cōparatione cāt̃ relatio identitatꝭ que cūꝗ̄ sit relatio rōnis sine distinctione rōnis nequit itelligi. Et qñ dicit̃ ꝙ relatio respectiua relatō. s. nō est realit̃ deus. ve. est: qꝛ nec volumꝰ ꝙ distinctio rōis sit realr: deꝰ ſm ꝙ illa ꝗ̄ sunt realiter deus distinguūt̃ sola rōe. Ad quintū dico: ꝙ ꝑpria rōne sapientie ꝛ rō bonitatꝭ sunt oibus modis idem ex nā rei: accipiendo rōneꝫ pro rōne quiditatiua ꝛ formali: siue pro rōne reali: qꝫ idem est vt credo: ꝛ nō pro cōceptu nec pro respectu rōnis. Et quādo dicit̃: ꝙ vel rō sapientie aliquo mō distinguit̃ ab ipa sapientia que est ibi ex nā rei vel nullo modo: pōt dici ꝙ distinguit̃ ab ea ſm rōnem: qꝛ sapientia sicut eēntia nō solum distinguit̃ a bonitate sed a sapientia ſm rōneꝫ: ſꝫ aliter ꝛ aliter vt dictū est prius. Et quādo infert̃: ḡ alia est rō sapientie ꝛ alia est rō illius rōnis: si accipit̃ rō hic pro ratione quiditatiua ꝛ formali nō ē vera: qꝛ tal alteras nō infert̃ ex distinctione rōnis: si vero sumat̃ rō ꝑ cōceptu siue pro cē: vel pro respectu rōnis: potest cōcedi: ꝙ talis alteras nō est in re ſꝫ in intellectu nec ꝑꝑ hoc sequit̃: ꝙ sit processus in infinitū nisi forte in respectibus rationis. ꝙ nullū cꝫ inꝯueniēs. Et ad cōfirmationē pꝫ: ꝙ si ratio accipiat̃ pro ratione formali ꝛ quiditatiua: est ibi ex natura rei: sed falsa ē ꝯñs que dicit ergo erit distinctio ex natura rei: vt patet ex dictis. Et vlterius si ꝯcedat̃ altera pars: videlꝫ ꝙ ratio sapiētie nullo modo distinguat̃ a sapientia per rationem suam nullū sequit̃ incōueniens: qꝛ quādo dicit̃: ḡ ideꝫ erit dicere: alia est rō sapiētie a ratōe bonitatꝭ: ꝛ dicere: alia ē sapiētia a bonitate: si accipit̃ rō ꝑ rōe quiditatiua ꝛ formali falsū est: qꝫ assumit̃: qꝛ sic non ē alia ratio sapientie a ratione bonitatꝭ. Si pro cē: vel respectu rationis: concedit̃ ꝙ si tn̄ alia est ratio sapientie ꝛ bonitatis qꝛ distinguunt̃ ſm rationē siue ꝯceptū. sic alia est bonitas: ꝛ alia est sapientia que distinguūt̃ modo predicto. Ad vltimū nego añs: qꝛ essentia ēt distinguitur ratōe a scība. Ad probationem ꝯcedo: ꝙ si aliquid cuiuscūꝗ̄ distinguat̃ aliquo: vtroꝗ̄ istorū existente modo sibi ꝯuenienti distinguit̃ ab illo: i alio circūscriptor sed in ampliatione est defectꝰ: qꝛ circūscripto oi opere intellectus attributa non existunt, modo conuenienti ad distinctionē rationis: cum talis ꝑsupponat eē cognitū ꝛ eē conceptū: ſꝫ existant modo conuenienti ad oēm distinctione ex nā rei: si aliq̄ talis ē inter ea ideo ratio nulla: qꝛ non distinguūt inter existere modo ꝯuenienti ad distinctionē ex natura rei: ꝛ ad distinctionem rationis.

Ad rationes principales

Responsio ad argumē.

Ad ꝑmam: nego antecedēs: nam sicut patet ex scda ꝯclusione perfectiones attributales non distinguūt̃ formaliter ab essentia nec inter se. Ad probationeꝫ dico ꝙ si per se ꝯceptu quiditatiuo vnius attributi includ̃ alterum: qꝛ licꝫ in per se ꝯceptu sapientie non includat̃ bonitas: in per se tm̄ cōceptu sapiētie diuine includit̃ bonitas diuina: ꝛ omnis attributalis perfectio. Scdam rationem concedo.

Hunc ad distinctionem personarū accedamꝰ. Quia mgr̄ in ista nona distinctione principaliter agit de eterna generatione filij a patre: ꝛ i decima de eterna processione. s. s. ab vtroꝗ̄: ꝛ i ambobus de coeternitate trium personarū ad inuiceꝫ: Jdeo circa materiam istarum duarū distinctionū quero vtrū ḡnatio filij sit realiter prior ꝓcessione s. s. Et videt̃ primo ꝙ sic: qꝛ filius ē realiter prior spiritu sancto: igit̃ generatio filij spiratione. s. s. cōsequētia nota: antecedēs probat̃: quia pater ē realiter prior filio saltꝫ origine: qꝛ filius est ab eo: igit̃ filius est sic prior. s. s. cum sit ab vtroꝗ̄. Contra spiratio. s. s. est eterna: igit̃ generatio filij nō est prior realiter ea: añs ē catholicum: ꝛ ꝯña videtur bona: qꝛ eterno nihil ē realiter prius. Jn ista questione erunt quatuor arti. vii. Primo ponā aliquorū terminorū declarationes. Scdo ꝯclusiones. Tertio

Distinc. 9. ꝛ. 10.

n

tio mouebo dubia: Quarto respondebo.

Artic. 1

Primus articulus

Quantum ad primum terminum declarandi sunt tres. generatio spiratio et prioritas. De primo generatio est duplex: actiua s. et passiua: actiua est in patre: passiua vero in filio: et vtraque pot aliquo modo dici generatio filii: sed passiua pz cum sit constitutiua distinctiua spiritus: etiam de actiua: quia generatione actiua pater generat ipsum. De secundo spiratio sicut et generatio: quedam est actiua quedam vero passiua. prima est in patre et filio et secunda tantum in spiritu sancto. pot tamen vtraque aliquo modo dici spiratio s. sicut dictum est de generatione filii. Et ex his patet: quod inter generationes et spirationem est multiplex combinatio: quia pot comparari generatio actiua ad spirationem actiuam et ad passiuam et similiter generatio passiua pot comparari ad spirationem actiuam et ad passiuam. Si generatio actiua comparatur ad spirationem actiuam: hoc pot esse dupliciter: quia vel comparatur sibi prout est in patre vel prout est in filio. Et similiter si comparetur generatio passiua ad spirationem actiuam pot similiter comparari prout spiratio actiua est in patre vel prout est in filio. inter generationem igitur et spirationem sunt .6. combinationes et per consequens sex modis pot intelligi questio. Primo an generatio actiua sit prior spiratione passiua. Secundo an sit prior spiratione actiua prout est in filio: tertio an sit prior ipsa prout est in patre. quarto an generatio passiua sit prior spiratione passiua. quinto an sit prior spiratione actiua prout est in filio. sexto an sit prior ipsa prout est in patre. Et hoc de primo et secundo termino. De tertio sicut patet in predicamentis et .5. metaphisice c. de priori et posteriori multi sunt modi prioritatis et posterioritatis: quia quedam est prioritas durationis: quedam nature: quedam causalitatis. quedam consequentie quedam perfectionis: quedam cognitionis: quedam secundum locum: quedam secundum ordinem prioritatis et posterioritatis aliorum inter se. Prioritas durationis que proprie est prioritas vt dicitur in predicamentis vocatur ab arist. ibidem et in .5. metaphisice prioritas secundum tempus: que vt patet per eum ibidem aliter attenditur in preteritis et aliter in futuris: quia illa sunt priora in preteritis que sunt remotiora a presenti. Sed in futuris illa sunt priora que sunt propinquiora eidem. Prioritas secundum naturam diuersimode describitur a diuersis: quia secundum phm illud est prius natura altero quod pot esse sine illo: et non econuerso. vnde 5. metaphisice sic inquit: aliqua vero supple sunt priora secundum naturam et substantiam queque contingunt esse sine aliis et illa non sine illis: sicut substantia est prior accidente saltem separabili et vnitas dualitate etc. Prioritas causalitatis que attenditur inter causam et causatum quia sic omnis causa respectu sui causati est prior vt dicitur ibidem: vocatur ab arist. prioritas nature differt tamen iste modus prioritatis a precedenti: quia in precedenti illud dicitur prius natura quod pot esse sine alio hic autem dicitur prius illud: quod est causa alterius et si non posset esse sine illo propter quod dicit vbi supra. secundum. n. qui conuertuntur secundum essentie consequentiam: quia alterum alteri quomodolibet causa est digne prius natura dicitur: et quod aliqua sint talia exemplificat de re et ratione vera. Et his pz quod duo sunt modi prioritatis secundum naturam sed quia secundus specialem primum retinet nomen omne et sic sub nomine communi modus specialis diffinitur ab arist. cum dicitur quod prius natura est illud quod pot esse sine alio et non econuerso. Prioritas consequentie attenditur inter illa que non conuertuntur secundum subsistendi consequentiam: vbi tamen est aduertendum quod hoc contingit fieri dupliciter: vno modo quandocumque ad affirmationem alicuius predicati de aliquo subiecto: sequitur affirmatio alterius predicati vlr et generaliter: sed non econuerso. et isto modo omne superius est prius suo inferiori quia bene sequitur demonstrato quocumque homine: hoc est homo ergo hoc est animal; sed tamen non sequitur vlr et econuerso. Alio modo quando ad aliquid respectu alicuius predicati sequitur aliquid respectu alicuius predicati et maxime respectu huius predicati. quod est esse: sed non econuerso et isto modo substantia est prior accidente: quia bene sequitur est accidens ergo est substantia: et non econuerso saltem de accidente separabili: et loquendo naturaliter: sicut etiam pars est prior suo toto: quia sequitur: est totum ergo est pars: et non econuerso cum pars possit esse sine toto. His premissis patet quod iste secundus modus non differt a secundo principali. quia quod sic est prius altero est prius natura quia pot esse sine illo et non econuerso: et talis prioritas non est prioritas consequentie vt patet. Sed primus modus distinguitur ab omnibus precedentibus. quia tam prioritas durationis quam prioritas nature et causalitatis est prioritas inter res: hec autem prioritas non est inter res vt res distinguitur a signis et conceptibus et entibus rationis: quia sic sola vlia sunt superiora suis inferioribus sunt priora. hec autem non sunt res extra sed tamen voces vel conceptus vel essentia rationis vt suppono ad presens. Talis ergo prioritas correspondet que non conuertuntur et est prioritas consequentie: quia est illud a quo non conuertitur consequentia esse cum altero. Prioritas perfectionis satis est nota quia sic omne perfectius respectu imperfectioris est prius: siue sit perfectius ex natura rei: sicut substantia est perfectior accidente siue ex ordinatione humana: sicut rex est perfectior ciuitate. Prioritas cognitionis distinguitur a pho .5. metaphisice. sicut et cognitio: quia aliter in cognitione sensitiua aliter in intellectiua nam secundum cognitionem intellectiuam vlia sunt priora singularibus secundum autem sensitiuam singularia sunt priora vlibus vnde sic inquit phs. Alio vero modo quod ex cognitione est prius hoc autem aliter et quedam secundum rationem et quedam secundum sensum nam secundum rationem vniuersalia sunt priora: secundum autem sensum singularia. Prioritas secundum locum attenditur per operationem ad aliquem locum: quia id dicitur prius secundum locum quod est propinquius alicui determinato loco: quod contingit fieri dupliciter: vno modo si sit propinquius illi loco naturaliter et hoc siue ille locus sit locus medius sicut centrum. et sic dicimus quod aqua est prior aere: siue ille locus sit vltimum sicut circumferentia: et sic dicimus: quod ignis est prior aere. Alio modo si sit ei propinquius casualiter sicut pz de lapidibus positis in aceruo: quorum nullus est alio prior. vnde phs vbi supra: hoc quidem supple dicitur prius secundum locum in existendo propinquius: aut natura alicui loco determinato: vt medio aut vltimo: aut sicut euenit id est casualiter. Prioritas secundum ordinem aliorum inter se spiritualiter attenditur inter passiones diuersorum subiectorum quorum vnum est prius altero sicut passio subiecti prioris: est prior passione posterioris: sicut rectitudo dicitur prior linealitate quia linea est prior superficie: vnde phs vbi supra: amplius priora dicuntur priorum passiones vt rectitudo linealitate hec enim linee secundum se passio est illa vero superficiei. Sed preter istos modos tactos ab arist. ponitur a quibusdam alius modus prioritatis: videlicet secundum originem imaginantur enim aliqui quod sicut sunt instantia temporis ita sunt signa vel instantia nature et ordinis: et dicunt quod in vno instanti temporis sunt plura signa nature: et in vno signo nature plura signa originis: et ideo videatur eis quod sicut prioritas nature stat cum simultate temporis siue durationis: sicut patet de subiecto et propria passione. eo quod in vno instanti temporis sunt plura signa nature vt dicunt: sic prioritas originis stat cum simultate nature eo quod in vno signo nature stant: et sunt plura signa originis secundum eos. Hos igitur modos prioritatis ad propositum applicando:

pater ꝙ in diuinis inter generationẽ ꝛ spirationẽ
nõ est prioritas durationis: cum ois pductio in di
uinis admitra sit eterna: nec ẽ prioritas nature eo
dem mõ quo quo de ipsa loquit arist. qꝛ cum quel-
libet diuina productio sit fũme necesse esse: nõ mĩ⁹
repugnat vni earũ esse sine altera ꝙ ecõtra: nec ẽ
prioritas cãlitatis: qꝛ nulla istarum productionũ
est causa alterius vt sic: nec est per se prioritas ori
ginis que prioritati causalitatis videt assimilari:
qꝛ vna eorũ nõ originat ab altera: nec ecõtra: nec
ẽ prioritas cõitatis: qꝛ talis nõ est inter res vt res
distinguit a signis ꝛ cõceptibus ꝛ entibus rõnis:
huiusmodi aũt productiones sunt vere res isto mo
do: nec est prioritas perfectionis: qꝛ in diuinis ad-
intra nil maius aut minus fm athanas ũ in symbolo
Nec ẽ prioritas fm locum: qꝛ nihil ẽ ibi in loco pro
prie loquendo: igit inter generationẽ ꝛ spũt anõez:
si est aliqua prioritas: vel ẽ prioritas cognitionis:
vel ẽ prioritas fm ordinem aliorum inter se: prima
nõ ẽ ad propositum: qꝛ talis nõ est prioritas realis s
rõnis tm: qꝛ tm in esse cognito: tota igit difficultas
ẽ videre an generatio ꝛ spiratio sint proprietates
aliquorũ habentium ordinem inter se prioritatis
ꝛ posterioritatis: ac per hoc generatio sit prior spi
ratione: vel ecõuerso: ꝛ questio apud doctores red
dit dubitabilis: quia quibusdam videt ꝙ inter pe
sonas diuinas: quarum he sunt proprietates ve-
re: ꝛ realr sit ordo prioritatis ꝛ posterioritatis: qꝛ
pater vt dicunt vere ꝛ realr est prior origine ipso
filio: ꝛ filius s.s. Quibusdam aũt: p non: ꝛ sic ex de
clarationibus terminorum: patet intellectus que-
Articu. 2 stionis ꝛ hoc de primo.

Secundus articulus.

Quantum ad secundum articulum pono quatu
or conclusiones: Distinguo tamẽ primo de
prioritate originis quia quedam est tm a quo. que
dam aũt in quo. primo mõ nulli catholico est dubiũ
quin vere ꝛ realr pater sit prior origine filio: quia
hoc non est aliud ꝙ dicere: pater producit filium vl
ꝙ filius pducitur a patre: sic. b Aug. in libello ð tri
plici habitaculo loquit cum dicit ꝙ in patria vide
bimus ꝙ pater est origine prior filio qꝛ ibi clare vide
bimus quomõ fili⁹ est a patre: ꝛ. s s ab vtroq;. Sz
sic de prioritate originis nõ loquit scotus: ꝛ eius seq-
ces ꝙ pater pmo: quia ipsi probant ꝙ pater ẽ ori
gine prior filio quia pater producit filium igitur si
nihil aliud ẽ dicere: pat ẽ origine prior filio ꝙ pat p
ducit filium: pbant patrem pducere filiũ: qꝛ pater
pducit filium: qð nõ ẽ verisimile: cũ sit petitio pn
cipii. scðo qꝛ si per prioritatem originis precise in
telligunt hoc esse ab hoc: cum ois catholicus confi
teat filium esse a patre ꝛ. s. s. ab vtroq; corã dispu
tatio nõ ẽ de rebus sed de noĩbus tm: quia ð sputa
re an ex hoc precise ꝙ filius ẽ a patre: pater debeat
esse origine prior vel nõ modo predicto: ẽ disputa
re de nominibus nõ de rebus: disputare aũt de no
minibus vbi cõstat de rebus inutile est ꝛ vanũ vt
p3 per. b Aug. de tri. c. Tertio qꝛ dicẽtes ꝙ pr̃ sit
prior origine ipso filio credunt cõtradicere cõi doctri
ne que negat oẽm prioritatẽ in personis diuinis: vt
patet in eorum scriptura. Constat aũt ꝙ cõis scri
ptura nõ negat filium esse a patre vel patrem pdu
cere filium: igit per prioritatẽ originis non intelli-
gunt precise prioritatem a quo. quia sic nõ ɔdicerẽt
imo ɔcederent cum cõi doctrina. Quarto: quia
frustra non replerent tot cartas de isto nisi intende-
rent probare ꝙ omnes ɔcedunt: patet igit: ꝙ isti
doc nõ loquunt precise de prioritate a quo: nec sic
apud catholicos est dubium: quin pater sit prior fi

lio: ꝛ pater ꝛ filius priores. s. s. Sed si loquamur de
prioritate in quo: questio vertit in dubium: qꝛ vide
tur predictis doctorib⁹: ꝙ sic etiã pr̃ sit prior filio: ꝛ
pater ꝛ filius. s. s. ꝛ ꝙ ista sit eorum intentio: pater
primo quia vt dicunt in eodem instanti vel signo na
ture sunt tria instantia vel signa originis: ꝛ iste est
pcessus fm eos: qꝛ in primo quarte. vel signo origi
nis sunt oia essentialia puta essentia: sapientia: in
tellectus voluntas ꝛ similia In scðo pater gene-
rat filium: ꝛ in tertio spirant. s. s. ꝛ tot⁹ iste ordo ori
ginis cõplect in eodem quarte vel signo nature: igi
tur non tm loquunt de prioritate originis a quo. sed
in quo. Scðo quia dicunt: ꝙ pater in isto priori:
anteꝙ generet filium est perfecte beatus ꝛ non in
essentia cõicata tribus: quia nõdum est cõicata sed
in essentia absoluta: vel vt est in vna persona tãtũ
igitur expresse ponunt prioritatem in quo. Tertio
qꝛ dñt: ꝙ pater prius origine pducit. s. s. ꝙ filius hoc
autem nõ potest exponi de prioritate a quo cũ sic
originet ab vtroq; igit de prioritate in q. Quarto
qꝛ dñt ꝙ pater prius origine generat filium: ꝙ pro
ducat. s. s. qð etiã nõ põt exponi de prioritate a quo:
sed in quo: Et ideo dñt ꝙ in scðo signo originis pa-
ter generat filium. ꝛ in tertio producit. s. s. ꝛc. Sic Conclo. 1
igit accipiẽdo prioritatẽ originis est pma conclusio.
qð pater nõ realr origine est prior filio: pbatur prio
sic ei qð est sũme necesse esse p quocũq; signo repu
gnet nõ ẽ ẽ igit ꝛ posteri⁹ esse: s3 filius ꝛ qlibet pso
na diuina ẽ sũme necesse ẽ igit filio ꝛ cuicũq; pso
ne diuine pro quocunq; signo. tam originis ꝙ natu
re repugnat non esse: ergo ꝛ posterius esse: maior
patet: quia illud cui pro quocunq; signo repugnat
non esse est magis necesse ẽ ꝙ illud cui pro aliquo
signo nõ repugnat non esse: ergo illud cui pro aliquo
signo non repugnat non esse nõ ẽ sũme necesse esse:
minor aũt ẽ catholica: qꝛ quelibet psona diuina est
vere deus: ꝛ qð nõ ẽ sũme necesse esse nõ est deus:
Et cõfirmat: qꝛ vel p illo signo originis in quo pa
ter ponit precedere filium: filius habet esse: vel nõ
habet esse. Si sic igit pro illo signo filius ẽ simul cũ
patre: igit pro illo signo pater nõ est prior filio: ꝛ sic
cõtradictio. si nõ: ꝛ in scðo signo habet esse: ẽ trans
it de nõ esse ad esse: ꝛ per ɔñs nõ ẽ sũme necesse ẽẽ.

Franciscus de marchia. di. ix. q. 2. ar. 2.

Dic dicit: ꝙ nõ oportet sũme necesse esse habere
esse pro omni signo: sicut si deus causaret intelligẽ-
tias: ipse nõ haberet esse pro signo originis intelli
gentiarum: que essent ab eodem: ꝛ ita nec ponit pa
ter in signo filii: nec ecõuerso: qꝛ filius nõ est a se: ꝙ
est primum signũ de pater ab a io. qð est scðm

Contra franciscũ.

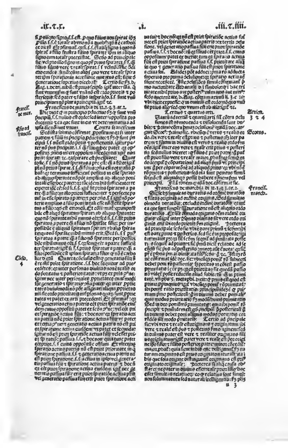
Sed hec euasio est nulla: qꝛ mutat prioritatẽ in
quo in prioritatem a quo: qꝛ fm istam expositionẽ
filium nõ esse in primo signo originis ẽ ipsum nõ ẽẽ
a se: ꝛ esse in scðo ẽ ipsũ esse ab alio: prioritas au
tem sic sumpta ẽ prioritas a quo: non in quo: prout
nunc loquimur. Preterea pero qualiter intelli-
gatur: ꝙ pater in isto priori anteꝙ generet filium ẽ
perfecte beatus in essentia nõdum cõicata tribus:
vt dñt: quia vel pro illo signo pmo originis intelli
gitur esse a se vel aliquid aliud: si aliquid aliud igit
esse a se non ẽ primum signum: vt nũc dicit: si pre-
cise ẽẽ a se. cum pater semp sit a se: ꝛ nunꝙ ab alio
pater semp ẽ beatus in essentia nõdum cõicata tri
bus qð nõ solum ẽ falsum: s3 erroneũ. Preterea:
ꝙ non ẽ in scðo signo originis nõ generat in scðo si
gno originis: quia generare presupponit esse: igit
generare in scðo signo presupponit ẽẽ in scðo signo
sed pater fm istam expositionem nõ ẽ in scðo signo

originis: qz fm̄ signum est esse ab alio vt dr̄: pater aūt nūq̄ ē ab alio: igiť nō generat i scd̄o signo originis: qd est ɔtra eos. Et ɔfirmať. qz si par nō generat in scd̄o signo originis: qz nō ē in scd̄o. pari rōne nec in tertio igiť vel generat in pmo: vel i nullo: nō in nullo igiť in pmo igiť in illo nō est prior filio: z sic intētū. Preterea sic dicēdo sunt nobiscū: qz oēs catholici concedūt: q pater est a se z nō ab alio iuxta expositionem istam est pmū signum: z q fili⁹ ē a patre: qd ē fm̄: z q. s. s. est ab vtroq3 qd ē tertiū: igiť nō disputamus nisi de nominibus. Omissa igiť ista expositione: qz cōtradicit dictis eorū: z cōcedit q in diuinis nō sit pozitas in quorsz tm̄ a quo qd intēdimus. Pbo ɔclusionē sic: vel pater pro illo signo in quo poniť prior filio est vere z realiter pater vel nō: si sic: igiť pro illo signo vere z realiter ē ei filius: qz pater nō ideo est pater: qz est ingenitus sed qz est genitor z est ei filius: sic docet. b. Aug. 5. de tri. c. 11. z. 13. de par. igiť pro illo signo pater nō ē prior filio: qz pro nullo signo in quo vere z realr est filius: pater est prior filio. si nō: vel pro illo signo pater ē vere z realr persona vel nō: si sic: igiť pro aliquo signo est aliqua persona in diuinis que non est vere z realiter pater nec filius nec. s. s. qd nō cōsonat catholice veritati. Si nō: igiť pro aliquo signo nulla persona erit in diuinis: qd nullus sane mentis diceret. Et confirmať: quia vel in illo signo vel originis pater generat filium vel nō: si sic: igiť pro illo signo vere z realr est filius: qz pro omni signo quo pater in diuinis generat filium vere z realr ē filius: igiť pro illo signo pater nō est prior filio. Si nō cum in scd̄o signo originis vere generet generationis accessione mutatus est. Cōsimilē deductionez facit ambrosius ɔtra hereticum. d. dic mibi heretice fuit ne: qn̄ omnipotēs deus pater nō erat: z deus erat nam si pater eē cepit deus: q pmo erat z postea pater factus est: quomō ē imutabilis deus: si enim aute deus: postea pater fuit vtiq3 generationis accessione mutatus est. Sed auertat deus hanc amentiam hec ille z poniť in littera di. 9.

Tertio ad principale sic pro quo cūq3 signo ē virtus z sapientia dei pro eodem ē filius dei qz fm̄ apostolū filius ē virtus z sapientia dei: sz pro quo cūq3 signo originis deus pater est pro eodem ē virtus z sapientia dei: alr pro aliquo signo deus esset sine virtute z sapientia: qd nephas est dicere: igiť pro quocūq3 signo originis in quo deus pater ē z deus filius est: igiť pro nullo signo originis pater est prior filio. Cōsimilem deductionē facit. b. Aug. 3 hereticū. 6. de tri. c. 8. Si dei filius virtus z sapientia dei est: nec vnq̄ fuit deus sine virtute z sapientia: coeternus: est ergo deo patri filius. dicit autē apostol⁹. xp̄m esse dei virtutē. z dei sapientiā: aut igiť nō fuit qn̄ nō fuit filius: aut aliqn̄ deus nō habuit virtutē z sapientiam: qd dementis est dicere. Constat q semper habuit sapientiā: semp igiť habuit filiū: hec ang. z allegat eum mgr̄. vbi supra.

Quarto sic vel illud pmū signum originis i quo pater precedit filium est aliquid: vel nihil. Si nihil igitur in nullo pater esse prior filio. Si aliquid: vel reale: vel rōnis: si rōnis tm̄: igiť pater nō ē realiter origine prior filio: qd intendimus. Si reale vl creatum: vel increatū: si creatum: igiť circumscripta omni creatura pater nō est realiter origine prior filio: igiť ab eterno nō est origine prior eo: z per ɔn̄s nec in tempore: si increatum: cū omne increatum sit absolutum vel relatio: vel tale signum erit absolutum vel relatio: si absolutum: cū in quolibet absoluto in quo est pater sit filius: qz qd libet absolutum qd ē pater erit filius in illo primo signo originis ē filius: z per ɔn̄s pater in illo nō erit realr prior ipso. Et vlterius cum inter patrem z filium in omni absoluto sit summa identitas: in nullo absoluto pater est prior filio. Si relatio vl spiratio actiua vel passiua vl filiatio vel paternitas: non spiratio actiua: nec passiua etiā per aduersarios nec filiatio per eandem rōnem: qz filius nō ē posterior filiatione. s. paternitas: igiť dicere pater i pmo signo originis ē realr prior filio: ē dicere pater paternitate ē realr prior filio hoc aūt est falsū: qz q sūt simul natura z nāli intelligentia nō ē vnū realr prius alio sed paternitas z filiatio cum sint correlatiua sunt simul nā z nāli intelligentia: vt patet per pbm in pdicamentis: q paternitas nō ē realr prior filiatione: q nec pater paternitate realr por filio. Pro ista cōclusione est mgr̄: rīa z cōiter oēs doc. sancti. Secūda ɔclusio ē: q pr̄ nō prius gnāt filium: q spirat s. s. pbať. Primo sic: sz filius non ē prior. s. s. igiť pater non prius gnāt filium: q spiret. s. s. ɔn̄a est nota: añs patet ex ɔclusione precedēti: qz non minus cōcludunt rōnes de filio: z. s. s. q de pr̄e z filio. Secūdo sic pater nō est prior. s. s. igiť nō prius gnāt filiū q. s. s. añs pz vt prius: ɔn̄a est bona: qz si prius gnāret filium q spiraret. s. s. filius esset por. s. s. z per cōsequens por patre: si pater nō sit por. s. s. Tertio sic gnātio actiua nō est por spiratōne actiua in persona pris: igiť pr̄ non prius gnāt q spiret: ɔn̄a ē nota: añs patet discurrēdo per oēs modos pozitatis superius positos. Et ɔfirmať: qz inter ceteros modos pozitatis: vel eēt prior origine: vel nā: nō origine: qz vbi nō est hoc ab hoc: ibi nō est ordo originis igiť nec prioritas originis: cum ibi nō sit origo: sed inter illa que sunt formalr in pr̄e nō est hoc ab hoc: cū oia sint ingenita: q zc. Itez prioritas originis nō attendiť nisi inter originās z originatum: sz nihil quod sit realr pr̄ est originatum: qz vel originareť a persona pris vl ab alia: nō a psona pris: qz nihil pducit seipsuz: p de tri. nec ab alia: qz alie pducerētur a pr̄e: nō aūt e cōuerso: q nec nā: qz duo sunt modi prioritatis fm̄ nām vt pz ex dictis: quoz nullus habet locum in pposito: nō quidem primus: qz non minus repugnat spirationi actiue eē sine gnātione actiua: q e cōtra nec scd̄s: qz vbi non est prioritas originis nec causalitatis sed vtriter ista non est prima: vt pz: igiť nec scd̄a. Item prioritas nature arguit distinctionē in nā: talis aūt distinctio nō est possibilis in diuinis: presertim in illis que sunt infra eandem psonam. Quarto sic si pater prius gnāret filium: zc. aut illa prioritas esset a quo: vel in quo: nō a quo: cum vtrūq3 vere z realr sit ab eo: nec in quo: qz talis prioritas nō ē possibilis in diuinis vt patet ex precedēti ɔclusione. Tertia ɔ⁹ est: q pater nō prius spirat. s. s. q filius. pbať. Primo sic pr̄ pro aliquo signo originis vel vere vl qualitercūq3 vocet prius spirat. s. s. q filius: igiť. s. s. p aliquo signo sic esset z nō eet: ɔn̄s est falsum z implicat ɔdictionem: igiť z añs. ɔn̄a pbať: quia in quocūq3 signo pater spirat. s. s. s. s. est. p quocūq3 signo fili⁹ nō spirat. s. s. nō est. s. s. igiť si pater. p aliquo signo prius spirat. s. s. q filius. p aliquo signo simul erit z non erit: minor patet: z ma. o: pbať quo ad vtranq3 partem. primo quo ad primam: quia p quocūq3 signo. s. s. spirať a patre. s. s. est: hoc patet: qz p oro quocūq3 signo est spiratio passiua. s. s. est sz p quocūq3 signo. s. s. spirať a quocūq3 spireť: est spiratio passiua: sed p quocūq3 signo pater spirat. s. s. spirať a patre: igiť. p quocūq3 signo pater spirat. s. s. ipse est. Quantū ad scd̄am partem pbať nam Cõclo. 2

ß. p olio signo. s.s. est. p quo filius non spirat ißz pillo. s.s. e totalr ab vno nõ a duobus: qd ñ e catholice dictu. Et ofirmat. qz si. s.s. e aliq signo i quo nõ spirat a filio frustra filius spiraret ipm in aliquo signo cum totalr preexistat. Secdo ad principale sic vel pro illo signo in quo pr prius spiraret s.s. q filius filius vere z realr spirat. s.s vel nõ. si sic sdictio eadem si nõ: cũ in alio signo vere z realr spiraret ipm spirationis accessione mutatus est: sicut s generatione superius dicebat. Tertio sic: qz. b. Aug. i. de tri. nihil est prius seipso igit inter illa. q sunt vnum: sm q sunt vnũ nõ est ordo prioris z posterioris: sed pater z filius inspirãdo. s.s sunt vnũ principium nõ plur a principia. igit zc.

Francis. de mar. Franciscus de marchia di. 12. i. q. 3. ar. 2.

Hic dicit q in principio pductiuo s3 q sunt vnũ pncipiũ. s.s. nullus est ordo: sed inter opposita producentia z ea que sunt in eis vt determinatiua ad ipsa. sic nõ sunt vnum. Contra franciscum

Rñd ad francis. Sed ista solutio cõfirmat ppositum: qz si inter patrem z filiũ in pncipio pductiuo: z s3 q sunt pncipiũ. s.s nõ est ordo p̃oris z posterioris. igitur pater nõ prius pncipiat. s.s q filius: hec patet qz oppositu2 ontis infert oppositum anteceđentis igit nõ prius spirat zc. qz spirare est pncipiare: Quarto sic. s.s nõ prius spiratus a pre est: q a filio: igit pr nõ prius spirat. s.s. q filius: oña est nota: añs. pbat: qz terminus sufficient positus in esse spirato ab aliquo spirante nõ põt amplius ab aliquo poni in tali esse: hec patet: qz tũc idem bis sufficienter reciperet idẽ ee: sed si. s.s. igit sit prius spiratus a patre q a filio: in isto priori sufficienter z perfecte positus in esse spirato a patre: z per oñs. s.s igit nõ potest amplius a filio poni in tali esse nõ ꝗerent spiratus a filio: qđ est erroneũ. Et cõfirmat: qz impossibile est aliqđ spiratum spirari ab aliquo spirante: quo nõ spirante nihil minus eẽt: sed si. s.s. sit prius spiratus a patre q a filio nõ spirãte filio: per impossibile e aliquid spiratum spirari ab alio spirante quo nõ spirãte nihil minus erit. Sed si. s.s prius spiratus a patre q a filio nõ spirante per ipossibile nihil minus eẽt. s.s. qz semper eẽt a patre sufficiẽter spiratus: igit si. s.s. prius spiratur a patre q a filio ipossibile est ipsum spirari a filio: q nõ ẽ catholice dctũ.

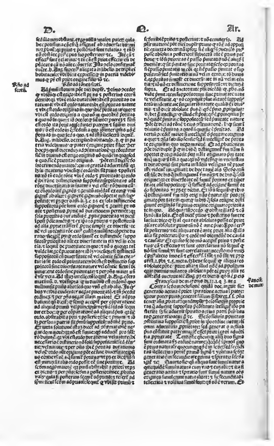
Cõclo. 4 Quarta cõclusio est: q generatio filij nõ ẽ realit prior spiratione. s.s. hoc sequitur ad precedẽtes: qz inter personas diuinas nõ ẽ realis ordo p̃oritatis z posterioritatis: vt p3 ex pria oñe: igitur nec inter personales pprietates eiusmodi sũt generatio z spiratio: oña patet: qz inter pprietates huiusmodi nõ põt assignari aliqua pprietas nisi sit ordo prioritatis int̃ psonas quarũ sunt pprietates vt patet ex arti precedenti Et ofirmat: qz vel generatio actiua patris eẽt prior spiratiõe eiusdem cuius oppositũ patet ex scda oñe: vel eẽt prior spiratiõe actiua filij: z hoc nõ: qz spiratio actiua patris nõ ẽ prior spiratione actiua filij vt patet ex tertia oñe: z generatio actiua patris nõ est prior spiratione actiua eiusdem vt patet ex secunda: igitur nõ est prior spiratiõe actiua filij: vel esset prior spiratiõe passiua. s.s. z hoc nõ: quia tunc pater eẽt prior. s.s cuius oppositũ e ostsum. Et vlterius spiratio actiua patris nõ est prior prioritate in q spiratione passiua. s.s z generatio actiua patris nõ est prior spiratione. s.s actiua in ipso: vel generatio passiua filij z spiratione actiua patris z hoc nõ: qz eẽt prior spiratione actiua eiusdem igit nec generatio passiua filij erit prior spiratiõe actiua prius vel generatio passiua filij erit prior spiratione actiua fuit: z hoc nõ: qz nõ est prior spiratiõe actiua sui nec est prior spiratiõe actiua patris: ex tertia oclusione. vel generatio passiua filij erit prior spiratiõe passiua. s.s. z hoc nõ: tũ qz filius eẽt prior. s.s. cuius oppositum patet ex dictis: tum qz spiratio actiua filij est prior spiratione passiua. s.s. prioritate aliq in quo z generatio passiua filij est prior spiratione actiua sui. Ad idem põt adduci: pma rõ adducta superius pro prima oclusione: qz spiratio actiua ẽ sũme necesseẽ. Iste oclusiões simul cõfirmant pmo auctoritate Athanasij d i simbolo: q i hac trinitate nihil prius aut posterius nihil maius aut minus: scdo auctoritate. b. Aug. cõtra maximũ li. 3. c 16: vbi dicit expresse: q in diuinis est ordo nõ quo vnũ sit prius alio: sed quo vnum est ab alio: igit zc.

Tertius z quartus arti. Artic. 3 z 4

Quantũ ad tertiũ z quartũ arti sũt cõtra oclusiones istas mouenda z dissoluenda sunt dubia: z primo cõtra pmã oclusione quidã doc. arguit Scotus: pmo sic. vbicũq ẽ verus z realis ordo. ibi vere z realr est prius z posterius: s3 inter patrem z filium in diuinis est verus z realis ordo sm oẽs. igit inter eos vere z realr erit prius z posterius sed nullus diceret: q filius ẽ prior patre q pater est prior filio vere z realr maior pbat: qz semp ordo accipit p cõparatione ad aliqđ pmũ vl principium q per cõparatõne ad aliquod prius: qz vbi nõ ẽ rõ prioris z posterioris: sed oĩa sunt penitus simul ibi nõ est aliquid q possit habere rõnem pmi vel principij. Istã rõnem quidã doc. cõfirmat sic. Scotus.

Franciscus de marchia di 12. i. q i. ar. 2. Francis. marcb.

Sic se h3 simultas durationis ad ordinẽ durationis z silitas originis ad ordinẽ originis. Sed simultas oĩmoda duratõis: excludit ordinẽ duratõis qz int ea que sunt simplr sil duratione nõ est aliquis ordo duratõis. Et silr oĩmoda originis oẽm ordinẽ originis: cũ igit inter psonas diuinas sit vere ordo originis erit ibi ordo prioris sm originẽ. Preterea ad principale scdo sic vbi ẽ dare primũ z scdm: ibi est dare prius z posterius. sed sic ẽ in proposito: igitur maior p3: qz sic scdm sequit ad pmũ: ita posteri9 sequit ad prius: z sic pmũ dicit relatiue ad secũdũ sic p9 ad posterius: minor aũt ẽ nota: qz sic pr ẽ psona pma i diuinis: ita fili9 scda. q zc. Istã rõnẽ cõfirmat idẽ doc. sic: vbicũq ponit rõ subiecti debet poni rõ passionis: s3 poritas in cõiest passio pmitatis i cor p3: qz cũ prioritas sit quedã passio nõ videt posse reduci in aliud subiectũ q in primitatẽ. vñ phs 5. metaphi. dicit: q prius est quod est primo ppinquius: igit vbicũq ponit rõ primitatis ibi ponit ratio prioritatis: principiũ idẽ ẽ q primum pmo posterioris q in diuinis debet poni aliquis modus prioritatis s3 modũ huius primitatis Sed in deo ponit rõ primitatis: qnia ibi ponit rõ pncipij z primũ: d: rmest qđ pncipiũ p posterioris q in diuinis debet poni aliquis modus poritatis corñdẽs illi modo pmitatis: Tertio ad pncipale sic: vbi vere z realr est originans z originatum ibi vere z realr est p9 z posterius sm o igine: sed in diuinis pater est vere z realiter originans filius originatum: igit pater vere z realr est p9 or origine ipso filio: z filius posterior patre: minor cõcedit: maior pbat: quia sicut in his que distinguunt s3 naturam originans est prius originato naturalr: ita i his que sola origine distinguunt originans est pri9 originato originalr: Preterea si aliq causa obstaret ne pater in diuinis esset realr prior filio hoc esset simultas relatiuorũ: eo q relatiua sont simul: non solum natura sed naturali itelligentia: s3 phs

sed illa non obstant. ergo nullis maior patet: quia hec potissima cā est q assignat ab adversariis: minor pbat: qr prius τ posterius sunt relativa τ tñ hō nō obstāte pri⁹ ē prius suo posteriori τc. Itē cā τ effect⁹ sunt relativa: τ tñ cā est prior effectu cū de pēdeat s cā nō aūt ecōuerso: Ista dcīo confirmat auctē. b. Aug. superi⁹ allegata in libello de triplici habitaculo: vbi dicit expresse: q in patria videbi⁹ mus q pr̄ est prior origine filio iō τc.

Rñō ad scotū.

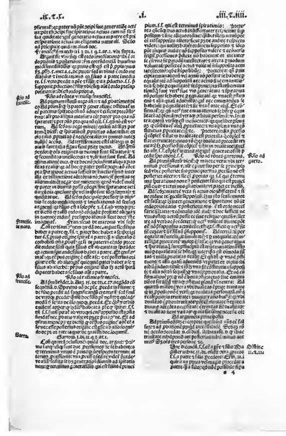
Rñō ad rōnes scoti.

Ad pmā istorum pōt dici dupl'r. Primo ↄcedo q vbicūq est origo ibi est pr⁹ τ posterius corrñ dentis: qr vbi ē ordo durationis: ibi est prioritas durationis: vbi est ordo nature: ibi est prioritas nature τ vbi est ordo originis in quo⁹ ibi ē prioritas in quo: τ vbi est ordo originis a quo nō in quo: ibi ē prioritas a quo nō in quo: τ iō ↄcedo: q sic inter patrē τ filiū est ordo ita prioritas: sed inter patrem τ filium diuinis, ō est ordo in q: sed tñ a quo iō inter ipsos nō ē prioritas in quo: sed a quo. τ ad istū itellectū loquit. b. Aug. in libello de triplici habitaculo. d. q in patria videbimus q pater ē origine prior filio: Per hoc pꝫ quid dicendū ad ↄfirmationē: qr ↄceditur sic in diuinis est origo originis nō quidē in quo: sed a quo. sic ē prioritas originis. Pōt etiā dici scdo interimendo maiorē: cuius gratia ē aduertedū qr lꝫ in creaturis vbicūq ē ordo: ibi sit prius τ posterius: nō tñ eadē rōne vbi ē ordo τ prioritas: qr ordo ē ibi rōne distinctionis suppositorū: prioritas aūt rōne diuersitatis in natura vel esse: rō huius est: qr cū ordo int gignēs τ genitū attēdat ex eo: q vnū gignit ab alio: τ gignere gigni nō cōpetat nisi suppositis: vt pꝫ per dam. li. 3. c. 24 ex sola distinctiōe suppositorū pōt sumi ordo gignentis τ geniti: prius aūt τ posterius pprie ad durationem pertinet: qr sola prioritas durationis ē pprie prioritas vt dicit ipse pdicamētis: τ ex ipa rō prioris τ posterioris ad alia pprie trāsfert. pprie simplr ex diuersitate nē vel in eēntia rōe cui⁹ cuilibꝫ nulli rei cōpetit duratio: sic igit pꝫ: q ordo sumit ex distinctiōe suppositorū: prioritas aūt ex diuersitate in nā vel in eēntia. τ loquit de prioritate in quo: τ nō a quo: qr tal valde large ē prioritas: τ iō lꝫ vbicūq est distinctō suppositorū cū diuersitate nē vel eēntie sic in creaturis sit ordo cū prioritate: vbi tñ est distinctio suppositorū sine diuersitate nature vel eēntie sicut i diuinis: erit ordo sine prioritate: τ per ↄñs maior nō ē vlr vera. Ad istū intellectū loquit. b. Aug. cōtra maximū. v. vbi supra q in diuinis est ordo nō quo nullum sit priūs alio: sed quo vnū est ab alio. In q̄bus verbis euidenter negat prioritatē. τ tñ ↄcedit ordinē τ per ↄñs negat illam maiorē. Et ad probationē qñ dicit: q semp accipit per cōparationē ad aliquid primū vel principiū verū ē sed nō sequitur ex hoc: q per cōparationē ad aliquid pus qr sic ordo. abstrahit a pori τ posteriori: sic τ primum τ iō lꝫ persona patris sit pmū suppositū: nō tñ ē prius. Et iuxta solutionē istā dicet ad ↄfirmationē negando maiorē: qr nō est simile: qd adducit pro sili: rō huius ē. qr vbi est ordo durationis vel nature sibi necessario ē distinctio nō solū suppositorū: sed eēntie: vel nature. τ per ↄñs ibi ē prioritas durationis vel nē. ordo aūt originis pōt eē sine diuersitate ipsius eēntie vl nē a q sumit prioritas: vt pꝫ ex dictis iō ñ est mirū si talis ordo possit eē sine prioritate. Ad scdm nego maiorē qr pmū abstrahit a priori vt pꝫ ex dictis. τ per ↄñs: scdm a posteriori: nec pbatio valꝫ: quia si posterius sequit ad prius: τ refert ad sm: sicut scdm ad prmū: sequit q vbi sit primū τ scdm ibi ē prius τ posterius: τ nō e conuerso. Ad ↄfirmationē pōt dici dupl'r primo q rō ē ad oppositū: qr iuxta doctrinā ipsorū ñ ē aliq̄ i ↄueniēs pri⁹ posse absolui a posteriori subiectū aūt ē prius passione: τ iō si prioritas ē passio pmitatis nō ē aliq̄ i ↄueniēs: q sit pmitas sine prioritate: scdo qr prioritas ñ ē passio pmitatis in cōi qr ñ ē passio pmitat ↄ suppositorū: sed pmitatis in nā vel in eentia: rō huius ē. qr prioritas simplr ex diuersitate in nā vel in eēntia: τ iō nō ex distinctione suppositorū: vt dictū ē supra. Et ad auctoritate phi dicēdū q. phs. nō vidit pmitatem suppositorum sine pmitate nature vel essentie. q⁹ nō cognouit plualitatē suppositorū in identitate singularis nature qualis ē i diuinis τ iō dicit absolute prius ē qd ē pmo ppinquius: debet ñ intelligi q illud est prius: qd ē ppinquius pn nō quidē pmitate suppositorū: sed pmitate nature. Pōt ēt dici ad rōnē τ eius ↄfirmationē. l. q sicut i diuinis ē pmitas a quo ñ i quo sic ē prioritas. Ad tertiū ↄcedit maior si intelligit d prioritate originis a quo: τ ↄña sub illo sensu: sed si intelligit de prioritate originis in quo nego maiorē. Et ad pbationem pōt dici dupl'r pō q in his q distinguunt fm nām ñ oportet q originās sit prius nālr originato prioritate aliq in quo s tñ a quo: qr nō videt q in vno instanti durationis sint plura instātia vel signa nē prout isti vident imaginari: de hoc tamē alias. Scdo qr ñ est sile de his q distinguunt fm nāzτ de his q solū origine: qr ex diuersitate nē sumit prioritas ex diuersitate aūt suppositorū q sufficit ad origine sumit ordo si prioritas vt pꝫ ex dictis. Et iō ñ sequit q i his q distinguunt fm nāz originās ē naturalr prius originato prioritate in quo: q in his q sola origine distinguunt originās sit prius origine originato prioritate in quo. Ad quartū ↄcedo q obstat illa rō τ cā lꝫ nō illa sola. Et qñ dicit prius τ posterius sunt relatiua: dico q lꝫ aliqua res absoluta possit eē prior alia re absoluta prius tñ nō ē ante prius: q posteri⁹ sit posterius: nec aliqua res ē ante prior alia q illa alia sit posterior ipa: τ eodē mō dicendū ē de causa τ causato Et qr isto scdo mō accipit prius τ posterius: cā τ effectus vt sunt correlatiua nō sequit q nō sint simul: vt sunt correlatiua: nec isto mō vnū ē pri⁹ altero imo cā τ effect⁹ s. l. sūt τ nō sūt vt pꝫ ꝑ arist. 2. phi. τ 5. meta. sꝫ bene sequit q aliqua res absolute pōt eē prior alia: τ illud nō ē ad ppositum qr in diuinis nulla res absoluta pōt eē prior alia realit: Ad auctoritatē Aug. pꝫ ex dictis qō ñ ē p eis.

Francis. de maro.

Franciscus de maronis di. 12. 1. q 3. ar. 2

Contra scdā ↄclusionē quidā doc. arguit sic: generatio actiua ē prior spiratione actiua i patre: igitur pater prius generat filium q spiret. l. l. ↄña tenet: añs pbatur: quadrupliciter. Pō sic: ois proprietas q aduenit supposito pcōstituto itelligit ipo posterior sꝫ sic aduenit spiratio actiua patri pcōstituto p generationem g τc. Scdo sic: ois ppretas ↄstitutiua suppositi est prior in ipo ordine naturali omni aduentitia ppretate: sed generat o actiua prius cōstituit patrem: igit esset prior i eo oi aduētitia ppretate. Tertio sic: qñcunq aliq̄ duo signa sunt ordinata fꝫ ordinē nature: q̄cqd ē i pmo signo ē prius naturalr quocunq qd ē in scdo: sed secūditas itellectiua ponit primo signo τ volitiua scdo: generatio ē in fecunditate prima τ spiratio i scda igit τc. Quarto sic: qñ aliqua sunt simul natura q̄cquid ē simul natura cum vno τ cū alio: τ ita si generatio actiua τ spiratio sunt simul natura oēs origines simul erunt naturaliter: τ sic fecunditas intellectiua τ volitiua simul sunt: qd nō ē verum. Et

ꝯfirmat: qꝛ pater nõ põt ꝯcipi sine generatiõe acti ua: põt tñ ꝯcipi sine spiratione actiua cum nõ sit d̃ sua quiditate: igit generatio actiua in patre est pri or spiratione actiua in elligentia naturali. Scdo ad pricipale quidam alius doc.

Franciscꝰ d̃ marchia i .i. di. i. q. z. ar. z. vbi supra.

Argunt sic vbicũqꝫ est ordo imediationis ibi ẽ or do prioris ꝛ posterioris: fm corrñdentiã huiusmo modi imediatiõis qꝛ prius est qd̃ est ꝑ ꝓpinquius sꝫ. phs. 5. meta. c. de priori: sed in diuinis ẽ ordo me diatiõis ꝛ imediationis qꝛ filius a patre imedia te. s. s. vero ꝓcedit a pr̃e ꝛ filio: ꝛ ita ꝓductio. s. s. ꝑ supponit ꝓductionẽ filij vbicũqꝫ aũt ẽ ordo presup positionis: ibi est ordo prioris.

Rño ad francisc. Rño ad rõnes vtriusqꝫ francisci.

Ad primum istorũ nego añs: ꝛ ad ꝓbationes di co. Ad primã qꝛ lꝫ pater ꝑ generatione ꝯstituat in ee paterno spiratio tñ nõ adueniet ei sicut preconsti tuto: alr̃ pro aliqua mensura eẽt pater pro qua nõ spiraret: ꝛ per ꝯñs pro qua nõ eẽt. s. s. qd̃ nõ est ve rum. Ad scdam nego minorẽ quãtũ ad illam par tem q̃ dicit: qꝛ spiratio est ꝓprietas aduentitia: qꝛ oĩs talis ꝓprietas ẽ accidentalis: in diuinis autem nullũ ẽ accñs. Ad tertiã minor est falsa: qꝛ in di uinis sunt talia figura sicut pꝫ ex dictis. Ad q̃rtũ ꝯcedo: qꝛ oẽs origines in diuinis sunt sil' natura: ꝛ qꝛ fecunditas intellectiua ꝛ volitiua sunt simul. Ad ꝯfirmationẽ dico. qꝛ ex hoc nõ ꝯcluditur aliqua prio ritas realis: qꝛ ad hoc qꝛ pater possit ꝯcipi: nõ ꝯce pta spiratione actiua sufficit distinctio rõnis inter illa ex distinctione aũt rõnis nõ ꝯuincit̃ prioritas re alis: multi ẽt negarent minorem qꝛ nõ videt̃ mihi qꝛ pater in diuinis possit ꝯcipi sine spiratione acti ua: cũ oĩa que sunt ipe vel in ipo sint idem formalr ꝛ quiditatiue. Ad scdm pricipale: ꝯcesso qꝛ in diui nis sit ordo mediationis ꝛ imediationis ad sensum argueñ: qꝛ filius est a solo pr̃e ꝛ. s. s. ab vtroqꝫ pꝫ: ex dictis qꝛ talis ordo nõ ꝯcludit prioritatẽ aliquam in quo nec ordinẽ presuppositionis sicut doct iste

Francisc. de maro. imaginat. Franciscus de maronis vbi sup:

Cõtra tertiam ꝯ̃nem quidã doc. arguit sic: filius habet a patre qꝛ. s. s. ꝛ pater hoc habet a se ipo: igi tur s. s. prius origine spirat a patre q̃ a filio: añs ẽ catholicũ ꝯñs ꝓbat: qꝛ si in patre in eẽndo prece dit ordine filiũ quia filius est ab eo ita in spirãdo: qꝛ actum spirandi: filius habet a patre. Et confir mat: qꝛ eẽ prius origine ẽ esse a se: ꝛ eẽ posterius ori gine: ẽ esse ab alio: igit quicquid pater habet a se ꝛ filius ab alio: hẽt pr prius origine filio sꝫ actũ spirã di pater habet a se filius aũt a patre.

Rño ad francisc. Rño ad rationes francisci.

Ad pmũ rñdet. b. Aug. 15. de tri. c. 27. negãdo cõ sequentiã. d. Spiritus nõ de pr̃e ꝓcedit in filium: ꝛ de filio ꝓcedit ad sanctificandũ creaturã: sed simul de vtroqꝫ ꝓcedit: q̃mis hoc filio pr̃ dedit: ꝛ queãd modũ d̃ se ita de illo quoqꝫ ꝓcedit. Ex q̃bꝰ verbis euident appet qꝛ lꝫ filiꝰ habeat a pr̃e qꝛ spiret. s. s. tñ s. s. simil spirat ab vtroqꝫ: cuiꝰ opposito ista ꝯña fundat nec ꝓbatio valꝫ: vt pꝫ ex ꝑma ꝯ̃ne. Et ad ꝯfirmationẽ pꝫ ex dictis qꝛ eẽ prius origine nõ ẽ eẽ a se nec esse posterius origine est esse ab alio: loquẽ do de prioritate in quo de q̃ isti doc. loquunt.

Barro. Barroni. i. di. 12. q. z. ar. i.

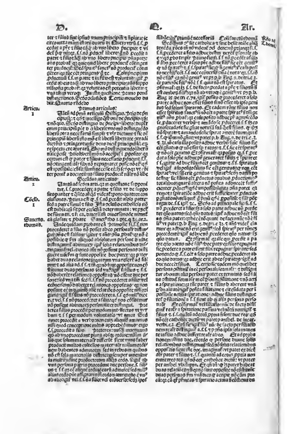
Cõtra quartã ꝯclusionẽ: quidã doc. arguit: Pri mo sic: quãcũqꝫ sunt due ꝓcessiones sic se habentes qꝛ terminus vnius ẽ princip ũ respectu termini al terius ꝓcessionis: vna ꝓcessio sed rẽ videt̃ ꝓcede re aliã: sed ita se hꝫ generatio i diuinis ad spiratio nem: qꝛ terminus generatiõis qui est filius ẽ princi pium. s. s. qui est terminus spirationis: Prete rea quãcũqꝫ duo actus indifferenter respiciunt sup positum ꝛ sine aliquo ordine: q̃libet illorũ actuũ põt eẽ nõ supposito altero: sicut pꝫ de audire respectu videre: qui nullum habẽt ordinem in supposito ꝛ ideo põt aliquis audire nõ supposito videre ꝛ ecõuerso sꝫ igit ꝓcessiones ꝑdicte nõ haberent ordinem inter se cũ vna sit ꝑ modũ intellectus: ꝛ altera ꝑ modum voluntat: posset eẽ actus volũtat ñ supposito actu intellectus: qd̃ est impossibile: Preterea: q̃n prin cipia emanationũ vel actuũ nõ possunt se habere ꝑ equalitatẽ ad suppositũ nec actus siue emanatio nes se hñt ꝑ equalitatẽ: sed principia istarũ emana tionũ q̃ sunt virtꝰ siue vis generatiua ꝛ spiratiua nõ possunt se habere ꝑ equalitatẽ. qꝛ vna est ꝯstitu ens ꝛ alia quasi aduenies: igit nec emanatiões se habebũt ꝑ equalitatẽ: ꝛ sic vna ẽ ante aliã. Et cõ firmat: qꝛ q̃n actꝰ siue emanationes se hñt ꝑ equa litatẽ ad ꝑsonã: vel vtraqꝫ ꝯstituit personã: vel neu tra: quorũ vtrũqꝫ est inconueniens. qꝛ quelibet ꝑsona oꝫ qꝛ ꝯstituat aliq̃ ꝓprietate: ꝛ vna ꝑsona vna cõ stitutiua ꝓprietate: ꝛc. Preterea illa ꝓcessio q̃ cõplet ꝛ stat in dualitate est prior illa q̃ cõplet ꝛ stat in trinitate: cuius rõ ẽ: qꝛ dualitas precedit tri nitatẽ sꝫ ꝓcessio filij cõplet ꝛ stat in dualitate: ꝓces sio aũt. s. s. cõplet in trinitate: igit generatio filij ꝑ cedit spirationẽ. s. s. Rño ad rõnes garronis.

Rño ad garro. Ad primũ istorũ dicit: qꝛ maior e vera: vbi ter minus ꝓcessionis realr ẽ prior suo per se principio sed vbi ẽ posterior suo principio: vna ꝓcessio nõ est posterior altera: ꝛ sic ei ꝓposito qꝛ. s. s. qui ẽ termi nus spirationis non est posterior filio qui est princi piũ eius: ꝛ termi nus g̃rationis: vt patet ex dictis. Ad scdm: maiorẽ vera si actus oĩo indifferent ꝛ si ne ordine respiciũt suppositũ. lꝫ in isto sensu minor est falsa: qꝛ lꝫ inter generatione ꝛ spiratione nõ sit ordo prioritatis ꝛ posterioritatis ẽ tñ ordo neces sarie simultatis: ꝛ eẽntialis idẽ itatꝫ: ꝛ hoc sufficit ne vnus istorũ actuũ possit ee sine reliquo: qui tñ vellet ire ad verba cõcederet: qꝛ actꝰ volũtat diuine põt eẽ nõ ꝑsupposito actu intellectꝰ: qꝛ sufficit qꝛ actꝰ sit sil' cũ eo: ꝛ sic sil' nõ ꝑsupponit. Ad tertiã: si per equalitatẽ intelligit simultatẽ: ꝛ ꝑ inequalitatẽ in telligit prioritatẽ: minor ẽ falsa: qꝛ vis generatiua ꝛ spiratiua q̃ sunt principia istarũ emanationũ isto mõ ꝑ equalitatẽ se hñt. qꝛ inter ipa est oĩmoda sil' tas ꝛ nulla prioritas realr: Et q̃n dr̃ qꝛ vna ẽ ꝯsti tuens ꝛ alia quasi aduenies: vt patet ex dictis ibi oĩbil ẽ aduentitiũ: ꝛ tñ lꝫ vna sit cõstitutiua suppo siti ꝛ alia nõ: tñ sequit̃ qꝛ vna sit prior alia. Et ad cõ firmationẽ pꝫ: qꝛ nõ ẽ bona ꝯña: actus siue emana tiões sũt sil' ꝗ vtraqꝫ ꝯstituit ꝑsonã vl' neutra: Ad quartũ maior e vera vbi dualitas ẽ prior trinitate qꝛ in ꝓposito nõ ẽ verũ: qꝛ dualitas personarũ nõ ẽ realr prior in trinitate i diuinis: ratio huiꝰ ẽ: qꝛ vbi dualitas ẽ prior trinitate põt eẽ trinitate ñ existẽte: i diuinis aũt cũ tãta necessitate ẽ trinitas sicut dualitas: ꝛ dualitas sicut vnitas: qꝛ oĩa sũt sũme necesse eẽ:

Ad argumenta principalia

Ad primũ ꝯ̃ñs lꝫ ei corpore questiõis añs eẽ fal sum: ꝛ ad ꝓbationẽ pꝫ q̃d dicedũ sit vide. Scdam rõ nẽ ꝯcedo ꝯcordat. n. cũ dict. Athanasij. d. qꝛ i hac trinitate nihil prius aut posterius nihil maius aut minꝰ Sꝫ oẽs tres persone ꝛc.

Vne dicendũ. s. s. eẽ a pr̃e ꝛ filio Ma gister in hac. ii. di. ostẽdit ꝯtra grecos s. s. a patre ꝛ filio ꝓcedere: Et in. iz. i quirit an prius vel magis procedat a patre q̃ a filio: qd̃ nõ ẽ possibile: sꝫ pa Distinc ii. r. iii.

ter z filius sint ipsius vnum principiũ z ñ plura: ic
circo iuxta mẽm istarũ duarũ di Quero vtrũ s.s. p
cedat a pr̃e z filio tãq̃ ab vno libero pncipio: z vi
det q̃ nõ: qz s.s. nõ pducit libere: g̃ nõ pcedit a
patre z filio tãq̃ ab vno libero pncipio ɔña patz:
aña probat qz quicquid libere producit cõtingen
ter producit: Sed spũs sanct9 nõ producit cõtin
gẽter: qz tũc eẽt ɔtingens z c. Cõi pncipium
pductiuũ s.s. in patre z in filio est voluntas: igit pce
cedit ab eis tanq̃ ab vno libero principio: añs suppo
sitũ: ɔña probat: qz voluntas est potentia libera: z
vna tñ in vtroq̃. In ista questione Primo ponã
distinctiones. Scdo ɔclusiões Tertio mouebo du
bia: Quarto r̃ndebo

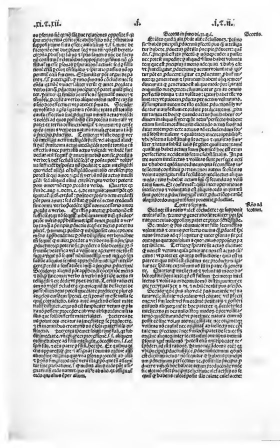
Primus articulus.

Articu. 1 Quãtũ ad p̃mũ articulũ Distiguo. Prio de pn
cipio q̃: z q̃d intelligo q̃stionẽ de pncipio q̃d:
z nõ quo. Scdo distinguo de pncipio libero: duplr
enim principiũ põt dici liberũ: vno mõ distinguẽdo
liberũ ɔtra necessariũ simplr z vlr dictum: z sic oẽ
principiũ liberũ isto mõ est liberũ libertate ɔtradi
ctõis z ɔtingentie: sic deus dicit principiũ lib̃r ex
respectu creaturarũ. Alio mõ distinguendo liberũ
nãlr pcise Prio liberũ mõ nõ accipit i pposito: qz
certum est q̃ pater z filius necessario pducunt s.s.
nõ ɔtingent alr sibi nõ repugnaret posse nõ eẽ: q̃d
est ipossibile: cũ sit sũme necesse eẽ. Sz scdo qz vt cõi
ter ponit a doctoribus filius producit nãlr nõ libe

Secũdus articulus.

Articu. 2 Quantũ ad scdm arti. qz in questione suppont
tur. s.s. procedere a patre z filio vt de suppo
sito pariter z q̃sito aliq̃d videat: pono quatuor con
clusiones. Prima est q̃ s.s. nõ pcedit a solo patre
Cõclo. 1 sed a patre simul z filio. Ista ɔclusio catholicis nõ
est dubia: cũ sit per ecclesiã determinata: vt pz ex
de suma tri. z fi. ca. dãnamus diuersi tñ diuersimode nitunt
Sanctus thomas. eã glosare z pbare. Sanct9 tho 1. pte. q 36 ar. 2.
Unde quidam probant eã. Primo sic si. s.s. non
procederet a filio nõ posset ab eo personalr distin
gui: ɔñs est falsum: igitur z añs. ɔña pbat: qz nõ ẽ
possibile q̃ sm aliquod absolutum persone diuine
distinguant abinuicez: igit solis relationibus dis
tinguunt: relationes aũt nõ possunt personas disti
guere nisi sm q̃ sunt opposite hoc patet: qz pater
habet duas relationes: quarum vna refert ad fili
um: z ad alia ad. s.s. z tñ qz nõ sunt opposite non cõ
stituunt duas personas sed vnã: igit si filius z s.s.
nõ haberẽt relationes oppositas nõ essent due per
sone: sed vna tñ sed si. s.s. nõ procederet a filio vel
ecõuerso nõ haberet relationes oppositas: qz non
possunt eẽ in diuinis alie relatiões opposite nisi ori
ginis: igit si filius nõ procederet a. s.s. q̃d nullus dice
ret vel. s.s. nõ procederet a filio: q̃d nos cõfitemur
nõ possent abinuicez personaliter distingui. Pre
terea filius procedit per modum intellectus vt ver
bum z s.s. per modum voluntatis vt amor. Sed
amor procedit a verbo: non enim aliquid amamus
nisi quod conceptione mẽtis apprehẽdimus: ergo
s.s. procedit a filio. Preterea: nusq̃ inuenimus
q̃d ab vno procedant plura absq̃ ordine: nisi in il
lis que solum materialr differũt sicut vnus faber
producit multos cultellos materialr nullum ordi
nem habentes adinuicem sed in rebus in quibus
nõ est sola materialis distinctio semper inuenitur
in multitudine productorum aliq̃s ordo. si igit ab
vna persona patris procedunt due persone. s. fili
us z s.s. oz eẽ aliquẽ ordinẽ earũ adinuicẽ sed null9
alius ordo põt assignari nisi ordo nature: q̃ho ẽ vn9
ab alio: igit vel. s.s. ẽ a filio: vel ecõuerso: scdz ipos

sibile: q̃ḡ primũ ẽ necessariũ. Cõtra sanctũ thomã Rño ad Thomã
Sed q̃uis ɔ9 sit catholica z sine hesitatiõe aliq̃
tenẽda rõnes tñ nõ videnť ɔcludere: nõ prĩa: qz si. s.
s. ñ pcederet a filio adhuc distingueret psonalr ab
eo: q̃d pbo tripli Primo sic si. s.s. nõ pcedẽt a filio
s̃ ãbo pcederet a solo pr̃e adhuc fili9 sic eẽt genit9
q̃ nõ spirat9 z s.s. spirat9 sic q̃ ñ genit9: i casu posi
to nec fili9 eẽt. s.s. nec ecõuerso ɔña ẽ nota: qz. s.s. iõ
nõ e fili9 qz nõ ẽ genit9 vt pz p. b Aug 9. de tri. c. 2.
ẽt pari rõe fili9 nõ ẽ s.s. quia nõ est spiratus. Et
ɔfirmat: qz lz s.s. de facto pcedat a pr̃e z filio tñ ñ
est ambor fili9: qz nõ ab vtroq̃ ẽ genit9 vt pz p. b.
Aug 15 de tri c. 7. igit posito q̃ procederet a solo
patre adhuc non esset filius si nõ esset ab ipso geni
tus sed solum spiratus. Et eadem rõne filius non
esset spiritus sanct9 si nõ eẽt a patre spirat9 s̃ tñ ge
nit9 ans pbat: qz casu posito adhuc pr̃ agnoscẽdo
se pduceret verbũ z amãdo se pduceret s.s. lz co
gnoscẽdo se sic gñat notitiã suã q̃ est filius. q̃ ips
nõ spirat z amando se sic spirat amorẽ suum qui ẽ
s.s. q̃ ipm nõ gñat: vt patet p. b Aug. 9. de tri. c. 3.
z 31. io casu illo posito adhuc verbũ siue filius sic
eẽt gñatus q̃ nõ esset spiratus: z s.s. sic eẽt spirat9
q̃ nõ eẽt genitus Et ɔfirmat: qz posito q̃ s.s. pce
dat a solo pr̃e adhuc pr̃ generaret filiuz z spiraret
s.s. igitur ad huc filius eẽt genitus z s.s. spiratus
vel igit a suposito filius sic eẽt genitus q̃ non eẽt
spirat9: vel si erit genitus z spirat9: scdz dari ñ po
test q̃ sic filius eẽt pductus duabus pductionib9
totalibus: quarũ altera nõ posita adhuc eẽt suffi
cienter pduct9 q̃d ẽ impossibile: ista ɔña patet qz
remota spiratiõe adhuc erit sufficienter pductus
p gñationẽ: relinquit g̃ primũ q̃d ẽ ppositũ: z silr põt
argui de. s.s. igit z c. Scdo ad principale sic si. s.s.
nõ pcederet a filio: sz a solo patre adhuc nõ pcede
ret q̃uo natus sed q̃uo datus: igit adhuc nõ eẽt fili
us ɔña patet: qz hec ẽ rõ quare de facto nũc nõ ẽ fi
li9 vt patet p. b Aug 5. de tri. c 32. z ans videt cla
rum: qz adhuc nõ erit genit9 sed spirat9 per rõnez
precedentẽ: igit adhuc nõ pcederet q̃uo natus sz
q̃uo datus. Et ɔfirmat: qz ille qui pcedit a pa
tre q̃uo datus nõ ẽ fili9: hoc patz: qz filio repugnat
sic pcedere a patre sicut sibi repugnat spirare: sed
ponendo q̃ s.s. eẽt a solo patre adhuc pcederet ab
eo q̃uo datus: qz adhuc erit ab eo spiratus: igit ad
huc nec eẽt filius. Tertio sic eodem mõ quelibet
persona ɔstituit in eẽ personali formalr z distigui
tur ab omni alia persona: patet ex terminis sed fili
us ɔstituit formalr in eẽ psonali filiatione z nõ acti
ua spiratione: qz tũc pater z filius haberent vnã
psonalitatẽ: igit posita filiatione z circũdata per ĩ
possibile actiua spiratione adhuc filius distingue
ret p filiationẽ a s.s. sicut ab oĩ alia persona perso
nalr Et cõfirmat vel filiatio nũc de facto disti
guit realr a spiratione passiua vel nõ: si nõ igit z
filius z s.s. quãtũ ad eorũ ppria ñ sunt due res: q̃d
nõ eẽt catholice dictũ vt patet p ansbel. de incar.
verbi. c. 2 Et si sic igit fili9 nũc de facto per filiatio
nem realr distinguit a. s.s. z p ɔñs ipsa sola manen
te in filio adhuc differt realr ab eo. Et ad proba
tionem istius doc. cõcedo q̃ persone diuine solis
relationibus distinguunt: sed nõ solis relationibus
oppositis sicut iste doc. imaginat: vt patet ex dict
alr pater z filius z s.s. quantũ ad eoruz ppria non
erunt tres res q̃d nõ eẽt catholice dictũ: vt patet
per ansbel vbi supra. Et q̃ñ dicit q̃ lz pater habeat
duas relatiões tñ qz nõ sunt opposite nõ cõstituũt
duas personas sm vnã dico q̃ accipit nõ cãm pro
cã: qz cã q̃ paternitas z spiratio actiua ñ cõstituunt du

as psonas nõ e qz nõ sũt due relationes opposite & qz spiratio actiua cũ sit cõicabilis filio nõ e ɔstitutiua suppositi:imo si ita esset causa filius &c. s. s. nunc de facto nõ e ĩnt due psone sed vna tñ: qđ est heretićũ: ɔña pbaẽ: qz filius & spũs sanctus nũc de facto nõ constituunẽ relatiõibus oppositis: qz filius nõ cõstituit in esse psonali p spiratione actiuã: sed p filiatione etiã p cũ: & tñ filiatio & spiratio passiua nõ opponunẽ ecõ ĩm eum. Et similiter põt argui de patre &c. s. s. patet igiẽ: q ratio pmanõ cõcludit nec secũda: qz nõ e vniuersaliter veruẽ: q amor pcedat a verbo tanq̃ pductiuo pncipio: qđ patet mult pliciter. Pmo: qz fruitio beatifica e formalit amor: & tñ nõ sic pcedit a verbo aliquo metis nostre cuz sit a solo deo effectiue: vt patet ex pma di. Secũdo: qz volũtas agẽs i natura rõnali creata est totalis causa effectiua siue pductiua oĩnis actus volẽdi & nolẽdi ad quos possibilis e in potẽtia naturali: vt patet ex tertia distinctiõe: igiẽ & amoris: & p cõsequẽs amor a verbo in natura rõnali creatura tanq̃ a pncipio pductiuo. Tertio: qz vl iste doc p verbũ intelligit actũ intelligẽdi p̃cise vel aliquid aliud: si dat pmũ: cum actus intelligẽdi non sit totalis cã effectiua nec partialis actus volendi vt ibidẽ fuit declaratũ: sequiẽ q amor in nobis non sic pcedit a verbo: si veẽ secũdũ idẽ seqẽ q posita poteᵃ volitiua sufficiẽt disposita nõ pedita: & actu intelligẽdi quo videẽ aliqđ ee diligẽdũ omni alio circũscripto potest sequi amor: igiẽ si verbũ nõ sit actus intelligẽdi sed aliquid aliud circũscripto verbo: poterit poni amor: nõ ergo pcedit a verbo. Quarto: qz ẽm be. aug. 9. de tri. c. 4. de magnis: amari põt qđ ignoraẽ: si tñ credaẽ: posito ergo so°o actu credẽdi põt poni amor: sed cõstat q põt ee actus credendi sine omni verbo pcedẽte: igiẽ non necessario amor pcedit a verbo. Ex istis patet: q pbatio nõ est sufficiẽs: qz nõ seqũẽ: nihil amamus nisi qđ cõceptiõe mẽtis apphẽdimus: igiẽ amor pcedit a verbo tanq̃ a pncipio pductiuo: qđ ex dictis patet dupliciẽ. Pmo: qz posito q nihil posset conceptione mẽtis apphẽdi: nec p oñs diligi sine verbo adhuc tñ sequiẽ q in amor pcedat a verbo tanq̃ a pncipio pductiuo: qz poterit sic pcedere a solo deo: sic p3 d fruitiõe beatifica vel a volũtate agẽte: vt dictũ est supra: sicut nõ seqũẽ nihil intelligimus nisi qđ sensatiõe alicuius sensus apprehẽdimus: igiẽ intelligere pcedit a sensatiõe tanq̃ a pncipio pductiuo. Secũdo: qz aliqđ põt apphẽdi cõceptiõe mẽtis & diligi sine omni verbo: si verbũ nõ sit ipe actus intelligẽdi & credẽdi: vt p3 ex dictis. Tertia ratio etiã nõ videẽ ɔcludere: qz quicquid sit de facto: de possibili tñ deus potest imediate producere plures angelos eiusdem speciei: qz si ponaẽ in esse nulla sequiẽ cõtradictio. tales autẽ angeli nõ essent materialiẽ distincti. ergo nõ est simpliciter verum q plura nõ possent procedere ab vno absq ordine nisi his illis que solũ differũt materialiter. Preterea deus potuit oẽs creaturas imediate p se producere. & tñ in omnibus creaturis nõ e sola materialis distinctio. Preterea ipsemet soluit rõne suã. qz subdit imediate. vñ ipi greci processionẽ. s. s. aliquem ordinẽ habere ad filiũ intelligũt. cõcedũt eni. s. s. ee spũ filii. & ee a patre p filiũ. hec ipe. Ex quibus dictis apparet. q greci assignãt i diuinis ordinẽ aliũ ab ordine originis quo vna psona procedit ab alia & p oñs ẽm grecos nõ e vera illa ppõ que tñ assumitur sine probatione. s. q nullus alius ordo põt assignari nisi ordo nature quo ali⁹ e ab alio. qz assignaẽ ordo quo alius e per alium.

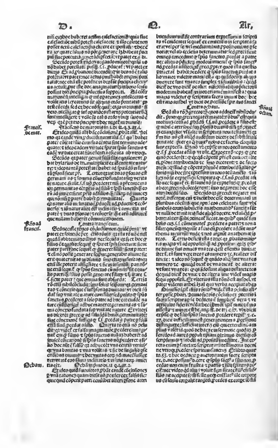
Scotus in pmo di. xi. q. i.

Et ideo quidã aliu pbãt aliẽ cõclusionez. Pmo sic habẽs pncipiũ pductiuũ pfectũ pus q intelligatur habere pductuz põt illo pncipio pducere: quãdo. s. pncipiũ est ita pfectũ q nõ depẽdet a passo: nec potest impedire p aliquid: filius habet voluntatem que est pncipiuz amoris adequati & habz eãt vt p intelligitur pductionẽ p actum voluntatis: igitur põt ea pducere: igitur ea pducitur: pbaẽ minor: qz generatum & spiratum habent aliquẽm ordinem: ita q generatio est aliquo modo por spiratione: in illo autẽ priori cõmunicatur genito omnis perfectio diuina & ita volũtas: igitur habet tũc voluntatez vt priorem pducto per actum voluntatis. Assumptum autem de isto ordine pductionũ lz videatur manifestum ex ordine predicatorum. pbatur tamen ex hoc: q quando actus pmi habent ordinem in aliquo si vterq3 sit actu⁹ perfecte habent etiam similem ordinem in eliciendo actus suos: additur autem perfecte actiuus ad excludendum formã substantialem & qualitatez in icorruptibilib⁹: vbi lz forma substãtialis sit actiua & qualitas similiter & forma substã talis sit prior qualitate: tamẽ qualitas habet actum suum prius: sed hoc est ex imperfectione accidentis forme substãtialis. In patre autem intellectus & volũtas sunt perfecte actiua & habent quẽdam ordinem: quia fecunditas intellectus constituit patrem: non autem fecũditas voluntatis: igitur ista fecũditas intellectus aliquo modo prius habebit actum suũ q̃ fecunditas volũtatis suum. Et confirmaẽ: quia inter operationes intellectus & voluntatis est aliquis ordo inquantũ sunt potẽtes pductiue: igiẽ inter pductiões earũ e aliquis ordo inquantũ sunt potentie pductiue.

Contra scotum. Rñõ ad scotum.

Sed nec ista ratio videẽ cõcludere: qz supponit multa falsa. Pmo q generatio sit realiter por spiratione: cuius oppositũ patet ex prece dẽti q̃stiõe. Secũdo: q pus cõmunicatur filio fecunditas voluntatis & omnis perfectio diuina q̃ pducaẽ spiritus sanctus ad qđ sequitur q inter psonas sit prioritas in quo: non solum a quo: cuius oppositũ patet ibidem. Tertio: q spirare sit actus elicitus: q non est verum: quia generare non est actus elicitus: vt patet ex quarta distinctione: quia est in patre in quo nihil est elicitum nec productum: igitur nec spirare cuz nõ minus sit in patre q̃ generare. Quarto: q intellectus & voluntas in deo habẽt ordinẽ prioritatis: qđ est falsum. Pmo: qz intellectus & volũtas in deo nullo mõ distinguuntur ex pte rei: vt patz ex 8 di. & nihil e realit pus a seipo.

Secũdo qđ e pus alio vel e pus duratiõe vel natura vel cãlitate vel ordine vel cõitate vel pfectione: vel ẽm locũ: vel ẽm ordinẽ prioritatis & posterioritatis aliquoz: inẽ se hoc patet ex q. pcedẽti: sed intellectus in deo nullo istoz modoz e por volũtate: nõ quidẽ duratiõe: vt patet: nec natura cum nõ possit ee sine volũtate: nec cãlitate nec origine: qz volũtas nõ causaẽ nec originaẽ ab itellectu: nec cõitate: nec pfectione: nec ẽm locũ: patet de se: nec ẽm originẽ aliquoz: inter se cuz insint omnibus diuinis psonis: igiẽ nullo mõ. potest etiã multipliciter respõderi ad istã rationẽ. Pmo negãdo maiorẽ: qz vbi pncipiũ pductiuũ sic e pductiuũ termini qđ nõ est elicitiuũ actus: nõ sequitur q habens principium pductiuum perfectum &c. possit illo pncipio producere: nisi cũ hoc habeat actum producendi: vnde si calor nõ esset pncipiuz elicitiuũ calefactiõis nõ sequiẽ q habens calorẽ possit illo calore calefacere:

nisi cum hoc haberet actum calefactionis: quia sine calefactione nihil potest calefacere et illo calore non posset actum calefactionis elicere ex ipso illo: et hec est ratio quare filius non potest generare licet habeat principium sine potentiam generandi perfectam: ut patet ex .6. di.

Secundo potest responderi negando minorem: quia filius non habet potestatem per quam spiritus sanctus producatur: ut patet ex dictis. Et ad probationem dicendum quod in deo non est talis potentia: ut patet: nec actus primi habent originem prioritatis: nec etiam iste potentie in deo sunt principia elicitiva actuum: prout iste doctor imaginatur licet in bono sensu possint dici principia productiva suppositi. Ad confirmationem si intelligatur quod inter operationes intellectus et voluntatis in creaturis sit aliquis ordo prioritatis potest concedi sed ex hoc non sequitur: ergo in divinis. Si vero intelligatur quod inter operationes istarum potentiarum que sunt intelligere et velle sit talis ordo ubique tunc non est verum quia est petitio principii et hoc negetur in divinis.

Franciscus de maronis in .1. di. 12. q. 3. ar. 1.

Franscis. de mar.

Et ideo quidam alii hanc conclusionem probant aliter. Primo quia eandem vim producendi naturaliter spiritus sanctus quam habet pater communicat filio cum sua essentia sine termino adequato: et ideo eadem virtute spirat spiritus sanctus et eadem virtute creat sibi essentia communicata ab utroque.

Secundo quia pater genuit filium sibi equalem: ut probat hylarius de tri. multipliciter ex identitate nature: et ideo tantam potestatem habet ad spirandum in tertiam personam sicut pater. Tertio quia inter duas personas est germanitas et summa connexio fundata super veritate nature. spiritus autem sanctus non procederet nisi a patre tunc una esset germanitas et patris ad filium et spiritum sanctum et eorum ad invicem: sicut patris ad filios et filiorum ad invicem qui non nisi per patrem habent germanitatem. Quarto quia naturalis inclinatio producentis ad productum: et econverso et non naturalior esset inclinatio et amicitia inter patrem et duas personas: et econverso quam earum ad invicem que nullam haberent communicationem.

Contra franciscum.

Rno ad francis.

Sed nec iste rationes concludunt non quidem prima: ut patet ex solutione precedentis rationis quia ista ratio non est nisi quedam abbreviatio illius nec secunda quia si ex hoc quod filius est equalis: sequitur quod spiret spiritum sanctum: sicut pater pari ratione sequitur quod generet filium sicut pater: et cum non possit generare seipsum: generabit alium: sic erit quaternitas in divinis imo etiam infinitas quia etiam ille poterit assignare et sic in infinitum pari ratione etiam sequitur quod spiritus sanctus cum non minus sit equalis patri quam filius possit generare filium et spirare spiritum sanctum sicut pater que omnia sunt absurda. Tertia ratio etiam nihil concludit: imo solvit seipsam: quia germanitas et connexio que est inter personas divinas: ut dicit fundatur super unitate nature cum filio: sed posito quod spiritus sanctus procederet a solo patre adhuc esset eiusdem nature cum filio igitur adhuc maneret germanitas et summa connexio fundata super unitate nature. Et ulterius diceret grecus quod ad salvandum huiusmodi germanitatem sive connexionem sufficit quod spiritus sanctus procedat a patre per filium etiam si non procedat a filio. Quarta ratio etiam non concludit: quia videtur ex falsa imaginatione procedere: imaginatur enim quod filius et spiritus sanctus nullam haberent ad invicem communicationem si spiritus sanctus non procederet a filio hoc autem est falsum: quia adhuc esset una essentia utriusque: una bonitas et una voluntas et sic de singulis perfectionibus divinis: et hec unitas eorum ad invicem sufficeret: ut inter eos summa inclinatio et infinita eorum amicitia esset.

Ocham in primo di. 11 q. 1. ar. 2.

Ocham.

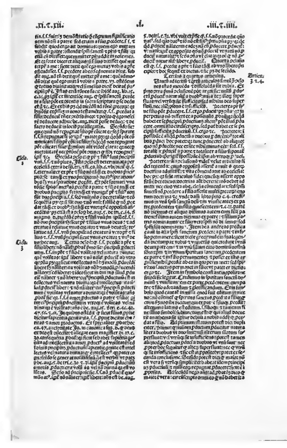
Et ideo quidam doctores probant eandem conclusionem per unam rationem quam dicunt non procedere ex falsis sic: quicquid competit patri et cuilibet alteri persone attribuendum nisi sit contrarium expressum in scripturis vel evidenter sequatur ex contentis in scriptura sacra: vel per se vel mediantibus propositionibus per se notis: vel ab ecclesia determinatis: sed greci sicut omnes concedunt quod spiritus sanctus procedat a patre nec aliquo predictorum modorum invenitur quod spiritus sanctus non procedat a filio: igitur greci propter quos ista questio pertractatur habent concedere quod spiritus sanctus procedat a filio. maior videtur manifesta quia quandocumque aliquis duo vere sunt una res simplex et indivisibilis: quicquid dicitur de uno dicitur de alio: nisi contrarium aliquo predictorum modorum habeatur in minor etiam est manifesta: quia magis videtur quod scriptura sacra innuat hoc. hec est ratio anselmi ut dicit de processione spiritus sancti.

Contra ocham.

Rno ad ocham.

Sed ista ratio contra grecos: contra quos adducitur nihil concludit. primo: quia greci negarent maiorem: ratio huius est quia motivum eorum ad probandum spiritum sanctum non procedere a filio est: quod nihil est attribuendum personis divinis nisi quod continetur in evangelio: vel saltem in scriptura novi testamenti quia sicut dionysius non est aliquid audendum dicere de substantiali divinitate preter ea que divinitus nobis ex sacris eloquiis sunt expressa. Sed non videtur expresse in novo testamento quod spiritus sanctus procedat a filio ut dicunt. Ergo ex ratione eorum quod greci non concederent: quod quicquid competit patri est etiam cuilibet alteri persone attribuendum etc. imo dicerent: et de facto dicunt: quod illud quod competit patri non est attribuendum aliis personis nisi hoc sit expressum in novo testamento et licet non sit expressum in scriptura quod spiritus sanctus non procedat a filio nec sequitur etiam si tamen non sit expressum quod procedat a deo: greci non concederent: imo negarent hoc esse attribuendum filio. Secundo quia greci etiam negarent minorem. dicerent enim et dicunt hoc esse determinatum in pluribus conciliis que apud eos celebrata sunt: ubi simbola eorum subiunctis anathematibus sancita sunt ut nulli de trinitatis fide aliquid docere. vel aliquid probare: aliter quam ibi continetur liceat. in quibus quidem simbolis cum spiritus sanctus commemoretur procedere a patre: et non a filio: quicumque inquiunt a filio eum procedere addunt anathema incurrunt: unde et nos arguunt anathematis reos. Tertio deficit ista ratio: quia probatio maioris magis videtur ad oppositum quam ad propositum quia licet persone divine sint omnes una res que est essentia divina: tamen sunt vere tres res numero et realiter distincte: et ideo non sequitur quod quando aliqua sunt una res numero etc. quicquid dicitur de una dicatur de altera: ut sunt una res: quod quando sunt aliqua distincte res quicquid dicitur de una: et de altera. unde videtur magis sequi oppositum. Et ulterius ista ratio non est anselmi. ut pater videnti anselmum licet aliqua verba accipiat ab eo.

Dimissis igitur istis rationibus videtur ista conclusio aliter posse probari. Primo sic: omnis conclusio ex contentis in sacra scriptura per se deducta est simpliciter vera et ut articulus fidei tenenda: hec est huiusmodi igitur minor est manifesta et minor est beati augustini. 15. de tri. c. 17. ubi dicit expresse quod de filio spiritus sanctus procedere reperitur. et c. 27. dicit difficillimum est generationem a processione distinguere: sufficiat interim eis quem extendimus non amplius valet id quod de hac re in sermone quodam proferendo ad aures populi christiani ostrimus dictumque conscripsimus: et subdit ad propositum immediate. Inter cetera enim per sanctarum scripturarum testimonia docuimus utroque procedere spiritum sanctum. Et libro quarto. 53. et hoc deducit per auctoritatem sacre scripture. Denique nec possumus dicere quod spiritus sanctus a filio non procedat non enim frustra et patris et filii spiritus dicitur: nec video quid aliud voluit significare filius cum sufflans ait accipite spiritum sanctum: neque enim flatus ille corporeus cum sensu corporali tangendi procedens ex corpore substantia

tia.s.s.fuit:sz demõstratio ꝓ eõgruum significatio
sem nõ tm̃ a patre sed etiam a filio ꝓcedere.s.s. z
subdit quod ergo ait dominus: quem ego mittam
vobis a patre: ostendit spm̃ sanctũ z pris z filij qz
etiã cũ dixisset: quem mittet pr̃ addit in noĩe meo.
Et qz forte diceret aliquis: si sic huius dixisset quẽ mit
tet pr̃ a me: sicut dixit quẽ ego mittam vobis a pr̃e
ostendisset.s.s. ꝓcedere ab eo: sed non ita dixit. sub
dit aug. nõ tñ dixit quẽ mittet pr̃ a me: quẽadmo
dũ dixit quẽ ego mittã vobis a patre. vz. ostẽdens
ꝙ totius diuinitatis vel si melius dicit̃ deitatis pri
cipiũ pr̃ ẽ. Istas etiã rõnes facit ibidẽ aug. lib. 15.
c. 26. pz igit̃ ex intentiõe aug. ꝙ spm̃ sanctũ ꝓcede
re a filio põt ex ꝯtentis in sacra scriptura ꝓ se dedu
ci. ꝗ zc. Ex verbis pz qd dicẽdũ ad rõnẽ grecoꝝ: qz
lz nõ sit expssũ in nouo testamẽto: ꝙ s.s. ꝓcedat a
filio: deducit̃ tñ ex ꝯtẽtis in eo: z posito ꝙ ego nesci
rẽ deducere adhuc be. aug. dicit posse deduci: z de
facto deducit in locis ꝑallegatis. Secũdo sic:
quicquid nõ repugnat filio pr̃ cõicat ei: sed spirare
s.s. nõ repugnat filio: igit̃. maior pz: qz quicqd põt cõ
municari filio pr̃ cõicat filio: sz quicqd non repugnat
põt cõicari filio ꝗ: minor aũt videt̃ clara: qz neqz
auctoritatẽ neqz rõnẽ põt ꝯuinci ꝙ sibi repugnet:
igit̃ zc.

Secũda ꝯclo ẽ: ꝙ pr̃ z filius sunt principiũ Cõclo. 2
vnũ.s.s. z nõ plura. Ista ꝯclo est determinata per
ecclesiã extra de sũ. tri. z fi. ca. lib. 6. vbi dicit̃ ꝙ s.s.
s. eternaliter ex pr̃e z filio nõ tanq̃ ex duobus princi
pijs: sed tanq̃ ex vno principio: nõ duab' spirationi
bus sz vna spiratione ꝓcedit. Et põt formari vna
rõ sic spũs sanct' nõ ꝓcedit a patre z filio tanq̃ ex
duobus principijs sz tanq̃ ex vno: igit̃ pr̃ z fili' non
sũt duo principia.s.s. sed vnũ: ãñs ẽ decretalis: z cõ
sequẽtia pz: qz si sũt duo z nõ vnũ: falsũ ẽ ꝙ nõ ꝓce
dat tanq̃ ex duob': sz tanq̃ ex vno: qz ẽ oppositũ ãn
cedẽtis. pz etiã ista ꝯclo p be. aug. 5. de tri. c. 14. ꝯ
magnis. v. dicẽdũ ẽ pr̃ez z filiũ vnũ principiũ ẽ.s.s.
nõ duo principia: sz sicut pr̃ z filius vnus deus: z ad
creaturã relatiue vnus creator z vnus deus: sic re
latiue ad.s.s. vnũ principiũ: ad creaturã vero pr̃ z fi
lius z.s.s. vnũ principiũ sicut vnus creator z vn' de
us: be. aug.

Tertia ꝯclo ẽ: ꝙ.s.s. ꝓcedit a pr̃e z Cõclo. 3
filio libere nõ nãlit̃. ꝓbat̃ primo sic: principiũ ꝓducti
uũ.s.s. in pr̃e z filio ẽ volũtas vel natura diuina:
qz ẽ volũtas: igit̃ libere z nõ nalit̃ ꝓducit̃ ab vtro
qz: ꝯñã pz: qz sicut intellectus nõ hz modũ ꝓducẽdi
libere sz nãliter: ita volũtas nõ hz modũ ꝓducendi
nãliter: sed libere: z ideo sicut in diuinis illud ꝓdu
cit̃ nãliter z nõ libere: cui' principiũ ꝓductiuũ est in
tellectus vel natura diuina: qz ẽ intellectus: ita il
lud ꝓducit̃ libere z nõ nãliter: cui' principiũ ꝓducti
uum ẽ volũtas vel natura diuina: qz ẽ volũtas: ãñs
ꝓbat̃ sic: qz.s.s. ẽ amor ꝓductus a patre z filio: igi
tur ei' principiũ ꝓductiuũ in vtroqz ẽ volũtas vel nã
dina qz ẽ volũtas: ãñs ẽ be. aug. 15. de tri. c. 46. 42.
47. 56. z. 61. In quibus ostẽdit ꝙ sicut filius ꝓprie
dicitur sapientia genita: ita.s.s. ꝓprie dicitur cha
ritas z amor productus. Et specialiter ꝓbat hoc
ca. 47. auctoritate Jo. in canonica sua. v. ꝙ deus
ex deo est dilectio: z allegat eam magister di. 19. c.
30. consequẽtia ꝓbat̃: qz sicut se habet sapiẽtia ge
nita ad intellectũ: ita amor ꝓduct' ad volũtatẽ: sed
i diuinis principiũ ꝓductiuũ sapientie genite est intel
lectus vel natura diuina: q' ẽ intellect': qz pater co
gnoscẽdo se generat notitiã suã q est verbũ: vt patz
p be. aug. 5. de tri. c. 30. z. 31. igit̃ principiũ ꝓductiuũ
amoris ꝓducti erit volũ as vel nã diuina qz est vo
lũtas.

Secũdo ad principale sic.s.s. nõ ꝓducit̃ quo
mõ nat': igit̃ nõ nãliter: igit̃ libere: ãñs est be. aug.
5. de tri. c. 31. vbi vult expsse ꝙ.s.s. nõ procedit quo
nat': sed quo dat' z ideo nõ est filius: prima ꝯña pz: qz ꝙ
qd ꝓducit̃ nãliter in eadẽ nã cũ ꝓducẽte ꝓducit̃:
v: natũ: igit̃ ex opposito qd nõ ꝓducit̃ vt natũ nõ ꝓ
ducit̃ naturalit̃: z scda ꝯña vr̃ clara: qz quod nõ ꝓ
ducit̃ naturalit̃ libere ꝓducit̃.

Quarta ꝯclusio
est ꝙ.s.s. ꝓcedit a pr̃e z filio tanq̃ ab vno libero prin
cipio: z hoc sequit̃ ex dictis. z sic pz de secũdo.

Tertius z quartus articulus. Articu. 3. z. 4.

Quantũ ad tertiũ z quartũ articulos simul 3 ꝯclo
nes istas mouẽda z dissoluẽda sũt dubia. Et
primo ꝯtra primã ꝯclusionẽ põt argui sic: nullũ ꝓdu
ctũ ꝓducit̃ naturalit̃ a duob': nisi a ter illoꝝ super
fluat vel vtrũqz sit insufficiens: sed nihil in deo super
fluũ: nec aliq̃ psona ẽ insufficiens. Preterea pr̃ si
ne filio põt ꝓducere.s.s. ergo ꝓducit: pz ꝯña: qz in
perpetuis nõ differt esse a posse: ãñs ꝓbat̃: qz quicqd
habet ex se principiũ ꝓductiuũ alicui' põt illud ꝓdu
cere. omni alio circũscripto. sed pat̃ habet ex se prin
cipiũ sufficiẽs ꝓductiuũ.s.s. ergo zc. Preterea: i
possibile ẽ aliqd ꝓductũ a duobus ꝓducẽtib' totali
bus ꝓduci hoc patet: qz tunc ꝓduceret̃ ab aliquo:
quo nõ ꝓducẽte nec existẽte nihil minus eẽt: sed.s.s.
totalit̃ ꝓducit̃ a patre z totaliter a filio si ponat̃
ꝓduci ab vtroqz: igit̃ impossibile ẽ ipm̃ ab vtroqz ꝓduci.

Preterea illa ꝯclusio nõ videt̃ velut articulus fi
dei tenenda: cuius oppositũ asserit̃ a mult' quoꝝ
doctrina admittit̃: z vita cõmendatur ab ecclesia:
hoc pz: qz si sit articulus fidei quicũqz asserit oppo
situ ẽ hereticus: doctrina aũt heretici nõ debet ad
mitti nec eius vita ab ecclesia cõmendari: sed spm̃
sanctũ nõ ꝓcedere a filio asserũt multi grecoꝝ: quo
rum doctrina zc. vnde dam̃ libro primo c. 4. credi
mus in vnũ spm̃ sanctũ deũ z in viuificantez ex pa
tre ꝓcedentem z in filio quiescentem: z. c. 11. patrẽ
nõ dicimus ex aliquo dicimus autem eum filij pa
trem: filium autem dicimus ex patre: z filium pa
tris nominamus: ex filio vero spm̃ nõ dicimus: sed
spm̃ filij nominamus. Item bea andreas predica
cauit in asia spm̃ sanctum ꝓcedere a patre z in fi
lio permanere: sicut dicũt greci: vnde in sua legen
da dicitur: pax vobis z vniuersis qui credunt i vnũ
deum patrem: z in vnũ filium eius dominũ nostrũ
ihm xpm z in vnum spiritum sanctum ꝓcedentem
ex patre z in filio permanentez z possit ex isto ar
gui sic: nihil ꝓcedit ab eo in quo permanet: sed spi
ritus sanctus permanet in filio: vt patet ex dictis:
ergo zc.

Item in symbolo constantinopolitano
huiusmodi sic legitur. Credimus in spiritum sanctũ do
minũ z viuificantem ex patre ꝓcedentem: cum pa
tre z filio adorandum z glorificandum. Et in sim
bolo quod cantat̃ in missa quod fuit editum in nice
no: nõ cõtinet̃ ꝙ spiritus sanctus ꝓcedit a filio: ꝗ
cum sz nos ibi dicatur: qui ex patre filioqz ꝓcedit:
alterum a latinis est editum. s. filioqz: z tamen in fi
ne illius simboli subiunctum est: ꝙ qui aliud docue
rit anathema sit igitur debuit a nobis addi ꝙ ꝓce
dat a filio.

Ad primum istorum potest dici dupli
citer. Primo: ꝙ nullum ꝓductum ꝓducitur natura
liter a duobus vt duo sunt: nisi alterum illorum su
perfluat: vel vtrũqz sit insufficiens: potest tamen
aliquod ꝓductum ꝓduci a duobus vt vnũ sunt: nec
ꝓpter hoc sequitur ꝙ alterũ superfluat: nec ꝙ vtrũ
ꝙ sit insufficiens z sic est in ꝓposito: vt patet ex se
cunda conclusione. Secũdo potest dici ꝙ maior nõ
est vera si vtrũqz simpliciter habeat idem principi
uz ꝓductiuũ z nulli eoꝝ repugnat ꝓducere: sicut ẽ i
ꝓposito.

Ad secũdũ nego ãñs: ad ꝓbatiõez dico ꝙ
maior ẽ vera: circũscripto omni eo ꝙ nõ habet sta

perfecte principium productiuum: et sic non est de fi
lio: quia ita perfecte habet voluntatem et essenti
am diuinam que est princ. prim. productiuum in quo si
cut pater: et sibi non repugnat formaliter spirare.
Igitur et c. Ad tertium dico: q maior est vera vbi
sunt diuersa principia productiua et diuerse productio
nes: quod in proposito dici non potest: quia in patre et in
filio idē ē principiū sine eadē vis spiratiua in numero
et spiratio actiua eadem numero: vñ si eadē aīa est in
diuersis hominibus idē actus intelligēdi et volendi
posset cāri ab vtroqꝫ totalit. quia non causaret ab eis
in quātū plures sed in quātū vnꝰ. Similit pōt dici
ad istas rōnes: q si aliqd pbarent. s. pbarent filiū
et s. s. nō posse creare et tn̄ est falsū. et ptra eēs: sic
filiū nō posse spirare deductio ē euidens. Ad qrtū

Thomas. Sanctus thomas vbi supra.

A diuersis diuersimode. rñdet dñt enim aliq q. s.
s. nō pcedere a filio primo fuit a nestorianis introdu
ctū: vt patet in qdā symbolo nestorianoꝝ dānato i
ephisino synodo. et hunc errorē secutꝰ ē theodoricꝰ
nestorianꝰ et plures post eū: inter quos vt dicūt fuit
dam. vnde in hoc eius snīe nō est stādum. Ali
vero dicunt.

Scotus. Scotus vbi supra.

Q inter grecos et latinos nō est realis ꝯdictio: sꝫ
vocalis tm̄: vñ si duo sapientes vnus grecus alꝰ lati
nus vterqꝫ amator veritat. ꝯ hanc visa ꝯrietate dis
quireret pateret vt dicit ipsā ꝯrietatē nō esse ve
raciter realem sicut est vocalis: Alioquin vel ipsi
greci vel nos latini vere sumus heretici Sed quis
audeat dicere Jo. dam. basiliū: gregoriū theodori
cū gregoriū nazāzenū et cirillū et cōsimiles pres
grecos ee hereticos. Quis itē dicet be. hierony
mū aug. hilariū: et cōsimiles latinos. verisile igit ē
q nō subest dictis verbis ꝯtrās: ꝯtioꝝ sanctoꝝ sen
tentia: multiplex enī dicit sicut hoc hinꝰ: ita et illo: q
multitudine intellecta pateret forte: vt dicūt. ꝯtio
tū verboꝝ nō discors sni nulla tn̄ istaꝝ.

Rño ad thomã. Cōtra sanctū thomā et scotū.

Solutiōe sufficit: vt mihi vr. nō quidē pma: qz q
Jo. dam. in hūc errorē secutus e vere fuit hereticꝰ:
qd nō videt bene dictū. Et pfirmat: qz librū illum
dam. recepit papa eugenius: sicut pꝫ in eius titulo
qd nō ē verisimile si in ipo talis et tantus error: ꝯti
net expsse. Nec secūdo: qz absolute et sine distincti
one dicit q int latinos et grecos nō est realis ꝯdi
ctio: sed vocalis tm̄: cuiꝰ oppositū pꝫ p ansbel. de p
cessione. s. s. c. 4. in pncipio capitulū vbi loquens de
quibusdā q ꝯuinserat in pncipio sic inquit: hoc sup
plere pꝰs dicta parit credimus indubitant: et cōfi
temur et nos qn dicimus. s. s. a filio procedere. Et
greci qui nobiscum de hac re nō cōsentiūt ecclesie
vbi expsse dicit ansbel. q greci de hac re nō sentiūt
nobiscū et p ꝯs int nos et ipos ē ꝯdictio realis et nō
tm̄ vocalis Et confirmat. qz greci nos anathema
tos dicūt qz dicimus s. s. pcedere a filio qd nō eēt
verisimile: si int nos et ipos nō eēt realis: sed tātū
modo vocalis ꝯdictio. Dimissis igit his oibꝰ di
co: q hoc grecoꝝ et antiquū et cōsequent oēs greci
q pcesserūt diuisionem et sepationē hoꝝ ab eccle
sia verissime senserūt. s. s. a patre filioqꝫ pcedere:
et int istos et nos nō ē realis ꝯdictio sꝫ vocalis tm̄:
et quātū ad hos bñ dicebat. secūda solutio: greci tm̄
qui fuerūt post diuisionem et sepationē pdictā non
crediderūt ipm ab vtroqꝫ pcedere sed a solo pre: et
int istos et nos non ē tm̄ vocalis ꝯdictio sed realis.

Secūdū istoꝝ pꝫ ex his que dicta sunt ꝯ secūdā
solutionē. pmo vero pbat pmū: q si dect oppositū: ꝯ
sequit q doc. illi greci errauerūt in fide. et vere fue
rūt heretici qd nō vꝫ bñ dictū. sic ꝯducebat sed a solo.

Sc'do: qz si inēntā heresim fuissent plapsi: nō ē
verisile qn be. aug. q fuit validissimꝰ malleꝰ hereti
coꝝ et pugil fidei: de eis fecisset mentione: et qn co
natū suū posuisset ad extirpandā eaꝫ sicut fecit de
omnibus heresibus que ante tpa sua vel suo tpe su
erūt qd tn̄ fecisse nō inuenit: imo absolute tāqꝫ ab
omnibus vīr cōcessum asserit. s. s. ab vtroqꝫ pcede
re vbicūqꝫ de materia ista loquit vt pꝫ videtibus
dicta sua igit et c. Tertio qz magr i lra di 11. c.
4. auctoritatibꝰ athanasii: didimi cirilli: et Jo. cri
so. qui inter doc. grecos fuerūt multū solennes: ostē
dit. s. s. etiā a filio pcedere: et p hoc pbat eos et ali
os tpe eoꝝ nobiscum in eandem fidem conuenire.
Et si querat cur greci inuenit tantam heresim i sūt
plapsi: nec doc. suos sequunt: dicit cōiter q tpe q
translatū est iperiū de grecis ad germanos tpe ca
roli magni: greci indignati inobedietes facti sunt et
ecclesie et impatori: et vt videtent recedere rōna
biliter ab obediētia ecclesie Romane iposuerūt la
tinis heresiꝫ di. eē hereticū q. s. s. pcedat a filio: et
ita accipiētes nō causam vt causam: seu p causa i
hūc errorē plapsi sūt. His pmissis nego minorē
et ad pbationē pmā damasceni: dicit cōiter: q iste
ppōnes ex et a. vt pꝫ p lincolniens super epistolaꝫ
dam. de trisagio: nō solū denotāt apud grecos ori
ginē sed pncipalitatē quādā: quā pducēs habet a
se et nō ab alio pncipiū seu potētiā pducēdi seu ge
nerādi: et isto mō vt inducit linco. ibidem: dam. et
alii doc. grecoꝝ dicūt s. s. nō pcedere a filio: siue ex
filio: sed a solo patre qz qꝫuis s. s. pcedat a filio nō
tn̄ pncipalit mō pdicto: qz filius nō hꝫ a se sed a pa
tre virtutē spirādi: nō igit vult dam. q. s. s. nō pce
dat a filio: sed q nō eque pncipalit sicut a pre modo
posito. Et istū sensum pfert be. aug 15. de tri. c. 45.
de par nō frustra: in hac trinitate nō dicit verbum
dei nisi filiꝰ nec donū nisi. s. s. nec de quo genitū est
verbū: et de quo pcedit pncipalit. s. s. nisi deus pat:
et subdit pncipalit: iō aūt addidi pncipalit qz et de
filio. s. s. pcedere reperit: sꝫ hoc quoqꝫ illi pater de
dit hec aug. Ad secundū vero pater q ex verbis
illis be. andree: aug. non habet q spūs sanctus nō
pcedat a filio: qz qn predicabat. s. s. pcedere a pa
tre ñ addit solū mō. Et qn dicit q nihil pcedit ab
eo i quo pmanet. negat: ꝯstat enī q filius pcedit a
patre: et tn̄ dr pmanere in pre: iuxta illud. ego i pre
et pr in me manet. Ad tertiā rñdet magister in
littera di. xi. c 3. dicēs nos aūt illa verba ita decla
ramus: qui aliud docuerit vl aliud predicauerit i.
contrarium docuerit vel contrariū pdicauerit ana
thema sit: aliud ergo ponit pro opposito sicut apls
ad gal. si quis aliud euangelizauerit. i contrarium
anathema sit: nō dicit si quis addiderit naꝫ si illud
diceret sibipsi contradiceret: vt ostendit p be aug.

Ex quibus verbis clare patet: q nō obstante de
terminatione illa ad hoc potuit a nobis addi q pce
dit a filio: quia hec additio nō contrariatur deter
minationi priori. Contra secundam conclusioneꝫ
posset argui: verum qz conclusio illa nō est catholi
cis dubia: cum super ecclesiam determinata: per
transeo. Contra tertiam vero occurrit quedā
specialis difficultas: eo q spiritus sanctus pduci
tur necessario. et necessitas repugnat libertati: isti
tamen difficultati responsum fuit super pma dist.
q 6. vbi fuit ostensum: q non omnis necessitas re
pugnat libertati cōmuniter dicte: licꝫ repugnet li
bertati contradictionis et contingentie. Cōtra
quartam vero nō oportet instare in speciali: qz de
pendet ex tribus personis et c.

Ad rationes pncipales.

Rñe ad argumēta Ad pmũ nego añs: ⁊ ad pbatioñē nō ē verum: q̄ quicquid pducitur libere, pducatur contingenter: vt patet ex pma distinctione. q. ꝑallegata. Secũdam ratione concedo concludere.

Distinc. 13 P Ost hoc ꝯsiderandũ ē: q̄ in hac 13. di. pncipalit̃ agit de diuīa ḡnatione ⁊ ꝓcessiōe. s. s. siue spiratiōe q̄ idē ē: q̄ ꝯformit̃ cũ eodem vtrũ ḡnatio ⁊ spiratio i deo realit̃ distinguant̃: ⁊ videt̃ q̄ nō: q: in diuinis q̄cũq; realit̃ distinguunt̃ adinuicē opponũt̃ dicēte ansbel. ⁊ boetio: q̄ oia idē i diuinis vbi nō obuiat relatiōis oppō: sꝫ ḡnatio ⁊ spirationē opponunt̃ adinuicē: vt pꝫ ⁊c. Cōtra: si ḡnatio in diuinis eēt realit̃ spiratio. s. s. esset vere genit⁹: ⁊ fili⁹ vere spirat⁹: ꝯñs ē falsum nō ē dubium: igit̃ ⁊ añs: ꝯña pbat̃ q: bene sequit̃ ḡnatio ē pductio: igit̃ genitũ est pductũ: igit̃ a sili bene sequit̃ ḡnatio ē spiratio: igit̃ ḡnatũ ē spiratũ: ⁊ ecōuerso. In ista. q. pmo ponā tituli expositionem. secũdo q̄tuor ꝯclones. tertio mouebo dubia q̄ ꝯtro respondebo.

Articulus pmus.

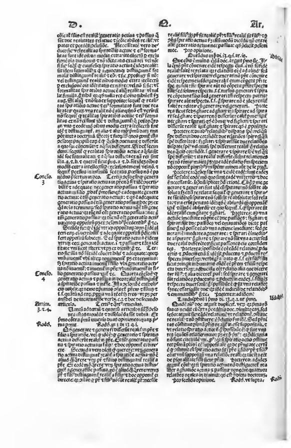
Artic. 1 Q Uantũ ad pmũ: q: ḡnatio quedā ē actiua: ⁊ q̄dā passiua: ⁊ similit̃ spiratio. Pōt pmo cōpari ḡnatio actiua ad spirationē actiuā: ⁊ tunc ē sensus q. vtrũ ḡnatio actiua ⁊ spiratio actiua realit̃ distinguant̃ i pr̃e. Pōt secũdo cōpari ḡnatio actiua filij ad spirationē actiuā. ⁊ ē sensus. vtrũ generatio actiua ⁊ spiratio actiua realit̃ distinguant̃ in filio. Pōt tertio cōpari ḡnatio actiua pr̃is ad spirationē passiuā: ⁊ tūc ē sensus vtrũ ḡnatio actiua patris ⁊ spiratio. s. s. realit̃ distinguant̃. Potest vl tert⁹ vltimo cōpari ḡnatio passiua ad spirationem passiuā: ⁊ tūc ē sensus vtrũ ḡnatio passiua filij ⁊ spiratio passiua. s. s. realit̃ distinguant̃: ⁊ hoc ꝺ pmo.

Secundus articulus.

Artic. 2 Q Uātũ ad secũdũ articulũ ꝓria ꝯclo ē: q̄ ḡnatio actiua ⁊ spiratio actiua nō distinguunt̃ realit̃ i pr̃e: pbat̃ pmo sic: si ḡnatio ⁊ spiratio actiua i pr̃e sint due res distincte vel vna eaꝝ ē eēntial̃ ⁊ alia accidētalis: vel vtraq; accidētalis: vel vtraq; eēntialis. pmũ dari nō pōt. ne cogamur sbiectũ ⁊ accidēs ponere in diuinis. nec secũdũ tũ ꝓpt cām assiguatā. tũ q: pr̃nitas cũ sit cōstitutiua pr̃is nō ē ei accidētalis. Si det̃ tertiũ sequit̃ q̄ pr̃ cōstituat̃ ex vtraq; realit̃ sibi eēntialit̃. qd̄ est ipossibile ꝯña pꝫ q: tota cā q̄re hō ꝯstituit̃ realiter ex aīa ⁊ corpore ē q: quodlibet eoꝝ ē ei eēntiale. sꝫ impossibilitas ꝯñt̃ pbat̃. q: q̄cũq; pncipia ꝯstitutiua alicui⁹ ꝯstituti distinguũt̃ realiter iter se neutrũ ꝯstitutiuorũ pdicat̃ p se pdicatiōe dicēte hoc ē hoc ꝯstituto. sꝫ ḡnatio actiua ⁊ spiratio actiua ex supposito sūt p se pncipia ꝯstitutiua ꝑsone pr̃is ⁊ distinguũt̃ realiter inter se. g̃ neutrũ illoꝝ pdicat̃ p se pdicatione dicēte hoc est hoc de pr̃e. conclusio est falsa. ergo aliqua premissarum nō maior ex quo ei constitutum inducit duo cōstituētia quoꝝ vnũ realit̃ nō ē aliud neutrũ pdicat̃ de ipso. aūt pꝫ pdicat̃ de suo toto g̃ maior quātũ ad alicā sui ꝑtē ⁊ q̄ necēd d̃r: habetur ꝓpositũ q̄ si sit falsa quātũ ad secūdā ꝑtē habet ꝓpositũ. s. pncipalis ꝯclo si quātũ ad pmā partē pꝫ i possibilitas ꝯñtis. g̃. Et ꝯfirmat̃: q: oē ꝯstitutũ qd̄ n̄ recipit realit̃ p se cuiuslibꝫ ꝯstitutiui pdicationē est cōpositũ realit̃. Sed ꝑsona pr̃is non recipit realit̃ cuiuslibet pncipij ꝯstitutiui pdicatōē: supposito q̄ generatio ⁊ spiratio actiua distinguunt̃ realit̃ inter se ⁊ sint p se pncipia cōstitutiua ipsius: ergo ꝑsona pr̃is est cōposita realit̃: qd̄ ē ipossibile maior pꝫ: q̄ hē. aug. xi. de ci. dei. c. 10. vbi dicit̃ q̄ sim-

plex ē q̄cq̄d habet: igit̃ si ꝯstitutũ nō recipit pdicatione cuiuslibet ꝯstitutiuoꝝ nō ē simplex realit̃ ⁊ ꝯñs erit cōpositũ realit̃. minor aūt est manifesta ex dictis g̃ ⁊c. Secūdo ad pncipale sic: i diuinis q̄cq̄d est paternitas realit̃ ē ḡnatio actiua realit̃. hec patꝫ q: ḡnatio actiua ⁊ pr̃nitas sunt vna res ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̄te solũ distincta noīalit̃ vt patet per M. di. 27. sꝫ spiratio actiua i pr̃e ē realit̃ pr̃nitas g̃. pbat̃ minor q: q̄cq̄d est realit̃ pr̃ in diuinis ē realiter pr̃nitas hec pꝫ. q: pr̃nitas ⁊ pr̃ i diuinis. sūt vna res ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̄te. sed spiratio actiua i pr̃e ē realit̃ pater ⁊ ecōuerso vt pat̃ ex dictis. ergo ⁊c. Et ꝯfirmat̃ q: ipossibile est aliq̄ realit̃ distingui ⁊ de se inuicē i abstracto vere pdicari. Ista ꝓpositio i creaturis est manifesta ⁊ in diuinis pꝫ per inductionē: q: tota rō q̄re pr̃nitas in diuinis nō est filiatio e q: realiter distinguunt̃ ab ea. ⁊ sic de similib⁹. q: ḡnatio ⁊ spiratio actiua pdicant̃ de se inuicē in abstracto. q: q̄cũq; pdicantur i diuinis de se inuicē i concreto pdicāt̃ realiter in abstracto. sed pr̃nitas pdicat̃ in ꝯcreto de spiratiōe actiua: q: spiratio actiua ē pater. igit̃ ⁊ in abstracto. ⁊ p ꝯñs spiratio actiua ē pr̃nitas: sed q̄cq̄d in diuinis est pr̃nitas: ē ḡnatio actiua: vt patet ex dictis g̃ ⁊c. Tertio sic: in diuinis oīs res distincta realit̃ ab alia est p se subsistēs. hoc patꝫ. q: oīs res q̄ nō ē alteri inherēs est p se subsistēs. in diuinis aūt nihil est inherens alteri: igit̃ si ḡnatio ⁊ spiratio actiua i pr̃e eēnt plures res realit̃ distincte: eēnt plures res p se sbsistētes: ⁊ p ꝯñs duo supposita nō vnũ qd̄ ē erroneum. g̃ ⁊c.

Ex ista ꝯclone infero corelarie: q̄ ḡnatio passiua ⁊ spiratio actiua non distinguunt̃ realit̃ in filio: Deductio ē clara: q: rōes ita pñt formari de ḡnatione passiua ⁊ spiratiōe actiua in filio sicut de ḡnatione actiua ⁊ spiratiōe actiua in pr̃e. Et cōfirmat̃: q: sicut se hꝫ eēntia diuina ad ꝑsonas pr̃is ⁊ filij ⁊ s. s. quibus est cōis ita spiratio actiua ad ꝑsonas patris ⁊ filij: quibus ē cōmunis sed eēntia diuina non est res distincta a patre ⁊ filio ⁊ s. s. nec a ꝓprietatibus eoꝝ vt patet extra de summa tri. ⁊ fide catholi. g̃ spiratio actiua nō est res distincta a pr̃e ⁊ filio: nec a ꝓprietatibus eorundem imaginor ergo q̄ sicut essentia diuina nō ē tñ pr̃nitas: cum sit filiatio ⁊ spiratio passiua que non sunt paternitas: ⁊ tñ hoc nō obstante nō sunt res distincta ab aliquo istorum sic ē suo modo lꝫ spiratio actiua nō sit generatio actiua: cum sit generatio passiua: q̄ nō ē actiua: nō tamē ē res distincta a generatiōe actiua in patre. nec a passiua in filio: nec ponit in numerũ realiter cum eisdem. Et pncipalis rō que mouet me ad hoc est q: cogemur ponere quattuor res in diuinis nō tñ tres: quod nō inuenitur in scriptura: nec determinatũ ab ecclesia: imo videtur repugnare determinationi ecclesie vt patet extra de summa trini. ⁊c. Et q: que nō distinguuntur realiter nec formaliter vt cre o. Secũda conclusio ē q̄ generatio actiua ⁊ spiratio actiua nō distinguunt̃ formaliter in patre nec generatio passiua ⁊ spiratio actiua in filio: lꝫ generatio actiua ⁊ passiua formaliter distinguant̃. Istius cōclusionis pbo pmo possibilitatem. secundo necessitatem. Possibilitat ex quidē sic: nō est maior repugnantia: q̄ vna formalitas relatiua ⁊ cōmunicabilis formaliter sit formalit̃ due formalitates relatiue incōmunicabiles formaliter q̄ q̄ vna realitas relatiua ⁊ cōmunicabilis realiter sit realiter due realitates relatiue incōmunicabiles realit̃ ꝓpositio pꝫ ex terminis: sed nō obstāte huiusmodi repugnant a in creaturis in diuinis tñ realitas spiratiōis actiue q̄ vna existēs realiter Cōclo. 2

cōicat filio est realit generatio actiua τ passiua q̄ sūt due realitates relatiue τ icōicabiles realit: vt patet ex pcedēti ɔclusiōe. Necessitatē vero deduco sic: vel realitas spiratiōis actiue τ ei⁹ formalitas sunt idē oībus modis extra intellectū p exclusionē oīs diuisionis τ nō identitatis extra rei vel nō: si sic sequit q cuiuscūq spiratio actiua ē idē realit: sit idem formalit τ q a quocūq distinguunt formalit distinguunt realit τ eō: τ sic ppositū. si nō: vel distinguunt realit oībus modis extra itellectū p exclusionē oīs identitatis ex na rei: vel nō si sic: vel formalitas spiratiōis actiue ē aliq realitas vel nulla: si nulla, ḡ nihil qr q̄d nulla res ē: omnino nihil est sz aug. Si aliq τ nō sua ex supposito: sequit q realitas spiratiōis actiue τ ei⁹ formalitas sunt due realitates quaꝝ vna realit nō ē alia: q̄d nō est verū si nō sequit q realitas spiratiōis actiue τ ei⁹ formalitas ex nā rei sunt idē τ distinguunt: q̄ posito q̄ro an vno τ eodē mō oībus modis extra itellectū sunt idē τ distinguunt. an alio τ alio mō: pmū dari nō pōt iuxta doctrinā Scoti τ suoꝝ: ɔ quos ponit ista ɔclō: qr pncipiū coꝝ ē q q̄cūq ɔueniunt τ differūt a quo sui cōueniūt τ a q sui differunt. Si vero secundum: sequit q realitas spiratiōis actiue a q sui sit idē sue formalitati τ a q sua distīcta ex nā rei sint illa. a. τ. b. τ querat sicut prius. a τ. b. sūt idez oībus modis extra intellectū p exclusionem eius vel nō. τ sequit pcessus in infinitū sed talis pcessus nō ē po-
Conclo. 3 nēdus p̄sertim in deo. Tertia ɔclō est: q generatio actiua τ spiratio actiua in pr̄e nō sit idē ɔuertibilit τ adequate nec generatio passiua τ spiratio actiua in filio pbat pmo sic: q̄d ē adequate generatio actiua: ē tm̄ generatio actiua: τ q̄d ē adequate generatio passiua ē tm̄ generatio passiua: hoc pz ex q̄d nois terminoꝝ: sed spiratio actiua nō ē tm̄ generatio actiua: qr tūc nō eēt generatio passiua: nec ē tm̄ generatio passiua: qr tūc nō eēt generatio actiua: quoꝝ oppositū pz ex ɔclōnib⁹ pcedentib⁹ ḡ τc.

Secūdo sic: q ē idē vtriq oppositoꝝ: nō ē idē alteri eoꝝ ɔuertibilit τ adequate oppositū pdicati īfert oppositū subiecti. Sed spiratio actiua ē idem vtriq eoꝝ generatiōi actiue. s. τ passiue τ tāta identitate vni sicut alteri: vt pz ex dictis ḡ τc. Tertio sic: illa nō sūt idē ɔuertibilit τ adequate: quoꝝ vnū inuenit vbi alteꝝ nō inuenit pz ex terminis: sz spiratio actiua inuenit ī filio vbi generatio actiua nō inuenit: τ inuenit in pr̄e: vbi nō inuenit in fi-
Conclo. 4 lio generatio passiua igit τc. Quarta ɔclō ē: q generatio actiua τ passiua in deo realit distinguunt a spiratiōe passiua τ int se. Ista ɔclō nō ē catholicis dubia: qr nemo xp̄ianus ɔfitet prem τ filium τ s. s. quātū ad coꝝ pprīa vnā rē eē sz tres: vt pz per ansbel de incarnatiōe verbi. c. 2. τ hoc de secundo
Artic. 3. τ. 4. articulo. Terti⁹ τ q̄rt⁹ articulus.

Quancū ad tertiū τ quartū articulos sil̄ ɔclōnea istos mouēda τ dissoluēda sūt dubia. Et pmo cōtra pmā inuenio duas opiniones: quaꝝ pmā ponit
Rodo. Rodo. in i di 13 q. i.

Q̄d generare τ generari differūt realit in pr̄e τ filio a spiratiōe. vel q idē ē: q generatio τ spiratio actiua differūt realit in pr̄e. Et sil̄r generatio passiua τ spiratio actiua in filio τ hoc opponit ei directe. Secunda vero dicit q querere: vtꝝ generatio actiua distinguat realit a spiratiōe actiua: nō ē aliud q̄ q̄rere vtꝝ pr̄ τ filius distinguant realit a pr̄e. Et eodē mō q̄rere vtꝝ spiratio actiua distinguit a generatiōe passiua, nō ē aliud q̄ q̄rere vtrū pr̄ τ fili⁹ distinguant realit a filio τ hoc opponit ei directe: qr ɔstat q pr̄ τ fili⁹ nō sūt realit pr̄: nec sūt realit fili⁹: sz pr̄ sit realit pr̄: τ fili⁹ realit sit fili⁹ τ ɔñs spiratio actiua sz istū modū dicēdi. nō erit realit generatio actiua nec passiua: q̄d ɔdicit ɔclōni mee. Pro opinione.

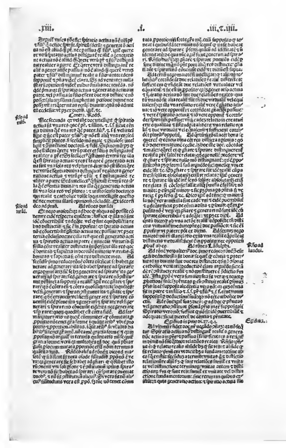
Durādus in pⁱ di. 13. q. i. ar. 10. Durā.

Que cōis ē multis q̄dā doc. arguit pmo sic. Illa q̄ nō pñt cōuenire eidē respectu eius. ē nō sūt idē realit saltē re relata qr relatiōis eē ē ad aliud sed generare vel spirare vel generari nō pñt cōuenire eidē respectu eiusdē generalit enim cōpetit pr̄i respectu filii tm̄: spirare aūt nō cōpetit pr̄i respectu filii: sed solum respectu. s. s. rursus generari τ spirare cōpetunt filio sed generari tm̄ respectu patris: spirare aūt respectu. s. s. ḡ spirare nō ē idez realit saltē re relata cū generare vel generari. Preterea sicut se hz ḡnare ad ḡnari: ita spirare ad spirari sed ḡnare τ spirare nō differūt realit p me igit nec ḡnari τ spirari q̄d ē ɔ me: vel si ḡnari τ spirari differūt realit igit ḡnare τ spirare q̄d ē ppositū. Preterea a duab⁹ relatiōib⁹ disparatis spe: vel q̄si spe differētibus corñdēt due relatiōes spē vel q̄si spē differētes: sz ḡnari τ spirari sūt due relatiōes disparate spē vel quasi spē differunt realit ḡ relationes q̄ eis corñdēt. s. generare τ spirare spē vel q̄si spē differūt: τ ita realit differūt cū sint relationes rei nō rōnis maior pz: qr eadē relatio fm speciem nō opponit pluribus fm spēm minor aūt de se pz ḡ. Preterea: q̄cūq sūt vna τ eidē eadē: sunt eadem int se saltē eodē mō quo sunt eadē vni tertio τ hoc ē necessariū: cū sit pncipiū ɔtradictionē. Cū ḡ p me generare τ generari sint idē cū spirare nō solū re absoluta sz etiā re relata: sequit q generare τ spirare sūt idē cū spirare nō solū sit re absoluta: sed relata: τ ita erūt penitus idē: q̄d ē absurdū cū opponant igit τ illud ē absurdū ex quo sequit. s. q spirare sit idē realit cum ḡnare τ ḡnari. Preterea ab vna actiōe imediate nō pñt eē due passiōes: sz ḡnari τ spirari sūt due passiōes vel emanatiōes dicte passiue ḡ nō possit eē ab vna actione imediate: sed generari ē imediate a generare: τ spirari ē imediate a spirare ḡ ḡnare τ spirare nō sūt vna actio: sed due realit differētes sicut passiones eis corñdentes. Preterea: ipossibile ē eē eādē relationē pducētis τ pducti etiā si idē sit pducens τ pductū respectu diuersoꝝ: verbi gr̄a dato q. s. s. eēt fili⁹ filii sicut ɔtingit in humanis eūdē eē prem τ filiū respectu diuersoꝝ: adhuc illa eēt relatio alia q̄ diceretur fili⁹: τ alia diceret pat: sed spirare τ generari sūt relatiōes pducentis τ pducti in eodez. s. filio hz respectu diuersoꝝ ḡ ipossibile ē q sit vna relatio: sz necessario sūt due: qr idē ē iudiciū de relatiōib⁹ τ emanatiōib⁹ ḡ τc. Preterea: ad idem.

Landulphus i pmo di. 13. q. i. ar pmo. Lādulph.

Quidē ali⁹ doc arguit dupliciter. vez qr pma rō sua coincidit cū q̄rta pcedētis doc. dimitto eam. sed scdo: arguit sic eādē relationē vt relationē ɔstituere realit τ nō ɔstituere ē ɔdictio fm idē. Sed pr̄nitas cōstituit psonā pr̄is realit in esse suppositali. τ vt relatio spiratio actio: ḡ ipossibile ē: q sint vna res īquātū relatio maior pz ex p pn⁹: qr ɔdictoria nō sunt circa idē mi. p⁹: qr si spiratio actio ɔstitueret psonā pr̄is i eē suppositali: qr de pr̄nitate certū ē q ɔstituit: cū spiratio actio sit i pr̄e τ filio pr̄ τ fili⁹ eēnt vnū suppositū vna relatiōe reali: qr tūc ita eēt de psonalitate filii sicut pr̄is. Preterea: ad idez arguit cōtr: qr si spiratio actiua nō distigueret realiter a ḡnatiōe actiua τ passiua nō eēnt quattuor relatiōes reales in diuinis: q̄d est ɔ dicta doctorū.

Pro secūda opinione. Rodo. vt supra. Rodo.

Arguit vnus doctor: spiratio actiua nō ē nisi pr̄ z filius q̄ actiue spirāt. spiritū sanctū: z generatio actiua nō est aliud q̄ pr̄. nec passiua q̄ filius. igit querere verū spiratio actiua distinguat realit a generatione actiua nō ē aliud q̄ q̄rere verū pr̄ z filius distinguantur realiter a patre. Et q̄rere verū distinguant realit a generatiōe passiua nō ē aliud q̄ querere verū pater z filius distinguunt realit a filio: antecedens supponit z cōña videt clara. Sz ad veritatez nullarū opinionū videt mihi rōnalis nec tenēda. nō q̄dē p̄ma q̄z si spiratio actiua z generatio actiua in patre. vel passiua in filio essent due res distincte nō posset saluari sūma simplicitas petione diuine nec possz vitari q̄ternitas rerū i diuinis: quā nō admittit ecclesia: vt pz ex dictis. igit. zc.

Contra. Rodō.

Rñod ad rodō. Nec secunda q: vel iste doc intelligit q̄ spiratio actiua sit vna res q̄ ē pr̄. z filius. z. l. s sicut eētia diuina q̄ ē vna res q̄ ē pater. filius. z. s s vel intelligit q̄ sic est pater z filius: q̄ nō est aliq̄ vna res: sed simplicit plures. si secūdo mō male z piculose intelligit z ɔ intētionē doctorū. z fide. Si p̄mo mō pz q̄ nō est idem q̄rere vtrū pater et filius distinguant realiter a pr̄e: Sz itellect⁹ q̄stionis ē: vtrū res illa q̄ est spiratio actiua: z res i la q̄ ē generatio actiua sint vna sola res vel plures. sicut nō est idem q̄rere: vtrū essentia diuina distinguat realiter a generatione actiua z vtrū pr̄ z fili z s distinguant realiter a patre Sed intellect⁹ q̄stionis ē: vtrū res illa q̄ ē essentia diuina: z res illa q̄ generatio actiua sit vna sola res vel plures: z in isto sensu doctores qui realit z catholice volūt loqui intelligūt questionē nec motiua illarū opinionū cōcludūt. Et ideo rñdeo ad p̄mū.

Ad rōnes durādi

Rñod durād. Et nego maiorē: q: ad hoc q̄ aliqua nō possint cōuenire eidē respectu eiusdem: sufficit q̄ illa nō sint idē cōuertibilit z adeq̄te vel q̄ sint equipollētia rebus distinctis z sic ē in pposito: q: spiratio actiua nō e cōuertibilit gn̄atio actiua nec passiua: vt pz ex tertia cōclusione: nec illa res que est generatio actiua z spiratio actiua in patre ē minoris virtutis q̄ si illa eēnt realiter distincta impo⁹ sicut illa res q̄ ē bonitas z sapiētia in deo nō ē minoris virtutis q̄ bonitas z sapietia si eēnt res distincte in eo. Ad secūdū p̄mo reduco rōnē cōtra eū: sicut se habet generare ad generari ita se habet spirare ad spirari: ergo pmutatī sic se hz generare ad spirare ita generari ad spirari: sed generare z spirare nō ɔstituunt distincta supposita realit igit nec gn̄ari z spirari: qd̄ ē cōtra eū z cōtra quoscūq̄ recte loquētes: vel si generari z spirari ɔstituunt ita z gn̄are z spirare: qd̄ ē erroneū: vel sic: si generare z spirare cōueniūt eidē psone: ita z generari z spirari: vel si generari z spirari nō cōueniūt eidē: ita nec generare z spirare: quoz quodlibet est cōtra fidē. Ad formā igitur ratio ns dicit cōmuniter. q̄ cōmutata pportio nō tenet grā forme i quātitatib⁹ vbi ē pportio z pportionabilitas. i q̄litatib⁹ āt vl' aliis habitib⁹ si tenet grā mē. nō tamē gratia forme z q: in pposito nō arguit in termis quātitatis nil sequit grā forme: verū q: multotiēs tñ hoc quā pbiar guūt p locum mutata pportiōe etiā nō in terminis quātitatiuis. Rñdeo aliter ad rōnē z dico maiorē q̄ si li sicut sit nota oīode similitudinis ppō nō ē vera: q: generare sic se habet ad gn̄ari q̄ q̄libet isto rū ɔuenit vni soli psone z ē ɔstitutiuū ipsius spirare vero nō sic habet ad spirari: cū spirare ɔueniat duob⁹. z nō sit ɔstitutiuū alicui⁹. Si vero sit nō alicui⁹ similitudinis vera est ppō. sz tūc nō tenet cōmutata pportio nisi forte grā mē. etiā supposito q̄ teneat i quibusdā terminis nō sequit q̄ ita se habeat generare ad spirare p̄serti quātū ad idētitatē z nō identitatē: de qua nūc agit sicut generari ad spirari. Rñsio hui⁹ ē: q: gn̄are z spirare ɔueniūt eidē psone diuine in q̄ nō pōt poni aliq̄ res distincte: gn̄ari aūt z spirari nō cōueniūt eidē: vt dictū est supra.

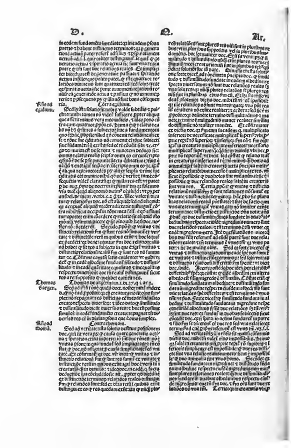
Ad terciū nego maiorē si intelligat: q̄ taliūs relatiōib⁹ corrñdeāt due relatiōes realit differētes: sufficit eni q̄ rñdeāt due relatiōes virtualiter vel equalent z sic est in pposito: q: lz generatio actiua z spiratio actiua nō sint due relatiōes reales quarū vna nō sit alia realit: sūt tñ due virtualit vel equiualent: q: illa vna relatio realit vere ē gn̄atio actiua: z iō vere opponit z corrñdeat gn̄atiōi passiue: z vere ē spiratio actiua z iō vere opponit z corrñdet spiratiōi passiue: vñ si eadez relatio in creaturis erit equalitas z similitudo. talis erit vna relatio realit z due virtualit vel equalent z sufficient corrñdēt plurib⁹ opposit. Ad q̄rtū si rō illa eēt bona sequeret q̄ eēntia diuina eēt res distincta a psonis: qd̄ ē ɔ determinationē ecclie. lz hoc iste doc. cōcedat z male: sequeret et q̄ gn̄are z spirare distinguerent realit a pr̄e salte re relata: qd̄ ego nollē ɔcedere vel q̄ gn̄are z spirare nullo mō distinguant: qd̄ ē ppositū: ɔña pz p formā suā arguēdo sic: quecūq̄ vni et eidē sūt zc. Sz gn̄are z spirare sūt idē realit cū patre: nō solū re absoluta: sz etiā re relata: igit generare z spirare sūt idē int se nō solū re absoluta: sz etiā re relata si cōclo sit falsa: aliq̄ p̄missa ē falsa. z nō maior: p eū: igit minor z sic pz p̄ma ps ɔñtis si veta: ig ē pz scda q̄ zc. Dico igit ad rōne: q̄ maior illa nō ē vera: nisi illa sint eadē vni z eidē ɔuertibilit z adeq̄te sicut pz de eēntia diuina z psonis: qd̄ in pposito nō ē ver: q: gn̄are z generari nō sunt idē cū spirare cōuertibilit z adeq̄te: vt pz ex dict. Ad q̄ntū dico: q̄ ab vna actōe realit eq̄pollete tñ distinctis virtualit immediate pñt eē due passiōes: z sic ē in pposito vt patere pōt ex dictis. Ad sextū nego maiorē: q: tñ illa relatio ex q̄ vna realit eq̄polleat distinctis virtualit: sicut ē in pposito nec oppositū pbat ab eo

Ad rōnes Radulphi.

Ad rōnē vero alteri⁹ doc. p̄mo reduco rōnē ɔ eū: q: si deductio illa sit bona: sequit q̄ eēntia z paternitas in diuinis sint due res distincte qd̄ nō ɔsonat catholice veritati: deductio ē clara arguēdo sic: eā dē rē ɔstituere realit z nō constituere ē ɔdictio sm idē. Ista ppō ē vera si maior sua sit vera: z tenet p pbatione suā: sz p̄rnitas p eū ɔstituit realit psonā p̄ris in eē suppositali: eēntia vero nō: q: cū eēntia sit in patre z in filio z. s. s. pr̄ z fili⁹ z. s s. eēnt vnum suppositū p deductionē suā: qd̄ nō eēt catholice dictū. Ad rōnē igit suā dico: q̄ ad hoc q̄ p̄rnitas vel generatio ɔstituat psonā p̄ris in eē suppositali spiratio vero nō: sufficit q̄ nō sit idē ɔuertibilit z adequate: sicut diceret de eēntia z p̄rnitate. Rñod ad laudul.

Egidius in p̄mo di. 27. q. 2. Egidius.

Ad vltimū rñdet doc nr̄ negādo ɔñaz: q: nō sequitur Spiratio actiua nō distinguit realit a generatiōe actiua in pr̄e z passiua i filio sicut res a re: igit in diuinis nō sūt q̄ttuor relatiōes reales. Rñsio ipsi⁹ ē: q̄ relatio realis aliūde hz q̄ sit res: z aliūde q̄ sit relatio p̄mū eni vt dicit hz a fundamēto: siue ab eo i q̄ existit: secūduz a termio: vnitas ḡ z distictio relationū realiū sz q̄ sunt relatiōes sumit ex vnitate vel distinctione terminoz: vnitas autem z distictio eoz sm q̄ sunt res: sumit ex vnitate vel distinctione fundamentorum: siue rerum in quibus existūt: z quia generatio actiua: z spiratio actiua sūt

in eodem fundamēto imediate: qr in eadem psona patris τ habent distinctos terminos: qr p generatione actiuā pater refert ad filiū τ p spirationem actiuā ad s. s. qui realiter distinguunt. sequit q generatio actiua τ spiratio actiua sic sunt vna res i patre q tñ sunt due relatiões reales. Et simpliciter bñ deductū est de generatiõe passiua: τ spiratiõe actiua in filio: quo posito patet. q iste quattuor relatiões diuine nõ sunt quattuor res: sed soluz tres: qr spiratio actiua sic ponit in numerū relationū realiū cū generatiõe actiua τ passiua q nõ in numerū rerū: τ p ɔsequens pz q illa nõ fuit bona cõsequentia.

Rñō ad egidium. Cõtra egidium.

Sed lz ista solutio sit nobis valde subtilis τ pulchra: mihi tamen nõ videt sufficere, ppter aliqua que asserit minus vera meo iudicio. τ ideo pono cõtra eam quattuor ppõnes. Prima ē: q relatio realis nõ hz q sit res a subiecto: siue a fundamento in quo ē: hãc pbo sic: illud qd cõuenit relatiõi reali ex se τ rõne sue qditatis nõ conuenit ei rõne subiecti siue fūdamēti i q existit: sed eē rē cõuēit sibi τc. ergo τc: maior est de se nota τ minorem deduco sic: omnis relatio realis seipsa omni eo circumscripto qd nõ ē de se p se pmo intellectu qditatiuo ipsius ē aliqd τ ens: igit seipsa circūscripto omni eo τc. igit ē aliqua res: antecedēs pz: aliter seipsa τ rõne sue qditatis eēt omnino nihil qd nõ ē verū: τ tamē cõsequētia videt clara: tū qr q nulla res est: vt patet p be aug. pmo de doctrina xpiana: tū qr solemus vsu dicē qcqd aliquomõ dicit eē aliqd: vt pz per anselm. de incar. verbi. c. 2 q τc. Nec valet si dicatur q relatio fm doc. nõ est aliquid: sed ad aliquid: qr accipiat aliquid vt cõtradictorie distinguit cõtra nihil sicut accipit in rõne mea fals ē qd assumitur: oportet enim cõcedere q relatio sit aliquid isto mõ nisi velimus dicere q sit oino nihil: qd doc. noster nõ cõcederet. Secūdo ppõ ē: q vnitas τ distinctio relationū fm q sunt res nõ sumunt ex vnitate τ distinctiõe rerū in quibus existūt τ hoc sequit ex pcedēti: qr bene sequitur fm doc. relatio realis nõ habet q sit res a subiecto in quo ē: igit vnitas τ distinctio relationū realiū fm q sunt res nõ sumuntur τc. Cõfirmo eam tñ satis euidenter vt mihi videt: q in eadē albedine fundant silitudo τ dissimilitudo τ in eadē quãtitate equalitas τ inequalitas respectu diuersorū: que tñ realit distinguunt sicut res a re: supposito q quelibet eam sit res.

Thomas d argen. Thomas de argētina in. 1. di. 27. q. 1. ar. 2.

Sed ad istā rõnē quidā doct. noster nitit rñdere dicēs q nõ ē ad ppositū: qr cū creatura nõ sit oino simplex nõ repugnat res distictas eē in eodē fūdamēto creato respectu diuersoꝝ: τ ideo dato q similitudo τ dissimilitudo dicāt diuersas res: τ hñt tñ possunt simul eē in eodē fundamēto creato: repugnat tñ diuersas res eē in diuina psona que ē oino simplex.

Rñō ad thomā. Contra thomam.

Sed ad veritatē: ista solutio destruit positionem doc. qr si sit vera pz: q causa quare generatio actiua τ spiratio actiua in patre nõ sūt due rões: nõ ē vnitas psone in qua fundat sed simplicitas: τ tñ cõstat q doc. nõ assignat p causa simplicitatē sed vnitatē. Et cõfirmat: qr doc. vlt dicit: q vnitas τ distinctio relationū fm q sunt res sumunt ex vnitate τ distinctiõe rerū in quibus existūt: igit hoc ē verū tã i creaturis q in diuinis: τ ideo doc. in eadē. q. facta deductiõe sua cõcludēdo sic ait. ppter qd dicēdū ē ex distinctiõe terminoꝝ relatiões reales distingui fm q relatiões sunt: sed ex dīa rerū i quibus existūt distingui ex eo q res quedam existūt: ita q nunq plures relatiões sunt plures res nisi sint in pluribus rebus: vt in pluribus suppositis vel in pluribus fundamētis. hoc formaliter doc. Et si sit vera pz q similitudo τ dissimilitudo nunq erūt plures res nec i diuinis nec i creaturis: nisi sint in pluribus rebus qd ɔdicit solutiõi sue vt pare. Omissa tñ ista solutione forte dicet ad rõnē iuxta pncipia doc. q similitudo τ dissimilitudo fundate in eadem albedine respectu diuersorum nõ sunt due relatiões reales sz vna sola res: qr nunq plures relatiões sūt plures res nisi sint in pluribus rebus fm eū. Et lz ista rñsio videat ɔformior dictis doc. mihi tñ videt impossibilis: qr ille relatiões nõ sunt vna res: quaꝝ vna põt realit eē altera nõ existēte realiter: τ ecõtra: sed sic ē in pposito: qr desinēte termino dissimilitudinis τ manēte termino similitudinis manet realiter similitudo dissimilitudo nõ realiter manēte. Et cõfirmatur ex dictis doc. qr fm eum in eadem q. multiplicato inferiori de necessitate multiplicat superius: vbi ppriē repit rõ superioꝝ τ inferioꝝ fm eū τ fm oēs: igit in creaturis multiplicato inferiore necessario multiplicat superius: qcqd sit in diuinis vbi hec pprie nõ reperiunt vt dicit. sed cõstat q relatio real in creaturis ē inferior ad rē: nõ minus q homo ad animal: igit saltē in creaturis iuxta pncipia multiplicatis relatiõibus: necesse ē multiplicare res. vñ sicut ē impossibile q duo hoies sint vnū animal: sic ē impossibile q due relatiões reales saltē in creaturis sint vna res. Tertia ppõ ē: q vnitas τ distinctio relationū realiū fm q sunt relationes nõ sumunt ex vnitate τ distinctiõe terminoꝝ. hãc pbo sic pluralitas relationū realiū põt stare: τ stat de facto cum vnitate termini: igit vnitas eaꝝ nõ sumitur ex vnitate termini: nec distinctio ex distinctiõe ɔña nota: añs pbat: qr due dissimilitudines fundate in duabus albedinibus respectu eiusdē nigredinis numero sunt due relatiões reales. τ tñ terminus ē tñ vnus: qr eadē nigredo numero. Itē due filiationes reales: qbus duo filii referunt ad eūdē patrē sunt due relatiões reales: τ tñ terminus ē vnus tñ: qr vnus pater: τ sic de multis aliis. Sed qr forte diceret q vnitas τ distinctio relationū in eadē spē non sumit ex vnitate τ distinctiõe terminoꝝ: sed solū vnitas τ distinctio relationū differētiū fm speciē: vt dicit doc. ibidē. Iccirco ostēdo hoc idez de relatiõibus differētibus spē: qr cõstat q eidē albedini cui altera albedo est silis nigredo ē dissimilis. Cõstat etiā q similitudo fundata in albedine: τ dissimilitudo fundata in nigredine respectu eiusdem albedinis sunt due relatiões spē differētes: τ tñ terminus ē vnus tñ: vt pus. Forte dicet q similitudo fundata in albedine τ dissimilitudo fundata in nigredine respectu eiusdē albedinis si sūt due relatiões sz tñ vna: lz sint due res: qr fundat in duobus subiectis sicut cõcedit doc. qr si spiratio actiua fundaret in patre τ filio fm se diceret eē due res sed vna relatio: qr terminus ad quē p ipm referunt est vnus tñ. vz. s. s. Sed ad veritatē lz illa rñsio sit multū cõformis dictis doc. mihi tñ videt oino impossibilis. Primo qr saltē in creaturis nisi pprie repit rõ superioris τ inferioris simpliciter est impossibile: q due res distincte sint vna relatio realis numero sicut ē impossibile q duo animalia sint vnus homo. Secūdo: qr similitudo fundata in nigredine: τ dissilitudo fundata in albedine respectu eiusdē nigredinis non minus sunt plures relationes reales: q due dissimilitudines fundate in duabus albedinibus respectu eiusdē nigredinis: que tñ fm doc. τ fm oēs sunt due relatiões nõ vna tñ. Tertio: qr in creaturis vbi p

pter reperiũt genus et species ꝙ differunt specie differũt numero vt pꝫ .5. meta. c. de vno. sed similitudo ⁊ dissimilitudo predicte ĩ gñe relationum differunt specie vt notũ est cuicũq; igit differunt numero: ⁊ per ɔñs sunt due relatiões nõ vna tm̃. Quarto: qz simplr ẽ ipossibile eãde relatione realẽ numero sil eẽ ⁊ nõ eẽ: ⁊ cõstat: ꝙ similitudo predicta põt eẽ illa dissimilitudine nõ existe vel ecõuerso. Et ad veritatẽ ñ ẽ aliq̃ mõ possibile: ꝙ i creatis vna relatio realis numero sit i diuersis subiectis ⁊ ɔ̃sertis distictis fꝫ spẽm. Ultia ppositio ẽ: ꝙ si spiratio actiua: ⁊ generatio actiua in p̃re sunt formalr due relatões reales: necessario sequit: ꝙ sint due res: hanc pbo Primo sic. qz stante supposito si generatio actiua ⁊ spiratio actiua nõ eẽnt due res ſꝫ vna tm̃ hoc nõ eẽt: qz fundãt in eodẽ subiecto hoc pꝫ ex fundamẽtis doc. sed hoc nõ obstat: vt pꝫ ex ppositione scda igitur ⁊c. Secundo: qz sicut se habet relatio rationis ad ens rationis: ita relatio realis ad ens reale: sed impossibile est esse duas relationes ratõnis distinctas qn sint duo entia rõnis distictã: ꝙ ipossibile ẽ eẽ duas relatões reales distictas quin sint duo entia realia distincta: ⁊ per ɔñs due res.

Thomas ⁊ argen. Idem. Thomas. vbi supra.

Sed ad istam rõnem quidã doc. nr̃ nitit̃ rñdere dupl̃r: Primo quidẽ dicit: ꝙ gñationẽ ⁊ spirationẽ actiuã eẽ duas relationes reales in p̃re põt dupl̃r itelligi: vno mõ intrinsece. Alio mõ extrinsece ⁊ conotatiue. Primo mõ vt dicit falsus est intellect⁹: qz itrinsece sunt vna ⁊ eadẽ realitas penitus indiuisa. Scdo vero mõ est ver⁹ intellect⁹ eo ꝙ p̃ritas ⁊ cõis notio siue gñatio actiua: siue spiratio actiua q̃ ide extrinsece exigit duos terminos realr distictos: ratione quorũ vere dñt due relationes reales realitate extrinseca. His premissis dicit ad rõnẽ ꝙ ɔcãnõ ɔuincit ꝙ gñatio actiua ⁊ spiratio actiua sint due res itrisece: ſ soliũ extrisece: ⁊ conotatiue: qḋ verũ ẽ. Scdo dic: ɔcessis ambab⁹ pmissis: ñ plus ɔcludit̃ nisi ꝙ nõ pñt dari due relatões realiter distincte nisi dent̃ due res: ⁊ hoc nõ ẽ ɔtra doc nec ɔ̃ eum: qz nõ ponũt vt dicit cõem notionẽ ⁊ paternitatẽ eẽ duas relationes realr distinctas ſꝫ ponant ꝙ sint due relationes reales rõne duorũ terminorũ realium.

Rño ad thomam. Contra thomam.

Nulla tñ istarũ solutionũ sufficit vt mihi videt̃ ñ q̃dẽ pma: qz si illa rñõ eẽt bona sequeret̃ ꝙ sic paternitas ⁊ cõis notio sunt due relatões sic sunt due res qḋ ɔ̃dicit doc. ⁊ sibi ɔña pꝫ fm istã r̃ pōsonẽ ñ sit due relatiões reales intrisece sed solum extrinsece: qz cũ exigãt duos terminos realiter distinctos ⁊ isto mõ vt dicit etiã sint due res. scdo qz si paternitas ⁊ cõis notio nõ sunt due relationes reales intrisece: sed soliũ extrinsece ⁊ conotatiue in diuinis non eẽnt quatuor relatiões reales formaliter ⁊ itrinsece: sed tñ tres cuius oppositũ intelligit doc. expresse. nec scda p̃: qz ɔ̃dicit dict̃ doc. quẽ tñ nitit̃ defendere q̃ ponit paternitatẽ ⁊ cõem notionẽ eẽ duas relatiões reales distinctas realiter: vñ in fine illi⁹ questionis sic ait: ɔcludentes igit̃ veritatẽ quesiti dicam⁹ ꝙ qz cõis notio vt ẽ in patre est nõ distincta realiter a paternitate: vt ẽ in filio nõ alia res distincta a filiatione: ⁊ iõ nõ ponit in numerũ realiter cũ predict̃ sicut p̃r ⁊ filius ⁊ eẽntia nõ sũt tres res: eo ꝙ essentia vt ẽ in p̃re nõ ẽ realiter distincta ab ipso ⁊ vt est in filio nõ est alia res ab eo ⁊ subdit statim qz predicta tria sunt tres relatiões ⁊ due res: cum ɔcessio sit quedam relatio realis realiter distincta a qualibet predictarũ. quatuor erunt in diuinis relationes: ⁊ tres res. Ecce ꝙ expresse dicit doc. ꝙ processio est quedã relatio realis realiter distincta a q̃libet alia: ⁊ per ɔñs paternitas ⁊ cõis notio sunt due relatiões realiter distincte ẽ fm eũ. Scdo quia vel paternitas ẽ alia relatio a cõi notiõe: vel nõ. Si nõ: igit̃ est eadẽ ⁊ per ɔñs nõ sunt due relationes ſ vna tm̃: cui⁹ oppositũ intendunt. Si sic: adhuc rõ remanet isoluta: qz sic ẽ ipossibile eẽ duas relationes rõnis: qn vna sit alia sic ẽ impossibile eẽ duo entia rõnis quorũ vnũ sit aliud sic ẽ impossibile p formam rõnis ꝙ sint due relatiões reales quarũ vna nõ sit alia qn sint duo entia realia ⁊ sic due res q̃rũ vna nõ sit alia: ꝙ ẽ oppositũ siue tales res velis vocare distinctas siue nõ: manet: igit̃ illa ppositio: ⁊ per ɔsequẽs pꝫ: rõnem p̃ncipalẽ nõ esse solutã. Respondeo igit̃ aliter ad eã ⁊ dico ꝙ sicut generatio actiua ⁊ spiratio actiua in patre vel generatio passiua vel spiratio actiua in filio nõ sũt formalit̃ due res sicut nec due relationes reales ponẽtes in numerum in diuinis: qz in deo nulla ẽ rerũ quaternitas: cũ hoc ɔstat ꝙ spiratio actiũ ⁊ gñatio actiua in patre: vel passiua in filio sunt due relationes virtualiter ⁊ equiualẽter: sicut ⁊ due res: qz sunt eadẽ res sicut ⁊ eadem relatio penitus indistincta ex nã rei est realiter gñatio actiua ⁊ spiratio in p̃re ⁊ qz gñatio actiua vere et realiter opponit̃ spiratiõi passiue nõ minus q̃ si ista essent res distincte in ipso: sic eadem relatio sicut eadem res est equiualenter: et virtualiter plures: et in isto sensu et nõ aliter debent pcedi quatuor relationes reales in diuinis.

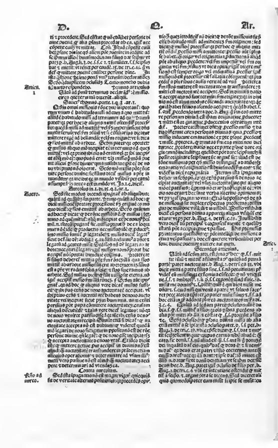
Ad rõnes rodõ. Rño ad rodõ.

Preteres quidẽ dicẽdũ ex impugnatione ipsius: lꝫ spiratio actiua nõ sit nisi pater et filius et. s. s. est tamẽ vna res q̃ est pater et filius et. s. s. sicut lꝫ eẽntia diuina nõ sit nisi pater filius et. s. s. et iõ ɔ̃ñs nulla prout extitit declaratũ ibidẽ. Cõn scdam cõclusionem est scotus et sui sequaces. Et ɔ̃ tertiam Aureolus: verum: qz opiniones eorũ tractabuntur diffusius di. 33. vbi aget̃ de identitate vel nõ identitate relationis et essentie ad presens supersedeo: Contra quartã posset argui: sed qz nõ est apud catolicos opinabilis: supersedeo.

Ad rõnes principales. Rño ad rõnes.

Ad primã que directe ɔcludit ɔ̃ quartã cõclusionem nego maiorẽ: et habet eam negare quicũq; catholicus si velit cõcedere ꝙ tres diuine psone quãtum ad earũ ppria nõ sunt vere tres res: qḋ nõ est catholice dictum: et ad pbationẽ: anshel et boetij dicam ꝙ loquunt̃ de identitate suppositorũ siue psonarũ: qz in diuinis oẽs persone distincte opponũtur ad inuicem relatiue. Ad scdam posset concedi: ꝙ figñatio passiua in diuinis eẽt realiter spiratio passiua. s. s. esset vere genitus: filius spiratus: et sic rõ cocluderet pro quarta cõclusiõe. Si vero sormetur de gñatione et spiratione actiua: nego consequentiã: qz ad hoc ꝙ. s. s. nõ sit genitus nec filius spirat⁹: sufficit ꝙ generatio actiua et spiratio actiua nõ sint idem ɔuertibiliter et adequate nec probatio valet: qz spiratio nõ est superior ad generationem: sicut est productio.

Preterea: diligenter aduertendum ẽ ⁊c: qz mgr̃ in hac 14. di. ⁊ duabus sequentibus agit de tpali processione s. s. q̃ aliquãdo visibiliter: aliquãdo inuisibiliter temperaliter ad nos mittitur: ideirco vtta mãm istarum trium distinctionũ: simul quero vtrum cuilibet persone diuine vere cõueniat missio. Et videt̃ pmo ꝙ nõ. qz mgr̃ dicit in littera di. 15. ꝙ idem est personam diuinã mitti. ꝙ ab Distinc. .14.15.16.

ri ꝛ procedere. Sed cōstat ꝙ nō cuilibet persone diuine ꝯuenit ꝙ alia ꝑsona procedat ab ea. igit̃ nec cōpetit cuiꝫ vt mittat. Con̄. Istud cōpetit cuilibet ꝑsone diuine qḋ alicui pōt ꝯuenire in ordine ad seipm̄. missio ē huiusmodi. nam filius dat seipm̄ vt patꝫ p. b. Aug. li. 3. de. t. c. 2. ꝛ similiter. s. s. seipsuꝫ dat ꝛ mittit: vt tenet per eundē. 15. de tri. c. 16. ꝙ videt ꝙ mittere ꝯuenit cuilibet persone diue. In ista q̄stione primo ponā vni⁹ termini declarationē. Scdō q̄dꝛuplicem ꝯclusionē. Tertio mouebo dubia.

Articu. 1 Quarto respondebo. Primus articulus.

Quātū ad p̄mū terminus declarād⁹: ē missio. circa quē terminū dixerūt aliqui.

Sanct⁹ thomas. parte. 1. q. 3. ar. 1.

Q ꝙ in omni missione rōne duo important̃: quorum vnum ē habitudo missi ad eum a quo mittit̃: aliud ē habitudo missi ad terminum ad quē. Primū patet: qꝛ per hoc ꝙ aliquis mitti ostendit̃ processio: quedā missi ad mittentē vel sꝫ imperiū sicut dn̄s mittit seruū: vel sm̄ ꝯsiliū vt si cōsiliarius dicatur mittere regē ad bellandū: vel sm̄ originē: vt si dicat ꝙ flos mittit̃ ab arbore. Scdm̄ patet: qꝛ oportet ꝙ missus aliquo mō incipiat eē in termino ad queꝫ mittit̃: vel qꝛ prius ibi oīo nō erat: vel qꝛ ibi incipiat aliq̄ mō eē: quo prius nō erat: ꝛ sꝫ missio ꝑ mōm̄ ꝯuenit alicui ꝑsone diuine: quia nullibi incipit eē de nouo vbi prius nō oīo erat. Scdō mō missio pōt cōuenire persone diuine: sic filius dicit̃ missus a p̄re in mundum: qꝛ incidit eē in mundo visibilr̄ per carnē assumptā: lꝫ antea eēt in mūdo vt Jo. 1. c. dicit̃.

Aureolus in. 1. di. 15. q. 2. ar. 1.

Aureo. Sed iste modus dicendi īpugnat̃ ab aliquibus: quātū ad quālibꝫ sui parte. Primo quātū ad hoc: ꝙ dicit missionē iportare processionē sꝫ originē eo modo quo dicit̃: ꝙ flos emittit̃ ab arbore. Scdō quātum ad hoc: ꝙ dicat̃ ꝙ de rōne missiōis ē. ꝙ missus i termino ad quē mittit̃: aliq̄ mō icipiat eē de nouo. Primū. n. istorū īpugnat̃ sic. missio prout h̄ de ea loquimur nō ē idē ꝙ productio nec missus idē ꝙ product⁹: īmo missio sumit̃ ꝑ legatiōe ꝛ missus dicit̃ legat⁹ sicut de filio dr̄: abdie. 1. c. auditū audiuim⁹ a dn̄o: ꝛ legatū ad gentes misit. Sed flos nō dr̄ legari ab arbore: nec oriēs legari. igit̃ missio vno mō: prout hic accipit̃ nō iportat habitudinē originis. Preterea: si filius deberet mitti a p̄re sm̄ rōnē illā qua flos mittit̃ ab arbore missio filii erit ab eterno: naꝫ filius est a p̄re vt radius solis a sole: ꝛ flos sine ramus ab arbore. Sed nullus dicit ꝙ filii missio sit eterna. nō igit̃ accipit̃ missio sm̄ illā rōneꝫ. ¶ Scdm̄ aūt īpugnat̃. qꝛ ad hoc ꝙ aliquis vere dicat̃ missus sufficit ꝙ ibi prius exn̄s de nouo auctoritatē accipiat. vl̄ ibi prius exn̄s ꝛ auctoritate habens de nouo auctoritate vti incipiat sicut pꝫ in humanis. nam exn̄ti parisius pōt papa cōmittere auctoritateꝫ: causam aliquā discutiēdi ꝛ talis vere dicet̃ legatus: nō qꝛ de nouo venire parisius: sed qꝛ ille ibi exn̄s de nouo auctoritatem recipit. Similr etiā si dicat̃ ꝙ auctoritate accepta nō est dubium ꝙ videret̃ quodā mō legari de nouo sic igitur in ꝑposito nō est de rōe persone diuine q̄n legat̃: ꝙ de nouo esse incipiat: sꝫ ꝙ accepta auctoritate de nouo vtat̃. Et ideo dicūt isti: ꝙ mittere actiue prout accipit̃ in diuinis nō est aliud: q̄ꝫ auctoritatē transfundere in p̄tātem etiam alicuius operationis ꝛ determinare ad vsum illi⁹: mitti vero passiue nō est aliud q̄ꝫ auctoritateꝫ accipere ꝛ determinari ad vtendū ea.

Contra aureolum.

Rn̄o ad aureo. Sed ista īpugnatio nō est magni vigori quicquid sit de veritate alterius positionis: qꝛ precedēs opi-nioꝫ queꝫ itroducit̃ nō dicit: ꝙ de rōe missionis sit: esse habitudo missi ad mittenteꝫ sm̄ originem: sed dicit: ꝙ missio ē processio: qꝛ per hoc ꝙ aliquis mittit̃ ondit̃ ꝑcessio missi a mittente: ꝑcessio aūt i plus se habet. q̄ꝫ origo vel originatiua ꝑductio: nā aliq̄d pōt ab aliquo ꝑcedere: vel sm̄ imperiū vel sm̄ originem vel sm̄ ꝯsiliuꝫ vt dicit opinio: igit̃ dicere missio nō est semper origo vel ordinatiua ꝑcessio: igit̃ missio nō est processio: est fallatia ꝯsequent̃: qꝛ procedit̃ a pluribus causis veritatē ad vnā. Preterea sm̄ istos mittere est auctoritatem transfundere: ꝛ mitti est auctoritatē accipere. Sed in diuinis datio ꝛ acceptatio nō sunt termini sm̄ origineꝫ: qꝛ in diuinis nō est alius modus cōicandi auctoritatē: qꝛ ꝙcq̄d habet filius nascendo accipit: ꝛ ꝙcq̄d habet. s. s. orit̃ ꝑcedendo iuxta doc. b. Aug. ꝙ sm̄ eos mittere personam diuinā est ipsam originatiue ꝑducere: ꝛ mitti e st originatiue ꝑduci: cuius cōtrarium intēdit̃. Preterea: istimet dn̄t: ꝙ ꝑcessio missio ꝛ datio differunt circa personas diuinas quia ꝑcessio ꝛ missio inducunt emanationē ex pte ꝑsone ꝑcedentis ꝛ misse. ꝑpterea. ꝙ trinitas sm̄ eas mitti non dicitur: nec ꝑcedere: datio nec ex parte ꝑsone dare orīginem nō includit: qꝛ quelibet pōt dare seipsum: lꝫ n̄ possit originare seipsum: ꝛ sic arguit̃ sic: illud est de rōne missionis per qḋ missio distinguit̃ a datiōe: sꝫ emanatio vel originatio est huiusmodi sm̄ eos: ꝛ sic videt̃ in dicē repugnātia. Iterum ista īpugnatio deficit in scḋo pūcto: qꝛ exn̄s parisius si de nouo accipiat auctoritatē vel vsuꝫ auctoritatis incipit aliquo mō eē parisius: q̄ prius nō erat: lꝫ nō icipiat eē: vbi oīo non erat: ꝛ hec sunt verba alterius opinionis: vt pꝫ: igit̃ īpugnatio vna: Et iō supposito: qḋ de rōne missionis sit duplex respectus predictus: distinguo de missione visibili ꝛ inuisibili. Missio visibilis dicit̃ cū persona diuina apparet i aliqua visibili creatura: vt pꝫ per. b. Aug. 4. de tri. c. 18. Inuisibilis vero dicit̃ dū percipit̃ ꝛ cognoscit̃ mente ꝛ quelibꝫ istarū pōt accipi actiue ꝛ passiue. His premissis pꝫ intentus questiōis: qꝛ pōt intelligi de missione actiua vel passiua: ꝛ hoc est querere vtrū cuilibet persone diuine ꝯueniat mittere aut mitti.

Artic. 2

Secundus articulus.

Quātū ad scdm̄ arti. est p̄ma ꝯ⁹ hec: ꝙ. s. s. mittit filiū ꝛ mittit̃ a filio: ista ꝯ⁹ quātū ad primā partē: pater auctoritate. b. Aug. 2. de tri. ca. 11. vbi dicit mitti a patre filius sine. s. s. nō potuit: nam p̄ videt̃ eū misisse: qꝛ ex femina eū fecit: ꝙ nō vtiq̄ sine. s. s. ꝛ ambrosi⁹. 1. li. d. s. s. exponēs illud isaie. 10. misit me domin⁹ ꝛ. s. dicit: quis ē qui dicit misit me dn̄s ꝛ. s. eius nisi qui venit a patre vt saluos faceret peccatores xp̄s: ergo pater misit filiuꝫ ꝛ. s. s. ad hoc etiā in zᵃ addocit plures auctoritates in ista di. 3. c. 4. Quātū ad scḋam parte ꝯclusio nulli ē dubia. s. ꝙ. s. s. mittit̃ a filio: qꝛ ois ꝑsona ꝑcedens ab alia pōt mitti ab illa: ꝛ cōstat ꝙ. s. s. procedit a filio ꝛc. Scḋa ꝯclusio ē: ꝙ ꝑsona diuina missa ab alia etiā mittit̃ a se ipsa: ista ꝯclusio patet. d. s. s. per. b. Aug. 3. de tri. c. 19. vbi exp̄sse dicit: ꝙ. s. s. dat ꝛ mittit seipꝫ: sicut inquit corpus carnis nihil aliud ē: q̄ꝫ caro. sic donū. s. s. nil aliud est q̄ꝫ. s. s. in tm̄ q̄ donuꝫ ē dei inquātū dat̃ eis. quib⁹ dat̃ ꝙ deus ē: ꝛ si veniunt dat̃: qꝛ deus erat patri ꝛ filio coeternus anteq̄ꝫ cuiq̄ꝫ daret̃: nec qꝛ illi dant: ꝛ ipse dat̃: iō minor est illis. n. datur sicut donū dei etiam vt se ipm̄ det: sic deus hec. b. Aug. patet igit̃ ꝯclusio de filio per. b. Aug. 2. de tri. c. 4 vbi ex intentione ostendit ꝙ mittit̃ a seipo. ꝛ arguit ꝯtra se dicens. Sed diceret aliquis quomodo pater cum misit si ipse se misit: cu

respondeo querens vt dicat quomõ pater eũ sancti ficauit: si ipse se sanctificauit hec Aug. Tertia cõ clusio est q mittere cõpetit cuilibet persone diuine Ista cõclusio patet ex dictis: qz nulli est dubiũ qin mittere ꝯueniat patri: z ex dictis patet: q cõuenit filio z s.s. mittere: ergo ꝯuenit toti trinitati. Rñsio huius z pcedent' qua deducit mgr in.lra di.3. pmo e ista: opa trinitat' ad extra sunt indiuisa. Sed missio persone diuine est operatio dei ad extra: igit e a to ta trinitate actiue. vñ quelibet persona diuina ope rata ẽ incarnationẽ filij fm quã dicit missus: igitur cuilibet persone diuine ꝯuenit mittere. Quarta ꝯclusio est: q mitti nõ cõuenit cuilibet persone diui ne. Ista cõclusio e nota: qz pater nõ mittit' ergo mitti nõ ꝯuenit cuilibet persone diuine: ꝯña patet: añs e b.g'.4.de tri.c.vltimo.d. q pater nõ dicit' missus: patet etiam per magistrũ in littera.

Articu. .3.z.4.

Tertius z quartus articulus

Quantũ ad tertiũ z quartũ arti. sil' cõtra tres pmas ꝯclusiones est vna opinio: q dicit Sco tus in pmo di.14 z.16.q.1.ar.2. q mitti ꝯuenit tñ psone producte: z mittere tñ psone pducenti: z ita sũt tñ due psone mittẽtes s. pr z filius: z due tñ mis se s. fi. z s.s. nec aliqua persona seipam mittit: nec pducta producente. Hec aũt opinio multiplr ꝯfir mat' Pzimo: qz mittere z mitti sunt relatiue opposi ta sed mitti includit pduci: ergo mittere includit si tum oppositum quod est producere. Scdo quia si cut oppositũ de opposito ita propositum de proposi to. sed mittere z mitti sunt opposita: ergo mittere erit originare: cum mitti sit originari. Tertio quia mit tere z mitti videnť eandem significare fm diuer sos modos grãmaticales sed mitti significat respe ctum originis ad intra cũ connotatiõe termini ad ex tra: ergo z mittere significat respectum originis ad in tra: vñ mittere significat illud idem actiue: q mitti passiue: ex quo includit originari z mittere includit originare. Quarto: qz mittere fm auctoritates sanctorum est auctoritatem dare: sed auctoritatẽ nõ põt dare persona diuina: nisi fz originẽ: igit' ois persona que aliam mittit originat ipam. Quinto qz si de rõne mittentis nõ est q missam originet s s.s. pot est mittere filiũ vel seipsũ: pari rone filius po terit mittere patrẽ: sicut enim s.s. producit' a filio: sic filius a patre gignitur si non repugnat filio mitti a s.s. nec patri mitti a filio: q d est cõtra. b. Aug.4.de tri. superius allegatũ.

Rño ad scotum.

Ad rõnes scoti.

Pro solutione istarum rõnum z declaratiõe con clusionũ notãdũ q mittere põt intelligi duplr: vno mõ pncipalit' z auctiue. Alio cõit' z determinatiue. Pmo mõ mittere solet illẽ qui tribuit potestatem le gato siue misso. scdo modo mittunt oẽs qui talẽ le gatum ad vsum z ad executionem accepte ptãtis determinãt. Si pmõ accipit' missio: verũ est: q soli persone producenti ꝯuenit mittere in diuinis: qz mit tere sic sumptũ nihil aliud ẽ q auctoritatẽ dare: q soluz persone producenti ꝯuenit: sic de missione nõ loquimur in ppositio: qz nũc loquimur de missione tpali z missio sic sumpta nõ ẽ tpalis sed eterna: pat' n. ab eterno oẽm auctoritatẽ z ptãtẽ dedit filio ipm pducendo: z pater z filius silr. s.s. Si vero accipia tur scdo mõ sic mittere conuenit trinitati: quia au ctoritas illa data ab eterno nõ ponit' in executione ad extra nisi de cõi voluntate z determinatione cõi us triũ personarum: cum opera trinitatis ad extra sint indiuisa z sic d missione loquimur ad presens scilicet de missione temporali: z sola talis e tpalis. His premissis facile est rñdere ad rões: pcedũt enim de missione pmo mõ dicta vt pz discurrenti p eas z nõ scdo mõ de qua posui ꝯclusiones. Ad p mam igit' patet q mitti nõ includit produci nisi p ut opponit' missioni actiue pmo mõ dicte: z de tali pceditur q includit pducere. Ad scdam z tertiaz eode mõ: qz mitti nõ coriginari nisi accipiat' vt pmo. Ad quartaz patet euidenter q loquitur de mis sione actiua pmo mõ dicta. Ad vltimaz nego cõ sequentiã: qz lz nõ sit de rõne mittentis: qz originet missam: est tñ de rõne persone misse q habeat au ctoritatem ab illo: qd patri nõ põt cõpetere in di uinis z ideo nõ sequit' repugnat oro filio mitti a s.s. igit' nec patri mitti a filio. Cõn qrtã cõclusionẽ posset argui: sed qz non est apud aliquos opinabilis transeo.

Rño ad argumẽ.

Ad argumenta pncipalia.

Ad pmũ dico: q magister in verbis illis nõ acci pit datiõnẽ z processionem pro datione eterna: sed pro tpali: vt patet per eum in pncipio di 16. Et isto modo cuilibet persone diuine cõuenit: q alia proce dat ab ea: s.po d. vbi supra: q s.s. a patre z filio ac seipo duobus modis pcedere: siue mitti siue dari si ne vnomõ visibilr: alio mõ inuisibilr. Scdam rõ nem cõcedo cõcludere de missione. scdo modo de qua nunc loquimur.

Distinc. .17.

Am nunc accedamus z c. Circa di. istaz 17 i qua magister pncipalr agat de mõ missionis.s s. per infusionẽ cha ritatis: ꝯsueuit cõiter queri de intẽsio ne z remissione ipsius: iuxta qd quero vt pz charitas augeat' fm esse. Et videt' pmo: q sic qz charitas augeret': z nõ fm eentiaz igit' fm esse: ꝯña ẽ nota: qz nulla forma põt augeri nisi fz eentiã vel fz esse: añs: quãtũ ad pmã parte est. b. Aug. d. super Io q charitas meret' augeri: z aucta meret' pfici: quãtũ ad scdam partem pz: qz omnis forma z sic charitas in simplici z inuariabili eentia: ꝯsi stit fm auctorẽ.6.pncipiorũ. Contra: vel eẽ cha ritatis est idem realr: q eẽntia eius: vel est quedaz realitas distincta ab ipsa. Cuz nõ sit nihil si detur pmũ cũ charitas non augeat' fz essentiã ex rõne p cedenti: igit' nec fz esse Si det' scdm idez sequitur: qz esse non est minus simplex q essentia: igit' si cha ritas non potest augeri fz essentiã pp simplicitatez essentie. pari rõne nec fz esse. In ista questione erunt quatuor articuli. Pzimo ponã vnius termi ni declarationẽ. Scdo quadruplicẽ ꝯclusionẽ. Ter tio mouebo dubia Quarto respondebo.

Primus articulus.

Articu. I

Quantũ ad pmũ. terminus declarandus ẽ au geri fz esse: pro cuius declaratione notandũ qd de esse charitatis: z cuiuslibet alterius forme ac cidentalis diuersi sunt modi dicẽdi: qz quidã dicũt. Sanctus thomas. 12 q.24. articulo.5. Et egidi' 1.di.17.q.3 ar.

Sanctus. thomas. Egidius.

Qd esse charitatis z cuiuslibz alterius forme ac cidentalis nõ ẽ aliud: q suũ in esse: z intimari subie cto siue suũ participari a subiecto: qd idẽ ẽ. Respõ sio ꝯsistit: qz accidentis esse est in esse. cũ accidẽtia non sint entia nisi qz entis.7. meta. z sic accipiẽdo esse charitatis: patet q intellectus questiõis ẽ vtrũ charitas augeat' fz quid magis inhereat subiecto: siue fz maiorẽ partitionẽ z radicationẽ sui in subie cto prout ista doctoribus videt'.

Gerardus de senis.1.di.17.q.2.ar 9.

Gerardus de senis.

Quidaz vero nouiores volentes declarare posi tionẽ doc. nostri predictaz: dicũt: q esse forme substã tialis: fz q dicit' magis suscipere: est effectus for malis ipsius forme qui nihil aliud est q quidaz mo

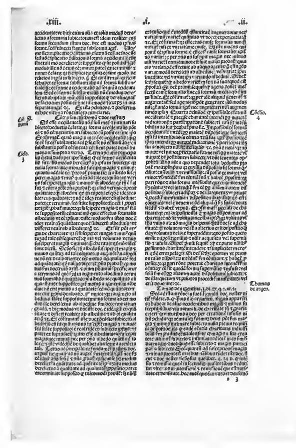

dus derelicta a forma i suo subiecto: τ lꝫ iste modus sit aliud distinctū a forma tñ nō est res media inter subiectū τ formā: sed tm̄ modus quidā subiecti stā/tis sub forma τ participantꝭ eā: τ si sic accipiaṫ esse charitaṫ: pꝫ ꝙ intellectus questionis ē vtrū ex vnione charitat cū aīa derelinquaṫ in ipā aliquis talis modus realis intēsibilis τ remissibilis put videtur istis: τ hoc de pmo. Secūdus articulus.

Artic. 1 Quantū ad scḋm pono quatuor ꝯ̃nes: tres cō tra scḋm modū dicendi tactū in ar. preceden ti: τ vnā cōtra pmā. Prima est ꝙ ex cōiunctiōe forme accidētalis ad subiectū nō derelinquiṫ aliqs modus realis in subiecto: qui nō sit idē realr cū essen tia forme. nec res medians inter subiectū τ formā.

Pro deductiōe istī⁹ ꝯclusiōis pono duas ꝓpositio nes. Prima ē ꝙ ois modus realis cuiuscūqꝫ rei: est aliqua res: hanc probo sic: ois talis modus est ali/quid τ ens: τ nullū talis modus est ens rōnis: igiṫ ois talis modus est aliqua res: añs quātū ad pmā partem patet: qꝛ nullus est oio nihil: patet etiā quo ad scḋā: qꝛ si aliqs eēt ens rōis: iā nō eēt modus re alis: qḋ est ꝯtra positū: ꝯña pbaṫ: qꝛ oē ens reale ē aliqua res: nec aliud intelligo nomē rei: τ si docto/res isti aliquid intelligunt nō disputant nisi de nomi nibus tm̄: sed oē qḋ est τ nō est ens rōnis ē vere ens reale vt pꝫ. ꝗ. Scḋo sic: nullus talis modus est mi noris entitatꝭ ꝙ̄ sit relatio realis i creatura: igiṫ ois est aliqua res: ꝯña patet qꝛ relatio realis in creatu ris est aliqua res añs est de se clarū cum relatio in creatur sit minime entitatꝭ vt pꝫ p comentatorē. 12. meta. Et ꝯfirmaṫ: qꝛ modus rei nō ē minoris rea litatis. ꝙ̄ sit relatio distinctiōis q̄ distinguiṫ ab alio mō: que tñ est aliqua res. Tertio patet: hoc idem auctoritate illa vulgata. Aug. ꝑ de doctri. xp̄iana h. Nō vna res est: omnino nihil ē: τ auctoritate an shel. de incar. verbi. c. 2. Solemus dicere rem quic quid dicimus eē aliquo mō aliquid. Et hoc iste do ctor ꝯcedit expresse vbi supra in solutione cuiusdā argumēti rñdendo ad auctoritatē b. Aug. statī al legatā igiṫ τc. Scḋa ꝓpositio est: ꝙ ex ꝯiunctiōe forme accidētalis ad sbiectū: nō derelinquiṫ aliqs modus realis in subiecto qui sit idē realr cum ipo: τ qꝛ ꝓpositionē istā negant doc. isti de plano ꝓbo eā multipl'r. Pmo sic: Si ex coniunctiōe forme acci dentalis cum subiecto derelinqueret aliquis talis modus realis in ipo: subiectū recipiens formā: eēt effectus formalis illius forme: qḋ est oio ipossibile alr mā esset effectus formalis quātitatꝭ: τ aia esset effectus formalis charitatꝭ ipās informantꝭ: qḋ nul lus sane mentꝭ diceret: ꝯña pbaṫ p sillogismū ex positorīū sic. hic modus derelictus a forma in subie cto est effect⁹ formalis illius forme per eos: hoc su biectum est hic modus ex supposito: igiṫ τc. Scḋo sic: si ex ꝯiunctiōe forme cū subiecto derelinqueretur τc: Sequiṫ ꝙ idē erit prius τ posterius seipo realr qḋ ē ipossibile: τ cōtra. b. Aug. 1. de tri. c. 1. ꝯña pꝫ: qꝛ quicquid est prius priore: ē prius posteriore. Sꝫ subiectum est realr prius forma ipm̄ informāte: cū sit receptiuū ipsi⁹: τ forma est realr p̄or isto mō: cū sit effectus formalis ipsius: τ derelictus ab ipa: igi tur subiectū ē realr pri⁹ tali mō: tūc sic: vel subiectū τ modus iste sunt idem realr: vel nō. Si non habeṫ ꝑncipalis ꝯclusio: si sic patet ꝙ idem est prius τ po sterius seipo realr: que fuit ꝯña declaranda. Et po test ex istis argui ad ꝑncipale sic hoc subiectum de mōstrato quocūqꝫ subiecto: est realr prius hac for ma informante ipm̄. hic mod⁹ derelictus a forma: ēt supposito ꝙ aliquis sit talis: nō est realr prior ea/dē forma. igiṫ h modus non est realr hoc subiectū:

qḋ est ꝑncipale ꝓpositū. Tertio sic: illud non ē idē realr alicui sine quo potest illud realr eē absqꝫ con tradictiōe: sed sine modo derelicto a forma in subie cto: subiectū pōt realr esse absqꝫ contradictione: ꝗ maior patet per primū principiū cōplexū: minor est euidens: qꝛ aīa pōt realr esse sine charitate. igiṫ et sine mō in ipa derelicto ex charitate. Et ꝯfirmaṫ: qꝛ hec aīa nō pōt esse hec aīa nō ꝯ̃iste: sed hec aīa pōt eē hoc modo derelicto in ipsa a charitate nō ex: istete: igiṫ hic modus nō est hec aīa: τ silr potest ar guī in aliis. Ultimo arguiṫ sic: illa nō sūt idē reali ter: quorū vnū pōt intendi realr τ de facto inten/diṫ altero non intenso: patet ex ter minis: sꝫ modus iste pōt realr intendi τ de facto intendiṫ fm istum doc. subiectum autem nō: ergo τc. His proposi tionibus premissis patet ꝯclusio ꝑncipalis: qꝛ vl ex ꝯiunctione forme ad subiectū dēlinquiṫ aliquis mo dus realis in subiecto vel nō: si nō: euidēs ē ꝯclusio: si sic: τ lꝫ talis modus sit aliqua res: vt patet ex pri ma propositione τ nō sit aliqua res que ē subiectuꝫ vt patet ex scḋa: relinquiṫ ꝙ illud sit idem realr cū forma: vel res medians inter subiectū τ formā: qḋ ē propositū. ꝗ. Scḋa ꝯclusio ꝑncipalis: dato per ipossibile: ꝙ ex ꝯiunctione forme accidētalis ad su/biectū derelinquaṫ aliquis modus realis in subie/cto ꝙ nō sit idē realr: ꝙ eēntia forme: nec res medi ans inter subiectū τ formā: ꝙ talis modus dereli/ct⁹ nō ē esse forme accidentalis a qua derelinquiṫ: cui⁹ oppositū istis doc. videṫ. Probaṫ pmo sic: subie ctū forme accidētalis nō ē eē illius: igiṫ dato ꝙ ex ꝯiūctiōe forme accidētalis ad subiectū derelinqua tur in ipso aliquis modus realis: τc. talis ñ erit eē forme accidētalis: ꝯña ē euidēs qꝛ cū talis modus derelictus: si ponaṫ sit aliqua res: vt pꝫ ex pma ꝓ positiōe precedētꝭ ꝯ̃nis: etiā p eos: si nō sit idē realr cū forma: nec res medians iter subiectū τ formaꝫ relinquiṫ ꝙ sit idē realr cū subiecto: τ hoc ipsi con cedunt de plano: τ añs pbaṫ: lꝫ nulli intelligēti debe at eē dubiū. Primo: qꝛ eēntia forme nō est prior for maꝫ saltē aliqua forma accidētali: τ ꝯstat ꝙ subie ctū pōt eē prius duratiōe saltē aliqua forma acci/dentali. Scḋo: qꝛ nulla substātia est eē forme acci dentalis: τ tñ aliq est subiectū ipius. Tertio: qꝛ su biectū charitatꝭ est aīa siue volūtas: τ ꝯstat: ꝙ nullū istorū ē charitas: ꝗ τc. Tertio sic: τ est quasi cōfir matio siue declaratio precedētis rōnis: nulla mā ē eē existie quātitatꝭ de quo nūc loquimur. Sꝫ talis mo dus derelict⁹ a quātitate in mā: etiaꝫ posito: ꝙ sit possibilis nō ē nisi mā: igiṫ talis modus derelict⁹ ēt si sit possibilis nō ē esse existie quātitatis: minorē ipsi cōcedūt expresse: τ pꝫ ex rōne precedēti. qꝛ cū tal' modus: si ponaṫ sit aliqua res si ñ sit realr quā titas nec res medians iter quātitatē τ māꝫ: relinqꝫ tur ꝙ realr sit ipsa mā τ minor videṫ clara: tū qꝛ quātitas pōt existere sine mā: tū qꝛ eē existētie quā titatꝭ vel nō est res distincta a quātitate vel saltē ñ est substantia: τ mā ē vere substātia: tū qꝛ qḋ ē pu/ra potētia i genere entiū sicē mā nō ē actualē existis forme: igiṫ τc. Tertio ex fundamētis docto. nostri quē tñ iste doc. credit defendere τ declarare: ar⁹. sic: eē forme accidentalis nō ē aliud: ꝙ̄ suū ineē τ in timari subiecto: vt patet ex positione doc. Sꝫ talis modus derelictus a forma in subiecto: etiā si pona tur nō ē idē qḋ suū inesse τ intimari subiecto. ꝗ pba tur minor: qꝛ talis modus derelictus ē idē realiter cū subiecto fꝫ istū doc. τ cōstat: ꝙ inherentia acci dentis nō ē idē realiter cū subiecto cui inheret. Se cundo qꝛ talis inherentia accidentis ē idē realiter cū accidente: vt dicit vna opinio: vel saltē ē modus

accidentis: vt dicit etiam alia et talis modus derelictus a forma in subiecto non est idem realiter cuȝ forma secundum istum doc. nec est modus ipsius forme. sed subiecti stantis sub forma. igiť. Ultimo sic: implicatio cōtradictionis ē formā ēē sine suo ēē sed nō ē iplicatio cōtradictionis formā accidentalē ēē sine tali mō derelicto ex supposito q̄ sit possibil' igiť modus ille nō ē eius ēē: maior patet ex terminis. ꝛ minor ē clara: q2 si ē iplicatio ipsaȝ ēē sine modo derelicto a b ipsa in subiecto. ꝯ. Et confirmať: q2 sicut se habet ēē forme substantialis ad formā substantialē: sic ēē forme accidentalis ad formā accidentalem. Sed ēē forme substantialis nō ē modus derelictus ab ipsa in mā' etiā supposito: q̄ derelinquať de facto cum possit ēē sine tali modo sicut pȝ in aīa separata. igiť ꝛc. Ex ista ꝯclusione. ꝛ presertim ex hoc vltima rōne infero correlarie.

Cōtra S. thomā

Cōtra sanctū thomā ꝛ doc. nostruȝ

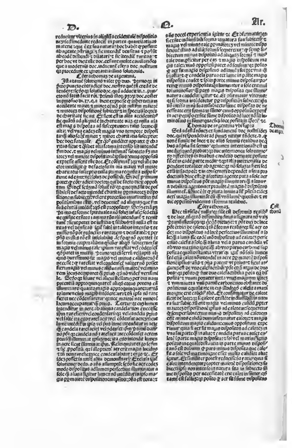
Quod esse accidentalis nō ē suū inesse ꝛ intimari subiecto: deductio ē clara: q2 forma accidentalis pōt ēē ꝛ nō ēē: nec intimari subiecto cū possit ēē sine ipō. Et ꝯfirmať. q2 nō magis inēē ē ēē accidentis: q̄ ꝑ se ēē sit ēē substantie: sed ꝑ se esse nō ē substantie: cū substantia possit ēē sine tali ēē: sicut patet de nā humana assumpta a verbo. Cōclo. 3 Tertia ꝯclusio principalis ē etiā dato per impossibile: q̄ ēē forme accidentalis sit talis modus derelict' a b ipsa in subiecto: q2 nulla forma intentionalis suscipit magis ꝛ minus: quantū ad tale ēē: probať primo sic: si albedo susciperet magis ꝛ min' quātū ad tale ēē: quātitas verius susciperet magis ꝛ minus q̄ albedo: q̄d tn̄ ē falsū ꝛ cōtra oēs: ꝯña probať: q2 illud verius cōpetit quātitati: q̄ albedini q̄d tn̄ cōpetit ei q̄d ē idē realiter cū quātitate: ꝛ nō ē idē realiter cū albedine: patet ex terminis. sed stāte supposito: sic ēēt i ꝓposito: igiť. ꝓbať minor: q2 suscipere magis ꝛ min' stāte supposito tm̄ cōuenit mō qui ē effectus formalis albedinis vt ē ē ipsius: ꝛ iste modus fm̄ istos doc. ē idē realr cū quātitate que ē subiectū albedinis: vt differet realr ab albedine. ꝯ ꝛc. Et silr pōt argui de charitate: q2 si susciperet magis ꝛ min' quātū ad tale ēē: sequereť: q̄ aīa vel voluntas verius susciperet magis ꝛ minus q̄ charitas: q̄d nō videť sane dictū. Scḋo sic: si albedo susciperet magis ꝛ minus quātū ad tale ēē: motus augmētī in albedine nō ēēt dealbatio: nec ēēt motus ad qualitatē sed ad quātitatē: q̄d nullus diceret ꝯña probať: q2 motus fm̄ doctrinā arist. ꝛ oīm phantiū specificatur a termino ad quē: sed in augmento albedinis terminus formalis ē quātitas: nō albedo nec qualitas aliqua: stante supposito: igiť motus augmenti in albedine nō erit motus ad qualitatē sed ad quātitatem: nec erit ꝑ ꝯñs dealbatio. ꝓ' minor: q2 i augmēto albedinis stāte supposito terminus formalis ēēt modus ille derelictus ab albedine fm̄ determinatum gradū. ꝛ hic modus vt dcm̄ ē ꝑ istis doc. ē idē. igiť cū quātitate ꝛ differt realiter ab albedine ꝛ ab oi qualitate: ꝯ ꝛc. Et cōfirmanť iste due rōes sic: subiectū albedinis cū sit quātitas nō suscipit magis ꝛ minus: sed stāte supposito: ē realr idē cū subiecto ipsius: vt patet ex supradictis: igitur esse albedinis nō suscepit magis nec minus nec per ꝯñs albedo quātū ad tale ēē: ꝛ idē videndū ē de qualibet alia forma accidētali. Tertio ad principale: ex fundamētis istoꝝ doc. arguiť sic: qualitas nō augeť fm̄ ēēntiā: igiť nec fm̄ ēē illud: aīs fm̄ ē ꝛ ꝯña ꝓbať: q2 sicut se hȝ modus derelict' a quātitate ad quātitatē ipsaȝ: ita modus derelictus a qualitate ad qualitatē: ꝓpositio patet ex terminis: supposito q̄ tales modi ponanť: sȝ nūc ȝ

extensio que ē modus q̄ quantitas augmentatur nec variať nisi varieť quātitas vt docet experientia: ꝯ ꝛc. Et cōfirmať: q2 effectus cause formalis nunq̄ variať nisi ex variatione cause. Sȝ iste modus qui ponit ēē ipsius forme. ē effect' cause formalis: igiť nō variat: ꝛ per ꝯñs nō suscipit magis nec minus nisi varieť forma: minor est sua: maior probať: quia oīs variatio ē effectiue ab aliquo agente: ꝯ q̄ñ agēs variat modū derelictū ab albedine: vel variat ipm̄ imediate vel variat ipȝ variando albedinē. Si deť scḋȝ sequiť q̄ albedo varieť in se ꝛ nā sua: quod est ꝓpositū. Si deť primū sequiť q̄ agens posset ineffectū cause formalis sine cā formali media q̄d ē impossibile. Et cōfirmať: q2 per idē aliquid generať ꝛ augmentať: sed agens nō pōt generare illū moduȝ nisi gñando formā: igiť nec augmētari nisi augmentando ipsaȝ. Cōclo. 4 Quarta ꝯclusio ē q̄ impossibile ē formā accidentalē ꝛ precise charitatē intendi ꝑ maiorē radicationē ꝛ participationē subiecti nisi sit intēsibilis in nā sua probať primo sic. Impossibile ē formā accidentalē intēdi ꝑ maiorē dispositione subiecti nisi sit intensibilis in ēēntia ꝛ nā sua igiť impossibile ē ipȝ intendi ꝑ maiorē radicationē ꝛ participationē sui a subiecto nisi sit intēsibilis ꝛc. ꝯña ē nota: q2 nō maior vel minor participatio forme nisi ꝑ maiorē vel minorē dispositionem subiecti: vt dn̄t tenentes oppositū. Aīs aūt a quo dependet tota deductio probať multiplr: primo q2 cū illa dispositio sit forma q̄dā intensibilis ꝛ remissibilis: cū possit ēē maior vel minor vel intēdiť fm̄ ēēntiā suā ꝛ habeť ꝓpositū: q2 pari rōne ꝛ alia forma intēsibilis quecūq; intendiť fm̄ ēēntiaȝ: vel intendiť fm̄ ēē ꝑ aliā maiorem dispositionē subiecti ad ipsaȝ ꝛ de illa queraȝ vt prius: ꝛ ꝓcediť in infinitū in dispositionibus istis: q̄d est icōueniēs: vel ē deuenire ad aliquā q̄ fȝ suā ēēntiaȝ itēdiť ꝛ habeť vt prius. Et ꝯfirmať specialr de charitate: q2 cū dispositio illa q̄ magis disponimur ad charitatē nō sit volūtas nec sba ipsi': q2 volūtas vel sba vnius aie nō magis disponit q̄tū ē de se ad charitatē: q̄ voluntas vel sba alterius erit dispositio q̄daȝ voluntati vel aie superaddita: quo posito quero an sit dispositio nālis ꝛ nālr acquisita vel supernālis ꝛ infusa. Si deť primū: sequiť: q̄ ex puris nālib' possimus charitatē intendere ꝛ simpliciter mereri q̄d ē error pelagij: Si deť scḋȝ: queram vt prius an talis dispositio intēdať fm̄ ēēntiam: ꝛ habeť ꝓpositū: q2 pari rōne poterat charitas intendi fm̄ ēēntiaȝ cū sit quedā forma supernālis ꝛ infusa: vel solū fm̄ ēē ꝑ aliam maiorē dispositionē subiecti: ꝛ de illa queram vt prius: ꝛ procediť in infinitū: vel erit deuenire: ꝛc.

Thomas de argen.

Tomas de argentina. i. di. 17. q. 1. ar. 2

Sed ad istam rōnē in suo sil' quidā doc. noster nitiť rn̄dere. d. q̄ q̄uis illō argumētū aliquā apparētiā habeat de alijs accidentibus magis ꝛ minus susceptibilibus via naturali. de charitate tn̄ ꝛ gratia ceterisq; virtutibus a deo per creationē infusis nihil ꝯcludit: q2 oēm talē formā deus pōt fm̄ magis ꝛ minus intimare subiecto nulla preuia requisita dispositōe: ita q̄ eadē ēēntia charitatis indiuisibilis fm̄ gradus ēēntiales fm̄ q̄ magis a suo creatore intimať subiecto ꝛ intimius radicať in eo fm̄ h̄ bat magis ꝛ nobilius esse subiecto ꝛ magis participať a subiecto. Sed quantū ad susceptionē magis ꝛ minus prout est in rebus nālibus videt iste doc. sicut ꝛ doc. noster scḋo suo quolibet. q. 14 d. q̄ intēsio ꝛ remissio que ē in secundis qualitatibus reducitur vlterius in intensionē ꝛ remissionē que est raritate et densitate. hec autē que ē in raro et denso

reducitur vlterius in aliquã accidentalē dispositionez: sed immediate redocit in partes quantitatiuas materie: que ē ex sua natura: hoc habēt q possunt ab agente cõstringi: et sic intendit densitas: et possūt ab eodē distendi et dilatari: et sic itendit raritas: et per hoc vt dicit iste doc. cessant multe cauillatiões que a modernis doc. inducunt cõtra doc. nostrum: q procedunt ex ignorantia illius solutionis.

Cõtra thomaz de argentina.

Ista tamē solutionõ valet pp duo. Primo q in primo puncto cõtradicit doc. nostro quē tñ credit defendere: secūdo q solutio doc. quã adducit in. 2. puncto nõ satis facit rõi. Primū istorū pz: q doc. noster in primo suo di. 17. q. 8 dicit expresse q inherentia in accidente maior et minor eē nõ pōt nisi ſm maiorē et minorez dispositionē subiecti: et in speciali loquēs de charitate sic ait. Et sicut est in aliqs accidentib᷒ sic quãtū ad aliquid ē in charitate naz q nulla aia est mag᷒ disposita ad susceptionem talis forme q̄ alia: vel vna eadez est magis vno tempore disposita q̄ alio secūdū maior et minor charitatis susceptio: hec doc. formalr. Ex qb᷒ euidēter apparet q charitas sicut et qlibet alia forma intensibilis intendit ſm doc. et magis vel minus intimat̃ subiecto ſz maiorez vel minore dispositionē ipsius: cuius oppositū expresse asserit iste doc. Et cõfirmat̃: q vel iste doctor intelligit q de facto sit in aia maior vel minor charitatis susceptio nulla prima requisita dispositione ad eam: vel soluz de possibili. Si dicat̃ primum patet q cõtradicit doctori qui de facto dicit oppositum. Si dicat̃ scdz nõ soluit rõ: q quicquid sit de possibili: ſt de facto intendit̃ charitas pp maiorez dispositionem subiecti: vel erit processus in infinitū in dispositionibus istis. vel deueniet̃ ad aliquaz que ſm suã eētiã intēdit̃: qd est propositū. Scdz etiã pz. Primo q forme spirituales nõ soluz infuse: sed etiã acquisite exñtes i anima rõnali intendunt̃ et remittunt̃: sicut patet de iustitia et silibus: et tñ nulla est ibi raritas vel densitas igit̃ saltē in talibus intensio et remissio nõ pōt reduci in raritatem et densitatē: et per cñs in istis rõ est insolubilis. Scdo q nõ oportet ēt in formis corporalibus qñcũq aliqd subiectum sit magis vel minus tale ipsum rarefiat vel cõdenset̃ qd patet in multis. Primo q cũ ferrū vel lapis aliquis durissimus sit magis vel minus calidus: nõ ē necesse: q rarefiat vel condenset̃: aliter nõ posset fieri magis vel minus calidus nisi maiorē vel minorem locuz occuparet q̄ prius qd nõ videt̃ verisimile. Scdo q si lune vel alicui stellaruz per diuinam potentiã approquinquaret̃ aliqd corpus potens eã illuminare quanto magis approquinquaretur tãto lumen eius magis intēderetur: et tñ ipsa nõ rarefieret nec cõdensaretur q nec maiorē nec minorē locum occuparent q̄ prius. Tertio q cũ lumen intenditur in aere ab aliqua candela non ē necesse ipm rarefieri vel condensari: q vel candela prius vel saltē ita cito rarefacit: vel cõdensat aerez: sicut lume intēdit̃ in ipso vel prius lume intenditur in aere q̄ candela rarefaciet vel cõdenset ipm. Primū dari nõ pōt q candela nõ rarefacit: nec cõdenset aerem prius q̄ illuminat ipsuz: nec ita cito intendit lumen in aere sicut illuminat ipm. Relinquitur ergo scdm et sic ppositū. q i illo priori aer erit magis lucidus et tñ non rarefiet: nec condensabitur: ergo et c. Et idez posset in multis aliis demonstrari. Exclusa igit̃ solutione: deducto añs assumpti: scdo sic aer eodez modo dispositus ad lumen perfectius illuminatur a sole q̄ a luna: igitur lumen nõ intēditur in ipso magis pp maiorē dispositionem ipsius: cñia est nota: et añs docet experientia igitur et c. Et cõfirmatur: q si exñte indiuisibili forma in natura sua subiectū et magis vel minus tale pp maiorez vel minore dispositionē illius ad illã: forma sequeretur: q semp subiectum minus dispositū ad aliquaz formã et minus tale dum pficitur per eaz et magis dispositum magis tale: cuius oppositū patet ad sensum: q posito q aer sit magis dispositus ad lumē i sua pte vna q̄ in alia: et q candela parua ect lume in parte magis disposita causet et sol in parte minus disposita: patet q minus dispositus illuminatur a sole erit multo luminosior q̄ pars magis disposita que illuminatur a candela: igitur et c. Et cõfirmatur vlterius: q si forma intēderetur pp dispositionē subiecti: ipsa nõ intēsa in nã sua in subiecto sūme disposito de necessitate erit forma in sūmo: cuius oppositū experit̃ in aere: q ipso exñte sūme disposito ad lucē nõ sit luminosius in sūmo: quacũq luce posita in ipso: et c.

Thomas de argentina vbi supra.

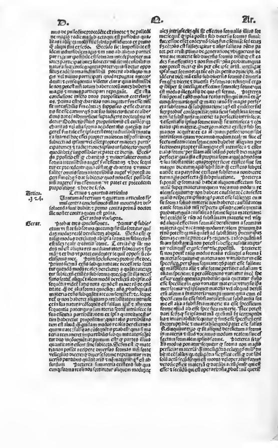
Sed ad istã rõnez et fundamentū doc. nostri idez doc. qui respondebat ad primuz nititur rñdere. d. q nõ ē simile de luce et de aliis formis realibus de qbus ad pñs sit sermo: q lumen intentionalr est in medio: quod probat: q due intentiones solo numero differētes in duabus candelis veritate possunt sil eē in eadē parte medii: et q talia intentionalia dependent totaliter ab agente: q nõ soluz in fieri sed etiã in facto eē: et in conseruari dependet a suo productiuo: hinc est: q a fortiori agente puta a sole aer minus dispositus pōt magis illuminari q̄ a luna vel a debiliori agente: et aer prauior ē magis ē dispositus illuminet̃. Hinc ē ēt q plura lumina sil pñtia eidez aeri magis illuminãt eũ q̄ vnū lumē: quorū oia et vt dic oppositū videmus i formis realibus.

Cõtra thomaz.

Hec tñ rñsio ē nulla: q sile est de formis realib᷒ et de luce. tñ q rõ dissimilitudinis assignata nõ valz. Primū istorū pz: q qcqd dictuz ē: et pōt dici de luce pōt et dici de calore q tñ ē forma realis: q sicut aer eodez mõ dispositus ad lucē perfectius illuminat̃ a sole: q̄ a luna sic eodē mõ dispositus ad calorez perfectius calefit a sole q̄ a luna vel a parua candela vel ab vno maximo igne. q̄ ab vno paruo carbone supposita equali distantia vtrius q igit̃ nõ solū lumen sed etiã calor nõ intendit̃ in aere pp maiorē dispositionē ipsius: añs et cñia patent vt prius: et sicut argutuz est de vno calefactibili pōt etiã argui de duobus: q posito q sint duo calefactibilia pomia eq dispositã: et vnum ponatur iuxta vnuz magnum ignez et vnum iuxta vnū paruū carbonē non obstante dispositionis equalitate in eis illud q calefit a maximo igne erit calidi᷒ alio. Et confirmatur de calore sicut de luce: q si calore existēte indiuisibili in natura sua subiectū erit magis vel minus calidū ppter maiorez dispositionē ipsius ad calorem: sequeretur q semper subiectum minus dispositum ad calorem erit minus calidū dum informatur calore: et magis dispositum magis calidum: cuius oppositum experimur: quia si aer sit magis dispositus ad calorez in vna sui parte q̄ in alia: et candela parua causet calorē i parte magis disposita: et sol vel maxim᷒ ignis positus in equali distantia in parte minus disposita nõ est dubium q pars minus disposita que calefit a sole vel maximo igne esset multo calidior alia: igitur. Et similiter potest reduci scda ratio: quia si calor intenderetur propter maiorē dispositionez subiecti ipso non intenso in natura sua in subiecto sūme disposito per necessitatē erit calor in sūmo: qd tamē est falsuz: q posito q aer sit sūme dispositus

ad calorem adhuc nõ fit calidũ in summo qñocũq3 calore positu in ipso quia si calefiat ab vno paruo carbone non fiet calidus in summo: qz adhuc calidior fieret ab vno maximo igne simul cum carbone: vel si carbo ille magis approximaretur sibi. Sed ad hec iste doc. conatur respondere: ad illud quidez de duobus calefactibilib9 per omnia eque dispositis dicit q predicto casu posito quãuis talia passa in principio sint eodemmodo disposita: perseuerante tamẽ actione predictorũ agentium circa huiusmodi passa media e fit difformis dispositio: qz ille maximus ignis rõne sui predominij super tale passum velociter dispon. ipsũ z intese: pp̃ter qd tale passum quãuis non recipiat plures gradus caliditatis quantũ ad essentiam: q̃ aliud passum: illa tamen caliditas tribuit sibi magis ee calidum rõne maioris dispositionis inducte per actionez ipsius ignis ipsũ alterantis. Et ex his patet satis: qd iste doc. diceret ad rõnem principalẽ z p̃ma3 confirmationem. Ad scdam vero confirmatione dicit q aer vel quocũq3 alio subiecto existente summe disposito ad calorem carbo ita perfectam calorem non causaret in ipso sicut maximus ignis: imo vna sola scintilla corrũgens talem materiã summũ calorem induceret et in eam sicut ad sensũ videmus de scintilis excussis de lapide si cadat in fauillam extinctam vel in aliã escam sufficienter dispositam. Iste tamẽ euasiones nõ euacuant rõnes: nõ quidẽ prima: qz illa duo passa in principio sint eodem modo disposita z tamen in principio nõ sint equaliter calida: qz proq̃cunq3 mensura: qd calefit a maximo igne est calidius eo: qd calefit a paruo carbone: supposita equalitate distantie z dispositionis. Et cõfirmatur: quia illa duo passa que ponunt̃ in principio eodem modo disposita vel sunt eodem modo disposita per aliqd tempus vel per aliquod instans: nõ quidẽ p instãs qz esset dare vltimum in quo essent eodẽ modo disposita: tum qz actio istorũ agentium rõne cuius sit difformis dispositio fit in tempore nõ in instanti: igitur per aliqd tempus z pro nullo tempore sunt equaliter calida: qd est propositũ. Preterea: vel illa duo passa pro mensura illa pro qua ponunt̃ eodem modo disposita equaliter calefiant a maximo z a paruo carbone: vel nõ. Si nõ: propositum. Si sic igitur ignis nõ magis disponit ad calorẽ passũ: quod ageret: q̃ carbo: qz in subiectis equaliter dispositis equaliter calefaciẽdo non possunt inequales dispositiones inducere: tũ nullum istorũ inducat dispositionem ad calorem in passo nisi calefaciat ipsum: nec per cõs maiorez nisi magis calefaciat. Et cõfirmatur qz ex quo pro illa mensura in qua huiusmodi passa ponunt̃ eodẽ modo disposita: magnus ignis nõ magis calefacit nec maiore calorẽ inducit in passo: q̃ carbo: nec poterit assignari rõ cur magis disponat ipsũ. Preterea: si ista solutio sit possibilis nõ oporteret eos dicere: q nõ eẽt simile de formis realib9 z de luce: quia sicut nunc responderẽ de calore possent etiã respondere de luce z dicere: q aer eodẽ mõ dispositus ad lucez in principio perfectius illuminatur sicut perfectius calefit a sole: q̃ a parua candela rõne maioris dispositionis inducte per actionez solis ipsũ alterantis. Et ad veritatez negare hoc in vno z cõcedere in alio est ad placitũ z sine ratione loqui. p3 igit̃ q ista p̃ma solutio nõ satisfacit: nec scda. Prima qz non magis repugnat subiecto summe disposito ad calorẽ magis z minus calefieri q̃ subiecto summe disposito ad lucez magis z minus illuminari: z tñ scdm est possibile per eum: igitur p̃imũ: zc. Secundo qz ad illam solutionem sequitur q in calefactibili disposito summe ad calorẽ non solũ maximus ignis: sed etiam deus non posset perfectiorem calorẽ producere: q̃ vna scintilla q̃tũcũq3 minima: quod nõ videt̃ bene dictum: p̃ña patet: qz talis scintilla vt dicit summum calorem induceret.

Tertio etiã po sito: q in calefactibili summe disposito ad calorem per necessitatem fit calor in summo: q est satis euidenter falsum: tũ qz si infiniti ignes essent nõ magis calefacerent q̃ minimus carbo: tum quia ignis magis approximatus non intenderet calorem in ipso: que sunt satis euidenter absurda. Adhuc tamẽ nõ videt̃ necessarium de qualibet alia forma reali: qz posito q aliqua potentia visiua sit summe disposita ad videndum: adhuc nõ est necesse eam habere visionem in summo: qz poterit in ipsa magis vel minus intendi propter maiorem vel minorem claritatem medij vel distantiã obiecti: clarius enim videbit si medium sit debite illuminatum z obiectum in proportionata distãtia: q̃ si obiectum magis distet vel mediũ non sit illuminatum sufficienter. Exclusis igit̃ istis solutionibus patet: q simile ẽ ois de formis realibus z de luce: qd erat p̃mum declarandũ. Scdm vero probat̃ videlz qz rõ dissimilitudinis assignata in prima solutione sit nulla: quia aer minus dispositus ad lucem non ideo magis illuminat̃ a sole: q̃ magis dispositus illuminat̃ a luna: quia lux que in ipso causatur a sole in facto esse z in cõseruari dependet ab agente fortiore sicut isti doctori videt̃: quia posito: q deus cõseruet immediate totũ lumen causatũ a sole in vna parte aeris z totũ lumen causatũ a luna in alia parte sic q nullum eorũ dependeat amplius a sole vel a luna vel nulla alia mutatio fiet circa partes illas: adhuc vna pars aeris erit lucidior alia: sicut prius: tñ lux nõ conseruabit̃ in ea ab agente fortiore: quia in vtraq3 parte cõseruat̃ a solo deo: ex supposito: vel posito: q solus deus cõseruat immediate totũ lumẽ causatã a luna in aliqua parte aeris nulla alia mutatio luminis facta circa partẽ illã: adhuc pars aeris cuius lux conseruat̃ a sole erit lucidior illa z tamen lux nõ cõseruat̃ ab agente fortiore: imo a debiliori q ergo aer magis illuminet̃ a sole: nõ ideo ẽ: qz lux que causat̃ a sole cõseruat̃ ab agente fortiore: sz qz in se est maior intensiue. Improbata igitur illa solutione deduco assumptũ ãns. tertio sic: si forma accidentalis intenderet̃ propter maiorẽ dispositionẽ subiecti ipsa nõ intensa in natura sua: sequeret̃ q forma substantialis esset intensibilis z remissibilis sicut accidentalis: qd est falsum z cõtra eos: cõsequentia videt̃ nota: qz subiectũ siue materia forme substãtialis potest esse magis z minus disposita ad illã formam substantialẽ sicut subiectũ siue materia forme accidentalis ad formam accidentalez. Videmus enim q aliqua corpora sunt magis disposita ad aliã: q̃ ad aliã z q aliqua materia est ad formaz ignis magis disposita q̃ alia: z sic de multis alijs igitur zc. Scdo ad principale arguo sic: si forma accidentalis intenderet̃ propter maiorez radicationem sui in subiecto: ipsa non intensa in natura sua: semper forma magis radicata z firmius inherens subiecto eẽt intensior formã minus radicata z debilius inherente: cũ3 oppositũ patet ad sensum: qz multotiens videmus q rubor ex vereciidia proueniens qui tñ est passio quedaz faciliter delibilis est in aliquo maior z intẽsior q̃ sit in alio cũ rubor naturalis qui est passibilis qualitas z magis firmatus z radicatus in subiecto. Et idem vide

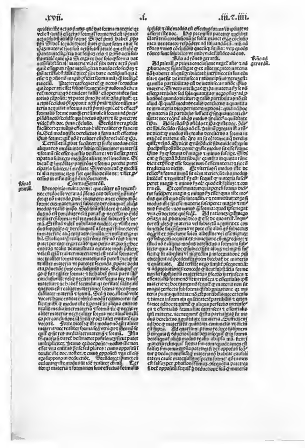
mus de palledine procedente ex timore et de palledine magis radicata sub ecto qui est passibilis qualitas: aliquis qui multi fiunt subito pallidiores ex primo quam aliqui sint ex scdo. Secundo sic: impossibile est idem indivisibile magis et minus ab aliquo participari: igitur impossibile est formam intendi propter maiorem participationem subiecti: nisi sit intensibilis in natura sua: consequentia patet: quia si detur oppositum eadem forma indivisibilis poterit ab aliquo magis vel minus participari quod repugnat antecedenti: et consequentia videtur clara: quia indivisibile non potest nisi totum haberi: totum autem haberi et magis et minus participari repugnant. Ex ista conclusione infero duas propositiones correlarias. Prima est quod charitas non augetur secundum esse nisi sit intensibilis secundum essentiam supposito quod esse charitatis sit esse earum quod dat suo subiecto sicut esse albedinis dat esse album: sicut supradictis doctoribus videtur. Deductio istius propositionis est eadem: quia charitas vel alia forma accidentalis quecumque augeretur secundum tale esse ipsa existente indivisibili in natura sua: vel hoc esset propter maiorem dispositionem subiecti ad ipsam: vel esset propter maiorem participationem et radicationem ipsius in subiecto: quorum quodlibet est impossibile: ut patet ex dictis. Secunda propositio est quod charitas et universaliter omnis forma intensibilis augetur secundum essentiam et hoc sequitur ex precedenti: quia constat quod charitas et universaliter omnis forma intensibilis augetur vel potest augeri secundum esse: quod dat subiecto quod non esset possibile nisi augeretur secundum essentiam: ut patet ex precedenti propositione et hoc de scdo.

Articu. 3 et 4. Tertius et quartus articulus

Quantum ad tertium et quartum articulos simul contra conclusiones istas movenda et dissolvenda sunt dubia: et primo contra primam doctor ille noster contra quem est posita.

Gerardus ubi supra.

Gerar. Probat tres conclusiones. Prima quod subiectum ut stat sub forma quecumque sit illa sortitur quendam modum realem derelictum ab ipsa. Secunda est quod talis modus derelictus ab ipsa forma in subiecto non est idem realiter quod essentia forme. Tertia est quod ille modus non est aliqua res medians inter subiectum et formam: et ex his ut patet euidenter sequitur oppositum conclusionis mee. Primam conclusionem probat iste doc. Primo sic: materia existens sub quantitate necessario sortitur quendam modum realem derelictum a quantitate: igitur subiectum existens sub forma quecumque sit illa necessario sortitur aliquem talem modum derelictum ab ipsa: consequentia videtur satis nota: quia non est maior ratio de quantitate quam de alia forma quacumque: antecedens probatur: quia si materia existens sub quantitate non sortiretur etc. sequeretur quod non haberet aliquam partibilitatem intrinsece in sua natura: consequens est falsum igitur et antecedens: consequentia patet: quia si materia sortiretur intrinsece in sua essentia partibilitatem ex ipsa quantitate statim haberetur propositum: quia talis partibilitas non est aliud quam quidam modus realis derelictus a quantitate: falsitas consequentis probatur: quia si materia remaneret impartibilis sub quantitate: sequerentur duo inconvenientia: primum est quod partes illius quantitatis essent sine subiecto. Secundum est quod materia non posset recipere diversas formas nisi forte velle quis dicere: quod diverse forme reciperentur in diversis partibus quantitatis et non materie: quod est absurdum. Preterea si materia existens sub quacumque forma reali non sortiretur aliquem modum realem intrinsecum qui sit effectus formalis illius forme: sequitur quod ipsa posita sub diversis formis simul: successive esset eadem non solum secundum essentiam: sed etiam secundum esse: consequens est falsum: igitur et antecedens: falsitas consequentis patet per arist. primo de generatione ubi querens de unitate materie sub diversis formis dicit quod est eadem secundum essentiam et non secundum esse: consequentia probatur: quia non potest dici quod ibi per esse ipse arist. intelligat ipsasmet formas: quia tunc esset ibi petitio principii. nam idem erit dicere materiam existentem sub diversis formis esse diversam secundum esse: et dicere et diversa secundum formas: relinquitur ergo quod ibi per se intelligat effectum formalem forme: qui est modus ille realis de quo est sermo. Preterea si non ponatur talis modus realis relinqui in materia ex quacumque forma: sequitur quod materia non sit magis perfecta sub forma quam sub privatione: quod est euidenter falsum: probatur consequentia: quia sicut substantia forme non sit substantia materie: ita perfectio intrinseca et essentialis ipsius forme nunquam sit intrinseca et essentialis ipsi materie. Si ergo materia existens sub forma non acquirat ex ea aliquam perfectionem sibi intrinsecam quam vocamus modum realem sive effectum formalem forme non habebit aliquam perfectionem propter illam: que est intrinseca et essentialis forme: per illam autem solam non potest dici magis perfecta: quia illa est propria forma: quemadmodum et sua substantia: quapropter sicut existens sub forma non dicitur magis substantia quam existens sub privatione: ita pari ratione existens sub forma non diceretur magis perfecta quam sub privatione. Preterea si ponatur quod forma non habeat aliquem effectum formalem super materiam quem vocamus modum realem sequitur quod non habeat causalitatem cause formalis respectu ipsius: quod patet esse falsum: quia cum sit forma solius materie non haberet causalitatem cause formalis nisi respectu ipsius: consequentia probatur: quia causalitas forme supra materiam: vel extendit se usque ad substantiam materie vel usque ad aliquem effectum formalem derelictum a forma in materia quem vocamus modum realem primum dari non potest: quia materia quantum ad substantiam precurrit ipsam formam cum sit prior ea secundum originem. et ideo quantum ad suam substantiam non potest subesse causalitati prius: relinquitur ergo secundum: et sic propositum. Preterea si non ponitur talis modus realis relinqui a forma in materia sequitur quod materia non variabitur in esse specifico per ipsam formam: quod patet esse falsum: quia materia subiecta alie et alie forme pertinet ad aliam et aliam speciem: et per consequens variatur in esse specifico: consequentia probatur: quia queratur de isto esse specifico in quo variatur materia: utrum sit ipsamet forma: vel ipsamet materia vel aliquid derelictum a forma in materia: non primum: quia cum esse specificum sit esse substantiale: sicut substantia forme est alia a substantia materie ita esse specificum forme aliud ab esse specifico materie. Nec potest dari secundum quod sit ipsamet materia: quia cum materia sit incorruptibilis et invariabilis: sequitur quod suum esse specificum erit incorruptibile et invariabile: quod patet esse falsum. Relinquitur ergo quod sit aliquid derelictum a forma in materia et illud vocamus modum realem sive effectum formalem ipsius forme. Preterea si talis modus ponatur sequitur quod forma non magis perficiat materiam quam intelligentia celum: quod nullus dubitat esse falsum: quia intelligentia sic perficit celum quod dat sibi solum actum secundum qui est motus vel operatio: forma vero sic perficit materiam quod dat sibi actum primum qui est esse: et secundum qui est operari: consequentia probatur: nam queritur

quid sit iste actus primus quem dat forma materie: quia vel est quidã effectus formalis forme: vel est ipsemet actus substãtialis forme. Si detur primũ habetur propositũ. Si detur secũdũ: dicetur stati quod sicut forma dat se ipsam materie siue suũ actũ substãtialẽ qui est idẽ quod ipsa: ita intelligẽtia dat se ipsam celo: et per consequens actũ substantialẽ qui est ipsa. Si ergo ex hoc solo quod forma dat actũ substãtialẽ materie videtur sibi dare actũ primũ qui ẽ esse: pari rõne intelligẽtia dando celo se ipsam et suũ actũ substãtialẽ dicetur sibi dare actũ primũ qui ẽ esse: et per consequens nõ magis perficiet forma materiã quam intelligẽtia celũ. Preterea: sequeretur quod actus secundus qui ẽ operari esset solius forme: ita quod nullo modo cõueniret materie: quod ẽ euident falsũ: cũ operatiões sint totius cõpositi: vt patet primo de aia: cõsequentia probatur: quia actus secũdus presupponit actũ primũ: et ideo nisi materia acquirat a forma actũ primum qui ẽ esse et effectus formalis forme nunquam erit simul cũ forma ad principiandũ actũ secũdũ: qui ẽ actus operari: et sic patet: vt videtur isti doc. prima cõclusio. Secũdã vero probat faciliter: quia nullus effectus ẽ idẽ realiter quod sua causa. Sed modus iste derelictus a forma est effectus ipsius forme: igitur nõ ẽ realiter cũ ipsa: vel idẽ quod ipsa. Tertiã etiã probat faciliter: quia si iste modus esset aliqua res media inter subiectũ siue inter materiã et formã tunc esset questio de ista re: vtrũ esset participata a subiecto mediãte alia re vel imediate. Si dicatur quod imediate: pari rõne et forma poterit participari a subiecto imediate. Si vero dicatur quod mediãte alia re: tunc iterum fiet questio de illa re: et fiet processus in infinitũ: quod ẽ incõueniens.

Rño ad gerardũ.

Contra Gerardũ.

Hec opinio multa ponit: que cõiter nõ tenentur: nec credo esse vera: ad presens eas discurrẽ nõ intẽdo: quia nõ intendo principaliter inquirere: an ex cõiunctiõe forme cum materia vel subiecto derelinquatur aliquis modus realis in ipso. Sed solũ ostẽdere quod talis modus nõ est ponẽdus: vel si ponatur quod necessario ẽ idẽ realiter cũ forma: vel res media inter subiectũ et formã. Et istud videtur mihi satis euidẽs: quia vel iste modus suppositio quod derelinquatur a forma in subiecto: vel in materia ẽ aliqua entitas vel nulla. Si nulla: ergo nihil. Si aliqua: aut realis vel rõnis tantũ: nõ rõnis tantũ: vt patet per eũ: ergo realis: quo posito arguo sic: hec entitas realis demonstrata entitate modi predicti: vel est etiã realiter materia: vel est realiter forma: vel nec realiter forma nec materia: nõ potest dici quod sit realiter materia vt patet ex secunda propositione deducta productiõe prime conclusionis mee. Relinquitur ergo quod sit realiter forma: et sic habetur prima pars illius conclusionis: vel quod nec sit realiter forma nec realiter materia: et sic habetur secunda: quia entitatẽ illã realẽ que non est realiter materia nec forma voco rẽ mediã inter materiã et formã. Sed si doctor iste nõ vult vocare hanc entitatẽ rẽ: sed modũ: reciton curo: sufficit mihi quod modus iste si ponatur sit aliqua entitas realis media inter materiã et formã: sic quod nec sit realiter materia nec realiter forma: nec aliud intelligo per conclusionẽ illã nisi quod omnes tales entitatẽ ego vocorẽ. Forte dicetur: quod iste modus nõ est realiter materia: nec realiter forma sed vtrũque: et ideo nõ sequitur quod sit res media inter materiã et formã. Ista tamen euasio si daretur destrueret positionem: sicut patet multipliciter. Primo quia hoc posito modus ille non esset vna entitas per se: sed plures: cuius oppositũ intendit iste doc. noster. et cuius oppositũ vna cũ eis ego suppono in deductiõe. Secũdo: quia ipsemet cũcedit quod iste modus sit idẽ realiter cũ materia. Tertio: quia materia et forma non sunt effectus formalis ipsius: et iste modus est effectus formalis ipsius: vt asserit iste doc. Ex premissis patet quod quelibet illarum trium conclusionũ sit falsa: manet ergo cõclusio vnica nec teneor respõdere ad saluandã eã. nisi ad rõnes vnius cõclusiõis quecunque sit illa: verum quia rõnes sunt solubiles vt mihi videtur: rñdeo ad eas.

Rño ad rõnes gerardi. Rño ad gerardũ.

Ad primã probatione conclusione negetur ãñs: et ad probationem: si intelligat quod ex ante negato: materia nõ haberet aliquã partibilitatẽ intrinsece in sua essentia: et quesit de intrinseca ratione ipsius verum est: quia nulla partibilitas est de intrinseca ratiõe ipsius materie. Si vero intelligat quod ipsa materia secundum se nõ esset partibilis: sed sola quantitas: nego cõñam: ad probationẽ quando dicitur: quod talis partibilitas nõ est aliud quam quidã modus realis derelictus a quantitate in materia dico per interemptionẽ: quia ad hoc quod materia sit partibilis sufficit quod sit quantitati cõiuncta: nec requiritur aliquis modus derelictus a quãtitate in ipsa. Ad secũdã propositionẽ dico et ipsa quod iste doc. cõdicit sibi. secũdo rñdeo ad eã. Primũ probo: quia in ista rõne dicit: quod modus iste realis derelictus a forma in materia ẽ esse materie: tunc quero an sit esse forme a qua derelinquitur: vel nõ. Si dicit quod nõ: cõdicit sibi euidenter: quia in principali positiõe ponit quod iste modus sit esse forme ipsius secundum quod forma dicitur magis et minus suscipere. Si dicat quod sic: etiã cõdicit sibi: quia infra in quinta rõne dicit expresse quod esse forme non ẽ esse materie: et sic cõtradictia in dictis. Et vlterius si modus iste derelictus a forma in materia sit esse materie: cũ talis modus intẽdatur et remittatur secundum eum: sequitur quod materia susciperet magis et minus secundum esse: quod est falsum: et contra eũ. Et confirmatur: quia per eũ forma dicitur suscipere magis et minus secundum esse: quia iste modus qui est eius esse intenditur et remittitur: ergo si modus iste sit esse materie susciperet magis et minus secundum esse: non minus quam forma: quod ipse negat vna cũ doctore quẽ sequitur. Ad rationes igitur nego cõñam: et ad probationẽ dico quod esse de quo arist. loquitur est idem quod materia vel subiectũ acquirit ex coniunctiõe sui cũ forma vt potest esse albũ quod subiectum acquirit ex cõiunctione sui cũ albedine vel esse nigrum: quod subiectũ acquirit ex cõiunctione cũ nigredine: et istud nõ ẽ aliquis modus derelictus a forma in subiecto: quia ad hoc quod subiectũ sit album vel nigrũ sufficit quod sit albedini vel nigredini per informationẽ cõiunctum: sicut ad precedentem rõnem dicebatur de materia et quãtitate. Ad tertiã: nego similiter cõsequentiam: et ad probationem: concedo quod sicut substãtia forme non sit substantia materie: ita perfectio intrinseca et essentialis forme nõ sit intrinseca et essentialis ipsi materie: ex hoc tamen nõ sequitur quod materia non sit magis perfecta sub forma quam sub priuatione: quia materia priuata quãtitate nõ est partibilis nec extensa: et tamen informata quãtitate: ẽ partibilis et extensa: nec ad hoc requiritur quod aliqua perfectio intrinseca et essentialis forma fiat intrinseca et essentialis ipsi materie. nec requiritur quod ista partialitas sit modus derelictus a quãtitate in materia. Sufficit enim ad hoc quod materia sit quãtitati coniuncta: vt dictũ est supra. Ad quartam: primo reduco rationem contra eum: quia si deductio illa sit bona: sequitur quod in forma derelinquatur aliquis modus realis ab ipsa materia. sicut in materia relinquitur forma secundum eum: quod tamen est falsum secundum omnes: cõñam patet: quia si detur oppositũ sequitur per deductionem suam: quod materia nõ habeat causalitatem cause materialis respectu forme: quod tamen est falsum per probationem suam. cõsequẽtia patet: quia si detur oppositũ: sequitur per deductione suã quod materia

nō habeat causalitatem cause materialis respectu forme. qđ tñ est falsuz per probationē suaz: qr cum sit materia solꝰ forme nō habet causalitatē cause materialis nisi respectu ipsiꝰ: qđ patet falsuz τ tñ ipse sic deducit de fama. Ad rōnez potest rñderi dupliciter. pmo admittēdo ꝯsequēs: qr nō videt ꝙ forma habeat causalitatē cause formalis respectu materie: sꝫ respectu cōpositi: qr nec sit materia: nec sit forma. sed totuz cōpositum. 7. meta. Secūdo negādo ꝯñam: qr posito ꝙ in bono sensu concedat ꝙ forma habet causalitate cause formalis respectu materie: τ materia causalitatē cause materialis respectu forme. adhuc nō erit necesse. ponere tales modos derelictos: qr cause itrisece cuiusmōi sunt materia τ forma ſm multos nō habent effectꝰ distinctos a se. Ad quintā nego ꝯñaz: τ ad pbatione dicitur ꝙ illud esse specificū in quo variat materia nō est materia ꝑ se nec forma: nec ē modus derelictus a forma in materia: sed ē materia exñs sub forma: vel forma vnita materie: qr sicut ad hoc ꝙ materia sit extensa sufficit ꝙ sit quantitati cōiūcta: ita ad hoc ꝙ habet tale esse sufficit ꝙ sit tali vel tali forme coniūcta vt patet ex dictis. Ad sextā nego ꝯñaz: τ ad pbatione patet quid dicendū: qnia actus pmus quē dat forma materie non oportet ꝙ sit modus realis distinctꝰ a forma: quia ad hoc ꝙ forma dat materie actū pmū: qui est eē. sufficit ꝙ materia p informationē sit ꝯiuncta illi forme: vt dictū est supra. Ad vltimā etiā nego ꝯñaz ad sensum suū: qr ꝯcedo ꝙ operatiōes sunt totiꝰ cōiuncti et ad pbationē dico ꝙ patet quid dicendum: qr materia pōt habere a forma actū pmuz qui ē eē: circūscripto omō derelicto ab ipsa: vt patet ex dictꝭ. Sic igit possent rñdē ad ista ꝯ rōnes q̄ negarent cōclusionē istā.

Ad rōnē vero pro secūda ꝯclusione diceret sicut tactū est supra ꝙ lꝫ cause extrisece habeāt effectꝰ distinctos a se nō tamē intrisece: Ad rōnez aūt tertie ꝯclusionis: ꝯcedo: ꝙ res illa que ē modus derelictus a forma i subiecto si ponat distīcta ab vero ꝙ pticipat a sbiecto imediate τ non mediate alia re. Et qñ dicit ꝙ pari rōne forma potest participari a subiecto imediate. nego: qr non est simile de forma τ de modo derelicto a forma: τ ꝯsertiꝫ si modus iste nō sit nisi participatio forme: vt videt isti doctori sicut nō est de essentia τ eē. ſm doc. nostruz. nec de fundamēto τ relatione ſm multos: imo si deductio illa esset bona pbaret ꝙ esse non distinguit realiter a essentia: qđ est cōtra euz: τ ꝯ doc. quez sequit. τ ꝙ nulla relatio distingueret realit a suo fundamēto: cuiꝰ oppositū videt. multis vt declarabit alias. Talis ergo modus arguendi tm̄ tenet in his que sunt eiusdez rōnis sicut declarat doc. noster τ bene suo tractatu de esse τ essentia. q. 9. i solutione argumēti. igit rōnes istaruz ꝯclusionū patet nō cōcludere. ꝙcquid sit de veritate earū: qr quātū ptinet ad ppositū meū sufficit negare alterā earū: q̄cūq; sit

S. Tho. illa vt dictū est supra. Cōtra secūdā τ tertiā cōclusionē posset argui. verū qr doc. iste cōtra quē sūt posite nō pbat: sed supponit opposita eē veras. τ difficultas earū pncipalit ꝯsistit in quattuor: super sedeo ad presens. Cōtra quartā vero ꝯclusionē τ eius correlarias ppositiōes est opinio sancti thome τ doc. nostri: qui ponit charitatē τ vniuersalit omnē formā itensibile suscipere magis τ minus solū ſm esse ſm ꝙ dat magis τ minus esse a sbiecto: ſꝫ maiorē τ minorē dispositionē subiecti ipsiꝰ siue ſꝫ radicatiōē maiorē τ pticipationē sui a subiecto qđ idē ē: qr maior τ minor pticipatio vel radicatio forme in subiecto siue maiori τ minori dispositione

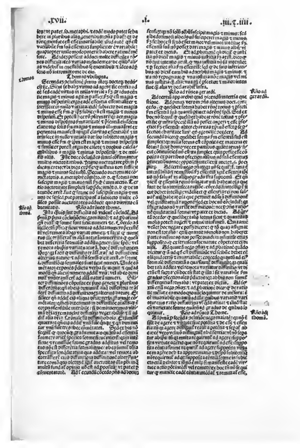
subiecti eē nō pōt ſꝫ eā. Probāt igit isti doc. τ sequaces eoꝝ duas ꝯclones. Prima ꝙ vna forma intensibilis pōt suscipere magis τ minus ſꝫ eēntiā. Secūda ē: ꝙ charitas τ vensiliter quelibet tal forma suscipit magis τ minus ſꝫ esse qđ dat subiecto pꝫ a mediate idunsibili ſꝫ eēntiā. Primā conclusione pbat q̄dā doc. nr ex fūdamēt fris egidij.

Thomas Thomas de argētina vt supra.

Primo sic: gradus forme mutatus in eēntia mutat speciē: qr forme sūt sicut numeri vt patet. 8. metaphi. sicut in numeris quacūq; vnitate addita vel remota mutat species: sic quocūq; gradu mutato quantū ad essentiā forme mutat species ſm aliā formā. Sed charitas τ albedo τ cetera similia accidentia in eadē specie manētia suscipiūt magis et minus: ergo hmōi susceptio nō erit quantū ad gradus in eēntia. Preterea: si charitas τ cetere forme intensibiles suscipiūt magis τ minus ſꝫ eēntiā suā tunc in abstracto dicent ſꝫ magis τ minꝰ: ꝯñs est falsuz igitur τ añs: falsitas ꝯsequētis patet p phm in pdicamētis. d. ꝙ iustitia non dicitur ſꝫ magis τ minus: ꝯbat ꝯña: qr quicquid cōpetit forme ſꝫ suā eēntiaz cōpetit ei in abstracto. Preterea: si charitas augeret ſꝫ partes essentiales sibi additas successiue aut ille partes differunt numero solū. τ hoc nō qr plura accidentia solo numero differentia non possunt simul eē in eodē subiecto: aut differēt specie: τ tūc charitas aucta nō esset eiusdē rōnis: quoꝝ vtrūq; est incōueniens.

Gerar. Gerardus de senis di. 2. q. vt supra ar. 7.

Preterea ad idē arguit quidā alius doc. de nostris: qr si charitas vel alia forma augeretur i sua eēntia multa incōueniētia sequerētur. Primū incōueniens: qr tūc forma ſꝫ suā essentiaz non haberet ratione totius τ perfectiꝰ qđ videtur eē falsuz ꝯña patꝫ: qr oē qđ augetur ideo augetur: qr iperfectū: τ p ꝯñs habet rationez partis: falsitas ꝯsequētis pbatur: qr forma ſꝫ suā essentiā habꝫ rationē speciei. τ p ꝯñs rationē totius τ pfecti respectu indiuiduoꝝ a quibus potest participari. Secūdū incōueniens est: ꝙ forma ſꝫ suā essentiā nō eēt simplex: cuiꝰ oppositū patet p auctorē 6. pncipioꝝ. Tertiū inconueniens est: qr eē forme nō saluaret in aliquo gradu infra suppositū: qđ patet eē falsuz ꝯña pbat: qr essentia rei nō saluat nisi habeat oia que sunt de sua intrinseca ratiōe: quapropter si forma augetur in sua essentia nō poterit saluari in aliquo gradu pter q̄ in supmo icludet oēs alios. Quartū incōueniens est: qr sicut quātitas molis non habet statū in augmento τ decremēto: qr potest augeri τ minui in infinitū quantū est ex se: ita etiā talis forma poterit augeri vel minui quantū est ex se: qđ patet eē falsuz ꝯña pbat: qr tota ratio q̄re quātitas potest augeri τ minui in infinitū est: qr ex intrinseco sue nature sibi cōpetit diuidi: τ p ꝯñs minui τ augeri: quapropter si alicui alteri forme extrinseco sue nature cōpetit minui τ augeri pari ratiōe potest minui i infinitū. Quintū incōueniēs est: qr nulla talis forma esset difficilis: τ p ꝯñs nec scibilis ſꝫ suaz essentiaz quod patet eē falsuz ꝯñs pbat: qr illud qđ est difficile vel scibile debet eē aliquid certū vel determinatū: τ p ꝯñs inuariabile: q̄propter si forma aliqua pter suā essentiā potest augeri τ variari sequit necessario ꝙ nō possit diffiniri τ p ꝯñs nec sciri. Sextū incōueniēs est: ꝙ nulla forma suscipiēs magis τ minus poterit habere rationē mēsure in suo genere: qđ patet eē falsuz in multis generibꝰ videmꝰ enī ꝙ albedo recipit magis τ minus: τ tñ habet ratione mensure in genere co

loꝝ: vt patet. io. metaphi. ⁊ eodē modo patet sebabere in pluribus alijs generibus: oīa pbat: qꝛ de rōne mensure est esse inuariabile: illud autē qḋ est variabile ſm suā essentiaꝫ simpliciter ē variabile: quapropter nullo modo poterit habere rationē mēsure. Ad ideꝫ possent adduci multe difficiles rōnes difficultates varias includentes: de quibꝰ aliās videbit in questiōibus sequentibus ⁊ ideo ad pñs nō intromitto me de eis.

Thomas vbi supra.

Thomas

Secundaꝫ ɔclusionē pͥmus istoꝝ doctoꝝ deducit sic. Sicut se habꝫ virtus ad agere sic eentia ad eē sed eadē virtus in nullo variata ſꝫ gradus eentie magis ⁊ minus agit in passuꝫ: ſꝫ ꝙ est magis ⁊ minus dispositū: ergo eadē essentia essentialiter ⁊ intrīsece in nullo variata. eidē subiecto dat magis ⁊ minus esse ſm ꝙ ipꝫ subiectū est magis ⁊ minus dispositū. Et potest hec rō ɔfirmari: qꝛ aer magis ⁊ minus dispositus ſm raritatē ⁊ ɔsentiā eiusdem claritatis solis ſm magis ⁊ minus illuminatꝰ vt experientia manifestat: igiꝰ claritas essentialiꝰ ⁊ intrinsece in nullo variata dat suo subiecto magis ⁊ minus esse ſm ꝙ ipm est magis ⁊ minus dispositū ⁊ similiter potest argui de calore ⁊ duobus calefactibilibus a magis ⁊ minus dispositis: ⁊ de multis alijs. Iste due ɔclusiōes simul ɔfirmantur multis auctoritatibus. Primo auctoritate phi in pdicamentis: vbi dicit expsse ꝙ iusticia non sufficit magis ⁊ minus sed iustū. Secundo auctoritate cōmetatoris. 8. metaphi. cōmēto. 10 d. ꝙ forma non suscipit magis ⁊ minus nisi ſꝫ ꝙ ē in materia. Tercio auctoritate simplicij sup pdicamēta. d ꝙ de intentiōe arist. fuit ꝙ forme nō suscipiūt magis ⁊ minus de se sed put participanꝰ a subiecto multe cōsiles possūt auctoritates adduci: quas dimitto cā breuitatis. Rñō ad rōnes thome.

Rñō adj thomā.

Ista ꝗuis sint difficilia nō videnꝰ ɔcludē. Ad pͥmā pͥma ɔclusiōe nego maiorē: ⁊ ad pbationē qñ dicitꝰ ꝙ forme sunt sicut numeri ⁊c. Cōcedo ad itellectū phi: ꝙ sicut vnitas addita numero pexistēti: vel remota ab eo variat numeꝝ ⁊ facit ꝙ numerus ille trāsferaꝰ in aliā naturā numeri: ita ꝙ quelibet differentia formalis addita generi siue spēi: vel remota ab ipis variat naturā. hoc ē diffinitionem ipoꝝ: qꝛ facit ꝙ diffinitio trāsferaꝰ ad diffinitionē alterius nature: ⁊ ad istū sensū d cit arist. ꝙ forme. i. diffinitiōes formales sunt sicut numeri. Unde cōmētator exponēs pdicta verba sic inquit ⁊ queād modū qñ alicui numero additꝰ vnū: vel ab eo diminuiꝰ vnū transfertꝰ ad aliā naturā numeri. Siliter diffinitiōes cōposite ex pͥmo genere ⁊ pluribus differētijs: qñ ab eis diminuiꝰ aliq̄ differentia trāsfertꝰ diffinitio ad diffinitioneꝫ alterius nature. Et siliter qñ additꝰ eis aliqua dr̄ia: verbi grā inngit cōmētator: qm̄ cū dixerimus in diffinitiōe aialis: ꝙ ē corpus sensibile nutribile: si deminueremus vltimā dr̄iaꝫ remanebit diffinitio vegetabiliū: ⁊ si additꝰ alia dr̄ia. s. rōnale fit diffinitio hoīs. Et similꝰ quattuor qñ eis additꝰ vnū fiūt ꝗnq; ⁊ qñ diminuitur vnū fiūt tres: hec cōmētator. Sed ex his nō seqͥꝰ ꝙ quocūq; gradu mutato quātū ad essentiā forme: varieꝰ species forme sicut inferꝰ: qꝛ in intēsione ⁊ remissiōe forme gradus additus vel remotus nō est differētia formalis: nec ab eo sumiꝰ dr̄ia specifica seu qditatiua: que addita: vel remota ab eo trāsferaꝰ eius diffinitio in diffinitionē alteriꝰ nature: ēo ɔꝫ quo dictū ē. igiꝰ auctoritas illa phi in q̄ multū fundaꝰ opinio nō est ad ppositū: vt patet p cōmentatorē. Ad secundū cōcedo ɔñs ad bonū

sensuꝫ: qꝛ nō solū albū suscipit magis ⁊ minus: sed albedo: imo si albedo nō susciperet magis ⁊ minus ſꝫ se: hoc est si nō esset maior vel minor intēsiue ſꝫ essentiā suā nō posset dari magis ⁊ minus albū: vt patet ex dictis. Et ad pbationē qñ dicitꝰ ꝙ iusticia nō dicitꝰ magis ⁊ minus iusticia ſꝫ arist. dico ꝙ nō fuit intentio arist. ꝙ vna iusticia nō sit intensior ⁊ pfectior alia ſm essentiā: sed ꝙ de suis inferioribus nō dicitꝰ cum his aduerbijs magis ⁊ minus: ⁊ ita nō repugnat ꝙ vna iusticia nō ē magis vel minus iusticia ꝗ̄ alia: vna tn̄ ē pfectior ⁊ maior intensiue ꝗ̄ alia vt declarabiꝰ infra.

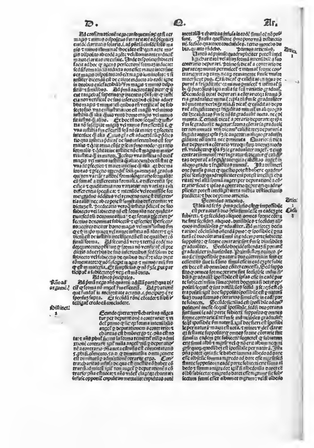
Rñō ad rōnes gerardi.

Rñō ad gerardū.

Ad tertiū apparebit quid dicendū in tertia questione. Ad pͥmū vero in ɔñs alterius doct. concedo. ꝙ quelibet forma habet rōnē totius ⁊ pfecti ſm essentiā suā quantū ptinet ad rōnē spēi. Sed ex hoc nō sequiꝰ ꝙ quelibet habeat rōnē totius ⁊ pfecti sic ꝙ infra speciē illā nō posset augeri ⁊ esse pfectior ſꝫ essentiā: aliter charitas xͥpi nō esset pfectior charitate limꝰ qḋ ego nolle ɔcedere. Ad secundū dico: ꝙ quelibet forma ſm essentiā suā est simplex: qꝛ nulla forma est cōposita ex materia et forma sicut homo: nec ex partibus quātitatiuis: sicut cōtinuū: sed nō est ita simplex quin possit esse cōposita ex partibus pfectionalibus ad suā essentiaꝫ ptinentibus: nec oppositū intellexit auctor. 6. pͥncipioꝝ. Ad tertiū nego ɔñaꝫ: qꝛ nō sequiꝰ: forma ē intensibilis ⁊ remissibil ſꝫ essentiā: igiꝰ essentia ipius nō saluaꝰ in aliquo gradu īfra supremū. Et qñ dicitꝰ ꝙ essentia rei nō saluatur nisi habeat oīa que sunt de sua intrinseca ratiōe. cōcedo: si intelligiꝰ sicut debet intelligi: videlicet ꝙ essentia rei non saluaꝰ nisi habeat oīa que pertinet ad suā diffinitionē vel quiditatiuā rationē: sed ex hoc nō cōcludiꝰ: qꝛ isti gradus nō variāt diffinitionē: nec p ɔñs rationē quiditatiuā forme: vt patet ex dictis. Ad q̄rtā ɔcedo: ꝙ quelibet talis forma sicut ⁊ quantitas molis potest augeri ⁊ minui in infinitū. Qui tamē vellet hoc negare possꝫ dicere: ꝙ rō quaꝫ assignat non est totalis: qꝛ si quantitas molis non haberet partes infinitas non posset diuidi in infinitū etiaꝫ supposito: ꝙ ex itrinseco sue nature cōpeteret ei diuidi. Ad quintā nego ɔñaꝫ ⁊ ad pbationē quādo dicitur ꝙ illud qḋ est diffinibile vel scibile debet eē aliquid certū ⁊ inuariabile: concedo quantū ad eiꝰ formalē differentiā a quaꝰ sumiꝰ diffinitio: qꝛ qualibet tali addita vel remota variatur diffinitio vt dictū est supra: cū hoc tn̄ stat ꝙ illud sit variabile ſm gradus pfectionales pdictos: qꝛ ab his non sumiꝰ differentia formalis: vt patet ex dictis. Ad sextū etiā nego ɔñaꝫ: ⁊ ad pbationē dico ꝙ de ratione mēsure eo modo quo nūc loquimur de mēsura: ē eē inuariabile quantū ad illa quibus variatis variatur eius ratio diffinitiua vl' qditatiua: ⁊ illud stat cū varietate forme quātū ad gradus de quibus loquimur. Rñō ad rōnes Thome.

Rñō adj thomā.

Ad pͥmā p secūda ɔclusiōe nego maiorē: qꝛ nō ē silē de agere ⁊ virtute siue potētia ⁊ de esse ⁊ essentia: tū qꝛ agere distinguiꝰ realꝰ a potētia ⁊ sepaꝰ ab ea: eē vero vel nō distinguiꝰ ab essentia: vl' nō sepatur ab ipa: tū qꝛ multa requirunꝰ ad agere: supposita virtute agētis que nō requirunꝰ ad esse: supposita eentia forme requiriꝰ ad agere supposita virtute m agēte deb ta approximatio ⁊ dispō subiecti: q nō requirunꝰ ad eē: supposita eentia forme in subiecto etiā debito: ⁊ iō nō ē silꝫ: si manifeste eadē virtute actio pōt intēdi vel remitti ex hoc tn̄ nō sequitur ꝙ manēte eadē eentia intēdaꝰ ⁊ remittaꝰ esse,

Ad confirmationē nego consequentiā: qz si aer magis et minus dispositus fm raritatē ad presentiā eiusdē claritatis solaris. i. ad presentiā eiusdē solis magis et minus illuminat: hoc ideo est: qz in aere magis disposito ab eodē agēte vel illuminante inducit maior claritas intensiue. Unde dispositio subiecti facit ad hoc q agens perfectiorē formā inducat: sed si forma lucis inducta non esset maior intensiue ex magis disposito: nō eēt magis luminosus: et similiter dicendū est de calore inducto ab eodē igne in duobus calefactibilibus fm magis et minus dispositis: et similibus. Ad primā auctoritatē dico q sicut tangebat superius: q intentio philosophi fuit: q iusticia non verificat de suis inferioribus cū his aduerbiis magis et minus: cū quibus tn verificat de subiecto suo vna enim iusticia non est magis vel minus iusticia q alia: quāuis vnus homo magis vel minus sit iustus q alius. Et hoc tn non sequit: q iusticia nō suscipiat magis vel minus fm essentiā. i. q vna iusticia fm essentiā suā nō sit maior et perfectior intensiue q alia. Cuius grā est aduertendū q predicatio qua iusticia predicat de suis inferioribus est formalis et quidditatiua cū sit per se in primo modo: qz ratio formalis et quidditatiue iusticie nō est magis in maiori iusticia q in minori. Ideirco vna iusticia nō dicit magis vel minus iusticia q alia: cum hoc tn stat q vna sit perfectior et maior intensiue q alia: qz hec maioritas et perfectio attendit solū quantū ad gradus qui non variāt ratione formalē: qz ratio formalis: cū sumat a differentia formali. i. a differentia specifica et quidditatiua non variatur nisi variata tali differentia specifica: et intensiōe vel remissiōe forme gradus additus vel remotus non est differentia talis nec ab eo potest sumi talis differentia: vt dictū est. Predicatio vero q iusticia predicat de suo subiecto vel subiectis nō est formalis nec quidditatiua: sed tm denominatiua: et qz forma perfectior perfectius denominat subiectū et imperfectior imperfectius: ideirco dicitur homo magis vel minus iustus fm q est in ipso maior vel minor iusticia nō aliter et qd dictū est de iusticia intelligendū est de qualibet consimili forma. Ad secundā vero et tertiā eodē modo: qz intentio philosophi fuit q forma nō verificat cū predictis aduerbiis de suis inferioribus sed solum de subiecto vel subiectis de quibus dicit: et ideo dicit commentator: q nō suscipit magis et minus nisi fm q est in materia. Et simplicius q nō fz se: put participat a subiecto: qd verū est mō dicto.

Ad rōnes principales.

Rūo ad argumē. Ad primā nego añs quantū ad illā partē: qua dicit q forma nō auget fm essentiā. Ad probationē que fundat in auctoritate actoris .6. principiorū ē responsum supra. Et secūdā rōnē cōcedo: et si bn intelligat credo eā concludere.

Distinct. 2

Secundo quero: vtrū charitas augeatur per depurationē a contrario: et videt primo q sic: qz forma intensibilis augeet per depurationem a contrario: et charitas est huiusmodi ergo et c. Cōña est nota: et añs probat sic: nulla forma remittit nisi per admixtionē contrarij igit nulla augeet nisi per depurationē a contrario cōña nota eē añs est commentatoris .5. phisi. cōmento .50. d. q diminutū in omni genere est diminutū per admixtionē contrarij ergo. Contra: charitas infusa de qua est questio nō habet contrariū admixtū igit non augeet per depurationē a contrario cōña est nota: et añs videt clarū: qz charitati infuse opponit cupiditas mortalis: cupiditas autē mortalis et charitas infusa in eodē simul eē nō possunt. In ista questione primo pono vnā distinctionē. secūdo quattuor conclusiōes. tertio mouebo dubia. quarto rñdebo. Primus articulus.

Articu. 1 Quantū ad primū: quadrupliciter potest intelligi charitatē vel aliā formā intensibilē a suo contrario depurari. Primo si dicat a contrario depurari: qz minus permiscet et intimat forme contrarie: vtraq tamen eaz remanente fm se vniformiter sicut prius. Et si dicat q caliditas in aqua depurat a frigiditate: qz minus permiscet et intimat si bi q prius: quāuis in ipsa nulla sit facta variatio gradualis. Secundo si dicat depurari a cōtrario: qz forma contraria gradualiter minuit: ipsa tn fm se gradualiter nō mutata: verbi gratia. si dicat q caliditas depuratur a frigiditate: qz frigiditas minuit in aliquo gradu licz caliditas fm se nō sit gradualiter aucta. nec diminuta. Tertio si dicat a contrario depurari: qz ipsa fm se gradualiter augetur: forma cōtraria gradualiter non mutata vt si dicamus caliditatē depurari a frigiditate: qz ipsa fz se augetur in aliquo gradu frigiditate nō aucta nec diminuta. Quarto: si dicatur depurari a cōtrario vtroq istoz duoz modoz. videlicet q ipsa fz se gradualiter augeet. et eius contrariū minuit: verbi gratia si dicatur q caliditas depurat a frigiditate quia caliditas augeet in aliquo gradu et frigiditas minuit. Ista distinctione premissa patet q questio potest habere quadruplicē sensuz quadrupliciter enim potest intelligi charitatē vel aliā formā augeri per depurationē a contrario sicut et ipsas a contrario depurari quadrupliciter potest intelligi: iuxta membra distinctionis predicta: et hoc de primo articulo.

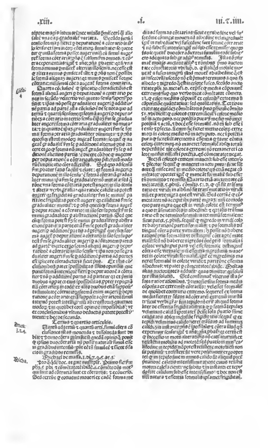
Secundus articulus.

Articu. 1 Quātū ad scōz prima cōclusio est q impossibile est per naturā duo contraria simul esse in eadez parte subiecti. Concl. 1 et q secūduz aliquos omnes forme contrarie sint secūduz aliquos. diuisibiles et secūduz aliquos indiuisibiles gradualiter. Ad maiorez declarationē cōclusiōis ostendā primo: q impossibile ē per naturā eē duo cōtraria simul in eadem parte subiecti: supposito: q forme contrarie sint fm se diuisibiles gradualiter. Secūdo hoc idē ostendaz si ponant gradualiter indiuisibiles. Primū istoz reduco primo sic impossibile per natura duo cōtraria in suis excellentiis siue in summo simul esse in eadez parte subiecti hec est ab omnibus cōiter concessa. Sed supposito q omnes forme contrarie sint secūdū se indiuisibilis gradualit impossibile est ipsas esse in eadē parte subiecti nisi in summo: patet hoc quia si detur oppositū sequit q sint diuisibiles secūdū se: qd est contra positū: igit hoc supposito impossibile est per naturā suaz duas formas cōtrarias simul esse in eadē parte subiecti. Secūdo sic: illud est impossibile ad cuius positionē inest sequit impossibile. sed si duo contraria sint simul in eadē parte subiecti supposito q omnes forme contrarie sint fm se indiuisibiles gradualiter: seqt impossibile fm naturā. igit hoc fieri est impossibile per naturā maior est nota. et minor videt clara: qz si stante supposito q omnes forme cōtrarie sint simul in eadem parte subiecti sequeret q subiectum erit simul albū et nigrū vel q nō erit album neq nigrū quoz quodlibet est impossibile per naturā. Ista cōña patet quia sic se habet summa albedo ad dare esse albū: sic summa nigredo ad dare esse nigrū sed stante supposito in eadē parte subiecti erit sūma albedo et summa nigredo: igit si albedo illa daret esse albū subiecto: et nigredo daret esse nigrum sic subiectum simul esset album et nigrum: vel si albedo

non daret esse album nec nigredo nigrum sic subi
iectuz non esset albuz nec nigrum. Huic rationi
forte diceref: supposito q̄ ois forma intēsibilis sit
fm essentiam indiuisibilis gradualiter: q̄ si albedo
z nigredo sint simul in eodem subiecto primo: q̄
subiectū illud nec erit albū nec nigrū. Sed ad veri
tatē ista solutio est ipossibilis ꝑmo: qz si ita esz seq
ref: q̄ subiectū illud nō esset aliquo colore coloratū:
qđ est falsuz z naturalit impossibile. ista ꝯña pz: qz
pono q̄ subiectū illud non sit coloratū aliquo colo
re qui nō sit albedo nec nigredo. Et ꝯfirmaf: qz
ex albedine z nigredine illa resultat aliquis color q̄
nō est albedo nec nigredo. vel nō: si nō: pz q̄ si subie
ctū istud nō sit albū nec nigrū, nō esset aliquo colore
coloratū qđ est ꝓpositū. si sic: vł vna cū hoc albedo
manet albedo. z nigredo manet nigredo. vel non.
ꝑmū est simplicit ipossibile nō e dubiū etiā si eēt
possibile adhuc maneret eadēz difficultas: qz pari
rōne q̄ albedo z nigredo nō denoiat subiectū illud
nec color ille tertiꝰ ipsū denoiabit. relinquif g̃ secūz z
habef ꝑncipale intētū: qz sic casu posito albedo nō
manet albedo, nec nigredo manet nigredo. hef g̃
q̄ due forme ꝯrie nō sunt in eodē subiecto ꝑ. Pre
rea ipossibile est ꝑ naturā q̄ albedo saltē in sūmo sit
in subiecto sine effectu formali ipsius. Sed effectꝰ
formalis illius ē esse albū: igif ipossibile ꝑ naturā q̄
albedo saltē i sūmo sit i aliquo subiecto ꝑmo nisi il
lud sit albuz: z ꝑ eandē rōnez patet q̄ ipossibile ē q̄
nigredo i sūmo sit i aliquo sbiecto q̄n illud subiectū
sit nigz. Sed si albedo z nigredo sint forme indiui
sibiles gradualit nō pñt esse i aliquo nisi i sūmo: vt
patet ex dictis g̃ zc. sic igif pz pmū scilicet q̄ ipossi
bile est ꝑ naturā duo ꝯria esse simul in eodē subiecto
ꝑmo: supposito q̄ oēs forme sint indiuisibiles fz se
gradualiter. Secūdo hoc idē ostēdo si ponantur
gradualiter diuisibiles: z arguo ꝑmo sic. si forme ꝯ
rie stante supposito possunt simul esse in eadē parte
subiecti. vel essent simul in gradibus equalibus vel
in gradibꝰ inequalibus. nō ꝑmo: qz si albedo. x. gra
duū z nigredo. x. gradū simul essent in eodez subie
cto ꝑmo adhuc sequeref q̄ illud subiectū nō erit al
bū nec nigrū: quoꝝ quodlibet ē naturaliter ipossibi
le vel q̄ simul eēt albū z nigruz: vt patet ex dictis.
ista ꝯña patet: qz sicut se habet albedo. x graduuz
ad dare esse albū ita nigredo ad dare esse nigrū nec
secūdo: quia si albedo. x. gduū excludit a sbiecto i q̄
ē nigredine. x. graduū nihilo magis albedo itensior:
vt puta a. 15. graduū excludit albedinem vt. x. tuz qz
nō minus, imo magis repugnat cuiq nigredini al
bedo intēsa q̄ remissa. Et ꝯfirmaf: qz si albedo vt.
5. cōpatitur secū in eodē nigredinē vt. x. pono q̄ al
bedo illa remittatur naturaliter in quinq: z quero
an illa corrūpaf vel remittaf saltē i aliquo gradu:
vel nō. Si non sequif q̄ albedo z nigredo in gradi
bus equalibus simul erūt in eodē subiecto: qđ patz
eē falsū ex dictis Si sic: sequif: q̄ remittēs albedi
nē necessario corrūperet vel remittēt nigredinem:
qđ ē falsū: qz sicut remittens caliditatē nō necessa
rio corrūpit vel remittit frigiditatē: ita nec remit
tēs albedinē necessario corrūperet vel remitteret
nigredinē. Secūdo aūt ꝑncipaliter arguif ꝑmo
sic si stāte supposito due forme cōtrarie possent eē
in eadē pte subiecti: vel eēnt simul in gradibus intē
sis vel remissis: vel vna eaꝝ eēnt intensa altera re
missa. Sed nec sic nec sic igif nullo mō: minor quā
tū ad primā partē cōmuniter est concessa: quantū
ad secundā partē, pbaf: qz sicut se habet intensuz
ad intensuz ita remissuz ad remissū: igif si due for
me cōtrarie nō possunt simul esse in gradibus intē

sis: sequif q̄ nec in gradibus remissis. Et cōfirma
tur: qz oēs gradus forme sunt eiusdē rationis si for
me cōtrarie non possunt simul esse in gradibus intē
sis nec remissis. Et confirmaf vlterius per ratio
nē prius factā: quia sicut se habet caliditas remis
sa ad dare eē calidū ita frigiditas remissa ad dare
esse frigidū: z per cōsequens si caliditas remissa z
frigiditas remissa simul eēnt in eodē subiecto ꝑmo
vel subiectū illud nō eēt calidū nec frigidum: vel si
mul eēt calidū z frigidū q̄uis remisse: quaꝝ quod
libet est naturaliter ipossibile: z ex hoc statim ap
paret quantū ad tertiū: quia non minus repugnat
caliditas intensa z frigiditas remissa q̄ caliditas
remissa z frigiditas remissa: cū caliditas intensa i
cludat caliditatem remissaz z aliqđ plus: sed calidi
tas z frigiditas remissa non possunt simul eē in ea
dem parte subiecti: ergo nec caliditas intensa z fri
giditas remissa. Et confirmatur: quia caliditas in
tensa potest expellere omnē frigiditatē quā potest
expellere caliditas remissa: hoc patet: qz qđ agēs
minoris virtutis potest facē: hoc agēs maioris vir
tutis: si sit eiusdē rationis sed caliditas remissa po
test expellere a subiecto in quo est frigiditatē: z ex
pellit de facto: vt patet ex dictis: ergo z caliditas
intensa. Sed que se mutuo expellunt: non se cōpa
tiunf in eodem subiecto ꝑmo ergo zc. Tertio ad
idem arguo sic: impossibile est duo contraria simul
in suis excellentijs siue in sūmo simul esse in eadem
parte subiecti: ergo naturaliter est ipossibile q̄ si
mul sint in quibuscūq gradibus: antecedens est cō
cessuz ab omnibus etiā a tenētibus conclusionē op
positā: ꝯsequentia pbaf: quia duabus formis con
trarijs vt caliditati z frigiditati vel albedini z ni
gredini repugnat i suis excellentijs sil esse in eadē
parte subiecti: nisi quia sunt ꝯtrarie: patet: qz si nō
eēnt ꝯrie non magis repugnaret eis q̄ albedini z
dulcedini. vñ si queraf cur repugnat eis z nō albe
dini z dulcedini: nō potest assignari alia causa nisi
quia sont contrarie. Sed caliditas et frigiditas
albedo z nigredo, z vniuersaliter omnes forme cō
trarie in quibuscūq gradibus: sūt vere ꝯtrarie: nō
solum in suis excellentijs igitur si repugnat eis eē i
eodem subiecto ꝑmo i suis excellentijs: repugnabit
etiā in quibuscunq gradibus: Forte dicetur ad
istam rationem q̄ albedo: nigredo. caliditas z fri
ditas nō sunt cōtrarie sub quibuscūq gradibus. sz
solum sub gradibꝰ intensis. z p. z ꝯsequens minor si
cut assumit: z non est vera. Ista tamen euasio
si daretur esset nulla: qz contrarietas secūdū arist.
10. metaphi. est oppositio secūduz formam albedo
igif: nigredo: caliditas z frigiditas ꝯtrariantf se
cūdū suas formas: z ꝑ ꝯsequens vbicūq inueniun
tur forme albedinis z nigredinis: caliditatis z fri
gditatis ibi est contrarietas. Sed constat q̄ in
qualibet albedine quantūcunq remissa inuenitur
forma albedinis: z in qualibet nigredīe quātūcūq
remissa inuenitur forma nigredinis: z similiter de
caliditate z frigiditate: igitur albedo: nigredo ca
liditas z frigiditas sub quibuscūq gradibus quan
tūcunq remissis sunt vere ꝯtrarie z per cōsequēs
icōpossibiles in eodē. Preterea: species albedi
nis: z species nigredinis: sunt ꝑmo cōtrarie. igitur
quelibet albedo contrariatur cuicūq nigredini. igi
tur albedo z nigredo sub quibuscūq gradibus. sūt
vere cōtrarie. Secūda ꝯsequētia pz: z prima vide
tur satis clara: quia cum in qualibet albedine vere
saluetur species albedinis. z in qualibet nigredine
spēs nigredinis: si spēs albedis z nigredinis. sūt ꝑ
cōtrarie: necessario quelibet albedo ꝯtraf cuicūq

nigredinis: añs pbat' qꝛ si dek oppositū albedo ⁊ ni-
gredo nō eēnt spēs 9ne qd nullus ponit. Preterea
sic dicendo cōcedit pncipalis cōclusio' qꝛ si albedo
⁊ nigredo nō sunt 9traria sub quibuscūq3 gradib9:
sed sub intensis p2'e cum sub gradibus intēsis non
sint cōpossibiles in eode fm omnes qꝛ albedo ⁊ ni-
gredo non sunt cōpossibiles in eode: quod est ppositū. Et cōfirmat: qꝛ si albedo ⁊ nigredo nō sunt cō-
possibiles in eodē nisi sub gradibus remissis ⁊ sub
talibus nō sunt cōtrarie: nō sequit ex hoc duo con-
traria simul esse. Quarto ad pncipale sic viridi-
tas ⁊ rubedo in suis excellentys. cū in summo nō pñt
simul esse in eadē parte subiecti' igit nec albedo et
nigredo sub quibuscūq3 gradibus: añs videt notū:
qꝛ si dek oppositū idē corpus fm eādē partē simul
esset viride ⁊ rubeū quod naturalit est ipossibile:
cōtra. pbat' qꝛ vbi e maior repugnātia ibi maior i-
cōpossibilitas. Sed albedo ⁊ nigredo sub quibuscū-
q3 gradibus magis repugnāt q3 viriditas ⁊ rube-
do in summo' igit si viriditas ⁊ rubedo in summo non
possit simul esse in eade parte subiecti multo mās
albedo ⁊ nigredo sub quibuscūq3 gradibus: maior
est de se nota: minor autē pbat qꝛ extrema cōtra-
ria magis opponunt: ⁊ p 9ñs magis repugnant q3
que cūq3 media: sed albedo ⁊ nigredo sub quibuscū-
q3 gradibus sunt extrema cōtraria' vt patet ex di-
ctis' viriditas autē ⁊ rubedo etiā in suis excellentys
sunt tantū media: igit ⁊c. Et confirmat: qꝛ extre-
ma plus distant distantia formali q3 mediū ⁊ ex-
tremū' vel mediū ⁊ mediū: ergo magis repugnāt:
patet igit secūdū. s. q2 ipossibile est per naturā duo
9traria esse in eadē parte subiecti' supposito q2 for-
me contrarie fm se sint generaliter diuisibiles. Ex
his sequit absolute q2 ipossibile est per naturā duo
9traria esse in eadē parte subiecti' hec est determi-
natio be aug. en ch. c 16 vbi ab ista regula excludit
subiectū bonū ⁊ malū q3. pprie nō opponunt cōtra-
rie: sed priuatiue fm eū. vnde post q3 ostendit malum
non esse nisi priuationē boni' ⁊ in bono concludit q3
propter in his cōtrarys que bona ⁊ mala vocant
illa dialecticoz regula deficit' qua dicunt nulli rei
duo simul eē 9tria' nullus enī aer simul est tenebrosus ⁊ lu-
cidus' nullus cibus aut potus simul dulcis ⁊ amarus: nullū simul
ibi difforme vbi formosū' ⁊ subdit ⁊ hoc i multis aut
pene in oībus 9trarys reperit' vt i vna re simul esse
nō possint. hec aug. hec etiā expressa sunt a phi i ca-
pitulo de quātitate' nihil est' q2 videat cōtraria si-
mul sustinere' vt substātia quidē susceptibilis con-
trariorum eē videt' sed nō suscipit in vno eodē q3 tem-
pore' nā nullus simul sanus ⁊ eger: albus ⁊ niger.
Et infert nihilq3 aliud cōtrariū simul sustinet. ⁊ p
hoc tanq3 p mediū notissimū pbat paruū ⁊ magnū:
q2 idē simul esse potest magnū ⁊ paruū respectu di-
uersoz. Itē p hoc pbat. 4. metaphi q2 ipossibi-
le ē aliquē opinari duo cōtradictoria simul esse ve-
ra q2 opiniones cōtradictarioz sunt contrarie ⁊ i-
possibile est eundē simul habere 9traria' ⁊ ideo etiā
dicit vbicunq3 loquit de materia ista: nec illud po-
Cōclo. 2 test esse dubiū videntibus dicta sua. Secūda cō-
clusio ē: q2 nulla forma intēsibilis augēt p depura-
tionez a cōtrario qualitercūq3 intelligat opposita:
Cōclusio pbat' pmo sic ipossibile est p naturā duo
cōtraria simul eē in eadē parte subiecti' igit ipossi-
bile est p naturā aliq3 formā intendi p depurati-
onē a cōtrario' igit nulla sic intendit de facto: añs
patet ex pcedēti q. ⁊ 9ñs sunt euidētes etiam p ad-
uersarios' igit ⁊c. Secūdo sic non omnis forma
intensibilis augēt p depuratonē a cōtrario: igitur
nec aliqua: 9ñs patet p tenentes 9clonē oppositā: qꝛ
9formit p eos ē dicendū de omni forma' ⁊ ideo vni-
uersaliter dicūt omnē formā intensibile augeri per
depuratione a cōtrario. Et confirmat: qꝛ si ali-
qua forma potest augeri ⁊ nō per depuratione a cō-
trario pari rōne ⁊ alia quecūq3 ⁊ sic ocē. añs vero
pbat multipliciter. Primo sic aliqua forma' imo
multe forme nō habentes cōtrariū augent de fcō:
igit nō omnis forma intensibilis augēt per depura-
tionē a cōtrario: 9ñs est nota: ⁊ añs pz primo' qꝛ
luci nihil est contrariū: lux enim ⁊ tenebre nō op-
ponunt cōtrarie' sed priuatiue' ⁊ tñ ad sensum vide-
mus q2 lux intendit in aere. Secūdo' qꝛ fm ari-
sto. 3. topy coz. delectationi q3 ē in sciēdo nihil ē cō-
trariū' ⁊ tñ experientia docet q2 vnus plus delectat
in sciendo q3 alius. Tertio qꝛ actus vidēdi ⁊ au-
diendi intendunt' ⁊ tñ constat eos nō habere 9tra-
riū' ⁊ tñ in multis alys potest idē ostendi. Secū-
do: pbat añs pmū sic habitus sciēciarum ⁊ virtutū
augmentant ⁊ nō p depurationem a cōtrario' igit
nō omnis forma intensibilis augēt p depurationez
a 9trario' 9ñs est nota ⁊ añs quātū ad pmā partē:
quantū ad secundā pbat' qꝛ in habitu sciētifico cū
generet ⁊ augmētat ex actu sciendi nihil est forme
cōtrarie: qꝛ si cēt' quero a quo causaret' nō ab actu
sciendi certū ē: nec ab actu erroz' qꝛ pono q2 nullus
act9 erroris pcesserit actū sciendi nec fuerit simul
cum eo' similit potest argui de habitu virtuoso' qꝛ
cū talis generet ⁊ augmētet ex actu virtutis nō ha-
bet aliquid forme cōtrarie' qꝛ si haberet' vel illa for-
ma cōtraria causaret ex actu virtuoso' q2 nullus vi-
cereret vel ab actu vitioso' quod nō est verū' qꝛ pono
q2 nullus talis pcesserit: nec fuerit simul cū actu vir-
tuoso. Nec potest dici q2 nō possunt simul eē in ali-
quo actus sciēdi ⁊ virtutis sine actibus erroris ⁊ vi-
ty qꝛ tūc nullus posset eē virtuosus: sive bonus mora-
lit: nisi pus vel saltē simul erraverit circa illa: nec
posset aliquis acquirē habitū scientie seu virtutis:
nisi pus seu simul cū ipis acquireret habitum erro-
ris ⁊ vity: qd nullus sane mentis diceret' ergo ⁊c.
Tertio sic calor intensus est sine omni frigiditate:
⁊ frigus remissum sine omni calore igit nullum
coz augēt per depuratione a contrario: 9ñs est no-
ta: ⁊ añs est hen. ansbel. de cōcep. c. vlti. vbi dicit
expresse q2 calor ē sine omni frigore' ⁊ tñ potest ali-
quis maior esse calor ⁊ frigus sine omni calore tñ
maius valeat esse frigus. Ex quibus verbis appa-
ret euidenter q2 caliditas ⁊ frigiditas nō sunt in ea-
dē simul sicut dicebat in pcedenti questione appa-
ret etiā q2 calor remissior nō est' qꝛ habet cōtrariū
admixtū nec p 9ñs augēt p depurationē a contra-
rio fm ansbel. Ex ista conclusione sequit: q2 eba-
ri as nō augēt p depuratione a contrario. Ter- Cōclo. 3
tia conclusio est' q2 ipossibile est formā augeri p de-
puratione a contrario in pmo sensu superius posi-
to: supposito etiā q2 duo contraria simul essent i ea-
dē parte subiecti. Hanc conclusionez pbo dupli-
citer. Primo sic ipossibile est duo contraria esse in
codē subiecto adequato' ⁊ nullo eoz gradualiter
variato vnū alteri minus pmisceri vno tempore q3
alio: igit ipossibile est aliquā formā augeri p depu-
ratione a contrario in illo sensu: etiam supposito q2
duo contraria sint simul in codez subiecto adequa-
to consequentia est nota' quia formā augeri per de-
puratione a contrario in illo sensu' est ipsam mi-
nus permisceri forme contrarie nulla earum gra-
dualit variata: vt patet ex articulo pcedēti' ⁊ añs
declarabit: quia si due forme contrarie sint simul
in code subiecto adequato quelibet earū informat
totū illud subiectū imediate: ⁊ p 9ñs nō possunt vno

tēpoꝛe magis intimi erit: nec minꝰ ꝑmisceri ꝙ̄ alio saltē vna eaꝝ graualit̄ varieta. Secūdo si eēt itensio formaꝝ fieret ꝑ depurationē a cōtrario in illo sensu: etiam in eoꝝ cōtrarioꝝ simultate· sequeretur ꝙ nulla forma posset augeri nisi cū simul augeretur forma cōtraria: ꝯn̄s ē falsum f̄m omnes. ꝛ cōtra experientias: igit̄ ꝛ an̄s: ꝯn̄a ꝓbatur: qꝛ si vna forma minus ꝑmiscet̄ alteri in illo sensu. necesse est ꝙ altera minus ꝑmisceat̄ illi: ꝛ ꝑ ꝯn̄s non ē possibile formā aliquā augeri· qꝛ minus ꝑmiscet̄ forme cōtrarie: nisi simul cū ea augeat̄ forma contraria.

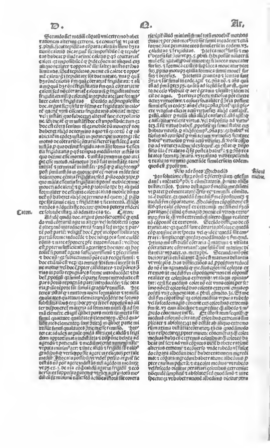
Concl. 4. Quarta cōclusio ē ꝙ iplicatio cōtradictiōis est formā aliquā augeri ꝑ depurationē a contrario penes in secūdo vel tertio vel quarto sensu superiꝰ positis: ꝛ ipsas nō posse gradualiter augeri ꝑ additionē partis ad partē. ista cōclusio ē de se nota quo ad tertiū ꝛ quartū sensum: qꝛ formā augeri ꝑ depurationē a cōtrario in tertio sensu ē ipsā f̄m se gradualiter augeri· forma cōtraria gradualiter nō mutata: ꝛ in quarto ē ipsā gradualiter augeri f̄m se forma forma ꝯtraria gradualiter diminuta· ꝛ ꝑ ꝯn̄s quocūq; istoꝝ modoꝝ augeat̄ forma· sequit̄ ꝙ augeat̄ gradualit̄ f̄m se ꝑ additionē alterius ptis: dicere ergo ꝙ forma nō augeat̄ gradualiter s; se ꝑ additionē alicuius partis· ē dicere cū hoc ꝙ augetur per depurationē a cōtrario aliquo ꝓdictoꝝ modoꝝ: ē implicatio cōtradictiōis. Sed quo ad sensū f̄m ꝓbatur satis facilit̄ ꝛ clare: qꝛ formā augeri ꝑ depurationē in illo sensu· ē formā cōtrariā gradualiter minui ipsa f̄m se gradualiter nō mutata· sed q̄ rōne vna forma cōtraria potest augeri in illo sensu ꝛ altera· verbi gratia· qua ratiōe caliditas potest augeri· qꝛ frigiditas gradualiter f̄m se minuit̄ pari rōne frigiditas potest augeri· qꝛ caliditas f̄m se gradualiter minuit̄: ꝛ ꝑ ꝯn̄s quecūq; forma augetur ꝑ depurationē a cōtrario: in illo sensu potest f̄m se minui gradualiter ꝑ abstractionē partis. Sed quecūq; forma potest s; se minui gradualiter ꝑ abstractione partis a parte etiā f̄m se potest gradualiter augeri ꝑ additionē partis ad ptē: igit̄ quecūq; forma augeat̄ ꝑ depuratione a cōtrario in illo sensu potest f̄m se gradualiter augeri ꝑ additionem partis ad partē· dicere ergo formā aliquā augeri ꝑ depurationē a cōtrario in illo sensu· ꝛ ipsa non posse gradualiter augeri f̄m se ꝑ additionē partis ad partē est implicare cōtradictoria sicut prius. Ex istis cōclusionibus patet īpossibilitas illius opiniōis que ponit formā intensioꝛe fieri ꝑ depurationē a cōtrario: ꝛ nō ꝑ additionē partis ad partem: qꝛ ex pmis duobus appar& eius īpossibilitas ꝓpter repugnātiā cōtrarioꝝ in eodē: ex aliis duobus etiā supposita simultate cōtrarioꝝ formā enim augeri ꝑ depuratione a cōtrario: etiā supposita cōtrarioꝝ simultate nō potest intelligi nisi altero istoꝝ quattuor modoꝝ: ꝛ in quolibet eoꝝ opinio ē impossibilis: vt ex conclusionibus vltimo deductis patere potest intuenti: ꝛ hec de secundo.

Tertius ꝛ quartus articulus.

Arist. 3. ꝛ 4. Quantū ad tertiū ꝛ quartū arti. simul cōtra cōclusiones istas mouenda ꝛ dissoluenda sunt dubia: ꝛ primo cōtra primā: est quedā opinio q̄ ponit ꝙ ipsius duo cōtraria nō possūt naturalit̄ simul esse in gradibus intensis· ꝑt eē tn̄ simul eē ꝛ sicut ē facto in gradibus remissis.

Micha. Michael de massa. i. di. 7. q. 5. ar. 1.

Pro q̄ de voc. arguit multiplr. Primo sic f̄m phs. 5 phi ꝛ cōmētatorē ibidē. 6. cōmēto dēs motꝰ qui sunt ad cōtraria sunt ex cōtrariis: ꝛ ecōuerso. Sed certū ē ꝙ conuenit moueri ex eadē forma media ad formas cōtrarias· sicut ex rubedine vel fuscedine cōtingit moueri ad albedinē vel nigredinē: igit̄ in rubedine vel fuscedine sunt forme cōtrarie: ꝛ nō subesse intenso: igit̄ nō sub esse remisso· quo posito sequent̄ duo cōtradictoria simul in eode subiecto adequato sub gradibꝰ remissis. Ista tn̄ ꝯfirmat̄ multis auctoritatibꝰ ꝛ rōnibus primo auctoritate cōmētatoris vbi sup. d. ꝙ si aliqd mobile moueat̄ a fusco in nigrū illud mouet̄ ab albedine q̄ est in fusco: vn̄ fuscedo nō est pmus terminus a quo s; albedo ꝛ nigredo q̄ est in coloꝛe fusco. secūdo auctoritate phi 10. metafi. d. expsse ꝙ media cōponunt̄ ex extremis· sup quo verbo dicit cōmētatoꝛ cōmēto. 23. ꝙ coloꝛ medius cōponit̄ ex coloꝛibꝰ extremis n̄ cōpositiōe quātitatiua: sed qualitatiua. Tertio auctoritate eiusdē cōmētatoris pmo phioꝝ cōmēto 58. vbi dicit: ꝙ coloꝛes extremi sicut i coloꝛe medio nō in actu puro. nec potētia pura· s; medio mō inter potētiā ꝛ actū. ꝛ hoc ē esse formalit̄. nō tn̄ sub esse intenso ꝛ pfecto. si enim sic fieret mixtio coloꝝ extremoꝝ in coloꝛe medio nō in actu puro. nec i potētia pura ꝙ sic resultaret tertia essentia ꝙ tamē eēntia coloꝝ extremoꝝ nō maneret formalit̄ absq; totali deperditōe tūc coloꝛes extremi nō remanerent i coloꝛe medio: nisi tn̄ i potētia. qđ cōmentatoꝛ negat. Item si coloꝛes extremi manerēt sub esse intenso ꝛ pfecto: sequit̄ ꝙ maneret in actu puro: sicut sūt anteq̄ misceant̄ in medio coloꝛe: qđ etiā negat cōmētatoꝛ oportet igit̄ ꝙ maneāt formalit̄ sub esse: tn̄ diminuto ꝛ remisso. Quarto etiā auctoritate cōmētatoris. 5. phisi. cōmēto. 51. d. ꝙ q̄n fit trāsmutatio ex viridi in albū nō fit transmutatio in viridi nisi ex parte nigra que est viridi. Sed certū ē ꝙ cōmentatoꝛ nō accipit ibi partē nigrā: nisi co modo quo pars nigra que est in viridi coloꝛe est terminꝰ a quo trāsmutatiōis in albedinē: ꝛ qꝛ talis trāsmutatio est de termino formali in terminū formalem: sicut patet. 5. phisi. sequit̄ ꝙ nigredo in viridi coloꝛe habꝫ rationē partis formalis· ꝛ ps formalis distinguit̄ cōtra parte virtualem: lꝫ possit nō habere rationē ptis formalis vt distinguit̄ cōtra ptē materialē: sed nō haberet nigredo rōnē ptis formalis i coloꝛe viridi ꝓut pars vel esse formale distinguit̄ cōtra esse virtuale: nisi essentia nigredinis maneret in coloꝛe viridi formalit̄. igit̄ eē nigredinis maneret formalit̄ in coloꝛe viridi: ꝛ pari rōne essentia albedinis: vt patet ꝑ cōmentatoꝛē ibidē. Multas alias auctoꝛitates adducit· quas dimitto· qꝛ soluūtur istis solutis. Sed confirmat̄ vlterius ista positio rationibus. Primo sic si in forma media cōposita ex extremis cōtrariis: vel eēt formalit̄ de quolibet contrario extremo. sequeret̄ ꝙ forma media fieret trāsitus ad cōtrariū extremū in instāti· sicut verbi grā· si in tepido nō esset aliquid formaliter de essentia frigiditatis· ita ꝙ ꝑ formā tepidā vel minus calidā ipoꝛtaret̄ ꝓcise sola ꝑuatio summe caliditatis absq; inclusiōe frigiditatis: sequit̄ ꝙ ex tepido vel minus calido fieret trāsitus ad summū calidū in instanti: ꝯn̄s ē ipossibile: ꝛ cōtra illud qđ experimur sensu: igit̄ ꝛ an̄s: ꝯn̄a ꝓbat̄: qꝛ certū est ꝙ successio in motu alteratiōis nō causatur: nisi ex resistētia mobilis ad motoꝛē: sed ꝑuatio in minꝰ calido siue in tepido nō potest resistere motori cū non sit positiuū: ꝛ resistere sit vere positiuum: ergo oportet ꝙ in tepido siue in minus calido sit aliquid preter ꝑuationē caloꝛis intensissimi ratione cuius resistit motori calefacienti ne subito ꝛ in instanti ex tepido fiat calidum sub esse intensissimo: ꝛ hoc non est nisi natura ꝛ essentia formalis ipsamet frigiditatis.

Secundo sic: mediū cōparatū vni extremo habet rationem alterius extremi. & econuerso: vt patet 5. phisi. sicut tepiditas cōparata calori in summo h3 rationem caloris. tūc arguit̄ sic: impossibile ē q̄ tepiditas habeat p illud rationem caloris p q̄d contrariat̄ calori: q2 impossibile ē q̄ p̄ide cōueniat aliquid cū aliquo realiter & opponat̄ illi saltē in istis tribus limitatis. Sed tepiditas cōuenit cū calore & opponit̄ calori: q̄ i tepiditate sūt due nature. vna p quā h3 rōnē caloris ſm quā cōtrariat̄ frigiditati: & alia in p quā h3 rōnē frigiditatis ſm quā cōtrariatur calori: sed nō cōtrariat̄ calori nisi p frigiditatē: nec frigiditati nisi p calorē: ḡ in tepiditate sunt formaliter calor & frigiditas. Secūdo ad p̄ncipale iste doc. arguit sic: q̄n sit trāsitus ex frigiditate in calorē q̄rit̄ vtrū essentia frigiditatis abiciat̄ in tp̄e: vel i instāti quo subiectū alterat̄ sine interpollatione. Si dicat̄ q̄ in instāti hoc est impossibile: tum q2 hoc est cōtra sensum: tū q2 mobile dū moueret̄ non haberet aliq̄d de termino a quo: tū q2 certū ē q̄ nō abiciat̄ in eodē instāti in quo incipit motus: q2 tūc motus de cōtrario i cōtrariū fieret i instāti: ḡ ante instās p quo desinit frigiditas māsit forma & essentia frigiditatis p q̄d tempus mediū inter instās in quo desinit esse motus. & instās primum in quo incipit esse motus. nā motus l3 nō fiat in instāti: tamē initiat̄ & terminat̄ in instāti: p3 ḡ q̄ p aliq̄ temp⁹ post p̄mū instās in quo incipit eē motus māsit sine desinitione eēntia frigiditatis: sed p illo eodē tp̄e p quo māsit essentia frigiditatis ponit̄ mobile cōtinue moueri ad calorē: & p ↄ̄ñs p toto illo tp̄e h3 aliquid formaliter de essentia caloris: alias mobile dū moueret̄ nō haberet aliq̄d de termino ad quem: ḡ p illo tp̄e fuit simul calor & frigiditas & sic intentū. Aliqs rationes adducit iste doctor quibus poterit rnderi ex solutiōe istaꝝ. i. nō admitto eas &c. Caton.

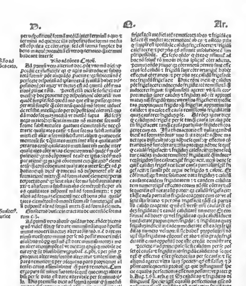
Caton. Ad idē quidā doc. arguit p̄mo sic: certū ē q̄ quādo vnū cōtrariū agit in alterū vel in subiectū i quo ē alterū: nō introducit totā formā sed in tp̄e & partē post partē: vel igit̄ hoc ē p̄p̄ incōpossibilitatē partiū forme inducēde & hoc nō q2 oēs sunt eiusdē rōnis & nate cōponere p̄se tiorem formā: vel hoc est p̄pter insufficientiā agentis & hoc non: q2 hoc tollit̄ si ponat̄ agens sufficientissimū & pfectissimū & hoc nō q2 subiectum nō pōt eas recipe simul: & hoc etiā nō est veꝝ q2 omnes sibi simul inerāt in fine motus: vel hoc ē p̄pter caliditates & dispōnes ↄ̄rias in passo repugnātes forme introducēde: & habet p̄positū q2 simul cō parte forme introducte est pars ↄ̄rie repugnās parti introducēde: & sic ↄ̄traria p illo tēpore sūt simul i gradib⁹ remissis. Preterea ↄ̄stat q̄ i mixto manent formaliter & remisse qualitates quattuor elemētoꝝ: ↄ̄cessū sit de formis substātialibus coꝝ: hoc p3 q2 si dēt oppositū nō aliter disponeret̄ materia ad formam mixti q̄ ad formā elemēti: cū igit̄ q̄libet pars mixti sit mixta sūt simul quattuor qualitates elementoꝝ. Sed qualitates elementoꝝ sunt ↄ̄rie: ḡ in q̄libet parte mixti sūt simul qualitates ↄ̄rie in esse remisso. Preterea: ad idē arguit quidā aliꝰ: sicut calidū & frigidum approximata indistātia & dispōne debita ad agendū & patiendū & mediū inter sit minimū nāle vtputa minim⁹ aer: & sint calidū & frigidū sb talib⁹ gradibus q̄ vtrūq3 possit agere in reliquū per tale mediū. Isto casu possibili vt videt̄ posito arguit̄ sic: distās nō pōt agere indistās nisi agēdo in mediū: vt p3 ex. 2. de aīa cū ḡ calidū agat in frigidū & econuerso: ex supposito patet q̄ vtrūq3 agit in totū mediū cū sit minimū nāle: sed actiōes istoꝝ sūt contrarie: igit̄ illud minimū simul totū mouebit̄ motibus ↄ̄rijs: & per ↄ̄ñs mot⁹ ↄ̄rij sūt simul in eodem: & etiā forme ↄ̄rie permanentes simul erūt in eodem. vz. caliditas & frigiditas. Preterea mot⁹ sursū & motus deorsū sūt ↄ̄rij: vt p3. 5. phisi. s3 hi possūt nāliter simul esse: igitur: p̄bat̄ minor: q2 si lancea moueatur sursū. & formica existēs sup lāceā moueatur deorsū. p̄prio motu: p3 q2 illa formica simul mouet̄ sursū & deorsū. Preterea grauitas & leuitas sunt ↄ̄ria & sūt simul in eodē. igit̄ &c. ↄ̄ña nō. & añs quātū ad p̄mā p̄te3 p3. quātū ad secūdā est arist. quarto de celo vbi dicit q̄ aer ē grauis & leuis: & idem dicit de aqua. Preterea pfecte vitiosus pōt elicere actū virtuosum. & econuerso. aliter ḡ ↄ̄ria possunt simul esse in eodē: añs ē claꝝ: ↄ̄ña p̄bat̄: q2 si pfecte vitiosus eliciat actū virtuosū aliq̄d causabit̄. si nullū alr̄ p nullū aliū aliq̄d causaret̄. illō igit̄ q̄ causabitur vel erit virtus. vel dispositio ad virtutē. si sit virtus habet̄ p̄positū: q2 simul stabit cū habitu vitioso. p aliq̄d temp⁹. ↄ̄ña p3: q2 habit⁹ vitiosus nō corrūpit̄ p vnū actum virtuosū sicut nec habit⁹ virtuosus p vnū actū vitiosū. si vō sit dispositio ad virtutē adhuc idē sequit̄. q2 ↄ̄stat q̄ dispositio illa ē realitas q̄ fit postea habit⁹: & p ↄ̄ñs realitates formaꝝ ↄ̄riaꝝ. vz realitas vitij expellendi & realitas virtutis generāde simul erūt in codem. quod est p̄positum.

Rño ad rōnes Michaelis

Rño ad rōnes michae.

Pro solutione istaꝝ rōnū & pcertiꝫ illaꝝ que sūdant̄ i auc̄tatib⁹ ph̄i & cōmētatoris p̄mitto aliqs distinctiōes. Primo distinguo ō medio medium ē vt patet p cōmentatorē q̄rto cē & mundi. cōmēto. 26. ē duplex. q2 quoddā ē mediū ſm cōpositionē & mediū ſm cōparatione. Mediū ſm cōpositionē est illō q̄d realr̄ cōponit̄ ex extremis. mediū eni ſ3 cōparationē ē illud q̄d magis ↄ̄uenit cū vtroq3 extremoꝝ ſm se q̄ vnū extremū cū altero q̄uis realiter nō cōponat̄ ex extremis. Secūdo distinguo de cōtrarietate: q2 quedā sunt cōtraria absolute: quedā cōparatiue siue in respectu vel q̄ idē: quedā sūt cōtraria simpliciter quedā quodāmodo & ſm quid. Primo mō tm̄ dicūt̄ cōtraria q̄ maxima & vltimata cōtrarietate cōtrariant̄: que solū ē int maxime distantia: vt patet. 10. metaphi. Secundo mō p̄nt dici ↄ̄traria etiā illa int q̄ nō est maxima distantia vt vult ph̄s. has distinctiōes ad p̄positum reducēdo nō ē imaginandū q̄ medius color int̄ colores extremos sit mediū ſm cōpositionē: non eni cōponit̄ realiter ex coloribus extremis: vt aliqui opinantur: q2 si sic medius color nō eēt vnus color per se: imo nō eēt color: sed duo colores extremi cuius oppositū vult cōmentator 6 phisi cōmēto. 36. S3 mediū ſm cōparationē: q2 color medius vt pura rubedo vel fuscedo magis cōuenit cū coloribus extremis ſm se. vz cum albedine & nigredine q̄ albedo & nigredo cōueniant int̄ se. Ex isto statim sequit̄ q̄ medius color nō cōtrariat̄ coloribus extremis simpliciter & absolute: q2 nō distāt ab aliquo extremo maxima distātia: cōtrariosꝫ tñ eis quodāmodo & in respectu: q2 p̄pter maiore cōueniētiā q̄ color medius h3 cū extremis coloribus q̄ colores habeāt int̄ se: & ad vnū cōparatus dicit̄ habere rationē alterius extremi & econuerso vnde rubedo vl' fuscedo cōparata albedini dicit̄ habere rationem nigredinis: & cōparata nigredini habere ratione albedinis p̄pter causam p̄dictā: & ita color medius vt rubedo vel fuscedo dicitur ↄ̄trariari coloribus extremis: nō quidē simpliciter & absolute: sed quodāmō & in respectu: q2 vt habet rationē albedinis dicitur ↄ̄tra

riari nigredini: vt habet rōnē nigredinis albedini
His premissis rñdeo ad rōnes. Ad primam dico ꝙ
omnes motus qui sunt ad contraria: sicut ex con-
trarijs simpliciter ⁊ absolute vel ex contrarijs quo
dammō ⁊ in respectu. ⁊ sic loquit̄ comētator ⁊ phs
Sed ex hoc nō sequit̄ ꝙ in medio colore sint forme
ↄ̄rie: nec in eē intenso nec in eē remisso sicut infert:
sed sequit̄: ꝙ medius color ↄtrariat̄ colorib⁹ extremis
simplr ⁊ absolute vel quodā mō ⁊ in respectu: ⁊ il-
lud vltimū est verum ex hoc tñ nō sequit̄ ↄclusio quā
intendūt: vt patet ex dictis. Ad cōfirmationē rñ
deo: ad primā qñ dicit̄ ꝙ si aliquod mobile mouet̄ a fu
sco in nigrū: illud mouet̄ ab albedine q̄ est i fusco fm
comentatorē: dico ꝙ per albedinē q̄ ē in fusco nō
intelligit comētator realitatē aliquā que sit vere al
bedo: qz tūc illud mobile nō mouet̄ a fusco in nigrū
sed ab albo in nigrū: cuius oppositū vult comētator
sed intelligit realitatē fuscedinis tñ que est albedo
⁊ nigredo nō quidē simplr loquendo sed per com-
parationē: ex eo ꝙ cōparata ad nigredinē habet rō-
nē albedinis: ⁊ ecōuerso fm intellectū superi⁹ dictū
Ad secūdam qñ dicit̄: ꝙ colores medij ↄponunt̄ ex
coloribus extremis fm phm ⁊ comētatorē: dico ꝙ
colores medij nō cōponunt̄ ex coloribus extremis
realr: sed tñ virtualr: ⁊ hoc intelligit phs ⁊ comen-
tator: nec aliud itelligit comētator per cōpositionē
q̄litatiuā. Ad tertiā: qñ dicit̄ ꝙ colores extremi
fm comētatorē sunt i colore medio mō iter potētiā
⁊ actū: dico: ꝙ per hec verba nō itelligit comētator
ꝙ colores extremi sint in colore medio realr: nec in
eē intenso nec remisso sicut infert̄: qz quocūqz isto
rum modorū remanerent in actu ⁊ nō medio modo
inter potētiā ⁊ actū: qd est cōtra comētatorē. Ista
pñā patet expresse: qz albedo remissa est albedo in
actu: ⁊ nigredo remissa ē nigredo in actu: alr nullū
corpus eēt albū vel nigrū in actu nisi in eo eēt albe
do vel nigredo in sūmo: qd ē euidēter falsum: intelli
git ergo comētator: ꝙ colores extremi sunt in colo-
re medio mō inter potētiā ⁊ actū: qz sunt in ipso vir
tualiter: ⁊ fm cōparationē: eo ꝙ color medius com
paratus ad albedinē ē nigredo quodā mō sz nō sim
plr: cōparatus aūt ad nigredinem ē albedo quodā
mō: sicut dictū ē supra: ⁊ hoc intelligit per medium
modū iter potētiā ⁊ actū. Ad quartā: qñ dicit̄ ꝙ
qñ fit transmutatio ex viridi in album: nō fit trans-
mutatio nisi ex parte nigri: que ē in viridi: patz qd
dicendum ex solutione prime cōfirmatiōis: hec. n.
auctoritas ⁊ illa ↄsiles: sunt: ⁊ simili mō itelligēde
⁊ sic intelligendo auctoritatē cōcedo: ꝙ in colore vi
ridi nigredo habet rōnem partis formalis: sz ex hoc
nō sequit̄: ꝙ eētia nigredinis maneat in colore vi
ridi: qz per nigredinē que ē in colore viridi iuxta ex
positionē datam nō intelligitur aliqua essentia que
sit vere nigredo: sed ipsamet eētia viriditatis: que
cōparata albedini habet rōnē nigredinis: vt pz ex
dictis. Ad quintū dicit̄. si forma media nō eēt cō
posita ex extremis: sequeret̄ ꝙ forma media fieret
transitus ad ↄ̄riū extremū in instanti: nego ↄsequē
tiā: ⁊ ad probationē: lz nō procedat de forma me-
dia: qz caliditas que ē in minus calido nō est forma
media inter caliditatē ⁊ frigiditatē: sz ē caliditas
remissa: dico ꝙ successio i motu augmēti ⁊ minoris
forme potest aliqñ peruenire pp iperfectionē agen
tis: qz si agēs sit ipfectū: nō pōt sil iducere totā formā
quā pōt iducere successiue aliquādo pp iproportio
nē distātie. Ad sensum. n. videmus ꝙ si aliud cor
pus luminosum continue approꝑinquat aeri: quan
to magis approꝑinquat̄ tanto magis in aere lumē
intendit̄: talr pp dispositionē subiecti: qz si subie
ctū sū est in principio ita bene dispositū: ꝙ totā for
ma possit sil induci: sicut cōtinue magis disponitur
sic cōtinue pl⁹ de illa forma inducit̄: ⁊ hoc apparet
de lumine sensibiliter: qz si lumē causat̄ a sole in nu
be crossa nō ita intensum est in principio: sicut est
post eā cum nubes illa per actionē solis subtiliatur
⁊ rarefit: ⁊ sicut ipsa continue magis ac magis sub
tiliatur: ⁊ per consequēs magis ac magis dispo-
nit̄ sic lumen in ipsa magis ac magis intēdit̄ vt pa
tet ad sensum: hec ē ergo causa quare de minus ca
lido nō fit subito sūme calidū: qz lz in minus calido
nō sit aliquid frigiditatis vt patet per auctor. super-
rius allegatū: nō sit tñ sūme calidū: vel quia calefa
ciens nō ē ita perfectū: ꝙ possit sil sūmum calorē in
ducere: vel qz distantia nō est sūme proportionata:
vel subiectū nō est perfecte dispositū ad sūmum calo
rē: ⁊ ideo sicut successiue magis ac magis disponit̄
sic ⁊ successiue magis ac magis calefit. Ex hoc stati
apparet defectus probationis: qz talis successio nō
ↄuenit ex eo ꝙ priuatio q̄ ē in minus calido resistat mo
tori: sed qz calefaciens nō est ita perfectū: vel quia
approximatio nō ē sufficiēs: vel qz subiectū illud nō
est perfecte dispositū ad sūmū calorē. Ad sextā
concedo ꝙ mediū cōparatū vni extremo habet rō
nē alterius: ⁊ ecōuerso eodē mō quo dictū ē. Et qñ
dicit̄ ꝙ ipossibile ē. ꝙ tepiditas per illud habeat rō
nē caloris per qd ↄ̄riatur calori: nego: ⁊ ad proba
tionē dico: ꝙ lz sit ipossibile: ꝙ per idē aliquid cōue-
niat cū aliq realr: ⁊ opponat̄ illi simplr ⁊ absolute
nō tñ ipossibile ē: ꝙ p idē aliquid ↄueniat cū aliquo
realr ⁊ opponat̄ illi quodāmō ⁊ in respectu. Rñsio
huius ē: qz per eādē realitatē aliquid pōt magis cō
uenire: extremis contrarijs: ꝙ ipsa extrema conueni
ant inter se: ⁊ per ↄñs per eādē realitatē poterit
cōuenire cū aliquo extremorū ⁊ ↄtrariari eidē. quo
dā mō ⁊ i respectu prout habet rōnē alterius extre
mi: sic est in proposito vt patet ex dictis. Ad se-
cūdam rōnē principalē: cōcedo: ꝙ qñ fit transitus ex
frigiditate in calorē: eētia frigiditatis manet per ali
qd tps post primū ⁊ instās i q incipit mot⁹. Et qñ di
ꝙ mobile pro toto tpe illo habet aliquid d eētia ca
loris: nego si intelligit̄: ꝙ in eadē parte in qua ē fri-
giditas sit aliquid de calore. Et ad probationē qñ
dicit̄: ꝙ alr mobile dū mouet̄: nō haberet aliquid
de termino ad quē: pōt multiplr rñderi. Primo pōt
dici: ꝙ omne mobile mouetur ex frigiditate in calo-
rem habet aliquid de frigiditate ⁊ aliqd de calore:
non quidē fm eandē partem: sed fm aliā ⁊ aliā: ⁊
forte sic loquit̄ phs. 6. phisi. Scdo pōt dici: ꝙ mo
bile dū mouet̄: habet aliquid de termino ad quē
pōt intelligi dupl̄r: formalr. s. vel per accessum: pri-
mō nō est verū sz eandē partē: nec vnqz phs intelle
xit: sz scdo: qz si mobile mouet̄ motu cōtinuo ex frigi
ditate in calorē continue remittit̄ frigiditas: ⁊ quā
to magis remittit̄ frigiditas tanto magis illud mo
bile accedit: siue minus distat a calore: ⁊ i instanti i
quo eēt primo cōpleta remissio siue corruptio frigi-
ditatis introducet̄ p forma caloris: ⁊ sic intelligen
do phz patet ꝙ forme contrarie nūqz simul erant in
eodē subiecto. Tertio pōt dici ꝙ dū mobile mo
uet̄ ad formā: aliquid habet de dispositione forme
ad quē mouet̄: sed nō oportet ꝙ habeat aliquid de
specie illius forme ad quā mouet̄: sed mobile dum
mouet̄ habz aliquā formā propinquiorē forme ad
quā mouet̄ ꝙ sit terminus siue forma a qua incipit
moueri: ⁊ sic pōt itelligi illud dictū phi: ꝙ qd moue
tur partē habet de termino quo ⁊ partē d termino
ad quem: id est partē de dispositione termini a quo
⁊ partē de dispositione termini ad quē intelligendo

per dispositionē formā mediā inter terminū a quo τ
terminū ad quē: nec illa dispositio siue forma media
est cōposita ex cōtrarijs sed est forma simplex ba-
bens maiorē cōuenientiā cū vtroq3 termino q̄ termini
babeant inter se

Rñō ad rōnes cato.

Rñō ad rōnes Catoñ.

Ad primū vero alterius doc. pōt vno mō dici · q
pcedit ex insufficiēti: qz q agens nō introducat subito
totā formā: pōt aliquādo puenire · qz subiectū nō ē
perfecte dispositū ad ipsam: etiā si nullā babet dis-
positionē ɔtrariā: vt dictū est ad quintā cōfirma-
tionē prime rōis. Potest etiā dici sc̄do sic: cōter
dicit[ur] q hoc prouenit pp dispositionē cōtrariā non
quidē simplr. sed quodā mō que est in passo: qz tam
ɔtrariū simplr q̄ cōtrariū quodā mō forme inducē-
de resistit. intelligēdo per dispositionē cōtrariā quo-
dā modo formā mediā vt dictū ē supra. Ad sc̄o3
nego maiorē: qz sicut in mixto nō manent formalr
forme substantiales quatuor elemētorū: sic nec cō-
trarie qualitates eorū: τ sicut forma substantialis
mixti est alia a formis substantialibus quatuor ele-
mentorū: sic τ q̄litates mixti sunt alie a qualitatib[us]
ɔtrarijs eorū: qualitates mixti sunt tñ medie inter
qualitates cōtrarias elemētorum nō quidē s[ecundu]m cō-
positione: qz nō cōponunt[ur] realr ex ipsis: sed s[ecundu]m cō-
paratione: qz magis cōueniunt cū q̄litatib[us] elemē-
torū q̄ eorū cōueniunt qualitates inter se. Et ad p-
bationē qñ dicit[ur] q tunc mā nō disponeret[ur] alr ad
formationē mixti q̄ ad formationē elementi: per in-
terpretationē: qz sicut alia ē forma substantialis mi-
xti: τ alia forma substantialis elemētorū: sic per ali-
as qualitates disponi[tur] mā ad formā mixti: τ per
alias ad formā elementi nec est bona ɔña quali-
tates elemētorū nō manēt formalr i mixto: igit[ur] mā
nō disponi[tur] alr ad formā mixti q̄ ad formā elemēti.

Gualter[us]. burlee

Gualterus burlee in tractatu de intensiōe forma-
rum c. 3.

Ad primū vero aliorū quidam doc. rñdet dicens
q nō videt[ur] sibi q sit dare minimū nāle: quo nō possit
minus moueri in actu alteratōis. nō. n. ē dare mi-
nimū motū quo minus per se nō possit moueri nisi i
aīalibus: rō pp quā nō est dare minimū motū i mo-
tu alterationis: pōt eē vt dicit: qz qdcūq mobile de-
eurō3 q sit diuisibile vt probat[ur] 6. phi. τ per ɔñs p-
pinquior alteranti fortius alteratur τ intensius q̄
pars remotior: τ per ɔsequens pars propinquior al-
teranti citius assimilabitur q̄ pars remotior. Cum
ergo pars sit minor suo toto sequi[tur] quocunq3 altera-
bili per se dato est dare alterabile per se minus il-
lo. His premissis dicit ad formā rōnis q si mediū
corpus susceptiuū calor[is] τ frigoris ponat[ur] int[er] cali-
dum τ frigidū sit equalis virtutis in agendo: τ corp[us]
mediū sit equalr dispositū ad recipiendū actionē
vtriusq3: vna medietas calefiet .s. medietas propi-
quior calido τ alia medietas frigefiet .s. medietas
propinquior frigido. Et cum probatur: q totum id
corpus calefit τ frigefit quia tam calidum q̄ frigi-
dum agit in totum: dicit q non est verum q totum
calefiat τ frigefiat: imo vna medietas calefit: τ a-
lia frigefit τ cōcedit q tā calidū q̄ frigidum agit in
totū ex hoc tamē sequi[tur] vt dicit q totū calefiat τ
totū frigefiat: qz calidū calefacit vt dicit medieta-
tē remotiorē ab eo τ frigidū per oppositū frigefacit
medietatē sibi propinquiore. τ calefacit medietatē
remotiorē ab eo: vñ tam calidū q̄ frigidū agit in to-
tū3: nō tñ causant motus cōtrarios in totū3

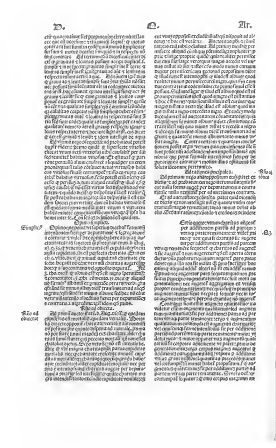
Cōñ bur.

Contra burlee

Sed ad veritatē ista solutio ē oīo impossibilis:
quātū ad hoc q dicit q illi[us] corporis intermedij calidū
frigefacit medietatē remotiorē ab eo τ frigidū ca-
lefacit et medietatē remotiorē ab eo τ ostēdo p[ri]m[um]
q simplr est impossibile calidū frigefacere τ frigidū
calefacere τ per ɔñs qd assumit in solutione ē sim-
plr impossibile. Et sc̄do ostēdo q etiā q assumit[ur] ad
hoc nō solui[tur] rō imo in dictis implicat[ur] cōtradictio.
Primū ostēdo primo: qz cōtrariorū ɔtrarij sunt effe-
ctus sed calidū τ frigidū sunt cōtraria: igit[ur] habēt
effectus cōtrarios τ per ɔñs nec calidū frigefacit
nec frigidū frigefacit. Huic rōni dicit q calidū
pōt frigefacere inducendo frigiditatē remissiorē q̄
induceret frigus: si ipsum solū ageret: vñ si illi cor-
pori medio inter calidū τ frigidū nō eēt approxi-
matū nisi frigidū tunc intensius frigefieret medie-
tas propinquior frigido q̄ frigefiat approximato
calido: τ ita calor est causa remissionis frigiditatis
quā causaret frigidū p se. Ad rōē igitur dicit
q calidū nō frigefit per se tanq̄ causa totalis pōt
tñ frigefacere tanq̄ causa partialis: frigido tñ coa-
gente cum eo. Ista tñ euacuatio est nulla: qz nihil
dicit[ur] ad formā rōnis: imo si ita dicat[ur]: adhuc ma-
net tota difficultas: qz adhuc sequi[tur]: q effectus cō-
trariorū nō sūt cōtrarij: ɔña patet: qz adhuc sequi[tur]
q calidū frigefacit: τ frigidū calefacit: qz bene seq[ui]-
tur calidū inducit remissiorē frigiditatē q̄ induce-
ret frigidū sine calore: igit[ur] frigefacit. item bene se-
qui[tur] calidū frigefacit sicut causa partialis: igit[ur] fri-
gefacit. τ similr pōt argui de frigido τ calore. Et
cōfirmat[ur] qz stante solutione data frigidū τ calidū
causant eandem frigiditatem: τ eandem calidita-
tem numero: igit[ur] effectus eorum nō sūt cōtrarij cō-
sequentia est nota: añs patet: qz calidū frigefacit:
tanq̄ causa partialis frigido coagente cum eo: vt as-
serit illa solutio τ per ɔñs frigefacit tanq̄ cā partia-
lis calido coagente q nō est verū: nisi causaret eā-
dē frigiditatē τ eandē caliditatē numero. Et con-
firmat[ur] ad hoc: qz vel frigiditas quā calidū īducit
i medietate propinquiori frigido: τ frigiditas quā
frigidū inducit in eadem medietate est eadē frigi-
ditas numero vel non: si sic habet[ur] propositū: si nō
igit[ur] illa frigiditas cōponi[tur] ex alio τ alio gradu frigi-
ditatis cuius oppositū doc iste credit demōstrare

Preterea ad principale sic si calidum per se pos-
set eē causa τ frigiditatis frigidū caliditatis seque-
ret[ur] q effectus esset pfectior sua per se causa: τ sic
aliquid ageret vltra suā speciē: qd est falsum. τ ɔ-
plures consequentia probat[ur] qz que distinguun[tur] spe-
cie equalis perfectionis esse non possunt: vt patet p
b. Aug. 3. d[e] li. arb. c. 11. Sz caliditas τ frigiditas di-
stinguun[tur] specie: igit[ur] equalis perfectionis esse nō
possunt: vel igit[ur] caliditas est perfectior frigiditate
vel econuerso: quodcūq3 dato habet[ur] propositum: qz
si caliditas sit perfectior cum frigiditas sit per se cā
caliditatis ex supposito effectus erit perfectior sua
per se causa. τ si frigiditas sit perfectior adhuc idē
sequitur: cum caliditas sit per se causa frigiditatis
ex supposito τ silr potest argui econuerso. Ad
istam rationem diceret iste doc. q caliditas τ fri-
giditas nō distinguun[tur] specie: qz s[ecundu]m eū forme ɔtra-
rie sunt eiusdem speciei specialissime. hec tamen e-
uacuatio ē vna τ impossibilis τ omnino qz que sub
eodem genere maxime distant nō sunt eiusdē spe-
ciei specialissime. τ quecūq3 forme ɔtrarie sunt hu-
iusmodi per diffinitionem cōtrariorū: de hoc tamē
ad pñs nō plura: qz satis est per se notū cuicūq3 phi-
losophanti: q forme cōtrarie nō sunt eiusdē speciei
specialissime: quo supposito potest q nec frigidum
potest calefacere. nec ecōtra qd erat primo decla-
randū. Iz hoc deberet supponi a quocūq3 tñ q̄ p se

neuz. scdm vero deduco videlz q̄ si cōcedat̄ a sīi
gen adhuc nō soluit̄ imo in dictis iplicat̄ cōtradi-
ctio: q̄ ex ista solutiōe sequit̄ q̄ totū illud corpus me
dius calefiat τ totū mediū frigefiat cuz oppositū sa
lumo cōcedit expresse assumptū probat̄ q̄ sicut di
cebat̄ in arguendo. distās nō agit nālr in distās nī
mediādo i mediū: igit̄ distās nō calefit nec frigefit ni
si calefaciat vel frigefaciat mediū. Sz frigidū fm
istā solutiōne calefacit medietatē remotiorē corporis
intermedij: igit̄ τ medietate propinquiore: τ p cōns
totū corpus mediū calefit τ totū frigefit: τ eodē mō
pōt probari q̄ calidū totū illud corpus mediū cale-
facit τ totū frigefacit. Et cōfirmat̄ q̄ calidū nō
pōt calefacere remotiorē partē aeris non cale-
faciendo ppinquiorē: igit̄ multo minus pōt frigefa-
cere remotiorē: q̄ frigefaciendo ppinquiorē etiā sup-
posito q̄ calidū posset frigefacere: cōña nota est: quis
nō maioris virtutis est ad calidum: q̄ ad frigidum τ
aña a nullo negatur ergo τc. Preterea ad hanc
solutionē sequit̄ q̄ calidū τ frigidū sint agentia in
se inuicem mutue τ nō sunt agentia in se mutuo que
manifeste cōtradicūt: primā partē huius cōtradi-
ctionis iste doc. cōcedit expresse. secūdā vero deduco
ex solutione data: q̄ per eā frigidū nō frigefit sed
calefacit partem ppinquiorē calido. tūc sic frigidū
nō agit i calidū nisi vel infrigidādo ipsū vel remit
tendo calorē ipsius: vt tandē possit frigiditatē idu
cere. Sed stante supposito frigidū nullo istorū mo
dorū pōt agere in calidū: igit̄ stante supposito frigi
dus nō agit in calidū τ per cōsimilē rōnē probat̄ q̄
calidū nō agit in frigidū: maior ē de se nō. mino-
rē vero declaro. primo quātū ad primā ptē vz q̄ fri-
gidū non agit in calidū infrigidando ipsū stāte sup
posito: q̄ si sic: vel infrigidat ipsū per calorē quem
causat in pte propinquiori calido vel frigiditate quā
causat in parte propinquiori frigido: nō primo mo
do: q̄ est impossibile q̄ aliquid per caliditatē frige
faciat: nec scdo mō: q̄ p ipsā frigiditate nō attigit
calidū: τ non est possibile frigidum aliquid frigefa-
cere per frigiditate per quā nō attingit illud τ per
rōnē cōsimilē patet illa maior quātū ad scdā ptē
q̄ vel frigidū remittit calorē calidi per calorē quē
causat in parte propinquiori calido τ hoc nō: q̄ ca
lor nō remittit sed augmentat calorē vel per frigi
ditatē quā causat in parte remotiori calido τ propi
quiori frigido: τ hoc non: q̄ per illā nō attingit ipm
τ dictū ē primo. Exclusa igit̄ ista solutione: q̄tū
ad illud: in quo male dicit nō dubito: vna cōcedo cū
doc isto q̄ nō est dare minimū nāle quo minus non
pōt moueri in motu alterationis: τ tūc ad rōnes di
co: q̄ calidum τ frigidū si sint equalis virtutis in agē
do sic q̄ tm̄ precise possit frigidū frigefacere quan
tū calidū calefacere τ ecōuerso: τ aer ille medius
sit equalr̄ dispositus ad recipiendū actionē vtri-
usqz: nec frigidū calefacit partē propinquiorē ca
lido: nec calidū frigefacit partē propinquiorē frigido
q̄a hoc ē simpliciter impossibile: nec totus aer ca
lefiet: nec totus frigefiet: sed medietas propinqui-
or frigido frigefiet calidū τ tm̄ τ frigidū isto casu po
sito qui forte nō est bene possibilis nālr̄ nō agent in
se inuicem mutuo: q̄ nec calidū potest totū aerem
intermediū calefacere: nec frigidū frigefacere:
q̄ tm̄ potest frigidū frigefacere quātū calidū ca
lefacere: τ aer medius est equalr̄ dispositus ad re-
cipiendum actionem vtriusqz et supposito: si vero
vnum cōtrariorū sit maioris virtutis: q̄ reliquū: vel
aer sit magis dispositus ad recipiendū actionē vni-
us q̄ alterius poterunt agere in se inuicem: q̄ quā-
uis in principio vnius contrariorū inducat formā
suam in maiorē partē aeris: τ reliquū in maiorem
fm propositionē excessus cōtrarij ad cōtrariū vel fz
pportionem dispositionis aeris: cōtrarium tamen
inducens formam suam in maiorem partem ae-
ris continue remittit formam inductam ab altero:
quia habet dominium super ipsam quousqz totali-
ter corrumpat eam: quo facto poterit agere in alte
rum. Si quis tamē concederet: q̄ sit dare minimū
naturale in motu alterationis: quo minus moueri nō
potest haberet concedere cōsiter. q̄ si calidū τ frigi
dū sint equal virtutis precise i agēdo τ aer ille medi9
sit equaliter dispositus ad recipiendū actionē vtri
usqz tunc neutrū cōtrariorū agit in illud mediū nec
vnū agit in reliquū mediante tali medio. Si vero
vnū cōtrariorū sit maioris virtutis q̄ reliquū: τ aer sit
equalr̄ dispositus ad recipiendū actionē vtriusqz:
mouebit̄ ad formam cōtrarij fortioris: τ non ad for
mā cōtrarij debilioris: vt si calidū sit maioris vir
tutis in calefaciendo q̄ frigidū in frigefaciēdo aer
ille medius calefiet τ nō frigefiet: q̄ frigidū nō agit
in ipsū: nec in aliquā parte ipsius: nō. n. pōt agere
in totū: q̄ agens fortius ipedit: nec in aliquā partē
eius: q̄ nulla pars ipsius pōt per se moueri: q̄ cū
aer ille ponat̄ minimum naturale eēt dare minus
minimo: qd̄ est impossibile. Si vero ille aer medius
sit magis dispositus ad formā vnius contrarij: q̄
ad formā alterius: τ cōtraria sint equalis virtutis
in agendo mouebit̄ ad formā ad quā magis est dis
positus Si vero cōtraria sint inequalis virtutis τ
aer est magis dispositus ad formā cōtrarij debilio
ris attendenda est proportio virtutis ad virtutem
τ dispositionis aeris: τ fm hoc alr̄ τ alr̄ ē respondē
dum. Ad scdm dico: sicut cōiter dicitur q̄ aliquid
moueri sursū τ deorsū pōt itelligi dupl̄r. s. simpl̄r
τ in respectu siue fm quid: illud dicit̄ moueri sursū
simpl̄r qd̄ per motū fit propinquius loco simpl̄r sur
suz qd̄ prius erat: τ per oppositū illud dicit̄ moueri
deorsū simpl̄r qd̄ per motū fit ppinquius loco sim
pl̄r deorsum vz centro mundi: illud vero dicit̄ mo
ueri sursū fm quid τ in respectu quod per motū fit
ppinquius q̄ prius erat alicui loco sursū: nō quidē
simpl̄r: sed fm quid τ per oppositū illud dicit̄ mo
ueri deorsū fm quid qd̄ per motū fit propinquius
alicui loco deorsū scdm quid: sicut in proposito for
mica dicit̄ moueri sursum fm qd̄: q̄n per motū fit
propinquior extremitati lancee: que ē sursū: τ dici
tur moueri fm quid deorsū q̄n per motū fit propin
quior extremitati lancee que est deorsū. His p
missis dico ad formā rōis: q̄ vel motus lancee est
velocior versus sursū: q̄ motus formice deorsum
vel ecōuerso: vel sunt equales. Si detur primū tūc
formica illa mouet̄ simpl̄r sursum: sed nō mouetur
simpl̄r deorsum: q̄ nō fit propinquior centro mūdi
mouet̄ tamē deorsū fm quid τ in respectū. q̄ cōti
nue fit propinquior extremitati lancee que est de-
orsū. Si vero detur scdm vz q̄ motus formice ver
sus deorsū sit velocior q̄ motus lancee versus sur
suz: tunc formica mouebit̄ simpl̄r deorsū τ conti
nuo fiet propinquior centro mūdi: sed nō mouebit̄
sursū simpl̄r: q̄ non fiet propinquior loco simpl̄r
sursū nec i respectu: q̄ nō fiet ppinquior extremita
ti lancee: que ē sursū: sed extremitati q̄ est deorsū
cū ponat̄ moueri deorsū motu proprio Si vero
det̄ tertiū: videlicet q̄ motus lancee sursū τ mo
tus formice deorsū sint velocitatis equalis: tunc
formica illa nec mouebit̄ simpliciter sursū nec sim
pliciter deorsū: q̄ cōtinue distabit a qualitate a loco
simplicit̄ deorsū τ a centro mūdi qui est simpl̄r lo
cus deorsū mouebit̄ tū deorsū fz quid: τ in respe

etur quia continue fiet propinquior extremitati illi ece que est deorsum: et ita nunquam sequitur quod motus contrarij sint simul in eodem quia motus simpliciter sursum et motus deorsum secundum quid et in respectu non sunt contrarij. Ad tertium etiam dico sicut communiter dicitur quod grauitas et leuitas possunt accipi dupliciter. s. simpliciter et in respectu: grauitas simpliciter inest terre et leuitas simpliciter inest igni: grauitas autem et leuitas in respectu insunt aeri et aque. Ad rationem igitur dico quod grauitas et leuitas simpliciter sunt contraria: et talia non sunt: nec possunt simul esse naturaliter in eodem: nec auctoritas arist. hoc conuincit quia non intelligit sic quod aer sit grauis et leuis: sic quod eius grauitas et leuitas componatur ex grauitate simpliciter et leuitate simpliciter: quia tunc non esset vna qualitas simplex: quod est omnino inconueniens quia caliditas corporis naturalis simplicis debet esse simplex: grauitas autem et leuitas in respectu non sunt contraria sed sunt eadem qualitas simplex: quia per eandem qualitatem numero aer est grauis respectu ignis et leuis respectu terre: et hoc intelligit arist. cum dicit: quod aer est grauis et leuis: et idem intelligit de aqua.

Ad vltimum nego consequentiam: ad probationem potest dupliciter respondere: Primo quidem quod si perfecte vitiosus eliceat vnum actum virtuosum nihil causabitur per illum sed remittetur habitus vitiosus. Et quando dicitur quod pari ratione per nullum alium causatur aliquid per interemptionem: quia si talis continuet actus virtuosos habitus vitiosus finaliter corrumpetur: et illo corrupto causabitur habitus virtuosus. Secundo potest etiam dici quod concesso quod per illum actum aliquid causetur: quod illud quod per ipsum causabitur non esset virtus sed dispositio ad virtutem: et quando dicitur quod dispositio illa est realiter quod fit postea habitus: nego: quia illa dispositio non est eiusdem speciei cum virtute. sine cum habitu virtuoso sed est quedam forma media inter vitium et virtutem habens maiorem conuenientiam cum vtroque quam ipsa habeant inter se. Contra secundam conclusionem est quedam.

Opinio simplicij.

Simplicius

Opinio que ponit: vt superius dicebatur formarum intensionem fieri per depurationem et segregationem a contrario: et videtur hec opinio habere aliquas auctoritates tam sanctorum quam phorum: ait enim b. Aug. 83. q. 36. quod venenum charitatis est cupiditas: vbi enim nulla cupiditas. ibi est perfecta charitas. Et in enchi. c. vltio. dicit quod minuitur cupiditas charitate crescente hec autem non essent vera nisi charitas augeretur per hoc quod a suo contrario vel opposito depuratur. Item 3. tho. dicitur quod albius est quod est nigro impermixtius: et commentator. 5. phi commento. 19. dicit quod aliquid non fit minus album nisi ex permixtione contrarij: verbi gratia quando illud fit minus album dicitur transmutari ad aliquod nigrum: quando illud fit minus album: sed hec non essent vera: nisi intensio albedinis fieret per depurationem a contrario. i. nigredine: igitur idem quod prius.

Responsio ad obiecta.

Responsio ad obiecta:

Ad primam auctoritatem. b. Aug. dicitur: quod quedam cupiditas est mortalis. quedam venialis. Mortalis directe opponitur charitati: venialis autem non nisi dispositiue pro quanto disponit ad mortale. prima non potest stare simul in eodem cum charitate aliter charitas simul staret cum peccato mortali quod non esset catholice dictum. Secundo vero sic non est intentio be. Aug. quod vbi magna charitas: ibi parua cupiditas mortalis nec quod charitate crescente minuatur cupiditas mortalis: quia charitas in quocunque gradu habeatur excludit totaliter cupiditatem mortalem: nec per consequens est intentio sua quod charitas augeatur per depurationem a contrario: sed intelligit quod quanto charitas magis intenditur: tanto excludit cupiditatem venialem: si cut vnum oppositum excludit illud quod disponit ad alterum: et hoc est verum: et cetera. Auctoritas phi et commentatoris etiam nihil concludunt. Ad primam dicitur quod permiscere aliquid cum aliquo potest intelligi dupliciter: proprie et large: proprie quidem quia realiter permiscetur cum illo: large vero quia magis accedit vel minus distat ab illo: et isto secundo modo minus curuum dicitur permisceri cum recto: ad propositum dicor quod illud non est intentio phi quod illud est albius quod realiter minus permiscetur cum nigro. quia secundum eum duo contraria in eodem subiecto primo simul esse non possunt. Sed intelligit quod illud est albius quod est nigro impermixtius idest quod a nigro est distantius et hoc est verum: quia sicut illa linea est curuior que magis distat a recta: sic illud est albius quod magis distat a nigro et recedit a nigro. Et eodem modo dicendum est ad auctoritatem commentatoris quia aliquid non fit minus album nisi ex commixtione contrarij idest nisi quia minus distat et recedit a nigro et ideo quod fit minus album dicitur transmutari ad nigrum: et quanto fit minus album tanto minus distat a nigro. Contra tertiam et quartam conclusionem posset argui: verum quia conclusiones ille non sunt posite nisi ad ostendendum impossibilitatem opinionis que ponit formarum intensiones fieri per depurationem a contrario: et motiua illius opinionis sit soluta ideo nunc pertransco.

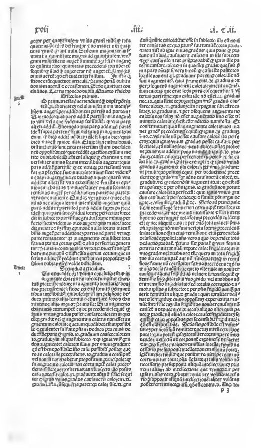
Ad rationes principales.

Responsio ad rationes

Ad primam nego antecedens oppositum enim patet ex dictis: et ad probationem nego iterum antecedens: quia sicut nulla forma augetur per depurationem a contrario: sic nulla remittitur per admixtionem contrarij. Et ad auctoritatem commenta. patet quid dicendum ex dictis quia non intelligit nisi quod quanto vnum contrariorum magis remittitur: tanto minus distat ab alio. Secundam rationem concedo et credo eam concludere

Tertio quero: vtrum charitas augeatur per additionem partis ad partem vtraque parte remanente: et videtur primo quod non: quia si charitas sic augeretur per additionem partis ad partem vtraque remanente sequeretur quod charitas non augeretur et sic augeretur et non augeretur quod est aperta contradictio: consequentia probatur: quia non augeretur pars precedens: quia illa non fit maior quam primo fuerit: iter hoc enim quod aliquid additur alteri non fit eo addito maius quam prius nec augeretur pars sequens: quia non prefuit in principio augmentationis nec fuit mota augmentatione: nec augeretur aggregatum ex vtrisque propter eandem rationem: nec quia fuit in principio augmentationis: sicut nec pars sequens nec in tota augmentatione: et per consequens charitas non augeretur Q. j.

Contra: quia sicut est in augmento quantitatiuo ita videtur esse in augmento qualitatiuo: sed augmentum quantitatiuum fit per additionem partis ad partem vtraque parte remanente: ergo et augmentum qualitatiuum cuiusmodi est augmentum charitatis: vel cuiuscunque forme intensibilis fit per additionem partis ad partem vtraque parte remanente: maior videtur nota: et minor apparet: nam augmentum quantitatiuum fit corporeo adueniente vt patet: primo de generatione: cum ergo corpus magnum augeatur per additionem parue quantitatis: vtputa per additionem vnius grani milij. vel quantitas precedens manet vel corrumpitur: si manet habetur propositum. s. quod augmentum quantitatiuum fit per additionem partis ad partem vtraque parte remanente. Si vero dicatur quod corrumpatur sequitur: quod cum corpus magnum au

getur per quantitatem vnius grani milij q tota quātitas pcedēs destruitur τ nō manet nisi quantitas vnius grani milij. Sed cum magna τ transmutatur a quantitate magna ad quantitatem vnius grani milij: tūc nō augetur ſ3 minuitur: igitur si in augmēto quātitatiuo quantitas precedens corrūperetur sequitur q illud q augeretur nō augeretur: ſ3 magis diminueretur: qd est euidenter falsum. In ista questione erūt quattuor articuli. Primo ponā dubitationis materiā τ occasionem. Scdo quattuor conclusiōes. Tertio mouebo dubia. Quarto r̄ndebo.

Articulus 1
Articulus primus.

Quo primum est aduertendum: q dupliciter pōt intelligi. charitatē vel aliam formam intensibilem augeri per additionem partis ad partem: Uno modo quia pars additur parti sicut in augmēto vini vel aque: videmus sensibiliter: q vna pars alteri additur. Alio modo quia pars addit ad partē idest supra partem sicut videmus in augmento dierum q dies additur ad diem idest supra diem quia dies vna est maior alia. Et iuxta membra huius distinctionis sunt circa materiam istam due solennes oppositiones que reddūt questionem illam merito dubitabile. Dicūt eni aliqui q charitas τ vniuersaliter omnis forma intensibilis augetur: quia pars additur parti: sic q ex vtraq parte simul vna forma pfectior: siue maior intensiue sicut videmus aquam augeri quia ex duabus aquis quarū vna additur alteri fit vna extensiue: τ ſm istam opinionem charitas τ vniuersaliter omnis forma intensibilis augetur per additionem partis ad partem: vtraq remanente. Quidam vero dicūt q nec charitas nec aliqua forma intensibilis augetur quia pars additur parti sed pars addit supra partem: idest quia pars siue gradus forme perfectior succedit in subiecto parti siue gradui forme minus perfecto sicut videmus dies augeri quia maior succedit minori: τ ſ3 istam opinionē nulla forma intensibilis augetur per additionem partis ad partē vtraq parte remanente: q in augmento cuiuslibet tota forma prima corrumpitur τ alia perfectior generatur: primam continens in virtute: diuersitas igitur harum opinionū τ difficultas motiuū eorum que inferius adducentur reddunt questionem propositam nō solum dubiam: sed valde difficilem.

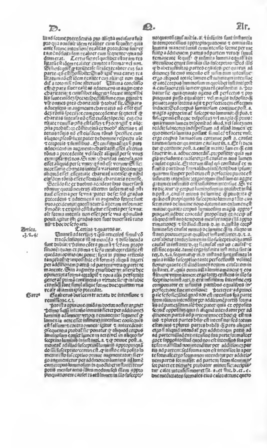
Articulus 2
Secundus articulus.

Quantum ad scdm: Prima conclusio est: q in augmento charitatis nō corrumpitur charitas preexistens: nec in augmento bonitatis bonitas preexistens: τ sic de ceteris formis permanētibus intensibilibus: quibuscūq istam cōclusionē deduco: primo de alijs formis a charitate. scdo de charitate. de alijs arguo: Primo sic: Si in augmento charitatis corrumperetur calor precedens: sequitur q ignis vnius gradus posset causare calorem in quocūq gradu: vel q augmentum caloris non esset augmentum caloris: quorum quodlibet est impossibile τ euidenter falsum: cōnam deduco pro cuius deductiōe pono q ignis. 10. graduum causet calorem 10. graduū in aliquo subiecto τ q ignis vnius gradus augmentet calorem illum per vnum gradum: qd est bene possibile: isto casu possibili posito: quero an calor ille preexistens. 10. graduum corrumpatur vel non: si non: habetur propositum principale: q in augmento caloris non corrumpitur calor precedens. Si sic: quero vlterius: an i subiecto illo posito casu dato: sit calor. xi. graduum: an nō: si sic: sequitur q ignis vnius gradus causauerit calorem. xi. graduū. ista cōsequētia patet: q calor ille. xi. graduū q nō nisi concedit esse in subiecto illo est nouiter causatus ex quo prius fuit totaliter corruptus: τ non nisi ab igne vnius gradus: quia pono q pro tunc nil aliud causauerit calorem in illo subiecto τ per consimilem ratione probabitur q ignis ille poterit causare calorem in quocūq gradu: que fuit prima pars cōnis: si vero dicatur: q casu isto posito: calor ille non erit. xi. graduum: patet q calor ille nō fuit augmentatus. quia primo erat. 10. graduum: τ per cōsequens augmentum caloris non erit augmentum caloris que erat scda pars cōsequentis: τ vlterius pari rōne: quia calor ille nō esset. 11. graduū nec. 10. quia sicut repugnat igni vnius gradus causare calorem. 11. graduum: ita repugnat sibi cāre calorem. 10. graduum. τ per cōsequens augmentatio caloris non solum nō esset augmētatio imo esset diminutio caloris qd est cōtradictio manifesta. Et confirmatur: quia si in augmento caloris non manet gradus precedens: sequitur q ignis. 10. graduum imo. c. vel mille nō posset causare calorē ita perfectum: quin ignis vnius gradus posset causare perfectiorē. qd nullus sane mentis dicet. cōnam probo: vt prius vno addito: pono namq q ignis. 10. graduum causet calorem perfectiorē q potest: τ sit calor ille. 10. graduū gratia exempli τ q ignis vnius gradus augmentet illū calorem per vnum gradum: vt prius: quo posito sequitur per deductionē precedentem: q ignis vnius gradus causauerit calorē. xi. graduū: vel q calor nō sit augmentatus: qd est cōtra positum: τ per cōns ignis. 10. graduū non potuit causare calorē ita perfectū: quin ignis vnius gradus causauerit perfectiorem: τ similiter pōt argui de igne. c. vel mille graduū τc. Scdo ad principale sic. in remissione forme non corrumpitur tota forma precedens igitur nec in eius intensione τ si in intensione nō corrumpitur tota forma precedēs euidens est q nec aliquid eius: τ per cōns tota manet: prima pars: q nō minus manet tota forma precedens in intensione q in eius remissione etiā per tenentes cōclusionē oppositā: añs vero a quo dependet tota deductio probatur. Primo sic: ponatur q vna forma contraria remittat aliā vtpote calor frigiditatem in vno gradu vel duobus: τ tūc quero an tota frigiditas illa corrumpatur aut nō: si nō: patet q in remissione forme nō corrūpitur forma precedens: qd fuit añs declarandū: si sic quero vlterius: an nouiter causetur aliqua frigiditas vel non: si non: sequitur q remissio frigiditatis in vno gradu vel duobus nō erit remissio frigiditatis: sed totalis corruptio τ amotio ipsius a subiecto: τ per cōns frigidū nunq poterit remitti in aliquo gradu: quin totaliter desinat esse frigidum: cuius oppositum experientia manifestat: si sic cum illa frigiditas nouiter causata nō causetur a deo nec a celo: nec ab aliquo alio: quia pono: q pro tūc nil aliud a calore causet frigiditatem sequitur q calor oppositus per se causabit frigiditatē qd est oīo impossibile. Scdo sic possibile est voluntatem per actū suū remittere actum intellectus: hoc patet: quia potest ipsum totaliter corrumpere āmouendo intellectū ab eo: ponatur ergo in esse de facto: τ arguo sic hec volitio remissiua intellectionis necessario presupponit intellectionem aliquā potentie. igitur intellectio illa que ponitur remitti per eam nō corrumpitur tota: cōna declaratur: quia alias volitio nō necessario presupponit aliquā intellectionem prius tempore: aliam ab intellectione que remittitur per ipsam añs vero probatur: quia hec volitio necessario presupponit aliquā intellectionē: aliter voluntas posset ferri in incognitū: qd est contra. b. Aug. in

de tri. per totū: nec aliquā posteriorem que sequa
tur ipsam ut patet de se ergo aliquā priorē que prece
dit. Tertio ad principale sic: sensibiliter appa
ret: q̄ si vna candela illuminante aerem alicuius
domus apponat̄ alia: fit lumen intensius: ponat̄
q̄ aliqua candela illuminante aerē ponat̄ alia tan
te virtutꝫ precise ad illuminandū aerem sicut prima
vel minoris: et quero an lumen preexistēs causatū
a prima candela corrumpat̄: vel nō: si nō: proposi
tuꝫ: quia sequit̄: q̄ ex intensione luminis nō corrū
pit̄ lumen preexistens: si sic: sequunt̄ duo inconue
nientia manifesta. Primū est: q̄ opposita scd̄a cā
dela lumen nō erit intensius quod est contra posi
tum et cōtra sensum: cōña patet: quia scd̄a cande
la non causat nec causare potest perfectius lumē:
q̄ prima: cuꝫ sit ante virtutis precise: ex supposi
to: vel minoris: igit̄ si lumen preexistens causatuꝫ
a prima corrū pariter scd̄a illuminante aerem eun
dem est: q̄ lumen non erit intensius q̄ prius erat.
Scd̄m est: q̄ subtracta candela manete tm̄ scd̄a
lumen non esset remissius: cuius oppositum patet
ad sensuꝫ: cōña est clara. quia si lumen causatum a
prima candela corrūpit̄ adueniente scd̄a ad āmo
tionem: non sequitur remissio luminis: patet igitur
assumpta cōclusio de aliis formis a charitate: de
charitate vero probo cōclusionē: Primo sic: possi
bile ē charitatē augeri priori charitate manēte:
igit̄ credendum est ipsam sic augeri de facto: aūs
patet: q̄ charitas potest augeri sic cetere forme:
que vt patet ex dictis augētur priori forma manē
te: consequentia probat̄: q̄ cum deus et nā nil faci
ant frustra non est credendum in augmento chari
tatis deū facere aliq̄d frustra: s̄ frustra anichilaret
charitatem p̄cedetē: si charitas pōt augeri ipsa
manete: ergo et. Et ꝯfirmat̄: quia si charitas po
test augeri. sicut cetere forme pōtes charitate ma
nēte: cuꝫ rō nō cōuincat oppositū nec auctor tas:
credendū est sic fieri. Scd̄o sic: impossibile est q̄
in eodem instanti in quo viator per actum chari
tatis meret̄ sue charitatis augmentum: augeat̄ sibi
charitas: quo posito quero: an charitas p̄existēs
desinat esse pro eodem instanti vel non. Si non:
propositum: quia sequit̄: q̄ gradus charitatis ad
ueniens et precedens sunt simul pro eodem instā
ti et pari rōne poterunt simul esse pro toto tempo
re. si sic: cuꝫ actus ille quo meretur non sit merito
rius nisi per charitatem precedemē: si in illo instā
ti non sit charitas precedes actus ille qui ponitur
meritorius non esset meritorius: q̄ contradictio
nem implicat: si forte dicetur ad istam rōnem: q̄ deus
non potest augere charitatem in illo instāti in quo
habet actum meritorius: quo quis meret̄ sue cha
ritatis augmentuꝫ. Sed ad veritatem hec euacua
tio est nulla: quia dicere q̄ deus non potest augere
charitatē pro illo instanti: est ad placitū: et sine rō
ne dictum: quia si ponat̄ in esse: nulla sequit̄ cōtra
dictio: nisi aliq̄s vellet pro libito voluntatis fingere
cōtradictionē. Et cōfirmat̄: q̄ si augmentū cha
ritatis fiat in instanti. et deus nō possit augere cha
ritatē in illo instanti in quo quis meret̄ sue chari
tatis augmentum: sequit̄ q̄ in alio: et cum inter q̄
cūq̄ duo instantia sit tempus mediū: sequitur q̄
de⁹ nō poterit augere charitatē illius: quin neces
sario transierit aliq̄d tempus: q̄d non videt̄ bene
dictū. Secūda conclusio est: q̄ charitas: et v̄r
ois forma intensibilis augetur per acquisitionem
noue realitatis: siue noue partis eiusdē forme. Istā
conclusionē deduco. Primo sic: terminus ad quem
cuiuslibet motus realis est aliquid reale: hoc pa
tet quia motus s̄m arist. 3. et 7. phi. specificatur
a termino ad quem: q̄d non esset veruꝫ nisi termi
nus ad quem in omni motu reali esset aliquid re a
le: sed motus augmenti charitatis terminus ad
quem est realis sicut et cuiuslibet alterius forme realis
ē vere real: igit̄ eius terminus motus non est ali
qua realitas se tenes a parte subiecti: vt puta dis
positio subiecti: vel radicatio forme in subiecto: vt
patet ex prima questione huius di. nec ē realitas
siue pars forme precedens: quia impossibile ē: ter
minū: ad quem alicuius motus precedere motū:
igitur est aliqua realitas: siue pars forme nouiter
acquisita. Confirmatur quia impossibile est esse
motum sine termino cum non sit nisi via ad termi
num: igitur impossibile est esse motum realem sine
termino reali: sed motus augmēti siue intensionis
forme est motus realis igitur eius terminus ē rea
lis: sed eius terminus est aliqua qualitas: et nō dis
positio subiecti: nec participatio q̄litatis: q̄r alte
ratio: nō esset mot⁹ ad q̄litatem: et nō qualitas p̄ce
dēs: vt pꝫ ex dictis: q̄ aliq̄ q̄litas adueniēs: et sic p
positū. Cōfirmat̄ vlterius: q̄r p oēs motū reale
acquirit̄ aliq̄d reale: vt pꝫ ex dict̄ vlr: igit̄ illud re
ale quod acquirit̄ in motu augmēti et intensionis
forme est realitas: siue pars precedens aut alia: nō
prima: quia illa est iam acquisita: igit̄ alia: quia il
la est s̄m quā fit intensio forme: sequitur q̄ forma
vere intenditur per acquisitionem noue partis:
siue noue realitatis eiusdem. Secundo ad prin
cipale sic: nulla forma denominans aliquod subie
ctuꝫ denominatione intrinseca et formali, potest
ipsuꝫ s̄m magis et minus denominare nisi facta
reali mutatione in ipsa vel in subiecto: hoc patet:
quia si forma et subiectuꝫ se habent eodem modo:
eodem modo subiectuꝫ denominabit̄: non enim est
aliqua ratio quare sic denominetur aliter q̄ pri
us: sed charitas: et omnis forma intensibilis deno
minat subiectum in quo est s̄m magis et minus de
nominatione intrinseca et formali: ergo necesse est
q̄ fiat aliqua realis mutatō in aliquo ipsorum. Sꝫ
hec mutatio nō est nec pōt esse in aliquo subiecto:
vt patet ex dictis: ergo est in forma. Sꝫ realis mu
tatio nō potest esse in forma ad ꝓpositū assignari:
nisi vna pars eius acquirat̄. ergo et. Tertio sic
implicatio contradictionis est: q̄ aliquid de nouo
realiter perficiat̄: nisi adueniente reali aliquo ipsꝫ
perficiēte aliter posset dici: q̄ materia perficitur
realiter sine realitate adueniente: et sic tolleretur
ois via ad probanduꝫ distinctionem realem inter
māmi et formam. Sed charitas intensa realiter p̄fi
cit: non est dubiuꝫ. ergo necesse est nouam realita
tem aduenire ipsam perficientem. Et confirmatur:
quia impossibile est: q̄ idem sit realiter perfectius
seipso: constat: q̄ forma intensa est realiter perfe
ctior remissa: igitur impossibile est q̄ sint idem peni
tus: et per cōsequens aliquid reale acquirit̄ inten
sa ratione: cuius nō est idem penitus. sed differēs
a remissa. Quarto sic: si charitas augeat̄ et non p
acquisitionem noue partis: siue noue realitatis se
quit̄: q̄ augmētās ꝯtinue charitate ꝯtinue agit q̄d
tm̄ nihil augeat: q̄d ē oio īpossibile: q̄r sequitur nihil
augetur: igit̄ nihil agit: et cōña quātū ad primam par
tem cōsequentis est clara: q̄r certū est: q̄ augmē
tans cōtinue charitatem. cōtinue agit quantum
ad secundam partem probatur: quia non facit for
mam preexistentem: nec aliquid aliud stante sup
posito: igit̄ nihil agit: et sic pōtest rguī de qualibꝫ for
ma intensibili. Quinto sic sequit̄: in augmēto for
me non acquiritur aliqua realitas noua: q̄ sit for

ma vel ps forme: igit forma simul augetur τ nō
augetur: ꝯñs ē īpossibile τ īplicatiuū ꝯdictoīs: igit
τ añs. ꝯña pbatur: qz illud nō augetur: qd nō se habet
aliter q̄ prius: oppositū predicati infert opposi
tum subiecti: sed si in augmēto forme nō acquiri
tur aliqua realitas noua: que sit forma vel pars
forme: tunc illa forma nō se habet aliter q̄ prius:
igitur si in augmēto forme nō acquiritur aliqua
realitas noua: q̄ sit forma vel ps forme: illa nō au
getur: τ tñ ponit augeri: igit simul augetur τ nō au
getur. Secto sic: oē excedens aliud: p aliqd ex
cedit illud: sed si duo calores sint nūc sub gradib9
equalibus: τ vn9 eoꝝ intendatur: altero nō intē
so: calor intensus excedit non intensum: igit per
aliquid excedit ipsum: sed nō excedit ipm in aliq
realitate vel in parte caloris que prefuit: quia
in illa est equalis: τ ex supposito: igit necessario
excedit ipsum in aliqua realitate: vel parte calo
ris acquisita de nouo: τ per ꝯñs necesse q̄ in au
gmento calor noui ter acquiratur aliqua realitas
vel aliqua pars calor9. Ultimo sic. si sint petr9
τ paulus habētes charitatē oīo sub gradibus
equalibus: τ intendatur charitas pe. charitate
pau. sub eodē gradu manēte: certū est: q̄ pe. eēt
magis charus τ accept9 deo q̄ pau. Ratio hui9
ē: qz prius erant equaliter chari τ accepti deo:
qz habentes charitates oīo equales: τ nūc pe
trus est magis acceptus deo q̄ prius: quia eius
charitas est intensior pau. aūt nō: qz charitas
eius sub eodem gradu manet quo prius. Tunc
sic: charitas pe. stante supposito habet aliquid
intrinsece de natura charitatis: quā prius nō habuit:
vel non: si sic: cū nihil sit intrinsecū charitati nisi
charitas vel pars charitatis: sequitur q̄ cū charitas
intenditur acquiritur noua charitas: vel noua
pars charitatis: qd est propositum. Si nō: sequitur
q̄ pe. τ pau. sunt equaliter chari τ accepti deo: τ
tñ pe. est magis charus τ acceptus deo: q̄ paul9
qd est impossibile: τ implicans contradictionem.
Ista consequentia probatur quia si charitas
pe. nō habet aliquid intrinsece de natura charita
tis: qd prius nō habuit sequitur q̄ erat equalis in
nā charitatis charitate pau. qz prius erat equalis ei
τ nihil acquisiuit de nā charitatis. Sed sequitur q̄
charitas pe. est equalis charitati pau. in nā chari
tatis: igit pe. τ pau. sūt equaliter chari τ accepti
deo: qz habentes charitates oīo equales: τ tñ pe.
ē magis charus τ magis acceptus q̄ pau. qz ei9
charitas est intensior ex supposito. igit pe. τ pau.
simul erāt equaliter chari τ accepti deo: τ tñ pe.
erit magis charus τ accept9 deo q̄ pau. que fuit
ꝯña declarāda. Ex ista ꝯclusiōe sequitur: q̄ cha
ritas τ vlr forma intēsibilis: si sit permanēs auge
tur per additionem partis ad partē: siue qz pars
addatur parti vtraq3 parte remanente: qd prin
cipalr querebatur: deductio est euidens: qz chari
tas τ vlr oīa forma intensibilis: si sit permanēs
augetur per acquisitionem noue partis priore non
corrupta: igitur augetur per additionem partis ad
partem: vtraq3 parte remanente: ꝯña est nota: τ
añs quantū ad scdām partē patet ex prima con
clusione: τ quātū ad primā patet ex scdā. Et
confirmatur ista propositio ad pñs dupliciter. Primo
sic: ad sensū videmus q̄ si vna candela illuminā
do aerē apponatur alia: lumen intendit in ipso: vl
igitur candela nouiter apposita causat aliquod lu
men in aere: vel non. Scdm dari non potest: tū
quia nō posset assignari ratio cur lumen esset intē
sius nunc q̄ prius: tūm quia ad sensum videmus
q̄ āmota pma candela aer manet illuminat9 qd
nō esset possibile: nisi cādela scda causaret lumē
in ipso: relinquitur ergo primum: τ sic propositum:
quia cum lumen causatū a prima candela nō cor
rumpatur: sed remaneat: vt patet ex prima cōclu
sione sequitur: q̄ intendatur per additione luminis
nouiter causati priori lumine remanente: τ quia
idem iudicium est de qualibet alia forma intensi
bili: sequitur: q̄ omnis talis intendatur per additio
nem partis ad partem: vtraq3 remanēte. Cō
firmatur: quia experientia manifestat: q̄ duo ignes
quorum quilibet sit. 10. gradū3 vel. 20. simul agē
tes in stuppam equalr distantem ab vtroq3: cau
sant maiorem calorem in ipsa q̄ alter eorum pre
cise: vel igitur vterq3 eorum causat gradum calo
ris in ipsa: vel nō. Si sic propositum: qz sequitur: q̄
ex gradu τ gradu caloris fit vnus calor intensus
τ per ꝯñs calor intendit per additionē gradus
ad gradū: siue partis ad partē remanēte vtraq3
parte: qd intendimus. Si non: sequitur q̄ illo āmo
to: qui nō causat calorē in stuppa: calor stuppe nō
remittetur: cuius oppositū patet ad sensum. Et vl
terius nō apparet aliqua ratio: quare vnus causa
bit calorem τ alius nō: cū sint equales τ in equa
li distantia ex supposito. Ultimo sic: charitas
intensa habet plures gradus charitatis q̄ cha
ritas remissa: igitur charitas intendit per additio
nem gradus ad gradū vtroq3 remanēte: ꝯña no
ta: oppositū. n. ꝯñtis infert oppositū añtis: qz sequi
tur charitas nō intēdit p additionē grad9 ad gra
dū. vtroq3 remanēte: igit ex gradu τ gradu chari
tatis non fit charitas intensior: ergo charitas intensa
nō habet plures gradus charitatis q̄ charitas
remissa: qd est oppositū añtis. Sed añs probatur:
qz si detur oppositū sequitur q̄ charitas xpi non fuit
intensior charitate lini: qd nō videtur ab aliquo ca
tholico cōcedendū. Ista ꝯña patet: qz charitas
xpi nō est maior charitate lini: igit nec melior. p.
b. Aug. 6. de tri. c. 12 de par. q̄ in his que nō mole
magna sunt: hoc est maius esse qd est melius esse
sed si detur oppositum añtis: euidenter sequitur q̄
charitas xpi in nā charitatis nō sit maior charitate
lini. Tertia ꝯclusio principalis ē: q̄ pars si
ue realitas adueniens in augmento charitatis: τ
cuiuslibet alterius forme intensibilis realr distin
guitur a priori. Probatur primo sic: implicatio cōtra
dictionis est: q̄ aliqua realitas sit realr prior nō
solū nā. sed etiā duratione. ea qd est idē realr cū
ipsa: sed realitas forme precedentis est realr pri
or realitate adueniente nō solū nā: sed etiā dura
tione: igit ista realr nō est illa: τ quelibet earum ē
forma intensa: igitur realr distinguitur in ipsa. Nec
valet si dicatur q̄ nulla istarum realitatū ē in actu
sed in potentia tm̄: cum sint partes vnius forme:
quia esse sic in potentia non impedit distinctionē
realem: alter duo semipalmi non distinguerentur in
palmo. qd est euidenter falsum. Scdo ad principa
le sic. illa non sunt idem realiter. quorum vnum po
test realiter esse. altero nō existēte. hoc patet per
primū principium cōplexū. τ si negatur. perit om
nis via probandi distinctionē realē inter quecunq3.
Sed realitas forme precedētis potest realiter eē
alia realiter nō existente: quia per modū remissionis
potest ab ipsa totaliter separari: ergo τc. Et cō
firmatur: quia qd pro aliqua mensura est vel fuit.
τ non est vel non fuit idem realiter cum aliquo: p
nulla mensura est idem realiter cum ipso. Sed res

Cōclo. 3

litas forme precedentis pro aliquā mēsura fuit
pro qua non fuit idem realiter cum sequēte: quia
ante forme intensionē realitas precedens fuit et
tamē nō fuit idem realiter cum sequente: quia nō
dum erat. Tertio sic vel quelibet istarum rea
litatū est idem realiter cum tota forma: vel non.
Si sic: sequit̄ q̄ totū reale sit idē realiter cū sua
parte: qd' est impossibile: Si nō igit̄ vna earū rea
litatum nō est idem realiter cū alia: q2 non diui
dit̄ a toto nisi rōne alterius. Ultima conclusio
est: q̄ pars siue realitas adueniens in augmento
charitatis: et cuiuslibet alterius forme intensibi
lis sunt eiusdē speciei specialissime cum priori: et
vir omnes ptes charitatis probat̄ sic. Si pars
adueniens in augmentū charitatis nō esset eius
dē rōnis specifice cum precedente: sequeret̄ q̄
charitas intensa nō esset eiusdē speciei cū cha
ritate remissa: pñs est falsū et p̄ zocō: igit̄ et añs:
pña probat̄: q2 cōstitutinū ex duob' alterius et al
terius rōnis nō est eiusdem rōnis specifice cum
aliquo ipsorū: sicut patet de homine respectu aie
et corporis et similibus. Et confirmat̄: q2 si pars
adueniens in augmento charitatis esset alterius
rōnis a precedente vel facēt aliquid per se vnū
cum ipsa: vel non. Si non: charitas intensa non
esset aliquid per se vnū: qd' nō est verum. Si sic:
necessario charitas intensa variaret speciem: q2
aliquid esset essentiale charitat̄ intense: q̄ nihil
eiusdem rōnis esset essentiale charitatis remisse.
Secūdo sic ex duobus accidentibus diuersarū
rōnum: quorū neutrū alterum informat nō cōsti
tuit̄ essentia per se vna: patet de se: sed gradus
precedens et adueniens in augmēto forme sunt
duo accidentia: quorū neutrū alterum informat:
s̄m oēs: et ex ipsis cōstituitur essentia per se vna:
alr forma intensa non esset per se vna: qd' nullus
ponit. igitur isti gradus non sunt diuersarū ratio
nū: et hoc de scdo arti.

Artic. .3. et .4: Tertius et quartus ar.

Quantū ad tertiū et qrtū articulos simul: cō
tra cōclusiones istas mouēda et dissoluenda
sunt dubia: et primo cōtra primā et scdam propo
sitionē: quam ex prima et scda intuli correlarie est
quedam opinio que ponit: sicut in primo articulo
tangebat̄: q̄ impossibile est formā aliquā augeri
per additionem partis ad partem vtraq3 parte re
manente. Sed in augmēto cuiuslibet: vt asserit hec
opinio: tota forma corrūpit̄ et noua alia perfectior
generat̄ primā continens in virtute sic: q̄ in subie
cto nunq̄ sunt simul alique forme due: quarum vna
realr aliam in ipso precedat.

Gauo' Gualterus burlee in tractatu de intensione et
remissione. c. 1.

Pro ista opinione quidam doctor noster arguit:
Primo sic: si intensio luminis fieret per additionē
luminis ad lumen vtroq3 remanente: sequeret̄ q̄
lumen in aere esset infinitū intensiue: consequēs
est falsum: et contra omnes: igitur et antecedens:
ꝯsequentia probat̄ sic: ponatur q̄ aliquod corpus
luminosum causet lumen in aere: vel in aliquo su
sceptiuo luminis in instanti. a. et q̄ ꝯtinue post. a.
moueat̄ ad illud susceptiuū luminis appropinquā
do illi susceptiuo: certum est. q̄ in isto casu posito lu
men in isto susceptiuo ꝯtinue augmentatur: si er
go augmentetur per additionem luminis ad lumē
cum corpus luminosum in quodlibet instanti tem
poris mensurantis illum modum sed illam appro
pinquationem causet totū lumen in illo suscepti
uo: quantū causauit in. a. et infinita sunt instantia
in tempore illius appropinquationis et omnia illa
lumina manent simul cum intensio forme per me
fiat p additionem partis ad partem vtraq3 simul
remanente sequit̄: q̄ infinita lumina equalia in
intensione erunt simul in illo susceptiuo. Sed illō
q̄ habet infinitas partes equales per quarum ad
ditionem fit eius intensio est infinitum intensiue:
ergo aliquod totale lumen est infinitum intensiue:
q̄ autē corpus luminosum in quolibet instanti post
a. causauerit tm̄ lumen quantū causauit in a. Pro
batur sic: quia quanto agens est perfectius et pro
pinquius passo equaliter: vel magis disposito q̄
prius: tanto fortius agit et perfectiorem effectum
inducit: Sed corpus luminosum continue post. a.
magis approximat̄ susceptiuo luminis: q̄ prius. et
susceptiuū est eque dispositū vel magis q̄ prius:
quia vnum lumen disponit ad aliud. vel saltē non
reddit subiectū indispositum ad aliud lumen: ex
quo diuersa lumina possunt simul eē et facere vnū:
ergo corpus luminosum continue post a. causat
tantum lumen quantum causauit in. a. Et si dica
tur q̄ continue post. a. causat maius lumen q̄ cau
sauerit in. a. adhuc conceditur propositum: quia ma
gis includunt equale: ergo si causat maius lumen
causat equale. Et iterum illud qd' constituit̄ ex in
finitis partibus formalibus intēdentibus ipsum:
quarum semper posterior est perfectior priore est
infinitū intensiue: ergo totum illud lumen aggre
gatum ex infinitis erit infinitum intensiue. Si ve
ro dicatur q̄ corpus luminosum in quolibet instā
ti post. a. causat minus de lumine q̄ prius: ita q̄
quāto est propinquius susceptiuo luminis tāto cau
set minus de lumine nouo: totum tamen lumen est
maius: quanto corpus luminosum magis appro
pinquat adhuc conceditur propositum: q2 accipiat̄
aliquod instans temporis mensurantis illā appro
ximationem et sit illud instans. d. in d. instās corp'
luminosum causat minus de lumine q̄ in aliquo in
stanti priori: ergo in quolibet instanti inter. d. et a.
causabitur tantū lumen in illo susceptiuo: quantū
causat̄ in instanti. d. q2 si causat̄ maius causat̄ et
tm̄ sine equale. tamē ergo infinita instantia sint in
ter. d. et a. sequitur q̄ in. d. instans sunt infinita lu
mina in illo susceptiuo tante perfectionis vel intē
sionis: quante est illud lumen nouum causatum in
instanti. d. quia omnia illa lumina manent et con
stituunt vnum lumen: ergo totū existens in illo su
sceptiuo in instanti. d. erit infinitum intensiue cū
componatur ex infinitis partibus equalibus in
perfectione sine intensione. Preterea ad princi
pale scdo sic: illud quod non est intensius sua parte
formali non intenditur per additionē partis forma
lis ad partē formalē: hoc patet: quia ex opposito
sequit̄ oppositū: quia si aliquid intendatur per ad
ditionem partis ad partem: tunc ex hoc q̄ est ma
ius et plures partes hñs est intensius: sed totum
est maius et plures partes habēs q̄ pars aliqua:
ergo si aliquid intendat̄ per additionem partis ad
ad partem illud erit intensius sua parte formali: er
go ex opposito illud quod non est intensius sua par
te formali illud non intenditur per additionem par
tis ad partem: sed forma non est intensior sua par
te formali: ergo forma non intenditur per additio
nem partis formalis: ad partem formalem: ma
ior patet ex dictis: et probatur minor sic: accipia
tur calor intensissimus: et sit. a. et sint. b. et. c.
due medietates formales eius caloris: tunc quero

an.b sit calor intensus sicut.a. an ē calor remissior
si.b.sit calor ita intēsus sicut a.ergo tota forma in/
tensa nō est intēsior sua pte formali qđ est ꝯ positū.
Si vero q.b.est calor remissior q̄.a.eadē ratione
medietas illius b.erit remissior illa medietate: ꝛ
medietas illius medietatis remissior illa medieta
te: ꝛc quousq; sit deuentuꝫ ad caloreꝫ remissiuum
vel valde remissuꝫ. Cū ergo huiusmodi partes for
males sint simul in eodē sub ecto adequato: sequi/
tur q in eodē subiecto adequato simul erunt calor i
tensissimus ꝛ calor remissimus: quod videt̄ impossi
bile ꝓpter tria. Primo: quia calidū sūmū ꝛ calidū
remissuꝫ sunt incōpossibilia itaq; nō possunt simul
esse in eodē subiecto adequato: qđ patet q si ponā
tur in diuersis subiectis agūt ꝛ patiunt̄ ad inuiceꝫ.
calidū enī ȝ in sūmo approximatum calido remisso
agit in ipsuꝫ expellendo illuꝫ graduꝫ remissuꝫ. Sꝫ
illud qđ expellit aliud est icōpossibile ei ergo calor
sūm' ꝛ remissus nō possunt simul stare in eodeꝫ sub
iecto adequato. Secūdo quia forma habens cō
trariuꝫ nō remittitur nisi per admixtioneꝫ contra/
rii: si ergo calor remissus sit cū calore intenso cum
calor non sit remississimus nisi per admixtioneꝫ fri
goris. sequit̄ calor intēsissimus esset simul cū frigo
re qđ est impossibile. Tertio: quia forma intēsis
sima nō permittit secū aliquod cōtrariū sibi. quia q̄
litercūq; sit contrariū facit q forma ꝯtraria cui ad
miscetur nō est pura. nec per ꝯsequens intēsissima
Sed calor remississimus aliquo modo cōtrariatur
calori intensissimo: ergo calor remississimus nullo
modo potest esse cuꝫ calore intēsissimo. Istud argu
mentuꝫ vt dicit iste doc. potest euidentius fieri in
aliis terminis.s.i raritate intensissima ꝛ raritate
remissa: q: accipiamus aliquod corpus rarissimū:
ꝛ sit.a. sua raritas intensissima: ꝛ sint b.c.medie/
tates formales ipsius.a.tunc queritur aut b.ē ra/
ritas ita intensa sicut.a. vel est magis remissa. si sit
ita intensa: tunc totum non est intensius sua parte:
ꝛ per consequens intensio non fit per additionem
partis ad partem. Si vero b.sit raritas magis re/
missa q̄.a eadem ratione medietas ipsius erit ma
gis remissa q̄.b. ꝛ sic de medietate medietatis: et
ita simul ꝛ adequate in eodem subiecto erunt rari/
tas intensissima vel valde remissa. quod est impossi
bile: quia quanto raritas est remissior partes sui
subiecti propinquius iacent: ꝛ quanto raritas est
intensior tāto partes sui sub ecti medietate remo
tius iacent: ergo sī in eodem subiecto adequato si/
mul raritas intensissima: ꝛ raritas remississima: se
quitur q eedem partes simul iacebunt magis pro/
pinque ꝛ magis remote ꝛ minus remote: quod est
impossibile. Tertio ad principale sic: illud quod
non diminuitur per ablationem partis a parte nō
augetur per additionem partis ad parteꝫ: hoc pa
tet quia augmentum ⁊ diminutio sunt contraria:
et per consequēs habent fieri circa idem ꝛ modis
contrariis: sed forma suscipiēs magis ꝛ minus nō
diminuitur per ablationeꝫ partis a parte: ergo nō
augetur per additionem partis ad partem: maior
patet: minor probatur sic: si forma suscipiens ma/
gis ꝛ minus diminueretur per ablationem partis
a parte: sequitur q tota forma simul perderetur:
quod est per me falsum: ꝛ repugnans antecedenti:
consequentia probatur sic: quandocunq; aliquod
agens est equaliter approximatum duabus equa/
libus in virtute ad resistendum illi agenti: ꝛ medi/
um est eque dispositum: ꝛ non est aliquid impedi/
ens actionem agentis in vnum magis q̄ reliquum
istorum: nec est aliud magis promouens actionem
in vnum magis q̄ reliquum: stantibus omnibus
aliis conditionibus paribus in eadem mensura in
qua illud agens destruit vnum ꝛ reliquum: ista vt
dicit est de se nota: quia ex quo agens est eque pro/
pinquum vtriq; ꝛ omnia alia sunt paria non est ali
qua ratio propter quam mag' ex citius destruat
vnum q̄ reliquum. Accipiamus ergo duas medie
tates qualitatiuas forme corrumpende ꝛ sint.a.ꝛ
b. illa per me extendontur simul sīm totam profun/
ditatem sui subiecti: ꝛ ita equaliter distant ab agē
te habente potestatem diminuendi ꝛ corrumpendi
illam formam. Iterum ille medietates sunt equa/
les in virtute ad resistenduꝫ actioni agentis: ꝛ me
dium est eque dispositum: quia medium est omnino
idem nec est aliud impedimentum quare non agit
in vnam illarum partium sicut in reliquam: ex quo
omnia sunt paria: ergo in eadem mensura in qua
destruit vnam medietatem destruit reliquam: et
eodem modo potest argui de omnibus medietati/
bus: ꝛ de omnibus partib' scilicet q vna medietas
nec aliqua pars corrumpitur ante aliam: ergo to/
ta forma sil corrūpitur: que fuit ꝯsequētia declarā
da. Quarto ad ꝑncipale sic: si forma intenditur
per additionē partis ad partē sequitur q due for/
me accidētales eiusdē generis sic se habeāt q vna
excedit aliā in infinitū in perfectiōe: consequens ē
īpossibile: quia sequitur q forma excedens esset in/
finite perfectionis intensiue: quod est īpossibile: cō
sequentia ꝓbat̄: ꝓ cuius ꝓbatione supponunt̄ duo
cōmuniter concessa. Primū est q contraria differūt
specie. Secundū est q īpossibile est esse duas species
equalis perfectionis in vniuerso: nec est īpossibile
duo indiuidua duarū specierū esse eque perfecta.
His suppositis sic arguitur: sint.a.ꝛ.b. duo indi
uidua specierū contrariarū: ꝛ sit.a. indiuiduū albe
dinis: ꝛ b.indiuiduū nigredinis: tunc.a.excedit.b.
in perfectione sine omni ꝓportiōe: sed cuiuslibet fi
niti ad infinitū est aliqua ꝓportio: ergo ꝛc. Qđ au/
tē.a.excedit.b.in perfectione sine omni ꝓportiōe ꝓ
batur quia.a.habet infinitas partes qualitatiuas
seu formales sēꝫ opinionē quā sequor: tunc sic.a.ex/
cedit in perfectione suā medietatē qualitatiuā i du
plo: ꝛ si vna medietas excedit.b.cū sit perfectioris
speciei q̄ b.ergo a.excedit b.in duplo. Et eodem
modo potest ꝓbari q.a.excedit b.in quadruplo: cū
igitur.a.sēꝫ istā opinionē sit diuisibilis in infinitū sēꝫ
tales partes formales: ꝛ totuꝫ excedit partē suā in
perfectione: sequitur q.a.excedit aliā eius parteꝫ
in duplo ꝛ aliā in triplo: ꝛ aliā in quadruplo: ꝛ sic ī
infinitū: ꝛ quelibet pars eius est perfectior in enti
tate q̄ ipsū.b. ꝛ qđ excedit perfecti' excedit minus
perfectū sequitur q.a.excedit.b. in duplo ꝛ triplo
in quadruplo ꝛ in infinitū ꝛ per consequēs a.exce
dit b.in perfectione sine omni ꝓportione. Quin
to ad principale sic: in quolibet instanti temporis me
surantis augmentū forme acquiritur aliquid de for
ma: si ergo prima forma nō corrūpatur in aduentu
forme posterioris: sequitur q infinite forme eiusdē
speciei quarū quelibet facit formā intēsiorē erūt si
mul adequate in eodem subiecto: quod est īpossibi/
le: quia si sic esset illa forma esset infinita intensiue:
Sexto arguitur sic: per cuius ablationē non mi/
nuitur forma per eius additionē non auget̄: sed for
ma non minuitur per solā ablationē partis a par/
te: ergo non augetur per solā additioneꝫ partis ad

par tẽpore maior patet: minor probatur sic: omnis mot⁹ est a subiecto in subiectuȝ: hoc est ab aliquo positiuo in aliud: ergo in omni motu acquiritur aliquod positiuũ nouũ: sed per illã ablationẽ partis a parte nõ acquiritur aliquod nouũ positiuũ: ergo per solã ablationẽ partis a parte nõ diminuitur forma. Septĩo vero sic: termini motus sunt incõpossibiles: sȝ partes forme sunt termini motus alterationis: ergo partes forme sunt incõpossibiles: sed incõpossibilia non possunt esse adequate simul: ergo intensio forme non fit per additionẽ partis ad partẽ: vtra ꝗ parte remanente. maior est manifesta: minor probat: quia si fiat mot⁹ a magis albo ad min⁹ albũ. terminus a quo istius motus est albedo remissa: et terminus ad quẽ est albedo intensa. Octauo: si forma intendatur per additionẽ partis ad partẽ: sequitur ꝙ nulla forma augetur: quia nec pars pcedens augetur: nec pars sequẽs: nec aggregatũ ex vtrisq; sicut fuit argutũ in pponendo questionẽ. Nono sic: omne potens inducere aliquã formã in subiecto susceptiuo forme: potest inducere consimilẽ formã in cõsimili gradu in subiecto eque: vel magis disposito ad consimilẽ formã stante consimili virtute agentis: et stante equali approximatione agentis ad passuȝ. Si ergo forma intendatur per additionẽ partis ad partẽ: agens potens inducere vnã partẽ forme: potest inducere aliaȝ partẽ equalẽ in subiecto equaliter vel magis disposito cuȝ ergo subiectũ habita vna parte forme non minus dispositũ sit ad aliaȝ partẽ forme: imo magis ꝙ erat anteꝙ illa pars forme induceretur: sequitur ꝙ agens potens inducere vnã partẽ forme: potest post inductionẽ illius partis inducere aliaȝ partẽ equalẽ parti prime inducte: priori parte remanente: et adhuc illa secũda parte inducta potest inducere aliã partẽ cõsimilẽ: remanentibus prius inductis: et cũ additio partis ad partẽ intendat et augmentet formã: sequitur ꝙ agens potens inducere formaȝ remissaȝ potest inducere formã intensaȝ: et ita calidũ remissuȝ potens inducere aliquẽ gradũ caloris: poterit inducere intensũ gradũ caloris: quod videtur inconueniens. Decimo sic: si intensio forme fiat per additionẽ partis ad parteȝ: tunc multe forme absolute eiusdẽ speciei erũt simul adequate in eodẽ subiecto. Sed si multe possunt esse simul: sequitur ꝙ infinite possunt esse simul: et ita nõ eẽt status in formis: nec eẽt supremũ nec infimũ: quia quacũq; albedine data contingit ei aliã albedinẽ addere. Undecimo sic: motus naturalis siue velocitas motus naturalis intenditur in fine: et tamen non intenditur per additionẽ partis ad parteȝ: ergo non omnis intensio forme fit per additionẽ: maior patȝ per phȝ. 4. phisi. minor pbatur sic: pars prior motus vel velocitas motus non manet in aduentu posterioris partis: hoc enim est contra rationẽ successiui. s. ꝙ pars prior et posterior maneant simul. Ultimo sic: lumẽ radij solaris quandoq; intenditur et non per additionẽ partis ad partẽ: probatur: quia cõtinue ad motũ solis fit radius in alio et alio subiecto: quia fit continue in alio et in alio loco: si enĩ radius quiesceret in eodẽ loco: sequeretur ꝙ sol quiesceret: et: si ergo lumẽ radij solaris intenderetur per additionẽ ptis ad partẽ: sequeretur ꝙ aliqua pars luminis que nunc est in ista parte aeris esset in alia parte aeris: quia lumẽ remissuȝ fuit in alia parte aeris in qua non ẽ lumen eius intensuȝ: quia ponamus ꝙ aer in quo nunc est radius quiescat. Si ergo lumen radij intendatur per additionem partis ad partem: sequitur ꝙ eadem pars luminis nunc est in vno subiecto: et iam in alio: et ita accidens migrat de subiecto in subiectum: quod est falsuȝ.

Ad rationes burlei.

Ad primuȝ istoruȝ reduco rationeȝ contra facientẽ: quia si deductio illa sit bona: sequitur ꝙ quelibet magnitudo pertrãsita sit infinita: quod est euidẽter falsuȝ: et cõtra euȝ: deductio patet per moduȝ suũ arguendi. Quia ponatur ꝙ aliquod mobile moueatur cõtinue sup aliqua magnitudie: accipiat aliquod instans tẽporis mensurantis illũ motũ: et sit illud instãs a: tunc veruȝ est dicere ꝙ in instãti. a. illud mobile acquisiuit aliquid de spacio: et cõtinue ponitur moueri etiaȝ post. a. veruȝ est dicere ꝙ in quolibȝ instãti post. a. acquisiuit aliquid de spatio. vel igitur quod acquisiuit in quolibet instãti post. a. est equale priori acquisito in instãti. a. aut mai⁹ aut minus iuxta deductioneȝ suaȝ. Si equale: cũ infinita sint instãtia sequitur per eũ ꝙ in magnitudie illa sint infinita spatia equalia: siue infinite partes equales: et per cõsequens ꝙ nigredo illa sit extensiue infinita: quia illud quod habet infinitas partes equales: per quaruȝ additionẽ fit eius extensio est infinitũ extensiue sicut per euȝ illud quod habet infinitas ptes eqles per quarũ additiones fit eius intensio. fit infinituȝ intensiue. Si maius: idem sequitur quia per eũ maius includit equale et per cõsequẽs. Si acquisiuit maius spaciũ acquisiuit equale. si minus idem sequitur per modũ suum arguendi: quia accipiatur aliquod instãs illius tpis post a. et sit. d. tũc veruȝ est dicere ꝙ in istãti d. illud mobile acquisiuit minus de spacio ꝙ in alio instanti priori. ergo in quolibȝ instãti intellectus. d. et. a. acquisiuit tãtũ de spacio ꝙ in instanti. d. quia si acquisiuit maius: acquisiuit equale. cũ ergo infinita istãtia sint inter. d. et. a. sequitur ꝙ in d. instanti sunt infinita spacia acquisita tante quãtitatis siue extensionis: quante est istud spaciũ nouuȝ acquisituȝ in instãti d. et quia omnia illa spacia manẽnt in magnitudine pertransita: sequitur per euȝ ꝙ magnitudo illa sit infinita. Iteruȝ si deductio illa sit bona. et cõclusio illius doc. sit vera. sequitur posito ꝙ lumen in aere cõtinue augmentetur sicut ipse supponit in ratione sua: ꝙ infinita lumina corrumpantur: et infinita generentur: quoruȝ quodlibet durat per soluȝ instans. quod nõ videtur rationabiliter dictũ. nec bñ possibile. Cõsequẽtia: quãtũ ad primaȝ parteȝ cõsequentis patet per euȝ. posito ꝙ lumẽ in aere cõtinue intendatur per approximationẽ corporis luminosi causantis lumen in ipso: corpus illud luminosuȝ in quolibet instanti temporis mensurantis approximationẽ causat lumen in aere: et infinita sunt instantia in tẽpore eius approximationis: igitur corpus illud luminosũ causat in ipso infinita lumina: et quia per eũ in augmento luminis nunꝙ duo lumina manent simul: quia tunc lumen intẽderetur per additionẽ partis ad partẽ: vtra ꝙ parte remanente: quod negat: sequitur ꝙ in tali augmento luminis infinita lumina corrũpantur: et infinita nouiter generentur: que sunt prima ps consequentis. Ex hoc statim apparet cõsequentia quãtuȝ ad secũdaȝ parteȝ cõsequẽtis: quia si aliquod lumen durat et plusꝙ per instans cũ in quolibȝ instanti per euȝ causetur nouũ lumen: iaȝ duo lumina essent simul in aere: cuius oppositũ intendit. Et similiter potest probari posito: ꝙ albedo in aliquo subiecto cõtinue augmentetur: ꝙ infinite albedines sunt corrupte: et infinite generate in subiecto illo: quarũ nulla durauit nisi tantuȝ per instans: et de qualibet

Rño ad burlei.

alis forme preformate: quod non videtur bene dictum. Et adhuc sequitur ulterius quod aer sit illuminatus per aliquod tempus: et quod nullum lumen per tempus sit in ipso: sequitur etiam quod aliquod subiectum per tempus esset album: et quod nulla albedo per tempus erit in eo: quod est impossibile ut videtur. Preterea si deductio illa sit bona: et formarum intensio fiat qua producitur forma perfectior priori desinente esse, ut isti doctori videtur adhuc sequitur lumen in aere esse infinitum intensive: quod tamen est inconveniens ad quod deducit. Assumptum declaro: pro cuius declaratione premitto aliquas propositiones communiter concessas. Prima est quod nullum lumen finitum intensive sive perfectius alio in aliqua determinata proportione excedit illud: hoc patet: quia omne lumen intensius alio excedit illud et si sit finitum non excedit infinite: igitur in aliqua determinata proportione. Secunda est quod cuicunque lumini quod exceditur ab aliquo in aliqua determinata proportione potest fieri additio luminis secundum proportionem excessus luminis excedentis. Ista propositio patet quia sicut est in excessu quantitativo: ita videtur esse in excessu qualitativo: sed sic est in excessu quantitativo: quod cuicunque quantitati: que exceditur ab alia in aliqua determinata proportione potest fieri additio quantitatis secundum proportionem excessus quantitatis excedentis: quia si una linea excedit aliam in uno pede, sicut linea bipedalis excedit pedalem certum est quod linee excesse potest fieri additio linee pedalis: et sic de qualibet alia determinata proportione igitur sic erit in excessu qualitativo. quia cuicunque qualitati: et sic lumini quod exceditur ab aliquo in aliqua proportione potest fieri additio. Tertia est: quod si lumini excesso fiat additio luminis secundum proportionem excessus luminis excedentis: ex his duobus luminibus fiat unum lumen equale punctualiter lumini excedenti: verbigratia: sit lumen excessum .a. et lumen excedens .b. et lumini .a. fiat additio luminis secundum proportionem excessus luminis .b. et illud lumen additum sit .c. ex luminibus .a. et .c. fiet unum lumen equale punctualiter lumini .b. hoc patet: quia si lumen excedens sit perfectius sive intensius in duplo et lumini excesso addatur lumen equale: evidens est quod ex his duobus fiet unum lumen punctualiter lumini excedenti: et hoc evidenter apparet in excessu quantitativo: quia si linee pedali que exceditur a bipedali in duplo si addatur alia linea pedalis: certum est quod linea resultans ex his duabus erit punctualiter equalis linee bipedali: quia ex duabus lineis pedalibus resultat linea bipedalis et sicut est in proportione dupla: sic etiam in qualibet alia. Quarta propositio est: quod possibile est quod intensio luminis fiat per additionem luminis ad lumen utroque remanente: et lumen non esse intensius: quam si talis intensio fiat per productionem perfectioris luminis priori desinente esse: et hoc sequitur ex precedentibus: quia illud lumen perfectius quod produceretur: priori desinente esse secundum istum doctorem sit .a. nunc sic lumen .a. in aliqua determinata proportione excedit lumen: quod nunc existit in aere: nisi sit infinitum ex prima propositione: igitur lumini excedenti potest fieri additio luminis secundum proportionem excessus luminis .a. ut patet ex secunda: qua additione facta fiet unum lumen equale punctualiter lumini .a. ut patet ex tertia igitur etc. His propositionibus premissis declaro propositionem sic: possibile est quod intensio luminis fiat per additionem luminis utroque remanente lumine et tamen non esse intensius quam si talis additio fieret per productionem perfectioris luminis priori deficiente esse igitur sicut primo sequitur lumen in aere esse infinitum intensive: et ex secundo: antecedens est declaratum et consequentia est nota: quia ex opposito consequentis evidenter infertur oppositum antecedentis. Confirmatur quia posito quod in infinitis instantibus infinita lumina sint addita lumini nunc existenti in aere per continuam approximationem corporis luminosi ad ipsum: adhuc est possibile quod lumen non sit intensius quam si in quolibet instanti illorum sit in aere aliud et aliud lumen: quorum semper posterius sit perfectius priore: sicut isti doctori videtur hoc patet: quia possibile est quod tale lumen non sit intensius quam lumen ultimo producendum: infinitis prioribus desinentibus esse: cum sit possibile intensionem luminis fieri per additionem luminis ad lumen utroque remanente. et lumen non esse intensius quam si talis intensio fiat per productionem perfectioris luminis priori desinente esse: ut patet ex dictis: ergo si ad positionem meam sequitur lumen esse infinitum intensive et ad suam: vel si non ad suam nec ad meam etc. His premissis respondeo ad formam rationis et interimo consequentiam: et ad probationem dico: quod procedit ex falsa imaginatione imaginatur enim iste doctor in ratione illa: quod in quolibet instanti temporis mensurantis approximationem corporis luminosi ad susceptionem luminis: corpus luminosum causet aliquod lumen in ipso quod non est verum: quia in nullo motu continuo aliquid acquiritur in instanti: licet in instanti sit primo acquisitum illud quod in tempore immediato acquirebatur: cuius oppositum sequitur non solum si corpus illud causaret aliud lumen in quolibet instanti illius temporis: sed etiam si causaret aliquod lumen in quolibet instanti ipsius. Est igitur imaginandum: quod sicut corpus illud luminosum: quod ponitur continue approximari lumini susceptivo non fit ei propinquius in instanti sed in tempore: quia in instanti non acquirit aliquod spatium: licet in instanti sit primo acquisitum spatium quod in tempore immediato acquirebatur: sic etiam non causat aliquod lumen in illo susceptivo in instanti sed in tempore: licet in instanti sit primo causatum vel acquisitum illud lumen quod in tempore immediato acquirebatur: sive causabatur: et ideo sicut non sequitur ex infinitate instantium quod spatium sive magnitudo pertransita sit infinita: sic etiam nec sequitur: quod lumen acquisitum sit infinitum.

Sed contra solutionem istam est directe ratio que adducebatur in arguendo: videlicet: quod quanto agens est propinquius passo equaliter vel magis disposito quam prius tanto fortius agit: et perfectiorem effectum inducit: hoc dico. quod ista propositio non est vera: si agens illud fiat continue propinquius passo. Ratio huius est: quia in quolibet instanti agens est propinquius passo: et tamen in instanti non producit aliquem effectum quia in motu continuo non acquiritur aliquid in instanti ut patet ex dictis sufficit igitur: quod agens illud perfectiorem effectum producat: vel quod tunc primo perfectior effectus sit ab ipso productus: non quidem intelligendo cum exclusione: sed cum inclusione prioris: et in isto sensu concedo conclusionem: quia in quolibet instanti post .a. verum est dicere quod in susceptivo illo sit primo maius lumen inductum vel causatum non quidem cum exclusione: sed cum inclusione luminis precedentis: quia ante illud instans non fuit tantum lumen in ipso: sicut et in quolibet instanti verum est dicere quod ab illo corpore maius spatium est pertransitum intelligendo semper cum inclusione spatii precedentis: sed ex hoc non sequitur lumen illud esse infinitum sicut nec spatium pertransitum ut declaratum est supra.

Ad secundam nego minorem: et ad probationem concedo quod b est calor remissior quam sit .a. intelligendo per .a. calorem intensissimum vel valde intensum. et per .b. medie

tatē formalē ipsius: sicut intelligit iste doc. ⁊ quando dicitur: q eadē ratione medietas formalis ipsius .b. esset remissior quam ipsa .b. ⁊ medietas ipsius medietatis esset remissior illa medietate: ⁊ sic de aliis: concedo et hoc tamē non sequitur q possit devenire ad calorē remississimū cum in quolibet calore quantumcumque remisso sint infiniti gradus: sive infinite partes intentionales: sicut in quolibet continuo quantumcumque parvo sunt infinite partes continue: concedo tamē q potest devenire ad calorē valde remissum: ⁊ quando dicitur ulterius q cū huiusmodi partes formales sint simul in eodē subiecto adequato: sequitur q in eodē subiecto adequato simul erunt calor intensissimus ⁊ remississimus: concedo q in eodem subiecto adequato possint simul eē calor simul intensissimus i. valde intensus ⁊ remississimus i. valde remissus quia aliter non est dare calorē remississimū ut patet ex dictis: sic intelligendo q calor ille valde remissus sit pars formalis illius caloris intensissimi: et quando dicitur q hoc est impossibile nego: ⁊ ad probationes respondeo. Ad primam potest responderi dupliciter. Primo potest dici: q calidus summe ⁊ calidus remissus sunt incompossibilia in eodem: tamē calor intensissimus ⁊ calor remissus nō sunt incompossibiles eodem modo quo dictum est supra: quia non sequitur in isto subiecto sunt calor intensissimus ⁊ remississimus qui est pars formalis caloris intensissimi. igitur istud subiectum est summe calidū ⁊ remisse calidū: quia licet calor ille remissus si eet per se sic q nō esset pars caloris intēsissimi. daret subiecto esse calidū remisse una tamen cum aliis partibus caloris: ex quibus una cum ipso fit unus calor intensissimus nō dat ei nec potest dare esse calidum remisse sed intense. Secūdo potest dici q si calor intensissimus ⁊ remississimus sint in diversis subiectis adhuc calor intensissimus: approximatus calori remisso nō ageret in ipsum expellendo illum gradum remissum: sed isto manente causaret aliū gradū caloris: ex quibus fieret simul unus gradus caloris intensior: ⁊ sic calor intensissimus non expelleret calorē remissum: si essent in diversis subiectis: sed augmentaret ipsū: ⁊ per consequens non sequitur q sint incōpossibiles in eodē. Ad secundā patet ex precedenti conclusione q forma habens contrarium non remittitur per admixtionē. Ad tertiā dico: q calor intensissimus non contrariatur calori remisso nec etiā remississimo si posset dari: cū sit eiusdē speciei specialissime. Ex his patet quid dicendū ad argumentū: si fiat in raritate ⁊ densitate: quia concedo q omnis raritas est intēsior sua parte formali: supposito q raritas sit res distincta a substātia ⁊ quantitate ⁊ concedo q in eodē subiecto adequato sunt simul raritas intensissima i. valde intēsa: ⁊ raritas remissa i. valde remissa. Sed ex hoc non sequitur q partes iacebūt magis ppinque: ⁊ minus ppinque: quia cū raritas illa remissa sit pars raritatis intense non dat subiecto in quo est esse rarū remisse. Sed contra solutionē istā iste doctor arguit dupliciter. Primo sic: causa formalis nō potest separari ab effectu formali: nec econverso: sed effectus formalis raritatis est facere distare partes: seu remote ab invicē iacere: ergo effectus formalis maioris raritatis est facere partes remotius iacere: ⁊ effectus minoris seu remissioris raritatis est facere partes minus remote iacere: ergo si maior raritas ⁊ minor raritas sint simul adequate in eodē subiecto adequato: ⁊ in eodem corpore sequitur: q eedē partes iacebunt simul magis remote ⁊ minus remote: quod est impossibile. Secundo sic: ⁊ supponit duo. Primum q possibile est virtute divina q una medietas formalis raritatis auferatur a subiecto: reliqua remanente nā nova forma addendo illi subiecto. Secūdo supponit: q in raro partes mediate remotius iacent q̄ in denso in aliqua determinata proportione. His suppositis arguitur sic: ponamus q in raro partes mediate iaceant remotius q̄ in denso in proportione centupla: tunc sic: possibile est q deus auferat medietatē formalē illius raritatis: remanēte subiecto: nullā aliā formam addendo illi subiecto: tunc illud subiectum esset minus rarū in duplo q̄ prius: ⁊ per consequens partes mediate eius iacebūt in duplo ppinquius q̄ prius: ⁊ adhuc potest auferri iterū medietas medietatis remanentis ab illo subiecto: ⁊ tunc partes mediate eius iacebunt in quadruplo ppinquius q̄ prius: ⁊ sic iterū fiet ablatio centies: ⁊ tunc partes mediate illius subiecti iacebunt ppinquius in centuplo q̄ iacebant in primo raro a quo primo fiebat ablatio. Cum igitur in denso nō iaceant partes ppinquius q̄ in primo raro nisi in centuplo sequitur q partes eque ppinque iacebunt in raro ⁊ denso: quod est impossibile. Et sequitur adhuc maius impossibile. s. q partes in raro iacebunt ppinquius q̄ in denso: probatur: quia probatū est q in aliquo raro iacent partes ita ppinque sicut in denso. Si ergo ab illo raro auferatur medietas formalis illius medietatis: reliqua mediate remanente nihil novum addendo illi subiecto sequitur q medietate absoluta partes illius rari iacebūt in duplo ppinquius q̄ in denso: ⁊ per idē argumentū potest probari ut dicit: q possibile est q partes rari iaceant in centuplo ppinquius q̄ in denso: quia fiat centies ablatio medietatis: sit ergo primum. Ista tamen non concludunt ⁊c. Ad primum igitur quicquid sit de maiori: quia in multis haberet instantiā: prout alias declaravi de visione ⁊ videre ⁊ similibus: dico ad minorē: q effectus formalis raritatis: qui est totalis: est facere partes distare secundum proportionē sue intēsionis: sed effectus formalis raritatis que est pars alterius raritatis non est facere partes distare secundum proportionē sue intensionis si esse: sed sicut ex ipsa ⁊ aliis partibus raritatis fit una raritas intensior sic una cū aliis facit partes distare secundum proportionē intēsionis raritatis totalis. Ad secundū supposito q raritas ⁊ densitas sint forme absolute realiter distincte: sicut cōmentator videtur velle .7. phisi. d. q raritas ⁊ densitas sint qualitates consequentes calidū ⁊ frigidū: dico q in raro partes mediate remotius iacent q̄ in denso in aliqua determinata proportione ultra proportionē que requiritur ad densū. Est enim imaginandū q in denso partes mediate iacent ppinque in aliqua determinata proportione ultra quā si remotius iaceāt non esset densum: sed esset rarū: ⁊ per oppositum in raro partes mediate iacent remote in aliqua determinata proportione citra quē si ppinquius iaceāt nō esset rarū sed densum. Et quia in raro partes mediate nō distāt infinite: verum est: quia tales partes sunt in raro remotius iaceāt q̄ in denso in aliqua determinata proportiōe ultra proportionē illā que requirit ad densū: tunc ad rōnem quando dicit q si deus auferat medietatē raritatis partes mediate in raro iacebunt in duplo propinquius q̄ prius: dico q verum est intelligendo de ppinquitate que est ultra proportionē ppinquitatis que requirit ad densum nō autem de ppinquitate simpliciter. Et si ulterius auferat medietas illius raritatis partes mediate iacebunt quadruplo ppinquius nō quidē simpliciter: sed ultra

pportionē ppinquitatis que requiritur ad densū. Et si isto modo partes fiant ppinquiores in raro etiā in infinitū: patet q̄ nunq̄ erunt ita propinque sicut in denso. Ad tertiū principale nego minorē ad pbationē nego consequentiā illā: quia non sequitur. forma diminuitur per ablationē partis a parte: ergo tota simul perditur. Et ad pbationē illius consequentie: quando dicitur: q̄ quādocūq̄ aliquod agens est equaliter approximatum zc. dico q̄ illa maior non est vera si illud agens non sit tante virtutis q̄ simul possit omnia destruere: z sic est in pposito: quia q̄uis medietates qualificatiue forme corrūpende sint equalis intensionis z equales per gradus ad resistendū actioni agentis: citius tamē destruitur vna q̄ altera: quia agens non est tāte virtutis q̄ possit omnes simul destruere. Et si dicatur q̄ nō ē aliqua ratio pp̄ter quā magis vel citius destruat vnam q̄ reliquam. Potest dici: q̄ quia illud agens potest vnā destruere z nō omnes simul: necirco vna prius destrueretur q̄ alia: z tū nec ista nec illa necessario. Et si omnino queratur causa quare illa corū prius destruatur q̄ alia. Potest dici q̄ illa prius destruitur q̄ deus qui omnia regit z administrat vult primo destrui. Potest etiā dici sicut forte aliqui dicunt q̄ pars prius inductiua firmius radicatur in subiecto: z ideo agens nō potest ita cito destruere istā partē sicut aliā. Ad quartum dico q̄ vnā formā accidentalē excedere aliā eiusdē generis in infinitū i perfectione potest intelligi dupliciter: simpliciter z sm quid. Simpliciter quidē: q̄z eius perfectio vel actio simpliciter est infinita. Secūdo quid vero quantūcūq̄ intenderetur excessa nunq̄ veniret ad perfectionē excedētis. In secundo sensu concedo consequens: z sic pcedūt pbatiões sue: sed ex hoc non sequitur q̄ forma accidentalis sit infinita i perfectione: aliter anima mea esset infinita i perfectione: quia quantūcūq̄ intenderet musca nunq̄ veniret ad perfectionē ipsius: z angelus rectus esset infinitus: quia quantūcūq̄ intenderetur angelus continue nunq̄ potest ei adequari: z sic ī multis alijs. In primo vero sensu nego consequentiā: z ad pbationē quando dicitur: q̄ albedo excedit nigredinē i perfectione sine omni pportione dico sicut prius q̄ non est verū simpliciter: sed solū sm quid. s. quantū ad nobilitatē z perfectione specificā in sensu dato: q̄ quantūcūq̄ intendatur nigredo nunq̄ potest deuenire ad perfectionē minime albedinis: quia cum sint alterius z alterius speciei equales perfectionis esse non possunt: z in isto sensu pcedit vltima probatio sua: si aliquid concludit vt patet: z g consequens ratio nulla. Potest etiam dici secūdo q̄ ratio deficit in principali pbatōe quia nō pbat q̄ albedo excedit nigredinē sine omni pportiōe. nō enī sequitur hec albedo excedit i pfectiōe suā medietatē qualitatiuā i duplo. z sua medietas excedit nigredinē in duplo: ratio est eadē: q̄z albedo nō excedit suā medietatē in duplo quātū ad nobilitatē z perfectionē suā specificā: sed solū quantū ad intensionē. z ideo non sequitur q̄ excedit nigredinem in duplo: q̄z nō excedit suā medietate in duplo quantū ad illud in quo sua medietas excedit nigredinē ex z hoc statim apparet q̄ albedo non excedit nigredinē i duplo: z in triplo z in quadruplo z in infinitum: sicut isti doctori videtur. Potest etiā reduci ratio contra eū: q̄z scd̄m eum in intēsione forme continue i quolibet instanti est perfectior forma: capio tūc albedinē remissā z arguo sic. hec albedo excedit nigredinē i perfectiōe. g aliq̄ albedo excedit nigredinē i infinitū q̄d nō ē icōueniēs: ad q̄d deducit aūs est suum. z pñaz deduco ex dictis suis q̄z p eum in intensione albedinis continue in quolibet instanti est perfectior albedo: sed infinita sunt instantia: igitur infinite erūt albedines quarū sp posterior est priore pfectior. tūc sic hec albedo remissa excedit nigredine in perfectiōe z a quacūq̄ albedine sequēte plus z plus exceditur: q̄z semp posterior ē priore pfectior z infinite sunt albedines sequētes igitur aliqua excedit nigredinē in infinitum i perfectione. Ad quintū patet q̄d dicēdū ex solutione pmerōnis: q̄z nō est verū q̄ in quolibet instanti tēporis mensurātis augmētū forme acquiratur aliq̄d de forma: sicut dixi de mobili quod nō acquirat aliq̄d spaciū i instāti: licz i istāti sit p acquisitū spaciū illud quod in tempore imediato acquirebatur: z pōt ratio reduci contra eum satis euidenter: q̄z per eū in quolibet instāti illius temporis acquiritur alia z alia forma: quarū posterior est semp priore perfectior: z cū infinita sint instantia sequitur quod infinite tales forme sint acquisite: z p consequens posterior si deductio sua sit bona erit infinita intēsiue.

Ad sextā ratiōz dico: negādo minorē z ad pbationē dicitur cōiter z bene: q̄ omnis motus acquisitiuus est ab aliquo positiuo in aliquod positiuū: q̄z omnis talis motus est ad aliquid nouū: sed non est verū de motu deperditiuo cuiusmodi est motus diminutionis: quia talis non est ad aliquid nouum.

Sed contra solutionē istā iste doc. arguit primo sic p phm. 5. phisi. distinguens motū a mutatione dicit q̄ omnis motus est a subiecto in subiectū: hoc ē a positiuo in positiuum sed nihil mouetur ad illud q̄d habet: q̄z habitibus presentibus in materia cessat motus: quia i omni motu acquiritur aliquid nouū.

Secūdo sic: ois mutatio ē ab aliquo in aliud: naz hoc sonat nomē: vt patet ex. 5. phisi. ois etiā motus est ab opposito in oppositū: vt p3 eodez 5. accipiatur ergo ille motus quē dico eē motū deperditiōis ille motus est mutatio: quia est genus motus: ergo ē ab aliquo in aliud: queritur tunc de termino illius motus deperditionis: cū enim omnis motus sit ab opposito in oppositū oportet q̄ termini motus deperditionis sint oppositi: aut ergo sunt oppositi relatiue: aut contrarie: aut contradictorie: aut priuatiue: non relatiue patet de se: quia ad relationē nō est motus: nec contradictorie nec priuatiue: quia inter sic opposita non est motus: sed mutatio subita: vt patet 5. phisi. z ratio phi est: quia omnis motus est inter opposita mediata: naz motus necessario requirit mediū inter terminos motus: sed nec inter contradictoria: nec inter priuatiua opposita est aliquod medium: relinquitur ergo q̄ motus deperditionis sit a contrario in contrariū: sed certum est q̄ omnis deperditionis motus qui est a contrario in contrariū est aliquid positiuū nouū. ergo motus deperditionis est ad aliquid positiuū nouū: sed ista non concludunt. Ad primum istorū dico: q̄ phus in illo loco loquitur de motu acquisitiuo: talis enī semper est de positiuo in positiuum: cū sit ad aliquid nouum. Potest enī dici sicut aliqui dicunt: q̄ phs in loco illo ponit differentiaz inter motū z mutationē: q̄ in subiectū motus est ens actu: mutationis autē materia prima que non est ens actu: saltē loquendo de actu completo: z ideo dicit q̄ omnis motus est a subiecto in subiectū: quia in omni motu siue sit acquisitiuus: siue deperditiuus manet subiectū q̄ est ens actu: per subiectū enī nō intēdit terminū a quo z terminū ad quē: sicut isti doc. videtur.

Ad secūdū dico q̄ non ois mutatio e ab aliq̄ i aliud: q̄z motus deperditiuus ē quedā mutatio: cū mutatio

fit genus motus: etiā per eūm: ⁊ tamen motus de perditus non est ab aliquo in aliquid: vt dictum est supra: cū non sit ad aliquid nouū: supponit ergo ratio ꝙ debet ꝓbare: ⁊ per consequens petit principiū. Ad septimū principale dico ꝙ non est istius doctoris: sed goffredi: quem iste doctor sequitur in hac materia a diuersis diuersimode responder: quidam dicunt ꝙ in alteratione que est a minus albo ad magis albuz: terminus a quo non est albedo remissa: sed priuatio termini ad quem .s. priuatio albedinis intense. Quidam vero dicunt ꝙ terminus a quo in tali alteratione non est priuatio albedinis intense: sed nigredo que est in albedine remissa: ⁊ hec est incompossibilis albedini intense: quicquid tamen sit de solutionibus istis: quia saltez secunda videt̄ oīno impossibilis: qꝛ supponit ꝯria simul esse in eodez sub gradibus remissis: cuius oppositū patet ex pcedēti q̄stione: cōcessa maiore illi⁹ rōnis nego minorē: qꝛ ptes forme nō sunt termini ꝑse intēsioris forme: qꝛ nō ꝯdo ꝙ ꝑ istū doc. qꝛ secūdū eū ꝯois mot⁹ e a ꝯrio in ꝯrariū: ꝑptes forme vt puta albedo remissa: ⁊ albedo intēsa. siue albedo pcedens: ⁊ albedo subsequēs nō sunt ꝯria: cū sint eiusdē speciei specialissime: ꝑ̄ dico tñ ꝙ termini intēsionis forme ꝑ se nō sunt forma remissa: ⁊ forma intēsa sꝫ esse remissuz ⁊ esse intēsuz: verbi gratia: si fiat motus a minus albo ad magis albuz terminus a quo isti⁹ motus nō est albedo remissa: sed esse albuz remisse. ⁊ terminus ad quez nō est albedo intēsa: sed esse intense albuz. ⁊ isti termini sunt omnino incōpossibiles. qꝛ īpossibile est aliquod subiectuz simul esse remisse albū: ⁊ intense albuz: ⁊ ꝙ illud sit veruz apparet qꝛ iste motus fit a minus albo ad magis albū ergo terminus a quo est minus albū siue remisse albuz qꝛ idez est: ⁊ terminus ad quē est magis albuz siue intense albuz. Ad octauū apparebit qd dicēduz in rn̄dendo ad argumēta pncipalia. qꝛ istud argumentū sunt factū in proponendo questionē. Ad nonū nego vltimā ꝯsequentiā. qꝛ ex positione quaz sequitur nō sequit̄ ꝙ agens potēs inducere formaz remissaz possit inducē formā intensā. nec ꝙ calidū remissuz possit inducere intensuz gradum caloris: ⁊ ad ꝓbationē quando dicitur ꝙ omne potens inducere aliquā formā in subiecto susceptiuo forme potest inducere formā consimilez sub consimili gradu in subiecto eque vel magis disposito. Dico ꝙ verū est sm̄ illo subiecto nondū induxit formā illā: sed si induxit vt ipsuz graduz sibi adequatūz non potest isto manente inducere gradū consimilē: quis inductus est gradus sibi adequatus: ⁊ ideo nō sequitur ꝙ agens potens inducere vnaz partē forme possit post inductionem illius illa manente aliaz partem equalē inducere. Ad decimuz concedo: ꝙ multe forme absolute eiusdē speciei facientes vnam formā numero per se erunt simul ⁊ adequate in eodē subiecto: ⁊ si dicatur ꝙ istud est contra phz. 5. metaphi. vbi dicit ꝙ duo accidentia solo numero differētia in eodē subiecto primo esse non possunt. Dico ꝙ aristo. loquitur de accidentibus non facientibus ꝑ se vnū in actu: ⁊ ideo dictū suū non est ad ꝓpositūz: Et quando dicitur: ꝙ si multe possunt esse simul sequitur ꝙ infinite: quicquid sit de consequentia: cōcedo consequens in sensu dato: quia sicut quelibet magnitudo cōtinua est diuisibilis in infinitū: ⁊ per consequens habet partes infinitas: sic ⁊ quelibet forma intēsibilis suo modo: omnes tamen ille partes faciūt vnā formā numero ꝑ se vnā: nec ex hoc sequitur formā illā esse infinitā intensiue: sic nec sequitur ꝙ magnitudo cōtinua sit infinita extensiue:

Potest etiā dici: ꝙ quia omnes partes forme faciunt per se vnā formaz numero non remanent actu plures forme numero sicut etiā videm⁹ ꝙ quelibet albedo hꝫ plures ptes ꝑꝫ extēsionē: qꝛ tñ ꝯstituunt vnā formā per se nō conceditur: ꝙ ille ptes sint plures forme: siue plures albedines numero: sed vna tantū. Et si sic dicat̄ non sequit̄ plures formas numero simul esse in eodez subiecto: qꝛ partes forme non sic remanēt actu plures. Ad vndecimū dico ꝙ nō est contra me: qꝛ posui conclusiōes de formis ꝑmanentibus: de motu vero ⁊ aliis successiuis nō loquor, ꝑmo: qꝛ nōdum inquisiui qualis sit eorz entitas. Ad vltimū ꝑmo reduco ratione contrā euz: qꝛ vel iste doc. ꝑ radiū solarē intelligit aliquā rē distinctā a lumine vel nō: sed ꝑ se lumine causatum a sole in illa parte aeris: quā sol respicit diametraliter. Si dat̄ ꝑmū: ratio nihil concludit: qꝛ dicet̄ ꝙ lumen radij solaris est in radio solari tanq̄ in subiecto: ⁊ ꝑ ꝯñs nō sequit̄ ꝙ migrat de subiecto in subiectū. Si dat̄ secundū ratio est contra eū qꝛ ipe supponit in pncipio illius ratiōis qꝺ cōtinue ad motuz solis sit radius in alio ⁊ in alio subiecto qꝛ continue fit: vt dicit in alio ⁊ alio loco: igit̄ si radius nō esset nisi lumen qꝺ cōtinue ad motū solis fiat lumē in alio ⁊ alio subiecto: ⁊ ꝑ ꝯñs migrat de subiecto in subiectū qꝺ est inconueniēs ad qꝺ deducit. Ad rationez igit̄ ꝑo. est diuersimode rn̄dere ꝑꝫ ꝙ de radio solari diuersi diuersimode opinant̄: verū qꝛ nōdū inquisiui qualis sit eius entitas: an ꝑmanēs an successiua an tpalis: an instantanea ꝑt̄ ꝓ aleo quousq; ꝑtractē de materia ista: qꝛ si eius entitas nō sit permanēs: sed successiua: ꝑꝫ rationē nō esse cōtra conclusionē meā. Aliqui tñ dicūt ad rationē istā: ꝙ lꝫ accidens intrinsecū ⁊ vocāt accidēs intrinsecū illud qꝺ educit̄ de potētia subiecti cuius est albedo non migrat de subiecto in subiectū naturaliter loquendo: accidens tñ extrinsecum potest migrare de subiecto in subiectū. Et extrinsecū vocant illud qꝺ nō educit̄ de potentia subiecti: eadē enī species: vt dicūt causat ab obiecto: ⁊ recipit̄ in medio: ⁊ est postea recepta in organo vel in potentia: ⁊ qꝛ lumen est accidens extrinsecū isto mō: qꝛ nō cōsurgit ex aere: sꝫ ex sole videt̄ posse cōcedi: vt dicūt: ꝙ migret de subiecto in subiectū. Et sm̄ hoc dicet̄: ꝙ accidētia que nō sunt in subiecto realiter: sed solū intētionaliē: vt reale distinguit̄ cōtra intentionale: possunt migrare de subiecto in subiectū etiā n̄aliter.

Opinio sancti thome ⁊ egidij.

Thomas Egidius

Cōtra secundā conclusionē est opinio sancti thome ⁊ doc. nr̄i dn̄i egidij quā vt plarimū doc. nr̄i sequunt̄: ⁊ potest ex fundamētis eoꝝ contra ipaz argui multipliciter. Primo sic augmētatio pōt esse sine generatiōe: igit̄ forma pōt augmetari sine acquisitione noue partis eiusdē forme: ꝯña patet: qꝛ sine generatione nō potest esse acquisitio eiusdē forme: ꝯñs patet: qꝛ augmētatio ⁊ generatio sunt mutationes disparate: igit̄ augmētatio poterit esse sine gn̄atiōe. Preterea: si forma auget̄ per acquisitionē noue partis ⁊c. vel illa pars noviter acq̄sita ē essentialis forme specifice vel accidētalis: si essentialis: sequitur ꝙ forma ꝑerfīs cui additur nō erit in specie illa per se: qꝛ quia carebat eo quod est essentiale illi speciei: ⁊ ꝙ caret eo quod est essentiale alicui speciei non est in specie illa per se. Si accidentalis: sequitur ꝙ non faciat per se vnū cū forma ꝑexistēte: ⁊ per consequens non augmentat ipsam. Preterea: si formis augetur per acquisitionem noue partis eiusdē forme: sequeret̄ ꝙ vnū indiuiduum sm̄ essentiā suā esset perfectius alio indiuiduo eiusdē:

pñs est falsum: qz in individuis eiusdem rōnis nō est ordo essentialis scḋm perfectionē: igit̄ z añs. pña pbat̄: qz si sint due albedines eq̄les omnino intensiue: z vna earū intendat̄ p acquisitionē noue ptis eiusdē forme altera remanēte vt prius patet q albedo intensa scḋm suā essentiā esset pfectior alia z p pñs vnū individuū scḋm essentiā suā pfectius alio eiusdē rōnis. Preterea res alba pōt fieri albior nulla pte albedinis noviter acquisita: igitur albedo pōt intēdi sine acquisitiōe noue ptis eiusdē forme. pña patet: qz nulla res est albior nisi quia eius albedo est intēsior: añs pbat̄: qz ad sensum vidimus: q cū res aliq̄ alba cōdensat̄ ipsa fit albior z tñ nō acquirit̄ noua pars albedinis ḡ zc. Preterea ex min⁹ calido fit magis calidū: nulla pte caloris nouit̄ acq̄sita: igitur calor pōt intendi sine acquisitione zc. añs est phi. 4. phisicoꝝ dicētis: q ex calido fit magis calidū nullo facto in materia calido.

Rñō ad rōnes ochā.

Rñō ad ochām.

Ad primū istoꝝ dico q generatio pōt accipi tripliciter. Uno mō p pductiōe alicui⁹ cōpositi p se existēt. Alio mō p pductiōe forme seu termini formalis scḋm qualibet sui ptez. Tertio p pductione cuiuscūq̄ noui. Primo mō cōcedo q augmētatio pōt eē sine generatiōe: z ecōuerso z etiā secūdo mō: nā aliter nō pōt esse augmētatio cū tali generatiōe: qz augmētatio semp p̄supponit aliquā ptē vel aliq̄ gradū forme: que pōt augmentari z q sic generatur scḋm qualibet sui ptez pducitur sed sic cōcesso añte patet q nō valet pña. Tertio mō nego añs: qz impossibile ē verā augmētationē eē sine tali generatiōe: vt patet p deductionē cōclusionis mee. Is tamē generatio possit esse sine tali augmētatiōe. z per hoc pz qualiter est concededū q augmētatio z generatio sunt mutatiōes disparate: z qualiter nō. Ad secūdū dico q illa pars forme noviter acquisita ē individuū illius speciei: sicut z pcedēs: z ideo isto mō z nō alio quo pcedens ē essentialis vel accidētalis illius speciei. Sed tūc rō nihil cōcludit: qz si cōcedat̄ q sit essentialis modo dicto. nō sequitur q forma p̄exñs cui addit̄ nō erat in specie p se: nec pbatio valet qz oia individua vnius speciei isto mō sunt eēntialia nature specifice: z tñ non sequit̄ hoc individuū dāū caret illo: igit̄ nō est in specie p se. Si vero concedat̄ q sit accidētalis modo p̄dicto patet q nō sequit̄ q non faciat p se vnū cū forma p̄exñte: qz quelibet alia est sic accidentalis nature specifice: z tñ potest facere p se vnū cū alia: dico tñ vlterius ad maiorē declaratiōnē quesiti: q illa pars nouit̄ acq̄sita nō est essentialis parti p̄exñti: z tñ essentialis forme totali: que ex ipsa z p̄exñti constituit̄ sicut p̄ctūs. Ad tertiū concedo añs: q albedo intensa scḋm suā essentiā est pfectior remissa: z qñ dicit̄ q in individuis eiusdē rōnis nō ē ordo essentialis scḋm pfectionē: dico q nō est verū absolute: sed sic intelligēdo q in ipsis nō est ordo essentialis qualis est in individuis alterius speciei: z hoc ē verū: qz in individuis alterius rōnis est talis ordo vniuersaliter: qz nō possunt dari duo individua alterius rōnis: quin vnū sit essentialiter pfectius altero: in individuis autē eiusdē rōnis nō est talis ordo vniuersaliter: qz multa talia individua sunt essentialiter eque perfecta. Itē inter individua alterius rōis ē talis ordo: q min⁹ pfectū p sui intēsionē nunq̄ poterit adequari pfectiori: nō aūt inter individua eiusdē rōnis: vt pz.

Ad quartū dico sicut cōmuniter solet dici q aliquid esse albius alio: vel vno tpe magis q̄ alio pōt intelligi dupliciter: scḋm veritatē. s. z existentiā: vel solū scḋm apparentiā: in secūdo sensu cōcedo añs: z vergo pñaz: qz possibile ē aliquā rē eē albiorē scḋm apparentiā eius albedine nō intēsa: sed in secūdo nego añs: z ad pbationē dico q si res alba que condēsatur sit albior scḋm veritatē necesse est aliquā partē albedinis esse noviter acquisitā. Si vero res alba cōdensēt̄ z nulla ps albedinis de nouo acquirat̄: dico q ipsa nō est albior scḋm veritatē: sed solū apparētiā: eo q ppter maiorē ppinquitatē partiū fortius mouet visus. Ad vltimū dico: sicut z ad p̄cedēs sic q ex minus calido non fit magis calidū scḋm veritate: nulla parte caloris noviter acquisita: z ad auctoritatem dico q nō intelligit q ex minus calido possit fieri magis calidū nulla parte caloris nouit̄ acquisita in parte subiecti que nō ē calida: z hoc ē dictū q aliquid potest fieri magis calidū intensiue sine hoc q fiat magis calidū extensiue z q ista sit intētio phi patet p verba imediate sequētia: qz cū dicit q ex calido fit magis calidū nullo facto in materia calido statī subdit q nō eēt calidū qñ eēt minus calidū: quasi dicat q ex minus calido fiat magis calidū nulla pte facta calida: que non esset plus calida quando illud erat minus calidū: z hoc ē verum.

Egidius.

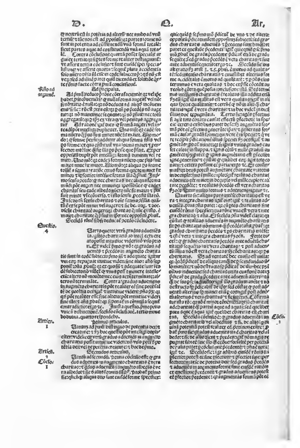
Egidius.

Cōtra tertiā cōclusionē pōt argui ex fundamēto doc. nostri. primo sic. Quia si gradus aduenies i augmēto forme distingueret̄ realit̄ a p̄ori sequeret̄ q quāto forma esset intēsior tāto esset pfectior z quāto esset remissior tāto eēt pfectior: qd est falsū scḋm oēs: pña pbat̄: qz quanto forma est cōpositior tanto est iperfectior: z ecōuerso: quanto simplicior tāto pfectior sz si gradus aduenies i augmēto forme distingueret̄ realiter a p̄ori: quāto forma eēt intensior tāto eēt cōpositior: z quāto remissior tāto simplicior ergo zc. Preterea: si cōclusio eēt vera sequeret̄: q forma intensa nō eēt p se vna: qd ē falsū: z cōtra me: pña pbat̄: qz nunq̄ ex aliquibus duobus fit vnū per se: nisi vnū illoꝝ sit in potentia ad alterū. Sed si illa conclusio sit vera forma intensa constitueret̄ ex ptibus realiter distinctis: quarum vna non esset in potentia ad alterā: cū forme nō sit forma ergo zc. Confirmatur: qnia ex duobus in actu non fit vnū per se 7. metaphi. sed quelibet pars forme est aliquid in actu ergo partes forme realiter distinguuntur in forma. z sic forma nō erit p se vna.

Ad rōnes ochā.

Rñō ad ocham.

Ad primā nego pñaz: z ad pbationē: nego maiorē: quia non est verū q forma quāto est cōpositior tanto est iperfectior: imo quāto est cōpositior isto modo tanto est perfectior: z quanto simplicior tanto iperfectior: nec est vniuersaliter verum q omne simplex sit perfectius quolibet cōposito: aliter materia hominis eēt perfectior homine: quod est falsum ergo zc. Ad secundā: nego consequentiā: z ad pbationē similiter nego maiorē: si illa duo sint i potentia ad vnū tertiū: qualia sz ex duobus: quorum neutrū est in potentia ad alterū nec ambo ad tertiū non fiat vnū per se: ex duobus tamen: quoꝝ neutrū est in potentia ad alterū potest fieri vnū per se: si ambo sint in potentia ad tertium: z hoc apparet ad sensum: videmus enim: q ex duabus aquis fit vna aqua ita per se vna: sicut erat quelibet illarum ex quibus cōponitur: z tamē nulla illarū erat in potentia ad alterā: sed quia ambe prius erant in potētia ad constituēdū vnā aquā totalē: sic ex ipsis vna aqua p se. Et ad cōfirmationē phi patet: q p positio non est vera si sic intelligatur absolute: quia ex duabus aquis quarum quelibet est aliq̄d in actu fit vna aqua per se: vt notum est. Intelligenda est ergo auctoritas arist. de his que sic sunt duo in actu

q neutrū est in potētia ad alterū: nec ambo ad vnū tertiū: ꝛ tūc non est ad ꝓpositū: q2 partes forme nō sunt in potentia ad cōstituendū vnā formā totalē: sicut partes aque ad constituendū vnā aquā totalē. Contra cōclusionē quartā posset specialr argui ex tertia: q2 si ptes forme realiter distinguunt: vt asserit tertia cōclusio: ꝛ sunt eiusdē spēi specialissime: vt asserit quarta: sequit plura accidentia solo nūero dña sil esse in eode subiecto ꝑ: qđ nō est verū: sed ad illud patet quid dicendū ex solutiōe q̄rte rōnis facte cōtra pmā conclusionē.

Rño ad argumē. Ad pncipalia.

Ad pmā: reduco ꝑ rōne cōtra facientē: q2 vel ipse habet ꝑ incōueniēti q nulla forma augeat vel nō: si nō: ratio ē nulla: q2 nō deducit ad aliqđ incōueniens: si sic: rō est ɔtra eū: q2 ꝑ eū ps pcedēs nō augetur: q2 nō manet: nec sequens: q2 nō pfuit: nec totū aggregatū: q2 ꝑ ips ex vtraq3 vel penitus aggregatur. Ad rationē igit dico q formā augeri vel intēdi pōt intelligi dupliciter. Uno mō: q2 cadē forma nūero q̄ prius fuit minor nūc fit maior. Alio modo: q forme pexñti additur aliqua forma silis vel ps forme: ex qua cōstituit vna forma maior ꝛ perfectior intēsiue q̄ fuit illa ps p se que pfuit. Et per oppositū dupli pōt intelligi formā diminui vel remitti. Uno mō: q2 eadē forma nūero que prius fuit maior nunc fit minor. Alio mō: q2 aliqua ps forme tollit a forma: rōne cuius forma que remanet fit minor ꝛ ipfectior intēsiue forma illa q̄ pfuit. Jn pmo sensu ɔcedo: q nec charitas nec aliqua forma mūdi pōt augeri nec minui: q2 ipossibile ē q eadē charitas seu eadē albedo nūero nūc sit maior ꝛ prius fuit minor vl ecōuerso. ꝛ isto sensu ꝓcedit illa rō. Jn scdo tñ sensu charitas ꝛ oīs forma silis quātitatē ex se pōt minui vel augeri: ꝛ sic be. aug. ꝛ doc. dicūt charitatē augeri: q2 charitas q̄ nūc ē i isto. ē maior charitate q̄ pfuit in ipo: nec oppositū ꝓbat. Scđas rōnē si bñ deducat ɔcedo cōcludere.

Questio. 4

Quarto quero: vtrū gradus adueniēs in augmēto charitatis ab intel ectu creato possit intuitiue videri nō viso priori. Et videt pmo q nō: q2 gradus adueniens ꝛ pcedēs in augmēto charitatis sunt in eodē subiecto pmo sil ꝛ adequate igitur vni eoꝝ repugnat intuitiue videri sine alio: añs supponit: ɔña ꝓbat: q2 ex quo sil ꝛ adequate sunt i eodē subiecto nō videt q vnus possit mouere intellectū: altero nō mouēte: nec eius actū terminare: altero nō termināte. Contra: gradus adueniens in augmēto charitatis pōt realiter eē sine priori saltē de potētia dei: igit ꝛ intuitiue videri: ɔña pz: q2 qđ pōt realiter esse sine altero: pōt intuitiue videri sine illo: ꝛ añs ꝓbat: q2 si ponat in eē nulla sequit contradictio: ergo ꝛc. Jn ista questio. pmo ponā vnicā distinctionē. scđo cōclusionē. tertio mouebo dubia. quarto respondebo.

Articu. 1 Primus articulus.

Quantū ad pmū distinguo de potentia dei ꝛ creature: ꝛ scđm hoc questio pōt intelligi dupliciter: videlicet vtrū gradus adueniēs in augmēto charitatis possit intuitiue videri: nō viso priori de potētia dei: vel de potētia creature: ꝛ hoc de pmo.

Articu. 2 Secundus articulus.

Cōclo. 1 Quantū ad secundū. Prima cōclusio est: q gradus adueniens in augmento charitatis ē vera charitas: ꝛ gdus adueniēs i augmēto albedis ē vera albedo: ꝛ sic d alijs formis silibꝰ. Probat primo sic: qñcūq3 aliqua duo sunt eiusdē forme specifice: quicquid ꝑ se pmo mō pdicat de vno ꝛ de altero: oppositū pdicati infert oppositū subiecti: sed gradus charitatis adueniēs ꝛ pcedens sunt huiusmōi: vt patet ex questiōe pcedenti: igit quicquid ꝑ se pmo mō ꝓbat de gradu pcedente pdicat etiā de gradu sequēte: sed gradus pcedēs ē vera charitas: ꝛ fuit ante aduentū sequētis: ergo ꝛc. Scđo sic oīs alteratio scđm arist. 3. ꝛ 5. phisi. ē motus ad qualitatē: sed intensio charitatis ꝛ cuiuslibet alterius forme accidētalis ē motus ad qualitatē: ꝛ ꝑ ɔñs eius terminus ē vera qualitas ꝛ hoc expsse cōcedit auctor cōtra quē posui conclusionē istā. Sed terminus intēsionis charitatis ē realitas illa addita etiā scđm eū igit illa realitas est vera qualitas: igit in aliqua specie qualitatis: ꝛ certū ē q nō in alia q̄ charitatis: igit ē vera charitas: ꝛ in hoc videt in dictis illius doc repugnātia. Tertio sic: agēs pfectius si agit toto conatu causat effectū pfectiore in specie ceteris ex̄ntibus parē de se: scđm augmētās formā pōt eē pfectius generāte ipā: ꝛ generans formā causat gradū forme: qui vere ē in specie: ꝛ q̄ vere recipit pdicationē illius speciei scđm ocongit ꝛ augmētās: ꝓbat minor: q2 si ignis vnius gradus causet calore in stuppa. ꝛ ignis cētū ꝛ mille graduū augmētet ipm: patet q ignis augmētans est pfectior igne generāte: ꝛ cōstat q quilibet eoꝝ agit toto conatu: ꝛ cetera possunt eē paria: ergo ꝛc. Et confirmat: q2 deus potest augmētare charitate viatoris in decuplo: imo i millecuplo: igit realitas charitatis adueniens eēt maior in decuplo vel millecuplo realitate pcedēte: ꝛ realitas pcedēs est vera charitas scđm oēs igitur multo fortius ꝛ adueniens igitur ꝛc.

Quarto sic: aliqua pars intēse charitatis est vera ꝛ integra charitas: igit oīs: igit ꝛ realitas adueniēs. prima ɔña patet: q2 cū ptes charitatis sint eiusdē rōnis specifice: qua rōne vna est vera ꝛ integra charitas ꝛ alia. Et secūda ɔña videt clara: q2 cōstat q realitas adueniēs in augmēto charitatis sit ps charitatis nō minus q̄ pcedēs: añs ꝓbat: q2 gradus charitatis pcedēs ꝛ ps charitatis intēse: ꝛ cū ē vera ꝛ integra charitas scđm oēs. Forte dicet: q gradus charitatis pcedēs ante aduētū charitatis sequētis fuit vera charitas: ꝛ post aduentū illius nō est vera charitas: scđm cōcharitas: q2 ps charitatis. Sed ad veritatē hec euasio est nulla: q2 q̄cq̄d pdicat de aliquo tanq̄ de ꝑ se indiuiduo illo manēte: ꝛ nō destructo sp pdicat de illo: hec pz i oibus inductiue: sed charitas iuxta euasionē datā pdicat de gradu pcedēte ante aduentū alterius tā q̄ de suo ꝑ se indiuiduo: igit illo gradu manēte ꝛ nō destructo sp pdicabit de ipo: sed cōstat q post aduentū alterius sp manet etiā ꝑ cōsequens post aduentū alterius ē vera charitas: ꝛ sic intētū. Cōfirmatur ista rō: q2 nō ē minor cōueniētia ptiū charitatis ad charitatē q̄ partiū aque ad aquā: sed quelibet pars aque ē aqua: igit quelibet charitas est charitas. Secūda cōclusio ē: q gradus adueniēs i augmēto charitatis vel albedinis ꝛ si. de alijs: p diuinā potentiā potest realiter eē. priori non existēte: ꝓbat pmo sic: gradus adueniens ita ē charitas vel albedo: ꝛ sic de alijs sicut ꝛ pcedēs: igit nō magis repugnat sibi eē sine illo q̄ ecōuerso: saltē per potētiā dei: añs patet ꝑ cōclusione pcedentē: ꝛ ɔña ē nota: igit ꝛc. Scđo sic: i gradibus eiusdē rōnis si ipfectior potest eē sine pfectiori: ꝛ pfectior sine ipfectiori: maxie de potētia dei: sed gradus pcedēs ꝛ adueniēs in augmento forme sunt eiusdē rōnis ex questione pcedenti: ꝛ gradus adueniens potest eē pfectior pcedente: q2 augmentās formā pōt eē Cōclo. 2

perfectius generante ipsum: vel declarõ ẽ ipsa: igit' cum gradus precedens possit esse sine aduenie te poterit adueniens esse sine precedente. Tertio sic. gradus aduenies in augmẽto luminis põt realr ee sine priori: ergo z gradus aduenies in augmento charitatis vel albedinis: saltem de potentia dei. 9ña nota: qr nõ magis repugnat gradui augmentatiuo charitatis vel albedinis eẽ sine priori: quantũ est ex se q̃z gradui luminis augmentatiuo: añs probat: qr si vna candela illuminãte domũ apponatur scđa: lumen illud intendit' per gradum luminis causatum ab ipsa: vt docet experiẽtia: z ablata prima: patet ad sensuz q̃ illud lumẽ remittit': z nõ nisi: qr lumen q̃ causabat ab ipsa nõ manet. Et confirmat qr sicut subtracta scđa candela: z manẽte prima manet precise lumen precedens: qđ causabat ab ipsa: z mediãte scđa manet p̃cise lumen sequẽs q̃ causabat ꝯ scđa: igit' z c.

Conclo. 3 Tertia ꝯclusio est: q̃ gradus aduenies i augmẽto charitatis: vel albedinis: z c. p diuinã potẽtiã põt ab itellectu creato ituitiue videri: nõ viso priori. Probat' gradus aduenies i augmento forme põt realr esse sine priori: igit' intuitiue videri per potentiam dei: añs patet: ex precedenti ꝯclusione: z 9ña videt' nota. quia ex quo gradus adueniens põt realr esse sine priori: igit' nõ necessario videt' vna visione: z per 9ñs põt deus coagere intellectui ad causanduz visione gradus priori nõ coagẽdo ad causandũ visionẽ posterioris. Nec vz si dicat' q̃ ista rõ supponit actũ intellectus causari totalr ab intellectu qđ videt' eẽ salsum: q̃ si causatur ab obiecto totalr vel partialr ad idez sequit' q̃ deus poterit coagere gradui posteriori ad visionez sm causanduz nõ coagendo priori: z per 9ñs posterior poterit videri nõ viso priori. Scđo sic: post intensionẽ forme nõ magis repugnat gradui posteriori intuitiue videri nõ viso priori: q̃ e conuerso: hoc patet tũ qr isti gradus sunt eiusdẽ rõnis: tũ qr gradus posterior põt eẽ perfectior: tũ qr sicut res se hñt ad entitatẽ: ita ad intelligentes: z gradus posterior in sua entitate nõ magis dependet a priori gradu: q̃ e cõuerso: sed per diuinã potentiã gradus precedens põt intuitiue videri post intuitionẽ forme: posteriori nõ viso: igit' per diuinã potẽtiã z posterior põt intuitiue videri priori non viso: añs patet: 9ñs probat': qr deus põt ꝯseruare notitiã intuitiuã gradus precedenti nouo aduenięte gradu per eum nõ viso. patet ista propositio: qr si ponat' in esse nulla sequit' cõtradictio. Tertio entitas absoluta: que de nouo incipit esse põt per diuinã potentiã intuitiue videri: nõ visa entitate q̃ nõ accipit esse de nouo: z maxime si sint entitates eiusdẽ spẽi specialissime: q̃ruz vna ẽ cã alteri' intrinseca nec extrinseca: s; gradus augmẽtans formã est entitas absoluta: cũ sit vera qualitas: z augmentatio forme accipit esse de nouo. Gradus aũt precedens nõ accipit esse de nouo: z 9stat: q̃ vnus eorũ nõ est causa alterius intrinseca: nec extrinseca: z ambo sunt eiusdẽ spẽi specialissime: vt dictũ est supra.

Conclo. 4 Quarta ꝯclusio ẽ q̃ lz p diuinã potentiã possit vnus gradus charitat' z sic de aliis formis possit intuitiue videri: alio non viso. tñ per potentiã creature: nõ põt vnus illorum videri intuitiue nõ viso alio.

Adam Adam.

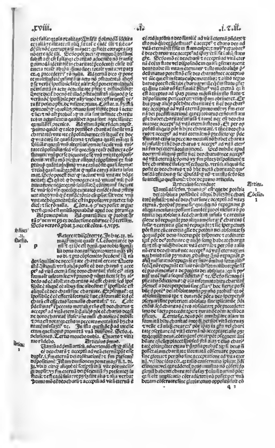
Istaz ꝯclusionẽ quidã deducit sic: q̃n plures cause actiue nãles eiusdẽ rõnis: equalr approximãtur alicui disposito passo: nullo existente impedimento: vel omnes ille cause agũt i illud passuz vel nulla: sed ipossibile est q̃ sine miraculo sp̃ali stãte vnitate charitat' cõposite ex duabus realitatibus vna illarũ approximat' intellectui alicuius: dato q̃ videat' intuitiue sine approximatiõe alterius. nec itellect' põt disponi ad videndũ vnã nisi disponat' ad videnduz aliã. nec põt eẽ aliqđ ipedimentũ nãle respectu vni' q̃n sit respectu alterius: q̃ nõ est in potestate creature: q̃ vna illarũ realitatũ videat' sine alia. Sz lz ꝯclusio sit vera vt puto. rõ tñ nõ ꝯcludit: qr supponit: q̃ obiectũ nãlr cõceptibile sit totalis causa effectiua vel saltem partialis actus itelligendi: cui' oppositũ fuit ostensuz di. 3. Pbo' igit' ꝯclusionẽ alr z sic arguo vna ps gradual' forme nõ põt nãlr terminare actũ intelligendi: altera nõ terminante. z loquor de partibus gradualib' neq̃ q̃ sitn distinctis: igit' per potẽtiã creature nõ põt vna earũ ituitiue videri altera nõ visa: ꝯsequentia est nota: qr visio seu cognitio intuitiua terminat' ad rez intuitiue visaz. vt patet. q. 1. huius operis: añs probat': qr partes graduales forme cõstituũt per se vnã entitatẽ z sunt in eodẽ subiecto p'mo simul z adeq̃te igitur vna earũ nõ põt nãlr terminare actuz intelligendi altera nõ terminante. Et confirmat': qr vna ps gradualis forme z quelibet eius pars imediate vnitur alteri z cuilibet eius parti: igit' vna earum n̄ potest nãlr terminare actũ intelligendi creature altera nõ terminãte. z ista rõ mouet me ad tenẽduz cõclusionẽ istã: qr nõ video q̃ vna pars gradualis forme possit nãlr terminare actũ intelligẽdi creature altera non terminante lz hoc sit possibile de potentia dei hoc de. 2. arti. Tertius z quart' arti.

Quantũ ad tertiũ z q̃rtũ articulos. simul ꝯ ꝯclusiones istas mouenda z dissoluẽda sunt dubia Articu. 3. z. 4.

z Primo ꝯ primas tres ꝯclusiões. est quedã opinio Aureolus in. 1 di. 17. q. 2. ar. 2. propositione. 3.

Que ponit q̃ gradus aduenies in augmẽto charitatis sine realitate vlla sm quã minor charitas perficit' z intẽdit' nõ põt eẽ integra charitas: z p se vis: sicut participãs realitatẽ: aut rõnẽ specificã q̃si vnũ indiuiduũ charitat': sed participat realitatẽ z rõnẽ charitatis sm quendã re'uctionẽ vt quasi dici possit concharitas: est. n. realitas oĩo ĩprecisibilis z re intellectu. Unde nõ est facile per se eẽ per diuinaz potentiã sic q̃ capiat eẽ precisuz z demõstratum nec ẽ ĩtuitiue intelligibilis tñ: ita q̃ intellectus creatus angelicus nõ possit charitatẽ augmẽtatã diuidere intuitiue i duas charitates: sed semp charitas augmẽtata occurret sibi vt vnũ: cui additũ ẽ aliqđ charitatis: s; nõ charitas: z p eundẽ modũ vt dicit: intelligendũ est de albedine z calore: z oĩ forma q̃ augeri. Et p istã opinione arguit' Primo sic: tenendũ est de intensione aliarũ qualitatũ sicut experimẽtalr reperimus i formis de quarta spẽ qualitatis: sed linea curua suscipit magis z minus: vt fiat curuior z minus curua: z silr raritas z densitas: z in his non fit augmentũ tñ per aduentũ realitatis p se ad illaz spẽz pertinentis: nõ. n. aduenit alia curuitas linee: vt fiat curuior rõe duplicis curuitatis: nec alia raritas aeri: aut densitas terre: sed illud quod aduenit pertinet ad rõnez specificã imprecise: igit' ita erit in charitate z albedine z formis ceteris q̃ intendent' per aduentũ alicuius ĩprecise realitatis vigorantis z perficientis formã prioritatem: z per aduentum realitatis que sit p̃cise charitas vel albedo scibilis: aut intelligibilis distincte. maior supponitur: qr forme de quarta spẽ q̃litatis sit aliqualr nobis note: z sic est in intentione formarum: quarum cõditio est nobis nota: sic oĩo ponẽduz ẽ in formis q̃rũ ꝯditiões sunt ignote nobis: minor aũt pbat'. P'mo ꝯ curuitate aucte comẽtatori. 4. phi. comẽto. 46. q̃ idẽ arcus circuli recipit aliq̃n minorẽ in curuatione: z q̃n maiorez absq3 eo q̃ in eo fiat aliqđ: qđ

tio ẽ falsa: q2 ois realitas: q̃trãsit g̃oimodã idẽtita te i aliã realitate: si aliq̃ sit tal' ẽ eadẽ illi 7 sic ea dẽ illi nõ ẽ corrupta' s3 manet: q2 sic ẽ corrupta ia3 nõ ẽ et eadẽ illi. Scd̃o põt dici q̃ minor q̃ d3 sum̃i sub ista et est falsa: q2 charitas adueniẽs nõ transit g̃oimodã idẽtitat' in charitatẽ p̃cedentẽ: cũ sit dis tincta realr' ab ip̃a q̃tũ sit et totalr' vnita: vt pat3 ex. q. precedẽti: r' rõ nulla. Ad tertiã dico q̃ pone re multitudinẽ infinitã in actu nõ ꝯstituentiũ aliq̃d p se verũ ẽ ip̃ossibile saltẽ naĺr: sed ponere multitudi nẽ infinitã in actu actualitate p̃tiũ 7 distinctiõis: q̃uere dicit' hoc nõ ẽẽ illud ꝯstituẽtiũ tñ aliquod p se verũ nõ ẽ ip̃ossibile per nã3 imo ẽ necessariũ si ve ra sit positio ph̃i. de visione ꝯtinui. Cõstat. n. s3 istã opinionẽ q̃ i quolib3 ꝯtinuo sunt infinite ptes i actu: 7 sic: 7 nõ aliť probať: q̃ in aĩa sint infinite charita tes in actu sicut in qualibet aqua sunt aque infinite: q2 nulla ẽi ꝯueniẽs. Ad vltimã p̃nt r̃nderi dupl'r. Primo quidẽ q̃ tales portiões charitať faciũt vnã charitatẽ: vnitate cõpositiõis: nec tñ sequiť ex hoc q̃ vna earũ sit quasi forma 7 reliqua quasi mã: q2 ñ solũ illa' quorũ vnũ alterũ informat faciũt vnũ vni tate cõpositiõis: sed vl'r quecũq3 realr' distincta cõ stituunt vnũ per se dicuntur esse vnũ vnitate cõposi tionis: vt isto mõ dicitur aliquid cõpositum ex suis p̃tibus quãtitatiuis: q̃tũ3 vna earũ nõ sit quasi forma: 7 reliq̃ quasi mã: q2 ꝯstat q̃ nulla earu3 alteta infor mat. Scd̃o potest dici q̃ faciunt vnũ vnitate hõge neitať: Et q̃n dr' q̃ homogenea nõ vniunť nisi p cõ tinuatione nego: q2 nõ solũ illa: q̃ cõtinuanť faciunt sic vnũ: sed vl'r quecũq3 entitates eiusdẽ rõnis ꝯstitu unt aliqd vnũ q̃ ẽ eiusdẽ rõnis cũ ip̃sis: sunt vere vnũ vnitate hõgeneitať: sic est in p̃posito vt patet ex sup dict': 7 sic rõ nulla. Cõtra. 4. ꝯ'ne3 posset argui: verũ q2 nõ est multũ opinabilis apud doc p̃transeo Ad principalia: Ad quartũ dicu q̃ p̃bat ꝯ̃tra ꝯ'nem vt p3 ex deductione eius nec ẽ ꝯ tertiam. Scd̃a vero rõ p̃bat. 3. nec est cõtra. 4. vt p3.

Distinct. .18. Questio 1

P Reterea: diligẽter: 7c. In hac. 18. di. magr' inquit qualr' s. s. cõueniat ẽẽ do nũ 7 q2 ip̃e est donũ. quo nobis supnãi lia bona donanť: idcirco iuxta mã3 isti us di. 7 pro cõplemẽto p̃cedentiũ q̃ nã dos iquisiui de necessitate charitať create. Quero vnã q̃stionẽ. vtrũ aliq̃s possit ẽẽ deo charus 7 acce pt' ad vitã eternã sine dono charitať ifuse ei' aia3 formalr' informãte: vr' primo q̃ nõ: q2 sicut se h3 al bedo ad ẽẽ albũ: ita charitas ad esse charũ: sed ipos sibile ẽ aliquẽ ẽẽ albu3 sine albedine: s' ip̃ossibile est aliquẽ ẽẽ deo charũ sine charitate. Et ꝯfirmať: q2 ip̃ossibile ẽ ẽẽ effectũ formalẽ sine cã formali: sed ẽẽ charũ est effectus formalis charitať: s' 7c. Cõtra: p̃destinat' i peccato mortali ex̃ns est deo charus 7 accept' ad vitã eternã: s' aliq̃s põt ẽẽ charus deo si ne dono charitať ifuse aĩe nulli chatolico ẽ dubiũ: 7 mĩa est nota: q2 ex̃ns in peccato mortali nõ h3 cha ritatẽ infusa3: s' 7c. In ista questiõe p̃ ad intelle ctum questionis premittã vnã diuisionẽ. Scd̃o. 4. ꝯclusiones. Tertio mouebo dubia. Quarto 7 vlti mo r̃ndebo.

Articulus 1

Articulus primus.

Q Uantũ ad p̃mũ articlũ. aduertendũ est q̃ aliqd ẽẽ deo charũ 7 acceptũ ad vitã eternã: põt esse dupl'r. s. s̃m eternã dei ordinationẽ: 7 s̃m presentẽ dispositionẽ. Istam diuisionem ponit magr' li. 3. di. 31. vbi d' cit' q̃ aliquẽ ẽẽ scriptũ in li vite põt intelli gi dupl'r: v3 s̃m eternã dei p̃scientiã s3 presente3 iu stitiã: 7 est eadẽ sñia: vt p3 l3 sint alia 7 alia verba: Primo mõ ẽẽ deo charũ 7 acceptũ ad vitã eternã ẽ

ẽẽ ordinatũ a deo finalr' ad vitã eternã ꝯsequẽdã: 7 isto mõ q̃libet p̃destinat' ẽ accept' 7 charo deo ad vitã eternã: et si sit in statu culpe: 7 nul' reprobat' ẽ deo charus nec accept' ad ip̃a3 et si sit i aliq̃ statu g̃re. Scd̃o mõ ẽẽ deo charũ 7 acceptũ ad vitã eter nã ẽ ẽẽ in statu vel dispositiõe in qua si p̃seuerauerit deus dabit illi vitam eternam: 7 isto modo aliq̃s p̃ destinatus potest nõ esse deo charus nec acceptus vt ille qui est in statu culpe mortalis: 7 aliq̃s repro batus potest esse ibi charus: vt ille q̃ ẽ in statu g̃re: q2 q̃tũuis talis nõ sit: finalr' h'ituri' vitã eternã q2 ñ est acceptus ad ip̃a3 primo mõ: si tñ in isto statu 7 dispositione perseueraret: vtiq3 ip̃am obtineret. Ex his p3 q̃ aliq̃s põt hẽre charitatẽ 7 ñ ẽẽ deo char' nec acceptus ad vitã eternã primo mõ: v3 s̃m eter nã dei p̃destinationẽ: q2 reprobatus ex̃ns in statu g̃re habet charitatẽ infusã 7 tamẽ nec est deo cha rus: nec accept' ad vitã eternã isto mõ. Et per op positũ aliquis põt ñ hẽre charitatẽ. 7 tñ ẽẽ deo cha rus: 7 accept' ad vitã eternã: mõ predicto: q2 p̃de stinatus ex̃ns in peccato mortali nõ habet charita tẽ infusã: 7 tñ ẽ deo charus 7 accept' ad vitã eter nã s̃m dei eternã ordinationẽ. Sed dubiũ ẽ apud doc' vtrũ aliquis possit ñ ẽẽ deo charus nec accept' ad vitã eternã scd̃o mõ v3 s̃m p̃ñte3 dispositionẽ 7 hẽre charitatẽ ifusa3: vl' ecõuerso. vtrũ si aliquis sic possit ẽẽ deo charus 7 nõ hẽre dictã charitatẽ: qui busdã ꝯ̃tibus q̃ sic q̃busdã q̃ nõ: 7 in isto scd̃o sen su intelligo questionẽ: 7 hoc de primo articulo.

Articulus secundus: Articu. 2 Cõclũo. 1

Q Uantũ ad scd̃m. Prima ꝯ' est q̃ de potẽtia dei absoluta possibile ẽ aliquẽ h̃oie3 hẽre chari tatẽ infusã: 7 nõ ẽẽ deo charũ nec acceptũ ad vita3 eternã. Probať primo sic: quecũq3 nõ repognant p aliqua mensura: possunt simul ẽẽ pro oi mesura d' po tentia dei absoluta. sed charitas infusa 7 carentia glorie nõ repugnãt pro aliqua mesura: s' charitas i fusa 7 carentia glie nõ repugnãt: 7 sic iperpetuu3 põt stare cũ carentia glie de potẽtia dei absoluta: s3 q̃cquid põt deus facere: põt disponere 7 ordinare: igiť põt de' ordinare q̃ aliq̃s semp habeat charita te: 7 tñ q̃ nũq̃3 habeat vitã eternã: 7 per ꝯ'ns talis nõ erit deo charus nec accept' ad vitã eterna3: mi nor huius rõis p3: maior p̃bať: q2 q̃ nõ repugnãt p aliq̃ mesura: nõ repugnãt ex suis rõnibus formalib' sed q̃ nõ repugnãt ex suis rõnib' formalibus: p̃nt sil' ẽẽ pro oi mensura de potẽtia dei absoluta: q2 si po nať in ẽẽ nulla sequiť ꝯ'dictio s' 7c. Scd̃o sic: non ẽ i plicatio ꝯ'dictionis: q̃ aĩa informata h'itu charitať ꝯseruet' a deo i perpetuũ sine gl'ia: s' hoc fieri possi bile ẽ p̃ potẽ' dei absolutã: aña p3: aña probať: q2 oẽ absolutũ p̃us tpe 7 duratiõe põt a deo iperpetuũ ꝯseruari sine posteriori absoluto sine iplicatiõe ꝯ'di ctiõis: sed charitas ẽ res absoluta: 7 põt precedere: imo de facto precedit tpe: 7 duratiõe oẽm actũ bea tificu3. Tertio sic. deus põt annihilare aĩam in formatã h'itu charitať antequã det sibi vitã eterna3 7 velle eã nũq̃3 creare: s' põt ip̃a3 in g̃ra vel chari tate ꝯseruare ad vitã eternã nõ acceptare: aña p3: q2 q̃cquid deus cõtingenť creat põt ꝯsequenť anni hilare q̃ncũq3 placet sibi: sed istã aĩa3 7 eius chari tatẽ cõtingẽter creat: ꝯ'ña probať: q2 si deus ñ posset aĩam charitate iformatã cõseruare p̃petuo sine gloria: 7 per ꝯ'ns sine acceptatione ad vitã eter nã. vel hoc ideo ẽẽt. q2 talis conseruatio iplicat ꝯ'di ctionem: vel q2 redderet deus iniustus nõ cõferedo gloriã habenti charitate ifusa3. Primũ dari nõ põt: q2 si ẽẽt implicatio cõtradictoria nõ posset per vnã horam cõseruare sine gloria: cuius oppositũ fuit cõ

cessum: nec scđm: q2 nõ eēt maior iniustitia cõseruare iustũ ꝑpetuo sine gloria: q̃ ipz annihilare: ⁊ nũq̃ velle creare. ꝑ si de⁹ põt annihilare: ⁊c. vt assumit in añte poterit conseruare. Et ꝯfirmat: q2 posito quocũq3 peccato in homine: põt deus sine oi iniustitia remittere penã etern ã: ipm annihilando: vel ꝑpetuo sine ipa cõseruando. i⁹ posita charitate in ipo poterit deus nũq̃ tali dare vitã eternã: ⁊ per ꝯñs ñ erit deo acceptus ad vitã eternam. Quarto sic deus põt facere de potentia sua absoluta q aia informata habitu charitat: nũq̃ eliceat actũ aliquem meritoriũ: igit põt talē aiaz nõ acceptare. añs patet: q2 põt nõ coagere ad talē actuz. ꝯña probat: q2 ex debito iustitie nulli debet premiũ nisi ꝑ aliqd meritũ: sed aia põt eē iformata charitate: ⁊ nõ hēre actũ aliquē meritoriũ: vt assumit in añte: igit aia poterit esse informata charitate ⁊ sibi nõ deberi aliqd premium ex debito iustitie: sed oīs aīa cui nõ deb̄ pmiũ ex debito iustitie põt ꝯseruari ꝑpetuo sine ipo saltē de potentia dei absoluta. Scđa ꝯclusio ē de potētia dei absoluta: possibile ē aliquē nõ habere charitatē infusã ⁊ eē deo charã: ⁊ acceptũ ad vitã eternam:

Cõclo. 1 Probat pmo sic deus põt hoiez beatificare de potentia sua absoluta sine dono charitat ifuse formalit eius aiaz informãte: igit põt ipm eē sm pñtem dispositione sine tali dono ad vitã eternã acceptare ꝯña nota añs vero probat multiplr. Primo sic: aia hois sine dono charitat infuse ē sufficiens receptiuũ beatitudinis: ⁊ de⁹ sufficiēs ꝑductiuũ: ꝑ de⁹ põt ipz beatificare huiõi charitate circũscripta de potētia sua absoluta: ꝯña nõ ē: ⁊ añs quãtũ ad scđaz partē quãtũ vero ad pmã probat sic: q2 aia hois sine tali dono ē imago dei: ⁊ sine tali dono est capax dei p. b. Aug. 14. de tri. c. 15. q mēs humana eo ipo imago dei ē quo capax ē ei⁹ ⁊ particeps eē põt: i⁹ sine tali dono ē sufficiēs receptiuũ beatitudinis. Scđo sic deus põt facere qcq̃d nõ iplicat ꝯdictionē: sꝫ q de⁹ beatificet hoiez sine dono charitat infuse ñ iplicat ꝯdictionē. ꝑ: p⁹ minor. q2 q visio btifica sit i itellectu ipsius hois: ⁊ fruitio btifica in eius voluntate sine charitate inherente nõ iplicat ꝯdictionē: tum q2 ñ dependet ab ipo in aliquo gñe cause q deus nõ possit supplere: tũ q2 nõ producunt, nec cõseruant ab eo cũ beatitudo formalis sit a solo deo actiue ⁊ etiaz cõseruatiue. Tertio sic si deus nõ posset hoiez btificare sine charitate formalit eius aiaz informãte: vl' iõ eēt q2 talis charitas necessario reqrit ad causãdũ eius btitudinē: vel q2 necessario requirit ad disponendũ aiaz vel potētiã od recipiēdũ ipam: p3 ꝑ sufficiētē diuisionē: sed nullũ istorũ põt dari: ꝑ. Probatur minor: q2 nõ põt dari pmũ: q2 deus põt in gñe cause efficiētis sine creatura qcq̃d põt cũ ipsa: nec scđm: q2 potētie ipius aie cũ se sũt i potē^a obedientiali respectu btitudinis nõ ad recipiēdũ ipam nõ necessario indigent aliquo disponēte: Et ꝯfirmat: q2 sicut se hꝫ dispositio nãlis ad formã nãlē ita dispositio supnãlis ad formã supnãlē: sed formã nãlē põt deus inducere in suo susceptiuo de potē^a sui absoluta: absq3 oi dispositione nãli inherēte formalr i⁹ ⁊ formã supernãlē: qualis ē beatitudo poterit inducere i aia absq3 tali dispositiõe supnãli pma. Scđo ad pncipale sic possibile ē aliquē hoiez nõ hñe charitate infusaz: et eē simplr sine reatu peccati tã actualis q̃ originalis: igit possibile ē aliquē hoiez ñ hñe charitate ifusaz: ⁊ eē deo charũ ⁊ acceptũ ad vitã eternã ñ solũ sꝫ eternã dei ordinatione: sed ēt sm pñtez dei dispositionē ⁊ loquor vtrobiq3 de potētia dei absoluta: añs clarũ videt ⁊ nulli catholico debꝫ eē dubiũ: quin deus possit de potē^a sui absoluta annihilare charitatē ifusaz

paruuli statiz baptizati: ipo manēte: qbo posito statiz patet: q talis erit simplr sine peccati reatu: tam actualis q̃ originalis: ⁊ tñ nõ hebit charitatē infusaz. Põt ēt de⁹ annihilar charitatē ifusã adulti existētis in charitate ipo manēte: ⁊ actualr nõ peccante: quo posito sequit idē qð prius. ꝯña3 probo: q qui cũq3 sm pñtez dispositionē nõ ē ordinat⁹ ad penam eternã sm pñtez dispositionē ē deo char⁹ ⁊ accept⁹ ad vitã eternam. sed qui simplr ē sine peccati reatu tam actualis q̃ originalis sm pñtem dispositionez non est ordinatus ad penam eternam: quia nullus damnabitur sine culpa actuali: vel saltem originali. Stipendia est peccati mors: vt scribit ad ro 6 i⁹ q̃ simplr ē sine reatu peccati: taz actualis q̃ originalis sm pñtez dispositionē ē deo charus ⁊ accept⁹ ad vitã eternã: ⁊ ꝑ ꝯñs si possibile ē aliquē hoiez ñ hñe habitũ charitat ifuse: ⁊ eē simplr sine reatu culpe: possibile ē aliquē hoiez nõ hēre charitatē predictam: ⁊ sm pñtem dispositionē: ⁊ eē deo charũ ⁊ acceptum ad vitã eternã. Et ꝯfirmat: q2 si de⁹ annihillaret charitatē ifusaz paruuli iã baptizati: ⁊ moreret iste statim vel saluat vel dãnat: q2 nõ est necesse. q nec saluet: nec dãnet. Si dãnabit sequit q simplr dãnabit sine culpa: quod nõ credo bene dictũ: si saluat sequit q sm pñtez dispositõnē sine charitate fuit: et est deo charus ⁊ acceptus ad vitã eternã: qð ē ꝑpositũ. Ex ista ꝯclusiõe ifero correlarie q de potē^a dei absoluta aliqs act⁹ nõ põt eē meritori⁹ vite eterne sine dono charitat infuse formalr aiaz informantes deductio vñ satis nota: q: pono q aliqs sit deo charus ⁊ accept⁹ ad vitã eternã sm pñtez dispositionē ⁊ nõ habeat charitatē infusaz. hoc n. est possibile de potētia dei absoluta: vt p3 ex ꝯclusiõe predicta: tũc sic: bonũ actũ istius põt deus velle premiare pmio vite eterne: ꝑ aliqs act⁹ istius vel illi⁹ põt eē meritori⁹ vite eterne sine charitate infusa eius aiaz informante: ⁊ loquor semꝑ de potētia dei absoluta: añs patet: q2 nõ est iplicatio ꝯdictionis: q deus velit ꝑmiare pmio vite eterne bonũ actũ illi⁹: q̃ sm pñtem dispositionē ē sibi char⁹ ⁊ accept⁹ ad vitã eternam. ꝯña ē nota: q2 talis ex supposito nõ hꝫ charitatē ifusaz Ad maiorē tñ declaratione huius ꝑpositiõis ꝑmitto duas alias ꝑpõnes. Prima ē: q actus notitus volũtatis elicitus mediãte charitate nõ ē meritori⁹ vite eterne de ꝯdigno sine ex cõductiõe nature sue ꝑ solũ de cõgruo: ex ḡtuita dei ordinatione. Istaz propõnē q2 negat ab aliquibus deduco multiplr: ⁊ ꝑ auctoritatib⁹. scđo rõnib⁹. Primo quidē auctoritate apli ex ep̃la ad. rom. 8. di. q nõ sunt cõdigne passiones huius tpis ad futurã gloriã: q̃ reuelabit i nobis. sup quo glo. d. q nõ sunt simul omnes cõdigne. i. sufficientes: ꝑ districte ageret nobiscũ ad ꝑmerēdũ futurã gloriã. Scđo auctoritate eiusdē ibidē. ca. 6. q gr̃a dei vita eterna: sup quo glosa agi potuit dicere stipendium iustitie vita eterna: Sed maluit dicere gr̃a dei vita eterna vt intelligerem⁹ deũ ad eternã vitã nos nõ producere nostris meritis. Tertio idē ad titũ 3. c. d. nõ ex operib⁹ iustitie q̃ fecimus nos sm suã misericordiã saluos nos facit Et cõstat q opa iustitie notat opa facta in charitate. i⁹ non ex ogibus factis in charitate sꝫ suã misericordiaz saluos nos facit. q nõ eēt verũ si opa illa de cõdigno. si uel ex cõdictione nature sue eēnt meritoria vite eterne. Scđo hoc idē ostēdo rõnibus. Primo sic. nullus actus est meritorius vite eterne de ꝯdigno: quo posito in hoie deus nõ tenet de necessitate iustitie dare illi vitã eternã. sꝫ posito quocũq3 actu elicito mediante hitu charitat in hoie deus nõ teneret: ⁊c. ꝑ probat minor q2 posito q deus nõ beatificaret hoiem

adhuc nō eēt iust⁹. Et cōfirmat̄. q2 certū ē: φ de⁹
pot illā boīez āmbilare ⁊ nūq̄ velle creare sine aliq̄
iniustitia: ⁊ si nō beatificaret ipm non eēt iniustus.
Scd̄o sic ille act⁹ ñ ē meritori⁹ vite etne de cōdigno:
quo posito i hoīe: de⁹ nō ē illi debitor glorie sue: hoc
patet: q2 act⁹ meritori⁹ de condigno nihil aliud ē
q̄ ac⁹ ɋ̄ quē alicui debet̄ p̄miū: ex debito iustitie:
sed posito quocūq2 tali actu i quocūq3: deus illi nō ē
debitor glīe sue. v. b. Aug. 3. de libero. ar. c. 35. ⁊ 36:
φ deus est nulli debitor: s3 oīa sibi debēt. Tertio
sic: vbi p̄emiū excedit meritū: ibi nō ē meritum de
cōdigno: hoc p3: q2 vbi meritū ē dignū tāto p̄mio ibi
p̄miū nō excedit meritū: s3 ɔ̄stat φ p̄miū: q̄d ēst vita
eterna excedit oēz actū meritoriū viator̄. ꝗ ⁊c. Se
cūda ɋ̄pō: est φ de potē^a dei absoluta q̄cūq̄ sit nūlr:
aliq̄s act⁹ volūtatis elicitus a viatore nō hn̄te chari
tate ifusaz pōt eē moralr bon⁹, ⁊ hec ē ab oībus v̄l̄r
ɔcessa. q2 nullus negat q̄n de potē^a dei absoluta tal̄
act⁹ possit eē circūstantionat⁹ oī circūstantia mā na
lis q̄ moralī q̄ necessario requirit̄ ad hoc φ sit mora
lr bon⁹: l3 aliq̄ dicāt sine speciali auxilio dei hoc nō
eē possibile. Ex his cōfirmo ɋ̄pōne3 illatā sic: null⁹
act⁹ volūtatis elicit⁹ mediāte charitate ē meritori⁹
vite etne de ɔdigno: siue ex cōditiōe nature sue: s3
solū de ɔgruo ex grātuita dei ordinatione: n̄ aliq̄s act⁹
volūtatis elicit⁹ sine charitate de potē^a dei absoluta
pōt eē meritori⁹ vite etne: añs vr̄ clarū ex ɋ̄pōne
p̄ma: ⁊ ɔ̄ña vr̄ nota: q2 si de⁹ actū volūtatis elicitū me
diante charitate grad ⁊ libere: nō ex ɔditiōe natu
re sue vult p̄miare p̄emio vite eterne: poterit velle
premiare actū volūtatis moralr bonū quē volūtas pōt
elicere sine hītu charitatis: vt p3 ex scd̄a ɋ̄pōne: ⁊ ɋ̄
ɔ̄ñs talis diuina virtute pōt eē meritori⁹ vite etne.
Et cōfirmat̄: q2 meritū de cōgruo nō innit̄ valori
Cōclu. 3
oper: sed libertati acceptātis: φ q̄uis actus ille mora
lr bonus ex ɋ̄prio valore nō sit dign⁹ p̄miari p̄mio
vite etne. ex libertate tñ dei acceptantis poterit sic p̄
miari. Tertia ɔ̄ est: φ de potētia dei ordinata ⁊
s̄m leges institutas a deo: nō ē possibile aliquez hēre
charitatē infusaz ⁊ s̄m p̄ñtez dispositiōez nō eē deo
charū ⁊ acceptū ad vitā etnā: Ista ɔ̄ nō pōt effica
ci rōne ɋ̄bari. nulli tñ chatolico d3 eē dubia: q2 qui
cūq3 ē in statu ⁊ dispositiōe i qua si pseuerauerit de
us dabit ei vitā etnā: s3 p̄ñtez dispositōnē ē deo cha
rus ⁊ accept⁹ ad vitā etnā3. hoc p3 ex arti. preceden
sed fide tenem⁹: φ s̄m leges institutas a deo quicūq3
h3 charitatē infusaz ē in statu ⁊ dispositiōe in q̄ si ɋ̄
seuerat deus dabit ei vitā etnā: ꝗ s3 leges institutas
a deo quicūq3 h3 charitatē ifusaz s̄m p̄ñtem disposi
tionē ē deo charus ⁊ accept⁹ ad vitā etnā3. Vlti
Cōclu. 4
ma ɔ̄ est. φ de potē^a dei ordinata ⁊ s̄m leges institu
tas a deo nō ē possibile aliquē nō hēre charitate infu
saz ⁊ eē deo charū ⁊ acceptū ad vitā etnā: ⁊ loquor ī
ista ɔ̄ sicut ⁊ in precedentibus de acceptatione q̄
est s̄m p̄ñtez dispositionē. Ista ɔ̄ nō pōt rōne ɔuin
cī sicut nec precedens. sed sine hesitatione aliq̄ ē te
nenda ɋ̄ auctoritates sanctor̄ ⁊ determinatiōez ec
clesie. q̄ de facto ad hoc ponūt hītū charitatis crea
tū i aīa: sicut p3 prima cor. 13. per totū: ⁊ ad ro. 5. vbi
dicit: φ charitas dei diffusa ē in cordib⁹ nr̄is per sa
ctū spiritū q̄ datus ē nobis. nec v3 si dicat̄ φ aposto
lus loquit̄ de charitate icreata q̄ ē sp̄s sctūs. sicut
videt̄ velle mgr̄ di. precedēti: q2 hoc ē expresse ɔtra
b. Aug. de sp̄ū ⁊ aīa in l̄ra versus finē: vbi loquēs d̄ si
de q̄ ɋ̄ dilectionez operat̄ sic ait: nō q̄ ista dilectio. s.
charitas ɋ̄ quā fides operat̄: nisi vñ illa fides ipa im
petrauit: neq3. n. eēt in nobis: q̄ñtacūq3 sit in nobis
nisi diffunderet̄ in cordibus nr̄is. per. s. s. q̄ datus est
nobis. Et subdit imediate: charitas quippe dei di
cta est diffundi in cordib⁹ nr̄is nō q̄ nos ipse diligit s3
q̄ nos facit dilectores suos. sicut iustitia dei q̄ iusti
ei⁹ munere efficimur: ⁊ fides ihū xp̄i q̄ nos fideles fa
cit. hec Aug. ex quib⁹ euidēter apparet: φ charitas
illa q̄ s3 apostolū diffusa ē in cordib⁹ nr̄is ɋ̄. s. s. ⁊c. nō
ē charitas icreata s3 creata. ɋ̄rio q2 charitas q̄ nos
de⁹ diligit: ⁊ hoc s̄m Aug. nō ē deū diffundi i cordib⁹
vestris. Scd̄o q2 charitas illa q̄ nos facit dilectores
suos s̄m Aug. diffusa ē in cordib⁹ nostris: sicut iusti
tia dei q̄ iusti efficimur et sicut fides ihū xp̄i q̄ nos fi
deles facit. Sed cōstat φ iustitia predicta ē aliquid
creatum in aīa: ⁊ similr fide: ergo ⁊ charitas ipsa. hoc
idē patet ɋ̄ eūdez in prima canonica. Job. omelia. 6.
aliquātulū vltra mediū vbi exponēs illud verbū apo
stoli ipse. spirit⁹ iterpellat ɋ̄ sanctis. sic ait: q̄d ē ipse
spiritus interpellat pro sanctis nisi charitas q̄ in te ɋ̄
s. s. facta ē: rō. n. dicit apostolus charitas dei diffusa
ē in cordibus nostris per. s. s. qui dat⁹ est nobis. Ex
quibus euidēter apparet: φ illa charitas que ē diffu
sa in cordib⁹ nostris ē charitas creata: ⁊ nō increa
ta: q2 s̄m Aug. ē charitas que per. s. s. facta est: ⁊ con
stat φ charitas increata nō ē facta: auctoritas igit̄
illa apostoli nō pōt exponi de increata charitate que
deus est: vt patet per b. Aug. ⁊ per ɔ̄ñs ex ipsa cōui
cit: φ charitas diffusa in cordibus nr̄is sit charitas
creata. Et hoc etiā apparet auctoritate. b. Grego:
super ezechi. oml. s. vbi dicit: φ deus creat in nobis
amorē suū: ⁊ ex amantibus cordibus suscipit precē
q̄ nō pōt exponi de amore actuali: q2 si amor actual
crearet̄ in nobis a deo sicut grā tūc vel charitas que
ponit̄ creari ab eo nō eēt i potestate nostra: ⁊ ɋ̄ ɔ̄ñs
actualis dilectio nō eēt meritoria vite eterne: q̄ nō
cōsonat chatolice veritati: oz ergo exponat̄ de amo
habituali ⁊ habet̄ ɋ̄positū. Preterea ista ɔclusio
vr̄ ɋ̄ ecclesiā determinatā vt p3 ex̄ de tri. ⁊ fide cha
tolica c. vltimo in clementinis vbi sic inquit papa. ve
rū q2 quantū ad effectū baptismi in paruulis reperi
unt̄ doc. theologie opiniones ɔtrarias habuisse: qui
busdā ex ipsis dicētibus ɋ̄ virtutē baptismi paruulis
culpā remitti sed grām nō cōferri: aliis cōtra asse
rentib⁹: φ ⁊ culpa ipsis in baptismo remittit̄: ⁊ vir
tutes infusionis grā i fundunt̄ quo ad habitū ⁊ si nō
in illo tp̄e quo ad vsū3 nos intēdentes gn̄alem effica
tiā mortis xp̄i q̄ per baptismū applicat̄ pariter oībus
baptizatis: opinionē scd̄am: que dicit tam paruulis
q̄ adultis cōferri in baptismo informante grām et
virtutes tanq̄ ɋ̄babiliorē ⁊ dictis sanctorū ⁊ doc.
modernorū theo. magis cōsonā ⁊ ɔcordē sacro ap
probante ɔcilio ducim⁹ eligendā. Ex ista cōclusiōe
infero correlarie: φ d̄ potētia dei ordinata ⁊ s3 leges i
stitutas a deo nullus actus volūtatis pōt eē merito
rius vite eterne sine dono vel habitu charitatis infuse
formalr aīam informante. Deductio ē euidens: q2
qui s̄m p̄ñtem dispositionē nō est deo charus nec ac
ceptus ad vitā eternā: nō pōt habere actum merito
rium vite eterne: sed de potentia dei ordinata ⁊ s̄m
leges a deo institutas nō est possibile aliquē habere
charitatem in'usam ⁊ tñ nō eē deo charū vt p3 ex cō
clusione precedenti ⁊c.

Articulus tertius ⁊ q̄rtus
Artic. .3.⁊.4.

3. Quantū ad tertiū ⁊ quartū articulos. simul 3 cō
clusiones mouenda ⁊ dissoluenda sunt dubia:
⁊ primo cōtra primā: est quedā opinio: que ponit φ
loquendo de acceptatione que est s̄m p̄ñtem disposi
tionem simplr̄ est impossibile per quācūq3 potentiā3
φ creatura rōnalis non sit deo chara ⁊ accepta ad
vitam eternam: supposito: φ habeat charitatem in
fusam formaliter in voluntate.

Aureolus in. 1. di. 17. q. 1. ar. 4.

Et pro ista opinione quidā doc. arguit: primo sic: forme opposite hñt formalr effect⁹ oppositos ex nā rei: vñ si albedo dat eē albū ex nā rei nigredo ex nā rei dat eē nigrū nō solū volūtarie: sīt sm aliqḋ cōstitutū sed iniquitas ⁊ charitas infusa sūt forme opposite nō est dubiū: ⁊ iniquitas ex nā rei ē odibilis deo ⁊ necessario dat eē oditū sic ꝙ per nullam potentiaz est possibile ꝙ deus non odiat existentez in peccato mortali igit charitas ex nā rei ē diligibilis ⁊ necessario dat eē charū: sic ꝙ nullā potētiā ē possibile ꝙ deus nō diligat existētez in charitate. Preterea deus ē rōnabilissim⁹ dilector: nō.n. amat absq; rōnabili inductiuo: sed dilectio ⁊ amor sm rectā rōnez meret reamationē: cū tū ceteris diligibilia sint: quis vitiosus nō mereat suo amore vt reamet a virtuoso: q: amicitia virtuosa fundat sup communicatione virtutū vt p; .8. ethico. ⁊ .9. nihilominus amās aliquē ⁊ virtuosus exñs: suo amore meret reamari iuxta illud sapient: leges amicitie describent: pverbiorū 8. Ego diligētes me diligo: ⁊ qui mane vigilauerit ad me inueniet me: ergo ex nā rei deus diligit diligētem se: ⁊ hñtes habitualē charitatē. Jo 9. si quis diligit me sermonē meū seruabit. Preterea: q̄cūq; ex nā rei diligit iustitiā charitatē ⁊ ceteras virtutes: ex nā rei diligit participantē illas virtutes: ipossibile ē enim ꝙ act⁹ ferat sup aliquā formā: quin ferat sup participās illā formā: saltē mālr ⁊ per accidens. Qui videns colore de necessitate videt lapidem vel lignū: ⁊ oē qḋ afficit illo colore: sed deus imutabilr ⁊ de necessitate nature diligit charitatē iustitiā ⁊ omnē virtutē: imutabilr n. diligit se: ⁊ pons imutabilr vult sui dilectionē ⁊ insuper iustus est imutabilr ⁊ perfectus: ⁊ nullus est iustus qn iustitiā nō diligat sm Aug.: vnde phs. 1. ethi. nō est bonus qui nō gaudet de bonis operibus: nō enim iustū vtiq; aliquis dicet nō gaudētē iusta operatione: ergo deus ea necessitate qua diligit suā iustitiaz ⁊ cōplaceat in sui amore cōplacet etiā in oia participante eius iustitiam: ⁊ ipsi⁹ habitualē amorē: ⁊ per ꝯñs habitualis amor dei dat ex nā rei esse acceptū deo. Preterea: deo acceptum est qḋcūq; sm veritatem delectabile ē ⁊ acceptabile ⁊ pulchrū: dicit enim phs. 3 ethico. ꝙ virtuosus tāq; bene dispositus est regula ⁊ mēsura eorum: que delectabilia sunt ⁊ placentia sm veritatem: pravo enī delectabilia sunt vitia: ⁊ nūcastud nisi illud sm ꝙ otingit virtuosus esse sm veritatē: sed constat ꝙ virtutes sm seipsas pulchre sunt: ⁊ bone ⁊ delectabiles sm veritate. ⁊ maxime amore dei: vnde phs. 1. ethico. ꝙ delectabiles operationes sm virtutes pulchre ⁊ bone: ⁊ non sunt diuise hec tria optimum ⁊ iustitiū ⁊ delectabilem sed omnia eri sunt in operationibus optimis virtuosis. ergo videtur qḋ ex natura rei cōplaceat i virtutib⁹: sed ꝙ maxime ⁊ vltimate i sui habituali amore. Pro solutione istarum rationum.

Rñō ad rōnes aureoli.

Rñō ad aureol. Distinguo de acceptatione ⁊ complacentia diuina: quia quedam sunt deo grata ⁊ accepta comni acceptatione ⁊ complacentia. qua deo complacet omnis creatura quemquantum est bona est: quia vidit deus cūcta que fecerat: ⁊ erant valde bona. gen. primo. Quedam vero sunt deo grata ⁊ accepta ad vitam eternam: sicut nō ois creatura etiam rationalis est grata. nec sm eternam sui ordinationē nec sm presentem dispositionē. His premissis tū deo a drōnes. Ad primā. Quicquid sit de premissis concedo conclusionem quia non sequitur nisi ꝙ babens charitatē necessario sit deo charus ⁊ accept⁹ cōi acceptatione: qua ois creatura ē sibi chara ⁊ accepta vt dictū ē: sed ex hoc nō sequit: ꝙ talis necessario sit charus ⁊ acceptus ad vitā eternā: alr ois creatura eēt deo chara ⁊ accepta vt dictū ē: sed ex hoc nō sequit: ꝙ talis necessario sit charus ⁊ accept⁹ ad vitā eternā: cū sit ei acceptus primo mō. Per idē patet qḋ dicendū ad alias: q: nulla earū pbat nisi: ꝙ hñs charitatem: ⁊ alias virtutes necessario sit deo charus modo predicto: nec rōnes plures pbāt de charitate infusa ꝙ de charitate acquisita: ⁊ aliis virtutibus infusis ⁊ acquisitis: de quibus nō ē dubiū qn bene pñt haberi ab illo qui nō ē deo charus: nec acceptus tot⁹ ad vitam eternā: ⁊ per ꝯñs pñt oēs reduci cōtra facientē: q: per eas probaret: ꝙ habēs fidē vel iustitiā vel aliā virtutē quācūq; necessario sit deo charus ⁊ accept⁹ ad vitā eternā: ꝙ ñ erit catholice dictū. Aureolus vbi supra.

Cōsequentiam ꝯclusionē ⁊ propositionē quā ex ipsa intulit sunt aliqui doc: Quorū vnus cōtra ꝯclusionez arguit sic: Primo nullus act⁹ imutabilis ⁊ eternus transit de nouo super obiectū aliqḋ: nisi q: eius obiectū eternū ⁊ imutabile participat formalr de nouo ab obiecto illo mālr sup quo nouit trāsit sicut pz: ꝙ visio eterna alicuius coloris si talis poneret: posset trāire de nouo nūc sup lignū nūc sup lapidez: si color ille eternalr visus participaret nūc a lapide nunc a ligno formalr ⁊ inhereret: si aūt alr trāsiret visio imediate sup lignū aut sup lapidez: ipossibile eēt ꝙ act⁹ ille eēt etern⁹: cui⁹ rō ē: q: nō pōt de nō trāseūte super lignū fieri transiens nisi aliq̄ mutatione facta. vel in ipso actu ⁊ tunc nō erit eternus: vel in ipso ligno: ⁊ tūc aliquid formalr sibi inhereret qḋ nō inherebat ante: sed actus dilectiōis ⁊ acceptationis diuine q̄ est imutabilis ⁊ eternus nunc acceptat vnū nūc aliū: nunc nō diligit aliquē: nunc eū diligit dilectione charitatiua de qua nunc loquimur. Aliqñ. n. nō dilexit Johan. baptistā in vtero existē: vt ante satisfactionez aliqñ nō dilexit vt post iustificationē: ergo necesse est i. Jo. participaret formalr ⁊ inhereret aliqḋ obiectū imutabile ⁊ eternū diuine dilectionis. Illud aūt nō pōt eē diuina essentia que nulli formalr inheret: ergo aliqua creatura: si pōt aūt poni ꝙ sit aliqua sba creata. quia nec illa potest anime inherere: ergo relinquit ꝙ sit accidētalis forma: q̄ ais Jo. post sāctificationē diligebat charitatiue: ⁊ per eius carentiā prius nō acceptabat: hec aūt forma sicut diffuse deducit nō est nisi charitas habitualis infusa. nō adduco deductionē illam: q: credo suppositū eē verū. Preterea ad idem arguit. secdo sic: sicut se habet esse charum deo ad diuinā volūtatē: sic ⁊ esse oditū a deo: sz nil ē eē oditū a deo quin diuina volūtas reperiat i ta aliqḋ odibile ⁊ detestabile ex nā rei qḋ dat formalr eē oditum: peccatū. n. ex nā rei odit a deo iuxta illud pphe: videbo qm non deus volens iniquitatē tu es. Ergo per oppositū nullus acceptat a deo charitatiue nisi q: in eo est aliqḋ ꝙ ex nā rei ipm acceptabilē facit seu reddit. Preterea ad idem ab aliis arguitur sic: ipossibile est ꝙ fiat transitus de vno cōtradictorio i reliquū: nulla facta in altero extremorū mutatione. Sed cum aliquis de non charo sit charus deo: seu de non accepto acceptus transit de contradictorio in cōtradictoriū: ⁊ non est aliqua mutatio in deo acceptante: igitur oportet ꝙ sit mutatio in homine acceptato: sed talis mutatio non est in ipso quantum ad actum: quia sine aliquo actu elicito potest aliquis transire de nō charo ad charū: sicut patet de Jo. baptista: quia ante sanctificationez in vtero erat deo charus: nec acceptus acceptatione que est sm pñtem dispositionem. ⁊ post sanctificatioez eius in vtero fuit sic deo char⁹: oportet ergo ꝙ talis

mutatio fiat quantum ad aliquem actum habitus: z dicestb abitua charitatis vel grẽ:

Berar. de senis.

Gerardus de senis. di.17.q.1.ar.2.

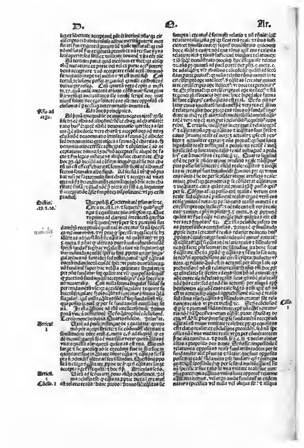
Cōtra ppositionem correlatiuā quidā doc. noster Argun probando duas oclusiones ex quibus seqtur oppositum istius oclusionis. Prima oclusio ē q ad eliciendum actū dilectionis meritoriū: necesse ē ponere aliquem habitum supnālem. Scda ē q probabilius ē dicere istum habitum supnālem eē habitum charitatē creatum in voluntate sic ponit opinio cōis: q̄ solam grām existem in eēntia aīe: sicut credit fuisse opinio magri. Prima cōclusio tripli\~r pbat. Primo sic: ille actus qui nō pōt habere oēm rectitudinē requisitam ad rōnem meriti ex suis principijs nālibus necessario indiget aliquo principio supernali rectificante. actus dilectionis elicitus a voluntate nr̄a est huius: g̃ maior patet: qz illud qd nō cōplet per principia nālia vel nullo mō cōplet: vel cōplet per aliqd principiū supernāle: minor probat: qz actus dilectōis elicitus a voluntate nostra: si debeat dici meritorius exigit tātā rectitudinē vt sm eā attigat oēs circumstantias que sub diuino beneplacito cadūt ita vt nullo mō a diuinis regulis z a diuino bn̄placito discordet: sed ipossibile ē q actus volūtatꝭ ex solis principijs nālibus elicitus habeat tātā rectitudinem tū qz diuinum beneplacitum z eius circumstantie que sub ipso cadūt nō sunt nobis nota: tū qz principia nostra nālia deficiunt etiā in attingendo minorē rectitudinē. q̄ sit rectitudo actus meritorij: qz deficiūt i attingendo rectitudinē sm mediū virtutꝭ moralis: qz tale mediū in quo cōsistit dicta rectitudo attingere ē summe difficile: vt patet. 2. ethi. relinquit ergo: q oportet dare aliqd principiū supernālem cuius virtute attingat rectitudo prefata. Scdo si ad actū meritoriū nō eēt necessarius habitus supnālis: sequeretur q meritū nō esset mensuratū sm exigentiam pmij. ōn̄s est falsum. g̃ z añs: falsitas ōn̄tis patet: qz pmiū ē finis meriti ex natura rei: illud aūt qd ex natura reiordinat ad aliquem finē: oportet eē mensuratū sm exigentiā eius finis: ōn̄a probat qz premiū de quo loquimur est supra totā nāz: cuius adeptio dependet ex sola volūtate ipsius donantꝭ: ille ergo actꝰ qui ex puris nālibus principali\~r: nō pōt eē mensuratus sm exigentiā dicti finis: nec sm exigentiā diuine voluntatis ex qua dependet eius adeptio: relinquitur ergo: q oportz dare aliqd principiū supnaturale mensurans z inclinans in dictū finē sm exigentiaz ipsius z diuine voluntatꝭ ex qua dependet eius adeptio. Tertio sic: si ad actū meritoriū nō requireret necessario aliqs habitꝰ supernaturalis in rōne principij elicitiui: sequeret q diuina voluntas posset acceptare z nō acceptare ad vitā eternā vnū z eundez actum: nulla mutatione facta in tali actu: ōn̄s est falsum: ergo z añs: falsitas ōn̄tis patet: qz tunc videretur mutatio in diuina voluntate: qd ē ipossibile: ōn̄a probat: qz cōstat q nunc de facto non acceptat actum exn̄tem in sola rectitudine naturali. Si ergo de sua potentia absoluta posset acceptare eūdē actū tanq̄ meritoriū sine aliqua rectitudine: sequit necessario q ille actus erit nō meritorius z meritorius: z acceptus z acceptus deo sine aliqua sui mutatōne: quod est ipossibile: ergo zc. Scdam vero oclusiōem probat multipli\~r: sed qz primā nō reputo verā: dimitto rōnes scde. Rño ad rōnes aureoli.

Rño ad aureol.

Ad primā dico: q maior illa vl\~r sumpta: sicut assumit est falsa: qz si actus ille sit liber z libere transiens super obiectū sicut est in proposito: poterit trāsire de nouo super aliqd obiectum quantumcūq illud obiectū nihil de nouo recipiat quicquid sit de actu necessario transeunte sup obiectū. Et ad probationem qn̄ dicit q actus nō pōt de nō transeunte super obiectū fieri transiens nisi aliqua mutatione facta i ipso actu: z tunc nō eēt eternus: vel in ipso obiecto: z tunc aliquid sibi inheret qd priꝰ nō inherebat: p interemptionē: qz actus liber pōt de nouo transire sup obiectū: nulla mutatione facta in ipso: nec in ipso obiecto, sed solū in tpe vel duratione: verbi gratia. Si dux ordinaret hoc q ducatus in lombardia per totū istum annū valeret: 30. soll pcise: sil\~r cū hoc ordinaret q trāsacto isto anno valeret. 40. soll. verū eēt dicere: q ducatus isto anno nō eēt acceptus duci p 40. soll. z post istum annū eēt sibi acceptus pro. 40. soll. nulla tn̄ facta mutatione in duce: qz sic ante ordinauit: nec in ducato: sed solū in tpe intermedio: z simil\~r in proposito: potuit enim deus ab eterno: si voluit ordinare: q beata virgo in puris naturalibus exn̄s in vtero matris nō eēt sibi accepta ad vitā eternā vsq ad tale instāns: z q post illud instās in puris naturalibus exn̄s eēt sibi accepta: z tn̄ nulla fuisset tūc mutatio i actu acceptatōis diuine nec i beata. virgine: sed solum in tpe vel mensura. Ad scdm dico: q nō est ad oppositū: qz possibile ē q aliquis sit oditus a deo: z quod nihil odibile sine detestabile sibi inhereat: aliquis cum posset eē oditus a deo: qz peccat etiā si mō nō peccet: nec aliquid detestabile sibi inhereat: igit a simil\~r aliquis pōt eē dilectꝰ a deo: qz bene egit etiā si mō nō bene agat: nec aliqua forma supernaturalis inhereat. Ad tertiā pōt dici ex solutiōe prime: q maior est falsa: qz ad hoc q fiat trāsitꝰ de ōdictorio in cōtradictoriū sufficit transitꝰ tpis sine hoc q fiat mutatio in tpe vel mesura: nulla facta mutatione in aliquo extremorū vt patet ibidem. Et vlterius possibile ē q fiat mutatio in hoīe acceptato sine infusione charitatꝭ infuse: qz possibile est q aliquis sine charitate infusa nūc agat bene moral\~r qui priꝰ nō agebat: z ista mutatio sufficeret i proposito: qz deus posset velle illū actū premiare premio vite eterne z personā talē ad vitā eternā acceptare sine charitate predicta. Rño ad rōnes gerardi.

Rño ad gerardi.

Ad primā alteriꝰ doc. nego minorē: z ad probationē dico: q oēs circūstantie necessario requisite ad hoc q actꝰ sit meritorius vite eterne de potētia dei absoluta possunt eē nobis note. z ad eas possimus attingere sine charitate infusa: z sine oī forma supernāli inherente si deo placeret: qz deus posset ordinare si vellet de potētia sua absoluta: q quicūq diligeret deū ppter se vel proximū ppter deū mereret vitā eternā: qz cū actꝰ voluntatꝭ nō sit meritorius vite eterne de condigno: sed solū de cōgruo: z meritū de cōgruo nō innitatur valori operis: sed libertati acceptantꝭ: vt dictum ē supra: poterit deus de potētia sua absoluta istū actū velle premiare vite eterne premio: vel ad vitā eternā acceptare: qd idez ē. Et qn̄ vlterius dr̄ q principia nostra nālia deficiunt in attingēdo mediū virtutꝭ moralis: qz minus ezc. pōt dupl\~r eūder: primo quidē pōt dici q nō sic deficiūt: q simpl\~r sit ipossibile ipm attingere ex solis principijs nālibus: nec arist. dicit hoc eē impossibile: sed solū difficile. Scdo pōt dici q quicqd sit nāl\~r saltem de potētia dei absoluta poterit viator tale mediū attigere: z agere bene moral\~r sine charitate infusa: z hoc sufficit ad hoc q possit de cōgruo vitā eternā mereri de potētia dei absoluta: vt patet ex dictꝭ. Ad tertiū pōt eōcedi ōn̄s: qz lz meritū de cōdigno debeat mensurari sm exigentiā pmij: qz tale meritū innitit valori operis: meritū tn̄ de congruo nō oz sic mensurari. Et qn̄ dr̄: q premiū ē finis meriti ex nā rei: patet q si ē verū de merito de cōgruo qz tale pmiū cū nō ordinetur ex valore operis: sed so

luz ex libertate acceptantis pōt ētiā eterni ꝯnia· q2 circūscripto oi habitu infuso adhuc meritū poterit mensurari ſm exigentiā premij sic ꝛ nūc mensurat: q2 mō nō mēsurat ſm exigentiā premij ex na rei siue ſꝫ valorē operis: sed solū ex volūtate donantis ꝛ ita eēt tūc

Ad tertium patet quid dicēdum ex dictis: q2 absq3 aliq̄ mutatione ex parte dei vel ex parte act⁹ poterit deus acceptare ꝛ nō acceptare eūdē actū: dūmmō sit mutatio in tpe vel mēsura· vt est dictū sup. Con tertiā ꝯclusionē posset argui sed q2 nulli catholico ē dubia ptranseo. Con quartā vero ē opin.o mgri di.17. quā multi auctoritatibus cōfirmāt sicut pꝫ in li° a· verū q2 auctoritates ille i multis scripsit doc. unde minime solute nec ego soluere eas alit: nec oppositū cōclusionis ē p ecclīaz determinatū· dimitto eā.

Ad rōnes principales.

Rñō ad argu. Ad p̄mā quicquid sit de minori nego maiorē· q2 sic ñ se hꝫ eē albū ad albedinē: sic eē charū ad charitatē: ratio hui⁹ ē: q2 eē albū ē denominatio intrinseca a forma q̄ ē albedo: eē vero charū ꝛ acceptū deo ad vitaꝫ etnā nō ē denominatio intrinseca a forma q̄ ē albedo: sed denominatio extrinseca a forma q̄ ē charitas. sꝫ denominatio extrinseca pncipalr ꝛ cōpletiue ē ab acceptatione diuina: lꝫ de⁹ nō acceptet sic aliquē de facto ꝛ ſm leges institutas absq3 sine charitate. Et ꝑ hoc pꝫ. q̄d dicēdū ad cōfirmationē· q2 eē sic deo charū nō est effect⁹ charitatis formalis· sicut eē album, effectus formalis albedinis. Ad secūdā dr̄ q̄ nō probat nisi de facto: multi sunt chari ꝛ accepti ad vitaꝫ eternā ſꝫ dei ordinationē eternā: qui nō hn̄t actu charitatē iſtā: ꝛ illud nō ē ꝯ dicta q2 i ista q. loquimur d' acceptatiōe q̄ sit ſm p̄ntē dispositionē: vt pꝫ ex sti pradictis.

Distin. 19. ꝛ. 20. Vnc post q̄ꝫ coeternitatē psonarū ꝛc. Circa di. istā 19. ꝛ sequētē i quib⁹ mgr̄ agit d' equalitate diuinarū psonaꝝ. Quero primo ad clariorē intellectū questionis sequentis: vtrū per se ꝛ proximū fundamētū receptiuū equalitatis in creaturis sit nā specifica

numeralis ca vel ~~mueabilis~~. ꝛ vt primo q̄ specifica: q2 sicut se hꝫ idētitas ad substātiā sic eq̄litas ad quātitatē: vt pꝫ 5. meta. ſꝫ ꝯstat q̄ idētitas duorū indiuiduorū eiusdē spēi nō fundat sup hac vel illa sbā siue nā singulari: q2 duo indiuidua eiusdē spēi in suis ppriis natur' singularibus nō sunt idēꝫ sed distinguunt· igit eq̄litas duorū indiuiduorū eiusdē spēi: vt puta duarū lineaꝝ nō fundant super hac vel illa quātitate singulari· ꝛ per ꝯñs fundatur sup quātitate vlī· quo posito sequit q̄ proximū fundamētū receptiuū ipi⁹ ē nā specifica nō numeralis. Con nulla forma singular fundat super fundamētū vle: q2 accidēs singulare requirit subiectū singulare ſꝫ ois eq̄litas i creatur ē forma q̄dā singularis. igit nulla eq̄litas fūdat sup fundamētū vle: quo posito sequit q̄ per se fundamētū cuiuslibet sit nā. In ista q̄stione ad istū intellectū tituli. Primo ponā vnicā distinctionē. Scdo q̄druplicē cōclusionē. Tertio mouebo dubia. Quarto rñdebo. Prim⁹ ar.

Articu. 1 Q̄atū ad p̄mū: distinguo de equalitate· q2 vno mō pōt accipi stricte: ꝛ sic cōdiuidit idētitati ꝛ similitudini dūte arist. 5. meta c. d' ad aliquid q̄ eadē dicunt· quorū sba ē vna: silia vero· quorū q̄litas ē vna: equalia aūt· quorū quātitas est vna. Alio mō large ꝛ sic queciūq3 nō se excedunt siue in sba siue in q̄litate: siue in q̄litate dicūtur eq̄lia· ꝛ eq̄litas sic s̄ꝫ pta n̄ ꝯdiuidit idētitati seu silitudini. Questionē ppositā itelligo d' eq̄litate ppriē dcā· q2 d' eq̄litate large accepta agēt i sequēti: ꝛ hoc d' p̄. Articulus scōs.

Artic. 2 Q̄atū ad scōm arti. pono aliq̄s ꝯclusiones. Prima ꝯclusio est: q̄ eq̄litas ppriē dicta i creatur

Cōclo. 1 est relatio realis: hanc probo: Primo sic: eq̄litas sic sumpta i creatur ē formalr relatio ꝛ nō rōnis: igit relatio realis. ꝯña pꝫ q2 sicut ens reale ꝛ rōnis sufficienter diuidūt ens: q2 sequit demōstrato quocumq3 hoc e aliq̄d ꝛ cui⁹ ꝛ nō ē ens rōnis igit ens reale ita relatio realis ꝛ rōnis sufficient diuidunt relationeꝫ: ꝛ iō seq̄t demōstrato quocūq3 hoc e formalr relatio ꝛc. añs pꝫ quantū ad p̄mā parte per ph's. 5. meta. c. de ad aliq̄d· ꝛ vlr ab oibus e cōcededū: quātū ad secūdam parte probat: q2 nulla relatio rōnis manet in re circūscripto ope intellect⁹. ſꝫ eq̄litas i creatur manet in re circūscripto ope itellect⁹: vt docet experientia· ī ꝛc. Et ꝯfirmat: q2 circūscripto oi ope itellect⁹ ꝛ stāte genere aliis fluentia dei due linee bipedales formaliter sunt eq̄les· ī earū eq̄litas est real. Scdo ois relatio· cuius imediatū fundamētū ē vera res ex aiam ē relatio realis: hoc pꝫ: q2 ens rōnis nō fundat imediate in aliq̄ re ex aiaꝫ: sed imediatū fūdamētū eq̄litatis ē vera res ex aiaꝫ put i ꝯclusiōib⁹ sequētib⁹ apparebit. Tertio sic ineq̄litas in creatur ē relatio realī ꝛ eq̄litas: ꝯña pꝫ: q2 eq̄litas ꝛ ineq̄litas sunt ꝯria: ꝛ causa ꝯriumē realr ex aiaꝫ: ꝛ actualr ꝛ ipse est realiter ꝛ actualiter extra· ꝛ añs probat: q2 sicut linea bipedalis realr distinguit a pedali ita realit ē ineq̄lis illi: sed q2 linea bipedalis realr distinguit a pedali· ī eat ſꝫ diuersitas ē realis: ſꝫ ꝛc. Quarto sic illud q̄d ē de per se ꝯsideratione artificis reale: tāq3 propria passio sui subiecti ē aliq̄d reale· eq̄litas ꝛ ineq̄litas in creaturis sunt huiusmodi ꝛc: maior pꝫ: q2 vnum ens rōnis ē hic de per se ꝯsideratione artificis reale: minor pbat: q2 geometria p se cōsiderat eq̄litatem ꝛ ineq̄litatē. circa quātitatē ꝯtinuā tāq3 passio ipsi⁹ per se. Cōfirmat. q2 passio entis realis ē verum ens reale sed eq̄litas ē passio entis realis· ergo ē verū ens reale· minor ē nota: q2 passio entis realis manet i re circūscripto ope itellect⁹: ꝛ oē tale ens est verū reale ens· ꝛ minor ē ph'i in p̄ntis ꝛ. 5 meta. d. q̄ ppriuꝫ ē quātitati ſꝫ eā eq̄le vel ineq̄le dici: quātitas aūt est vera res ſm oēs ꝛc. Ex ista ꝯclusiōe infero duas propositiōes correlarias. Prima ē q̄ similitudo ppriē dicta i creatur ē realis relatio: deductio hui⁹ ppōnis ē euidens: q2 similitudo nō ē minor entitat q̄ eq̄litas: igit si eq̄litas ē relatio realis ꝛ silitudo rōnes et facte p̄nt formari de silitudine ita bene sicut d' eq̄litate. Scda ppō ē· q̄ eq̄litas ꝛ silitudo sūt actu in reb⁹ oi apprehēsione aie circūscripta: deductio vr̄ nota. q2 relatio q̄ nō est in actu nisi per aliquā aie apprehensionē nō est relatio realis· ſꝫ rōis tm̄ hoc pꝫ: q2 eē relatio sit iferior ad ens· sicut hō ad animal: q̄ nō ē ens reale nō ē relatio realis sicut q̄d nō ē aial realr nō ē hō realr: sed q̄d nō ē in actu nisi per aliquā apphensionem aie nō ē ens reale sed rō s tm̄ igit q̄d nō est in actu nisi p aliquā apprehēsionē aie nō ē realis sed rōnis tm̄: ſꝫ eq̄litas ꝛ silitudo in creaturis sūt relationes reales vt pꝫ ex dictis ꝛc. Scda cōclusio ē Cōclo 2

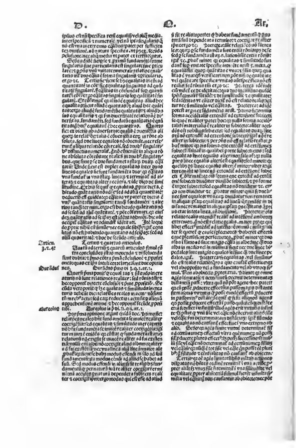
q̄ p se ꝛ proximū fūdamētū recept' vni eq̄lit' i creaturis nō ē nā specifica rerum eq̄liū: prout q̄busdā doctoribus vr̄. Illā ꝯc pbo· p̄mo sic: p se fundamētū receptiuū eq̄litatis est vnum vnitate reali: hec pꝫ: q2 equalitas est relatio realis: ex cōclusione precedēti. sed nā specifica nō ē vna vnitate reali: vt pꝫ per cōmētatorem s̄ de aia cōmēto. 8. ꝛ p dam li. 1 c. 11 ꝛ declarabitur alias a proposito deo dante. Scdo sic: impossibile ē relationes oppositas realr fundari in eodem per se fundamēto· alit p̄nitas ꝛ filiatio: que sunt opposita possent in eadē fūdamēto p se fundari· q̄d rōi repugnat: igit impossibile ē· q̄ per se fundamētū eq̄litatis sit nā specifica· siue talis sit vna vnitate realis siue nō: ꝯña patet: q2 eq̄litas vnius huic opponit relatiue eq̄litati alterius. vel ergo ambe fundant in eadem natura specifica vel nulla vel aliqua sit: ꝛ aliquā

nō si vel primū patet: ɔña: si vel secundum habet ꝓpositū ꝑncipale. si vel tertiū: est loqui ad placitū: qz certū ē ꝙ nō est maior ratio de vna ꝗ̄ de alia: ergo zc. Tertio sic: ꝑ se fundamētū equalitatis naturalr̄ distinguit a ꝑ se fundamēto identitatis: hoc patet: qz relatiōes alterius z alterius ratiōis requirūt fundamēta alterius z alterius rōnis in creaturis: hic autē loquit de equalitate vt cō distinguitur idētitati: sed natura specifica est ꝑ se fundamētum idētitatis: qz duo indiuidua eiusdē speciei sunt idē realiter in natura specifica: ergo talis natura non eēt ꝑ se fundamētum equalitatis. Et cōfirmat: qz due linee nō sunt minus idē specifice in natura specifica linee: linea aūt cōmunis est vtriqz ꝗ̄ duo homines in natura specifica hominis: z ꝑ ɔñs due linee nō magis erūt equales nec minus idē in natura specifica linee ꝗ̄ duo homines in natura humana. Quarto sic: illud nō ē primū fundamentū receptiuū equalitatis quo manēte: z manēte termino non manet equalitas: hoc patet: qz positis fundamētis z termino ponit relatio: stāte generali influentia dei: sed manēte vnitate specifica: z manē te termino equalitatis: nō manet equalitas: igit ꝓbat minor: qz si ponant due linee pedales: quarū vna ꝑ augmētū fiat bipedalis altera manēte pedali sicut prius: patet ꝙ nō manet equalitas ex aliqua pte: z tñ manet vnitas specifica: z termin⁹ ex vna pte. Et cōformiter ē dicēdū de simile: vt pz ex ɔclusiōe pcedēti sequit ꝙ ꝑ se z primū fundamētū similitudinis nō est natura specifica rerū similiū. Et potest cōfirmari ex fundamētis tenētiū cōclusionem oppositā: qz in quocūqz repit formalr̄ imediatū fundamētū huius similitudinis repit z hec similitudo: sed albedo in cōi repit formaliter in qualibet albedine singulari fm eos: cum eius entitas sit vere realis vt dicūt: igit si hec similitudo imediate fundat in albedine in cōi: hec similitudo numero repit in qualibet albedine singulari: z sic similitudo singularis qua petrus albus similis ē paulo albo: repit in paulo z in quolibet hnte formalr̄ albedinē: qđ ē oino impossibile z absurdū: z sicut argutū ē de similitudine potest argui de equalite z ecōuerso. Tertia cōclusio ē: ꝙ equalitas ꝓprie dicta in creaturis nō exigit tanꝗ̄ ꝑ se z primū fundamentū: nec tanꝗ̄ mediū cōnectēs extrema aliquā realē vnitatē: mediā inter vnitatē specificā z numeralē: ꝓut videt quibusdā cuius grā ē aduertēdū: ꝙ vnitas scđm aliquib⁹ vt videt quibusdā ē duplex. s. quedam que attēdit penes quiditatē seu eēntiā rei: z talis est vnitas specifica: qz spēs dicit eēntiā indiuiduoꝝ: z sup talē vnitate fundant idētitatē: aliquedā ē vnitas que attendit penes gradū nature vel eēntie: nō quidē ꝗ̄ditatiuū sed quātitatiuū z sup talē vnitatē: vt dicūt fundat equalitas: z talis vnitas vt dicunt ē media inter vnitatē specificā z numeralē signatā z determinatā: z subiectū ꝓximū talis vnitatis ē mediū ꝓpriū equalitatis. Et si dicat eis. ꝙ inter spēm z indiuiduū nō ē aliqđ mediū eēntiale: rñdent. d. qđ verū ē de medio ꝗ̄ditatiuo: qđ dicit gradū ꝗ̄ditatiuum rei: non aūt ꝗ̄ditatiuo: qđ dicit gradū quātitatiuū rei: qz tale nō hʒ ꝓpriā rōnē vlis nisi fm ꝗ̄d: qz nō ē cōmune oibus cōtentis sub specie sicut debet eē vniuersale: sʒ tm̄ cōe aliqb⁹. s. habētibus equalē gradū quātitatiuū ꝗ̄ditatis z essentie. Et cōtra opinionē istā ē posita cōclusio quā ꝓbo primo sic. Impossibile est esse aliquā vnitatē realē mediā inter vnitatē specificā z numeralē: ergo equalitas nō coexigit tanꝗ̄ ꝑ se z primū fundamētū aliquā talē vnitatē: ɔña patet: aīns ꝓbat primo sic: qz vnitas specifica nō est vnitas realis: vt suppono ꝑ nunc: igit nec aliqua media inter specificā z nūeralē: ɔña pz: z ꝑ tenētes oppositā ɔclusionē: qz si vnitas que attendit penes vnitatē, quiditatē. z essentiā rei nō est realis: nec vnitas attendat penes quiditatē z eēntiā sed ꝑ eos vnitas specifica attēdit penes ꝗ̄ditatē z eēntiā z vnitas media penes gđū igit. Scđo: qz si talis vnitas media ꝗ̄ attendit penes gradū quātitatiuū quiditatis esset vere realis: sequit ꝙ inter vnitatem specificam z numeralem eēnt vnitates reales infinite qđ ē absurdū: ɔña patet: qz hmōi gradus sunt infiniti fm infinitas ꝓportiōes numerorum: z bicubitū tricubitū z hmōi. zc. Scđo ad ꝑncipale sic: capio mediū illud. quātitatiuū qđ isti doc. fingunt inter speciē z indiuiduū: z ꝗ̄ro an ꝑdicet de pluribus differentib⁹ numero essentialr̄ z in ꝗ̄d vel nō. Si nō: sequit ꝙ nō sit mediū eēntiale inter speciē z indiuiduū: cui⁹ oppositū dicūt expresse. Si dicat ꝙ sic. sic oportet eos ɔcedē: sequit ꝙ vere z ꝓprie habet rōnē speciei: qz cuicūqz cōpetit diffinitio z diffinitū. sed ꝑdicari de plurib⁹ differentib⁹ numero essentialr̄ et in ꝗ̄d est diffinitio. speciei: ergo z sit ale mediū vere z ꝓprie habet rōnē speciei: sequit ꝙ eius vnitas nō sit media inter vnitatē specificā z numerale. sed vera vnitas specifica cuius oppositū intēdūt. Nec valet si dicat ꝙ lʒ mediū illud ꝑdicet de plurib⁹ differentib⁹ numero essentialr̄ z in ꝗ̄d nō tamē de oibus ɔtentis sub specie. z ideo nō habet rōnē speciei. Primo: qz pari rōe ꝗ̄ vellet: posset dicere ꝙ homo nō habet ꝓprie rōnē speciei primo: sed aial: qz lʒ homo ꝑdicet de plurib⁹ differentibus numero in eo ꝙ ꝗ̄d: nō tñ de oibus sub specie aial cōtentis. z sic perirent oēs via ad ꝓbandū aliquid habere ratione speciei. Secūdo: qz possibile est ꝙ tale mediū si ponat ꝑdicet de omnib⁹ cōtentis sub specie: qz possibile est omnes lineas esse equales: z per ɔñs possibile ē illud mediū vere z ꝓprie habere rationē spēi. quo posito in esse eius vnitas eēt specifica z nō media inter specificam z numeralē: z tūc quero an talis vnitas sit ꝑ se z primum fundamētū equalitatis an nō. Si dicat ꝙ nō: ꝗ̄ro quid tunc eēt imediatū fundamentū equalitatis: z quicquid dicet dabit mihi: z ꝑ ɔñs nō oportet fingere talē vnitatē mediā. Si dicat ꝙ sic sequit ꝙ idētitas z equalitas habebunt idē primū fundamentū: qz vnitas illa specifica erit primū fundamentū identitatis: hoc aūt est impossibile: vt patet 5. metaphi. Tertio sic: in quocūqz repit imediate eēntialiter imediatū fundamētū huius equalitatis singularis: z hec equalitas singularis: sed mediū istud quātitatiuū qđ isti doc. fingūt fm eos repit in oib⁹ indiuiduis habētib⁹ equalē gradū quātitatiuū: igit si hmōi mediū sit imediatū fundamētū alicui⁹ equalitatis singularis sequit ꝙ equalitas illa singularis repit formalr̄ i oib⁹ indiuiduis habētibus equalē gradū quātitatiuū: qđ tñ ē falsum: alr̄ equalitas ꝗ̄ vna linea pedalis ē equalis ceteris lineis pedalib⁹ repit formalr̄ i qualibet linea pedali: qđ nullus diceret. Preterea: si ista positio eēt vera seqr̄ ꝙ relatiōes opposite realr̄ fūdarent i eodē ꝑ se fundato sequit et ꝙ manēte fūdamēto z tmīo eqlitat possit eqlitas a ɔ e: qz qđlibet ē ipossibile: saltē naīt: prima ɔña pz ex scđa rōe ꝓbāte ɔcloz pcedētē: z scđa pz ex ꝗ̄rta: pñt eni rōes ille fieri ꝓ ɔclone ista: sic z ꝓ ɔclone pcedēti sicut pz itelligēti. Quarta ɔ⁹ ē: ꝙ ꝑ se z primū fūdamentū eqlitat ꝓprie dicte in creaturis est nā ipsa singularis: que nō est vna i extremis eqlibus: sʒ numeralr̄ plures hāc ꝓbo. z ꝑmo ex ꝑcedentib⁹: qz vel ꝑ se z primū fundamētū

Conclo 3 (left margin, beside "Tertia cōclusio ē")

Conclo 4 (right margin, beside "Quarta ɔ⁹ ē")

ipsius est nā specifica rerū equaliū vel aliq̄ media inter specificā ⁊ numeralē. vel nā ipsa singularis q̄ nō est vna ut extremis eq̄libus: patet per sufficientē diuisionē. nō natura specifica. vt p3 ex. secūda pclusione: nec aliq̄ media vt patet ex tertia: igitur.

Scdo ad idē sic p se ⁊ primū fundamētū forme singularis siue particularis est singulare siue particulare: ⁊ p ōns vnū vnitate numerali: relatio equalitatis int duo eq̄lia ē forma singularis ⁊ particularis. ergo ⁊c. Tertio sic: sicut se h3 equalitas in cōi ad quantitatē in cōi sic equalitas singularis ad quātitate singularē. s; eq̄litas in cōi fundaꝝ sup quantitatē i cōi. ergo eq̄litas singularis sup quātitatē singularē. Et cōfirmaꝝ q2 aliud ē equalitas. aliud hec equalitas: sicut aliud ē quātitas. ⁊ aliud hec quātitas: ergo aliud ē fundamētū equalitatis ⁊ aliud huius equalitatis ⁊ q2 s̄m diuersitatē relationū ē diuersitas fundamēti. sed fundatū equalitatis ē quātitas: ergo huius equalitatis ē hec quantitas. Quarto sic: ex dictis ab aduersariis: qualis ē cōuenientia aliquoꝝ in relatiōe: talis ē cōuenientia eoꝝ in rōne absoluta. sed due linee equales nō cōueniūt. nec referunꝝ aliqua relatiōe cōi reali. sed duabus singularibus distinctis numeraliꝝ. ergo nō cōueniūt in aliqua rōne absoluta cōi cōitate reali: s; in duabus singularibus. que sunt p se duo fundamenta istaꝝ duaꝝ equalitatū: Unde sicut est duplex equalitas inter duas lineas equales sic sunt fundamēta duo: q2 eq̄litas vna fundaꝝ in vna istaꝝ lineaꝝ ⁊ terminaꝝ ad alteraꝫ ⁊ equalitas altera ecōtra. ⁊ idē dico de similitudine. Ex his sequiꝝ q̄ equalitas pprie dicta ē habitudo quātitatis nō ad se: sed ad aliā quantitatē: deductio est euidēs: q2 eq̄litas vt patet ex dictis ē vnius quātitatis singularis tanq̄ fundamēti ⁊ alterius tanq̄ termini. ergo est habitudo quātitatis nō ad se sed ad aliā quātitatē. ⁊ pōt cōfirmari. q2 eius dez quātitatis ad seipaꝫ est idētitas hn̄ōi. hic aūt accipiꝝ eq̄litas vt pdiuidiꝝ idētitati. Itē loquēdo pprie nihil est simile nec equale sibi: s; igiꝝ equalitas nō est habitudo quantitatis ad seipaꝫ: sed ad aliā quātitatē: ⁊ hoc de secūdo articulo.

Articu. 3.⁊.4.

Tertius ⁊ quartus articulus.

Quātū ad tertiū ⁊ quartū articulos simul cōtra conclusiōes istas mouenda ⁊ dissoluenda sunt dubia: ⁊ pmo cōtra pmā cōclusionē ⁊ ppositiones: quas ex ipā intuli correlarie: sunt due opiniones.

Durādus

Durādus pmo di 3.q.1.ar.1.

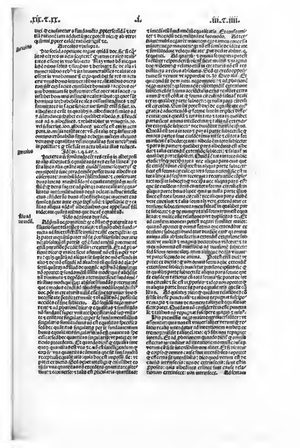
Quaꝝ pma ponit q̄ equalitas ⁊ silitudo in creaturis nō sunt relationes realiter: sed rōnis tm̄: ⁊ hec opponiꝝ directe cōclusiōi ⁊ pme ppositiōi. Secūda vero ponit q̄ l3 equalitas ⁊ similitudo in creaturis debeāt dici relatiōes reales in actu: nō sunt tn̄ in reb9 actu: sed eaꝝ reductio i actu fit p aliquā apprehensionē anime ⁊ hec opponiꝝ secūde ppositiōi.

Aureolus

Aureolus in p̄ di.31.q.1.ar.2.

Pro pma opinione arguūt quidā doc. Primo sic: relatōes reales hn̄t fundamenta se inuicē realiter coexigētia: sed equalitas ⁊ similitudo in creaturis nō hn̄t fundamēta se inuicē realiter coexigētia: igitur minor ē euidēs q2 cōstat q̄ fundamēta istaruꝫ relationū nō exigūt se inuicē realiter ad sui existentiā: nullū eni albū nō coexigit aliud album realiter ad sui existētiā nec vna linea aliā lineā maior aūt pbaꝝ: q2 sicut se h3 modus essendi in illo ad suū fundamentū: ita modus eēndi ad aliud se habet ad suū. Sed modus essendi in alio: si sit realis h3 fundamentū q̄ per naturā suā realiter coexigit terminū: nā accidēs p naturā dependet a subiecto realiter ⁊ coexigit ipm: ergo modus qui est esse ad aliud si sit realis: oportet q̄ habeat fundamentū q̄ p naturā suā dependeat a termino: ⁊ coexigat realiter ipm: ergo ⁊c. Preterea: ille relatiōes nō sunt reales: quaꝝ p se fundamēta sunt entia rōnis: p3 de se: sed p se fundamēta istaꝝ relationū sūt entia rōnis: igiꝝ ⁊c. pbaꝝ minor q2 equalitas ⁊ similitudo fundanꝝ sup vnitate specifica: dicēte arist 5. meta. q̄ equalia sūt quoꝝ quātitas e vna: ⁊ silia quoꝝ qualitas ē vna: q̄ verificari non pōt nisi de qualitate vel quātitate specifica: vnitas aūt specifica nō est realis sed rōnis tm̄ ergo ⁊c. Preterea idē iudiciū videꝝ ee de idētitate: q2 duo indiuidua eiusdē spēi formalit sūt idē: ⁊ de similitudine ⁊ equalitate: sed idētitas vt cōiter diciꝝ nō est relatio realis: igitur nec similitudo vel eq̄litas. Preterea: ad idē potest argui ex fūdamētis arist. Primo sic: omnis forma accidētalis extendiꝝ ad extensionē subiecti a quo ē realiter. patet hoc: q2 nulla forma accidētalis i materialis ē realiter in subiecto: aliter accidēs eēt nobilius subiecto: sed equalitas duaꝝ lineaꝝ nō extendiꝝ ad extensionē subiecti: igiꝝ nō ē realiter in subiecto: ⁊ per ōns nō est relatio realis: pbaꝝ minor q2 ois forma que extendiꝝ ad extēsionē subiecti salvaꝝ in qualibet parte subiecti eius: sed equalitas linee equalis alteri non salvaꝝ: q2 nulla pars linee equalis alteri est equalis: sed minor: q2 quelibꝫ ps linee equalis alteri ē minor altera: igitur equalitas linee nō extendiꝝ ad extēsionē subiecti. Cōfirmaꝝ: q2 ois forma que extēdiꝝ ad extēsionē subiecti diuiditur diuisiōe subiecti. ⁊ ps forme ē in pte subiecti: sed equalitas nō diuiditur ⁊c. ergo non diuiditur ⁊c. pbatur minor: quia si due linee sint equales: vna eaꝝ diuidatur non remanet in aliqua ipsaꝝ equalitas ad lineā q̄ remāsit in diuisa nec remanet in aliqua ipsaꝝ ps eq̄litatis q̄ prius erat in tota linea. añ diuisionē. Preterea ois relatio realis intendiꝝ realiꝝ ad intēsionē amboꝝ extremoꝝ. s; nō est relatio realis. maior p3: q2 quilibet effect9 intēdiꝝ ad intēsionē omniū causaꝝ: aliter sequereꝝ q̄ cause pfectiores haberet effectū eque pfectū sicut perfectiores. pbaꝝ minor: q2 duo alba i summo nō sunt magis eq̄lia in albedine q̄ duo alba in medio vel in minimo sicut nec due linee bipedales sunt magis equales in se sive q̄ due linee pedales. igiꝝ. Preterea: si equalitas vel similitudo est realis relatio: q̄ro a quo causaꝝ effectiue: q2 vel ab opposito vel a fundamento vel ab vtroq3 simul. Non ab obiecto ppter tria. Primo: q2 omne agēs limitatū: ⁊ actu finitū decernit determinataꝫ distantiā passi: vltra quā nō pōt agere. hec patet: q2 cū posse pducere effectū in passo magis distante sit maioris virtutis q̄ posse eundē effectū pducere in passo min9 distāte: sequiꝝ q̄ si sit aliquod agens q̄d possit pducere effectū i passo quātūcūq3 distāte etiā si distet i infinitū: illud agēs erit virtutis infinite: s3 cōstat q̄ vnū sile vel eq̄le nō cōcernit aliq̄d sile vel eq̄le s̄m determinatam distātiaꝫ: igiꝝ silitudo ⁊ equalitas nō causanꝝ effectiue i vno extremo ab alio. Scdo: q2 agēs finite virtutis determinaꝝ sibi ad certū numeꝝ effectuū vltra quē numeꝝ nō possꝫ sibi pducere plures effectus: l3 possꝫ successiue: s3 nullū sile vel eq̄le nō determinaꝝ ad certū numeꝝ siliū vel eq̄liū: q2 nūq̄ ē tot sile vel eq̄le q̄n possit eē plurib9: g̃ silitudo ⁊ equalitas nō causanꝝ ab obiecto.

Tertio: q2 oē agēs limitatū hn̄s multas actiones disparatas nō hn̄tes ordinē remittiꝝ i vna actiōe pꝑter aliā: s3 vnuꝫ sile n̄ remittiꝝ i vna silitudine vel equalitate ppter aliā: ēt iā si simul fierēt infinita similia vel eq̄lia: g̃ non causantur ab obiecto: nec pōt

dici ꝙ causaretur a fundamēto ꝓpter secūdā ⁊ ter-
tiā rationē iam adductā: nec potest dici ꝙ ab vtro-
ꝗ simul ꝓpter easdē ratiōes: igit̄ ⁊c.

Aureolus — Aureolus vbi supra.

Pro secūda opinione arguit quidā doc. sic: si eq̄-
litas eēt res in actu sequeret̄ ꝙ innumerales reali-
tates essent in vno subiecto. Maȝ vnus hō inequa-
lis ē oībus solis ⁊ floribus ⁊ herbis: ⁊ sic de alijs i-
numeralibus reb⁹: ⁊ ita innumerabiles realitates
essent in vno homine: si ergo quelibet sit res in actu
erit vnus homo innumeralibus realitatibus onera-
tus: sicut cuȝ facies cuiuslibet hominis faciebus oī-
um hominum sit difformis: esset onerata facies cu-
iuslibet hominis infinitis realitatibus: qȝ quot sūt
homines tot habebūt reales dissimilitudines ⁊ dif-
formitates in facie subiecti eius: similr etiā si sint .10.
albedines erūt in qualibȝ .9. albedines similes ad
.9. silitudines: habet eni quelibet albedo .9. silitudi-
nes ad .9. albedines. ⁊ resultabūt in vniuerso .90.
vel si fuerint .100. albedines necesse est eni in actu
poni .10. milia realitates: vñ cū talis tā infinitas
omnino irrōnabilis sit: nō debet in mētem alicuius
venire ꝙ equalitas vel inequalitas sint in reb⁹: nisi
in potētia: ⁊ ꝙ tūc fiāt in actu dū aīa illas reducit.

Aureolus — Idē di. 2. q. 1. ar. 2.

Preterea: si similitudo eēt res exñs in albo: posi-
to alio albo: aut si equalitas sit res exñs i linea po-
sita linea alia quātitatis eiusdē forme: sequeret̄ ꝙ
omnipotēs sine cōtradictiōe posset duas albedines
cōseruare: annihilādo rē silitudinis: ⁊ conseruare
duas lineas annihilādo rē equalitatis: sed manife-
stū ē ꝙ deus facere nō pōt: qȝ dato realitate equa-
litatis aut similitudinis deus deleat. adhuc intelle-
ctus cōsiderās duas albedines eque inueniet eas
similes sicut ante ergo supfluiū ē: ⁊ ipossibile ꝙ rea-
litas aliqua addat̄ albedinibus que appellaut̄ sili-
tudo: aut quātitatibus que dicat̄ equalitas.

R̄n̄o ad durandū. — R̄n̄o ad rōnes durādi.

Ad pmā nego maiorē: qȝ cōstat ꝙ paternitas ⁊
filiatio sunt relatiōes reales: ⁊ tñ nō habet funda-
menta ad sui existētiā se inuicē realr̄ coexigētia: qȝ
lȝ pater in quātū pater nō sit prior filio saltē duratio-
ne: absolutū tñ patris qd̄ ē fundamētū paternitatis
etiā duratiōe p̄cedit filiū in creaturis. Et ad pba-
tione dico ꝙ maior sicut assumit̄ nō est simplr ve-
ra: qȝ lȝ quātū ad aliqua sit simile de mō essendi in
alio ⁊ de mō essendi ad aliud: nō tñ quātū ad oia: ꝓ-
fert i quātū ad illud de quo nūc agit̄ nō ē simile: qȝ
nō oportet ꝙ fundamētū illius modi qui ē aliqd sit
nā diminuta ⁊ depēdēs a termino: sicut fundamē-
tū illius modi qui ē: qȝ absolutū fundās paternitatē
que ē modus eēndi ad aliud: fm modū loquēdi istī⁹
doc. pōt in creaturis naliī esse sine termino: imo d̄
necessitate p̄cedit terminū: ⁊ tñ nālit nō ē possibile
accidēs eē sine subiecto. Ad secūdū nego mino-
rem: ⁊ ad pbationē dico ꝙ equalitas ⁊ similitudo
nō fundant̄ super vnitate specifica: sed sup vnita-
te ⁊ entitate singulari: qȝ per se fundamentū illius
singularis similitudinis nō est equalitas specifica
sed hec quātitas singularis per se fundamentum
huius equalitatis singularis: nō est quantitas spe-
cifica: sed hec quantitas singularis: vt patet ex ar-
ticulo precedenti. Et quando dicit̄ ꝙ equalia sunt
quoȝ quantitas est vna ⁊c. nō est intelligendum ꝙ
eoȝ sit vna quantitas cōmunis que sit fundamētū
receptiuū equalitatis: quia hoc est impossibile: vt
patet ex dictis. Sed debet intelligi ꝙ cuiuslibet eo-
rū sit vna quantitas nō excedens quantitatē alte-
rius: ⁊ econuerso: ⁊ talis est pticularis quantitas:

⁊ immediatū fundamētū equalitatis. Et conformi-
ter ⁊ dicendū de similitudine suo modo. Ad ter-
tiam: multi negarēt minorem ego tamen concessa
minori: nego maiorem: qȝ nō est simile de idētitate
⁊ similitudine vel equalitate: ꝓut declarabitur. q.
sequenti. Ad quartū: ⁊ omnia sequentia potest
faciliter responderi si dicat̄ sicut multis ⁊ magnis
doc. videtur ꝙ relatio etiā in creaturis nō est res
distincta a rebus absolutis. Sed qȝ credo opposi-
tum esse verum vt apparebit di. 30. Dico alit̄. Et
quicquid sit de maiori. nego minor. ⁊ ad pbationē
nego maiorē: qȝ forma circuli extendit̄ extensione
subiecti cū sit forma accidētalis extra realiter extra
animā: ⁊ tñ cōstat ꝙ forma circuli nō salnat̄ reali-
ter in qualibet parte subiecti: qȝ nulla pars circuli
est circulus. Similr potest dici de equalitate cui⁹
gratia ē aduertendū ꝙ forme sunt in triplici diffe-
rentia: quia quedā ⁊ tota in toto ⁊ tota in qualibet
parte: sicut anima intellectiua: ⁊ talis nō extendi-
tur extensiōe subiecti: nec diuiditur diuisiōe ipius.
Quedā est tota in toto ⁊ pars i parte subiecti sic ꝙ
omnes partes sunt eiusdē rōnis int se ⁊ cū tota for-
ma sicut ē albedo: qȝ tota albedo ē in toto subiecto:
⁊ pars in parte: ⁊ quelibet pars albedinis est albe-
do: ⁊ talis extendit̄ extensiōe subiecti: ⁊ salnat̄ in
qualibet parte subiecti. Quidā ē tota in toto subie-
cto sic tñ ꝙ nec ipā tota nec aliqua pars eius que
sit eiusdē rōnis cū ipā exīt in aliqua parte subiecti:
sicut est forma circuli: qȝ tota forma circuli sic est in
tota linea ad seipām recurruata recurruatiōe cōple-
ta: tanq̄ in subiecto ꝙ nec ipā nec aliqua pars ei⁹:
que sit eiusdem rōnis cum tota forma circuli est in
aliqua parte huius linee quia in nulla parte illius
linee est tota forma circuli: nec aliqua pars eiusdē
vere circulus: ⁊ talis forma lȝ vere extendatur ex-
tensione subiecti: non tamen salnat̄ in qualibet par-
te subiecti: ⁊ ꝙ de numero talium formarum est equa-
litas: ⁊ multe alie relationes: vt duplicitas ⁊c. Et
ad confirmationem potest negari similiter maior:
quia nō oportet ꝙ omnis forma que extenditur ex-
tensione subiecti diuidatur diuisiōe eius: qȝ omnis
anima alia ab intellectiua extendit̄ extēsione sub-
iecti vt multis ⁊ magnis doctoribus videtur: ⁊ ta-
men nō omnis est diuisibilis ad diuisionē subiecti:
sed solum anime illoȝ aīum aliāque decisa viuunt:
vt patet secundo de anima. Potest etiā dici: vt
patet ex dictis: ꝙ non omnis forma quē extendit̄
extensione subiecti diuiditur diuisione ipsius: sic ꝙ
in qualibȝ parte subiecti sit aliqua pars forme que
sit eiusdem rationis cū tota forma: sic patet de for-
ma circuli: ⁊ sic est in pposito: ⁊ ideo non oportet ꝙ
in aliqua parte linee sit pars equalitatis que sit eq-
litas. Ad quintuȝ dico: ꝙ quedam relationes cō-
sistūt in esse punctuali: ⁊ talibus repugnat suscipe-
re magis ⁊ minus de numero taliuȝ est equalitas:
sicut pater. Quedam nō consiſterēt in esse punctua-
li: ⁊ talibus nō repugnat suscipere magis ⁊ min⁹.

His premissis nego maiorem vniuersaliter: vt
assomitur: quia non est vniuersaliter verum ꝙ re-
latio realis intendatur ad intentionem amboȝ ex-
tremoȝ: nisi sit talis relatio: qd̄ sibi non repugnet
intendi. Et ad pbationem quando dicit̄ ꝙ omnis
effectus intenditur ad intentionem omniū causaȝ
verum est si sit intensibilis: non aliter. Et si dicatur
ꝙ eo ipso ꝙ omnes cause sunt intensibiles: oportet
ꝙ effectus sit intensibilis: dico quod verum est de
causis intrinsecis: non de extrinsecis: sicut est in
pposito: quia albedines et linee sunt cause rela-
tionum extrinsece: non intrinsece. Ad sextam

duplicit pōt rñderi. Primo concedendo φ talis relatio causat̄ ab obiecto qr si sit verū albū ꝑ se ꝛ causet̄ noue aliud albū pōt dici φ illud albū nouiter causatū sit causa similitudinis qua refert̄ ad albū ꝑexñs ꝛ similitudinis qua albū preexistēs i fert̄ ad ipm. Et ad ꝓbationē in ꝯtrariū dico ad ꝓmā: φ vbi agere in maiori distātia est maioris ꝑfectionis φ̄ agere in minori: ibi agens limitatū actu finitū cōcernit determinatā distantiā. vltra φ̄ nō possꝫ agere. sed vbi agere in maiori distātia nō est maioris virtutis φ̄ agere in minori nō oportet φ agens finitū ꝯcernat determinatā distantiā: imo posset agere in passū quātūcūqꝫ distans: etiā si distaret i infinitū. sic e in ꝓposito: qr nō sequit̄ maior virtus ad ꝓducēdū similitudinē vel eq̄litatē in aliquo distāte ꝑ duos pedes: φ̄ ad ꝓducēdū i aliquo distante ꝑ vnū tm̄ ꝛ patet φ ꝓbatio e nulla: qr nō semꝑ ē maioris virtutꝫ posse ꝓducere effectū i passo ꝛ magis distans: φ̄ posse eundē effectū ꝓducere in passū qd̄ est minus distās: vt patet ex dictis.

Ad secūdā pōt dici dupliciter. Primo φ in his i qb⁹ posse simul ꝛ ꝑ simul ꝓducere plura est maioris ꝑfectionis: φ̄ posse ꝓducere pauciora vl' vnū tantū. vbi agens finite virtutis necessario determinatur ad certū numerꝝ effectuū. sꝫ vbi posse sil' ꝓducē plura. nō est maioris ꝑfectiōis φ̄ posse ꝓducere pauciora. vel vnū tm̄ nō oportet sic est i ꝓposito: qr nō est maioris virtutis ꝓducere duas similitudines in duob⁹ albis φ̄ ꝓducere vnam tm̄ in vno. Secūdo pōt cōcedi maior: sꝫ ex hoc nō sequit̄ φ similitudo nō causet̄ ab obiecto: qr sicut statim declarabitur: vnū albū vnica similitudine ē simile omnibus albis etiā si eēnt infinita: ꝛ etiā si plura ꝑexistāt ꝛ aliquod albū de nouo causet̄: nō causat̄ similitudo nisi in illo tm̄. Ad tertiā potest etiā dupliciter responderi. Primo: qr nullū agēs remittit̄ in vna actione ꝓpter aliā: nisi in illis in quibus posse simul plures elicere: ē maioris ꝑfectiōis φ̄ posse pauciores. vñ si corp⁹: qd videt̄ ee cā visiōis vt videt̄ mlt̄is nō oꝫ φ remittat̄ ad causandum actū videndi in vno oculo si causat actū videndi in alio: quia nō requirit̄ maior virtus ad causandū actū videndi in vtroqꝫ φ̄ i vno tm̄: ꝛ sic est in ꝓposito. Secūdo potest dici φ etiā si admittat̄ maior nihil cōcludit: qr vna albedo: vna tm̄ similitudine ꝛ nō pluribus refertur ad oia alba: vt dictū ē. Secūdo potest dici ad rationem ꝓncipalē: qr talis relatio causatur a fundamēto: ꝛ ista videt̄ intentio ansbel. mono. c. 3. d. ita ratio/nalis cogitatio ē vt aliqua res sit ꝑ illud cui dat eē: nā nec ipa relatiua sunt sic ꝑ inuicē. Cū eni dñs ꝛ seruus referant̄ inuicem: ꝛ ipi homines qui referant̄ omnino nō sunt per inuicē: ꝛ ipe relatiōes q̄bus referunt̄ nō sunt ꝑ inuicē: qr eede sunt ꝑ substātiā: ꝛ loquit̄ ex intentione de causalitate effectiua: igit̄ sm̄ intentionē ansbel. relatiōes causant̄ effectiue a suis subiectis vel fundametis nec rōnes ꝓbātes oppositū aliquid cōcludūt: vt patet ex dictis: tum qr agens nō determinat̄ ad certū numerꝝ effectuū nec remittit̄ i vna actiōe ꝓpter aliā: nisi vbi ꝓductio pluriū ē maioris virtutis φ̄ vnius tm̄: qd i ꝓposito nō est verū: tum qr nō oportet φ fundamētū relatiōis sit ꝓductiuū relationū pluriū sed vnius tm̄ ex quo vnica similitudine vel equalitate refert̄ ad omnia similia vel equalia. Tertio potest dici φ tales relatiōes causantur ab vtroqꝫ simul: ꝛ pōt rñderi ad rōnes eo mō quo dictū ē. Quarto pōt dici ꝛ satis rōnabiliter sicut multis videt̄: φ aliq relatio causat̄ ꝑ accidēs aliqua vero accidētaliter ꝑ accidēs: verbi grā: ponat̄ φ in vniuerso non sit nisi vnū albū ꝛ nouiter alterꝝ ꝓducat̄: ad ꝑ se generatione nouiter albi ꝓducti causat̄ similitudo que est in ipo nō quidē ꝑ se: qr relatio nō est ꝑ se principiū nec terminus actiōis. 5. phis. sed per accidens. Et i albo ꝑexñti causat̄ similitudo accidētalit̄ ꝑ accidēs: qr causat̄ ad causationē relatiōis opposite que per accidens potest causari: ꝛ ita videt̄ intētio simplicij sup ꝑdicamēta. d. φ aliqui errāt circa generatiōꝫ relatiōis ꝛ corruptione: qr nō generat̄ nec corrūpitur nisi in cōpatiōe ad aliud. i. ad generationeꝫ vel corruptione alterius: sic pꝫ rōnē nō valere.

Rñō ad rōnes aureoli.

Rñō aureol.

Ad ꝓmā alterius doc. multis nō videt̄ incōueniens φ in relatiōibus etiā realibus sit ꝓcessus in infinitū: qr nec multis videt̄ incōueniēs φ in reb⁹ absolutis sit talis ꝓcessus: cū dicāt in quolibet ꝯtinuo esse partes infinitas: quaꝝ vna nō est alia ꝛ si sic dicatur potest concedi: φ innumerales realitates relatiue possint esse in codē subiecto: mihi autē videt̄ φ in relatiōibus realibus nō est ꝓcessus in infinitū nisi ponat̄ talis ꝓcessus in absolutis: ꝛ ideo φ̄ quod sit de ꝯñte nego ꝯñaꝫ: ꝛ ad ꝓbationeꝫ premitto: φ sicut vnū albū vna albedine fundamētaliter est simile omni albo ꝛ dissimile omni nigro: ꝛ vna similitudine formalit̄ esse simile oī albo etiā si essent infinita: ꝛ vna dissimilitudine dissimile omni nigro: ꝛ idē dico de equalitate ꝛ similibus. His ꝓmissis patet φ deductio est nulla: qr vnus homo vna inequalitate ꝛ nō diuersis est inequalis omnib⁹. ꝛ idē de similitudine. Sed cōtra istā solutionē quaꝫ iste doc. ꝓuidit arguit̄ sic: vna difformitate siue dissilitudine transeunte per corruptionē alicuius ex aliis facietibus: adhuc remanēt cetere dissimilitudines: igit̄ nō sunt idē: hic dico: φ per corruptionē alicuius ex aliis faciebus nulla difformitas corrumpit̄ i facie hominis remanēte: qr in ipa nō erat nisi vna: ꝛ illa manet: ꝛ lꝫ nō terminet̄ ad faciē corruptā: terminat̄ tamen ad facies alias remanētes: ꝛ hoc est bene possibile: qr relatio de natura sua requirit terminū nō istum vel illum determinate. Et si dicat̄ φ relatiua posita se ponunt ꝛ ꝑempta se ꝑimunt: dico φ dupliciter pōt intelligi illud dictū phi. Vno modo φ ad corruptionē illius relationis in vno termino necessario corrumpatur aliqua relatio i alio: ꝛ hic intellectus falsus est. Alio modo φ ad corruptionē omniū relatiuoꝝ: vtpote aliarum facierum corrumpatur difformitas in facie vnica remanēte: ꝛ hic intellectus verus est: sed nō ad ꝓpositum.

Ad secundum multi cōcederent consequēs. Et quando dicitur φ dato φ realitatē equalitatis vel similitudinis deus deleret: adhuc intellectus considerās duas albedines eque inueniebat eas similes nō solū fundamētalit̄ sed etiā formalit̄: nūc autē fundamētalit̄ tm̄: sed quicquid sit de consequente potest negari consequentia: quia multa sunt realiter distincta: quoꝝ vnum nō potest esse sine alio absqꝫ contradictione: quia duo correlatiua sunt realiter distincta: ꝛ tamen vnū nō potest esse sine alio absqꝫ contradictiōe: vnde φ pater sit ꝛ filius nō sit: vel paternitas sit ꝛ filiatio non sit: non est possibile sine contradictione: ꝛ sic est in ꝓposito: quia ad positionē duorū alborum necessario necessitate ineuitabiliter sequitur similitudo non minus φ̄ ad positionem paternitatis sequitur filiatio vel econuerso. Nec valet si dicatur φ tūc deus necessitatur ad ꝓducendū vel conseruandū aliquid extra se. quia quedā ē necessitas simpliciter: quedā ex suppositione: vel per alia verba: quedā est necessitas añtis: quedā ꝯñtis. Primo mō nō necessitat̄: qr totum potest an/

nihilare quicquid est extra ipsu tam absolutu q̄ relatiuu: sed secūdo mō nō: & hoc nullū est inconueniens. Et si dicat vlterius sicut mouebat: q̄ dicēt: q̄ tūc velit nolit nō potest nō cōseruare: dico q̄ sibi est velle sine nolle: q̄z ex quo vult cōseruare duo alba: vult etiā similitudinē int illa: sicut q̄ñ vult q̄ aliq̄s diligat vult q̄ et cognoscat: q̄z nullus potest diligere nisi cognoscat: igitur &c.

Scotus — Scotus in p̄. di. 31. q. 1. ar. 1. & 2. & i q̄olibet. q. 6.

Cōtra cōclusionē secūdā est quedā opinio q̄ ponit q̄ p se & primū fundamētū eq̄litatis in creaturis ē vnitas specifica rex eq̄liū. Silitudis vero vnitas specifica rerū similiū q̄ firmitaz opinionē realē est in vtrisq̄. Pro ista opinione ex fundamētis opinātiū multipliciter arguit̄. Pmo sic: illud ē p se & primū fundamētū similitudinis rerū similiū i quo sibiinuicē sunt similia. s̄ in q̄litate i cōi & nō aliqua q̄lit ate singulari. q̄cumq̄z similia sibiinuicē sunt silia: & maior p̄z: supponit̄ mior: q̄z q̄ sūt similia nō sunt similia in eo q̄ ē p̄prium similitudini alteri similiū. s̄ i eo q̄ ē cōmune vtrisq̄. Sz hec albedo nūmero. ē p̄pria huic. & illa illi. igit̄. duo alba nō sūt similia in hac vl̄ in illa albedine. sed in albedine in cōi. Simili pōt argui de ceteris similib⁹ quibuscūq̄.

Preterea vnitas relatiōis oriē ex vnitate alicuius absoluti preuij. sed similitudo in duob⁹ similib⁹ est eiusdē rōnis in extremo. igit̄. hec vnitas similitudini aorit̄ ex vnitate eiusdē rōnis alicuius absoluti p̄uij: sed illud absolutū p̄uiū eiusdez rōnis. nō ē hec albedo vel illa numero: q̄z neutra ē cōis alteri. igit̄ albedo in cōi. & per p̄ñs relatōes equiparātie q̄lis: ē silitudo p̄ter extrema singularia requirit aliquod cōe: q̄d sit fundamētū ipsiua: & a quo habeat q̄ sit eiusdez rōnis i extremis. Preterea: silitudo nō fundat̄ sup vnitate specifica s̄ sup hac albedine & illa nūerali: pari rōe possz sup hac albedine & & hac nigredine numeralit distictis: p̄ñs falsū. igitur & añs. p̄ña pbat̄: q̄z nō pōt assignari rō quare hec albedo & illa sunt similes. hec aūt albedo & nigredo nō similes nisi q̄z duo albedines numerales nō sunt eiusdē speciei: sed hoc nō ēēt nisi vnitas specifica eēt p se fundamētū similitudis. Et similit potest argui de qualitate & ceteris.

Rño ad scotum

Ad rōnes Scoti.

Ad pmā negomniorē. & ad pbationē nego maiorē: q̄z sicut duo alba sūt formalit silia suis p̄prijs similitudinib⁹ & nō silitudine cōi: sic sunt fundamentalit similia suis p̄prijs eq̄litatib⁹. seu albedinib⁹ & nō albedine cōi. Et vlterius similitudo p̄prie dicta nō est nisi int distincta vt distincta sunt: due aūt albedines in albedine cōi nō distīguunt̄. igit̄ nec assimilant̄ in ipsa. Itez albedo in cōi est fundamētū identitatis hui⁹ albedinis. & illi⁹. igit̄ nō ē fundamentū silitudis vt cōdiuidit̄ identitati sicut nūc loq̄mur. Ad secūdā dico: q̄ rō soluit seipaz: q̄z si vnitas relatōis venit ex vnitate fūdamēti: vt isti doc. imaginant̄: oz q̄ talis sit vnitas fūdamēti qualis ē vnitas relatiōis: nūc aūt ita ē q̄ int̄ duo alba non ē vna silitudo cōis: sed due p̄ticulares: igit̄ nō oz q̄rere vnū fundamētū cōe: s̄z duo p̄ticularia: & sic cōcedo: q̄ sicut in duobus albis sūt due similitudines eiusdē rōnis: ita fundat̄ i duab⁹ albedinib⁹ eiusdē rōnis. Ad tertiā nego p̄ñaz: & ad pbationē dico: q̄ accipit nō cāz p cā: q̄z q̄ due albedines sint similes: & albedo & nigredo nō sūt similes: nō p̄uenit ex hoc q̄ vnitas specifica albedinū illaz fundat silitudinez: sicut illa rō videt̄ imaginari: sufficit enim ad hoc q̄ quelibet eaz p naturaz suā sit vera albedo: nō ē alia cā q̄rēda: vñ sicut nō ē q̄rēda cā quare ab hac albedine & ab illa itellectus abstrahit cōceptū specificū & nō ab hac albedine & ab hac nigredine: nisi q̄z q̄libet p̄ticularis albedo p suā nāz p̄ticularē ē vere albedo: & ideo ab eis pōt abstrahi cōceptus eiusdē rōnis: sic & in p̄posito suo mō.

Frāci.ᵘˢ

Frāciscus de marchia vbi supra

Cōtra tertiā cōclusionem ē opinio cuiusdā doc. que sunt super⁹ recitata: p qua ipē arguit. Primo sic: q̄ aliqua magis cōueniāt in relatōe q̄ alia: hoc nō ē nisi q̄z magis p̄ueniūt in rōne absoluta: s̄z due linee equales magis in relatiōe p̄ueniūt: siue i vnitate relatioz q̄ due linee inequales: igit̄ magis cōueniūt in aliqua rōne absoluta p̄uia: sed illa rō non ē spes linee: q̄z spēs linee ē cōis oībus lineis equalibus & inequalibus: igit̄ ista ē rō absoluta cōis infra naturā speciei: & sic media int̄ vnitatē specificaz & numeralē. Preterea relatio vnius in extremis p̄supponit extrema vnius rōnis int̄ se: sed equalitas ē relatio vnius rōn ꝯ in extremis: igit̄ p̄supponit extrema vnius rōnis int̄ se: sed extrema p̄pria equalitatis: nō sunt vnius rationis: in specie linee plus q̄ extrema inequalitatis: q̄z inequalia sunt in spē sicut equalia. ergo sunt vnius rōnis infra spēz: & tale mediū vnius rōnis infra spēz & supra indiuiduū ē p̄priū fundamētū & mediū equalitatis.

Rño ad frāciscū

Rño ad rōnes francisci.

Ad primū istorū dico q̄ due linee eq̄les magis p̄ueniat q̄ due ineq̄les: pōt dupliciter intelligi. Uno mō q̄ p̄ueniat i aliquo cōi realit in quo nō p̄ueniāt alie. & hic sensus falsus est: aliter oporteret dicere q̄ duo fratres p̄ueniūt in aliquo cōi realit: q̄z magis p̄ueniūt q̄ vn⁹ frater & vn⁹ secularis. Alio mō q̄z quelibet eaz participat quātitatē i tāto gradu: q̄ alie nō faciūt cū vna sit maior alia. & hic intellectus verus est. sed ex hoc nihil pbat̄. vt p̄z. Ad fm̄ p̄cedo q̄ equalitas p̄supponit extrema vni⁹ rōnis int̄ se & p̄cedo vlterius q̄ extrema p̄pria equalitatis nō sunt vni⁹ rōnis in specie linee plus q̄ extrema inequalitatis. sed ex hoc nō sequit̄ q̄ sint vni⁹ rōnis infra speciē linee & supra indiuiduū. Et si dicat̄: cur ergo iste linee sūt equales & ille ineq̄les. dicit̄ q̄ vna istaz non excedit. nec excedit̄ ab altera. & istud sufficit. nec p̄pt̄ hoc oz ponere tale mediū fictū. quale ponit iste doc. Cōtra quartā cōclusionē possit argui ex fundamētis tenentium cōclusionē opposita. sed q̄z rationes eoz principales sunt adducte cōtra conclusiones precedentes: supsedeo de multitudine rationū.

Rño ad argumē.

Ad rōnes p̄ncipales.

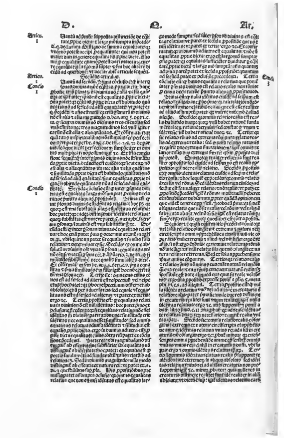
Ad primā dictū est supra: q̄ est non simile de idētitate & equalitate: vt declarabitur questiōe seq̄nti. Secundam vero concedo: & credo eam omnino concludere.

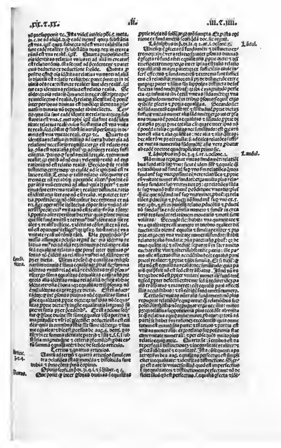
Questio. 2

Secundo quero: vtrum triūm personarum in diuinis sit eq̄litas sūma: & videt̄ p̄mo q̄ non: quia aliquid potest vna persona diuina quod nō pōt alia persona: igitur earum equalitas non est summa: p̄sequentia patet: quia si aliquid potest vna persona quod non potest alia persona non sunt equales in potentia: ergo p consequens equalitas earū nō est summa. añs pbatur: q̄z pater potest generare filios aūt nō: nec. s. s. ergo nō sunt equales.

Contra: tres persone diuine sunt summe equales: igit̄ earū equalitas ē sūma: añs ē beā aug. 5. & 6. de tri. per totum: p̄ña ē bona: & &c. Iuxta questiōē p̄mo ponā vnicā distinctionē. secūdo quadruplicē cōclonez. tertio mouebo dubia. q̄rto rñdebo:

Articulus primus.

nō presupponit ⁊c. Ista videt̄ intētio ph̄i .5. meta. in .c. de ad aliqd. d. q̄ eadē dicunt̄ quoꝝ substātia est vna. igit̄ quoꝝ subiecta nō est vna realit̄ illa nō sunt eadē realiter sꝫ substātia duaꝝ reꝝ in creatura nō est vna realit̄. igit̄. Quarta ꝓpositio est: oīs identitas relatiua vnius rei ad aliā in creaturis est relatio rōnis. ista sequit̄ ad p̄cedentem ⁊ patet eius deductio ex deductione secūde. Quinta ꝓpositio est q̄ oīs idētitas relatiua vnius rei ad aliā in diuinis est relatio realis: hec patet p̄mo: qꝛ in diuinis oēs res: distincte realiter sunt idez realit̄. igitur eaꝝ identitas relatiua est relatio realis. Secūdo: qꝛ oīs relatio q̄ manet in re cir cūscripto opere intellectus ē realis. sꝫ relatio identitatis q̄ ponit̄ inter personas diuinas est hmōi: qꝛ identitas psonarū in diuinis nō dependet ab intellectu. Tertio quia illa sunt eadē identitate relatiua: quoꝝ substantia est vna .5. met aphi. igit̄ illa sunt eadē identitate relatiua reali⁹ cuius substantia est vna vnitate reali. sed cōstat q̄ substātia triū personaꝝ in diuinis est vna vnitate reali. ergo ⁊c. Quarto qꝛ identitas relatiua in diuinis ad intra habet oīa ad relationē necessario requisita: ergo est relatio realis. ꝯn̄s est nota: añs ꝓbat̄ qꝛ ad rōnez realez sufficiūt tria. Primo q̄ fundamētū sit reale. ⁊ terminus realis: qꝛ entis ad nō ens: ⁊ ve l entis realis ad ens rationis nō est relatio realis. Secūdo q̄ sit realis distinctio extremoꝝ: qꝛ eiusdē ad se ipsuꝫ nō est relatio realis. Tertio q̄ talis relatio cōsequatur extrema ex nā rei absq̄ operatiōe alteri⁹ potētie cōparātis vnū extremū ad aliud⁹ quia lꝫ petr⁹ ⁊ martinus sint extrema realia: ⁊ realiter distincta. ratio tn̄ idētitatis iter eos nō est realis. vt patet ex tertia ꝓpositiōe: qꝛ nō cōsequitur hec extrema ex nā rei. s; ex operatiōe itellectus cōparātis vnū ad alterū i specie: cui⁹ vnitas nō est realis. s; rōis tātū: i ꝓposito aūt reperiūtur hec tria⁹ quia psone diuine que sūt fundamētū ⁊ termin⁹ hui⁹ idētitatis sūt reales ⁊ realit̄ distīcte. ⁊ idētitas cōsurgit ex nā rei. nō est opatione itellect⁹: qꝛ ipsaꝝ substantia ē vna vnitate reali nō rōnis tātū. His ꝓpositiōib⁹ p̄missis assumpta ꝯclusio argnit̄ sic⁹ oīs idētitas relatiua vni⁹ rei ad aliā rez in diuinis ē relatio realis sed equalitas relatiua que ponit̄ inter diuinas psonas nō ē idētitas relatiua vni⁹ rei ad aliā rem: vt

Conclu. vltima. pꝫ ex dictis. Vltima ꝯclo ē: q̄ equalitas triū psonarū in diuinis ē sūma equalitas: ꝓbat̄ sic: summa idētitas vnius rei ad aliā re ē idētitas triū psonarū: ergo sūma equalitas ē equalitas eaꝝ: añs pꝫ: qꝛ oīs alia idētitas vnius rei ad aliā deficit ab hac idētitate⁹ ꝯn̄a ē bona: qꝛ equalitas triū psonaꝝ nō ē nisi idētitas eaꝝ: vt pꝫ ex dictis. Est tn̄ aduertēdū: q̄ int̄ psonas diuinas nō ē equalitas sūma i gn̄e equalitatis ꝓprie dicte: qꝛ int̄ ipas nō ē equalitas ꝓprie dicta: sꝫ i gn̄e equalitatis large mō sūpte: vt satis pꝫ ex p̄cedētib⁹. Ex ista ꝯclone seq̄tur q̄ psone diuine sūt sūme equales i sua potētia ⁊ magnitudie ⁊ v̄ri oī pfectiōe: deductio ista est euidēs⁹ quia in omnibus istis sūt sūme idē: ergo ⁊ summe equales: ⁊ hic est ꝓcessus be aug. 6. detri. ꝓ toto: vbi ex summa idētitate patris ⁊ filii ⁊ s. s. i substātia magnitudine ⁊ ceteris pfectiōib⁹ ꝓbat eaꝝ summā equalitatē: ⁊ hoc de secūdo articulo.

Articu. 3. ⁊ 4. Tertius ⁊ quartus articulos.

Qantū ad tertiū ⁊ quartū articulos simul contra ꝯclusiōes istas mouēda ⁊ dissoluēda sunt dubia ⁊ p̄mo cōtra p̄mā ē opinio.

Opinio scoti. in p̄ di. 31. q. 1. ⁊ i qlibet. q. 6.

Scotus. Qui ponit q̄ inter psonas diuinas ē equalitas ꝓprie dicta nō solū large mō sumpta. Et ꝓ ista opinione ex fundamētis scoti qdā doc. sic argnit̄.

Lādulphus in p̄. di. 19. q. 2. ar. 1. ꝯclone. 5. Lādul.

Vbicūq̄ ē pfecta rō fundamēti ⁊ distinctio extremoꝝ: ibi ē vera relatio: sꝫ inter psonas diuinas ē pfecta rō fundamēti equalitatis ꝓprie dicte: ⁊ distinctio extremoꝝ: ergo inter ipsas est talis relatio equalitatis maior patet: qꝛ ex sufficiētia cause infert̄ effectus ⁊ fundamentū ⁊ extrema sunt sufficiens cā relatiōis: minor etiā pꝫ de distinctiōe extremoꝝ: qꝛ pater ⁊ filius sūt supposita distincta de sufficiētia fundamēti ꝓbat̄: qꝛ ibi ē magnitudo perfecta qꝛ infinitas ibi ē etiā vnitas fūdamēti: qꝛ vna magnitudo numero ē in tribus psonis: sequit̄ ergo q̄ ibi sit pfecta ⁊ ꝓpria equalitas. Secundo sic: ad fūdamentū equalitatē ⁊ silitudinē ꝓprie dictaꝝ sufficit vnitas numeralis fūdamēti: ergo inter psonas diuinas ē ponēda equalitas ⁊ silitudo ꝓprie dicta⁹ ꝯn̄a pꝫ: qꝛ p̄ me totalis cā: quare inter ipas nō ē ponēda talis equalitas nec similitudo: est q̄ eaꝝ nō est alia ⁊ alia quātitas: nec alia ⁊ alia q̄litas: hec aūt rō vt pꝫ ē ēt nulla: si ad tales relatiōes sufficit vnitas numeralis fūdamēti: añs vero ꝓbatur ab eodē doctore quadrupliciter p̄mo sic.

Lādulphus in p̄ di. 3. q. 1. ar. 1. ꝯclone. 2. Landul.

Nō minus repugnat vnitas fundamēti relatiōibus fundatis sup vno: sicut ē idem sit ⁊ equale q̄ relatiōibus nō fundatis sup vno sm̄ relatiōes q̄ non fundant̄ sup vno: possunt eē vere relatiōes ⁊ ꝓprie cū vnitate numerali fundati: ergo multo plus relatiōes fundate sup vno: maior pꝫ: qꝛ relatiōes fundate sup vno nō distrahunt̄ ꝯ cōditione vnitatis: plus q̄ ille que nō fundant̄ sup vno⁹ minor ꝓbat̄: qꝛ relatiōes ꝓducētis ⁊ ꝓducti nō fundant̄ sup vno ex .5. met aphi. ⁊ tn̄ in diuinis relatio ꝓducētis ⁊ ꝓducti nō fundat̄ in ea dē eētia numero ⁊ similit̄ in creaturis res fundat relationem mouentis ⁊ moti: sicut volūtas: Secundo sic: habita vna quantitate ⁊ vna qualitate reali numero in duobus realiter distinctis: illa dicunt̄ equalia ⁊ similia realiter ⁊ ꝓprie. ergo cū vna vnitate numerali fundati stabit relatio realis fundata: ꝯn̄a patet: añs ꝓbat̄: qꝛ demus quātitatē ⁊ albedine separatā in sacramēto eucharistie vnū ⁊ alteri substantie panis: ille panis nūc affectus istis accidētibus eēt equalis pani p̄ori realiter: ⁊ ꝓprie ⁊ sibi similis. Et si dicit̄: q̄ ista nō est equalitas realis: nec similitudo⁹ quia panis qui p̄fuit nō est sed est trāsubstātiatus. Istud nō valet: qꝛ hoc nō est ꝓpter vnitatē numeralē fundamēti: sed ꝓpter defectū extremi: sed si rediret idez panis trāsubstātiatus ⁊ maneret: eēt equalis pani affectus illis accidētibus: ⁊ tn̄ eēt idē fundamētū numero.

Tertio sic: vnitas nūeralis fundamenti nō plus repugnat relatiōib⁹ equiparantie: q̄ relatiōibus suppositiōis: sꝫ istis nō repugnat⁹ ergo nec illis: minor pꝫ: qꝛ relatiua suppositionis plus recedūt ab vnitate q̄ relatiua equiparantie⁹ minor ꝓbatur: qꝛ totū ad partē se habet sm̄ rationez excedentis: quia omne totum est maius sua parte: ⁊ tn̄ totius ⁊ partis est vnitas numeralis: ergo relatio suppositionis stat cum vnitate numerali: ⁊ per cōsequēs multo plus relatio equiparantie. Quarto sic: i entibus est dare perfectā distinctionez ⁊ inequalitate realiter: ⁊ pfectā idētitatē ⁊ equalitatē. Ista cōsequentia patet⁹ qꝛ s'm bea. aug. equalitas perfectior est simpliciter inequalitate: ⁊ identitas distinctione. Si ergo est dare in vniuerso illud quod est imperfectius s. inequalitatem ⁊ distinctionem perfectam: nō deficiet illud q̄ est perfectius. s. equalis pfecta ⁊ idē/

litas pfecta: sed non potest eē pfecta idētitas: nec pfecta equalitas nisi cū distinctiōe extremoꝝ res li stet vnitas substātie nūeralis: sic est in diuinis ꝑ sonis ꝙ̄ ↄc.

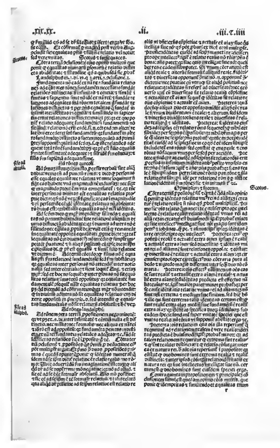
R\~ño ad rõnes laudulphi.

Ad pmū istoꝝ nego minorē: ꝛ ad ꝑbationē cōce do ꝙ in diuinis nō ē magnitudo pfecta: sed ex hoc nō sequit̄ ꝙ ibi sit ratio fundamēti ꝛ equalitatis ꝓ prie dicte: qꝛ sic ibi est pfecta magnitudo: qꝛ nō ē ibi alia ꝛ alia magnitudo: que tm̄ requirit̄ ad equali tate vt cōdiuidit̄ idētitati. Ad secūdū nego añs: ꝛ ad ꝑbationē dico ad pmā dupliciter. Primo p in teremptionē maioris: qꝛ nō est silr̄ de relationibus originis que nō fundant̄ sup vno: ꝛ de relationibus que fundant̄ sup vno. Ratio dissilis ē: qꝛ relatiões originis sunt alterius ꝛ alterius rõnis in extremis: ꝛ ideo nō supponūt aliquā distinctionē priorē: relati ones aūt que fundant̄ sup vno sunt eiusdē rõnis in extremis: ꝛ ideo requirūt aliquā distinctionē priorē vt determinet̄ ad certum numeꝝ. Et potest ratio reduci contra eos sic: non magis repugnat vnitas fundata relationibus fundatis in vno ꝙ̄ relationi bus nō fundatis sup vno. Sed relatiões originis sic fundant̄ sup eēntiā diuinā ꝙ nō psupponūt aliquā distinctionē priorē fm̄ eos: igit̄ relatiões predicte videlicet: idētitas ꝛ silitudo ꝛ equalitas sic fundāt̄ sup diuinā essentiā: ꝙ etiā nō psupponūt aliquā dis tinctionē priorē: qd̄ ē cōtra eos. Sed qꝛ forte nō est possibile: ꝙ due relatiões opposite siue sint eiusdē rõnis in extremis siue nō: fundent̄ in eodē fūdamē to ꝑ se ꝛ pmo: ideo nego minorē: ꝛ ad ꝑbationē di co ꝙ relatiões originis in diuinis nō fundāt̄ reali ter in eēntia cū sint realiter ipsa ꝑ exclusione ois dis tinctiōis ex natura rei: vt i sequētibus apparebit. Et ad secūdā ꝑbationem dico ꝙ i creaturis nulla vna res fundat relationem mouentis ꝛ moti: qꝛ oē qd̄ mouet̄ ab alio mouet̄ fm̄ phm̄ vnde volūtas non fm̄ illud qd̄ mouet mouet̄ sed fm̄ aliud ↄc. Cōtra solutionē istā instat̄ dupliciter. Primo qꝛ si ꝑpter trāsitū originū i essentia nō eēt fundamētū: ꝛ tñ ve re sunt origines distincte realiter ita dicet̄ in ꝑpo sito ꝙ idētitas ꝛ silitudo ꝛ equalitas trāseūt i eēn tiā qꝛ nō distinguunt̄ ab ea realiter: ꝛ tñ cū vera vnitate numerali ipius stabūt ꝙ erūt reales realit̄ distincte: ꝛ sic aliud querit̄. Secūdo de volūtate qꝛ illud aliud ꝛ aliud: aut ē alia ꝛ alia res totalit̄: ꝛ tūc erūt i nobis due volūtates: vel salt̄ ē vna cōpo sita ex duobus realibus nullo mō eiusdē nisi cōposi tiue: aut illud aliud ꝛ aliud in volūtate ē diuersa rō formalis cum vnitate realit̄: ꝛ hoc etiam nego ego.

Ad pmā ↄcedo ꝙ si tales relatiões eēnt possibi les i diuinis: nō fundaret̄ realiter i eēntia: sꝫ eēnt ipsa. sed ista nō est causa: qꝛ nō sunt possibiles in di uinis. sed tota causa ē: qꝛ equalitas sic sumpta nō est possibilis vbi nō ē alia ꝛ alia q̄ntitas: sicut nec relatiões originis sunt possibiles vbi nō ē originās ꝛ originatū. ꝛ qꝛ in diuinis cū vnitate essent: e stat distinctio originātis originati ꝛ nō alia ꝛ alia quā titas poterūt esse in diuinis relatiões originis di stincte realit̄ ꝛ nō similitudo nec equalitas proprie dicta. Ad fm̄ ↄcedo ꝙ in nobis sunt due volūta tes agens .f. ꝛ possibilis vt alibi fuit declaratum.

Ad secūdā ꝑbationē añtis nego. añs vñ dico ꝙ si eadē quantitas numero eēt in duobus realiter dis tinctis: talia nō essent eq̄lia sꝫ eadē. Et ad ꝑbatio nē dico ꝙ si rediret idē panis trāsiat' nō eēt eq̄lis pani affecto illis accidētibus sꝫ idē in quātitate. lꝫ di uersus in substātia. Ad tertiā posset dici sicut ad pmam. per interemptionem maioris. Secūdo ꝛ melius: vt credo per interemptionē minoris: nec ꝑbatio valet qꝛ totū. realiter distinguit̄ a quoli bet sui ꝑte rõne alterius. Ad quartā ↄcedo. ꝙ i en tibus pōt reperiri pfecta eq̄litas imo si i entibus re perit̄ eq̄litas ꝓprie dicta necessario e pfecta: qꝛ cō sistit in eē pūctuali: ꝛ nō suscipit magis ꝛ minus. Ex quādo dicit̄ vlterius ꝙ equalitas perfecta: ꝛ idēti tas perfecta nō possunt eē nisi cū distinctione ex tremorum realit̄: stet vnitas substantie numeralis: quicquid sit de identitate de qua aliter est dicendū ꝙ̄ de equalite: dico: ꝙ ratio quantū ad equalitatē ē ad oppositū: qꝛ cū vnitate quātitatis numeralis nunq̄ stat equalitas ꝓprie dicta. Cōtra secūdā cōclusionē nō arguo: qꝛ cōtra eā in speciali nō sūt nisi illa que adducta sunt cōtra pmā. Sed cōtra ꝑpō nes quas pmisi p deductiōe ipius sunt diuersi do ctores: ꝛ pmo cōtra pmā ꝛ secundā simul e quidā doc. Aureolus ꝑ di. 31. q. 1. ar. 3. ↄclone 3.

Qui ponit ꝙ idētitas equalitas ꝛ silitudo in di uinis ꝑsonis nullā habitudinē ponūt nec reale nec rõnis: sed vnitatē absolutā ꝛ indistinctā: siue indis tinctionē quātitatis ꝛ magnitudinis virtualis et qualitatis eēntialis: ad cuius declarationē pmittit ꝙ vnitas pōt accipi tripliciter. Uno mō p indistin ctiōe alicuius rei in se sicut sor dicit̄ res vna. Secun do p indistinctiōe alicuius rei i pluribus sicut vnꝰ hō specifice ē in pluribus nūeraliter distinct̄. Ter tio p indistinctione relatiua fm̄ quā aliq̄s appbēn dēs duo alba statuit inter illa quādā appbēsionē idistinctā. p ꝛ secūdo mō nō iportat relationē: sed tertio mō vnitas sumit̄ relatiue ex cūgit̄ silitudo sit vnitas i qualitate ꝛ equalitas vnitas quātitatis: necesse ē ꝙ accipiant̄ vel p vnitate absoluta quāti tatis ꝛ qualitatis vel p vnitate relatiua absoluta quidā vt si in duabus supficiebus eēt eadē albedo. supficies ille haberent vnā albedinē vnitate ab soluta. nec esset aliud vnā superficiē esse similē al teri. nisi eas habere vnā albedinē indistictā. Quēq̄ vero similitudo est vnitas relatiua. vt inter duo al ba est vnitas albedinis. nō ꝙ sit aliqua secunda al bedo inter illas: sed qꝛ inter eas est relatiua vni tas ꝛ indistinctio que dicitur conformitas. in diui nis: itaq̄ nō est similitudo relatiua que dicit̄ cōfor mitas. aut eq̄litas relatiua q̄ dicat̄ cōmēsuratio: sꝫ hoc iportat psonas esse similes: qꝛ habēt vnā indi uisibilem naturā: ꝛ ipsas esse equales significat ꝙ habent vnā magnitudinē indiuisā. nō ꝙ magnitu do put est vna cōmēsuret̄ sibi ipsi: put est in altera qꝛ idē nō cōmensurat̄ sibi ipsi nec fm̄ rē. nec fm̄ rōnē: nullus em̄ dicit̄ sibi silis aut eq̄lis. Et pōt ex dictis formari talis rō vel personas eē equales significat eas habere vnā magnitudinē indiuisā: vel significat ꝙ magnitudo put ē vna psona cōmē surat̄ sibi ipi put ē in alia: secūdū vari nō pōt quia vnū nō cōmēsurat̄ sibi ipi: nec fm̄ rē nec fm̄ rationē. relinquit̄ ergo pmū: sic intantum: qꝛ psonas diuinas habere vnā magnitudinē indiuisā nō ē aliqua vni tas relatiua: sed absoluta: vt patet ex dict̄. Pre terea. cōtra easdē cōclusiōes potest argui ex dictis magistri sic: ois relatio est aliq̄d positiuū: eq̄litas ꝛ similitudo in psonas diuinas nō ē aliq̄d positiuū: ꝙ nō sūt relatiōes: maiorē nota: minorē post mgr̄ di. 31. c. 2. d. ꝙ nō indocte quibusdā videt̄ noīe equali tatis vel similitudinis nō aliq̄d poni sed remoueri: ergo ↄc. Preterea: psone diuine nō sūt equales fm̄ relationē sed fm̄ substātiā: igit̄ ea equalitas nō est relatiua sed absoluta: ↄsequētia videt̄ nota: añs magr̄ deducit di. 31. ꝑ b. e. aug. qm̄ dicit. 5. de tri ni. c. 7. Querimus fm̄ qd̄ sit equalis patri filius non fm̄ hoc ꝙ ad patrē dicit̄ filius ē equalis pr̄i: ꝛ restat

ꝙ sm illud qđ ad se dr sit equalis: ⁊ infert: ergo vt sba. sit eq̄lis. Et cōfirmat p magr̄ q̄ post verba Aug. ɔcludit sic equalitas pr̄is ⁊ filij ñ ē relatio vel notio: sed vere vnitas. Scotus ⁊ sui sequaces.

Scotus.

Cōtra tertiā ɔclusionē ē cōis opinio multorū que ponit ꝙ equalitas diuinarū psonarū ē relatio distīcta ab idētitate ⁊ silitudine qđ a quibusdā sic pbat. Landulphus in .i. di. 19. q. 2. arti. 2. ɔclusione. 1.

Fundamenta nō eadē ex nā re: fundātia relationes ad eq̄litates rōnez fundamēti necessario fundāt relatiōes distinctas: sʒ infinitas ⁊ eētia: ⁊ similr̄ infinitas ⁊ sapientia sunt nō idē ex nā rei: ⁊ fundāt relationes adeq̄ntes suā rōnem totalem ḡ fundāt relationes distinctas ⁊ per ɔñs equalitas q̄ fundat in infinitate: idētitas in eētia: ⁊ similitudo in sapientia erunt relationes distincte: maior pʒ: qz ex quo ponit relatio adequare fundamētū: si fundamentū nō sit illud: relatio nō erit eadē. si. n. eēt eadē in alterī relationi excederet suū fundamētū: qz fundaret in altero fundamēto distincto a suo: minor quātū ad primā ptez supponit: quātū ad scdaz. s. ꝙ iste relatiōes adequent totā rōnē fundamēti: pʒ qz pr̄ est filio equalis sm totā infinitatē adequate: ⁊ silr̄ idē sm eētiaz: ⁊ silis sm sapiētiā adequatissime.

Ad rōnes aureoli.

Rñsio ad aureolū.

Ad p̄maz istoꝝ: lʒ in isto pcessu verbali sint aliq̄ dubia: veniō tñ ad punctū rōnis: ⁊ dico ꝙ personas esse equales equalitate relatiua vt nunc loquimur ñ sigt eas habere vnā magnitudinē indiuisaz: nec sigt ꝙ magnitudo prout ē in vna comensuret: ⁊c. qz tūc inter personas diuinas eēt equalitas relatiua ppͥe dicta: qđ nō ē verū: sʒ significat eas ī magnitudīe ⁊ oī perfectiōe eē eādē idētitate relatiua nō absoluta: rō huius est: qz ibi talis equalitas nō ē nisi idētitas.

Ad scdm dico ꝙ mgr̄ intendit ꝙ silitudo ⁊ equalitas nō ponunt habitudinē siue relationē aliquā in diuinis distinctā ab idētitate: qz ī diuinis ad intra nō ē silitudo nec eq̄litas ppͥe dcā: vult etiā ꝙ remaneāt sm equalitatē oppositā equalitati ppͥe dicte: qz talī equalitas nō ē in diuinis: sʒ nō intēdit ꝙ simplr̄ importet ꝑuationē ⁊ ñ aliqđ positiuū cū ipse dicat ī principio illius di. ꝙ pr̄ est equalis ⁊ simil' filio relatiue vt dictum ē. Ad tertiū cōcedo: ꝙ filius nō ē equalis pr̄i sm relationē fundamētale sed sm substātiaz qz equalitas inter personas nō attendit inter notionalia sed inter eētialia: ⁊ sicut loquit Aug. ⁊ etiaz mgr̄: sed ex hoc nō sequit ꝙ inter psonas nō sit equalitas relatiua: imo totū oppositū qz equalitate sm fundamentalē ɔsequit nālr̄ equalitas relatiua. Per hoc pʒ qđ dicendū ad cōfirmationē: qz mgr̄ nō intendit ꝙ in diuinis ad intra nō sit equalitas relatiua: cū dixerit oppositū in pncipio. d. sed intendit ꝙ equalitas fundamētalis nō sit relatio: sʒ absolutū: ⁊ hoc ē veꝝ.

Ad rōnes landulphi.

Rñsio ad landulphū.

Ad rōnem pͣ tertiā ppositionem nego minorē: qz vt pʒ ex. a. d. inter infinitatē ⁊ eētiā nulla est distinctio. nec rnālis: nec formalis: nec aliqua ex nā rei ⁊ idō rō est ad oppositū: qz fundamēta penitus indistincta ex nā rei fundantia relatiōes adeq̄tas ⁊c. fūdāt idētitates relatiōes sicē ī pposito ḡ ⁊c. Cōtra tertiā ɔclusionē ⁊ ppositiōes q̄s p̄misi p deductione eiꝰ pōt multiplr̄ argui. Et p̄mo ɔ̄ duas ppositiōes primas ē quedā opinio: q̄ ponit ꝙ idētitas numeral' q̄ idem ad se ipm dicit relatiue ē relatio realis nō rōnis: Ubi aduertēdū sm imaginationē istoꝝ ꝙ aliqd dr̄ ad se duplr̄: vno mō negatiue: qz nō ad aliud. ⁊ sic eē ad se ē eē formalr̄ absolutū. Alio mō positiue: ⁊ sic eē ad se ipm ē eē formalr̄ relatiuū. ⁊ talis relatō qua aliqđ dr̄ positiue ad se ipm relatiue est relatio realis vt dñt: ex hīs cōpletiue ⁊ actualr̄ ex aiaz: siue q̄s itelliga siue nō: qđ pōt pbari ex dict̄ eoꝝ multiplr̄. Pͥo sic: idētitas eiusdē ad seipz manet ī re: circūscripto ope intellectꝰ: igit̄ ē relatio realis nō rōis: ɔñā ē bona: añs patet: qz siue quis intelligat siue nō: quelibet res ē eadem sibi: patet. Si vnum cōtrarioꝝ est aliqđ reale ⁊ alterū ē formalr̄ aliquid reale. sʒ idētitas ⁊ diuersitas opponunt̄ ɔ̄rie nō. n. opponunt̄ ɔ̄dictorie nec pͥuatiue cū vtruq̄ sit aliqđ positiuū nec relatiue: qz idētitas ñ refert̄ ad diuersitatē nec ecouerso igit̄ cū diuersitas sit relatio realis cōpletiue ⁊ actualiter ex̄ aiam sequit̄ ꝙ idētitas sit relatio realis cōpletiue ⁊ actualr̄ ex̄ aiam. Preterea: quādocūq̄ aliqua diuisio ex opposito diuidūt aliqđ cōe reale si vnum diuidentium ē reale: ⁊ alterum. sed idem ⁊ diuersuz diuidūt totū ens reale ⁊ diuersitas ē relatio realis: ḡ ⁊ idētitas. Preterea: si idētitas eiusdez ad seipsuz eēt relatio rōnis sequeret̄ ꝙ nihil eēt sibi idez per se: ɔñs ē īpossibile: qz nihil dr̄ magis per se q̄ idem de seipso: ɔñā probat̄: qz tūc in ɔceptu idētitat̄ eiusdē ad seipsuz siue in eo qđ ē eē idem sibi ipsi includeret̄ ens rōnis sed constat ꝙ ens reale ⁊ ens rōnis nō faciunt vnuz per se: sed per accidēs. Preterea: si idētitas eiusdē ad seipsuz sit relatio rōis erit pcessus in infinitum in idētitatibꝰ posito vno solo ente: ɔñs ē falsum: igit̄ ⁊ añs: ɔñā probat̄: qz si ens reale ē sibi ipsi idem per relationē rōnis pari rōne ⁊ illa relatio erit sibi ipsi idē per relationē rōn ⁊ p aliā relationē idētitat̄ sm rōnez sic ⁊ in infinitū ⁊ ⁊c.

Opinio scoti ⁊ suorum.

Scotus.

Cōtra tertiā ppositiōnē sil' ⁊ q̄rtā ē q̄dā alia opinio q̄ ponit: ꝙ idētitas relatiua vnīꝰ rei ad aliā rez ī creatur ē relatio realis ⁊ ñ rōis qđ pbat̄ multiplicit̄. Primo sic: ois relatio q̄ manet ī re circūscripto ope intellectꝰ ē relatio realis: relatio idētitat̄ vnius rei ad aliā rez in creatur est huiusmodi: igit̄: probat̄ minor qz siue intellectꝰ intelligat: siue nō: magis sunt idem petrꝰ ⁊ iohānes. q̄ pe. ⁊ asinus: igit̄ ipsoꝝ idētitas ē in re circūscripto ope intellectꝰ. Preterea: cuiꝰ oppositū ē realit̄ ⁊ actualit̄ extra aiam ipsum ē realit̄ ⁊ actualit̄ extra aiam: sed diuersitas ⁊ idētitas vnius rei ad aliam rē sunt relationes opposite ⁊ cōstat ꝙ diuersitas ē realiter ⁊ actualit̄ extra aiam: qz circūscripto oī opere intellectꝰ duo cōtraria puta albedo ⁊ nigredo magis differunt inter se q̄ duo nō cōtraria. Preterea: ois effectꝰ nālis ⁊c. cuius oēs cause sunt realit̄ ⁊ actualit̄ extra aiam ē realit̄ ⁊ actualit̄ extra aiam: sed idētitas predicta est effectus nālis: cuius ⁊c. igit̄: maior patet: minor probat̄: qz per se cause idētitatis relatiue vnius rei ad aliam rez nō sunt nisi extrema ⁊ medium siue finitum. sed hic homo ⁊ ille qui sunt extrema talis idētitas certum est ꝙ sunt realit̄ extra aiaz mediū siue fundamētū ē realit̄ extra aiaz: qz idētitas specifica duoꝝ īdiuiduoꝝ sub eadem specie fundant̄ super vnitatē speciei que est vnitas realis nō rōnis vt supponit̄ ab istis: ergo ⁊c.

Preterea: ois relatio in qua oia illa reperiunt̄ q̄ requirunt̄ ad relationem realem ē vere realis: sʒ idētitas predicta ē huiusmodi: igit̄: probat̄ minor: qz ad talem relationem requiritur ꝙ extrema sint realia ⁊ ꝙ sint realiter distincta: ⁊ ꝙ relatio cōsurgat inter ea ex natura rei. h aūt oia reperiunt̄ ī proposito: qz cōstat ꝙ duo homines sunt extrema realia ⁊ realit̄ distincta: ⁊ inter ipsos cōsurgit relatio idētitatis ex natura rei qz siue intellectus intelligat siue nō. certum est ꝙ duo homines sunt eiusdem speciei ergo.

Contra quintam propositionem ⁊ principalē cōclusionem simul est quedam opinio cōis multis. que ponit ꝙ idemptitas ⁊ similitudo et equalitas trium

personarum in diuinis nō sint relationes reales: ꝫ rōnes tn̄ q̄s probat̄ ab aliq̄bus.

[Aureol⁹.] Aureolus in .1. di. 31. q. 1. ar. 3. propositione .1.

Primo sic: ipossibile est relationes reales ꝛ oppositas esse in eodē subiecto primo: alioquin ꝯtradictoria includant in quolibet oppositio: sequit̄ ꝙ cōtradictoria erunt in eodem subiecto pmo: sed equalitas ꝛ similitudo habent pro primo subiecto quātitatem dimensiuā vel virtualem ꝛ qualitate substātialē vel accidentalem: n. equalitas passio ꝛ proprietas quātitatis: similitudo vero qualitatis: in diuinis aūt ē vna quantitas ꝛ vna qualitas in tribus personis ꝙ impossibile ē: ꝙ sint in pr̄e ꝛ filio due eq̄litates opposite reales: quātūcūq̄ distinguant̄: q2 i diuina eēntia que est pmum subiectū eēnt opposita simul.

Preterea: ipossibile est ꝙ aliquid in diuinis habeat rōnem generis sine spēi: p̄ Aug. 7. de tri. c. 9. sed si equalitas sit relatio realis: vel silitudo in diuinis: vtr̄ ꝛ species erūt ibi plures equalitates solo numero differentes: a quib⁹ pōt abstrahi eq̄litas in cōi q̄ p̄dicabit̄ de pluribus differentib⁹ solo numero: rāq̄ species vera: ꝛ idē erit de similitudine: ergo illud pōni nō pōt. Preterea: nō est magis intimus similitudo creatis qualitatibus aut eq̄litas quantitatibus: ꝙ sint silitudo ꝛ eq̄litas diuinis personis: sed i creatur nō sunt res i actu existentes i q̄litatib⁹ vel quātitatib⁹ ꝙ nun⁹ erūt res i diuinis. Preterea: si similitudo ꝛ equalitas sunt reales relationes erūt .16. reales in diuinis psonis: q̄ttuor quidē origines ꝛ 6. similitudines ꝛ 6. eq̄litates: q2 quelibet psona ē equalis duabus: ꝛ sic habet duas eq̄litates ꝛ similit̄ silitudines. sed hoc videt̄ absonū: ꝛ sups mitot realitates multiplicare in deo ꝙ irrōnale ē illud poni. Preterea: si eēnt relatiōes reales fundarent i diuina eēntia: put ē equalitas ꝛ magnitudo: ꝛ per ꝯñs haberent se ad oīa tāq̄ ad fundamētū: relatio vero actuat suū fundamētū suo mō ꝛ fundamētū suā relationē recipit ꝛ ē potens ad ipsā: sed cōstat ꝙ hec oīa ipossibilia sunt in diuinis: ꝛ repugnantia sūme perfectioni: igit̄ ꝛ sicut argutum ē de silitudine: potest argui de identitate.

[Tomas de argē.] Tomas de argētina i 1. di. 31. q. 1. ar. 2.

Preterea ad idē quidā doc. nr̄ arguit. Primo sic: illa relatio nō ē realis: cuius eē dependet cōpletiue ab intellectu: sed equalitas in diuinis ē huiusmodi: q2 pr̄ nō pōt cōcipi equalis filio: ꝙ nisi eadē magnitudo diuina bis accipiat̄ per intellectū puta semel in pr̄e ꝛ semel in filio. Preterea: inter eadē extrema sup eodē fundamento nō pñt fundari plures oppositiones realiū relationū: sed inter patrē ꝛ filiū sup eodē fundamēto fundat̄ pr̄nitas ex pte pr̄is: ꝛ filiatio ex pte filii: ꝙ nulla alia relatio inter prēz ꝛ filiū in diuinis poterit esse realis. Preterea: hec ē dr̄ia int̄ relationes mō potētie ꝛ mō vnius siue mō numeri: q2 relationibus mō potētie fundamēta nō referunt̄ nec relationib⁹ quas fundāt vt denominant̄ formaliter: sed solū ipsa supposita: potētia n. generatiua sor. nō est pater sed ipse sor. ē pater. Sed relationib⁹ mō vnius ac mō numeri ēt ipsa fundamēta ppꝛie referūtur: ꝛ huiusmodi relationib⁹ formalit̄ denomināt̄: nō enim duo alba solū sunt similia: sꝫ ēt due albedines sunt siles: nec solū lapides sunt eq̄les: sed eorū quātitates sunt eq̄les. cum ergo in diuinis nō sint plures magnitudines que relatione equalitatis ad inuicem referant̄: sequit̄ ꝙ relatio equalitatis fundata super vna ꝛ eadem virtutis magnitudine non possit eē realis: q2 si eēt realis etiā ipsa fundamenta ad inuicem realr̄ refererent̄: qḋ est impossibile: cū vnū tm̄ sit fundamentū: ꝛ eiusdē ad seipsū nō possit eē realis relatio. igit̄ ꝛc.

Rn̄o ad rōnes factas ꝯ p̄ma ꝛ secundam ꝯclusiōez. [Rn̄o ad rōnes.]

Pro solutione istarū rōnū aduertendū: ꝙ identitas eiusdē ad seipsā ē duplex. q̄dā fundamētalis ꝛ absoluta: q̄dā formal̄ ꝛ relatiua. Prima ē eēntialis vnitas eēntialis ꝯm quā quelibet res est eadē sibi ipsi eēntialiter: q2 indiuisa a se ꝛ diuisa ab oī alia re: ꝛ idētitas sic sumpta nō ē relatio realis: nec rōnis: nec vnius vt termini ꝛ alterius vt fundamēti: sed dicit̄ eēntialiter enti ꝛ vno vt patet. Scḋa vero ē formaliter relatio rei vel rōnis: q2 est habitudo inter terminos sꝫ rem vel ꝯm rōnem. His premissis dico ad primā ꝙ idētitas fundamētalis ꝛ absoluta manet in re circūscripto opere intellect⁹: sed talis nō ē relatio idētitatis eiusdem ad seipsum formalis ꝛ relatiua: ꝛ nō manet in re circūscripto opere itellectus: q2 ad talē intellect⁹ vtit̄ vno vt duobus. 5. meta. Ad scḋm dico ꝙ diuersitas realis nō opponit̄ idētitati eiusdē rei ad seipsam: q2 sta simul stāt: res sit eadem sibi ꝛ diuersa realr̄ ab oī alia: vñ cōcesso ꝙ diuersitas realis sit relatio realis: ex hoc nō sequit̄ ꝙ idētitas eiusdem ad seipsū sit relatio realis: q2 nō opponit̄ sibi: ꝛ per hoc patet ad tertiū. Ad quartū rō est cōtra eos: q2 si idētitas ꝛc. sit relatio real̄ adhuc nihil eēt sibi ipsa idē per se p declarationē suā: q2 etiā pe absoluto ꝛ relatiuo nō sit aliud p se vnū in creatur. Concedo ꝙ nullū ens creatū est sic sibi ipsi idē per se idētitate formali ꝛ relatiua. Sed quodlibet ens ē idem p se idētitate formali ꝛ absoluta. Ad quintū ē dico: ꝙ rō ē ad oppositū: q2 si rō aliq̄d ꝯcludit melius ꝯcludit: ꝙ si ens reale ē sibi ipsi idem p relationē realem: ꝙ pari rōne illa relatio eēt sibi ipsi per aliam relationē idētitatis realē: ꝛ sic i infinitū. Pōt tn̄ dici ꝙ processus in infinitū nō ē possibilis in entibus rōnis. Pōt ēt dici ꝙ nō sequit̄ talis processus: q2 relatio idētitatis nō ē eadem sibi alia relatione: sꝫ se ipa cū ipsa sit eēntialiter relatio. Nec valet si dicat̄ ꝙ pari rōne standum erat in primo. quia non sunt eiusdem rōnis: manent ergo propositiones solutis rōnibus.

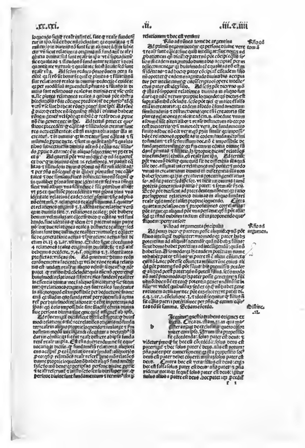
Rn̄o ad tertiā ꝛ quartam propositione. [Rn̄o ad 3 ꝛ 4 ppositi.]

Ad primam nego minorē. Et ad probationē dico ꝙ pe ꝛ Jo. nō sunt magis idem realiter ꝙ petrus ꝛ vnus asinus: q2 nō cōueniunt in aliqua vna realitate: nec ꝙ si dicat̄ ꝙ tūc a petro ꝛ Jo. nō magis posset abstrahi vnus ꝯceptus ꝙ petro ꝛ asino: q2 in petro ꝛ marco est similitudo eēntialis que nō ē in petro ꝛ asino: rōne cuius intellectus accipit inter eos similitudinem ꝛ format vnam intentionē: vt patet per comentatorem primo de aīa comento. 8. Ad scḋm nego minorem: ꝛ ad probationē dico ꝙ diuersitas numeralis que sola est diuersitas realis nō opponit̄ identitati specifice: imo stat simul cum ea: ꝛ ideo non oportet ꝙ talis idētitas sit realis. Ad tertiū similit̄ dicit̄: ꝙ minor est falsa: q2 sꝫ extrema talis idētitatis sint realr̄ extra animam: medium tamen siue fundamentū nō est realr̄ extra animā: quia vnitas specifica nō est realis: sed rōnis: vt dictum est pluries. Ad vltimū etiā patet ꝙ minor nō est vera: q2 ꝙuis duo homines: vtpote petrus ꝛ pau. sint extrema realia realiter distincta: relatio tamen identitatis nō cōsurgit inter eos ex natura rei: sꝫ ex operatione intellectus cōparantis vnū ad aliud in specie cuius vnitas nō est realis sꝫ rōnis: patet igit̄ rōnes non concludere.

Ad rōnes aureoli cōtra quintam propositionem ꝛ principalem conclusionē. [Rn̄o ad aureoli.]

Restat ergo rn̄dere ad ea que adducebant̄ cōtra quintam propositionē ꝛ principalez conclusionem.

Ad primum cōcedo: ꝙ ipossibile est relationes reales oppositas eēm eodem subiecto primo proprie

loquendo sic ꝙ realr in sint ei. sine ꝙ realr fundetur in ipo. sed ex hoc nil ꝯcluditur: qꝛ equalitas ⁊ similitudo in diuinis nō sunt sic in aliquot ācꝫ in subiecto· vñ sicut relationes originis nō fundant̄ realr in ēntia diuina: sed sunt realr in ipa· vt ē supradictū sic equalitas ⁊ silitudo nō fundantur realiter i deo i quantitate virtuali ⁊ qualitate substāciali: sed sunt realr ista. Ad scōm reduco priorē rōnem ꝯtra facientē qꝛ si rō sit bona· sequit̄ ꝙ p̄nitas ⁊ filiatio nō sūt relationes reales in diuinis· deductio ē euidēs: qꝛ per modū suū arguendi: si p̄nitas ⁊ filiatio in diuinis sunt relationes reales in diuinis erit vl'e· erūt n. sic plures relationes reales a quibus pōt abstrahi relatio· rō diu cōi: que predicabit̄ de pluribꝰ tāꝗ verū vl'e siue habeat rōnē generis siue spēi. Ad rōnē ꝫ dico: ꝙ ex hoc nō sequit̄· ꝙ aliqd i diuinis habeat rōnem generis vel spēi· qꝛ nihil ē ꝙ realr deus, ꝓprie nō ē in genere nec in spē. Ad tertiū patet ex questione precedēti· ꝙ eq̄litas ⁊ silitudo in creaturis sunt res actu existentes: est tñ magna dr̄ia inter illa in creaturis. ⁊ in diuinis· qꝛ in creaturis sunt eq̄litas ⁊ similitudo ꝓprie dicte. ⁊ sunt in quātitatibꝰ ⁊ qualitatibus subiectiue: in diuinis aūt nō ē eq̄lis nec silitudo ꝓprie d. eta: nec ē in aliquo subiectiue: vt pꝫ ex dictis· Ad quartū pōt vno mō dici: ꝙ nō sequeret̄ ex hoc ꝙ in diuinis ēent .16. relationes. vt patuit eq̄litas ⁊ silitudo in diuinis ꝑsonis nō sūt nisi idētitas: ⁊ per ꝯñs nō sequit̄ ꝙ in q̄libet ꝑsona sint due eq̄litates ⁊ due similitudines distincte: imo nō sequit̄ ꝙ in qualibet ꝑsona sint due idētitates· sed vna tm̄ qꝛ sicut vnū album vna silitudine ē sile pluribus albis: vt pꝫ ex questiōe precedēti ita vna ꝑsona diuina vna idētitate relatiua ē eadē ceteris ꝑsonis· ⁊ sic ad plus nō ēent nisi .7. relationes reales i diuinis. s. quattuor relationes originis ⁊ .3. idētitatiue relatiue· verū qꝛ in diuinis sint .7. relationes reales: pōt habere bonum vel malū intellectū: dico ꝙ eq̄litas vel similitudo. siue idētitas ꝙ idem ē: ⁊ paternitas in patre nō sunt due relationes reales distincte realiter· sed solum sunt due distincte realiter: virtualr ⁊ eq̄liter: sic de generatione actiua ⁊ spiratione actiua sunt dictum di. 13 q. 1. ar. vltimo. Et ideo sicut cōcedimus 4 relationes reales originis in diuinis: sic ⁊ nō aliter debemus ꝯcedere. 7. 4. s. originis ⁊. 3. identitates predictas: videas ibi. Ad quintum: primo reducō rōnem ꝯtra facientē qꝛ vel de rōne realis relationis est fundari realr in aliquo vel nō· si dicat̄ ꝙ nō: patet ꝙ ratio nihil cōcludit: quia tūc nō oportet ꝙ huiusmodi relationes si sint reales fundent̄ realiter in essentia diuina· nec i aliquo si dicatur· ꝙ sic sequitur: ꝙ relationes originis cū sint reales fundentur in aliquo quod est impossibile per deductionē suam: etiā qꝛ illud in quo fundarent̄ per rōnem suā actiuaret̄ per huiusmodi relationes: ⁊ ēent in potentia ad ipas: qꝺ ē oīo impossibile siue illud sit ēentia diuina siue persona diuina siue quicquid assignet̄ ab ipso.

Ad rōnem igit̄ dici ꝑ sicut dictū est supra: ꝙ huiusmodi relationes ⁊ sic nec relatiōes originis nō fundantur realr in aliquo ꝓprie loquendo· tam large ⁊ fm nostrum modū intelligendi cōceditur a doctoribꝰ sūdari in ēntia· qꝛ si ēent realr distincte ab ipsa fundarent̄ realr in ipsa. Est tñ aduertendum ne sit equiuocatio in dictis. ꝙ fundamētū relationis aliquotiens accipit̄ ꝓ eo i q relatio realr fundat̄: aliquotiēs ꝓ eo· qꝺ ꝑ relatiōes realr refert̄ primo mō relatiōes diuine ꝓprie loquēdo nō habēt aliqꝺ fundamētū: sꝫ scōo mō bene· qꝛ per ipsas persone diuine ꝓprie ⁊ realr referunt̄ ⁊ in isto scōo sensu dixi superius: ꝙ persone diuine sunt fundamentum ⁊ terminꝰ istarū relationum ⁊ hoc est verum

Rñō ad rōnes tome de argentina — Rñō ad tom ā

Ad primū nego minorē: qꝛ persone diuine vere ⁊ realr sunt eq̄les: siue quis intelligat: siue non: ⁊ ad ꝓbationem qñ dicit̄: ꝙ pater nō pōt cōcipi eq̄lis filio nisi eadem magnitudo diuina bis accipiat̄ per intellectum: nego· qꝛ huiusmodi ēē equalitas nō est nisi idētitas· ⁊ ad hoc ꝙ pater cōcipiat̄ eē idem filio nō oportet ꝙ eadem magnitudo diuina bis accipiatur per intellectum· ꝙ circūscriptooi opere intellectus pater est idē filio. Ad scōꝫ pōt dici vno mō ꝙ ista rō supponit relationes diuinas in aliquo fundari: qꝺ nō ē verum ꝓprie loquendo: qꝺ dictū est supra: iō nihil cōcludit. scōo pōt dici ꝙ maior ē falsa etiā in creaturis: qꝛ eadem albedo ē fundamentum similitudinis ⁊ distinctionis· que tñ i creaturis sūt plures relationes reales: eadem. n. albedine vnum album ē sile alteri albo ⁊ realr distinctum ab eo: potest dici tertio· ꝙ si maior eēt vera. de fundamento finito adhuc nō eēt vera: qꝺ pꝫ in simil̄r qꝛ impossibile ē relationes opposita s in eodem fundamēto finito fundari· ⁊ tñ scōm istum doc. nō ē impossibile de fundamento infinito· qꝛ fm eum in ēntia diuine fundant̄ p̄nitas ⁊ filiatio. lꝫ ꝓprie dicant̄ relatiōes diuine fundari i ēntia. cū realr sint ipa. Ad tertiū: pōt vno mō dici ꝙ quicquid sit de differētia illa quā iste doc. assignat inter relationes mō posite: ⁊ modo diuinas in creaturis in diuinis tñ differentia illa non habet locum: qꝛ lꝫ in creaturis potentia generatiua sor. nō sit pater: sed ipe sor. vt dicit: in diuinis tamē potētia generatiua patris ē pater: ⁊ formalr ꝑ eū. Scōo pōt dici sicut ad precedentem rōnem: qꝛ ratio presupponit relationes diuinas in aliquo fundari realr qꝺ tamē ē falsū ꝓprie loquendo. Circa quartam ꝯclusionem ⁊ propositiones correlarias: pōt argui: qꝛ aliquid pōt vna persona: qꝺ ñ pōt alia: sed qꝛ istud dubiū tactum est in proponendo questionem: pertranseo:

Rñō ad argumenta ꝑncipalia — Rñō ad argumen.

Ad primū dico· ꝙ patrem posse aliquid: ꝙ nō pōt filius intelligit̄ dupliciter: vno modo qꝛ pater habꝫ potentiam ad aliquid faciendū quā nō habꝫ filius: sicut homo habet potētiam ad intelligendū: quā nō habet leo. Alio modo: qꝛ lꝫ eandem potētiam numero habēt pater ⁊ filius· in patre tñ ē alicui cōiuncta cui nō ē. nec pōt esse cōiuncta in filio: rōne cuius aliqd pōt pater qꝺ nō pōt filius· his premissis ꝓcedo: ꝙ aliquid potest pater: qꝺ nō potest filius. scōo modo nō autē primo modo. qꝛ lꝫ pater possit generare ⁊ filius nō: hoc nō ē ex eo: ꝙ potentia generandi nō sit in filio· vt videt̄ quibusdā· sed ex eo ꝙ nō habet generationem actiuam nec pōt eā elicere: vt patet di. 6. q. 1. ar. 2. cōclusione. 3. ⁊ ideo ñ sequitur ꝙ filius ñ sit eq̄lis patri i potētia nec per ꝯñs. ꝙ eorum eq̄litas nō sit summa. Scōam cōcedo.

Distinc. .21.

Sequitur questio trahens originē ex dictis. Circa di. istam. 21. in qua magister arguit de exclusiuis· quero cōformiter cum ipso. Utrum ista propositio sit cōcedenda: solus pater est deus: ⁊

b

videtur primo ꝙ sic hec est cōcedēda: solus deus est pater igit̄ ⁊ hec solus pater ē deus. añs est notum: ꝯña patet per conuersionem· qꝛ ista propositio solꝰ deus est pater debet cōuerti in istā solus pater est deus. Contra hoc est vera: filius est deus: ergo hec est falsa solus pater est deus· añs patet· ⁊ ꝯña videtur nota: qꝛ sequit̄ solus pater est deus: igitur nullus alius a patre est deus. hoc patet: qꝛ ꝓcedit̄

ab exclusiua ad suam exponentem et sequitur nullus alius a patre est deus: igitur filius non est deus: quod est oppositum antis. In ista questione Primo ponam vnicam distinctionem. Scdo quatuor cōclusiones. Tertio mouebo dubia. Ultimo rñdebo.

Articu. 1 Articulus primus

Quantū ad primum. Aduertendum ē: q ista propositio: solus pater ē deus: ē distinguēda: eo q ly solus pōt teneri exclusiue τ precise. Si teneat exclusiue sensus propositionis ē: q pater ē vere deus τ q nullus alius a patre ē vere deus. sic sensus huius: solus sor. currit si ly. solus teneat exclusiue: q sor. currit. τ nil aliud a sor. currit. Ratio huius ē: q: per tales ppositiones vult denotari q predicatum vere cōpetit subiecto: τ q vere negatur ab omni eo a quo vere negatur subiectum: τ hoc ondit per duas exponētes per vnam affirmatiuam in qua predicatū attribuit subiecto: τ per vnam negatiuam in qua predicatum remouet ab illo: a quo remouet subiectū. Si vero teneat precisiue sensus propositionis ē: q pater per se τ precise sumptus ē vere deus sicut sensus huius: solus sor. currit ē si ly. solus teneat precise: q sor. per se τ precise sumptus nullo alio sibi addito currit siue alius ab eo currit: siue nō. Ratio huius ē: quia per tales propositiones nō denotatur nisi q predicatū vere cōpetit subiecto per se: τ precise sumptus nullo alio sibi addito: τ isto mō cōcedit. q solus pr est tantus quantus ē pater: τ filius τ. s. s: τ econuerso τ hoc de primo

Artic. 2 Articulus secundus.

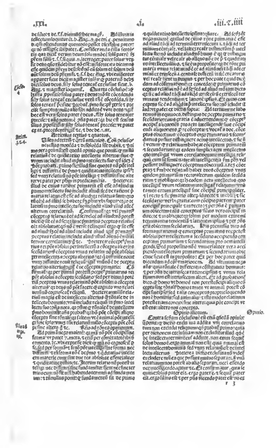
Quantū ad scdm pono quatuor cōclusiones duas preambulas necessarias ad propositum: τ duas de principali quesito. Prima cōclusio est: q vnum relatiuū nō est de principali cōceptu siue quidditatiuo itellectu alterius. probatur. Primo sic: qd nō est de rōne formali: τ intrinseca alicuius non est de principali conceptu siue quidditatiuo intellectu illius: hoc patet: q: τm illa que sunt de rōne formali τ intrinseca alicuius rei sunt de principali cōceptu siue quidditatiuo intellectu ipsius sed vnum relatiuum non ē de ratione formali τ intrinseca alterius cum distinguatur realr ab ipso: ergo τc. Confirmatur: quia qd distinguitur essentialiter ab aliquo nō est de rōne formali τ intrinseca illius: sed vnum relatiuum saltem in creaturis est ab altero essentialiter distincta simul oēs. Confirmatur iterum quia vnum oppositorum nō ē de rōne formali τ intrinseca alterius: sed duo relatiua vere sunt opposita. Scdo ad principale sic τ ē ratio doc nostri sic: quādocūq aliqua sic se habent. q ita vnum ē de principali cōceptu siue quidditatiuo intellectu alterius: si vnum addit alteri fit nugatio: sicut patet dicendo: homo animal vel homo homo: sed nulla ē nugatio cū dicit: pater filii: ergo filius nō ē de principali conceptu seu intellectu quidditatiuo intellectu patris: τ similr pōt argui de ceteris relatiuis. Tertio sic. Si vnum relatiuū eēt de principali conceptu alterius sequeret: q duorū relatiuorū puta patris τ filii essent conceptus sinonimi: pñs ē falsum fm oēs: igit τ añs: pña probatur: quia conceptus qui sunt de eisdem obiectis primo: sunt cōceptus sinonimi: si vnū relatiuorū eēt de principali cōceptu alterius tunc conceptus vtriusq essent de eisdem obiectis primo: q cōceptus vnius eēt primo de vtroq: τ cōceptus alterius eēt pro de vtroq: igit sit relatiuū eēt de principali cōceptu alterius: cōceptus relatiuorū eēnt cōceptus sinonimi.

Cōclo 2 Scda cōclo ē: q dictio exclusiua addita vni relatiuorū excludit alterum. hanc probo primo: sic dictione exclusiua addita alicui subiecto excludit. oē illud qd nō ē de pricipali cōceptu siue qdditatiuo intellectu illius subiecti prout q: ab nullo tali vere dr illud subiectum: sed vnū relatiuum nō ē de principali cōceptu: seu quidditatiuo intellectu alterius: vt patet ex cōclusione precedenti igit τc. Cōfirmatur: q: dictio exclusiua addita alicui subiecto excludit oē illud: a quo subiectum illud vere negatur: vt patet ex articulo pcedenti: sed vnū relatiuū vere negatur ab alio: q: hec est vera: pater nō est filius τ ecōuerso. Scdo sic: solus idem. i. qd non cum alio: vt patet ꝑ elencorū: igit si solus pater ē vel solus pater generat. filius nō est: vel filius nō generat: patet pña: q: filius est alius a patre: tamen creaturis q in diuinis: hec est determinatio phi pbi. vbi sic argumētū: tm̄ pncipium ē: ergo pncipiū nō ē: hec autē pña esset nulla si dictio exclusiua addita vni relatiuorū nō excluderet alterū. Et confirmatur: q: si dē oppositū sequit: q ista ppositio eēt ꝯcedenda. tm̄ creator ē vel tātū creatura est: qd tamē est falsum. pña patet. q: omne qd est: ē creator vel creatura: igitur si nō excludit creatura cum dicit: tm̄ creator est. nec creatura cū dicit. tātū creatura ē: quelibet istarū ppositionum ē vera τ per pñs concedenda: q: simul stāt: q tātū creator sit. q τ tm̄ creatura sit ex quo nō excludit: nec ecōuerso. Ex ista cōclusione: sequitur q oēs propositiones exclusiue que sunt de predicatis: que nō pñt inesse vni correlatiuo sine altero: sunt false τ simplr ipossibiles: s3 ille que sunt de predicatis que possunt inesse vni correlatiuo sine altero possunt vere esse. Unde licz ista sit vera: pater solus generat q: illud predicatū generat. pōt inesse patri sine filio: ista tm̄ ē impossibilis τ falsa solus pater ē: q: sequit solus pater est: igit pater ē τ sequit pater est: ergo filius ē: τ sequit filius est: ergo nō solus pater est: τ per pñs sequit solus pater nō ē: q solus pr nō ē: qd est impossibile τ iplicat manifestam contradictionis.

Ex hoc statim apparet: q iste propositiones. tm̄ pncipium ē vel tm̄ pncipiatū ē: vel iste tm̄ creator ē vel tm̄ creatura ē: τ similes in quibus predicatū non pōt inesse vni correlatiuo sine altero: sunt oio ipossibiles τ false simplr. Tertia cōclusio ē: q ista ppositio: solus pater ē: nō ē cōcedenda proprie loquēdo: si ly solus teneat pure exclusiue. Hec ē. pbo. Primo sic sequit: solus pater ē deus igit filius nō ē deus: pñs e falsum. igit τ añs: pña patet: q: dicta exclusiua addita vni correlatiuorū excludit alterum: vt pz ex cōclusione precedēti. Scdo sic sensus istius propositionis: solus pater ē deus ē si ly solus teneat exclusiue: q pater ē deus τ q nullus alius a patre ē deus: vt patet ex arti. precedenti. Sed cōstat q licz ista sit vera pater ē deus: ista tm̄ ē falsa: nullus alius a patre est deus q: filius τ. s. s. sunt vere deus Confirmatur q: si altera exponentiū propositionis exclusiue est falsa tota ppositio erit falsa: verbi gratia: solus sor. currit. exponit per istas exponentes sor. currit τ nihil aliud a sor. currit quacūq istarum exñte falsa: propositio ē falsa sed altera exponentium istius: solus pater ē deus: ē falsa. q: lz affirmatiua sit vera negatiua tm̄ ē falsa. Tertio sic. propositio exclusiua de subiecto finito eqpollet vli negatiue de infinito verbi gratia. solus sor. curret. eqpollet huic. nihil nō sor. curret: ergo ista. solus pater ē deus eqpollet huic nullus non pater ē deus. sed hec ē falsa. nullus nō pater est deus. cuz filius sit deus. ergo τc.

Cōclo 3

Ad istum intellectum loquitur in ista. ma. di. c. 14 vbi querit istam questionem. τ rñdet dicens ad qd dicimus q pater filius τ. s. s. dicit. τ ē vnus deus. trinitas proprie dicitur solus deus esse sicut solus sapiens solus potens. Et subdit statim. q videtur debere dici a nobis nostris verbis vtentibus nisi vbi sermo auctoritatis occurrit. solus pater ē deus. τ ita

de filio: & de.s.s. dicimus hec magister. Ad istum intellectum loquitur ca. b. Aug. .9. de tri. c. penultimo. v. quando ostendimus quomodo posset dici solus pater: quia non misit ipse ibi pater. Consideranda est illa sententia qua dicit verum deum solum non esse solum patrem sed patrem filium & s.s. si quis .n. interroget: pater solus utrum sit deus quomodo respondebitur non esse: nisi forte ita dicamus esse quidem patrem deum: sed non eum solum esse solum deum sed solum deum patrem fi. & s.s. hec Aug. ubi evidenter apparet sicut dicit magister infra quod pater non debet dici solus deus. si ly solus teneatur exclusive sicut .b. Aug. & magister loquuntur. Quarta conclusio est quod

Cõclu. 4 ista propositio solus pater est deus: non sit concedenda si ly solus teneatur exclusive verum tamen est concedenda si ly solus teneatur precisive probatur. primo sic: pater per se & precise sumptus nullo alio sibi addito est vere deus igitur hec est vera: solus pater est deus .si ly solus tenetur precise: & ans notum est. consequentia patet: quia hic est sensus illius propositionis: si ly solus teneatur precise: ut patet ex ar. precedenti igitur &c. & hoc de .i. ar.

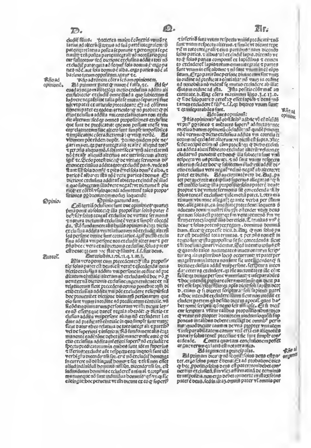
Articu. 3.4. Articulus tertius & quartus.

Quantum ad tertium & quartum articulos. Contra conclusiones istas movenda & dissolvenda sunt dubia. & primo contra primam: est quedam opinio que ponit quod nullum relativum est de quiditativo intellectu alterius: sive quod unum includit aliud in primo intellectu suo: quod idem est. Potest probari. primo sic: illud sine quo res non potest intelligi & diffiniri est de primo & quiditativo intellectu ipsius: sed unum relativum non potest intelligi & diffiniri sine altero ut patet per philosophum in predicamentis. Preterea: illud de cuius ratione primaria est esse ad aliud in primo intellectu suo includit aliud: sed de ratione primaria relativi est esse ad aliud: quia relativa sunt quorum esse est ad aliud se habere secundum philosophum ubi supra: ergo relativum in primo intellectu suo includit aliud: illud autem est alterum correlativum. Confirmatur: quia vel primarius conceptus relativi est esse ad se: vel esse ad aliud: non potest dici quod sit esse ad se: quia tunc primarius conceptus relativi esset absolutus: quod non est verum: relinquitur ergo quod sit esse ad aliud: sed esse ad aliud includit aliud igitur primarius conceptus relativi includit aliud: istud autem non est nisi alterum correlativum igitur &c. Preterea conceptus primarius rei potest absolvi per intellectum a conceptu alterius secundario: sed conceptus unius relativi non potest absolvi per intellectum a conceptu alterius: quia qui diffinite novit unum diffinite novit reliquum: igitur unum non est de conceptu relativo alterius: igitur est de conceptu primario: Confirmatur: quia per divinam potentiam conceptus primarius rei potest absolvi a conceptu secundario: sed per divinam potentiam conceptus unius relativi non potest absolvi a conceptu alterius: quia deus non potest facere quod cognito uno relativorum non cognoscatur reliquum. Preterea: nullum relativum magis est de intellectu alterius quam rationale de intellectu hominis: unum includit reliquum in primo intellectu suo: consequentia nota. quia constat quod rationale est de intellectu primo hominis: ans probatur: quia homo potest concipi aliquo conceptu sine rationali: quia saltem ut est animal potest intelligi sine ipso: unum autem relativum nullo conceptu potest concipi sine altero igitur &c. Responsio ad rationes opinionum.

Rñio ad argu. op. Ad primam nego maiorem: quia materia non potest concipi sine forma: ut patet 7. metha. & etiam per commentatorem in libro de commento. 35. ubi expresse dicit quod materia non cognoscitur per se. sed per formam: & si non potest intelligi sine forma nec diffiniri: & tamen forma non est de primo & quiditativo intellectu materie cum sint due res absolute essentialiter & quiditative distincte. Iterum relatio non potest intelligi nec diffiniri sine fundamento: sicut nec sine termino cum non sit nisi habitudo termini ad fundamentum: & tamen nullus ponit quod fundamentum sit de primo & quiditativo intellectu ipsius: quare. Ad secundam etiam nego maiorem: quia illud de cuius ratione primaria est esse ad aliud tanquam ad terminum extrinsecum .i. tanquam ad terminum essentialiter. vel saltem realiter distinctum in primo intellectu suo non includit aliud: ratio huius est: quia quod distinguitur essentialiter vel realiter ab aliquo non est de primo & quiditativo intellectu illius. & sic est in proposito: quia de ratione primaria unius relativi non est esse ad aliud nisi tanquam ad terminum extrinsecum .i. essentialiter distinctum in sic creaturis vel realiter sicut in divinis & per hoc patet quid dicendum ad confirmationem: quia concedo quod primarius conceptus relativi non est ad se: sed ad aliud modo iam dicto quia non est ad aliud tanquam ad aliquid intrinsecum sed extrinsecum terminans tendentiam & lationem ipsius. Et cuius conceptus sic est ad aliquid in primo intellectu suo: non includit illud: ut patet ex dictis supra: Ad tertium ne laboremus in equivoco. distinguo de conceptu primario & secundario: cuius gratia est advertendum: quod conceptus accipitur aliquotiens pro actu intelligendi sive concipiendi aliquotiens pro re concepta: & vocatur a doc. conceptus obiectivus. conceptus ergo primarius & secundarius possunt distinguere actus intellectus. & sic non est verum quod relativum habeat conceptum primarium & secundarium: quia eodem simplici actu intellectus quo intelligit unum correlativorum intelligit reliquum cum sit simul natura in intelligentia secundum philosophum vel possunt distinguere conceptum obiectivum .i. res concepta: & secundum hoc relativum habet duos conceptus unum quidem primarium in recto alterum quidem secundarium & in obliquo: quia licet eodem actu intellectus quo intelligitur unum relativum intelligatur reliquum unum tamen eorum intelligitur sive concipitur principaliter. & in recto & sic primario alterum indirecte & in obliquo & sic secundario verbi gratia: cum concipio patrem: pater concipitur principaliter & in recto: & per consequens est primarium obiectum talis conceptus: filius vero concipitur indirecte & in obliquo: quia solum per modum extremi terminantis tendentiam & lationem ipsius & per consequens erit obiectum secundarium. His premissis dico ad formam rationis quod conceptus primarius rei potest absolvi per intellectum a secundario accipiendo conceptum primarium & secundarium pro actu intelligendi. Sed propositio non est universaliter vera accipiendo intellectum primarium & secundarium obiective sicut est in proposito: Et per hoc patet quid dicendum ad confirmationem. Ad ultimum nego ans: quia rationale est differentia constitutiva hominis: & per consequens de intrinseca ratione ipsius & unum relativum non est intrinsecum alteri. Et ad probationem dico: quod homo ut homo est non potest concipi aliquo conceptu sine rationali: homo tamen ut animal potest concipi sine ipso: sed talis conceptus proprie loquendo non est hominis: sed animalis: & isto modo relativum potest etiam concipi sine altero: quia potest concipi ut est ens: altero non concepto.

Opinio. Opinio aliorum.

Contra secundam conclusionem est etiam quedam opinio: que ponit: quod dictio exclusiva addita uni correlativorum non excludit reliquum: quod probatur primo: quia per dictionem exclusivam non excluditur illud quod est de intellectu termini cui additur. non enim sequitur solus homo est. ergo animal non est: quia animal est de intellectu hominis sed unum relativum est de intellectu alterius. Preterea dictio exclusiva non videtur excludere nisi ea que possunt mutuo separari. sed unum relativum non potest ab alio separari. nec in essendo nec intelligendo. igitur &c. Et confirmatur. quia sequitur: solus pater est. ergo pater est. & sequitur pater est. ergo filius est & per consequens dicendo pater est: non ex

cludit filius. Preterea maior ē cōnexiō vnius re-
latiui ad alterū ꝙ̄ totius ad suā partē integralem: h
patet: qz relatiua posita se ponunt ⁊ perempta se pe-
rimūt: ⁊ tñ posita parte integrali nō necessario poni-
tur suū totum: sed dictione exclusiua addita toti nō
excludit pars: quia nō sequit sola domus ē: ergo pa-
ries nō ē. aut sola domus ē alba. ergo paries nō ē al-
ba: imo totum oppositum. igitur ⁊c.

Rñs ad opinionē.

Rñō ad rōnem cōtra scd̃am opinionem.

Ad primum patet ꝙ minor ē falsa. ⁊c. Ad se-
cundā. nego maiorē: qz dictio exclusiua addita ali-
cui subiecto excludit omne illud a quo subiectum il-
lud vere negat: siue talia pñt se mutuo separari siue
nō: vt patet ex articulo precedenti: Et ad cōfirma-
tionem patet ex eodem articulo: ꝙ nō probat: ꝙ di-
ctio exclusiua addita vni correlatiuorum non exclu-
dit alterum: sed qz omnes propositiones exclusiue
que sunt de predicatis: que non possunt inesse vni
correlatiuorum sine altero sunt simplr impossibiles
⁊ implicatiue cōtradictionis: ꝙ vtiqꝫ verū ē. Ad
vltimum pōt rñderi duplr. Primo quidem pōt ne-
gari maior. qz pars integralis realr ē aliquid toti⁹
⁊ per ꝯñs aliquo mō. i. sibi intrīseca: vnū aūt relatiuū
nō ē realr aliquid alterius nec intrinsecum alteri:
igit ⁊c. Scd̃o potest dic. ꝙ de virtute sermonis di-
ctione exclusiua addita toti excludit pars. vnde nō
stant sil sola dom⁹ ē ⁊ pies ē: vel sola dom⁹ ē alba. ⁊
paries ē alba: qz ista nō ē vera paries ē domus Et
dictione exclusiua addita subiecto excludit oē illud
a quo subiectum illud vere negat: vt dictum est plu-
ries: ex cōtri vsu loquendi admittunt tales propo-
sitiones ꝓp breuiorem modū loquendi.

Opinio.

Opinio quorundam.

Cōtra tertiā ꝯclusione sunt due opiniones: quarū
pma pont absolute: ꝙ illa propositio solus pater ē
de⁹: si ly solus teneat exclusiue de virtute sermonis
⁊ natura dictionis exclusiue ē vera ⁊ simplr cōcedē-
da. Rō fundamentalis huius opinionis ē: qz dictio
exclusiua addita vni relatiuorum nō excludit alterū
sed persone diuine sunt correlatiue. igit dictio exclu-
siua addita vni persone non excludit alteram: ⁊ per
ꝯñs hec ē vera ex nā dictionis exclusiue. Solus pater
est deus: qz cum hoc stat ꝙ filius ⁊ s. s. sint deus.

Aureol.

Aureolus in. i. di. ii. q. i. ar. 3.

Alia vero ponit cum precedente: ꝙ ista proposi-
tio: solus pater est deus. est vera: ⁊ cōcedenda: quia
dictio exclusiua addita vni persone in ordine ad pre-
dicatum essentiale alteram nō excludit: sed hoc nō ꝓ-
uenit ex nā dictionis exclusiue in generali: nec ex nā
relatiuorum sicut precedens opinio ponebat: qm̄ di-
ctio exclusiua addita vni pōt excludere reliquū: sed
hoc prouenit ex dictione diuinarū personarum que
oīo sunt vnum in ordine ad predicatum essentiale. vñ
si cōditio diuinarum personarum vt isti dicunt loy-
co nō esset: eque daret regula ab eodē: ꝙ dictio ex-
clusiua addita vni persone aliam nō excluderet i or-
dine ad predicatū essentiale in quo simplr sunt vnū:
sicut datur ab eo relatiua de toto integrali ⁊ partib⁹
vel de superiori ⁊ inferiori. Rō fundamentalis ē: qz
manente eadē rōne debet idē manere: mūc autē ꝙ di-
ctio exclusiua addita inferiori superi⁹ nō excludit re-
spectu predicatorum in quibus sunt idem superius
⁊ inferius: excludit aūt respectu eorū in quoꝝ sunt idē
verbi grā dicendo tm̄ sor. currit nō excludit homo: qz
in currere nō distinguit homo: ⁊ sor ⁊ tñ si non esset
aliud indiuiduū hominis nisi sor. dicendo tm̄ sor. est
indiuiduum hominis excluderet animal ⁊ corp⁹ ani-
matum: que nō sunt indiuidua hominis: qd̄ vnqꝫ sic
cōtingat: hoc puenit vt isti dicunt ex eo ꝙ superi⁹
⁊ inferius sunt vnum respectu vnius predicati: ⁊ nō
sunt vnum respectu alterius. ⁊ simile vt dicunt repe-
rit in toto integrali ⁊ eius partibus: nam dicendo
solus paries. ⁊ albus: nō excludit lapis. dicendo ve-
ro ꝙ solus paries componit ex lapidibus ⁊ cemen-
to excluderet lapis: totum enim integrale ⁊ partes
sunt vnum in esse albūm: ⁊ nō sunt vnum in eē cōpo-
situm. Ergo pari rōne persone diuine cum sint vnū
in ordine ad predicata essentialia: nō vnū in ordine
ad notobilia nō videnk se mutuo excludere ab illa:
quis in ordine ad ista. Ista positio cōfirmat au-
ctoritate. b. Aug. cōtra maximum libro. 3. c. 13. d.
ꝙ si de solo patre d cerek: ꝙ esset sapiens ⁊ deus: nō
tamen excluderet fili⁹ ⁊. s. s. qz hi tres vnum sunt:
⁊ qz inseparabiles sunt.

Rñs ad opinionē.

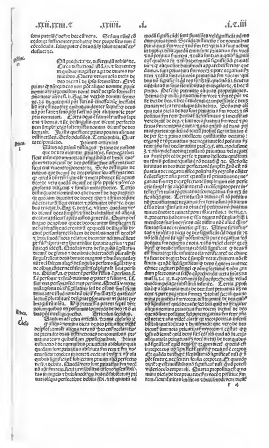
Ad rōnes opinionū.

Istis opinionib⁹ nō obstātib⁹ adhuc vr̄ eē dicēdū
vt pri⁹ ꝓp rōnes ⁊ auctates superi⁹ adductas: nec
motiua harum opinionū cōcludūt: nō quidē prime: qz
nō ē verum: ꝙ dictio exclusiua addita vni correlati-
uorum nō excludat alterum: vt dictū est supra. Nec
scd̃e: accipit enim nō cām procā: qz ꝙ dictio exclusi-
ua addita alicui subiecto excludat alterū: vel non ex-
cludat: nō prouenit ex hoc ꝙ illa subiecta sunt vnū
respectu vnius predicati. ⁊ nō sunt vnum respectu
alterius: sed ex hoc ꝙ subiectum illud cui addit di-
ctio exclusiua vere negat vel nō negat ab altero: vt
patet ex dictis. Ad auctoritatē vero. b. Aug. pa-
tet per auctoritates ipsius superius allegatas: ꝙ nō
est intētio sua: ꝙ ista propositio: solus pater ē deus:
proprie ⁊ de virtute sermonis sit concedenda: si ly
solus teneat exclusiue: ⁊ idem etiā patet. 3. ꝯtra ma-
ximum vbi nunc allegat: qz ante verba per istum
doc. allegata in. ca. imediate precedenti loquens d
aduentu domini nostri ihu xpi ostendet vtiqꝫ deus
qui non solus est pater: qz fm veritatem: nō fm ve-
strū errorē loquit illis hereticis. Trinitas vn⁹ ē
deus: ⁊ solus potens rex regum. dominus dominā-
tium. Ecce ꝙ expresse dicit. b. Aug. ꝙ non solus pa-
ter est deus: sed tota trinitas. ⁊ per ꝯñs non est in-
tentio sua: ꝙ ista propositio sit sic concedenda: sicut
isti doc. imaginari videntur. Sed intentio ipsius est
ꝙ quando tales auctoritates inueniuntur in scrip-
tura: qz aīa in pluribus locis occurrunt: vt pater per
magistrum in littera non sunt sic intelligende: ꝙ si
dictio exclusiua addit vni persone. scriptura inten-
dat ceteras excludere. qz tūc auctoritates ille eēnt
false: qz diuine persone vnum sunt: ⁊ inseparabiles
⁊ hoc intendit probare cōtra maximū: qui dicit pa-
trē esse sapiētiorē filio: qz apls dicit: soli sapiēti deo:
d. etiam ꝙ si diceret scriptura: soli sapienti patri
ad hoc intendit excludere filium sicut non intēdit ex-
cludere patrem qn̄ de filio dicit in apocal. quod ha-
bet nomē scriptū qd̄ nemo scit nisi ipse. Et si dicit
cur scriptura vtitur talibus propositionibus: dico
ꝙ vtitur eis propter breuiorem modum loquēdi sup-
ponens in talibus debere intelligi de omnib⁹ perso-
nis: quod dicitur tantum de vna propter vnitatem
⁊ inseparabilitatem earum: vtit etiā eis aliquotiēs
prout ly solus tenet precisiue ⁊ sic sunt simplr con-
cedende. Contra quartam conclusionem posset
argui: verum qz satis est nota transeo.

Rñs ad argumenta.

Ad argumenta principalia.

Ad primam dico ꝙ nō sequit: solus deus est pa-
ter. ergo solus pater ē deus: Et ad probationē dico
ꝙ hec ꝓpositio solus deus est pater: non debet con-
uerti in exclusiuā. sm vlē affirmatiuā de terminis
transpositis. non ergo debet conuerti in istā: solus
pater ē deus. sed in istā. omnis pater vl omnis per

sona patris ē deus: ꝛ hec est vera. Sed iam rōne cō cedo: q̄ sufficienter probatur̄ hec propositio non ē cōcedenda. solus pater ē deus si ly solus teneat exclusiue: ꝛc.

Distinc. 21

Ost predicta ꝛc. differendū nobis ꝛc. Circa distinctionē istā. ꝛ sequentes in quibus magister agit de diuinis nominibus. Queritur vtrum noīa dicta de deo dicantur de ipso formaliter. Et videtur primo q̄ nō: q: deus non pōt aliquo nomine ꝓprie nominari: ergo nullum nomē dicit̄ de ipso formaliter: cōña nota: añs est. b. Aug. de verbis domini sermone. 34 di. quicquid pōt fari nō ē ineffabile. ineffabilis aūt est deus: ex quibus euidenter sequit̄: q̄ deus nō pōt fari: ꝛ si nō pōt fari nō pōt aliquo noīe proprio nominari. Cōtra deus ē formaliter iustus sapiens ꝛ bonus. ꝛ sic de singulis que dicunt perfectionem simplr̄. ergo saltem ista nomina dicunt̄ de deo formalr̄. In ista questione primo ponam aliquas distinctiōes. Scdō ɔclusiōes. Tertio dubia. Quarto respondebo.

Articu. 1

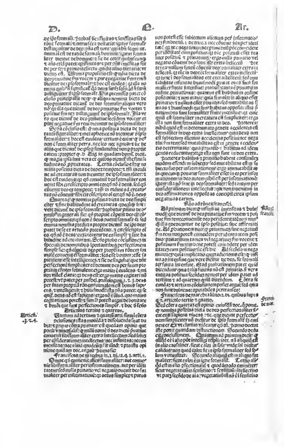
Primus articulus

Quātum ad primū distinguo. Primo de noībus que de deo dicuntur priuatiue. siue negatiue: sicut infinitus immortalis inuisibilis et hmōi. quedam vero dicunt̄ de deo positiue: siue affirmatiue: sicut ens viuens oīpotens: ꝛc. Scdō distinguo de noībus que dicunt̄ de deo positiue seu affirmatiue: q: quedā dicūt tm̄ figuralr̄ ꝛ metaphorice sic agnus dei ꝛc. vero quedā dicunt̄ de ipso ꝓprie ꝛ nō vt cognoscens diligens ꝛ similia metaphorice. Tertio distinguo de nominibus que dicunt̄ de deo propriet q: quedam dicuntur de deo ex tpe ꝛ tātū in ordine ad creaturā sicut creator ꝛ ɔseruator dñs ꝛc. de quibus tractat. b. Aug. 5. de tri. c. vltimo quedam vero dicunt̄ de deo simplr̄: ꝛ sine habitudine ad aliquā creaturā: sicut sapiēs iustus generās. Quarto distinguo de noībus que de deo dicuntur simpliciter ꝛ sine habitudine ad creaturā q: quedā de singulis dicunt̄ personis: vel saltem de duabus non tm̄ de oībus ꝛ huiusmodi noīa relatiue dicuntur ad inuicē sicut pr̄ filius spirare ꝛ spiratus siue spiratio actiua ꝛ passiua: qd̄ idē est. Quedā vero de singulis sigillatim dicunt̄ de psonis ꝛ de oībus cōiter: nō tm̄ pluraliter sed singulariter: sicut deus bonus: magnus ꝛ hmōi. quedā aūt vel saltem aliqa de singulis personis sigillatim ꝛ de oībus cōiter nec tm̄ singulariter sed pluraliter sicut persona. Dicim̄ .n. q̄ pater ē persōa filius ē persona sp̄. s. ē persona ꝛ tn̄ nō dicimus q̄ pater ꝛ filius ꝛ sp̄. s. sunt vna persona sed tres persone. Quedā vero de nulla psona dicit̄ sigillatim sed de oībus simul: sicut trinitas ꝛ istud nomē nō dicit̄ fm̄ sbam: sed quasi collectiuū pluralitatē designat psonarum: vt patet per magistrum in lr̄a. Ex premissis patent septē differentie noīum quibus vti possumus loquendo de deo: ꝛ de oībus pōt intelligi questio.

Articu. 1 Concl.

Articulus secūdus.

Quantum ad scōm articulū. Prima cōclusio: ē q̄ aliqua nomina dicta de deo priuatiue dicunt̄ de ipso formalr̄ aliqua vero nō. Pro cuius declaratione premitto duas distinctiones de nominibus priuatiuis: cum quibusdam ꝓpositionibus. Prima distinctio ē de nominibus priuatiuis absolute: quia quedam sunt priuatiua absoluta fm̄ rem ꝛ fm̄ vocem: sicut tenebra in aere: ꝛ cecitas i visu ꝛ vlr̄ oīa quibus significant̄ subiectum priuari aliq̄ perfectione sibi debita. Quedā vero sunt priuatiua fm̄ vocē nō aūt fm̄ rem. sicut inuisibilitas in sono insensibilitas in angelo ꝛ huiusmodi quibus nō subiectum priuari aliqua perfectione debita sibi. ꝛ tn̄ quantū ad modū significādi sunt priuatiōes vel significāt ad modum priuationū. Secūda distinctio ē de nominibus priuatiuis fm̄ vocē ꝛ nō fm̄ rem: q: talia sunt adhuc in duplici dr̄ia. quedā enim sunt priuatiua fm̄ vocē ꝛ nō positiua fm̄ rem. ꝛ talia sunt noīa quib̄ significat̄ quid res sit ꝛ tn̄ habet modū significādi priuatiuū ꝛ q̄ aliqua sunt huiusmodi apparebit inferius. quedam .n. sunt priuatiua fm̄ vocem ꝛ pure negatiua sz rem ꝛ talia sunt oīa noīa priuatiua fm̄ vocem quibus nō significāt qd̄ res sit sz tm̄ quid nō sit. sicut inuisibilitas in sono isensibilitas in angelo: ꝛc. ꝛ hec de primo. De scdō premitto aliquas propositiones. Prima ē: q̄ nullū priuatiuū fm̄ vocē ꝛ fm̄ rē pōt vere dici de deo. ꝛ hec ē euidens: q: impossibile ē deum priuari vel carere aliquo sibi debito. Scdā ē q̄ aliqua noīa dicta de deo sunt priuatiua fm̄ vocē ꝛ tm̄ positiua fm̄ rem. Probat̄ sic: infinitas ꝛ imensitas vere dicūt̄ de deo. ꝛ sunt noīa priuatiua fm̄ vocē ꝛ positiua fm̄ rem: cōña ē nota. ꝛ añs quātū ad duas primas partes: quātū ad tertiā probat̄ sic. infinitas ē de per se: ꝛ primo intellectu quiditatiuo deitatis: ergo nō ē rō priuatiua nec negatiua: sed positiua fz rem añs fuit declaratū in prol. q. 5. arti. ɔclusione 3. ꝛ cōña videt̄ nota: q: nulla rō priuatiua vel negatiua fm̄ re pōt cē de per se ꝛ primo ītellectu quiditatiua rōnis positiue: qualis ē rō deitatis ꝛc. Scdō sic infinitas in deo dicit perfectionē simplr̄: ergo nō est rō priuatiua nec negatiua: sed positiua fz rem: añs cōiter ē cōcessum: ꝛ cōña patet q: nulla rō priuatiua nec negatiua fm̄ rem dicit pfectione simplr̄ cum oīs perfectio simplr̄ sit aliqd̄ in re etiā circūscripto opere intellect̄: ꝛ nulla rō priuatiua seu negatiua fm̄ rem sit sic aliqd̄ in re. Tertio sic sba diuina est rō positiua nō priuatiua nec negatiua fm̄ rem: infinitas diuina ē sba diuina: ergo infinitas diuina ē rō positiua nō priuatiua maior ē nota: ꝛ minorē ponit Ricardus. 2. de tri. c. 2. d. pro certo habemus q̄ sba diuina nō sit aliud q̄ī imensitas sua: imensitas aūt diuina nō ē aliud q̄ī infinitas sua nec ecōuerso: igit̄ ꝛc. Vltimo sic infinitas ꝛ imēsitas dicta de deo significāt qd̄ deus sit: ꝛ nō solū qd̄ nō sit: igit̄ nō sunt noīa pure negatiua sed positiua fm̄ rem: cōña ē nota. ꝛ añs videt̄ clarū: q: cū dicit̄ q̄ deus ē infinitus nō solū significat q̄ deus nō est finitus: q: tūc infinitas ita verificaret̄ de chimera sicut de deo: q: hec ē simplr̄ vera: chimera nō est finita q: nō ē. sed significat q̄ deus ē quo maius nec ē nec cogitari pōt: vel q̄ oēm pfectionē ꝛ oēm gradum pfectionis in seipso cōprehendit iuxta illud Damasc. li. 1. c. 11. d. q̄ totum in seipso cōprehendit velud quodam pelago substātiā infinite. Tertia ꝓpositio ē q̄ aliquā noīa dicta de deo: sunt priuatiua fz vocem ꝛ pure negatiua fm̄ rem. Probat̄ sic: aliqua nomina priuatiua fm̄ vocem distinguunt̄ de deo quib̄ nō significant̄ quid deus sit sed solū quid nō sit: igitur aliqua nomina priuatiua fm̄ vocem dicunt̄ de deo que nō sunt positiua: sed pure negatiua fm̄ rem: cōña est nota: ꝛ añs videt̄ clarū: q: incorporitas insensibilitas inuisibilitas ꝛ huiusmodi: que vero de deo dicunt̄ sunt noīa priuatiua fm̄ vocem ꝛ cōstat q̄ p ipsa nō seruit̄ quid deus sit: sed solū quid nō sit. ergo aliqua noīa priuatiua fz vocē dictū de deo: quibus nō significat̄ quid deus sit: q: cum dicit̄ q̄ deus est incorporeus nō significat̄ enim q̄ deus nō ē corpus. Et quādo dicit̄ q̄ ē isensibilis nō significat̄ nisi q̄ sit pōt sentire. nec sentiri sensu corporeo. Et quando dicit̄: q̄ est inuisibilis nō significat̄ nisi q̄ nō potest videri oculo corporali. Quarta propositio est q̄ nomina dicta de deo priuatiue fm̄ vocē ꝛ positiue fm̄ rem. sicut infinitas imēsitas ꝛ huiusmodi vere dicūt̄

de ipo formalr. Probat sic: infinitas & imēsitas sūt de rōne formali & intrinsēca deitatis: igitur formalr distinguūtur de deo. ɔña est nota: quia bñ sequitur. animal est de ratiōe formali hominis: igitur formaliter dicitur de homine: & sic de ceteris quibuscunq. & añs etiā patet: qr infinitas & per ɔñs imēsitas sūt de per se: & primo intellectu quiditatiuo deitatis: vt dictuz est. Ultima propositio est: q nōia dicta de deo priuatiue sm vocem & pure negatiue sm remū dicitur de ipso formalr: & hoc est euidēs: qr illa nomina quib⁹ n significat q̄d deus sit: s3 solū q̄d n sit nō distinguūtur d ipso formalr. His premissis patet cōclusio principalis: neq q aliqua nomina dicta de deo priuatiue dicant de deo formalr: aliqua vero nō: qr illa que dicunt de deo priuatiue sm vocem & positiue sm rez distinguunt de ipso formalr. Illa vero que dicunt de deo priuatiue secūdum vocem et pure negatiue sm rem dicuntur de ipso formaliter.

Secūda cōclusio est: q nōia positiua dicta de deo tantū figuraliter: & metaphorice nō dicuntur d ipso formaliter: & hoc est euidens: certum ē enim q deus non ē formaliter petra. nec leo nec agnus: & sic de aliis que dicunt de ipso p similitudinē non p proprietatem: propter q. b Aug in quadam homil. dicit. q magis ipsa sunt vera et quibus dicunt iste similitudines nō pprietates. Tertia cōclusio est: q nomina positiua dicta de deo ex tempore: & sm in ordine ad creaturas non dicuntur de ipso formaliter: & hoc est euidens: qr q̄d conuenit deo formaliter conuenit sibi circūscripto omni eo q̄d nō ē deus. sed q̄d cōuenit deo ex tempore: & sm in ordine ad creaturas nō cōuenit sibi circūscripto oi eo: q̄d nō ē. deus

Quarta ē: q nomina positiua dicta de deo simpliciter & sine habitudine ad creaturas quecūq sint: vere dicunt de ipso formalr. Probatur primo de omnib⁹ in generali sic: q̄d proprie cōpetit deo circūscripto omni eo q̄d non ē deus ɔuenit formalr ei. sed omnia nomina predicta proprie dicunt de ipo deo: patet de se et articulo precedenti. & circūscripto oi eo q̄d nō ē deus: cū dicantur de eo simplr & sine habitudine ad creaturam. Secūdo probo cōclusionez in speciali de nominibus ipotantibus perfectionem simplr sic: q̄d cōuenit deo per propriam rōnem formalē conuenit ei formaliter: sed esse bonum: esse sapientem: esse intelligentez. & sic de singulis que dñt perfectionē simpliciter cōueniunt deo per suam propriam rōnem formalem: ergo maior ē euidens & minor videt clara: qr deus est: ergo maius cogitari nō potest: vt patet per anshel. prosologion. 2. & 3. deus per suam propriā rōnem formalem est bonus sapiens. & intelligens: & huiusmodi: ista ɔña patet: qr si quis. deus nō est sapiens: ergo nō ē illud. quo maius cogitari non potest: & similr potest argui de bonitate & hmōi que sunt perfectiones simplr. & hoc d secūdo.

Articulus tertius & quartus.

Artic. 3. & 4. Quantum ad tertium & quartū arti. simul cōtra ɔclusiones istas mouēda & dissoluenda sunt dubia: & primo cōtra primam est quedam opinio que ponit vniuersalr: q nullū nomē d deo dictū priuatiue conuenit sibi formaliter extra intellectum: sed solūz per cōsiderationez intellectus. nec infinitas: nec immensitas: nec aliud quodcūq sit illud: & pro ista opinione quidam doc. arguit primo sic.

Franciscus de maccheia in. 1. di. 12. q. 1. arti. 2.

Omne q̄d conuenit alicui formaliter: aut conuenit sibi formaliter per informationem. aut per idētitatem: sed nulla priuatio vel negatio ɔuenit deo formaliter per informationē: qr actus simplex & purus non potest esse subiectum alicuius per informationem sm boetiū. 1. de tri. c. 2. nec cōuenit sibi per identitatē: qr nec negatiuum nec priuatiuū pōt coincidere per identitatem cum positiuo. qr tūc positiuū esset realiter positiuū & priuatiuū: ergo nulla priuatio vel negatio cōuenit deo formalr extra intellectū. Preterea: nullum finitū cōuenit deo formaliter extra intellectū. qr tūc in deo esset formaliter extra intellectū: qr tunc i deo formalitas esset extra itellectū: sed immutabilitas infinitas & huiusmodi priuat ones sunt formaliter finite intensiue: probat: tanta ē priuatio in ordine priuationis: quantus est habitus in ordine positionis: & non maior: quia si maior in aliquo esset priuatio: & nullus esset priuatie. sed mutabilitas finitas & huiusmodi qui sunt habitus oppositi istis priuationibus sunt formaliter finite intensiue: qr quicquid est formaliter in creatura est simpliciter: ergo ista non sunt formaliter extra in deo. Preterea: nihil quod est in determinato genere accidentis est formaliter in deo extra intellectum: quia deus non est subiectum alicuius accidentis positiui nec negatiui sm rem: sed mutabilitas est in genere accidentis determinato: quia priuatio & habitus ad idem genus reducuntur: ergo ista non sunt in deo extra. Preterea: habitus & priuatio habent consimilez modum essendi in subiecto: sed mutabilitas est in subiecto suo per informationem: ergo immutabilitas in quocunq ponatur formaliter esset in eo per informationem. in deo autem nihil est per informationē: igitur ista nō sunt in deo formaliter: sed tantum per considerationem intellectus: qui non inueniens in deo affirmationes oppositas concipit circa ipsum negatiuas earum.

Rñō ad rōnes francisci.

Ad primam dico: q infinitas immensitas & huiusmodi que dicunt de deo priuatiue sm vocem & positiue sm rem: conueniūt deo per identitatē non min⁹ q̄ illa que dicuntur de ipso positiue: siue affirmatiue. Ad pbationem dico: q priuatiuuz siue negatiuū sm rem non potest coincidere per identitatem positiuo: priuatiuum tamen vel negatiuuz sm vocem: & positiuum sm rem bene potest coincidere per identitatez cum positiuo: sic est hic. Ad secūdam nego minorez: quia implicatio contradictionis est: q infinitas intensiue que vere dicitur de deo. sit formaliter finita intensiue. Et ad probationem patet quid dicendum: quia talis finitas nō est priuatio. s3 vera entitas positiua secūduz rem: et per idem patet ad tertium & ad quartum quid dicendum. Cōtra secundaz & tertiam cōclusionem posset argui: sed quia non sunt dubie nec opinabiles pertranseo:

Franciscus de marchia libro. 1. di. quibus supra q. 2. articulo tertio & quarto. Franci. de mar.

Sed cōtra quartaz est opinio cuiusdā doc. q̄ ponit. q nomina positiua dicta de deo perfectionaliter sicut ens: sapiens viuens: &c. que dicunt perfectionem simpliciter nō dicūtur de ipso formalr s3 eminenter. Et vt clarius videatur q̄d dī. Primo doctor iste ponit quandam distinctionem. Secundo deducit conclusionem. Quantum ad primum dicit q aliquid eē i alio pōt intelligi tripliciter. nā aliquid est in alio causaliter. sicut calor in sole: vnde sol dicitur calidus: non quod calor sit in ipso formaliter sed solum virtualiter. Secundo aliquid est in aliquo formaliter: sicut calor ē in igne formalr. Tertio aliquid est in alio pfectionalr & quodāmodo eminēter: sicut vegetatiuū in sensitiuo: & sensitiuū i itellectiuo vt patz secūdo de aia: vegetatiuū tn nō ē i sensitiuo

formalr: qr sunt gradus specie distincti nec virtualr qr sensitiuũ nõ põt p se causare vegetatiuũ spe distinctũ: sz cõtinet ipz aliquo mõ pfectionalr. z eminenter scdm modũ essendi altiorẽ z superiorẽ: qr in quãtũ sensitiuũ hz gradũ vite altiorẽ z superiorẽ: cõtinet pfectionalr z qdã mõ eminenter pfectiões simplr: sic sapientia bonitas z huiõi nõ sũt i deo formaliter: itellectũ. nec sũt i ipso tñ causalr siue virtualiter: sed sunt pfectionalr siue eminenter modo altiori z superiori q̃ multiplr deducit. Pro sic nulla rõ simplicr ɔtrahibil z determinabil est formalr i eo i quo nihil est ɔtrahibile nec determinabile: patet de se: quia si aliq̃ earũ esset in eo: esset ipsa ɔtrahibilis: z p ɔñs aliq̃d esset ɔtrahibile i eo: in quo nihil est ɔtrahibile. sed qlibet trãscendentis ratio siue entitas siue sapientie bonitas z sic de alijs est de se ɔtrahibilis z determinabilis dupliciter p inferiores rõnes trãscẽdens. In deo autẽ extra intellectũ nihil est formalr ɔtrahibile nec determinabile: qr tũc extra itellectũ eẽt et actuali potẽtialr cũ oẽ ɔtrahibile sit potẽtiale respcũ ɔtrahẽtis. g nulla pfectio trãscẽdẽs ẽ formalr i deo extra itellectũ maior istius rõnis p3 ex dictis. sz minor pbat quãtũ ad vtrãq3 ptẽ: z pmo quãtũ ad pmã partẽ sic: illud qd nõ est de se hoc z singulare est cõtrahibile z determinabile p illud q̃ seipso ẽ hoc: s nulla perfectio trãscẽdẽs est seipsa hoc: patet qr illi q̃ ẽ seipso hoc repugnat cõtradictoriẽ pdicari de plurib g nulla seipsa ẽ hoc: ergo quelibet ẽ ɔtrahibilr z determinabilis p rõnez inferiorẽ. Secũdo pbat alia pars sic illud q̃ cũ alio reddit ɔceptũ particulariorez q̃ sine illo: ẽ ɔtrahibile z determinabile: sed q̃libet perfectio p ipsuz trãscẽdens accepta simul cũ alijs pfectionib trãscedentib reddit ɔceptũ particularioreẽ z magis determinatũ q̃ ens z viuẽs tãtũ: ergo q̃libet earũ est ɔtrahibilis p aliã. Secũdo ad pncipale sic: qñ aliqua seipsis totalr distinguuntur: z in nullo formalr ɔueniũt: nulla rõ abstracta formaliter ab vno cõuenit alteri formaliter patet: qr ois ratio formaliter abstracta ab aliquo z cõmunis formaliter alteri ẽ cõmunis formalr ei a quo formaliter abstrahit z rei cui attribuit: sed deus ẽ creatura ex parte rei se totis distinguunt z in nullo formaliter cõueniũt: qr si in aliquo tertio cõuenirẽt ex parte rei formalr ter: tũc illud tertiũ eẽt cõtrahibile p vtrũq3: z ita deus eẽt cõpositus ex potẽtiali z actuali: ergo nulla pfectio abstracta formalr a creatura ɔuenit formaliter deo: sz omnis perfectio formalr abstracta trãscẽdẽs quã habet intellect viatoris ɔ cõi lege ẽ abstracta formalr a creatura. ergo nulla earũ cõuenit formalr deo extra. intellectũ. pbat minor. qr querit vnde intellect habet pfectiões trãscẽdẽs: aut accipit eas imediate a deo aut fabricat eas a se. aut abstrahit ab aliquo creato. pmum dari nõ potest: quia de nõ mouet p se z imediate intellectũ viatoris. igitur nõ accipit eas immediate a deo. nec põt dari scdm: qr si intellectus fabricaret eas a seipso nõ essent perfectiones simplicr: cũ nullũ fabricatũ per intellectũ sit perfectio simplr relinquitur g tertio. s. q̃ sit abstracta a creatura z p ɔñs ɔuenit cũ deo formalr. Tertio sic. si volitio. nõ est formaliter in deo igit nec bonitas nec sapientia nec aliqua pfectio simpliciter quecũq3 sit illa: ɔsequẽtia nota: qr nõ ẽ maior ratio de vna q̃ de alia. ans pbatur sic: illud q̃ per vnaz rõnem continet virtute pfectiones duoruz oppositorũ nõ est formalr magis vnũ illorũ q̃ alterũ: sed deus p vnicaz ratione ɔtinet pfectionẽ volitionis z nolitionis: quia eodez actu formaliter est volens z nolens: volẽs bonũ z nolẽs malũ: igitr nõ est magis formaliter volens bonuz q̃ sit formaliter nolens maluz sed nolitio non est formaliter in deo: qr tunc in eo possent formaliter esse actus contrarij: cum velle z nolle sint contraria: ergo in ipo non est formaliter volitio. Confirmatur: quia sicut velle bonum est perfectionis ita nolle maluz z iniustũ est perfectionis in creatura rationalr: sed nolle nõ est formaliter in deo q̃uis sit perfectiõis: ergo nec velle est in ipo formaliter q̃uis sit perfectiõis. Cõfirmatur iterũ: quia nullus actus habens contrariũ positiue est formaliter in deo. sed actus volẽdi in cõi habet formaliter actuz cõtrariũ nolẽdi: ergo actus nolẽdi nõ est formaliter i deo.

Contra franciscuz.

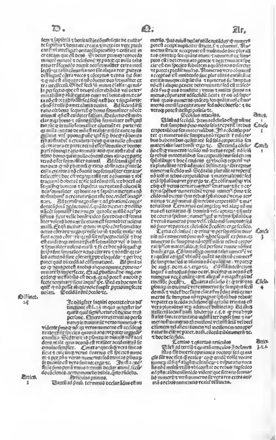
Sed ad veritatem ista positio non videtur mihi rationalis nec bene tuta: quia qd non est tale formaliter sed solum eminenter simpliciter z absolute non dicitur tale: hoc patet etiam per exempla istius doctoris. Anima enim intellectiua non ẽ anima sensitiua nec vegetatiua formalr nec virtualiter: vt dicit sed solum eminenter: z ideo simpliciter: z absolute loquendo: anima intellectiua nõ est ãia sensitiua nec vegetatiua: imo specifice z sic realiter distinguitur ab ipsis: etiam per eum. Iteruz scdm eum ibidem: sol quando est aura serena z clara dicitur candidus z albus: non quidem formaliter nec virtualiter sed solum eminenter. Sed constat q̃ simpliciter z absolute loquendo: sol non est candidus nec albus: igitur qd non ẽ tale formalr: sed solũ eminẽt simplr z absolute nõ dicitur tale: etiaz per eum: sed deus nõ est ens nec viuens nec bon nec sapiens formalr sed solum eminenter scdm istã positionem: igitur deus absolute loquendo non est ens nec bonus zc. qd nõ videtur rationabiliter dictum. ergo zc. Confirmatur: quia qd non est in aliquo formaliter sed solũ eminenter simpliciter z absolute nõ est in illo: hoc patet etiã per eũ: anima enim sensitiua nõ est intellectiua simpliciter z absolute: nec candor in sole: z sic de ceteris sed scdm istã positionem entitas bonitas sapientia zc. non sunt in deo formaliter sed solũ eminenter: g talia nõ sũt in deo absolute loquendo: z per consequens absolute z simpliciter loquendo: deus nõ est bonus nec sapiens zc. Et ne fiat cauillatio verbalis in cõclusione huius rationis accipio esse in: nõ quid ẽ per informationem: sed per identitatem sicut etiam iste doctor concedit aliquid esse in deo. Confirmatur iterum quia quod in vnoquoq3 melius est esse q̃ nõ esse non solum eminenter sed etiam formaliter est in deo: accipiendo esse in sicut stati dicebatur: hoc patet: quia qd non est in deo formaliter: sed solum eminenter simpliciter z absolute nõ est in eo: vt patet ex dictis: sed qd in vnoquoq3 melius est esse q̃ non esse simpliciter z absolute est in deo: igitur q̃ i vnoquoq3 melius est esse q̃ non esse non solum eminenter sed formaliter est in deo. sed cõstat q̃ i vnoquoq3 melius est esse sapientem intelligentem zc. que dicunt perfectionem simpliciter q̃ non esse: igitur hec omnia formaliter sunt in deo: non solũ eminenter. Istam rationem pro conclusione ista expresse facit anshelmus. mono. 15. vt patet videntibus ipsum zc.

Rñio ad franciscũ

Rñio ad rõnes frãcisci.

Ad primum ergo istorum quando dicitur in minori q̃ quodlibet transcedens siue entitas siue sapientia: z sic de alijs ẽ de se ɔtrahibilis z determinabil zc. dico q̃ rõ peccat p fallaciaz equiuocatiõis: qr p huiõi rõnes trãscendentes iste doc. intelligit entita

Rñio ad franciscũ

tem ꝛ sapiētiā ꝛ bonitatē in cōmuni que de entitate sapiētia ꝛ bonitate creata ꝛ increata vere predicant᷑: vl intelligit bonitatē sapientiā ꝛ entitatē increatam que est deus. Si dicatur primā: concedo maiorē minorē ꝛ ↄclusionē: vt patet: qꝛ nulla talis ratio trāscendēs ↄuenit deo formaliter extra intellectū: qꝛ talia cōmunia non sūt aliqua res: put res distinguit᷑ cōtra voces ꝛ cōceptus ꝛ entia rationis: ꝛ ꝙ nō est aliqua res nō cōuenit deo formaliter extra intellectū. Si vero secūdū minor ē falsa: qꝛ nulla perfectio que est deus ē cōtrahibilis vel determinabilis p aliā: entitas enim vel bonitas increata nō est ↄtrahibilis: sed seipā est hec ꝛ singularis: cū nō sit nisi pa met eēntia diuina. Ad secundā: si ratio eēt bona sequeret᷑ ꝙ homo formaliter nō eēt animal: qḋ est euidēter falsum. Deductio est mihi clara: qꝛ homo ꝛ asinus seipis formaliter distinguūtur: sic ꝙ in nullo formaliter cōueniūt ex parte rei: qꝛ nulla entitas de mō est realis: nisi sit entitas singularis vt suppono. Arguo igit᷑ sic: hoc ꝙ rō bonitatis abstrahit᷑ a creatura: deus qui in nullo cōuenit cū creatura ex parte rei nō esset formaliter bonus: pari rōne qꝛ ratio animalitatis que abstrahit᷑ ab asino homo qui in nullo cōuenit cum asino ex parte rei nō esset formaliter animal. Ad formā igit᷑ rōnis dico ꝙ nō pbat nisi ꝙ ratio abstracta p intellectū a creatura nō cōuenit deo formaliter extra intellectū: ꝛ hoc est verū: qꝛ talis ratio cōmunis ꝛ abstracta nō habet eē reale sed rōnis tm̄: ex hoc tm̄ nō sequit᷑ ꝙ bonitas ꝛ sapiētia increata nō cōueniāt deo formaliter: qꝛ bonitas ꝛ sapiētia increata nō abstrahunt᷑ a creatura: sicut iste doc. videt᷑ imaginari. Ad tertiū nego aīs: ꝛ ad pbationē concedo totā pmā deductionē. s. quādo dicitur: ꝙ nolitio nō eēt formalit᷑ i deo: nego: qꝛ nolle malū ē act᷒ positiuus sicut velle bonū: ꝛ ideo sicut deus est formaliter volens bonum: sic etiam est formaliter nolens malū. Et qn̄ dicitur: ꝙ tunc in ipso eēnt formaliter actus cōtrarij: nego: qꝛ velle bonū ꝛ nolle malū nō sunt actus cōtrarij: qꝛ nō sūt respectu eiusdē: ꝛ hoc est euidēs: qꝛ anima xpī est formaliter volens bonū ꝛ formaliter nolens malū: ꝛ tm̄ ex hoc nō sequit᷑ ꝙ in ipā sint formaliter actus cōtrarij: ꝛ nō nisi qꝛ tales actus nō sunt cōtrarij pprie loquēdo: ꝛ per hoc patet quid dicendū ad cōfirmationē. Ad pmā dico ꝙ deus potest a nobis aliquo nomine ꝓprio nominari: lꝫ imperfecte. Et ad pbationē de aug. concedo ꝙ ineffabilis est deus. qꝛ nō potest a nobis pfecte nominari: sicut loquit᷑ ipe. Sed ex hoc non sequit᷑ ꝙ nō possit aliquo noīe simplr̄ ꝓprio imꝑfecte noiari. Secūdā rōnē ↄcedo ꝛc.

Distinct. 24

Ic diligēter inquiri oportet circa distinctione istā. 24 in qua magister inquirit quid significetur cū dicitur tres persone. Quero vtrū trinitas personarū in diuinis sit verus numerus: ꝛ videtur pmo ꝙ nō: qꝛ verus numerus est accidens reale: cū sit species quantitatis: vt patet in predicamētis. Sed trinitas psonarū in diuinis nō ē accidens reale: qꝛ in deo nō est realiter accidens: cū sit omnino simplex. Contra: quecūqꝫ vera trinitas sicut ꝛ quecūqꝫ verus ternarius est species numeri: ꝛ per ↄñs verus numerus: sed trinitas psonarū in diuinis est vera trinitas: ergo ꝛc. In ista questiōe pmo ponā vnius termini declarationē. secūdo cōclones. tertio mouebo dubia. qrto rn̄debo.

Artic. 1

Articulus primus.

Uantū ad pmū. terminus declarādus est numerus. pro cuius declaratiōe notādū: ꝙ numerus potest accipi dupliciter stricte. s. ꝛ cōmunit. Numerus stricte acceptus: est multitudo siue pluralitas quantorū seu quātitatum: ꝛ numerus sic sumptus est i determinato genere ꝛ determinata specie: est em̄ species subalterna quātitatis discrete: vt patet i predicamētis. Numerus vero cōmunit᷑ acceptus est multitudo siue pluralitas entiū siue entitatum quecūqꝫ sint illa: ꝛ numerus sic sumptus nō est i aliquo genere determinato: sed est trāscēdēs: sm̄ ꝙ ens diuiditur i vnum ꝛ multa. pmus numerus cōparatur ad secūdū: sicut i. ... ad superius: qꝛ ois numerus quātorū seu quātitatū est numerus entiū seu entitatum: sed nō ecōuerso: ꝛ de vtroqꝫ potest itelligi positia ꝛc.

Secūdus articulus.

Artic. 2

Uātū ad secūdū. Prima cōclusio est: ꝙ numerus sumptus pmo modo solū reperit᷑ i rebus corporalibus seu materialibus. Ista cōclusio patet: qꝛ numerus sic sumptus nō reperit᷑ nisi i rebus habentibus quātitatē: sed sola corporalia seu materialia sunt hmōi: ergo ꝛc.

Conclo 1

Secunda cōclusio est: ꝙ numerus secūdo mō dictus repit᷑ nō solū in rebus materialibus seu corporalibus: sed etiam spūalibus: ꝛ hoc ē euidens: qꝛ vbicūqꝫ reperit᷑ vera pluralitas rerū adinuicē distinctarū: ibi reperitur numerus secūdo mō. Sed talis pluralitas reperit᷑ nō solū in rebus corporalibus ꝛ materialibus: sed etiā spūalibus: vt pꝫ: ergo ꝛc. Et cōfirmat᷑: qꝛ vbicūqꝫ est verus ternarius: vel᷒ senarius: ꝛ sic de ceteris spēbus numeri: ibi ē verus numer᷒. pmo ꝛ secūdo mō dictus: sꝫ in rebus spūalibus ē verus ternarius ꝛc. nō minus qꝫ in rebus corporalib᷒ ꝛ materialibus. Ternarius enī angelorū vel aīarū nō minus est ternarius qꝫ hominū vel caprarū: ꝛ similr̄ de ceteris spēbus: numer᷒ igit᷑ in rebus spūalibus ē verus numerus pmo vel secūdo mō sumptus: sed nō pmo: vt patet ex cōclusiōe pcedēti: ergo secūdo.

Conclo 2

Tertia cōclusio ē: ꝙ trinitas personarū in diuinis nō ē numerus pmo mō: ꝛ hoc sequit᷑ ex pma: qꝛ numerus sic sumptus nō repit᷑ nisi in rebus corporalib᷒ seu materialibus: sed persone diuine nō sunt hmōi: ergo. Cōfirmat᷑: ꝙ omnis talis numer᷒ ē vera quātitas: igit᷑ vbi nō ē quātitas: ibi nō ē numer᷒ sic sumptus: sed in diuinis nō ē quātitas. vt patꝫ p hec aug. 5. de tri. c. 1. ergo ꝛc. Ad istū intellectum loquit᷑ ambrosius pmo de tri. dicēs: ꝙ in deo nō est numerus nec ē quātitas: ꝛ allegat᷑ a magistro i distinctiōe pcedēti.

Conclo 3

Quarta cōclusio ē: ꝙ trinitas psonarū in diuinis ē vere numerus sic sumptus secūdo mō: ꝛ videt᷑ hec satis clara sm̄ pdicta: tū qꝛ numerus sic sumptus nō repugnat spūalibus rebus: vt patet ex secūda ↄclusione: tū qꝛ talis trinitas est vera pluralitas rerū adinuicē distinctarū. Ad istū intellectū loquit᷑ dam. lib. tertio c. 5. d. ꝙ tres hypostases sancte trinitatis indistāter diuise sunt ꝛ numerant᷑ numerus tn̄ diuisionē vel distātiā vel decisionem vel alienationem vel incisionem non operatur in eis: vt pater. dam. cōcedit ibi numerū ꝛc. ꝛ hoc de secūdo.

Cōclo 4

Tertius ꝛ quartus articulus

Artic. 3. ꝛ. 4

Uātū ad tertiū ꝛ quartū articulos ↄ ↄclones istas sūt diuerse opiniones doctorū: sed qꝛ magis sūt vocales qꝫ reales: eo ꝙ quidē volūt vocare numerū illō qḋ aliqui dicūt nūerū: ꝛ disputatio vocalis nō ē multū vtilis vbi constat de rebus: ipse sed eo ad pꝫā: alibi enī intēdo videre que sit ratio formalis numeri: ꝛ verū numerus sit vera res extra animā a rebus numeratis realit᷑ distincta.

Rño ad argumē.

Ad rōnes pncipales patet quid dicendū: qz pri-ma pbat tertiā cōclusionē: z secūda pbat quartā cōclusionē: vt patet ex dictis.

distinct. 25.26.27.

Reteres considerandū zc. Circa dis-tinctionē istam .25. z duas sequētes. In quibus magister tractat de signi-ficato huius termini psona z de ppri-etatibus psonarū. Quero vtrū psone diuine distinguant psonaliter pprietatibus absolutis vel relatiuis: z videt primo q pprietatibus: qz pso-ne pfectissime pprietatibus pfectissimis distinguū-tur: sed psone diuine sunt pfectissime z sole pprie-tates absolute sunt hmōi zc. Cōtra: eede psone di-uine multiplicant z distinguunt psonaliter sed ppri-etatibus relatiuis non absolutis multiplicant. d. boetio primo de tri. q sba in diuinis cōtinet vnitatē. relatio vero multiplicat trinitatē. In ista questiōe erūt quattuor articuli. primo ad intellectum tituli po-nā vnicā distinctionē. secūdo quadruplicē cōclusio-nē. tertio monebo dubia. quarto rūdebo.

Articu. 1

Primus articulus.

Quantū ad primū ē aduertendū q psonas diui-nas distingui pprietatibus absolutis vel rela-tiuis potest intelligi dupliciter. Uno mō q distin-guant p tales pprietates primo tanq p ea que sunt pncipia formalia distinctionis eaz. Alio mō q dis-tinguant p eas quasi ex cōsequēti. i. tanq p ea ex quibus potest cognosci z inferri mutua ipaz distin-ctio quāuis nō sint pncipia formalia talis distinctio-nis: z lz in vtroq sensu possit intelligi questio intel-ligo tamē eā ad pns in primo: qz isto sensu credo pso-nas diuinas pprietatibus suis distingui: put in se-quētibus apparebit: z hoc de primo.

Conclu. 1 Conclō 1 Scotus

Secundus articulus.

Quantū ad secūdū: sit hec prima cōclusio: q pso-ne diuine nō distinguunt se totis. istā cōclusio-nē quidā doc. dducit sic. Scot. p di. 16. q. i ar. 1. Que se totis distinguuntur sunt primo diuersa: qua que nō sunt primo diuersa sunt aliqd idem in en-tia nō distinguūt eo quo sunt idē sed aliquo sui quo nō sunt idez: sz psone diuine nō sunt primo diuerse cū sint eiusdē essentie. ergo.

Rño ad scotum

Contra scotum.

Sed lz cōclusionē istā credā esse verā: rōnem tn̄ istaz nō reputo cōcludere: qz vel intelligit in maio-ri: q illa q se totis distinguit realiter. sunt primo diuer-sa: vl intelligit de illa q se totis distinguit: nō solū re-aliter: sz etiā cōceptibiliter. si aliq sint talia: si primo mō: ppositio nō est vera: qz petrus z Jo. realiter disti-guunt se totis: qz in nullo reali sunt idē: tn̄ nō sunt pri-mo diuersa. Item duo angeli vl due aie se totis realiter distinguunt: z pfertim si sint eētie oio sim-plices: sicut multis doctoribus videt: z tn̄ nō sunt pri-mo diuersa. Si secūdo mō: nō ē ad ppositū: quia nullus ponit q psone diuine se totis distinguant cō-ceptibiliter. Ideo dimissa hac rōe: pbo aliē cōclusi-onē. Primo sic: q se toto distinguit ab aliquo quod-libet sui distinguit ab illo: oppositū predicati infert oppositum subiecti: sed nulla psona diuina quolibet sui distinguit ab alia: qz non deitate distinguit ab alia. ergo zc. Secūdo sic: z ē quasi cōfirmatio p-cedentis rōnis: pater aliquo sui est pater: z aliquo sui non est pater: igit aliquo sui distinguit a filio: z aliquo sui nō distinguit a filio: z p ɔ̄ns se toto nō dis-tinguit ab eo: ɔ̄ña patet: qz pater solo eo: quo ē pa-ter distinguit a filio in diuinis: añs pbat: qz pater vl quolibet sui est pater: vl nullo sui est pater: vl ali-quo sui est pater: z aliquo sui nō est pater. Primū nō dari nō potest: qz sequit pater quolibet sui e pater: igit deitate est pater: z sequit pater distincte ē pa-ter igit eo est deus: quo est pater cum distincte sit deus: qd est cōtra be. aug. 7. de tri c. 7. Secūdū etiā dari non potest: qz si pat nullo sui ē pater: pari rōne nullo sui est deus: qd est cōtra be. aug. ibidē. vbi expsse vult q pater eo deus: quo bonus z sapi-ens: qd nō eēt bene dictū si nullo sui eēt deus: relin-quit ergo tertiū: z sic ppositum.

Gregoꝰ

Gregorius ariminensis.

Forte dicet ad istas rōnes iuxta pncipalia quo-rūdā modernoz. Ad primā quidē: q maior est vera si ly sui teneat transitiue sed sub isto sensu. minor ē falsa lz sit vera si ly sui teneatur intrāsitiue. Et cō-formit diceret ad secūdā: q maior. nō ē vera: si ly sui teneatur transitiue. Contra

Sed ad veritatē hec euasio est nulla qz p eaz nō soluit aliqua rōnū. Nō qdez prima: qz maior ē vera nō solū si ly sui teneatur trāsitiue: sz etiā si teneatur intrāsitiue: qz si homo eēt ex aia z corpꝰ: z distingue-ret ab aliquo p aiam z nō p corpus: nō distingueret ab illo se toto: qz nō distingueret ab illo. per corpꝰ: quo tamē casu posito nō esset aliqd hominis sz trā-sitiuā cōstructionem sed sm intrāsitiuā tantū: z sic est in pposito vt patet: quia lz deitas z proprietas psonalis nō sint idē psone diuine sm trāsitiuā con-structionē sed sm intrāsitiuā: qz quelibet psona di-uina pp̄ter sui simplicitatē ē deitas z est psonalis pprietas: nulla tn̄ distinguit ab alia p suā deitatē: z quelibet distinguit ab alia p suā psonalē pprieta-tē: z p ɔ̄ns nulla se tota distinguit ab alia. Et po-test ex dictis argui sic: quelibz psona diuina aliquo qd ē ipa. distinguit ab alia z aliquo qd ē ipa: nō dis-tinguit ab alia: ergo nulla se tota distinguitur ab alia: añs patz ex dictis: ɔ̄ña vero est nota: qz qd se toto distinguit ab aliquo quolibz sui distinguit ab illo: siue ly sui terminat trāsitiue siue itransitiue: vt dictū ē supra: nec aliud intelligunt doc. d. q psone diuine nō distinguunt se totis: nisi q nulla distingui-tur ab alia omni eo qd ē ipsa. Et si aliqui volūt istis vocabulis aliter vti: eoz disputatio nō ē realis: sz tm̄ vocalis: z sic ē inutilis: z ex hoc patet q secun-da rō ē soluta. Exclusis igitur istis solutionibꝰ ar-guo ad pncipale tertio sic: quando aliqua duo sic se habēt q aliqd omnino idē z indistinctū ē in vtroq: z tn̄ aliquid est in vno qd nō ē in alio: nō distinguūt se totis psone diuine sunt hmōi: maior pz: qz qn̄ ali-qua se totis distinguunt nihil ē in vno quo nō disti-guat ab alio: sicut vel ē in creatura quo nō distingua-tur a deo: nec ecōuerso: z minor ē eidēs: qz in pso-nis diuinis ē eētia diuina omo eadē z indisticta: z in qualibz psona diuina ē quedā pprietas que nō ē in aliqua: qz in patre est paternitas que nō ē in fi-lio: nec in s.s. z in spiritu sancto spiratio passiua q nō ē in patre nec in filio. Nec valet si dicatur: q mi-nor nō ē vera si eē in sumat trāsitiue: qz maior ē ve-ra siue eē in sumat trāsitiue siue intrāsitiue: vt pa-ter ex dictis: eū minor sit oino vera: si eē in sumatur in-trāsitiue: adhuc sequitur cōclō de necessitate. Ex ista cōclusiōe sequit q psone diuine non distinguunt seipsis primo: qz que nō distinguunt se totis: nō disti-guunt seipsis. Et cōfirmat: qz q̄uis quelibet perso-na diuina psonali pprietate distinguat ab alia: nul-la tn̄ distinguit ab alia deitate: g nulla distigūt ab alia seipa p. Sz forte dicet ad istā rōnē: q aliqd distinguit ab alio: potest itelligi dupli. Uno modo seipso primo. i. quolibet sui. Alio seipso primo. i. nullo alio sui qd nō est ipm: z tūc isto mō qlibet psona di-

pina distinguit ab alia seipsa primo exponet sic istos: quelibet psona diuina distinguit ab alia et p nihil q̃ nõ est ipsa distinguit ab alia. et hoc est verũ. Hec aũt exã sio: est nulla: q2 q̃ seipso primo distinguit ab aliquo nõ solũ aliquo qd ẽ ipsũ: s3 oĩ eo q̃ ẽ ipsũ. distinguit ab illo. et q2 nulla psona diuina oĩ eo qd ẽ ipsa distinguit ab alia: nulla distinguit ab alia seipsa primo. Ex hoc apparet. q̃ ista ppositio: quelibet psona diuina distinguit ab alia seipsa primo: pprie et absolute loquẽdo nõ debet expom p istas: q̃libet psona distinguit ab alia et p nihil qd nõ ẽ ipsa distinguit ab alia sed p istas: quelibet psona diuina distinguit et oĩ eo qd est ipsa distinguit ab alia. Ex hoc etiã apparet q̃ exponẽtes ppositionẽ istã. Primo mõ quãtũ ad rez ɔcordant cũ cõi doctrina s3 ppter iproprium modũ loquẽdi discordãt ab ipsa quãtum ad voce.

Conclo 2. Secũda ɔclusio est. q̃ psone diuine nõ distinguunt modis seu pprietatib9 absolutis. put quibusdã doctorib9 fuit visum. pbat primo sic. Si psone diuine distinguerent modis: seu pprietatib9 absolutis aliqua pfectio simplr eẽt in vna q̃ nõ esset in alia. illud ɔñs est ipossibile: q2 tũc q̃libet psona diuina careret aliq̃ pfectiõe simplr q̃ nõ esset catholice dictũ. igitur et añs. ɔña pbatur: q2 oẽ absolutũ in diuinis ẽ pfectio simplr. q2 in vnoquoq3 melius ẽ esse q̃ nõ esse: vt patet p ansbel. c. 15. mono.

Micha. Michael de massa. vi. 16 q. 1. ar. 1.

Sed ad istã rõnẽ q̃dã doc. noster rñdet dupliciter. Primo negãdo ɔñam: q2 posito q̃ tales modi dicãt pfectionẽ simplicit. imo etiã posito q̃ dicãt formalit. pfectionẽ isuntã: adhuc nõ sequeretur vt dicit: q̃ aliciu psone diuine deerit aliq̃ pfectio: q2 illa eadez pfectio ɔtineretur virtualit in sola rõne diuine ẽentie. Secũdo rñdet distiguẽdo de pfectiõe: q2 dupliciter põt intelligi q̃ modus absolut9 dicat pfectionẽ. Uno mõ intrisece vt distictus formalit: vel quomõcũq3 alit ab eo cui9 ẽ modus: et iste itellect9: vt dicit falsus est. Alio mõ denominatiue et extrinsece: vt sit sensus modus absolut9 dicit pfectionẽ. i. est modus habẽdi pfectionem q̃ iuis in se nõ dicat aliã pfectionẽ ab oĩ pfectiõe que habet. et iste intellectus est verus. s3 nõ valet ɔña: q2 nõ sequit q̃ aliqua pfectio sit in vna psona q̃ nõ sit in alia. sed solũ sequit q̃ aliq̃s modus habẽdi eandẽ pfectionẽ ẽ in vna psona: q̃ nõ est in alia: et hoc ẽ verũ: vt dicit.

Rñõ ad micha.

Contra michaelez.

Nulla tñ illaz solutionũ sufficit: vt mihi videt. Nõ quidẽ prima: q2 in his q̃ dicũt pfectionez simplicit meli9 est ipm in vnoquoq3 ẽ formalit: q̃3 nõ eẽ: vt patet p ansbel. vbi supra. s3 in his que dicũt pfectione fm quid sit verũ vt patet ibidẽ. Ex cõfirmatur: q2 si illa solutio esset bona pari rõne posset dici q̃ si filius nõ esset formaliter sapiens vel si i ipo nõ esset formalit sapientia: adhuc sibi nõ deessz aliqua pfectio: q2 illa ɔtineret virtualit in diuina essentia: qd non credo aliquẽ velle ɔcedere. Scda solutio etiã nõ sufficit: q2 i vnoquoq3 meli9 ẽ esse nõ esse nõ solũ denominatiue et extrinsece: s3 formalit et intrinsece ẽ pfectio simplr. s esse absolutũ in diuinis ẽ huiusmodi. pbat minor: q2 sicut patet p ansbel. libro. 2. et ca. pdictis q̃ quid est pter relatiua aut tale ẽ: vt ipsũ oĩo melius sit nõ ipsũ aut tale q̃ in aliquo nõ ipsũ melius sit q̃3 ipm. Sed ɔstat q̃ oẽ absolutũ in diuinis ẽ aliquid pter relatiua et nullũ ẽ tale: quod i aliquo nõ ipsũ meli9 sit q̃3 ipsũ: vt patet ibidẽ per ansbel. qui dicit expresse. Monephas est putare q̃ substantia sũme nature sit aliqd quo meli9 sit aliq̃ mõ nõ ipz. igit oẽ absolutum in diuinis ẽ tale q̃ ipz oĩo meli9 ẽ q̃3 nõ ipz. Exclusis igit istis solutõib9 pbo cõclusionẽ secũdo sic. Illud quo persona diuina vtpote persona patris personaliter distinguit ab aliis nõ est cõicabile tribus personis: sed omne absolutũ i diuinis est communicabile tribus psonis: igit maior est euidẽs: et minore ponit aug. 5. de tri. c. 11. d. q̃ quicquid ad se dicit de singulis personis simul dicitur: et. c. 9. dicit. Qd ait pprie singula in ea dẽ trinitate dicunt nullo modo ad seipsa: sed etiam ad inuicẽ vel ad creaturã: et ideo relatiue nõ substãtialiter ea dici manifestũ ẽ.

Tertio sic p9 one diuine sunt supposita relatiua nõ absoluta: igitur nõ distinguunt modis seu pprietatibus absolutis: cõsequẽtia patet: q2 formale distinctiuũ suppositi relatiui nõ est absolutũ sicut nec formale distinctiuũ suppositi absoluti est relatiuũ. et añs videt clarz: q2 vbicũq3 psone diuine nominant in scriptura: nominant nominibus relatiuis: sicut patet matthe. vltimo. vbi saluator ait. Euntes baptizate omnes gẽtes in nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Et hoc idẽ patet vbicũq3 in scriptura diuine persone nominãt. Et cõfirmat: q2 ecclesia determinat tres personas esse tres res relatiuas: vt patet extra de sũma tri. et c.

Tertia ɔclusio: q̃ in diuinis personis vere et realiter sũt aliq̃ pprietates relatiue: et ne fiat vis in verbis. Est aduertendũ: q̃ in cõclusione ista nõ accipio esse i transitiue sed intrãsitiue vt sit sensus: q̃ sicut i patre vere et realiter ẽ deitas: accipiendo esse in trãsitiue: sic etiam in ipso vere et realiter est paternitas: et in filio filiatio: et in spũ sancto passiua spiratio. cõclusione igit sic intellecta. ostendo primo expressa determinatione magistri i. sñ. 26 di. c. 2. vbi ex dictis bea. aug. concludẽs triũ personarũ esse tres pprietates relatiuas. Quaz vna realit nõ ẽ alia: sic inquit. Ille ad pprietates designãt noĩa psonaz. s. pr̃ fili9 et s. s. q̃ relatiua sũt: et ad se inuicẽ distinguunt: q2 notãt relatiões q̃ nõ sũt deo accidẽtales: s3 in ipis psonis ab eterno immutabilit sũt vt nõ tãtũ nõ appellatiões sint relatiue: s3 etiã ipe relatiões siue notiones i rel9 ipis. s. i psonis sint. hec mgr formalit. Secũdo. hoc idẽ ostẽdo rõne sic. Illud quo psone diuine multiplicantur vere et realit e i ipis: accipiẽdo eẽ i in sensu dato v3 itrãsitiue s3 pprietatib9 relatiuis psone diuine multiplicant. d. boetio. p. de tri. circa finẽ: q̃ sicut in diuinis ɔtinet vnitatẽ solũ relatio multiplicat trinitatẽ. Tertio p3 hoc idẽ: q2 illud verbũ pdicatiõis i psonis pprietas et entitas vnitas: qd nõ eẽt verũ: si pprietas nõ eẽt vera et realis entitas: q2 q̃cqd ẽ i diuinis psonis ẽ verũ ens reale cũ oẽ tale sit eternũ et icõmutabile.

Conclo vltima. Ultima ɔclo ẽ: q̃ psone diuine solis pprietatib9 relatiuis distinguũt psonalit. Ista cõclusio seqt ex dictis: q2 ɔstat psonas diuinas distingui psonalit: vt p3 ex prima ɔclone: q2 nõ distinguunt se totis seu seipis p hec modis nec pprietatib9 absolutis. vt p3 ex secũda: g̃ sol9 relatiuis pprietatib9 distinguunt: q̃ vere et realit sũt i ipis: vt p3 ex tertia. Et istã ɔclonẽ vt mihi videt q̃libet ver9 catholic9 ɔtenere ppt dicta scõz q̃ i dicta mea sũt multũ expssa. vñ be. aug. 5. de tri. c. 17. d. q̃ q̃cũq3 nõ cõit de q̃libet psona dicunt: s3 de aliq̃ vel duob9 tñ: nõ sbalit s3 relatiue dicunt: s3 ɔstat pprietates: q̃b9 psone diuine psonalit distinguunt nõ dici cõit de q̃libet psona diuina s3 d aliq̃ vel duob9 tñ: igit ɔstat tales pprietates nõ sbalit s3 relatiue dici. Itez de fide ad petrũ. c. 2. dicit expsse: q̃ quia aliud ẽ genuisse q̃3 nasci et aliud q̃3 est pcedere q̃3 genuisse vel natũ eẽ: manifestũ ẽ: q2 ali9 ẽ pr̃ ali9 filius ali9 spũs sanctus. Itez ansbel. d pcessiõe. s. s. c. 3. loquẽs de natiuitate filii et pcessiõe spũs sancti sic inquit.

hec itaque sola causa pluralitatis est in deo: ut pater filius et spiritus sanctus dici non possint de se invicem: sed alii sint ab invicem: que predictis duobus modis nascendo s. et procedendo est deus de deo: quod totum potest dici relatione quoniam filius existit nascendo de deo et spiritus sanctus procedendo: ipsa necessitate diversitatis et processione referuntur ad invicem ut diversi .i. distincti et alii sint ab invicem. hec anshel. et cetera sequentia. Ex his que dixerat concludendo sic ait: sequitur enim quod unitates dei proprietatem quam nullas habeant partes: ut quicquid de uno deo qui totus est quicquid est: dicitur ut de toto deo patre dicatur et de filio et spiritu sancto quoniam unusquisque totus et perfectus et solus est deus: supradicta vero relationis oppositio que ex hoc nascitur quod supradictis duobus modis deus est de deo: prohibet patrem et filium et spiritum sanctum de se invicem dici: et propria singulorum aliis attribui: et subdit sic: ergo huius unitatis et huius relationis consequentia se contemperant: ut nec pluralitas que sequitur relationem transeat ad ea in quibus predicte simplicitatis sonat unitas: nec unitas cohibeat pluralitatem ubi eadem relatio significatur quatenus nec unitas amittat suam aliquando consequentiam ubi non obviat aliqua relationis oppositio nec relatio perdat quod suum est nisi ubi obsistit unitas inseparabilis hec ille. Ex isto dicto trahitur illa auctoritas vulgata: videlicet quod omnia sunt unum in divinis: ubi non obviat relationis oppositio: ex quibus omnibus evidenter apparet propositum. Item damas. libro primo c.8 dicit expresse: quod omnia sunt unum in divinis preter generationem et ingenerationem et processionem. In his enim solis proprietatibus differunt ab invicem sancte tres ypostases. Et libro tertio c.5 dicit differentiam personarum in solis tribus proprietatibus paternali filiali processionali recognoscimus. Idem etiam vult magister in littera di. 26. et 17. et hoc de secundo.

Artic. 3.4. Tertius et quartus articulus.

Quantum ad tertium et quartum articulos simul contra conclusiones istas movenda et dissolvenda sunt dubia. Et primo contra primam est quedam opinio antiqua: quam nunc quidam moderni sequuntur que ponit personas divinas distingui se totis sive se ipsis primo.

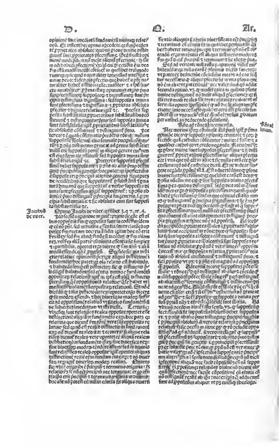
Gregor. Hugo. Opinio propositum gregorii et hugonis.

Pro qua communiter arguitur: primo sic simpliciter simplex a quocumque distinguitur se toto dicit. sed quelibet persona divina est simpliciter simplex: ergo et cetera. Et confirmatur: quia persona divina est eque simplex sicut essentia: sed essentia propter sui simplicitatem se tota distinguitur a quocumque: ergo et persona. Ista ratione quidam moderni deducunt sic: persone divine sunt summe et omnino simplices: ita quod nec essentia est simplicior persona: nec aliqua proprietas est cogitabilis in persona esse simplicior quam ipsa persona: et per consequens nulla aliquo modo inter se distincta includit ipsa persona: igitur quelibet persona a quocumque distinguitur se ipsa: et non aliquo sui distinguitur primo. Preterea et est quasi confirmatio precedentis rationis: et pater aliquo sui primo distingueretur a filio et aliquo sui non distingueretur ab ipso: persona patris esset aliquo modo composita: quod est erroneum: probatur consequentia: quia ubi est aliud et aliud ibi est aliquo modo compositio. Ista conclusio confirmatur aliquibus auctoritatibus primo hiero. in expositione fidei catholice ubi loquens de patre filio et spiritu sancto d. Ista sibi unum sunt: licet personis ac nominibus distinguuntur. Item be. aug. in sermone de fide et simbolo qui incipit: credimus in unum deum. ochi sic inquit. Credimus hanc trinitatem personis distinctam, sibi unitatem: ex quo primo sic arguitur. Trinitas non est nisi tres persone et trinitas est distincta personis: igitur persone sunt distincte personis: et sic se ipsis primo sive se totis. Nunc ad propositum.

Ad primam nego minorem si sumatur utraque: quia licet simpliciter simplex non includens aliquid commune sibi et aliis et aliquid proprium sibi se toto distinguitur a quocumque distinguitur: tamen simpliciter simplex includens aliquid commune sibi et aliis per identitatem: et aliquid proprium sibi non potest a quocumque distingui se toto sic est in proposito: quia quamvis omnis persona divina sit simpliciter simplex: quelibet tamen includit essentiam que communis est omnibus per identitatem et aliquid proprium sibi: quia pater includit paternitatem que est sibi propria: et filius filiationem: et spiritus sanctus passivam spirationem: et ideo non possunt distingui se totis: non obstante earum simplicitate. Et ad confirmationem concedo: quod persona divina est eque simplex sicut essentia: sed cum hoc stat quod quelibet persona includat aliquid commune sibi et aliis per identitatem et aliquid proprium sibi quod de essentia verificari non potest: quia nihil est commune per identitatem essentie divine et alicui quod non sit essentia divina: sicut aliquid est commune per identitatem patri et filio: qui non est pater. Et hec est ratio quare essentia divina se tota distinguitur a quocumque distinguitur persona autem non. Ex hoc statim apparet quod minor illius rationis non est vera sicut assumitur: quia licet essentia divina se tota sive se ipsa primo distinguatur a quocumque: hoc tamen non est propter sui simplicitatem: sed quia nihil est commune per identitatem sibi et alicui quod non sit ipsa: quod de personis verificari non potest: ut patet ex dictis. Ad deductionem vero aliorum dicunt multi quod quamvis nec essentia: nec proprietas sit simplicior ipsis personis: cum hoc tamen stat quod persona includat aliqua inter se distincta formaliter: et hoc sufficit. Sed quia talem distinctionem non reputo bene possibilem: concedo quod persona divina non includit aliquo modo ex parte rei inter se distincta: cum hoc tamen stat quod quelibet persona divina includat essentiam que communis est omnibus per identitatem et aliquid proprium per quod distinguitur ab aliis nec est bona consequentia persona divina includat essentiam que communis est omnibus tribus et aliquid proprium igitur essentia et proprietas illa sunt aliquo modo distincta: ut declarabitur di. 33. Et per hoc apparet quid dicendum ad ultimum: quia non sequitur pater aliquo sui distinguitur a filio: et aliquo sui non igitur persona patris est aliquo modo composita. Et quando dicitur quod ubi est aliquid et aliquid ibi est compositio patet quid dicendum: quia ex hoc non sequitur quod in patre sit aliquid et aliquid .i. aliqua distinctio ex natura rei: sed sequitur quod in ipso sit aliquid commune sibi et aliis: et aliquid proprium sibi: et ex hoc non concluditur aliqua distinctio multo minus compositio. Ad auctoritates vero dico: quod non est intentio hiero. nec aug. quod pater et filius et spiritus sanctus distinguantur personis et se totis: oppositum patet per bea. aug. superius allegatum. Sed intentio eorum est: quod distinguuntur personis .i. personaliter: et hoc est verum: sed tunc nihil concluditur: quia non sequitur pater et filius et spiritus sanctus distinguuntur personaliter: igitur se ipsis primo seu se totis sicut infertur.

Opinio linconiensis in tractatu de personis divinis et imagine creata. Lincon.

Contra secundam conclusionem sunt due opiniones. Quarum prima ponit personas divinas distingui primo per proprietates absolutas tanquam per ea que sint rationes simpliciter principia distinctionis earum: relationes vero ex consequenti et secundario velut per ea ex quibus potest cognosci vel inferri mutua earum distinctio. Secunda vero ponit personas divinas. Primo distingui per tres modos reales absolutos qui sunt esse naturaliter esse intellectualiter et esse amabiliter per primum enim ut asserit hec opinio persona patris constituitur in esse personali et ab aliis primo distinguitur. per secundum vero persona filii: et per tertium persona spiritus sancti: et isti tres modi secundum istam

opinionē sunt immediatū fundamētū diuinarum relati-onū. Et differt hec opinio a precedēti: quia secundum precedentē proprietates absolute quibus persone diuine distin-guunt͂ sunt proprietates perfectissime. Sed secundum istam opi-nionē modi producti nō dicūt aliquā perfectionē: sed sunt modi habendi perfectionē: quicquid enim perfectionis ē in deo secundum istum modū dicendi cōtinet͂ in quolibet trium modo-rum: quia quicquid naturaliter totum illud intelligit et amat deus: et ideo omnis perfectio que habet͂ a patre na-turaliter habet͂ a filio intellectualiter et a spiritu sancto amabiliter. Pro prima istarum opinionum arguo primo sic: perfectissimorum suppositorum et dignissimorum sunt prin-cipia distinctiua dignissima: sed supposita diuina sunt perfectissima et dignissima: et proprietas absoluta perfectior et dignior relatiua: igit͂ etc. Preterea sup-posita substātialia proprietatibus substātialibus cō-stituunt͂ et distinguuntur primo: sed supposita diuina sunt substātialia: igit͂ proprietatibus substātialibus et sic absolutis cōstituunt͂ et distinguunt͂ primo. Pre-terea et est quasi cōfirmatio precedētis rōnis: nullum suppositum substantiale nisi eius formale principium cōstitu-tiuum et per cōsequens distinctiuum pertineat ad genus substātie: nullū enim suppositū ponit͂ in aliquo genere cuius non est eius formale cōstituens: sed supposita diuina sunt substātialia: igit͂ etc. Preterea suppositū perfectis-simū debet suppositari et per cōsequens ab aliis primo distin-gui per principium sui generis: hoc patet: quia imperfectionis est suppositari per principia alterius generis sicut patet de accidētibus que suppositant͂ per substātiam et per na-turā humanā que suppositat͂ a verbo: supposita di-uina sunt perfectissima: igit͂ suppositant͂: et per cōsequens ab inuicē primo distinguit͂ per principia sui generis. i. per prin-cipia substantialia: et sic absoluta cum sint suppo-sita substantialia etc.

Jacobus de viter.

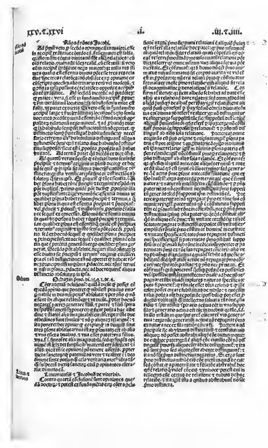
Opinio Jacobi de viter quolibet 3. q. 7. ar. 4.

Pro secūda opinione arguit͂: primo sic esse est om-nibus oppositis secundum quod opposita sunt in eodem secundum idem quod esse nō potest. sed in diuina essentia sunt relationes op-posite secundum rectam doctrinā fidei igitur hoc nō erit secundum idem: sed secundum aliud: secundum nō est dicendum quod secundum aliam rem. vel secundum aliā partē cum diuina essentia sit simplex et impartibilis. oportet ergo dicere quod secundum aliū et aliū modū essendi. quod est propositū. Secūdo sic omnis distin-ctio relatiue opinionis perexigit aliquā distinctionē in fundamēto: hoc patet: quia omnis relatio est habitudo. et habitudo semper est distinctorum sic quod distinctio pre-intelligit͂ habitudinem: sed essentia diuina est fundamētū oppositarum relationum: igit͂ in ipsa est aliqua distinctio preter illam que est oppositionis relatiue: que se habet ut im-mediatū fundamētū oppositarum relationū. Sed nō est dicēdū quod talis distinctio sit rerum: oportet ergo dicere quod sit modorum essendi. et hec diuersitas modorum suffi-cit ad oppositionē relatiuā ut sit eius fundamētū si-ne subiectum immediatum ut isti dicūt. Tertio sic: vbicunque sunt relationes reales opposite oportet esse distinctionē aliquā in fundamēto earum. hoc patet quia relatiua que dicunt͂ secundum rōnē vere sūt opposita re-latiue: sed quia nō est realis distinctio in fundamento earum nō dicunt͂ reales ita: et econtra: si alique rela-tiones dicunt͂ reales vere: oportet esse aliquā realem distinctionē in fundamēto ipsarum siue diuersarum rerum: siue diuersorum modorum essendi realium: sed in diuinis sunt relationes reales opposite: igit͂ oportet aliquam distinctionē realē esse in fundamēto earum: et nō diuer-sarum rerum: igit͂ diuersorum modorum realium. Quarto sic: vbi est origo ibi est principium et terminus originis: sed relatio sic nō est principium nec terminus: ergo essen-tia ipsa erit principium et terminus originis in diuinis: hoc autem nō potest esse: nisi in essentia sit aliqua diuersi-ficatio alioquin si essentia diuersificata esset principium et terminus cum essentia sit in qualibet persona: in qua-libet haberet rationē principii et termini: quod nō est di-cendū ergo in essentia est aliqua distinctio modorum scilicet secundum quā dicit͂ principium et terminus: et sic idem quod prius.

Sed ad veritatē nulla istarum opinionū videt͂ mi-hi tenēda: quia nulla earū est cōformis dictis sanctorum: ut patet ex deductione cōclusionis mee: et ad eas sequi-tur necessario quod aliqua perfectio sit in vna persona que nō est in alia: ut patet ibidē: nec valet illud quod addit secunda opinio. scilicet quod modi reales in quibus persone diuine distinguunt͂ nō dicūt aliquā perfectionem: quia si illi tres modi reales sint tres entitates reales: ut as-serit illa opinio impossibile est quod nō dicāt aliquam perfe-ctionem: imo necessario quilibet eorū est perfectio sim-pliciter quia in vno melius est esse quam nō esse: ut fuit probatum per anselmum in deducendo cōclusionē.

Rōnes ad rōnes in contrarium. — Rōnes ad incon.

Nec motiua ipsorum cōuincūt. Ad primū igit͂ pro prima opinione dico quod supposita personarum trinitate et corum per-fectione quam catholici cōfitentur: maior est falsa: et a quolibet catholico ut credo neganda. Ratio huius est: quia persone diuine sunt supposita perfectissima: et si disti-guerent͂ proprietatibus perfectissimis: aliqua perfectio esset in vna que nō esset in alia: et sic nulla earū esset per-fectissima: quod nō est catholice dictū. Et ne videar fin-gere negādo propositionē istā. Est aduertēdum quod persone diuine sunt perfectissime: quia quelibet earū est deus: et per cōsequens nō cōuenit eis quod sint supposita diuina perfectis-sima per ea quibus distinguunt͂: sed per deitatē in qua sunt idem: dico ergo quod supposita perfectissima: quorum quod-libet est perfectissimum per illud in quo cōuenit cū alio non oportet quod distinguant͂ per principia perfectissima: et sic est in pro-posito: ut patet ex dictis: concedo tamen quod si esset aliqua suppo-sita perfectissima: quorum nullū esset perfectissimū per illud in quo cōuenit cū alio: talia oporteret distingui per princi-pia perfectissima: sed hoc nō est ad propositū. Ad secū-dū accipiēdo proprietates substantiales i. proprietatibus abso-lutis: sicut accipiunt͂ in rōne: dico quod supposita substan-tialia si sint supposita absoluta cōstituunt͂ et distinguun-tur primo per proprietates substantiales: sed si sint supposita re-latiua nō absoluta: propositio nō est vera: imo eius opposita est necessaria: quia supposita relatiua proprietatibus rela-tiuis nō absolutis constituunt͂ et distinguunt͂ primo. et sic in proposito: ut patet: et per cōsequens rō magis est ad oppositum quam propositum. Ad tertium dico quod suppositum pōt esse substantiale et rōne eius per quod distinguit͂ ab alio: et concedo quod nullū suppositum pōt esse substantiale rōne eius per quod distinguit͂ ab alio: nisi eius formale cōstitutiuum et distinctiuum perti-neat ad genus substantie. Aliquid tamen pōt esse substantiale rōne eius in quo cō-uenit cū alio: etiā et si eius primum distinctiuum nō pertineat ad genus substantie: et sic est in proposito: quia supposita diuina per suā propriā naturam et essentiā in qua sunt idē sunt substantialia. Ad vltimū concedo maiorē in isto sensu. scilicet quod suppositum per-fectissimum si sit suppositum absolutum debet suppositari: et per cōsequens ab alio primo distingui per principium sui generis i. per principium absolutum. si vero sit relatiuum per principium relatiuum: sed sic concessa maiore patet quod rō concludit oppo-situm eius ad quod adducit͂. si vero intelligat͂ quod suppositum perfectissimum debet suppositari: et ab alio primo distin-gui per principium sui generis i. per principium perfectissimum: patet ex solutione prime rōnis quod propositio nō est vera: nec pro-batio valet: quia nō est imperfectionis suppositari per princip-ium alterius generis in sensu dato. si illud principium nō dicit imperfectionē aliquā: nec facit cōpositionem cum natura suppo-sita: sic est in proposito: quia relationes diuine nō dicunt ali-quā imperfectionē: nec faciūt cōpositionē cū essentia cum nō distinguant͂ realiter ab ipsa: nec exempla que adducunt͂ sunt ad propositum in aliquo: ut patet cuicunque theologo.

Rñsio ad
iacobū

Rñso ad rōnes Jacobi.

Ad primū vero ꝓ secūda opinione si in maiori esse in accipiť trāsitiue cōcedo eā. sꝫ tūc minor est falsa. q2 isto mō in eēntia diuina nō sūt aliq̄ relatiōes: cū oīs relatio. diuina sit idez realiť. cū essentia: si vero eē in accipiť itrāsitiue nego maiorē: q2 nulla res ifinita qualis est essentia diuina pōt esse tres res relatiue siue tres relatiōes: nō obstāte eā ꝑ opinione cū cūscripto quocūq alio trinario rerū vel modorū. z ꝗ oñs in ipsa possunt eē relatiōes opposite accipiēdo eē itrāsitiue. Ad secūdā dico: sic ad ꝑcedētez: ꝙ maior ē vera. si esse in fundamēto accipiť ꝓprie: z ꝑm intrāsitiuā locutionē: sꝫ subisto sensu minor est falsa. vt patet ex dictis. Si vero esse in fundamēto accipiť large z ꝑm itrāsitiuaz locutionē i quo sensu doctores ꝯcedūt diuinā essentiā eē fundamētū oppositaꝝ relationū nego maiorē. z ad ꝓbatiōz dico: ꝙ lꝫ habitudo semꝑ sit distinctorū: tñ nō oportet. ꝙ distinctio semꝑ ꝑintelligať habitudini sic: ꝙ necessario extrema illi⁹ habitudinis distinguanť aliqua distinctiōe priori: q2 si relatio. siue habitudo ē ꝯstitutiua suppositi: sicut est i ꝓposito ꝓpositio nō habet ꝟitatē. Ad tertiū patet q̄d dicēdū ex dictis istis.

Ad quartū vero cōcesso ꝙ eēntia i bono sensu sit ꝑncipiū: z termin⁹ originis in diuinis dico: ꝙ ex hoc nō sequiť ꝙ in ipsa sit aliqua diuersificatio siue distinctio: q2 ista verificari pñt sine oī distinctiōe absolutoꝝ q̄ sit in ipsa. Et qn dicit ꝙ tūc essentia. i qlibet ꝑsona habet rōnē ꝑncipii z termini: respōdeo pōt dupliciť. Primo quidē pōt dici ꝙ ꝓpositio illa pōt dupliciť intelligi: vno mō sic: essentia diuina ut qualibet ꝑsona habet rōnem ꝑncipii z termini. i qlibet ꝑsona in qua est essentia ꝑncipiat z ꝑncipiať: vel ꝓducit z ꝓduciť: z in isto sensu ꝓpositio ē falsa nec sequiť ex concessis. Alio mō sic: essentia diuina in qualibꝫ ꝑsona habet rōnes ꝑncipii z termini. i. in qualibet ꝑsona est essentia q̄ quidē est ꝑncipiuz z termin⁹ originis: z in isto sensu pōt cōcedi ꝓpositio. sed ex hoc nō sequiť ꝙ quelibet ꝑsona ꝑncipiet z principiet: sicut nec sequiť i qualibet ꝑsona ē eēntia que ē potētia generādi ergo quelibet ꝑsona generat. Secūdo pōt absolute negari illud: oñs: q2 lꝫ esse diuina sit ꝑncipiū z termin⁹ originis circūscripta oī tali distinctione: tñ nō oportet ꝙ habeat rōnez principii nisi in ꝑsona ꝓducēte. nec rōnē termini nisi in ꝑsona ꝓducta. nec ad hoc requiriť aliqua distinctio absolutoꝝ in ipsa.

Ochaz

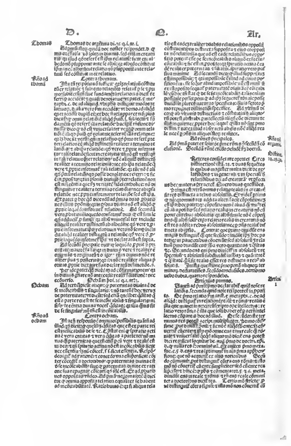
Ochaz in ꝑmo. di. 26. q. 1. ar. 4.

Cōtra tertiā ꝯclusionē: quidā dicūt ꝙ posset eē quedā opinio que poneret ꝙ nihil est penitus imaginabile in deo nisi penit⁹ absoluta: z per oñs ꝙ nō essent ibi alique relatiōes: z vt dicūt. ꝓpter hoc nō negaret patrez generare filiū. z patrē z filiū spirare spiritū sanctū sꝫ poneret: ꝙ sicut posita hac albedine z illa: oī alia imaginabili circūscripta: iste due albedines sunt similes: z nō ꝑ aliquaz relationē: z ita poneret hec opinio: ꝙ eo ipso: ꝙ in diuinis sunt tres ꝑsone absolute: vna istaꝝ ꝑsonaꝝ ꝯꝫ eet ab alia z vna esset a duabus. z vna esset pater: vna filius. vna. s. s. sine oī re alia imaginabili. sed q2 fingēs opinionē istā: lꝫ det simplicib⁹ materiā errādi: sicut z ipius: dicit tñ se opinionē nō tenere asserēs. ꝓpter dicta sanctoꝝ: ꝙ paternitas vere z realiter ē i deo timore forte potius q̄ꝫ celo veritatis mot⁹: ideo tñ q̄ꝫ suspectā dictis sanctoꝝ. etiā ꝑ opinantes cōtraria: dimitto eā.

Linco. z
Iacobus

Linconiensis z Jacobus de viterbio.

Contra quartā cōclusionē sunt opiniones quedā doctoꝝ: z potest ex fundamētis eoꝝ cōtra ꝯclusionē argui: primo sic: omni relationi ē aliquid ꝑriuz q̄ referť illa relatiōe: hoc patet: q2 ꝑus informať aliquid relatiōi q̄ꝫ sit relatiuū quasi cōpositū q̄ dicať referri ꝑmo illud ꝑmo informatū relatione pōt dici referri: q2 omne informatū aliqua forma pōt dici tale. Et cōfirmať: q2 si homo nō eēt ꝑmo animatus nisi informatus sit corpus aīa: ita vt videť est in ꝓposito: q2 nil erit relatiū ꝑmo: ꝙ cōstituatur formaliter inesse ꝑmo relatiōe: nisi aliquid sit relatū denominatiue ꝑ denoīatione a relatiōe. Confirmať iteruz: q2 sicut albedo se habet ad dare esse albū ita relatio ad dare relatuz: sed omni albedini aliq̄d ꝑriū q̄ dealbať per ipāz: igiť relatiōi erit aliquid ꝑriū q̄ referť ꝑ ipāz: sed nō eēntia diuina: eēntia em̄ diuina nō referť realiter: q2 nō distinguitur realiter: ergo suppositū tūc sic: suppositū distinctiue ē aliquid ꝑriū relatiōi q̄ referť ꝑ ipāz: ergo nō cōstituiť ꝑmo in eē suppositi ꝑ relationē: z ꝑ ꝯñs nō distinguiť ab aliis sola relatione. Preterea: omne originās est ꝑus origine z originato: igiť ꝑsona patris est prior origine z originato: sed origo in diuinis est ipāmet relatio: igiť in diuinis ꝑsona patris est prior relatiōe: igiť nō cōstituiť ꝑmo ꝑ relationez: z ꝑ ꝯñs distinguit ab aliis sola relatiōe. Et cōfirmať: q2 q̄ncūq aliquid antecedit aliquē terminū z antecedit illud q̄ est simul cū illo termino: sed generare q̄ ē actus ꝑme ꝑsone antecedit filiationē que ex ipso inasciť: ergo antecedit paternitatē que ē simul natura: z naturali intelligētia cū filiatiōe: z ꝑ ꝯñs paternitas nō constituit nec distinguit ꝑmo suppositū generās: sed ꝑsupponit ipm distinctū eē. Preterea: paternitati nō repugnat ꝑmo ex rōne sua cōmunicari: igiť paternitas nō ē cōstitutiua suppositi in eē ꝑsonali sub rōne incōicabili. nec ꝑ ꝯñs ꝑmo distinctiua ipsius. oña patet: q2 q̄cq̄d cōstituit aliq̄d in aliquo esse ꝑmo: z in vnitate corrñdēte tali eē se toto repugnat distinctiōi opposite illi vnitati: exemplū: si rōnale ꝑmo cōstituat hominē in entitate z vnitate specifica: se toto ꝑmo repugnat distinctioni specifice: igiť si paternitas ꝑmo ꝯstituit suppositū in eē ꝑsonali sub rōne incōicabili: oportet ꝙ paternitati ꝑmo ex rōe sua repugnet cōicari: añs vero ꝓbať: q2 oīa relatiua equaliť se hñt ad incōicabilitatē: sed spiratiōi actiue nō repugnat ꝑmo cōicari: nec spiratiōi passiue: z ꝑ ꝯñs nec ꝑnitati. Et cōfirmať: q2 si ponerenť q̄cūq positiue possibiles vel ipossibiles stāte intellectu rōnali: ad hoc nō repugnaret sibi diuidi in plures naturas specificas: puta si ponereť: ꝙ rōnale esset diña coloris z ꝙ ille color posset creare substātias de nihilo: z que cūq talia. posita aūt hac positiōe ipossibili ꝙ ꝑor esset ꝓductio volūtatis q̄ꝫ intellectus saluata tñ rōne gñationis z spiratiōis: spiratio actiua eēt in vno supposito z generatio actiua eēt tūc in duobus q2 tūc. s. s. in illo instāti in quo spirareť cōicareť vis generatiua: ergo nūc generatiōi actiue nō repugnat ꝑmo ex natura nec ex sua ratiōe cōicari. Preterea ad ꝑncipale sic ab vltimis distinctiuis z constitutiuis aliquoꝝ nō posset abstrahi aliq̄d cōe dictuz in quid de eis: hoc patet: q2 si ē aliq̄d cōe eis nō illo cōi nō distinguūť ꝑmo: sꝫ aliquo cōtrahēte distinguūť: z ita nō sunt ꝑmo sed aliquo cōtrahente distinguunť: z ita nō sūt ꝑma distinctiua negatiua. Si ergo sunt ꝑmo distinctiua nihil ē eis cōe dictū in quid de eis: sed cōstat ꝙ a paternitate z filiatiōe abstrahiť hoc q̄d ē relatio q̄ videť cōe eis z vniuoce: potest enī intellectus esse certus de relatione z dubius de hac relatiōe. z ita: igiť ista a q̄bus abstrahunť nō sūt ꝑmo distincta.

Thomas — Thomas de argetina di. 26 q. i. ar. i.

Ad pmū istoꝝ quidā doc noster respondet. ꝙ mis ore falsa nō solū in diuinis. sed etiā in creaturis qꝛ illud qd refert est ipm relatiuū: sicut eni albedo nō psupponit ante se albū: qꝛ albedo cōstituit ipm in eē albo: sicut relatio nō psupponit ante relatiuū sed cōstituit in eē relatiuo.

Rñō ad thomā — Contra thomam.

Ista tñ responsio nō sufficit: qꝛ lꝫ relatiuū cōstituatur relatiōe ⁊ subiecto relatiōis referat ꝑ se ⁊ primo: subiectū tñ siue fundamētū relationis dicit referri ꝑ accidēs: ⁊ quasi denoiatiue: vt patet. 5 methaph. c. de ad aliquid. vbi phs distiguit modos relatiuoꝝ. ꝙ alia vero ſm accidēs: vt homo ad aliqd qꝛ ei accidit duplū eē: ex hoc statī apparet nisi plus dicatur ꝙ omni relatiōi ē aliqd priuū. s. subiectū ⁊ fūdamētū qd refert illa relatiōe: hac igitur cōfusione dimissa: dico ꝙ nō est vniuersaliter verū ꝙ omni relatiōi ē aliqd priuū qd noiatiue referat illa relatione: qꝛ lꝫ hoc sit verū: qn in relatiuo qd pmo refert preter relationē ē aliqd distinctū realiter a termino relatiōis ⁊ ab ipa relatiōe: qd vere ⁊ ꝓprie informatur tali relatiōe sicut in creaturis: tñ nō est verū: qn in tali relatiuo preter relationē nō ē aliquid distinctū realiter a termino relationis: nec ab ipa relatiōe q vere ⁊ ꝓprie informat tali relatiōe: qꝛ tūc nō ē aliqd priū relatiōi qd possit denoiatiue referri: ⁊ sic ē in ꝓposito: qꝛ in psonis diuinis pter relationē non est nisi eēntia que ſꝫ veritatē fidei catholice: nō distinguitur realiter a termino relatiōis: nec ab ipsa relatiōe nec ꝓprie informatur relatiōe sed est ipa. Et patet ꝑ hoc qd dicendū ad pmas duas ꝓbationes illius ꝓpōnis: qꝛ in psona diuina nō est aliqd ꝙ ꝓprie loquēdo informet relationē. Ad secundā vero ꝓbationē loquēdo conformiter dico ꝙ est simile qd adducit ꝓ simili: qꝛ albū vniuersaliter includit aliquid realiter distinctū ab albedine qd vere ⁊ ꝓprie informatur ipa: relatiuum vero nō semꝑ includit aliqd realiter distinctū a relatiōe qd vere ⁊ ꝓprie loquēdo informet ipā: vt declaratū est supra.

Ad secūdū pncipale dico: ꝙ loquēdo ꝓprie de prioritate maiorē falsa: qꝛ in diuinis vere ⁊ realiter ē originās ⁊ originatū ⁊ origo: tñ in diuinis nō ē realiter prius ⁊ posterius: qꝛ ibi nō ē realiter aliqua prioritas ꝓprie dicta: vt fuit declaratū distinctiōe. 9.

Per idē patet qd dicēdū ad cōfirmationem: qꝛ in diuinis generare nō antecedit realiter filiationē: nec ecōuerso. Ocham in pri. 26 q. i. ar. 2.

Ocham — Ad tertiū dicūt aliqui: ꝙ paternitas diuina ē de se incōicabilis ⁊ singularis: ⁊ nō tantū ē hoc verū de paternitate: vt dicūt: sed etiā quelibet q̄ditas q est a parte rei est de se incōicabilis ⁊ singularis: nisi forte eēntia diuina vocet q̄ditas: qꝛ illa q̄uis sit de se singularis: nō tñ est incōicabilis.

Rñō ad ocham — Contra ocham.

Ista tñ responsio ē omnino ipossibilis quātū ad illud qd dicit: ꝙ quelibꝫ q̄ditas que est ex parte rei est incōicabilis de se ⁊c. Cōstat eni ꝙ spiratio actiua ē vera entitas ⁊ vera q̄ditas a parte rei nō minus q̄ paternitas que tñ etiā ꝑ cū vere ⁊ realiter est in deo: ⁊ tñ spiratio actiua nō est incōicabilis sicut nec essentia: lꝫ nō cōicet. s. sicut essentia. Respōdeo igitur ad rationē: ⁊ concedo vna cū hijs: sicut cōiter cōcedit a doctoribus: ꝙ paternitas diuina est de se incōicabilis: siue ꝙ paternitati diuine ex ratione sua repugnat cōicari qd idē est. Et ad ꝓbationes oppositas rñdeo. Ad pmā nego maiorē q dicitur ꝙ omnia opposita relatiua equaliter se habent ad incōicabilitatē. Ratio huius ē: qꝛ si aliqua relatio est eadē realiter duabus relationibus oppositis cōstituentibus distincta supposita ⁊ eius coopposita nō relatio illa que nō est eadē relatiōibus oppositis potest esse de se incōicabilis alio nō existēte incōicabili: ⁊ sic est in ꝓposito: qꝛ spiratio actiua ē eadē realiter paternitati ⁊ filiatiōi. spiratio vero passiua minime. Ad secundū dico: ꝙ illud suppositū est impossibile: ⁊ qꝛ impossibile ē illud ad cuius positionē in esse sequitur aliud impossibile: nō est mirū si ex isto posito sequatur paternitatē diuinā eē cōicabilē: cū hoc tñ stat ꝙ de se sit incōicabilis. tali eni impossibile posset poni ꝙ ad ipꝫ sequeretur rōnale posse diuidi in plures naturas specificas: q̄uis se toto pmo repugnet distinctiōi specifice. Ad vltimū dico: ꝙ ab vltimis distinctiuis ⁊ cōstitutiuis aliquorū potest abstrahi ꝑ intellectū aliqd cōe dictum de illis in quiete: nec ꝓpter hoc sequitur ꝙ illa nō sint pmo distincta: qꝛ illud abstractū ab eis nō ē aliqd reale nec ē ꝑ cōns in aliquo istoꝝ realiter.

Rñō ad argum. — Ad rōnes pncipales.

Ad pmā patet ex solutiōe pme rōnis ꝯ secūdā cōclusionē. Secūdā rōnē credo ꝯcludē ſꝫ boeciū.

Disting. 28. 29. 30.

Preterea considerare oportet. Circa distinctionē istā. 28. ⁊ duas sequētes in quibus magister multa dicit de relatiōibus ⁊ in generali ⁊ in speciali de relatiōibus dei ad creaturā: vt ꝑfectius hec materia ꝑtractet. Quero duas questiōes.

Prima est: vtrū omnis relatio realis in creaturis sit res distincta a rebus absolutis. Et videtur primo ꝙ nō: qꝛ omnis res addita alteri facit cōpositionē cū ipa: hoc patet: qꝛ cōpositio non ē aliud q̄ vnio rei cū alia positio: sed relatio realis in creaturis nō cōponit cū rebus absolutis qꝛ albū simile nō ē cōpositius q̄ albū solū: ergo relatio realis in creaturis nō est res addita rebus absolutis: nec ꝑ cōns realiter distincta ab ipsis. Contra: que primo diuidūt ens magis distinguitur q̄ que secūdo diuidūt ipꝫ hoc patet: qꝛ in paucioribus cōueniūt: sed absolutū ⁊ relatiuū pmo diuidūt ens: sba vero quantitas ⁊ q̄litas ⁊c. Secundo ens eni pmo diuidit in absolutū ⁊ respectiuū: ⁊ absolutū subdiuidit in sbaꝫ ⁊ quātitatē ⁊ q̄litatē. ergo si sit realis esset res distincta a rebus absolutis. In ista questione pmo ponā aliquoꝝ terminoꝝ declaratiōes. secūdo cōclusiōes. tertio mouebo dubia. quarto respondebo.

Articu. I — Articulus primus.

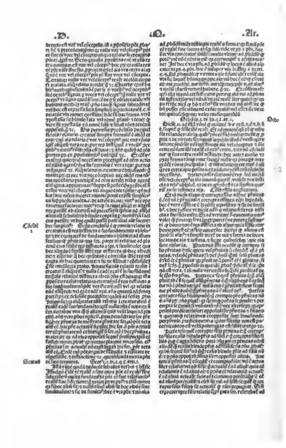
Quantū ad pmū: pmo declarabit quid noie relatiōis. secunda quid noie rei iportet in ꝓposito. De pmo relatio ſm arist. 5 metaphi. c. de ad aliqd: distiguit in relationē realē ⁊ rōnis: realis ē illa que manet in re circūscripto ope itellectus: relatio vero rōnis ē illa que solū habet eē ꝑ actū intellectus cōgnantis hoc ad illud. De secūdo iste terminus res potest accipi multipliciter. Primo cōissime ꝓut diuidit ꝯ nihil: ⁊ sic nō ē aliqd sb ente: sꝫ cōuertit cū ente ⁊ isto mō omne ens tam reale q̄ rōnis ⁊ vniuersaliter qdqd aliquo mō dicit ens potest dici res: sicut loquitur be. aug. pmo de doctri. xpi. d. ꝙ nulla res ē omnino nil. Et auicen. pmo metaph. c. 5 d. ens ⁊ res iprimunt in aia pma apphensione: que nō acquirit ex alijs notioribus. Secūdo cōmuniter ꝓut distinguit cōtra ens rōnis: ⁊ isto mō nō cōuertit cū ente simpliciter: sed cū ente reali: ꝑ asserit hinc ē: ꝙ phs ⁊ cōmentator. 5 ⁊ 6. meta. diuidūt ens in reale ⁊ rōnis ⁊ tñ ens reale cōmuniter a doctoribus dicit res. Tertio mō stricte ꝓut distinguit cōtra signū: ⁊ isto mō non cōuertit cū

ente reali: q2 multa ſigna ſunt vere realia. τ ſic magr̃ accipit rem in .1. di. huius libri. ꝙ omnis doctrina ē de rebus vel ſignis: τ in propoſito ſpālr res accipit̃ iſto mō. ꝓut. ſ. diſtinguit cōtra voces cōceptꝰ que ſunt ſigna ſubordinata rei: ſm phm primo periermenias. Quarto ſtrictiꝰ ꝓut diſtinguit cōtra ens intentionis ſiue itētionale: τ iſto mō lumē in aere τ ſpēs in medioꝰ ſm ꝙ cōiter dicunt aliqui doc. nſi antiqui nō hñt aliq̃d eē reale: nec per ꝯñs ſunt vere res ſic accipiendo rē. Quinto ſtrictiſſime ꝓut diſtinguit cōtra modū τ circūſtantiā rei. ſicut boetius loquit̃ i predicamentis .d. ꝙ tria predicamēta abſoluta dicūt rē. cetera vero nō rē ſed circūſtantiā rei demōſtrant. In ꝓpoſito aūt nō accipio rē ꝑmo mō: nec quarto modo nec quinto mō. nō ꝑmo mō q2 nulli eſt dubiū quin relatio ſit res iſto mō: nec quarto nec quinto: q2 querē an relatio ſit res illis modis magis eſt queſtio vocalis ꝙ̃ realis rem: ergo in ꝓpoſito accipio. ſcdo τ tertio modoꝰ ꝓut diſtiguit a ſignis puta a vocibꝰ: vl' cōceptibꝰ τ entibꝰ rōis. τ ex his pꝫ intellectꝰ queſtiōis.

Articulus ſecundus

Articu. 2 Quantū ad ſcdm arti. q2 queſtio ſupponit relationē realem in creaturis eē rem: modis predictis q2 ſi nō eēt res fruſtra quereret̃ an eēt diſtincta res. Idcirco vt de ſuppoſito pateat τ queſito aliq̃d videat̃ pono. quatuor cōcluſiōes. Cõcl. 1 Prima ē: ꝙ aliq̄ relatio in creaturis quātū ad illud qđ dicit formalr̃ τ in recto ſit vera res. ꝓut res diſtiguit a ſignis puta a vocibꝰ: vel cōceptibꝰ τ entibꝰ rōnis. Pro cuius deductiōe pono aliqs ꝓpōnes. Prima ē: ꝙ ois relatio i creatur̃ ſumpta formalr̃ ē aliq̃d τ ens. hoc patet ꝑmo: q2 nulla relatio ſumpta formalr̃ ē ꝑrū nihil: igit̃ ois relatio ſic ē aliq̃d τ ens. ſcdo q2 ois ħitudo vniꝰ ad aliud ē aliq̃d τ ens. Et ꝯfirmat̃ q2 aliter periret predicamētū relationis. Scda ē: ꝙ nō ois relatio in creaturis quātū ad illud qđ dicit formalr̃ τ in recto eſt ens rōis: ꝓbat̃ ꝑmo ſic: nullū ens rōis pōt eē ſine oi ente rōnis: hoc pꝫ q2 nō pōt eē ſine ipo: aliq̄ relatio in creaturis pōt eē ſine oi ente rōis: igit̃ aliq̄ relatio in creaturis nō eſt ens rōnis: minor aſſumpta pꝫ multiplr̃ ꝑ q2 poſitis extremis vnitat̃ nālr̃ ponit̃ vnio ſꝫ extrema: puta ma τ forma lapidis poſſunt eē vnita ſine oi ente rōnis igit̃ vnio τ ſic relatio pōt poni in eē ſine oi ente rōnis. Et ꝯfirmat̃ q2 vel vnionē hūane ad verbū pōt eē ſine oi ente rōnis: vel nō: ſi nō cū nil ſit vnitū alteri ſine vnione ipſius ad illud: ſequit̃ ꝙ nā hūana nō ſit vnita verbo nē ente rōis exñte ꝙ ē erroneū: ſi ſic: cū vnio ſit formalr̃ relatio aliq̄ relatio eſſet ſine oi ente rōis. τ ſic ꝓpoſitū. Scdo q2 poſitis patre ac filio nālr̃ ponit̃ relatio. ſ. pr̄nitas τ filiatio: ſ; ꝯſtat ꝙ pr̄ τ filiꝰ pñt eē ſine oi ente rōis igit̃ τc. Tertio q2 poſitis celo τ terra ponit̃ ſurſum τ deorſuꝫ: ſuperius τ inferius. ſ; poſitis celo τ terra ponit̃ aliq̄ relatio: q2 ſurſum τ deorſuꝫ: ſuperius τ inferius ſunt relatiōes nulli aūt eſt dubiū: quin celū τ terra poſſit eē ſine oi ente rōnis igit̃ idē q2 prius. Iſtas duas vltimas rōnes ponit auicen. 3. ſue metha. c. de relatione vbi ſic arguit Pro iſta ꝯcluſione: nos ſcimus ꝙ hec res in eſſe eſt pater illius: τ ille in eē eſt filius eius: ſiue intelligat̃. ſiue nō: τ ſcimus ēt ꝙ ipm celū ē ſuper terram. τ terra eſt inferior eo. ſiue appreħēdat̃ ſiue nō. τ ſub īmediate relatio nō eſt niſi ſm hoc et ꝙ aſſignauimꝰ veſtis. τ hoc eſt in rebus ꝙ̃uis non appreħendant̃. hec ille. Scdo ſic nulla ꝓprietas: cuius eē ē in ſolo ente reali extra aiam eſt ens rōnis. pꝫ oē ſe: aliqua relatio in creaturis eſt huiuſmōi: igit̃ minorem ponit auicen. vbi ſupra vbi dicit expreſſe: qđ pater habet relationem. ſ. paternitatē: que eſt proprietas cuius eſſe eſt in ſolo patre τ nō ī ipſius niſi in reſpectu alterius: qđ eſt in alio. cōſtat aūt ꝙ pater eſt vera res exiſtens ſ τc. Et ꝯfirmat̃. q2 nulla proprietas entis realis eſt ens rōnis: ſed aliqua relatio in creaturis eſt huiuſmōi: q2 paternitas ē proprietas pr̄is. vt pꝫ per auicē. τ equalitas ē ꝓprietas q̄ntitatis τ ſilitudo qualitatis ſm phm ī predicamētis: ergo τc. Tertio ſic nullum ens rōnis realr̃ accipit enti reali: aliq̄ relatio in creaturis realr̃ accidit enti reali: ergo aliq̄ relatio in creaturis nō ē ens rōnis: maior ē nota. minor eſt. b. Aug. 5. de tri. c. finali. d. dei ſbā ita dr̄ relatiue ad creaturā ꝙ q̄uis temporalr̃ incipiat dici: nō tñ ipſi ſbe dei aliq̃d accidere intelligit̃. ſed illi creature ad quā dr̄ tunc quero qualr̃. b. Aug. accipit hic accidere vel realr̃ vel ſm rōnē: ſi realr̃ intētū habet: ſi ſꝫ rōnē: nō magis accideret aliq̃d creature: ꝙ̃ deo q2 ſm rōnem deus refert̃ ad creaturā: vt cōiter ꝯcedit̃. Item ponat̃ ꝙ deus reſeruet celū in eē nā exñte creatura rōnali: certū eſt ꝙ adhuc creatura dr̄ relatiue ad deū: vel igit̃ tūc aliq̃d accidit celo vel nō: ſi non falſum dicit Aug. ſi ſic igit̃ relatio realr̃ accidit creature. τ ſic intentum. Quarto ſic. nullum ens rōnis cū ſit in gñe entis diminuti ē de per ſe ꝯſideratiōe habitus metħ. ſed aliqua relatio creata eſt de per ſe cōſiderationē igit̃ minor ē euidens maiorem ponit comentator expreſſe. 6. metħ. comēto vltimo circa finē vbi ſic inquit: dimittamꝰ igit̃ ꝑſcrutari de ente qđ eſt per accñs: τ de ente qđ ē verũ dicās. ſ. ꝙ ē in aia: ens n. ꝙ ē per accñs nō hꝫ cām terminatā: τ qđ ē veridicās nō hꝫ cām niſi aiam τ iō vtrūq; numerat̃ in genere entis diminuti. τ iō perſcrutandū eſt de ente perfecto qđ eſt ex̄ aiaꝫ. hec comētator. Et ꝯfirmat̃: q2 nullū ens rōnis eſt de per ſe ꝯſideratiōe artificis realis: ſed multe relationes in creaturis ſunt huiuſmōi. igit̃ idē qđ prius maior ſupponit̃ minor ꝓbat̃: q2 ſcie mathematice ſunt ſcie reales: τ tñ cōſtat ꝙ earū cōſideratio maxime verſat̃ circa relatiōes vt ariſmetrica: circa proportiones τ ħitudines numerorū: muſica ſonorū. geometria figurarū. aſtronomia diſtātiarū celeſtiū. ergo τ iſtā rōnem pro ꝯcluſione iſta ponit ſimpliciꝰ ſup predicamēta: τ hec ē ſnīa phi τ comentatoris. 6. τ. 7: metħ. q2 in. 6. diuidit ens ex̄ aiam ꝯ ens ſꝫ aiaꝫ: τ in. 7. ens ex̄ diuidit i. 10. ꝑdicamēta vñ comētator in. 6. comēto vltimo ſic inquit: ens aūt qđ ē i re τ qđ differt ab ente ſm aiaꝫ q2 ē in cognitiōe: ē illud qđ ſignificat aut quid: aut q̄le: ſigt aut q̄ntū: aut aliq̃d: cōmuniū cū aliq̄: τ hec ſunt cetera predicamēta ſimilr̃ in. 5. ens ꝑ ſe diuidit in. 10. ꝑdicamēta τ pret̃ hoc ens dicūt eē ens: τ verū qđ eſt ens ſm aiaꝫ: hec eſt ēt expreſſa ſnīa auicē. 3. ſue metħ. c. de relatōe. vbi ꝙ aut diligent̃ ꝯſiderādū ē de hoc. ſ. vt cognoſcamꝰ ſi relatio in ſe hꝫ eē i ſingularibꝰ vel ē aliq̃d qđ nō format̃ niſi in intellectu: τ erit tūc ſicut multe diſpoſitiones q̄ ꝯicant res q̄ nō hñt eē niſi poſtꝙ̃ habet in intellectu. cū. n. intelligunt̃ adueniūt eis in itellectu aliq̃d qđ nō erat eis extra. ſicut. n. vniuerſale τ ſunt genus τ dr̄ia: τ ſunt ꝑdicatū τ ſbm: τ alia huiuſmōi. τ ſub iſto titulo ptractās. queſtionē determinat: ꝙ aliqua relatio hꝫ eē vere τ realr̃ in ſingularibꝰ vñ poſt ꝙ̃ narrauit opiniōes dicētiū ꝙ certitudo relatiōnū ñ ē niſi in aia τ opinionē dicētiū ꝙ relatio ē que dā ꝙ̃ ē i ſingularibꝰ ſic inquit. Illud aūt ꝑ qđ ſoluūt̃ iſte due vie hoc ē. ſ. vt redeamꝰ ad differētiā aliq̃d abſolute: dī cogit̃ ꝙ ad aliud ē: cuius q̄ditas dī reſpectu alterius. τ quicq̄d fuerit inſignatū hoc mō vt ſm q̄ditatē ſuā nō dicat̃ niſi reſpectu alterius: illud ē ad aliq̃d in ſignata aūt multa ſunt huiuſmōi, quare in ſignatis eſt ad aliq̃d hec auicē. τ ſolu. t ibi rōnes tenētiū ꝙ relatio nō ſit niſi in aia. Tertia ꝓpoſitio eſt ꝙ nō ois relatio in creaturis quātū ad illud ꝙ dicit formalr̃: vel

in recto est vox vel cõceptus. ist a ꝓpositio põt ꝓbari sic ꝛ precedens: ꝑmo qꝛ nulla vox vel cõcept⁹ põt eẽ sine oi voce vel cõceptu: aliqua relatio in creaturis põt eẽ. igit̃ ꝛc. Scḋo qꝛ nulla ꝓprietas entis realis extra animam est vox vel cõcept⁹. hoc pꝫ: qꝛ nulla res eẽ põt nalr̃ sine sua ꝓprietate: sed ois res extra aiã q̃ nõ ẽ vox vel cõcept⁹ põt eẽ sine voce vel cõceptu. Tertio: qꝛ nulla vox vel cõcept⁹ realr̃ accidit corpori aiato. aliq̃ relatio accidit ꝗ ꝛc. Quarto: qꝛ nõ habit⁹ methaphisicus nõ ẽ per se ꝺ vocib⁹ vel ꝯceptib⁹ sed de reb⁹ signat ꝑ voces vel cõcept⁹: ꝗ nulla vox vl' ꝯcept⁹ vt signa quedã sunt: ẽ de ꝑ se cõsideratiõe nr̃i habitus metha: lꝫ vtat̃ ipsis tanq̃ signis subordinat̃ reb⁹: hoc est expressa sñia simplicii in predicamẽt̃. c. ꝺ relatiõe vbi mouet questionẽ hãc sb hac forma. vtrũ ypostasis sit hitudo sola vel nomẽ platõ' ꝛ tenet ꝙ vere sit ypostasis ꝛ ñ nomẽ solũ ꝛ soluit rões tenẽtis oppositũ. ꝗ ꝛc. His premissis pꝫ cõclusio pncipalis: q̃ ois relatio in creatur̃ sumpta formalit̃ ẽ aliq̃d ex ens: ꝛ nõ ais relatio ẽ vox vel cõcept⁹ nec ens rõnis igit̃ aliq̃ est vera res: put res distinguit̃ a vocib⁹ ꝯceptib⁹ ꝛ entib⁹ rõis: ꝯña est bona: ꝛ añs quãtũ ad oẽs partes pꝫ. ex ꝓpositionib⁹ dãs: igit̃ ꝛc. Et cõfirmat̃: qꝛ quicquid necessario preexigit̃ ad oẽm actionẽ nalis agentis rõne sui formalis ẽ vera res: put res distinguit̃ ꝛc. aliq̃ relatio in creaturis ẽ huiusmodi: ꝗ maior pꝫ: qꝛ nec vox nec cõceptus nec aliq̃d ens rõnis necessario preexigit̃ ad oẽm actiõẽ nalis agentis: sit ignis approximat⁹ stuppe si posset ꝑ aliq̃ cõburẽ ñ existe voce vel cõceptu vel aliquo ente rõnis: q̃d nullus sane mẽtis diceret: minor ẽ ponit expsse simplici⁹ sup predicamẽta. c. de actiõe di. nec virt⁹ nec operatio: nec facto nec mot⁹ vtiq̃ faciunt aliq̃d in alterũ nec patit̃ ab altero si nõ precesserit ipsius ad aliq̃d aliqualr̃ se habẽtis hitudo coaptãs ꝑ ꝯueniẽtiã facientis patiẽti: vt hoc quidẽ possit pati illud aũt facere: hec simplici⁹.

Cõclu 2 Scḋa conclusio ẽ ꝙ omnis relatio in creaturis est res distincta a suo fundamento absoluto: ꝛ ne equiuocet̃ de fundamento absoluto: ad istum sensum ꝙ ꝑnitas qua sor. pater dr̃ relatiue ad platonẽ eius filiũ ẽ res distincta a sor. ꝛ similitudo: qua hec albedo ẽ similis illi: ẽ res distincta ab hac albedine: ꝛ eq̃litas: q̃ hec quãtitas ẽ eq̃lis illi: ẽ res distincta ab hac quantitate: ꝛ sic de silib⁹: cõclusiõeꝫ ꝗ sic intellecta probo. Primo sic ois relatio realis in creatur̃ ẽ aliq̃ res: ꝛ nulla ẽ eadẽ realr̃ in suo fũdamẽto: ꝗ ois relatiõ ẽ distincta ab eo. ꝯña est bona: qꝛ ista ꝓpositio realis relatio in creatur̃ nõ ẽ res distincta a suo fundamẽto: nõ põt verificari: nisi vel qꝛ relatio nõ ẽ aliq̃ res: vel qꝛ ẽ eadẽ res. añs quantũ ad ꝑmaꝫ partẽ: pꝫ ex ꝯclusiõe precedẽte: quãtũ ad scḋaꝫ ꝓbo. Primo sic: qꝛ aliq̃ naturalis relatio i creaturis nõ ẽ realr̃ eadẽ suo fundamẽto: igit̃ nulla ꝯña ẽ nota: qꝛ ñ ẽm aior rõ de vna q̃ ꝺ alia: nisi quis velit loqui ad placitũ. añs vero ꝓbo tripliciẽ. ꝑmo demõstrato sor pr̃e sic. hec ꝑnitas demostrata ꝑnitate sor. nõ põt actualr̃ eẽ. hac pr̃e actualr̃ ñ exñte hic sor. ñ põt actualiter eẽ ꝑnitate nõ exñte igit̃ h sor. nõ ẽ hec ꝑnitas. maior pꝫ: qꝛ ad eius oppositũ sequit̃ pnũ pnctpiũ eẽ falsũ: minor ꝓbat̃: qꝛ mortuo platone vnico filio. ei⁹ ꝑnitas sor. actualr̃ nõ existit ꝛ tñ hic sor. põt actualr̃ eẽ. Eodẽ mõ põt argui de silitudie ꝛ eq̃litate de cõpositiõe. ꝛ distinctione ꝛc. quorũ fundamenta pñt eẽ sine terminis. Scot⁹ 1. 2. di. 1. q 5. arti. 1.

Scotus Istã rõnẽ quidã deducũt sub aliis verbis ꝛ hñ sic Illud nõ ẽ idẽ eẽ realr̃ a sine quo a põt eẽ realr̃ sine ꝯdictiõe: ꝗ multa fundamẽta pñt eẽ sine relationib⁹ realr̃ sine ꝯdictione: ꝗ maior pꝫ ve pai⁹: ꝛ etiã minor qꝛ si hoc albũ sit: ꝛ nullũ aliud albũ sit hoc albũ ẽ sine similitudine: ꝛ sic de similib⁹: hec ẽ via phi: ꝛ nõ alia ad ꝓbãdũ mãꝫ distingui realr̃ a forma: qꝛ si mã põt eẽ realr̃ sine forma absq̃ ꝯdictiõe vt pꝫ 1 phi. hec ẽ et via comẽtator ibide comẽta vltimo ad ꝓbãdũ ꝙ potẽ⁹ mẽ nõ ẽ eẽntia mẽ qꝛ corrumpit̃ ꝛ eẽntia manet. Itẽ hec ẽ via phi. ad ꝓbãdũ ꝙ locus ẽ aliud a locato: vt pꝫ. 4. phi. hec ẽ insuper via b. Aug 6 de tri. c. 4. Ad ꝓbandũ: ꝙ virtute s aie ñ sunt idẽ realr̃ aie vbi sic loquit̃ hũano quippe aio nõ hoc ẽ eẽ ꝙ eẽ forte: ẽ aut prudẽtẽ. aut iustũ. aut tẽpatuꝫ: põt n. eẽ aim⁹ ꝛ nullũ istarũ virtutũ habere. ꝗ ꝛc. Et cõfirmat̃: qꝛ si ista via nõ eet sufficiens periret ois via ad ꝓbandũ distinctiõꝫ vel nõ idẽtitatẽ realẽ iter quecũq̃ qꝛ pari rõe dicã ꝙ hõ ꝛ asin⁹ sũt vna res nõ obstãte ꝙ hõ posset eẽ asino nõ exñte realr̃ vel ẽ ꝯ: ꝛ sic de ceteri quibuscũq̃: nec valet euasio quorũdã

Ocha Ocbã in. 1. di 30. q. 1. ar. 2.

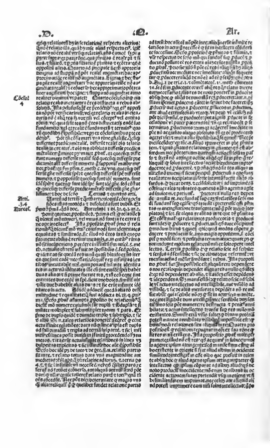
Dicũt. n. ad istã rõnẽ ꝙ maiorẽ ꝯ'a' qꝛ si. a. ẽ ꝛ. b. ñ ẽ. sequit̃ ꝙ ñ sũt idẽ realr̃. Et ad minorẽ q̃ñ dr̃ ꝙ multe sũt relatiões: absq̃ quib⁹ pñt eẽ fũdamẽta: dicũt ꝙ. ꝑprie ꝛ de virtute sermonis loquẽdo illud ẽ verũ qꝛ relationes nõ sũt nisi intẽtiones aie vel cõceptus ꝛ ille certe nõ sunt idẽ realr̃ cũ reb⁹ extra. ꝛ ita nõ cõcluditur ꝙ sint extra realr̃ distincte. hec autẽ euasio vt pꝫ ex forma rõnis nunc facie ẽ nulla: qꝛ ꝑma ps antecedẽtis rõnis pncipalis ẽ ꝙ ois relatio in creaturi ẽ aliq̃ res extra. quo posito iuxta solutionẽ istorũ cõcludit necessario. Preterea si relatio nõ ẽ res sed mẽtis: vel cõcept⁹ in aia in vanũ querit̃. vtrũ sit res distincta a reb⁹ absolut. qꝛ de eo q̃ nõ est res frustra querit̃ an sit distincta res. Cõis rñsio anglicorum.

Et iõ dicũt aliqui ꝙ corrupto filio adhuc ꝑnitas ẽ. sed nõ ẽ ꝑnitas: ꝛ corrupta o linea eq̃li bipedali. hec ẽ vera eq̃litas ẽ lꝫ nõ sit equalitas ꝛ sic de similib⁹. ꝛ hoc sufficit vt dicũt ad h ꝙ relatio ñ sit res distincta a suo fũdamẽto. Sꝫ ad veritatẽ h euacuationum⁹ valet ꝗ ꝑma: qꝛ si valeret: pari rõne potent sustineri ꝙ homo non ẽ res distincta ab asino: quia si dicatur homo potest eẽ: asino non exñte dicetur ꝙ asinus est lꝫ nõ sit asin⁹: ꝛ simplr̃ dicet̃ de mã ꝛ forma de loco ꝛ locato: de aia ꝛ iustitia. ꝛ sic de quibuscũq̃: que oia sunt absurda. Preterea isti ꝯcedũt ꝙ corrupto filio ꝑnitas ẽ tũc quero vel ꝑnitas q̃ cõcedit̃ eẽ. ẽ ꝑnitas. vel nõ ẽ ꝑnitas: si dcẽ ꝑmũ. ꝗ nõ solũ ꝑnitas ẽ: sed et ẽ ꝑnitas: qꝛ ꝑnitas q̃ ponit̃ eẽ ẽ ꝑnitas. si dẽ scḋꝫ. ꝗ ꝓpositio in qua idẽ ꝓbat̃ ꝑdicat̃ ꝺ se ipso nõ est vera. ꝛ tñ nulla verior illa in q̃ idẽ predicat̃ de se ipso simplr̃. Preterea sequit̃ ꝑnitas ẽ. ꝗ aliq̃ ꝑnitas ẽ ꝗ sequit̃ aliq̃ ꝑnitas ẽ. ꝗ aliq̃d ens ẽ qꝛ sequitur nõ ẽ ꝑnitas: igit̃ nullũ ens ẽ ꝑnitas: sicut sequitur ꝑnitas nõ ẽ. ꝗ ꝑnitas nõ ẽ aliq̃d de⁹. Preterea corrupto filio filiatio nõ ẽ. ꝗ corrupto pr̃e ꝑnitas nõ ẽ. añs pꝫ: ꝯñs ꝓbat̃: qꝛ q̃cũq̃ posita se ponũt: ꝛ perempta se puniũt si vnũ corũ nõ ẽ nec alterũ pꝫ qꝛ oppositũ predicati infert oppositũ sbi ꝑnitas ꝛ filiatio ꝛ quecunq̃ relationes coopposite sunt huiusmodi: per phim in predicamentis igitur filiatio non est paternitas non est vel si paternitas est filiatio ergo ꝛc.

Preterea sequit̃ corrupto filio ꝑnitas ẽ. ꝗ corrupto filio realis hitudo pr̃is ad filiũ ẽ. ꝗ corrupto filio filius ẽ ꝙ ẽ apta ꝯdictio ꝑma ꝯña pꝫ: qꝛ ꝑnitas nihil aliud ẽ q̃ realis hitudo pr̃is ad filiũ. scḋa ꝯña ꝓbat̃: qꝛ bñ sequit̃ fili⁹ nõ ẽ. ꝗ realis hitudo pr̃is ad filiũ nõ ẽ: ꝛ ꝑ ꝯñs oppositũ ꝯñtis ifert oppositũ añtis. Preterea ꝑnitas q̃ cõcedit̃ eẽ corrupto filio: vel ẽ actualiter relatio vel nõ: si sic ꝗ actualr̃ ẽ ad aliud: quia eẽ relationis ẽ ad aliud eẽ: ꝛ ꝑ ꝯñs eẽ relationis actualr̃ ẽ ad aliud actualr̃: sicut eẽ relationis potẽtialis: ẽ eẽ ad aliud potẽtialr̃: ꝛ cũ ñ sit nisi ad filiũ: sequit̃ ꝙ corrupto filio filius sit actualr̃ ꝙ rõni repugnat. Si ñ ergo corrupto filio relatio q̃ pr̃ puta sor. referebat̃ ad

ᵽmīnō ē actualr hec pȝ: q2 sola ṗnitate referebat ad filiū q̄ lȝ sit nō ē actualr relatio et cōcesso q̄ opposito habet intentū: q2 fūdamentū relatiōis, pata sor. ē actualr. ⁊ relatio nō ē actualr. igit fundamētū illius relatiōis nō ē relatio q̄d ē ppositū. manet igit illa ratio exclusis euasiōibus. Scḋo illud idē arguo sic. hec determinata aliq̄ albedine eq̄li alteri gradualit sic. hec similitudo demōstrata similitudine albedinis p̄dicte nō pōt realr̄ intendi hac similitudine realiter nō intēsa tenet virtute pmi pncipij. hec albedo pōt realit intēdi: hac similitudine realit nō intēsa: igit hec albedo nō est realit hec similitudo. pbat minor: q2 ad intēsionē albedinis nō solū nō intēdit immo remittit similitudo: q2 ante intēsionē erāt simillima in summo: cū quelibȝ albedo ponat eq̄lis alteri gradualiter: ⁊ post intēsionē ēēt minor similitudo. Et cōfirmat: q2 implicatio cōtradictionis ē: q̄ vna ⁊ eadē res sit aucta ⁊ nō aucta: remissa ⁊ nō remissa p eadē mēsura: sȝ p eadē mēsura albedo pōt eē aucta: similitudine nō aucta. sed remissa: ⁊ similitudo pōt eē remissa. albedine nō remissa: sȝ aucta vel ecōtra vt pȝ ex dictis: ergo ⁊c. Tertio sic: ois relatio realis in creaturis ē accñs ⁊ aliq̄ immediate fundat in sba: ergo aliq̄ relatio nō ē idē realr suo fūdamēto: cōña nota: q2 nullū accñs ē idē realiter cū sba: añs quātū ad pmā ptez ē. b. Aug. 5. de tri. c. 4. vbi dicit q̄ in creaturis quicq̄d nō dr̄ fm sbaȝ restat vt dicat fm accñs: relatio aūt nō dr̄ fȝ sbaȝ vt videuit ibidē. Et cōmētator. 3. ce. ⁊ mūdi dicit q̄ relatio ē accñs et separabile a re. ⁊ auicen. 3. meth. sue. c. 10. dicit expresse q̄ ois relatio ē accñs vbi sic inquit. Si q̄s aūt posuerint relationē eē: pfecto erit accñs: ⁊ hoc nō ē dubium q2 ē res: q̄ nō intelligit p se s intelligat alicui⁹ ad aliq̄d ⁊ subdit immediate nō e. n relatio q̄ nō sit accñs: hec ille. Quātū ad scḋm vero pbat: Primo sic diuersitas siue distinctio ex nā rei i creaturis ē relatio realis ptinēs ad pmū modū relatiuorū: vt pȝ. 5. meth. c. de ad aliq̄d: sȝ diuersitas ⁊ distinctio ex nā rei nō solū repit in creaturis inter accñña: s inter sbas formaliter sumptas: ergo talis relatio immediate fundat i sba. Scḋo sic: nō minus eq̄litas ⁊ ineq̄litas in quātitate pfectōis ē formaliter respect⁹ siue relatio q̄ eq̄litas ⁊ ineq̄litas in quātitate molis: cū nō min⁹ presupponet extrema q̄ sūt eq̄lia ⁊ ineq̄lia s eq̄litas ⁊ ineq̄litas i quātitate molis sūt relatiōes reales in creaturis vt pȝ p phm vbi supra: s eq̄litas ⁊ ineq̄litas i quātitate pfectōis repit i creaturis. nō solū inter accntia: sȝ inter sbas formaliter sumptas: ⁊ idē q̄d prius. Tertio sic: ois similitudo ē formaliter respect⁹ siue relatio: ⁊ p cōñs ois similitudo realis ē formalit relatio realis. sȝ aliq̄ similitudo realis fundat in sba immediate: igit pbat minor: q2 similitudo q̄ sor. assimilat platoni in hūanitate i sba fundat immediate. Sȝ si dicat ad istā rōnē q̄ cōuenientia inter sor. ⁊ plato. i hūanitate nō ē similitudo sȝ idētitas: ⁊ talis idētitas nō ē realis: sȝ rōnis tm̄ cū vnitas specifica nō sit realis: vt p nūc suppono: silitudo aūt inter ipos ē vere realis. nō min⁹ q̄ similitudo int duo alba: q̄ etiq̄ idētitas aūt rōis n̄ icludit silitudinē realē. igit idētitas q̄ ē inter sor. ⁊ plato: i hūanitate nō excludit eorū silitudinē. Et cōfirmat. q2 idētitas specifica rōis q̄ ē int duas albedines nō excludit realē silitudinē earū. igit nec idētitas specifica rōis inter sor. ⁊ plato excludit realē eorū similitudinē: cū nō min⁹ assimilet i hūanitate q̄ quecūq̄ duo alba in albedine. Quarto ⁊ vltimo sic: ois sba creata seipa circūscripto oī accnte absoluto dependet a deo. igit seipa fundat immediate relatōȝ dependētie ad ipm: añs pȝ. ⁊ cōña. n̄ hec ē sña auicē. li. ⁊. c. qb⁹ supra. vi. expresse q̄ aliq̄ relatio accidit q̄litati. ⁊ aliq̄ quātitati. ⁊ aliq̄ sbe. ⁊ p cōñs aliq̄ immediate fundat i sba. ⁊ sic pȝ illud sm. ⁊ p cōñs pma rō pncipalis. Scḋo p cōclusione pncipali arguo sic. relatio creature ad deū ē res distincta a suo fundamēto. igit ⁊ ois relatio realis in creaturis: cōña tenet p locū a minori: q2 de relatiōe creature ad deum minus videt q̄ de alia quecūq̄. añs pbat. q2 illud q̄d realiter accidit alicui realiter distinguit ab illo: sȝ relatio creature ad deū realit accidit suo fundamēto: igit maior ē euidens ⁊ minorē ponit. b. Aug. 5. de tri. circa finē di. q̄ diuina sba ita dicitur relatiue ad creaturā q̄ cū incipit tpalit incipiat dici. nō tm̄ ipi sbe aliquid accidē intelligit. Sed illi creature ad quā dr̄. ⁊ fuit hec auctoritas supius allegata i pma cōclusione. Et cōfirmat. q2 nulla res limitata ad certū gen⁹. ⁊ ad certā spēz illi⁹ gñis pōt eē realit aliq̄d alteri⁹ gñis op positū pdicati infert oppositū sbi. s relatio dependētie creature ad deū e res limitata ad certū genus. puta ad genus relationis ⁊ ad certā spēz illius. q2 ois res creata est realit determinati gñis. ⁊ determinate spēi. igit relatio depēdētie ⁊c. nō pōt eē realiter suū fundamētū. cum illud sit alteri⁹ gñis. Tertia cōclusio Cōclo. 3 est. q̄ ois relatio realis in creaturis ē res distincta a fundamēto simul ⁊ termino. ⁊ accepto fundamēto sicut in precedēti accipiebat cōclusione. deduco cōclusionē. Primo sic. hec approximatio ignis ad stuppā nō potest esse hac approximatione nō existente. hic ignis ⁊ hec stuppa possūt eē si separent. hac approximatōe nō existente: igit hic ignis. ⁊ hec stuppa realiter distincta nō sunt hec approximatio: similit pōt argui de cōpositiōe ⁊ vnione. ⁊ similib⁹. Et cōfirmat. q2 nihil ē idē realit corpori ⁊ aie xp̄i: sine quo. corp⁹ ⁊ aia xp̄i pñt eē realiter absq̄ cōditione. sed sine vnione corpori ad aiam xp̄i pñt eē realiter. ⁊ fuerūt d facto tpe mortis xp̄i absq̄ cōdictiōe. igit vnio nō est realit. ista duo. Preterea. vel aīa xp̄i fuit inter duo vnita ipi corpori. vel nō. si sic. igit xp̄s in illo triduo nō fuit vere mortu⁹. nec aīa xp̄i descendit ad inferos. ⁊ multa alia heretica q̄ sequunt. Si nō. igit vnio corpori ⁊ aie xp̄i i illo triduo nō fuit. ⁊ tn̄ corp⁹ ⁊ aīa xp̄i fuerūt. igit vnio illa nō ē corpus ⁊ aīa. Preterea. separata aīa xp̄i a corpore. vel aliq̄ res desinit eē q̄ ipis vnitis habuit vere eē. vel nulla. si nulla. igit quicq̄d realit habuit eē ipis vnitis: vere ⁊ realit hūerit eē. ipis separatis. Sed cōstat q̄ ipis vnitis fuit ipoȝ vnio vere ⁊ realit. igit ⁊ ipis separatis. q̄d ē euidēter falsuȝ. si aliq̄. ⁊ nō nisi vnio. vt pȝ. igit vnio corpori ⁊ aie xp̄i vere ⁊ realiter desinit eē manentib⁹ corpore ⁊ aīa xp̄i. igit res alternū ē ipa. Preterea. q̄cq̄d ē realit corpus. ⁊ aīa xp̄i ⁊ nihil aliud manet: manētib⁹ corpore ⁊ aīa xp̄i: oppositū predicati virtute pmi pncipij infert oppositū sbi. sed vnio corpori ⁊ aie xp̄i nō manet realit istis manentibus realr: sicut fuit de facto tpe mortis xp̄i. Scḋo ad pncipale sic: ois relatio ē hitudo fundamēti ad terminū sicut phs ⁊ comētator simplicius ⁊ auicen. ⁊ vlr oēs qui de relationib⁹ tractauerūt describunt relationē: sȝ cōstat q̄ fundamētū ⁊ termin⁹ nō sunt hitudo fundamēti ad terminū. igit relatio nō ē fundamētū simul ⁊ termin⁹. Tertio sic nulla pprietas realis: cuius eē ē in solo patre: ē pr̄ simul ⁊ filius: s pnitas ē quedā pprietas realis: cuius eē ē i solo pr̄e: ergo maior pȝ: q2 pr̄ ⁊ filius nō sūt pprietas: cui⁹ eē ⁊c. minor ē auicē. 3. meth. sue. c. de relatione. ⁊ eius auctoritas adducta in pma cōclusione. Et cōfirmat: q2 si pnitas ē realit pr̄ ⁊ fili⁹ pari rōne filiatio erit fili⁹ ⁊ pr̄. igit filiatio ē realit pnitas: q̄d ē impossibile. q2 vnū oppositorū realit. nō ē aliud. ⁊ vlteri⁹ cū nō min⁹ debeat cōcedi. q̄ pnitas ⁊ filiatio in diuinis sint pr̄ ⁊ fili⁹ q̄ i creaturis nisi quis velit loqui ad placitum sequit q̄ pnitas i diuinis ē filiatio. q̄ nō cōsonat dictis sanctorū. nec catholice veritati. Preterea. vnum

q relatiuoꝝ bz in se relationē respectu alterius:
nō ē relatio illa. quā bz in se aliud respectu ei⁹. igit
relatio nō ē realit vtriūqz relatiuū. sns ē autē sz ɔ̄ra
vel supra: qz pari rōne. qua ṗnitas ē realr pi z fi
lius. z filiatiō. z p ɔ̄ns filiatio ē ṗnitas z ecōtra: qḋ ē
oppositū añtis. Quarto ad ṗncipale sic: ſɔ̄ approxia
ignis ad stuppā nō pōt realit augmētari hac ap
proximatiōe realit nō augmētata. ḣ ignis z hec stu
ppā realit augmētari hac approximatiōe nō au
gmētata realit: z ecōuerso hec approximatio pōt rea
liter augmētari hoc igne: z stuppa nō augmētat aimo
aliter diminui vt patet: Quarto cōclusio ē q ōis
relatio realis in creatura ē res distincta a rebus ab
solutis. Ista ɔ̄clusio seqt ex p̄cedētib⁹: qz ei⁹ apposi
tum nō pōt verificari nisi: vel qz relatio realis in crea
tura nō ē aliq res sz vox tm̄ vel cōcept⁹ vel entitas
mīa: vel quia sit res nō ē res distincta: sz eadē suo
fundamēto vel qz realit ē fundamētū z terminus: quo
rum quodlibz ē ipossibile: vt pz ex cōclusionibus prece
dentib⁹. Pōt tn̄ cōfirmari vna rōne gn̄ali sic. q̄cūqz
differunt predicamētalit. differūt realit ōis relatio
realis in creatur. z ōis res absoluta differūt predica
mētaliter: g̃ minor pz⁹ maior pbat. qz quecūqz diffe
runt numero differūt realit sed quecūqz differūt pre
dicamētalit differūt numero g̃ supponit maior mi⁹
nor pbat: qz fm phm. 5. meth c. de vno quecūqz dif
ferūt gn̄e differūt spē: z quecūqz differūt spē differūt
numero. z p oppositū quecūqz sunt idē numero. sunt
idē spē z quecūqz sunt idē spē sunt idē gn̄e sed cōstat
q quecūqz differūt predicamētalr differūt gn̄e gn̄a
lissimo: z hoc de scd̄o Tertius z quartus arti.

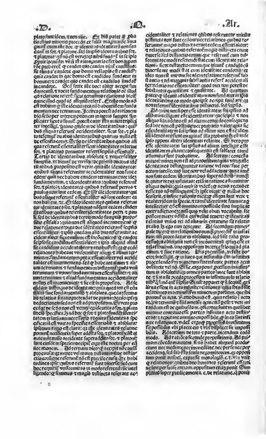
Quantū ad tertiū z q̄rtū articulos: q̄ sit cōtra ɔ̄clu
siōes istas monēda z dissoluēda sunt dubia. Et
p̄mo ɔ̄ p̄mā. q̄dā doc. Aurecolus i 1 di. 30. q. 1. ar. 2.
Ponit quatuor ppositiōes. Prima est q relatiōes
q dicunt mō numeri. vel vnius. nō sunt i re extra si
ne ope intellect⁹. Ista ppositio pbat p̄mo d̄ rela
tionib⁹ q dicunt mō vni⁹ cuiusmodi sunt identitates
equalitas z similitudo. sic illud nō ē res in nā quo po
sito ineuitabilis ē rerū infinitas: sz. n. in entib⁹ rōnis
nō sit incōueniens pcedere in infinitū fm auicē. 5. me
th. actualis tn̄ rerū infinitas ipossibilis ē. sed posito.
q identitas sit quedā res in nā quasi bitudo ex nō iter
ea que sunt eadē necessario sequit rex infinitas i en
tibus ineuitabile mē. quia ponant infinite identita
tes in actu: nā idētitates ille cū sint eiusdē spēi habēt
duas alias: z si prime fuerint res, z iste eo eque sint
entitates due eedē in spē. sicut duo hoīes. similit aūt
z ille due habebūt alias duas: z sic erūt infinite idē
titates in actu. Ad idē adducit quedā alia rō dissi
militudine z equalitate: q sunt adducta di. 19. q. pri
ma. Scd̄o pbat assumpta ppositio de relationib⁹ q
dicunt mō numeri: cuiusmōi sūt duplū z sbduplū z si
militer moltiplex z submultiplex totum z pars. Et
p̄mo de duplo quidē z dimidio triplo z subtriplo. z sic
d̄ aliis Si n. tales relatiōes ponerent: sequeret q ee͡nt
actu ifinite relatiōes: data nāqz linea ipsa est dupla
ad suū dimidiū z tripla ad tertiā sui partē. z sic i infi
nitū cū linea possit diuidi in ifinitū procedendo sz nu
meros. z ita erūt actu infinite relationes in linea vz
duplicitas triplicitas z sic i ifinitū hoc aūt ē ipossibile
Scd̄o hoc idē pz de toto z de pte. si. n. relatio partis
sit rē. z relatio totius data vna magnitudine aut
medietas: ē illa pō. q̄ dr relatiue ad totū. z. terna po
4.5. z sic i infinitū: vn̄ necesse ē. vel q̄ quelibet pars re
ferat ad totū et ecōuerso. aut aliquā aut nullā: nō pōt
dici q nulla: qz tūc tolleret relatio partis z toti⁹ quā tn̄
oēs cōcedūt. Nec pōt dici determiare q magis vna
q alia: relinquit g̃ q quelibet fundet relatiōe partis

ad totū: hoc aūt eē nō pōt in re: alioqn erūt infinite re
latiōes in actu: g̃ necesse ē q sit in intellectu cōsiderā
te successiue. Scd̄o ppositio ē q ṗnitas z filiatio. z
vlr respectus de scd̄o mō qui fundat sup pducē z p
ducinō possunt eē res extra aiaz existētes. Ista ppositio
pbat. Primo sic: illō ñ pōt eē res i nā. q̄ ñ bz aliqḋ
pductiuū nec mediate nec imediate: alioqn sequere
tur q pducere aliqḋ de nō eē ad eē p se ipz: qḋ ē ɔ̄tra
b. Aug. 1 de tri. c. 1. z cōmētatorē. 12. meth cōmenta
28. sed si in pducente oriret aliq res q̄ relatio diceret
eur necessario talis res de nouo poneret in pducēte
absqz hoc q aliqḋ de nouo illā rez pduceret: aut. n. rē
illam ipsemet pducens caret in se: aut hoc faceret ipz
pductū aut actio a pducente pfluēs in pductum.
aut aliud extrinsecū ab vtroqz. vt deus vl celū. sz nō
pōt dici p̄mū. s. q producēs: puta ignis pducat in se
relatione vl pater paternitatē: tū qz relatio eēt p se
terminus pductionis: tum qz acq̄reret imediate in
pte nō acquisito aliquo absoluto: tū qz oē producens
ageret i se: z multa alia ipossibilia q sequunt. Nec pō
dici secūdū: qz tūc. n. filius ipmeret in pre p̄nita
tem. z ignis gn̄atus relationez in gn̄ante: qḋ est ab
surdum nec pōt tertium dari: q actio est solū in pas
so z scd̄ā nō attingit actiue aliqḋ qḋ sit in pre: g̃ re
linquit q solus intellectus faciat bitudinem in pro
ducente ad pducentē. z p ɔ̄ñs qḋ nō sit res aliqua in
na: cū nō inueniat sicut ṗncipiū pductiuū a quo suaz
realitatem accipiat: nisi forte in tantū fuerit aliqs ab
surdus. q dicat deuz. z celū solicitari ad imprimēdū
cōtinue tales realitates quotiens aliqua agentia agūt
ad inuicem. z patiunt. Preterea nulla res depen
de a nulla re. nec fundat sup eaz: s relatiōes scd̄i mo
di fundant sup egisse: qḋ transit i preteritū: q̄ñ ṗnī
tas manent generatione transeunte: nō g̃ pōt mei q iter
platonē z soz. sit aliqua realitas in re que dr ṗnitas
Et cōfirmat: qz relationes producēt ōis z producti
sunt idez q pducere z pduci. nisi qḋ tunc cōcipiunt
g modum bitus z quiet̄ quicquid modus cōpetit p
ducere z produci in se. immo magis oppositum. s cōci
pit p modū fieri z positiōis terminatiue: quare pz q
non induunt modum relationū nisi ex solo opere intel
lectus. Tertia ppositio ē q relatio scie ad scibile:
z sensus ad sensibile z sic de oībus que referunt: vt
mensura ad mēsuratū nō sunt i rebus. Ista proposi
tio pbat sic: Impossibile est aliquā rem dependere
a non re: alioqn dependet aliqua res a nullo qḋ idez
ē: g qz nō dependeret ab alio. z ita idez esset depēdens
z idependens. Sz manifestū ē: q relatio scie ad scibi
le vl actus intellectus ad intelligibile. aut visiōis ad
visibile. z sic de aliis mensurata depēdēt a nō re mē
surabili: quia scibile nō oz q sit in actu: z scia manēte.
nec intelligibile dum intelligit: nec sensibile dūz sen
tit: imo scia pōt manere: re destructa z penit⁹ anni
bilata: z actus intellectus transit sup res nullo mō
existentes. Similr etiā visio saltez p diuinā potētiā
potest manere annihilato visibili: g̃ impossibile est: q
huiusmodi relationes sint aliquid in re. Quarta pro
positio est q relationi repugnat in eē: ex sua rōne q
sit res in nā existens. Ista propositio pbat moltiplr
primo: qz illud nō est res: qḋ acquirit in subiecto: nul
lo agente ipsum attingente: sed manifestum est: q al
ho existente in oriente si fiat aliud album in ocidente
similitudo intelligit in esse albo que prefuit in orien
te absqz hoc q aliud agens ipsum attingat: preter q̄
intellectus qui ipsum cōparat ad albū aliud: qḋ de
nouo producit in occidente: nō enim dealbans in oc
cidente actionem suam pretendit vsqz in oriens vt ſi
bi similitudinem imprimat. nec celū aut aliquid ali
ud potest imprimere eam nisi solus intellectus: g̃ po

mīnō pōt ꝙ aliquā talis res fuerit acquisita ꝛ per
ꝯsequens relationi ex sua na repugnat habere existē
tiam in nā. Preterea: oīs realitas coniungens aliq
duo impedit per distantiam illorum. Hoc patet: qꝛ
actio ꝛ passio requirunt approximationē. ꝛ habent
ex distantia impediri: sed relatio est habitudo conec
tens extrema ꝫm ꝙ simplicius dicit ypostasim rela
tionis in diuersis existere cū sit ad alterum habitudo:
cōstat aūt: ꝙ hec cōnexio ꝑ nullam distantiā impe
ditur: vnde quantūcūqꝫ duo alba sint distantia: vel
ꝓpinquā. nulla variatio fit in similitudine nec esset vi
gorosior. aut debilior sicut cōtingit in actione ꝛ pas
sione ergo impossibile est ꝙ relatio sit res aliqua in
natura que cōnectat extrema. Preterea ad idem
Illud: qḋ nō esset: si aīa nō esset nō est res habēs exi
stētiā in natura: sꝫ relatio ē huiusmōi: vñ .6. meth. dr:
ꝙ ens quoddā est qḋ cum alio copulat: ꝛ cogitatio
diuidit illud: ꝛ exponit cōmētator comento .8. quinē
dit predicamēta que cōiter habent cōparationem.
extimat. n. ꝙ illa nō eēnt: si aīa nō eēt: ꝫ relatio nō
habet existentiam in nā Dimitto alias rationes
quas ad idem adducit: qꝛ soluunt: istis solutis.

Aureo. Ad rōnes aureoli.

Ad oēs istas rōnes posset simul dici: ꝙ nō ꝓbant
relationē quātū ad illud: ꝙ dicit formalr ꝛ in recto: n
esse rem existentē in nā. sed si aliqd probant ipsam
nō eē distinctā a suo fundamēto. ꝛ sō in oībus fit pro
cessus a pluribus causis a veritatē ad vnā: ꝛ per ꝯñs cō
mittit falla ꝯñtis. verumqꝫ relatio in creatis nō so
lū est res. s. res distincta a rebꝫ absolutis. vt patet ex
dictis. Idcirco rñdeo aliter ad rōnes. ꝛ pmo ad rō
nes pme propositionis quarū pma nō est in aliquo 3
me: qꝛ idētitas relatiua in creatur nō est relatio rea
lis: sed rōnis vt sicut dixi di. 19. q. 2. ideo cōcedo ꝙ
talis nō ē cum re absqꝫ ꝯsideratione siue apprehensio
ne ipsius aīe: s; ex hoc nō sequit: ꝙ nulla alia sic sit in
re: Si qs tñ vellet tenere: ꝙ idētitas relatiua vnius
rei ad aliam rem in creaturis sit relatio realis posset
rñdere ad rōnem. Primo quidē per interemptionē
maioris simplr sumpte. sic assumit: qꝛ posito ꝙ qli
libet pars cōtinui sit vera res actualr distincta a qua
libet alia parte mentabilis est rerum infinitas: nisi
quis ponat cōtinuum componi ex indiuisibilibꝫ: ꝛ in
diuisibilia per se resolui: qḋ ipse negat. ꝛ tñ cōstat: ꝙ
quelibet pars cōtinui est vera res: ꝛ vt multis videt
ꝛ bene actualr distincta a qualibet alia parte: sꝫ nō
actu diuisa. dicet ergo: ꝙ cū is nō sit ꝓcessus in infi
nitū in rebus absolutis nō facientibus p se vnū. nec
in facientibus p se vnū eēntialr: pōt tñ eē in facienti
bꝰ p se vnū ꝗtitatiue: sicut dictū ē de partibus cōti
nui: ꝛ pōt eē i entibus relatiuis: ꝛ precertim si pona
tur talis processus in absolutꝫ vt dicet infra. Potē iā
dici scḋo. ꝛ melius quātū pertinet ad propositū p in
teremptionē minoris. ꝛ ad ꝓbationē dico ꝙ si a. et
b. sint eadē duabꝰ idētitatibus relatiuis realr distin
ctis ab ipsis: nō oportet: ꝙ ille idētitates sint eedē
aliis duabꝰ idētitatibꝰ supadditis: sed seipsis. Rño
huiꝰ ē: qꝛ queecūqꝫ sint eadem relatiue. necessario
sint eadē duabꝰ idētitatibus relatiuis: ꝛ qꝛ. a. ꝛ. b.
nō sint eēntialr relationes. nec ꝯ̄ sint idētitates re
latiue si ponant eē eedē relatiue necessario sint du
abus idētitatibus relatiuis realr distinctis ab ipsis.
sed iste idētitates cū sint eēntialr relationes ꝛ idēti
tates relatiue erunt eedē seipsis ꝛ nō idētitatibus
aliis relationibꝰ supadditis sicut si hō eēt quātus vel
candidus necessario indiget quātitate vel candore
supaddito: qꝛ ipse nō ē eēntialr quātitas nec candor
ꝫ tñ nō oꝫ ꝙ quantitas sit quāta vel extensa quāti-
tate supaddita: sicut patet de quātitate in sacramē
to altaris: qꝛ ipsamet ē eēntialr quātitas. nec oꝫ ꝙ
candor sit candidus candore supaddito. qꝛ ipsemet ē
eēntialr candor. vñ posset rō reduci cōtra eam: quia
pari rōne ꝓbat: ꝙ candor vel quātitas nō sint res i
nā existētes: deductio ē eadē. hec ē solutio auicen. 3.
meth. sue. c. 4. de magnis vbi istam rationē de pro
cessu in infinitū adducit ꝯtra se: ꝛ dicit ꝙ nō sequit ta
lis processus: qꝛ relatio p se ē relata: nō p aliā relatio
nē: ꝛ exemplificat ibidē dicens ꝙ quiditas p̄initatꝫ
inquātū ē p̄initas ē relata p se nō p aliam relationē
ligantē. Sed ꝯtra solutionē istā iste doctor arguit
multiplr pmo sic. Ille idētitates nō sunt eedē q̄ non
habent idē fundamētū nec eundē terminū sed pme
idētitates habent sor ꝛ platonem pro termino ꝛ fun
damēto. secūdarie vero nō sunt habitudines int sor.
ꝛ platonē imo inter identitatē sor ad platonē ꝛ pla
tonis ad sor vnde manifestum est ꝙ sunt interualla
inter illa extrema: ꝛ habent aliud fundamentum et
terminū diuersum. ergo nō potest poni ꝙ eadem sit
habitudo q̄ sor. ꝛ plato sunt idem cū illa q̄ due idē
titates dicunt eedem. Preterea identitas sor. et
platonis ē specifica similiter ꝛ idētitas idētitatum ē
specifica sed nō est eadem species sor. ꝛ platonis cū
speciem qua sunt vnum due idētitates: alioquin spe
cies humana eadem essent cum specie existēte in ge
nere relationis: ergo nō est eadem identitas sor. et
platonis cum identitate duarum identitatū. Pre
terea nō magis distat quantitas vel q̄litas a sbā ꝙ
distet relatio sed in tātū differunt ista tria: ꝙ vnitas
in sbā quantitate qualitate nō sunt eedem habitudi
nes: ergo nec vnitas in substātia erit idem cum vni
tate duarum relationum. ꝛ per ꝯsequens identitas
identitatum nō erit idem cum identitate substantia
rum. Preterea: idem non fundat se: sed identitas
identitatum fundat in ipsis identitatibus: ergo non
erit eadem ipsis identitatibus. Preterea: si due
identitates essent seipsis eedem. sequeret: ꝙ identi
tas sor. ad platonem esset identitas sui ipsius ad ali
am sꝫ hoc est impossibile: hec enim identitas non ē
ad aliam identitatem: identitas: imo opponit oppo
sitione relatiua: nā identitates iste sunt relationes
coopposite ergo dici non potest ꝙ due identitates
referant seipsis. quin saltem intellectus fundet ali
as habitudines super eas. Preterea quiditatiua
rō ꝛ entitas formalis platonis consistit in cōpara
tione fm comentatorem 10. metha. sed alio actu cō
parat intellectus sor. ad platonem dicendo ꝙ sunt
idem. ꝛ duas identitates dicendo ꝙ sunt eedē. actꝰ
enim secundus reflexus est super obiecta actu pri
mi: nullus autem dicit. ꝙ actus reflexus ꝛ directus
sunt idem. quare nec cōparatio quam facit actus re
tus inter duos homines erunt eadem cum compa
ratione quam facit actus reflexus inter duas iden
titates. igit impossibile est ꝙ identitates identitatū
sint eedem cum identitatibus duorum hominū quin
saltem sint alie habitudines ꝛ comparationes ꝫ s in
tentum. ꝛ tunc habet propositum s. ꝙ alique sunt
vere ꝛ realiter eadē in specie. ꝛ tamē identitate for
mata per intellectū Sed qui vellet tenere istam vi
am: posset respondere ad istas rationes Ad primam
potest dici dupliciter: pmo. p interemptionē minoris
sicut assumit. qꝛ identitate relatiue. quibus sor. ꝛ
plato sunt idem. ꝛ identitates istarum identitatum
non habent aliud ꝛ aliud fundamentum quicquid
sit de termino. qꝛ identitas quibus sor. ꝛ plato sunt
idem relatiue fundāt in sor ꝛ platone. ꝛ similr iden
titas istarum identitatum. qꝛ sunt iste quibus sor. ꝛ

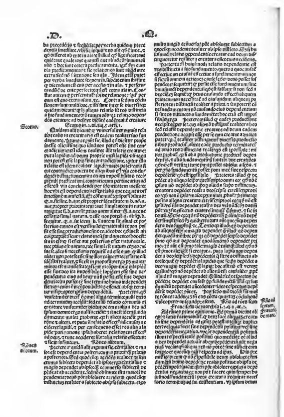

plato sunt idem. ⁊ non alie. Ex his patet q̄ pbatio istius minoris procedit ex falsa imaginatiõe: imaginatur enim iste doc. q̄ identitas identitatū non fundant in sor. ⁊ platone. sed in ipsis identitatibus sor. ⁊ platonis: qḋ nõ est verū: q2 nihil fundat in seipso ꝓprie loquẽdo: vñ si ista imaginatio esset bona: pari rõe probaret q̄ candor quo candor dicit candidus: sit alius a candore quo homo vel lapis est candid⁹: quia candor in quo homo est candidus fundatur in homine: ⁊ candor quo candor est candidus fundat in candore. Sed forte iste doc: aliter accipit fundamentū. ⁊ vocat fundamentum relationis oẽ illud qḋ relatione refert: sicut terminus relationis dicit omne illud quod ad aliquid refert. Et isto modo nõ est dubium q̄ iste identitates nõ habent idem fundamentum nec terminum. Idcirco potest ad rationem dici scḋo per interemptionem maioris sumpte simpliciter sicut assumit. potest enim ista maior tripliciter intelligi. Primo quidem de identitatibus: quibus aliqua referunt accidentaliter. sicut sor. ⁊ plato referunt duabus identitatibus quarum nulla est de essentia eorū. Scḋo de identitatibus quibus aliqua referunt essentialiter sicut identitates relatiue sor. ⁊ platonis ponuntur referri seipsis essentialr. Tertio de identitatibus absolute ⁊ vniuersaliter sumptis. vt dicunt de vtrisq;: de primis duabus idẽtitatibus propositio est vera: quia ille identitates: quibus aliqua referuntur accidentaliter non sunt eedem: quia nec habent eundem terminum: nec idē fundamentum. ⁊ ideo identitates: quibus referunt sor. ⁊ plato: ⁊ identitates quibus referunt petrus ⁊ paulus non sunt eedem. Et similr ille identitates quibus alique referunt essentialiter nõ sunt eedem: q2 non habent. ⁊c. Et ideo identitates quibus referuntur identitates sor. ⁊ platonis nõ sunt eedem cũ identitatibus quibus referũtur identitates petri ⁊ pauli. sed de identitatibus tertio modo sumptis propositio est falsa: quia non est aliquod inconueniens q̄ due relationes: puta due idẽtitates referant seipsis essentialiter ⁊ ipsis quedam alia duo referantur accidentaliter sicut nullum est incõueniens q̄ candor seipso sit candidus essentialiter: ⁊ ipso aliquid aliud sit candidus accidentaliter ratio huius est: q2 q̄ eedẽ relationes habeant vniformiter alium ⁊ alium terminum: fundamentum puta: essentialiter vel accidẽtaliter est inconueniens. sed q̄ habeant alium ⁊ alium terminum ⁊ fundamentum difformiter: puta vnũ terminum ⁊ vnum fundamentum essentialiter: ⁊ alium terminum ⁊ aliud fundamentum accidentaliter nullum est inconueniens: ⁊ sic est in proposito. Ad secundam distinguo de identitate: quia quedam est eẽtialis siue fundamentalis ⁊ absoluta. quedam formalis relatiua si ratio pretendat de prima: concedo ipsam deductionem sed non est ad propositum. Si vero procedat de scḋa non est verū: q2 identitas sor. ⁊ platonis sit eis specifica. Iz ad hoc q̄ sor ⁊ plato fundẽt identitatem relatiuam necessario requirat identitas specifica: nã est vnitas specifica essentialis ⁊ absoluta: ipsorum ratio est clara: q2 iste identitates relatiue ponunt accidentia super addita sor. ⁊ platoni cõstat autem in nullo accidente superaddito sor. ⁊ platoni: sunt eiusdem speciei decipit ergo iste doctor per equiuocationem. Ad tertiam dico q̄ accipit nõ causã pro causa: q2 minor vel maior distantia siue distinctio eorũ que referunt nõ est precise causa q̄re habitudines ipse quibus referunt sunt diuerse: sed cum hoc requirit vniformitas in modo referendi sic intelligendo: q̄ similius ⁊ magis distincta referant accidentaliter ⁊ relationes quibus referuntur minus distincta non sunt eedem nec relationes quibus referuntur magis distincta erunt eedem essentialiter: ⁊ relationes quibus referunt magis distincta erunt diuerse: sed distinctio eorum que referunt cum difformitate modi referendi stat cum identitate relationis sicut distinctio eorum que dicunt candida cũ diuersitate modi stat cum identitate candoris et ideo non est mirum si eadem relatione referunt substantia ⁊ relatio: quia substantia refert accidentaliter relatio aut essentialiter quod dici non potest de substantia quantitate ⁊ qualitate. Ad quartum patet q̄ identitas identitatum non fundatur in ipsis identitatibus eo modo quo ipse accipit fundari: q2 non referunt identitatibus distinctis. sed seipsis.

Ad quintam: si per esse identitatem sui ipsius ad aliam intelligunt esse identitatem que seipsa ⁊ non aliquo sibi addito est ad aliam: concedo consequens sed hoc non est possibile nec probatio valet quia sic esse identitatem sui ipsius ad aliam non est eẽ idem illi identitati sicut imaginat illa probatio sz est in se ipso opponi alteri identitati relatiue. Si vero pro esse identitatem sui ipsius ad aliam intelligit esse identitatem aliam: consequentia est falsa et tamẽ assumitur sine probatione. Ad sextam: concessa maiori: minor non est ad propositum: quia vtrum iste identitates distinguuntur ratione vel non siue per actum intellectus siue non vel ad factum duz tamẽ non sunt eedem identitatibus superadditis nunq̄ sequitur rerum vnitas: etiã in ratione assumuntur aliqua dubia: quia multis videt: q̄ actus rectus et reflexus nõ distinguant: Iz ipse dicat q̄ nullus hoc senserit. ⁊ in fine rationis dicit: q̄ aliqua sunt vere ⁊ realiter idem in specie. ⁊ tamẽ identitate formata p̃ intellectum: qḋ est omnino impossibile sine implicat contradictionem: nisi quis velit abuti vocabulis sic possent dicere ad ista qui velint tenere: q̄ identitas relatiua vnius rei ad aliam in creaturis sit relatio realis lz ego non teneam. Ad secundum principale dico: q̄ in relationibus nunq̄ procedit in infinitum nisi procedatur in absolutis. sed si sit talis processus in absolutis non est incõueniens ipsum esse in relationibus. imo oppositum dicere est loqui ad placitum. ⁊ sine ratione. His premissis. vel iste doctor intelligit. q̄ in linea que diuisibilis est in infinitum procedendo fm numerum sint infinite partes actu distincte vel nõ. Si sic. ergo ponit processum in infinitum in absolutis. q2 omnes partes linee sunt absolute ⁊ si ita sit procedo processum in infinitum in relationib⁹ q̄ fundant in ipsis Si nõ: apparet q̄ nõ sequit q2 i linea essent in actu infinite relationes quia ibi nõ sũt relationes in actu nisi fm numerum partium. que ibi ponunt in actu. Ratio huius est. quia relatio i actu req̄rit terminũ ⁊ fũdamentũ actu etiã pe[illegible]: ⁊ vere mirandum est de quibusdam. qui concedunt in quolibet minimo continuo esse partes infinitas actu distinctas: ⁊ reputant omnino impossibile q̄ in eo sint infinite relationes. videt ergo q̄ processus in infinitum sit possibilis vbi placet eis ⁊ vbi displicet sit impossibilis. Ad tertium de toto ⁊ parte. dicendum eodẽ modo. Ad rationes secunde propositionis. Ad primam cõcedo maiorem si nõ habet aliquod productum nec mediate nec immediate. nec per se nec per accidens. sed sub isto sensu nego minorem. q2 oppositum ponit ansbel. expresse monologiõ. c. 3. vbi vult q̄ relationes quibus duo homines referunt effectiue sint per substantiam. oppositum etiã ponit Simplitius super predicamenta. c. de relatione. q̄ ponit

relationes corrumpi⁹ generari per accidens ad generationem et corruptionem alicuius absoluti. et iste est doc. in probatione quarte propositionis adducit simplicium hoc dicentem: unde valde mirabile videtur q sic adheserit huic propositioni. nec probatio aliqd valet nisi qui quereret an ipsemet producens causaret illam rem in semetipso vel ipsum productum. et dico q producens. nec rones probantes propositionem aliquid concludunt Nō quid ē prima q2 posito q producens puta pater producat in se paternitatē: nō sequit q relatio sit per se terminus productionis sed per accidens q2 productio patris p se terminat ad filium. et ex consequenti producit paternitas in patre. Nec secunda: q2 lz sit impossibile q relatio acquirat nō acquisito aliquo absoluto in fundamento: vel termino illius relationis nō tamē est impossibile imo necessariū q relatio acquirat immediate in aliquo nullo absoluto acquisito. et ideo nō est inconveniens q paternitas acquirat in patre nullo absoluto acquisito in illo: q2 sufficit q acquirat aliqd absolutum in filio. nec tertia q2 lz sit inconveniens q omne producens per se agat in seipso nō est tamen inconveniens q ex consequenti et per accidens omne tale agat in se. et sic in proposito: q2 illa relatio, ut dictum est nō est per se. sed per accidens terminus actionis: dico ergo: q pater causat per accidens paternitatē in se et accidentaliter per accidens filiationem in filio. et hec est sententia simplicii: ubi sup. Ad scd'am nego minorem nec probatio valet. q2 fundamentum paternitatis nō est egens q transit in preteritū. sed homo vel equus qui est vere pater qui generat vel genuit in preterito. et hoc patet dicit di.31.q.1.arti.3.propositione prima in prima ratione: q nō est concedendum q proprietates sint in essentia divina ratione sui primo subiecti vel fundamenti alioquin denominaret eam. igit paternitas sui denominat fundamentū in quo est: quis autē dicet q paternitas denominat genuisse q2 lz homo vel equus sit pater genuisse, tamen sicut sunt, nec est pater. Ad confirmationem, falsum est q assumitur scilicet. q relationes producentis et producti sint idem quod producere et produci. Et si esset verum, esset totaliter ad oppositum: quia constat q producere et produci sint vere et realiter extra animam aliter nec pater realiter produceret filium: nec filius esset realiter a patre productus: qd nullus sane mentis diceret. Ad rationem tertie propositionis nego minorem: et ad probationem dico: q ad hoc q relatio scientie ad scibile sit necesse est ipsum scibile esse vel in se: vel in suo representativo et quando dicitur q scientia potest manere re destructa. et penitus annihilata dico q scientia nō potest manere sic q actu referat ad rem illa re penitus annihilata in se et in suo representativo: lz sit possibile per divinam potentiam q absolutum scientie maneat et re sic annihilata sine respectu actingentie ad ipsum: et idem dico de relatione actus intellect⁹ ad intelligibile et visionis ad visibile et ideo concedo sicut alis concessit q per divinam potentiam poterit quis habere actum intellectus formaliter in intellectu. et non intelligere q2 si deus annihilat et obiectum in se et suo representativo conservando actum in intellectu alicuius talis habet actum. sed nō intelligit quia actus ille non fundabit respectum attingentie ad obiectum et idem dico de visione et similibus.

Ad rationes quarte propositionis. ad primam. dico q lz nulla res possit per se acquiri in subiecto. nullo agente: potest tamen aliqua res acquiri per accidēs in subiecto. nullo agente per se ipsum attingente per se. et sic est in proposito: q2 dealbans in occidente licet non attingat per se album quod est in oriente. attingit tamen ipsum per accidens: imo accidentaliter per accidens sicut similitudo in eo producta accipitur per accidens producitur ut patet ex dictis. Vel potest dici q in productione eius cuius ab solum producunt in ipso omnes forme tam absolute q respective ad quas est in potentia naturali sub esse potentiali: q2 dans naturam dat oia que sequunt naturam. et omnes tales forme consequunt naturam rei sub esse possibili vel potentiali. lz nō sub esse actuali: in eductione tamen istarum formarum de potentia ad actum est differentia: q2 forme absolute quarum esse est ad se non educuntur de potentia ad actum nisi per actionem agentis et transmutantis naturam vel subiectum de cuius potentia educunt. Forme vero relative: quarum esse est ad aliud possunt educi de potentia ad actum p actionem agentis et transmutantis aliquid aliud et si nō attingat vel transmutet materiam vel subiectum de cuius potentia educunt. Cuius ratio potest esse duplex: prima q2 sz modum et naturam formarum est modus eductionis earum de potentia ad actum. et quia forme absolute sunt aliquid in se et ad se eductio earum de potentia in actum est ad se et in se. et ideo non possunt educi nisi per actionem agentis attingentis: forme autem relative non sunt aliquid in se et ad se. sed ad aliud. et ideo eductio earum de potentia in actu est eductio ad aliud: vel eductio alterius. et per consequens possunt educi per actionem agentis attingentis aliquid aliud hoc est sententia simplicii super predicamenta dicentis q multi errant circa generationem et corruptionem relationis. quia non generat. nec corrumpit nisi in comparatione ad aliud. Secunda ratio est hec: q ad hoc q relatio existens in aliquo sub esse possibili sit in illo sub esse actuali nō requirit aliud nisi terminus in actu. et ideo ad hoc q educat de potentia in actu sufficit actio attingentis terminum et ponentis ipsum in actu. Ex his premissis patet: q aliqua res pot acquiri in subiecto sub esse actuali nullo agente ipsum attingente et aliqua nō. et per consequens patet quid dicendum ad rationem: patet etiam: q in illo albo existente in oriente nulla nova res producit ad productionem albi producti in occidente: que non esset in ipso sub esse potentiali albi: sed illa met que erat in ipso sub esse potentiali propter positionem termini est sub esse actuali. et per hoc vitant multe difficultates de productione relationis. Ad secundam maior est vera de realitate coniungente aliqua duo existentia per existentiam in utroq: non autem de realitate coniungente que tamen est unius existentis in alterius autē terminantis sicut est in proposito: relatio enim nō est res vere atque sit in ambobus relativis sicut expresse determinat auicē.3. sue meth c. de relatione ubi ex intentione movet istam questionem an relatio una numero et subiecto sit inter duo habens duos respectus et determinat eam di dico. ergo q unumquodq relativorum in se habet intentionem respectu alteri⁹ que nō est intentio illa quā habet in se aliud respectu illius declarat de paternitate di. q paternitas nō est in filio. sed in solo patre. et idem iudicium est de aliis. ergo et c. Ad tertiā: nego minorem: et ad probationem dico: q comentator in eodem comento est ad oppositū nec dicit comentator q arist. extimat. Sed extimant. s. illi de quibus dicit in .1. q quidam putaverunt relationē esse de secundis intellectis. et q comentator dicat oppositū patet per ver

ba precedētia ꝛ sequētia: per verba quidem prece
dentia imediate. vbi sic inquit ens aūt qḋ ē in re. ꝛ
qḋ differet ab ente in aīa est illud qḋ significat: aut
quid: aut quale: aut quantū aut aliud cōrīuum cū
illo ꝛ hec sunt cetera predicamenta. igiť sm̄ eum
dia predicamenta ꝛ sic relationes sunt aliqḋ in re
extra: sed nō ī itentione seu aīa. Idem etiā patet
per verba imediate sequentia. subdit enim statim:
ꝙ dicendum est ens per accñs ꝛ in aīa. ꝛ perscru
tandū ē de ente perfecto: qḋ est extra aīam. Con
stat autem ꝙ perscrutať ibi de relatione: igiť per
eum est ens extra aīam. ꝛc. Contra scḋam cōclu
sionem sunt multi doc. ꝛ isti sunt inter se diuersi qꝛ
quidam dicunt ꝙ lꝫ aliqua relatio sit res distincta
a suo fundamento: nō tamen oēs: qꝛ relatio depen
dēs creature ad deū: vt dicūt ē eadē realiť creature

Scotus. Scotus in. 2. di. 1. q. 5. arti. 2.

Quidam alii dicunt ꝙ vniuersaliter omnis rela
tio realis in creaturis est eadem realiter suo fun
damento. Primo arguūt sic. illud qḋ dicitur prope
inesse alicui sine quo illud non potest esse sine con
tradictione est idem realiter illi: relatio creature:
puta lapidis ad deum proprie inest lapidi ꝛ sine ea
non potest esse lapis sine contradictione. igitur illa
relatio est idem realiter lapidi. maior patet: quia si
cut contradictio dicta de aliquibus est via conclu
dendi distinctionem: ita etiam impossibilitas reci
piendi predicationē contradictoriū pertinentiū ad
esse: est via concludendi per identitatem inesse: et
hoc vbi est dependentia essentialis que requirit dis
tinctionē manifestā. Et cōfirmať: qꝛ īpossibilitas:
ꝙ. a. sit sine. b. aut est propter identitatem b. ad. a.
aut propter prioritatem: aut simultatem in natu
ra: igitur si. b. non sit prius naturaliter ꝙ. a. nec ne
cessario simul natura. ꝛ esse non potest. a. absqꝫ. b.
sequitur. ꝙ. a. sit idem b. si autem sit aliud et po
sterius cum non est verisimile ꝙ naturaliter non pos
sit esse sine contradictione sine eo. adeo hoc qḋ inest ali
cui proprie: sicut relatio inest fundamento: hoc est:
ita in est ꝙ si esset aut posterius esset natura tale.
nec prius est natura. nec simul est natura cū eo cui
inest. adeo si necessario requiriť ad esse eius ꝙ illud
aliter non potest esse sine illo realiter necessario est
idē sibi realiter. ꝛ sic est in proposito ergo pꝫ maior:
minor est manifesta: qꝛ sicut incōpossibile ē lapidē
esse sine deo ita impossibile ē lapidem esse sine de
pendentia eius ad deū: nā si posset esse sine depen
dentia: ita posset eē sine termino huius independen
tie: non enim ē incōpossibilitas essendi absqꝫ termi
no: nisi propter ipsam dependētiā. Preterea. qḋ
vniformiter diciť de omni alio a termino: nulli dicto
ad terminum accidit: sed talis relatio cōmunis oī
creature vniformiter dicitur de omni alio a deo ad
ipsum deum: ergo nulli accidit: ꝛ ita est idem funda
damento: maior probatur. qꝛ si alicui accidit pari
rōne ꝛ alteri. vt puta si relatio effect9 ad causā ac
cideret lapidi. ꝛ per consequens esset res alia a la
pide: pari ratione ipsa haberet relationem effect9
ad deū. ꝛ tunc accideret sibi alia relatio effectus:
ꝛ sic in infinitum. Rōnes aliorum.

Rōnes aliorum. Preterea quidā alii arguūt sic. eēntialior ꝛ ma
ior est dependentia posteriorum a priori ꝙ̄ prioris
a posteriori. Sed quodcūqꝫ accidēs realiter distin
ctum a subiecto dependet ab ipso: ergo eēntialius ꝛ
magis dependet ab ipso: ꝙ̄ econuerso subiectū de
pēdeat ab accidente. sed nō obstante ista maiori de
pendentia: deus pōt absoluere accidens quodcūqꝫ
distinctū realiter a subiecto ab ipso subiecto. ergo
multo magis ecōuerso pōt absoluere subiectum a
quocūqꝫ accidente realiter ab ipso distincto. Sꝫ si hu
iusmodi relatio dependentie creature ad deum dis
tingueretur realiter a creatura esset eius accidens.
Preterea: si huiusmodi relatio dependentie est
res distincta a suo fundamento. quero a quo causať
effectiue an causať effectiue a fundamento: an non
si sic: cū omnem actionē cause scḋe deus posset sus
pendere sequitur: ꝙ possit esse fundamentum sine
huiusmodi dependentia. qḋ est falsum: si non sed a
deo: adeo sequiť: ꝙ deus causando effectū aliquem
priorem non necessitať ad causandum aliquem po
steriorem distinctū realiter a priori. ꝛ ita poterit cā
re fundamentum nō causando eius dependentiam
si sit res distincta a fundamēto: hoc etiā est impos
sibile ergo Preterea illud ꝙ eadē productione
accipit eē per se: cū alio nō distinguiť realiter a deo
sed relatio dependentie creature ad deum eadem
productione accipit esse per se cum creatura: maior
patet ꝙ q̄ realiter distinguunť diuersis productio
nibus producūť. aliter eadē productio terminareť
ad duas res distinctas realiť qḋ est īpossibile: mi
nor probať qꝛ si alia productione produciť depen
dentia. ꝛ alia fundamentū: sunt ibi due creatiōes
qḋ nō est verū: qꝛ tunc prima posset absolui a scḋa. ꝛ
per ꝯñs fundamentū posset poni in eē sine respectu
dependētie qḋ est īpossibile Preterea: illud ꝙ de
pēdet ab aliquo seipso circūscripto omni eo qḋ nō ē
ipsum nō depēdet ab ipso p aliud a seipso distinctū.
creatura depēdet realr a deo seipsa circūscripto oī
eo qḋ non ē ipsa: maior pꝫ: minor pbať: Primo: qꝛ
posita aliqua creatura circūscripto oī eo qḋ nō est
ipsa. vel illa dependet realr a deo vel nō: scḋm dari
pōt cū sit effectus eius: relinquiť ꝙ primū. ꝛ sic in
tentū. Scḋo qꝛ: qḋ nō depēdet nisi p aliud: nō depē
det simplr: sed sꝫ quid: creatura aūt quecūqꝫ depen
det a deo simplr ꝛc. Tertio qꝛ illud: qḋ dependet
ab aliquo seipso: magis dependet ꝙ̄ illud qḋ depen
det quodāmō: hoc pꝫ qꝛ qḋ depēdet seipso depēdet
p̄mo qḋ aūt dependet quodāmō nō dependet pri
mo: qḋ aūt est p̄mo tale: magis ē tale ꝙ̄ illud qḋ nō
est p̄mo tale: igiť si creatura. puta lapis non depen
det a deo seipso: sꝫ dependentia q̄ sit res distincta ab
eo: sequiť ꝙ depēdentia lapidis que seipsa depēdet a
deo magis depēdet ꝙ̄ lapis: hoc aūt nō est verū:
qꝛ illud qḋ nō depēdet ab alio nō tm̄ causaliter ppť
aliud nō magis dependet ꝙ̄ illud: sed respectus de
pēdētie depēdet causalr pp fundamētū Nā qꝛ fun
damētū dependet añcedenter ideo respectus depē
dētie depēdet ꝯñter. Pro scḋo mō dicēdi sūt mul
te rōnes: addūcaꝫ tñ ens cōtra quartā cōclusionē
ꝛ ideo pertranseo ad presens. Rño ad rōes scoti

Rño ad scotum. Francisc. de marc. Franciscus de marchia ī. 2. q. 8. ar. 2.

Ad rōnes prime opinionis. Ad primā dicūt ali
qui ꝛ satis rationabiliť. ꝙ deū facē aliquā creatu
rā sine dependētia ad ipsū potest intelligi dupli
ter: vel quia facit sine dependētia positiua: vel sine
dependētia negatiua. vocāt dependentiā positiuā
illum respectū realē positiuū quo mediāte oē aliud
a deo dependet actualr ab eo: depēdentiā aūt nega
tiuā vocāt qñ aliqua res nō pōt eē sine alio circūm
scripto et quocūqꝫ tali respectu ad ipsū. His pre
missis dicunt ꝙ nō ē īpossibile deum absoluere fun
damētū huius depēdētie realis positiue ab ipsa de
pēdētia positiua: nūqꝫ tñ pōt absoluere ipsū a depē
dentia negatiua qꝛ non pōt facere quin semper hu
iusmodi fundamētū: puta creatura requirat necef
sario terminū ad sui existentiam. vꝫ ipsum deum

Et ad pbationē: quando dicit̄ q fundamētū nō re-
quirit terminū nisi ꝓpter respectū eius ad ipm deū
dicit̄ qḋ falsū ē: imo prius ordine nature recipit: si
se exigit terminū quā habeat respectū ad ipsū ideo
eni fundamentū habet respectū ⁊ cōnexionē ad ter
minū: qr ꝑ exigit ipm ⁊ nō ecōuerso: qr habet respe
ctū ideo requirit terminū ꝑm istī imaginat̄. Sz
ista solutio sit ita rōnabilis pōt tñ sic dici. Prio
quidē q in maiori implicatur cōtradictio quia qḋ
ꝓprie inest alicui non est idem illi: nihil enim est re
aliter in seipo ꝓprie loquendo: igitur implicatio cō
tradictionis est q aliquid proprie insit alicui: ⁊ ta-
men sit illi idem realiter: put assumitur in maiori.
Secundo posito q ly inesse posset trahi ad bonū
intellectū: adhuc maior non est simpliciter vera:
quia rectitudo ⁊ curuitas insunt linee. ⁊ nō potest
esse linea sine rectitudine vel curuitate sine contra
dictione: ⁊ tamē rectitudo ⁊ curuitas nō sunt idem
realiter linee etiam per rationes eorum. Idem pa
ter de pari ⁊ ipari respectu numeri: ⁊ sic de simili-
bus. Nec valet si dicatur q ly linea nō possit esse si
ne rectitudine ⁊ curuitate diunctim: potest tamen
esse sine rectitudine vel curuitate disiunctim: quia
potest esse sine quolibet eorū per se sumpto: ⁊ hoc
sufficit. Hec enim ratio nulla est: qr vel deus potest
facere rē sine omni eo qḋ ꝓpe inest sibi ⁊ realiter
distinguit̄ ab ea. vel nō. Si sic igitur poterit face-
re lineam que non sit recta nec curua: ⁊ numerum
qui nō sit par vel ipar: qḋ est impossibile. ꝓpter im
plicationem contradictionis. Si non ergo maior nō est
vniuersaliter vera: ⁊ per cōsequens per eam nō ꝓ
batur. q deus possit facere creaturā sine respectu
dependentie ad ipsum: qḋ ē propositum. Preterea:
probatio sua prima: probat q linea possit esse sine
rectitudine ⁊ curuitate coniunctī sicut diuisim vel
disiunctī: qr. vel ipossibilitas q linea sit sine rectitu
dine ⁊ curuitate est ꝓpter identitatem ipsorū. vel
alicuius eorum ad lineā. aut propter prioritatem.
aut. propter simultatē eorum in natura. Nō ꝓpter
simultatē nec prioritatē. vt patet igitur per iden
titatem per pbationem suam. Nec vz viterius si
dicatur q rectitudo ⁊ curuitas sunt idem realiter
linee quia rationes illius doc. per quas probat q
omnis relatio: cuius fundamētū potest esse sine ter
mino est res distincta a suo fundamēto: sunt ad op
positum. Prio illa que dicit q illud nō est idem rea
liter a. sine quo. a. potest eē realiter. absq cōtradi
ctione. Cōstat autem q linea pot est esse realiter si
ne curuitate. igitur nō est realiter. curuitas. ⁊ simi
liter de rectitudine. Secūdo illa que dicit q nul
lū fundamentū continet perfectā identitatem
oppositam formaliter. deductio est euidens: ergo
maior non est vniuersaliter vera. etiā ex dictis eo
rū. distinguo igitur de ɔtradictione quia quedā
ē formalis. qd aꝑ illationem: ⁊ cōcedo. q illud sine
quo res nō pōt esse sine ɔtradictiōe formali. siue ta
le īsit siue nō: qr illud nō facit ad ꝓpositū: ē idē realr
illi. Illud āt sine quo res nō pōt eē sine ɔtradictiōe
ꝑ illationē: nō oz q sit idē realr illi. alit̄ de' esset idē
realit̄ creature. ⁊ sic ē i ꝓposito qr ad istā: creatu-
ra ē. sequit̄ iste respect' dependētie creature ad deū
ē. sic ⁊ ista: de' ē. Et adistā respect' dependētie cre
ature ad deū ñ ē. seqt̄ ista: creatura ñ ē. Rō h' ē: qr
tal' respect' cū sit real' necessario ponit̄ posit̄ extre
mis nō minori necessitate q rectitudo vl' curuitas
posita linea: ⁊ ideo sequit̄. respectus dependētie cre
ature ad deū nō est. ergo deus vl' creatura nō est. ⁊
quocūq dato sꝑ sequit̄ creaturā nō eē: qr sequit̄ de
us nō ē. igit̄ creatura nō ē. Potest etiā dici q i ī
la maiori ꝓcedit̄ a pluribus causis veritatis ad vnā:
qr q creatura nō possit esse sine tali respectu sine ɔ
dictiōe pot est ꝓuenire: vl' qr respectus est idē reali
ter creature: vl' qr creatura nō potest sine termino
dicti respectus sine ɔtradictiōe. vnde sicut linea pe
dal' pōt eē sine respectu eq̄litatis: qr pōt eē sine ter
mino equalitatis p eū: ita nō possit eē sine tali respe
ctu si nō posset eē sine termino: ⁊ tñ ex hoc nō sequi
tur q equalitas esset idē realiter linee: sic ē in ꝓposi
to. nec pbatiōes illius maioris ɔcludūt. Nō quidē
prima qr maior ē falsa: qr cōtradictio dicta de qbus
cūq: siue vnū possit inesse alteri' siue ñ est via pbā
di distinctionē int̄ illa: qr ita bene sequit̄: deus est ⁊
creatura nō e: igit̄ nō sunt idē: sicut sequit̄: sba est ⁊
quātitas nō ē: vl' fundamētū ē ⁊ relatio non: ergo
nō est idē: ⁊ tñ ipossibilitas recipiēdi pdicatione ɔ
dictorioꝝ ptinētiū ad esse nō est in quibuscūq via
cōcludēdi idētitatē inesse: qr nō sequit̄ creatura nō
potest eē sine deo sine cōtradictiōe: igit̄ deus ē idē
realiter creature igit̄ nō est verū: q sicut cōtradi-
ctio dicta de aliquibus est via ⁊c. sicut asserit illa
maior. Nec valet si dicat̄ q illa maior nō tenet:
vbi ē dependētia essentialis que requirit distinctio-
nē manifestā: qr ex quo nō ē vlr vera: pari rōne di-
cat̄ ei q nō tenet de respectu dependētie: qr pari rō
ne dicet̄ q dependēs nō pōt eē sine termino depē-
dētie: lz nō sit idē realit̄ ei. Et si dicat̄ q nō ē verū ɔ
dependētia sic de t'mio dependētie petit̄ p'n^m: qr hoc ē
qḋ q̄rit̄ ⁊ assumit̄ sine pbatiōe. Secūda ꝓpo etiā ē
nulla: qr maior ē isufficiēs: qr ipossibilitas q linea
sit sine rectitudie ⁊ curuitate ñ ē ꝓpt̄ idētitatē isto
rū vl' alicui' eoꝝ ad lineā: vt pz ex dict: nec ꝓpt̄ prio
tatē nec ꝓpt̄ simultatē ī nā. q maior ē isufficiēs etiā in
ꝓposito: q creatura nō possit eē sine respectu depē
dētie ad deū nō ē cā idētitas: nec prioritas nec simul
tas i nā: s̄ eā ē. qr creatura nō pōt eē sine termio tal'
dependētie: vt pz ex dict. Ad secūdā cōnē pncipa
lē: q̄ velet cauillare: negaret maiorē: qr si oī dicto
ad tminū accidat adhuc vniformit̄ dī de oī alio ter
mino nulli dicto ad terminū accidat: igit̄ nō oz q il
lud qḋ vniformit̄ dī de oī alio a termino nulli dictu
ad terminū accidat. Nec valet si dicat̄ q i ꝓposito
nō possit accidē oī dicto ad terminū: ꝓpt̄ duo. Prio
qr mihi negarēt assūptū: dicerēt eni q respect' depē
dētie nō hz relationē ad deū qr relatiōis nō ē rela
tio: s̄ solū ē illud q̄ p se terminu' pductiōis diue refert̄
ad ipz. Secūdo qr maior vl' ē vlis vl' pticularis tm̄. si
pticular' nihil ɔcludit: qr rō peccat in forma. si vlis
ɔtenēt i oi ma: qḋ nō ē verū: vt pz ex istātia data.
q̄cq̄d tñ sit de maiore: nego minorē: qr lz tal' relatio
dicat̄ de oī alio a deo: nō tñ vniformit̄: qr alit̄ dī de
relatiōe dependētie q̄ seipa dependet: cū sit ēntialit̄
dependētia: ⁊ alit̄ de fundamēto dependētie: qr ñ de
pēdet forma seipo: cū nō sit ēntialit̄ dependētia:
igit̄ rō nulla. Ad tertiū pōt multiplr dici. Prio ꝑ
interēptiōē minoris: i q̄ dī q de' pōt absoluē accñs
qḋcūq distictū realit̄ a suo ab ipso sbo: qr relatio sal
tē aliq p eos realit̄ distict a suo fūdamēto: ⁊ tñ iplica
tio ɔdictōis ē relatiōē esse ⁊ fundamētū relat: ōis ñ
ē: qr relatio f'z simplicitū ⁊ auict. nō ē nisi hītudo fū
damēti ad tminū: s̄ si relatio est hitudo fundamēti
ad terminū: ⁊ si fundamētū nō ē hitudo fundamēti
ad terminū nō ē: ⁊ sic cōtradictio. Secūdo pōt di
ci q assumit̄ nō causa p causa: qr magis vl' minus
depēdere ab hn̄ oī dependētia: vl' econtra. non ē cā
ipossibilitatis q̄ ōd i et e s̄ sic depēdē a deo qḋ ipossibi-
le sit creaturā eē sine eo qḋ sine dependentia neq̄t in
telligi. Posset et iā dici q deus potest facere funda
mētū dependēti e sine dependētia positiua: sed nō sine

depēdentia negatiua' si quis voluerit tenere illā viam. Ad quartā cōcedo: q talis respectus causatur a deo nō quidē p se sed p accidēs: qr p se terminus creatiōis est ipa creatura: ad cuius positionem ponit necessario talis respectus. Et qn̄ dicit q deus causando effectū priorē rc. Dico q deus causando effectū priorē nō necessitat ad causandū effectum posteriorē qui ē p se terminus pductiōis. r ideo prius absolutū potest causari sine posteriori absoluto: s causādo effectū priorē necessitat: nō quidē simplr: cū sit agēs liberū: sed ex suppositiōe ad causandum effectū: qui ē p accidēs terminus pductiōis: qr tal' effectus necessario sequit ad positionē effectus p se pducti sic ē in pposito. Posset etiā cōcedere q vellet tenere illā viam de depēdētia positiua r negatiua q deus potest causare fundamētū depēdentie sine depēdentia. r tūc creatura nō dependet a deo positiue sed tm̄ negatiue' vt dictū ē. Ad quintam cōcedo q illud quod eadē pductione accipit esse p se cū alio nō distiguit realiter ab illo. hec ē enī via per quā arist. 4. meth. pbat q ens r vnū sunt idē r eadē natura: qr s. eade generatiōe generant: r eadē per se corruptiōe corrūpūt. Sed dico q relatio depēdentie: lz pducat eadē pductiōe cū suo fundamēto: nō tm̄ per se sed per accidēs: qr relatio nō est p se pincipium: nec terminus actiōis fm̄ phm̄ 5. phi.

Ad sextā dico q aliqd depēdere ab alio seipo circūscripto rc. potest intelligi dupliciter s fundamētaliter r formaliter: r cōcedo q fundamentum depēdētie: puta lapis depēdet fundamētalr a deo seipo circūscripto omni eo qd̄ nō est ipsū: qr ad hmōi depēdētiā nihil aliud requirit p modū fundamenti nō tm̄ depēdet seipo formaliter a deo: qr ad talē depēdētiā requirit p modū fundamenti respectus depēdētie: qui nō est lapis. depēdētia vero per oppositū depēdet a deo formaliter seipa: quia nulla alia dependentia realiter a se distincta: pprie tamē loquendo nō dependet fundamentaliter a deo: vt patet. His premissis concedo q illud quod dependet ab aliquo seipo rc. fundamentū nō depēdet fundamētaliter per aliqd a se distinctū: potest tm̄ depēdere formaliter per aliqd a se distinctū: r similiter q depēdet ab aliquo seipo formaliter non depēdet formaliter per aliquid formaliter a se distinctū. Et tūc ad minorē dico q creatura puta lapis vel homo dependet a deo seipsa fundamentaliter: nō autē formaliter. Et ad pbationē minoris. Ad primā potest dici dupliciter. Primo q casus nō est possibil': qr lapis nō pōt depēdentie poni circūscripta. que tm̄ nō est lapis: vt patet ex dictis. Secūdo admittatur casus ab aliquo diceret: q talis creatura depēdet a deo fundamētaliter: nō tm̄ formaliter. Et si quis cōcederet: quia respectus depēdentie potest poni in eē: circūscripta omni re creata distincta: habet dicere q talis respectus depēdet formaliter seipo sed nō fundamētaliter. Ad secūdā dico q illud quod nō depēdet fundamētaliter: nisi per aliud nō depēdet simpliciter sed illud quod non depēdet formaliter nisi per aliud: dū tm̄ seipo depēdeat fundamētaliter: vere r realiter dependet simpliciter ab illo a quo dependet rc. sic est in pposito.

Ad tertiā dico q illud quod dependet ab alio seipo formaliter nō magis dependet q illud quod depender ab alio formaliter: dū tamen depēdeat fundamētaliter seipso: r sic est in pposito: vt patet. Et ideo ratio nulla.

Rodō in pm̄ adl. 2. q. i. ar. 2.

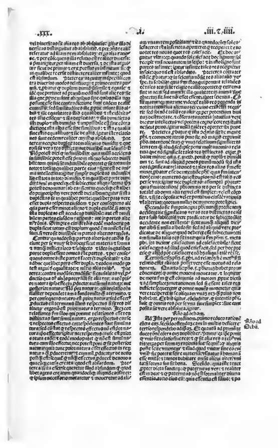
Rodō. Cōtra tertiā cōclusionē ē quedā opinio: que ponit q relatio nō est aliquid sed aliqua: qr nō est fundamētū per se: nec terminus per se: sed fundamentū r terminus: distinguūt tm̄ de relatiōe: qr vno mō potest accipi p cōceptu mentis: sic est equalitas. Alio modo p rebus: sic nō ē nisi illa duo que relata dicuntur. r exemplificāt de silitudine. similitudo enī vt dicūt nō est nisi illa duo que dicunt similia. vnde hoc nomen similitudo: r vniuersaliter hoc nomē relatio fm̄ eos e nomē collectiuū: sicut hoc nomē populus.

Ista positio nō habet rōnē apparentem: qr ponētes eā solū pbāt q relatio nō sit res distincta a reb' absolutis: sed nō pbāt: lz ponāt q supra p rebus sit fundamētū r terminus: r qr rōnes pbātes relationem nō esse rē distinctā a rebus absolutis adducent cōtra quartā pclonē perāseo.

Ocbā in pmo di. 3. q. i. ar. i.

Contra quartā pclonē ē cōis opinio multoz hominū. p qua quidā arguūt pmo sic: oīs res realiter distincta ab alia re potest intelligi alia nō intellecta r maxie si neutra illaz sit par alterius. Sed impossibile ē illā rē que est relatio intelligi sine omni alia re: igit minor videt manifesta: qr nō plus depēdet intellectio vnius rei totaliter desperate ab alia re distincta q intellectio effectus ab intellectiōe cause sue eēntialis: sed nō ē incōueniēs: nec includit cōtradictionē illud qd̄ ē effectus intelligi sine sua causa intellecta: igit eodē mō si similitudo vel alia talis relatio sit alia res ab absolutis r a relatione correspōdēte nō repugnat sic intelligi nō intellecto absoluto: r nulla intellecta alia relatiōe. minor pbat: qr si aliquis intelligat similitudinē sor r sor sine similitudine correspondēte. poterit scire sortē esse similē: r tamē dubitare an sit alicui alteri similis. Et eodē modo poterit aliquis scire aliquē esse patrē: r tm̄ nescire vtp habeat filiū: imo imaginet an habere possit filiū. Preterea oī modo relatiuoz r in pdicamento relatiuo aliqua extrema possunt sume distare: ergo aliqua res fieri in vno extremo nulla re positiua facta in alia: ergo si relatio sit alia res. pōt vni extremo adacnire aliqua relatio. nulla facta in extremo alio. Confirmatur: quia ois causa agit in determinata distātia. fiāt ergo talia duo extrema: extra illā determinatā distantiā. hoc posito poterit aliquod agens creatū fm̄ conuenientem distantiā approximari vni extremo. ergo poterit habere effectū suū in illo extremo nil causando in alio. vnde sint duo corpora: vnū album: aliud nigrum: tante distantia per potentiā diuinā q quodcūq agens creatum est presens vni insufficienter approximatū ad causandū quecūq effectū suū relatiuū: siue absolutū in aliquo alio extremo hoc facto poterit per diuinā potentiā aliquod agens respectu albedinis determinate approximari corpori nigro nihil causando in alio corpore albo: respectu cuius improportionabiliter distat: r nūc erunt duo corpora alba: r per cōsequēs similia: r tm̄ nihil reale causat de nouo in alio igitur similitudo illa nō est alba res: r eodē modo argui de quibuscūq alijs relatiuis.

Preterea deus potest facere omne absolutū sine omni posteriori: ergo eadē ratione poterit deus facere duo absoluta alba sine omni posteriori: igitur sine omni tali relatiōe: r tamē ista erunt similia ergo similitudo nō est alia res. Preterea: qua ratione vna relatio esset alia res ab absolutis r alijs: r per consequens qua ratione similitudo r equalitas paternitas filiatio essent res alie: eadē ratiōe diuersitas distinctio rc. essent alie res. sed talia non sunt alie res: igitur pbatur minor: quia si distinctio

vel diversitas sit alia res ab absolutis: igitur illa diversitas distinguitur ab absolutis. z per consequens realiter referatur ad illam rem absolutam: ergo alia ratione. z per consequens illa relatio est realiter diversa: quam diversitas per aliam est diversa. z de ista arguitur sicut de prima: z erit processus in infinitum sic quod in qualibet re erunt distincte realiter infinite: quod est absurdum. Preterea arguitur in speciali contra diversos modos relativorum. z primo contra primum. z probatur quod duplum dimidium simile z equale z idem que pertinet ad primum modum non sunt alie res. sic illa que proprie insunt aliquibus sine quibus illa non possunt esse sine contradictione sunt eadem realiter cum illis: sed similitudines ille proprie insunt illis albis z ille equalitates illis equalibus z iste identitates illis eisdem z illa duplicitas z illa dimidietas isti duplo z isti dimidio z impossibile est sine contradictione ista alba esse sine similibus: z ista equalia sine istis equalibus z sic de aliis. igitur iste relationes sunt eedem realiter cum istis absolutis. Preterea accipio duplicitatem alicuius dimidii: z quero si sit vera res distincta: aut divisibilis aut indivisibilis. Non potest dici quod indivisibilis: quia nullum accidens indivisibile potest esse primo in aliquo subiecto divisibili: tum quia si sit indivisibile oportet quod sit totum in toto: z totum in qualibet parte eius: sicut est de anima intellectiva: igitur simpliciter duplicitas indivisibilis est tota in toto dimidio. z in qualibet parte dimidii: tamen in quocunque est subiective aliqua forma ipsum potest denominari ab ea: sicut in quocunque est albedo primo: ipsum vere potest dici album: igitur si ista duplicitas sit in qualibet parte: quelibet pars vere esset dupla respectu eiusdem z per consequens aliqua pars esset minor aliquo z dupla eiusdem. si autem ista duplicitas est accidens divisibile: aut est divisibile in partes eiusdem rationis: aut in partes alterius rationis. Si in partes eiusdem rationis eodem modo erit pars dupla sicut totum est duplum quod est manifeste falsum. si vero sit divisibile in partes alterius rationis.

Contra quandocunque partes alterius rationis faciunt per se unum se habent sicut materia z forma z nunquam distincta loco z subiecto z ideo in qualibet parte dupli essent omnes iste partes. z per consequens omnes iste partes facerent duplicitatem z ita adhuc quelibet pars esset dupla. z eodem modo potest argui de equalitate: z mutatis aliis talibus. Preterea: contra modum secundum sic si causalitas vel productio qua dicitur aliquis pater filii sit alia res: aut est prior natura ipso effectu producto: aut simul natura: aut posterior natura: Non prior natura: quia relatio essentialiter dependet tam a fundamento quam a termino. z per consequens neutro est prior natura: sed effectus productus est terminus illius respectus si sit res distincta: ergo non est prior natura termino. Item secundum relationes secundum illos qui ponunt relationes esse res distinctas sunt simul natura. ergo respectus cause z respectus effectus correspondentes sunt simul natura: sed constat quod respectus effectus non est prior natura ipso effectu igitur nec respectus cause est prior natura eadem: z eodem modo patet quod non est simul natura cum illo effectu: nec potest poni quod sit posterior natura quia tunc prior natura esset effectus in rerum natura quam produceretur z cum nil producatur de novo postquam est: sequitur quod nunquam effectus produceret de novo a quacunque causa creata quod est absurdum. Preterea: si ita esset sequeretur illud absurdum quod quodlibet agens creatum quandocunque aliquid causaret: z ipsum necessario mutaretur z moveretur ad aliquam unam rem positivam z ita quandocunque sol calefaceret ista inferiora. oporteret quod reciperet tot res novas quot res calefacit. Ex hoc arguitur ultra: quia quando sol calefacit hoc lignum sol recipit unam novam rem in seipso: z in isto ligno sunt partes infinite: igitur infinite tales res recipientur in sole: quod nil est absurdius. Preterea contra tertium sic probatur: quod in scientia non sit res alia talis respectu scibilis: quia secundum istos qui ponunt relationes esse tales res: si sit relatio realis: oportet quod extrema sint in actu: sed manente illa qualitate in anima sive obiectum sit. sive non esset essentialiter scientia. Confirmatur: quia maxime videretur talis res ponenda in notitia intuitiva alicuius rei cuius existentia requiritur sed ibi non est talis res alia quia per potentiam divinam destructa re. z conservata notitia intuitiva vere dicitur intellectus vel potentia cognoscere rem intuitive sicut prius. igitur nullam talem rem oportet ibi ponere. Preterea probatur quod ista conclusio sit de mente philosophi. z commentatoris primo sic non magis exprimit philosophus intentionem suam quod unum relativum significet talem rem quam aliud. sed ipse ponit multa nomina relativa que non significant tales res distinctas ergo: probatur minor: quia .5. metaphysice ponit quod duplum z dimidium z c. sunt ad aliquid penes primum modum sed ista non significant relationes z tales res alias secundum eum: minor probatur esse de intentione philosophi quia secundum intentionem eius: numerus qui est duplus non est talis res per se una: igitur nec duplicitas assumptum probatur: quia secundum intentionem philosophi omnis res per se distincta totaliter ab omni alia re vel est simplex: vel est composita. z si sit composita: vel ex partibus eiusdem rationis vel alterius: quorum nullum de numero potest dici.

Secundo sic secundum principia philosophi nunquam predicatum accidentale significans veras res distinctas realiter a suis subiectis vere predicatur de subiecto illo: accidente non existente: sicut nunquam aliquid dicitur album si nulla albedo fit sed ad aliquid vere predicatur de aliquo quod deberet esse subiectum: etiam si nulla talis res sit in eo: quia secundum philosophum .5. metaphysice. ita dicitur calefactum ad calefactibile: sicut calefaciens ad illud quod calefacit. sed per hoc probatur quod aliquid potest calefacere non habens aliquam talem rem in se.

Tertio sic: secundum philosophum .5. physice. ad relationem non est motus. si relatio esset alia res posset vere esse motus ad relationem. Quarto sic: philosophus .5. physicorum habet pro inconvenienti quod omne movens moveatur. z loquitur de motu secundum quod est communis ad motum proprie dictum z ad simplicem mutationem sed si essent tales res distincte sequeretur quod omne movens moveretur quia vere reciperet in se aliquam unam rem quam prius non habebat. Ex his igitur concluditur. quod intentio philosophi fuit quod omnis res per se una sive simplex: sive composita sit vere absoluta. igitur.

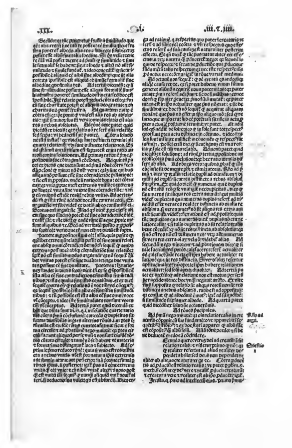
Responsio ad obiectiones.

Ad ista per ordinem. primo reduco rationem contra eum. secundo ostendam eam in multis deficere. tertio respondebo ad ipsam. Et quantum ad primum reduco rationem contra eum dupliciter. Primo quia ipse ponit quod unio sit relatio sive res: z quod sit alia res a rebus unitis ergo per formam rationis sue sequitur: quod aliquis possit scire unionem z illud quod unitur sine eo cui unitur sic potest scire materiam: vel naturam humanam esse unitam: z tamen dubitare an sit alicui alteri unita: si forma sua sit bona. Secundo. quia iste tenet propter dicta sanctorum: quod paternitas vere z realiter est in deo: z quod paternitas non est formaliter divina essentia. ratio eius est: quia essentia est filius: z pa- Responsio ad Obiectiones.

ternitas non est filius: sic similiter essentia et filius
distinguitur formaliter quia essentia est pater: et filius
non est pater: distinguitur enim formaliter secundum istum non
est aliud nisi quod unum istorum est aliqua res absoluta vel
respectiva et alterum non est illa res sicut essentia est
filius et pater non est filius. Tunc sic: omnis res dis-
tincta realiter ab alia re: potest intelligi alia non in-
tellecta et maxime si neutra illarum sit pars alterius.
sed pater in divinis est res distincta realiter a filio:
et paternitas que vere est et realiter in deo est disti-
cta a filiatione et filio: ut patet per eum. et constat quod
nullus illorum non est pars alterius: igitur poterit aliquis
intelligere patrem in divinis et eius paternitatem: non
intellecto filio nec eius filiatione. et per consequens iuxta
deductionem suam: poterit aliquis scire in divinis esse
patrem et tamen nescire an habeat filium: imo ignorare
an habeat vel possit habere filium: cuius oppositum
oportet eum concedere: quia si hoc est inconveniens
in creaturis: ut dicit multo fortius in divinis. Secun-
do ostendam rationem in multis deficere. Primo quia
minor contradicit maiori quia si illa res que est rela-
tivo non potest intelligi sine omni alia re sicut asseri-
tur in minori aliqua res non potest intelligi sine omni
alia re: quod contradicit maiori sue. Secundo quia si pre-
misse sue sint vere sequitur quod relatio non sit aliqua
res absoluta quod intendimus. Deductio patet: sic ar-
guendo omnis res absoluta potest intelligi sine omni
alia re hec patet: si maior sua sit vera: sed illa res
que est relatio non potest intelligi sine omni alia re
ut dicit in minori: igitur relatio non est aliqua res ab-
soluta. Tertio quia non sequitur ex premissis quod relatio
non sit res distincta a rebus absolutis sicut intendit.
sed quod illa res que est relatio non sit realiter distincta
ab omni alia re: quod est aperta contradictio: et hec con-
tradictio provenit: quia minor contradicit maiori. Quar-
to: quia iuxta probationem minoris sue non sequitur quod re-
latio non sit res distincta a rebus absolutis: sed quod re-
latio non sit res distincta a relatione correspondente: ut
puta paternitas a filiatione: et sic de aliis. quod est evi-
denter falsum. Deductio patet: quia in minori non pro-
batur quod relatio non potest intelligi sine rebus absolu-
tis: sed quod non possit intelligi sine relatione correspon-
dente. Quinto quia probat quod relatio realis non sit eadem
realiter suo fundamento: quod intendimus. consequentia patet:
quia si paternitas sortis sit eadem realiter sorti. et filia-
tio platoni. cum sor sit res realiter distincta a platone:
poterit intelligi paternitas sor et sor. sine filiatione
plato. et platone. si maior sua sit vera: quod est impossibile
secundum eum quia tunc aliquis posset scire sor. esse patrem
et tamen nescire an habeat filium: imo poterit ignorare
an possit habere filium quod est inconveniens ad quod dedu-
cit. Sed forte dicet quod ipse intendit probare quod relatio
sit eadem realiter suo fundamento. sed quod non sit disti-
cta res quia non est res sed vox tantum: vel conceptus. Hec
autem evasio si daretur esset nulla. Primo quia si relatio
non sit res frustra quaeritur an sit distincta res. Se-
cundo quia oppositum est ius prout ex prima conclusione. Ter-
tio quia ipse concedit in minori relationem esse rem. dicit
enim quod impossibile est illam rem que est relatio intelligi. etc.
Hec autem propositio esset nulla nisi relatio sit aliqua res:
igitur. Quarto: quia si relatio non sit nisi vox tantum vel
conceptus. adhuc minus valet ratio: quia certum est quod vox vel
conceptus possunt intelligi sine omni alia re. et conser-
tim si maior sua sit vera. et per consequens possibile est illam
rem que est relatio intelligi sine omni alia re. quod
contradicit minori sue. Dico ergo ad rationem quod duplex
est intellectio confusa. s. et distincta et quicquid sit de
confusa: maior non est vera de intellectione distincta. si

cut patet etiam per eum de unione et rebus unitis. et
de paternitate et filiatione in divinis. prout etiam per philosophum
et commentatorem. 7. meth. ubi dicit. quod accidentia propria
que a commentatore vocantur accidentia copulata non
possunt intelligi sine subiectis. impossibile est enim quod distin-
cte intelligatur simitas sine naso. et tamen secundum philosophum et
commentatorem est res distincta ab eo: quia accidens eius.
et presertim maior nullam habet veritatem nec apparen-
tiam in respectivis quia secundum philosophum in predicamentis. si quis
distincte cognoscit unum relativum cognoscit et reliquum:
quia necesse est in utroque rationibus utriusque uti. et tamen
constat correlativa realiter esse distincta: nec probatio
valet quia magis dependet intellectio unius correlativi. vel
unius relationis ab intellectione alterius relatio-
nis: quam intellectio eius quod est effectus ab intellectione
cause. cuius ratio est: quia esse relationis et relati-
vi est esse ad aliud et ideo non potest intelligi sine alio. esse autem
eius quod est effectus. puta esse lapidis non est esse ad aliud. si
ad se. licet esse effectus sub ratione effectus sit ad aliud. et sic non
potest intelligi sine causa: quia implicatio contradictio-
nis est quod intelligatur effectus sub ratione effectus: et quod
non intelligatur habere causam: licet non semper intelli-
gatur que sit eius causa. Ad secundum et eius confir-
mationem patet: quid dicendum ex dictis quia in extre-
mis summe distantie nulla res noviter causatur que non
fuit ante in ipso aliquo modo: sed per solam positionem
alicuius extremi: relatio que est in ipso erat sub esse
potentiali: sic in actu: ut patet ex solutione ad rationem
primam quarte propositionis contra primam conclusionem. Po-
test etiam dici quod ista distantia vel non distantia nihil
facit ad productionem effectus producti accipitur per acci-
dens quia non requiritur maior virtus ad producendum
talem effectum in aliquo distanti per duas pedes quam in
distanti per unum tantum et per consequens potest produci in quocunque
quantumcunque distante ut dictum est in di. 19. q. prima. Ad
tertium patet quid dicendum ex his que dicta sunt ad ea
que adducebantur contra secundam conclusionem. diceret enim ali-
quis quod de potentia dei absoluta possunt esse duo alba sine simili-
tudine formali non tamen fundamentali. et talia non essent
formaliter similia sed tantum fundamentaliter. Secunda
potest dici quod omne prius absolutum potest esse sine omni poste-
riori propter implicationem contradictorii quia nulla cre-
atura potest esse sine dependentia sui ad deum: ratio huius
est quia licet dependentia sit simpliciter posterior creatura
dependente est tamen prior ipsa secundum quid. ut quantum
ad esse dependens sicut subiectum albedinis est poste-
rius albedine quantum ad esse album. licet sit simpliciter prius
ipsa et quia implicatio contradictionis est: creaturam esse:
et tamen non dependere a deo. et implicatio contradictio-
nis est creaturam esse et dependentiam non esse: unde si
esset implicatio contradictionis. hominem esse et ipsum non
esse album implicatio contradictionis esset: hominem
esse sine albedine. Potest etiam dici tertio quod non est bona
consequentia: deus potest facere omne absolutum sine omni
posteriori. igitur duo alba absoluta sine omni posteriori.
potest enim deus facere unitatem sine dualitate. et est tan-
tum implicatio contradictionis facere duas unitates si-
ne dualitate et ideo non sequitur quod si deus potest facere
quodlibet album sine similitudine et omni respectu po-
steriori quod etiam possit facere duo alba sine similitudi-
ne et omni tali respectu. Preterea ratio est contra eum: quia
pari ratione quod deus potest facere duo alba sine similitu-
dine. si similitudo sit res alia poterit facere duo extre-
ma unita sine unione: ex quo unio ponitur res distin-
cta per eum: quod tamen est falsum et contra eum. Contra pri-
mam solutionem instatur dupliciter. primo quia si similitudo sit alia
res a tunc similitudo et sic se debuit sic albedo et albus
sic impossibile aliquid esse album sine albedine quod sit res alia

Secūdo: q2 sic poneretur frustrā similitudo que eēt alia res: si sine tali re possent eē similia: sicut frustra poneret albedo. alia res a subiecto si subiectuz posset esse albū sine tali albedine. Si quis vellet tenere illā viā posset dicere ad p̄mū q similitudo z simile formalit se habent: sicut albedo z albū nō aūt similitudo z simile fundat. z ideo conceditur q sicut īpossibile ē aliquid eē albū sine albedine que sit alia res: ita ipossibile est aliquid eē simile formalit sine albedine que sit alia res. Ad tertiū dicendū: q si sine similitudine possunt esse aliqua formalit similia frustra poneret similitudo distincta: sed hoc est ipossibile. Itē relatio potest reduci cōtra eū: q2 fm eū sine charitate potest eē aliquis deo gratus: z tñ charitas nō ponit frustra. Ad quartum ratio ē cōtra eū: q2 ipe ponit q vnio est alia res ab absolutis: igit si maior sua sit vera: omnis relatio est alia res a rebus absolutis. Ad rōnē antē patet quid dicēdū ex dictis: q2 relatio nō refert alia relatiōe sed seipa: vt deductū fuit p amicē. Cōtra solutionē istā instat: q2 vbicūq3 sunt distincti termini aliquarū relationū: vbi sunt distincte relationes. Sz ad istā instantiā r̄nsum est supra: est enim ratio aureoli contra solutionem. Ad primā z rationē p̄me ppositionis sue cōtra p̄mā cōclones. Ad quintū patet ex dictis que dicta sunt ad p̄mā rōnē cōtra secūdā pclonē q minor nō ē vlr vera: q2 lz sine quibus aliqua nō possunt esse sine cōtradictiōe p illationē: z sic est in pposito. vnde si ratio eēt bona: eēt cōtra eū: q2 vnio ppaie inest extremis vnitis: z extrema possunt eē vnita sine vnione sine cōtradictiōe: z tñ p eū vnio nō est idē realit rebus vnitis. Aduertendū tñ q istā rōnē adducit doc. iste contra scotū. Et arguit sic vt sibi videt ex datis ab eo confimiliter ei. Scotus eni arguit sic. Illud qd dicit ppaie esse alicui sine quo illud nō potest eē sine cōtradictiōe ē idē realit illi: z iste dicit q eadē rōne illa que ppaie insunt aliquibus zc. Sed ad veritatē: posito q ppositio scoti eēt vera: que tñ non est: vt dictū est supra.

Preterea ppositio sua eēt falsa. quia posito q quolibet extremū relatiōis possit eē sine omni relatione absq3 omni cōtradictiōe: nō tñ sequit q ambo extrema possint eē absq3 cōtradictiōe sine relatiōe: igit nō est similis modus arguendi: q2 nō sequit quilibet vnitas potest esse sine dualitate: ergo due vnitates possint eē sine dualitate. Preterea: lz rationez fundet in dictis scoti: dicat tñ ex se q ipossibile ē ista alba eē sine contradictione sine istis similitudinibus: z ista equalia sine istis equalibus. et ex dictis sequit contra eū q relatio nō ē vox tñ vel cōcept9. q2 sequit ipossibile ē ista alba eē sine istis similitudinibus: z tñ possibile est ista alba eē sine omni voce vl cōceptu. z ideo iste similitudines non sunt voces tm̄ vl cōceptus. Ad tertiū patet quid dicendū ex his que dicta sunt di.19.q.1. in solutiōe quarte rationis cōtra p̄mā cōclusionē: concedo q dupleitas sit forma diuisibilis in ptes alterius rōnis. i. in ptes q tñ nulla est eiusdē rōnis cum tota forma: sicut ē forma circuli: z ad pbationē nego maiorē: q2 ptes circuli faciunt aliquod per se vnū z non sunt eiusdē rōnis cū toto circulo: z tamē nō se habent vt materia z forma: imo distinguunt loca z subiecto. Ad septimā: p̄mo reduco rōnē: quia si vnio est res distincta a rebus vnitis vl est prior natura ipis extremis vl sit simul natura: aut posterior: nā prior nec simul p rōnes ipius. si posterior: igit p9 nā eēnt extrema vnita q eēt vnio: z cū nihil vniat alteri nō nouo posito q est vnitū illi: sequit q nūq̄ aliquid vnit noui alteri. si deductio sua valet: q est absurdū. Dico ergo ad rationē. q respectus quo pater i creaturis refert z ad filiū: vel ecōtra z vlr respectus quo effectus refert ad suā causā z est naturaliter posterior effectu. Et qñ dicit q tūc p9 naturaliter eēt effectus in re p natura q pduceret: nego: q2 secus ē loqui de respectu z secus de pductiōe qua pducitur fūdamētū talis respectus: q2 nec iste respect9 ē illa pductio: nec ecōtra: igit in rōne variat mediū.

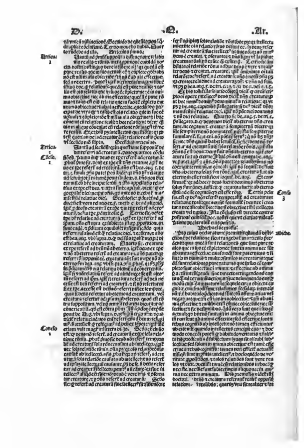
Ad octauū non sequit: q oē ere ātū quandocūq3 aliqd causaret zc. q2 si pater habens vnum filium generet aliū nō acquirit noua paternitas: q2 paternitate p̄ma refert ad vtrūq3 z sic de similibus. concedo tñ q si pater generet p̄mo filiū mutat: q2 paternitas est in ipo actualiter que p9 nō erat: z sic de similibus. ex hoc tñ nō sequit q acquirat aliquam nouā rē que p9 nō esset in ipo aliquo mō: sed q relatio que in ipo erat sub eē potētiali sit nūc in actu propter actualē positionē termini: vt patet. Et ad illud qd addit de sole: dico q in sole sunt tot respect9 quot sunt ptes actu distincte in cōtinuo. z ideo si tales sunt infinite nullū est incōueniēs q respect9 sunt infiniti. Posset etiā dici q sicut lignū est vna res: ita in sole est tm̄ vna relatio. Ad nonū patet quid dicēdū ex solutione: ad rōnē p tertia ppositione aureoli: cōtra p̄mā cōclusionē: q2 hec ratio in nullo differt ab alia. Ad rōnes vero: quibus pbat q illa cōclusio sit de mente phi z cōmētatoris. R̄nō ad p̄mā z dico q realis relatio dupli ad dimidium z dimidij ad duplū sicut res distincte a rebus absolutis fm phm. Et quādo dicit q numerus qui ē duplus nō est talis res p se vna: igit nec dupleitas. dico q si numerus sit aliqua res extra animā: sicut multis videt dupleitas qua numerus duplus refert ad dimidiū esset vera res realiter distincta ab oī alia re absoluta. si vero numer9 nō sit aliqua res extra animā: sicut isti videt: tūc ratio nō est ad ppositū: quia tūc dupleitas qua numerus dicit duplus nō erit relatio realis: z si talis dupleitas nō sit relatio realis bene cōcedit: q nō sit res distincta ab absolutis: q2 si nō est res nō est distincta res: vtrū aūt numerus sit vera res extra aiam vel nō: videbit alias. Ad secundā nego minorem: z ad pbationem dico q si tale factiuū vel potēs calefacere refert actualiter ad calefactibile recte est ipm habere actualiter relationē que sit res distincta. Si vero solū refertur aptitudinaliter nō oportet ipm habere relationem actualiter: sed solū aptitudinaliter. Ad tertiā patet ex dictis: q ad relationē non est motus per se: sz per accidens: nec hoc vnq̄ negauit aristo. Et vlterius supposito q relatio sit aliqua res: si non sit res distincta a rebus absolutis. ratio est ad oppositū: q2 constat q ad albedinē ē mot9: igit ad silitudinē: si similitudo sit ipsamet albedo. Ad quartā patet quid dicēdū ex solutiōe octaue rōnis.

Ad rōnes p̄ncipales.

Ad p̄mā nego minorē: q2 oīs relatio realis in creaturis cōponit cū suo fūdamēto vt apparebit i sequētib9 q̄stiōib9: z ex hoc stati apparet q albū sile est cōpositi9 q albū solū. Aliā rōnē pcedo: z si bene deducat credo eā cōcludere. R̄nō ad argu.

Ecundo quero: vtrū dei ad creaturā sit relatio realis: z videtur p̄mo q nō: q2 q realiter refertur ad aliud realiter dependet ab illo: sed deus non dependet realiter ab aliqua creatura: ergo zc. Cōtra pducentis ad pductū est relatio realis: vt patet p phm. 5. meth. s cōstat q de9 vere z realit pducit creaturā z creatura vere z realiter est ab ipo pducēti: igit. Questio 2

In ista .q. p̄mo ad intellectū eius. P̄rimo p̄nn/

tã vnicã distinctionẽ. Secũdo de quesito ponã q̃druplicẽ cõclusionẽ. Tertio mouebo dubia. Quarto rñdebo ad illa.

Articu. 1 — Articulus primus.

Quantũ ad primũ supposita distinctione relationis realis et rõnis. iuxta opinionẽ cuiusdã doctoris nostri distinguo de relatiõe reali: qz quedã est pure realis que in suo actuali ee et cõpleto qd habz nõ est nisi in aĩa obiectiue: tñ nõ ẽ ab aĩa effectiue: sed a re extra. Potest igit dici iuxta imaginationẽ istius doc. q relationũ: quedã est pure realis: et talis est ois relatio que in suo ee cõpleto nec ẽ in anima obiectiue nec ab aĩa effectiue. quedã ẽ pure rõnis: et talis est oĩs relatio que in suo ee cõpleto ẽ in anima obiectiue: et ab aĩa effectiue. quedã vo participat de vtraq: et talis est ois relatio que in suo ee actuali et cõpleto nõ est nisi in aĩa obiectiue: et i hoc cõuenit cũ relatione reali: et hec relatio vt dicit q̃uis in aliquo cõueniat cũ relatione rõnis: est tñ vere realis. Ex et his pz intellectus questiõis: qr potest queri an deus ad creaturã sit relatio realis primo vl secũdo mõ supra.

Articu. 2 — Secũdus articulus.

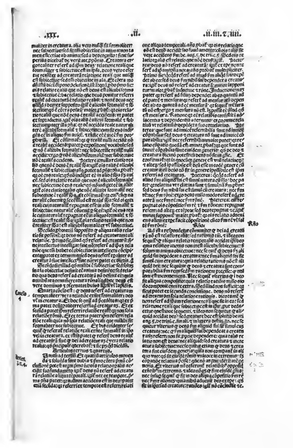
Cõclo. 1 — Quantũ ad secũdũ: q: in questione supponit deũ referri ad creaturã. pono quattuor cõclusiões. Prima est q deus ex tpe refert ad creaturã: pbat primo sic. deus ex tpe est dñs creature. igit deus ex tpe refert ad creaturã. añs est bea. aug. 5. de tri. c. finali. cõña patet p eũ ibidẽ: qz dñs dr relatiue ad seruũ: tot ã rationẽ ponit ibidem. v. dñs non dicitur nisi cũ hre incipit seruũ: et ista appellatio relatiua ex tpe est deo. et infra sinẽ capituli. dicit q ergo tpalit dici incipit dñs. qd ante nõ dicebat manifestũ ẽ relatiue dici. Secũdo sic: pducẽs ad pductũ est vera relatio ex. 5. meth c de ad aliquid. igit pducẽs creaturã ex tpe et in tpe refert ad creaturã. de in tpe pduxit oĩa: g. Tertio sic. de ex tpe dr relatiue ad creaturaz. igit ex tpe refert ad ipsam. cõña est nota qz subiecta istarũ ppositionum sunt eadẽ. et pdicata equiualet in significãdo quia referri nil aliud est q relatiue dici. et ecõtra. et añs est bea. aug. vbi supra. d. q del sbã tpalit incipit dici relatiue ad creaturam. Quarto sic. creatura ex tpe refert ad deũ nõ ab eterno. igit deus ex tpe et nõ ab eterno refert ad creaturam. añs patet qz referri psupponit eẽ. creatura aũt fuit in tpe nõ ab eterno fm bea. aug. vbi supra. cõña pbat. qz fz phm in pdicamẽtis oĩa relatiua dicunt ad cõuertentiã. igit si vnũ relatiuũ refert ad aliud necesse est alterũ referri ad ipm. igit si creatura refert ad deũ necesse est deũ referri ad creaturã. et si nõ refertur nisi ex tpe. necesse est deũ nõ referri nisi ex tempore. quia si deus refertur ab eterno ad creaturam. vel creatura refertur ad ipsum ab eterno. quod est cõtra suppositum. vel nõ omnia relatiua dicuntur ad cõuertentiã. qd est cõtra phm Istã cõclonẽ expsse ponit be Aug. vbi supra. v. refugiũ ergo fm deus dicit relatiue: ad nos eni refert eẽ ad deum refugimus. s certũ est q refugim ad deũ ex tẽpore: igit idẽ

Concl. 2 — etiam vult magr in littera di. 30. Scda cõclusio est: q deus nõ refert. ad creaturã ex tpe sola relatione rõnis. pbat primo sic deus nõ refert temporalit ad creaturã sola rõne causata ab intellectu. igit nec sola relatiõe rõnis. cõña pz: qz ois relatio rõnis causat ab itellectu. añs pbat: qz qd refert. ad creaturã sola relatiõe causata ab intellectu: nõ refert ad ipsaz itellectu nil causante. pz de se. s deus refertur ad creaturã itellectu penit nil cãnte: qz siue intellect aliqd ee siue nõ: deus ẽ vere dñs et psernatur creature. et p cõñs refert ad creaturã: Scdo sic: q refert ad creaturã siue itellect sit: siue nõ: refert ad ipsaz sola relatiõe rõnis: hoc pz: qz itellectu nõ existẽte oĩs relatio rõnis desinit ee. sz deus refertur ad creaturã: siue itellect sit siue nõ: qz nõ minus deus ẽ creator. et pseruator et dñs ligni vl lapidis: creatura rõali nõ existẽte q existẽte: g. Tertio sic ãnihilata oi relatiõe rõnis adhuc deus ẽ vere et realiter deus et creator. creature. igit ãnihilata oĩ tali relatõe: de refert. ad creaturã: añs ẽ notũ cõña pz qz creator relatiue ad creaturaz dr: et cõña ad hũc. vt pz p bea. aug. 5. de tri. c. 19. et. 12 de ci. dei c. 15.

Ex his tollit illa solutio cõis: q̃ dicit q circũscripto oi opere intellect deus dicit dñs creature: p ut hoc nomẽ domin denominat a relatione: qz vt pz p be. aug. capitulis pallegatis: si de dicit dñs manifestũ ẽ relatiue dici. igit nõ põt dici dominus et nõ dici relatiue. Quarto sic be. aug. 5. de tri. c. pallegato. d. q deus non dicit ab eterno dñs creature. ne cogamur. creaturã sempiternã dicere: qz ille sempiterne nõ dominaret nisi ista sempiterne famularet. sicut eni. nõ põt eẽ seru: q nõ hz dñz: sic nec dñs qui nõ habet seruũ. Tunc sic: deus nõ refertur ad creaturã nisi sola relatiõe rõnis. igit ista cõña nõ est bona: deus fuit dñs ab eterno igit creatura fuit ab eterno Istud cõñs est contra be. aug. vt patet. igit et añs. cõña patet: qz relatio rõnis nõ coexigit terminũ. in eẽ reali igit nõ sequit: de fuit dñs ab eterno soluz fm rõnẽ. igit creatura fuit ab eterno in esse reali sicut loquit. be. aug. Et confirmat: qz ad hoc q deus fuerit dominus ab eterno soluz fm rõnez. sufficit q creatura fuerit ab eterno qñtũ ad esse cognitũ qd est esse rõis. Tertia pclu- Concl. 3
sio. est q de nõ refert temporalit ad creaturam relatione reali: que sit formalit i deo nec i creatura nec alicubi sbiectiue: s obiectiue tm i itellectu creato vel diuino. Ista cõclusio est directe contra positionẽ cuiusdã doc. nostri que vt clarius videat primo declarabit eius positio.

Michael de massa.

Pro cuius declaratione premittit q̃dã distinctionẽ de relatione sicut tangebat in articulo pcedenti: quia quedã sunt relationes que sunt pure reales que in suo eẽ cõpleto nec sunt in anima nec sũt ab anima effectiue: cuiusmodi sunt paternitas et filiatio in diuinis et multe cõsimiles in creaturis: que- Michae.
dã sunt relationes pure rationis que in suo eẽ completo sunt obiectiue i anima: et effectiue ab anima p actũ intelligendi: siue directe attingendo ad eas tanq̃ ad terminũ actionis: siue delinquendo eas p modũ cuiusdam naturalis sequele circa obiecta cognita: cuiusmodi sunt relationes scdaz intentionũ: sic habitudo pdicati ad sbiectũ affirmatiua vel negatiua: que tñ est i anima obiectiue: et tñ ab anima effectiue et nullibi exist eẽ nec obiectiue nec sbiectiue: et sic de similibus. qdã vero sunt que i suo eẽ actuali qd hñt nõ sunt nisi in anima obiectiue tñ: tñ non sunt ab anima effectiue: sed effectiue sunt a rebus cognitis ab intellectu: nõ tamen efficiuntur ab eis: nisi quando intellectus concipit eas et hoc modo concedi potest q habitudo veritatis et falsitatis predicati ad subiectum: lz non sit alicubi subiectiue: sed solum in anima obiectiue est tamẽ effectiue a rebus cognitis: tamen non efficit actualit nisi qñ sunt in pntia intellect. et hoc loquẽdo de veritate ppositiões. et tales relatiões sunt vere reales vt dicit. cõueniũt tamẽ cũ relationibus in hoc: q nec iste. nec ille sunt subiectiue in aliquo nec in anima nec extra animam. His premissis videt isti doctori. deus et creatura referant realit oppositi relation. realibus: quarũ vna sit realiter et for

maliter in creatura. alia vero nusqз est formaliter: nec subiectiue: sed est tm obiectiue in anima: non tamen effectiue ab anima: sed a deo cognito: sicut superius dicebat de veritate ppõnis. Creatura ergo realiter refert ad ipm deuz relatione reali que formaliter z subiectiue est in ipsa. deus vero refertur realiter ad creaturã relatione reali que nusqз est subiectiue: sed tm obiectiue in ala. Et cõtra modũ istũ dicẽdi pono cõclusionẽ istã: quã pbo pmo sic: ois relatio realis que nõ est deus est alicubi formaliter z subiectiue ẽ: hec relatio qua deus ponitur referri realit ad creaturã ẽ relatio realis: z non ẽ deus nec aliqd i deo: ex supposito igit ẽ alicubi formalit z subiectiue: qd ẽ cõtra positũ maior pbat: qr ois relatio realis que nõ ẽ deus ẽ realit accidens: vt patet ex supradictis. igit ois talis ẽ alicubi formalit z subiectiue: patet illa pña: qr oẽ accidẽs reale naturaliter ẽ alicubi formalit z subiectiue: cum sit ens indigẽs eẽ in aliquo fm auicẽ. z tñ sic eẽ ẽ ine ẽ fm porphiriũ. Et cõfirmat: qr qr realit nulli accidit nõ ẽ realit accidens: patet p expositionẽ vocabuli: sed qr nõ ẽ alicubi formalit: nec subiectiue realit nulli accidit: ergo qr nõ ẽ alicubi formalit nec subiectiue nõ ẽ realit accidens. Preterea: nulla relatio realis que nõ ẽ deus ẽ realit sba: igit ois talis ẽ alicubi formalit z subiectiue: añs patet ad pñs: pña pbat: qr oẽ ens reale: qd nõ indiget eẽ in alio ẽ sba fz auicẽ. sed ois relatio realis que non ẽ alicubi formalit nec subiectiue ẽ ens reale: qd nõ indiget eẽ in alio: igit ois relatio realis que nõ ẽ alicubi formalit nec subiectiue ẽ realit sba. Et cõfirmat: qr cui cũqз naturalit cõuenit p se eẽ illud est realit sba: sed oi enti reali cui naturalit repugnat esse in alio formalit z subiectiue naturalit cõuenit p se eẽ: igit oẽ ens reale cui naturalit repugnat eẽ in aliquo formalit z subiectiue: est realit sba: igit oia relatio realis que non ẽ realiter sba: est alicubi formaliter vl subiectiue.

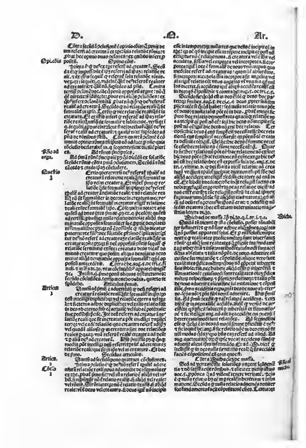
Secũdo pbo etiã supposito qr aliqua talis relatio sit possibil: qr deus nõ refert ad creaturam tali relatiõe. Primo sic. illud qd refert ad creaturã: siue intellectus intelligat siue nõ: refert ad ipaz relatiõe que tm habet eẽ obiectiue in intellectu cõcipiente: patet ex terminis: sed deus refert tpaliter ad creaturã siue intellect siue nõ: vt patet ex dictis. Secũdo sic: illud qd nullibi ẽ subiectiue: sed solũ in ala obiectiue desinit eẽ anima desinẽte: sed relatio qua deus refert ad creaturã nõ desinit eẽ: quia annihilata omni creatura rõnali adhuc deus est vere dominus z cõseruator huius ligni vl lapidis.

Concl. 4 Quarta cõclo est: qr deus refert ad creaturam temporaliter vera relatiõe existẽte formaliter i deo vl in creatura. Et hoc seqt ad pcedẽtes: qr ex pma patet deũ tpaliter referri ad creaturaz. Et ex secũda patet ipm referri relatiõe reali: qr non sola relatiõe rõnis. Et ex tertia patet ipm referri relatiõe reali: quia nõ sola relatiõe reali que nullibi sit formaliter nec subiectiue. Ex his euidenter sequit qr referat relatiõe reali existẽte formalit in ipo vel in creatura. ex istis patet qr refert deus realit ad creaturã siue qr dei ad creaturaz ẽ vera relatio realis: qd pncipalr querebat: z sic pz qd dicẽdũ.

Articulus tertius z quartus.

Articul. 3.4. Quantũ ad tertiũ Et quartũ articulos mouenda z soluẽda sunt dubia z pmo cõtra pmã cõclusionẽ potest argui pmo sic: ois relatio tpalis accidit suo fundamẽto: igit deus nõ refert ad creaturã relatiõe aliqua tẽporali. igit nec ex tempore. pma pña patet: qr nullum accidens est in deo: patet etiã secũda: qr referri ex tempore est referri relatione aliqua temporali. añs pbat: qr ois relatio que nõ est deus accidit suo fundamento: cũ ois talis sit vere accidens fm be. aug. 5. de trini. c. 5. Sed ois relatio tpalis est relatio que nõ ẽ deus: igit. Preterea deus nõ refert ad creaturã: igit ex tpe non refert ad ipam: pña nota: añs probat multipliciter. Primo sic: quicqd refert ad aliud fm aliqd sui depẽdet ab eo: sed deus fm nihil sui dependet a creatura: igit deus nõ refert ad creaturã: minor supponitur: maior pbat inductiue z rõne. Inductione naz pater qr refert ad filiũ dependet ab eo quantũ ad eẽ patrẽ z mensura: qr refert ad mensuratũ dependet ab eo quantũ ad eẽ mensurã: qr sequit mẽsurato nõ existe ergo z mensura nõ est. lz possit eẽ illud qd est mensura. Ratione qr eẽ relatiõis consistit i adiacentia z dependentia a termino: ergo omne relatiuũ vt relatiuũ ẽ depẽdet a suo correlatiuo. Preterea: que sunt ad inuicẽ referribilia sunt ad inuicẽ cõparabilia: sed deus z creatura nõ sunt ad inuicẽ cõparabilia: igit nec referribilia. maior patet: qr relatio cõpatio quedã est. minor pbat: qr que sunt ad inuicẽ cõpabilia sunt eiusdem generis: qd de deo z creatura dici nõ potest: cũ deus nõ sit in gñe. Et cõfirmat: qr in quocũqз genere est vnũ relatiuorũ z alterũ: sed ipassibile est deũ esse in eodẽ genere cũ creatura: cũ deus nõ sit in genere ipossibile est ipm referri ad creaturaz. Preterea: quicqd refert ad aliud fm aliquid sui est simul natura cũ illo: hoc patz qr relatiua vt relatiua sunt z simul natã fm phm: sed deus fm nihil sui est simul cũ creatura: nec fm rẽ nec fm rõne: ergo deus nullo modo refert ad creaturã nec fm rẽ nec fm rõne. Preterea: cui repugnat ois cõpositio fm rẽ z fm rõnem: repugnat referri ad alterũ ex tẽpore: sed deo repugnat z c. igit minor supponit: maior pbat: qr ois relatio adueniens alicui ex tpe facit cõpositionẽ cũ eo fm rẽ vl fm rõnẽ: Rñõ. Rño

Ad ista respondetur cõmuniter qr dei ad creaturã nõ est relatio realis: sed rationis tm. z ideo non sequit qr aliqua relatio temporalis accidat ipi deo qma relatio rationis non inest alicubi subiectiue: sed solum in anima obiectiue: nec sequit qr deus fz aliquid sui depẽdeat a creatura: nec fm aliqd sui sit simul cum creatura: qma relatio rationis nõ est aliquid dei: nec sequitur qr deus z creatura sint comparabilia fm rem: sed fm rationem precise: qr nihil est inconueniens. Nec sequit vlterius qr i deo sit aliqua compositio: quia relatio rationis nullo modo componit cum re extra. Sed illud non sufficit: qz sicut patet ex secunda conclusione. deus nõ refert ad creaturam sola relatione rationis. dico tamẽ qr non refert ad ipam relatione reali que sit in eo: sed relatione reali que subiectiue est in ipa: put videbitur questione sequenti. z ideo non sequitur qr aliquid accidat deo: sed creature hec est solutio beati aug. 5. de trini. c. finali. z in littera distin. 30. nec sequitur vlterius qr deus fm aliquid sui sit simul cuz creatura: nec qr fm aliquid sui dependeat a creatura: qz referri non sit pprie dependere: quia talis relatio non est deus: nec aliquid: sed creatura z inexistat subiectiue: nec sequitur etiam qr deus z creatura sint eiusdem generis: quia non compant in aliquo vno: qd sit eiusdẽ rõnis vniuoce in extremis: sz cõpatiõe relatiua pcise: que nõ arguit idẽtitatẽ generis. Et vlterius nõ referunt relatiõib oppositis existẽtib in extremis. z ideo nõ oz qr sint eiusdẽ gñis: nec insup sequit qr sit in deo aliqua cõpositio fm rẽ nec fm rationẽ: quia nihil aduenit deo ex tpe: qd sit in ipo: sed creature: rationes igit nõ cõcludũt z c.

Cōtra secūdā ꝯclusionē ē opinio cōis: q̄ ponit deum referri ad creaturā ex tpe: sola relatiōe rōnis: ꝛ ꝓbat hec opinio duas ꝯclones: ex quibꝫ infert ꝓpositū.

Opinio cōis — Opinio cōis.

Prima ē ꝙ deꝰ ex tpe referṫ ad creaturā. Secūda ē: ꝙ impossibile ē ipz referri ad ipaz: relatiōe reali. ꝛ ex istis sequiṫ ꝙ referaṫ sola relatiōe rōnis. ver̄. q. 1 sequēti. q. videbiṫ q̄liṫ deꝰ referaṫ realiter ad creaturā: ꝛ q̄liṫ nō. supsedeo ad p̄ns. Contra terciā ꝯclonē doc. ille q̄ ponit oppositū argit: nō q̄dē directe: ſ; indirecte: ꝓbare enī aliq̄s ꝯclusiōes: ex q̄bꝰ infert ꝯclonē intētā ꝓbat nāq; p̄ ꝙ deꝰ referaṫ realiṫ ad creaturā. Secūdo ꝙ nō relatiōe reali q̄ fit formaliṫ in ipso. Tertio ꝙ nec relatiōe reali q̄ sit in creatura. Et ex istis infert ꝙ referaṫ ad ipaz relatiōe reali: q̄ nusq̄ sit formaliṫ ꝛ subiectiue. verū q. 1 q. sequēti apparebit: sicut stati dicebaṫ. q̄liṫ deꝰ referaṫ realiṫ ad creaturā: ꝛ q̄liṫ nō: supsedeo ad p̄ns de rōnibus istis. Cōtra quartā ꝯclonē ē cōmunis opinio: rōnes tñ ipius nō adduco ꝓ nūc quia cōclusio declarabiṫ in. q. sequenti: sicut dictū ē pluries.

Rño ad argu. — Ad rōnes p̄ncipales.

Ad p̄mā rōnē p̄ncipalē p̄z q̄d dicēdū ex solatiōe secūde rōnis cōtra p̄mā ꝯclusionem. Secūdā rōnē cōcedo ꝛ credo ipaz cōcludere.

Questio 3 — Tertio quero: vtrū deꝰ referaṫ tpaliṫ ad creaturā relatione reali q̄ sit formaliṫ in ipso vel in creatura. Et videṫ p̄mo ꝙ relatiōe q̄ sit formaliṫ in ipso: q2 deꝰ referṫ tpaliṫ ad creaturā relatiōe reali: ꝛ nō relatiōe reali q̄ nō sit formaliter in deo: nec in creatura: nec relatiōe reali q̄ sit formaliṫ in creatura: igiṫ relatione reali exñte formaliṫ i ipo. Cōsequētia nota: ꝛ añs quātū ad duas ꝑtes p̄mas. p̄z ex. q. p̄cedēti: quātū ad tertiā. ꝓbaṫ: q2 nulla relatio denoiat aliq̄d denoīatiōe opposita formaliter sue ꝓprie denoīationi formali: hoc p̄z: q2 nō ē possibile ꝙ aliq̄s dicatur paternitate filiꝰ: nec filiatiōe p̄r: imo ē iplicatio: igiṫ deꝰ nō referṫ ad creaturaz relatiōe reali q̄ sit in creatura: p̄ña p̄z: q2 si detṫ oppositū p̄ñtis sequiṫ ꝙ relatiōe seruitutis exñte i creatura deus dicaṫ dominus creature: quo posito aliqua denoīatio denominat aliq̄d denoīatiōe opposita formaliṫ: q̄d ē oppositū antecedētis. Cōtra ē be. aug. 5. de tri. c. finali. ꝛ in lr̄a di. 30. vt in cōclusiōibꝰ apparebit: igiṫ ꝛc. In ista. q. p̄mo ponā aliquas distinctiones: secūdo cōclusiōes. tertio mouebo dubia. quarto respōdebo.

Articulus p̄mus.

Articꝰ 1 — Quantū ad p̄mū ē aduertēdū ꝙ deū referri ad creaturā relatiōe reali q̄ sit formaliṫ in ipso: pōt intelligi dupliciṫ: q2 vel relatiōe eterna vel tpali: ꝛ si eterna adhuc dupliciṫ: q2 vel talis relatio sint in deo ab eterno sub ēē actuali: vel sub ēē potētiali: siue possibili p̄cise. Itē deū referri ad creaturā relatiōe reali que sit in creatura pōt intelligi dupliciter: q2 vel eadē relatiōe qua creatura referṫ ad ipz vel quadā alia: si ꝙ in creatura sint due relatiōes reales p̄ q̄aꝝ vnā referaṫ realiṫ creatura ad deū: ꝛ p̄ aliā deꝰ ad creaturā. His p̄missis p̄z ꝙ q̄nq; modis pōt intelligi deū referri tpaliṫ ad creaturaz relatiōe reali: que sit in ipso vel in creatura. Et hoc de p̄mo.

Secūdus articulus.

Articꝰ 2 — Quantū ad secūdū pono quattuor cōclusiones.

Cōclō 1 — Prima ꝯclusio ē ꝙ deꝰ nō referṫ tpaliṫ ad creaturā relatiōe reali noua adueniēte deo formaliter ex tpe. ꝓbaṫ p̄mo sic: vel ista relatio ē aliq̄d vel nihil. si nihil: tūc nō ē relatio realis. si aliq̄d vel reale: vel rōnis. Si rōnis: ergo nō ē relatio realis. si aliq̄d reale: vl ē deus vel creatura. si deus igiṫ nō incipit esse in tempore: q2 nulla res que de deo ē incipit ēē in tpe: q2 oē q̄d incipit esse in tpore incipit ēē post nō ēē: igitur nō ē relatio noua. si creatura vel ē sbā vel accidens. si sbā vel corporea vel incorporea. si corporea: igiṫ i deo ē formaliṫ de nouo vnū corpus quo mediāte referṫ ad creaturā: quo nil ē absurdius. si incorporea: cū oīa sbā incorporea sit angelus vel aīa: igiṫ relatio eēt vnus angelus vl vna aīa q̄d nullus diceret. si accidens igiṫ aliq̄d accidēs realiṫ est in deo: q̄d ē impossibile ꝛ contra be. aug. 5. de tri. c. 5.

Secūdo sic: q̄cq̄d est in deo ē idē ꝙ deus hoc patet: q2 s̄m be. aug. 5. de ci. c. 4. deus ꝓpter suā simplicitatē est q̄cq̄d habet: sed nulla relatio noua pōt eē deus: ꝛ nulla talis pōt eē in deo. ꝓbaṫ minor sic p̄mo hec relatio demonstrata quacūq; relatiōe noua incipit eē post nō eē: sed hic deus nō incipit esse post nō eē: igiṫ hic deus nō erit hec relatio. Tertio sic: hic deus ē ens simpliciṫ necessariū: hec relatio nō ē ens simpliciṫ necessariū: q2 pōt nō eē creatura desinit eē: igiṫ. Vel sic: hic deus ē summe necesse esse: hec relatio nō ē summe necesse eē: igiṫ. Quarto sic: hec relatio nō pōt eē hac relatione nō exñte: hic deus pōt eē hac relatione nō exñte: ergo hic deꝰ nō est hec relatio: hec est expressa s̄nia be. aug. 5. de tri. c. vltimo. d. ꝙ dei sbā ita dicit relatiue ad creaturā vt q̄uis tpaliṫ incipiat dici: non tñ ipsi sbe dei aliq̄d accidere intelligiṫ: sed illi creature ad quā dicit. Et subdit imediate: dñe in ḡt refugiū factus es nobis: refugiū ergo nostrū deꝰ relatiōe dicitur ad nos enī refert: ꝛ tūc refugiū nostrū fit cū ad ipm refugimus: nūq̄d tūc fit aliq̄d in eius natura: q̄d añ q̄ ad deū refugerent ipō nō erat: ꝛ ꝯcludit ꝙ nō sed in creatura: hec est etiam determinatio magistri in littera di. 30.

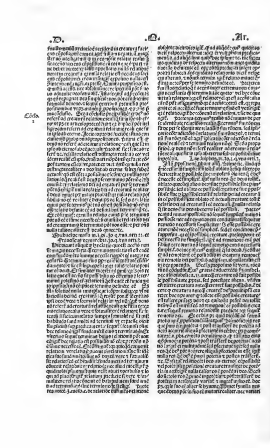
Micha. — Michael de massa. i p̄ di. 30. q. i. ar. i. ꝛ. 2.

Quidā tñ dicunt ꝙ ista cōclusio. posset rōnabiliter sustineri: ꝛ ꝙ nō sunt adhuc aliq̄ rōnes cogētes q̄ nō possint apparent solui. Et p̄ma solutionū p̄mittit ꝙ realitates predicamētoꝝ sunt diuersarū rōnū: q2 aliq̄ sunt realitates q̄ p̄ficiūt sua fundamēta p̄ inherētiā ꝛ informationē: cuiusmodi sunt accidētia absoluta ꝛ talia nō p̄nt de nouo aduenire alicui sine sui mutatiōe ꝛ cōpositiōe. alique vero sunt realitates p̄dicamētoꝝ q̄bus nō cōpetit inherere suis subiectis. nec habere aliq̄d eē in p̄ inherētiā ꝛ iformationē: cuiusmodi sunt realitates duoꝝ p̄dicamētoꝝ respectiuoꝝ ꝛ p̄sertiꝫ relatiuoꝝ: ꝛ talia p̄nt de nouo aduenire alicui sine sui mutatione ꝛ cōpositiōe. p̄ma accidētia repugnāt deo de nouo ab eterno. scđa nō: ꝛ p̄nt sibi nouiṫ aduenire. His p̄missis. Ad p̄mū ꝯcedit ꝙ tal' relatio ē accidens. ꝛ cū dicit ꝙ in deo nullū ē accidēs. dicit ꝙ verū ē de accidēte q̄d p̄ficit subiectū p̄ inherētiā et informatiōe ꝛ sic itelligit aug. nō aūt de accidēte cui ꝯuenit inherere cuiusmodi sunt relatiōes. Ad secūdū dicūt ꝙ q̄cq̄d ē in deo ad modū forme p̄ficiētis ē deꝰ: ꝛ sic loquiṫ be. aug. ſ; sic relatio nō ē in deo cū nō sit nisi modus q̄daz quo hñs eaz referṫ ad aliud. Ad aug. auctoritatē dr̄: ꝙ ipse vocat accidens illud ꝙ aduenit alicui ipm informādo. Et ad. M. dicitur ꝙ itelligit ꝙ in deo nulla sit relatio real' q̄ sit accidēs faciēs cōpositionē cū eo in quo est.

Cōtra Michaelē de massa.

Rño ad mich. — Sed ad veritatē iste solutiōes augent icōuenientia ꝛ nō satisfaciūt rōnibus. ꝛ elicio ex dictis istius doc. 5. ꝓpōnes q̄ nō videnṫ tenere veritatē. Prima ē ꝙ nulla relatio hz eē in p̄ realē inherētiam ꝛ informationē. Secūda ꝙ nulla relatio adueniēs nouiter suo fundamento facit cōpositionē cū eo. Tertia: q2

nullo relatō adueniēs fundamēto fac mutationē ali q̄ i co. Quarta q̄ l3 accn̄tia absolut a repugnēt ipsi deo nō tn̄ accidētia relatiua sibi repugnāt. Quinta tia accn̄a possunt deo nomter aduenire. Et pono quinq̄ ppositiones oppositas. Prima ē: q̄ ois relatio realis in creaturis h3 eē per inhēntiam ꝛ informationē: ꝛ ide dico de actione passione ꝛ ceteri predicament respectiuis. Ista propositio probat. p̄mo auctoritate auicen 3. meth. sue. ca. 1. 0. dicā ergo q̄ in principio loyce cognouisti. 10. quiditates 10. predicamētorū ā nō dubitans: q̄ illud qđ eit cr eīs aliqđ inquātū est ad aliquid est res accn̄s alicui necessario. Similiē cōparationes que sunt in vbi ꝛ in q̄n ꝛ in situ. ꝛ in agere. ꝛ in pati ꝛ in habere. sunt eur dispositiōes accn̄tes aliquibus in quib⁹ sunt sic po eīs i sbo. ꝛ subdit īmediate. Siquis aūt dixerit q̄ agere nō est sic eo q̄ eē actionis nō est in agēte s in patiente si hoc dixeri'it ꝛ cōcessimus illi. tn̄ nō nocebit ad hoc qđ intēdim⁹. s. q̄ actio h3 eē in aliq̄: vt in sbo q̄uis nō sit in agente: hec ille: l3 ɔstat q̄ ille ē in aliquo vt in sbo h3 eē in illo per inherentiā ꝛ informationē. Sc̄do rōne: q2 oē accn̄s nalr inheret subiecto sbo: cum accn̄tis eē sit inesse ſm porphiriū. sed ois relatio realis in creaturis est accn̄s igitur ꝛc. Preterea ois forma accn̄talis que dat p se eē alicui sbo: informat ipm: hoc p3: q2 nō ē alia via ad pbandum: q̄ albedo informat corpus nisi q2 dat corpori eē albū: sed silitudo dat per se eē sile ipsi sbo. et vir ois relatio dat p se eē relatiū suo fundamēto ꝛ ē formalr accn̄talis in creaturis q̄ ꝛc. Preterea ois forma accn̄talis vnita formalr suo per se sbo informat ipm. hoc p3: q2 i formare nihil aliud ē: q̄ vniri forma alteri: sed ois relatio realis in creaturis ē formalr accn̄talis vnita formalr suo fundamēto p cum q̄ ꝛc. Preterea ois forma accn̄talis q̄ formalr denoiat aliqđ com̄ō quo albedo denoiat ipm albū sic subiectum in eo qđ denominat: sed priuitas ē forma accn̄talis in creaturis: et p ipsū doc ꝛ formaliter denoiat. sicut albedo formalr denoiat albū: q2 fuit albū albedine ē formalr albū. ꝛ nō denoiatiōe extrinseca com̄ō: quo bn̄itas denoiat op⁹ bonus sicut pr̄ prinitate ē p̄i formalr. igr̄ prnitas ē subiectiue in p̄re. Preterea: sic dicēdo sequit positio petri poretani qui posuit. q̄ relatio sit assistens ꝛ nō insistēs: q̄ tn̄ cōiter nō tenet. Sc̄da ppositio ē: q̄ ois relatio realis in creatur facit cōpositionē cū3 suo p se fundamēto: hoc p3: p̄mo q2 oīs forma accn̄talis facit cōpositionē cū eo in quo ē p inhentiā ꝛ informationē et p eu3 sed ois relatio realis in creaturis est sic suo fundamēto ex ppositiōe p̄cedēte. Preterea vbicūq̄ reperit p̄ma radix cōpositionis reperit cōpositio: sed p̄ma radix cōpositionis ē actus ꝛ potētia: q2 cōpositio nō ē aliud q̄ vnio duorū quorū vnū ē in potē respectu alteri⁹: fundamētū aūt ē in potē respectu relationis in creatur ꝛ relatio ē q̄dā act⁹ eius: g̃ relatio in creatur si sit realis realr cōponit cū suo fundamēto. Preterea magis cōponit relatio cū fundamēto suo: q̄ gen⁹ relationis cū sua dr̄ia: sed spēs relatōis ē cōposita ex gn̄e ꝛ dr̄ia: sicut spēs aliorū predicamētorū seu generū: q2 non plus differūt gen⁹ ꝛ dr̄ia in alijs predicament q̄ in predicamēto relationis in alijs predicamētis gen⁹ cōponit cū sua dr̄ia eadē rōne in predicamēto relationis: q2 nō nim⁹ imo magis relatio cōponit cū suo fundamēto. Preterea cōiter tenet: q̄ h relationes originis i diuinis distinguerent realr ab eēntia: facerēt cōpositiones cū ea igit pari rōne relatio realis in creatur facit cōpositionē cū suo fundamēto cum sit res distincta ab eo eē ſm eum. Preterea ois forma accn̄tal vnita formalr p se suo sbo q̄ nō fac cū ipso vnū vnitate simplicitat cōponit nalr cū eo: p3 hoc in d actiue in oibus. sed relatio realis in creatur est formaliter accidentalis vnita per se formaliter suo fundamēto et ſm istū: ꝛ nō facit vnū cū ipso vnitate simplicitat cū nō predicet de eo in abstracto et per ipsū. Preterea pone q̄ vna res sit alteri vnita formalr. ꝛ nulla facere cōpositionē cū ipsa ē loq̄ ad placitū: q2 pari rōne poterit dicere vnus alius: q̄ albedo nō cōponit cū hoie: l3 vniat sibi formaliter. Tertia propositio ē: q̄ ois relatio realis adueniēs de nouo p se suo fundamēto facit i eo mutatione aliquā: ista sequit ad precedētes p̄mo: q2 nulla forma accidētalis formalr: inhēns suo per se sbo aduenit nouit illi sine mutatiōe sui. hec ē sua sicut ē in proposito ex propositiōe p̄ma. Sc̄do q2 quecūq̄ componit cū alio. si nouit aduenit illi fac mutationē aliquā i eo sed oīs relatio realis in creaturis cōponit realr cū suo fundamēto igit ꝛc. Et cōfirmat: q2 ois forma accn̄talis nouit adueniens suo per se fundamēto in se sbo cui formalr vnit cōponit cū eo ꝛ facit mutationē aliquā in eu: hoc patet: q2 non ē alia via ad probādū q̄ aliqua forma cōponat cū suo sbo et mutatiōe3 faciat: sed oīs relatio realis in creatur ē forma accn̄talis q̄ formalr vnit suo p se sbo: s3 cū igit si nouit adueniat ei cōponit cū illo: hec est sn̄ia ambrosij 1. de tri. c. 5. d. si pri⁹ erat deus: ꝛ postea p3 generatiōis accessione mutatus est. auertat deus hāc dementiā igit p solā accessione relationis realis pōt fieri mutatio i p̄sona diuina ſm eū. ꝛ p p̄ns relatio realis nouit adueniens alicuius facit mutationē aliquā in ipo. Quarta propositio ē: q̄ nullū accn̄s ē in d nec absolutū nec relatiuū realr ē i deo. Probat p̄mo sic. ex deductiōe. b Aug. 5 de tri. vbi sic arguit nihil itaq̄ accn̄s ē i deo: q2 nihil mutabile aut amissibile ē in eo ꝛ sic sic nil mutabile aut amissibile ē i deo igit nullū accn̄s nec absolutū nec respectiuū ē in deo realr: p̄na p3. q2 sequit aliqđ accn̄s respectiuum realr ē in deo igit aliqđ amissibile ē in eo. q2 tale accn̄s. puta relatio pōt amitti creatura desistente eē. Preterea: heretics arguebat sic. quicquid de deo dicit nō ſm accn̄s. sed ſm sbam dicit: qua p̄p ingenitū eē p̄ri ſm sbam ē. ꝛ genitū eē i filio ſm sbā3 ē. diuersū3 ē aūt ingenitū eē ꝛ genitū eē: diuersa ḡ ē sba pr̄is ꝛ filij. Istam rōne3 quibusda3 interpositis soluit. b Aug. vbi supra. d. q̄ nil in deo ſm accn̄s dr̄: q2 nil ei accidit: nec tn̄ oē qđ dr̄ ſm sbam dr̄. Ex ista respōsione si diligent inspiciat apparet q̄ b Aug. negat a deo oē accn̄s tam absolutū: q̄ respectiuū. vel q2 heretics volebat q̄ nullū absolutū dr̄ de deo ſm accn̄s. sed ſm sbam vel q̄ nil simplr. nec absolutū nec respectiuū de deo dicit ſm accn̄s ꝛ p̄mū dari nō pōt: q2 nō oportebat Aug. cum tanta solutione rn̄dere sibi. q2 p̄na eēt nulla euident. tn̄ q2 si sequit nullū absolutū dr̄ de deo ſm accn̄s. sed ſm sbam. ergo ingenitū eē p̄ri ꝛ genitū eē filio ſm sba3 dr̄. q2 genitū ꝛ ingenitū nō dicit aliquid absolutum s respectiuū. heretics ergo intelligebat sc̄do mō. Et p̄ma parte cōcedit ei. b. Aug. absolute. igit vult q̄ nihil simplicit absolutū nec respectiū dr̄ de deo ſm accn̄s. Et ex his p3 q̄ glosa illa que dat ad auctoritatē Aug. est expresse cōtra mentem eius. Sc̄do et hoc idem ostendit ex dicto. ma di. 3. c. 6. d. appellatio vero illa. qua creator relatiue dr̄ ad creatura3 relatiua ē ꝛ relationē notat que est in ipsa creatura appellatio vero illa qua creator relatiue dicit ad creaturam. relatiua quidem est. ſm nām notat relationem que sit in creatore. igit nulla talis relatio est in deo ſm magistrū nec valet expositio data. q2

finitionũ nulla relatio ẽ accidens in creatura faciens cõpositionẽ cum ea. igit̃ si illam negatiuã. magister nõ intelligit nisi q in deo nõ sit relatio realis q̃ sit accñs faciens cõpositionẽ cũ eo in quo ẽ: pari rõne debet dicere q talis appellatio nullã relationẽ notat in creatura: qz nulla relatio est accidens faciens cõpositionẽ creaturã: igit̃ expositio nulla est s̃m intentionẽ mgr̃i. expresse. Quinta propositio est. q nullũ accñs. nec absolutũ nec respectiuũ põt ĩ nouo aduenire deo formalit̃. Ista sequit̃ ad pcedentẽ qz qḋ repugnat deo simpliciter: non põt ei aduenire formalit̃ de nouo. ⁊ sequit̃ ex tribus premissis propositionibus vt p3. manẽt q̃ ppositiones. ⁊ p ɔñs p̃ma cõclusio.

Cõclo. 2 Secũda cõclusio pncipalis ẽ: q de⁹ nõ refert̃ ad creaturã relatione reali q̃ sit in ipso ab eterno vt p3 ex articulo precedẽte: ⁊ qz dupliciter põt intelligi deum referri ad creaturã relatione reali que sit in ipso ab eterno. Iccirco pro deductiõe istius conclusionis probo duas propositiones. Prima est q deus nõ refert̃ ad creaturã relatione reali que sit in ipso ab eterno sub eẽ actuali. Probat̃ sic: si deus refert̃ ⁊c. vel illa relatio est distincta realit̃ ab eo: vel idem realit̃ cũ ipso. p̃mũ dari nõ põt: tũ qz facit cõpositionem cũ eo vt patet ex dictis: tũ qz nulla res distincta realiter a deo sint ab eterno saltẽ sub eẽ actuali: qḋ est cõtra positũ: nec s̃cũ: qz nullius relationis q̃ realit̃ est deus p se terminus põt nõ eẽ: s3 cuiuslibet relationis dei ad creaturã per se terminus põt nõ eẽ: igit̃ nulla relatio dei ad creaturã realiter ẽ deus. minor p3. maior probat̃: qz nulla relatio possibilis nõ eẽ realiter ẽ deus: p3 de se. sed oĩs relatio cuius per se termin⁹ põt nõ eẽ: est possibilis nõ eẽ: qz oĩs relatio desinat eẽ ad desitionẽ termini: g̃ ⁊c. Et cõfirmat̃: qz nulla relatio cuius p se terminus põt nõ eẽ e sũme necesse eẽ: s3 cuiuslibet relatiõis dei ad creaturam p se terminus põt non esse: ⁊ per ɔñs nulla talis realiter est deus quare: ⁊c.

Michael de massa in. i. di. 30 q. vna. arti. 2. et Franciscus de marchia. 30. q. vna arti. 3.

Hic dicunt aliqui: q l3 relatio que est accñs non sit magis necessaria q̃ terminus: relatio tñ est eadẽ cum fundamẽto summe necessario: põt eẽ magis necessaria q̃ terminus eius p3 realẽ identitatẽ cũ fundamento: ⁊ sic est in proposito: qz talis relatio ponitur eẽ deus. Et similiter m cerẽt ad p̃mũ: qz l3 oĩs relatio que est accñs sit possibilis nõ eẽ termino p se terminus potest nõ eẽ: relatio tñ q̃ est eadẽ cũ fundamẽto impossibili nõ eẽ: põt eẽ termino desinẽte eẽ. S3 ista solutiõe nulla imo iplicat icõponibilia: qz vl' relatio illa dei ad creaturã: q̃ realit̃ ponit̃ identitas ipsi deo ẽ vere ⁊ formalit̃ relatio: vel nõ: igit̃ deus nõ refert̃ ad creaturã relatiõe reali que sit in eo: qz oĩs relatio realis vere ⁊ formaliter ẽ relatio: ⁊ sic intentũ. si sic: cum relatio sumpta formalit̃ nõ sit nisi habitudo fundamẽti ad terminũ vt expresse dicit simplicius sup predicamenta: sequit̃ i formali ɔña: hec relatio ẽ: igit̃ fundamẽtũ eius ⁊ terminus ẽ. Et vlterius sequit̃ terminus huius relationis põt non eẽ: igit̃ hec relatio est possibilis nõ eẽ: ⁊ per ɔñs nõ ẽ sũme necesse eẽ. Et cõfirmat̃: qz quicqd conuenit relationi vt relatio ẽ: ɔuenit oĩ relationi: siue sit idẽtica suo fundamẽto. siue nõ: dũmõ vere ⁊ formalit̃ sit relatio: sed eẽ habitudinẽ fundamẽti ad terminum cõuenit relationi: vt relatio ẽ: nec aliud intelligit̃ p quid noĩs ipsius: nisi quis velit abuti vocabulis ⁊ loqui ad placitũ: igit̃ relationi predicte si vere ⁊ formaliter e relatio cõuenit eẽ habitudinem fundamẽti ad terminũ. qḋ sine termino nẽ st itelligi. Preterea auicẽ. 3. meth. c. de relatiõe diffiniẽs relationẽ absolute dicit: dico igit̃. q ad aliqḋ ẽ: cui⁹ quiditas dicit̃ respectu alterius: idẽ3 ẽt vult ph̃s in predicamentis. d. ad aliqḋ sunt quib⁹ hoc ipsum: ⁊c. tũc sic: cuius quiditas dr̃ respectu alterius: nõ manet quiditatiue illo desinente eẽ. oppositũ predicati infert oppositũ subiecti. sed quiditas relationis dicit̃ respectu alterius. ⁊ nõ nisi termini. igit̃ relatio manet quiditatiue: ei⁹ per se termino desinẽte eẽ. Preterea si in istos relatio q̃ ẽ accñs inter extrema non ẽ magis necessaria q̃ terminus. tũc quero vel hoc cõuenit tali relationi: qz est relatio: vel qz est accñs: aliud cã nõ põt assignari nõ qz ẽ accñs: certũ est. qz repugnat et oĩ accñti eẽ sine termino: qḋ nõ est verũ: igit̃ qz ẽ relatio. igit̃ hec cõuenit oĩ relationi. ⁊ sic de quo agit̃. Preterea termin⁹ realis nõ ẽ minus de per se identitate relatiõis realis q̃ termin⁹ s̃m rõnem sit de per se identitate relatiõis s̃m rõnem. sed implicatio cõtradictiõis ẽ relationẽ s̃m rõnẽ eẽ. ⁊ terminũ s̃m rõẽ nõ eẽ: igit̃ iplicatio cõtradictiõis ẽ relationẽ realẽ eẽ ⁊ terminũ realem nõ eẽ. Secũda propositio ẽ. q deus nõ refert̃ realiter ad creaturã relatiõe reali que sit in ipso ab eterno sub ee possibili siue in potẽtia. Landulphus. di. 30. i. q. vna arti. 1.

Istã ppositionẽ. pbant aliq. Primo sic. illud q ẽ necessariũ simpliciter ñ tollit̃ ablato q̃cũq: altero p̃ter ipsũ siue p possibile siue impossibile: s3 oĩs res q̃ ẽ deus ẽ necesse eẽ simpliciter. igit̃ nulla res q̃ e deus tollit̃ ablato quocũq: alio a deo: siue p possibile siue p impossibile. sed ablato ee possibili creature siue p possibile siue p impossibile: tollit̃ relatio dei ad creaturam in eẽ possibili sicut ablato eẽ actuali creature tollit̃ relatio dei ad creaturã i eẽ actuali. g̃ nulla relatio q̃ sit deus ẽ in deo ab eterno i eẽ possibili. Preterea ad minus ipossibile nõ sequit̃ simpliciter maius ipossibile nec ad remotionem conditionati sequitur remotio necessarii simpliciter: s3 esse possibile creature nõ ẽ necesse eẽ simpliciter. sed eẽ conditione p̃supposita. qz eẽ ipossibile creature. presupponit eẽ dei necessario simpliciter. igit̃ ad remotione entis possibilis tere atura nõ sequit̃ remotio entis necessarii simplr. s. dei nec alicui⁹ entitatis q̃ sit deus. s3 cõstat q ad remotionẽ eẽ possibilis in creatura remouet̃ oĩs remotio dei possibilis ad ipsam. iõ nulla talis est in deo ponenda. Sed l3 propositio sit vera, rõnes tñ nõ cõcludũt. Cui⁹ gratia ẽ aduertẽdũ s3 anselmũ de casu diabolica. 1. ante q̃ creature nõ fuit possibile possibilitate ppria. sed potestate aliena. vñ sicut ẽ dicere creatura ante q̃ crearet̃ fuit possibilis. ẽ dicere q creatura ante q̃ crearet̃ de⁹ potuit ipsã creare: ex hoc apparet q tollere esse possibile creature est tollere p̃tãtẽ dei: ⁊ qz qui tollit p̃tãtẽ dei tollit deũ nõ est mirũ: sed ad remotionẽ eẽ possibilis creature: sequit̃ remotio relationis predicte: qz sequit̃ remotio dei. Et ex his p3 quid dicẽdũ ad formã. probo igit̃ ppositionẽ illã: arguit̃. Primo sic: oĩs res que p̃mo ẽ in potẽtia ⁊ post transfert̃ de potẽtia in actũ acquirit aliquã pfectionẽ in eẽ: hoc p3 p commẽtatorẽ. 8. phi. cõmẽto penultimo d. q translatio eius qḋ p̃mo ẽ in potẽtia ⁊ post trãsfert̃ de potẽtia i actũ nõ largit̃ ei multitudinẽ sed pfectionẽ i eẽ: sed nulla res q̃ ẽ de⁹ põt acq̃rere aliquã pfectionẽ in esse. igit̃ nulla res q̃ ẽ de⁹ ẽ p̃mo i potẽtia ⁊ postea trãsferit̃ ⁊c. S3 si tal' relatio eẽt i deo ab eterno i eẽ possibili vel potẽtiali p positionẽ creature transiret de potẽtia in actũ: igit̃ nulla talis res ẽ ponẽda i deo. Secũdo sic: oĩs res q̃ p̃mo ẽ in potẽtia ⁊ post: trãsfert̃ de potẽtia in actũ: realr̃ variat̃ ⁊ mutat̃ in suo eẽ. hoc p3. qz in suo eẽ aliter se h3 nunc q̃ p̃mo: s3 nulla res que ẽ deus põt in suo eẽ mutari realiter. nec variari

igit. Et ɔfirmat: qz si aliqua talis relatio fuit i deo ab eterno: nõ fuit purus act' excludẽs oẽm potẽtiam: ꝛ aliq̃d incõpletũ fuit in eo expectãs pfici ꝛ cõpleri i tpe p positione creature ꝛ multa alia incõuenientia: que sequunt. His premissis pz cõclusio pncipal: qz si deus referẽ ad creaturã relatiõe reali q̃ sit i ipo ab eterno: vel relatiõe q̃ fuerit in ipo in eẽ actuali. vl' que fuerit ab eterno i ipo eẽ potẽtiali. Sz nullo istorum modorũ põt sic referri ex propositionib' iã deduct.

Cõclo. 3 Tertia ɔclusio ẽ: q deus nõ referẽ realit ad creaturã alia relatiõe reali a relatiõe creature: q̃ tñ sit formalit vel subiectiue in creatura sicut vĩ quibusdã. Probat pmo sic: qz ois relatio realis: q̃ deus ponit referri ad creaturã si sit alia a relatiõe q̃ creatura referẽ ad ipm realit: nõ min' opponit ei: q̃ pr̃nitas filiationi. sed pr̃nitas ꝛ filiatio sic sunt opposita in creaturis: q nõ pñt eẽ in eodẽ fundamẽto: nec i diuis i eodẽ supposito pp oppositionẽ earũ adinuicẽ igit nec relatio: q̃ deus referẽ realiter ad creaturam: ꝛ relatio q̃ creatura referẽ realit ad ipm: si sint distincte poterũt eẽ in eodẽ fundamẽto formalit: ꝛ subiectiue. Scdo sic. nõ min' opponũt relatio maioritatis ꝛ minoritatis: q̃ relatio dupli ad dimidiũ. ꝛ dimidii ad duplũ: sed ipossibile ẽ relatiões dupli ad dimidiũ ꝛ dimidii ad duplũ fundari i eodẽ sbo pmo: pp oppositiõz ꝛ repugnãtiã quã hñt inter se: g ipossibile ẽ relatiões maioritatis ꝛ minoritatis fundari in eodẽ sbo pmo. sed ɔstat q deus ad creaturã referẽ relatiõe maioritatis. creatura vero ad ipm relatiõe minoritatis. igit ꝛc. Tertio sic: si in n'imo i pportiõabilit magis excedit de' oẽz creaturã: q̃ vna excedit alterã: nec min' imo iproportiõabilit magis ois creatura deficit a pfectiõe dei: q̃ vna creatura a pfectione alterius: igit relatio excedẽtie: q̃ deus referẽ ad creaturã: ꝛ relatio deficiẽtie q̃ creatura referẽ ad deũ nõ min' repugnãt: imo magis: q̃ quecũq relationes excedentie ꝛ deficiẽtie in creatur. sed aliq̃ tales in creatur sic repugnãt: q sunt icõponibiles i eodẽ fundamẽto g. Quarto sic: nõ min' opponunt relatiões cause ꝛ causati: q̃ producẽtis ꝛ producti. sed relationes producẽtis ꝛ producti pp suã oppositionẽ nõ pñt eẽ in eodẽ supposito. lz possint eẽ in eadẽ nã. igit nec relationes cause ꝛ causati. sz cõstat. q inter deũ ꝛ creaturã sunt relatiões cause ꝛ causati. igit ꝛc. Preterea. ipossibile ẽ relatiões reales ꝛ eo oppositas eẽ in eodẽ fundamẽto finito ꝛ limitato hoc pz. qz ponentes q relatiões opposite in diuinis fundent in eẽntia. hoc ei' attribuũt pp eius infinitatem: sed cõstat creaturã oẽm eẽ finitã. igit ipossibile ẽ relationes reales oppositas in creatura fundari.

Cõclo. 4 Quarta ɔclusio ẽ. q deus ex tpe referẽ realit ad creaturã eadẽ relatiõe q̃ creatura referẽ ad ipz ꝛ qz ista cõclusio nõ est multũ cõmunis. Primo dabo intellectum conclusionis. Secundo ondam eam eẽ possibilem ex dict phi ꝛ comentatori. Tertio cõfirmabo eã aliquibus rõnibus. Quãtũ ad pm vz est notandã. q quedã sunt relatiua p se: quedã p accidẽs: quedã fm eẽ. quedã fz dici. quedã formalit: quedã denominatiue ꝛ nõ formalit. Relatiua p se fm suplicius super predicamẽta. c. de relatione sunt illa que de suo pncipali significato ptinẽt ad genus relatiõis. sicut pr̃ ꝛ filius. duplum ꝛ dimidium ꝛ similia. de his loquit aristo. 5. meth. c. d ad aliq̃d d. ad aliq̃d dñr suppl e p se vt duplũ aliud ad dimidiũ. Relatiua vero p accñs dñr illa q̃ alteri' gñis existẽtia subiciunt relatiõi. vt petr' pr̃ vel matur' fili': ꝛ similia. vñ phs ibi supra. Alia vero dicunt ad aliq̃d fm accidẽtia. vt hõ ad aliq̃d qd ei accidit. qz ei accidit dupliũ eẽ. istam diuisionẽ ponit simplici'.

ꝛ phs vbi supra: ꝛ comẽtator ibidẽ comẽto. 2. de relatiuis aũt fm eẽ ꝛ fm dici varie loquũt docto. qz.

Opinio cõis. Opinio

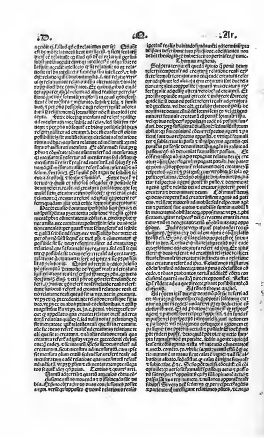
Quidã dicũt q relatiua fm eẽ sunt illa q̃ per se significant rez pdicamẽti relatiõis. vt pr̃ ꝛ filius: relatiua vero fm dici dicunt illa que significant rem alterius predicamẽti. tñ per modũ relationis. sicut scia vel virtus.

Aureolus in. 1. di. 30. q. 1. ar. 1. propositiõe. 2. Aureol.

Quidã vero dicũt q relatiua fm eẽ sunt illa que dicunt ad aliud mediãte relatione reali. vel rõis. sic pr̃ p pr̃nitatẽ referẽ ad filiũ. Scdm dici vero sunt illa q̃ per se dicunt ad alterũ pp aliud qd absolute iportant absq oi respectu medio reali. vel rõnis. sicut rectitudo scripta ẽ linee rectitudo. ꝛ caro hoc ipm qd ẽ caro ẽ alteri'. ꝛ humanitas sine respcũ medio cõcipit. vt alterius. Sed isti mõi dicendi nõ videnẽ sufficere. nõ quidẽ pmus. qz multa dicunẽ relatiue. ꝛ sunt relatiua fm dici q̃ nõ includũt relationẽ: scibile eni relatiue dr̃ ad sciaz ꝛ vir mẽsura ad mẽsuratũ: ꝛ tñ mẽsura nõ includit relatiõz vt pz per phz ꝛ comentatorẽ vbi supra: Nec scdo: qz q nõ refertur ad aliud nõ ẽ relatiuũ nec fm eẽ nec fm dici. g relatiuũ fm dici nõ ẽ illud qd p se dr̃ ad alterũ absq oi respectu medio reali vel rõnis: añs pz: qz quecũq dr̃ relatiue: referẽ ad aliud: sed oẽ relatiuũ tam fm eẽ: q̃ fm dici dr̃ relatiue: igit oẽ tale referẽ ad aliud ɔña probatur: qz oẽ qd referẽ: relatione referẽ: igit ipossibile ẽ aliq̃d referri absq oi respectu reali vel rõnis. Et vr̃ mihi q relatiua fm eẽ sunt illa que dicunt ad aliud per relationẽ q̃ formalit ẽ in eis. sicut pr̃ p pr̃nitatez q̃ formalit est in eo dicitur ad filium. ꝛ duplũ p duplicitatẽ dr̃ ad dimidiũ. Relatiua vero fm dici sunt illa q̃ dicunt ad aliud nõ quidẽ p relatiõz q̃ formalit sit in eis: qz tũc eẽnt relatiua fm eẽ. sed p relationẽ q̃ formalit ẽ i alio: sicut scibile dr̃ ad sciam. nõ quidẽ p relatiõz q̃ sit formalit in eo sed p relationẽ. q̃ formalit ẽ in scia ꝛ ideo relatiua fm dici nõ sunt i predicamẽto relatiõis. q̃uis dicant ad aliud. qz nõ dicunt ad aliud relatiõe que formaliter sit in eis. sed relatione que formalit ẽ in alio. ꝛ fm illã ois relatiua fm eẽ sunt relatiua formaliter. ꝛ oẽ relatiuũ fm dici ẽ relatiuũ denominatiue solũ. sed nõ formalit. ꝛ ecõtra. His premissis dico: q lz creatura sit relatiuũ fm eẽ ꝛ referat formalit ad ipz deum. deus tñ respectu creature nõ ẽ relatiuũ fm eẽ: sed solũ fm dici. nec referẽ formalit ad ipam sz denominatiue tñ. ꝛ sic ẽ intelligẽda cõclusio. Quãtũ ad scdm ex dict phi ꝛ comẽtatoris ostendo possibilitatẽ cõclusionis: phs. n. 5. meth. c. de ad aliq̃d ponens differẽtiam inter pmos duos modos relatiuorũ. ꝛ tertiũ dicit. q ois relatiue pmi ꝛ scdi modi referũtur ad inuicez p relationes q̃ formalit sunt in ipsis:

De relatiuis vero tertii modi nõ est sic: qz mensura nõ referẽ ad mensuratũ: nec scibile ad sciaz p relationẽ aliquã que formalit sit in ipsis: sed qz alia referunt ad ipa: vñ sic inquit phs. fm igit numerum ꝛ potẽtiã dicta ad aliq̃d sunt ois ad aliq̃d: eo illo q ipm: qd ẽ alterius dr̃ illud qd ẽ: sed nõ eo q ad aliud mensurabile vero ꝛ scibile: eo q aliud ipm dr̃ ad aliq̃d dictum ꝛ lr̃a comẽti que clarior ẽ: dicit oia. igit relatiua que dicunt fm numeri. s. ꝛ potẽtie sunt relatiua: qz eẽ ipsorũ dr̃ ad aliq̃d. ꝛ nõ qz aliud dicit ad illa. mensuratũ aũt. ꝛ intellectũ. ꝛ scitũ dr̃ relatiuũ: qz ad aliq̃d aliud: sup quo verbo significãt comentator: oia relatiua que sunt in numeris ꝛ in potẽtiis sunt relatiua: qz eẽntia vtriusq eorũ collocat in relatione eodem ordine. nõ qz alterũ intrat in relatione p se ꝛ alterũ nõ est in relatione p se: sed qz alterũ

t s

accidit ei. s. illud qd est relatiuum per se? Quod autem est de mo relatiuorum sicut intellectus. et sicut sen(sus) dicit ee relatiuum: qz illud qd dr ee relatiuum per suam substantiam accidit ei ut qz intellectus e in sua sbia: relatiuum accidit intellecto q sit relatiuum: no qz relatio sit in sba intellecta sicut e in sba intellectus. et sub dit: relatio igit e duobus modis. s. aut relatio vtrius q relatiuum aut relatio in sba alterius tm et in alte ro p3 illud. hec comentator. Ex quibus oibus euidenter apparet aliqd referri ad aliud realiter per relationem que no e formalr in ipso s3 in eo ad qd refert: sicut e de mensura et mensurato. scibili et scia. et similibus. et per 9ns possibile e deu referri realit ad creaturam p relationem q formaliter no est in eo sed i creatura. Forte dicet q mensura no refert realiter ad mensuratum nec scibile ad sciam. sed solu fm ronem: et per 9ns no sequit ex hiis q possibile sit deuz referri realiter ad creatura. hec tn euasio est oio impossibilis: lz sit multum cois: qz circudata oi relatione rona adhuc mensura relatiue ad mensuratu: qz mensura dr mensurati mensura. Et cofirmat: sicut p3 p phm et cometatorem: mensura refert ad mensuratuz qz mensuratu refertur ad mensuram: sed costat q mensuratu refert realr ad mensura. no soluz fz ronem: igit mesura realiter refert ad mensuratu et no solum. fm ronez. Et simili pot argui de scibili et scientia. sensibili et sensu et similibus. Forte dicet vlterius q quis ex isto sas ostendat q possibile sit deum referri. realr. ad creatura p relatione que formalit sit in creatura: tn no ostedit: q referat eade relatione q creatura refert ad ipsuz: qz poterit referri quadam alia etia existe formalit in creatura:

Hec et euasio e omnino ipossibilis sicut prima. et eius ipossibilitas p3 ex tertia 9clusione et etia cotra mente phi et comentatoris: costat. n. cuicu q pbo: q nec aristo. nec comentator posuerut in scia duas relationes reales: per quaru vna: scia referat ad scibile et p alia scibile ad sciaz: nec vnq aliqs hoc dixit: et per 9ns no solu sequit ex dicti phi et comentatori q possibile sit sic deuz referri realiter ad creaturaz p relatione que sit formalit in creatura. sed etia sequitur q possibile sit deum referri realit ad creaturaz. relatione q creatura refert ad ipsuz et sic p3 possibilitas 9clusionis. Quantu ad tertiu deduco 9clusionem assumpta. Primo sic: deus refert realr ad creatura igit relatione reali refert ad ipam: p3 9na. qz iuxta doctrinaz Aug. et etia phi: oe qd refert: relatioe refert. p 9ns. oe qd refert realr: relatoe reali refert: tunc sic deus refert ad creatura relatione reali et no relatione reali que no sit in deo. nec in creatura. vt p3 ex q. precedenti. nec relatione reali que sit in deo. vt p3 ex duabus primis coclusionibus. et etia p magistru in l. a vt p3. di. 30. c. penul. vbi expresse dicit: q appellatio qua creator relatiue dicit ad creatura relatiua quide e. sed nulla notat relationez q sit in creatore igit relatoe reali que sit in creatura: tuc sic: deus refert realit ad creaturaz relatione reali que sit in creatura. et no alia relatione reali qua creatura refert ad ipsuz vt p3 ex precedenti 9clusione: g eadez. et sic intentu. Scdo sic: deus refert ad creaturam. sicut mensura ad mensuratu. cum ipse sit mensura oium entiu sed mesura refert realr ad mensuratum eade relatione qua mensuratu refert ad mesura vt p3 p phm et comentatorem preallegatos sequit idez qd prius. Tertius et quartus arti.

Quantu ad tertiu et quartu articulos cotra 9clusiones istas mouenda et dissoluenda sut dubia. Et primo cotra primas duas conclusiones posset argui. verum qz supposito q nome relationis realis

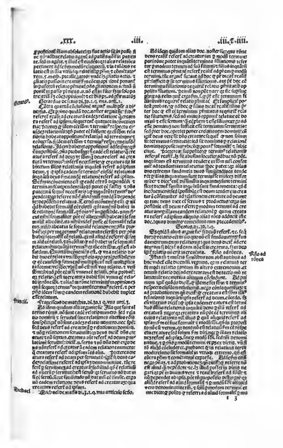
importat realis habitudo fundamenti ad terminu proout ipam describunt tam phi qm doc. 9clusiones non debet theologis ee dubie: idcirco pertraseo p nunc.

Thomas anglicus.

Sed 9tra tertia: est queda opinio q ponit deum referri temporalr ad creatura relatione reali existete formalr i creatura: no tn q eade creatura refertur ad ipsum: sed alia. ita q in creatura sint due relationes reales coopposite p quaru vna creatura refert realit ad deu. p altera vero deus ad creatura. Et pro ista opinioe arguit directe et indirecte. Directe quide sic si deus no posset referri realr ad creatura mo predicto. vel hoc eet. qz talis relatio no poss3 denominate deum: cu no sit formalit in eo vel qz denominaret formalr creatura cu ponat formalr i ipa. vel qz duo respectus oppositi in code no possunt fundari. hoc p3 p sufficiente diuisione: sed nullu istorum obstat: qz fm opinione coem respectus agentis et patientis sunt duo respectus oppositi. et vtriq e formaliter et subiectiue in passo et tn respectus agentis qui ponit in passo sic denominat ipm agens in ordine ad passum: q no denomiat formaliter passum. Et cofirmat: qz no magis repugnat relatio dei ipi creature: q respectus agentis repugnat patienti. hoc patet: qz no magis opponunt relationes dei et creature: q respectus agentis et patientis: cum vtrobiq sit sola oppositio relatiua. Sed no obstate huiusmoi repugnatia: respectus agentis ponit in passo. et denominat agens igit et relatio dei ad creatura poterit poni i creatura et denominare deum. Cofirmat iteruz qz deus cooperat ad creatura sicut agens ad patiens. vel sicut mouens ad mobile: sed respectus agetis et patientis siue motus et mobilis sunt in mobili n in mouente: no obstate eoru oppositione: vt p3. 3. phisicorum. igitur respectus dei et creature erunt in creatura: et no in deo creante: etia no obstante eoru oppositione. Indirecte vero arguit probando tres coclusiones. Prima e q dei ad creatura e aliq relatio realis est. Scda e. q illa relatio no potest ee formaliter in deo. Tertia e q illa relatio realis no e eade cu relatione: qua creatura refert ad ipm. Ex ipsis isert q deus referat ad creatura relatioe reali existente formalr in creatura: distincta tn a relatione qua creatura refert ad ipm. Relationes tn istarum coclusionu no adduco: qz duas primas coclusioes concedo. et rones probantes tertia adducet cotra conclusione quarta mea: q directe opponit ei. Restat igit ridere ad ea que directe pbant possibilitate coclusionis.

Ad rones thome anglici.

Ad ronem igit dico q deus no pot sic referri ad creatura: eo q duo respectus oppositi saltem in creaturi no pnt in codez fundari: vt p3 ex deductioe coclusionis mee. Et ad pbatione qn dicit q respectus agentis et patientis sunt respectus oppositi. et e in fundat in passo: vel p respectus tales intelligunt actionem et passione: vel relationes cosequete actionem et passione siue potetia actiua et passiua. Si dicat pmu pot ridere dupliciter. Primo quide pot dici q actio sumpta formalr no e in patiete. sed in agente: quicqd senserit cois opinio et ista vr intentio comentatoris. 9. meth. comento. 50. vbi sic inquit: manifestu e q actio manus e in manu sicut calor e in igne: et no sic albatio in albato. sed costat. q calor e in igne formalr et subiectiue. g et c. Scdo pot dici si cocedit: cu coi opinioe: qz actio sit formalit i passo qz actio et passio no sut respectus oppositi s qz fz illa opinione actio et passio sut vna res numero. et nulla res opponit realr sibiipsi Si vero dicat scdm vz q per respectus agetis et patientis intelligant relationes 9ntes, et c. nego

ppositionẽ illam absolute: qꝛ siue actio sit in passo si ne nõ adhuc relatio agentꝭ ad patiẽs nõ ẽ in patien te. sed in agẽte. τ illud est eudẽs: qꝛ tales relatiões pertinent ad scḋm modũ relatiuorũ. τ in talibus re latio est in sba vtriusqꝫ relatiui: p phm τ cõmẽtato rem. 5. meth. pcallegatos: vnde lꝫ gñatio actio. τ gñatio passio in creatur sꝫm cõem opi nionẽ ponant in passo: tñ relatio pñitatꝭ õñs gñationem actiuã nõ ponit in passo pñitas. n. nõ est in filio: sꝫ in solo pa tre etiã sꝫ cõem opinionẽ: τ ex his pꝫ ad õfirmatõz

Gerardus Gerardus de sciens di. 30. 1. q. vna. arti. 2.

Cõtra quartã cõclusionẽ arguit multiplr a di uersis. Et primo quidã doc. noster arguit sic: si deus refert realr ad creaturã eadẽ relatione q̃ creatu ra refert ad ipsum. sequerent quatuor incõuenien tia: Primum qꝫ idem eẽt sbm τ termin⁹ respectu ei usdẽ relationis: qḋ patet eẽ falsum: qꝛ cũ sbm rela tionis habeat oppositionẽ relatiuã ad terminum: τ ecõuerso. si idem eẽt sbm τ termin⁹ respectu eiusdẽ relationis. Idem haberet oppositionẽ ad seipm: qḋ ẽ impossibile. õña probat: qꝛ si eadẽ est relatio q̃ cre atura refert ad deuꝫ vt sbm q̃ deus refert ad cre aturã vt termin⁹: infert necessario qꝫ creatura sit su biectum illius relationis inquãtũ refert ad ipsum deum. τ qꝫ ipsa eadem sit termin⁹ eiusdẽ relationis inquãtũ deus sꝫm eandẽ relationẽ refert ad ipsam. Scḋm incõueniens est qꝫ eadẽ eẽt rõ dependẽdi τ terminandi dependentiã: qḋ patet eẽ falsũ τ õña patet: nã sequit necessario: qꝫ inquãtũ termin⁹ de pendeat: qꝛ referre nõ ẽ aliud: nisi quoddã depende re: depẽdẽtia relatiua. Tertiũ incõueniẽs est: qꝫ ali qd haberet formalr eẽ relatũ qḋ tamẽ nõ habet in se relationẽ formalr. qḋ oĩo vr impossibile. nam si cut nihil formaliter põt eẽ albũ: nisi habeat i se for malr albedinẽ. ita nihil videt posse eẽ formalr rela tuꝫ. nisi habeat in se formalr relationem: õña pro bat: qꝛ per me termin⁹ relationis refert: τ per õñs habet formalr eẽ relatũ. qꝛ nil aliud ẽ referri q̃ for malr eẽ relatũ. τ tñ cõstat qꝫ nõ habet in se formalr relationẽ inquãtũ termin⁹: qꝛ tũc eẽt sbm. qḋ est ab surdum. Quartũ incõueniẽs est. qꝫ vna relatio da ret duo eẽ relata vni sbo: qḋ oĩo appar; impossibile: en tẽ eẽ cuiuscũqꝫ forme nõ multiplicat nisi multiplica ta forma: vel sbo: vbi ẽ nõ est nisi vna relatio. τ vnũ sbm: ibi nõ põt eẽ nisi vnum eẽ relatũ. õña probat: qꝛ relatio q̃ est in creatura dabit sibi vnum eẽ rela tũ in rõne sbi. τ aliud in rõne termini sꝫm opinionẽ quã sequor termin⁹ in quantũ termin⁹ refert. τ per õñs idem sbm p eandem relationẽ habebit duplex esse relatum.

Francis. Franciscus de marchia. di. 30. 1. q. vna arti. 3.

Ad idem quidam alij arguunt sic. Illa que sunt al terius rõnis. nõ sunt eadẽ relatio numero. sed rela tio dominij τ seruitutis sunt relationes alterius rõis seu spẽi: igit nõ sunt eadeꝫ relatio numero. nec spẽ: sed deus refert ad creaturã p relationem dominij. τ nõ p relationem seruitutis: qꝛ deus dicit dñs cre ature τ nõ seruus. creatura aũt refert ad deum p re lationẽ seruitutis: dicit. n. serua τ nõ dña dei: ergo de us nõ refert ad creaturã eadem relatione numero: q̃ creatura refert ad ipsum sed alia. Preterea cre atura refert ad deum per seruitutẽ: igit si deus ea deꝫ relatione referet ad ipsaꝫ denominatiue. tũc re ferret p seruitutem ad creaturã: sed illud qḋ ẽ relatiuũ ad alterũ p seruitutẽ est seruũ: qꝛ seruitus nõ dat ni si eẽ seruũ. sicut similitudo nõ dat nisi eẽ simile. ergo nõ eadem relatione deus refert ad creaturaꝫ: qua creatura refert ad ipsum.

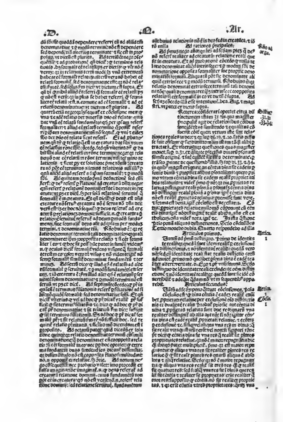
Michael Michael de massis di. 3. 1. q. vna articulo scḋo.

Ad idem quidam alius doc. noster sic: qua rõne deus realr refert ad creaturam p modũ termini: pari rõne patet inquãtũ terminus filiationis refer tur p modum termini ad suũ filium. τ filius inquãtũ est terminus pñitatis refert realr ad prem p modũ terminus. tũc arguit sic: aut ad hoc qꝫ pr dicat realr pr: sufficit qꝫ sit terminus filiationis. aut pt hoc eẽ terminum filiationis requirit relatio pñitatis op posita filiationi. Primũ non põt dari: qꝛ sic supflue pñitas. relinquit ergo sm. s. qꝫ pt esse terminum fi liationis requirit relatio pñitatis. Et simpliciter po test probari: qꝫ ad hoc qꝫ filius dicat realr filius p ter hoc qꝫ est eẽ terminum pñitatis requirit rela tio filiationis. sed nõ minus opponit relatiue eẽ do minũ τ esse seruum: q̃ eẽ prem τ esse filium: ergo ad esse dominuꝫ non sufficit esse terminum seruitutis: sed pter hoc. oportet ponere relationem dominij: cũ igit deus vere sit dñs creature sequit qꝫ non solum sit terminus seruitutis: sed sit dominus p relationẽ dominij oppositam: vbicũqꝫ ponat formalr τ subie ctiue. Preterea: supposito qꝫ termin⁹ relationis referat realr. lꝫ sit abusiua locutio: adhuc nõ põt. inquãtum est terminus tendere in sbm nisi confor miter ad tendentiam relationis: hoc patet: qꝛ alias duo extrema fundantia duas similitudines tende rent p illas inquantum sunt termini se mutuo diffor miter τ dicerent dissimilia inquantuꝫ sunt termini sicut dicunt similia inquãtũ sunt fundamenta: qḋ ẽ incõueniens: sed ipossibile est deum tendere in crea turã cõformiter ad relationem creature ad deum: qꝛ tunc deus diceret seruus τ productus: ergo im possibile est deum referri p modum termini ad cre aturam p illam eandem relationẽ p quam creatu ra refert ad ipsum aliquas alias rões adducit iste doc.: quas dimitto: coincidunt cum precedentib⁹.

Scotus. di. 30. 1. q.

Sꝫ quidã alius arguit sic: si deus refert. τc. seq tur: qꝫ relatio eẽt in illo quo nõ est fundamentũ: fun damentum enim relationis: qua deus dicit ad cre aturam si dicat ad eam. nõ est in creatura. sꝫ in deo igit relatio nõ erit in creatura. Rño ad rões. Rño ad rõnes

Istis tñ τ multis similibus non obstantibus ad hoc videt esse dicendũ. ve primo. qꝛ in relatiuis ter tij modi relatio tantum in altero extremorum. et omnis relatio dei ad creaturam est de tertio mõ re latiuorũ: nec motiua aliorum cõcludunt. Ad pri mum igit quãdo dicit. qꝫ idem esset sbm τ termin⁹ respectu eiusdem relationis. nego cõsequentiaꝫ: τ ad probationem qñ dicit: qꝫ creatura est sbm illi⁹ relationis inquãtũ ipsa refert ad deum. cõcedo. sꝫ cũ vlterius dicit: qꝫ ipsa eadem creatura est termi nus illius relationis inquãtũ deus p illã refert ad creaturã. nego: qꝛ creatura nõ põt eẽ terminus ali cuius relationis nisi illius p quã aliquid refert ad ipsam sm eẽ siue formalr τ modũ sbi. qḋ in proposi to nõ est verum. qꝛ deus nõ est relatiuũ sm eẽ respe ctu creature sed solum sm dici. nec p illam relatio nem refert ad ipsaꝫ. sine p modũ sbi. sed tñ denomi natiue. τ p õñs p modũ termini vt pꝫ ex dictis. vñ si aliqd cõcluderet. probaret qꝫ in relatiuis terti modi relatio sit formalr in vtroqꝫ extremo. qḋ est cõtra phm τ cõmẽtatorẽ expresse. Ad scḋm etiã nego õñaꝫ. τ ad probationeꝫ qñ dicit: qꝫ referre nõ est aliud q̃ dependere τc. lꝫ illud posset in diuinis ne gari: qꝛ pr in diuinis vere τ realr refert ad filiũ: τ nõ dependet ab ipso. põt tñ propositio distingui: qꝛ aliqd refert ad aliud formalr τ p modũ sbi. aliquid vero denominatiue tñ. τ solũ p modum termini et tunc dico: qꝫ posito qꝫ referri ad aliud formalr p mo

Ratio ad arg.

Diffinc. 31. 33. 34.

Articulus primus.

Articu. 1

Articulus secundus.

Articu. 2 Concl. 1

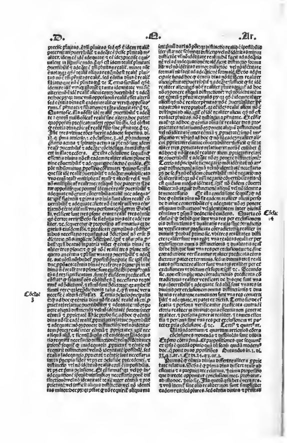

distinguit realiter ab alia. Tertio: qz ois rō q̄ pōt adduci ad pbandū: q ēēntia dīa nō sit realiter pprietas adducere ad probādū: q illa vna res q̄ ex supposito cōcedit in diuinis nō sit realiter ēēntia nec pprietas: si dicat q nō ē aliq̄ vna res in diuinis que sit realr ēēntia. ꝛ proprietas: tunc quero: aut pprietas relatiua est deus aut nō. si nō. igit ē creatura: qz ois sba que deꝰ nō ē creatura ē: ꝛ que creatura nō ē: deus ē: vt patet p b. Aug. i. de tri. c. 6. imo p hoc pbat Aug. filiū in diuinis eē deum. Et cōfirmat: qz vel pprietate relatiua ē vtendū vel fruendū: si fruendaz igit est deꝰ: qz solo deo ē fruendū: si vtēdū: igit est creatura: qz sola creatura ē vtēdū vt patet p b. Aug. i. de doctrina xpiana: ꝛ p magistrū in lra d p̄ma igit oē qd ē est deus vel creatura: ꝛ p oñs si pprietas relatiua nō ē deus igit ē creatura: qd ē oio ipossibile: qz psona dīa eēt cōstituta ex duabꝰ rebus distinct: quarū vna eēt deus. ꝛ altera creatura. qd ē erroneū: si dicat q proprietas relatiua ē deus: cum ēēntia dīa q̄ nō est realit pprietas relatiua ex supposito nec aliq̄ res q̄ sit realit pprietas relatiua sit vere deꝰ igit sūt plures dij: qd est hereticū. Ista oña pz: qz sequit: sor. ē hō: ꝛ plato ē hō. ꝛ sor. nō est realr plato nec aliq̄ vna res q̄ sit realr plato igit sor. ꝛ plato sunt plures hoies. Et cōfirmat: qz si ēēntia dīa est deus: ꝛ quelibet pprietas relatiua ē deus vel ēēntia dīa ꝛ tres pprietates relatiue sunt vnus deꝰ vel plures dij: hoc pz: qz vnū ꝛ multa diuidunt oēens: nō pōt dici. stante supposito: q sint vnus deꝰ: qz vel iste terminus vnꝰ deus in illa ppositione stat pro persona: vel pro essentia. vel p aliq̄ relatione. vel pro aliq̄ re q̄ sit realr illa: nō pro psona: qz ēēntia dīa pr̄nitas filiatio spiratio passiua: nō sunt vna psona: nec pro ēēntia: qz ex supposito nō sunt vna ēēntia: imo nā istarū pprietatū realr ē ēēntia: nec pro relatiōe: qz hec dīa nō sunt aliq̄a vna relatio. nec p aliq̄ re que sit realr hec dīa: qz nō ē aliq̄ talis: vt patet ex dictis: q ēēntia diuina stante supposito ꝛ tres proprietates relatiue nō sunt vnꝰ deus. ꝛ p oñs sunt plures dij. Sed forte dicet q simili mō pōt pbari q pr̄ ꝛ filius sunt plures dij: qz si sequit ēēntia ꝛ pprietas sunt due res distincte realr ꝛ quelibet earū ē deꝰ: igit sunt plures dij ita sequit: pr̄ ꝛ filius sunt due res distincte realr: ꝛ quelibet eorū sunt deus: igit sunt plures dij. Sed ista instātia ē parui momēti: qz lz pr̄ ꝛ filius sint due res distincte realr. deitas tñ est vna res oio simplex ꝛ indistincta: q̄ realr ē pr̄ ꝛ filius ꝛ s. s. ꝛ ideo nō sunt plures dij sed vnus deꝰ: s; si pr̄ ꝛ filius eēnt due res distincte realr ꝛ nō eēt aliq̄ vna res simplex ꝛ indistincta q̄ realr eēt vtrūq; sicut dī in proposito: necessario sequeret: q pr̄ ꝛ filius eēnt duo dij: si quilibet eorū ē deus: qz tūc pr̄ ꝛ filius in diuinis eēnt sicut duo hoies vel duo angeli: ꝛ tñ distinguerent inter se preterea instantia nō est ad ppositū. Scd̄o ad pncipale adduco rōnē quā facit. b. Aug. c̄ porrectaneum ꝛ ē quasi cōfirmatio precedent rōnis: aut pprietates relatiue sūt creatrix ēēntia aut creature. si p̄mū: igit nō distinguūt realit ab eā: si creature: igit psona dīa ē cōstituta ex aliquo creato: qd ē oio ipossibile. Nec valet euacuatio. d. q proprietates relatiue nō sunt creatrix ēēntia. nec creature. sed pprietates creatricis ēēntie. siue creatoris: qz diuisio p gn̄ale cōciliū fuit reputata sufficiēs c̄ porrectaneū. q̄ debet ab oi catholico reputari sufficiens in pposito. qz vniformit accipit hic ꝛ ibi. Tertio sic p psona dīa ē ita simplex sicut ēēntia. q̄ ēēntia. ꝛ pprietas nō distinguit realr ꝛ ipsa. añs ē catholicū: oña probat. qz pz. b. Aug. d ci. dei. c. ii. simplex est

qd ē quicq̄d habet. igit qd nō ē quicq̄d hz non est simplex. sed supposito. q ēēntia pprietas realr distingnāt in psona dīa nō ē q̄cq̄d hz. qz nō pōt dici. q psona dīa sit ēēntia. ex quo includit in creatrice pprietatē q̄ nō ē ēēntia. nec pōt dici q sit pprietas qz in creatrice icludit ēēntiā: que nō ē proprietas.

Jacobus de appamis i quodlibet. q. 4. ar. 4.

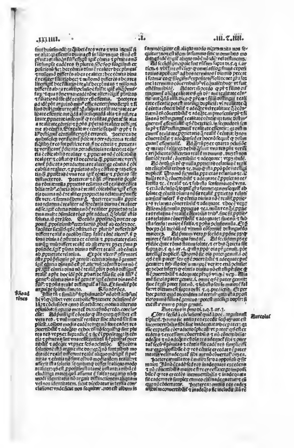
Istaz rōnē quidā doc. nr̄ deducit sic. ꝛ hn̄ oē cōsistentiū. qd nō recipit realr cuiuslibet p se cōstitutiui predicationē ē cōpositū realr: sed psona dīa nō recipit ꝛc. supposito: q pprietas ꝛ ēēntia realr distinguant in ipa igit psona dīa erit cōposita realr stāte supposito: qd ē cōtra oēm phiam ꝛ theologiā: maior probat: qz fz b. Aug. simplex ē: qd ē: quicq̄d hz: iō si cōstitutū nō ē quodlibet cōstitutorū realr: nō est simplex realr. ꝛ p oñs ē cōpositū realr: minor ast ē clara: qz si ēēntia ꝛ pprietas q̄ sūt pn̄o cōstitutiua psone dīne distiguūt realit int se neutrū pdicabit realr de ipa: q̄ ꝛc. Ex ista cōclusiōe q̄ū deberet theologis eē dubia: infero duas ppositiōes correlarias. Prima ē q ēēntia dīa ē eadē realit psone diuine per exclusionē ꝛc. deductio pz: qz ēēntia dīa nō minus ē eadē psone dīne q pprietati relatiue: nec ista ppositiō pōt catholicis eē dubia: ē n. determinata p eccliaz sicut pz extra de sum. tri. ꝛ fi. catho. c. dānamꝰ. vbi ecclia cōfitet: q pr̄ ꝛ filius. s. s. sunt vna sūma res q̄ ē deitas vel ēēntia. Et pōt nihilominus cōfirmari p̄mo sic. si ēēntia dīa distingueret realit a tribꝰ psonis dīnis: sequit q i dīnis eēnt quattuor supposita: oñs nō cōsonat catholice veritati: igit nec añs: oña pbat: qz si ēēntia dīa ē res distincta a tribus psonis dīnis hz sbaz distinctā realiter ab eis: ꝛ per oñs ē suppositū distinctū ab eis cuz oē p se subsistēs in nā itellectuali sit verū suppositū. Scd̄o sic si ēēntia dīa nō eēt eadē ēēntialiter ꝛ realiter psone diuine. pr̄ ꝛ filius ꝛ s. s. nō eēnt realiter vnꝰ deꝰ. qd est cōtra Athanasiū in simbolo. oña pbat: vt supra: qz in ista ppōne iste terminꝰ vnus deꝰ nō stat pro psona: qz nō sunt aliqua vna psona: nec pro relatiōe: pp eādem cām. nec pro ēēntia: ex supposito: qz tres psone dīne nō sūt realit vna ēēntia: si nulla earū ē realit dīa ēēntia. Tertio sic: quecūq; distinguūt realit possūt in numerū realit. sed ēēntia. nō pōt in numerū realit cū tribus psonis. q̄ maior pz. qz distinctio realis sine possibilitate reali nō ē possibilis: minor pz p determinationē eccle ex. de sum. tri. ꝛ fi. ca. c. dānamus vbi c̄ abbatē Joachim damnat. q̄ ternitas rerū in dīnis. Scd̄a ppositio ē: q proprietas relatiua ē eadē realiter psone dīne p exclusiōz oīs distinctiōis ꝛ dualitas realis sic intelligēdo. q pprietas relatiua pr̄s. vt puta pr̄nitas est eadem realiter pr̄i p exclusionem. ꝛc. ꝛ sic de ceteris hoc pz: qz pprietas nō minꝰ ē eadē psone dīne: q̄ ēēntia. q̄ ēēntia ē sic eadē: ex ppōne statim deducta: q̄ ꝛ pprietas. Scd̄a cōclusio pncipal' ē: q ēēntia dīa nō ē eadē realit alicui pprietati relatiue. cōuertibilit ꝛ adeq̄te. hāc pbo p̄mo sic. ipossibile ē duas res distinctas realiter in vna eadē re cōuertibilit: ꝛ adeq̄ate eē idem realiter. sine distinctione aliqua in ipsa ꝛ distingui realiter sine idētitate aliqua i eadē pz ex terminis: qz ad eius oppositū sequit duplex cōdictio manifeste. s pr̄ ꝛ filiꝰ sunt due res distincte realit ꝛ sūt idē realiter in ēēntia sine distinctiōe aliq̄ in ipsa. ꝛ distinguūtur realiter in proprietate relatiua sine idētitate aliqua in eadem: q̄ ipossibile ē ēēntiā dīnā ꝛ proprietatē relatiuā eē vnā. ꝛ eandē rē cōuertibilit ꝛ adeq̄te. Scd̄o sic. qd ē idē realit pr̄nitati cōuertibilit ꝛ adeq̄te. ē tm̄ pr̄nitas realit. ēēntia dīna nō ē tm̄ realit pr̄nitas: igit maior pz. qz qd ē

precise p̃nitas. ẽt tñ p̃nitas sed q̃d ẽ idem realit̃
paternitati ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te ẽ p̃cise p̃nitas re-
aliter. idem eẽ idẽ adequate ⁊ eẽ idez precise equi-
ualent in significando. ꝙ aũt est idem realit̃ p̃nitati
ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te ẽ tñ p̃nitas realit̃. minor aũt
ẽ nota. q: q̃d ẽ realit̃ aliqua res q̃ nõ est realit̃ p̃ni-
tas nõ ẽ tñ p̃nitas realit̃. sed eẽntia diuina ẽ realit̃
filiatio que nõ ẽ p̃nitas. ꝙ ⁊c. Tertio sic: illud q̃d ẽ
idem realit̃ vtriusq̃ istorũ: ⁊ tanta identitate vni sic
alteri: nõ ẽ idẽ realit̃ alicui eorũ ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃-
te: hoc p3 q: tunc vnũ oppositorũ realit̃ esset alterũ
sed eẽntia diuina est eadem realiter vtriusq̃ opposito-
rum. s. p̃nitati ⁊ filiationi: ⁊ tãta identitate ꝙ ⁊c.
Quarto sic. illa q̃ nõ sũt idẽ realit̃ ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃-
te: quorũ nullũ cõicat̃ realit̃ sine altero. hoc patet:
q: oppositũ predicati infert oppositũ sibi. sed cõstat
ꝙ eẽntia diuina cõicat̃ realit̃ filio sine p̃nitate. ꝙ ⁊c.
Iste tres vltime rões fuerũt adducte superius. di.
13. q. p̃ma articulo. 2. cõclusione. 3. ad ꝓbandum ꝙ
g̃natio actiua ⁊ spiratio actiua in p̃re nõ sunt idem
realit̃ ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te: cõcludũt n. in mã ista sicut in illa: ⁊ ecõtra. Ex ista cõclusione sequit̃ ꝙ
essentia diuina nõ est eadem realiter alicui psone di-
uine cõuertibilit̃ ⁊ adequate: deductio ẽ euidẽs. Et
põt nihilominus ꝓposito cõfirmari. Primo sic. illa
que sũt idẽ realit̃ ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te: multiplicato
vno eorũ realit̃ multiplicat̃ realit̃ ⁊ alterũ: vel si vnũ
nõ multiplicat̃ realit̃: nec reliquũ. hoc patet: q: si de-
tur oppositũ: que ponunt̃ idem eẽ realit̃ ꝯuertibilit̃ ⁊
adequate nõ erunt cõuertibilia realit̃ nec adequa-
te. igit̃ si eẽntia ⁊ psona in diuinis sunt idem realit̃ cõ-
uertibilit̃ ⁊ adequate: sicut nõ ẽ realit̃ nisi vna eẽn-
tia: nõ eẽt realit̃ nisi vna persona: q̃d ẽ error Sabel-
lii. vel sicut sunt tres psone erunt realit̃ tres eẽntie
q̃d ẽ error arrii. Scd̃o sic si eẽntia diuina eẽt eadẽ rea-
liter. ⁊c. sequeretur ꝙ propositio affirmatiua et ne-
gatiua eiusdem sibi. ⁊ predicati cum oĩbus cõditio-
nibus necessario requisitis ad ꝯdictionẽ nõ erũt ꝯ-
dictorie. ꝯñs implicat ꝯdictionẽ. igit̃ ⁊ añs. ꝯña ꝓ-
bat̃: q: si beatus in patria videt ꝙ eẽntia diuina ẽ re-
aliter tres psone: ⁊ ꝙ p̃r nõ ẽ realit̃ tres psone: tũc
quero an eẽntia ⁊ p̃r sint vna res ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃-
te. aut nõ: si nõ: habet̃ ꝓpositũ p̃ncipale sic igit̃ iste
due ꝓpõnes: eẽntia diuina ẽ realit̃ tres psone: p̃r in di-
uinis nõ ẽ realit̃ tres psone: sunt eiusdẽ sibi penit⁹: q̃ntũ
ad rez significatam. sunt ẽt eiusdem predicati. ⁊
cõstat ꝙ saluant̃ oẽs cõditiões q̃ necessario requi-
runt̃ ad ꝯdictionẽ. ⁊ tñ nõ sunt ꝯdictorie: q: ambe sĩt
simul vere: q: lex ꝯdictionis talis ẽ, ꝙ si vna ẽ vera
necesse ẽ alterã eẽ falsaz. Tertia ꝯclusio p̃ncipalis
Cõcl 3
ẽ: ꝙ ad hoc ꝙ eẽntia diuina nõ sit eadẽ realit̃ alicui ꝓ-
prietati relatiue ꝯuertibiliter ⁊ adequate: nõ oz po-
nere aliquã distinctionẽ vel nõ idẽtitatẽ p̃orem inter
eẽntiã ⁊ ꝓprietatẽ. Hãc probo sic. ad hoc ꝙ eẽntia
diuina nõ sit eadẽ realit̃ ꝓprietati relatiue ꝯuertibilit̃
⁊ adequate: nõ oz ponere distinctioẽ: vel nõ idẽtita-
tem p̃orez realẽ inter eẽntiã ⁊ ꝓprietatez. igit̃ nec
aliquã aliã. ⁊ sic nullã. ꝯña est euidẽs: q: si inadequa-
tio requirit necessario distinctionẽ: vel nõ idẽtitatez
p̃orẽ sequit̃ ꝙ inadequatio ꝓprietat̃ ⁊ eẽntie nõ
requirit distinctionẽ vel nõ identitatẽ ipossibilẽ. sed
realis inadequatio ꝓprietat̃ ⁊ eẽntie sunt necessaria
iuxta p̃ncipia fidei: vt p3 ex ꝯclusiõe precedenti. ⁊
distinctio vel nõ idẽtitas realis eorũ ẽ impossibilis.
vt p3 ex p̃ma ꝯclusione. Et cõfirmat̃: q: vel pp in-
adequationẽ ipsorũ huiusmõi oz necessario ponẽ dis-
tinctionẽ vel nõ identitatẽ realẽ inter eẽntiã ⁊ pro-
prietatẽ: vel sufficit aliqua distinctio vel nõ identi-
tas minor: hec p3: q: ꝯstat ꝙ nõ requirit̃ aliqua ma-
ior: p̃mũ dari nõ põt: q: distinctio realis ẽ ipossibilis
sicut ista: nec scd̃m: q: distictio vel nõ idẽtitas minor
distictiõe vl' nõ idẽtitate reali nihil facit ad adeq̃tio-
nẽ vel ad inadequationẽ realẽ. sicut distinctio forma-
lis vel nõ idẽtitas minor distictiõe vel nõ idẽtitate
formali nil facit ad adeq̃tionẽ formalẽ. Scd̃o ad p̃n-
cipale sic: ad hoc ꝙ eẽntia diuina nõ sit idem realiter
alicui p̃nitati ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te: sufficit ꝙ sit idẽ
realiter alicui q̃d nõ ẽ realiter p̃nitas. igit̃ ad hoc
nõ oz ponere aliquã distinctionẽ vel nõ idẽtitatẽ in-
ter eẽntiã ⁊ p̃nitatez. añs p3: q: q̃d ẽ idem realiter
alicui q̃d nõ ẽ realiter p̃nitas: nõ ẽ ꝯuertibiliter p̃-
nitas. ꝯña vero probat̃. q: eẽ idez realit̃ alicui nõ ẽ
distingui ab alio. igit̃ eẽ idẽ realiter alicui q̃d nõ est
realiter p̃nitas. nõ ẽ distingui a p̃nitate. Et cõfir-
mat̃: q: ad hoc ꝙ eẽntia diuina sit realiter tres pro-
prietates relatiue: nõ oz ponere aliquã distinctionẽ
vel nõ idẽtitatẽ inter eẽntiã ⁊ ꝓprietatẽ: immo ẽ im-
plicatio vt v̄r: sed ad hoc ꝙ nõ sit eadez realiter ali-
cui ꝓprietati relatiue cõuertibiliter: sufficit ꝙ sit re-
aliter tres ꝓprietates relatiue: vt notũ ẽ cuilibet. ꝙ
ad hoc: ꝙ nõ sit eadẽ realiter alicui ꝓprietati relati-
ue cõuertibilit̃ ⁊ adeq̃te nõ oz ponere distinctionẽ.
Tertio ad p̃ncipale sic: negatio modi idẽtitatis nõ ar-
guit distinctionẽ aliquã vel nõ identitatẽ necessario
p3 de se. s3 nõ eẽ idem cõuertibilit̃: nõ ẽ negatio mo-
di identitatis: q: nõ ẽ nisi negatio cõuertibilitatis: q̃
est quidam modus idẽtitatis. igit̃ nõ eẽ idem cõuerti-
biliter: nõ arguit distinctionẽ aliquã vel nõ identita-
tem necessario. Ex ista conclusione sequit̃: ꝙ ad
hoc ꝙ eẽntia diuina nõ sit eadem realiter alicui perso-
ne diuine conuertibiliter ⁊ adequate: nõ oz ponere
aliquam distinctionẽ vel identitatem inter diuinã
eẽntiam ⁊ psonã: deductio ẽ euidens. Quarta cõ- Cõcl 4
clusio ẽ: ꝙ de his que sunt vna res per exclusionem
oĩs distinctionis ⁊ dualitatis realis sine ꝯtradictio-
ne verificantur predicata cõtradictoria realiter in
diuinis. Probat̃ primo sic. vbi tres realitates disti-
cte realiter sunt vna res: ⁊ vna realitas realiter per
exclusionem omnis distinctionis ⁊ dualitatis real'
ibi de his que sunt vna res per exclusionem. ⁊c. sine
cõtradictione verificantur realiter predicata cõtra-
dictoria: patet ex terminis. sed in diuinis tres reali-
tates distincte realiter sunt vna res realiter per ex-
clusionem vt dictum est supra. igit̃ ⁊c. Secundo
sic. non est implicatio cõtradictionis predicata cõ-
tradictoria realiter verificari de his que sunt vna
res cõuertibilit̃ ⁊ adequate sed aliq̃ sunt vna res in
diuinis per exclusionem omnis distinctionis ⁊ dua-
litatis realis: que tamen non sunt vna res conuerti-
bilit̃ ⁊ adequate, vt patet ex dictis. Tertio sic: de es-
sentia ⁊ persona verificantur predicata contradi-
ctoria realiter in diuinis: quia essentia non generat
realiter. ⁊ persona generat realiter. ⁊ tamen essen-
tia ⁊ persona sunt vna res per exclusionem vt pa-
tet ex p̃ria cõclusione. ꝙ ⁊c. Terti⁹ ⁊ quart⁹ ar.

Quãtũ ad tertium ⁊ quartum articulos cõtra
cõclusiones mouenda ⁊ dissoluẽda sont dubia
Et p̃mo cõtra p̃mã. Et propositiones que sequunt̃
ex ipsa ẽ quedã opinio quã vr̃ sequi quidã modern⁹
doc. q̃ ponit duas ꝓpositiões Durandus in. 1. di.
33. q. 1. ar. 2. Et di. 34. q. 1. ar. 1.

Prima ẽ ꝙ eẽntia diuina differt realiter a ꝓprie-
tate relatiua. Scd̃a ẽ ꝙ psona diuina differt realit̃ ab
essentia ⁊ a proprietate relatiua. Prima propositio
que directe opponitur conclusioni mee. probatur.
ab isto doc. Primo sic. Illa quorũ q̃dlibet ẽ vera res.
⁊ vnũ inuenit̃ sine alio realiter: non sunt simpliciter
eadem res: sed plures. sed eẽntia diuina ⁊ p̃nitas

fuit huiusmodi: q̃ quelibet ẽ res vera ⁊ vna inuenit̃ si ne alia: q̃z essentia diuina est in filio in quo tñ nõ est p̃nitas: alioq̃n filius esset pr̃ igit̃ ẽẽntia ⁊ p̃nitas nõ sunt simplr̃ eadẽ res s̃z plures. Sc̃do ꝑ silogismũ expositoriũ sic: hec ẽẽntia diuina ẽ realiter hec p̃nitas ⁊ nullo mõ differẽs ab ea realiter: hec ẽẽntia diuina ẽ realiter filiatio hec: ⁊ nullo mõ differẽs ab ea realiter igit̃ hec filiatio ẽ realit̃ hec p̃nitas ⁊ nullo mõ differẽs ab ea realit̃ cõclusio ẽ falsa: igit̃ aliq̃ p̃missa: ⁊ qua rõne vna eadẽ rõne altera: igit̃ p̃nitas ⁊ filiatio nõ sũt idẽ realiter cũ essentia. Preterea ad idẽ põt argui nõ min⁹ efficaciter: p̃mo sic: pr̃ ⁊ filius distinguuntur realit̃: q̃ aliqua realitate: aut realitate essentie aut q̃dã alia: si q̃dã alia ⁊ n̄ nisi realitate ꝓprietatis sequit̃ q̃ realitas ꝓprietatis sit alia a realitate ẽẽntie: ⁊ p̃ ꝯñs ꝓprietas realiter distiguitur ab ẽẽntia. Si realitate ẽẽntie sequit̃ q̃ pr̃ ⁊ filius distiguunt̃ ẽẽntialiter q̃d ẽ erroneũ. Preterea de quibuscunq̃ verificant̃ p̃dicata ꝯtradictoria realit̃ q̃libz ẽ res sunt distincte res. s̃ de ẽẽntia ⁊ ꝓprietate verificant̃ p̃dicata ꝯtradictoria realiter: q̃z ẽẽntia ẽ cõicabilis realiter ⁊ ꝓprietas nõ ẽ cõicabilis realiter ⁊ cõstat q̃ tã de ẽẽntia q̃ ꝓprietate verificant̃ p̃dicata ꝯtradictoria realiter: q̃z ẽẽntia ẽ cõicabilis realiter. ⁊ ꝓprietas nõ: ⁊ cõstat q̃ tã ẽẽntia q̃ ꝓprietas ẽ vna res igit̃ ẽẽntia ⁊ ꝓprietas sũt distincte res. Preterea ⁊ ẽ q̃si ꝯfirmatio p̃cedẽtis rõnis nulla ꝓprietas relatiua est realiter cõicabilis trib⁹ ẽẽntia diuina ẽ realit̃ cõicabilis igit̃ essentia diuina nõ ẽ realiter proprietas relatiua: p̃mis se sit vere. ⁊ forma ẽ bona ꝫ. Preterea nulla ꝓprietas relatiua ẽ realiter ad se: ẽẽntia diuina ẽ realiter ad se. igit̃ ẽẽntia diuina nõ ẽ realiter ꝓprietas relatiua multe ꝯsimiles rões pñt adduci q̃ soluũt̃ istis solutis. iõ ꝯtrãseo. Secũda ꝓpositio q̃ directe opponit̃ ꝓpositionib⁹ correlarius ꝓbat̃ ab eodez doc. taliter sic: illud q̃d ẽ ꝯstitutũ ex plurib⁹ differẽtib⁹ differt realit̃ a quolibz illoꝝ saltẽ rõne alteri⁹. s̃ persona diuina ẽ ꝯstituta ex ẽẽntia ⁊ ꝓprietate relatiua: q̃z vnũ differt realit̃ ab altero vt p̃z ex p̃ma ppositiõe. igit̃ ꝑsona diuina differt realit̃ ab ẽẽntia ab ꝓprietate relatiua. Et põt vlteri⁹ ꝯfirmari ista ꝓpõ ꝑ sic: oĩs pr̃ genuit. ẽẽntia diuina nõ genuit: igit̃ ẽẽntia diuina nõ est pr̃. tũc vlt: ẽẽntia diuina nõ ẽ pr̃. igit̃ ẽẽntia diuina nõ ẽ realit̃ pr̃: ⁊ p̃ ꝯñs distiguit̃ realit̃ a pr̃e hoc idẽ põt ꝓbari de filio sic oĩs fili⁹ ẽ genit⁹: ẽẽntia diuina nõ ẽ genita igit̃ ẽẽntia diuina nõ ẽ filius: ⁊ p̃ ꝯñs realit̃ distinguit̃ a filio. Et similit̃ põt argui de spiritu sancto. Rñõ ad rões.

Rñõ ad rões

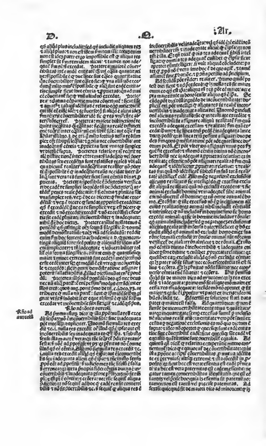
Istis tñ ⁊ similib⁹ sophismatib⁹ nõ obstãtib⁹ vnde bi v̄z q̃ q̃libet vere catholic⁹ h̄z tenere ꝯclusionẽ illã: ⁊ cõclusiões quas iferebã: nec motiua alterius opiniõis: si opinio meret̃ dici: q̃d nõ credo. concludũt: Ad p̃mũ igit̃ cõcedo q̃ illa quoꝝ q̃libet est vera res. ⁊ vnũ inuenit̃ realiter sine alio nõ sũt simplicit̃. i. oĩbus modis eadẽ res: q̃z nõ sunt eadez res ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te: ex hoc tñ nõ sequit̃ q̃ sint plures res vt p̃z ex supradict̃ ⁊ sic ẽ i ꝓposito: q̃z lz ẽẽntia ⁊ p̃nitas sint vna res ẽẽntia tñ n̄ ẽ p̃nitas ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te vt p̃z ex sc̃da ꝯclusiõe. Sz cõtra solutionẽ istã arguit iste doc: q̃z q̃ nõ sunt oĩbus modis idẽ realit̃ differunt realit̃ aliquo mõ: igit̃ si p̃nitas ⁊ ẽẽntia nõ sunt oĩbus modis idem realit̃: vt asserit ista solutio sequitur q̃ differãt aliquo modo realiter: q̃d est ꝓpositũ. ista tamẽ instantia nihil cõcludit: q̃z maior quã assumit ẽ falsa: negatio n. huiusmodi identitatis nõ arguit distinctionem aliquam vel non identitatem. sicut dicebatur in tertia conclusione: vnde sicut non sequitur. non est albũ in summo: igitur est aliquo modo nigrum: ita non sequitur: non est idem in summo sine in omnibus modis: q̃d idẽ e: igit̃ aliquo mõ ẽ nõ idẽ vel distinctus.

Ad secũdũ p̃ncipale sunt rñsum supra di. 5. q. 1. artic. 4 vbi fuit ostẽsuz q̃ omnis silogismus expositorius applicat⁹ ad hos terminos i diuinis peccat i forma: eo q̃ silogism⁹ expositori⁹ solũ tenet grã forme i terminis cõuertibilib⁹ vl equalẽtibus: vt fuit ostẽsum ibidẽ. Ad tertiũ ꝯcedo q̃ pr̃ ⁊ filius distinguunt̃ aliq̃ realitate: s̃ q̃n dr̃: aut realitate ẽẽntie aut q̃dã alia. dico q̃ p̃rem ⁊ filiũ distingui realitate essentie potest intelligi dupliciter: vl realitate q̃ ẽẽntia cõuertibilit̃ ⁊ adeq̃te vel realitate q̃ ẽ ẽẽntia nõ tñ cõuertibilit̃ ⁊ adeq̃te. in p̃mo sensu pr̃ ⁊ filius nõ distinguunt̃ realitate ẽẽntie q̃z tunc distinguerent̃ essentialit̃ q̃d ẽ hereticũ. in secundo tñ sensu pr̃ ⁊ fili⁹ distinguunt̃ realitate essentie: q̃z distinguunt̃ realitate ꝓprietatis q̃ realit̃ ẽ ẽẽntia: lz non ꝯuertibilit̃ ⁊ adeq̃te: sed ex hoc nõ sequit̃ q̃ distinguant̃ essentialit̃. Ad q̃rtũ p̃z ex quarta ꝯclusiõe q̃ maior ẽ falsa: q̃z de his q̃ sunt vna res pñt verificari p̃dicata ꝯdictoria realit̃ in diuinis. dũz tñ non sint idẽ realit̃ ꝯuertibilit̃ ⁊ adequate: vt p̃z ibidẽ. Ad q̃ntũ q̃n dr̃ q̃ nulla ꝓprietas relatiua ẽ realiter cõicabilis tribus ⁊c. dico q̃ ista ꝓpõ põt intelligi dupliciter. Vno mõ sic nulla ꝓprietas relatiua ⁊c. i. nulla res q̃ cõuertibilit̃ ⁊ adequate ẽ ꝓprietas relatiua ⁊c. ẽ realit̃ ⁊c. ⁊ sub isto sensu maior ẽ vera. ⁊ etiã cõclusio q̃ sequit̃ grã forme: q̃z non sequit̃ absolute q̃ ẽẽntia diuina nõ sit realit̃ ꝓprietas relatiua: sicut infert̃ s̃ q̃ ẽẽntia diuina nõ ẽ realit̃ ꝓprietas relatiua cõuertibilit̃ ⁊ adequate. ⁊ hoc ẽ verũ. Alio mõ sic nulla ꝓprietas ⁊c. i. nulla res q̃ ẽ ꝓprietas relatiua ẽ realit̃ cõicabilis trib⁹. siue sit ꝓprietas relatiua cõuertibilit̃ ⁊ adequate: siue nõ. ⁊ sub ista sensu: maior ẽ falsa. ⁊ p̃ ꝯñs ꝯclusio nulla. Et p̃ hoc p̃z q̃d dicẽdũ ad vltimũ cõformit̃ distinguẽdo maiorez. Ad p̃mum vero ꝓ secũda ꝓpõne p̃z q̃ minor ẽ falsa sub qua fundat̃. Ad secũdum p̃z ex rñsiõe q̃nte rõnis statim solute. ⁊ ex his q̃ dicta sũt supra di. 5 q. 1. ar. 4. q̃ ista ꝓpõ oĩs pr̃ genuit. põt intelligi dupliciter. Vno mõ sic oĩs pater genuit. i. oẽ q̃d ẽ tñ pater seu q̃d ẽ ꝯuertibilit̃ ⁊ adequate pat̃ genuit: ⁊ sub isto sensu maior ẽ vera: ⁊ etiã ꝯclusio: q̃z debet inferri q̃ ẽẽntia diuina nõ est tñ pr̃: siue q̃ nõ ẽ ꝯuertibilit̃ ⁊ adequate pr̃: q̃d vtrũq̃ ẽ verũ. Alio mõ sic oĩs pater genuit. i. omne q̃d ẽ pater genuit: siue sit tñ pater siue nõ. ⁊ sub isto sensu maior ẽ falsa: vt dictum est supra disti. 7. q. predictis. Et per hoc pater quid dicendum ad tertiũ: quia ista ꝓpositio omnis filius ẽ genitus: potest intelligi dupl̃r: sicut ista omnis pater genuit.

Aureolus in p̃mo di. 2. q. 3. ar. 3.

Aureolus

Cõtra secũdã cõclusionẽ quidã doc. arguit multipliciter. Primo sic nulla res excedit seipsaz: aut est inconuertibilis sibi siue inadequata: hec patet: q̃z sic expressa cõtradictio iplicat̃: vt patet q̃d est excedens ⁊ excessum: cõuertibilis ⁊ nõ cõuertibilis: adeq̃ns ⁊ nõ adeq̃ta: cũ oĩs res adequet̃ sibi ⁊ ꝯuertat̃ secũ: s̃ p̃nitas ⁊ ẽẽntia sit eadẽ res simpliciter: ma⁹ ergo impossibile ẽ q̃ res ẽẽntie excedat rẽ paternitatis vel inadequat̃ sibi aut nõ cõuertat̃ cũ ea. Preterea nulla res ẽ maior se vel oppositũ q̃ sit maior. Iã nõ ẽ eadẽ sed res inadequata excedens ⁊ nõ cõuertibilis maior est re excessa: ergo impossibile ẽ q̃ res excedẽs inconuertibilis ⁊ inadequata sit eadem res simplex cum eo cũ inadequatur ⁊ cũ quo nõ cõuertatur. Preterea: omnis res eadez alicui inconuertibilit̃ ⁊ inadeq̃ta sic includit illã re

qd aliqd plus includit: sed qd includit aliquam rez
z aliqd plus: z non est idem sm rem illi: totuz enim
non est idez parti: ergo impossibile est q aliqua res
simplex sit sm rem idem alicui: z tamen non ade
quat sm rē: sz excedat. Preterea: maiorē cōuer
tibilitas int eandē entitatē q̄ int eqlia quantitati
ue: sz impossibile ē q due linee sint eqles quantitatiue
incōuertibiliter sint eqles sic: q vna aliā nō exce
dat: g multo mīus ē ipossibile q aliq sint eadē entita
tiue simplr sicut sunt eēntia z ppzietas: qn ad inui
cē cōuertant sic: q vnū aliud nō excedat. Prete
rea: relatiua eqpantie mutuo cōuertunt: sicut sile
z amatus z talis est idētitas ē relatio eqpantie: dicit
eni idē eē eidē idē: z ecōuerso: g si aliqd ē alicui idez
sm rē: erit cōuertibiliter idē sic q res vnius cū re al
terius cōuertet. Preterea: maiore distinctionē re
quirit inequalitas q equalitas: sz equalitas realē distincti
onē reqrit inter eqlia: vt ait eni sibi ē sile: aut eqle sm
Hilariū libro. 3. de tri. g multo fortius nulla res sim
plex eēt sibi ipsi ineqlis: z p ɔ̄ñs nec cōuertibilis aut
inadeqta: sz eēntia z ppzietas sunt vna res simplex
vt dictū ē supra. Preterea relatio realis reqrit re
alē distinctionē inter extrema: sz inadeqtio vel ɔuer
tibilitas seu excedētia sunt relatiōes reales vbi ali
qua dicunt realiter inadeqri: aut realiter nō ɔuer
ti: g impossibile ē q inadeqtio realis accidat inter il
la q sunt vera res simplex sicut sunt eēntia diuina z p
pzietas. Preterea: ipossibile ē ɔdictoria verifica
ri de eadē re simplici loquēdo tn̄ de ɔdictoriis q at
tēdit penes reale pdicatū: sz si eēntia z pt̄nitas sūt
vna simplex res. verū ē de ea dicere: q fundat exce
dētiā: z verū ē dicere q fundat oppositū excedētie:
qd ē excedēdi: g de ea re simplici: verū est dicere q
excedit z nō excedit: excedit z nō excedit: sic essen
tia sit eadē pt̄nitati incōuertibiliter z inadequate:
nihil g ē hoc dictuz. Preterea illud nullatenus ē
ponēdū qd infringit oēz formā silogisticā: z omnē
modū demōstratiuū: z oēz viā ad scindēdū: reddit
enim sm hoc sententia achademica. d. q non con
tingit aliquid scire: sed posito q aliquid sit idem ali
cui simpliciter: z tn̄ iadequate z icōuertibiliter tol
lit ōis forma silogistica. dicant eniz q quantūcūqz
maior z minor extremitas sint eedez i medio: tn̄ nō
erūt eedē inter se: qr mediū ē cū vtroqz incōuertibi
le z excedēs: sic in omni demōstratione assignar i
poterit fallatia ɔñtis. g illud dictū nullatenus ē ponē
dū. Preterea: illd nō ē ponēdū i deo qd nec deus
nec nā aliq patit: ē eni pessimus modus errādi inter
illos tres: quos aug. ponit pmo de tri. c. i. deo. vz. at
tribuere q nulla nā patit: sicut q ipm idē seipm gi
gnat vt sit: s nō habitat ex eque absonū ē q idē seipm
excedat vt incōuertibile sibi fingit: z c. idē qd prius.

Rn̄o ad rōnes aureoli

Rn̄o ad aureolū

Ad primū istoz dico q illa ppō: nulla res exce
dit seipaz: nō ē incōuertibilis sibi: sine inadequata
pōt intelligi dupliciter. Uno mō sic nulla res exce
dit zc. i. nulla res excedit oē illud qd ē ipsa: aut est
incōuertibilis seu inadequata eo q ē ipa. z sub isto
sensu illa maior ē vera: qr tūc seqret ɔdictio mani
festa: sz nō ē ad ppositū: vt pz: qr pt̄nitas nō ē omne
illud qd eē eēntia. Alio mō sic nulla res excedit zc.
i. nulla res excedit aliqd qd ē ipa: aut ē icōuertibi
lis seu iadequata alicui qd ē ipa: z tūc in isto sensu
ppō eēt ad ppositū: sz iudicio meo tūc nō solū ē falsa
sz erronea: qr iuxta pncipia fidei eēntia diuina ē in
cōuertibilis z inadequata psone pt̄ris: cū nō sit tm̄
pt̄r: z cū pt̄r sit eēntia: z ecōtra: nec tūc sequit aliqua
ɔdictio: qr nō seqint ad hoc q eadē res sit conuerti
bilis z nō sit ɔuertibilis zc. sz sequit q aliqua res ē
incōuertibilis vel inadeqta: vel qd idē ē: ē eidē incō
uertibiliter tm̄ z inadequate alicui: q ē ipsa: qr non
tm̄ ē illa. Et qn̄ dicit q ōis res adequat sibi sn̄ intel
ligat: q omnia res adequat cuilibet q ē ipsa: sicut
oportet eū intelligere. si vult aliquid cōcludere: pa
tet q ppō nō ē vera imo hoc ē de quo agit. z tamē
assumit sine pbatiōe. z p ɔ̄ñs petitio ad pncipium.

Ad secūdū pōt rn̄deri realiter. Primo quidē po
test dici sicut z ad pcedens: q lz nulla res sit maior
omni eo qd est ipa: aliqua tn̄ res pōt eē maior acce
pta maioritate in bono sensu aliquo qd ē ipa. Se
cūdo pōt dici distinguēdo de incōuertibilitate: du
plicit eni pōt intelligi q aliqua res sit realit incon
uertibilis z inadequata alicui rei. Uno mō p inclusi
onē alicuius realitatis: sic q in realitate excedēte z
incōuertibili sit assignare aliquā realitatē sm quā
excedēs adequat excessam z realitatē sm quā ex
cedit ipam: z sic linea triū pedū ē inadequata linee
duoz pedū: qr in linea triū possunt assignari duo pe
des sm quos p mēsuratione pōt adequari linee du
orum pedū. Et pōt vlterius assignari vnus pes sm
quē fit excessus: z isto mō eēntia diuina nō ē incon
uertibilis nec inadequata ppzietati relatiue: qr in
realitate essentie nō pōt assignari realitas sm quā
adequat z identificetur ppzietati relatiue: z reali
tas sm quā nō identificat sibi: cū sm suā totā reali
tatē identificet eidē. Alio mō p negationē exclusiōis
alicuius realitatis sic intelligēdo q excessiuū exclu
dit aliquā realitatē quā nō excludit excedens: z sic
animal excludit hominē vt inadequet sibi: animal
eni nō couertit cū homine: qr nō omne animal ē ho
mo. Et cōstat q iste excessus nō ē p inclusionem ali
cuius realitatis: qr animal nihil includit eēntialit
z intrinsece q nō includat in homine: imo sic homo
excedit animal: qr sic in homine includitur rōnale:
qd animal nō includit: sed p negationē z exclusionis
alicuius realitatis in sensu dato: videlicet q hō ex
cludit aliqd qd animal nō excludit homo eni ex sua
rōne formali excludit irrōnale: animal aūt nō: cum
verificet de aiali irrōnali sicut z de rōnali. Et isto
mō eēntia diuina ē incōuertibilis z inadequata cui
libet psone diuine z cuilibet ppzietati relatiue: qr
quelibet eaz excludit aliqd qd nō excludit eēntia:
qr lz pater nō sit filius nec ecōuerso: eēntia tn̄ est fi
lius z ecōtra. Et lz pt̄nitas nō sit filiatio nec ecōn
uerso: eēntia tn̄ ē filiatio: z ecōtra. Ex his pmissis
qcqd sit de maiori dico ad minorem: qr lz res exce
dēs z inadequata: primo mō sit aliquo mō maior ex
cessa: res tn̄ inadequata: secūdo mō nō oportet q sit
maior: z qr sic ē i pposito vt patet ex dictis: ideo ni
hil cōcludit zc. Ad tertiū ex solutione stati data
patet q maior est falsa. Ad quartū dico: q non ē
simile de incōuertibilitate entitatiua z quātitatiua:
qr in quantitate semp excessus sumit p inclusio
nē alicuius realitatis: in entitate vero pōt sumi ex
cessiua p negationē exclusionis eo mō quo dictum ē
supra: z ideo nō oportet q quecūqz sunt eadē entita
tiue sint cōuertibilit eadē: sicut quecūqz sūt eadē vl
equalia quātitatiue sunt ɔuertibilit equalia. Ad
quintū qn̄ dicit q relatiua equiperātie mutuo con
uertunt: dico q equiuocat de cōuertibilitate: qr in
ista ppōne accipit cōuertibilitas p mutua idētita
te ex pte vtriusqz extremi: z ista cōceditur in p
posito qr sicut hec est vera: essentia est eadē pt̄nita
ti: ita hec est vera paternitas est eadem essentie: ne
gatur tamen conuertibilitas identitatis que est eē
tantiz vel pcise hoc: qr lz essentia sit paternitas:
tamen non est tantū vel precise paternitas. Ad
sextū: quicquid sit de maiori dico ad minorem: q lz

equalitas opposita inequalitati sumpta scḋm primū modum ex excessus per exclusionem .s. alicuius realitatis requirat distinctionem realē inť equalitas: eq̄litas tñ opposita inequalitati sūpte scḋm secūdū modum excessus p negationē .s. exclusiōis ⁊c. nō requirit talē distinctionē: q₂ inť diffinitionē ⁊ diffinitū ē equalitas sic sūpta: q₂ q̄cq̄d excludiť a diffinitiōe: excludiť etiā a diffinito: ⁊ ecōtra. ⁊ tñ diffinitio ⁊ diffinitū nō sunt extrema realiť distincta: ⁊ q₂ cōformiter videť ex dicēdum de equalitate. dico q̄ lz inequalitas p̄mo mō sūpta requirat talē distinctionē inť inequalia: inequalitas tñ sūpta secūdo mō: qualis ē opposito minime. Ad septimū dico: q̄ incōuertibilitas sūpta secūdo mō non ē relatio realis: sicut nec cōuertibilitas sibi opposita: cū talis cōuertibilitas nō sit nisi idētitas adequata eiusdē ad seipaz. Ad octauū videť q̄ maior nō solū ē falsa: sꝫ catholice veritati 9tra: q₂ de eēntia ⁊ psona q̄ sunt vna res simplicissima verificant̄ p̄dicata 9dictoria: etiā loquēdo de 9dictiōe q̄ attēdiť penes p̄dicatū reale: quare hec ē vera: realiter p̄ gñat: ⁊ tñ hec est heretica eēntia gñat. Et vlteri⁹ cū dr̄ in minori q̄ si essentia eadē ē p̄prietati incōuertibiliť ⁊ inadequate: eadē res fundat excedēn̄ ⁊ oppositū excedētie: dico q̄ sicut ad verificandū istas ppōnes p̄ gñat ⁊ eēntia nō gñat sufficit q̄ eēntia nō sit tñ p̄ritas ⁊ ad verificadū istas ppōnes: eēntia ē eadē eēntie cōuertibiliť ⁊ adeq̄te. eēntia nō ē eadē p̄nitati cōuertibiliter ⁊ adeq̄te: sufficit q̄ eēntia non sit tñ p̄nitas: si ue q̄ sit p̄nitas: ⁊ aliq̄d q̄ō ñ ē p̄nitas q̄ō idē ē: nec aliud requiriť ad verificādū binōi p̄dicata. Ad nonū nego maiorē: q₂ ex hoc q̄ aliq̄d ē idē alicui incōuertibiliť ⁊ īadeq̄te ñ tolliť forma silogistica: nec redit s̄nia dicētiū q̄ nihilominus fore: cōstat eni q̄ aial ē idē homini incōuertibiliť ⁊ inadeq̄te: tñ tenet ille silogism⁹ grā forme: oē aial ē s̄ba: oīs hō ē aial. g̃ oia hō ē s̄ba. Et qn dr̄ q̄ hoc supposito diceť q̄ quādocūq̄ maior ⁊ minor extremitas sint eedez in medio tali nō erūt eadē inť se: q₂ mediū ē cū vtroq̄ incōuertibile ⁊ excedens. dico q̄ illud est verū qñ silogismus peccat informaliť: ⁊ nō aliť: ⁊ hoc ē q̄ lz hō ⁊ asinus sint idē in aiali: non tñ inť se: q₂ silogismus peccat in forma eo q̄ arguiť in sc̄da figura ex puris affirmatiuis. hinc etiā ē q̄ lz p̄i ⁊ filii ⁊ diuinus sint idē eēntie: nō tñ inť se: ⁊ sic de filib⁹: ex hoc tñ nō sequiť q̄ tollať formaliť silogistice: īmo dicere oppositū ē formā silogisticā totaliť annihilare. Ad vltimū concesso toto p̄mo p̄cessu. dico q̄ lz sit absonū: q̄ aliqua res sit incōuertibiľ ⁊ inadequata oi eo q̄ ē ipa: sicut dicebať in solutiōe p̄mi rōnis: tñ nō ē absonū: īmo catholice veritati cōsonum: q̄ aliqua res sit incōuertibiľ ⁊ īadeq̄ta alicui q̄ō ē ipa: ⁊ ideo nō q̄s debet absolute cōcedē: q̄ aliqua res ē incōuertibilis sibi ip̄i: q₂ sensus eēt inconuertibiľ cū eo q̄ō est ip̄a: s₃ q̄ aliqua res ē incōuertibilis alicui q̄ō ē ipa: ⁊ hoc reputo sit in diuinis necessariū: q₂ eius oppositū non reputo catholice dictū aliter.

Opinio cōmunis.

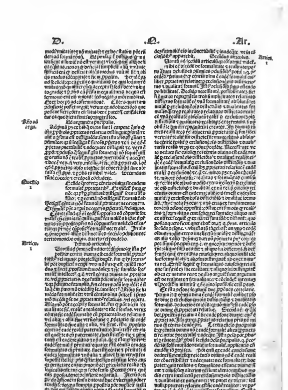
Opinio cōis.
Cōtra tertiā 9clonē ē quedam opinio q̄ ponit: q̄ necesse ē ponere aliquā non idētitatē priorē inť essentiā ⁊ relationem. vnde veniat ista adequatio plus q̄ inter essentiam ⁊ seipsam.

Frācisc⁹ Frāciscus de marchia in p̄mo di. 34. q. i. ar. i. p̄ro ista opiniōe: quidā doc. arguit sic: q̄ eēntia eadē sit adequate: ⁊ nō sit eadē adequate relationi hoc nō est nisi p̄pter aliquā vnitatē priorē quā essentia habet ad seipaz quā nō hꝫ ad vnitatē priorē quā hꝫ ad relationē: igiť inť ipa ē aliqua non idētitas p̄ vnitas nō idētitate adequatiōis: p̄ña ē nota: aūs ve ro p̄bať multipliciter p̄mo sic: vbicūq̄ inter aliq̄ deficit eq̄litas deficit aliq̄ vnitas requisita sup quam debeat fundari illa equalitas: hoc p₃: q₂ vbicūq̄ est vnitas debite req̄sita ad eq̄litatē illa ē eq̄litas. s₃ vbicūq̄ ē aliq̄ ineq̄litas ibi ē aliq̄ eq̄litas: q₂ ieq̄litas est remotio eq̄litatis. igiť vbicūq̄ ē ieq̄litas aliquā ibi est aliq̄ eq̄litas: q₂ ineq̄litas ē remotio eq̄litatis. ideo vbicūq̄ ē aliq̄ ieq̄litas deficit aliq̄ vnitas porq̄ vř fundare eq̄litatē. s₃ adeq̄tio ē q̄dā modus inequalitatis: igiť si inter eēntiā ⁊ relationē ē aliq̄s modus adeq̄tiōis: hoc nō ē p̄pter aliud: nisi q₂ deficit aliq̄s modus vnitatis porq̄ deberet fundare adequationē. Preterea sicut causa p̄cisa affirmatio ē cā affirmatiōis ⁊ negatio ē cā negationis p̄mo poster. s₃ cā p̄cisa quare aliqua sunt eq̄lia ē: q₂ habēt eādē quātitatē siue mobilis siue virtutis: q₂ equalia sūt quoꝝ q̄ntitas ē vna. 5. meth. ita q̄ equalitas p̄supponit vnitatē quātitatis porē ip̄s equalitate. ergo negatio illius vnitatis porē ē cā p̄cisa inequalitatis que ē negatio equalitatis: g̃ si inter eēntiā ⁊ relationē ē aliqua inequalitas conuertibiter: illa venit ex aliqua nō vnitate pori que ē inť ipa. Cōfirmať: q₂ sicut equalia sunt: quoꝝ quātitas ē vna: ita inequalia sunt quoꝝ quātitas nō ē vna: igiť sicut vnitatē equalitatis relatiuā p̄cedit vnitas quātitatis absoluta: que ē cā eius: ita nō vnitatē ineq̄litatis relatiuā p̄cedit nō vnitas quātitatis absoluta: que ē causa eius.

Ad rōnes francisci.

Ad p̄mā: p̄mo redāco rōnē 9 eū: q₂ si rōnes aliq̄d cōcludūt: p̄bāt q̄ necesse ē ponere aliquā nō identitatē realē inť eēntiā ⁊ relationē: que sit cā istius adequatiōis: q̄ō tñ ē falsum ⁊ cōtra eū: q₂ lz concedat nō idētitatē formalē inť ista: negat tñ realē: assumptū p₃: q₂ q̄ eēntia sit eadē realiter sibi adequate: ⁊ nō sit eadē formaliter relationi adequate: hoc nō ē nisi p̄pť aliquā vnitatē realē priorē: quā essentia habet ad seipaz: ⁊ nō ad relationē. si p̄bationes 9cludūt: ⁊ hoc p₃ euidenť de p̄ma: q₂ iuxta p̄ncipia sua vbicūq̄ inť aliqua deficit aliqua vnitas realis requisita sup quā debet fundari illa equalitas: ibi inequalitas realis scḋm eum fundatur super vnitatē realē: sed inter essentiā ⁊ relationem deficit aliqua equalitas realis: cum essentia non sit eadē res cū relationi adequate: igiť inter essentiam ⁊ relationem deficit aliqua vnitas realis si ratio sua concludit. Idem etiam patet de secūda: quia causa p̄cisa equalitatis realis: iuxta doctrinā suā est vnitas quantitatis realis: igitur causa precisa inequalitatis realis: erit nō vnitas realis per rationem suā: ⁊ per consequens inter essentiam ⁊ relationem est non vnitas realis: q̄ō tamen negat. Ad rationē ergo principalem potest faciliter responderi: supponit enim illa ratio q̄ inadequatio necessario presupponit nō vnitatē priorē: ⁊ sic distinctionem vel nō idētitatē. hoc aūt ē falsū: q₂ ad hoc q̄ eēntia nō sit eadem realiť p̄nitati 9uertibiliť ⁊ adeq̄te sufficit q̄ sit idez realiť. alicui q̄ō ñ ē realiť p̄nitas: ad hoc aūt nō req̄riť nō vnitas inť eēntiā ⁊ p̄nitatē sicut nec nō identitas. sufficit eni carētia modi vnitatis sicut ⁊ carētia modi nō idētitatis: nec p̄batiōes aliq̄d 9cludūt p̄pter multa: p̄mo q₂ p̄supponit q̄ fundamētū oīs eq̄litatis sit aliq̄ vna quātitas cōis extremis eq̄lib⁹. cui⁹ oppositū fuit ostēsuz supra. di. 19. ⁊. 20. Secūdo q₂ p̄cesse. p̄cedūt de ieq̄litate quātitatiua: que fit p exclusionē alicui⁹ realitas ⁊ nō de ieq̄litate entitatiua: q̄ solū fit p nō exclusionē ⁊c. sic dictū ē supra: ⁊ p 9ñs in p̄posito de quo loq̄mur nihil concludūt. Tertio q₂ nō distinguunt inť negationē

Rñō ad frāciscū

modi vnitatis: ꝛ nõ vnitatẽ: ꝛ ex hoc statim põt rñ deri ad formã rõnis. Ad pmã igit̃ distinguo q̃ ma ior sicut assumit̃ nõ est vera: qꝛ vbicũq̃ mĩt aliq̃ defi cit eq̃litas. non oꝫ q̃ deficiat simplicit aliq̃ vnitas: sufficit eni q̃ deficiat aliq̇s modus vnitat̃ sic ꝛ ali q̇s modus idẽtitatis: ꝛ sic in ꝓposito. Per idẽ pꝫ ad secũdã: qꝛ cã p̃cisa equalitatis de qua loq̇mur ẽ vnitas: nõ qualitercũq̃ accepta: sed i determina to gradu: ꝛ ꝑ ɔñs cã p̃cisa inequalitatis de qua est sermo nõ erit nõ vnitas: sed negatio mõi vnitatis. Et ex hoc pꝫ ad cõfirmationẽ. Cõtra quartam ɔclusionẽ posset argui: verum qꝛ ad obiectiões que possent fieri cõtra eã satis bene patet si considerentur ea que dicta sunt supra: ptraseo.

Rñō ad argu.

Ad argumẽta pncipalia.

Ad pmã pꝫ ex his q̃ dicta sunt i corpore q̃nis q̃ ista ꝓpõ: ois ꝓprietas relatiua distinguit ꝑsonã re alit̃ a ꝑsona est distinguẽda: sicut ista: ois p̃r gñat: ꝛ ɔ̃similes: qꝛ si itelligat̃ sic ois ꝓprietas ꝛc. i. de q̃ õẽ ꝓprietas ɔuertibilit̃ ꝛ adequate distiguit ꝛc. vera ẽ ꝓpõ: ꝛ ɔclusio q̃ sequit̃ grã forme: qꝛ nõ sequit̃ nisi q̃ eentia nõ ẽ realit̃ ꝓprietas ɔuertibilit̃ ꝛ adeq̃te: ꝛ hoc ẽ verũ. si vero intelligat̃ sic ois ꝓprietas. i. oẽ q̃d ẽ ꝓprietas abso utersiue sit cõuertibilit̃ siue nõ: falsa est ꝓpõ. ꝛ ꝑ ɔñs tõ nihil valet. Secundam rõnẽ cõcedo ꝛ credo eã cõcludere.

Questio 2

Ecũdo q̃rit̃ vtrũ eentia diuina sit eadem formalit̃ ꝓprietatib᷒. Et videt̃ pmo q̃ nõ: qꝛ p̃r ꝑ p̃rnitatẽ distiguit̃ formalit̃ a filio: ꝛ ꝑ eentiã nõ distiguit̃ formalit̃ ab ꝑ ꝑorigit̃ eentia nõ ẽ formalit̃ p̃rnitas: nec econtra. Et similit̃ põt argui de ceteris ꝓprietatib᷒ relatiuis. Cõtra: illud q̃d ẽ i eodẽ supposito nõ cõponit for malit̃ cũ eentia nõ distiguit̃ formalit̃ ab ipa: s; p̃r nitas i supposito p̃ris nõ cõponit formalit̃ cũ essen tia: qꝛ p̃r nõ ẽ cõposit᷒ formalit̃ nec realit̃. In ista q. pmo ponã aliq̃s distinctiões: secũdo ɔclusiones: tertio monebo dubia. quarto respondebo.

Articu. 1

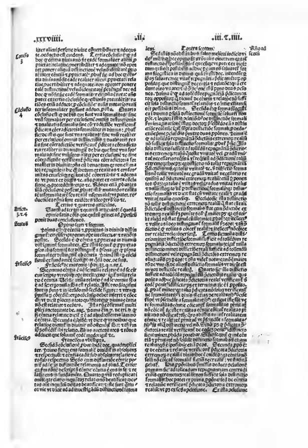
Primus articulus.

Q uantũ ad pmuꝫ est aduertẽdũ pmo: q̃ ista ꝓpositio: eentia diuina est eadẽ formalit̃ ꝓprie tatib᷒ relatiuis: põt itelligi dupl'r. s̃m q̃ ly forma lit̃ põt dupliciĩ accipi. vno mõ s̃m q̃ est quidã mo dus ꝛ facit ꝓpositionẽ modaleꝫ: ꝛ sic sumẽdo for malit̃ intellect᷒ q. ẽ. vtrũ eentia diuina de ꝓprieta te. vel ꝓprietatis de eentia ꝑdicatio sit formaliter ꝛ qꝛ ꝑdicatio formalis. s̃m cõem modũ loq̇ẽdi: ẽ ĩl la q̃ ẽ in pmo mõ dicẽdi ꝑ se. intellect᷒ q̃stiõis sic su mẽdo formalit̃ ẽẽt: vtrũ eentia diuina ꝑdicet̃ i pmo mõ dicẽdi ꝑ se de ꝓprietatib᷒ relatiuis. vel ecõtra. Alio mõ põt accipi ly formalit̃. s̃m q̃ põt dici for ma liter et sic. realit̃ a realitate: ꝛ tũc ẽ sensus. vtruꝫ eentia sit eadẽ formalis cũ ꝓprietatibus relatiuis vel alia: ꝛ alia. siue vtrũ eentie ꝛ ꝓprietatis sit eadẽ formalitas siue alia ꝛ alia. vñ sicut. ista ꝓpositio eentia ẽ eadẽ realit̃ paternitati: equalet isti: eentia est eadẽ res cũ paternitate. siue isti. essentie ꝛ p̃rni tatis est eadẽ realitas ꝛ nõ alia. sic ꝛ ista: essentia ẽ eadẽ formalit̃ p̃rnitati: equalet isti: eentia ẽ eadeꝫ formalitas cũ p̃rnitate. siue isti: eentie ꝛ p̃rnitati ẽ eadeꝫ formalitas ꝛ nõ alia ꝛ alia. ꝛ lꝫ in vtroq̃ sen su posit itelligi pñs q̃stio: itelligo eã tñ in scdo. tũꝫ qꝛ ptractare eãꝫ in pmo nõ ẽẽt ꝑticulatio realis: s; logicalis tñ: tũꝫ qꝛ in scdo sensu Scotus ɔtra quẽ eãꝫ ꝓposui. tenet ɔclusionẽ negatiuã. Iterũ ɔcedẽ do q̃stionẽ in sensu dato: adhuc ẽ vlterius aduer tendũ scdo: q̃ assumpta ꝓpositio põt dupliciĩ itelli gi. põt eni q̃ri: vtrũ eentia diuina sit eadẽ formalit̃ ꝓ ꝓprietatib᷒ relatiuis ɔuertibilit̃ ꝛ adeq̃te. an sit ea deꝫ formalit̃ eis inconuertibilit̃ ꝛ inadeq̃te vt in cõ clusiõib᷒ apparebit. Secũdus articulus.

Articu. 2

Q uantũ ad secũdũ articulũ qꝛ cõformit̃ videt̃ mihi eẽ dicẽdũ de formalitate ꝛ realitate po no q̃tuor ɔclusiões ɔ̃similes ɔclusiõib᷒ posit̃ i. q. p̃ce dẽti. Prima ẽ q̃ eentia diuina ẽ eadẽ formalit̃ cui libet ꝓprietati relatiue ꝑ exclusionẽ ois distinctio nis ꝛ dualitat̃ formal̃. Isti᷒ ɔclusiõis pmo ostendo possibilitatẽ. Secũdo necessitatẽ. possibilitateꝫ sic: nõ ẽ maior repugnãtia tres simplicitates relatiuas distictas formalit̃ eẽ vnã formalitatẽ absolutã for malit̃ ꝑ exclusionẽ ois distictiõis ꝛ dualitatis for malis q̃ tres realitates relatiuas distictas realit̃ eẽ vnã realitate absolutã realit̃ ꝑ exclusioneꝫ ois distictiõis ꝛ dualitatis realis: ut pꝫ ex terminis. s; nõ obstãte hmõi repugnãtia i creatur. In diuinis tñ tres realitates relatiue triũ ꝓprietatũ q̃ s̃m fidei veritatẽ realit̃ sũt distincte sũt vna realitas absolu ta eentie realit̃ ꝑ exclusionẽ ois distictiõis ꝛ dual tatis realis vt pꝫ ex q̃õne p̃cedẽte. Necessitate ve ro deduco sic: cuiuscũq̃ rei eentia diuina est eadẽ rea lit̃ ꝑ exclusionẽ ois distictõis ꝛ dualitat̃ realis: ei dẽ ẽ eadẽ formalit̃ ꝑ exclusionẽ ois distictõis ꝛ dua litatis formalis. s; cuilibꝫ ꝓprietati relatiue ẽ eadẽ realit̃ ꝑ exclusionẽ ꝛc. g̃ ꝛc. minor pꝫ ex q̃õne p̃cedẽ te. maiorẽ ɔduco sic: realitas ꝛ formalitas cuiuscũ q̃ rei sũt idẽ oibus modis extra itellectũ ꝑ exclusio nẽ ois distictiõis ꝛ dualitat̃ ex nã rei. g̃ cuicũq̃ rei eentia diuina est eadem realit̃: eidem est eadeꝫ for malit̃ ꝑ exclusionẽ ois distictiõis ꝛ dualitat̃ forma lis. ɔña ẽ nota s̃ꝫ oẽs ꝛ añs etiaꝫ ex fundamentis tenẽtiũ ɔclõnẽ oppositã: cõstat eni s̃m oẽs q̃ reali tas ꝛ formalitas cuiuscũq̃ rei sont ideꝫ aliquo mõ ex na rei: sequit̃ q̃ ex na rei sunt idẽ ꝛ distant: quo posito quero sicut q̃rebat̃ diaꝫ q. pma. articulo secũdo ɔclone. ꝛ. vbi ista tõ tãgebat̃: an vno ꝛ eodẽ oibus modis extra intellectũ sint idẽ ꝛ distinguãt̃: an alio ꝛ alio. Primuꝫ dari nõ põt iuxta p̃n᷒ cõ. qꝛ potissimũ pncipiũ cõꝫ ẽ. q̃ quecũq̃ ɔueniũt ꝛ diffe rũt: aliquo sui ɔueniũt: ꝛ aliquo sui differunt. s; dat̃ s̃m sequit̃ q̃ realitas cuiuscũq̃ rei aliquo sui sit idẽ sue formalitati. ꝛ alio sui distinguat̃ ab ea ex natu ra rei. Et sil'r sequit̃ q̃ formalitas cuiuscũq̃ rei ali quo sui sit ideꝫ sue realitati: ꝛ aliquo sui distinguat̃ ab ea ex natura rei: ꝛ de illis arguit̃ sicut argutum est de realitate ꝛ formalitate: ꝛ cõcludet̃ intentuꝫ vel ꝓcedit̃ in infinitũ q̃d ẽ oino ipossibile etiã ꝑ eos.

Et ista ɔclone sequunt̃ due ꝓpõnes correlarie. Prima ẽ: q̃ eentia diuina ẽ eadẽ formalit̃ cuilibet ꝑso ne diuine ꝑ exclusionem ois distinctiõis ꝛ dualitatis formalis. deductio ẽ eadẽ: qꝛ nõ min᷒ est eadẽ ꝑso ne diuine q̃ ꝓprietati relatiue. Secũda ẽ: q̃ q̃li bet ꝓprietas relatiua ẽ sic eadẽ ꝑsone diuine: cui᷒ ẽ ꝓprietas. Illa pꝫ: qꝛ ꝓprietas relatiua p̃ris nõ mi nus q̃ eentia ẽ eadẽ p̃ri. Tertia ɔclo pncipalis ẽ: q̃ eentia diuina nõ ẽ eadẽ formalit̃ alicui ꝓprieta ti relatiue ɔuertibilit̃ ꝛ adeq̃te. Ista ɔclo põt ꝓba ri ꝑ rõnes: q̇b᷒ ꝓbat̃ secũda ɔclo pncipalis. q. p̃ce dẽtis: solũ mutãdo realit̃ in formalit̃. applicatis eis eisdẽ: io ptraseo. Põt eni ex eadẽ conclusione deduci sic: cuiuscũq̃ rei eentia diuina nõ ẽ eadẽ reali ter cõuertibiliter ꝛ adequate: nec formaliter: hoc patet: quia realitas ꝛ formalitas essentie diuine: si cut ꝛ cuiuscũq̃ alterius rei iunt idem omnibus mo dis extra intellectũ per exclusioneꝫ ois distinctiõis ꝛ dualitatis ex natura rei: vt patet ex dictis: sed nulli ꝓprietati relatiue est sic eadẽ realiter: vt pa tet ex cõclusiõe ꝑdicta: igit̃ nec formaliter. Ex ista cõclusione sequit̃ q̃ eentia diuina nõ ẽ eadẽ forma

liter alicui persone diuine cõuertibiliter ⁊ adequate. ꝯductio est euidens.

Conclu 3 Tertia cõclusio ē ꝙ ad hoc ꝙ eẽntia diuina nõ sit eadē formaliter alicui ꝓprietati relatiue ꝯuertibiliter ⁊ adequate nõ oportet ponere aliquā distinctionē vel nõ identitatē priorē inter eẽntiā ⁊ ꝓprietatē. ꝓbaꝛ sic ad hoc ꝙ eẽntia diuina nõ sit eadē realiter alicui ꝓprietati relatiue ꝯuertibiliter ⁊ adequate. non oportet ponere talē distinctionē vel nõ identitatē pereĩgiꝛ nec ad hoc ꝙ nõ sit sic eadē formaliter er͂ ꝯña ē nota: añs patet ex tertia cõclusiõe questionis precedẽtis. ratiões etiā adducte ꝓ cõclusiõe nulla mutatio realiter informaliter possunt adduci ꝓ ista.

Cõclusio 4 Quarta cõclusio est ꝙ de his que sunt vna formalitas: sine vnũ formaliter per exclusionē omnis distinctionis ⁊ dualitatis formalis sine cõtradictiõe verificanꝛ ꝓdicata cõtradictoria formaliter in diuinis: ꝓbaꝛ sic: de istis que sunt vna realitas: sine vnũ realiter per exclusionē omnis distinctiõis ⁊ dualitatis realis sine cõtradictiõe verificanꝛ ꝓdicata cõtradictoria realiter in diuinis: ergo de his que sunt vna formalitas: sine vnũ formaliter per exclusionē ⁊c. sine cõtradictiõe verificanꝛ ꝓdicata cõtradictoria formaliter in diuinis: ꝯña est bona: tum q͂ non est maior repugnãtia hic ꝙ̃ ibi: tum q͂ realitas ⁊ conformitas cuiuscũq͂ rei sunt idē cõuertibiliter ⁊ adequate vt patet ex dictis ⁊c. añs patet ex quarta cõclusione q. precedẽtis. ergo ⁊c. Rõnes etiā ꝓbantes illā cõclusionē possent ꝓbare istā mutando realitatē in formalitatē seu realiꝛ in formaliꝛ vt patet. reductiões rõnū sunt euidẽtes: ideo ꝑtrãseo ⁊c.

Tertius ⁊ quartus articulus.

Articu. 3.7.4 Uantū ad tertiū ⁊ quartū articulos: ē quedā opinio satis cõis que quãtū ꝑtinet ad ꝓpositū ponit duas conclusiones.

Scotus Opinio scoti ⁊ suorum.

Prima est ꝙ eẽntia ⁊ ꝓprietas in diuinis distinguunꝛ: circũscripto omni ope intellectus ⁊ rationis nostre. Secũda ē ꝙ eẽntia ⁊ ꝓprietas in diuinis distinguunꝛ formaliter. Ex istis sequiꝛ ꝙ ꝓprietas ꝑsonalis formaliter distinguiꝛ a ꝑsona. et ꝙ ꝑsona formaliter distinguiꝛ ab eẽntia. Primā istaꝝ cõclusionū ex fundamẽtis scoti ꝓbat q̃dā doc. de suis.

Frãcisc⁹ Frãcisc⁹ de maronis i ꝑ di. 33. q. 1. ar. i.

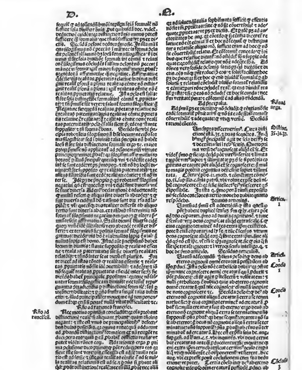
Sic omnis eẽntia ē ad se: nulla relatio ē ad se circunscripto vtrobiq͂ ope intellectus: igiꝛ nulla relatio ē eẽntia. Uel sic nulla relatio ē ad se omnis sba ē ad se: ergo nulla sba est relatio. Isti duo silogismi sunt in primo ⁊ in secũdo mõ secũde figure: ⁊ vtraq͂ ꝓmissa ꝯcediꝛ: ergo cõclusio debet inferri ⁊ cõcedi: vt dicit ꝓloquꝫ a toto quãtitate ꝙ diuina eẽntia nõ est relatio: ⁊ ecõtra. Ista rõ cõfirmaꝛ multiplici auctoritate be. aug. Prima ē in 7. de tri. v ꝙ si eẽntia relatiue diciꝛ ⁊ ē ad aliud: essentia iam nõ ē eẽntia. Secunda ē ibidē: vt dicit ꝙ in noibus que relatiõe diciũꝛ in diuinis nõ ostendiꝛ sba: ⁊ tñ in ipsꝫ ostẽdiꝛ ibi relatio. Alias auctoritates ⁊ rõnes adducit que soluunꝛ eodē modo: igiꝛ ⁊c.

Frãcisc⁹ Franciscus vbi supra.

Secũdā cõclusionē ꝓbat ibidē doc. quadrupliciter. Primo sic: q͂ ens formaliꝛ diuidiꝛ in absolutũ ⁊ respectiuũ: ⁊ eẽntia cadit sub absoluto relatio vero sub respectiuo. Scdo q͂ in diffinitiõe eẽntie ponitꝛ ad se in diffinitiõe relationis ad aliud. Tertio: q͂ fm rõnē descriptā eẽntie eẽntia ē ens in se ⁊ relatio ens in fundamẽto. Quarto ꝓ viã reduplicationis: q͂ relatio inquãtuꝫ relatio nõ beatificat: deitas aūt inquãtū deitas beatificat: ⁊ iste sunt quattuor vie vt dicit ad ad inuestigãdū distinctionē formalem.

Contra scotum.

Rñ o ad scotũ Sed istis nõ obstãtibus saluo meliori iudicio videꝛ mihi ꝙ hec opinio sit irrõnalis oĩno: tum q͂ talis distinctio ē impossibilis inꝛ quecũq͂: vt patet ex dictis: tum q͂ si eẽt possibilis adhuc ꝑ eam nõ saluareꝛ forma silogistica in diuinis quã tñ isti doc. intendũt ꝑ ipsaꝫ saluare: nec vitaꝛ repugnãtia ꝓdicamẽtoꝝ oppositoꝝ que distinguiꝛ de eẽntia ⁊ relatõe: quã credunt oĩno vitare: ⁊ iõ ꝯ ꝯclõne istã pono duas ꝯclones. Prima ē ꝙ ad tollẽdū repugnãtiā ꝓdicamentoꝝ oppositoꝝ q̄ dicunꝛ de eẽntia ⁊ relatõe nõ sufficit sola distinctio formalꝭ relatiõis ⁊ eẽntie: etiam si eẽt possibilis i diuinis. Secũda ē ꝙ forma silogistica i diuinis ꝑ solā distinctionē formalē saluari non põt. ⁊ loquor i istis ꝯclusiõib⁹ de distinctiõe formali fm imaginationē istoꝝ doctoꝝ ꝯcedẽdo eā a distinctiõe reali: sic igiꝛ supra distinctiõe formali ꝓ deductiõe p̄me ꝯclusiõis ꝓmitto duas ꝓpões. Prima ē ꝙ ad tollẽdū repugnãtiā ꝯdictõis extremoꝝ realiũ nõ sufficit sola distinctio formalis: ꝓbaꝛ sic Illa sola distictio sufficit ad tollẽdū repugnãtiā ꝯdictionis extremoꝝ realiū q̄ tollit vnitatē vel gradū vnitatꝭ necessario reqsita vl reqsitū ad ꝯdictionē taliū extremoꝝ: hoc pꝫ: q͂ distictio nõ tollit repugnãtiā ꝯdictõis nisi q͂ tollit vnitatē ⁊c. ſ distictio formalis nõ tollit vnitatē nec gradū vnitatꝭ necessario requisitū ad ꝯdictionē extremoꝝ realiū: etiā ꝑ ponentes ipsaꝫ: q͂ talis ē vnitas vel gradus vnitaꝛ realis ⁊ nullũ istoꝝ tolliꝛ ꝑ distinctionē formalē: q͂ distinctio formalis vt dicit stat cũ vnitate reali ⁊ gradu vnitaꝛ realis quocũq͂. Secũdo sic ista distinctio nõ tollit distinctionē extremoꝝ realiũ q̄ stat cũ tali ꝯdictiõe: ſ distinctio formalis stat cum ꝯdictiõe extremoꝝ realiũ fꝫ ponẽtes eã: ꝫ maior pꝫ: q͂ q̄ tollit aliq̄d nõ stat simul cũ illo: minor ꝓbaꝛ: q͂ itellect⁹ ⁊ volũtas i deo distinguunꝛ formaliꝛ fꝫ eos: ⁊ tñ ꝯdictio ē ꝙ volũtas cõiceꝛ realiꝛ: ⁊ itellect⁹ nõ cõicetur realiꝛ: vel ecõuerso: ꝫ. Tertio sic: nulla distinctio minor distictiõe formali sufficit ad tollẽdum repugnãtiā ꝯdictiõis extremoꝝ formaliuꝫ: igiꝛ nulla distinctio minor distictiõe reali sufficit ad tollendū distinctionē vel repugnãtiā ꝯdictõis extremoꝝ realiuꝫ: añs pꝫ ꝑ eos: ⁊ ꝯña videꝛ nota: q͂ nõ ē maior rõ de vno q̄ꝫ de alio: ſ distictio formalis vt dicũt est minor distictõe reali: ꝫ. Quarto sic illa distictio sufficit ad tollẽdū repugnãtiā ꝯdictiõis realis q̄ posita adhuc ꝓdicata ꝯdictoria realiꝛ verificanꝛ ꝯ eodē penit⁹ idistictoꝝ pꝫ ex terminis: sic ē i ꝓposito. ꝫ. ꝓbaꝛ minor q͂ talia ꝓdicata nõ soluꝫ verificanꝛ ne formalitatib⁹ i diuinis ſ etiaꝫ de realitatib⁹ ꝯcise sũpt̄ vt ꝑscindũt a formalitatib⁹: q͂ sicut iste sũt vere formalitas eẽntie cõicareꝛ formalitas ꝑnitatꝭ nõ cõicaꝛ sic iste realitas eẽntie cõicaꝛ realitas ꝑnitatis nõ cõicaꝛ: ⁊ sic q̄ro ab istis an inꝛ realitatem eẽntie ⁊ realitatē ꝑnitatꝭ vt ꝑscindũt a formalitatib⁹ sit aliq̄ distinctio vel nõ. Si nõ pꝫ ꝙ ꝓdicata ꝯdictoria realiꝛ verificanꝛ de eodeꝫ penit⁹ idistincto sicut minor ꝓbãda ponebat. Si sic sequiꝛ ꝙ int eẽntiā ⁊ ꝑnitatē nõ solũ sit distinctio formalis ſ etiam realis: q̄ ē ipossibile etiā ꝑ eos. Secunda ꝓpõ ē ꝙ de eẽntia ⁊ relatõe verificanꝛ ꝓdicata ꝯdictoria extremoꝝ realiũ i diuinis: hoc ē euidẽs: q͂ eẽntia nõ solũ nõ cõicaꝛ formaliꝛ ſ etiã nec realiꝛ: vt statī tãgebaꝛ. His ꝓpõnibus ꝓmissis deduco ꝯclusionē primam sic: ad tollendum repugnantiam contradictõis extremoruꝫ realiũ: non sufficit sola distinctio formalis: hoc patet ex prima ꝓpõne: sed de eẽntia ⁊ relatiõe verificanꝛ ꝓdicata ꝯdictoria extremoꝝ realiũ: vt pꝫ ex scḋa ꝯclusione. Ex ista ꝯclusione

sequit̃ q̄ ad tollendū hm̄oi repugnātiā formalē nō sufficit sola diuisio rōnis. put quibusdā doc. videt̃. deductio ē euidēs: q: distinctio rōnis minus potest sufficere q̄ formalis: que tn̄ nō sufficit: vt p3 ex dictis. Secūdā ꝯclonē deduco p̄mo sic. In illa mātia q̄ silogismus nō ē peccās i mā: nec in forma ꝯcludit ꝯclonē falsam nō h3 locū forma silogistica: s; i diuinis stāte sola diuisiōe formali int̃ eēntiā ꝛ relatiōnē silogismus ꝯcludēs falsam ꝯclonē nō peccat i mā nec in forma: igit̃ maior supponit̃: minor pbat̃: ꝯtingēdo tā affirmatiue q̄ negatiue. Affirmatiue q̄dē sic: ois realitas ꝓprietatis relatiue in diuinis distinguit̃ realit̃ ꝑsonā a ꝑsona realitas eēntie nō distingnit realit̃ ꝑsonā a ꝑsona: igit̃ realitas eēntie nō ē realitas ꝓprietatis relatiue. Ista ꝯclo est falsa: stāte sola distinctiōe formali int̃ eēntiā ꝛ ꝓprietatē: ꝛ tn̄ p̄misse sūt vere: ꝛ saluat̃ forma silogistica: ꝗ. Negatiue sic quedā realitas ꝓpetatis relatiue nō ē realitas paternitatis: ois realitas eēntie ꝓprietatis relatiue ē realitas: ꝗ realitas eēntie non ē realitas paternitatis: ꝯclo ē falsa sicut p̄cedens: stante supposito: ꝛ tn̄ forma ē bona. Secūdo sic: vbi p̄ncipia roborātia silogismos n̄ h̄nt locum: nec ipa forma silogistica: sed i diuinis talia p̄ncipia nō habēt locū stāte sola distinctione formali ergo ꝛc. maior p3: q: p̄misse nō applicant̃ ad ꝯclonem nisi virtute principiorum: minor pbat̃: q: silogismi affirmatiui roborant̃ ꝑ illud p̄ncipium quecūq3 vni ꝛ eidē sūt eadem int̃ se sunt eadē: vt p3 p̄mo poꝝ. ꝛ tn̄ nō h3 locū i diuinis: stāte supposito q: realitas paternitatis ꝛ realitas filiatiōis sunt eedē realitati eēntie: ꝛ tn̄ nō int̃ se. Idē p3 de p̄ncipio ꝑ q̄d roborant̃ silogismi negatiui q̄d ē: quecūq3 vni ꝛ eidē sunt diuersa int̃ se sunt diuersa. Ad cui⁹ declarationē ē aduertendū: q̄ multū refert q̄ aliqua sint diuersa ab eodem: ꝛ q̄ sint diuersa eidē nā hō ꝛ asinus sunt diuersa ad lapidē: ꝛ vlr quecūq3 duo realiter differūt ab aliquo tertio sunt diuersa ab eo. ex talib3 tn̄ terminis nō format̃ silogismus negatiuus in quo3 q̄ altera p̄missarū sit affirmatiua. S3 illa dicunt̃ diuersa eidē quoꝝ vnū ē idē illi: alterū vero ab eodē realiter differt: ꝛ ex terminis sic positis format̃ silogismus negatiuus: dicēdo: ois hō ē aial: nullus lapis ē aial: ꝗ nullus lapis est homo. Istud aūt p̄ncipiū nō habet locum in diuinis: stante supposito q̄ realitas essentie ꝛ realitas paternitatis sūt sic diuersa realitati relatiōis: ꝛ tn̄ nō inter se: vt dictū est pluries. Forte dicet̃ ad istas rōnes q̄ realitas essentie ꝛ realitas ꝓprietatis nō sūt idē ꝯuertibilit̃ ꝛ adeq̄te: ꝛ io nō sequit̃ realitas ꝓprietatis esse idē inter se: s3 sic dicēdo habet̃ principale ꝓpositum: q: tunc nō saluatur forma silogistica in diuinis: nec tollit̃ repugnantia ꝯtradictiōis ꝑ distinctionē formalē: sed ꝑ nō ꝯuertibilitatē: ꝛ ꝑ ꝯn̄s frustra fingit̃ talis distinctio: ꝛ illud principaliter mouet me ad non ponendum eā: q: etiā si ponat̃ nullā vitat difficultatē ꝛc.

Rn̄o ad rationes francisci.

Rn̄o ad francisci. Nec motiua opiniōis concludūt: q: oīa probant distinctionē realē: si aliquant̃ ꝓbant: quam tn̄ oino negant: ꝛ iste est vnus de principalioribus defectibus huius positiōis. q: omnis ratio: quā adducunt ad ꝓbandū distinctionē formalem ex nā rei: pōt reduci ꝯtra eos: quia ꝑ eā ꝓbabit̃ distinctio realis: vt patet videnti rōnes eoꝝ. Ad rationes ergo ꝓ prima ꝯclusione: dico primo: q̄ pōt reduci ꝯtra eos q: sicut iste sunt vere: ois essentia est ad se: nulla relatio est ad se: sic ꝛ iste: ois realitas eēntie ē ad se: nulla realitas relationis est ad se. ꝛ ꝑ ꝯn̄s si ꝓbant aliq̄d: ꝓbāt distinctionē realē: nec tn̄ illā ꝓbāt nec aliā q: ad soluendū talia sophismata sufficit q̄ essentia nō sit tn̄ ꝓprietas: siue q̄ nō sit ꝯuertibilit̃ ꝛ adequate ꝓprietas: vt p3 ex dictis. Et ꝑ idē p3 ad auctoritates de aug. q: ꝯcedo q̄ si eēntia diceret̃ relatiue nō eēt eēntia: s; ex hoc nō sequit̃ q̄ distinguatur a relatiōe aliquo mō. sufficit enim ad hoc q̄ nō sit ꝯuertibilit̃ relatio. Et ꝯformit̃ concedo: q̄ i oibus que relatiue dicunt̃: nō ostēdit̃ sba suppleadequate: q: ostēdit̃ relatio que nō ē adeq̄te sba. Ad rōnes vero secūde ꝯclonis satis p3 ꝑ q̄d dicēdū ē ex dictis. oēs nāq3 p̄nt reduci ꝯ eos: ꝛ solui faciliter: hoc p3 de p̄mo: q: si ex hoc q̄ ens diuidit̃ formalit̃ ꝑ absolutū ꝛ relatiuū ꝯcludit̃ diuisio formal̃ relatiōis ꝛ eēntie: pari rōne ꝯcludet̃ real̃: q: ens diuidit̃ realit̃ ꝑ ista: ꝛ sic ꝑ eos nō ꝯcludit̃ ex hoc secunda: nec ꝯm veritatē p̄ma: ꝛ ꝯformit̃ ē ad alias r̄ndendā.

Ad p̄ncipalia.

Rn̄o ad argu. Ad p̄mā p3 ex dictis: q̄ nō ꝯcludit̃ q̄ eēntia nō sit eadē formalit̃ p̄nuit atrib⁹ q̄ nō sit eadē sibi formalit̃ ꝯuertibilit̃ ꝛ adequate: q̄ vtrūq3 veruū ē. Secūdā rationē ꝯcedo.

Distinc. 35. 36. 37. Um supra discernerim⁹. Circa distinctionē istā. 35. ꝛ duas sequētes. In q̄bus magr̃ p̄ncipalit̃ agit de scia dei: ꝑ3 se ꝛ de extra sui i reb⁹ sciētis. Quero prima vtrū de⁹ cognoscat aliq̄d ex se. Et videt̃ p̄mo q̄ sic: q: q̄cq̄d pōt virt⁹ inferior ꝛ limitata pōt virt⁹ supior ꝛ illimitata: p3 ꝯ se ꝯ potētia cognitiua creature pōt aliq̄d ex̄ se cognoscere: ꝗ mul to magis potētia cognitiua dei: cū sit supior ꝛ illimitata. Cōtra: ēphs. 12. meth. ꝛ cōmētator cōmēto. 51. sup illo. c. snia patrū. vbi voluit expsse deū nihil cognoscere ex̄: q: si sic itellect⁹ ei⁹ vilesceret q̄d ē impossibile. In ista q. p̄mo ponā titulū expositione: secūdo conclones: tertio mouebo dubia: quarto respōdebo. Primus articulus.

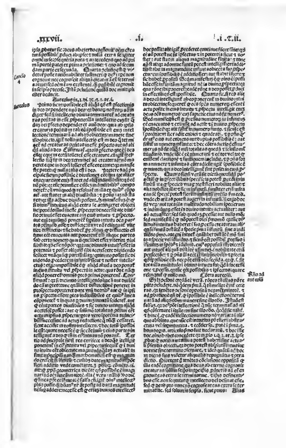
Artic. 1 Quantū ad p̄mū est aduertēdū q̄ ista questio pōt habere duplicē sensū ꝯm q̄ ly. extra pōt ad duo cōparari. p̄mo ad diuinā cognitionē. ꝛ tunc ē sensus: vtrū deus cognoscat aliq̄d extra se: sic s. q̄ eius cognitio termineat̃ ad res extra ipm̄ existētes. potest etiā cōparari ad ly se. ꝛ tūc ē sensus vtrum deus cognoscat aliq̄d eoꝝ q̄ sunt extra ipm̄. sine aliq̄d q̄d nō est ipe. vl̃ tn̄ se ip3 cognoscat. sic q̄ oia q̄ sūt ipe tot alr̃ ignoret: ꝛ i vtroq3 sensu intelligo. q. ꝛ hoc de p̄mo articulo. Secūdus articulus.

Artic. 2 Quantū ad secundū. Prima ꝯclo ē q̄ deus ab eterno cognouit omnē creaturā possibilem ab ipso ꝓduci. Ista ꝯclo nō ē catholicis dubia: q: ꝯstat ipm̄ nunc cognoscere omnē creaturā quā ꝓduxit ꝛ pōt ꝓducere: cū sit agēs ꝑ itellectū ꝛ volūtatem: ꝛ nulli catholicoꝝ ē dubiū quin ab eterno cognouit omnē creaturā quā nūc cognoscit: cū nullā incipiat de nouo cognoscere ꝛc. Secūda ꝯclo ē: q̄ de⁹ ab eterno nō cognouit aliquā creaturā extra se terminatiue sic: q̄ eius cognitio termineat̃ ad creaturā ꝓbat̃ sic: nulla creatura fuit ab eterno: ergo deus ab eterno nō cognouit aliquā extra se terminatiue: añs supponit̃: ꝯn̄a pbat̃: q: bene sequit̃: creatura nō fuit ab eterno: ꝗ deus nō cognouit aliquā extra se terminatiue: añs supponit̃: ꝯn̄a ꝓbat̃: ab et̃no nō terminabat̃ ad creaturā. Hec est expsa snia be. aug. sup geñ. ad lr̃am. c. 5. vbi inquirēs. vbi deus cernebat creaturas anteq̄ ꝓducerentur: sic inquit: nec q̄ eni extra ipm̄ cernebat: sicut cernim⁹ oculo corporali q̄ vtiq3 nōdū erāt cō disponerent̃: vt fierent. hec aug. vbi expresse posuit coclusionem cum sua deductione: vt patet. Tertia cōclo ē q̄ de⁹ ab eterno cognouit in seipso oēm creaturā possibilē ꝓduci ab

Conclo 1

Conclo 2

Cōclusio 3

ipso pbatur sic: deus ab eterno cognouit oēm creaturā possibilē pduci ab ipso: ꝛ nullā extra se igitur omnē in se: ↄsequētia nota ꝛ antecedens quo ad primā partē patet ex prima ↄclusione: ꝛ quo ad secundam partē ex secunda. Quarta ↄclusio est ꝙ videtur posse rationabiliter sustineri ꝙ deꝰ i tpe non cognouit nec cognoscit aliquā creaturā ex̄ se terminatiue: sed oēm tam existentē. ꝙ̄ possibilē cognouit in seipso precise. Istā ↄclusionē quidā doc multipliciter deducit.

Conclo 4

Aureolus in .i. di. 35. q. 2. ar. i.

Aureolus

Primo sic impossibile est aliqd qđ est pfectionis in deo dependere a nō deo: qꝛ bonoꝝ nostroꝝ nō indigetꝰ: sed si intellectio diuina terminaret ad creaturas positas in esse pspecto: illa intellectio cuꝫ sit q̄dā dei pfectio dependeret a nō deo: quia ab ipsis creaturis positis in tali eē: ipossibile est enī intellectionē terminarī ad aliqđ obiectū ꝛ manere sine illo obiecto. igit nulla intellectio est in deo q̄ terminet ad creaturas positas in esse pspecto aut ad aliqđ aliud a deo. Confirmat. qꝛ oīs pfectio que ē i deo esset eque in eo: si tolleret esse creature. cū igit intellectio siq̄ sit in deo terminet ad creaturas nō maneret eque in deo si tolleret esse creature: qꝛ manifeste patet: ꝙ nulla talis est i deo. Preterea ad pncipale sic: impossibile ē diuisionē cōtinui tot aliter enacuari: nam enī staret ad aliq indiuisibilia: qđ eē nō pōt: qꝛ tūc ↄtinuū ex eisdē indiuisibilibꝰ componeret: cū vnūquodq resoluat in illa ex quibꝰ cōponit. aut staret in aliq diuisibilia: ꝛ ꝑ ↄñs iaꝫ nō staret: qꝛ illa adhuc diuidi possent. sꝫ manifestuꝫ ē ꝙ si diuinꝰ intuitus aliqđ extra se attingeret obiectiue ponēdo illud inesse pspecto: de necessitate diuisio ↄtinui esset euacuata in eiꝰ intuitu ꝛ pspecto. aut enī tantūmō poneret̄ i ipsius intuitu oēs partes ↄtinui d aīse ꝛ distincte: ita vt nō relinquat vlterior distinctio: ꝛ sic habet ppositū ꝙ distinctio cōtinui eēt euacuata aut ponerent tm̄ aliq̄ partes sub certo numero qua n̄ qlibet esset vlterior diuisibilis: qđ eē nō pōt: qꝛ tunc diuinꝰ intuitꝰ esset in potentia ꝛ posset aliquid sibi accrescere diuidendo scilicet vnāquāq partiū illaꝝ: quinimo posset sic diuidendo pcedere in infinitū sicut ꝛ noster intellectus: ergo impossibile ē ꝙ aliqđ aliud a deo ponat in eius intuitu vel pspectū in actu: qua rōne nāq aliqđ poneret̄ omnis ptes ↄtinui ponerent. Confirmat: qꝛ si dicimus intelligendo lineā aut diuidēdo eā in ptes: tunc qualibet distinctionē poneret in prospectu oporteret dare vnū de tribꝰ: aut ꝙ in ipsius pspectu essent ptes indiuisibiles ex quibꝰ linea cōponeret ꝛ in quas ꝑ diuinū intuitū scideret. aut ꝙ eēnt partes diuisibiles ꝛ sic diuino intuitui aliqđ accresceē posset: aut ꝙ solūmō totalitas ↄtinui eēt actu in ipsius pspectu: ptes vero ipotētia reducibili successiue ad actuꝫ reductione q̄ nūq cessaret. sicut accidit in nostro intellectu. ꝛ hoc totū ipossibile est: quare necesse ē ꝙ sic ↄtinuū ꝛ eius partes intelligant a deo ꝙ tñ in eiꝰ intuitu nō ponant. Tertio ad pncipale sic si res extrinsece a deo q̄ itelligit ponerent in eiꝰ intuitu vel pspectu: sequit ꝙ i diuino ituitu eēt obiectiue magnitudo q̄daꝫ actualis̄ infinita: pncipiū nanq mathematicū est ꝙ magnitudo crescit in infinitū: ꝛ cuilibꝫ date magnitudini pōt fieri additio vnde cometator. 3 phicoꝝ cōmēto. 61. ait: ꝙ ppō geometrica dicēs: qđ possibile ē imaginari ad oēꝫ lineā in morē. illa ē vera: nāq nō dicit ꝙ linea pōt eē infinita: ē falsa cū. igit diuinꝰ intellectꝰ plus possit ꝙ̄ hūanꝰ nr̄ āt possit ad datā magnitudinē sup addere: necesse est ꝙ etiā diuinus intellectꝰ hoc posset: aut igit pcederet continue succesiue: qꝛ eē nō potest ne sit ipfectus ꝛ in potentia sicut ꝛ noster: aut statī in aliqua magnitudine finita: ꝛ tunc nō st atq: qꝛ ad omne finitū potest intelligi fieri additiost abit in magnitudine infinita obiecta suo pspectu: cū ipossibilis ē additio fieri aut stabit i fieri: ꝛ sic habet ppositū. Sed manifestuꝫ ē ꝙ oino ē ipossibile esse infinitā magnitudinē i diuino pspectu: qꝛ qua rōne ibi poneret: eadē rōne a deo posset pduci in effectū qđ est ipossibile. Quarto sic. si res alie a deo cū intelligunt ab eo ponerent in diuino intuitu obiectiue sequeret ꝙ oēs spēs numeroꝝ essent i actu posite in eius intuitu ꝛ pspectu. intelligit enī deus oēs numeros cuꝫ sapientie eius nō sit numerꝰ. Sed manifestū est ꝙ pcessus numeroꝝ in infinituꝫ eē euacuatos ꝛ exiuisse ad actū ꝛ i diuino pspectu ipossibile ē qꝛ aūt sistit in numero finito. ꝛ sicut le est i potētia: vt sic radix cubici ꝛ quadrati. ꝛ ꝑ ↄñs q̄drat eius aut cubicus aut duplus possibilis ē: aut sistit in numero infinito: ꝛ hec cōtradictio ē cū numerus nō sit aliqđ nisi totalitas quedā ꝛ iclusio multitudinis. vnde idē ē eē numeratū ꝛ eē tot vel tot ꝙ euident clausionē ꝛ finitionem includit. ꝛ ꝑ ↄñs forma numeri ꝛ infinitas cōtradicūt: igit ipossibile ē ꝙ numeri qui a deo intelligunt sint positi in eius pspectu. Quinto sic si verū sit dictū quoꝝdā ponētiū ꝙ in pfectionibus specificis potest pcedi in infinitū ita ꝙ species vna potest fieri nobilior alia: ꝛ alia nobilior illa: ꝛ sic in infinitū. similiter etiā infra eandē speciē potest fieri in infinitū intēsio fm eos. vnde charitas potest augeri in infinitū. si ergo hoc sit verū: aut tota illa multitudo nobilium specierum ꝛ indiuiduoꝝ esset in diuino intuitu actualiter: aut nō actualiter: sed sub quodaꝫ pcessu: aut nullo mō. sed manifestū ē ꝙ nō potest dici primo mō: qꝛ tūc diuinus intuitus haberet i suo pcessu creaturam aliquā i finitā distātē a specie prima i infinitū siue a indiuiduo primo. aut enī intuet qualibet distātē mō finito a specie vel indiuiduo. ꝛ sic nō eēt possibil pcessus i infinituꝫ in spēbꝰ ꝛ indiuidis. cuiꝰ oppositū isti dicerent aut intuet aliquā distātē infinituꝫ. i nobilitate etiā perfectōe: ꝛ ꝑ ↄñs illa eēt i infinitū nobilis ꝛ pfecta qđ ipossibile est. nec pōt etiā dici secūda. qꝛ ꝙ .s. sit tota illa multitudo i diuino intuitu sub q̄dā successione ꝛ pcessu. qꝛ tūc eēt possibilis ꝛ ipfectus: quare relinquit ꝙ nullo mō. Cōtra aureolū.

Rñō ad aureolū

Sꝫ lꝫ ↄclōnē credā eē verā. rōnes tñ illas nō reputo ↄcludere. nō q̄dem primā. q̄ tñ melior ē int cetēras. qꝛ tenētes ↄclōnē oppositā negarēt minorē. ꝛ ad pbationē q̄n dr. ꝙ ipossibile ē itellectionē terminatā ad aliqđ obm manere sine illo obo. Istud est falsuꝫ. qꝛ deꝰ pōt itellectionē q̄ nūc terminat ad aliqđ cōseruare i itellectu sine illo obo. q̄cq̄d sit naliter. ꝛ hinc ē. ꝙ eadē itellectio numero nō variata i aliquo absoluto. que nūc est intuitiua pōt fieri abstractiua vel supintuitiua. ꝛ ecōuerso. put ē i prima. q. huiusogis. articulo primo fuit declaratū. ꝛ hoc iste doc. oino habet concedere qꝛ in plo i. q. 2. ar. 3. ipse pbat ꝙ notitia intuitiua potest haberi sine actuali psentia obiecti. qꝛ deus potest absolutū intuitiue notitie sine termino ↄseruare. ꝛ ideo quātū ad hoc in dictis suis videtur aliqualis repugnātia ꝛ ↄtradictio. Dicerent ḡ tenētes cōclusionē oppositā ꝙ illa eadē cognitione qua deus ab eterno cognouit creaturas solū in seipso in tpe ipsis pductis ad eē cognouit eas extra se terminatiue. ꝛ ipsis desinentibus esse. non sequitur ꝙ intellectio vel desinat esse. sed ꝙ deus pro nunc nō cognoscat eas extra se terminatiue. sed solum in seipso. sicut prius: Alias

alie quattuor rones vt mihi videt nullus catholic' vt bet reputare sufficietes: qz nō solū pbāt q deus non cognoscat creaturas extra se terminatiue sz q nullo mō cognoscat eas nec extra se nec i se: qd manifestū ē catholicis ee falsuz. assūptū aūt satis est euidēs reducēdo rones reduco igit pmā sic ipossibile ē distinctione ptinui euacuari: aut ipossibile ē deū cognoscere creaturas aliquo mō: aīns ē fnūm: pña pz: quia si deus cognosceret creaturas siue cognosceret eas extra se siue in se: z de necessitate diuisio cōtinui eēt euacuata: si pbatio sua sit bona: qz siue cognoscat ptes cōtinui extra se siue in se vūmō cognoscat eas: aut cognouit oēs partes ipius diuisas z distinctas sic vt non relinquat vlterios diuisio: z tūc habet ppositū qz diuisio cōtinui esset euacuata: aut tm cognouit aliquas ptes sub certo numero quarū quelibet vlterius eēt diuisibilis qd eē nō pōt p eū: qz tūc diuinus intellect' eēt in potetia z posset aliqd sibi accrescere diuidendo: qd ē ipossibile. Simili etiā potest reduci secūda: qz si de' cognoscat creaturas siue extra se siue in se: adhuc sequeret p deductionē suā: q in diuino pspectu eēt obiectiue magnitudo quedā actualit infinita: qd ē incōueniēs ad qd deducit. deductio patet: qz cō intellect' diuinus plus possit q humanus siue cognoscat creatura g in se siue extra se z humanus possit a d datā magnitudinē semp addere: necesse est q intellectus diuinus hoc possit: aut igit pcedit cōtinue successiue qd eē nō pōt ne sit ipsectus: aut stati alia magnitudine terminata: z tūc nō stat: aut stat in magnitudine infinita qm ipossibilis ē fieri additio z sic habet ppositū. z eodē mō potest fieri reductio tertie z quarte rōnū: sed qz note sunt reductiones: ptrāseo. Rño ad ratiōes.

Rño ad argu. Ad pmā sit z tertiā: qz fundant sup eodē fundamēto: cōcedo q deus cognoscit oēs ptes continui z oēs spēs numerorū distincte. ex hoc tñ nō sequit distinctionē cōtinui vel pcessum numerorū eē euacuatū: qz tūc hoc stat q deus cognoscat quālibet partem continui eē in infinitū diuisibilē. z quocūqz numero dato in infinitū posse dari maiorē: sicut patet p beatū aug. 12 de ci. c. 18. vbi ex intētiōe ptractans istā materiā sic inquit: Illos qui dicebāt deuz nō posse infinita cognoscere: illud aūt qd dicūt nec dei scientia infinita posse cōprehēdi. restat eis dicere. vt audeāt atqz se huic voragini pfunde ipietatis imergāt: q nō oēs numeros deus nouerit. eos quippe infinitos eē certissimū ē: qm in quocūqz numero finez faciendū putaueris. idē ipe nō dico vno addito augeri: sed quātūlibet sit magnus z quālibet ingentē multitudinē cōtinēs in ipa rōne atqz scia numerorū nō solū duplicari: verū etiā multiplicari pōt. ita vero suis quisqz numerus ppriētatibus terminat vt nullus eorū par eē cuiqz alteri possit. ergo dispares int se atqz diuersi sūt z singuli quisqz finiti sūt: z oēs infiniti sunt: z ita neqz numeros pper infinitatem nescit oēs deus: vsqz ad quandā sūmā numerorū scientia dei puenit: vt ceteros ignorat: quis hoc dementius dixit. Et quibusdā interpositis dicit: absit ita q vt dubitemus q ei notus sit ois numerus: cui' intelligētie sicut in psalmis cantat nō ē numerus: infinitas ita qz numeri q̄uis infinitorū numerorū nullus sit numerus nō ē incōprehēsibilis ei cui' intelligētie nō ē numerus: hec aug. Ex quib' appatet q quocūqz numero dato in infinitū pōt dari maior: z q deus cognoscit hoc: nō obstante oēs species numerorū distincte: qz eius intelligētie nō ē numerus: z sic sicut ē i numeris sic suo mō ē in ptib' continui: qz nō ē maior difficultas hic q ibi.

Jacobus de oppa in quadā q̄stiōe ordinaria.

Et hoc ē q quidā doc. noster intēdit: qui rñdens ad istā rōnē dicit q diuisionē cōtinui euacuari i pspectu dei pōt intelligi dupliciter. Uno mō euacuatione excludēte omnē particularitatē: z isto mō diuisio cōtinui euacuari non pōt: qz quelibet ps in infinitū ē diuisibilis. Alio mō euacuatiōe includēte determinatā z quodāmō finitaz numerositatē. z isto mō in cōceptu dei diuiso continui euacuat' eē: qz lz in cōtinuo sint ptes infinite cognitio dei qz infinita oēs istas cōprehendit z p cōñs distincte z determinate cognoscit: z sic quodāz ineffabili mō ei sunt finite: beato aug. post verba superius allegata di. q propt. si qd scia cōprehēdit scientis cōprehēsione finit pfecto. z ois infinitas quodam ineffabili mō deo finita ē qz scientie ipius incōprehēsibilis nō ē. Isto ergo mō nō ē incōueniēs q cōtinui diuisio euacuet: qz ex hoc nō sequit cōtinuū cōponi ex indiuisibilibus: lz sequeret si pmo mō euacueret. Ad secūdā vero z quartā sil' pōt dupliciter rñderi: Primo quidez pōt cōcedi q de potētia dei absoluta pōt pduci magnitudo actu infinita: z etiā aliqua creatura i pfectiōe z nobilitate infinita: nec pper hoc talis creatura eēt cōpar ad suo creatori: qz adhuc dependeret ab ipo in esse z in cōseruatiōe: qz nullā pfectionē haberet a se. sed omnē haberet a deo. Secūdo pōt dici supposito q infinitū actu nullo mō possit pduci vt multis videt q deus plus potest itelligere q natura creata i effectu exteriori possit pati: z ideo lz de' possit itelligē magnitudinē infinitā z creaturā aliquā infinitā z in infinitū distantē a pma specie siue a pmo indiuiduo: nō sequit q magnitudo infinita vel creatura in nobilitate infinita possit actualit pduci: nō pper ipotētiā aliquā ex parte dei: sed pper repugnātiā ex parte effectus pducti. Dimissis igit istis rōnibus pbo cōclusionem aliter. Primo sic: de' ab eterno nō cognoscit aliquā creaturaz extra se terminatiue: igit nec in tpe. añs patet ex secūda cōclusiōe. z pña videt nota: qz cognitio dei nō ē variabilis. hec est snia bea. aug. sup gen. ad litterā. c. 7. 8 creature anteq̄ fierent erāt z nō erāt: erāt in dei scia z nō in sui natura: ac per hoc effectus ē dies ille. i. angelus cui vtroqz mō innotesceret z in verbo z i seipo illa velut matutina siue diurna cognitione: hac vero velut vespertina z subdit imediate. ipa aūt deo nō audeo dicere. alio mō innotuisse cū ea fecisset q illo quo ea nouerat vt faceret: apud quē nō ē etiā mutatio: nec momēti obumbratio. hec aug. Et hec deductio bea. aug. multū mouet me ad tenendū cōclusionē istā: qz in. 4 libro sup gen. ipe ostēdit q deus anteq̄ pduceret creaturas nō cognoscebat eas extra se sed soluz in se: vt patet ex pbatiōe secūde conclusiōis. Et in eodē 4 z. 5. ostēdit q angelus ante pductionē aliarū creaturaz cognoscebat eas soluz in verbo post pductiones eaz cognouit eas in verbo z in seipis. de deo vero cōcludit in. 5. q non esset ausus dicere q istis duobus modis cognoscat eas: sed solum quo cognoscit eas anteq̄ eēnt. s. in seipo. Ratio huius ē: qz in deo nō est trāsmutatio' nec momēti obumbratio. Ex quibus omnibus apparet istā cōclusionē esse de mēte aug. expressissime. Secūdo ad pncipalē sic: cognitio qua creatura cognoscit in verbo est perfectior cognitiōe: qua terminatiue cognoscit in seipa: igit deus omnē creaturā cognoscit in seipo: z nullā in seipa: nec p cōñs extra se terminatiue: cōña patet: qz cognitio qua deus cognoscit creaturā ē pfectissima: añs vero pbat: qz cognitio matutina ē pfectior vespertina: sed cognitio qua creatura cognoscit in

verbo ẽ matutina. z cognitio qua terminatiue cognoscit in seipsa ẽ vespertina. igit. hec ẽ sniã Aug. 4. sup gene. ad lram. c. 5. sic dicens ipostq̃ fecit de firmamentũ nõ solum in verbo dei sicut ante. sed in ipsa eius nã cognoscitur que cognitio qm minoz est vespere nomine significat: z hoc de scdo.

Tertius z quartus articulus.

Articu. 3.4. Qantũ ad tertiũ z quartũ articulos: dimissis p̃mis tribus cõclusionibus q̃ catholicis nõ vident ẽe dubie. Cõtra quartã ẽ cõis opinio. q̃ ponit diuinã cognitionem ad creaturas terminari. z per cõns deuz extra se aliquid terminatiue cognoscere. p qua quidam doc. noster arguit multipliciter. Primo sic.

Jacobus de appamis vbi supra.

Si deus nõ cognosceret aliq̃d terminatiue extra se sequeretur q̃ nesciret creaturam eẽ distinctam a se: cõns est falsum z cõtra fidem: igit z ans. cõña pbat sic: illa potẽtia q̃ solum ẽ cognitiua eẽ sui. z esse indistincti a se nõ cognoscit aliq̃d indistinctum eẽ distinctum a se: oppositum predicati infert oppositũ sbi: quia si cognoscit aliquid distinctũ eẽ se. iam nõ solũ ẽ cognitiua esse sui z eẽ indistincti a se. sed si deus nõ cognoscit aliq̃d eẽ se. sed quicq̃d cognoscit: cognoscit in se: eius potẽtia cognitiua solũ ẽ ẽt cognitiua eẽ sui: z eẽ indistincti a se: cũ nil sit in deo: qd sit distinctum ab eo saltez realiter: vt nunc loquimur: igit si deus nõ cognoscit aliq̃d ex se. nõ cognoscit aliq̃d distinctum a se. Scdo sic: potentie equalis ambitus obiectiue: quarũ vnam in sua operatione presupponit aliam: ad quicq̃d se extendit potentia presupponens: z presupposita: pz ex terminis. sed intellectus diuinus z sua voluntas sunt potentie equalis ambitus obiectiue nõ ẽ dubiũ. z voluntas presuppont intellectum: tũ nil sit volitum nisi cognitũ. igit ad quicquid se extendit dei volontas. z dei intellectus. Sed cõstat q̃ dei voluntas vult aliquid extra se: qz vult me eẽ extra se nõ in se: igit intellect9 diuinus necessario cognoscit aliud extra se z non in se. Tertio sic: cognoscẽs aliqua i aliquo inuariabili: vt inuariabile nõ põt aliquid variabile cognoscere vt variabile z hoc pz ex terminis. sed cõstat: q̃ eẽntia diuina ẽ oio inuariabilis: creatura aũt est variabilis igit nũq̃ in eẽntia diuina põt cognosci creatura vt variabilis est. z p cõns in eẽntia diuina non põt cognosci creatura. vt creatura ẽ: qz vt sic ẽ variabil. Quarto sic: oẽ agens p itellectũ eo mõ q̃ agit: eo mõ cognoscit: hoc pz: qz pp hoc dicit agens p intellectum: qz sic agit sicut cognoscit. sed deus est agens p intellectũ. z cõstat q̃ agit aliquid extra se: g̃ necessario cognoscit aliquid extra se. Confirmat ista rõ: qz sicut se habz potentia dei productiua ad producẽdũ: ita potentia dei cognitiua ad cognoscendum: illa videt nota a simili p locum. sed potentia dei productiua de facto aliquid producit extra se: igitur potẽtia eius cognitiua de facto aliquid cognoscit extra se. Quinto ad pncipale sic. si deus nõ cognosceret aliq̃d extra se terminatiue. sequeret q̃ peccatores nõ haberent aliq̃ã penã pp eorum peccata. illud cõns ẽ falsum z cõtra fidẽ. igit z ans. cõña probat. qz stãte supposito. deus cognosceret aliqd peccatũ extra se. vel in se. si extra se: haberet ppositũ. vz q̃ aliq̃d cognoscit extra se: si dicat. q̃ in seipso. hoc nõ ẽ possibile. qz in deo nullum ẽ peccatũ. sed sequit deus nõ cognoscat peccatũ g̃ peccatores nõ habent aliquaz penã pp eorum peccata. cũ sit deo oio ignota. Sexto sic. cognitio vere terminat ad illud qd habet eẽ capit eẽ cognitũ p eam sicut productio vere terminat ad illud qd capit eẽ productum p illam. sed cõstat q̃ creatura capit eẽ cognitũ p cognitionez diuinam z c. In istis tñ nõ obstãtibus adhuc videtur mihi dicendum vt prius. presertim pp deductionem b. Aug. que clarissima ẽ.

Rño ad rõnes Jacobi de appamis.

Rño ad iacobũ de appamis. Ad pmum. igit nego cõñam: qz ex hoc nõ sequit q̃ deus nõ cognoscat creaturam eẽ distinctaz a se: qz sicut in seipso cognoscit creaturã z eẽ reale creature. sic etiã in ipso cognoscit creaturam sm suuz eẽ reale distinctã a se. z q̃ istud sit possibile patet: quia deus ab eterno cognouit creaturã in tpe debere pduci z tunc distingui ab ipso. z tñ ab eterno oia cognouit in seipso. z nil ex se terminatiue: qz nihil erat extra ipsum. Et ad probationem qñ dicit: q̃ illa potentia que solum ẽ cognitiua sui z eẽ indistincti a se z c. Concessa maiore nego minorẽ: qz nõ sequit deus quicquid cognoscit cognoscit in se. igit potẽtia eius cognitiua solum ẽ cognitiua eẽ sui. z eẽ indistincti a se: qz in seipso cognoscit se z alia: nec ex hoc sequit aliq̃d eẽ in deo qd sit realit a deo distictũ. Et põt rederi ratio cõtra suum auctorem. per eam etiam probaret q̃ deus ab eterno nõ cognouit creaturam eẽ distinguibilez a se. qd tñ ẽ falsum sm oẽs. Deductio patet arguendo sic. deus ab eterno nõ cognouit aliquid extra se terminatiue. ergo ab eterno nõ cognouit creaturam eẽ distinguibilem a se: ans patet de se z per primam cõclusionem meã: z consequentia tenet per probationem suam: qz illa potẽtia que solũ ẽ cognitiua sui eẽ z eẽ indistincti. z eẽ indistinguibilis a se. nõ cognoscat aliquid eẽ distinctum. nec distinguibile a se: hec ẽ ita nota sicut sua. Sz si deus ab eterno nõ cognouit aliquid extra se terminatiue: sz quicquid cognouit cognouit in se: eius potentia cognitiua solum fuit ab eterno cognitiua eẽ sui: z eẽ indistincti z indistinguibilis ab eo p probationem suam: qz sicut nihil ẽ in deo: qd sit realiter distinctum ab eo: ita nihil ẽ in deo: qd sit realiter ab ipso distinguibile. Ad scdam concedo cõclusionem illius rõnis: vz: q̃ ad quicquid extendit se diuina voluntas: z diuinus intellectus. qz ad hoc sufficit. q̃ quicquid vult diuina voluntas: diuinus intellect9 cognoscat. z hoc est verum. sed ex hoc non sequit: q̃ aliquid cognoscat extra se terminatiue: sufficit. n. q̃ oia cognoscat in seipso. Et qñ dicit q̃ diuina voluntas vult me eẽ extra se nõ in se: verũ ẽ z ita diuin9 intellect9 intelligit me eẽ extra se. z nõ in se. sz hoc nõ intelligat extra se terminatiue. sed in seipso. Ad tertiũ nego maiorẽ: z ipsam negare hz ois catholicus vt mihi vr: sz assumat sine probatiõe: alr angelus non cognosceret cognitione matutina: que ẽ cognitio rei in verbo creaturam eẽ variabilẽ: nec p cõsequẽs creaturã: vt creatura ẽ: qd nullus catholic9 debet ɔcedere: nec deus ab eterno: qd horribili9 ẽ: cognosceret creaturã post sui productionẽ fore mutabilẽ: z nõ cognouerit ipsaz extra se sed solum in seipso: vt superius ẽ ostensum p b. Aug. cõcedẽdum ẽ igit absolute: q̃ in eẽntia diuina que inuariabilis est possit cognosci ois creatura vt creatura que variabilis ẽ. Ad quartũ cõcedo: q̃ oẽ agens p intellectum cognoscit quicq̃d agit: sed nõ oportet quãtũ ad oia: q̃ eodem mõ quo agit eo mõ cognoscat. cum actio illa sit operatio transiens: cognitio vero imanẽs. vñ si rõ eẽt bona probaret deuz cognoscere cognitõe noua: qd null9 sane mẽtis asseret. assumptũ apparet sic arguẽdo: oẽ agẽs p intellectum eo mõ quo agit: eo mõ cognoscit. sed deus ẽ agẽs p intellectũ: z cõstat q̃ agit actione noua z non eterna: qz creatio qua deus creat creaturam nõ fuit ab eterno ergo cognouit cognitione noua z nõ eterna: z per hoc apparet ad cõfirmationẽ: quia non sic se habet potentia cognitiua ad cognoscendum sicut

potentia productiua ad producendum. Ad quintam. nego cõsequentiã. et ad probationem dico q deus in seipso cognoscit pfecte omne peccatum siue sit presens siue preteritũ siue futurũ et q̃libet catholicus hoc debet cõfiteri: qd patet: qr sicut pluries dictũ ẽ deus ab eterno nihil cognouit extra se: sed oĩa futura cognouit in se. et per cõsequẽs ab eterno peccata futura cognouit in seipso. Et qñ dr q in deo nullum est peccatum: cõcedo: q deus nõ est peccator: sed ex hoc nõ sequit q in seipso nõ possit aliorũ peccata cognoscere: qr sicut varietas creaturarum potest in diuina eẽntia representari sine variatione aliqua: que formaliter sit in ipsa: sic et aliorum peccata possunt in ipsa representari. et per oña cognosci quauis in ipsa nullum peccatum sit formaliter. vñ si rõ ista aliquid cõcluderet probaret deum ab eterno: nõ cognouisse futura peccata malorum. nec per oñs aliquem ab eterno reprobasse: qr nõ rephauit nisi cuius peccata futura cognouit: assumptũ patet: qr peccata futura malorũ deus ab eterno nõ cognouit extra se: qr ab eterno nil fuit extra eum. nec in se p probationem suã: qr in ipso nullum ẽ peccatum. igit nullo mõ. Ad sextam nego maiorem: qr deus ab eterno cognouit creaturas: et creature p oñs fuerũt ab eo cognite. et tñ diuina cognitio ab eterno nõ terminabat ad ipsas: qr ab eterno nõ cernebat eas extra se: sicut cernimus oculis corpora que videmus: vt patet per. b. Aug. superius allegatum: nec ẽ simile d productione et cognitione vt dictum ẽ.

Rñio ad arga.

Ad argumenta pncipalia.

Ad pmũ dico q peccat p fallaciã figure dictiõis q mutat rem in modũ rei: cõcedo nãq: q quicquid cognouit creatura cognoscat creator. sed nõ oportet: q eo mõ quo cognoscit creatura cognoscat creator. ideo nõ sequit creatura cognoscit aliqd extra se terminatiue: igit et creator: et maxie cũ cognitio creature sit variabilis: creatoris aũt minime. Ad secũdam credo q intentio phi et cõmentatoris fuit: q deus nil cognoscat extra se terminatiue. et tunc auctoritas eorũ est pro me. Si vero intentio eorum fuit sicut aliquibus videt: q nõ cognoscat aliqd aliud a se male dixerunt: nec auctoritas eorum est admittenda.

Distinc. 38.39. Questio 1

Nunc ergo ad ppositũ reuertentes: circa distinctionem. 38. et sequentem quibus magister principalr agit de infallibilitate et imutabilitate prescie dei q̃ nõ nisi futurorũ est: fm magrm et veritatẽ: quero istam questionẽ: vtrũ oĩa propositio de futuro a deo presci ta in sua veritate sit infallibilis. et necessaria. Et videt primo: q nõ: qr deus põt facere: antexpm nõ fore: igit ista ppositio de futuro: antexpus erit: que fm fidei veritatem ẽ a deo prescita: que sua veritate nõ ẽ infallibilis. nec necessaria: añs patet: qr antexpus põt nõ eẽ. cum sit futurum otingẽs. et deus põt facere nõ eẽ: oẽ qd põt nõ esse: oña probat: qr sequit antexpus põt nõ eẽ: igit ista propositio: antexpus erit. põt nõ ẽ vera: et si põt nõ eẽ vera: in sua veritate: nõ ẽ infallibilis nec necessaria. Cõtra prescia dei nõ põt falli: ergo omnis propositio de futuro a deo prescita in sua veritate ẽ infallibilis et necessaria: añs ẽ ab omni catholico cõcedendum. oña est nota: qr oppositum ɔsequentis infert de plano oppositum antecedentis. ergo etc.

In ista questione primo ponam quattuor suppositiones. Secũdo cõclusiones. Tertio dubia. Quarto rñsiones.

Articu. 1

Primus articulus.

Suppõ 1

Quantum ad primum articulũ. Prima suppositio ẽ: q necesse ẽ. quicquid deus prescit futurũ eẽ. sicut prescitur a deo: Et licz ista suppositio bene intellecta satis sit euidens: qr dei prescia sicut et eius scia est oĩo infallibilis. sicut patet per. b. Aug. 5. de ci. dei. c. 9. et fuit expresse de mente ansbel. sicut statim apparebit declarabit eñ infra cõclusione. 5. tertij articuli sequentis.

Suppõ 2

Secunda suppositio ẽ: q deus prescit aliquid eẽ futurum sine omni necessitate. hanc deduco sic. aliquid est futurũ sine omni necessitate: igit deus scit illud eẽ futurũ sine oĩ necessitate: añs patet: aliter oĩa euenirent de necessitate: quod nõ consonat dictis sanctorum. nec fidei veritati et cõsequentia est bona: qr prescit oĩa futura vt patet per. b. Aug. 3. de libro arbi. c. 45. et. 60. et p ansbel. d concor. c. 4.

Suppõ 3

Tertia suppositio ẽ: q necesse est aliquid eẽ futurum sine omni necessitate: et hoc sequit ex precedentibus: qr necesse est quicquid deus prescit futurum eẽ sicut prescit a deo vt patet ex prima suppositione. s deus prescit aliqd eẽ futurũ sine oĩ necessitate. vt px ex scda: igit necesse ẽ aliqd eẽ futurũ sine oĩ necessitate.

Suppõ 4

Quarta suppositio ẽ: q prescia dei: quã sequit necessitas et otingentia rerum a qua remouet necessitas nõ repugnat: et hec etiã sequit ex precedentibus: qr cũ prescia dei quaz sequit necessitas: stat: q aliqd sit futurũ sine oĩ necessitate vt patet ex scda et tertia suppositionibus. sed sequit aliqd eẽ futurũ sine oĩ necessitate: igit aliqd est futurũ cõtingent: quo posito sequit: q prescia dei quã sequitur necessitas stat cuz cõtingentia rerũ a qua remouet necessitas. Has quattuor suppositiones simul ponit ansbel. de concor. c. primo vbi sic ait Si aliquid ẽ futurũ sine necessitate hoc ipsum prescit deus q pscit oĩa futura ecce scda suppositio. et subdit imediate: q aũt prescit deus necessitate futurũ est sicut prescit ecce prima. Et stati ex istis infert tertiã d. Necesse ẽ ergo aliqd eẽ futurũ sine necessitate. Ex his deducendo quartã cõcludit. nequaq g recte intelligenti hec repugnare videnť. prescia dei quã sequit necessitas et libertas arbitrij a quo remouet necessitas q̃n et necessitate ẽ: q deus pscit futurũ eẽ. et deus prescit aliquid futurum eẽ sine oĩ necessitate.

Artic. 2

Secundus articulus.

Quantum ad scdm: qr in questione ista supponit deum prescire futura: vt de supposito pariter et quesito aliquid videať.

Cõcl. 1

Prima cõclusio est q deus ẽ prescius omnium futurorũ et licz ista cõclusio nõ debeat catholicis eẽ dubia: et aliqualr sit nota ex suppositionibus premissis: cõfirmo tñ eaz pp quãdam opinionem minus tutam iudicio meo expssa determinatiue. b. Aug. in. 5. de ci. c. 9. vbi pertractans istam m̃am cõtra ciceronẽ qui negabat cõclusionẽ assumptã. d. cõfiteri eẽ deum et negare prescium futurorum apertissima insania ẽ: et ostendit. b. Aug. q q negat deũ eẽ presciũ futurorũ: negat eum eẽ deũ. vñ circa finem illius capituli cõcludit contra eundem d. aut. n. deum negat eẽ aut si eẽ cõfiteť deũ negat presciuz futurorũ. etiaz si nihil dicit aliud: q̃ qd ille dixit insipiens in corde suo non est deus. qui enim nõ est prescius oium futurorũ: nõ est vtiq deus: hec Aug. Et libro. primo cõtra maximũ dicit. nõ ne deus prescius ẽ omni futurorũ. quis hoc negabit insanus. Ad hoc etiã auctoritas scripture eccle. 23. vbi dicit. dño enim anteq crearent oĩa sũt cognita sic et post factum respicit oĩa. et de ihu scribit Jo. 18. Q ipse erat sciens oĩa q̃ ventura erãt super eũ: sciebat enim ab initio qui eẽnt credentes in eum. et quis traditurus esset eum vt dicit ibidem c. 5. Ex ista conclusione infero correlarie: q illa opinio nõ ẽ vera: nec consona dictis sanctorum: nec scripture sacre que ponit. q ista propositio est falsa.

Aureol. Aureolus: in .1. di. 39. q. 1. ar. 1. ppõne. 1. ꝛ arti. 13. propositione. scḋa

Deus scit ante xp̄m venturū vel ꝙ erit. ꝛ cōsimiles oẽs. quibus significat deum scire vel sciuisse hoc vel illud eẽ futurum: vt puta petrū saluādū iudam dānandū. ꝛ sic de ceteris similib⁹ q̄buscūqꝫ. Deductio huius ꝓpōnis euidens est: qꝛ sic ꝓpōnes iste sunt false: deus ē prescius oīum futurorum: cuius oppositū tam sancti ꝙ̄ scriptura testat. vt pꝫ.

Coclo. 1 Secūda cōclusio ē: ꝙ tanta necessitate futurū ē futurū ꝙ necesse ē omne futurū eẽ futurum. Istam cōclusionem deduco. Primo sic: nō minori necessitate futurū ē futurum ꝙ̄ preteritū sit preteritū: hoc patet: qꝛ nō est maior repugnantia dic: ꝙ̄ ibi: cū vtrobiqꝫ negaret idem de seipso. sed tanta necessitate preteritum ē preteritum: ꝙ necesse ē oẽ preteritum eẽ p̄teritum. igit̃ tanta necessitate futurū ē futurum: ꝙ necesse est oẽ futurum eẽ futurū. Istam rōnem pro ꝯclusione ista expresse facit. b. Aug. libro. 2. contra faustum. mīsione. 10. vbi sic ait: tam nō possunt futura nō fieri: ꝙ̄ nō tunc facta preterit: atqꝫ nō est i dei voluntate vt eo sit aliq̄d falsum: quo verum ē: quā ꝓp oīa que vere futura sunt sine dubio fient: sicut oīa q̄ vere p̄terita sūt sine dubio p̄terierūt. Et cōsimilē sniam ex toto: q̄ ad ꝯclusionē. ꝛ deductionē ponit ansel. de cōcor. c. 10. Scḋo sic: ipossibile ē aliqḋ futurū nō eẽ futurū. ergo necesse ē oẽ futurū eẽ futurum. ꝯña nota. ꝛ aiis patet: qꝛ oīs propositio in q̄ negat̃ idem de seipso ē impossibilis. Istam rōnem in forma pro cōclusione ista facit ansel. libro. 1. c. preallegato: vbi facta quadam deductione sic ait. Itaqꝫ cum dicit̃ futurū de futuro: necesse eẽ ē qḋ dicit: sicut quotiēs dicit̃ idē de eodē cum dicimus: ꝙ oīs hō ē homo. aut si ē homo hō ē. aut qꝛ dē album ē album: aut si ē album: albū ē necesse eẽ qḋ dicit̃. qꝛ nō pōt aliq̄d simul eẽ. ꝛ non eẽ. Et statim subdit rōnem forma. d. Quippe si nō ē necesse omne futurū eẽ futurū: quoddā futurū nō ē futurū: qḋ ē ipossibile: necessitate ergo dē futurū ē futur: hec ansel. Et qꝛ nullū futurū ē futur nisi sic p̄scit̃ a deo q̄ nouit oīa futura: sequit̃ ex ista ꝯclusiōe ꝙ necesse ē omne futurū eẽ futurum sicut prescit̃ a deo.

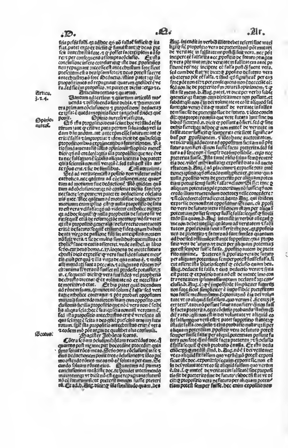
Coclo. 3 Tertia cōclusio ē: ꝙ oīs ꝓpositio de futuro a deo p̄scita: hoc supposito habet necessariā ꝛ infallibilem veritatē: sicut ē prescita probat̃ sic. necesse ē quicq̄d deus scit futurum eẽ sicut prescit̃ ab ipso: igit̃ oīs talis propositio habet necessariā ꝛ infallibilem veritatē mō predicto: aiis apparet ex prima suppositione. Et pōt vlterius cōfirmari sic. necesse ē oẽ futurum eẽ futurū sicut prescit̃ a deo. sed quicq̄d deus prescit eo ipso quo illud prescit conuincit̃ eẽ futurum. ergo necesse est quicquid deus prescit eẽ futurum. sicut prescit̃ ab ipso: maior patet ex precedenti ꝯclusione: minor vero probat̃. ex quid nominis terminorū: qꝛ non ē aliud prescire nisi scire futurū. vñ ansbel de cōcor. c. 4. sic inquit: rem futuram necesse est eẽ futuram. nō. n. pōt futurū simul nō eẽ futurū: ꝛ idem sensus ē si sic dicit̃: si deus prescit aliq̄d nō addendo futurum qꝛ in prescire intelligit̃ futurū. nā nō est aliud prescire ꝙ̄ scire futurū. hec ansbel. patet. igit̃ aiis: qḋ fuit prima suppositio articuli precedentis: ꝯña est de se nota: qꝛ nō sequit̃ aliqua ꝓpositio de futuro a deo p̄scita nō habet necessariam ꝛ infallibilem veritatē: sicut est prescita: igit̃ nō ē necesse quicquid deus p̄scit futurum eẽ. sicut prescitum a deo qḋ est oppositū antecedētis. Ex ista ꝯclusione infero correlarie: ꝙ oīs ꝓpositio de futuro a deo reuelata hoc supposito habet necessariam ꝛ infallibilem veritatem sicut ē reuelata. ꝛ sic nota ꝯter sicut est reuelata: qꝛ multa sunt cominatorie vel condicionaliter reuelata: que nō fuerunt in eẽ posita sicut patet de morte regis Ezech. ꝛ de subuersione niniue. ꝛ similibus. Deductio huius propositionis est clara: qꝛ omnis ꝓpositio de futuro a deo reuelata ē a deo prescita: sicut ē reuelata. ꝛ pōt cōfirmari vlterius: qꝛ si det̃ oppositum deus posset reuelare falsum. ꝛ sic mentiri qḋ nō reputo catholice dictum. d. apostolo ad hebre. 6. ꝙ impossibile ē deum mentiri. Ex istis patet ꝙ iste ꝓpositiōes deinceps: ante xp̄s erit generalis resurrectio mortuorum erit ꝛ ꝯsimiles que simplr ꝛ absolute a deo sunt reuelate habent necessariam ꝛ infallibilem veritatem mō predicto: videlꝫ sicut sunt prescite ꝛ reuelate ab ipso deo.

Ultima conclusio est: ꝙ nō obstāte hmōi necessaria ꝛ ifallibili veritate deꝰ potest facere de potentia sua absoluta oppositum p̄sciti ꝛ reuelati vtpote: ante xp̄m non fore: cuius oppositum quidam reuerendus doctor ordinis predicatorum ponit in vesperiis suis. Coclo. 4

Magister franciscus de taruisio. Fransc. de tar.

Istam ꝯclusionē deduco primo sic. si deus non posset facere ante xp̄m nō fore. hoc ideo eẽt: qꝛ prescit ipsum fore ꝛ eius prescia falli nō pōt hoc patet: qꝛ hec est potissima. imo totalis cā quam iste doc. assignat ꝛ quā possunt assignare tenentes illam cōclusionem: sed illud nō obstat: qꝛ simul stant ꝙ de⁹ presciat ante xp̄m: ꝛ possit facere ipm non fore: qḋ ostendo multipliciter. Primo: qꝛ prescientia dei quā sequitur necessitas ꝛ cōtingentia rerum a qua remouetur necessitas nō repugnāt. vt pꝫ ex. 4. suppositione. Scḋo qꝛ: Ista simul stant deus prescit me peccaturum: ꝛ posse nō peccare. igit̃ ꝛ ista deꝰ prescit ante xp̄m fore. ꝛ ante xp̄s potest nō fore. igit̃ ꝛ ista deus prescit ante xp̄m fore: ꝛ tamen potest facere ipsum nō fore: antecedens pꝫ: qꝛ si detur oppositum deus prescit me peccaturum. igitur de necessitate peccabo. igitur non possum nō peccare. ꝛ sic peccando nō peccabo: qḋ nō esset catholice dictum prima etiā ꝯña pꝫ: ex debita similitudine: et scḋa videtur non qꝛ bene sequit̃: ante xp̄s pōt non fore. igit̃ deus potest facere ipsum nō fore. igit̃. Tertio: quia sequeretur ꝙ cuiuslibet contradictionis altera pars esset simpliciter impossibilis sic: ꝙ p nullam potentiam nec finitam nec infinitam posset poni in eẽ: qḋ nullus sane mentis assereret: ꝯsequentia patet: qꝛ cuiuslibet contradictiōis deus ab eterno prescivit partē illam que ponet̃ in eẽ. ꝛ per consequens alteram: si illud esset verum per nullam potentiam posset eẽ. Quarto. qꝛ deus ab eterno prescivit se per mortē filii sui mundū redimere. ꝛ tamē potuit ipsum aliter redimere. vt patet per. b. Aug. 13. de tri. c. 10. d. ꝙ fuit alius modus nostre liberatiōis possibilis deo cuius potestati cuncta subiacēt. Et allegat eum magister in principio d. 20. c. a. 3o.

Quinto qꝛ deus ab eterno prescivit se de genere adam assumere hominem per quam hominis vinceret inimicū. ꝛ tamen potuit ipsam assumere aliunde sicut expresse determinat. b. Aug. 13. de tri. c. 38. ꝛ magister in 3. d. 12. c. 2. hec ē et sñia magistri libro 1. di. 38. c. vltimo. vbi sic ait: solet a quibusdā sic opponi. deus prescit hunc lecturum vel aliquid huiusmodi: sed pōt etiam eẽ ꝙ iste nō legat. igit̃ pōt aliter eẽ ꝙ̄ deus prescivit. ergo pōt falli dei prescia. qḋ ē oio falsum. Respondet magister. ꝛ dicit pōt equidem non fieri aliquid. ꝛ illud tamen prescitū ē fieri: nō ideo tamen pōt falli dei prescia. qꝛ si illud nō fieret, non a deo prescitum eẽt fieri. ecce ꝙ magister cōcedit. ꝙ aliquid pōt non fieri qḋ tamen prescitum est fieri ꝛ tamen ex hoc nō sequit̃. vt dicit ꝙ dei pre

scia possit falli. qz ad hoc qd nō fallat sufficit q̄ ita fiat. patet ergo ex dictis q̄ simul stant q̄ deus presciuit antechristū fore. et q̄ posset facere ipsum nō fore: et per consequens assumpta cōclusio. Ex ista conclusione infero corrolarie q̄ iste due ꝓpositiões non repugnant: necesse est antechristum fore sicut prescitum est a deo ipsum fore. et deus potest facere antechristum nō fore. Deductio. istius patet: qz ille propositiones nō repugnant quarum quelibet ē vera. sed sic ē in proposito. vt patet ex dictis: ergo et c.

Articu. 3. et 4.

Articulus tertius et quartus.

Quantum ad tertium et quartum articulū mouenda et dissoluenda sunt dubia. et primo cōtra primam cōclusionem et propositionē deductā ex ipsa: ē quedam opinio sicut tangebat ibidem que ponit.

Opinio. aureol.

Opinio aureoli vbi supra.

Quod ista propositio. deus sciuit hoc vel illud eē futurum: aut q̄ erit vt puta petrum saluandū vel iudam dānandum. aut antexpm esse futurum: aut q̄ erit: ē falsa et impropria: et idem dicit de quibuscūq̄ propositionibus exprimentibus futuritionem. Ratio fundamentalis illius opinionis si opinio merebat dici qd nō credo ē: quia illa propositio: que nec ē vera nec falsa non ē scibilis aliqua scientia hoc patet: quia scientia non nisi verorū ē. sed talis est ista antexpus erit. et sic de similibus. Con aureolum.

Sed ad veritatem: ista positio non videtur mihi catholica. nec quātum ad cōclusionem. nec quantum ad motiuum siue deductionē. Nō quidem quātum ad cōclusionem: qz nō consonat dictis sanctorū nec sacre scripture: vt patet ex deductione cōclusionis mee. Nec quātum ad motiuū siue deductionē: motiuum enim ipsius est q̄ nulla propositio de futuro est vera vel falsa: qd nō videtur catholice dictum: qz ad hoc sequit q̄ nulla prophetia de futuro sit vera: sequit etiā de resurrectiōe mortuorū nō sit vera: qz ista propositio generalis resurrectio mortuorū erit: ē de futuro: sequit etiam q̄ fides quam habuit beata virgo de passione filii sui ante ipsius mortem nō fuit vera. et sic de multis similibus: que nullus catholicus sane mentis assereret. vnde ansel. in libro scdo. cur deus homo. c. 17. loquens de morte futura christi dicit expresse q̄ vera fuit fides future mortis eius per quā et illa virgo de qua natus ē. et multi alii mundati sunt a peccato. et assignans rōnem dicit: nimia si vera nō fuisset nil prodesse potuisset: et in. c. sequenti dicit q̄ vera fuit fides vel prophetia de christo dicens: q̄ ex voluntate nō ex necessitate moriturus erat. Ex his patet quid dicendum ad rōnem suam. qz minor nō solum ē falsa sed veritati catholice contraria: et pōt probari oppositum minoris sumendo maiorem suam cum opposito conclusionis sic. illa propositio que nō ē vera non ē scibilis aliqua scia: hec ē sua: qz scia nonnisi verorum ē. sed ista propositio antechristus erit ē vere scita aliqua scia: qz ē scita a deo qui ē presciuus omnium futurorum. igit illa propositio antechristus erit ē vera et eodem mō pōt argui de qualibet alia consimili.

Scotus:

Magister Johānes scotus.

Cōtra scdam ꝯclusionē: quidam reuerēdus doc. q̄ quartus post me incepit: hoc ordine procedit: quia primo soluit rōes meas. Scdo ꝯtra cōclusionē in se et eius deductionem ponit tres cōclusiones: et ideo primo ostendo rōnes meas nō eē solutas per eum. Secundo soluam rōnes eius. Quantum ad primam conclusionem meā: iste doc. respondet interimendo maiorem: qz vt dicit nō est eque repugnans: futurū nō eē futurum sicut preteritum non fuisse preteritum. Et ad. b. Aug. dicit q̄ illa similitudo quam. b. Aug. intendit in verbis allegatis debet referri siue intelligi q̄ sic propositio vera de preterito nō pōt mutari de veritate in falsitatem postq̄ fuit vera. nec pōt incipere eē falsa: ita nec ꝓpositio de futuro ꝯtingenti vera pōt mutari de veritate in falsitatem ante ꝓpositionē rei nec incipere eē falsa postq̄ fuerit vera. sed cum hoc stat vt dicit: q̄ ꝓpositio de futuro vera ab eterno pōt eē falsa. et illud qd significat per eas fore pōt non eē: et per consequens non ē necce[...] sed non sic de preterito sm ꝯtrariā opinionem. et q̄ ista sit mens. b. Aug. patet. vt dicit per verba subsequentia: qz statim cum dixit: tamen non possunt[...] subdit: quia non ē in dei voluntate vt eo sit aliquid falsum: quod verum ē ita q̄ mutet de veritate in falsitatem siue sit de preterito siue de futuro. et ideo con[...]dit: quapropter omnia que vere futura sunt sine dubio nō fient: nō. n. dicit q̄ possunt nō fieri. sed sine dubio fient: qz ad hoc q̄ non mutet de veritate in falsitatem sufficit q̄ semper ita erit sicut significabat per ꝓpositionem. et ideo hanc auctoritatem vt dicit alii adducunt ad oppositum sic: tam impossibile est futura non fieri q̄ non fuisse facta preterita. et sic futura nō fore non ē simplr deo impossibile. ergo nec preterita fuisse. Ista tamē rñsio salua semper reuerentia doc. videt mihi nulla: qz expositio data ad veritatem. b. Aug. ē ad placitum et expresse ꝯtra intentionem ipsius: qd ostendo multipliciter. primo quia nulla ꝓpositio vera de preterito per aliquam potentiam potuit semper fuisse falsa: vel non. Si sic: tunc aliquam potentiam pōt preteritum nō fuisse: quod non credo illum reuerendum doctorem velle concedere: et si cōcederet cōtradiceret. beato Aug. qui ibidem expresse demonstrat oppositum. Si non. cū ꝓpositio vera de futuro iuxta rñsionem istam per aliquam potentiam posset semper fuisse falsa: sequit q̄ similitudo illa quam. b. Aug intendit in verbis allegatis me non debet intelligi quātum ad veritatem et falsitatem ꝓpositionis sicut asserit iste doc. qz ꝓpositiones de preterito et futuro nō sunt similes quantum ad hoc sed dissimiles: stante supposito: quia ꝓpositio vera de futuro. vt dicit per aliquam potentiam potest semper fuisse falsa. ꝓpositio autem de preterito minime. Preterea si ꝓpositio vera de futuro per aliquam potentiam semper potest fuisse falsa sicut asserit ista solutio: sequit q̄ cōclusio quam. b. Aug. deducit sit falsa. et eius deductio vera: [...] est patet q̄ expositio data nō est de mente in[...] tra veritatem ipsius assumptum declarat: conclusio. b. Aug. ē: q̄ ē impossibile simpliciter futura non fore sicut simpliciter ē impossibile preteritum non fuisse medium suum ē: quoniam nō ē in dei voluntate vt eo aliquid sit falsum. quo verum ē. sicut dicet text. tā nō possunt futura non fieri q̄ non fuisse facta preterita. ecce cōclusio probanda: sta[...] dit ratio. quia non est in dei voluntate vt aliquid sit falsum quo verū est: et patet suppositio sta[...] ista sit falsa conclusio et eius probatio nulla: quia per aliquam potentiam ꝓpositio vera de futuro potest semper fuisse falsa per aliquā potentiam possunt futura non fore q̄ nō fuisse facta preterita: et si ꝯclusio ē falsa sequit q̄ eius probatio ē nulla. Et ista deductio: pz q̄ mediū illud. b. Aug. nō ē i dei voluntate vt eo aliquid sit falsum quo verū ē: nō potest exponi sicut iste doc. exponit: ipse enim exponit sic. nō est in dei voluntate: vt eo sit aliquid falsum quo verum ē. ita. s. q̄ mutet de veritate in falsitatē siue ꝓpositio sit de preterito siue de futuro: cū hoc tñ stat vt dicit: q̄ propositio vera de futuro per aliquam potentiam potest semper fuisse. hec enim expositio non

nō stat cum dictis.b.Aug.qz ad ipsum sequit q̄.b. Aug.per illud medium nō probaret cōclusionem suam. vt patet ex dictis:qz nō sequit sm istum doc: τ sm veritatem q propositio vera de futuro potest semper fuisse falsa igit futura possunt nō fore. qd supra contradicit conclusioni.b.Aug.oz ergo necessario dicere:si volumus ex illo medio inferre conclusionem.b.Aug q sensus illius auctoritatis nō ē in dei voluntate τc q sic ꝓpositio vera de preterito ꝑ nullam potentiam pōt eē falsa post euentum rei sic ꝓpositio vera de futuro per nullam potentiam pōt eē falsa:ante positionem rei τ tunc bene sequit conclusio.b.e.Aug f.q tam non possunt futura nō fore:q̄ non fuisse facta preterita τ nisi sic intelligatur auctoritas illa impossibile ē inferre istam cōclusionez ex ea vt dictum ē supra quāuis tamen.b.Aug.infert

Preterea:iuxta finem istius solutionis dicit iste doctor.q b.Aug.non dicit q futura nō possunt non fieri.sed q sine dubio fient.τ istud dictum inter alia fuit mihi valde mirabile qz cōclusio principalis.b. Aug.ē q futurum nō pōt nō fieri sicut nec preteritū non fuisse dicit enim:tam nō possunt futura nō fieri q̄ nō fuisse facta preterita:cur ergo negat Aug hoc dixisse:cum sit textus eius expssus τ cōclusio eius principalis quam intendit. Forte dicet:ego non dico simpliciter:q.b Aug.nō dicat hoc:sed q non dicit in fine illius auctoritatis.sic enim iacet littera: nō ē in dei voluntate vt eo sit aliquid falsuz.quo verum ē:quapropter oia que vere futura sunt sine dubio fient sicut oia que preterita sunt sine dubio preterierunt: Sed ad veritatez illud nihil ē propter duo.Primo:qz istud nihil facit ad propositum an.b. Aug hoc dicat in fine vel in principio.sufficit enim q dicat:τ q ista sit intentio sua siue dicat in principio siue in fine siue in medio.Scd̄o qz lz in fine illius auctoritatis non dicat hoc formaliter.dicit tamen equiualenter qz nō simpliciter concludit q omnia que futura sunt sine dubio fient.sed omnia non que futura sunt sine dubio fient.sicut omnia que vere preterita sunt preterierūt sine dubio:sed oia que preterita sunt sic sine dubio preterierunt q per nullā potentiam possent nō fuisse.igitur oia que vere futura sunt sic sine dubio fient:q per nullam potentiam poterunt non fieri et hec est expressa sententia.b.e. Aug vt patet ibidem.sic igit apparet q expositio illa ē ad placitum data.τ contra intentionem Aug. nec illud pōt eē dubium videntibus textum eius qz b.Aug.dicit formaliter:q nō possunt futura non fieri.sicut nec preterita non fuisse. Et ad expositionē istius doc.sequit q futura possunt nō fieri imo hoc tam in conclusione sua q̄m expositione data concedit expresse. Et ad veritatem .expositio ista ē mihi valde mirabilis:textus dicit futura non possunt non fore:sed glosa dicit.futura possunt non fore τ si sic liceret exponere dicta sanctorum τ textum sacre scripture procerto modicum posset ex dictis concludi. Preterea illud quod addit:q aliquādo adducunt auctoritatem ad oppositum sic:tam non possunt futura non fore q̄m non fuisse facta preterita.sz per diuinam potentiam possunt futura non fore igit preterita non fuisse:vtrūq verum ē per dei gratiam sed male deducunt.τ contra intentionez b.Aug reducunt enim in ipsum probatāt.o. accipiunt enī maiorem.b.e.Aug.τ cum opposito conclusionis sue oppositum minoris inferunt.b.Aug arguit sic:tam non possunt futura nō fuisse facta preterita.sed per nullam potentiam eē possibile preterita non fuisse: igit per nullam potentiam ē possibile futura non fore.hec est tō.b.Aug.vt patet videntibus textuz eius

isti vero accepta eadem maiore:cum opposito conclusionis.arguunt sic.tam nō possunt futura nō fore:q̄ non fuisse facta preterita.sz per aliquā potentiam ē possibile futurum non fore ergo per aliquam potentiam ē possibile preteritum nō fuisse.τ si talis modus arguendi ex dictis.b. Aug.vel alterius doctoris sit bonus notum ē cuicūq.ideo pertranseo. Et vlterius isti qui sic deducunt auctoritatem illam:concedunt vna mecum maiorem Aug.vel igit iste doc.vult eam cōcedere nobiscum.vel nō.si nō negat.b Aug.simpliciter si sic.oportet eum concedere minorem illorum vel minore meaz:si vult cōcedere minorez illorū oportet euz cōcedere cōclusionem .s.q per aliquaz potētiaz potuit preteritum nō fuisse qd nō reputo bene dictuz.Si vero vult concedere minorē manifestā que etiā est b. Aug.oportet eum concedere mecuz τ cum b.Aug.q per nullam potentiam pōt futurum non fore:qd ē propositum principale ergo patet ex his duobus rationez illa non eē solutam. Ad scd̄am vero rōnem que fundabatur in dictis anselmi.iste doctor respondet.d.q propositio illa anselmi.qua dicit:itaq cum dicit futurum de futuro necesse ē eē.qd dicit sicut quotiens dicit idē de eodem est falsa τ impropria.τ ideo non mirum si ex ipsa concluditur falsum. Istam responsionem non oportet multuz impugnare:quia ex quo de plano negat anselmi manifesta quaz sic exquisite anselmi tractauit:satis impugnat seipsuz τ procerto vbi iste doc cōtradiceret anselmi.sicut facit in proposito qz dicit eum dicere falsuz ego tamen libentius sustinerem cuz anselmi q̄m cum eo responsionez.igit istaz tanq̄ cōtrariam dictis anselmi.τ veritati non dubito τ ideo ad presens dimitto. Quantum ad scd̄m sicut superius dicebat contra conclusionem istaz.τ eius deductionez τ presertiz contra primaz doctor iste ponit tres cōclusiones. Prima ē q nō ē necesse omne eē futurum. Scd̄a ē:q non ē quelibet necesse futurum eē futurum τ preteritum eē preteritū.

Tertia q ē eq repugnās futurū nō eē futuz sic preteritū nō fuisse preteritū. Primā istarū conclusionuz ꝓbat multipliciter Primo sic aliquid ē libere producendum a voluntate creata libertate contradictionis.ergo nō ē necesse omne futurum eē futurum.antecedens patet:qz aliter tolleret meritum τ demeritum cōsequentia probat:quia sequit aliquod futurum ē libere ꝓducendum a voluntate creata libertate contradictionis.ergo nō ē necesse illud produci.τ sequit nō ē necesse illud ꝓduci.igit nō ē necesse illud eē producendū τ sequit non ē necesse illud eē ꝓducendum ergo nō ē necesse illud eē futurū:τ per cōns non oē futurū necesse ē eē futurū. Preterea.scd̄o sic.deus pōt facere q oīo nihil sit futurū post diez hodiernū ergo nō ē necesse oē futurū eē futurū.aīs patet in fide cōns vero ꝓbat dupl'r.Primo qz vt dicit opposit ū cōntis repugnat aīti qz sequit necesse ē oē futurū eē:ergo necesse ē aliquid eē ꝓducendū post diez hodiernū.Scd̄o qz si sequit necesse ē oē futurū eē futurū.ergo necesse ē aliud producendum ad.10.annos post istā.a.ergo deus nō pōt facere q oīo nihil sit futurū post istā.a.nec pōns post diē hodiernū qd fuit oppositū aīis. Preterea ad p̄ncipale tertio sic necesse ē oē futurū eē futurum:ergo oē qd aliquādo fuit futurū necesse fuit eē futurū:cōns nota.τ cōns dicit ē falsuz:qz tūc necesse fuit petrū negare xpm qd nō ē catholice dictum. Quarto sic.oē futurum necesse ē eē futurum ergo necesse ē oē futurū fore cōns nota.sicut prius.τ cōns falsum.vt dicit:quia si necesse ē oē futurū fore īpossibile ē aliqd futurū nō fore.τ per cōns īpossibile.est antecedenti nō fore

quid non est verum. Quinto sic: vel per istam: necesse est omne futurum esse futurum. intelligitur ista: necesse e oē futurū fore: ⁊ hoc ē falsum. qz tunc ipossibile eēt aliqd futurū nō fore: ⁊ sic anterpm nō fore eēt ipossibile: qd nō ē verum: vel p istaz itelligit q hec sit necessaria: oē futurū ē futurū: ⁊ hoc nō: qz deus posset facere: qd nihil eēt oīa futurū: ⁊ per ɔñs hec nō eēt necessaria oē futurū ē futurū. vel p istaz intelligit q ē necesse rem que ē futura: fore rem q ē futura: vt puta anterpm fore anterpm. ⁊ hoc est falsuz: qz iplicat vnaz falsam. s. istā necesse ē anterpm fore: qz sequit necesse ē anterpm fore ālterpm g necesse ē anterpz fore. Sexto sic si ista eēt vera: necesse ē oē futurum ē futurū sequit q aliq vlis esset vera qualibet sua singulari existente falsa. sed hoc ē falsum: qz quelibet vlis valet vnā copulatiuā cōpositam ex oībus suis singularibus: sicut ista: oīs hō currit: valet istā: sor currit: plato currit: ⁊ sic d singul. lib. ɔñs vt dicit ē nota. quia qlibet singularis huius vlis ē falsa: nam hec ē falsa: necesse ē anterpm fore ⁊ sic de alijs. Septimo ad idem arguunt quidam nisi sic: oē futurū necesse ē eē futurū: g qd cōtingent ē futurū necesse ē eē futurū: qd ē euidenter falsuz: cōsequentia pbat: oē futurū necesse ē eē futuruz. sed qd cōtingent ē futurū. ē futurū: ergo qd cōtingenter ē futurū: necesse ē eē futurū.

Ad rationes scoti.

Rño ad Scotus. Pro solutione istarū rōnum premitto duas ppositiones: quas formalr ponit ansbel. de cōcor. c. 4. Prima ē: q nō ē idem rem eē futurā. ⁊ rem futurā eē futurā: sicut nō ē idem rē eē presentē ⁊ rem presentē eē: aut rem eē preteritam ⁊ rem preteritā eē preteritam. vt determinat ansbel. ibidem. Scda ē: q lz res aliqua. vt puta quedā actio nō necessitate futura sit: qz priusq sit fieri pōt: vt nō sit futura. rem tamē futurā necesse ē eē futuraz. Rō anshel. ē qz futurū nequit simul eē nō futurū: hec oīa sunt formalr verba anshel. quibus premissis. rñdeo ad rōes. Ad pmā igit: cōcesso antecedente pont nego ɔñtiam: qz simul stant q aliqua actio siue aliquis actus sit libere pducendus libertate cōtradictionis: qz priusq fiat potest fieri vt nō sit futurus. ⁊ q necesse sit omne futurū eē futurū: vt patet ex scda propositione statim posita: quesita vuo ponit expresse. Et ad probationē: dico q variat añs: qz pmo dicebat absolute aliqd eē libere producēdū: ⁊ ī probatiōe ɔñe ɔtradicit: sequit aliqd futurū eē libere producendū. Et iste ppositiones multū differūt: qz nō ē idez rem eē futurā ⁊ rē futurā eē futurā. vt patet ex pma ppositione. imo multū differūt ppositōes predicte: q lz nō sit necesse aliquē actū meritoriū: vel demeritoriū eē futurum: necesse tñ ē eē actum meritoriū vel demeritoriū futurū eē futurū. vt patet p ansbel ⁊ ī hoc deficiunt rōnes istius doc. qz doc. iste probat: q nō sit necesse hanc rez. vel illam. vt puta anterpm vel actū meritoriū vel demeritoriū eē futurā: qd vtiq verū ē. ⁊ credit se probare q nō ē necesse rē futurā. vt puta anterpm futurū vel actū meritoriū: vel demeritoriū futurū eē futurum: videat g rōnes ansbel. pdictas. ⁊ videbit rōnes suas nō cōcludere. Ad scdam g rōnē: tñ cōcōsilr ⁊ cōcedo pmā añs: sz nego ɔñam. ⁊ ɔñs. ⁊ ad pmā probationē: etiā nego cōsequētiā: qz nō sequit: necesse ē oē futurū eē futurū: g necesse ē aliqd sine aliquā rem eē producendam post diē hodiernā: qz lz nō sit necesse aliquā rez demōstratā eē futurā: vl pducēdā: eē necesse tñ ē rē pducendā: vel rē futurā eē futurā ⁊ per ɔñs necesse ē oē futurum eē futurū: deficit ergo ista probatio: sicut ⁊ precedens: qz credit eē idem: rez eē futuram vel producēdā: ⁊ rē futurā eē futurā: cuius oppositū patet ex pma propositiōe ansbel. superius posita ⁊ per idē patet ad scdam probationē. Ad tertiaz vero pbationē cōcedo pmā ɔñam ⁊ ɔñs. vz q oē qd aliqñ fuit futurū. necesse fuit eē futuruz: qz vt patet per ansbel. plures allegatū rem futuram necesse eē ē futurā. Et qñ dicit q tūc necesse fuit: petrū negare xpm nego ɔñam: qz lz necesse sit rez futuram eē futurā: nō ē tñ necesse hanc vel illā. vt puta hanc actionē vel negationē eē futurā: qz priusq sit fieri pōt vt nō sit futura. vt patet ex scda proposi tione superius posita. Ad quartā cōsilr cōcedo pmam ɔñam: ⁊ ɔñs. vz: q necesse ē oē futurū fore. cōcedo etiā scdam ɔñam ⁊ ɔñs. s. q ipossibile ē aliqd futurū nō fore: qz si futurū ē erit. sed cū vltimo infert: g ipossibile ē anterpm nō fore. nego ɔñam ⁊ negat eam ansbel. nisi addat anterpm futurū. qz lz nō sit necesse anterpm fore. necesse ē tñ anterpm futurum fore. vt patet ex dict. ⁊ per ɔñs. lz nō sit ipossibile anterpm nō fore. ipossibile tñ ē anterpm futurū nō fore: deficit g rō. sicut ⁊ precedentes. quia nō distinguit iter rez eē futurā. ⁊ rē futurā eē futurā cū tñ sit distinguēdū vt pz superius p ansbel. Ad qntā ɔcedo q per istā necesse ē oē futurum eē futurum: intelligo istam: necesse ē oē futurū fore. ⁊ per ɔñs cōcedo sicut cōcessi in solutione imediate precedente: q ipossibile sit aliquod futurū nō fore. sed ex hoc nō sequitur q impossibile sit anterpz nō fore nisi addat futurum in subiecto vt pz ibidem. Ad sextā nego ɔsequentiā: si debite sumāt singulares sub vli. sed i hoc deficit ppositio sua q nō debite accipit singulares sub ista vli: necesse ē oē futurum eē futurū: qz singularis eius nō ē necesse ē anterpm eē futurū. sicut ipse imaginat. sed ista: necesse ē anterpm futurū eē futurum. vel necesse ē hoc vel illud futurū eē futurum. ⁊ tūc oēs singulares sunt vere. sicut singulares q debent sumi sub ista vli: necesse ē oē album eē albū. nō ē ista: necesse ē hoc lignū vel hūc hoiez eē album: sz est ista. sed ista. hoc lignū album eē albū: vel necesse ē hoc vel illud albū eē album. hec ē expressa snia ansbel. de concor. c. 4. d. nō est idem rem esse futurā: ⁊ rē futurā esse futurā. sicut nō est idem rem esse albā. ⁊ rem albā eē albā lignū eniz nō ē semper necessitate album: qz aliqñ priusquā fieret album potuit non fieri albū: lignū eni album semper necesse ē albū: qz qd aliquando priusq fieret album potest nō fieri albū. i. nō post q est albū: ⁊ eodē modo res aliqua vt quedam actio non necessitate futura ē quia priusq sit pōt fieri vt non sit futura. rem vero futuram necesse est esse futuram: quoniam futurum nequit simul esse futurum. ⁊ nō futurum. hec ansbel. vbi expresse ondit quales singulares sint sumende sub istis vniuersalibus ⁊ quales nō. Ad septimā cōcedo cōsequentiā ⁊ cōsequēns. vz q cōtingēter futurum necesse est esse futurum sicut contingenter album necesse est esse albū. sensus eni ē q albū quāuis contingenter sit album: tamen ex quo est album necesse est esse albū. vt pz per ansbel. statim allegatum: sic etiā sensus istius ɔtingenter futurū necesse ē esse futurū: ē q futurū qūis ɔtingent sit futurū: ex quo tñ ē futuruz necesse ē esse futurū. cū hoc tñ stat q nulla res demōstrata sit de necessitate futura: quia sicut non ē necesse lignū eē albū: qūis sit necesse lignū albuz esse albuz: sic nec ē necesse anterpm eē futurum lz sit necesse anterpm futurū esse futurū licet ɔtingenter sit futurus: nec illud ɔsequens debet ab aliquo reputari. inconueniens sed etiam falsum. qz sicut patet ex in tertia suppositione pmi articuli necesse ē aliqd eē futurū sine oi necessitate.

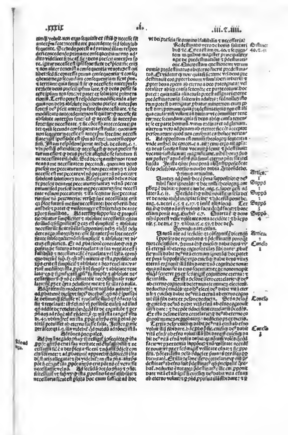
scientia sciēt ⁊ eius scia ē oīo infallibilis ⁊ necessaria. igit̄ ⁊ pñs ē oīo necessariū: ⁊ p pñs bene sequit̄ deus prescit antexpm fore. igit̄ necesse ē ipsum fore. Tertio sic. Ista ꝓpositio: antexp̄s erit: ē simplr̄. ⁊ absolute necessaria: g̃ antexpm fore ē simplr̄ necessariū. g̃ deus nō pōt facere ipsuz nō fore: scda pña est euidens. ⁊ pma vr̄ clara: q2 bene sequit̄ antexpm fore: nō ē simplr̄ ⁊ absolute necessariū: g̃ ista ꝓpositio antexp̄s erit nō ē simplr̄ ⁊ absolute necessaria. aña vero vr̄ sequi ex dictis meis: q2 in tertia ɔclusiōe mea dixi: q oīs ꝓpositio de futuro a deo reuelata i sua veritate ē ifallibilis ⁊ necessaria: sicut ē reuelata: s3 ista ꝓpositio antexp̄s erit in sua veritate: ē simplr̄ ⁊ absolute necessaria. vt ibidē cōcessi: igit̄ ista ꝓpositio antexp̄s erit in sua veritate. ē absolute necessaria. Quarto sic. illud ē simplr̄ ipossibile ad cuius positionē in eē simplr̄ sequit̄ ipossibile: sed si de⁹ faceret antexpm nō fore. sequit̄ ipossibile: g̃ antexpz nō fore ē simplr̄ ipossibile: ⁊ per pñs deus nō pōt facere ipsum nō fore: maior p3: q2 possibili posito in eē nullū sequit̄ incōueniēs: minor vero ꝓbat̄: q2 sequit̄ antexp̄s nō erit: igit̄ nūq̄ deus presciuit nec reuelauit ipsuz fore: vel presciuit vel reuelauit falsuz: quorum quodlibz ē ipossibile: g̃ ⁊c. multe ɔsilea rōnes p̄nt adduci ɔtra ɔclusionē istaz: sed. q2 soluunt̄ istis solutis iō ptranseo.

Ad rōnes francisci.

Rño ad francisc.

Ad pmū istorū cōcedo antecedēs: vno addito. videlicet si dicat̄. q de futuro a deo p̄scitū ⁊ reuelatuz hoc supposito: h3 necessariā ⁊ infallibilem veritatē sicut ē ab ipso prescitū ⁊ reuelatū. sic. n. añs illud ē verū: ⁊ nō alr̄. ⁊ sic ē tertia ɔclusio mea: sed sic concesso añte: nego ɔñaz: q2 simul st̄ant q necesse sit antexpm fore sicut prescitū ⁊ reuelatū ē a deo ipsum fore. ⁊ q deus pōt facere antexpm nō fore vt dicebat̄ in. 4. ɔclusione: rō huius ē. q2 deus prescit ⁊ reuelauit antexpm libere cōtingent. sed nō sine oī necessitate fore: ⁊ q2 quicq̄d deus prescit necesse est eē futurum sicut prescit̄ a deo. vt patet ex prima suppositione pmi articuli. sequit̄ q necesse sit antexpm libere ⁊ cōtingēter ⁊ sine oī necessitate fore: q2 sic ⁊ nō alr̄ deus p̄sciuit ⁊ reuelauit ipsum fore. nec ista repugnant in aliquo. nā3 sicut patet ex tertia suppositione articuli predicti necesse ē aliquid eē futurum sine oī necessitate. ⁊ sine eē ē antexpm libere ⁊ cōtigēter ⁊ sine oī necessitate fore. p3 q de⁹ pōt facere ipm nō fore. ⁊ p pñs simul st̄āt q necesse sit antexpm fore sicut prescitū ⁊ reuelatum ē a deo ipsum fore. ⁊ q pōt facere ipsuz nō fore: ⁊ ista solutio trahit̄ expresse ex dict̄ ansbel. sicut p3 ex suppositionib⁹ meis q̃ formalit̄ sunt sue. sicut in primo articulo dicebatur. Ex his p3 ad cōfirmationē: q2 non sequit̄ antexp̄s pōt nō fore igit̄ fidei nostre soliditas euacuat̄. ⁊ ponit̄ de⁹ mendax vel i scia variabilis imo totuz oppositū: q2 nō ē fides nostra q añxp̄s nō pōt nō fore. s3 solū q erit nec de⁹ sciuit nec de⁹ dixit. q añxp̄s nō pōt nō fore imo totuz oppositū: q2 p̄sciuit ipsuz libere ɔtīgēter ⁊ sine oī necessitate fore. euacuaret̄ tamen fidei soliditas si non esset necesse ipsum fore sicut deus p̄sciuit ⁊ reuelauit eū fore. s3 cuz hoc stat q potest eum facere non fore vt patet ex dictis.

Ad scd̄az rñdent aliq̄ doc. negando simplr̄ pmaz ɔsequētiā. ⁊ ad ꝓbatiōz ɔcedunt: q ista pña e necessaria deus p̄sciuit antexpm fore: igit̄ antexp̄s erit. dicunt tñ: q añs nō ē necessariū: q2 de⁹ pōt nūq̄ scivisse q ab eterno sciuit: ⁊ ab eterno sciuisse: q nūq̄ sciuit. ⁊ p pñs pōt nūq̄ sciuisse antexpm fore. ⁊ si potest nunq̄ sciuisse antexpm nō ē necessariom ipsum p̄scire antexpm fore. Ista rñsio nō ē noua nec g mo dernos doc. inuenta: sed hugo. de sacra. li. primo p̄ te scda. c. 18. ⁊ ipam vr̄ sequi magr̄ in hac. 35. di. c. vlti. ⁊. 39. loquēs de predestinatiōe ⁊ prescia dei. ⁊ expressius. di. 4 simul ⁊ ponit eā petr⁹ de tarentaz. li. 1. d. 39. q. 1. ⁊ doc. nr̄. li. 1. di. 39. q. 1 expresse ɔcedit q de⁹ pōt nescire q scit verū q2 q̄busdā alijs doctoribus antiq̄s vr̄ añs illud simplr̄ necessariū. Adhuc pōt ad rōnē iuxta pncipia ansbel sup⁹ posita triplr̄ rñderi. Primo quidem pōt dici distinguendo de necessitate q2 quedā ē necessitas precedenz q̃ est cā vt sit res. et quedā necessitas sequens: quā res facit. ⁊ ille due necessitates sic se hn̄t: q li3 vbicūq̄ sit precedens necessitas: sit subsequēs nō tñ ecōuerso hec oīa ponit ansbel. scdo cur deus hō. c. 18. d. ē nāq̄ necessitas precedens q̃ cā ē vt sit res. ⁊ est necessitas sequens quā res facit precedēs ⁊ efficiens necessitas: cū vr̄ celum volui: q2 necesse ē vt voluat̄: sequens vero q̃ nihil efficit: s3 fit. ē cuz dico te ex necessitate loqui cū loq̄ris: cū. n. hoc dico significo nihil facere posse vt dum loqueri. nō loquar: nō q aliquid cogat ad loquēdum: nā violētia naturalis ɔditionis cogit celū voluitur. te vero nulla necessitas cogit loqui: ⁊ subdit immediate. s3 vbicūq̄ ē p̄cedēs necessitas ē sbsequēs nō añte vbi sequēs ibi statī ꝓcedēs: possim⁹ nāq̄ dicere necesse ē celū volui. quia voluit. sed non simpliciter. ē verū necit core loqui: quia necesse est vt tu loquaris hec ansbel. His premissis concedo primam consequentiam. ⁊ primum consequens si consequens illud intelligatur de necessitate subsequenter: quia bene sequitur: deus prescimit antechristū fore. igit̄ necesse est ipsum fore necessitate sequente: vel subsequente. nec illud est aliud inconsequens: quia talis necessitas non repugnat contingētie imo stat simul cum ipsa. cum non sit necessitas coactionis. vt patet ex dictis. ⁊ ideo ansbel. vbi supra: concedit christum hac necessitate passum aliquantulum post verba p̄us allegata dicit hac sequēte. ⁊ nil efficiēte necessitate: q̃m vera fuit fides vel ꝓphetia d̄ christo: q ex volūtate: nō necessitate moriturus erat necesse fuit vt sic esset hac homo factus est. hac homo fecit ⁊ passus est quicquid fecit ⁊ passus est. sed si concesso consequente illo nego scd̄am consequentiam quia non sequitur: necesse est antechristum fore necessitate subsequente. igitur impossibile est ipsum nō fore: sicut non sequitur: necesse fuit christuz mori necessitate predicta: vt patet per ansbel. statim allegatum: impossibile fuit ipsum non mori. Ratio huius est: quia talis necessitas non repugnat contingētie. nec cogit rem esse vel non esse vt dictum est. Si vero consequens illud intelligat̄ de necessitate precedente: nego consequentiam pmaz. ⁊ consequentiā: quia non sequitur: deus prescit antechristum fore. igitur necesse est ipsum fore necessitate precedente. Et ad probationem quando dicitur in maiori: q in omni consequentia necessaria si antecedens est necessarium. ⁊ pña est necessariū. ɔcedo ꝓpositionem vniformit̄ loquēdo de necessitate: q2 si añs ē necessarium necessitate precedente. ⁊ pñs erit necessariuz necessitate precedēte. Si vero añs sit necessarium solū necessitate subsequēte. ⁊ pñs eēt necessariū necessitate ɔsimili. ⁊ tūc dico ad minorez: q illud añs. de⁹ p̄scit añxpm fore nō ē necessarium necessitate precedēte que cogit rez eē vel nō eē sed solaz necessitate subsequente. quia ea necessitate deus prescit antechristum fore. q̃a vult ipsum fore ⁊ non vult ipsum fore necessitate precedente. sed subsequente: sicut expresse dicit ansbel. vbi supra imediate post verba vltimo allegata vbi loquēs de christo. di. q hac sequēti. ⁊ nihil efficiēte necessitate voluit que-

vnnq; voluit. non ergo sequitur ex istis q necesse sit antexpm fore: necessitate precedente: sed solum subsequente. Secundo potest ad rationem illam responderi concedendo primam consequentiam: vno addito videlicet si dicatur sic: deus prescit antexpm fore. igitur necesse est ipsum fore sicut deus pscit: sic enim et non aliter tenet ista consequentia vt notum est cuilibet: sed sic concessa prima consequentia: et consequente nego secundam consequentiam sicut prius. et tertiam: quia simul stat q necesse sit antexpm fore sicut deus prescit ipsum fore. et q deus possit facere ipsum non fore: vt patet ex solutione prime rationis. Tertio potest respoderi modificando ans: quia non debet absolute dici: deus prescit antexpm fore: sed deus pscit antexpm fore sine necessitate. et sic modificato antecedente non sequitur: q necesse sit absolute antexpm fore: sed q necesse sit antexpm fore sine necessitate et sic cocesso antecedente: patet quia secunda consequentia est nulla: quoniam non sequitur necesse est antexpm fore sine necessitate: igitur impossibile est ipsum no fore: immo totum oppositum. Istam responsionem ponit ansbel. de cocor. c. 1. vbi postq ostendit: q necesse est q deus prescit futurum esse: et q deus prescit aliquid esse futurum sine necessitate subdit. Sed dicere mihi non remouens a me necessitatem peccandi. quoniam deus prescit me peccaturum: vel non peccaturum et ideo necesse est me peccare vel no peccare: si no pecco: et subdens solutionem dicit. Ad quod ego: no debes dicere prescit deus me peccaturum tantum vel no peccaturum: sed prescit deus me peccaturum sine necessitate vel non peccaturum et ita sequitur siue peccaueris: siue no peccaueris: vtrumq; sine necessitate erit qz pscit futurum me sine necessitate: hoc quod erit. hec ansbel: et patet q vniformiter est dicendum de antexpo: et similibus. Ad tertium supposito q propositio dicatur simpliciter et absolute necessaria: quando illud quod significat per eam est simpliciter et absolute necessarium: sicut ro illa supponit si debet aliquid 9cludere nego ans: quia licet necesse sit antexpm fore necessitate subsequente: non tamen simpliciter et absolute: vt dictum est plunes. Et ad pbationem concedo: q ois ppositio de futuro a deo reuelata in sua veritate est infallibilis et necessaria: sicut e reuelata vel scita. como quo dictum e sup. sed qn dr i minori q ista ppositio: antexps erit est simpliciter et absolute a deo reuelata: variatur medium: quia ista ppo non dr simplr et absolute reuelata: ea q significatum ipsius sit simplr et absolute necessarium: sed q no e cominatorie nec 9ditionaliter reuelata: sicut pz ex qrta 9clusione mea: et sic illa ro nulla.

Ad quartum: nulli moderni rndent negando minorem: et ad pbationem dicunt vt supius dicebatur: quod no e ipossibile deum nunq sciuisse vel reuelasse illud quod de facto sciuit et reuelauit: istud tn no vr possibile quantum ad illud quod addunt de reuelatione: qcqd sit de cognitione et per 9ns aliorum ad ronem aliter rndent: sed qz ma ista tangetur ista di. 41. vbi inqretur an ista ppo: antexps erit p diuinam potentiam potuisset ab eterno fuisse falsa. Idcirco p nunc ptraseo: qz i. q. illa videbitur quid dicendum ad ronem istam.

Ad rones pncipales.

Rno ad rgia. Ad pmam negando 9nam: si intelligitur i 9sequente q ista ppo: antexps erit i sua veritate no e infallibilis et necessaria sic e a deo pscita: sic enim et no aliter 9dicit conclusioni mee: et ad pbationem apparebit quid dicendum ista di. statim allegata: et ibi videbitur an ista 9na. antexps pot n ee: igitur illa ppo: antexps erit pot no ee vera: sit necessaria: vel no. Ad secundam 9cedo 9nam et 9ns: si intelligitur vt sup vz q ista ppositio sit infallibilis: et necessaria sicut est pscita hoc enim sufficit ad hoc vt dei prescia sit omnino infallibilis et necessaria.

Predestinatio vero de bonis salutaribus etc. Circa istam di. 40. et sequentem in quibus magister principaliter agit de predestinatione et pdestinatione. Quero istam questionem: vtrum omnis predestinatus ab eterno fuerit predestinatus. — Distinc. 40. et 41

Et videtur q non: quia si sic: tunc vel deus predestinauit eos propter bonum vsum liberi arbitrii: et propter bona opera ab eterno a deo precognita: vel totaliter absq; causa se tenente ex parte eorum: hoc patet: quia nulla alia causa potest assignari eterne predestinationis saltem in adultis: sed nullum istorum potest dari: igitur pbatur minor: non enim potest dari primum: quia predestinationis non est aliqua causa: nisi voluntas diuina: vt communiter tenetur: nec secundum: quia si deus absq; causa tenente se ex parte hominum. vnum ordinaret ad gloriam. alterum vero ad penam ab eterno: sic eet acceptor personarum: quod non consonat catholice veritati. Ad oppositum est omnium theologorum sententia vnde ansbel de concor. c. 8. ait: cum ergo ait apls: qz deus sanctos suos vocauit pscivit et pdestinauit vocauit: iustificauit: magnificauit. nihil horum prius aut posterius apud eum sed oia simul eterno pnti sunt intelligenda. In ista qone pmo ponam aliquas suppositiones: scdo 9clusiones. tertio mouebo dubia. qrto rndebo.

Primus articulus. — Articu. 1

Quantum ad pmum: hec e pma suppositio: q deus nihil facit ignorans: et hec nulli theologorum aut pborum e dubia: et ponit eam be. aug. 5. super gen ad litteram. c. 18. — Suppo 1

Secunda e: q nihil noui fit in scia dei vt de nouo aliquid incipiat scire: et hanc etiam ponit be. aug. 4. de tri c. 5 et c. 27. et simlr alijs locis. — Suppo 2

Tertia e: q deus no nisi volens facit quicquid facit: et hanc etiam ponit aug. Enchir c. 7. — Suppo 3

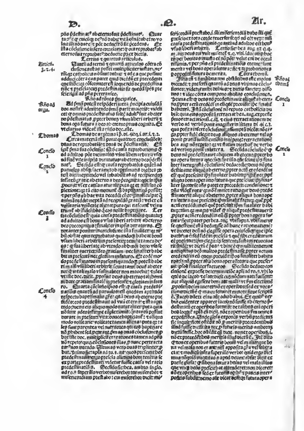
Quarta e q deus nihil potest velle voluntate noua accidente: et hanc ponit. 5. de tri. c. 37 et libro. 15. c 59. et hoc de p. — Suppo 4

Secundus articulus. — Articu. 2

Quantum aut ad secundum: qz conformiter e dicendum i pposito de reprobatis et pdestinatis pono quattuor coclusiones. Prima e: q cuicumq; dabit deus vitam eternam ab eterno cognoscit illam sibi dare: pbatur sic: nulli dabit deus vitam eternam ignorans: hoc patet ex pma suppositione: ergo cuicumq; dabit deus vitam eternam cognouit illam sibi dare: et no cognitione noua: quia nil noui fit in eius scientia: nec de nouo incipit aliquid scire: vt pz ex scda: igitur cognitione eterna: et sic intatum. Ex ista 9clone infero correlarie: q deus ab eterno cognouit determinate numerum electorum. deductio e eadem: quia oibus electis deus dabit vitam eternam: et cuicumq; dabit deus vitam eternam ab eterno cognouit illam sibi dare ex 9clone deducta. — Conclo 1

Scda 9clo e q cuicumq; deus no dabit vitam eternam ab eterno cognouit illi n dare: et hec pot deduci sicut correlarium pcedens. Ex ista 9clone infero correlarie: q deus ab eterno cognouit numerum reprobatorum. deductio pz ex dictis. — Conclo 2

Tertia 9clo: cuicumq; dabit deus vitam eternam ab eterno voluit illam sibi dare. hanc pbo sic. cuicumq; deus dabit vitam eternam ab eterno voluit illam sibi dare: sed cuicumq; dabit deus vitam eternam volens dabit: qz no nisi volens quicquid facit: vt pz ex tertia suppone: et no voluntate accedente noua: vt pz ex scda: igitur voluntate eterna: et sic ppositum. Pot etiam ista 9clo deduci ex pma: sed ptraseo pp breuitatem. Ex illa 9clone infero correlarie q ois pdestinatus ab eterno fuit pdestinatus quod pncipaliter qrebatur. deductio e nota: qz pdestinatus e ille cui pponit dare vitam eternam: igitur si cuicumq; deus dabit vitam eternam ab eterno voluit: et per 9ns pposuit illam sibi dare: et p — Conclo 3

pñs pdestinat⁹ ab eterno fuit pdestinat⁹. Quarta p°c ꝙ cuicūq; de⁹ nō dabit vitā etnā: ab etno voluit illi nō dare τ pōt deduci ro sic pcedens. Ex ista cōclusione infero correlarie: ꝙ oīs reprobat⁹ ab eterno fuit reprobat⁹: deductio p₃ ex dictis.

Tertius τ quartus articulus.

Articli. 3.τ.4. Quantū ad tertiū τ quartū articulos cōtra cōclusiones istas posset multipliciter instari, verūq; qz catholicis nō sunt dubie τ ad ea que possunt adduci cōtra eas patet quid dicēdū ex precedenti questiōe: qz cōformiter est loquendū de predestinatiōe τ prescia: cū₃ predestinatio sit quedā spēs prescie: igit̄ ad pña pertranseo.

Rño ad rōnes pncipales.

Rño ad argu. Ad pmā potest respōderi iuxta pncipia cuiusdā doc. nostri admittendo pmā parte maioris: videlicet ꝙ omnis predestinatus saltē adult⁹ fuit ab eterno pdestinatus ppter bonū₃ vsum liberi arbitrij τ bona opa futura a deo ab eterno prius cognita. Et vt clarius videat̄ ista rñsio doc. iste.

Thomas Thomas de argētina i p̄. di. 41. q. i. ar. i. τ. 2.

Circa materiā istā ponit quattuor conclusiōes: duas de reprobatis τ duas de pdestinatis. Est

Conclo 1 igit̄ pma sua cōclusio: Qꝫ causa reprobationis ꝙ ad adultos pōt dici malus vsus liberi arbitrij vsq; ad finē vite in ipsis duraturus ab eterno deo pdestinat⁹.

Conclo 2 Secūda est ꝙ causa reprobatōis quātū ad paruulos absq; sacramēto baptismatis decētes potest dici ineptitudo vel inhabilitas ad recipiendū₃ influxū gratie ab eterno a deo pcognita: que in ipsis pueniat: vl' ex causa naturali: puta qz ex mali sua cōplexione: qz tā cito moriunt̄ ꝙ baptizari nō possūt: τ per pñs ab hac vita decedēt cū originali culpa: q̄ animā reddit ineptā ad recipiēdū gratiā: vel ex cā voluntaria volūtate aliena: puta qui nascunt̄ vel nutriunt̄ ab ifidelibus q̄ eos nolūt baptizare.

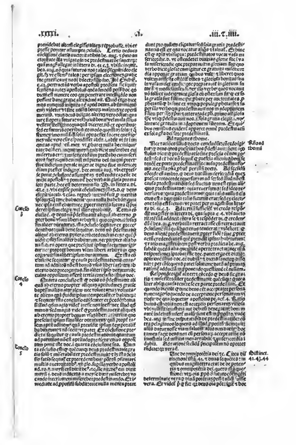
Conclo 3 Tertia cōclusio est quia causa predestinatiōis quantū₃ ad adultos est bonus vsus liberi arbitrij ab eterno deo precognitus: finaliter in ipsis duraturus. Et notanter ponitur in conclusione ista finaliter: qz nihil obstat quin reprobatus quandoq; habeat bonū vsum liberi arbitrij in presenti: preuidit tamen deus: ꝙ sua libertate abutendo ab hmōi bono vsu se finaliter auertet: ideo gratiam nec finaliter habebit in presenti nec gloriam in futuro. Et eodē modo predestinatus in presenti quandoq; potest habere malū vsū liberi arbitrij: sciuit tamē deus ab eterno: ꝙ in tali malo vsu finaliter non manebit: τ ideo vt iste doc. dicit. pposuit deus ab eterno tali homini dare gratiam finalē in presenti: τ gloriam in futuro.

Conclo 4 Quarta cōclusio eius est ꝙ causa predestinatiōis quantū ad paruulos est quedam aptitudo respectu baptismalis gr̄e: quā deus ab eterno preuidēs: eos predestinauit ad vitā eternā: τ ista aptitudo pueniet eis aliquo modo naturaliter: puta quia nō sunt adeo infirme cōplexionis: ꝙ n tantū possint durare in presenti vita: donec baptizant̄: τ aliquo modo voluntarie volūtate tamen aliena: puta qz tales sunt parentes vel nutritores qui eos baptizare nō phibent sed pcurant. Pmas duas cōclusiones pbat iste doc. multipliciter: rationes tamen ad pñs nō repeto: quia cōclusiones istas p nunc pertractatur⁹ non intendo. Vltimas vero duas tripliciter pbat. Primo sic: apl's ad ro. 8. ait: quos presciuit hos predestinauit: ergo prescia alicuius boni tenētis se ex parte predestinati videtur fuisse causa vel ratio predestinatiōis. Secūdo sic: bea. ambro. in glo. ad ro. 9. super illo verbo: miserebor cui miserebor τ misericordiam prestabo: cui miserebor dicit: misericordiā prestabo. i. illi misericordiā dabo illi quē prescio ex toto corde reuersurū: qꝫ nō eēt verū: nisi causa predestinationis quantū ad adultos eēt bon⁹ vsus liberi arbitrij. Tertio sic bea. aug. 83 q. q. 68. ait: deus cui vult miseret̄ τ. q. viii. i. ducat p hoc tū dei bonitas iniusta eē nō pōt: velut eni de occultissimis: τ per pñs eā predestinatiōis eterne sunt merita vel bona opera futura: sic τ reprobationes ꝙ opposita futura demerita.

Rño ad thoma Cōtra thomā. Ista τ₃ τ similibus non obstātibus iste modus dicendi: τ presertī quantū ad duas vltimas cōclusiones: videtur mihi dubius: τ dictis sanctoꝝ dissonus: τ ideo cōtra eum pono aliquas conclusiones.

Concło 1 Prima est ꝙ deus nō predestinauit aliquē ab eterno ppter actū credēdi in eū quē preuidit ipē finalr̄ habiturū. Istā cōclusionē nō reputo catholicā dubiā: quia eius oppositā retractat bea. aug. expresse pmo retractationū. c. 13. τ eius retractationem de verbo ad verbū ponit magister in littera di. 41. c. 3. qua posita infert cōclusionē assumptā dicēs: nō ergo ppter fidē elegit deus aliquos ab eterno vel apponit gratiā iustificatiōis in tēpore: retractationē bea. aug. nō repeto: qz vt statim dicebat̄ de verbo ad verbū ponit̄ in littera.

Concło 2 Secūda cōclusio ē ꝙ deus nō predestinauit aliquem ab eterno ppter bona opera futura quecūq; sint illa que sciuit ipē finaliter facturū: istā cōclusionē deduco sic: deus nō predestinauit aliquē ab eterno ppter actū credendi in eū quē presciuit ipē finaliter habiturū: igit̄ nec ppter aliqua bona operatio futura que presciuit ipē finaliter facturū: añs patet ex precedēti conclusione: τ cōña videt̄ nota: qz nō ē maior ratio cur deus predestinauerit aliquē ab eterno ppter aliqua bona opera futura que presciuit ipm finalr̄ facturū: quē ppter actū credēdi in eū quē presciuit ipm finaliter habiturū: tūm qz magis videt̄ ꝙ aliquē predestinauerit ppter actū credendi in eū ꝙ ppter bona opera futura: sicut patet per bea. aug. vbi supra. vbi fatetur se questionē istā deduxisse ad hanc ratiocinationē: vt diceret deū nō elegisse opera cuiuscūq; que ipse daturus ē: sed fidē in prescia τ quē sibi crediturum eē presciuit: ipm elegit: 13 sententiā istam reuocauerit ibidē: vt dictū ē pus: τ hinc ē ꝙ multi tenuerunt antiquitus deū multos predestinasse ppter actum credendi in eū quem preuidit ipsos finaliter habituros: 13 nō ppter alia bona opera futura que presciuit ipsos finaliter facturos. Secūdo deduco conclusionē expresse determinatiōe apli ad ro. 9. vbi loquēs de iacob τ esau: dicit cū₃ nōdum nati fuissent: aut aliquid egissent boni aut mali: vt sm electionē ppositū dei maneret: nō ex operibus: sed ex vocatione dictū ē ꝙ maior seruiret minori: sicut scriptū ē. Jacob dilexi esau aūt odio habui. Ex quib⁹ verbis euidenter apparet iacob nō fuisse ab eterno pdestinatū ex operibus futuris: de talibus eni operibus loquit̄ apl's cū dicit. nō ex operibus sm omnes expositōes. Unde glosa exponēs verbū predictū₃ sic inquit: sicut ostēdit nō p meritis precedentibus illud fuisse dictū: ita nec p futuris meritis amborū₃ dictū fuisse. hoc ostēdit cū dicit non ex operibus. i. nō ex precedētibus meritis illud dictū ē. Jtē dico ꝙ non ex operibus futuris bonis vel malis: que bona vel mala non erant: nisi apposita gr̄a vel subtracta: τ modicū infra super illo verbo: quid ergo dicimus nūquid iniquitas ē apud deum: absit: dicit expresse glosa: ꝙ si bona futura huius vel mala illius que vtriq; deus presciebat attenderet: non diceret: nō ex operibus sed ex futuris opib⁹ τ paucis interpositis subdit: nemo ait dicat deus qz futura opera

preuidebat alterū elegisse ⁊ alteꝝ reprobasse. vbi expresse ponitur assumpta ɔclusio. Tertio deduco cōclusionē claris auctoritatibus be. aug. ⁊ primo auctoritate illa vulgatoꝝ de predestinatōe sanctoꝝ: quā mag. allegat in littera di. 41 c. 3. vbi sic inquit. bea. aug. nō quia futuros nos tales p̄sciuit ideo elegit. sꝫ vt essem⁹ tales: per ipsam electionē gratie sue qua gratificauit nos in dilecto filio suo. Itē Enchir. c. 63. pertractās verba apostoli predicta sic inquit. sentiens autē apostolus queadmodū poss. hoc qd dictū est mouere eos qui penetrare intelligēdo non possunt hanc gratie altitudinē ait. Quid ergo dicemus nunquid iniquitas ē apud deum. absit. iniquū enim videtur vt sine nullis bonoꝝ maloꝝ ve operū meritis. vnū deus diligat. alterū vero odiat: quare si opera futura: vel huius bona vel mala illius vellent itelligi nequaquā diceret. nō ex operibus: sed ex futuris operibus eo modo questionē solueret q̄stionē imo nullā eē solui oportuisset facere questionē nūc vero cū respondisset absit. i. absit vt sit iniquitas apud deū. mox vt pbaret nulla hec iniquitate dei fieri: inquit moysi enim dicit miserebor cui misertus ero: ⁊ misericordiam prestabo cui misericors fuero: quis enim nisi insipiens deū iniquū putet siue iudicium penale ingerat digno siue misericordiam prestet indigno. hec omnia aug. vbi expresse ponit ɔclusionē assumptā ⁊ ostendit eā esse de mēte apostoli ⁊ ponunt hec verba in glosa pro maiori parte. hec est determinatio M. in littera di. 41. c. 2. vbi expsse ponit cōclusionē istā. s. q̄ deus elegit iacob. ⁊ esau. reprobauit: nō fuit p meritis ipsoꝝ q̄ tunc habuerint quia nulla habebāt quia nec ipsi existebant: nec ꝓpter merita futura q̄ p̄uideret ipsum eligere vel illū reprobare.

Conclō 3 Tertia cōclusio ē. q̄ deus nō p̄destinauit aliquā ab eterno ꝓpter bonū vsum liberi arbitrii i quo cognouit ipsū finaliter duraturū. ista ɔclusio sequitur ex precedentibus: quia bene sequitur. deus nō p̄destinauit aliquē ab eterno ꝓpter actū credendi in eū q̄ p̄uidit ipsū finaliter habiturum. nec propter alia bona futura opera que presciuit ipsum facturum: igitur nec propter bonum vsum liberi arbitrii in quo cognouit finaliter ipsum duraturum. Ex ista cōclusione sequitur q̄ causa predestinationis quantum ad adultos nō est bonus vsus liberi arbitrii ab eterno deo precognitus. finaliter i ipso duraturus: cuius oppositum asserit tertia conclusio istius doc.

Conclō 4 Quarta conclusio est q̄ deus nō p̄destinauit aliquā ab eterno propter aliquā aptitudinē gratie baptismalis naturalem nec voluntariā voluntate aliena quā p̄uidit ipsum temporaliter habiturū: ⁊ sequitur ista conclusio euidenter ex p̄cedētibus quia si illud qd magis videt̄ inesse non inest nec illud qd minus: sed magis videt̄ q̄ predestinauerit aliquē ab eterno propter bonum vsū liberi arbitrii in quo presciuit ipsum finaliter duraturū quā propt̄ talem aptitudinem quā preuidit ipsum temporalit̄ habiturum: ⁊ nō fecit: vt patet. Ex cōclusione predicta sequitur q̄ causa predestinationis quantum ad paruulos nō est aptitudo predicta: cuius oppositum ponit iste doc. i quarta cōclusione sua.

Conclō 5 Quinta cōclusio est: q̄ quecunq̄ deus predestinauit gratis solū ⁊ miserabiliter predestinauit: ⁊ licet ista ɔclusio satis sequat̄ ex precedentibus: potest tñ ɔfirmari multis auctoritatib⁹. vñ glo. sup illo verbo apostoli ad ro. 9. moysi enī dicit de⁹ ⁊c. sic ait: de⁹ enī dicit moysi i. deus inductus a moyse dicit miserebor vocando in ecclesiam: cui miserebor predestinando. Et immediate ad ꝓpositū subdit: ecce nulla merita precedunt pro quibus eligatur: sed sola gratia predestinantis est ex qua vocatur aliquis ⁊ saluat̄. Et hinc est q̄ apls vbi supra: predestinatos vocat vasa misericordie. v. vt ostenderet diuitias glorie sue i vasa misericordie que preparauit in gloriam sup quo verbo dicit glosa: cum igitur ex gratuita misericordia apponat gratiam quibus vult ⁊ liberet quos vult: manifeste ostēdit diues ⁊ gloriosa bonitas sua in vasa misericordie que preparauit in gloriam sua: tm̄ ⁊ modicū infra super illo verbo quos vocauit nō solū ex iudeis: dicit glosa cū ostensum sit q̄ ex sola gratia sint filii incipit pbare per auctoritates ꝓphetarū q̄ hi sint ex vtroq̄ populo ꝓphetarū: ⁊ super illo verbo qui predestinauit nos in adoptionem filioꝝ per ihm xp̄m ⁊ cetera ad eph. primo ait glosa ipse vtiq̄ p̄destinauit nos. i. sola gratia elegit. i. voluntate gratuita in adoptionem filiorum. Ex quibus omnibus euident̄ apparet omnē predestinatū ex sola gr̄a dei fore predestinatū.

Ad rationes thome.

Nec rationes illius docto concludūt: cōcedo igitur q̄ deus quos presciuit hos p̄destinauit: sicut apostolus dicit q̄ predestinatio sine prescia eē non potest: sed ex hoc nō sequit̄ q̄ prescia alicuius boni se tenēs ex parte predestinati sit causa predestinationis. nec illa ɔña ꝓbat̄ per istū docto. Ad secūdū cōcedo cū ambro. q̄ deus dat illi misericordiā quē presciit toto corde reuersurum ad se: sed illud nō est causa predestinationis sed fructus non est enim aliquis predestinatus: quia reuersurus: sed ideo reuersurus quia predestinatus quia talis nullus electus est a deo: quia talis futurus erat: sed ex electione talis est factus: vt patet per magistrū in littera di. 41. c. 3. Ad tertiā sufficiet vt credo respōdit magister in littera di. qua supra c. 4. vbi auctoritatē illā adducit cōtra se ⁊ respōdet di. q̄ credendū ē bea. aug. verba illa retractasse cū retractauit ɔclusionē illā quā hactenus tenuerat: videlicet q̄ deus aliquē predestinauerit ꝓpter fidē: siue ꝓpter actū credendi in eū quē preuidit ipsum habiturum: ⁊ ratio magistri ē qm post verba predicta be. aug. subdit quedā alia que ibidē aperte tractat: nec istā responsionē iprobat iste doc. patet ergo ex dictis: opinionē illius doc. eē dubiā ⁊ dictis sanctoꝝ dissonā: ⁊ per cōsequens patet solutione datā ad primā rationē adductā in ꝓponendo questionē eē nullam. Rñod thomā

Respondeo igit̄ aliter: ⁊ cōcedo q̄ deus sic gratis ⁊ misericorditer predestinauit quecūq̄ q̄ totaliter absq̄ causa tenēte se ex parte predestinati. Et quando dicitur q̄ tunc deus eēt acceptator personarum: nego loquendo de acceptione personarum viciosa: de qua loquetur apostolus pe. act. 4. Ratio huius est: quia non est acceptio personarū viciosa vbi nulli sit iniustitia aut debitū denegatur: bonum autē indebitū inferē malū: sicut est in ꝓposito. vide bea. aug. in fine disputationis de predestinatiōe: cōtra pelagianos loquens ad illud ꝓpositū sic inquit: aliis datur nosse viam salutis aliis non datur: hoc tamen facit deus non cū personaꝝ acceptatiōe nō iniustitia sed iustitia inenarrabili: ⁊ misericordia indubia. Ad rationē secūdā p̄ncipalem nō oportet rñdere: q̄ vera ē.

Tunc de omnipotētia dei ⁊c. Circa distinctionē istā 42. ⁊ duas sequētes: in quibus magister tractat de de potentia ⁊ omnipotētia dei. quero istā questionē: vtrū ois ꝓpō d̄ futuro cōtingēti determinate vera p diuinā potētiā possit nūq̄ fuisse vera. Et videt̄ p̄ q̄ sic: q̄ deus oia pōt: igit̄ ⁊ hoc Distinct. 42. 43. 44

qñ querit̃ pōt añs patet per magistrū in principio huius di. 44. vbi dicit absolute qd fatendū est deus omnia posse: ⁊ añs videtur nota: quia nō sequitur: deus nō potest hoc: igitur nō potest omnia. Contra: deus nō potest facere preteritū non fuisse: igit̃ nō potest facere ppositionē de futuro cōtingēti determinate verā non fuisse verā: añs communiter est concessum: ⁊ 9ña videt̃ nota: quia omnis ppositio de futuro cōtingēti que est determinate vera heri fuit vera: ⁊ per 9ñs eius veritas transit in preteritū. In ista questiōe pmo ponā vnicā distinctionē. secundo 9clusiōe. tertio mouebo dubia. quarto rñsiones.

Articulus pmus:

Articu. 1 Quantū ad primū est aduertēdum q ppositionē de futuro cōtingēti determinate verā nunq fuisse verā potest intelligi dupliciter. s. q nunq fuit vera post euētū rei vel ante: in pmo sensu questio non habet dubiū: quia certū est q post euentū rei ppositio de futuro nunq est. Sed in secūdo magnam difficultatē includit: ⁊ in isto intelligo questionem. Est igit̃ sensus questionis: vtrū omnis ppositio de futuro cōtingēti determinate vera p diuinā potentiā possit ante positionē rei in esse nunq fuisse verā.

Secūdus articulus.

Articu. 2 Quantū ad secūdū: quia ad videndū q querit̃ multū cōfert videre: an deus possit facere preteritū nō fuisse: ⁊ an reuelatio per diuinā potentiā possit nunq fuisse reuelatio: put in sequentibus apparebit. Idcirco pma 9clusio est: q tāta necessitate preteritū est preteritū q deus nō potest facere preteritū nō fuisse. Istā 9clusionē deduco pmo sic: implicatio cōtradictiōis eēt q preteritū nunq fuerit: ergo deus nō potest facere preteritum nō fuisse: 9ña est nota: añs declaro. Procinus declaratione pono gra exempli q deus si potest faciat q pro aliqua mēsura: reputo in instanti. a. q anima xpi q fuit vsq ad instās. a. nunq fuerit: tūc sic: vl deus ca su posito scit animā xpi fuisse vsq ad. a. instans in quo fecit ipam nō fuisse: ex supposito vel nō. Si sic: ergo hec est vera anima xpi fuit vsq ad instans. a. alit̃ nō sic eēt: vel nō sic fuit sicut deus scivit eē vl fuisse: quod nō cōsonat catholice veritati ⁊ ex suppo sito deus fecit in instanti. a. q anima xpi nunq fuit: ergo anima xpi fuit vsq ad instās. a. ⁊ nō fuit vsq ad instans. a. qd est apta cōtradictio. Si nō quero vlterius an deus sciat se fecisse in instanti. a. q anima xpi que fuit vsq ad instās. a. nunq fuerit an nō: Si sic: ergo scit q anima xpi fuit vsq ad instans. a. qr hec iplicat̃ in pma: ⁊ ex cōcesso deus nescit q anima xpi fuerit vsq ad instans. a ⁊ sic cōtradictio sicut prius. Si vero dicat̃ q nō: quero vlterius an deus sciat se fecisse in instanti. a. q aia xpi que fuit vsq ad instans nunq fuerit an nō. Si sic: ergo scit q anima xpi fuerit vsq ad instans. a. qr hec iplicat̃ in pma. Et ex cōcesso deus nescit q anima xpi fuerit ad instans. a ⁊ sic 9tradictio sicut prius. Si vero dicat̃ q nō: ergo aliqd deus fecit qd nescit se fecisse: quia hoc fecit ex supposito ⁊ nescit se fecisse ex cōcesso. Sed cōstat q deus omnia scit: tam presentia q̃ futura atq preterita fm fidē ⁊ veritatē: ⁊ p 9ñs qcqd fecit scit se fecisse: ergo aliqd fecit deus qd nescit se fecisse: ⁊ qcqd deus fecit scit se fecisse qd cōtradictionē iplicat euident̃: igit̃ ⁊c.

Magister rodulphus ordinis minoꝝ.

Rodulph Circa rationē istā quidā reuerēdus doc. ordinis minoꝝ qui tertius post me incipiens sic pcedit: qr pmo pbat q ista ratio in consimili forma per omnia pōt fieri cōtra cōclusionē verā: quā ipse ⁊ ego tenemus. Secūdo ostēdit: q si illa ratio demōstrat cōtra do

ctorē illū: 9 quē ego posui cōclusionē istā demōstrat etiā 9 me ⁊ ad hominē. Tertio respōdebo ad eā: declarat q simplr̃ ⁊ ad rē nil pbat cōtra cōclusionē illā verā: quē ego vna cū ipso teneo. Ex hoc infert q̃rto: q doc. ille q tenebat cōclusionē oppositā de preterito: quā tñ ve dicit ipse nō tenet similiter pōt ad rationē rñdere. Quātū ad pmū istoꝝ pbat iste doc. q p istā rationē in forma pbat̃ q deus nō pōt facere q anima antexpi q nunq sit futura sit: cuius oppositū vera cū ego etiam teneo: illo sic declarat̃: ponat̃ gra exēpli q deus faciat si potest in instanti. a. q anima antexpi que erat futura post instans. a. nunq sit futura: tūc arguit̃ sic in forma: aut deus scit animā antexpi eē futurā aut nō. Si det̃ pmū: sequit̃ cōtradictio qr hec ē vera: anima xpi ē futura post instās. a. alit̃ nō sic eēt sicut deus scit fore: qd nō cōsonat catholice veritati: ⁊ ex posito deus fecit in instāti. a q aia antexpi nō erit post instās. a. ergo erit: ⁊ nō erit. Si vero det̃ secūdū. s. q nescit: aut ergo scit se scivisse in instāti. a. q aia antexpi que erat futura post instās. a. nunq sit futura. vel nō scit se hoc fecisse. s. det̃ pmū: ergo scit q anima antexpi erat futura post instans. a. qr hec iplicat̃ in ista parte: ⁊ ex concesso deus nescit q anima antexpi erat futura post instās. a ⁊ sic habet̃ contradictio. Si vero dicat̃ q nescit se hoc fecisse. igit̃ aliquid deus fecit qd nescit se fecisse qd nō ē cōcedēdū qr nec fidei cōsonat nec veritati. Ex isto sequit̃ secūdū. vz q si rō demōstrat cōtra aliū doc. determinat etiā 9 me: qr vt pz consili forma pbat̃ oppositū 9clonis quā ego reputo verā: ⁊ ne oporteat me itez repetere reductionē istā antequā veniā ad solutionē suā ostēdo reductionē nō eē 9 me sed cōtra ipm: ⁊ nil cōcludere qd nō sit verū. Cuius gra ē aduertēdū: q iste ppōnes multū differūt deus pōt facere q aia antexpi nunq sit futura: ⁊ q aia futura nō sit futura: qr pma istaꝝ ē vera. secūda ē simplr̃ ipossibilis: ⁊ ita vt expresse docet anshel. ⁊ cōcor. c. 4. vbi postq ostendit nō eē idē rē eē futurā: ⁊ rē futurā eē futuram. subdit: res eni aliqua vt q actiōe necessitate futura eē: qr pusq sit fieri pōt ⁊ nō sit futura. rē vero futurā necesse ē eē futurā. ⁊ istā reuerēdus doc. cōcedit vna mecū. vnde respondendo ad quartā rationez magistri Johannis scoti per quā cōtra me ⁊ cōtra eum pbat: quod nō est necesse omne futurū eē futurū: dicit expresse q lz nō sit ipossibile antexpm nō fore. ista tamen est vera impossibile est antexpz futurū non fore. His premissis venio ad rationem suā ⁊ dico q per ronez meam nunq pbabitur q deus non possit facere q anima antexpi futura nunq sit futura: pbatur per eaz tñ q deus non potest facere q anima antexpi futura nunq sit futura: hec etiā est vera per eū sed q ita sit apparet per deductionez suaz. ipse eni arguit sic: scilicet ponatur gratia exempli q deus faciat simpliciter q anima antexpi que erat futura post instās. a. nunq sit futura: hec sunt formaliter verba sua ⁊ patet ex dictis: q hic non accipit animaz antexpi futurā post instans. a. ⁊ infra sic inquit. Si detur secundū scilicet q casu illo posito deus nesciat animaz antexpi eē futuraz aut scit se scivisse in instanti. a. q anima antexpi q erat futura post instans. a. nunq sit futura: vel nō: hec sunt verba sua: nihil addito: nihilq remoto: et videtis expresse sicut prius: q in ratione ista nō loquitur d anima antexpi precise: sed de aia antexpi futura: 9clo igit̃ que sequit̃ ex istis premissis nō est q deus non potest facere q anima antexpi futura post instans. a. nunq sit futura: quia de anima sic sumpta: sicut videtis loquitur in premissis: et illa

cõclusio ano solu est falsa sed necessaria per eum: et ex hoc statim apparet q̄ reductio non est contra me: quia nihil pbat q̄ nõ sit verum: et est cõtra eum: quia ipse credit ꝯclusionē pbatā per istā rationē eē falsā: et tñ illa conclusio est formalis sua: et ꝑ ꝯñs in dictis est aliqualis repugnātia vt videtur. Et cõfirmatur: quia sitin reductione illa loquaꝛ de anima ante xp̄i absolute: et nõ de anima ante xp̄i futura post instans .a. rationibus ꝯcludit: quia si ponaꝛ q̄ de⁹ faciat in instanti .a. q̄ anima ante xp̄i nunq̄ sit futura cõceditur q̄ deus nescit hoc supposito animā ante xp̄i esse futurā. Et si queraꝛ vlterius an sciat se fecisse in .a. instanti q̄ anima ante xp̄i nunq̄ sit futura. dicetur q̄ sic: sed ex hoc non sequiꝛ q̄ deus sciat animā ante xp̄i esse futurā: q̄ hoc nõ implicaꝛ in ꝑpositione ista sicut iplicatur in reductione prima in qua loquiꝛ de anima ante xp̄i futura post instās .a. Est tamen aduertendum ad pleniorem intellectum cõclusionis mee: q̄ in ꝑposito est magna differētia inter animā xp̄i et inter animam ante xp̄i: q̄ siue loquamur de anima xp̄i absolute siue preterita necessario supponim⁹ ipsā fuisse: sed si loquamur de anima ante xp̄i absolute et nõ de anima ante xp̄i futura nõ necessario supponimus illam fore. Hanc differētiam inter rem pteritam et futuram ponit anshel. vbi supra. d. q̄ in re pterita est q̄ non in te presenti. vel fiat sicut quedam que pñs est: et potest fieri nõ presens. et alia que nõ necessitate futura ē: potest fieri vt sit nõ futura. Et hoc iste doc. cõcedit expresse in quadā suppositiõe vbi dicit q̄ in ꝑpositionibus que sunt simpliciter de pterito est sic veritas ꝺterminata q̄ respectu cuiuscunq̄ potē ē simplr necessaria: q̄ oē q̄ fuit simplr necesse est fuisse. In ꝑpositionib⁹ vero ꝺ futuro vt dic̄ ē veritas determinata ꝯtingēt apud diuinā notitiā cū potētia ad oppositū: q̄ nõ oē qd̄ erit necesse est fore: imo contingenter erit et potest non fore. Et ex hoc statim apparet q̄ ratio nõ potest iam reduci sic de anima ante xp̄i nisi addatur futura: sicut de anima xp̄i si non addatur preterita. Exclusa igiꝛ reductiõe sua: venio ad solutionem rationis: et sicut dicebatur supra ꝑmo soluit rationem in forma in qua ipse fecit eam: et ex hoc inferꝛ secūdo quoddam qd̄ doctor ille qui correlarium tenebat conclusionē oppositā de preterito. Potest similiter ad formā quam ego facio respõdere.

Ad rationem igitur quam ipse format dicit q̄ casu isto posito: videlicet q̄ deus faciat in instanti .a. nunq̄ sit futura: deus nescit animā ante xp̄i eē futuram post instans .a. nec nunq̄ sciuit: nec illud est impossibile: quia possibile ē vt dicit: q̄ illud qd̄ de⁹ sciuit nunq̄ sciuerit. Et cum arguiꝛ vltra: quia vel deus scivit se sciuisse in instāti .a. q̄ anima ante xp̄i futura post instans .a. nunq̄ sit futura. Uel non dicit q̄ scit se fecisse q̄ anima xp̄i nõ sit futura: sed cum additur q̄ erat futura: tūc ponitꝛ latēs implicatio: quia ex vna parte implicatur q̄ anima ante xp̄i nunq̄ erit futura: ex quo deus hoc fecit ꝑ casum: et ex alia parte implicatur q̄ erat futura ꝑpositum: quia dicitꝛ q̄ erat futura. si enim de⁹ fecit q̄ nõ sit futura nõ erit futura: de⁹ enim nõ fecit eā nõ futurā loquēdo sp in sensu cõpositionis: et iste est primus defectus rationis: vt dicit: nec inferꝛ sensus cõpositiõis falsus: dicit etiā vlterius q̄ ratio peccat cõtra illā regulā logicalē qua dicitꝛ: posito aliquo possibili in eē debet tolli omne sibi repugnās. verbi gratia. sor. sedēs potest stare. si istud possibile debeat poni in eē: vt dicēdo sor. stat: oportet q̄ tollaꝛ sessio. Et similiter in ꝑposito dicendo: anima ante xp̄i que est futura potest nõ eē futura: si ponaꝛ in eē q̄ nõ sit futura stati debet tolli futuri causa repugnās. et sic patet q̄ dicendo: de⁹ scit se fecisse in instanti .a. animā ante xp̄i que erat futura nõ eē futurā ē iplicatio manifesta in sensu cõpositiõis et diuisionis: et sic vt dicit nõ valet ratio. deus enim quicquid fecit scit se fecisse: et scit se fecisse animā ante xp̄i nõ fore. et si hoc scit et fecit: anima ante xp̄i nõ fuit nec deus hoc sciuit. Ex ista conclusiõe cõcludit q̄ similiter alius doc. posset respondere ad rationē meam de preterito: non repeto solutionē. Sed ad veritatē istā solutio licz sit multum subtilis et pulchra: nõ videꝛ mihi satisfacere rationi siue forme de anima xp̄i preterita vsq̄ ad instās .a. siue de anima futura ante xp̄i post instans .a. q̄ q̄uis iste doc. dicat q̄ in ratiõe ista: ex sensu diuisiõis vero inferꝛ sensus cõpositiõis falsum: et q̄ ratio ista peccat cõtra illā regulā logicalē: nil tamen dicit ad formā rationis: ego enim arguo sic per extrema contradictiõis: et per ꝯñs altera pars est cõcedēda: et quacunq̄ cõcessa sequiꝛ cõtradictio: et ad hoc nil dicit. Reduco igiꝛ istā rationē: et quero ab isto doctore. cõcesso sicut ipse cõcedit q̄ deus faciat in instanti .a. q̄ anima ante xp̄i futura post instāti .a. nunq̄ sit futura vel q̄ anima ante xp̄i que fuit vsq̄ ad instans .a. nunq̄ fuerit preterita. Utrum deus sciat se fecisse hoc: vel nõ: hec enim sunt extrema cõtradictionis. et per ꝯñs oportet eū si vult respondere ad rationē vnū eorū cõcedere. Si cõcedit primū: sequiꝛ cõtradictio nõ solum latens sicut ipse dicit: sed manifesta: sicut ergo iā deduxerā in ratione mea: et sequiꝛ q̄ illa regula logicalis sit falsa: quā tamen omnino reputat verā: et hec duo demonstrāt partē illā non eē cõcedendā: et hoc ego volo. Si vero ꝯcedat secūdum sequiꝛ q̄ aliquid fecit deus qd̄ nescit se fecisse: q̄ ex ꝑus cõcesso deus fecit q̄ in instāti .a. q̄ anima ante xp̄i nunq̄ sit futura. siue q̄ anima xp̄i que fuerit preterita vsq̄ ad instās .a. nunq̄ fuit preterita. ideo si cõcedat q̄ deus nescit se fecisse: euidenter sequiꝛ q̄ aliquid fecit: quod nescit se fecisse: tñ in solutiõe ista ipse negat expresse. Et confirmaꝛ: q̄ si deus faceret sor. sedentem stare: qd̄ vtiq̄ potest facere in sensu diuisiõis: de quo doctor iste credit se innuere: et nescire se hoc fecisse: euidēter sequeretur deū aliquid fecisse qd̄ nescit se fecisse. igiꝛ si faciat rem preteritā nõ fuisse vel nõ futurā non fore: et nesciat se hoc fecisse: euidēter sequiꝛ se aliquid fecisse quod nescit se fecisse: siue hoc fecerit in sensu cõpositionis siue diuisionis: patet igiꝛ rationē istā non eē solutā: quia quacūq̄ parte illius cõtradictiõis concessa iplicaꝛ cõtradictio nõ solū latens sed manifesta: patet ergo q̄ illa regula logicalis est latens implicatio nõ solū nõ iuuant eū sed sunt contra eū: q̄ ꝑbant primā partē cõtradictionis illius nullo modo posse cõcedi: quod ego volo. Exclusa igiꝛ reductione et responsione istius docto. deduco cõclusionē secūdo sic. nõ est minor repugnantia rem non eē quando est: siue ꝑ mēsura in qua est q̄ nõ fuisse quā fuit: siue ꝑ mensura in qua fuit: hoc patet: quia non magis eē et nõ eē q̄ fuisse: et nõ fuisse repugnant: sed nõ potest facere rem non eē quando est: siue ꝑ mensura in qua est ꝑpter repugnantiā terminorū: aliter posset facere primū pncipiū fore falsum: quod ē euidenter falsum: ergo nõ potest facere rem nõ fuisse quādo fuit: siue ꝑ mēsura in qua fuit: et per ꝯñs nõ potest facere preteritū nõ fuisse. Tertio sic: de⁹ non põt facere fuisse qd̄ nunq̄ fuit: igiꝛ non põt facere nunq̄ fuisse q̄ fuit: et ꝑ ꝯñs nõ põt facere pteritū non fuisse: ꝯñs est nota: quia nõ est minor repugnantia fuisse quod nunq̄ fuit q̄ fuisse qd̄ fuit: et ꝯñs videtur satis clarū: aliter deus posset facere q̄ ego fue

rim in archa noe: et quod fuerim natus de virgine: et patre abraham: et quod xps fuerit heri iterum crucifixus: et a sua matre negatus sicut a petro: et quod ante xpm fuerit ab initio mundi et similia que nullus sane mentis diceret. Quarto sic deus potest facere preteritum non fuisse: igitur potest facere quod pater meus numquam fuerit me remanente: et quod non habuerim patrem: nec fuerim productus ab aliquo: et quia xps non fuerit natus de virgine: nec passus in cruce: et quod mundus numquam fuerit: vel quod non durauit nisi vnum diem: et similia que nullus sanus asseret: vt mihi videtur.

Quinto confirmo solutionem clarissimis auctoritatibus sanctorum et primo beati aug. libro secundo contra faustum responsione .io. d: quisquis ita dicit. si omnipotens est deus faciat vt ea que facta sunt non fuerint: non videt hoc dicere: si omnipotens est deus faciat vt ea vera sunt: eo ipso scilicet quo vera sint falsa. Et quibusdam paucis interpositis concludit sententiam. quippe quod dicimus aliquid fuisse: idcirco verum est. quia illud de quo dicimus. iam non est: et hanc sententiam falsam deus facere non potest: quia non est contrarius veritati. hec aug. Et potest ex ista auctoritate dupliciter ad propositum argui. primo sic: deus non potest facere ea que sunt vera: eo ipso quo vera sint falsa sicut igitur non potest facere quod ea non fuerint postquam facta sunt. sic igitur non potest facere quod ea que facta sunt non fuerint. antecedens et consequentia sunt beati aug. vt patet. Secundo sic: sententiam quam dicimus fuisse quod fuit: deus falsam facere non potest. igitur non potest facere non fuisse quod fuit: antecedens est beati aug. et consequentia est nota. Tertio confirmo conclusionem auctoritate hiero. ad eustochium vbi sic inquit. audacter dicam quod cum omnia possit deus suscitare non potest virginem post ruinam. et potest ex ista auctoritate argui sic deus non potest facere corruptam non fuisse corruptam. igitur si potest facere preteritum non fuisse: consequentia est nota. et antecedens beati hieronymi: quia bene sequitur deus non potest suscitare virginem post ruinam. igitur non potest facere corruptam non corruptam.

Tertio auctoritate anshel. de concor. c. 3. vbi ponens differentiam inter rem presentem preteritam et futuram. ait in re preterita est quod quod non est in re presenti vel futura: numquam enim fieri potest vt res que preterita est fiat non preterita: sicut res que presens est potest fieri non presens: et res que non necessitate futura est potest fieri vt sit non futura. et fuit hec auctoritas allegata superius. Item prosologion. c. 17. loquens ipsi deo sic inquit. Sed omnipotens quomodo es si non omnia potes: aut si non potes corrumpi nec mentiri. nec facere verum esse falsum: vt quod factum est non sit factum: et respondens ipsemet statim subdit: quod hoc posse non est potentia: sed impotentia. et ideo non sequitur: deus non potest ista: igitur non est omnipotens. vt declarat ibidem. Item secundo cur deus homo. 7. c. sic ait cum deus facit aliquid postquam factum est. iam potest non esse factum: sed semper est verum factum esse. ex quibus patet euidenter assumpta conclusio.

Conclo 2 Secunda conclusio principalis est quod reuelatio qua deus reuelauit antixpm fore. vel aliquid huiusmodi non potest per aliquam potentiam non fuisse reuelatio. vel quod idem est quod tantum necessitate reuelatum est reuelatum: quod deus non potest numquam reuelasse quod reuelauit istam conclusionem deduco primo sic. tanta necessitate preteritum est preteritum quod deus non potest facere preteritum numquam fuisse preteritum. igitur tanta necessitate reuelatum est reuelatum: quod deus non potest facere reuelatum numquam fuisse reuelatum: antecedens patet ex conclusione precedente. et consequentia est nota: quia omnis talis reuelatio mensuratur tempore. et per consequens transit in preteritum quantum ad significatum ipsam interdum esse futurum. Confirmatur: quia si deus reuelatione vocali nunc reuelaret antixpm vel generalem resurrectionem mortuorum fore infra .10. annos. vel aliquid huiusmodi: hec vocalis enunciatio antixps vel resurrectio mortuorum erit infra .10. annos non minus mensuretur tempore quam si esset presentis prolata. vel alio quocumque: et vere transiuisset in preteritum quantum ad ipsius significatum ipsius esset adhuc futurum: sic quod per nullam potentiam potest numquam fuisse prolata. igitur etc. Confirmatur iterum: quia hec vocalis enunciatio: qua dixit deus. hic est filius meus dilectus et vere transiuit in preteritum: sic prolata quod per nullam potentiam potest non fuisse: ergo si deus nunc vocali enunciatione diceret. antixps vel resurrectio mortuorum erit. hec vocalis enunciatio vere transiret in preteritum: sic quod per nullam potentiam posset non fuisse prolata: antecedens nulli est dubium. et consequentia videtur nota quia inter istas duas vocales enunciationes: quantum ad propositum spectat non est aliqua differentia nisi quia vna earum est de presenti: et alia de futuro: sed illud non tollit propositum: quia vocalis enunciatio de futuro non minus mensuratur tempore: nec minus per consequens transit in preteritum: quam vocalis enunciatio de futuro vel presenti: aliter si ego dicerem antixps erit: hec vocalis enunciatio non mensuraretur tempore nec transiret in preteritum cuius oppositum diceret experientia. Confirmatur adhuc iterum: quia omnis vocalis enunciatio que pro aliquo tempore determinato fuit prolata sic quod ante illud tempus non fuit nec potest vere transiuit in preteritum oppositum predicati infert oppositum subiecti: sed si deus vocali enunciatione reuelasset antixpm vel resurrectionem mortuorum fore infra decem annos: et pro aliquo determinato tempore fuisset prolata a deo sic quod ante illud tempus non fuisset nec postea patet de se. Potest adhuc confirmari: quia si ista propositio antixps erit. esset ab aliqua creatura scripta: deus non posset facere quod numquam fuisset scripta quod si esset ab ipso immediate scripta ita modicum posset facere quod numquam fuisset reuelata. Et his que dicta sunt de reuelatione vocali potest idem inferri de mentali: quia consimilis est ratio de vtraque. Ad principale arguo sic non est maior repugnantia quod reuelatio qua deus reuelauit antixpm fore non sit reuelatio pro mensura illa in qua igitur reuelauit ipsum fore: quam quod reuelatio: qua reuelauit antixpm fore non fuerit reuelatio pro mensura illa in qua reuelauit ipsum fore hoc patet. quia non magis repugnat reuelat et non reuelat: quam reuelauit et non reuelauit. sed implicatio contradictionis est quod reuelatio qua deus reuelat antixpm fore non sit reuelatio pro mensura illa in qua reuelat ipsum fore. igitur implicatio contradictionis est quod reuelatio qua reuelauit ipsum fore non fuerit reuelatio pro mensura illa in qua reuelauit ipsum fore. et per consequens implicatio contradictionis est quod talis reuelatio numquam fuit reuelatio. Ter- Conclo 3

tia conclusio principalis est quod deus non potest reuelare falsum. probatur sic. deus non potest nec potuit mentiri: ergo non potest nec potuit reuelare falsum. antecedens est apostoli ad hebre. 6. Et consequentia est nota. quia si deus reuelaret falsum. sciret se reuelare falsum aliter non esset deus. sed quicumque reuelat falsum sciens se reuelare falsum mentitur: ergo si deus reuelaret falsum mentiretur. et per consequens si non potest nec potuit mentiri non potest nec potuit reuelare falsum. Secundo sic: necesse est deum semper vera dicere: igitur impossibile est ipsum falsa reuelare: antecedens est anshel. secundo. cur deus homo. c. 17. et consequentia est nota. Tertio sic si deus posset reuelare falsum de quolibet verbo scripture non per se noto: nec ex per se notis in lumine naturali deducto quilibet fidelis posset licite dubitare. consequens est falsum igitur et antecedens: falsitas consequentis apparet per beatum aug. 8. de tri. c. 5. vbi expresse vult quod in his que pertinent ad fidem catholicam non licet dicere forte: quia ista aduerbium dubitandi. vnde loquens de facie virginis gloriose et de his que pertinent ad fidem sic inquit: itaque hec salua fide licet dicere forte talem habebat faciem forte non talem: forte autem de virgine xps natus est: nemo salua fide xpiana

no dixerit. Et in enchir. c. 4. determinat q scripture sacre auctoritatib' in his q sunt supra nostra noticia sine dubitatione vlla credendu e. de q autem nec corporeo sensu experti sumus: nec mente assequi valemus sine vlla dubitatione credenda sunt testib' a quib' ea que de mea vocari ia meruit scriptura cofecta est. Et si talibus testibus sine dubitatione vlla credendu e euidens est q de verbis scripture: siue de his que ad fide ptinet nulli fideli aliqd e dubitare: z hinc e q de fide ad petru q totu ait firmissime tene z nulla tenus dubites ex quibus euident apparet aitis illud ee falsum. Dnia vero pbat: qz si de' pot reuelare falsum qlibet fidelis pot licite credere vl opinari deu posse reuelare falsum de quolibet verbo diuinit' reuelato: z p ons de quolibet verbo scripture no p se noto nec ex p se notis deducto poterit licite dubitare: an sit verum vel falsum. Quarto sic: si de' posset dicere falsum deus posset no ee deus: ons e euidenter falsum igit z ans: ona pbat p rone quam facit be. aug. 5. cofes. c. 5 z cotra epistolas fundameti ad pbadu manicheu no ee. s. f. vbi finaliter arguit sic: manicheus dixit multa falsa: igit no e. s. f. hec ratio nulla eet. si posset aliqs dicere falsum z esse s. f z si nullus pot dicere falsum z ee s. f. nullus pot dicere falsum z ee deus: qz bene sequit si deus pot dicere falsum z ee deus deus pot no ee deus.

Conclo 4

Quarta conclo e q no ois ppo de futuro cotigeti determinate vera p diuina potentia pot ante aduentu rei semp fuisse falsa. Ista oclone deduco sic. Primo ex pcedentibus: deus no pot non reuelasse q reuelauit nec pot reuelasse falsum igit no ois ppo de futuro contigeti determinate vera pot p diuina potetia ante aduetu rei sp fuisse falsa: ons patet secuda z tertia oclonib': z ona videt nota: qz ista ppo resurrectio mortuorum erit q sm fidei veritate fuit a deo reuelata: p diuina potetia pot ante aduetu rei semp fuisse falsa vel no: si no ppositu: qz constat ppone ista ee de futuro cotingeti z fide tenemus ipam determinate vera. si sic ponat in esse modu arguedi tenetiu coclusione opposita q deus faciat ipam semp fuisse falsam: z tuc q ro an reuelat ea vel no. si non sequit q de' pot no reuelasse q reuelauit cotra prima pte anecedentis. si sic: sequit q pdicta ppo fuit falsa q deus reuelauit ea: qz semp fuit falsa ex supposito: z p ons sequit q deus reuelauit falsum cotra secunda pte antecedentis. Secudo co formit arguo ad ide sic de xpo nec pot: nec potuit dicere falsum igit no ois ppo de futuro cotingeti vera p diuina potentia pot z c. ans patet qz ei' opposita e vn' de articulis parisieñ nouit codenat'. Et pot nihilominus rone pbari sic: qz xps non pot nec potuit dicere falsum. istud ans catholicis no e dubiu xps eni n pot nec potuit peccare: vt pz p magistru libro tertio di. 12. z oe mendaciu e peccatu: vt pz p be. aug. Enchir. c. 18. z per magistru lib. 3. di. 38. c. 5 cu sit de' . s sequit xps dicit falsum z scit se dicere falsum g metit: qz metiri e loq cotra hoc q animo sentit qs: siue illud verum sit siue no: vt pz p magistru lib. 3. di. 38. c. 5. ona vero pncipalis pbat: qz costat ante passione sua dixisse petro. antequam gallus cātet ter me negabis. z costat q ista ppo p tuc fuit de futuro cotingeti z fide tenemus q determinate vera sit: vel q ante euetu rei p diuina potetia potuit semp fuisse falsa: vel no. si no habet ppositu pncipale: si sic ponat iuxta modum arguendi aliorum q sic fuerit posito in ee: quo posito q ro an xps dixerit petro. antequam gallus cantet: ter me negabis: aut no. si no: sequit p terminu no fuisse os sidetenem' xpm vocali enūciatione q trāsiuit in preteritu hoc petro dixisse. Qm illud q significabat per ea e et tūc futurum. si sic. sequit q qn xps dixit petro antequam gallus cātet. ter me negabis. ppo illa fuit falsa qz semp fuit falsa ex supposito. z p ons sequit q xps dixerit falsum. q e oppositu antecedentis.

Cōfirmat ista deductio q xps no solu simplici verbo sed asserēdo z adducto iuramēto dixit hec petro: vt pz math. 26. mar. 14 Jo 13. amen amen dico tibi no cantabit gallus donec ter me neges. posito q q ista ppo fuerit falsa q xps ea ptulit: non solu sequit: q xps dixerat falsum vel q fuerit mentitus: s q fuerit piurus: qz qui sciens falsum iurat piurus e: vt pz p be. aug. de verbis dni sermone. 17. z p magistru lib. 3. di 39 c. 2. sed stāte supposito: xps sciēs iurauit falsum igit. Et ex hoc posset ad oppositu argui sic: xps non pot nec potuit falsum iurare sciēter qz qui iurat sciēter falsum periuriu incurrit z peccat: vt pz p be. aug. sermone dicto: igit ppo illa qua dixit. amē amē z c. no potuit ante aduetum rei semp fuisse falsa: ona pz: qz si semp fuisset falsa: xps iurasset falsum sciēter: vt pz z c. Secudo sic: fidei orthodoxe no pot subee falsum p aliqua potētia: ergo no ois ppo de futuro cōtingeti determinate vera per diuinam potentiam ante aduetu rei potest semp fuisse falsa: ans e ab oi catholico cōcedēdum: qz fides xpiana nequaq fallere pot: vt pz p beatu aug. pmo retractationu c. 17 posset aut fallere si sibi posset subee falsum: sed ona pbat: qz ista ppo generalis. resurrectio mortuorum erit: e de futuro cōtingenti z determinate vera: cu sit articulus fidei: vel igit pot p diuina potentia ante aduetu rei semper fuisse falsa: quod est pncipale ppositu: si sic patet q fidei catholice potest subee falsum: que fuit consequentia declarāda: qz sequit q articulus de resurrectione mortuorum potest ee falsus: igit fidei catholice potest subee falsum. ista ona pbat: quia no potest fidei catholice magis subee falsum q si articulus fidei possit ee falsus. Cōfirmat: quia iste ppositiones equipollēt in significādo fidei catholice potest subee falsum: z illud quod fide tenemus potest ee falsum. Sed bene sequit articulus de resurrectione mortuorum semper potest fuisse falsus: igit illud quod fide tenemus potest ee falsum: igit bene sequitur articulus de resurrectione mortuorum potest ee falsus: igit fidei catholice potest subee falsum: igit z c.

Ex ista cōclusione sequit q non omnis ppositio de futuro cōtingeti determinate vera. potest per diuinā potentiā ante aduentum rei nunq fuisse vera: quod principaliter querebat. deductio est euidēs: quia sequit no omnis ppositio de futuro contingenti determinate vera: potest per diuinā potentia ante aduentu rei semper fuisse falsa igit nec potest nuq fuisse vera: cōsequētia est nota: ans patet ex conclusione statim deducta. Ista videtur ee intentio ansbel. secūdo cur deus homo. c. 17. que vt clarius videatur. Est aduertendu: q in loco illo ansbel. cu discipulo pertractat istā questionem: vtru xps potuit no mori: z discipulus. c. 17 pbat partē negatiuam: s xps vere moriturus erat: quoniā si vere non fuisset moriturus no fuisset vera fides future mortis eius: per quam z illa virgo de qua natus est z multi alij mundati sunt a peccato. nā si vera no fuisset nil pdesse potuisset: quapropter si potuit non mori: potest facere ee veru q veru erat. Hec est ratio discipuli in forma huic roni rndit ansbel. negando ona. no eni sequit sm eu: q xps potuerit facere non verum esse: quod verum erat: sed quia vera fuit fides virginis: sequitur q necesse erat ita ee futurum: sicut ipsa credebat. vnde in. c. 18. tangens punctum solutionis sic inquit. denique virgo q fide mūda facta

est: vt de illa posset assumi neq̃ q̄ credidit illi mo riturū: nisi qz vellet quēadmodū p̄pheta in q̄m de illo dixit: oblatus ē qz ipse voluit: didicerat: quapropter vera fuit fides eius. necesse est ita futurū eē sicut credidit: & qz posset discipulus perturbari: qz nominatur necessitas subdit ansbel. imediate: q̄ si te iterū perturbat: qz dico necesse erat: memēto: qz si veritas fidei virginis nō fuisset cā: vt ille spōte moreret: sed qz futurū erat vera fuit fides: quaobrē. si dicis necesse erat vt voluntate sua moueret sola: qz vera fides siue p̄phetia que de hoc p̄cesserat: non ē aliud q̄ si dicas necesse fuisse qz ita futurū erat: huius aūt necessitas nō cogit rē eē: sed eē rei facit hanc necessitatē eē. ē nāq̄ necessitas p̄cedēs que causa est: vt sit res: & ē necessitas sequēs quam res facit: hec formalit̄ ansbel. Ex quibus euidenter apparet f̄m intentionē ansbel. q̄ xp̄s nō potuit facere ante aduentū rei p̄positionē istā: xp̄s ē moriturus: nunq̄ fuisse verā: qz vera fuit fides siue p̄phetia que de hoc p̄cesserat: & p̄ cōns nō potuit facere p̄pōnē de futuro p̄tigēti determinate verā. an̄ aduētū rei nunq̄ fuisse verā: qd ē p̄positū p̄ncipale. Cōfirmat̄ ista deductio: qz si oppositū fuisset de mēte ansbel. nō oportuisset tot & tanta p̄mittere p̄ solutiōe istius rōnis sicut premittit: sufficiebat enim admittere cōns. si xp̄s posset facere nō eē verū qd verū erat qz potuit facere p̄positionē illā ante aduentū rei nunq̄ fuisse verā: & sic tunc fuisset expeditus de rōne. Et qz nō sic r̄ndet: s̄ p̄cedit. q̄ necesse erat ita omne futurū sicut futurus virgo credidit: qz vera fuit fides ipsius euidenter apparet videtibus dicta sua cōclusionē assumptā esse de mente ansbel.

Tertius & quartus articulus.

Articu. 3. 4.

Quantū ad tertiū & quartū articulos. cōtra primā p̄clusionē q̄dā doc. noster arguit multipl'r.

Gregorius de arimino i p̄ di. 4. q. 1. ar. 2.

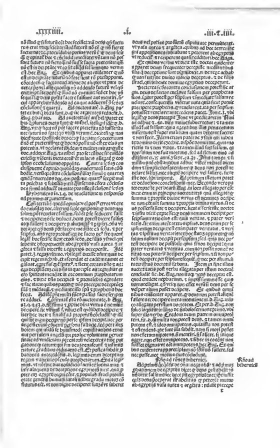
Primo sic: omne illud ad qd eē verū nō sequit̄ primū p̄ncipiū nō eē verū: deus pōt facere verū: sed ad adā siue ad aliquā aliā rē p̄teritā nō fuisse: nō sequitur p̄mū p̄ncipiū nō eē verū: ergo adā vel aliquā rē nō fuisse deus pōt facere eē verū. maior supponit̄: minor p̄bat̄: qz nō plus videt̄ posse p̄bari q̄ sequat̄ p̄tradictio ad adā nō fuisse. seu ad istā. adā nō fuit: q̄ ad antexp̄m nō fore: seu ad. istā antexp̄s non erit: ad quā tn̄ certū est nō sequi cōtradictionē aliquā: cū ipsa sit possibilis eē verā. Secūdo sic. deus pōt eternalit̄ voluisse nunq̄ p̄ducere adā. igit̄ pōt eū nō p̄duxisse. an̄s p̄bat̄: qz nō min⁹ adā quē eternalit̄ voluit p̄ducere: pōt eternalit̄ nō voluisse producere: q̄ antexp̄m quē eternalit̄ voluit p̄ducere. f. in fine mūdi possit eternalit̄ nō voluisse p̄ducere. s̄ certū ē q̄ ip̄e pōt eternalit̄ nō voluisse p̄ducere antexp̄m. alias vel voluisset p̄ducē & nō p̄ducere: sicut voluit: & sic frustra: vel mutata fuisset ei⁹ volūtas: vel non posset nō p̄ducere antexp̄m: quorū vtrūq̄ certū ē esse falsū. cōns p̄ma ē clara: qz sequit̄: deus volūt eternalit̄ aliqd p̄ducere adā: igit̄ de⁹ nō volūt adā p̄ducere: & si non voluit: non produxit. Tertio sic: si res preterita nō possit non eē: sequi videt̄ q̄ deus possit dicere falsū: & mentiri & fallere: quorū qd libet repugnat doctrine sanctorū. cōsequētia p̄batur. nam deus pōt aliqua absoluta & nō tātū ordinata reuelatiōe p̄ducere aliqd fore in tp̄e futuro quo facto: & in preteritū lapso: si p̄teritum nō potest per diuinā potentiā nō fuisse: semp postea erit verum & necessariū deū sic reuelasse: s̄ nō obstāte illa reuelatione p̄us facta de aliquo futuro. qd adhuc est futurū i potestate dei: ēuēt illud nō eueniat: alias tn̄ de futura morte xp̄i multe reuelatiōes p̄us & p̄phetie xp̄i & p̄phetie xp̄i apostolis suis facte fuissent: & nō fuisset in libera potestate xp̄i in stāte tēpore passiōis vitare mortē: cōtra illud Jo. potestatē habeo ponendi animā meā: ponat̄ ergo q̄ tale futurū reuelatū nō eueniat sequit̄ q̄ deus falsū dixit & mētitus illi fuit: ac eū decepit. Et similiter sequit̄ q̄ cū deus reuelabat: tūc actu mētiebat̄ & fallebat. nā asserebat illi aliqd fore: & tn̄ f̄m veritatē non erat futurū: & ita nō eē deus bene sciebat: que vtiq̄ sufficiūt ad cōpletā rōnē mēdacij. Quarto ad idē adducit aliquas auctoritates: ait eni aug. 26. cōtra faustū tā nō possunt futura nō fieri: q̄ nō fuisse facta p̄terita: & determinate loquit̄ quātū ad potentiā dei: sic igit̄ & nō plus est deo ipossibile p̄terita nō fuisse: sicut futura nō fore: s̄ certū ē q̄ futura ñ fore nō ē absolute deo ipossibile: igit̄ nec p̄terita ñ fuisse. Jtē ansbel. secūdo. cur deus homo. c. 17. ait. sicut tn̄ deus facit aliqd postq̄ factū ē: iā nō pōt nō eē factū: q̄m semp ē verū factū eē: minime tn̄ recte dicit̄ ipossibile deo eē vt faciat qd p̄teritū ē nō esse p̄teritū. nihil eni opat̄ necessitas nō faciēdi: aut impossibilitas faciēdi: sed sola dei volūtas que veritatem semper: q̄m ip̄e veritas ē immutabilem sicuti ē vult eē: ita si p̄ponit aliqd se immutabiliter futurū: q̄uis p̄ponat anteq̄ fiat: nō possit nō eē futurū: nō tn̄ in eo faciēdi necessitas vlla ē: aut nō faciēdi ipossibilitas: q̄m sola in eo operat̄ voluntas: hec ansbel.

Ex quibus verbis videt̄ concludi ad p̄m: qz tn̄ dicit nō recte dici ipossibile deo eē vt faciat qd p̄teritū ē nō eē p̄teritū. tn̄ qz dicit: ita ipossibile eē q̄ de⁹ p̄ponit se facturū nō eē factū anteq̄ fiat: sicut illud qd fecit postq̄ factū ē nō potest nō eē factū: sed cōstat q̄ primū non est impossibile simpliciter & absolute f̄m se: igit̄ nec etiam secūdū:

Rn̄o ad rōnes gregorij.

Ad p̄mū istorū cōcessa maiore: qz f̄m sniaz doctorū. deus potest facere quicquid nō iplicat cōtradictionē: nec aliquid asserunt illa verba: nisi q̄ interēāt que sunt clara: nego minorē: qz ad rē p̄teritam nō fuisse sequit̄ cōtradictio: & ad p̄bationē dico: qd satis euidenter potest p̄bari q̄ ad adā nō fuisse sequitur aliqua cōtradictio: vt patet ex deductiōe cōclusionis mee: licz nō possit euidenter p̄bari qd sequat̄ ad antexp̄m nō fore: nec iste doc. p̄bat oppositū: cōcedo tn̄ q̄ nō plus sequit̄ cōtradictio ad adam siue ad aliā rē p̄teritā nō fuisse q̄ ad antexp̄m futurū non fore: & ideo cōcedo q̄ sicut deus nō potest facere adā vel aliquā rē p̄teritā nō fuisse: ita nec antexp̄m nō fore futurū: vt patet ex dictis &c. Ad secundū nego an̄s: & ad p̄bationē: supposito q̄ deus eternalit̄ possit nō voluisse antexp̄m p̄ducere: dico q̄ nō est simile de antexp̄o & de adā iā p̄ducto: qz p̄pter trāsitionē in p̄teritū simplr̄ & absolute est necessarium adā fuisse: & p̄ cōns adā nō fuisse est simplr̄ ipossibile: & qz adā nō fuisse est simplr̄ impossibile. io deum non voluisse p̄ducere eternaliter adā ē simplr̄ impossibile: & sic nō est de antexp̄o absolute nōdum p̄ducto: qz antexp̄m fore nō est simplr̄ & absolute necessariū f̄m me cōtingēs. Ad tertiū nego p̄sequētiā: & ad p̄bationē cōcedo totū p̄cessum vsq̄ ad illō qd dicit: q̄ nō obstāte reuelatione p̄us facta de aliquo futuro: qd adhuc est futurū in potestate dei q̄ illud nō eueniat: nego: qz sicut nō ē in potestate dei p̄teritū nō fuisse ita nec futurū nō fore: sicut pluries ē deductū supra hoc aug. & p̄ ansbel. vnde hec aug. cōtra faustū libro secūdo respōsione. 30. ostendens futura nō fore nō eē in potestate dei: ait: porro si audiā q̄ aliqd futurū eēt. & deus fecit ne fieret fidissime r̄ndebo: illud potius futurū erat qd deus fecit:

Rn̄o ad gregoriū.

nõ illud q̄ si futurũ eẽt hoc fecisset: nã deus q̄d factu
rus erat vtiq̄ sciebat illud futurũ nõ eẽ q̄ nõ fieret
facturus: zc. proculdubio potius verũ ẽ q̄ deus scit
q̄ opinat hoc z cõcludit imediate: vñ tam nõ pos
sunt futura nõ fieri: q̄ nõ fuisse facta preterita: q̄m
nõ est in dei ptãte vt eo sit aliq̄d falsum quo verum
est. hec Aug. Ex quibus apparet euidenter q̄ nõ
est in dei ptãte futurũ nõ fore sicut rõ presupponit.
Cõcedo tñ q̄ facta reuelatione de aliquo: vt puta de
antechr̃o vel alio quocũq̄ nõ addendo futurũ vel q̄d
erit: in ptãte dei ẽ q̄ illud nõ eueniat: sed ex hoc nõ
sequit̃: q̄ deus possit facere falsum: aut mentiri. si
cut apparebit rñdendo ad ea que adducent̃ 9 scdaʒ
cõclusionẽ z quartã. Ad auctoritatẽ .b. Aug pa
tet ex his q̄ dicta sunt. d. q̄ sic argnentes reducũt .b.
Aug. p barato. Ad auctoritatẽ ansbel' patet ex
his q̄ plurics dicta sunt: q̄ ansbel. itelligit idẽ q̄ .b.
Aug. vz: q̄ sicut nõ põt facere preterita nõ fuisse ita
nec futurũ nõ fore: q̄d vtiq̄ verum ẽ. dicit tñ q̄ non
dicit̃ recte ĩpossibile deo eẽ: q̄ faciat q̄d preteritum
ẽ nõ eẽ preteritũ: q̄ q̄ hoc nõ possit nõ est ex eius im
potentia. vt declarat ibidem z multuʒ miror q̄ iste
doc. adducit Aug. z ansbel pro se: cũ hoc sit euidẽs
cuicũq̄ videnti dicta eorũ et in locis allegatis p eos
ipsos ee cõclusionis opposite. Contra scdaʒ con
clusionem: ẽ opinio quorũdaʒ modernorũ satis cõis
hodie. verũ q̄ cõtra cõclusionẽ illaʒ simul z quartaʒ
qdã reuerẽdus doc. qui post me quart' icepit mul
ta pulchra z subtilia dixit q̄ inserius cõtra cõclusio
nes simul adducet̃ dimitto pro nũc cõclusionẽ scdaʒ
Hybernicus in .1. q. de reuelatione in responsio
ad primum argumentum.

Cõn tertiã ẽ quedã opinio: vel poti' error vt cre
do cuiusdaʒ doc. alterius scole qui ponit: q̄ deus non
solum põt reuelare falsum. sed et p se seducere falle
z decipere: q̄d sic deducit. deus potest dicere falsuʒ
atq̄ fallere z decipere p aliuʒ: igit̃ z p ipsuʒ. 9ña vz
nota: q̄ q̄d deus põt facere mediãte cã scda. z per
seipsuʒ. añs vero probat̃. q̄ de facto de' frequent̃
legit̃ hoc fecisse sicut exodi scdo. de filiis ysrael qui
iubente dño petiuerũt ab egyptiis vasa aurea z ar
gẽtea z falsa dixerũt i. egiptios deceperũt. Idẽ
patet. 3. reguʒ vltimo. vbi legit̃ dixisse dñm quis de
cipit regem achab .et ascendat et cadit in ramot et
galaat. egressusq̄ ẽ spirit'. z stetit coram dño z ait:
ego decipiã euʒ cui dñs in quo: ipse ait: egrediar et
ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum
eius. z dixit dñs decipies z preualebis egredere
z fac ita: in quibus patet q̄ dñs precepit deceptõeʒ
illã z mẽdaciũ. z mediante illo spũ z prophetis hoc
fecit. Ad idẽ pñt multi siles passus sacre scriptu
re adduci. Cõfirmat̃ ista rõ auctoritate .b. Aug.
83. q. q. 53. d. sic sũma z pprie dña virtus ẽ neminẽ
decipere. sic vltimũ f. vituʒ est quẽlibet decipere: z
iter hec dicit z finalit̃ ad propositũ cõcludit q̄ illi
qui sũt digni decipi nõ per se ipsum decipit. nec per
angelũ cui nõ cõuenit persona fallacie. sed per taleʒ
hoiem qui nũdũ se huiusmodi cupiditatibus exuit
aut per talem angelũ qui pro sue voluntarie peruer
sitate ad vindictam peccatorũ vel exercitatiõe pur
gationeq̄ eorum: qui sm deuʒ renascunt̃ z infimis
nature gradibus ordinatus est. Et postea subdit p
bationes antecedẽtis. d. legimus enim deceptum
regem vaticinio pseudo prophetarum. Et ita legi
mus. vt nõ sine diuino iudicio factũ eẽ iuenia mus z
infra loquens de deceptione egyptiorũ dicit. qua p
pter eiʒ egypti digni eẽnt. z populus israel pro illa
etate generis humani in tali adhuc gradu moruʒ cõ
stitutus eẽt. vt non digne deciperet suuʒ ẽt iuberet

deus vel potius pro illorũ cupiditate permitteret.
vt vasa aurea z argẽtea. quibus ad hoc terrene re
gni appetitiones inhiabant z peterent ab egyptiis
vt reducit̃ z reciperent quasi redditur sibi hec Aug.
Ex quibus verbis vt dicit iste doctor euidenter
apparet deum frequenter decepisse mediantibus
illis q̄ deceptione sunt digni. dicit. n. de rege achab
q̄ non fuit sine diuino iudicio deceptus. z de filiis
israel. qui iubente domino egyptios deceperunt.

Preterea scdo contra conclusionem potest sic ar
gui. deus de facto reuelauit falsum per prophetas
suos. igitur potest per seipsum z imediate falsum re
uelare. consequentia videtur nota quia sicut potuit
precipere prophetis. q̄ reuelarent. ita per seipsum
potuisset reuelare: antecedens patet. Ion c. 3. vbi
legit̃: q̄ deus precepit Ione vt predicaret in Niniue
ue adhuc z .40. dies niniue subuertetur: z tamen
illud fuit falsum: quia agentibus illis penitentiam
misertus est super malitiam quam dixerat facere:
z non fecit. Idem etiam patet de ysaia qui iuben
te domino dixit ezechie. dispõe domui tue. quia mo
rieris tu z non viues. z tamen illud fuit falsum. q̄
non solum non fuit mortuus. sed ad fletum eius ad
diti sunt ei .15 anni. ysaye. ca. 38. Istis tamen z si
milibus nõ obstantibus adhuc videt̃ mihi eẽ dicen
dum z simpliciter fatendum: q̄ deus non potest re
uelare falsuʒ. nec aliquẽ decipere vel fallere. sicut
iste doc. sibi imponit. Ad primum istorum patet
ex deductione conclusionis mee. Secundo vero pa
tet expresse per beatũ Aug. in loco allegato per eũ:
dicit enim in principio auctoritatis quã allegat: q̄
summa z proprie diuine virtus est neminem decipe
re non eẽt ait summa z propria diuina virtus. si de
us posset fallere z decipere. sicut asserit iste doctor
z infra dicit expresse: q̄ deus neminem decipit per
seipsum: ratio eius est: quia veritas. z pater veri
tatis. sic enim iacẽt textus ipsius. deus enim per se
ipsum non decipit: est enim pater veritatis. z veri
tas z spiritus veritatis: ex hoc statiʒ apparet: q̄ nõ
solum nullum decipit per seipsum: sed quia nec po
test decipere de possibili: quia si non decipit: quia
pater veritatis z veritas. cum non possit non eẽ ve
ritas non poterit decipere per seipsum. z si non po
test decipere per seipsum: sequit̃. q̄ nec per aliũ. si
ratio istius doctoris sit bona. Item in fine illius
auctoritatis post verba allegata per istum doctorẽ
concludit sic. b. Aug. non itaq̄ deus deceptor est.
quod credere nepharium. z impossibilimum esse quis
non intelligat. q̄d vtiq̄ non esset verũ si deus per se
vel per aliũm posset decipere. Ex quibus omni
nibus euidenter apparet. q̄ deus non potest aliquẽ
fallere nec decipere iuxta intentionem .b. Aug. in lo
co allegato per istum doctorem. Et per .b. Aug. non
soluʒ loquitur in libro de simbolo sermone primo. vbi
super illo verbo Credo in deum patrem omnipotẽ
tem. sic. d. q̄m multa non potest deus. z tamen omni
potens est. z ideo omnipotens. quia ista non potest
z ostendens que sunt illa subdit. nam si mori posset
non esset omnipotens. si mentiri. si fallere. si inique
agere. non esset omnipotens. z si hec in eo eẽnt non
fuisset dignus vt eẽt omnipotens. hec Aug. Ex qui
bus euidenter apparet ipsum nõ solũ nõ fallere. sed
nec posse. nec motiua eius cõcludunt.

Rño ad rões hibernici. Rño ad hibernici

Ad primũ q̄ ĩ eq̄d sit de dña: nego añs: z ad p̃maz
pbationem de egyptiis dico: q̄ deus p istabelit is
nõ dixit falsum: nec decepit egyptios: nec ipse iussit
q̄ liʒ deus p̃ceperat israhelitas q̄ peterẽt mutuo
ab egyptiis vasa aurea z argẽtea: nõ aũt precepe

perne eis q illa peterēt mutuo ⁊ quasi reddituri: sicut iste doc. allegat: nec illud habet ex textu: q ergo israhelite petierūt ⁊ acceperūt ab egyptijs illa vasa quasi reddituri hoc deus pmisit: sed nō pcepit: ⁊ hoc expresse ponit bea. aug. in auctoritate p̄allegata p istū doc. vbi exponēs se ⁊ textū scripture dicit: factū ē vt iuberet deus vel potius p ipsoꝝ cupiditate pmitteret vt vasa aurea ⁊ argētea peterēt ab egyptijs vt reddituri: ⁊ acciperēt q̄si reddituri. Ex quibus euidenter apparet q simulationē israhelitarum nō precepit deus sed permisit: ⁊ p pñs per israhelitas deus nō dixit falsū: nec decepit egyptios: nec decipe iussit: ⁊ sic apparet q auctoritates bea. aug. quas adducit nō sunt p eo: sed cōtra eū. Ad secundā vero de achab dico cōformiter: q deus nō p̄cepit deceptionē illā: nec mādauit: sed permisit: imo si deus p̄cepisset: mandatum illud sequit̄ per modū arguendi istius doc. q̄ per se ⁊ directe posset mentiri q nullus nisi insanus diceret: pñs patet: per modū suū arguendi: quia sequitur q deus potest mētiri per aliū: igitur per seipm. Et si dicat̄ q dixit spiritui egredere: ⁊ facito: vbi videtur deceptionē illā ⁊ mendaciū p̄cipere: dico q verbū illud nō fuit iperatiuū sed solū pnunciatiuū: sicut ⁊ q̄d scribit̄ Jo. 13. vbi saluator ait. Jude q facis: fac citius q nō iꝑatiue sed solū pnūciatiue fuit dictū: sicut patet in glo. sensus igitur verbi ē egredere ⁊ faca. egredieris ⁊ facies. Et si dicatur vlterius q bea. aug. in auctoritate allegata. dicit q hoc nō ita legimus vt nō sine diuino mādato factū eē inueniamus, dico q be. aug. nō dixit q nō sine diuino mandato diabolus hoc fecerit: sz dicit q nō sine diuino iudicio. ⁊ cum hoc stat q deus hoc nō preceperat: sed permiserit sine diuino iudicio: ⁊ ex hoc apparet q auctoritas bea. aug. nō est p eo quantū ad secundā partē: ⁊ per pñs apparet quid dicendū ad totā auctoritatē quantū ad ea que videntur facere p eo. Ad secundū vero q̄d est p̄ esse cōtra cōclusionē: nego añs. ⁊ ad primā pbationē potest responderi dupliciter. Primo q̄dē potest dici sicut cōmuniter dicitur: q illa pphetia fuit cōminatoria vel cōditionalis. s. si niniuite nō penitērēt que conditio lz nō sit expressa: est tn̄ deo intellecta. Unde glo. super illo verbo adhuc. 40 dies ⁊c. dicit: q̄ nō est pphetia descēdēs de presciētia vbi omnia sicut sunt ita permanent: sed est cōminatio ad corruptionē p̄ponēs viscera vltionis s̄m presentiā peccatoꝝ niniuitarum: ⁊ quia niniuite penituerūt: patet q deus nō dixit falsum per pphetiā suā: etiam supposito q illa pphetia nō fuerit cōminatoria sed absolute pnūciata: q adhuc deus non dixit falsum sed verum: quia ad intellectum suū fuit cōpletum. deus enim per illa verba nō intendebat significare materialē subuersionē sed futurā subuersionē moꝝ maloꝝ hominū existentiū in ciuitate illa que vtiq cōsecuta est. Istā solutionē ponit be. aug. 21 de ci. dei. c. 25. d. quis negabit q deus p̄dixit niniuitis fuisse cōpletū: nisi parū aduertat quēadmodū peccatores deus nō solū iratus: verū etiā miseratus euertat: euertunt̄ eni peccatores duobus modis: aut sicut sodomite: vt p peccatis suis ipsi homines puniant̄: aut sicut niniuite: vt ipsa eoꝝ peccata penitendo destruant̄. Et subdit: factū est ergo q̄d predixit deus. euersa est niniue que mala erat: bona edificata est que nō erat: stantibus eni domibus atq menibus euersa est ciuitas in perditis moribus: ⁊ sic q̄uis ppha fuerit cōtristatus: quia nō ē factū q̄d illi homines cōtinuerūt illo pphetāte ventu- rū. factū est tamē q̄d fuit deo presciente predictū: quoniā nouerat que predixit quomodo in melius eēt explendū. hec aug. Ad secundā pbationē de ezechia potest sicut precedētē sic dupliciter responderi. Primo quidem potest dici q illa pphetia fuit cōminatoria ⁊ conditionalis sicut glo. superius allegata dicit niniuitis: ⁊ hoc expresse habetur in glossa. Secundo potest dici: etiam supposito q esset absolute pronunciata: q prophetia illa vera sit s̄m ad intellectum loquentis: quia deus per illa verba non intendebat significare q ezechiel illo tempore moreret̄ morte corporali quē timuit sed q moreret̄ peccato vt viueret deo. q̄ mors vtiq cōsecuta est: vnde sicut stātibus domibus: euersa ab niniue i perditis moribus vt patet p be. aug. allegatū: sic possumus dicere q stante vita corporali mortuus fuit rex ezechiel peccato: ⁊ ideo lz nō sit factum q ipse isaia prophete venturū: factū est tamen q̄d fuerat deo presciente predictum.

Rodulphus minor. Rodul. minor.

Cōtra secūdā cōclusionem: ⁊ quartā: reuerendus doc. ille qui q̄rtus post me incepit sicut dicebatur superius: pulchra dixit: ⁊ subtilia: quia p̄mo premisit aliquas supōnes. Secūdo ex illis deduxit oppositas cōclusiōes. Quātū ad p̄mū. Prima suppo- Suppō 1
sitio est q quicquid senserit phs de veritate propositionum de futuro: catholici tamē cōcedūt q deus determinate cognoscit veritatem alterius partis contradictionis de futuro cōtingēti. Ista suppositio est manifesta per sacram scripturam: ⁊ p dicta sanctorum ⁊ per omnem opinionem doctorū: ⁊ verum est lz vnus de doctoribus sua dicat cōtrariū.
Secūda suppositio est q aliter sumenda veritas ⁊ Suppō 2
determinatio i ppositionibus de contingenti q̄ sunt simplicit̄ de p̄terito aliter in illis q̄ simplicit̄ de p̄senti: ⁊ aliter in illis que sunt simplicit̄ vel equalenter de futuro hoc patet q: in illis que sunt simplicit̄ de p̄terito est sic veritas determinata q ē respectu cuiuscq potē simplr necessaria: q2 o.ē q̄d fuit simplr est necesse fuisse. In illis vero de presenti est sic veritas determinata q̄d est necessaria s̄z quid: quia omne q̄d ē q̄ādo est necesse est eē. In illis vero q̄ sunt de futuro simpliciter vel equiualenter non est veritas determinata sic q sit necessaria simplicit̄ vel s̄m quid: sed est veritas determinata cōtingenter apud diuinā notitiā cū potentia ad oppositū: q2 nō omne q erit necesse est fore: imo cōtingent erit: ⁊ potest nō fore: quia esto q deus cognoscat vel reuelet absolute aliud cōtingens: potest tamen ipse facere q̄d nō eueniat. Tertia suppositio est q ppo- Suppō 3
sitio de futuro vera nunq̄ incepit eē vera: sed semper fuit vera: ⁊ idē dicit de falsa: quia nūq̄ dicit eē falsa ⁊ generalit̄ nunq̄ aliquid futurum incepit eē futurū: q̄ imo vel semper fuit futurū: vel nunq̄ fuit futuꝝ. ⁊ ista est mens phi in p̄mo periarmenias: si bene inspiciatur in quo bene concordat cū theologicis: ⁊ est adhuc duplex ratio que est de mente phi: primo: quia sicut ppositio que est simpliciter d̄ preterita nunq̄ desinit eē vera vel falsa. Ista propositio de futuro simpliciter: nunq̄ incipit esse vera si vera sit ⁊ incipit eē falsa si falsa sit. scd̄a rō est q nō talis ppositio simplr de futuro incipit eē vera vel falsa. hoc nō pōt fieri nisi per mutationē rei significate. sed res significata per ppositionē de futuro nō pōt mutari: q2 nō ē ingit ⁊c. Cōfirmat̄: q2 simplr loquendo si aliq̄d futurū incipit eē futurū sequitur ftetum ipsi ratio q2 anteq̄ inciperet eē futurum: erat futurū. ⁊ sic nō incipit eē futurum. igit̄ ⁊c. Et cōsimiliter dicit: q deus non incipit cognoscere aliquod futurum. Nec icipit non cognoscere aliquod Suppō 4

futurum postquam fuit futurum. Quarta suppositio est quod in propositionibus de futuro nunquam falsitas potest succedere veritati vel econuerso ante aduentum rei: quod sit verum dicere. Ista propositio de futuro fuit prius vera. et modo est falsa ante rei aduentum quod tamen bene potest accidere in propositione de presenti vt patet. Ista suppositio probatur ex precedentibus: quia ista propositio que sic est vera nunquam incipit esse vera. et si est falsa nunquam incipit esse falsa non successiue prius sit vera et postea falsa: quia tunc posset incipere esse vera vel falsa cuius contrarium est probatum: vt dicit notanter ante aduentum rei: quia non intendit dicere quin re significata per propositionem de futuro adueniente. et postea transeunte: talis propositio que prius fuit vera postea sit falsa re preterita: sicut tunc enunciatur vt de futuro sicut ista Stephanus saluabitur: fuit ab eterno vera et nunquam incipit esse vera. nunc autem cum Stephanus sit saluatus. iam est falsa. non est autem sic in illis de presenti: quia aliqua de presenti potest primo ante aduentum rei esse falsa: et postea adueniente re successiue esse vera. vt ista: ego curro me stante: est falsa tamen si curreret esset vera. sic vt dicit sunt intelligende iste due primitiue suppositiones. Quinta suppositio est quod omnes propositiones in materia de predestinatione sunt contingentes siue exprimantur per verba preteriti temporis. vt petrus fuit predestinatus. siue per verba presentis temporis: vt deus predestinat petrum: siue per verba futuri temporis vt Stephanus saluabitur. ista probatur quia si aliqua istarum esset de necessaria: hoc esset verum de illa de preterito. scilicet petrus fuit predestinatus: et tamen illa non est necessaria quia potest damnari. et si poneretur in esse nunquam fuit vera illa propositio. petrus fuit predestinatus. Sexta suppositio est. quod alique propositiones sunt de presenti secundum vocem et intentionem: et in talibus est vera illa regula que dicit: quod omnis propositio vera de presenti habet aliquam de preterito necessariam: aliqne autem sunt de presenti tantum secundum vocem et equivalenter sunt de futuro secundum intentionem: quia earum veritas realiter dependet ex veritate propositionum de futuro. et in talibus non est illa vera regula sicut ista: petrus est predestinatus est de presenti secundum vocem tamen est de futuro secundum intentionem: quia tantum valet sicut ista. deus dabit petro vitam eternam. et ideo sua de preterito non est necessaria. vt ista petrus fuit predestinatus: immo est contingens. vt dictum est. Septima suppositio et vltima est: quod omnes propositiones in materia de predestinatione quantumcunque sint vocaliter de presenti vel de preterito: sunt tamen equiualent de futuro quia earum veritas dependet a veritate propositionum realiter de futuro. et ex precedenti suppositione patet: quod tales vere de presenti non habent aliquam necessariam de preterito. sed solum contingentem. sicut illa de presenti est contingens. sequitur quod nulla propositio de presenti in hac materia habeat aliquam veram necessariam de preterito: et hoc quantum ad suppositiones. Quantum ad secundum ex premissis deducit duas conclusiones oppositas conclusionibus per me positis. Prima est: quod reuelatio qua deus reuelauit antechristum fore: vel aliquid huiusmodi potest nunc fuisse reuelatio eius: vel quod idem est: quod non tanta necessitate reuelatum est reuelatum: quin deus possit ante aduentum rei vnquam reuelasse quod de futuro reuelauit. Probat ipsam primo sic: deus potest facere quod antechristus non erit de quo tamen facta est absoluta reuelatio: ponatur ergo in esse quod deus faciat antechristum non fore. et tunc sequitur quod iste erunt simul vere: deus reuelauit antechristum fore. et antechristus non erit: et iste sunt impossibilia. quia sequitur statim: quod deus deciperet vel mutaret vel sequeretur intentum. scilicet quod hoc posito in esse: verum est dicere quod deus nunquam reuelauit antechristum fore. Secundo sic deus reuelauit antequam rem futuram: et illa res contingenter est futura et potest non esse futura igitur deus potest eam reuelasse: et per consequens potest nunquam reuelasse: quod reuelauit: consequentia videtur nota: quia ponatur res non esse futura manente reuelatione: deinde de sic esse futura est implicatio. antecedens vero probatur quia quamuis impossibile sit aliquod futurum non esse futurum: tamen res que est futura contingenter futura et potest non esse futura. Tertio sic si reuelatio qua deus reuelauit etc. non potest esse reuelatio: sequitur: quod deus possit reuelare falsum: consequens est falsum et contra me: igitur et antecedens: consequentia probatur quia si ex quo facta est reuelatio non potest non esse reuelatio. nec reuelatum potest non esse non reuelatum: deus possit facere quod reuelatum puta antechristus non erit: sequitur manifeste quod ista reuelatio que per me manet. nec potest non fuisse fuerit: et est respectu falsi quo posito sequitur deum reuelasse falsum. Secunda conclusio est: quod propositio de futuro contingenti determinate vera potest nunquam fuisse vera. Istam conclusionem deducit sic: supponit enim: quod ista est determinate vera. antechristus erit. et quod deus potest contrarium de sua potentia absoluta. et tunc arguit. Ista propositio antechristus erit que nunc est vera. potest esse falsa. arguit ergo potest esse falsa postquam fuit vera. et hoc non. sicut patet ex tertia et quarta suppositionibus quod falsitas in talibus propositionibus non potest succedere veritati. quia nec tales propositiones possunt incipere esse false ante rei euentum. aut potest esse falsa quia semper potuit esse falsa: et per consequens nunquam fuisse vera. et sic propositum. ergo iste doctor multa dicit in conclusionibus suis. et suppositionibus que non videntur simpliciter concedenda.

Contra magistrum rodulphum.

Nam secunda suppositio ad tertiam eius pertinens quod dicit quod in propositionibus de futuro simpliciter vel equiualenter non est veritas determinata adsic quod sit necessaria simpliciter. vel secundum quid sed solum est veritas determinata contingenter apud diuinam notitiam. tamen ad oppositum est falsa. saltem simpliciter vniuersaliter sicut ipse intelligit eam. quod sic deducitur: Nam omnis propositio de futuro determinate vera: potest per diuinam potentiam ante euentum rei semper fuisse falsa: igitur non in omni propositione de futuro est veritas determinata solum contingenter apud diuinam notitiam. cum potentia ad oppositum antecedens patet ex quarta conclusione mea et consequentia tenet per eum. quia si in omni tali propositione esset veritas determinata contingenter cum potentia ad oppositum: omnis talis propositio posset esse falsa vel igitur posset esse falsa postquam fuit vera. et hoc non. vt patet ex dictis suis vel posset esse falsa quia semper potuit esse falsa quo posito euidens est conclusio mea igitur etc. Preterea sed quod assumit ad probandum suppositionem istam esse falsam est expresse contra anshel. de concor. c. 4. pluries allegatum superius. probat suppositionem istam: quod non omne quod erit necesse est fore: cuius oppositum ponit anshel. formaliter. vbi quarens: ex necessitate erit. et ostendens quod hec necessitas non cogit rem esse subdit immediate non enim aliud significat hec necessitas nisi quia quod erit non poterit simul non esse et ne aliquis ex hoc credat vlterius sequi: quod necesse sit antechristum fore vel aliquid huiusmodi concludit anshel. pariter autem verum est: quod fuit: et est et erit aliquid non ex necessitate: et quia necesse est fuisse omne quod fuit: et est. quod est. et futurum esse quod erit. ex hoc statim apparet quod quamuis ista non sit necessaria antechristus erit: ista tamen est necessaria. antechri-

stus qui erit erit: et antexps futuris erit futurus: et similiter ista: omne quod erit erit: hoc a. iste hoc habz necessario deinde ex ipsa n. precedit una necessarium quod de futuro necesse sit esse futurum. et bene sequitur de futuro necesse esse futurum: igitur de quod erit necesse est fore: quia propositiones iste equivalent in significando ut notum est.

Item tertia suppositio sicut verba sonant est falsa. quia omnis propositio sive sit de preterito sive de presenti incipit esse. propositio igitur omnis incipit esse vera si vera sit vel falsa si falsa sit: antequam nulli est dubium quia nulla fuit extra mentem divinam ab eterno. et sic patet quia nulla propositio est vera vel falsa nisi sit propositio. potest tamen ista suppositio habere bonum intellectum videlicet si dicatur propositio de futuro vera si semper fuisset numquam incepisset esse vera: sed semper fuisset vera et ad istum intellectum loquitur anselmus monologion c. 19 ubi probat veritatem non habere principium neque finem dicens cogitet qui potest quando incepit: aut quando non fuerit hoc verum. scilicet quod futurum erat aliquid: aut quando desinet esse: aut quando non erit hoc verum. scilicet quod preteritum erit aliquid. ad hunc intellectum loquitur ut credo iste doctor licet suppositio ut ponitur sit falsa quantum ex vi vocis. Multa alia ponuntur in suppositionibus suis que possunt calumniari verum quia ex solutione rationum suarum satis apparebit que sunt per me in rationibus suis concedenda. et que non.

Responsio ad rationes landulphi.

Ipsis dimissis venio ad rationes quibus probat conclusiones suas. Et potest ad eas dupliciter respondere. Primo quidem secundum illos qui dicunt quod deus potest numquam cognovisse: quod ab eterno cognovit et ab eterno cognovisse quod numquam cognovit. Et secundum illos qui tenent oppositum est advertendum quod quamvis deus non possit non revelasse que revelavit eo quod revelatio non mensuratur eternitate. sed tempore: et per consequens transit in preteritum. potest tamen illud quod revelavit ad alium intellectum revelasse. quam revelaverit. et ratio huius est quia intentio divina non mensuratur tempore. sed eternitate. sicut et eius cognitio. et ideo sicut potest numquam cognovisse quod de facto cognovit. ita potest illud quod revelavit ad alium intellectum. sive ad aliam intentionem revelasse quam revelavit Ad nullum enim istorum sequitur preteritum non fuisse cum quodlibet eorum mensuretur eternitate in qua non est preteritum. nec futurum. His premissis respondeo ad rationes Ad primam igitur quam adducit pro prima conclusione sua concedo: quod deus potest facere quod antechristus non erit et si ponatur in esse concedo quod iste possunt simul esse vere: deus revelavit antechristum fore: et antechristus non erit ad intellectum illum quem nunc homines habent sicut et ille sunt simul vere de facto deus revelavit per prophetam suum: quod infra. 40. dies ninive subverteretur. et non fuit subversa ad intellectum quem illi homines habuerunt vel sicut iste deus revelavit ezechie per prophetam ysayam quod de lectulo super quem ascenderat non descenderet. et ezechias de lecto descendit: iste namque que sunt vere, ut patet ex dictis quia ad alium intellectum deus ista revelavit quam ninivite. et ezech intellexerunt. et similiter casu isto posito essent iste simul vere deus revelavit antechristum fore. et antechristus non erit quia tunc ad alium intellectum revelasset. nec umquam habuisset intellectum sive intentionem illam quam nunc homines habent necesse hoc sequitur. quod deus deciperet aut mutaretur. Ad tertiam vero nego consequentiam et ad probationem quando dicitur: quod implicatio est quod ponatur res non esse futura manente revelatione dei de suo esse futuro: dico quod non est verum si revelatio dei de suo esse futuro sit ad alium intellectum facta. et illud oportet quemlibet catholicum concedere: quia certum est quod manente revelatione dei de futura subversione ninive infra. 40 dies eius subversio non fuit futura ad intellectum illum quem illi habuerunt. et sic suo modo diceretur in proposito: supposito quod deus illud quod revelaverit possit ad alium intellectum revelasse quam revelavit ut nunc supponitur. Et ad tertiam nego consequentiam. et ad probationem potest secundum istam viam: quod illa consequentia est nulla. revelatio qua deus revelavit antechristum fore non potest non fuisse revelatio: et deus potest facere quod antechristus non erit: igitur ista revelatio que manet nunc potest non fuisse: fuit et est respectu alicuius. quia si ponatur in esse quod antechristus non erit: adhuc non sequitur quod revelatio illa fuit falsa. sed quod fuerit ad alium intellectum facta: et ad illum semper fuit vera. et numquam falsa. ut patet ex dictis. Ex his patet ad rationem quid dicendum quam ipse adducit pro secunda conclusione sua: concedo namque cum ipso quod hec est determinate vera antechristus erit. Et quando dicitur ulterius quod deus potest facere contrarium de potentia sua absoluta. si intelligatur quod deus possit facere contrarium: id est quod potest facere quod illa propositio numquam sit nec fuerit determinate vera falsum assumitur et petit principium. quia hoc est quod debet probare. Si vero intelligat quod deus potest facere contrarium. id est quod facere potest quod antechristus non erit concedo: sed ex hoc non sequitur sicut credit quod ista propositio antechristus erit que nunc est vera possit esse falsa: sed sequitur quod possit ad alium intellectum fuisse revelata et hoc est verum secundum istam viam ut dictum est: sic igitur dicetur ad rationes istas si concedatur: quod deus potest facere numquam cognovisse: quod ab eterno cognovit. et ab eterno cognovisse: quod numquam cognovit sicut multi concedunt loquendo de cognitione futurorum. Si autem multi concedunt dico quod hec propositio deus scivit antechristum fore. et omnis consimilis est simpliciter et absolute necessaria non contingens: quam viam expresse sequitur sanctus thomas in prima parte q. 14. articulo. 13. ad secundum articulum. ubi et intentionem concedit assumptum: et improbat tenentes oppositum. oportet aliter respondere ad rationes. Ad primam igitur secundum istam viam respondeo. et concedo sicut prius: quod deus potest facere: quod antechristus non erit. Et quando ulterius dicitur. ponatur. ergo in esse: quod deus faciat antechristum non fore: dico quod casus non est admittendus. quia licet deus possit facere antechristum non fore ab eterno: tamen ipse qui omnia futura velut presentia intuetur previdit et ordinavit ipsum fore. et per consequens eius oppositum: videlicet antechristum non fore numquam poneretur in esse. immo quicumque arguens supponens hoc in esse ponit tollit dei prescientiam quia supponit in esse eius oppositum quod deus ab eterno providit esse Et si ex tali supposito tollitur dei prescientia non est mirum. si ad ipsum sequantur inconvenientia. Ista solutio videtur esse de mente boetii. 5. de consolatione prosa ultima: ubi arguens contra dei prescientiam vel providentiam inquit: sed si mea inquit potestate est mutare propositum evacuabo providentiam cum illud quod illa potentis prenoscit forte mutavero huic rationi respondet boetius immediate. respondebo te propositum tuum: quod deflectere posse. sed quia et id te posse. et an facias quove avertas presentis providentie veritas intuetur divinam prescientiam non posse vitare. sicut presentis oculi effugere non posse intuitum: quamvis te in varias actiones libera voluntate converteres. hec boetius. Ex quibus

verbis euidenter apparet: q̃ cõcedẽda ẽ illa propositio deus potest facere antexp̃m non fore. sicut boetius ↄcedit q̃ possum mutare propositũ: sed nõ ẽ admittendum q̃ ponatur in eẽ: sicut nec ipse admittit q̃ de facto muter ꝓpositum: rõ ipsius ẽ q̃ñ z illud me posse z nõ faciã quo ve me conuertã presens ꝓuidentie veritas intuetur. sicut deum ab eterno sciuit q̃ possum mutare ꝓpositum z tamẽ hoc sciuit q̃ de facto non mutabo: sic est concedendũ q̃ possum mutare ꝓpositũ q̃ nunq̃ ẽ admittendum: vel q̃ mutem ipsum de facto. Et similiter ẽ dicendum de antechristo futuro. z aliis zc. Ex his patet ad omnes rationes istius doctoris ẽm istam viam et omnium aliorũ conformiter arguentiũ. omnes enĩ supponunt q̃ ponatur in esse: oppositum eius q̃ deus ab eterno preuidit temporaliter esse: patet etiã ẽ istum modum dicendi q̃ hec est concedenda: deus pot est facere antechristum non fore. z vniuersaliter omnes consimiles de possibili sunt cõcedende. hec tamẽ non est admittẽda ponatur in esse q̃ deus faciat antechristum non fore nec alia cõsimilis de in esse. quia supponitur q̃ ponatur oppositũ eius q̃ deus ab eterno preuidit debere poni in esse. Sz contra solutionem istam potest instari: quia possibili posito in esse nullum sequitur impossibile. sed si ponatur in esse q̃ deus faciat antechristum nõ fore ẽm istam r̃sionem sequitur impossibile: quia eo ipso tollitur dei prescientia: q̃ est omnino impossibile igitur nõ est possibile: q̃ deus faciat antechristum nõ fore z per cõsequens deus nõ potest facere ipsum nõ fore: cuius oppositum est cõcessũ in principio solutionis. Pro solutione huius rõis in qua principaliter cõsistit difficultas in ista materia premitto de possibili quandã distinctionẽ: quia quoddã ẽ possibile cuius oppositũ ẽ necessariũ necessitate subsequẽte. lz nõ sit necessariũ necessitate añcedẽte: vel q̃d idẽ ẽ. quoddã est possibile cuius oppositũ ẽ necessariũ necessitate suppositiõis siue ↄditiõis. lz nõ sit necessariũ necessitate simplr z absolute dicta z quoddã ẽ possibile cuius oppositũ ẽ necessarium aliqua predictarũ necessitatũ. Ista distinctio est eadẽ cuicunq̃ videnti dicta. b. Aug. z boetij. constat enim cuicunq̃ thelogo z catholico: q̃ possibile ẽ me cras peccare z q̃ possibile ẽ cras me nõ peccare. z oĩ catholico ↄstat: q̃ deus ab eterno determinate nouit: q̃d isto tum ponetur in esse ponatur ergo. q̃ deus sciuerit ab eterno me cras nõ ẽ peccaturũ: q̃ quo posito pz q̃ me cras peccare. est tale possibile: q̃ eius oppositum vz. me cras nõ peccare ẽ necessariũ necessitate subsequẽte vel suppõnis lz nõ sit necessariũ necessitate añte vel simplr dicta. vt patuit pluries ꝑ anshel. z boetium vbi supra vbi sic inquit. Due enim sunt necessitates: simplex vna: veluti q̃ necesse ẽ oẽs homines eẽ mortales. Altera cõtradictiõis. aut si aliquem ambulare scias eũ ambulare necesse est. et hac vltima necessitate. vt declarat ibidẽ oĩa que deus prescit sunt necessaria. Nõ enĩ ẽ q̃ quicq̃d deus prescit necesse ẽ eẽ futurũ necessitate predicta. patet et q̃ me cras nõ peccare ẽ tale possibile. stante supposito: q̃ eius oppositum nõ ẽ necessariũ aliq̃ predictarũ necessitatũ. Ista distinctiõe premissa. cõcedo. q̃ possibili nullo posito in eẽ cuius oppositum nõ ẽ necessariũ aliquo predictorũ modorũ: nullum sequitur ipossibile: nõ enĩ sequitur impossibile simplr rõne sue positionis in eẽ: cũ eius oppositũ non sit necessariũ necessitate simplr dicta: nec sequitur ipossibile ex suppositione aliqua: cum eius oppositũ nõ sit necessarium necessitate suppositionis vel subsequẽte. q̃d idẽ ẽ. de possibili vero scdo mõ bene sequitur ipossibile nõ quidẽ rõne sue positionis in eẽ cum eius oppositũ nõ sit necessariũ necessitate simplr dicta. sed ex suppositiõe. vz q̃ eius oppositum ẽ necessariũ necessitate suppositionis: z illud vz satis euidens: q̃ posito ꝑ casum: q̃ ego debeã cras ↄtingenter currere adhuc ẽ possibile me cras non currere hoc patet: q̃ stãte supposito illo. nõ eẽt possibile me nõ currere. sequitur: q̃ cras nõ curram contingenter. sed de necessitate cuius oppositũ ẽ suppositũ vz. z tñ si illud possibile: stante supposito poneretur in eẽ sequitur ipossibile q̃ sequitur q̃ cras currere z nõ currere q̃ cõtradictionẽ iplicant euidenter z istud ipossibile sequeretur: q̃ stãte suposito me cras nõ currere ẽ tale possibile: q̃ eius oppositũ ẽ necessariũ ex suppositione q̃ ꝑ casum positũ. Et similiter ẽ in ꝓposito: q̃ antexp̃m nõ fore. ẽ tale possibile q̃ eius oppositũ. vz antexp̃m fore ẽ necessariũ ex suppositione: q̃ prescitum a deo: z ideo nõ ẽ mirum. si ad positionẽ talis possibilis in eẽ sequitur ipossibile nõ q̃dẽ simplr rõne sue positiõis in eẽ sz ex p̃dicta suppositiõe p̃cise. Sed ↄ solutionẽ istã adhuc potest instari duplr. Primo quidẽ ↄ distinctionẽ datã: q̃ necessitate añte sine sit necessariũ necessitate subsequẽte. cũ necessitas opponatur cõtingentie z possibilitati ad vtrũlibet de qua nũc loquimur.

Scdo cõtra solutionẽ in sc: q̃ si illud haberet rõnẽ possibilis. ad cuius positio ẽ in eẽ sequitur ipossibile sicut asserit ista solutio sequitur: q̃ ipossibile posset dici possibile q̃d ẽ absurdũ ↄña patet: q̃ nihil dicitur ipossibile: nisi q̃ ad eius positionẽ in eẽ sequitur ipossibile si igitur illud nõ tollit rõnem possibilis q̃libet ipossibile poterit dici possibile. Ad primum istorũ satis pz ex dictis: q̃ illud põt habere rõnem possibilis cuius oppositũ ẽ necessariũ solũ necessitate suppositiõis. z q̃ñ dicitur q̃ necessitas opponitur ↄtingẽtie dico q̃ necessitas illa q̃ cogit rẽ eẽ vel nõ eẽ directe opponitur ↄtingentie. z talis ẽ necessitas añs z simplr dicta. necessitas vero illa q̃ cogit rẽ eẽ vel nõ eẽ nõ opponitur cõtingentie z talis ẽ necessitas subsequens siue suppositiõis. talis nanq̃ necessitas. nõ solũ nõ cogit rẽ eẽ vel nõ eẽ. sed eẽ rei facit hãc necessitatẽ eẽ. vt patz ꝑ anshel. cur. de⁹. c. 18. z ꝑ boetiũ vbi supra. Ad scdam nego ↄñã. z ad ꝓbationẽ q̃ñ dr̃ q̃ nihil dicitur ipossibile nisi q̃ ad eius positionẽ in eẽ sequitur: zc. dico q̃ illud dr̃ ipossibile ad cuius positione in eẽ simplr z absolute rõne sue positionis in eẽ. oĩ alia ↄditione vel suppositiõe circũdata. sequitur ipossibile. Rõ huius ẽ. q̃ oppositũ talis ẽ necessariũ necessitate añte siue simplr dicta. z q̃ nõ ẽ illud ad cuius positionẽ in eẽ sequitur ipossibile ẽ põt dici possibile. Potest et ad instãtiã p̃ncipalẽ breuius r̃nderi. z quasi redit in idem. põt nanq̃ dici q̃uis possibili posito in eẽ nõ sequatur impossibile simplr z absolute rõne sue positionis in eẽ põt tñ sequi possibile rõne sue suppositionis adiuncte. z sic eẽ in ꝓposito vt dictũ ẽ. z sic igitur patet q̃d dicẽdũ ad rõnes istius doc ẽm opinionẽ istã.

Ad rationes p̃ncipales. Rñõ ad argu.

Ad p̃mũ cõcedo. q̃ deus oĩa põt q̃ rõnem possibilis hñt. z sic magr̃ z sancti loquũtur. s; ex hoc nõ sequitur. q̃ oĩs ꝓpositio de futuro cõtingẽti determinare vera ꝑ diuinam potẽtiã possit nũq̃ fuisse vera. q̃ illud nõ habet rõnem possibilis. vt patet ex dictis

Ad rõnẽ in oppositũ nõ oportet r̃ndere. q̃ si aliq̃d ↄcludit ꝓbat quartã ↄclusiõẽ meã.

Nunc de voluntate dei: zc. Circa distinctionẽ istam. 45. z tres vltimas sequentes in quib⁹. magr̃ agit de voluntate diuina ẽm se. z per cõparationẽ Distinc. 45. 49. 47. 48.

ad voluntatē humanā: quero istā questionē. vtrū quilibet homo potēs vti libero arbitrio teneat̄ sub pena peccati voluntatē suā volūtati diuine vl'r in volito cōformare. Et vr̄ q̄ sic: quia q̄libet homo potēs vti libero arbitrio tenet̄ velle sub pena peccati. qd̄ bonū et iustum ē: igit̄ quilibet tenet̄ sub pena peccati velle: qd̄ deus vult. añs videt̄ ex termis notū. et cōña patet: q2 deus nō vult nisi qd̄ bonum et iustū ē:

Contra: viri sancti frequenter sine peccato voluerūt cōtraria. igit̄ nō q̄libet tenet̄: et c. antecedēs non est catholicis dubium. quia actuum. 15. vbi dicitur q̄ barnabas volebat assumere Johānem q̄ cognominabat̄ marcus. Paulus autē cogebat ipsū de opposito. d. quia cum discessisset ab eisdem pāphilia et non iuisset cum eis in opus non debere euz recipi. vñ facta ē dissensio inter paulum et barnabā: nec est credendum aliquem ipsorum in hoc peccasse. consequentia videtur nota: quia impossibile est voluntates volentum contraria diuine volūtati. vniuersaliter in volito conformari. et per consequēs ad hoc nō tenetur sub pena peccati. Iuxta questionē erunt quattuor articuli. Primo ponam aliquas distinctiones. Scdo conclusiones. Tercio mouebo dubia. Ultimo respondebo.

Articul. 1

Articulus primus.

Quantum ad primum Distinguo Primo de voluntate: quia quandoq̄ sumitur large: et sic appetit' sensitiuus i hoīe volūtas dicit̄ et vocat̄: nō solum in homine: sed etiam in brutis. d. arist 3. ethi. q̄ bruta voluntarie agunt: quandoq̄ vero sumitur proprie. et sic tantū appetitus intellectu' vocatur voluntas. Secundo distinguo de voluntate hominis proprie dicta: quia quedam est naturalis. et quedam deliberatiua. nec iste sunt in homine due potentie. sed vna tantūmodo dicta s'm duplicem eius actum: actui eni volūtatis quidā cōsequunt̄ ipsā ex naturali instructu sine deliberatione prima. quidam vero consequuntur deliberationem rationis. voluntas igitur considerata quantum ad actus illos qui sequuntur ipsam ex naturali instinctu et sine deliberatione prima. dicitur voluntas naturalis constituta vero ad actus illos qui sequuntur deliberationem rationis: dicitur deliberatiua. et de hac precise intelligo questionem: quia accipiendo volūtatem hominis pro appetitu sensitiuo siue pro voluntate naturali certum est q̄ non solum tenemur: et c. imo non possumus voluntatem sic sumptam voluntati diuine vniuersaliter i volito cōformare: q2 si deus vellet me mori vtiq̄ appetitus sensitiuus. et voluntas naturalis hoc abhorreret et refutaret: quantum in eo esset dicente dam. libro tertio. c. 23. omnia entia essendi desiderium habent naturaliter: et ibidem ait. q̄ deus factus homo hoc desiderium habuit et mori renuit. Tertio distinguo de voluntate dei: quia sicut patet per magistrum. in littera. di. 45. volūtas dei quandoq̄ sumit̄ proprie. et significat dispositionem: siue beneplacitum dicentium q̄ non est aliud q̄ deus efficaciter volens. et voluntas sic sumpta vocatur a doc voluntas beneplaciti. et est vna tantum. sicut est vnus deus nec multitudinem recipiens. nec mutationem: quia in expleta esse non potest. vt patet per magistrū vbi supra. de hac loquitur propheta cū ait: omnia quecunq̄ voluit deus fecit: quandoq̄ vero sumitur improprie siue large et quasi metaphorice. et sic voluntas dei vocatur: quod s'm proprietatem non est voluntas proprie: sed signum voluntatis ipsius. signa namq̄ multotiens nominant̄ nominibus significatorum: vt hominis testamentum dicitur voluntas hominis: eo q̄ est signum voluntatis ipsius. et hinc q̄ signa ire dicuntur ira: et signa dilectionis dilectio appellantur vt patet per magistrum ibidē: et voluntas sic sumpta vocat̄ a doctoribus volūtas signi. et hec non est tantum vna. sed multiplex. propter qd̄ scriptura vt ait magister aliquādo plures voluntates dei pronūciat iuxta illud ps̄. Magna opera domini exquisita in omnes voluntates eius. Voluntas enim sic sumpta quinq̄ modis accipitur a sanctis et a doctoribus vt patet p̄ magistruz in littera iuxta quinq̄ que videntur esse signa diuine voluntatis: vt patet: perceptio. prohibitio consilium permissio et operatio. Versus: Precipit et prohibet permittit. consulit. implet. et q̄ iste quandoq̄ voluntates dicantur varijs auctoritatibus declarat magister in littera vbi supra: in fine huius distinctionis cōcludit. quinq̄ supradicta. igitur sunt que dicuntur s'm tropum dei voluntas. quia signa sunt diuine voluntatis que vna est immutabilis s. dei beneplacitum. sic intelligenda est illa comunis distinctio per magistrum que voluntas dei distinguitur in voluntatem signi et voluntatem beneplaciti. et q̄uis de vtraq̄ possit intelligi questio: intelligo tamen eam ad presens de voluntate beneplaciti: q2 de voluntate signi saltem quantum ad quattuor primas eius acceptiones satis euidens est modo. naz si loquimur de preceptione. vel prohibitione quorū quodlibet dicitur voluntas dei modo predicto vt patet ex dictis. certum est q̄ quilibet tenetur sub pena peccati voluntatem suam tali voluntati vniuersaliter in volito conformare: quilibet enim tenetur sub pena peccati obseruare quodlibet preceptum affirmatiuum vel negatiuum sibi factū a deo Si vero loquantur de consilio seu consilijs. certum est q̄ non. quia si quilibet tenet̄ ad consilia quilibet non implēs consilia peccaret. qd̄ est cōtra apostolū prima ad cor. Si acceperis vxorem non peccasti. et si nupserit virgo non peccauit Si vero loquimur de permissione euidens est q̄ non tenet̄ voluntatē nostraz voluntati diuine vniuersaliter in volito cōformare. imo q2 q̄cūq̄ voluntatem suam isto modo tali voluntati diuine vniuersaliter in volito conformet sic conformando peccaret. Ratio huius est quia deus isto modo vult omnia mala fieri. d. be. Aug. Enchir. q̄ non fit aliquid nisi omnipotens fieri velit. vel sinendo vt fiat vel ipse faciendo. constat autē q̄ nullus tenetur velle peccare male facere: aut q̄ nullus tenet̄ velle peccare eo ipso quo vult peccare vel male facere peccat. de operatione vero et voluntate beneplaciti idem est iudicium quia quecunq̄ deus operatur vult beneplaciti volūtate

Ex his premissis patet quia questio solum est intelligenda de voluntate hoīs deliberatiua et de voluntate beneplaciti. Articulus secundus.

Articu. 2 Cōcl. 1

Quantū ad scdm: pono quattuor cōclusiōes Prima ē. q̄ ad rectitudinē voluntat' nostre nō necessario requirit̄: q̄ velimus: oē illud qd̄ euident' et sine oī ambiguitate cōstat homini deū velle simplr' et absolute cuius oppositū ponit quidā reuerendus doc. de nostris. Pro deductione huius cōcl' siōis premitto aliquas propositiones. Prima ē. q̄ deus pōt aliquid velle et velle voluntatē hoīs illud nō vellet ēt habita sufficiēti notitia de voluntate dei respectu talis voliti. verbi gratia. deus pōt velle patrem meuz mori: et deus pōt velle me non velle patrem meū mori etiam habita sufficienti notitia: q̄ deus velit ipsum mori. Istam propositionem deduco.

p̄missio sic: de⁹ pōt velle aliq̄d τ volūtatē hoīs nihil velle: etiā habita sufficienti notitia respectu tal' voliti de volūtate dei. igit pōt aliq̄d velle: τ velle volūtatē hoīs nihil velle etiā habita tali notitia: pña ē nō: q: si de⁹ vult volūtatē hominis nihil velle: vult eā illud qd ipse vult nō velle: añs vero pbat sic: de⁹ pōt aliq̄d velle: τ velle volūtate hoīs nō coagere ad aliquē ei⁹ actū: etiā habita notitia: τc. igit pōt aliq̄d velle: τ velle volūtatē hoīs nihil velle etiā habita tali notitia: añs sī dz catholici eē dubiū q: si ponat in eē nō sequit pradictio τ pña pz: q: volūtas hoīs nō pōt aliq̄d velle: deo sic ad eius actū nō coagēte: igit τc. Secūdo sic. de⁹ pōt aliq̄d velle q volūtati hoīs nō cōgruit velle: igit pōt aliq̄d velle τ velle volūtatē hoīs illud nō velle etiā habita sufficiēti notitia τc. pña nota: q: pōt velle volūtatē hoīs nō velle: qd nō cōgruit ei velle etiā habita q̄cūq notitia de volūtate τ añs est de. aug. Enchir. c. z. τ magr. in li. pri. di. vltima. c. l. d. quātū sint cōtra volūtatē dei τ volūtatē hoīs: vt i quibusdā cōgruat aliud deo velle: aliud homini q nō ē verū nisi de⁹ posset aliud velle q̄d volūtati hominis nō cōgruit velle: q̄. Secūda ppō est: q de⁹ pōt aliq̄d velle τ velle volūtatem hoīs cōtrariū illi⁹ velle. etiā habita sufficiēti notitia de vtroq. verbigra. de⁹ pōt velle p̄rē meū mori: τ velle me velle eū nō mori etiā me habēte sufficiētē notitiā q ipse velit patrē meū mori. τ q velit me velle p̄rem meū nō mori. hāc deduco p̄mo sic: nō minus pōt de⁹ aliq̄d velle τ volūtatē hoīs cōtrariū velle: post notitiā habitā de vtroq q̄ añ. ꝑ añ notitiā habitā pōt: igit τ post: maior pz: q: nō ē maior repugnātia deū ista velle post notitiā: q̄ añ τ minorē ponit ansbel. expresse de similitudinib⁹. c. 35. d. q deus volebat. b. martinū ab hac vita tollere: τ similiter cū hoc volebat discipulos ei⁹ velle ipm ab hac vita nō tolli q̄. Secūdo sic de⁹ pōt mihi reuelare q ipse vult p̄rē meū mori τ q vult me patrē meū nō mori: igit pōt aliq̄d velle τ velle meā volūtatē cōtrariū illius velle: etiā me habēte sufficientē notitia de vtroq: cōsequētia ē nota: q: cū de⁹ nō possit reuelare falsū. p diuinā reuelationē sufficiēt ē mihi notū deū velle p̄rē meū mori τ velle meū velle patrē meū nō mori. añs pz: q: de⁹ pōt facē qd nullā includit repugnātiā: s q de⁹ reuelet mihi q vult p̄rē meū mori: τ q vult me p̄rē meū velle nō mori: nullā includit repugnātiā: q: et q̄ pōt illa sil' velle vt patuit supi⁹ p ansbel. sine aliq̄ repugnātia pōt vtraq mihi reuelare.

3ª ppō ē: q ad rectitudinē volūtatis hūane necessario reqrit q ipa velit illd qd de⁹ vult eā nō velle: ita nec reqrit necessario q ipa velit illd qd de⁹ vult tā nō velle: imo totū oppositū ad ei⁹ rectitudinē videt magrē qri. Altia ppō ē: q ad rectitudinē volūtatis hūane nō necessario reqrit q velit illud qd simplr est ipōle ipā velle. hō ē et nimis nō: q: si de⁹ oppositū ipōle eēt oio volūtatē hoīs eē rectā qd nō cōsonat fidei. nec veritati. His p̄missis deduco cōclonē assumptā p̄sic: de⁹ pōt aliq̄d velle. τ velle volūtatē hoīs illd nō velle: et habita notitia sufficiēti respectu illi⁹ voliti de volūtate dei. sz ad rectitudinē volūtatis hūane nō necessario reqrit velit oē illd q̄ euidēt τ sine ābiguitate cōstat hoī deū velle simr τ absolute. añs pz ex p̄ma ppōne τ pña tz ex .3ª: q: si deꝰ oppositū cōtrariū seqrt ad rectitudinē volūtatis hūane necessario reqri q ipse velit illud qd de⁹ vult eā nō velle: cu⁹ oppositū asserit illa ppō. pña pz: q: posito p casū q de⁹ velit p̄rē meū mori: me hūte sufficiētē notitiā de volūtate dei respectu tal' voliti: sic assumit vel ad rectitudinē volūtatis meē necessario reqrit q veli p̄rē meū mori vl nō: si nō hētur ppositū p̄ncipale: q: de⁹ simr τ absolute vult p̄rem meū mori: τ istō cōstat mihi euidēt ex supposito: τ sic pz pña dedncēda: q: de⁹ nō vult me velle p̄rē meū mori q̄. Secūdo ad idē arguo sic: de⁹ pōt aliq̄d velle τ velle volūtatē hoīs cōtrariū illi⁹ velle etiā hita sufficiēti notitia de vtroq: q̄ ad rectitudinē volūtatis humane nō necessario τc. añs pz ex secūda ppōne: τ pña tenet ex q̄rta: q: si deꝰ oppositū cōtrariū seqrt ad rectitudinē volūtatis hūane necessario reqri q velit illud qd simplr ē ipossibile ipā velle: cu⁹ oppositū ponit illa ppō: illa pña pz: q: posito p casū q de⁹ velit patrē meū mori: τ velit me velle patrē meū nō mori me habēte sufficiētē notitiā de vtraq: sequit ex vna pte q ad rectitudinē volūtatis mee necessario reqrit q velit patrē meū mori q: sufficientē ē mihi notū: vult eū mori ex supposito: τ ex altera pte reqrit necessario qd vult patrē meum nō mori: q: sufficientē ē mihi notū q de⁹ vult me velle patrē meū nō mori: hoc velle sil' τ semel vt nūc loquimur ē simr ipoīe igit. Secūda p⁹ p̄ncipal' q null⁹ hō tenet sub pena peccati volūtatē ppriā volūtati diuine simr τ absolute i volito cōformare etiā hita sufficiēti notitia de volito respectu illi⁹ voliti: hoc stāte sed q de⁹ velit illud nō velle. Ista p⁹ vr̄ satis euidēs: q: si deꝰ oppositū sequit q aliq̄s teneret sub pena peccati simr τ absolute velle: qd de⁹ vult eū nō velle: qd nō vr̄ ab aliquo catholico ꝯcedēdū: q: sic null⁹ tenet sub pena peccati simr τ absolute velle q de⁹ vult eū velle ita null⁹ tenet sub pena peccati simr τ absolute nō velle q de⁹ vult nō velle. Ista vr̄ eē itētio ansbel. in li. de similib⁹. c. 153. d. expsse: q nō sp debem⁹ velle q de⁹ vult: s hoc velle debem⁹. q de⁹ vult nos velle debē. Tertia p⁹ ē: q i casu aliq̄s tenet sub pena peccati volūtatē ppriā volūtati diuine in aliq̄ volito diffoimare: etiā hita sufficiēti notitia de volūtate dei respcū illi⁹ voliti. Istā ꝯclonē deduco sic ponat q de⁹ velit p̄rem meum mori: τ vellet me velle p̄rem meū nō mori: τ q vtrūq sit mihi p reuelationē sufficienē notū: in q casu positoq̄ possibilis ē vt pz ex secūda ppōne p declaratōe p̄me ꝯclusiōis deducte. vel teneor sub pena peccati velle p̄rē meū nō mori: vel nō si dicat q sic seqt q sub pena peccati teneor volūtatē meā volūtati diffoimē in aliq̄ volito: qd ē ppositū: si nō ꝯ nulla volūtas ē iusta nisi q̄ vult q de⁹ vult eā velle vt pz p ansbel. de li. arbi. c. 8. τ de cōcor. c. 6. τ ista ppō nullā patit calūniā si voliti sufficient notū q de⁹ vult eā illud velle: s ea sa illo posito sufficient ē mihi notū q deus vult me velle p̄rēs meū nō mori τ si nō volo p̄rē meū nō mori volūtas mea nō ē iusta. τ p ꝯñs eēt peccatū. Quarta ꝯclusio ē: q quilibet homo potens vti li. arbi tenet sub pena peccati voluntatē propriā conformare diuine volūtati in omni volito qd deus vult eum velle: habita sufficienti notitia de voluntate. dei pbatur. Primo sic nulla voluntas est iusta nisi q̄ vult q de⁹ vult eā velle: q̄ volēti illd i notescit: igit qlibet hō potēs vti libero arbi tenet sub pena peti hre iustā volūtatē: pña ē nō. q: q̄libet hō potēs vti libero arbi tenet sub pena hre iustā volūtatē: añs ē ansbel. vt dictū i ꝯclone p̄cedenti: q̄. Secūdo sic ois voluntas creata tenet eē subiecta volūtati dei sub pena peti s nulla volūtas ē subiecta volūtati dei nisi q̄ vult qd de⁹ vult eā velle hita tali notitia τc. q̄ ois creatura tenet velle sub pena peti τc. τ p ꝯñs q̄libet hō potēs vti arbitrio tenet τc. maiorē hrōnis ponit ansbel. cur de⁹ hō. c. 11. vbi expsse dicit: q ois volūtas rōnalis creature subiecta esse dz volūtati dei τ hoc ē debitū q angelus τ hō debent deo soluēdo nullus peccat τ omnis q̄ nō soluit peccat: minor añt de se nota est:

Conc l. 2

Cōclusi. 3

Cōclusio 4

Artic̃l. 3. ꝛ 4. Quantū ad tertiū ꝛ quartū articulos simul cōtra ꝯclones istas mouēda ꝛ dissoluēda sūt dubia. Et primo ꝯ p̄mā ē opinio cuiusdā reuerendi doc. Thomas de argētina in p̄mo. q. vlti. ar. 4.

Thomas Qui formaliter ponit oppositū illius ꝯclusiōis: qd̃ multipliciter nitit̃ probare. Primo sic. Ille non ē alicui⁹ verus amicus q̃ volūtate sua ab eo discordat in iustis ꝛ rōnabilib⁹: ſ habēs rectā volūtatē ē amicus dei: ꝛ oē qd̃ de⁹ vult simplr̃ ꝛ absolute ē iustum ꝛ rōnabile: ḡ maior p꜡ p̱ Tuliū q̃ dicit: ad ꝑfectā amicitiā spectare idē velle ꝛ idē nolle: ꝛ. 4. ethico dr̄ ab arist. q̄ ꝯtrarietas volūtatū dissoluit amicitiā. ꝛ. 1. ethi. dicit: q̄ rō amoris consistit in ꝑeur sare ꝑ amico que in volito ip̄ius sunt: minor p꜡: q̄ quātū ad p̄mā: q2 cātico꜍ p̄mo dicit sponsa xp̄i deo recti diligūt te: p꜡ etiā quātū ad secūdū p̄tē. q2 cū volūtas diuina sit ip̄a eq̄tas ꝛ rectitudo obliquari non p̄t: ꝛ p̱ ꝯñs oē qd̃ simplr̃ ꝛ absolute ē iustū ꝛ rōnabile. Secūdo sic: oīs hōs hñs rectā voluntatē tenet̃ velle illud cui⁹ oppositū si cōtingeret necessario tolleret̃ dei ꝑfectio ſ si ꝯ̄ oret oppositū illius qd̃ deus p̄cise ꝛ determinate vult fieri tolleret̃ ꝑfectio diuine volunt atꝭ: ḡ maior p꜡: q2 ois amic⁹ vult illud cui⁹ oppositū tollit ꝑfectionē ꝛ honorē amici: minor etiam p꜡: q2 si fieret oppositū illi⁹ qd̃ de⁹ distincte ꝛ determinate vult: tūc vigor ꝛ ptās dei tolleret̃: ꝛ eēt cui inualida: alit̃ nō cōtingeret oppositū ei⁹ qd̃ determinate vult. Tertio sic: sup illud ps. non adhesit mihi cor prauū: dicit glo. cor prauū ꝛ distortū h꜡ qui nō vult illud qd̃ de⁹ vult: ꝛ i eadē glo. d. q̄ volūtas dei ē regula cui o꜡ nos ꝯ formare: hec aūt nō eēt vera: nisi ad rectitudinē volūtatꝭ nostre req̄reret̃ necessario q̄ velim⁹ oē illud qd̃ nobis cōstat euident̃ deum velle simplr̃ ꝛ absolute. Quarto sicut se h꜡ itellect⁹ creat⁹ ad itellectū diuinū: sic volūtas creata ad volūtatē diuinā: ſ nullus itellect⁹ creat⁹ pōt eē rect⁹: si totalit̃ sit difformis ab itellectu dīno q̄ cognoscat illud qd̃ itellect⁹ diuin⁹ nō cognoscit: igit̃ nulla volūtas creata potent eē recta si talit̃ ē difformis volūtati dīne: qd̃ vellet aliq̄d qd̃ de⁹ nō vult: maior sup ponit̃: minor ꝓbat̃: q2 cū diuin⁹ itellect⁹ sit oio ver⁹ si tūc aliqd̃ ob mitellect⁹ creat⁹ itelligeret oppositū ei⁹ q̄ itellect⁹ diuin⁹ itelligit: tal itellect⁹ creat⁹ de necessitate eēt falsus. Quinto sic: hō hñs rectā volūtatē manēte hui⁹ rectitudīe nō pōt licite velle ꝯ volūtatē dīnā: añs p꜡ ꝯñs ꝓbat̃: q2 qd̃ licitū est velle: hoc ē licitū facere: igit̃ a destruēte añs ꝛc.

Sexto sic: nō min⁹ deficit a rectitudīe repugnās dine volūtati q̄ repugnās diuine ꝓuidētie. ſ vt ait aug. i plus ē cui n̄ placet dīna ꝓuidētia igit̃. Vltimo sic oīs ordīata volūtas d꜡ p̄ponē velle diuinū suo ꝓꝓo velle: ista p꜡: q2 si deꝭ oppositū h⁹ volūtatꝭ nec eēt recta nec ordīata: ꝯuerteret eni ordinē: co q̄ ꝓponeret illd̃ qd̃ nō ē ꝓponēdū ſ si aliq̄ voluntas n̄ ꝯformat̃ se vlr̃ i uolito ꝯformit̃ volūtati dīne illa nō ꝓponeret velle dīnā suo ꝓꝓo velle: ſ poti⁹ ecōtra igit̃ tal volūtas nō ordīata. Ad rōes thome.

Rñ ad thomā Ad p̄mū istoꝝ dico: q̄ ille nō ē ver⁹ amic⁹ q̃ volūtate sua discordat ab eo in iust̃ ꝛ rōnalib⁹ q̃ vult i꜡ ꝯ velle. pōt tñ discordare ei his q̃ n̄ vult: imo amicitia tenet̃ si vult ea q̃ ip̄e vult non velle: ꝛ sic auctes ille sūt itelligēde: ꝛ q2 de⁹ pōt aliq̄d velle: ꝛ velle volūtatē hois illō nō velle vt dictū ē supra: p꜡ rōnē illā eē nullā. Ad secūdū nego minorē: q2 de⁹ vult añtxp̄m fore: ꝛ tñ pōt facē añtxp̄z nō fore: ſ si faceret nō tolleret̃ ei⁹ ꝑfectio: ꝛ ad ꝓbationē qñ dr̄: q̄ tūc vigor ꝛ ptās dine volūtatꝭ tollet̃ imo et hoc vigor ptās sue volūtatꝭ āpli⁹ appēt: q2 si facēt añtxp̄ n̄ fore facēt nisi volēdo. Ad tertiū dico: q̄ auctas illi⁹ glo. itelligit̃ de his q̃ de⁹ vult hoiez velle: ꝛ nō de his q̃ ip̄e vult simplr̃ ꝛ absolute: illi n̄ aūt cor ꝑuū ꝛ distortū h꜡ q̃ n̄ vult illō qd̃ de⁹ vult eū velle: hīta sufficiēt noticia respectu voliti ꝯ volūtate dei. ꝛ sic itelligēde st̃ ꝛ n̄ alit̃ oēs ꝯsiles auctes. Ad q̄rtū nego maiorē si ꝓportio illa itelligit̃ vlr̃: ꝛ quātū ad oīa sic d꜡ itelligi: si rō d꜡ aliq̄d ꝯcludē rō negatiōis ē: q2 itellect⁹ rectitudo ꝯsistit i adeq̄tōe ad rē itellectā ꝯsideratā i se. rectitudo xº o volūtati ꝯsistit i ordīe ad finē: q2 adeq̄tio ad rē itellectā n̄ p̄t manē: si itellect⁹ creat⁹ discorder i cognito ab itellectu dīno: ordo vero ad finē p̄t manē. Et si volūtas creata discordet i volito a volūtate dīna: supposito q̄ de⁹ velit volūtatē creatā illō qd̃ ip̄e vult n̄ velle: seq̄t̃ q̄ rectitudo volūtatꝭ create poterit manē cū ꝯrio volito q̄uis rectitudo itellect⁹ creati n̄ possit manē cū ꝯrio itellectu. Ad q̄ntū dico: q̄ sic l꜡ possū velle ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ vult: nō tñ ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ vult me velle: ita licite possū facē ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ vult: sꝫ tñ ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ vult me facē vñ si de⁹ reuelaret i qd̃ vult p̄rē meum mori ꝛ qd̃ vult me velle p̄rē meū n̄ mori: licitū erit mihi ꝓ ꝑsnitate ip̄i⁹ facē q̄cq̄d possū. Ad sextā dico: q̄ ex illa p̄missis n̄ seq̄t̃ nisi q̄ āpli⁹ ē q̄ repugnat diē volūtati ſ ex hº nihil ꝯcludit̃: q2 n̄ repugnat dine volūtati q̄ nō vult q̄cūq꜡ de⁹ vult velle: imo si de⁹ de⁹ vellet: ꝛ vellet petꝝ n̄ velle: a. petr⁹ repugnēt diuine volūtati si vellet. a. ꝛ p̱ ꝯñs rō ē ad oᵐ. Ad vltimū nego mi. q2 velle aliud q̄ de⁹ vult: n̄ ē ꝓponē volūtatē ꝓpriā volūtati dine: ſ velle aliud q̄ de⁹ vult eū velle. vñ si de⁹ vellet p̄rē meū mori ꝛ vellet me nō velle p̄rē meū mori: ꝛ p̱ ꝯñs rō ē ad oᵐ sic ꝓcedēs. Consecūdā ꝯclo꜍ possꝫ istari. vex꜡ q2 ex his q̃ dicta sūt sup ꝛ q̃ dicēt̃: sat pōt appere q̄d sit d̄ ea dicēdū: io illā ptrāseo. Gregori⁹ de arimino in p̄mo q. vlti.

Gregori⁹ Conñ tertiā vero ē q̄dā doc. n̄r q̃ ponit q̄ q̄lib꜡ tenet̃ volūtatē suā i nullo volūtati dei difformare qd̃ ꝯducit duplr̃. Primo sic: q̄lib꜡ tenet̃ nil velle ꝯ etnā legē: i⁹ q̄lib꜡ tenet̃ i nullo difformare volūtatē suā volūtati dine: añs p꜡: q2 velle aliq̄d ꝯ etnā legem ē pctm̄. vñ aug. ꝯ faustū pctm̄ ē dcm̄ vl fcm̄ vl ꝯcupitū ꝯ etnā legē: ꝯñs p꜡: q2 vt imediate sbiūgit aug. lex etnā ē rō vl volūtas dei: difformare aūt volūtatē dine volūtati nil aliud ē q̄ velle aliq̄d ꝯ dinā volūtatē seu illō qd̃ vult de⁹: i⁹ q̄libet tenet̃ i nullo difformare ꝛc. Scd̄o sic: nulli licite displicet aliq̄d bonū i q̄ntū h⁹oi: aut placet aliqd̃ malū: i⁹ q̄libet tenet̃ ꝛc. añs p꜡ ꝯñs p꜡: q2 de⁹ n̄ diligit aut vult nisi bonū: nec n̄ vult seu odit nisi malū. Ad rōes gre.

Rñ ad grego. Ad p̄mū istoꝝ nego ꝯñā: q2 n̄ q̄cūq꜡ vult ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ vult: ꝯ etnā tal legē: ſ iste tm̄ q̃ ꝯriū ei⁹ vult q̄ de⁹ nō vult eū velle: ꝛ ad ꝓbationes ꝯcedo q̄ lex etnā ē rō vl volūtas dina ſ ex hº n̄ p̄r ꝓpositū: imo magis oᵐ: q2 nihil vult ꝯ dinā legē q̃ vult illud qd̃ de⁹ vult eē velle: ēt si uelit ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ uult: ſ poti⁹ ecōuerso: q2 ēt dicit ulteri⁹ q̄ difformare ꝓpriā uolūtatē uolūtati dine: nihil ē q̄ velle ꝯ dinā uolūtatē n̄ ēuer꜡: q2 q̄cūq꜡ uult ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ uult difformat uolūtatē suā uolūtati dine i uolito ꝛ tñ pōt ē aliquē uelle ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ uult: ꝛ nil uelle ꝯ uolūtatē dinā: q2 q̃ uult oē illō ꝛ solū illō qd̃ de⁹ uult eū uelle: nil uult ꝯ uolūtatē dinā: ſ pōt ē aliquē uelle illud ꝛ solū illud qd̃ de⁹ uult eū uelle: ꝛ uelle ꝯriū ei⁹ qd̃ de⁹ uult: vt p꜡ et dict̃: ḡ possibile ē aliquē difformare uolūtatē suā uolūtati dine: ꝛ tñ nil uelle ꝯ uolūtatē dinā. Ad secūdū dico: q̄ nulli licite displicet qd̃ bonū ē eū uelle: sic nulli licite pl꜡ q̄ malū ē eū uelle ꝑt tñ alicui licite displicē qd̃ bonū ē eē: dū n̄ sit bonū eū illō n̄ uelle ꝛ sic ē i ꝓposito: q2 si de⁹ uult patrē meū mori ꝛ ult me uelle p̄rē meū n̄ mori. bonū ē mihi uelle p̄rē meū n̄ mori: q2 ita de⁹ uult. Ex his patet q̄d dicendū ad formā: quia concesso ante

in sensu dato: negãdo ꝯñam: nec ꝓbatio valet: q2 lz
q̃cq̃d deus velit verũ sit eẽ: põt tñ aliq̃d velle qd nõ
ẽ bonũ me velle. Cõtra quartã cõclusionẽ potest
obijci pmo: q2 si illa ꝯclo eẽt vera aliquis tenet̃ sub
pena peccati velle suã finalẽ dãnationẽ: ꝯñs ẽ fal-
sum: ergo ⁊ añs ꝯñtis falsitas p3: q2 si aliquis sub pena
peccati: tenet̃ velle suã finalẽ dãnationẽ sub pena
peccati teneret̃ velle nõ saluare: qd nõ videt̃ dicẽ
dũ: ꝯña ꝓbat̃: q2 deus põt velle petrũ ꝑpetuo dãna
re ⁊ velle eũ velle ꝑpetuo dãnare: ⁊ vtrũq3 ei reue-
lare: quo posito patet si illa ꝯclo sit vera q petrꝰ te-
net̃ velle sub pena peccati suã finalẽ dãnationem.
Secũdo: q2 posito ꝑ casũ q deus velit patrẽ me-
am mori vel aliq̃d hmõi: ⁊ q me vult illud idẽ vel-
le: si tñ reuelat mihi pmũ ⁊ nõ secũdũ: vel ego tene-
or sub pena peccati velle patrẽ meũ mori: vel non.
Si sic: tũc sequit̃ q ignorãtia inuincibilis nõ excusat
peccatũ: qd nõ ẽ veꝝ. Si nõ: sequit̃ q nõ teneor vel
le sub pena peccati omne illud qd deus vult me vel
le: cuiꝰ oppositum asserit ista ꝯclo. Ad pmũ istoꝝ
dicũt aliq̃ q deus nõ põt absolute reuelare alicui su
am finalẽ dãnationẽ: q2 tũc eẽt causa desperatiõis
illius: qd videt̃ ipossibile: sed illud nõ videt̃ suffice-
re: q2 posito q deus reuelaret alicui suã finalem dã
nationẽ: adhuc nõ erit necessario causa desperatio
nis illius: q2 facta tali reuelatiõe posset sibi nõ coa-
gere ad actũ desperatiõis ipius: ⁊ si nõ coageret ta
lis nõ desperaret: nec ꝑ ꝯñs eẽt cã desperatiõis il-
lius. Alij vero dicũt: q facta tali reuelatiõe talis te
net̃ velle ꝑpetuo dãnari: ⁊ ꝑ ꝯñs tenet̃ velle nũq̃
saluari: ex quo sic esset placitum deo: sed illud non
videtur rationabilit̃ dictũ: quia nullus tenet̃ velle
illud quod est simpliciter impossibile ipm velle: sed
simpliciter est impossibile aliquem velle suam fina
lẽ dãnationẽ: ergo maior p3 ex terminis: ⁊ minorẽ po
nit be. aug. 13. de tri. i mitis capitul. ⁊ scdo de libe.
arbitri. c. 17. ⁊ anshel. de casu diaboli. c. 12: vbi ex-
presse volũt q oẽs beatitudinem necessario diligũt
⁊ odiunt summã miseriaz. Et si omnes necessario
odiunt summã miseriaz simplr est ipossibile aliquẽ
ipsam velle. Et potest etiã rõne ꝓbari: q2 nihil po
test eẽ volitum ab aliquo nisi sit ab eo apprehensũ
sub rõne boni: s3 perpetua damnatio nõ põt appꝛhen
di ab aliquo sub rõne boni: g maiorẽ ponit anshel. d
casu diaboli. c. q̃rto: vbi declarat q nihil velle possu
mus nisi q iustũ aut cõmoduz eẽ putamꝰ. ⁊ minorẽ
de se nota ⁊c. Rñdeo igit̃ aliter ad rõnez ⁊ nego
ꝯñaz: ⁊ ad ꝓbationẽ dico q deꝰ nõ põt velle aliquẽ
velle ꝑpetuo damnari. Ratio istius ẽ: q2 cũ nullus
posit velle ꝑpetuo dãnari: si deꝰ vellet aliquẽ vo
luntate beneplaciti vt nũc loq̃mur ꝑpetuo damna
ri: volũtas beneplaciti nõ semꝑ ĩplet̃: imo necessa
rio eẽt iexpleta: qd ẽ ipossibile: ex hoc statim appa
ret q nullus tenet̃ velle suã finalẽ dãnationẽ: etiã
posito q sit sibi reuelatũ a deo q vult ipm ꝑpe-
tuo dãnari: q2 vt p3 ex secũda ꝯclone: nullus tenet̃
sub pena peccati velle illud qd deus vult: etiã habi
ta sufficiẽti notitia de volũtate dei respectu illiꝰ vo
liti: sed stãte q deus vellet eũ nõ velle. Ad secun
dũ dicerẽt multi: q casu isto posito ego nõ tenerer sub
pena peccati velle patrẽ meuz mori: mihi tñ videt̃
sine assertiõe alia q in tali casu ego deberẽ velle pa
trẽ meũ mori: nõ q̃dẽ simpliciter ⁊ absolute: sed sub
additione. v3. si deus vult me velle eum mori: ⁊ nõ
aliter. Ad rões pncipales.
Ad pmũ dico: q nõ quilib3 tenet̃ sub pena pecca
ti velle omne illud qd bonũ ⁊ iustuz ẽ eẽ: vt patet ex
supradictis: lz quilibet teneat̃ velle qd bonũ ⁊ iustũ
ẽ eũ velle: ⁊ in isto sensu cõcesso añcedente patet ex
dictis ꝯñaz eẽ nullã. Ad secũdũ nõ oportet respõ
dere: q2 nõ est in aliquo cõtra me: nõ est tñ ꝓ me: q2
loquimur de illis de quibus nõ ẽ notũ quid sit a deo
volitũ: ⁊ de talibus si ẽ dubiũ q nõ tenent̃ sub pena
peccati voluntatẽ suã volũtati diuine nõ volito ꝯfor
mare: de talibus eni loquit̃ be. aug. Enchir. c. 11.
v. q aliq̃n bona volũtate hõ vult qd deus nõ vult:
tanq̃ si bonus filius patrẽ viuere velit: quẽ deꝰ bo-
na volũtate vult mori: de illis vero de quibꝰ notũ ẽ
qd deus velit: vt patet ex dictis: videt̃ eẽ dicẽdũ q
tenet̃ volũtatẽ suã ꝯformare volũtati diuine ⁊ i oĩ
volito qd deus volt eos velle simplicit̃ et absolute:
vel saltẽ sub cõditione: eo pꝛestãte qui ẽ alpha ⁊ o.
pncipiũ ⁊ finis in secula seculoꝝ. Amen.

Explicit lectura sup pmo sniaꝝ edita a subtilissi
mo theologoꝝ monarcha fratre Alphonso de tole
to: ordinis heremitaruz beatissimi aug. sacre pagi
ne luculẽtissimo ꝓfessore: nec nõ archiepõ hyspalẽ
si qui legit ꝑisius Anno dñi. 1345.
Opus quoq3 lecture istius. Paganinus de paga
ninis. Anno salutis. 1490. pridie calẽd. nouembr.
Impensis suis nõ minimis Cura atq3 sua diligen
tissima Impressione compleuit. Venetijs.
Laus deo.

Registrum huius libri.

a
Incipit lectura
sic tr inis
quantam eius
cognosci q̄
ipm ēē profectel
b
q̄ nō se tangerent
patet deductiue.
aliquo gradu
clusio firmatur
sue: primū
c
dicetur ꝓpter
virtualiter
Ista ratio sic
tio ꝛ metaphisi.
aliquo quantum
d
est nota: qꝛ magis
quod tamen est
tem nō minus
taphisicam esse
tū. Et cōfirmatur
e
executione
rationem
sed ex hoc non
vir repugnat
detur passio
f
eiusdem cognitio ad
Ista opinio
igitur ꝛ āns
ꝛ independens
posset ēē
g
est dicto cōmētatoris
plicatio ꝯdictionis
bi cū sit aliquid
increatū vt docet
Sed ista ratio
h
fruitur ipso
non dictat
ordinato
apprehensum
ipsam velle
i
hanc conclusionē
eundē dari non
non ꝓbatur
necessarie ergo
ꝛ se totis
k
rationalis non
per suū intelligere
Secundo vero
actus ēentialiter
nō est ad ꝓpositū
l
Et ipsa abiecta
quo vero
cūq̄ est vere
tissime id quo
stante cōclusione
m
generare simile
potentia generādi
igit̄ īpossibile
ide est quod
Primo sic ēentia.
n
Et qn̄ dicitur
patet q̄ in
si ꝑ aliquo
confirmatur
as personas
o
ꝑte reperitur
respondeo querens
accidentis: vt
ad calorem
quid sit iste actus
p
nari ingredini
notum sim
getur per quantitatē
mas vel pars
an. b sit calor
q
perfectius generāte
tio est falsa
adhuc nō ēēt
motatio fiat
nō: si det̄ ꝑmū
r
q̄ sm̄ illud
loquēdo sic: q̄
de filio ꝛ de
sona patris
formaliter
s
ente reali
sp̄m non est
ni non potest
relationes
Et ad ꝓbationē
t
nulla relatio
igit̄. Et confir.
ꝓpositione illā
distinguit̄ realit̄
sunt huiusmodi
v
verbo est ni atrina
Aureolus in ꝑmo
nō stat cū dictis
si necesse est
cūq̄ voluit
x
nō illud quod
tio est q̄ in
verbis euidenter
Psalmo sic

Finis huius
registri amē.

TALPION
i Toletan
act. in l...
Sentētiar